

МАЛАЗАНСКА КНИГА НА МЪРТВИТЕ

ВИХЪРЪТ НА ЖЕТВАРЯ

СКАЗАНИЕ СЕДМО

СТИВЪН ЕРИКСЪН

Брутална, съкрушителна сага за война, измена и тъмна, неудържима магия,
епична фентъзи поредица с изключително въображение!

СТИВЪН ЕРИКСЪН

ВИХЪРЪТ НА ЖЪТВАРЯ

Превод: Валерий Русинов

chitanka.info

Ледерийската империя се сгромолясва под бремето на покварата и egoизма. Обкръжен от ласкатели и агенти на своя коварен канцлер, император Рулад Сенгар потъва в бездната на лудостта. Около него гъмжи от заговори. Имперската тайна полиция провежда кампания на терор срещу собствения си народ. Блудният, прозиращ надалече бог, внезапно е ослепял за бъдещето. Подушили хаос, страховити сили прииждат от всички страни.

На Глен Кук

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

ЛЕДЕРИТЕ

Техол Бедикт, мизерстващ гражданин на Ледер
Бъг, слуга на Техол
Шурк Елале, странстващ пират
Скорген Кабан, първи помощник-капитан на Шурк
Ублала Пунг, безработен полукръвен тартенал
Ормли, член на Гилдията на ловците на плъхове
Ръкет, Главен следовател, Гилдията на ловците на плъхове
Карос Инвиктад, Инвигилатор на Патриотистите
Танал Ятванар, личен помощник на Карос
Раутос Хиванар, управител на Търговски тръст „Свобода“
Венит Сатад, първи полеви агент на Раутос
Трайбан Гнол, канцлер на Новата империя
Нисал, Първа конкубинка на стария император
Джанал, свалена императрица
Турудал Бризад, ексконсорт
Джанат Ейнар, политически затворник
Сирин Канар, дворцов гвардеец
Брулиг (Шейк), номинален владетел на Втори девически форт
Йедан Дериг (Страж)
Орбин Търсача на истината, секционен командир на
Патриотистите
Летур Аникт, Фактор в Дрийн
Биват, Атри-Преда на Източната армия
Пернатата вещица, ледерийка, робиня на Урут

ТАЙСТ ЕДУР

Рулад, владетел на Новата империя
Ханан Мосаг, имперски Цеда
Урут, майка на императора и жена на Томад Сенгар

К'риснан, магъосници на императора
Брутен Трана, дворцов Едур
Брол Хандар, Надзорник на Източна Дрийн

ИДВАЩИ С ФЛОТИЛИЯТА НА ЕДУР

Ян Товис (Здрач), Атри-Преда на Ледерийската армия
Варат Таун, неин лейтенант
Таралак Вийд, грал, агент на Безименните
Икариум, оръжието на Таралак
Ханради Халаг, магъосник от Тайст Едур
Томад Сенгар, Патриарх на императора
Сеймар Дев, учен и вещица от Седемте града
Карса Орлонг, воин Тоблакай
Таксилиан, преводач

ОУЛИТЕ

Червената маска, завърнал се изгнаник
Масарч, воин от клана ренфаяр
Хадралт, боен главатар на клана ганеток
Саг'Чурок, телохранител на Червената маска
Гунт Мач, телохранител на Червената маска
Торент, Бакъreno лице
Натаркас, Бакъreno лице

ПРЕСЛЕДВАННИТЕ

Серен Педак, ледерийски Аквитор
Феар Сенгар, Тайст Едур
Кетъл, ледерийско сираче
Удинаас, ледерийски роб беглец
Уидър, дух сянка
Силхас Руин, Тайст Едур, асцендент

РЕФУГИУМ

Улшун Прал, Имасс
Руд Елале, осиновено намерениче

Хостил Ратор, Т'лан Имасс
Тил'арас Бенок, Т'лан Имасс
Гри'станас Иш'Илм, Т'лан Имасс

МАЛАЗАНЦИТЕ

Ловците на кости

Тавори Паран, командир на Ловците на кости
Лостара Юил, първи помощник-командир на Тавори
Кенеб, Юмрук на Ловците на кости
Блистиг, Юмрук на Ловците на кости
Фарадан Сорт, капитан
Мадан'Тул Рада, лейтенант на Фарадан Сорт
Гръб, осиновен син на Кенеб
Бийк, маг, прикрепен към капитан Фарадан Сорт

Осми легион, Девета рота

Четвърто отделение:
Фидлър, сержант
Тар, ефрейтор
Корик, полукръвен сети, морска пехота
Смайлс, канийка, морска пехота
Кътъл, сапьор
Ботъл, отдельонен маг
Коураб Билан Тену'алас, войник

Пето отделение:
Геслер, сержант
Сторми, ефрейтор
Сандс, морска пехота
Шортноус, тежка пехота
Флашуйт, тежка пехота
Уру Хела, тежка пехота
Мейфлай, тежка пехота

Седмо отделение:

Корд, сержант
Шард, ефрейтор
Лимп, морска пехота
Иброн, отдельонен маг
Кръмп (Джамбър Боул), сапьор
Синн, маг

Осмо отделение:

Хелиан, сержант
Тъчи, ефрейтор №1
Бретлес, ефрейтор №2
Балгрид, отдельонен маг
Тавос Понд, морска пехота
Мейби, сапьор
Лютс, отдельонен лекар

Девето отделение:

Балм, сержант
Детсмел, ефрейтор
Троутслитър, морска пехота
Галт, морска пехота
Лоуб, морска пехота
Уидършинс, отдельонен маг

Дванадесето отделение:

Том Тиси, сержант
Тюлип, ефрейтор
Рамп, тежка пехота
Джиб, полутежка пехота
Гълстрийм, полутежка пехота
Мъдслингър, полутежка пехота
Белиг Харн, тежка пехота

Тринадесето отделение:

Урб, сержант
Рийм, ефрейтор

Мейсан Джилани, морска пехота
Боул, тежка пехота
Хано, тежка пехота
Солтлик, тежка пехота
Скант, тежка пехота

Осми легион, Трета рота

Четвърто отделение:
Правалак Рим, ефрейтор
Хъни, сапьор
Страп Мъл, сапьор
Шоули, тежка пехота
Лукбек, тежка пехота

Пето отделение:
Бадан Грук, сержант
Ръфъл, морска пехота
Ским, морска пехота
Неп Фъроу, маг
Релико, тежка пехота
Вастли Бланк, тежка пехота

Десето отделение:
Праймли, сержант
Хънт, ефрейтор
Мълван Дрийдър, маг
Нелер, сапьор
Скълдет, морска пехота
Дроуфърст, тежка пехота

други

Банашар, последният жрец на Д'рек
Уидал, ковач на мечове, Мекрос
Сандалат Друкорлат, Тайст Андий, съпруга на Уидал
Нимандър Голит, Тайст Андий, дете на Аномандър Рейк

Фаед, Тайст Андий, дете на Аномандър Рейк
Кърдъл, обсебен от дух скелет на влечуго
Телораст, обсебен от дух скелет на влечуго
Онрак, Т'лан Имасс, необвързан
Трул Сенгар, ренегат Тайст Едур
Бен Адефон Делат, чародей
Менандори, соултейкън (Сестра на Утро)
Шелтата Лор, соултейкън (Сестра на Здрав)
Сукул Анкаду (Пъстрата сестра)
Килмандарос, Древна богиня
Клип, Тайст Андий
Котильон, Въжето, богът-покровител на убийците
Имрот, прекършен Т'лан Имасс
Хедж, призрак
Стария Арбат Гърбицата, Тартенал
Пити, престъпница
Бревити, престъпница
Пули, вещица шейк
Скуиш, вещица шейк

РЕЧНИК

Аквитор: санкциониран пост на водач/фактор при преговори с неледерийски народ

Акрата: баргастко племе

Андара: храм на култа на Чернокрилия бог

Арапай: най-източното племе от Тайлст Едур

Атри-Преда: военен командир, който управлява град, паланка или територия

Баран: баргастко племе

Баргасти:nomадско воинско племе

Баст Фулмар: бойно поле

Батальон Блуроуз: военна част в Ледер

Батальон на занаятчиите: военна част в Ледер

Батальон на търговците: военна част в Ледер

Бенеда: племе от Тайлст Едур

Бич кадаран: оръжие на оул

Блуроуз: покорен народ в Ледер

Бригада Харидикт: ледерийска военна част

Бригада Червената ярост: военна част в Ледер

Бряг: религия при шейк

Вердит'анат: Джагътският Мост на смъртта

Вечен домицил: седалище на императора на Ледер

Втори девически форт: наказателен остров, сега независим

Вълча риба: голяма месоядна риба в река Ледер

Джилани: племе в Седемте града

Гилдия на ловците на плъхове: сега обявена извън закона гилдия в Ледер

Гилк: баргастко племе

Ден-Рата: племе от Тайлст Едур

Джхек: северно племе

Докове: ледерийски пари

Долни пазари: квартал в Ледерас

Дрийн: ледерийски град източно от Блуроуз

Езеро Пропада: езеро в центъра на Ледерас
Емлава: саблезъба котка
Зорала Сникър: комичен поет
Изгрев(а): титла при шейк
Илгрес: баргастко племе
К'риснан: магьосници Тайст Едур
Кабал: островна държава южно от Периш
Канал Квилас: главен канал в Ледерас
Кенрил'а: демонско благородническо съсловие
Къщата с люспите: център на Гилдията на ловците на плъхове в
Ледерас
Магове на Оникса: магьосници Андий, властващи над племето
андара от Блурууз
Мекрос: морски народ
Меруди: племе от Тайст Едур
Нерек: покорен от Ледер народ
Нит'ритал: баргастко племе
Обсидианов трон: традиционен трон на Блурууз
Оул: град в Ледер
Оул'дан: стени източно от Дрийн
„Памби Юнака“: комична поема
Патриотисти: тайната полиция на империята Ледер
„Пенестият вълк“: командният кораб на адюнкта Тавори
Преда: еквивалент на генерал или командир в ледерийската
военна система
Рефугиум: магическо селение, обкръжено от Омтоуз Феллак
Ригта: извита като полумесец брадва
Ризан: крилат гущер
Сенан: баргастко племе
Соланта: племе от Тайст Едур
Справедливи войни: митичен конфликт между Тайст Лиосан и
Форкрул Ассаил
Стомана „син бляськ“: ледерийска стомана, използвана някога за
направа на оръжия
Страж(а): титла при шейк
Сумрак: титла при шейк
Тронове на войната: кораби на Периш

Тръст „Свобода“: хлабав търговски консорциум в Ледер

Фараед: покорен от Ледер народ

Фент: покорен от Ледер народ

Финад: еквивалент на капитан в ледерийската военна система

Хирот: племе от Тайст Едур

Цеда: върховен маг на Ледерийската империя

Цеданс: зала с плочи, изобразяващи Крепостите, в Ледерас

Шейк: покорен народ в Ледерийската империя

Карта на империя Ледер
и нейните съседи...

ПРОЛОГ

ДРЕВНИЯТ ЛАБИРИНТ КУРАЛД ЕМУРЛАН

ВЕКЪТ НА РАЗДЕЛЕНИЕТО

Сред пейзаж, раздран от скръб, труповете на шест дракона лежаха разхвърляни в накъсана редица, проснала се на над хиляда разтега из равнината, с разкъсана плът, натрошени щръкнали кости, зейнали челюсти и оцъклени сухи очи. Там, където кръвта им се бе проляла върху земята, духове се бяха сбрали като рояци мухи, за да смучат, и вече впримчени, призраците се гърчеха и надаваха глухите си отчаяни ридания, докато кръвта потъмняваше и попиваше в безжизнената пръст. А после, когато всичко се втвърди и заякна като лъскав камък, призраците се оказаха обречени, пленени навеки в тъмния си затвор.

Голото същество, което газеше по грубата пътека, очертана от падналите дракони, не им отстъпваше по големина, но бе привързано към земята и крачеше на два огънати като лъкове крака, с бедра, дебели като хилядолетни дървеса. Ширината на раменете му бе равна на ръста на Тартено Тоблакай. Дебелият врат бе скрит под грива лъскава черна коса; лицевата част на главата бе издадена напред — чело, скули и челюст, а хълтналите му очи разкриваха черни зеници, обкръжени от млечна белота. Огромните ръце бяха непропорционално дълги, грамадните длани почти задираха земята. Гърдите му бяха големи, бели и провиснали. Крачеше покрай разлагящите се трупове, а походката му бе никак странно плавна, съвсем не тромава, сякаш всеки негов крайник имаше повече от обичайния брой стави.

Кожата му бе с цвета на избеляла на слънцето кост, потъмняла на червеникави жилки в краищата на ръцете; подутини покриваха кокалчетата на пръстите, плетеница напукана плът тук-там оголваше костта. Дланите бяха пострадали след нанасяните убийствени удари.

Съществото спря, кривна глава нагоре и се загледа в трите дракона, зареяли се високо във въздуха над кълбестите облаци. Изникваха и чезнеха отново сред дима на загиващия свят.

Дланите на съществото потръпнаха и дълбоко от гърлото му се изтръгна тихо ръмжене.

След дълга пауза то продължи по пътя си.

Оттатък последния мъртвъ дракон се издигаше низ от хълмове и най-големият от тях беше прорязан, сякаш нечий гигантски нокът бе изровил недрата на възвищението, и в тази ровина кипеше рана, раздрана в пространството, и от тази рана на седефени струи кървеше магическа мощ. Злобата на тази енергия бе явна от начина, по който погълщаща страните на пролома — разяждаше като киселина скалите и балваните на древното русло.

Разломът скоро щеше да се затвори; онзи, който бе преминал последен, се беше постарал да запечата портала зад себе си. Но подобно изцеряване не можеше да се извърши припряно и тази рана щеше да продължи да кърви.

Съществото се приближи, без да обръща внимание на бликащата отрова. На прага отново спря, обърна се и погледна назад, откъдето бе дошло.

Драконовата кръв се втвърдяваща в камък, трупащи се един връз друг пластове непроницаемо вещество, което вече започваше да се отделя от обкръжаващата го пръст, надигаше се по краищата и оформяше странни неразчленени стени. Някои от тях започваха да затъват, да изчезват от това селение. Пропадаха, свят след свят надолу. За да се появят отново, здрави и несъкрушими, в други селения, според вида на кръвта, и това бяха закони неоспорими от никого. Старвалд Демелайн. Кръвта на дракони и смъртта на кръвта.

В далечината зад съществото Куралд Емурлан, Селението на Сенките, първото селение, породено от сливането на Мрак и Светлина, се гърчеше в смъртния си пристъп. Далече-далече бушуваха гражданските войни, а в други райони разкъсването вече бе започнало, огромни части от тъканта на този свят се откъсваха, несвързани, изгубени и забравени — или за да се изцерят сами, или за да загинат. Ала тук все още щяха да прииждат натрапници, като мършояди, струпани около паднал левиатан, жадни да откъснат и отнесат със себе

си късове от селението. И щяха да се унищожават взаимно в жестоките битки над късовете.

Никой и никога не си беше въобразявал, че цяло едно селение би могло да загине така. Че деянията на потъналите му в поквара обитатели могат да унищожат... всичко. Световете продължават да живеят, това бе вярата — убеждението — независимо от действията на обитаващите ги. Разкъсаната плът се изцерява, небето се прочиства, нещо ново пропълзява от солената тиня.

Но не и този път.

Твърде много сили, твърде много предателства, твърде огромни и всепогъщащи бяха престъпленията.

Съществото отново се извърна към портала.

И тогава през него пристъпи Килмандарос. Древната богиня.

РАЗРУШЕНОТО ВЛАДЕНИЕ НА К'ЧАИН ЧЕ'МАЛЛЕ

СЛЕД ПАДАНЕТО НА СИЛХАС РУИН

Дървета се пръскаха в жестокия мраз, спуснал се като траурен саван — невидим, но осезаем над този изтерзан, опустошен лес.

Голос без усилие бе проследил пътя на битката, последователните сблъсъци на двама Древни богове, сражаващи се с дракона соултейкън, и докато крачеше по раздраното протежение на този път, носеше със себе си жестокия мраз на Омтоуз Феллак, Лабиринта на Лед. „Подпечатвам договора, както поиска от мен, Маел. Заключвам на място истината, за да я превърна в нещо повече от спомен. До деня, който ще съзре разбиването на самия Омтоуз Феллак.“ И се замисли разсеяно дали изобщо някога е вярвал, че такова разбиване няма да дойде никога. Че расата на Джагът, всички те в съвършения си блясък, ще са единствени, ще триумфират във вечното си господство. Безсмъртна цивилизация — докато всички други бяха обречени.

Е, възможно беше. В края на краишата някога беше вярвал, че цялото съществуване е под благонравната власт на някое любящо всемогъщество. „И щурците ги има само за да ни пеят приспивната си песен.“ Нямаше как да разбере какви други глупости са се прокрадвали в младия му и наивен мозък през всичките онези хилядолетия.

Но вече не, разбира се. Нещата свършват. Видовете измират. Вярата във всичко друго е заблуда, плодът на неокованото его, проклятието на върховната самозначимост.

„В какво вярвам вече тогава?“

Нямаше да си позволи мелодраматичен смях в отговор на този въпрос. Какъв бе смисълът? Нямаше никой наоколо, който да го оцени. Включително и той самият. „Да, прокълнат съм да живея в собствената си компания.“

„Това е лично проклятие.“

„От най-добрия вид.“

Изкачи се по начупено, осеяно с падини възвишение, някакво стремглаво надигане на скалната основа там, където се бе разтворила огромна цепнатина. Отвесните ѹ стени вече лъщяха от мраза, когато Готов се добра до ръба и се взря надолу. Някъде долу от мрака се извисяваха два гласа, увлечени в яростен спор.

Готов се усмихна.

Разтвори лабиринта си, извлече тънък сноп сила и с помощта ѹ бавно, предпазливо се спусна до сумрачното корито на дефилето.

Щом се приближи, двата гласа секнаха и остана само хрипливият съскащ звук, пулсиращ — поемане на дъх сред вълни от болка, — и Джагът чу стърженето на люспи по камък малко встрани.

Спра се върху грамада от натрошена скала, на няколко крачки от мястото, където стоеше Маел, и на десет крачки зад него видя грамадното толовище на Килмандарос, със смътноискрящата ѹ — болезнено за очите — кожа: стоеше със свити юмруци и с войнствено изражение на грубото лице.

Скабандари, драконът соултейкън, беше натикан и свит в една кухина в скалата, натрошението му ребра несъмнено превръщаха всяко поемане на дъх в непоносимо страдание. Едното му крило беше счупено, почти отрано. Един от задните крайници също беше счупен, костите се показваха през пълтта. Никога вече нямаше да полети.

Двамата Древни гледаха Готов накриво, но той закрачи напред и заговори:

— Винаги ме е радвало, когато на един изменник на свой ред му изменят. В този случай го предаде собствената му глупост. Което е още по-радващо.

Маел, Древният бог на моретата, рече:

— Ритуалът... приключи ли, Готос?

— Повече или по-малко. — Очите на Джагъта се приковаха в Килмандарос. — Древна богиньо. Чедата ти в това селение са изгубили пътя си.

Чудовищната жена-звяр сви рамене и отвърна с неочеквано звучен глас:

— Те винаги са губили своя път, Джагът.

— Ами защо не направиш нещо по въпроса?

— Ти защо не направиш?

Вдигнал едната си тънка вежда, Готос оголи бивните си в усмивка:

— Подкана ли е това, Килмандарос?

Тя погледна над рамото му към дракона.

— Нямам време за това. Трябва да се върна в Куралд Емурлан. Ще го убия веднага... — И пристъпи към Скабандари.

— Не — спря я Маел.

Килмандарос се извърна към него, огромните ѝ ръце отново се свиха в юмруци.

— Казваш ми го непрекъснато, сварен рак такъв.

Маел сви рамене и се обърна към Готос.

— Обясни ѝ, моля те.

— Колко дългове още искаш да ми дължиш? — попита го Джагът.

— Е, не, Готос!

— Добре. Килмандарос. В Ритуала, който сега се спуска над тази земя, над бойните полета и над тези грозни лесове, самата смърт е отречена. Убиеш ли Тайст Едур тук, душата му ще се изтрягне от пътта, но ще остане, съвсем нищожно ощетена откъм сила.

— Решена съм да го убия — заяви Килмандарос с тихия си глас.

— Тогава ще ти трябвам аз.

Маел изсумтя.

— Защо да ми трябваш? — попита Килмандарос.

Готос сви рамене.

— Трябва да се приготви Финнест. За да приюти, за да плени душата на този соултейкън.

— Ами направи го тогава.

— Като услуга за двама ви? Не, Древна богиньо. Уви, двамата с Маел трябва да признаете един дълг. Към мен.

— Имам по-добра идея — отвърна Килмандарос. — Да строша черепа ти между палеца и показалеца си и да натикам трупа ти в гърлото на Скабандари, та да се задави с надутото ти „аз“. Това ми се струва подобаваща кончина и за двама ви.

— Богиньо, хаплива и свадлива си станала в старостта си — рече Готос.

— Не е изненадващо — отвърна тя. — Направих грешка, като се опитах да спася Куралд Емурлан.

— Защо бе нужен целият този труд? — попита Маел.
Килмандарос оголи разядените си зъби.

— Прецедентът е... нежелан. Иди и отново си зарови главата в пясъците, Маел, но те предупреждавам, смъртта на едно селение е закана за всяко друго селение.

— Щом казваш — отвърна след миг мълчание Древният бог. — Да, признавам тази възможност. Все едно, Готос настоява за отплата.

Юмруците се отпуснаха, стиснаха се отново.

— Е, добре. Хайде, Джагът, сътвори Финнест.

— Това ще свърши работа — отвърна Готос, извади нещо от гънките на раздраната си риза и го вдигна пред очите им.

Двамата Древни го зяпнаха. После Маел изсумтя:

— Да, разбирам. Прелюбопитен избор, Готос.

— Само такива правя — отвърна Готос. — Е, хайде, Килмандарос, иди и сложи край на коварния си заговор жалкото съществуване на соултейкъна да свърши.

Драконът засъска, запищя от ярост и страх, щом Древната богиня приближи.

Тя удари с юмрук костния ръб в центъра между очите на Скабандари. Пукотът на дебелата кост изкънтя като траурен химн в тясната урва. Между пръстите на богинята швирна кръв.

Счупената глава на дракона изтънна тежко върху каменистото корито, от устата бълвнаха лиги и слуз.

Килмандарос рязко се обърна към Готос. Той кимна и каза:

— Държа го тоя нещастник.

Маел пристъпи към Джагъта и протегна ръка.

— Тогава ще взема Финнеста...

— О, не.

Двамата Древни изгледаха Готос, а той се усмихна още пошироко.

— Отплата за дълга. За двама ви. Задържам Финнеста, душата на Скабандари, за себе си. Между нас вече нищо не остава неуредено. Нима не сте доволни?

— Какво ще правиш с него? — попита навъсено Маел.

— Още не съм решил, но ви уверявам, че ще е прелюбопитно неприятно.

Килмандарос отново сви юмруци и ги надигна.

— Изкусена съм да пратя децата си след тебе, Джагът.

— Колко жалко, че са се залутали някъде.

Никой от двамата Древни не промълви нито дума повече. Готос тръгна нагоре по склона на урвата. Винаги се радваше да надхитри бъбривите стари отрепки въпреки цялата им страховита брутална мощ. Е, моментно удоволствие поне.

„Най-доброто.“

При цепнатината Килмандарос видя друга фигура. С черно наметало, белокоса. Потънало в размисъл лице, с вдигнати вежди, взряно в раздраната тъкан.

Канеше се да премине портала или очакваше нея? Древната богиня го изгледа навъсено и каза:

— Не си добре дошъл в Куралд Емурлан.

Студените очи на Аномандарис Пурейк се спряха на чудовищното същество.

— Нима си въобразяваш, че възнамерявам да си присвоя трона?

— Едва ли ще си първият.

Той отново извърна очи към разлома.

— Затруднена си, Килмандарос, а Еджуокър — Ходещия на ръба — е зает другаде. Предлагам ти помощта си.

— Доверието ми не се печели лесно от такива като тебе, Тайст Андий.

— Несправедливо — отвърна той. — За разлика от мнозина други от моята раса, приемам, че отплатата за измяна никога не е

достатъчна, за да надмогне цената. Освен дивите дракони вече има соултейкън, който воюват в Куралд Емурлан.

— Къде е Оссерк? — попита Древната богиня. — Маел каза, че той...

— Че се кани отново да ми се изпречи на пътя? Оссерк си въобрази, че ще взема участие в убийството на Скабандари. А защо да го правя? Ти и Маел сте повече от достатъчно. — Аномандарис изсумтя. — Мога да си представя Оссерк, как кръжи и кръжи. Търси мен. Идиот.

— А предателството на Скабандари? Той предаде брат ти. Никакво желание ли нямаш да отмъстиш за това?

Аномандарис я погледна и се подсмихна.

— Отплатата за измяна. За Скабандари цената се оказа висока, нали? Колкото до Силхас... е, дори Азат не траятечно. Почти му завиждам, че ще е изолиран от всичко, което ще ни сполети в идните хилядолетия.

— Несъмнено. Желаеш ли да се присъединиш към него в сходна гробна могила?

— Не държа.

— Тогава допускам, че Силхас Руин няма да е склонен да ти прости за безразличието в деня, в който бъде освободен.

— Може пък и да се изненадаш, Килмандарос.

— Ти й расата ти сте загадка за мен, Аномандарис Пурейк.

— Зная. Е, богиньо, споразумяхме ли се?

Тя кривна глава.

— Решена съм да прогоня претендентите за селението. Ако Куралд Емурлан трябва да умре, то нека да си умре сам.

— С други думи, искаш да оставиш Трона на Сянка незает.

— Да.

Той помисли малко и кимна.

— Разбрано.

— Не ми изменяй, соултейкън.

— Няма. Готова ли си, Килмандарос?

— Те ще сключат съюзи — рече тя. — Всички ще воюват срещу нас.

Аномандарис сви рамене.

— Нищо по-добро нямам за вършене днес.

Двамата асценденти прекрачиха през портала и затвориха разлома зад себе си. Други пътеки имаше към това селение обаче. Пътеки, които не бяха рани.

Озоваха се наново в Куралд Емурлан и огледаха опустошения свят.

И се заловиха да прочистят онова, което бе останало от него.

ОУЛ'ДАН, В ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ НА КРАЛ ДИСКАНАР

Преда Биват, капитан в гарнизона на Дрийн, беше далече от родния дом. На двадесет дни път с фургони, начело на експедиция от двеста войници от армията Дрипавото знаме, ескадрон от тридесет души лека конница блурууз и четиристотин поддържащ персонал, сред които цивилни. Та след като нареди да вдигнат лагера, тя се смъкна от коня си, за да измине пеш петдесетината крачки до ръба на скалите.

На ръба вятърът я удари в гърдите като чук, сякаш жадуваше да я отхвърли назад, да я изстърже от това разнебитено късче суша. Океанът под нея бе като кошмарно видение на живописец, накъсан и кипнал морски простор, с тежки виещи се облаци, които се разпадаха високо в небесата. Водата бе по-скоро бяла, отколкото синьо-зелена, кипнала пяна, пръски, полетели нагоре по скалите от връхлитящите в брега вълни.

И все пак, с мраз, просмукал се чак в костите ѝ, тя видя, че точно това е мястото.

Рибарска лодка, отклонена далече от курса си в гибелния въртоп, в който никой търговски кораб, колкото и да беше голям, нямаше да навлезе по своя воля. Въртоп, който преди осемдесет години беше сграбчил плаващия град Мекрос и го беше разкъсал на парчета, повлякъл беше в морските дълбини над двадесет хиляди негови жители.

Рибарите обаче бяха оцелели в дълбоката до бедрата вода на тридесетина крачки от скалистия бряг. Бяха четирима. Ледерии. И бяха успели да стигнат до брега...

За да заварят... това.

Преда Биват затегна кайшката на шлема си, та вятърът да не го откъсне от раменете заедно с главата ѝ, и продължи да оглежда осеялите бреговата линия отломки. Носят, на който стоеше, беше подровен, пропадаше на три човешки ръста до бряг с бял пясък,

затрупан с дълги редици сухи водорасли, изкоренени дървета и останки от осемдесетгодишния град на мекрос. И още нещо. Нещо по-неочаквано.

Бойни канута. От презморския вид, всяко с дължината на обрасъл с корали кит, с висок нос, по-дълги и с по-широки греди от кораба на Тайст Едур. И не изхвърлени на брега като отломки — нито едно, доколкото можеше да види, не изглеждаше пострадало. Издърпани бяха в редици високо над пясъчната ивица, макар да личеше, че това е станало някъде в миналото — преди месеци, може би дори преди години.

Някой застана до рамото й. Търговецът от Дрийн, нает с договор, за да снабдява експедицията й. Светлокож, с бледоруса коса, толкова светла, че изглеждаше почти бяла. Вятърът изпъваше до червено кръглото му лице, ала тя виждаше как светлосините му очи са приковани в редицата бойни канута, шареха, първо на запад по бреговата ивица, после на изток.

— Имам известен талант — каза той високо, така че тя да го чуе над воя на вятъра.

Биват не отвърна нищо. Търговецът несъмнено се оправяше добре с числата — претенцията му за талант. А тя беше офицер в ледерийската армия и добре можеше да прецени попълнението на всеки огромен съд и без неговата помощ. Сто души, с двадесет по-малко или повече.

— Преда?

— Какво?

Търговецът махна безпомощно с ръка.

— Тези канута. — Посочи нагоре по плажа и после — надолу. — Трябва да са... — И не намери нужните думи.

Но тя го разбра много добре.

„Да.“ Редица след редица, всички — изтеглени на този сувор бряг. Дрийн, най-близкият град на кралството, бе на три седмици път, на югозапад. Право на юг оттук бяха степите Оул’дан, а за сезонните скитания на племената с огромните им стада се знаеше буквально всичко. В края на краищата ледерийското им завоюване беше в ход. Нямаше нито едно донесение за нещо такова.

Така. Неотдавна на този бряг беше пристигнала флота. При което всички бяха дебаркирали, взели бяха всичко със себе си и след това,

изглежда, бяха навлезли в сушата.

Трябаше да има някакви белези, слухове, събитието най-малко щеше да отекне сред обитателите на Оул. „Трябаше да сме чули за това.“

Но не бяха. Чуждоземните нашественици просто бяха... изчезнали.

„Невъзможно. Как би могло да се случи?“ Тя отново огледа редиците, сякаш се надяваше, че някаква важна подробност ще се открои сама, ще облекчи учестения пулс на сърцето ѝ и оловната, смразяваща тежест в крайниците ѝ.

— Преда...

„Да. По сто души на лодка. И тук пред нас... струпани по четири, пет в дълбочина... колко? Четири, може би пет хиляди?“

Бреговата ивица на север представляваше грамада от бойни канута от сиво дърво, докъдето стигаше погледът ѝ на запад и изток. Извлечени. Изоставени. Изпълнили целия бряг като съборен от бурята лес.

— Над половин милион — каза търговецът. — Това е преценката ми. Преда, къде, в името на Блудния, са отишли всички?

Тя се намръщи.

— Сритай онова твое гнездо на магове, Летур Аникт. Накарай ги да си заслужат безбожните заплати. Кралят трябва да знае. Всяка подробност. Всичко.

— Тутакси.

А тя самата трябаше да направи същото с отделението послушници на Цеда. Колкото повече информация — толкова по-добре. Без наличието на от branите ученици на Куру Кан така и нямаше да научи всичко, което Летур Аникт бе затаил в последното си донесение, така и нямаше да може да отличи истините от полуистините и откровените лъжи. Вечният проблем с наемането на частни доставчици — имаха си своите лични интереси в края на краишата и лоялността към короната беше, за същество като Летур Аникт, новия Фактор на Дрийн, винаги нещо вторично.

Биват заоглежда за път надолу до брега. Искаше да огледа добре тези канута, особено след като части от носовете им като че ли бяха разглобени. „Което е доста странно. Все пак е поносима загадка, мога да я разнищвам и така да не мисля за всичко останало.“

„Над половин милион!“

„Блудния да ни благослови, кой е дошъл сред нас?“

ОУЛ'ДАНЪТ, СЛЕД ЕДУРСКОТО ЗАВОЕВАНИЕ

Вълците бяха дошли и си бяха отишли, и там, където труповете бяха извлечени от плътната грамада на билото, където незнайните войници бяха дали последния си отпор, следите от техния пир бяха явни и тази подробност не излизаше от ума на самотния ездач, подкаран бавно коня си между вкочанените разпръснати тела. Такова опустошение на мъртвци беше... необичайно. Тъмносивите вълци бяха едни от най-стръвните хищници в тази равнина, разбира се. И все пак дългият им опит с хората трябваше да ги е прогонил още с първата миризма на разложен, нищо, че се беше смесила с тази на пролятата кръв. Какво тогава ги беше привлякло към това безмълвно бойно поле?

Самотният ездач със скрито зад червена люспеста маска лице дръпна юздите в подножието на ниския хълм. Конят му умираше, трепереше в треска и едва се държеше на крака. Преди да е свършил денят, мъжът щеше да продължи пеш. Докато вдигаше бивака си тази заран, рогата змия бе ухапала коня му, както пасеше залинялата трева покрай оврага. Отровата действаше бавно, но безмилостно, не можеше да бъде спряна с никоя билка или цяр, каквито мъжът носеше в дисагите. Загубата щеше да е достойна за съжаление, но не и бедствена, след като не бързаше.

Високо в небето кръжаха гарвани, но не се спускаха, идването му не ги бе смутило преди очаквания пир. Всъщност тъкмо кръженето им над този хълм го беше довело тук. Гракът им беше накъсан и някак странно приглушен, почти жалостив.

Легионите на Дрийн, бяха извлекли своите мъртвци, оставили бяха само жертвите си да наторят тревите на равнината. Утринната слана още прошарваше с лъскави петна мъртвешки тъмната кожа, ала топежът вече бе започнал и му се струваше, че тези мъртви войници сега плачат — от замръзналите си лица, от широко отворените очи, от смъртните рани.

Изправен на стремената, той огледа хоризонта, за да зърне двамата си спътници, но страховитите същества все още не се бяха върнали от своя лов и ездачът се зачуди дали не бяха хванали нова, по-изкусителна диря на запад — ледерийските войници на Дрийн,

заситени и поели триумфалния си марш към своя град. Ако се окажеше това, то този ден щеше да има касапница. Но идеята за мъст тук бе случайно съвпадение. Спътниците му бяха безразлични към подобни чувства. Убиваха за удоволствие, доколкото можеше да прецени. Тъй че унищожението на воините на Дрийн и всякаакво възмездие, което можеше да се припише на това деяние, съществуващо само в ума му. Това разграничаване беше важно.

Заблуда, носеща удовлетворение все пак.

Тъй или иначе, жертвите тук, тези войници в сиви и черни униформи, бяха странници. Със смъкната броня вече и без оръжия, с прибраните им за трофеи знамена... присъствието им тук, в Оул'дана, в сърцевината на родната му земя, бе смущаващо.

Нашествениците ледерии все пак ги познаваше. Знаеше многобройните им легиони със странните им имена и яростните им съперничества. Знаеше също тъй неустрашимата конница на блурууз. Знаеше и свободните все още кралства и територии, гранични на Оул'дана, съперниците д'расилани, керините, кралството Болкандо и държавата Сафинанд — договарял се беше или бе кръстосвал меч с всички тях преди години. Но никой от тях не беше като тези войници.

Светлокожи, с коса с цвят на слама или пък червена като ръжда. Сини или сиви очи. И... толкова много жени.

Погледът му се спря на един такъв войник, жена, близо до самото било. Убита с магия. Бронята ѝ се беше сляла с раздраната пъlt, но... по нея имаше някакви знаци.

Той слезе от коня. Заизкачва се по склона, покрай разпръснатите тела, мокасините му се хълзгаха в разкаляната от кръв земя. Наведе се над жената.

На черния бронзов нагръдник имаше рисунка. Две вълчи глави. Едната беше с бяла козина и едноока, другата — сребристо, на черни петна. Военен знак, какъвто не беше виждал.

Странници, несъмнено.

Чужденци. Тук, в любимата му земя.

Мъжът се намръщи зад маската. „Отишли са си. Отдавна. Аз ли сега съм странникът?“

Тежък барабанен тътен отекна и разтърси земята под нозете му. Той се изправи. Спътниците му се връщаха.

Никакво възмездие значи.

Какво пък, все още имаше време.

Скръбният вълчи вой го бе пробудил тази зара, зовът им пръв го беше привлякъл тук, до това място, сякаш зверовете търсеха свидетел, сякаш наистина го бяха призовали. Зовът им го беше привлякъл насам, но така и не зърна зверовете, дори отдалече.

Вълците обаче се бяха хранили и тази сутрин. Извличали бяха трупове от грамадата.

Стъпките му се забавиха надолу по склона. Най-сетне той спря и отново заоглежда мъртвите войници.

„Вълците са яли. Но не както го правят вълци... не като... като това.“

Разпрани гърди, щръкнали ребра... бяха яли сърца. Нищо друго. Само сърцата.

Барабаният тътен се усили, по-близък; птичи нокти засъскаха сред тревите.

Гарваните горе заграчиха, разлетяха се във всички посоки.

ПЪРВА КНИГА

ИМПЕРАТОРЪТ В ЗЛАТО

*Лъжата е сама, самотната измама
обърнала е гръб на неохотното ти
приближаване
и с всяка нова стъпка целта ти се
отдалечава,
блуждае пътят ти, загръща се във себе си,
криви
пътеката на твойте стъпки между теб и
самотното
пред теб, блудно като грешна орис, то
издава
и легиона си деца, заплетените нишки,
възли
и дъх не можеш да поемеш обкръжен, и
спираш.*

*Светът от теб е сътворен самия и някой
ден,
приятелю, ще бъдеш сам сред океан
от мъртвци, наградата, спечелена от
твойте думи и всичко в теб, а вятърът ще
ти изсмее
пътека нова към безкрайното терзание —
измамата самотна самота е, лъжовна
е самотната лъжа, заплетените нишки,
възли
безчет се стягат във присъда справедлива,
те,
с които сам ти някога удушваше с охота*

*онези, изрекли истината, и всеки глас на
несъгласие с охота заглушаваше.*

*Затуй сега със моето съчувствие ти
жаждата си утоли.*

И мри, от жаждата изгорял, в пустинята.

Фрагмент, открит в
дения, в който поетесата
Тесора Ведикт е
арестувана от
Патриотистите (шест дни
преди Удавянето)

1.

Две сили, някога в жестоко противоречие, сега се оказаха фактически любовници, въпреки че никоя не можеше да реши коя от двете първа си е разтворила краката.

Простите факти са следните: първоначалната йерархична структура на племената Тайст Едур се оказа добре пригодена за ледерийската система на власт чрез богатство.

Едур се превърнаха в короната, наложиха се с лекота над подулата се от лакомия Ледер, но нима една корона притежава воля? Нима се огъва носителят ѝ под нейното бреме?

След кратък размисъл друга една истина се оказва самоочевидна.

Колкото и здрава да изглеждаше тази спойка, под повърхността изникваше едно по-потайно и далеч по-гibelно сливане: на недостатъците, присъщи за всяка от двете системи, и тази сплав щеше да се окаже изключително взривоопасна.

Династията Хирот (XVII том)
Колонията, История на Ледер
Динит Арнара

— Откъде е това?

Танал Ятванар гледаше как Инвигилаторът бавно завърта странния предмет в месестите си длани. Камъчетата оникс на многобройните пръстени по късите му пръсти блещукаха под лъчите слънчева светлина, струящи през разтворения прозорец. Предметът, който въртеше Карос Инвиктад, представляваше заплетено кълбо от бронзови игли, чиито краища бяха извити на скоби и усукани една около друга в здрава клетка.

— Блуроуз според мен, сър — отвърна Танал. — От онези на Сонорбо. Средното времетраене за решаването ѝ е три дни, макар че рекордът е малко под два...

— Кой? — попита намръщено Карос и го погледна над писалището си.

— Полукръвен тартенал, ако можете да го повярвате, сър. Тук, в Ледерас. Смятат го за кретен, но има вроден талант да решава главобълсканици.

— И предизвикателството е да наместиш иглите в такава конфигурация, че изведнъж да се разсипят.

— Да, сър. Разпада се и става плоско. Доколкото чух, точният брой на завъртанията е...

— Не, Танал, не ми го казвай. Достатъчно благоразумен си. — Инвигилаторът, командир на Патриотистите, остави предмета на бюрото. — Благодаря ти за подаръка. Е? — Къса усмивка. — Достатъчно дълго ли изнервихме Брутен Трана, как мислиш?

Карос се надигна, оправи гънките на пурпурния си копринен халат — единствения цвят и материя, които изобщо носеше, — взе късия скрептър, който бе превърнал в официален символ на своя пост, черно кръвно дърво от отечеството на Едур със сребърни карфици, украсени с камъчета оникс, и посочи с него към вратата.

Танал се поклони и поведе през коридора към широкото стълбище. Слязоха на долния етаж и излязоха през двукрилата порта на двора.

Затворниците стояха под ярката слънчева светлина до западната стена. „Стояха“ всъщност не беше съвсем точно. Бяха ги извели от килиите една камбана преди разсъмване, а вече беше малко след пладне. Над половината от осемнадесетте задържани бяха изгубили съзнание поради липсата на вода и храна и изнуриителния зной на предобеда, съчетани с жестоките изтезания по време на разпитите.

Танал забеляза как се намръщи Инвигилаторът, щом видя неподвижните оковани тела на припадналите.

Брутен Трана от племето Ден-Рата, лицето за свръзка на едурите, стоеше в сянката срещу затворниците, висок и безмълвен. Бавно се обърна, щом Танал и Карос се приближиха.

— Добре сте дошъл, Брутен Трана — каза Карос Инвиктад. — Как сте?

— Да минем по същество, Инвигилатор — заяви сивокожият воин.

— Тутакси. Ако благоволите да ме придружите, можем да разпитаме всеки затворник, изведен тук. Конкретните им случаи...

— Не държа да се доближавам до тях повече, отколкото съм сега — прекъсна го Брутен. — Затънали са в мръсотията си, а в този двор почти не полъхва вятър.

Карос се усмихна.

— Разбирам, Брутен. — Отпусна скрептъра на рамото си и огледа редицата задържани. — Няма нужда да ги доближаваме, както казвате. Ще започнем с онзи най-отляво, после...

— В безсъзнание или мъртъв?

— Е, от това разстояние кой може да каже?

Танал забеляза намръщената физиономия на едура, поклони се на Брутен и Карос и бързо закрачи към окованите. Наведе се да огледа просната се фигура, после се изправи и каза:

— Жив е.

— Събуди го тогава! — заповяда Карос. Гласът му прозвучава пронизително, достатъчно високо, за да накара някой глупав слушател да трепне — в смисъл глупав, ако Инвигилаторът види тази инстинктивна реакция. Подобни немарливи грешки се случваха само веднъж.

Танал срита затворника и нещастникът изхлипа сухо.

— Стани, изменнико — прошепна Танал в ухото му. — Инвигилаторът заповяда. Изправи се или ще ти натроша кокалите в жалката торба, която наричаш свое тяло.

Затворникът се надигна с мъка.

— Вода...

— Дума повече да не съм чул от тебе. Изправи се и понеси достойно тежестта на престъпленията си. Ледериец си, нали? Покажи на нашия гост едур какво значи да си ледериец.

След това тръгна обратно при Карос и Брутен. Инвигилаторът тъкмо казваше:

— ... известни връзки с несъгласни елементи в Лекарския колеж — това го е признал. Въпреки че не може да му се припишат конкретни престъпления, ясно е, че...

— Следващият — прекъсна го Брутен Трана.

Карос затвори уста, след това се усмихна хладно.

— А, да. Следващият задържан е поет. Написа и разпространи призив за революция. Не отрича нищо и всъщност дори оттук можете да видите стоическото му упорство.

— А другият до него?

— Собственикът на един хан, гостилиницата му се посещаваше от неблагонадеждни елементи — недоволни войници всъщност — и двама от тях също са сред задържаните. За противодържавната дейност бяхме уведомени от една почтена курва...

— Почтена курва ли, Инвигилатор? — Едурът се подсмехна.

Карос примига.

— Ами да, Брутен Трана.

— Защото е издала ханджия.

— Ханджия, въвлечен в измяна...

— Искал е прекалено висок дял от приходите й, по-вероятно. Продължете. И моля, бъдете по-кратък в описането на престъпленията.

— Разбира се — отвърна Карос Инвиктад и жезълът му забарабани по мекото му рамо като палка, отмерваща бавен марш.

Танал се беше изпънал до командира си в стойка „мирно“. Инвигилаторът продължаваше да изрежда нарушенията на ледериите. Осемнадесетте затворници бяха добро извлечение от над тристане души, оковани в подземните килии. Приличен брой арести за седмицата, помисли си Танал. За по-големите престъпници от тях предстояха Удавянията. От триста и двадесетимата една трета бяха обречени да изгазят дъното на канала под съкрушителната водна тежест. Букмейкърите напоследък се оплакваха, тъй като вече никой не оцеляваше в изпитанието. Разбира се, не се оплакваха прекалено шумно, след като истинските подстрекатели сред тях рискуваха сами да минат Удавянето — само първите няколко се бяха оказали достатъчно, та протестите да стихнат.

Точно това Танал бе започнал да цени много високо — един от съвършено формулираните от Карос Инвиктад закони за принудата и контрола, многократно изтъкван в обемистия трактат, който Инвигилаторът дописваше по темата, най-близка на сърцето му. „Вземи който и да е сегмент население, наложи стриктни, но ясни дефиниции на отделните им характеристики, след което ги тласкаш

към подчинение. Подкупваш слабите, за да издават силните. Избиваш силните и останалите са твои. Прехвърляш се на следващия сегмент.“

Букмейкърите се бяха оказали лесен обект, тъй като малцина ги обичаха — особено непоправимите играчи на хазарт; а с всеки изминал ден те ставаха все повече и повече.

Карос Инвиктад привърши дългото си слово. Брутен Трана кимна мълчаливо, обърна се и напусна двора.

Щом се махна от очите им, Инвигилаторът се обърна към Танал.

— Неловко се получи. С изпадналите в безсъзнание.

— Да, сър.

— Смяна на главите на външната стена.

— Веднага, сър.

— А сега, Танал Ятванар, преди всичко останало, трябва да дойдеш с мен. Ще отнеме съвсем малко време, после можеш да се върнеш към текущите си задачи.

Влязоха отново в сградата; късите стъпки на Инвигилатора принуждаваха Танал отново и отново да забавя, докато вървяха към кабинета на Карос.

Най-властиият човек след Императора отново зае мястото си зад бюрото. Вдигна клетката бронзови игли, завъртя я десетина пъти с мълниеносни и прецизни движения и тя се разпадна. Хвърли усмивка на Танал и пусна предмета на бюрото.

— Прати писмо на Сенорбо в Блурууз. Уведоми го колко време ми е трявало, за да намеря решение, и добави, от мен към него, че се боя, че е загубил майсторството си.

— Да, сър.

Карос Инвиктад взе един свитък.

— Та какъв беше договореният ни процент за дяла ми в странноприемница „Разорената змия“?

— Раутос предложи четиридесет и пет, сър.

— Добре. Все пак смятам, че се налага среща с управителя на тръст „Свобода“. Към края на седмицата ще е добре. Въпреки всичките ни разговори напоследък все пак действителните доходи са странно осъ走得ни и искам да разбера защо.

— Сър, знаете подозренията на Раутос Хиванар по този въпрос.

— Смътно. Той ще е доволен да научи, че вече съм готов да се вслушам по- внимателно във въпросните подозрения. Тъй че имаме два

въпроса в дневния ред. Уреди срещата за камбана време. А, и още едно последно, Танал.

— Сър?

— Брутен Трана. Тези ежеседмични визити. Искам да разбера принуден ли е? Дали това е някаква едурска форма на имперско неблагоразположение или наказание? Или дали тия кучи синове наистина се интересуват от това, с което сме се заели? Брутен не коментира, никога. Не пита дори какви наказания произтичат от присъдите ни. Нещо повече, гробото му нетърпение ми досажда. Може би ще си заслужава да го разследваме.

Танал вдигна учудено вежди.

— Да разследваме Тайст Едур?

— Тихомълком, естествено. Вярно, те винаги създават впечатлението за безусловна лоялност, но не мога да се отърва от мисълта дали расата им наистина е имунизирана срещу противодържавна дейност.

— Дори да не са, сър, при цялото ми уважение, дали Патриотистите са подходящата организация...

— Патриотистите, Танал Ятванар — рязко отвърна Карос, — притежават имперската харта да поддържат вътрешния ред в империята. В тази харта не се прави разлика между Едур и ледерии, само между лоялните и нелоялните.

— Да, сър.

— Е, мисля, че те чакат достатъчно задачи.

Танал Ятванар се поклони и напусна кабинета.

Имението господстваше над ивица суша на северния бряг на река Ледер, на четири улици западно от канала Квилас. Стъпалчатите стени, които очертаваха границите му, се спускаха към брега и продължаваха във водата — върху пилони, за да се облекчи тласъкът на течението — на повече от две лодки дължина. По-натам се издигаха пилоните за привързване. В този сезон бяха залети. Рядко явление през последните сто години, отбеляза си Раутос Хиванар, докато прелистваше Компендиума на имението, семеен том с бележки и карти, описващ всичките осемстотин години на рода Хиванар на тази

земя. Отпусна се в плюшения си стол и със замислена унесеност допи чая си от балат.

Домашният иконом и главен агент Венит Сатад тихо пристъпи напред да прибере Компендиума в сандъка от дърво и желязо, заровен в пода под картната маса, после нагласи подовите дъски на място и изпъна чергата върху тях. Щом изпълни задачите си, застана на полагащото му се място, до вратата.

Раутос Хиванар беше едър мъж, възпълен и с грубовати черти. Присъствието му обикновено господстваше във всяко помещение, колкото и просторно да беше. Сега той седеше в библиотеката на имението, стените й бяха покрити с рафтове от пода до тавана. Ръкописи, глинени таблички и подвързани книги заемаха всяко налично място, събранныте поучения на над хиляда схолари, много от които носеха името Хиванар.

Като глава на семейството и надзорник на огромните му финансови авоари, Раутос Хиванар беше зает човек, а изискванията за напрегнат интелектуален труд се бяха удвоили след идването на Тайст Едур — предизвикало на свой ред официалното учредяване и признаване на тръста „Свобода“, обединение на най-богатите фамилии в империята Ледер — по начини, каквито преди не можеше й да си въобрази. Трудно му беше да обясни, че намира всички тези дейности за отегчителни и изнервящи. Но точно в такива се бяха превърнали, докато подозренията му бавно, стъпка по стъпка, се оформяха в убеждения, докато започваща да усеща, че там някъде съществува враг — или врагове, посветили се на единствената задача да вършат икономически саботаж. Не просто незаконни афери, дейност, с която той самият лично беше много добре запознат, а нещо по-дълбоко, нещо всеобхватно. *Враг*. Враг на всичко, което представляваше Раутос Хиванар и тръст „Свобода“, на който той беше Управителят. Всъщност — на всичко, което представляваше самата империя, независимо кой седеше на трона, независимо дори от тези диви нещастни варвари, които сега се перчеха на самия връх на ледерийското общество като сиви гарги, накацали върху грамада от дрънкулки.

Подобно разбиране от страна на Раутос Хиванар някога щеше да предизвика у него крайно разпалена реакция. Самата заплаха щеше да е достатъчна, за да доведе до енергично издирване, а идеята за съществуването на сила с такава подла цел, сила, която, длъжен бе да

признае, се водеше от изключително коварен гений, щеше да оживи играта, докато тя не го обсеби изцяло.

Но ето, че вместо това Раутос Хиванар търсеше по прашните рафтове свидетелства за минали наводнения в стремежа си да разреши загадка, която щеше да заинтересува само шепа мърморещи дърти учени. И това беше странно, често пъти си признаваше той. Въпреки това страстта набираше сила и нощем той лежеше до отпуснатата в сън грамада от плувнала в пот плът, в каквато се бе превърнала тридесет и три годишната му жена, и откриваше как мислите му работят трескаво, как се борят срещу теченията на цикличния ход на времето; мъчеше се да се добере назад и назад, с целия си усет, в отминалите векове. И да търси, да търси нещо...

Въздъхна, остави чашата с чая и стана.

Щом закрачи към вратата, Венит Сатад — по фамилно родословие те бяха Дължници на рода Хиванар вече от шест поколения, — пристъпи напред, взе крехката чашка и излезе след господаря си.

Навън, в крайречния двор, покрай мозайките, изобразяващи инвеститурата на Сковал Хиванар за имперски Цеда преди три столетия, после по ниските каменни стъпала надолу до онова, което в по-сухи времена беше по-долната тераса-градина. Но тук речните течения се бяха завихрили, заграбили бяха и почва, и растения и бяха оголили твърде непривично подреждане на камъните, наредени като уличен калдъръм, обкръжен от подредени в правоъгълник дървени пилони, вече не повече от прогнили дънери, щръкнали от локвите, останали след наводнението.

В края на по-горното ниво работници, под указанията на Раутос, бяха укрепили терена с дървени подпори, за да не рухне, а отстрани стоеше ръчна количка, пълна с множество любопитни предмети, оголени от водите на наводнението. Предмети, дошли от миналото.

Загадка, общо взето, разсъди Раутос. Не съществуваха никакви записи по-долната тераса-градина да е била нещо друго освен това, което беше, а бележките, оставени от градинския архитект скоро след довършването на главната сграда на имението, сочеха, че брегът на това равнище не е бил нищо повече от древни наноси.

Глината беше съхринала дървото поне доскоро, тъй че не можеше да се разбере колко отдавна е било построено странното

съоръжение. Единственият белег за древността му бяха тези предмети, всичките от бронз или глина. Не бяха оръжия, та да ги свърже човек с някоя гробна могила, а ако бяха сечива, бяха сечива за отдавна забравени дейности, тъй като нито един от работниците, доведени тук от Раутос, не можа да си представи функцията им — не приличаха на нито едно познато сечиво, нито за каменоделство, нито за дърво, нито за обработка на хранителни продукти.

Раутос вдигна едно и го огледа, може би за стотен път. Бронз, лят в глинен калъп — ръбчето ясно се виждаше. Предметът беше издължен, окръглен и в същото време с почти прави ъгли. Врязвания около свивката оформяха кръстосана шарка. На нито един от двата края не се виждаше устройство за прикрепване, следователно нещото не беше предназначено за част от някой по-голям механизъм. Той отново го претегли в ръка. Тежичко си беше. Нещо небалансирано имаше в него, въпреки огъването в самия център. Остави го и извади един кръгъл лист мед, по-тънък от восъчния слой върху писарска табличка. Беше почернял от допира с глината, но само по ръбовете се виждаха следи от окисляване. По листа бяха пробити безброй дупчици, без никакъв определен шаблон, но всяка съвършено еднаква, съвършено кръгла, без устие, което да покаже от коя страна е била пробита.

— Венит — каза той, — имаме ли карта, описваща точните местоположения на тези предмети при откриването им?

— Да, господарю, само с няколко изключения. Прегледахте я миналата седмица.

— Нима? Добре. Остави я на масата в библиотеката следобед.

Пазачката на портата се появи от тесния проход покрай къщата спря на десет крачки от Раутос и се поклони.

— Господарю, съобщение от Инвигилатор Карос Инвиктад.

— Добре — отвърна разсеяно Раутос. — Ей сега ще се заема с него. Пратеникът чака ли за отговор?

— Да, господарю. В двора е.

— Погрижи се да му поднесат закуски и освежителни напитки.

Пазачката се поклони и си тръгна.

— Венит, мисля, че трябва да се пригответи за едно пътуване. — Къде, господарю?

— Инвигилаторът най-сетне е схванал величината на заплахата.

Венит Сатад не отвърна нищо.

— Трябва да заминеш за град Дрийн — продължи Раутос, все така взрян в загадъчното съоръжение, господстващо на по-долната тераса. — Тръстът се нуждае от по-изричен доклад за подготовките там. Уви, личните донесения на Фактора се оказват незадоволителни. Нужна ми е доверителност по тези въпроси, след като съм решил да се съсредоточа напълно над близката заплаха.

Венит не отвърна нищо.

Раутос се загледа над реката. В залива отсреща се трупаха рибарски лодки, два търговски кораба се приближаваха към главните кейове. Единият, с флага на семейство Естерикт, изглеждаше пострадал, навярно от пожар. Раутос изтупа пръстта от ръцете си, обърна се и закрачи обратно към сградата. Слугата му пое след него.

— Чудно, какво ли лежи под тези камъни?

— Господарю?

— Нищо, Венит. Просто си мислех на глас.

Две части от конницата блурууз на Атри-Преда Биват атакуваха лагера на оул'дан призори. Двеста отбрани пиконосци препуснаха сред ураган от паника, докато оулите изскачаха от кожените си шатри, а бойните псета на Дрийн, появили се няколко мига преди конните воини, връхлетяха върху оулските глутници пастирски кучета и дрей и трите породи зверове се счепкаха в жестока битка.

Оулските воини се оказаха неподгответени и малцина от тях успяха навреме дори да намерят оръжията си. За няколко мига касапницата се развихри и обхвана и старци, и деца. Повечето жени се сражаваха редом с близките си мъже — жена и съпруг, сестра и брат, всички загиваха заедно в последно сливане на кръв.

Сражението между ледериите и оулите отне не повече от двеста удара на сърцето. Войната сред кучетата се проточи много по-дълго, тъй като пастирските псета — макар и по-дребни и мършави от нападателите си — бяха бързи и не по-малко яростни, а товарните, гледани, за да теглят коли лете и шейни зиме, бяха сравними с породата на Дрийн. Обучени да избиват вълци, те се оказаха сериозен противник за бойните псета и ако не бяха пиконосците, да се позабавляват с избиването на пъстрокожите зверове, битката щеше да

се обърне. Но оулската глутница най-сетне отстъпи и оцелелите се разбягаха из равнината, на изток. Няколко от бойните псета на Дрийн ги подгониха, преди водачите им да ги призоват да се върнат.

Докато пиконосците слизаха от конете, за да се уверят, че сред народа на оул няма оцелели, други препуснаха да съберат стадата мириди и родара в съседната долина.

Атри-Преда Биват седеше на жребеца си и се мъчеше да го удържи, понеже беше подлудял от натежалия в утринния въздух мириз на кръв. До нея, седнал непохватно и болезнено натъртен от непознатото седло, Брол Хандар, новоназначеният от Тайст Едур Надзорник на Дрийн, наблюдаваше как ледериите систематично плячкосват лагера, събличат до голо трупове и вадят ножовете си. Оулите връзваха накитите си — най-вече от злато — в плитките си и ледериите трябваше да срежат тези части от скалпа, за да приберат плячката си. Осакатяването продължаваше и със събирането на ивици кожа, украсена с татуировки в типичния за оул многоцветен стил, често очертани с вшит златен конец. Тези трофеи украсиха кръглите щитове на много пиконосци.

Пленените стада вече бяха собственост на Фактора на Дрийн Летур Аникт. Пред погледа на Брол Хандар стотици мириди излизаха на билото на хълма. Черната вълнеста козина им придаваше вид на балвани, когато се заизсипваха по склона. Беше ясно, че богатството на Фактора току-що е нараснало значително. Последваха ги по-високите родара, със сини гърбове и дълговрати, дългите им опашки плющяха в паника, докато бойните псета по фланговете на стадата се хвърляха отново и отново в лъжливи атаки.

Дъхът изсъска между зъбите на Атри-Преда.

— Къде е човекът на Фактора все пак? Тези проклети родара ще подивеят и ще ни стъпчат. Лейтенант! Гледачите веднага да отзоват псетата! Бързо! — Тя развърза кaiишката на шлема си, смъкна го и го окачи на рога на седлото. После погледна Брол. — Та това е, Надзорник.

— Значи тези са оул? Бяха всъщност.

Тя извърна лице и се намръщи.

— Малък бивак според техните мерки. Седемдесетина възрастни.

— Но все пак големи стада.

Тя се намръщи още повече.

— Някога бяха по-големи, Надзорник. Много по-големи.

— Доколкото разбирам, тази ваша кампания цели да изтласка тези нарушители.

— Не е моя кампания. — Тя като че ли долови нещо в изражението му, защото добави: — Да, разбира се, аз командвам експедиционните сили, Надзорник. Но получавам заповедите си от Фактора. И честно казано, оулите не са нарушители.

— Факторът твърди противното.

— Летур Аникт е с висок сан в тръст „Свобода“.

Брол Хандар я изгледа за миг и отвърна:

— Не всички войни се водят за богатство и земя, Атри-Преда.

— Дължна съм да възразя, Надзорник. Вие, Тайст Едур, не нахлухте ли превантивно, в отговор на очакваната заплаха да загубите земята и ресурсите си? Културна асимилация, краят на вашата независимост. За мен няма съмнение — продължи тя, — че ние, ледерите, се стремяхме да унищожим цивилизацията ви, както вече сме го правили с тартеналите и толкова много други. Тъй че си е икономическа война.

— Не ме изненадва, Атри-Преда, че вашата раса го е видяла така. И не се съмнявам, че подобни грижи са терзаели ума на краля-маг. Дали ви завладяхме, за да оцелеем? Може би.

Брол си помисли дали да не каже нещо повече, но после поклати глава и загледа как четири бойни псета се нахвърлиха върху едно ранено пастирско куче. Сакатият звяр не се даде без бой, но скоро рухна, зарита и се смълча отпуснат, докато бойните псета разпаряха корема му.

— Чудили ли сте се някога, Надзорник, кой от нас всъщност спечели онази война? — попита Биват.

Той я изгледа навъсено.

— Не, не съм. Съглеждачите ви не са открили следи от други оули в този район, доколкото разбирам. Значи сега Факторът ще консолидира ледерийското владение по обичайния начин?

Атри-Преда кимна.

— Границни постове. Укрепления, пътища. Ще последват заселници.

— А после Факторът ще разшири алчните си намерения още по на изток.

— Точно така, Надзорник. Разбира се, убедена съм, че разбирате придобивките и за Тайст Едур. Територията на империята се разширява. Сигурна съм, че императорът ще е доволен.

Това бе втората седмица на Брол Хандар като управител на Дрийн. В този далечен край на империята на Рулад имаше твърде малко Тайст Едур, не повече от стотина, а само тримата членове на неговия персонал бяха от неговото племе, арапаите. Анексирането на Оул'дан със средства, стигащи до пълен геноцид, бе започнало преди години — много преди завоеванието на Едур, — а особеностите на управлението в далечен Ледерас като че ли нямаха много връзка с тази военна кампания. Брол Хандар, патриархът на клан, посветен на лова на бивнисти тюлени, се зачуди — не за първи път — какво точно става тук.

Властта, назована с титлата Надзорник, като че ли не включващо нещо повече от наблюдение. Същинската власт да управлява сепадаше на Летур Аникт, Фактора на Дрийн, който е с висок ранг в тръст „Свобода“. Някаква гилдия на търговци, доколкото бе разбрали, макар да си нямаше представа какво точно ѝ е освободителното на тази загадъчна организация. Освен ако не беше, разбира се, свободата им да правят каквото им харесва. Включително използването на имперски войски за придобиване на още повече богатство.

— Атри-Преда?

— Да, Надзорник?

— Тези оули — те не отвръщат ли на ударите? Не, не както се биха днес. Искам да кажа, не правят ли набези? Не събират ли воини по пътя си към пълномащабна война?

Въпросът я притесни.

— Надзорник, има... Е, да го наречем, две нива.

— Нива. Какво ще рече това?

— Официално и... неофициално. Въпрос на възприятие.

— Обяснете.

— Вярата на простолюдието, такава, каквато е внушена от имперските агенти, е, че племената на Оул са се съюзили с народа на Ак'рин на юг, както и с д'расиланите и двете кралства Болкандо и Сафинанд — накратко, всички територии, граничещи с империята — и

създават агресивна, войнствена и потенциално съкрушителна сила — Ордата на заговора Болкандо, — която заплашва всички източни територии на империята Ледер. Въпрос само на време е, преди тази орда да се събере изцяло, след което да тръгне срещу нас. Следователно всяка атака, предприета от ледерийската военщина, цели да смили броя, който оулите ще могат да включат, и още повече, загубата на ценните стада на свой ред омаломощава диваците. Гладът може добре да постигне онова, което само мечовете не могат — пълното рухване на Оул.

— Разбирам. А неофициалната версия?

Тя го погледна накриво.

— Не съществува никакъв заговор, Надзорник. Никакъв съюз. Истината е, че оулите непрекъснато се бият помежду си — пасищата им се свиват в края на краищата. И те презират ак'рините и д'расиланите, а и вероятно никога не са се срещали с никого от Болкандо или Сафинанд. — Поколеба се и продължи: — Вярно, че се сблъскахме с някакъв наемнически отряд преди два месеца — подозирам, че тази гибелна битка е ускорила назначението ви. Наброяваха около седемстотин и след няколко малки схватки поведох сила от шест хиляди ледерии да ги подгоним. Надзорник, загубихме почти три хиляди войници в последната битка. Ако не бяха маговете ни... — Тя поклати глава. — И все още нямаме представа кои бяха.

Брол я изгледа замислено. Не знаеше нищо за такъв сблъськ. Причината за назначението му? Може би.

— Официалната версия, за която споменахте — лъжата, — оправдава избиването на оулите в очите на простолюдието. Всичко това служи добре на стремежа на Фактора да забогатява все повече. Разбирам. Кажете ми, Атри-Преда, защо на Летур Аникт му трябва всичкото това злато? Какво прави с него?

Жената сви рамене.

— Парите са власт.

— Власт над кого?

— Над всички и над всичко.

— Освен над Тайст Едур, които са безразлични към ледерийската идея за богатство.

Тя се усмихна.

— Нима, Надзорник? Все още?

— За какво намеквате?

— В Дрийн има хироти — да, срещали сте ги. Всеки от тях претендира, че е родственик на императора и на основата на тази претенция са си присвоили най-хубавите имения и земя. Имат за роби стотици Дължници. Скоро може би сред членовете на тръст „Свобода“ ще има и Тайст Едур.

Брол Хандар се намръщи. На един далечен хребет стояха три оулски кучета, две товарни и едно пастирско, гледаха как карят стадата през разрушеното поселище — животните мучаха и ревяха от вонята на пролята кръв и мръсотии. Той огледа замислено трите силуета на билото. Къде ли щяха да отидат сега кучетата?

— Видях достатъчно.

Дръпна юздите да обърне коня и той рязко извърна глава, изцвili и застъпва назад. Брол с усилие се задържа на седлото.

Това навярно развесели Атри-Преда, но тя беше достатъчно благоразумна, за да не го покаже.

Високо в небето се бяха появили първите лешоядни птици.

По южния бряг на река Южен Джасп, един от четирите притока на река Ледер, стичаша се от планините Блурууз, се виеше път, който малко по-нагоре започваше дългото си изкачване към планинския проход и древното кралство Блурууз, вече покорено от Ледерийската империя. Тук Южен Джасп течеше бързо, инерцията на дивашкото й спускане от планините все още не беше забавена от просторната равнина, към която вече се доближаваше, за да я прекоси. Ледената вода кънтяше над огромните канари, оставени от отдавна изчезнали ледници, мяташе във въздуха хапливо студена мъгла, която се стелеше на облаци над пътя.

Самотният непознат, който очакваше шестимата воини Тайст Едур и хората с тях, бе доста по-висок от който и да било Едур, мършав, загърнат в наметало от тюленова кожа с качулка. Два широки кожени колана се кръстосваха на гърдите му и от тях висяха два дълги ледерийски меча. Няколкото кичура дълга бяла коса, изтръгнали се на воля поради вятъра, вече бяха мокри, полепнали по яката на наметалото.

За приближаващия се меруди лицето на непознатия изглеждаше бледо като смърт, все едно някой труп току-що се е измъкнал от вледеняващата река, нещо отдавна замръзнато сред прошарените с бяло простори на планините, които ги очакваха.

Воинът водач, ветеран от завоеванието на Ледерас, даде знак на спътниците си да спрат и продължи напред сам, за да поговори със странника. Той и петимата други едури водеха десет ледерийски войници, два натоварени фургона и четиридесет роби, оковани един за друг на синджир зад втория фургон.

— Компания ли си търсиш? — попита воинът меруди и примижа, за да види по-добре засенченото лице. — За изкачването до прохода? Казват, че там горе били останали разбойници и мародери.

— Сам съм си компания.

Гласът беше дрезгав, със странен акцент.

Воинът меруди спря на три разтега от него. Вече можеше да види лицето по-добре. Едурски черти, общо взето, но бяло като сняг. Очите бяха... изнервящи. Червени като кръв.

— Тогава защо преграждаш пътя ни?

— Вие пленихте двама ледерии преди два дни. Те са мои.

Мерудът сви рамене.

— Значи е трябвало да ги пазиш оковани нощем, приятел. Тези Дължници бягат при всяка възможност. О, да — разбира се, че ще ти върна. Поне момичето. Мъжът е избягал роб от Хирот, както издава поне татуировката му. Очаква го Удавяне, уви, но ще помисля какво да ти предложа за компенсация. Все едно, момичето, каквото е младо, е ценено. Вярвам, че ще се оправиш с цената за връщането ѝ.

— Ще ги взема и двамата. И не ви плащам нищо.

Воинът меруди отвърна намръщено:

— Бил си непредпазлив и си ги загубил. Ние проявихме усърдие и ги заловихме отново. Така че очакваме възнаграждение за усърдието ни, както и ти трябва да очакваш някаква цена за безгрижието си.

— Освободете ги — заяви странникът.

— Не. От кое племе си? — Очите, все така приковани в неговите, без да мигнат, изглеждаха напълно... мъртвешки. — Какво е станало с кожата ти? — „Мъртва като на императора.“ — Как се казваш?

— Освободете ги веднага.

Мерудът се засмя — малко колебливо, — после махна с ръка на спътниците да продължат напред и заизважда късата си извита сабя.

Неверието спрямо нелепото предизвикателство забави движението му. Оръжието бе излязло до средата от канията си, когато един от дългите мечове на странника изсвистя от ножницата и разпра гърлото на едура.

Другите петима воини изреваха от ярост, извадиха оръжията си и се втурнаха напред, десетимата ледерийски войници ги последваха.

Странникът изгледа как водачът рухва на земята и как кръвта швирва на фонтан в стелещата се над пътя речна мъгла. После извади другия меч и пристъпи, за да посрещне петимата едури. Трясък на оръжие — и изведнъж двете ледерийски оръжия в ръцете на странника запяха, писъкът им се извисяваше с всеки нов удар, който поемаха.

Двама от едурите залитнаха назад едновременно, и двамата смъртно ранени, единият в гърдите, другият с отрана третина от скалпа. Вторият обърна гръб на продължаващия бой, наведе се, взе парчето коса и кост и закрачи замаян назад по пътя.

Падна нов едур, левият му крак бе посечен високо в бедрото. Останалите двама заостъпваха и зареваха на ледериите, които вече стояха разколебани на три крачки зад мястото на боя.

Странникът тръгна напред. Парира забиването на едура вдясно с дългия меч в лявата си ръка, замахна наляво, изви китка и изтръгна оръжието от ръката на нападателя; после правото му забиване наниза върха на меча му в гърлото на едура. В същото време изпъна меча в дясната си ръка в лъжлив замах отгоре. Последният едур се изви назад да избегне удара и се опита да посече китката на странника. Но точно тогава дългият меч ловко се сниши, изби настрана късата сабя и в същия миг върхът прониза дясното око на воина, прекърши крехките кости на очната кухина и продължи навътре в мозъка.

В устрема си между двамата паднали едури странникът посече и най-близките двама ледерии и в следващия момент останалите осем се отказаха и побягнаха покрай фургоните — коларите вече скачаха от тях, обзети от паника, — а после покрай редицата зяпнали в изумление пленници. Бягаха и хвърляха оръжията си на пътя.

Един ледериец падна, спънат от някой от робите, и изведнъж робският синджир сякаш кипна. Робът скочи върху нещастния ледериец, усуга синджира около врата му и стегна здраво. Ледериецът

зарита, замята ръце, заора с пръсти в пръстта, но робът беше неумолим.

Силхас Руин, с мечовете, запели пронизително в ръцете му, се приближи до Удинаас, който продължаваше да души трупа.

— Вече можеш да спреш — каза албиносът Тайст Андий.

— Мога — отвърна Удинаас през стиснати зъби, — но няма. Този кучи син беше най-лошият от всички. Най-лошият.

— Душата му вече се дави в мъглата — каза Силхас Руин и хвърли поглед към двете фигури, които излязоха от храстите от южната страна на пътя.

— Души го, още! — извика Кетъл, окована малко по-натам. — Той ме нарани, тоя.

— Знам — изхриптя Удинаас. — Знам.

Силхас Руин се обърна към Кетъл.

— Наранил те е? Как?

— Обичайното — отвърна тя. — С онова нещо между краката му.

— А другите ледерии?

Тя поклати глава.

— Те само гледаха. И се смееха! Смееха се!

Силхас Руин се обърна към излязлата от храстите Серен Педак и тя се смрази от погледа в мъртвешките му очи.

— Ще догоня избягалите, Аквитор — каза Силхас Руин. — До края на деня ще се върна при вас.

Тя се извърна и погледна за миг Феар Сенгар, застанал над труповете на Тайст Едур, после огледа осеяната с камънък равнина на юг — раненият в главата едур се клатушкаше замаяно по пътя.

— Добре — отвърна Серен Педак и примижа към двата фургона.

— Ние ще продължим нагоре.

Удинаас най-сетне доизля гнева си върху удушения ледериец, изправи се и я погледна в очите.

— Серен Педак, какво ще правим с останалите роби? Трябва да ги освободим всичките.

Тя се намръщи. Изтощението затрудняваше мисълта ѝ. Месеци и месеци в криене, в избягане и на едури, и на ледерии. Усилията им да продължат на изток се оказваха отново и отново възпрепятствани, което ги принуждаваше да се отдалечават все по на север, и

безкрайният ужас, който живееше в нея, бяха изцедили всяка възможност от мислите ѝ. „Да ги освободим. Да. Но тогава...“

— Само поредните слухове — каза Удинаас, все едно беше прочел мислите ѝ, все едно му бяха хрумнали преди нея. — Като тях има много, объркват преследвачите ни. Чуй, Серен, те вече знаят кои сме, повече или по-малко. А тези роби — те ще направят каквото могат, за да избегнат да ги заловят отново. Не е нужно да се притесняваме прекалено от тях.

Тя повдигна вежди.

— Гарантираш ли за своите братя по съдба Длъжници, Удинаас? Че всички те ще се отвърнат от възможността да си купят свободата с жизненоважна информация?

— Единствената алтернатива — отвърна той и я погледна в очите — е да ги убием всичките.

Онези, които ги слушаха, онези, които все още не бяха пребити дотам, че да се превърнат в немислещи автомати, изведнъж извисиха гласове в молби и пламенни обещания, запротягаха ръце към Серен сред дрънченето на вериги. Други гледаха, обзети от страх като мириди,оловили миризмата на вълк, който не могат да видят. Някои се разплакаха, присвирти в разкаляния камънак на пътя.

— Първият едур, когото той уби, държи ключовете — каза Удинаас.

Силхас Руин се беше отдалечил надолу по пътя. Вече едва видим в мъглата, Тайст Андий се превъплъти в нещо огромно, крилато и се понесе нагоре във въздуха. Серен погледна редицата роби — никой не беше видял това, увери се с облекчение.

— Е, добре — отвърна на Удинаас и закрачи към мъртвите едури. Феар Сенгар още стоеше край тях.

— Трябва да взема ключовете. — Тя се наведе над първия паднал едур.

— Не го докосвай — спря я Феар.

Тя вдигна очи към него.

— Ключовете... веригите...

— Аз ще ги намеря.

Серен кимна, изправи се и отстъпи назад. Той мълчаливо се помоли, после коленичи до тялото. Намери ключовете в кожена кесия, вързана за колана на воина, кесия, в която имаше и няколко лъскави

камъчета. Феар взе ключовете в лявата си ръка, а в дясната задържа камъчетата.

— Тези са от брега на Меруди. Най-вероятно ги е съbral, когато е бил дете.

— Децата порастват — каза Серен. — Дори правите дървета раждат криви клони.

— А какъв му беше недостатъкът на този войн? — попита навъсено Феар и я изгледа с яд. — Той следваше моя брат, както всеки друг войн от племената.

— Някои се отвърнаха, Феар. — „Също като тебе.“

— Онова, от което съм се отвърнал аз, лежи в сянката на онова, към което съм се извърнал, Аквитор. Дали то отрича верността ми към Тайст Едур? Към моята раса? Не. Това е нещо, което всички вие забравяте, най-удобно и непрекъснато. Разбери ме, Аквитор. Ще се крия, ако трябва, но няма да убивам хора от своя народ. Имахме парите, можехме да откупим свободата им...

— Не и Удинаас.

Той се озъби, но не отвърна нищо.

„Да, Удинаас. Точно оногова, когото мечтаеш да убиеш. Ако не беше Силхас Руин...“

— Феар Сенгар. Избрали си да пътуваш с нас и не може да има съмнение — изобщо, — че Силхас Руин командава тази жалка група. Не одобрявай методите му, ако трябва, но само той ще те преведе. Знаеш това.

Воинът хирот извърна очи и примига да махне сълзите.

— И с всяка стъпка цената на моето дирене става все по-голяма — задълъжнялост, който би трявало добре да разбираш, Аквитор. Ледерийският начин на живот, тежестите, от които никога не можеш да се отървеш. Нито да откупиш освобождението си.

Тя се пресегна за ключовете.

Той ги пусна в шепата ѝ; отказваше да я погледне в очите.

„Не сме по-различни от тези роби.“ Тя претегли тежината на желязната връзка, подрънкваша в шепата ѝ. „Оковани един за друг. И все пак... кой държи ключовете за освобождението ни?“

— Къде отиде той? — попита Феар.

— Да избие избягалите ледерии. Вярвам, че не възразяваш срещу това.

— Не. Но ти би трявало, Аквитор.

„Предполагам, че да.“ Тръгна към чакащите роби.

Един от пленниците близо до Удинаас се беше привел към него и Серен чу прошепнатия въпрос:

— Онзи, високият убиец — не беше ли Бялата врана? Той беше, нали? Чувал съм, че...

— Нищо не си чувал — прекъсна го Удинаас и вдигна ръце, забелязал приближаващата се Серен. — С трите резеца — каза ѝ. — Този, да. Блудния да ни вземе дано, никак не бързаш.

Тя завъртя ключа и първата пранга изщрака и се отвори.

— Вие двамата уж трябваше да крадете в една ферма — не да ви обкръжат ловци на роби.

— Ловците бяха вдигнали лагера си в проклетия двор — никой не се усмихваше над нас онази нощ.

Тя отвори другата пранга и Удинаас излезе от редицата и заразтърква червените отоци на китките си. Серен каза:

— Феар се опита да разубеди Силхас — разбиращ, ако може да се съди по тези двамата, не е чудно, че едурите и андиите са водили десет хиляди войни.

Удинаас изсумтя и двамата тръгнаха към края на редицата при Кетъл.

— Феар негодува, че изгуби командинето — отвърна той. — Това, че го отстъпи на Тайст Андий, прави загубата още по-лоша. Все още не е убеден, че през всички тези столетия измяната е била от другата страна. Че Скабандари първи е извадил ножа.

Серен Педак не отвърна. Застана пред Кетъл и се вгледа отгоре в зацепаното с кал момичешко лице. Състарените очи на детето бавно се вдигнаха и се взряха в нейните. Кетъл се усмихна.

— Липсваше ми.

— Loшо ли те насилиха? — попита я Серен, докато сваляше железните пранги.

— Мога да вървя. И кървенето спря. Това е добър знак, нали?

— Вероятно. — Но този разговор за насилието беше нежелан: Серен си имаше свои спомени, които я терзаеха във всеки миг на будност. — Ще останат белези, Кетъл.

— Да си жив е трудно. Винаги съм гладна и стъпалата ме болят.

„Мразя деца с тайни — особено деца с тайни, които самите те не съзнават. Открий правилните въпроси — няма никакъв друг начин да се направи това.“

— Какво друго те притеснява с това отново да си сред живите, Кетъл?

„И... как? Защо?“

— Това, че се чувствам мъничка.

Един роб задърпа дясната ръка на Серен. Старец. Пресягаше се за връзката ключове с жалка надежда в очите. Тя му ги подаде и каза:

— Освободи другите. — Той закима енергично и пръстите му трескаво зашариха по прангите. Тя отново се обръна към Кетъл. — Виж, това е чувство, което всички трябва да приемем. Твърде много от този свят се опълчва на усилията ни да го приспособим към онова, което би ни харесало. Да живееш означава да познаеш разочарование и безсилие.

— Все още искам да разкъсвам гърла, Серен. Лошо ли е това? Мисля, че трябва да е.

Чул думите на Кетъл, старецът се присви назад и удвои усилията си да се освободи. Зад него една жена изруга нетърпеливо.

Удинаас се беше качил в предния фургон и тършуваше из него за нещо, което може да им потрябва. Кетъл се затътри натам да му помогне.

— Трябва да се измъкнем от тази мъгла — измърмори Серен. — Прогизнала съм цялата. — Тръгна към фургона. — Побързайте. Ако ни намери нов отряд, може да изпаднем в беда.

„Особено след като Силхас Руин замина.“ Тайст Андий бе единствената причина да оцелеят дотук. Когато криенето ѝ избягването не успееше, двата му меча запяваха злокобната си песен на унищожението. „Бялата врана.“

Изтекла беше една седмица, откакто за последен път бяха зърнали едури и ледерии, явно преследвачи. Търсеха предателя, Феар Сенгар. Търсеха изменника, Удинаас. Но Серен Педак беше озадачена — цели армии трябваше да ги преследват. Макар гонитбата да беше упорита, изглеждаше по-скоро настойчива, отколкото яростна. Силхас бе споменал веднъж, мимоходом, че К'риснан на императора правят ритуални магии, от онези, които трябва да те подмамят и хванат в клопката си. И че на изток ги дебнат клопки, както и около самия

Ледерас. Онези на изток можеше да ги разбере, тъй като дивите земи отвъд империята през цялото време бяха тяхната крайна цел, където Феар — по причина, която така и не си беше направил труд да обясни — вярваше, че ще намери онова, което търсеше. Вяра, която Силхас Руин не оборваше. Но да обкръжат самия столичен град, това изумяваше Серен. „Сякаш Рулад е уплашен от своя брат.“

Удинаас скочи от предния фургон и тръгна към втория.

— Намерих монети — каза й. — Много. Би трябвало да вземем и конете — можем да ги продадем, щом минем от другата страна на прохода.

— При прохода има укрепление — рече Серен. — Може и да е без гарнизон, но няма гаранция за това, Удинаас. Ако пристигнем с коне и ни познаят...

— Заобикаляме го укреплението — отвърна той. — През нощта. Без да ни видят.

Тя се намръщи, отри с ръка влагата от очите си.

— По-лесно ще стане без коне. Освен това тези животни са стари, съсипани са — няма да ни спечелят много, особено в Блуроуз. А като се върне Вайвалът, сигурно ще умрат от ужас.

— Вайвалът няма да се върне — отвърна той и й обърна гръб, гласът му прозвуча хрипливо. — Вайвалът си замина, и толкова.

Серен знаеше, че не би трябвало да се съмнява в думите му. Роденият от дракон дух бе обитавал в самия него в края на краищата. И все пак не съществуващо никакво очевидно обяснение за внезапното изчезване на крилатия звяр, поне такова, което Удинаас да сподели. Вайвалът си беше заминал преди повече от месец.

Удинаас се качи във втория фургон и изруга.

— Тук няма нищо освен оръжия.

— Оръжия ли?

— Мечове, щитове и броня.

— Ледерийски?

— Да. Средно качество.

— За какво им е на ловци на роби цял фургон оръжия?

Той сви рамене, скочи долу, мина покрай нея и започна да разпряга конете.

— Тия животни щяха да видят голям зор в изкачването.

— Силхас Руин се връща — каза Кетъл и посочи надолу по пътя.

— Доста бързо се е справил.

Удинаас се изсмя дрезгаво и рече:

— Тия глупци трябваше да се разпръснат, та да го принудят да ги гони един по един. Вместо това вероятно са се прегрупирали като добри тъпи войници, каквито си бяха.

Някъде откъм предния фургон Феар Сенгар проговори:

— Твоята кръв е много рядка, а, Удинаас?

— Като вода — отвърна бившият роб.

„В името на Блудния, Феар, не той реши да изостави брат ти. Знаеш това. Нито е виновен за лудостта на Рулад. Тъй че колко от омразата ти към Удинаас произтича от вина? Кой наистина трябва да бъде винен за Рулад? За Императора на хилядата смърти?“

Белокожият Тайст Андий излезе от мъглите като привидение, черното му наметало лъщеше като змийска кожа. С отново прибрани в ножниците мечове, за да приглуши виковете им — железни гласове, отказващи да загълхнат. Щяха да пеят дни наред.

Колко мразеше тя този звук.

Танал Ятванар стоеше и гледаше голата жена на леглото си. Инквизиторите се бяха потрудили добре над нея в търсенето на отговори, които искаха. Цялата ѝ кожа бе нарязана и обгорена, ставите ѝ се бяха подули, покрити с отоци. Беше почти в безсъзнание, когато я използва предната нощ. Това бе по-лесно, отколкото с курви, а ѝ нищо не му струваше на всичко отгоре. Не държеше много да бие жените си, само да гледа как ги бият. Разбираше, че желанието му е извратено, но тази организация — Патриотистите — бе съвършената за хора като него. Власти и безнаказаност, най-опасното съчетание. Подозираше, че Карос Инвиктад е напълно в течението за нощните му лудории и че пази това знание като скътан в кания нож.

„Не е като да съм я убил. И не че изобщо ще си спомни това. Тя бездруго е осъдена за Удавянията — какво толкова, ако си доставя малко удоволствие преди това? Войниците правят същото.“ Някога, преди години, беше мечтал да стане войник — в младостта си се бе придържал към подвеждащите романтични представи за героизъм и неограничена свобода, сякаш първото оправдаваше второто. В историята на Ледер имаше много благородни убийци. Джерун Еберикт

някога беше такъв човек. Беше избил хиляди — крадци, катили и отрепки, лишените и окаяните. Прочиствал беше улиците на Ледерас и кой ли не се беше радвал на плодовете? По-малко просяци, по-малко джебчии, по-малко бездомници и всякакви още жалки неудачници на модерния век. Танал се възхищаваше на Джерун Еберикт — той беше велик мъж. Убит от уличен бандит, черепът му — размазан на пихтия. Трагична загуба, безсмислена и жестока.

„Някой ден ще открием този убиец.“

Извърна очи от лежащата в несвяст жена, намести леката си туника така, че гънките да са равни и прави, после закопча токата на оръжейния си колан. Едно от изискванията за всички офицери на Патриотистите: колан, кама и къс меч. Танал харесваше тежестта им, авторитета, вложен в привилегията да носиш оръжия там, където за всички други ледерии — освен войниците — бе забранено с прокламация на императора.

„Сякаш бихме могли да се разбунтуваме. Проклетият глупак си въобразява, че е спечелил тази война. Тъпоглави варвари.“

Танал Ятванар излезе в коридора и закрачи към кабинета на Инвигилатора. Втората следобедна камбана прокънтя тъкмо преди да почука на вратата. Тихо мърморене отвътре го прикани да влезе.

Раутос Хиванар, управителят на тръст „Свобода“, вече седеше срещу Карос Инвиктад. Беше толкова едър, че сякаш беше изпълнил половината стая. Танал забеляза, че Инвигилаторът е избутал стола си колкото може по-назад, дори се беше килнал и се бе облегнал на перваза на прозореца. В това пространство от своята страна на писалището Карос се мъчеше да си придаде поза на добродушно доволство.

— Танал, нашият гост е изключително настойчив по отношение на подозренията си. Дотолкова, че да ме убеди, че трябва да посветим сериозно внимание на откриването на източника на заплахата.

— Инвигилатор, намерението бунт или измени ли е, или просто си имаме работа с крадец?

— Крадец според мен — отвърна Карос и погледна Раутос Хиванар.

Бузите на едрия мъж се издуха и той въздъхна тежко.

— Не съм сигурен. На повърхността изглежда, че си имаме работа с обсебен индивид, погълнат от алчност и съответно трупащ

богатство. Но само като истински пари. И тъкмо поради това се оказва трудно да открием никаква следа. Никакви имущества, никаква показност, никакво перчене с привилегии. Вече, като скрито последствие, недостигът на пари най-сетне става забележим. Вярно, не е възникнала никаква реална заплаха за финансовата структура на империята. Все още. Но ако това изчерпване продължи... — Той поклати глава. — Ще започнем да чувстваме напрежението.

Танал се покашля и каза:

— Управителю, вие назначили ли сте свои агенти да проучат ситуацията?

Раутос се намръщи.

— Тръст „Свобода“ процъфтява точно защото членовете му се придържат към убеждението, че са най-силните играчи в една ненакърнима система. Доверието е изключително крехко качество, Танал Ятванар. Вярно, неколцина, които се занимават основно с финанси, са споделяли пред мен притесненията си. Друз Теникт и Баракта Илк например. Но засега все още нищо не е формализирано — никакво истинско подозрение, че нещо не е както трябва. Никой от двамата не е глупак обаче. — Хвърли поглед към прозореца зад Карос Инвиктад. — Разследването трябва да се проведе от Патриотистите, в пълна секретност. — Очите под тежките клепачи се спряха на Инвигилатора. — Разбирам, че напоследък избирате за свои обекти академици и схолари.

Скромно свиване на рамене и повдигане на вежди от страна на Карос Инвиктад.

— Многото пътища на измяната.

— Някои са членове на заможни и уважавани фамилии в Ледер.

— Не, Раутос, не и тези, които сме арестували.

— Вярно, но тези нещастни жертви имат приятели, Инвигилатор, които на свой ред се застъпват за тях пред мен.

— Е, да, приятелю. Деликатно е, наистина. Вече крачиш по най-тънката кожа на земята, с нищо освен кал отдолу. — Той изправи стола и отпусна ръце на писалището. — Все пак ще го обмисля. Може би скорошните масови арести са успели да усмирят разочароването сред учените... или поне да поукротят по-енергичните от тях.

— Благодаря, Инвигилатор. Е, кой ще води разследванията ви?

— Как кой? Аз лично ще се заема.

— Венит Сатад, той чака долу в двора, може да служи за свръзка между вашата организация и мен за тази седмица. След това ще назнача някой друг.

— Добре. Седмичните донесения ще са достатъчно, поне в началото.

— Разбрахме се.

Раутос Хиванар стана. След миг Карос Инвиктад последва примера му.

Кабинетът изведенъж се оказа много претъпкан и Танал отстъпи назад, ядосан на страха, който се надигаше в него. „Нямам за какво да се боя от Раутос Хиванар. Нито от Карос. Аз съм довереното им лице, и на двамата. Те mi вярват.“

Карос Инвиктад беше на стълка зад Раутос, с ръка на гърба му, докато управителят отваряше вратата. Раутос излезе, Карос се усмихна, каза му довиждане, онзи изпръхтя в отговор. Инвигилаторът затвори вратата и се обърна към Танал.

— Една от онези високоуважавани академици сега цапа чаршафите ви, Ятванар.

Танал примига.

— Сър, тя беше осъдена на Удавянето...

— Отменете наказанието. И се разпоредете да я почистят.

— Сър, но тя би могла да си спомни...

— От теб се очаква известна сдържаност, Танал Ятванар — каза хладно Карос Инвиктад. — Арестувай няколко дъщери на онези, които вече са в окови, проклет да си, и се забавлявай с тях. Ясен ли съм?

— Да-да, сър. Ако си спомни обаче...

— Тогава ще се наложат някои обезщетения, нали? Вярвам, че поддържаш финансите си в ред, Ятванар. Хайде, махай се от очите ми.

Танал излезе и чак тогава си пое дъх. „Кучият му син! Нямаше никакво предупреждение за нея, нали? Чия грешка е всичко това? Но мислиш да ме накараш аз да платя за това. За всичко. Ножът и Брадвата да те вземат, Инвиктад, няма да страдам сам. Няма.“

— В извратеността има определено очарование, не мислиш ли?

— Не.

— В края на краищата, колкото по-болна е душата, толкова по-сладка е разплатата.

— Стига да има разплата.

— Има централна точка, сигурен съм. И би трявало да е самият център, според сметките ми. Може би самият опорен лост е сгрешен.

— Какви сметки?

— Онези, който те помолих да ми направиш, разбира се. Къде са?

— В списъка ми.

— А как пресмяташ реда на списъка си?

— Не ми поискава тази сметка.

— Вярно. Все едно, ако просто подържи всичките си крака мирно, бихме могли правилно да проверим хипотезата ми.

— Не иска и не може да разбера защо. Ти се опитваш да го балансираш в центъра на тялото му, но той е устроен да държи тази част отгоре с всичките тези крака.

— Това официални наблюдения ли са? Ако е така, отбележи ги.

— На какво? Восьчната табличка я изядохме на обед.

— Нищо чудно, че чувствам, че мога да изгълтам крава, без да се задавя. Ха! Той кацна! Кацна идеално!

Двамата се наведоха, за да огледат Езгара, насекомото с по една глава от двете страни. Не беше уникално, разбира се, напоследък се срещаха много такива, запъльваха някаква тайнствена ниша в сложната миазма на природата, ниша, която бе останала празна в течение на безброй хилядолетия. Крачетата на съществото, подобни на прекършени клонки, подритваха безпомощно.

— Ти го мъчиш — каза Бъг. — С явна извратеност, Техол.

— Само така изглежда.

— Не изглежда. Мъчиш го.

— Добре де. — Техол свали нещастното насекомо от лостчето. Двете му глави се врътнаха насам-натам. — Все едно — добави той, докато оглеждаше съредоточено съществото, — нямах предвид точно тази извратеност. Как върви строителният бизнес, между другото?

— Затъва бързо.

— Аха. Това положително твърдение ли е, или заклеймена бедност?

— Изчерпват се купувачите ни. Твърди пари няма, а с кредита съм на привършване, особено след като се оказва, че вложителите не могат да продадат имотите. Тъй че се наложи да съкратя всички, включително и себе си.

— И кога се случи всичко това?

— Утре.

— Типично. Винаги съм последният, който ще го чуе. Езгара гладен ли е, как мислиш?

— Той изяде повече воськ от теб. Къде мислиш, че отиват всичките екскременти?

— Неговите или моите?

— Господарю, вече знам къде отиват вашите, но ако Бири някога го разбере...

— Без повече приказки, Бъг. Значи според наблюденията ми и според бележките, които така и не направи, Езгара е погълнал храна, равна на теглото на удавена котка. И въпреки това остава мъничък, чевръст, здрав, и благодарение на воська, която ядохме днес за обяд, главите му вече не скърцат, когато се въртят, което приемам за добър знак, тъй като няма да ни будят сто пъти на нощ.

— Господарю.

— Да?

— Откъде знаете колко тежи удавена котка?

— От Селуш естествено.

— Не разбирам.

— Би трябало да помниш. Преди три години. Онзи див котарак, настанил се в имението Ринесикт, дето изнасилваше една безкрила декоративна патица. Беше осъден на Удавяне.

— Ужасна кончина за котка. Да, сега си спомних. Жалното му „мяу“ се чу из целия град.

— Да, точно той. Неизвестен благодетел съжал подгизналия котешки труп и плати цяло малко състояние на Селуш, за да приготви животинчето за прилично погребение.

— Сигурно е бил луд. Кой би направил това и защо?

— Заради бъдещи мотиви естествено. Исках да разбера колко тежи удавена котка. Иначе колко валидно щеше да е сравнението? Дескриптивно, очаквам да го използвам години наред.

— Три.

— Не, много повече. Оттук и любопитството ми и безскрупулната безсъвестност. Преди водната кончина на онази котка се боях да изрека сравнението, което при липса на правдивост от моя страна щеше да предизвика присмех.

— Деликатен сте, а?

— Не казвай на никого.

— Господарю, за онези подземия...

— Мисля, че трябват удължения.

Техол галеше с върха на десния си показалец гръбчето на насекомото — или съответно го търкаше по корема.

— Вече? Добре, колко под реката сте вече?

— Повече от половината.

— А това колко значи?

— Колко подземия? Шестнайсет. Всяко по три човешки боя на два.

— Всичките пълни?

— Всичките.

— О. Значи вероятно скоро ще заболи.

— „Конструкции Бъг“ ще са първото голямо предприятие, което ще рухне.

— И колко ще повлече със себе си?

— Не може да се каже. Три, може би четири.

— Мислех, че каза, че не може да се каже.

— Тогава не казвайте на никого.

— Добра идея. Бъг, трябва да ми направиш една кутия, за много изрично изрична цел, която ще изрека по-късно.

— Кутия, господарю. Достатъчно добро дърво?

— Що за изречение беше това? „Достатъчно добро дано.“

— Не „дано“, а „дърво“. Онова, дето гори.

— Да, достатъчно добро дърво, дано.

— Размер?

— Абсолютно. Но без капак.

— Най-сетне ставате изричен.

— Казах ти, че ще стана.

— За какво е тази кутия, господарю?

— Не мога да ти кажа, уви. Не изрично. Но ще ми трябва скоро.

— За подземията...

— Направете още десет, Бъг. Удвоете размера. Колкото до „Конструкции Бъг“, задръж се още малко, трупай дълг, избягвай кредиторите, продължавай да закупуваш материали и да ги трупаши в складове, които взимат безбожен наем. А, и присвоявай всичко, което можеш.

— Ще си загубя главата.

— Спокойно. Езгара има една в излишък.

— Е, благодаря ви.

— При това даже не скърца.

— Това е облекчение. Сега какво ще правиш, господарю?

— Ти как мислиш?

— Ще лягаш да спиш.

— А ти трябва да ми направиш кутия, Бъг, много хитра кутия. Но не забравяй, без капак.

— Мога ли поне да попитам за какво е?

Техол се отпусна на леглото си, загледа се за миг в синьото небе над главата си, след което се усмихна на слугата си — който случайно се падаше Древен бог.

— Ами, за разплатата, Бъг, за какво друго?

2.

*Пробуждащият миг очаква всички ни
на някой праг или където пътят ни възвива,
ако животът е изтръгнат, искри като
мушици*

*през този къс от време, засиял
като лъча на слънце над вода, ще се слепим
като трошица малка, прошарена от
страхове,*

*и ще се стрелнем през лъча със всичко,
което изведнъж е скъпо, сегашното ще се
погълне,*

*ще се превърне „аз“ в неумолима тежест
на този ден, където пътят ни възвива
и идва всепробуждащият миг.*

Зимни размисли
Корара от Дрийн

Изкачването към върха започваше от там, където свършваше построеният от ледериите път. Реката бучеше с несекваща си рев на петнадесет крачки вляво от тях, грубо оформените камъни на пътната настилка изведнъж изчезнаха под чернокаменната стръмнина в подножието на огромна морена. Изкоренени дървеса протягаха кривите си ръце нагоре по каменистия сипей, щръкнали крайници, от които висяха влажни коренища с капеща от белите власинки кална вода. Ивици гора пълзяха нагоре по планинския склон на север, от другата страна на реката, проядените канари покрай брега на пенливия бързей оттатък бяха обрасли с дебел мъх. Отсрещният склон предлагаше суров контраст — бе прошарен с цепнатини, начупен, издълбан и гол. Сенки чертаеха странни фигури от линии и ъгли в

нацепените скали. А по самата пътека тук-там бяха всечени широки изтъркани стъпала, разядени от вода и столетни дири.

Серен Педак бе убедена, че някога целият този склон е бил обхванат от град, вертикална крепост, всечена в скалата. Погледът ѝ успяваше да различи очертания, за които си мислеше, че трябва да са големи зейнали амбразури и навярно фрагменти от издатини на скални тераси високо горе, потънали в гъсти мъгли. Но нещо — нещо огромно, ужасно в своята чудовищност — се беше стоварило върху целия планински хълм, заличило беше повечето от града с единствен-единствен удар. Серен почти можеше да различи очертанията на този сблъсък и при все това сред сипеите натрошени отломки, осеяли разбитите склонове, единственият видим камък бе от самата планина.

Стояха в подножието на пътеката. Серен гледаше как безжизнените очи на Тайст Андий бавно обхождат нагоре.

— Е? — попита тя.

Силхас Руин поклати глава.

— Не е от моя народ. К'Чаин Че'Малле.

— Жертва на ваша война?

Той я изгледа, сякаш за да прецени чувството, стоящо зад въпроса ѝ, после отвърна:

— Повечето планини, от които К'Чаин Че'Малле изсичаха своите небесни цитадели, сега са под вълните, наводнени след рухването на Омтоуз Феллак. Градовете са всечени в камъка, макар че само в най-ранните си варианти са както ги виждате тук — открити на въздуха, вместо заровени в безформената скала.

— План, предполагащ внезапно възникнала нужда от самозащита.

Той кимна.

Феар Сенгар ги беше подминал и вече започваше да се изкачва. Удинаас и Кетъл го последваха. Серен се беше наложила в настояването си да оставят конете. На една поляна вдясно от тях стояха четири изоставени фургона, покрити с платнища. Ясно беше, че возилата няма да се справят с изкачването — единственият им транспорт оттук насетне беше пеш. Колкото до грамадата от оръжия и броня, които бяха карали търговците на роби, или щяха да останат струпани тук в очакване на екип, който да ги извлече, или робите щяха да се натоварят с тях като мулета.

— Точно това преминаване никога не съм го правила — каза Серен, — макар да съм гледала този склон отдалече. Мисля, че още тогава видях следите от изсичане. Попитах Хул Бедикт за това, но той не пожела да mi каже нищо. Мисля обаче, че в един момент пътеката ни повежда навътре.

— Магията, унищожила този град, е страховита — каза Силхас Руин.

— Навярно някаква естествена сила...

— Не, Аквитор. Старвалд Демелайн. Унищожението е било дело на дракони. Елейнт, от чистата кръв. Поне дузина. Действали са в съюз, съчетано изригване на лабиринтите им. Необично — добави той.

— Кое?

— Такъв голям съюз, първо. Също така величината на гнева им. Чудя се какво ли престъпление са извършили К'Чаин Че'Малле, за да заслужат такава разплата.

— Аз знам отговора на това — достигна до тях съскав шепот отзад и Серен се обърна, и примижка към присвятия там безплътен дух.

— Уидър. Чудех се, къде си отишъл.

— Странствания в сърцевината на камъка, Серен Педак. В замръзналата кръв. Какво е било престъплението им ли се чудиш, Силхас Руин? Ами, не по-малко от сигурната анихиляция на цялото съществувание. След като ги е очаквало изчезване, тогава и всичко друго е трябвало да умре. Отчаяние или зъл инат? Навярно нито едното, нито другото, навярно ужасна злополука, това нанасяне на рана в самия център на всичко. Но какво ни интересува нас? Дотогава всички ще сме прах. Безразлична. Безчувства.

Силхас Руин отвърна, без да се обръща:

— Пази се от замръзналата кръв, Уидър. Все още може да те вземе.

Смехът на призрака излезе на съсък.

— Като мравка на капка мъзга, да. О, но е толкова изкусително, господарю.

— Предупреден си. Ако попаднеш в клопката, не мога да те освободя.

Призракът се хълзна покрай тях и се понесе нагоре по разядените стъпала.

Серен намести кожената торба на раменете си.

— Фентите носят товара си на главите си. Жалко, че не мога да правя същото.

— Прешлените се набиват — отвърна Силхас Руин. — Води до хронична болка.

— Е, моите и сега ме болят, тъй че не виждам голяма разлика. — Тя започна да се изкачва. — Знаеш ли, като соултейкън, би могъл просто да...

— Не — прекъсна я той и пое след нея. — Твърде много кръвожадност има в превращението. Драконовият глад е изворът на гнева ми и този гняв не се сдържа лесно.

Тя изсумтя, не можа да се сдържи.

— Досмеша ли те, Аквитор?

— Скабандари е мъртъв. Феар е видял разбития му череп. Ти си бил убит и след това затворен, а след като вече си на свобода, единственото, което те погъща, е желанието за мъст — срещу какво? Някоя безтелесна душа? Нещо по-дребно и от призрак? Какво може да е останало вече от Скабандари? Силхас Руин, твоята обсебеност е жалка. Феар Сенгар поне се стреми към нещо положително. Не че ще го намери, след като най-вероятно ти ще унищожиш каквото е останало от Скабандари, преди той да получи възможност да поговори с него, ако допуснем, че това изобщо е възможно. — След като той не й отвърна нищо, тя продължи: — Изглежда, вече съм обречена да водя такива дирения. Също като последното ми пътуване, онова, което ме отведе в земите на Тайст Едур. Всеки изправен пред риск, със скрити мотиви и в конфликт. Моята задача беше проста, разбира се: отвеждаш глупците и след това стоиш много настрана, когато се извадят ножовете.

— Аквитор, моят гняв е много по-сложен, отколкото си представяш.

— Какво означава това?

— Бъдещето, което чертаеш пред нас, е твърде просто, твърде ограничено. Подозирам, че когато стигнем до крайната си цел, нищо няма да стане така, както предполагаш.

Серен изсумтя.

— Това ще го приема, след като точно така се получи в селото на краля-магьосник. В края на краищата изходът беше завладяването на

Ледерийската империя.

— Поемаш ли отговорност за това, Аквитор?

— Поемам отговорност за много малко, Силхас Руин. Това поне трябва да е очевидно.

Стъпалата бяха стръмни, ръбовете им — изтъркани и коварни. Катереха се все по-нагоре. Въздухът се разреди, мъгли се завихриха от шумните водопади вляво от тях, грохот, който отскачаше между камъните в оглушителен ек. Древните стълби се смениха с дървени подпори, които оформяха нещо средно между стълба и скеле пътно до стръмната наклонена скала.

На една трета до върха спряха на една издатина да отдъхнат. Между разпръснатите отломки се мяркаха останки от метопи, корнизи и фризове — знак, че някога точно над тях се е издигала цяла фасада. По-нагоре скелето се превръщаше в истинска дървена стълба, а вляво от нея, на три човешки боя височина, зееше устие на пещера, четвъртито, оформено почти като врата.

Удинаас загледа тъмния портал, после се обърна към другите.

— Предлагам да опитаме през него.

— Не се налага, робе — отвърна Феар Сенгар. — Тази пътека е право напред, сигурна...

— И става все по-мразовито, колкото по-нависоко отиваме. — Дължникът направи гримаса и се разсмя. — О, песни ще се пеят, а, Феар? Опасностите и изпитанията, славата на страданието, всичко — за да ти спечели героичния триумф. Искаш старейшините, бъдещите ти пр правнуци, да събират клана около огъня и да разказват сказанието за теб, самотния воин, тръгнал да търси своя бог. Почти ги чувам: описват страховития Феар Сенгар от племето Хирот, брат на императора, със свитата му от следовници — изгубеното дете, закоравялата ледерийска водачка, един призрак, един роб и, разбира се, белокожата мъст. Бялата врана с неговите сладкозвучни лъжи. О, ние тук сме пълната гама от архетипи, нали? — Бръкна в торбата си, извади мях, отпи и отри уста с опакото на ръката си. — Но представи си, че всичко това се окаже напусто, когато залитнеш от някое хълзгаво стъпало и полетиш на петстотин човешки боя надолу към жалката си смърт. Не както според сказанието, уви, но пък и животът не е създание, нали? — Прибра меха и метна торбата на рамо. — Вгорченият роб избира друг маршрут до върха, глупакът. Но пък... —

Замълча и се ухили злобно на Феар — все някой трябва да бъде моралната поука в този епос, нали?

Серен го гледаше, докато се катереше по дървените стъпенки. Стигна до устието на пещерата, пресегна ръка, вкопчи се в ръба на камъка, извъртя се, за миг увисна във въздуха, после успя да изпълзи през ръба и се скри в сумрака на входа.

— Добре беше — подхвърли Силхас Руин. В тона му като че ли имаше лека насмешка. Язвителността на роба към пословичната самонадеяност на Сенгар явно го беше развеселила. — Мисля да го последвам.

— И аз — каза Кетъл.

Серен Педак въздъхна.

— Добре. Но предлагам да се вържем с въжета, а показните номера да ги оставим за Удинаас.

Пещерата се оказа някогашен коридор, извеждащ вероятно на тераса пред фасадата, която се бе откъснала. Прорязаните от пукнатини части от стената се бяха разместили. И всяка цепнатина, всяка пукнатина, доколкото Серен можеше да види, гъмжеше от цвърчащи козиняви прилепи, събудили се от появата им, готови да изригнат в паника. Серен пусна торбата си на пода.

— Дръж — рече ѝ Удинаас и дъхът му излезе на облаче пара. — Запали този фенер, Аквитор — когато температурата падне, ръцете ми започват да изтръпват. — Тя го погледна озадачено, а той кимна към Феар Сенгар. — Твърде много години бъркане в ледена вода. Робът при едурите познава малко удобство.

— Хранеха те — рече Феар Сенгар.

— Когато паднеше кръвно дърво в гората — каза Удинаас, — ни пращаха да го издърпаме до селото. Помниш ли ги тези времена, Феар? Понякога стволът неочеквано се изместваше, хълзгаше се в кал или каквото и да е там, и премазваше по някой роб. Един от тях беше от нашето домакинство — не го помниш, нали? Още един умрял роб, какво толкова? Вие едурите ревяхте тогава, викахте, че духът на кръвното дърво бил зажаднял за ледерийска кръв.

— Стига, Удинаас — каза Серен, успяла най-сетне да запали фенера. Щом светлината се усили, прилепите изригнаха от

пукнатините и изведнъж въздухът се изпълни с неистово пърхане на криле. След десетина мига вече ги нямаше.

Тя се изправи и вдигна фенера.

Стояха върху гъста мръсна каша — тор, гъмжаща от червеи и оси. Вонеше непоносимо.

— Да влизаме бързо навътре — каза Серен. — Тази мръсотия е пълна с болести.

Тъмничарите го влачеха за веригите през двора да го оковат на стената и той крещеше. Ходилата му оставяха кървави петна по плочника. Обвинителни крясьци се изтръгваха от гърлото му, яростен рев срещу уредбата на света — ледерийския свят.

Танал Ятванар изсумтя:

— Чуйте го. Такава наивност...

Карос Инвиктад, който стоеше на терасата, го изгледа рязко.

— Ти си глупак, Танал Ятванар.

— Инвигилатор?

Карос Инвиктад се подпра на парапета и примижа надолу към затворника. Пръстите му бавно се стегнаха около желязото, приличаха на подути речни червеи. Някъде високо в небето се изсмя чайка.

— Кой представлява най-голямата заплаха за империята, Ятванар?

— Фанатиците — отвърна след кратка пауза Танал. — Като онзи долу.

— Грешиш. Вслушай се в думите му. Той е изпълнен с убеденост. Придържа се към сигурен възглед за света, човек с верните отговори — това, че предшестващите ги въпроси сами по себе си са прави, няма защо да се уточнява. Един убеден гражданин, Ятванар, може да бъде склонен, обърнат, може да бъде превърнат в най-ревностен съюзник. Човек трябва само да открие какво ги плаши най-много. Възпали техния страх, изгори на въглени основата на тяхната увереност, после им предложи също толкова сигурен заместващ начин на мислене, на виждане за света. Те ще се пресегнат, колкото и широка да е бездната, ще се вкопчат и ще се задържат за теб с цялата си сила. Не, убедените не са нашите врагове. Подведени са в момента, като в случая с онзи долу, но винаги са най-уязвими на страхът. Отнеми им удобството на

убежденията им, после ги склони с привидно неопровержимите и разумни убеждения, които сам си създал. Рано или късно те неизбежно ще ги прегърнат.

— Разбирам.

— Танал Ятванар, най-големите ни врагове са онези, които са лишени от увереност. Хората с въпроси, онези, които гледат на акуратните ни отговори с непоклатим скептицизъм. Такива въпроси ни терзаят, подронват устоите ни. Разбери, тези опасни граждани разбираят, че нищо на този свят не е просто. Тяхната позиция е самата противоположност на наивността. Унизени са от двойствеността, на която са свидетели, и отхвърлят нашите прости, удобни твърдения за яснота, за един черно-бял свят. Ятванар, когато поискаш да нанесеш най-тежката обида на такива граждани, наречи ги наивни. Ще ги оставиш ввесени. Буквално онемели всъщност... и после ще видиш как умовете им превърнат отново, поток от изражения ще ти го разкрие, щом се запитат кой е този, че ме нарича наивен? Добре, следва отговорът, лице, което притежава увереност, с цялата наглост и претенция, каквито предполага тази позиция. Значи — увереност, която допуска безцеремонната преценка, надменното пренебрежение, изречено от най-големите висини. И от всичко това в очите на твоята жертва ще се появи светлината на прозрението — в теб той вижда своя враг, своя най-истински враг. И той ще познае страха. Ужаса всъщност.

— В такъв случай, Инвигилатор, принуждавате ме да задам въпроса...

Карос Инвиктад се усмихна.

— Дали притежавам увереност? Или всъщност съм измъчван от въпроси и съмнения, дали съм нагазил в бесните течения на сложността? — Помълча за миг, след което отрони: — Придържам се само към една убеденост. Властта оформя облика на света. Сама по себе си тя не е нито добронамерена, нито зла, тя просто е инструментът, чрез който владелецът му преоформя всичко, което е около него, преоформя го така, че да съответства на неговите... удобства. Разбира се, да изразиш власт означава да наложиш тирания, която може да е най-подмолна и мека, или твърда и жестока. Подразбиращото се във властта — политическа, семейна, както ти хареса — е заплахата от принуждение. Срещу всички, които изберат да се съпротивляват. И знай следното: ако принуждението е достъпно, то

ще се използва. — Махна с ръка към двора. — Чуй го онзи. Той всъщност работи за мен. Долу в подземията другите затворници слушат брътвежите му и някои от тях се включват в хора — тъмничарите си отбелязват кои и това е списъкът от имена, към които аз прибягвам ежедневно, защото те са тези, които мога да победя. Онези, които не казват нищо или обръщат гръб, виж, това е списъкът на хората, които *трябва* да умрат.

— Затова го оставяте да крещи — каза Танал.

— Да. Иронията е в това, че той наистина е наивен, макар, разбира се, не и в смисъла, който ти имаше предвид. Наивността е в самата му убеденост, която разкрива неговото нехайно невежество. Още по-голямата ирония е в това, че двете крайности на политическия спектър разкриват общност на средствата и методите, и всъщност на самото отношение на вярващите — тяхната ярост срещу отрицателите, кръвта, която с охота са готови да пролеят за своята кауза, да защитават своята версия за реалността. Омразата, която проявяват към онези, които изричат съмнения. Скептицизъмът прикрива презрение в края на краишата, а да се отнесе към теб презрително човек, който не се придържа към нищо, означава да изпиташ най-дълбоката, най-режещата рана. И тъй ние, които се придържаме към увереността, Ятванар, скоро откриваме, че мисията ни е да изкореняваме и унищожаваме задаващите въпроси. И ах, какво удоволствие извличаме от това...

Танал Ятванар не отвърна нищо, залят от порой подозрения, нито едно от които не можеше да отдели, да тръгне по следите му. Карос Инвиктад продължи:

— Колко бързо направи преценката си, нали? Ах, колко много разкри с това презрително твърдение. И признавам, че ми стана забавно от собствената ми инстинктивна реакция на думите ти. *Наивен*. Блудния да ме вземе, дощя ми се да откъсна главата от тялото ти, както се обезглавява блатна муха. Дощя ми се да ти покажа какво е истинското презрение. Моето. Към теб и към твоя тип. Дощя ми се да взема презрителното ти изражение и да го натикам в месомелачка. Мислиш си, че знаеш всичките отговори? Трябва да мислиш, при лекотата, с която огласи преценката си. Е, добре, жалко нищожно същество, един ден несигурността ще дойде на вратата ти, ще пропълзи надолу по гърлото ти и ще бъде надпревара кой ще стигне

пръв, унищожението или смъртта. И в двата случая аз ще ти отделя миг на състрадание, а тъкмо това различава двама ни, нали?... Днес е пристигнала пратка, доколкото разбирам.

Танал примига. „Виж как всички сме кръвожадни.“ После кимна.

— Да, Инвигилатор. Нова главобълъсканица за вас.

— Великолепно. От кого?

— Анонимен.

— Прелюбопитно. Това част от загадката ли е, или страх от подигравки, когато я решава след няколко мига мислене? Е, как би могъл точно ти да отговориш на този въпрос? Къде е тя сега?

— Би трябвало да е доставена в кабинета ви.

— Хубаво. Остави мъжа долу да покреци до края на следобеда, после се разпореди да го приберат.

Танал се поклони. Карос си тръгна. Танал Ятванар изчака стотина мига и си тръгна и той.

Скоро след това се спусна до най-долното ниво на старите тъмници, по спиралното стълбище и после по коридори и покрай килии, неизползвани редовно от столетия. Скорошните порои бяха наводнили и това ниво, както и горното, и макар след това водата да бе източена, бяха останали лепкави наноси и вонеше на застояла мръсна тиня. Понесъл запален фенер, Танал Ятванар продължи надолу по косия подземен канал, докато не стигна до някогашната главна килия за изтезания. По каменния под лежаха разхвърляни загадъчни покрити с ръжда механизми, други бяха окочени по стените; една клетка като рамка на легло висеше от тавана на дебели вериги.

Точно срещу входа имаше клинообразно съоръжение с всевъзможни пранги и вериги, които можеха да се стягат с помощта на окочен на стената механизъм. Наклоненото легло беше с лице към камерата, а върху него бе завързана жената, която му бяха заповядали да освободи.

Беше будна и извърна лице от внезапно появилата се светлина.

Танал оставил фенера на една от масите с инструменти за мъчения и каза:

— Време е за храна.

Тя не отвърна.

„Многоуважавана академичка. Виж я сега.“

— Всички тези твои възвишени думи — заговори Танал. — Накрая се оказват по-несъществени от прах на вятъра.

Гласът й беше накъсан, хриплив.

— Дано се задавиш някой ден в тази прах, нищожно човече.

Танал се усмихна.

— Нищожно. Искаш да ме уязвиш. Жалко усилие. — Отиде до един сандък до стената вдясно. По-рано там бе имало менгемета „шлемове“, но Танал беше извадил черепотрошаците и бе напълнил сандъка с вода и суха храна. — Ще ти трябва вода и сапун — рече той, докато изваждаше вечерята ѝ. — Колкото и неизбежна да е дефекацията ти, миризмата и петната са крайно неприятни.

— О, обиждам те все пак, така ли?

Той я погледна и се усмихна.

— Джанат Ейнар, старши лектор в Имперската академия на науките. Уви, изглежда, нищо не си научила за имперските порядки. Въпреки че човек би могъл да възрази, че това се промени след идването ти тук.

Тя го изгледа със странно тежък поглед изпод подпухналите си клепачи.

— От Първата империя до ден-днешен, нищожно човече, е имало времена на откровена тирания. Това, че днешните потисници са Тайст Едур, не означава нищо. В края на краищата истинското потисничество идва от вас. Ледерии срещу ледерии. Нещо повече...

— Нещо повече — повтори Танал подигравателно, — Патриотистите са ледерийският дар на милост срещу своите. По-добре ние, отколкото едурите. Ние не правим безразборни арести, не наказваме от невежество, не действаме случайно.

— Дар? Наистина ли вярваш в това? — Тя го изгледа. — Едурите пет пари не дават, така или иначе. Техният водач е неубиваем, а това прави господството им абсолютно.

— Един високопоставен Тайст Едур поддържа връзка с нас почти ежедневно...

— За да ви държи изкъсо. Вас, Танал Ятванар, не вашите затворници. Теб и онзи луд, Карос Инвиктад. — Тя кривна глава. — Чудя се, защо организации като вас неизбежно се ръководят от жалки човешки отрепки? От малоумни психопати и извратеняци? Всичките

пребивани като деца, разбира се. Или насиливани от извратените си родители — сигурна съм, че имаш да изповядаш ужасни истории за нещастната си младост. А сега властта е в ръцете ти и — о, как страдат останалите от нас.

Танал се приближи до нея с храната и шишето с вода.

— В името на Блудния, отвържи ми поне едната ръка, за да мога да се храня сама.

Той застана пред нея.

— Не, предпочитам го така. Унизена ли се чувстваш, че те хранят като бебе?

— Какво искаш от мен? — попита Джанат, докато той отпушваше шишето.

Танал го допря до напуканите ѝ устни, изчака я да отпие.

— Не помня да съм казвал, че искам нещо.

Тя извърна глава, закашля се, водата потече по гърдите ѝ.

— Признала съм всичко. Имате всичките ми бележки, предателските ми лекции за личната отговорност и необходимостта от състрадание...

— Да, твойт морален релативизъм.

— Отхвърлям всяка идея за релативизъм, нищожно човече — нещо, което щеше да знаеш, ако си беше направил труда да прочетеш бележките ми. Структурите на една култура не отбягват, нито оправдават самоочевидната несправедливост или неравенство. Статуквото не е свято, нито олтар, който да боядисаш в реки от кръв. Традицията и навикът не са солидни аргументи...

— Ама ти съвсем определено си лектор. По те харесвах, докато беше в безсъзнание.

— Пребий ме до безсъзнание тогава.

— Уви, не мога. В края на краишата от мен се очаква да те освободя.

Очите ѝ се присвиха срещу неговите, после отново се извърнаха настриани и тя промърмори:

— Колко непредпазливо от моя страна.

— В смисъл?

— Почти бях изкусена. Съблазънта на надеждата. Ако е трявало да ме освободиш, изобщо нямаше да ме свалиш тук долу. Не, аз трябва

да съм твоята лична жертва, а ти — моят личен кошмар. Накрая оковите по теб няма да отстъпват на моите.

— Психологията на човешкия ум — каза Танал и натика напоен с мазнина зальк в устата ѝ. — Твоята специалност. Значи можеш да разчетеш живота ми така лесно, както четеш свитък. Това би трябвало да ме изплаши, така ли?

Тя задъвка, после преглътна с усилие.

— Владея много по-гибело оръжие, нищожество.

— И какво ли ще е то?

— Промъквам се в твоята глава. Виждам през твоите очи. Плувам в потоците на твоята мисъл. Заставам там, гледам подмокреното същество, оковано за това легло за насилие. И най-сетне започвам да те разбирам. По-интимно е, отколкото да правиш любов, дребно човече, защото всички твои тайни изчезват. И в случай че се чудиш, да, правя го точно в този момент. Вслушвам се в собствените си думи, както ги слушаш ти, усещам как се стягат гърдите ти, странния хлад под кожата ти въпреки прясната пот. Внезапният страх в мига, в който осъзнаваш колко си уязвим...

Той я зашлели. Силно. От устата ѝ швирина кръв. Тя се закашля, изплю, изплю отново, дъхът ѝ излезе хриплив и влажен.

— Можем да продължим с яденето и по-късно — каза Танал, мъчеше се да говори безстрастно. — Вярвам, че ще дадеш приноса си в писъците през следващите дни и седмици, Джанат, но те уверявам, виковете ти няма да стигнат до никого.

От устата ѝ се изтръгна странно накъсан звук.

След миг Танал осъзна, че тя се смее.

— Впечатляваща храброст — каза ѝ искрено. — След време може наистина да те освободя. Засега обаче се колебая. Убеден съм, че разбиращ.

Тя кимна.

— Нахална кучка.

Тя се изсмя отново.

— Не си мисли, че ще оставя фенера — изръмжа той.

Смехът ѝ го догони навън, режеше като счупено стъкло.

Богато украсената каляска, обрамчена с лъскаво кръвно дърво, бе спряла на главната улица на Дрийн, едните ѹ колелета бяха на тротоара и откритият канал шуртеше под нея. Четирите костенобели коня стояха унило в преждевременния зной, отпуснали глави. Право пред тях се издигаше сводеста порта, зад която кипеше гъмжилото на Високия пазар, задръстен от сергии, коли, добитък и хорски тълпи.

Потокът от богатства, какофонията от гласове и множеството предлагащи или посягащи да грабнат ръце сякаш кулминираха в сила, която бълскаше сетивата на Брол Хандар дори от мястото, където седеше, защiten в тесния плюшен затвор на каляската. Надигащите се на вълни звуци от пазара, хаотичните човешки потоци напред и назад през портата и тълпите по самата улица, всичко това напомняше на Надзорника за религиозна трескавост на някоя безумна версия на погребение при Тайст Едур. На мястото на жените, надаващи ритмичното си пъшкане на сдържана скръб, колари ръчкаха мучащи говеда през гъстата гмеж. Вместо непусналите кръв младоци, дърпащи веслата през кърваво пенестите гребени на вълните, тук ехтеше тропотът на ръчни колички и се извисяваха кресливите викове на продавачи. Гъстият дим от клади и жертвени дарове, загърнал едурските села, тук представляваше плътна прашна река, зацепана с хиляди миризми. Тор, конска пикня, печено мясо, зеленчуци и риба, необработени кожи от мириди и ощавени кожи на родара; гниеща смет и задушаващият мириз на замайващи мозъка опиати.

Тук, сред ледериите, в морето не се хвърляха скъпоценни жертвени дарове. Костта от тюленови бивни лежеше по рафтове като редици зъби от никакви механизми за мъчение. По други сергии костта се появяваше отново, този път изваяна в хиляди форми, много от които в подражание на религиозни предмети от едуриите, джхеките и фентите, или като фигури за игра. Лъскавият кехлибар тук беше украса, а не свещените сълзи на пленен сумрак; а самото кръвно дърво бе изваяно на купи, чаши и паници.

Или за украса на каляска.

През един процеп на кепенците Надзорникът наблюдаваше кипежа по улицата. Тук-там по някой Тайст Едур се появяваше в тълпата, с една глава по-висок от повечето ледерии, и на Брол му се струваше, че разчита нещо като насмешка зад отчуждените високомерни изражения на едуриите. А в очите на един натруфено

облечен, с отрупани с пръстени ръце старейшина, когото познаваше лично, забелязва блясъка на алчност.

Промяната рядко бе въпрос на избор и обичайната ѝ појава идваше бавно, подмолно. Вярно, ледериите бяха преживели стъпването от съкрушените им армии, от убития им крал и от новата властваща класа, но дори и тогава внезапните обрати не се бяха оказали толкова катастрофални, колкото можеше да се очаква. Обърканото кълбо, което ги държеше, се бе оказало жилаво и, както Брол вече разбираше, много по-здраво, отколкото бе изглеждало. Това, което най-много го беспокоеше обаче, бе лекотата, с която същото това кълбо заплиташе всички, които се омотаеха в него.

„Отрова има в този допир, но не фатална, само опияняваща. Сладка и може би в крайна сметка смъртоносна. Това е, което произтича от... охолството.“ И все пак виждаше много добре, че възнаграждението на охолството не е достъпно за всички. Всъщност изглеждаше смущаващо рядко. Докато тези, които притежаваха богатство, открито тържествуваха в неговата показност, същата тази суетност подчертаваше факта, че са отчетливо малцинство. Но това неравновесие, разбираше вече той, бе наистина необходимо. Не всеки може да е богат — системата не можеше да позволи такова равенство, защото властта и привилегиите, които предлагаше, зависеха тъкмо от обратното. „Неравенство, иначе как може да се постигне властта, как може да се ценят даровете на привилегията? Защото за да има богати, трябва да има бедни. И повече да са последните, отколкото първите.“

Прости правила, лесно достижими с просто наблюдение. Брол Хандар не беше учен човек, недостатък, който му се напомняше непрекъснато от деня, в който пристигна като Надзорник на Дрийн. Нямаше кой знае какъв опит в управлението и малко от уменията, които притежаваше, бяха приложими към новите му задължения.

Факторът Летур Аникт водеше необавена война срещу племената отвъд граничните земи с помощта на имперски войски, за да краде земя и да консолидира новите си владения. Никакво оправдание нямаше за това кръвопролитие. Единствената цел беше лично обогатяване. При все това обаче Брол Хандар не знаеше какво трябва да направи по въпроса, ако изобщо трябваше да направи нещо. Беше приготвил дълъг доклад до императора, с добре описани подробности за положението тук, в Дрийн. Докладът обаче си бе останал

притежание на Брол, защото той бе започнал да подозира, че ако го изпрати в Ледерас, няма да стигне нито до императора, нито до някой от неговите съветници едури. Ледерийският канцлер Трайбан Гнол, изглежда, бе съучастник и дори съюзник на Летур Аникт — намек за огромна властова мрежа, скрита под повърхността на привидно процефтиране, незасегнато от властта на Едур. В момента Брол Хандар разполагаше само с подозрения, с податки за тази коварна властова мрежа. Една връзка беше сигурна и тя беше с този ледерийски съюз на богати фамилии, тръста „Свобода“. Вероятно тази организация беше в самата сърцевина на скритата власт. Но не можеше да е сигурен.

Брол Хандар, дребен благородник сред Тайст Едур и наскоро назначен за Надзорник в малък град в един далечен край на империята, съзнаваше добре, че не би могъл да се опълчи срещу нещо като тръст „Свобода“. Всъщност дори започваше да се убеждава, че разпръснатите по тази огромна земя Тайст Едур не са нищо повече от плавей, яхнал равнодушните течения на дълбока мътна река.

И все пак съществуващо Императорът.

Който най-вероятно бе обезумял.

Не знаеше към кого да се обърне. Не знаеше дори дали това, на което е свидетел, наистина е толкова опасно, колкото изглежда.

Някакво вълнение близо до портата го сепна и той се наведе и надникна през процепа.

Арест. Хората бързо се отдръпваха, докато двама невзрачни ледерии, по един от всяка страна, бутаха жертвата си с лице напред към колоните на портата. Никакви гневни обвиняващи викове, никакви уплашени отрицания. Мълчанието, споделено от агентите на Патриотистите и техния пленник, наистина потресе Надзорника. Сякаш подробностите бяха без значение за никого.

Единият агент претърси задържания за оръжия, не намери и след това, докато другият го притискаше в декоративната колона, свали кесията от колана му и почна да рови в нея. Бузата на задържания беше притисната в барелефите на широката четвъртита колона — ваянията по нея изобразяваха някакъв древен и славен подвиг на Ледерийската империя. Брол Хандар подозираше, че нито един от тримата не усеща иронията в това.

Обвинение в заговор. Вечното обвинение. Но срещу какво? Не срещу присъствието на Тайст Едур — това щеше да е безсмислено в

края на краищата, а и със сигурност нямаше никакви репресии, поне доколкото Брол Хандар беше чувал. Така че... какво? Срещу кого? Дължниците винаги съществуваха и някои избягваха дълговете си, но повечето не успяваха. Имаше секти, свързани с политически или социални брожения, много от които привличаха членове от обезправените остатъци на покорени племена — фентите, нереките, тартенал и други. Но след завоеванието повечето от тези секти или се бяха разпаднали, или бяха избягали от империята. Заговор. Обвинение, което трябваше да потуши дебата. Някъде следователно трябваше да съществува някакъв списък на възприети убеждения, множество от твърдения и вери, които съставяха същинската доктрина. Или тук беше в сила нещо много по-коварно?

Някой драсна по вратичката на каляската и миг след това тя се отвори.

Брол Хандар погледна фигурата на стъпалото, щом каляската се наклони от тежестта.

— Ама разбира се, влезте, Орбин.

С мускули, омекнали от години бездействие, с месесто лице, с натежали и провиснали челюсти, Орбин Търсача на истината като че ли се потеше непрекъснато независимо от околната температура, сякаш някакъв вътрешен натиск избиваше отровите от ума му на повърхността на кожата. Местният водач на Патриотистите беше, поне според Брол Хандар, най-жалкото злонамерено същество, което бе срещал в живота си.

— Появата ви е съвсем навременна — каза едурът, щом Орбин влезе в каляската и се настани на седалката срещу него; киселата миризма на потта му го лъхна. — Макар да не бях в течение, че вие лично надзорвате ежедневните дейности на агентите си.

Тънките устни на Орбин се сгърчиха в подобие на усмивка.

— Натъкнахме се на информация, която може би ще ви интересува, Надзорник.

— Поредната от вашите несъществуващи конспирации?

Усмивката за миг се разшири с леко потръпване на устните.

— Ако цитирате случая със Заговора Болкандо, уви, това е работа на тръст „Свобода“. Информацията, до която се добрахме, засяга ваши хора.

„Мои хора.“

— И?

Брол Хандар зачака. Отвън двамата агенти извлякоха задържания настани и човешкият поток се възобнови, сдържано незаинтересован.

— Забелязана е група, западно от Блуроуз. Двама Тайст Едур, единият белокож. За последния съм убеден, че е станал известен като Бялата врана — крайно притеснително прозвище за нас ледериите, между другото. — Орбин примига с подпухналите си клепачи. — Придружавали са ги трима ледерии: две жени и един избягал роб с татуировки за собственост на племето хирот.

Брол се помъчи да запази външно безразличие, въпреки че нещо го стегна в гърдите. „Това изобщо не е ваша работа.“

— Разполагате ли с повече подробности за точното им местоположение?

— Запътили са се на изток, към планините. Там има три прохода. Само два са отворени толкова рано след зимата.

Брол Хандар кимна замислено.

— Императорските К’риснан също са в състояние да разкрият общото им местоположение. Проходите са блокирани. — Помълча за миг, после добави: — Точно както предсказа Ханан Мосаг.

Тъмните очи на Орбин, скрити в гънките тълстина, го изгледаха съсредоточено.

— Напомня ми се за ефикасността на Едур.

„Да.“

Мъжът, носещ титлата Търсач на истината, продължи:

— Патриотистите имат въпроси, свързани с този белокож Тайст Едур, тази Бяла врана. От кое племе е той?

— От никое. Той не е Тайст Едур.

— Тъй ли? Изненадан съм. Описанието...

Брол Хандар си замълча.

— Надзорник, можем ли да ви съдействаме?

— Не е необходимо засега.

— Крайно любопитен съм защо все още не сте обкръжили тази група и да ги заловите. Моите източници сочат, че Тайст Едурът не е никой друг, а Феар Сенгар, братът на императора.

— Както казах, проходите са блокирани.

— Аха. Значи затягате мрежата още в този момент, докато си говорим.

Брол Хандар се усмихна.

— Орбин, преди малко казахте, че Заговорът Болкандо е под наблюдението на тръст „Свобода“. Наистина ли твърдите, че Патриотистите не проявяват интерес към този проблем?

— Ни най-малко. Тръстът редовно използва нашата мрежа от агенти.

— За което несъмнено ви възнаграждават.

— Разбира се.

— Чувствам се малко...

Орбин вдигна ръка да го прекъсне.

— Ще трябва да ме извините, Надзорник. Чух сигнал за тревога.

— Надигна се, изпъшка и бутна вратата.

Озадачен, Брол мълчаливо изгледа напускащия ледериец. След като вратата се затвори, бръкна в малката ниша под седалката, извади плетена топка, пълна с ароматни треви, и я вдигна пред лицето си. Дръпна въженцето и кочияшът на капрата се размърда и плесна с поводите. Каляската потегли. Брол вече чуваше френетичния кънтекж на камбаните. Наведе се напред и каза в гласовата тръба:

— Откарай ме до тези камбани. — Поколеба се и добави: — Без да бързаш обаче.

Гарнизонът на Дрийн беше разположен в дванайсет каменни сгради северно от центъра на града. Оръжейна, конюшни, казармени помещения, щаб — всичко това беше тежко укрепено, въпреки че комплексът не беше ограден със стена. Някога, преди столетия, Дрийн бил град-държава. След дълго проточила се война с оулите обсаденият крал поканил ледерийски войски, за да се справят с номадите. Десетилетия по-късно наяве излезли доказателства, че конфликтът всъщност бил предизвикан от ледерийски манипулации. Тъй или иначе, войските така и не напуснали града. Кралят приел титлата везир и след поредица трагични злополуки и той, и целият му род отишли в небитието. Но в момента това бе история, от онзи тип факти, които повечето хора посрещнат с безразличие.

От гарнизонния параден плац се изпъваха четири главни улици. Онази на север се вливаше в Порталния път, който водеше към

градската стена и оттам — в Северния крайбрежен път, най-малко натоварения маршрут към и от града.

Застаналият в сянката под един балкон на разкошно имение точно срещу оръжейната на северната улица нисък жилав мъж имаше идеална гледка. Смъкнатата качулка скриваше чертите му, но пък дори някой да си направеше труда да спре и да се вгледа в него, щеше да се стъпса от блясъка на пурпурни люспи на мястото на лицето и очите, скрити зад очертаните с черно тънки прорези. В непознатия обаче имаше нещо, което разсеиваше вниманието. Погледите на повечето минувачи се плъзгаха встрани и всъщност те така и не осъзнаваха, че някой стои в сенките.

Мъжът беше заел позицията си преди разсъмване, а вече бе късен следобед. С приковани в гарнизона очи, той следеше влизящите и излизящи от щаба пратеници и търговци, оглеждаше конете, каляските, всичко. Бавно оглеждаше кожите по кръглите щитове на пиконосците — съсухрените лица, кожата, потъмняла някъде между червено и охра, което правеше татуировката по лицата фина и някак странно красива.

Беше късен следобед и сенките се удължаваха. Двама ледерии минаха за втори път. Липсата на внимание от тяхна страна бе... подозителна и някакъв инстинкт подсказа на мъжа под балкона, че е време да се маха.

Щом двамата мъже го подминаха, на запад, мъжът излезе от сенките и закрачи бързо и безшумно след тях. Долови внезапно обзелото ги усещане за нещо тревожно и свърна надясно в една странична уличка.

Свря се в една тъмна ниша, смъкна наметалото си и го затегна на кръста си, та ръцете му да са свободни.

След десетина удара на сърцето чу стъпките им.

Видя ги как минаха покрай него, предпазливи, и двамата с извадени ножове. Единият прошепна нещо на другия и двамата спряха.

Мъжът пристъпи напред, като изстърга с дясното си стъпало по плочника. Нарочно.

Двамата рязко се извъртяха.

Оулданският бич кадаран с шепот се изпъна напред като змия, кожата — със затегнатите по нея големи колкото монета, остри като

бръснач и застъпващи се извити като полумесец остриета — просветна в бляскава дъга, която облиза и двамата през гърлата. Плисна кръв.

Той ги изгледа, докато падаха. Кръвта потече, повече от мъжа вляво, разля се по мръсния калдъръм. Той пристъпи към другия мъж, извади ножа си и го заби в гърлото му. След това ловко одра лицето и черепа на мъжа — кожа, мускули и коса. Повтори същото и с другия.

Двама агенти на Патриотистите по-малко.

Знаеше, че работят по трима, третият винаги на разстояние след първите двама.

Откъм гарнизона прозвучаха първите сигнали за тревога, пронизителен ек на камбани в прашния въздух.

Мъжът сгъна зловещите си трофеи, пъхна ги под гънките на широката риза от вълна на родара, която покриваше люспестата му ризница, и тръгна към северната порта.

Където вече се бе появило отделение на градската стража, петима ледерии с къси мечове и щитове.

Щом ги видя, мъжът затича напред, с бича в лявата ръка, а с дясната измъкна кривата брадва ригта от кайшките, които я държаха на бедрото му. В двета края на дебелата, дълга колкото бедрената кост на възрастен мъж дръжка имаше железни полумесеци, перпендикулярни един спрямо друг. Кадаран и ригта: древните оръжия на Оул'дан. Изработката им, както и боравенето с тях, вече бяха почти непознати за племената от близо столетие.

Стражите, съответно, никога не се бяха изправяли срещу такива оръжия.

Мъжът стигна на десет крачки от първите трима стражи. Бичът изсвистя и описа голяма осмица, последваха крясъци и швирна кръв, почти черна в предвечерния полумрак. Двама от ледериите залитнаха назад.

Стегнатата жилава фигура се озова пред последния мъж в първата редица. Дясната ръка се хълзна по дръжката и спря под лявото извито острие, мъжът вдигна брадвата, блокира отчаяното посичане на късия меч на стража, а след това извъртя десния си лакът напред и дясното острие описа бляскав полуокръг и посече мъжа в лицето — удари го точно под ръба на шлема, разсече носовия хрущял под челото и се вряза в меката пихтия на мозъка. Мъжът измъкна острието от черепа на падащия страж, замахна с бича и той изплюща и се уви

около шията на четвъртия ледериец — който изврещя, изпусна меча си и задра с пръсти по смъртоносните оstriета. А оулецът се сниши, дясната му ръка се хълзна по дръжката на ригтата вече надясно и той пак извъртя лакът и посече. Петият страж вдигна щита си да блокира, но много късно — оstriето го порази през очите.

Дръпването на бича обезглави четвъртия страж.

Мъжът от Оул пусна дръжката на кадарана, стисна ригтата в двата края, пристъпи напред и натресе дръжката в гърлото на последния страж — счупи му гръклена.

Вдигна бича и продължи напред.

Улица, викове на пиконосци вдясно. Портата — на петдесет крачки от него — вече бе задръстена от стражи. Той затича право към тях.

Атри-Преда Биват поведе отряда пиконосци лично. Двадесет конници.

Видя двамата агенти Патриотисти по средата на уличката. И петимата градски стражи в другия край.

Излезе на широката улица, обърна коня наляво и извади меча си.

Нападали тела навсякъде над двадесет, и като че ли само двама все още бяха живи. Студена пот я зашиба под бронята. Кръв навсякъде. По калдъръма, оплискала високо стените и самата порта. Отсечени крайници. Воня на пикоч, повлекли се черва. Един от оцелелите крещеше и биеше главата си в земята. Ръцете му бяха отсечени.

Точно срещу портата — Биват дръпна юздите — бяха нападали четири коня, ездачите им бяха проснати до тях. Прахолякът по-нататък й подсказа, че първият пристигнал отряд се е впуснал в гонитба.

Втори оцелял се дотъри до нея. Беше ударен в главата, шлемът му беше хълтнал и по лицето му капеше кръв. Зяпна я и тя прочете ужас в очите му. Мъжът отвори уста, но от тях не излезе и дума.

Биват отново се огледа, после се обърна към своя Финад.

— Продължете след тях. И си извадете оръжията, проклети да сте! — Погледна навъсено войника в краката си. — Колко бяха?

Той я зяпаشه все така безмълвно.

Отнякъде дотичаха още пазачи. Един лекар клекна до войника, който беше изгубил ръцете си.

— Не ме ли чу? — изсъска Биват.

Мъжът кимна, преглътна и каза:

— Един. Един мъж, Атри-Преда.

„Един? Абсурд.“

— Опиши го.

— Люспи. Лицето му беше на люспи. Червени като кръв!

Ездач от отряда ѝ се върна от пътя и докладва с пресекнат глас:

— Първият отряд пиконосци са мъртви до един, Атри-Преда.

Малко по-натам. И всички коне, освен един. Да продължим ли?

— Да продължите ли? Проклет глупак — разбира се, че трябва да продължите. Вървете по дирята му!

Зад нея се чу глас:

— Това описание, Атри-Преда...

Тя се извъртя в седлото.

Орбин Търсача на истината, плувнал в пот, бе приковал малките си очи в нея.

Биват се озъби и изръмжа:

— Да?

„Червената маска. Никой друг.“

Командирът на Патриотистите в Дрийн присви устни, огледа труповете и каза:

— Изглежда, изgnанието му е приключило.

„Да.“

„Блудния да ни спаси дано.“

Брол Хандар слезе тежко от каляската и огледа сцената на разигралата се битка. Не можеше да си представи що за оръжия са използвали нападателите, за да нанесат такива щети. Атри-Преда беше поела нещата в ръцете си, събраха се още войници. Орбин Търсача на истината стоеше в сянката на караулката на портата и наблюдаваше мълчаливо.

Надзорникът се приближи до Биват.

— Атри-Преда, виждам само ваши мъртви тук.

Тя го изгледа навъсено, но в погледа ѝ се таеше нещо повече от гняв. Страх видя той в очите ѝ.

- В града е проникнал воин на оул.
- Това е работа само на един мъж?
- Това е най-малката от дарбите му.
- Значи знаете кой е той?
- Надзорник, много съм заета...
- Кажете ми.

Тя се намръщи и махна към едното крило на портата. Трябаше да стъпват внимателно през нападалите по хълзгавия калдъръм трупове.

— Мисля, че изпратих отряд пиконосци на сигурна смърт, Надзорник. Настроението ми не е подходящо за дълги разговори.

— Ще ви бъда задължен. Ако тук, на самия край на града, има бойна група воини от оул'дан, трябва да последва организиран отговор. Такъв — добави той, като забеляза обиденото ѝ изражение, — който да включи сред вашите части и Тайст Едур.

Тя кимна, после каза:

— Червената маска. Единственото име, под което го знаем. Дори оул'дан имат само легенди за произхода му...

- И те са?
- Летур Аникт...

Брол Хандар изсумтя ядосано и погледна навъсено към Орбин, който се беше приближил достатъчно, за да може да ги чуе.

— Защо става така, че всяко бедствие започва с името на този човек?

Биват продължи:

— Имаше схватки, преди години, между едно богато племе на оул и Фактора. Летур Аникт ламтеше за огромните стада на племето. Изпрати агенти, които една нощ влязоха в лагера на оулите и успяха да отвлекат една млада жена — една от дъщерите на клановия вожд. Оулите, разбирате ли, имаха навика да отвличат ледерийски деца. Както и да е, тази дъщеря имаше брат.

— Червената маска.

Тя кимна.

— По-малък брат. Тъй или иначе, Факторът осинови дъщерята в домакинството си и много скоро тя му стана Дължница...

— Несъмнено без дори да е съзnavала това. Да, разбирам. И тъй, за да откупи този дълг и нейната свобода, Летур е поискал стадата на баща ѝ.

— И вождът на клана се съгласи. Уви, докато силите на Фактора се приближавали към лагера на оулите със скъпоценния си товар, момичето забило нож в сърцето си. Оттам нататък нещата се объркали много. Войниците на Летур Аникт нападнаха лагера на оулите и избиха всички...

— Факторът е решил така или иначе да си вземе стадата.

— Да. Оказа се обаче, че няма нито един оцелял. Няколко години по-късно сблъсъците станаха все по-яростни, войските на Фактора губеха сблъсък след сблъсък. И тогава за първи път се чу името Червената маска — нов боен главатар. Това, което следва, е много по-неточно от описаното от мен дотук. Изглежда, е имало сбор на клановете и Червената маска е говорил — спорил всъщност — със Старейшините. Опитал се да обедини клановете срещу ледерийската заплаха, но не успял да убеди Старейшините. В гнева си изрекъл неблагоразумни думи. Старейшините настояли да се отрече от тях. Той отказал и затова бил прокуден. Казват, че заминал на изток, в пустинните земи между Дрийн и Коланс.

— Какво е значението на маската?

Биват поклати глава.

— Не знам. Има една легенда, че е убил дракон — веднага след избиването на семейството му. Но тогава е бил още дете, което прави историята невероятна. — Тя сви рамене.

— И се е върнал. Или някой друг оулски воин си е присвоил маската и се стреми да всее страх в сърцата ви.

— Не, той е. Използва бич с остриета и брадва с остриета в двата края на дръжката. Самите оръжия буквально са митични.

Надзорникът я изгледа намръщено.

— Митични?

— Според оулските легенди народът им някога е водил война, далече на изток, когато оулите обитавали пустинните земи. Кадаранът и ригта били оръжия, създадени да се справят с онзи техен враг. Не разполагам с повече подробности от това, което вече ви казах, освен че, както изглежда, каквото и да е представлявал онзи враг, не е бил човешко същество.

— Всяко племе има сказания за древни войни, за век на герои...

— Надзорник, легендите на Оул'дан не са измислища.

— О?

— Да. Първо, оулите са загубили тази война. Затова са побягнали на запад.

— Никакви ледерийски експедиции ли не е имало в пустинните земи?

— От десетилетия, Надзорник. В края на краишата ние се сблъскваме с различните територии и кралства по границата. Последната експедиция беше направо пометена, единствената оцеляла се беше побъркала от онова, което беше видяла. Говореше за нещо, което наричаше Съскащата нощ. Гласът на смъртта, явно. Все едно, лудостта ѝ не можа да се излекува и затова я убиха.

Брол Хандар се замисли за това. Междувременно един офицер дойде и зачака да говори с Атри-Преда.

— Благодаря — каза Брол Хандар на Биват и се обърна, за да си тръгне.

— Надзорник? Той се обърна.

— Да?

— Ако Червената маска успее този път... с племената, искам да кажа, хм, наистина ще имаме нужда от Тайст Едур.

Той повдигна вежди.

— Разбира се, Атри-Преда.

„И може би така ще мога да стигна до ухото на императора и на Ханан Мосаг. Проклет да е този Летур Аникт. Какво ли ни е навлякъл сега?“

Пришпорваше ледерийския кон по северния път, после свърна на изток, през разораните нивя, някога пасища на оул'дан. Преминаването му привличаше вниманието на селяните. В последното селце, през което профучка в галоп, трима оставени на патрул войници оседлаха конете си и препуснаха след него.

В една от гънките на долината, която Червената маска току-що бе напуснал, и тримата срещунаха смъртта си в хор от животински и човешки крясъци — разкъсваха слуха, но стихнаха бързо.

Вихрушка ризани се завъртя в безреден облак над главата на воина оул: животинчетата бяха отвлечени от любимите си рояци от скорошното насилие. Крилата им биеха като тимпани, дългите им назъбени опашки съскаха във въздуха. Червената маска отдавна беше свикнал с повсеместното им присъствие. Големите колкото невестулки летящи влечуги бяха далече от дома си, стига рояците им — далече в долината зад него, където навярно подготвяха нова засада — изобщо да можеха да се нарекат дом.

Той забави коня и се намести на неудобното ледерийско седло. Знаеше, че никой вече няма да може да го догони, и нямаше смисъл да изтощава животното. Врагът се чувстваше сигурен в градския си гарнизон, доволен от своите трофеи, а Червената маска беше научил много през нощта и деня, през които го беше наблюдавал. Конници на блурууз, с добри стремена и ловки на конете. Много по-опасни от пешаците преди години.

А до този момент, след завръщането си, беше видял от своя народ само изоставени станове, следи от пастири на малки стада и кръгове от изоставени шатри. Сякаш бяха разрушили родния му дом и всички оцелели бяха избягали. И на единственото бойно поле, на което се беше натъкнал, бе видял само труповете на чужденци.

Когато стигна първия опожарен стан на оул'дан, слънцето вече се бе снишило над хоризонта зад него. Опожарен преди година или повече. Бели кости, щръкнали от тревите, почернели пръти — единственото останало от шатрите, прашлив мириз на самота и разруха. Никой не бе дошъл, за да прибере падналите, да вдигне телата на платформи, да освободи душите да затанцуваат с лешоядните птици. Гледката събуди мрачни спомени.

Той продължи напред. Когато мракът се сгъсти, ризаните бавно изостанаха и Червената маска вече чуваше глухия тътен на стъпките от двете си страни: двамата му спътници, свършили къrvавата си работа, се тътреха от двете му страни, едва видими в сумрака.

Ризаните накацаха, легнаха на плоските си люспести гърбове и почнаха да близват засъхналата кръв и да кълват кърлежите, да вдигат рязко глави и да вдишват хапещите насекоми, долетели твърде близо.

Червената маска уморено притвори очи — не беше спал от два дни. Със Саг'Чурок, едрия мъжкар, който се тътреше вдясно от него, и

Гунт Мач, младото тромаво същество отляво, което тепърва се превръщаше в женска, беше в безопасност.

Също като ризаните, двамата К'Чаин Че'Малле изглеждаха доволни, макар и в тази чужда земя и толкова далече от своите родственици.

Доволни да следват Червената маска. Доволни да го бранят. И да избиват ледерии.

А той представа нямаше защо.

Очите на Силхас Руин бяха като на влечugo на светлината на фенера и тази прилика едва ли можеше да е по-уместна в пещерата, в която бяха спрели, ако питаха Серен Педак. Каменните стени, извити нагоре като купол, бяха изваяни на застъпващи се гигантски люспи. Непрекъснато повтарящият се орнамент я объркваше, караше я да се чувства почти замаяна. Тя седна на пода и примига да махне прахта от очите си.

Трябваше да е почти сутрин. Бяха вървели през тунели, през водещи нагоре теснини и по спираловидни рампи през цялата нощ. Въздухът беше застоял въпреки постоянните течения; сякаш събраха призраци с всяка нова зала и всеки проход, през който минаваха.

Тя най-сетне извърна поглед от Силхас Руин, подразнена от омаята и страхопочитанието, което вдъхваше у нея този свиреп воин с така съвършеното си невъзмутимо държане. Дори повдигането и спадането на гърдите му едва се долавяха. Лежал бе погребан хилядолетия и въпреки това всъщност беше живял. Кръв течеше в жилите му, мисли се надигаха, зацепани от прахта на хилядолетно бездействие. Заговореше ли, тя можеше да долови в гласа му тежестта на надгробните камъни. Невъобразимо беше, че едно същество може да изтърпи толкова, без да полудее.

Но пък може би беше луд, нещо се таеше дълбоко в него, сдържано от необходимостта, или пък просто очакваше да бъде освободено. Като убиец — защото със сигурност бе точно това — Силхас изглеждаше едновременно задълбочен и безстрастен. Сякаш смисълът на тленния живот можеше да се смили, да се сведе до хладна хирургична преценка: пречка или съюзник. Нищо друго нямаше значение.

Серен разбираше удобството да се гледа на света по този начин. Лекотата на такава простота беше примамлива. Но невъзможна за нея. Човек не можеше по своя воля да се направи на сляп за сложностите на света. Да, за Силхас Руин тези привидни сложности бяха несъществени. Намерил беше някакъв вид сигурност и тя беше ненакърнима.

Уви, Феар Сенгар не бе подготвен да приеме безнадеждността на постоянните си нападки срещу Силхас Руин. И сега стоеше до триъгълния портал, през който трябваше да минат, нетърпелив сякаш този отдих да свърши.

— Мислиш си — каза на Силхас Руин, — че буквално нищо не знам за онази древна война, за нашествието в този свят.

Очите на албиноса Тайст Андий се изместиха, приковаха се във Феар Сенгар, но Силхас Руин не отвърна.

— Жените помнят — каза Феар. — Предават сказанията на дъщерите си. Поколение след поколение. Да, знам, че Скабандари е забил нож в гърба ти там, на онзи хълм над полето на битката. Но все пак първата измяна ли беше това?

Ако очакваше реакция, остана разочарован.

Удинаас се изсмя тихо от ъгъла, където седеше, опрял гръб на люспестата скала.

— Стига с тия глупости. Кой кого бил предал. Какво значение има? Сякаш и ние тук разчитаме на доверието, за да ни спои. Кажи ми, Феар Сенгар, мой доскорошен господарю — твойт брат има ли някаква представа кой е Руин? Откъде дойде? Предполагам, че не. Иначе щеше лично да тръгне след нас, с десет хиляди воини зад гърба си. Но вместо това те си играят с нас. Не си ли поне любопитен защо?

Никой не проговори за няколко мига, а после Кетъл се изкикоти и всички се обърнаха към нея. Тя примига сънено.

— Искат първо да намерим онова, което търсим, разбира се.

— Тогава защо осуетяват опитите ни да влезем по-навътре? — попита навъсено Серен.

— Защото знаят, че посоката е грешна.

— Как могат да знаят?

Малките мръсни ръце на Кетъл изпърхаха в сумрака като прилепи.

— Сакатият бог им е казал. Сакатият бог е казал, че все още не е време да се тръгне на изток. Той не е готов за открита война, все още. Не иска да навлезем в пустите земи, където чакат всички тайни.

Серен Педак зяпна детето.

— Кой, в името на Блудния, е Сакатият бог?

— Онзи, който е дал на Рулад меча му, Аквитор. Истинската сила зад Тайст Едур. — Кетъл вдигна ръце. — Скабандари е мъртъв. Сделката е на Ханан Мосаг, а монетата е Рулад Сенгар.

Феар гледаше Кетъл с ужас.

— Откъде знаеш?

— Мъртвите ми казаха. Много неща ми казаха. И онези под дърветата, плленените. И друго ми казаха. Че огромното колело скоро ще се завърти, за сетен път, преди да затвори кръга. Затваря го, защото трябва, защото той така го е направил. Да му каже всичко, което трябва да знае. Да му каже истината.

— На кого да каже? — попита в недоумение Серен.

— На него, на онзи, който иде. Ще видите. — Момичето хвана Феар за ръката и го задърпа. — Трябва да побързаме, иначе ще ни хванат. А ако ни хванат, Силхас Руин ще трябва да избие всички.

„Искам да го удуша това дете“ — помисли Серен.

Удинаас се смееше.

Искаше и него да удуши.

— Силхас — каза Серен, — имаш ли някаква представа за какво говори Кетъл?

— Не, Аквитор — отвърна той. — Но смяtam да продължа да я слушам.

3.

Натъкнахме се на чудовището на източния склон на хребета Радагар. Лежеше в едно плитко дере, изровено от порой, и вонята, наситила жаркия въздух, ни подсказа за гниеща плът, и наистина, след огледа, извършен крайно предпазливо на този същия ден след набега над нашия лагер от неизвестни нападатели, открихме, че изчадието е, макар и все още живо, смъртно ранено. Как да опиша такова демонично същество? Изправено, то щеше да се крепи на два огромни мускулести крака, напомнящи за тези на шаба, птицата със закърнели криле, която се среща по островите на Драконовия архипелаг, но много по-големи в случая при съпоставка. Бедреното ниво на чудовището, когато е изправено, щеше да стига до равнището на очите на човек. С изпънатата дълга опашка торсът на демона щеше равномерно да се балансира от бедрата, при положение че той изпъне напред дългия си врат, та гръбнакът да застане хоризонтално. Дългите предни крайници, покрити със здрави мускули и твърди люспи, осигурявящи естествена броня, завършваха не с лапи или дълги пръсти за прихващане, а с огромни мечове с железни остриета, които изглеждаха споени, метал към кост, за китките. Главата беше с челюсти като на крокодил, подобно на онези, които се срещат в тинята по южното крайбрежие на морето Блурууз, но много по-голяма. Обезводняването беше забелило устните назад и се виждаха разядени редици зъби, всеки с големината на кама. Очите, макар и замъглени от приближаващата смърт, изглеждаха злокобни и чужди за сетивата ни.

Атри-Преда, храбър както винаги, пристъпи напред, за да облекчи демона от страданието му с едно забиване на меча в мяката тъкан на гърлото му. След тази фатална рана демонът издаде смъртен вик, който ни порази с болка,

зашото звукът, който издава чудовището, надвишаваше обхвата на човешкия слух, ала изригна в черепите ни с такава сила, че кръв изби от ноздрите, очите и ушите ни.

Друга една подробност трябва да отбележа, преди да опиша по-подробно размера на споменатите понесени от нас щети. Раните, видими по тялото на чудовището, бяха прелюбопитни. Удължени, извити посичания може би от някакъв вид пипало, но пипало, по което е имало остри зъби, докато други рани бяха по-къси, но по-дълбоки по характер, нанасяни неизменно в области жизненоважни за движението или други подобни осакатявания по крайниците, разкъсвания на сухожилия и прочие...

Фактор Бренеда Аникт,
„Експедиция в Пустите земи“
Официални анализи на Пуфранан
Ибирис

Не беше мъж в леглото. О, частите му действаха съвсем добре, но във всяко друго отношение той беше дете, този Император на хилядата смърти. Но най-лошото от всичко, реши Нисал, бе това, което ставаше после, щом потънеше в онзи полуусън, полу- нещо друго, крайниците му се тресяха в спазми, безчет думи излизаха с хлипане от гърлото му в молебствена литания, накъсани от отчаяни хрипове, които раздираха уханния въздух в стаята. А после, щом се измъкнеше от леглото, наметнеше робата си и застанеше до изрисувания на стената прозорец, тя го гледаше как пълзи по пода, как лази като осакатен от някаква рана в гръбнака, как влачи меча през стаята до другия ъгъл, където изкарваше остатъка от нощта, свит на кълбо и затворен в някакъв вечен кошмар.

Хиляда смърти, преживявани нощ след нощ. Хиляда.

Преувеличение, разбира се. Няколкостотин, най-много.

Терзанията на император Рулад не бяха плод на трескаво въображение, нито бяха породени от рояк страхове. Онова, което го обсебваше, бяха истините за миналото му. Тя можеше да различи някои от бълнуванията му, особено онова, което господстваше в

кошмарите му, защото бе присъствала там. В тронната зала, свидетелка на не-смъртта на Рулад, разплакана там, на пода, целия хълзгав от пролятата му кръв, с труп на трона и убиеца на самия Рулад, издъхващ от отрова.

Жалкият пълзеж на Ханан Мосаг към трона беше спрян от демона, дошъл да прибере тялото на Брис Бедикт, и от онова почти равнодушно забиване с меча, което уби Рулад, преди привидението да си отиде.

Викът при пробуждането на императора бе превърнал сърцето й в замръзнала буза, вик толкова жестоко отчаян, че тя усети огъня му в гърлото си.

Но онова, което последва, дебнеше Рулад с хиляда кървави мечи.

Да умреш, само за да се завърнеш, означаваше никога да не се избавиш. Никога... от нищо.

Щом раните се затвориха, той се надигна на четири крака. Стискаше проклетия меч, оръжието, което никога нямаше да го остави. Разплакан, задъхан, запълзя към трона и рухна на пода.

А Нисал пристъпи от ъгъла, в който се бе скрила. Умът й бе изтръпнал — от убийството на нейния крал — любовника й — и на евнуха Нифадас, от ужасите, дошли един след друг в тази ужасяваща тронна зала, тежки като надгробни камъни в мека пръст. Трайбан Гнол, вечният прагматик, коленичи пред новия император, за да се врече във вярна служба с лекотата на змиорка, хълзгаша се под камък. Първият консорт Турудал Бризад също бе видял всичко, но вече го нямаше. А Рулад, с лъсналите от кръв монети по лицето и тялото, се извърна на стъпалата и се озъби на Ханан Мосаг. И изхърка:

— *Не е твой!*

— Рулад...

— Императоре! А ти, Ханан Мосаг, си мой *Цеда*. Никакъв крал-магьосник не си вече. Да. Ти си мой *Цеда*.

— Жена ти...

— Е мъртва. Да. — Рулад излази на подиума, изправи се и се взря в мъртвия крал на Ледер Езгара Дисканар. След това се пресегна, сграбчи предницата на кралската златовезана туника и бълсна трупа настани — главата изпраща глухо в плочките на пода. Трепет сякаш разтърси Рулад. После той седна на трона и вдигна глава, очите му

отново се спряха върху Ханан Мосаг. — Цеда, тук, в нашата зала, винаги ще пълзиш до нас по корем, както сега.

От сенките в другия край на тронната зала се чу задавено хлипане.

Рулад се сепна, после рече:

— Сега ще ни напуснеш, Цеда. И отведи със себе си вещицата и нейния син.

— Ваше величество! Моля ви, трябва да разберете...

— *Марш оттук!*

Крясъкът прониза Нисал и тя се поколеба, надви желанието да побегне, да се махне. От двора, от града, от всичко.

Но императорът рязко изпъна ръка и без да се обръща към нея, изръмжа:

— Не и ти, курво. Ти оставаш.

„*Курво.*“

— Титлата е неподходяща — отвърна тя и се вцепени от страх, изумена от собствената си дързост.

Очите му се приковаха в нея. После, съвсем неочеквано, той махна пренебрежително с ръка и проговори, обзет сякаш от внезапна умора:

— Разбира се. Нашите извинения. Имперска конкубинка... — Лъщящото му лице се изкриви в полуусмивка. — Твойт крал трябваше да вземе и теб със себе си. Но той беше самолюбив, а може и любовта му към теб да е била толкова дълбока, че да не е могъл да понесе да те призове в смъртта.

Тя не отвърна нищо. Всъщност нямаше какво да отвърне.

— А, виждам съмнението в очите ти. Имаш съчувствието ми, Конкубинке. Знай, че няма да те използвам жестоко. — После замълча, загледан как Ханан Мосаг пълзи заднешком към прага на парадния вход на тронната зала. Още неколцина Тайст Едур се бяха появили, присвети и разтреперани, смаяни от това, на което бяха станали свидетели. Ханан Мосаг им изсъска и двама влязоха и изнесоха Джанал и нейния син, Квилас. Звукът, който отекна в залата, докато ги влачеха по пода, бе по-ужасен от всичко, което щеше да чуе Нисал в този зловещ ден.

— Между другото — продължи императорът, — титлата и свързаните с нея привилегии... остават, стига да го пожелаеш.

Тя примига, усетила, че стои на ръба на пропаст.

— Давате ми свобода на избор, императоре?

Кимване. Замъглените плувнали в червени кръгове очи останаха приковани към входа.

— Удинаас — прошепна той. — Предател. Ти... ти нямаше свободата да избираш. Роб — мой роб. Не трябваше изобщо да се доверя на тъмнината, изобщо... — Потръпна отново и очите му внезапно блеснаха. — Той иде.

Представа си нямаше за кого говори. Но обречеността в гласа му я изплаши още повече. Какво още можеше да дойде в този ужасен ден?

Гласове отвън. Един прозвуча горчиво, след това — примирено.

И в тронната зала пристъпи воин Тайст Едур. Братът на Рулад. Един от братята. Онзи, който бе оставил Рулад да лежи на плочките. Млад, красив, така, както можеха да бъдат красиви Едур — странни и съвършени същевременно.

— Трул — изхриптя императорът. — Къде е той? Къде е Феар?

— Той... тръгна си.

— Тръгна си? Остави ни?

— Да, Рулад. С това „ни“ всички ли имаш предвид, или само себе си?

По изкривеното, покрито със златни монети лице на Рулад пробягаха блясъци, един след друг.

— Ти също си тръгна, братко. Остави ме да ми изтича кръвта. Мислиш ли, че си по-различен от Удинаас? По-малко предател от моя ледерийски роб?

— Рулад, ако беше предишният ми брат...

— Онзи, на когото се присмиваше?

— Ако ти се е струвало, че ти се присмивам, извинявам се.

— А, вече разбиращ какво правеше, нали?

Трул Сенгар пристъпи напред.

— От меча е, Рулад. Той е прокълнат. Моля те, хвърли го. Унищожи го. Вече спечели трона, не ти трябва повече...

— Грешиш. — Рулад се озъби, обзет сякаш от самоомраза. — Без него аз съм само Рулад, най-малкият син на Томад. Без меча, братко, аз съм нищо.

Трул въздъхна.

— Ти ни поведе към завоевание. Аз ще стоя до теб. Също и Бинадас, и нашият баща. Ти спечели този трон, Рулад — няма защо да се боиш от Ханан Мосаг...

— От този жалък червей? Мислиш, че ме е страх от него? — Острието на меча изстърга по плочките и Рулад насочи върха към гърдите на Трул. — Аз съм *Императорът!*

— Не си — отвърна Трул. — Твойт меч е Императорът — твойт меч и силата зад него.

— Лъжец! — изкрещя Рулад.

Трул потръпна, но се овладя и каза:

— Докажи го.

Императорът го гледаше втренчено.

— Строши меча... Сестрата да ни благослови, просто го хвърли. Само това, Рулад. Само това. Хвърли го!

— Не! Зная какво искаш, братко! Ти ще го вземеш — виждам, че си напрегнат, готов си да скочиш и да го грабнеш — виждам истината! — Оръжието трепереше между двамата, жадно сякаш за кръв, все едно чия.

Трул поклати глава.

— Този меч трябва да бъде строшен, Рулад.

— Не! — изсъска императорът. — Махни се! Твърде близо си... измени има в очите ти... ти ме остави! Остави ме да ми изтече кръвта!

— Гласть му се извиси: — Къде са моите воини? Веднага тук! Вашият император ви заповядва!

Неколцина воини дотърчаха с извадени оръжия.

— Трул — прошепна Рулад. — Виждам, че нямаш меч. Твой ред е да пуснеш своето любимо оръжие, своето копие. И ножовете си. Какво? Боиш се, че ще те убия ли? Покажи ми доверието, за което претендираш към себе си. Дай ми пример със своята доблест, братко.

В този момент тя не го знаеше. Все още не разбираше достатъчно нравите на Едур, но видя нещо на лицето на Трул, някакво отстъпление, но отстъпление много по-сложно и по-отчаяно от простото му обезоръжаване пред неговия роден брат. Нива на примирение, напластени едно върху друго, натежаващото на плещите му невъобразимо бреме — и споделеното между двамата братя осъзнаване какво означава тази капитулация. Не разбра в онзи момент какво щеше да означава отговорът на Трул, отговор, даден не от негово

име, не заради него самия, а за Феар. За Феар Сенгар, повече от всеки друг. Не разбра тогава величината на саможертвата му, когато съмъкна копието от гърба си и го пусна да издрънчи върху плочките; когато разкопча колана с ножовете и го захвърли настрана.

Триумф трябваше да има в измъчените очи на Рулад в този момент, ала нямаше. Вместо него смут някакъв замъгли погледа му, накара го да извърне очи настрани, сякаш търсеше отнякъде помощ. И очите му се спряха върху шестимата воини, и той махна с меча и изрече сломено:

— Трул Сенгар да бъде Остриган. Той ще престане да съществува за нас, за всички Едур. Вземете го. Вържете го. Отведете го.

Не беше осъзнала и какво означава тази присъда, това решение за самия Рулад.

Свободна да избере, тя бе избрала да остане, по причини, които не можеше да подреди дори в собствения си ум. Имаше ли жалост в това? Може би. Амбиция, несъмнено — защото бе усетила, по хищническия начин, наложен от живота в двора, че съществува път към него, че има начин да замести — без цялата съпътстваща история — онези, които вече не бяха на страната на Рулад. Тя, а не някой от воините блюдолизци — в крайна сметка те не струваха нищо и тя знаеше, че Рулад разбира добре тази истина. В крайна сметка, разбираше тя, той си нямаше никого. Нямаше дори своя брат Бинадас, който също като Трул се оказваше твърде близък и с това — твърде опасен, та императорът да го държи край себе си — тъкмо затова го беше отпратил да търси вождове и разпръснали се близни от племената на Едур. Колкото до баща му, Томад, подчинената роля наново се оказваше твърде неудобна, за да се приспособи към нея. Над половината от оцелелите К'риснан на Ханан Мосаг бяха изпратени да приджурят Томад и Бинадас, за да бъде отслабена мощта на новия Цеда.

И през цялото това време, докато се взимаха тези решения, докато Остриженето беше в ход, тайно, далече от ледерийски очи, и докато Нисал се домогваше до ложето на императора, канцлерът Трайбан Гнол бе наблюдавал със забулените си като на граблива птица очи.

Консортът Турудал Бризад бе изчезнал, макар Нисал да беше чула слухове сред придворните слуги, че не е заминал далече. Витаел из полубезлюдните коридори и подземни тайници на стария дворец, призрачен и повечето пъти едва зрим. Не можеше да реши доколко да вярва на подобни твърдения. Но дори той наистина все още да се криеше в двореца, подобно нещо ни най-малко не можеше да я изненада. Беше все едно — Рулад нямаше съпруга в края на краишата.

Любовницата на императора, роля, към която беше привикнала, макар да не изглеждаше точно така. Рулад бе толкова млад, така различен от Езгара Дисканар. Душевните му рани бяха твърде дълбоки, за да се изцерят от ласките ѝ, и поради това, макар да се оказваше в толкова високо положение, с толкова власт, бидейки толкова близо до трона — тя се чувстваше безпомощна. И дълбоко сама.

Стоеше и гледаше как императорът на Ледер се гърчи, свит в ъгъла на стаята. Между стонове, ридания и хленчове бълнуващо отново откъслеци от разговора си с Трул, своя низвергнат брат. И за сетен път, с хриплив шепот, Рулад молеше за прошка.

Все пак ги очакваше нов ден, напомняше си тя. И виждаше как този прекършен човек се стяга, събира ведно натрошени късове и след това заема мястото си на имперския трон, загледан с кървяси очи от начупената броня от монети, които проблясваха смътно на светлината на традиционните факли, обрамчили стените на залата. А там, където монетите липсваха, нямаше нищо освен рани, обкръжени с щръбки засъхваща плът. И после, през целия ден, това ужасяващо привидение щеше да продължава да я стъписва.

Пренебрегнал старите протоколи на имперското управление, Императорът на хилядата смърти щеше да изслушва поднасяните петиции — все повече и повече граждани на империята, бедни, както и богати, приемаха височайшата покана и заставаха лице в лице със своя чуждоземен владетел. Камбана след камбана Рулад с най-голямо усърдие раздаваше правосъдие. Усилията му да проумее живота на лидерите я трогваха по неочекван начин — започнала беше да вярва, че под цялата тази прокълната външност има добра душа. И тъкмо тогава Нисал се оказваше най-необходима, макар че в последно време все по-често канцлерът бе този, който се налагаше в даването на съвети, и тя вече бе осъзнала, че Трайбан Гнол започва да гледа на нея

като на съперник. Той бе основният организатор на петициите, филтърът, който пазеше броя им приемлив, и службата му съответно се беше разраснала. Това, че разширеният му персонал служеше също така като огромна и всепроникваща шпионска мрежа в двореца, беше, разбира се, даденост.

И тъй, Нисал наблюдаваше как императорът, който се бе възкачил на трона през локви — не, не локви, море от кръв, се стреми към добронамерено управление, домогва се до чувствителност твърде безхитростно и непохватно, за да не е искрено. И това разбиваше сърцето й.

Зашото властта не се интересуваше от почтеност. Дори Езгара Дисканар, така преизпълнен с обещания в ранните си години, беше издигнал стена между себе си и гражданите на империята през последното десетилетие на управлението си. Почтеността бе твърде уязвима на насилие от други и Езгара многократно бе преживявал измени; най-болезнените от всички може би от собствената си съпруга, Джанал, а след това и от нейния син.

Твърде лесно бе да отхвърлиш бремето на такива рани, дълбочината на такива белези.

А Рулад, този най-млад син на знатна фамилия на Едур, се бе окказал жертва на измяна към нещо, което трябваше да е било искрено приятелство — с роба Удинаас — и в нишките на общата кръв, от собствените си братя.

Но всеки ден той надмогваше терзанията от току-що отминалата нощ. Нисал обаче се чудеше колко ли дълго още може да продължи това. Единствено тя бе свидетел на вътрешния му триумф, на онази необикновена война, която водеше със самия себе си всяка сутрин. Канцлерът, въпреки всичките си шпиони, не знаеше нищо за нея — беше сигурна в това. И това го правеше опасен в невежеството му.

Трябваше да поговори с Трайбан Гнол. Трябваше да възстанови този мост. „Но няма да съм негов шпионин.“

Съвсем тесен мост в такъв случай. Мост, по който да стъпваш предпазливо.

Рулад се размърда в тъмното.

И прошепна:

— Зная какво искаш, братко... Е, поведи ме тогава... поведи ме със своята доблест...

„Ах, Трул Сенгар, където и да броди твоят дух сега, доволен ли си? Доволен ли си да знаеш, че твоето Острижение се провали? Да знаеш, че вече си се върнал.“

„За да мъчиш Рулад.“

— Поведи ме — изхриптя Рулад.

Мечът изстърга по пода, изкънтя звънливо като хладен смях.

— Боя се, че е невъзможно.

Брутен Трана изгледа продължително стоящия пред него ледериец. Не каза нищо.

Погледът на канцлера разсеяно пробяга в страни. Очевидно бе готов веднага да прогони воина едур. След това, осъзнал навсярно, че това може да се окаже неблагоразумно, той се покашля и заговори със съчувствен тон:

— Императорът настоява на тези петиции, както знаете, и те поглъщат всеки негов миг, докато е буден. Те са, да ме прощавате, неговата страст. — Веждите му леко се вдигнаха. — Как може един верен поданик да оспорва обичта на императора към справедливост? Гражданите го обожават. Виждат в него доблестния владетел, какъвто е в действителност. Този преход отне известно време, признавам, и изискваше огромно усилие от наша страна.

— Искам да говоря с императора — заяви Брутен с тон, не отстъпващ на настойчивостта, с която бе произнесъл същите думи преди малко.

Трайбан Гнол въздъхна.

— Вероятно желаете да поднесете лично своя доклад, засягащ Инвигилатор Карос Инвиктад и неговите Патриотисти. Уверявам ви, ще предам въпросните донесения. — Изгледа намръщено едура, кимна и рече: — Добре. Лично ще предам желанията ви на Негово величество, Брутен Трана.

— Ако се налага, включете ме в списъка на молителите.

— Това няма да е необходимо.

Тайст Едур изгледа мълчаливо за няколко мига канцлера, после се обърна и излезе от кабинета. В по-голямото помещение отвън чакаше тълпа ледерии. Десетки лица се извърнаха, за да проследят Брутен, докато минаваше покрай тях към изхода — изнервени лица,

мъчещи се да надвият страха, — докато други гледаха едура с очи, не издаващи нищо: агентите на канцлера, онези, които, подозираше Брутен, всяка сутрин излизаха да се смесят с ежедневните молители и да им укажат какво да говорят пред своя император.

Без да обръща внимание на отдръпващите се, за да го пропуснат ледерии, той излезе в коридора и продължи през лабиринта от зали и проходи, съставящи двореца. Видя малко други Тайст Едур, плюс един маг от К'риснан на Ханан Мосаг — крачеше бавно и изгърбен, едното му рамо се триеше в стената. Тъмните му очи блеснаха за миг, щом го позна, после си продължи куцукачки по коридора.

Брутен Танал стигна до дворцовото крило най-близо до реката. Въздухът тук беше влажен, а коридорите — почти пусти. Макар щетите от наводнението, възникнало в ранните етапи на строителството, да бяха отстранени с помощта на хитроумна система от подземни пилони, като че ли нищо не можеше да премахне влагата. Във външните стени бяха пробити дупки, за да се създаде течение, но без никакъв резултат, освен че сумракът се изпълваше с миризмата на речна тиня и гnilo.

Брутен мина през една такава дупка и излезе на павирана с камъни пътека, с нападали гниещи дървета вляво и основите на малка постройка отляво. Запуснатост витаеше в затаения въздух като полен. Брутен се заизкачва по неравната пътека и сетне спря в края на разчистено пространство, от другата страна на което се издигаше древната кула на Азата, с по-малките пристройки на Джагът от двете страни. Виждаха се и следи от гробове, разхвърляни хаотично. Полузаровени урни, със запечатани с воськ гърла, от които стърчаха оръжия. Мечове, счупени копия, боздугани — трофеи на поражение, осакатена гора от желязо.

Падналите Поборници, обитателите на най-престижното гробище. Всички те бяха убили Рулад поне веднъж, някои повече от веднъж — най-великият от тях, почти пълнокръвен тартенал, беше посякъл императора седем пъти и Брутен добре си спомняше, с абсолютна яснота, изражението на усиливащ се гняв и ужас върху зверското лице на тартенала всеки път, щом падналият му противник се вдигаше съживен и още по-гибелен, отколкото допреди няколко мига.

Навлезе сред чудатото поселение на мъртвци и очите му се заряха над всевъзможните оръжия, за които някога се бяха грижили с толкова любов — много от тях носеха имена, — но които вече бяха покрити с ръжда. В далечния край, легко отделена от всички други, стоеше празна урна. Преди няколко месеца, подтикнат от любопитство, той беше бръкнал в нея и беше намерил вътре сребърна чаша. Чашата, съдържала отровата, убила трима ледерии в тронната зала. Убила Брис Бедикт.

Без пепел. Мечът му дори беше изчезнал.

Брутен Трана подозираше, че ако този мъж може да се върне, сега, ще се изправи отново срещу Рулад и ще направи онова, което вече бе направил. Не, това бе повече от подозрение. Беше убеденост.

Невидим за Рулад, докато императорът лежеше посечен безмилостно на пода, Брутен бе пристъпил в залата, за да погледне лично. И в мига на онзи боязлив поглед бе различил изумителната прецизност на това... клане. Брис Бедикт беше действал механично. Като учен, разсичащ слаб аргумент, с усилие от негова страна не поголямо от това да си върже обувките.

Жалко, че не бе успял да види този двубой с очите си, че не бе станал свидетел на майсторството на трагично загиналия ледерийски майстор на меча.

Стоеше загледан в прашната, покрита с паяжина урна.

И се молеше мълчаливо Брис Бедикт да се върне.

Стъпка по стъпка неумолимо се оформяше схема. Но Блудния, известен доскоро като Турудал Бризад, конорт на кралица Джанал, все още не можеше да открои значението й. Усещането — за тревога, за боязнь — бе ново за него. Всъщност, помисли си той, едва ли някой можеше да си въобрази по-нелепо състояние на ума за един бог тук, в сърцевината на собственото му владение.

О, познавал бе той времена на насилие. Газил беше в пепелищата на мъртви империи, но собственото му усещане за предопределеност дори тогава си бе оставало неопетнено, ненакърнило и абсолютно. И за да станат нещата още по-лоши, схемите бяха плод на собствената му обсебеност, поддържана от вярата във владението му на този тайнствен език, владение неоспоримо.

„Тогава кой си играе с мен сега?“

Стоеше в сумрака, заслушан в ромона на вода, капеща по някаква незрима стена, и се взираше долу в Цеданса, каменните плочи на Крепостите, пода-ребус, който представляваше самата основа на неговото владение. Цедансът. „Моите плочи. Аз съм Блудния. Това е моята игра.“

А схемата пред очите му се разгръщаше с много глух и дълбок тропот на камъни, за да бъде чут, но при все това резонансът стържеше в костите му. „Разпръснати късове, които се съединяват. Скрита функция до последния миг — когато вече всичко е твърде късно, когато затварянето отрича всякакъв път за бягство.“

„Нима очакваш да не правя нищо? Аз не съм просто една от твоите жертви. Аз съм Блудния. От моята ръка всяка съдба се обръща. Всичко, което изглежда случайно, е според моя замисъл. Това е непроменима истина. Винаги е било. Винаги ще е.“

Все пак вкусът на страх бе на езика му, все едно беше смукал зацепани монети ден след ден, все едно богатството на цяла империя бе преминало през устата му. „Но този горчив поток навътре ли е, или навън?“

Стържещият шепот на разместването... а развръзката на образите, извяни върху плочките — *напълно изгубена*. Нито една от Крепостите не искаше да се разкрие.

Цедансът си оставаше така от деня, в който бе умрял Езгара Дисканар. Блудния щеше да е глупак, ако пренебрегнеше връзката, но този път на разсъждение все още не беше го довел доникъде. Навсярно не смъртта на Езгара бе от значение, а тази на Цеда. „Той не ме харесваше открай време. А аз стоях и наблюдавах, когато Тайст Едурът пристъпи отстрани, когато хвърли копието си и прониза Куру Кан, за да убие най-великия Цеда от Първата империя насам. Моята игра, мислех си през цялото време. Но вече се чудя...“

Може би беше играта на Куру Кан. „И по някакъв начин тя продължава да се играе. Не го предупредих за непосредствената опасност, нали? Преди да изхрипти последният му дъх, той трябва да е осъзнал този... пропуск.“

„Дали ме е прокълнал този проклет смъртен? Мен, един бог?“

Такова проклятие трябваше да е уязвимо. Дори и Куру Кан не бе способен да сътвори нещо, което да не може да се разруши от Блудния.

Трябващо само да разбере структурата му, всичко, което го крепи свързано, скритите шипове, задвижващи тези плочи.

„Какво предстои? Империята е преродена, пресъживена, разкрива истинността на древното пророчество. Всичко е както го предрекох.“

Погледът му, взрян в замъглените каменни плочи под пасажа, се изпълни с гняв. Той изсъска от безсилие и видя как дъхът му се разнесе на бяло облаче в студа.

„Непознато превращение, в което не виждам нищо освен леда на собствения си гняв. Уж виждам, а съм сляп, сляп съм за всичко това.“

Студът също бе ново явление. Зноят на силата се бе изцедил от това място. Нищо тук не беше такова, каквото трябващо да е.

Може би в някой момент щеше да се наложи да признае поражението си. „И тогава ще трябва да навестя един дребен свадлив старец. Който работи като слуга на един нищожен глупак. Унизен, ще отида при него, за да потърся отговори. Все пак оставих Техол да живее, нали? Това би трябало да се брои за нещо.“

„Маел, зная, че се намеси последния път. С безсъвестно пренебрежение към правилата. Моите правила. Но аз ти простих и това също би трябало да се брои за нещо.“

Вкусът на унижението бе още по-лош от този на страха. Все още не бе готов да го направи.

Трябващо да наложи властта си над Цеданса. Но за да овладее схемата, трябващо първо да открие създателя й. Куру Кан? Не беше убеден.

„Бездрия царят в пантеоните, новите и старите. Хаос, воня на насилие. Бог е намесен тук, да. Навярно е виновен самият Маел... не, тук нещо не е в ред. По-вероятно той не знае нищо, остава си в блажено невежество. Дали ще ми е от полза, ако го предупредя, че нещо се е объркало?“

Преродена империя. Вярно, Тайст Едур си имаха свои тайни. Или поне вярваха, че тези истини са добре скрити. Не бяха. Чужд бог бе наложил властта си над тях и бе превърнал един млад воин едур в свой аватар, в поборник със слабости, удобно пригодени за мрачно преклонение пред жалките недъзи на самия бог. Власт от болка, слава от деградация, теми в конфликт — една преродена империя предлагаше обещанието за мощ, за експанзия и дълголетие, но той

беше длъжен да признае, че нито едно от тях не е гарантирано. „Така е с всички обещания.“

Богът изведнъж потръпна в жестоко хапещия студ и пред вихрещата се неизвестност.

Схемата се оформяше.

А в края щеше да е много късно.

— Много е късно.

— Все пак би трябало да можем да направим нещо.

— Боя се, че не. Тя умира, господарю, и ако не се възползваме веднага от кончината ѝ, ще го направи някой друг.

Рибата капабара беше изпълзяла с помощта на пипалата си по стената на канала, прехвърлила се беше през ръба върху каменния пасаж и се беше проснала нелепо разперена, със зяпната уста и задъхани хриле, загледана в облачното утро, докато издъхваше. Беше дълга цял човешки бой, тълста като търговец на овнешко от Вътрешните острови и за изумление на Техол — дори още по-грозна.

— Все пак сърцето ми се къса.

Бъг се почеса по общо взето плешивото теме и въздъхна.

— Заради необичайно студената вода е. Тия обичат топлината на тинята си.

— Студена вода? Не можеш ли да направиш нещо за това?

— „Хидрогация Бъг.“

— Разклонявате се, а?

— Не, просто се опитах да измисля името.

— Как хидрогирате?

— Представа нямам. Е, имам де, но не е съвсем законно.

— В смисъл, че е в сферата на боговете.

— Предимно. Макар че — добави той и лицето му грейна — при скорошните порои и предвид миналия ми опит в градежка на сухи основи започвам да съзирам някои възможности.

— Можеш ли да напотпиш инвеститори?

Бъг отвърна с гримаса:

— Винаги виждаш деструктивната страна, а, господарю?

— Безскрупулен съм си по рождение. Макар че повечето хора биха го приели за качество. Е, наистина ли ми казваш, че нищо не

можеш да направиш за горката риба?

— Господарю, тя вече е мъртва.

— Нима? О, Е, предполагам, че вече имаме вечеря.

— По-скоро петнайсет вечери.

— Все едно, имам среща, тъй че ще те отпратя с рибата към дома.

— Благодаря, господарю.

— Не ти ли казах, че тази сутрешна разходка ще се окаже много изгодна?

— Не за капабарата, уви.

— Вярно. О, между другото, трябва да ми направиш списък.

— На какво?

— Мм, налага се да ти го кажа по-късно. Както казах, закъснявам за среща. Току-що ми хрумна: тази риба прекалено тежка ли е, за да я занесеш сам?

— Ами... — проточи Бъг, — малка е като за капабара. — Помниш ли онази, дето се опита да се съвкупи с галера?

— Залозите за резултата надвишиха Удавянията. Всичко загубих него ден.

— Всичко ли?

— Три медни дока, да.

— На какъв изход заложи?

— Ами, на малки лодчици, които могат да се загребват с гребла-плавници.

— Закъсняваш за срещата си, господарю.

— Чакай! Не гледай! Налага се да направя нещо непристойно тутакси.

— Е, не, господарю.

По ъглите на улиците стояха шпиони. Малки отделения Патриотисти със сиви противодъждовни пелерини крачеха през тълпите, а те се отдръпваха да им отворят път. Крачеха наперено — ръцете им в ръкавици, отпуснати на затъкнатите в коланите палки, с наглостта на улични катили. Техол Бедикт, загърнат в одеялото си като в саронг, вървеше с благодушната лекота на аскет от някой загадъчен, но безвреден култ. Или поне се надяваше да е така. Излизането по

улиците на Ледерас в тези дни включваше известен рисък, какъвто не бе съществувал по времето на крал Езгара Дисканар и блажено нехайното му управление. От друга страна, това придаваше вкус на интрига и опасност на всяка разходка — включително пазаруването на презрели кореноплоди — и също така водеше до изпъване на нервите, което човек трудно можеше да потисне, колкото и плесенясали репи да носеше на гърба си.

В този случай фактът, че Техол наистина имаше подгривни намерения, само усложняваше нещата. Една от първите жертви на новия режим се бе оказала Гилдията на ловците на плъхове. Карос Инвиктад, Инвигилаторът на Патриотистите, се беше задействал още в първия ден на своето официално назначение: изпрати цели сто агента до Къщата на люспите, скромната главна квартира на Гилдията, и бяха арестувани десетки Ловци на плъхове, всичките до един, както се оказа по-късно, илюзии — неоповестена подробност естествено, за да не възвестят Патриотистите своето идване сред викове на присмех. Което нямаше да е добре.

„В края на краищата тиранията няма чувство за хумор. Твърде чувствителни са, твърде задръстени от самоувереност. Което си е почти непреодолимо изкушение — защо да не бъда извинен, ако им се подиграя понякога?“ Уви, Патриотистите не притежаваха гъвкавост към подобни неща: най-гибелното оръжие срещу тях бе насмешката, присмехът — и те го знаеха.

Мина над канал Квилас по един от по-малките мостове, навлезе в не толкова представителния северен квартал и продължи, без да бърза, по крива сенчеста уличка. Вместо обичайните коптори и задни вратички, които човек можеше да очаква, тук имаше дюкяни, чийто облик не се беше променил съществено през последните седемстотин години. Първият вдясно например, „Храм на билките Халфакс“, вонеше като мочурище и в него клечеше една сбръчкана вещица с мораво лице: живееше в тази кална яма с всичките си растения, струпани по бреговете или растящи от самата гъмжаща от насекоми локва на дъното. Разправяха, че се била родила в тази гнилоч и че била човешко същество само наполовина; и че майка ѝ също се била родила там, и майката на майка ѝ също, и прочие. Това, че подобни представи предполагаха непорочно зачатие, се подразбираше, тъй като Техол

трудно можеше да си представи някой благоразумен или даже неблагоразумен мъж да се навре точно там.

Срещу „Халфакс“ имаше тесен вход към дюкян, в който се продаваха къси въжени намотки и дървени колове с дължина един и половина човешки бой. Техол си нямаше представа как подобна специализирана търговия може да оцелее дълго, особено в този объркан и свит пазар, но все пак дюкянът работеше вече от шест столетия и всяка вечер се заключваше с къса въжена намотка и дълъг кол.

Разнообразието по-нататък по уличката се характеризираше само с едно — уникалност. Дървени колци и колчета в един дюкян, върви за сандали в друг — без сандалите, само вървите. Дюкян, който предлагаше течащи грънци — не поради негодност: грънците нарочно бяха направени да изтичат с различна, точно отмерена степен на теча; място, където продаваха неотваряеми кутии, друго — за отровни бои. Керамични зъби, бутилки, пълни с урина на бременни жени, огромни амфори, съдържащи умрели бременни жени; тор от тълсти свине; и миниатюрни домашни любимци — кучета, котета, птици и всевъзможни гризачи, всяко животинче смалено след поколения и поколения грижлив подбор — Техол беше виждал кучета пазачи, високи до глезната му, и макар да бяха умни и да джавкаха много силно, се съмняваше доколко са ефикасни, макар сигурно да всяваха ужас у мишлената, големи колкото нокът на палец, и у котетата, които можеха да се возят на големия пръст на крака на старица, закрепени там с хитроумна примка във връзката на сандала.

Откакто бяха обявили Гилдията на ловците на плъхове извън закона, Улицата на приключнията бе придобила нова функция и сега Техол бе тръгнал да се възползва от нея с безгрижната лекота на посветен. Първо се вмъкна в „Халфакс“ — пропълзя през заплетените трънаци пред входа и спря на стъпка, преди да полети с главата надолу в калната дупка.

Плясък, звучно жвакане, после сред високите обкръжили ямата треви изникна тъмнокожо набръчкано лице.

— А, ти ли си — рече вещицата и изплези дългия си език да покаже полепналите пиявици по него.

— А ти си ти — отвърна Техол.

Червеният протуберанс с всичките му приятели по него се прибра в устата ѝ.

— Ела да си поплаваме, омразнико.

— Излез и дай на кожата си малко да се съвземе, Мунуга. Случайно знам, че си само на трийсет години.

— Аз съм карта на мъдростта.

— Като предупреждение за вредата от прекаленото къпане сигурно. Къде ми е дебелият корен?

— А ти какво си ми донесъл?

— Каквото винаги. Единственото, което винаги искаш от мен, Мунуга.

— Единственото, което никога не ми даваш, искаш да кажеш!

Техол въздъхна и извади изпод импровизирания си саронг малка стъкленица.

Тя облиза устни — действие, което се оказа смущаващо сложно.

— И какво е?

— Хайвер на капабара.

— Но аз искам твоя.

— Не хвърлям хайвер.

— Знаеш за какво говоря, Техол Бедикт.

Сиромашията ме е изсмукала, уви. Освен това съм загубил всянакъв стимул за продуктивност, във всянакъв смисъл на думата. В края на краищата що за свят е това, че изобщо да си помисля да родя дете в него?

— Техол Бедикт, ти не можеш да родиш дете. Ти си мъж. Раждането го остави на мене.

— Знаеш ли какво, излез от тая чорба, позаплакни се и да видя как изглеждаш всъщност, пък кой знае? Може да се случат невероятни неща.

Тя се навъси.

— Ей ти го дебелия корен. Дай ми стъкленицата и се махай.

— Наистина копнея за следващия път...

— Техол Бедикт, знаеш ли за какво се използва дебелият корен?

Изгледа го, присвила подозрително очи, и Техол си даде сметка, че суха всъщност може и да е доста хубава, по някакъв земноводен начин може би.

— Не. За какво?

- Да не са те накарали да го взимаш по някакъв чудат начин?
Той поклати глава.
- Сигурен ли си? Не обичайният чай с миризма на жълто?
- Миризма на жълто ли? Това пък какво означава?
- Ако го беше мирисал, щеше да знаеш. Явно, че не си. Добре.
Махай се, че почваш да ме ядосваш.

Той се изниса и тръгна към „Неизмеримите грънци на Грул“. Предполагаше се, че това описание набляга на несравниното качество или нещо подобно, тъй като самите грънци се продаваха като часовници, за алхимични експерименти и така нататък, а подобни функции зависеха от точни скорости на изтичане.

- Техол влезе в тесния влажен дюкян.
- Винаги се мръщиш, когато идваш тук, Техол Бедикт.
- Добро утро, Лаудабъл Грул.
- Сивата, да, онази ей там.
- Хубаво гърне...
- Колба, не гърне.
- Да де.
- Обичайната цена.
- Защо винаги се криеш зад всички тези грънци, Лаудабъл Грул? Виждам само ръцете ти.
- Ръцете ми са единствената важна част от мен.
- Добре. — Техол извади горната перка. — Цял комплект игли, от капабара. Степенувани по диаметър...
- Откъде знаеш?
- Ами то се вижда — назад стават по-малки.
- Да, но колко точно?
- Това ти ще си го решиш. Трябват ти игли, с които да правиш дупки. Тук имаш... колко... дванайсет. Как може да не си доволен от това?
- Кой казва, че не съм доволен? Сложи ги на тезгяха. Взимай колбата. И разкарай тоя проклет дебел корен!

След това — през улицата до малкия дюкян за животни и продавачката Шил, дундеста, шеташе непрекъснато между струпаните по рафтовете малки кафези с щъкаща и цвърчащ подир плоските ѝ

пети орляк дребни твари. Тя изписука както обикновено, зарадвана от даровете — мерната чаша-колба и дебелия корен. Последният всъщност най-често се използваше от злонамерени съпруги, за да смалят ташаците на съпрузите си. Шил обаче, с известни деликатни модификации, прилагаше смаляващите свойства на корена към развъжданите от нея животинки, като смесваше в точни дози мириещия си на жълто чай с помощта на надупчената чаша.

Срещата се вгорчи, когато Техол пlesна кацналия на врата му комар само за да го уведомят, че току-що е убил миниатюрно кръвосмучещо прилепче. Смутеният му отговор, че не е схванал разликата, не бе приет добре. Но Шил все пак отвори капака на пода в дъното на дюкяна и Техол слезе по двадесет и шестте високи тесни стъпала до кривия коридор — дълъг двайсет и една крачки, — който водеше до древната кошероподобна гробница: стените ѝ бяха изровени на три места в груби входове към ниски лъкатушещи тунели, два от които свършваха с фатални капани. Третият проход го изведе в издължена камера, заета от десетина чорлави и опърпани бегълци. Повечето изглеждаха заспали.

За щастие Главен инспектор Ръкет не беше между заспалите. Веждите ѝ се вдигнаха, щом го видя, и възхитителното ѝ лице грейна от непресторено облекчение. Тя му махна да седне на масата ѝ. Маса, покрита с опърпани късове пергамент с подови скици и строителни чертежи.

— Сядай, Техол Бедикт! Искаш ли вино? На, пий. В името на Блудния, ново лице! Представа нямаш колко ми е омръзнала неизменната ми компания в този коптор.

— Явно се опитваш да измъкнеш още — отвърна той, докато сядаше. Кимна към масата.

— Повечето ми разследвания в последно време са архивни по същество, уви.

— Аха. Великата мистерия, която си разкрила. Е, по-близо ли си до решението?

— Велика мистерия ли? По-скоро проклета мистерия — и не, все още съм объркана, въпреки че картата ми расте с всеки ден. Но хайде да не говорим повече за това. Агентите ми донасят, че пукнатините в основата се разширяват неумолимо — добра работа, Техол. Винаги съм допускала, че си по-умен, отколкото изглеждаш.

— Благодаря, Ръкет. Готови ли са боядисаните плочки, за които помолих?

— Оникс довърши последната тази сутрин. Всичко шестнайсет, нали?

— Чудесно. Със скосени ръбове?

— Разбира се. Всичките ти указания бяха изпълнени най-прилежно.

— Страхотно. Я кажи за неумолимото разширяване...

— Искаш ли да се оттеглим в личната ми стая?

— Ъъ... не сега, Ръкет. Трябват ми пари. Наливане в капитална инвестиция.

— Колко?

— Петдесет хиляди.

— Ще ни се върнат ли някога?

— Не. Губите всичко.

— Техол, при теб сметките определено се изплащат бавно. Каква ни е изгодата тогава?

— Ами... просто превъзходството на Гилдията на ловците на пълхове ще се върне.

Сънените ѝ досега очи се ококориха.

— Краят на Патриотистите? Петдесет хиляди? Защо не седемдесет и пет? Сто?

— Трябват ми точно петдесет.

— Не очаквам възражения от страна на колегите ми в Гилдията.

— Чудесно. — Той плесна с ръце и стана.

Тя го изгледа намръщено.

— Къде отиваш?

— В личната ти стая, разбира се.

— О, колко мило.

Техол я погледна с присвити очи.

— Няма ли да дойдеш с мен, Ръкет?

— Че какъв смисъл има? Името „дебел корен“ е женска шега, нали знаеш.

— Не съм пил миришещ на жълто чай!

— В бъдеще те съветвам да използваш ръкавици.

— Къде ти е стаята, Ръкет?

Тя повдигна вежда.

— Имаш нещо да доказваш ли?

— Не, просто трябва да проверя... някои неща.

— Какъв смисъл има? — попита тя. — След като въображението ти вече се е разбудило, ще се убедиш сам, че ти е станал по-малък, Техол Бедикт. Това си е в човешката природа. Още повече, че си мъж.

— Тя стана. — Аз обаче мога да съм обективна, макар и унищожително понякога. Е, смееш ли да се подложиш на критичния ми оглед?

Той се навъси.

— Добре. Но следващия път дай да минем без поканата в стаята ти, става ли?

— Демоните са в подробностите, Техол Бедикт. Както скоро ще разберем.

Венит Сатад разгънава пергамента и затисна краищата му с плоски камъни.

— Както можете да видите, господарю, имотът има шест отделни постройки. — Започна да сочи с пръст всяка. — Конюшни и ясли. Мразилник. Сух склад, с мазета. Слугински жилища. И, разбира се, самият хан...

— Какво ще кажеш за тази четириъгълна сграда ето тук? — попита Раутос Хиванар.

Венит се намръщи.

— Доколкото разбрах, тя е буквално запълнена с някакъв иконичен обект. Сградата предства самия хан. Опитите да се събори са се провалили. Малкото останало пространство се използва за склад на покъщнина.

Раутос Хиванар се отпусна в стола си.

— Колко доходна е тази придобивка?

— Ни повече, ни по-малко от всеки друг хан, господарю. Може би ще си струва да обсъдим инвестиции за реставриране с другите акционери, включително Карос Инвиктад.

— Хм, ще го обмисля. — Раутос стана. — Донеси новите артефакти на терасата.

— Веднага, господарю.

На четиринацет левги западно от Драконовите острови безветрието се беше спуснало над океана и го бе превърнало в лъскава мръсна патина под влажния замрял въздух. През далекогледната тръба самотният, затънал ниско във водата черен кораб изглеждаше безжизнен. Главната мачта беше паднала и целият такелаж бе пометен. Някой бе успял да стъкми предно платно, но то висеше отпуснато. Кърмовото гребло си бе на мястото. Не се виждаше никакво движение.

Скорген Кабан, известен с прозвището Хубавия, бавно съмъкна далекогледната тръба, но продължи да се взира със здравото си око в далечния кораб. Посегна да почеше една от дихателните дупки — единственото, останало му от някогашния клюнест нос — и потръпна, щом нокътят се заби в чувствителната тъкан. Сърбеж нямаше, но зейналите ноздри имаха склонност да текат и едва избегнатото почесване го предупреди за сополите. Това бе един от многото жестове, за които си въобразяваше, че са деликатни.

Капитанката, уви, бе твърде проницателна. Тя бавно отдръпна косия си поглед от Скорген и отново го извърна към чакащия екипаж. Дрипава, но наперена пасмина. Безветрието, съвсем разбирамо, бе натежало над всичко и всекиго, но трюмът на фрегатата беше натъпкан с плячка и този кръг от късмета на Блудния изглеждаше безкраен.

Сега обаче бяха открили друга плячка.

Скорген вдиша хрипливо.

— Едурски е. Според мен го е изхвърлил щормът, дето го забелязахме вчера на запад. Най-вероятно екипажът е повален от треска или са мъртви до един, или са зарязали кораба и са отплували с кнарските си спасителни лодки. Ако са го направили, значи са взели хубавата стока със себе си. Ако не... — Ухили се и оголи два реда почернели зъби. — Ако не, можем да довършим онова, което е почнала бурята.

— Поне ще огледаме — каза капитанката и подуши във въздуха.
— Може и да излезе нещо от това, че ни издуха в плитчините. Нареди да извадят веслата, Скорген. Наблюдателят горе да си върти главата на всички посоки.

Скорген я изгледа накриво.

— Мислиш, че може да са останали още от тях тъядва ли?

Тя се намръщи.

— Колко кораба изпрати императорът?

Окото му се ококри и той отново огледа черния кораб през далекогледа.

— Мислиш, че е от тях ли? Кълна се в гъза на Блудния, ако си права...

— Май все трябва да ти го напомням, първи помощник — никакви простотии на кораба ми.

— Моля за извинение, капитане.

Обърна се и започна да предава заповедите на екипажа.

Безветрието беше смълчало всички, някаква суеверна боязнь бе обзела моряците, сякаш всеки по-висок звук можеше да пропука огледалото на морската шир.

Тя се заслуша, щом двадесет и четирите гребла се подадоха навън и лопатите им се врязаха във водата. Миг след това „Немряща благодарност“ изскърца и се понесе напред. Облаци мухи сънливци се разлетяха около кораба. Проклетите твари имаха навика да търсят тъмни укрития. Моряци закашляха и заплюха — пада има се, реши капитанът, докато бръмчащият облак кръжеше около главата й и безброй насекоми запълзяха в носа й, в ушите и по очите й. Сякаш не ѝ стигаха слънцето и морето, съчетали се, за да смажат достойнството ѝ и каквато там суета можеше да съхрани една жена, която е мъртва, но за Шурк Еале правеха нещастието още по-осезаемо.

Пират, божествена немряща, неутолима курва, вещица на дълбоките води — времената за нея бяха добри още от първото ѝ отплаване от пристанището на Ледерас надолу по дългата широка река към морето на запад. Стройна и гладка, онази първа галера бе нейният билет към славата и Шурк все още съжаляваше за жестоката загуба срещу онзи ескор特 при нос Смях. Но пък беше напълно доволна от „Немряща благодарност“. Малко прекалено голяма бе за екипажа ѝ, вярно, но с връщането им в Ледерас този проблем можеше да се реши съвсем лесно. Най-голямото ѝ усещане за загуба бе заради замиnavането на Пурпурната гвардия. Лоста от самото начало бе дал съвсем ясно да се разбере, че работят само за превоза си. Все пак се бяха оказали от огромна помощ при дивото прекосяване на океана, държаха кръвта будна и кипнала, докато завладяваха търговски кораб след кораб, опразваха ги от всичко ценно, след което най-често ги отпращаха в мрачните дълбини. Не беше толкова заради мечовете им,

колкото и смъртоносни да бяха, а по-скоро от магията на Корлос — магия много по-изтънчена, много по-умна от всичко, което Шурк бе виждала.

Такива подробности отваряха очите й, както и ума й. Светът там беше огромен. А в много основни отношения империята на Ледер, дете на Първата империя, бе някак затънчена и изостанала и в мисленето си, и в действията си. Унизително разкритие.

Сбогуването с Лоста и отделението му не беше толкова емоционално и сърдечно за Шурк Еале, както може би изглеждаше за всеки друг, но истината беше, че компанията им започваше все повече да я беспокой. Лоста не беше от хората, които намираха подчинението за приятно задълго — о, това несъмнено бе различно, станеше ли дума за неговите съратници Заклети от Пурпурната гвардия или за техния легендарен командир принц К'азз. Но тя не беше Заклета, нито пък никой от войниците в онзи отряд. Докато посоката на целите им съвпадаше, нещата бяха съвсем наред и Шурк се стараеше на всяка цена да не се отклонява, за да избегне сблъсъка.

Бяха оставили наемниците на един каменист бряг на източното крайбрежие на земя, наречена Джакуруку, небето бе потъмняло от тежък шквал. Слизането им на брега не остана без свидетели, уви, и последното, което видяха Лоста и войниците му, бе как се обръщат към сушата срещу десетина тежковъръжени бойци, слизащи по скалистия склон. Бяха с грамадни шлемове със спуснати забрала. Брутална на вид пасмина. Шурк се надяваше, че цялата тази войнственост е само за показ. Сивите дъждовни пелени скоро скриха всякакви подробности от брега, докато те се отдръпваха към „Благодарност“.

Скорген се кълнеше, че бил чул тръсък на мечове — смътно echo — със здравото си ухо, но самата Шурк не беше чула нищо.

Все едно, измъкнали се бяха бързо от онези води, както са склонни да правят пиратите, щом надушат, че наблизо може да дебне организирана съпротива, и Шурк бе утешила смутената си съвест, като си напомни, че Лоста ѝ бе говорил за Джакуруку като за нещо познато — поне дотолкова, доколкото знаеше името на тази земя. А колкото до ококорените молитви на Корлос към няколко десетки божества, какво пък, той си беше склонен към мелодрама. Десетина рицари едва ли щяха да са достатъчно, за да спрат Лоста и неговата Пурпурна гвардия — те бяха решени да сторят всичко, което трябва да сторят, което в

техния случай означаваше да прекосят Джакуруку от едното крайбрежие до другото и след това да си намерят друг кораб.

Огромен свят, и още как.

Греблата се вдигнаха от водата и тихо се прибраха — „Немряща благодарност“ вече се хълзгаше покрай едурската развалина. Шурк Еале се приближи до перилото и огледа палубата на кораба от черно дърво.

— Потъва — измърмори до нея Скорген.

Никакви трупове сред бъркотията. Но бъркотия имаше.

— Никаква организирана евакуация — каза Шурк Еале. Канджите и куките вече летяха напред, шиповете се забиваха и въжетата се изпъваха. — Шестима с нас, с извадени оръжия — заповядда тя, извади рапирата от ножницата си и стъпи на перилото.

Отгласна се и леко скочи на палубата, на две крачки от счупената главна мачта. След миг Скорген се озова до нея, изпъшка и изруга, заразтрива болния си крак.

— Бая свада е било — рече, докато се оглеждаше. Изкуцука до перилото, изтрягна една забила се стрела и я заоглежда навъсено. — Къса и дебела е, проклетията — виж ѝ острието, това може да те прониже и през щит с бронзов обков. А това оперение — кожа е, като рибешки перки.

Но къде бяха телата? Намръщена, Шурк Еале тръгна към люка на трюма. Побутна го настрана с крак, наведе се и се загледа надолу в сумрака.

Блещукаше вода и из нея плуваха разни неща.

— Скорген, тук има плячка. Ела да я вадим!

Вторият й помощник, Мизъри, подвикна от кораба им:

— Капитане! Корабът е по-ниско във водата, отколкото когато дойдохме.

Тя вече го знаеше — чуваше приглушението стонове на гредите.

Скорген клекна до нея, бръкна в трюма и измъкна висока почти до кръста му амфора.

Беше великолепно изделие, забеляза Шурк. Чуждоземна. Глечта беше кремава на цвят, а основата бе разчертана на черни геометрични фигури върху блестящо бяло. Но най-интересното бе рисунката на издутата част. Ниско долу от едната страна имаше човешка фигура, прикована на X-образен кръст. Над извърнатата нагоре глава на человека

кръжаха врани. Стотици, всяка изрисувана най-усърдно и с най-големи подробности — врани, които излитаха — или може би долитаха — по цялата горна част на амфората. Стекли се, за да пируват с нещастния разпнат? Или излитаха от него като негови последни, умиращи мисли?

Скорген вече разпечатваше гърлото с ножа си, махаше воська, стегнал запушалката. Издърпа я и се дръпна, щом от амфората бъльвна гъста кръв и се разля по палубата.

Изглеждаше прясна. И от нея се вдигаше мириз на цветя, остьр и сладникав.

— Прашец от кагенца — каза Скорген. — Предпазва кръвта от съсиране. Едурите го използват, когато рисуват храмовете си в гората — по дърветата, нали знаеш. Кръвта освещава. Не е същински храм, разбира се. Няма стени, няма таван, само горичка...

— Не обичам дърдорещи помощник-капитани — каза Шурк Елале. — Повикай останалите. Само амфорите ще ни направят богати поне за месец-два. — И тръгна към каютите.

Братата висеше само на една кожена панта. Шурк Елале я бутна и влезе. Каютите на екипажа бяха празни и разхвърляни, сякаш са били подложени на претърсване.

На пода на най-голямата лежеше труп на едур, с разперени крайници. Ръцете и краката бяха приковани за пода. И някой го беше рязал с нож. Стаята вонеше. Очите на трупа се бяха вторачили в пустото, станали сякаш свидетели на разбитата вяра, на ужасно откровение в мига на смъртта.

Чу как Скорген се приближи зад нея, чу и тихо промълвеното му проклятие.

— Изтезавали са го — рече той. — Това е капитанът. Меруди очевидно, адски близо до старейшина. Блудния дано да ни спаси, капитане, нас ще ни обвинят, ако някой ни завари на това корито, преди да потъне. Изтезание. Не го разбирам това...

— Просто е — каза тя. — Търсили са информация.

— За какво?

Шурк Елале се огледа.

— Взели са дневника, картите. Значи, пирати, да речем, биха могли да го направят, но пък защо им е трябвало да изтезават този нещастник? Освен това те щяха да вземат плячката. Не, който е

направил това, е искал повече информация — не само каквото е можел да получи от картите. И не са давали и пет пари за плячката.

— Гадни копелета, които и да са били.

Тя отново си помисли за амфората и отвратителното ѝ съдържание. После каза:

— Може би са имали сериозно основание. Пробийте корпуса, Скорген. Но ще изчакаме. Черното дърво не обича да потъва. Може да се наложи да го запалим.

— Клада, която може да доведе кого ли не, капитане.

— Давам си сметка за рисковете. Хайде, действай.

Шурк Елале излезе на палубата, отиде на носа и заоглежда хоризонта. Скорген и екипажът започнаха разбиването на корпуса.

„Другоземци по морето.“

„И не са приятели на Тайст Едур. Въпреки това бих предпочела да не ги срещам.“ Обърна се към средната палуба.

— Скорген! Щом свършим тук, хващаме греблата. И на брега.

Веждите му се вдигнаха към нашареното с белези чело.

— Ледерас?

— Защо не? Ще продадем плячката и ще попълним екипажа.

Той се ухили.

„Обратно в Ледерас, да. И то бързо.“

4.

Метежът избухна в една зловеща утрин, когато през тежките мъгли, измъчвали ни от десет дни, се вгледахме на изток и съзряхме огромни и неизброими над забуления от облаци хоризонт дракони. Невъобразимо големи, главите им се издигаха над слънцето, крилете им мятаха сянка, която можеше да погълне цял Дрийн. Беше твърде стряскащо, твърде плашещо дори за най-калените войници в отряда ни, защото тъмните им очи се взираха в нас, неземен поглед, който изсмукваше кръвта от сърцата ни, самото желязо от нашите мечове и копия.

Вървенето в тези сенки щеше да разтрепери от страх дори герой от Първата империя. Не можехме да се опълчим на такова предизвикателство и макар да изразих своя гняв, своето изумление, изобщо не го направих с онзи смел дух, така изискван от всеки водач на експедиция, и всъщност нямах намерение да изисквам от групата си куражса, който липсваше на самия мен. Храбростта е опасно нещо, освен ако човек не успее там, където не би могъл да успее. Затова потиснах обидата си, може би прекалено лесно, но никой не намекна за това и всички изпитаха облекчение, когато вдигнахме лагера, натоварихме мулетата и обърнахме на запад.

Четири дни в Дивите земи
Тридис Аданикт

Изгнаничеството убиващо повечето жертви, когато светът се окажеше суров и оцеляването не можеше да се откупи без монетата на взаимодействието. Никакво по-тежко наказание не беше възможно сред племенните народи, било то оул, д'расилани или керин. Все пак тъкмо самата кланова структура налагаше тази убийствена

безкомпромисност, а с нея — и съответното опустошение, когато някой се окажеше прокуден, сам, лишен от всичко, което е придавало смисъл на живота му. Жертвите рухваха вътрешно, изоставили всички умения, които можеха да им послужат, за да устоят. Вехнеха и умираха.

Ледериите с техните огромни градове, с хаотичната гмеж от безброй лица, бяха — извън оковите на дълговете — почти безразлични към изгнанието. Вярно, хора като тях не бяха неуязвими за представата за душевно наказание — и те съществуваха в семейства в края на краищата, универсална човешка характеристика — но раните, нанасяни от прокуждането, за тях бяха поносими. Друго село, друг град — борбата да се започне наново бе нещо, с което човек можеше да се справи, и всъщност за някои започването отново се превръщаше само по себе си в страст. В начин да се освободиш от отговорност.

Червената маска, чийто живот като оул бе текъл по правила, ненакърнявани от поколения, бе започнал да се убеждава, че нравите на ледериите, най-омразните му врагове, все пак бяха омърсили душата му. Изгнанието за него не се беше окказало смъртно наказание. Изгнанието се беше окказало дар, защото с него той откри свободата. Същото онова изкушение, което привличаше толкова много млади воини към империята на Ледер, където анонимността се оказваше както проклятие, така и освобождение.

Прогонен, той се бе скитал надалече, без никаква мисъл някога да се върне. Не беше онова, което бе някога, не беше вече синът на своя баща, а онова, в което се бе превърнал, си оставаше загадка дори за самия него.

Небето беше чисто, новият сезон набираше жар, зайци притичваха от един гъстак за мигновено укритие към друг, докато той яздеше ледерийския си кон по дирята на стадото на североизток. Малко стадо, с няколко петна кръв от раждане, с рояци мухи над тях от двете страни на пътеката, където мъжките родара се струпваха да пазят, докато новороденото успее да се вдигне на крака. Кланът, повел тези животни, сигурно беше малък.

Бранителите К'Чаин Че'Малле на Червената маска не се виждаха никъде, ала това си беше в реда на нещата. Огромните влечуги притежаваха изумителен апетит. По това време на годината дивите бедерини, презимували в клисурите из горите — бяха по-едри от тези

на юг, — излизаха от укритията си, за да се чифтосват. Грамади от плът, колкото два ледерийски вола, дивите бикове бяха свирепи и войнствени и бяха готови да нападнат всичко, което се приближи прекалено, освен женска от собствената им порода. Саг'Чурок, мъжкият ловец К'елл, посрещаше с радост гръмовните им щурмове — Червената маска беше виждал задоволството му, изразено в гъвкавото шибване с опашката, както бе застанал на пътя на биковете с високо вдигнатите железни остриета. Колкото и бързи да бяха бедерините, К'Чайн Че'Малле беше по-бърз. И всеки път, щом убиеше някой, оставяше трупа на Гунт Мач, докато тя се наяде до насита.

Червената маска язди през целия ден бавно, за да не изморява коня. Вече по залез, когато слънцето се спускаше към хоризонта и подпалваше далечните буреносни облаци, пред погледа му се открои оулският стан, разположен на сърповиден остров между две пресъхнали и изронени речни корита. Стадата бяха струпани по бреговете отстрани, над кожените юрти се стелеше дим.

Никакви външни патрули. Никакви постове. И твърде голям стан за толкова малки стада.

На ръба на стръмния бряг Червената маска дръпна юздите. Загледа се и се заслуша. Чу гласове, извисяваха се в ритуален траур. Малко деца се виждаха да се движат между юртите.

След известно време — той седеше неподвижен на високото ледерийско седло — някой го видя. Внезапни викове, суматоха сред усиливащите се сенки, после неколцина воини затичаха към него.

Изскочиха и пастирски кучета и дрей, затичаха редом с приближаващите се воини.

Оулските воини бяха млади, видя той, щом се приближиха. Само на година или две след смъртните им нощи. Нито един с опит нямаше между тях. Къде бяха стареите? Шаманите?

Всички се вторачиха в Червената маска. Нито един воин, изглежда, не намери достатъчно кураж, за да се доближи.

Кучетата не изглеждаха толкова уплашени от появата на един самотен воин. Заръмжаха, настръхнаха, запристъпваха в полукръг към него. После, уловили неочеквана миризма, изведнъж се присвиха и заотстъпваха с подвити опашки и тънко скимтене.

Най-сетне един млад воин направи крачка напред и каза:

— Не е възможно да си ти.

Червената маска въздъхна.

— Къде е бойният ви главатар?

Младежът изду гърди и изпъчи рамене.

— Аз съм бойният главатар на този клан. Масарч, син на Найруд.

— Кога беше смъртната ти нощ?

— Това са стари обичаи — отвърна Масарч и почти се озъби. —

Отказахме се от тия глупости.

Зад бойния главатар проговори друг:

— Старите обичаи ни провалиха! Отхвърлихме ги!

— Свали маската — каза Масарч. — С нея искаш да ни измамиш. Язиш ледерийски кон. Ти си от шпионите на Фактора.

Червената маска не отвърна веднага. Погледът му се плъзна покрай бойния главатар и свитата му и отново се спря на лагера долу. От отсамния край се сбираше тълпа и наблюдаваше. Той изчака десетина удара на сърцето и заговори:

— Не сте поставили постове. Ледерийски отряд може да се спусне от този бряг и да ви удари, а вие няма да сте подгответи. Жените ви ридаят скръбно, звук, който може да се чуе на левги в тихи нощи като тази. Хората ви гладуват, бойни главатарю, но палят излишно много огньове, достатъчно, за да вдигнат над вас облак дим, който няма да се разнесе и отразява светлината отдолу. Клали сте новородените си родара и мириди, вместо да колите оistarелите мъжки и женските, които вече не могат да раждат. Явно нямале шамани, защото ако имахте, щяха да те заровят в земята и да ти наложат смъртната нощ, за да можеш да се вдигнеш отново, наново роден и с надежда, че си надарен с нова мъдрост — мъдрост, каквато явно ти липсва.

Масарч не отвърна нищо. Май най-сетне беше видял оръжията на Червената маска.

— Ти си той — прошепна младежът. — Върнал си се в Оул'дана.

— Кой клан е това?

— Червена маско — отвърна бойният главатар и посочи зад себе си. — Този клан е... твой.

И понеже конният воин не каза нищо, добави:

— Ние... ние сме всичко, което остана. Няма вече шамани, Червена маско. Нито вещици. — Махна с широк жест към стадата от двете страни на долината. — Тези животни, които виждаш... те са

единственото, което остана. — Поколеба се, после отново изправи рамене. — Червена маско, върнал си се... за нищо. Не говориш и това ми подсказва, че разбиращ истината. Велики воине, *твърде много си закъснял*.

Дори при тези думи Червената маска запази мълчание. Бавно се съмкна от коня. Псетата, които бяха продължили боязливото обкръжаване с подвити опашки, илиоловиха свежа миризма, или пък чуха нещо от сумрака отвъд, защото изведнъж се разпръснаха, побягнаха обратно по склона и изчезнаха в стана. Паниката сякаш пробяга и сред воините, но никой не побягна, въпреки страхата и объркането, изписани на лицата им.

Масарч облиза устни.

— Червена маско, ледериите ни унищожават. Нападнаха и избиха много станове, заграбиха стадата. Кланът Ендинар вече го няма. Останките от Севонд и Нирита се добраха до Ганетоките — само Ганеток остава силен, защото са най на изток и каквите са страховици, склучиха договор с чужденци...

— Чужденци. — Очите на Червената маска се присвиха зад цепките. — Наемници.

Масарч кимна.

— Имаше голяма битка, преди четири сезона, и чужденците бяха унищожени. — Той махна с ръка. — Сивото чародейство.

— Победоносните ледери не продължиха ли в марш към становете на Ганеток?

— Не, Червена маско. Много малко бяха останали — чужденците се сражаваха добре.

— Масарч. Не разбирам. Ганетоките не се ли сражаваха редом до своите наемници?

Младежът се изплю.

— Бойният им главатар събра от клановете петнайсет хиляди воини. А когато дойдоха ледериите, побягна — и воините след него. Изоставиха чужденците! Оставиха ги да бъдат изклани!

— Организирайте лагера долу — каза Червената маска. Посочи воините, застанали зад Масарч. — Поемете първата стража, по този рид, тук и на запад. Вече аз съм бойният главатар на клана Ренфаяр. Масарч, къде се крият Ганеток?

— На седем дни на изток. Сега те държат последното голямо стадо на оул.

— Масарч, оспорваш ли правото ми на боен главатар?

Младежът поклати глава.

— Ти си Червената маска. Всички стареи от Ренфаяр, твоите врагове, вече са мъртви. И синовете им са мъртви.

— Колко воини са останали сред ренфаярите?

Масарч се намръщи. После посочи с ръка зад себе си.

— Ти се срещна с нас, Бойни главатари.

— Шестима.

Кимване.

Червената маска забеляза едно самотно куче дрей — клечеше в края на стана и като че ли го наблюдаваше. Той вдигна лявата си ръка и звярът скочи и се втурна към него. След няколко мига грамадното животно, мъжкар, стигна до него, легна и положи широката си, покрита с белези глава между краката на Червената маска. Той се пресегна и го погали по муцуната — жест, който за всички други означаваше да рискуват пръстите си. Кучето не помръдна.

Масарч гледаше ококорил очи.

— Единственият оцелял — промълви той. — От патрулен лагер. На нас не ни даваше да се доближим.

— Чужденците — каза тихо Червената маска. — Те имаха ли бойни псета?

— Не. Но бяха заклети следовници на Вълците на войната. И наистина, бойни главатарю, онези коварни зли зверове като че ли вървяха по дирите им — винаги на разстояние, но безчет. Докато стареите на Ганеток не призоваха магия и не ги прогониха всичките.

— Масарч се поколеба. Червена маско, бойният главатар на ганетоките...

Зад маската бавно се очерта невидима усмивка.

— Първородният син на Капалах. Хадралт.

— Откъде знаеш?

— Утре, Масарч, ще подкараме стадата на изток — към ганетоките. Ще ми се да науча повече за тези нещастни чужденци, избрали да се бият за нас. Да умрат за народа на Оул'дан.

— Да пълзим при ганетоките, както направиха севондите и нирита?

— Вие гладувате. Стадата са твърде оредели. Водя шестима младоци, никой от които не е минал през смъртната нощ. Да препуснем ли седмината на война срещу ледериите?

Макар Масарч да беше млад, беше ясно, че не е глупак.

— Ще предизвикаш Хадралт? Червена маско, твоите воини... ние, всички ние ще измрем. Не сме достатъчно, за да посрещнем стотиците предизвикателства, които ще бъдат хвърлени срещу нас, а след като умрем, ти ще трябва да се изправиш пред тези предизвикателства, преди да преценят, че си достоен да кръстосаш оръжие със самия Хадралт.

— Няма да умрете — отвърна Червената маска. — И никой няма да предизвика никого от вас.

— Значи си решил да си изсечеш просека през хиляда воини, за да се изправиш срещу Хадралт?

— Какъв смисъл би имало от това, Масарч? Тези воини са ми нужни. Избиването им ще е прахосване. Не. — Помълча, след това каза: — Не съм без бранители, Масарч. И се съмнявам, че някой ганетокски воин би се осмелил да ги предизвика. Хадралт ще трябва да се изправи срещу мен, той и аз, само двамата в кръга. Просто нямаме време за всичко останало.

— Ганетоките се придържат към старите обичаи, бойни главатарю. Ще има ритуали. Дни и дни наред, преди да се образува кръгът...

— Масарч, ние трябва да тръгнем на война срещу ледериите. Всеки воин от оул...

— Бойни главатарю! Те няма да те последват! Дори Хадралт успя да поведе едва една трета от тях, и то със заплащане с родара и мириди, което смали собствеността му наполовина! — Масарч махна към оределите стада по хълмовете. — Ние... нищо не ни е останало! Не можеш да купиш копията и на сто воини!

— Кой държи най-големите стада, Масарч?

— Самите ганетоки...

— Не. Питам отново: кой държи най-големите стада?

Младежът се намръщи още повече.

— Ледериите.

— Ще пратя трима воини да придружат последните от Ренфаяр до ганетоките. Избери двама от другарите си да ни придружат. —

Сивото куче стана. Червената маска хвана юздите на коня си и го поведе надолу към стана. Псето пое по петите му, малко отляво. — Ще тръгнем на запад, Масарч, и ще си намерим стада.

— Срещу ледериите? Бойни главатарю, не се ли изсмя сам преди малко на идеята седем воини да поведат война срещу тях? А сега казваш...

— Войната е за по-късно — отвърна Червената маска. — Както казваш, трябват ни стада. За да купим службата на войниците. — Спря и погледна крачещия след него младеж. — Откъде взеха ледериите животните си?

— От оул! От нас!

— Да. Откраднали са ги. Значи трябва да си ги откраднем обратно.

— Само четирима ли, бойни главатарю?

— И едно псе, и моите бранители.

— Какви бранители?

Червената маска тръгна отново.

— Липсва ти почитание, Масарч. Мисля, че днес ще трябва да получиш своята смъртна нощ.

— Старите обичай са безполезни! Няма!

Юмрукът на Червената маска бе като мъгла — не беше ясно дали в сумрака Масарч изобщо го видя; порази младия мъж в челюстта и той рухна в несвяст. Червената маска се наведе, сграбчи го за кожения елек и го повлече към стана.

Когато се събудеше, щеше да се намери в ковчег, под половин разтег пръст и камъни. Без обичайните традиционни и грижливо обмислени ритуали, уви, които трябваше да подгответ избрания за погребването. Разбира се, разпуснатият нрав на Масарч издаваше ужасна липса на почитание, достатъчна, за да премахне милостивия дар, заради който всъщност бяха всички тези ритуали.

Тежки уроци, несъмнено. Но превръщането на младока в мъж зависеше от точно такива уроци.

Червената маска подозираше, че ще му се наложи да напердаши и другите, за да ги научи на подчинение, а това означаваше, че предстои дълга нощ.

„За всички нас.“

Стариците в лагера щяха да са доволни от врятата. Но за предпочтитане беше пред скръбния нощен рев все пак.

Последният кръг от погребания град се оказа най-интересният, ако питаха Удинаас. До гуша му бе дошло от проклетите нападки, които сякаш бяха заразили тази жалка група бегълци, сприхавост, която като че ли се влошаваше, особено от страна на Феар Сенгар. Бившият роб знаеше, че Тайст Едур иска да го убие, а колкото до подробнностите, обкръжаващи изоставянето на Рулад — които даваха ясно да се разбере, че Удинаас не бе имал никакъв избор по въпроса, че се беше окказал жертва точно толкова, колкото и самият брат на Феар — виж, от тях Феар не се интересуваше. Смекчаващите обстоятелства не променяха неговата непримиримост, сuroвото му чувство за праведно и грешно. Чувство, което, изглежда, не стигаше до собствените му действия — в края на краищата Феар бе този, който съзнателно се беше отдръпнал от Рулад.

Удинаас, след като беше дошъл в съзнание, трябваше да се е върнал при императора.

„За да направя какво? За да претърпя ужасна смърт от ръцете на Рулад? Да, ние двамата бяхме почти приятели — дотолкова, доколкото е възможно приятелство между роб и господар, а от това господарят винаги се чувства по-щедър и добродетелен от роба, — но аз не поисках да съм там, редом до безумеца, да се мъча да го преведа по тесния мост на здравомислието, след като единственото, което Рулад искаше на всяка стъпка, бе да скочи от него с главата надолу.“ Не, направил го беше с това, с което разполагаше, и като прояви онази трошица съчувствие, беше направил повече за Рулад, отколкото който и да е от рода Сенгар — братя, майка и баща. Всъщност повече, отколкото който и да е Тайст Едур. „Чудно ли е изобщо, че никой от вас не познава щастието, Феар Сенгар? Всички вие сте изкривени клони на едно и също болно дърво.“

Нямаше смисъл да изтъква това, разбира се. Единствено Серен Педак може би щеше да го разбере, можеше дори да се съгласи с всичко, което имаше да им каже Удинаас, но тя не държеше особено наистина да е част от тази група. Вкопчила се беше в ролята на Аквитор, откривателя на пътеки, четеца на ревниво пазените в главата

й карти. Обичаше да няма избор. Още по-добре: обичаше да не ѝ се налага да проявява загриженост.

Странна жена беше Аквиторът. Закоравяла самотничка. Без приятели. „И все пак носи едурски меч. Меча на Трул Сенгар. Според Кетъл той ѝ го дал в ръцете. Дали е разбрала значението на този жест? Трябва да го е разбрала.“ След това Трул Сенгар се беше върнал при Рулад. Може би единственият брат, който наистина го обичаше... къде ли беше сега? „Мъртъв може би.“

Свеж, нощно прохладен полъх обля широката рампа, застена във входните врати, разположени на всеки десетина крачки от двете страни. Наближаваха повърхността, някъде в седловинния проход — но от коя страна на укреплението и неговия гарнизон? Окажеха ли се на погрешната страна, мечовете на Силхас Руин щяха да запеят силно и дълго. Мъртъвци се трупаха по пътя на това крачещо белокожо червенооко чудовище. Няколкото пъти, когато преследвачите догониха бягащите, платиха с живота си, но продължаваха да идват, и това беше нелепо.

„Почти толкова нелепо, колкото и този мозаичен под.“ Образи на воини-гущери, вкопчени в битка, дългоопашати срещу късоопашати, и повечето от загиващите бяха дългоопашати, доколкото можеше да прецени. Тайнствената касапница под краката им продължаваше и в околните помещения, всяко от които, изглежда, бе посветено на героичната смърт на някой поборник — *Омърсените К'елл, На'Рук, А'дат и Матрони*, казваше Силхас Руин и обгърнат от чародейна светлина, оглеждаше всяка от страничните камери с бегъл и повърхностен, в най-добрия случай, интерес. Тъй или иначе, Удинаас можеше да разгадае достатъчно в многоцветните сцени, за да разпознае кампания на взаимно унищожение, при която на всяка късоопашата победа се отвръщаше с магически огън на някая Матрона. Победителите никога не печелеха, защото губещите отказваха да загубят. *Безумна война*.

Серен Педак — водеше на десет крачки напред — изведнъж спря, приведе се и вдигна ръка. Завихрилият се въздух бе насытен с миризмата на глина и дървесна прах. Устието на тунела беше тясно, обрасло със зеленина и почти блокирано от ръбести късове базалт от някогашна сводеста порта. Нататък цареше тъмнина.

Серен Педак им махна да отидат при нея и прошепна:

— Аз ще разузная напред. Забелязахте ли, че в последната отсечка нямаше прилепи? Подът беше чист.

— Има звуци, недоловими за човешкия слух — каза Силхас Руин. — Въздушният поток минава през отдушници и тръби зад стените, произвежда звук, който смущава прилепите, насекомите, гризачите и така нататък. Късоопашатите са били вещи в такива неща.

— Не е магия значи? — попита Серен Педак. — Никакви прегради или проклятия ли няма тук?

— Не.

Удинаас се почеса по бузата. Брадата му беше мръсна и в спълстените косми пълзяха гадинки.

— Просто вижте дали сме от подходящата страна на проклетото укрепление, Аквитор.

— Исках да съм сигурна, че няма да се спъна в някоя древна преграда като стъпя навън, Дължнико. Нещо, за което намекват всички тези натрошени канари. Освен ако не искаш сам да изтичаш навън.

— Че защо? — попита Удинаас. — Руин ви даде отговора, Серен Педак. Какво чакате?

— Може би чака да млъкнеш — подхвърли Феар Сенгар. — Предполагам, че всички ще трябва да чакамеечно в това отношение.

— Тормозенето ти, Феар Сенгар, ми носи единственото удоволствие в живота.

— Тъжно признание, наистина — измърмори Серен Педак, след което пристъпи предпазливо напред, прехвърли се през нападалите камъннаци и изчезна в мрака.

Удинаас съмъкна торбата си и седна на осения с камъни под. Навените сухи листа изхрущяха под него. Облегна гръб на една килнала се плоча и изпружи крака.

Феар отиде напред и се сви до изхода на пещерата.

Кетъл се свря в една малка странична камера, тананикаше си тихо.

Силхас Руин остана прав, загледан в Удинаас.

— Любопитен съм — отрони той след малко. — Какво ти дава смисъл на живота, ледериецо?

— Колко странно. Тъкмо си мислех същото за тебе, Тайст Андий.

— Нима?

— Защо бих те лъгал?
— А защо не би?
— Добре — отстъпи Удинаас. — Има логика.
— Значи няма да ми отговориш на въпроса.
— Първо ти.
— Аз не крия какво ме тласка.

— Отмъщение? Добре, предполагам, че е чудесно като мотивация — поне за известно време, и може би теб всъщност те интересува само това „известно време“. Но нека да бъдем честни, Силхас Руин: като единствен смисъл за съществуване отмъщението е дребнава, жалка кауза.

— Докато ти твърдиш, че съществуваш, за да тормозиш Феар Сенгар.

— О, с това той се оправя и сам. — Удинаас сви рамене. — Проблемът с въпроси като този е, че рядко намираме смисъл на онова, което правим, освен много време, след като сме го направили. И тогава излизаме не с една, а с хиляди причини, извинения, оправдания, чистосърдечни защити. Смисъл ли? Наистина, Силхас Руин, попитай ме нещо интересно.

— Добре. Размислям дали да не предизвикам преследвачите ни — край на това ненужно хитруване. То оскърбява естеството ми, честно казано.

Феар се извърна и изгледа Тайст Андий.

— Ще сриташ гнездо на стъртели, Силхас Руин. По-лошо, ако този паднал бог наистина стои зад мощта на Рулад, може да те споходи съдба много по-ужасна от това да си заровен в земята за хилядолетия.

— Феар се превръща в старейшина пред очите ти — каза Удинаас. — Плаши се от сенки. Щом искаш да се заемеш с Рулад, Ханан Мосаг и неговите К'риснан, Силхас Руин, имаш благословията ми. Спипай Блудния за гърлото и разкъсай тази империя на парчета. Превърни всичко на пепел и прах. Изравни със земята целия проклет континент, Тайст Андий — ние просто ще останем тук, в тази пещера. Ела да ни вземеш, когато свършиш.

Феар се озъби на Удинаас.

— Защо ще си прави труда да ни щади?

— Не знам — отвърна бившият роб и повдигна вежда. — От жалост?

— Защо толкова се мразите? — обади се Кетъл. — Аз ви обичам всичките. Даже Уидър.

— Всичко е наред — отвърна Удинаас. — Просто сме измъчени от това, което сме, Кетъл.

Дълго след това никой не каза почти нищо.

Серен Педак стигна до края на гората и прилекна под кривите дървета. На тази височина въздухът беше ръдък и студен. Звездите бяха ярки и резки, забуленият в прах полумесец все още беше ниско на хоризонта на север. Около нея цареше тих шепот сред купищата суhi листа и лишай — никакъв вид люспеста мишка властваше в подножието на леса, вид, какъвто никога не беше срещала. Животинките изглеждаха необикновено храбри, дотолкова, че чак пропълзваха по ботушите ѝ. Не бяха хищни като че ли. Все пак поведението им беше странно.

Пред нея се простираше наклонена поляна, шейсет или повече крачки. Свършваше при черен път. Нататък имаше ивица назъбени камъни, достатъчно хлабави, за да са опасни. Укреплението сред този ров от порутини беше с каменна стена, дебела в основата и рязко изтъняваща на височина два човешки боя. Щловите бастиони бяха массивни, четвъртити и с плоски покриви. На платформите имаше въртящи се на шарнири балисти. Серен успя да различи няколко присвити фигури, разположени около най-близката, още войници — виждаха се раменете и главите им — обикаляха по издигнатата платформа от другата страна на стените.

Докато оглеждаше укреплението, чу тихо подрънкане на броня и оръжие вляво. Отдръпна се бързо назад и се присви, щом на пътя се появи патрулът. Замръзна, затаила дъх, и изчака, докато не подминаха и не се скриха от погледа ѝ.

След още двадесет удара на сърцето се обрна и тръгна назад през гората. Едва успя да намери входа на пещерата — тънка черна резка зад високата папрат под трошливатата, килната напред козирка гранит. Провря се вътре и се спъна във Феар Сенгар.

— Извинявай — прошепна той. — Започнахме да се тревожим. Или поне аз — добави.

Тя му даде мълчаливо знак да влезе в пещерата.

— Добра новина — каза тихо, след като се събраха. — Намираме се зад гарнизона. Проходът напред би трябвало да е буквално без охрана.

— Нагоре по пътеката има прегради на К'риснан — прекъсна я Силхас Руин. — Кажи ми за гарнизона, Аквитор.

Серен затвори очи. „Прегради? Блудния да ни вземе, що за игра играе Ханан Мосаг тук?“

— Надуших миризма на коне от укреплението. Спънем ли се в тези прегради, те ще тръгнат след нас, а не можем да надбягаме конници.

— Гарнizonът — каза Силхас.

Тя сви рамене.

— Фортът изглежда непревземаем. Мисля, че има някъде между сто и сто и двадесет войници. А при толкова много трябва да има и магове, плюс двадесетина или повече Тайст Едур.

— На Силхас Руин му е омръзно да го преследват — обади се Удинаас.

Думите му изпълниха Серен Педак с ужас.

— Силхас, не можем ли да ги заобиколим тези прегради?

— Не.

Тя се обърна към Феар Сенгар и видя подозрение и тревога на лицето му. Той отказа да срещне погледа ѝ. „Що за разговор съм пропуснала преди малко тук?“

— Магията не ти е чужда, Силхас Руин. Не можеш ли да приспиш всички във форта? Или да замъгиш умовете им, да ги объркаш?

Той я изгледа озадачено.

— Не знам за никаква магия, която може да постигне това.

— Мокра — отвърна тя. — Лабиринтът на Мокра.

— Такова нещо не съществуваше по мое време. Магията на К'риснан, колкото и да е прогнила от хаос, ми се струва напълно познаваема. Изобщо не съм чувал за тази Мокра.

— Корлос, магът на Лоста и наемниците от Пурпурната гвардия, можеше да бърка в човешките умове. Да ги изпъльва с лъжливи ужасии.

— Тя сви рамене. — Казваше, че магията на Крепостите и Древните лабиринти била изтласкана почти навсякъде.

— Чудех се на привидната слабост на Куралд Емурлан в тази земя. Аквитор, не мога да постигна онова, за което питаш. Макар че наистина смятам да усмири всички в укреплението. И да взема няколко коня.

— И Тайст Едур ще си имат роби — добави Феар.

— Това изобщо не ме интересува — отвърна Тайст Андий, мина покрай Серен и излезе от пещерата.

Удинаас се изсмя тихо.

— Руин Червения закрачи по земята. Трябва да се вслушаме в тази приказка за праведна мъст, свършила ужасно зле. Е, Феар Сенгар, твоето епично дирене се завърта накриво — какво ще разказваш на внуките си сега?

Воинът едур не отвърна нищо.

Серен Педак се поколеба. Чуваше отдалечаващия се Силхас Руин — стъпките му, пукането на сухите листа — после всичко стихна. Можеше да изтича навън и да го догони. Да се опита да го разубеди. Но не помръдна. Единственият звук, изпълващ гората, вече бе само шумоленето от щъкането на люспестите мишки, хиляди и хиляди като че ли, всички понесени в същата посока като Тайст Андий. Пот изби като лед по кожата й. „Виж ни само. Замръзнали сме като зайци.“

„И все пак, какво мога да направя! Нищо. Освен това не е моя работа, нали? Аз съм само почетен водач. Нито един от тези тук не поддържа кауза, която да е важна за мен. Имат велики амбиции — да си ги имат. Помолиха ме да ги изведа — нищо повече.“

„Това е войната на Силхас Руин. И на Феар Сенгар.“

Погледна през рамо към Удинаас и видя, че я наблюдава, с блеснали в тъмното очи, сякаш съвсем точно улавяше мислите й, мръсните им пътечки, които до една се сливаха в това единствено жалко заключение. „Не е моя работа. Блудния да те вземе, Дълъжнико.“

Изнурен и изтощен, К'риснан Вентрала вдигна мършавата си, заприличала на корен ръка и изтри потта от челото си. Около него примигваха свещи, отчаян призив към Сестрата Сянка, но кръгът от мрак в малката стая като че ли се стягаше от всички страни, неумолим като прилив.

Събудил се беше преди половин камбана, с разтуптяно сърце и дъх, който излизаше на пресекулки. Гората на север от форта кипеше от *ортени*, обитаващите скалите люспести същества, уникални за този планински проход — от пристигането си тук беше видял пет-шест от тях, донесени от гравестите котки, които гледаха тукашните ледерии. Котките бяха достатъчно благоразумни, за да не ядат ортените с убийствената им отрова, но нямаха нищо против да си играят с тях, докато не умрат. Ортените избягваха гората и меката земя. Живееха сред скалите. Ала сега гъмжаха из леса и К'риснан осезаемо долавяше нещо у тях, възбуда, която имаше вкус на кръвожадност.

Редно ли беше да седи тук в стаята си, изпаднал в ужас от същества, които можеше да смачка с петата си? Трябваше да овладее тази неуместна и нелепа паника... Вслуша се. Нищо не чу от предните постове на форта. Никакъв сигнал за тревога не прозвуча.

Но проклетите ортени се стелеха на килим в подножието на леса горе на прохода, трупаха се в неизброима чет и страховитият им люспест порой се изливаше надолу, и паниката на Вентрала се усили още повече, заплашваше да изригне от гърлото му във връсъци.

Някакъв вид миграция веднъж на десет години може би? Веднъж на столетие дори? Безформен глад. Само това и нищо повече. Тварите щяха да се трупат по стените, да покипят известно време и да напуснат преди разсъмване. Или щяха да се излеят покрай форта, за да скочат от многобройните издатини и зъбери от двете страни на подстъпа. Някои същества ги теглеше самоубийството — да, това беше...

Изведнъж жаждата за кръв избуя. Главата на К'риснан рязко отскочи назад, все едно го зашлевиха. Прониза го студ. Заломоти нещо несвързано още докато разбуждаше чародейството в себе си. Тялото му потръпна от някаква хаотична сила, която разцъфна като отрова в мускулите и в костите му. Сестра Сянка нямаше нищо общо със забушувалата магия през него, съвсем нищо, но той нямаше време да мисли за такива неща.

А след това — от стената се разнасяха викове — К'риснан Вентрала усети друго присъствие в гората, средоточие на цялата неизвестна кръвожадност, присъствие... и идваше бързо.

Виковете събудиха Атри-Преда Хайенар. Беше тревога — от стената срещу пътеката нагоре. Което беше съвсем нелепо, помисли тя, докато навличаше униформата си. Но пък и цялото това проклето назначение беше нелепо. Преследвай, бяха ѝ казали, но избягвай сблъсъка. А сега един от онези отвратителни К'риснан беше дошъл, с ескорт от двадесет и пет воини меруди. Какво пък, ако тук назряваше някаква истинска беда, щеше да ги остави да се справят с нея.

Техни бяха проклетите бегълци в края на краищата. И можеха да си ги хванат, с благословията на Блудния.

Миг след това падна като покосена от оглушителния удар, който раздрава форта.

К'риснан Вентрала изкрештя, плъзна се по пода и се натресе в стената, пометен от огромна смразяваща сила, която го клъвна като врана, разкъсваща подут труп. Собствената му магия се беше отдръпнала с ужас, свила се беше на разтреперано кълбо дълбоко в гърдите му — сондирала беше приближаващата се сила, опитвала се беше да получи някакъв контакт. А след това Вентрала — и цялата закипяла в него мощ — бяха *отрязани*.

След миг стената на укреплението се взриви.

Атри-Преда Хайенар излезе от главната сграда и залитна. Дворът на укреплението бе истински хаос. Стената между двата бастиона към горната част на прохода беше разбита, ударът беше разхвърлял грамадни камъни и зидария. И освен това зидът гореше — черни съскащи пламъци, които сякаш погълъщаха камъка, кипяха яростно и връхлитаха върху отломките.

Сред руините бяха нападали тела, а в конюшните — задната стена на сградата опасно се беше килнала навътре — цвилеха в ужас коне, сякаш нещо ги изяждаше живи. И над всичко това летяха рояци ортели, кацаха върху падналите войници и там, където се струпваха, кожата изчезваше сдъвкана и малките люспести твари се заравяха алчно в превърнатото се на каша месо.

През облациите прах в пролома прекрачи висока фигура, с два извадени меча.

Белокожа, с пурпурни очи.

„Блудния да ме вземе... омръзнато му е да бяга... Бялата врана...“

Откъм войнишките помещения се появиха десетина Тайст Едур. Тежките им копия полетяха през двора към страховития воин.

Той ги отби всичките, едно след друго, и с всеки тръсък на прът в остриетата мечовете пееха; накрая сякаш хор от вещаещи смърт гласове изпълни въздуха.

Хайенар се обърна към двайсетина от своите ледерии и кресна:

— Отстъпвай! — И заразмахва ръце като обезумяла. — Бягайте, глупаци проклети!

Те сякаш чакаха точно това — пръснаха се в безреден бяг и побягнаха към долната порта.

Един от Тайст Едур ѝ ревна:

— Какво правите! К'риснан идва! Той ще смаже този комар като...

— Когато го направи — изръмжа тя, докато отстъпваше, — ще се прегрупираме с радост!

Едурът извади късия си меч.

— Призови ги на бой, Атри-Преда — или ще те посека на място!

Тя се поколеба.

Вдясно от тях друг Тайст Едур се беше втурнал срещу Бялата врана.

Мечовете завиха, звук, пълен с такова ликуване, че кръвта на Хайенар се обърна на лед. Тя поклати глава и загледа, също като воина, който я беше заплашил, как Бялата врана сече пътя си през воините меруди сред вихрушка от посечени крайници, търкалящи се от раменете глави и разпарящи гърди и кореми сечове.

— Атри-Преда! Атакувайте го, проклети да сте! — викна едурът.

Тя го изгледа накриво и изръмжа:

— Къде е вашият К'риснан? Къде е *той*?

Вентрала изпълзя в най-отдалечения от пожара ъгъл на стаята. Безсмислени слова се лееха от олигавената му уста. Силата му беше избягала. Изоставила го беше тук, в тази проклета стая. Не беше

честно. Направил беше всичко, което се искаше от него. Предал беше своята плът и кръв, сърцето си и костите си, всичко на Ханан Мосаг.

Имаше обещание, обещание за спасение, за неописуемо големи награди за верността му — веднага щом омразният най-млад син на Томад Сенгар бъде смъкнат от трона. Трябваше да проследят Феар Сенгар, предателя, изменника, и когато го хванеха, не Рулад щеше да се усмихва доволно. Не, глупакът Рулад нищо не знаеше за това. Играта беше на Ханан Мосаг, магьосника, чийто трон бяха заграбили. И Ханан бе този, който, с Феар Сенгар в ръцете си — и с роба, Удинаас — щеше да се домогне до своето възмездие.

Императорът трябваше да бъде оголен. Всяко познато лице — изкривено в маска на измяна. Оголен, да, докато не остане съвсем сам. Изолиран в собствената си лудост.

Само тогава...

Вентрала замръзна, присвят плътно като ембрион, защото към него плисна тих смях... *от стаята му!*

— Бедничкият К'риснан — измърмори гласът. — Нямаше си представа, че този бледокож крал на ортените ще се обърне срещу тебе, този бродник из бойни полета. Пътят му е река от кръв, жалък глупако и... о! Виж! Търпението му, сдържаността му — всичко свърши!

Дух, тук с него, шепнеш безумия.

— Махни се! — изсъска той. — Иначе ще споделиш моята съдба! Не съм те призовал...

— Да, не си. Веригите ми към Тайст Едур са скъсани. От оногова отвън. Разбираш ли, аз съм негов, не твой. На Бялата врана съм — ха, ледериите ме изненадаха там — но мишките, К'риснан... сякаш беше преди цял живот. В гората на север от селото на Ханан Мосаг. И привидение... уви, никой не разбира, никой не забелязва. Но вината не е моя, нали?

— Иди си...

— Не мога. Не искам всъщност. Можеш ли да чуеш? Отвън? Всичко вече е тихо. Повечето ледери излягаха, за жалост. Изтъриха се като пияни козли по стъпалата, заедно с капитанката си — тя не е глупава. Колкото до вашите меруди — е, те са мъртви до един. Чуй! Ботуши в коридора — той иде!

Ужасът на Вентрала се стопи. Нямаше смисъл, нали? Поне, най-сетне, щеше да бъде освободен от потрошената, изтерзана клетка, наречена тяло. Спомнило си сякаш достойнството, което бе притежавало някога, това тяло се раздвижи, надигна се, седна — придобило бе сякаш своя собствена воля, откъснато от Вентрала, от ума и духа, които носеха това име, тази жалка самоличност. Ханан Мосаг веднъж бе казал, че силата на Падналия се захранва от всичкоувредено и несъвършено в нечия душа, което на свой ред се изявява в пълт и кости — значи това, което е необходимо, е да ликуваш в тази сила, докато тя осакатява и унищожава съсьда на душата.

С внезапната яснота, идваща от наближаващата смърт, Вентрала вече разбираше, че всичко това е лъжа. Болката не може да се прегърне. Хаосът е анатема за смъртното тяло. Той унищожава пътта, защото мястото му не е там. Няма възторжено ликуване в самоунищожението.

Хор от гласове изпълни черепа му, все по-сilen. „Мечовете...“

Чу тихи стъпки в коридора, след това вратата изскърца и се отвори.

Нахлюха рояци ортен, понесоха се като сива пяна в сумрака. Миг след това на прага се появи Бялата врана. Песента на двата меча изпълни стаята.

Блеснали червени очи се взряха във Вентрала.

А после Тайст Андий прибра мечовете в ножниците и пронизителната музика секна.

— Кажи ми за този, който дръзва да ме оскърби така.

Вентрала примига и поклати глава.

— Мислиш, че Сакатия бог държи да те предизвиква? Не, това... оскърбление... е на Ханан Мосаг и само негово. Вече разбираам какво стана. Затова изчезна силата ми. Избяга. Сакатия бог не е готов за такива като теб.

Белокожото привидение остана за известно време неподвижно и мълчаливо. После каза:

— Ако този Ханан Мосаг знае името ми, значи знае и че имам причина да съм оскърен. От него. От всички Тайст Едур, които са наследили изгодите от предателството на Скабандари. Но въпреки това ме предизвиква.

— Може би е предположил, че радостта, която Сакатия бог изпитва от раздорите, е без задръжки.

Силхас Руин кривна глава.

— Как ти е името, К'риснан?

Вентрала му каза.

— Ще те оставя да живееш — заяви Тайст Андий. — За да можеш да предадеш на Ханан Мосаг думите ми. Азатът ме прокълна с видения, собствените му спомени, тъй че станах свидетел на много събития на този свят — и на други. Кажи на Ханан Мосаг следното: Бог, обзет от болка, не е същото като бог, обсебен от зло. Обсебеността на вашия крал-магьосник си е негова. Изглежда, уви, че той е... объркан. Заради това съм милостив тази нощ... и само тази нощ. Оттук насетне, ако поднови намесата си, ще познае силата на гнева ми.

— Ще предам думите ти най-точно, Силхас Руин.

— Би трябвало да си изберете по-добър бог, Вентрала. Изтерзаните души обичат компания, дори на бог. — Помълча и добави:

— Но пък може би тъкмо такива като вас са оформили Сакатия бог. Може би без озлобени сакати поклонници той отдавна щеше да се е изцерил.

Чу се тихият хриплив смях на призрака.

Силхас Руин тръгна да излиза и подхвърли, без да се обръща:

— Ще секвестирам няколко коня.

Призракът се изнiza след него.

Ортените, които се бяха разпълзели из стаята, сякаш без посока и без цел, също започнаха да се изтеглят навън.

Вентрала отново остана сам.

„Махаме се оттук, намирам Атри-Преда и се връщаме в Ледерас. И ще говоря с Ханан Мосаг. Ще му разкажа за смъртта тук, в прохода. Ще му разкажа за един Тайст Андий с две рани от ножове в гърба, рани, които не ще зараснат. И все пак... той прощава.“

„Силхас Руин знае повече за Сакатия бог от всеки от нас, освен може би от Рулад. Но той не мрази. Не, той изпитва жалост.“

„Жалост, дори към мен.“

Серен Педак първа чу конете, копитата, тътнещи по тясната горска пътека. Нощното небе над укреплението бе странно почерняло,

мътно някак, като от пушек — но не се виждаше никакво сияние от пламъци. Бяха чули взрива, разрушаването на поне една каменна стена, и Кетъл бе заскимтяла: смееше се всъщност — смразяващ, гротесков звук. Последваха далечни писъци и скоро след това — нищо, само тишина.

Силхас Руин се появи, повел десетина коня и придружен от недоволните стонове на прибраните в ножниците мечове.

— И колко от моята раса уби този път? — попита Феар Сенгар.

— Само онези, които се оказаха достатъчно глупави да ми се противопоставят. Това преследване — продължи Силхас — не е от страна на брат ти. Преследва ни кралят-магьосник. Мисля, че не можем да се съмняваме, че търси това, което търсим и ние. А сега, Феар Сенгар, дойде времето да поставим ножовете си на земята, двамата. Навярно желанията на Ханан Мосаг съвпадат с твоите, но те уверявам, такива желания не може да се примирят с моите.

Серен Педак усети тежест в стомаха. Това от дълго време се очакваше — единственият проблем, който непрекъснато бе отбягван, оправдаван дори с изискванията на простата целесъобразност. Феар Сенгар не можеше да спечели тази битка — всички го знаеха. Нима възнамеряваше да застане на пътя на Силхас Руин? Още един посечен Тайст Едур?

— Няма никаква наложителна причина да повдигате този въпрос точно сега — намеси се тя. — Хайде просто да се качим на конете и да тръгваме.

— Не — каза Феар Сенгар, не откъсваше очи от очите на Тайст Андий. — Нека да е сега. Силхас Руин, в сърцето си приемам истината за предателството на Скабандари. Ти си му се доверил и си пострадал невъобразимо от последствията. Но как можем да възмездим? Ние не сме соултейкън. Не сме асцентенти. Ние сме просто Тайст Едур и затова падаме като крехки дръвчета пред теб и твоите мечове. Кажи ми: как да утолим жаждата ти за мъст?

— Не можете. Избиването на вашия род също не може по никакъв начин да отвърне на нуждата ми. Феар Сенгар, ти спомена за възмездяване. Това ли е желанието ти?

Едурът помълча няколко мига, после каза:

— Скабандари ни е довел на този свят.

— Вашият загиваше.

— Да.

— Може би не си в течението на това — продължи Силхас Руин, — но Кървавото око отчасти беше виновен за раздирането на Сянка. Все едно, по-важното за мен са предателствата от преди това престъпление. Предателства срещу мой ближен — моя брат Андарист, — което изпълни душата му с такава скръб, че той полудя. — Кривна бавно глава. — Смятахте ли ме за наивен, че съм сключил съюз със Скабандари Кървавото око?

Удинаас се изсмя горчиво:

— Достатъчно наивен, за да се обърнеш с гръб към него.

Серен Педак затвори очи. „Моля те, Дълъжнико, просто си дръж устата затворена. Поне само този път.“

— Истината говориш, Удинаас — отвърна след малко Силхас Руин. — Бях изтощен, разсеян. Не си представях, че ще го направи толкова... публично. Да, погледнато от перспективата на времето, предателството трябваше да е абсолютно — а това включващо избиването на моите следовници.

— Ти си възнамерявал да предадеш Скабандари, само че той е действал пръв. Истински съюз между равни значи.

— Допусках, че може да го видите по този начин — отвърна Тайст Андий. — Разбери ме, Феар Сенгар. Няма да допусна освобождаването на душата на Скабандари Кървавото око. В този свят има достатъчно осъдими асценденти.

— Без Бащата Сянка не мога да освободя Рулад от оковите на Сакатия бог.

— Дори и с него не би могъл.

— Не ти вярвам, Силхас Руин. Скабандари ти е бил равен по сила в края на краищата. И не мисля, че Сакатия бог те преследва сериозно. Ако зад това безкрайно преследване наистина стои Ханан Мосаг, тогава тези, които търси, сме аз и Удинаас. Не ти. Възможно е дори кралят-маг да не знае нищо за теб — за това кой си ти всъщност, загадъчната Бяла врана.

— Едва ли, Феар Сенгар.

Тайст Едур като че ли се стресна от думите му.

Силхас Руин продължи:

— Тялото на Скабандари Кървавото око беше унищожено. Сега той ще е безсилен срещу мен. Една душа без обиталище е уязвима.

Нещо повече, възможно е силата му вече да се... използва.

— От кого? — попита почти шепнешком Феар.

Тайст Андий сви рамене.

— Изглежда, твоето дирене е без цел — каза той с тон, близък до безразличието. — Не можеш да постигнеш онова, което търсиш. Ще ти предложа следното, Феар Сенгар. В деня, в който решава да тръгне срещу Сакатия бог, брат ти ще се окаже свободен, както и всички Тайст Едур. Когато дойде това време, можем да поговорим за възмездяване.

Феар Сенгар се взря в Силхас Руин, след това за миг погледна Серен Педак. Вдиша дълбоко и каза:

— Твоето предложение ме... смирява. Но не мога да си представя какво може да ти дарят Тайст Едур в отговор на такова освобождение.

— Остави това на мен — каза Тайст Андий.

Серен Педак въздъхна, после закрачи към конете.

— Вече почти се съмна. Трябва да яздим поне до обед. После можем да поспим. — Замълча и погледна през рамо към Силхас Руин.

— Убеден ли си, че няма да ни преследват?

— Да, Аквитор.

— Е, наистина ли ни очакваха препради напред?

Тайст Андий не отвърна.

Докато Аквиторът нагласяващо седлото и стремената на един от конете така, че да е удобно за Кетъл, Удинаас гледаше как момиченцето клечи и си играе с един ортен. Животинчето като че ли не гореше от неудържимо желание да се отърве от вниманието й. Мракът се стапяше, мъглите в усилващата се предутринна светлина изсребряваха.

Уидър се появи до него като петно упорито задържала се нощ.

— Тези люспести плъхове, Удинаас, дойдоха от света на К'Чайн Че'Малле. Имаше по-големи, развъждани за храна, но те бяха по-умни — по-умни може би, отколкото трябваше да са. Почнаха да бягат от кошарите си, да изчезват из планините. Разправят, че все още са останали някои...

Удинаас изсумтя подигравателно.

— Разправят? По кръчми ли си висял, Уидър?

— Ужасната цена на фамилиарността — ти вече не ме уважаваш, Дължник. Най-трагична грешка, защото знанието, което притежавам...

— Е като проклятие за безкрайна досада — прекъсна го Удинаас и бавно стана. — Погледни я. — Той посочи Кетъл. — Кажи ми, вярва ли в невинността? Ох, всъщност мнението ти не ме интересува. Сериозно. И все пак това дете... е, вече скърбя.

— За какво? — попита Уидър.

— За невинността, призрако. Когато я убием.

Уидър, нещо наистина нехарактерно за него, не каза нищо.

Удинаас се изсмя презрително:

— Да ти имам знанието...

Седемнадесет легенди описваха войната срещу люспестите демони, които племената оул наричаха Кечра. От тях шестнадесет бяха за битки, ужасяващи сблъсъци, оставили зад себе си труповете на воини, пръснати по равнините и хълмовете на Оул'дан. Не толкова война, колкото главоломно бягство, поне през първите години. Кечра бяха дошли от запад, от земите, които един ден щяха да принадлежат на империята Ледер, но по онова време, преди всички онези безбройни векове, не бяха нещо много повече от зловонни необитаеми пущинаци — блата от торф и гнил лед, с гъмжащи рояци мухи. Разкъсана, разбита орда, Кечра бяха водили битки и преди и в някои версии на легендите се твърдеше, че самите Кечра бягали, бягали от опустошителна война, станала причина за отчаянието им.

Пред лицето на пълното унищожение оулите се бяха научили как да се бият с такива същества. Приливът бил посрещнат, задържан, след това — обърнат.

Или така поне твърдяха сказанията, изпълнени с кънтящ триумф.

Червената маска знаеше как стоят нещата в действителност, макар понякога да му се искаше да не знае. Войната беше свършила, защото преселението на Кечра стигнало до най-източната част на Оул'дан и след това те продължили нататък. Вярно, претърпели жестоки поражения от войнствените предци на оулите, но всъщност проявили почти пълно безразличие към тях — препятствие някакво по пътя им, — а смъртта на толкова много от техния вид била просто

поредното изпитание в дългата история на трагичните изпитания, откакто били дошли на този свят.

Кечра. К'Чайн Че'Малле, пъвродните от Дракони.

Нищо вкусно, нищо подхранващо нямаше в това знание според Червената маска. Като млад воин, светът му бе просто един възел на въжето на народа на Оул, собственото му съзнателно обвързване към дългата заплетена история на кръвни линии. Никога не си беше представял, че съществуват толкова много други въжета, толкова много преплетени нишки. Никога не беше осъзнавал колко огромна е мрежата на съществуванието, нито колко заплетена е станала след Нощта на живота — когато се беше появило всичко живо, родено от измама и предателство и обречено на вечна борба.

А после Червената маска бе започнал да разбира борбата — в стъпсаните очи на родара, в боязливия страх на миридите; в неверието на младия воин, издъхващ на камъка и в понесения от вята пясък; в разбирация взор на жената, отдаваща живота си за детето, което е изтласкала измежду краката си. Виждал беше стари същества, хора, и зверове също, как се свиват на кълбо, за да умрат; виждал беше други да се борят за сетния си дъх с цялата воля, която могат да съберат. Ала в сърцето си не можеше да намери никакво основание, никаква награда, чакаща отвъд тази вечна борба.

Дори духовете богове на неговия народ се сражаваха, млатеха се, воюваха с оръжията на вярата, с нетърпимост и със сладките, гибелни води на омразата. Не по-малко объркани и алчни в своята борба от който и да било смъртен.

Ледерите искаха, а искането неизбежно се превръщаше в морално право да притежаваш. Само глупците вярваха, че такива неща са безкръвни, било по намерение или в изпълнение.

Е, по силата на същия аргумент — по силата на неговия нокът и зъб — съществуваше и моралното право да им се опълчиш. А такава битка нямаше да има край, докато едната или другата страна не бъдеше заличена. По-вероятно и двете страни бяха обречени да понесат тази съдба. Тъкмо това последно осъзнаване произтичаше от твърде многото знание.

И все пак той щеше да продължи да се бори.

Тези равнини, през които яздеше сега с тримата си млади спътници, някога бяха принадлежали на оулите. Докато ледерите не

бяха разширили възгледа си за личен интерес дотолкова, че да включва грабеж на земя и изтласкване на първоначалните й обитатели. Всички каменни знаци и тотеми по границата бяха премахнати, камъните — струпани на купове; дори каменните кръгове, служили някога за основа при вдигането на юрти, бяха изчезнали. Тревите бяха посърнали, тук-там дори се виждаха дълги правоъгълни участъци разорана пръст, чакащи да ги засеят със зърно, а около тях бяха струпани колци за огради. Но Червената маска знаеше, че тази земя е бедна и че бързо се изтощава, освен в старите речни долини. Ледериите можеше да се справят за едно-две поколения, преди вятърът да отвее горния слой на почвата. Виждал беше резултатите на изток, в пустите земи в далечен Коланс — цяла цивилизация, залитаща на ръба на гладната смърт, докато пустинята се разпространява като чума.

Мътната луна се бе издигнала високо сред опръсканото със звезди нощно небе. Вече се приближаваха към огромните стада родара. Нямаше много смисъл да се върви след миридите — те не бяха бързи бегачи на повече от разумно разстояние, — но докато се прокрадваха все по-близо, Червената маска успя да прецени големината на това стадо родара. Двадесет хиляди глави, може би и повече.

Голям лагер за търговия на говеда, осветен от лагерни огньове, властващ на върха на един хълм на север. Две здрави постройки със стени от дънери и покриви от чим се издигаха като стражи над разлатата долина и стадата — бяха на Надзорника на Фактора, знаеше Червената маска — и оформяха центъра за началото на строителството на истинско поселение.

Присвят в тревите в края на дренажния овраг по ръба на долината — тримата млади воини бяха от лявата му страна, — Червената маска огледа ледериите още веднъж, после махна на Масарч и другите двама да се изтеглят назад в дерето.

— Това е лудост — прошепна младокът Тивин. — В този лагер трябва да има поне сто ледерии! А пастирите и кучетата им? Ако вятърът се промени...

— Тихо — каза Червената маска. — Кучетата и пастирите оставете на мен. Колкото до лагера, е, те скоро ще са достатъчно заети. Върнете се при конете, яхнете ги и бъдете готови да подкарарате стадото ей там.

Лицето на Масарч беше сгърчено от напрежение, в очите му пламтеше див блясък. Не се беше справил добре в своята смъртна нощ, но поне засега изглеждаше повече или по-малко с разсъдъка си. Червената маска подозираше, че Тивин и Крайсос са прибягнали до тревата блидин, сложена с тях в ковчезите им, че са я дъвкали, за да ги направи безчувствени, та да не се поддават на паника и да стигнат до конвулсии. Което може би беше по-добре. Но Масарч не беше разполагал с блидин. А за хората в откритите земи затварянето натясно бе по-лошо от самата смърт, по-лошо от всичко, което човек може да си въобрази.

И все пак, ценно беше това закоравяване на прехода към пълнолетието, прераждането, започващо с изправянето пред собствените ти демони, които прииждаха пред взора ти в ужасяваща последователност, неуязвими за всякакво отрицание. С раните, нанесени в този преход, един воин започваше да разбира истината за въображението: че то е оръжие, което умът непрекъснато изважда, но което е толкова гибелно опасно за извадилия го, колкото и за неговите врагове. Мъдростта идваща с нарастването на умението с това оръжие — *ние водим всяка своя битка с нашите въображения: вътрешните битки, както и битките в света отвън. Това е истината на контрола, а един воин трябва да се научи на контрол, своя, както и на други.* Възможно беше и ледерийските войници да преминават през подобни изпитания, за да добият ранг, но Червената маска не беше сигурен за това.

Озърна се назад. Спътниците му бяха изчезнали в тъмното. Навсярно вече бяха при конете. И чакаха, вдишваха бързо и плитко, понеже дробовете им внезапно се бяха стегнали. Взираха се в мрака при тих шум, стискаха юздите на конете и оръжията си с плувналите си пот ръце.

Червената маска почти беззвучно повика с устни легналото наблизо товарно псе и то пропълзя до него. Той отпусна за миг ръка на рунтавия му врат и бързо я отдръпна. Рамо до рамо се запромърквала към стадото родара.

Абасард бавно обикаляше около спящото стадо, за да не се поддаде на дрямката. Двете му любими псета подтичваха по петите му.

Роден и отраснал като Дължник в Дрийн, шестнайсетгодишният момък изобщо не си беше представял свят като този — небесен простор, безкрайна тъма и безбройни звезди нощем, огромен и бездънен денем свят. Дори самата земя се простираше на невъобразими разстояния и понякога той беше готов да се закълне, че светът е закривен на хоризонта, все едно плува като остров сред морето на бездната. И толкова много живот — сред тревите, в небето. През пролетта всички хълмове се изпъстриха с малки цветчета, а в ниското натежаваха сочни ягоди. Целия си живот, докато семейството му не тръгна да придружи Надзорника на Фактора, Абасард беше преживял с баща си и майка си, с братята и сестрите си, с баба си и две лели — всичките натъпкани в една къща, колиба всъщност, на една пълна с боклук уличка,ечно вмирисана на пикня. Менажерията от детинството му бе съставена от плъхове, синеоки мишки, мухи, хлебарки и сиви червеи.

Но тук, в това необикновено място, той беше открил нов живот. Ветрове, които не миришеха на гнило и смет. И имаше простор, толкова много простор. Видял беше със собствените си очи как членовете на семейството му започнаха да възвръщат здравето си — крехката му малка сестричка вече бе жилава и почерняла от слънцето, дори се смееше; кашлицата на баба му буквално беше изчезнала; баща му бе изправил гръб и беше станал сякаш по-висок, не се изгърбаше вече под ниските тавани на коптори и работни бараки. А вчера Абасард го беше чул да се смее — за първи път.

Може би, позволяваше си дръзко да вярва младежът, щом разоряха земята и посееха зърното, щяха да имат шанс с труд да изплатят дълга и свободата си. Изведенъж всичко вече изглеждаше възможно.

Двете му кучета заскачаха пред него и се загубиха в сумрака напред. Не беше необично. Обичаха да гонят диви зайци или нисколетящи ризани. Чу кратко шумолене в тревите точно зад ниското възвишение. Абасард стисна здраво тоягата и ускори крачка — ако кучетата бяха сгнали заек, утре щеше да има допълнително мясо в яхнията.

Щом изкачи възвишието, спря и огледа в тъмното долу за кучетата. Не се виждаха никакви. Абасард се намръщи, после подсвирна тихо, очакваше всеки момент да затичат към него. Но само мълчание отвърна на призыва му. Той бавно се огледа.

Отпред и вдясно от него няколкостотин родара се бяха раздвижили неспокойно.

Нешо не беше наред. Вълци? Конниците на блурууз, които надзирателят държеше при тях на договор, отдавна бяха избили тукашните. Дори койотите бяха прогонени, да не говорим за мечките.

Абасард се запромъква напред. Устата му изведнъж пресъхна, сърцето му забълска в гърдите.

Лявата му ръка напипа мека топла козина. Едното от кучетата. Лежеше неподвижно, замряло под опипващата му ръка. Козината на врата му беше мокра и лепка. Той опира надолу и пръстите му стигнаха разкъсаното гърло. „Вълк. Или някоя от онези шарени котки?“ Но от тях беше виждал само кожи и те идваха от далечния юг, откъм кралство Болкандо.

Вече наистина уплашен, той продължи напред, и след няколко мига намери второто куче. То беше с прекършен врат. И двете явно бяха убити едновременно, иначе поне едното щеше да излае.

Счупен врат... но никакви други рани, никакви мазни петна или слюнка по козината.

Родара отново се раздвижила, на няколко крачки напред, занадигаха глави на дългите си вратове, ушите им бяха щръкнали. Не личеше да ги е страх. Никаква паника нямаше — *някой беше привлякъл вниманието им. Някой, на когото бяха свикнали да се подчиняват.*

Не можеше да има грешка — някой крадеше стадото. Абасард не можеше да го повярва. Обърна се и тръгна обратно по пътеката, по която бе дошъл. Двадесетина безшумни крачки — и затича към стана.

Бичът на Червената маска се уви като змия около врата на пастира — старият ледериец стоеше прав, откроен на фона на тъмното небе, вторачен безмълвно в движещото се вече стадо. Рязко дръпване и главата на пастира се изтъркала от раменете, тялото — ръцете замахаха треперливо за миг — рухна на една страна.

Последният от тях, знаеще Червената маска, докато продължаваше напред. Освен един, окказал се достатъчно съобразителен, за да побегне, въпреки че това нямаше да го спаси. Какво пък, нашествениците трябваше да приемат рисковете — те също бяха крадци, нали? Радваха се на неспечелено с честен труд богатство,

живееха на земя, която не беше тяхна, и бяха толкова нахални, че дори искаха да я променят според своите цели. Все едно да препикаеш духовете на земята — човек си плаща за такава наглост и богохулство.

Изтласка последната мисъл на страна — беше недостойна. Духовете можеха да се погрижат за себе си и щяха да нанесат собственото си възмездие с времето — защото бяха толкова търпеливи, колкото и неумолими. Не беше работа на Червената маска да действа от името на духовете. Подобна форма на праведност бе и ненужна, и неискрена. Истината бе следната: Червената маска изпитваше удоволствие, че е ръката на оулското отмъщение. лично и заради това — още по-приятно.

Вече бе започнал своето избиване на ледерии, още в Дрийн.

Извади ножа, наведе се над откъснатата глава на стареца, отпра лицето му, нави го и го прибра при другите в пълната със сол торба на бедрото си.

Повечето от пастирските кучета се бяха покорили на огромното оулско псе и сега следваха грозния звяр, който обикаляше из стадото и вече го подкарваше на изток.

Първите писъци изригнаха откъм лагера и Червената маска се изправи и се обърна.

Абасард все още беше на четиридесет крачки от стана, когато видя как една от шатрите рухна на една страна, колове и въжета изпращаха, когато някакво грамадно двукрако същество се стовари върху нея, заби нокти в мятащите се отдолу фигури и писъци разкъсаха въздуха. Извил чудовищната си глава на една страна, демонът продължи скокливата си походка напред, с щръкнала нагоре опашка. Размахваше огромни мечове.

Друг пресече пътя му, бързо, ниско, към къщата на надзирателя. Абасард видя как някакъв мъж побягна от втория звяр — но не достатъчно бързо, той стрелна глава напред и челюстите щракнаха и захапаха главата на мъжа. Влечугото запокити мятащото се тяло нагоре с кършещ костите замах. Отпуснатият труп полетя във въздуха, после тупна тежко в един тлеещ огън и вдигна облак искри.

Абасард се закова на място, парализиран от ужас. Познаваше убития. Друг Дължник, мъж, който ухажваше една от лелите му, мъж,

който сякаш винаги бе готов да се засмее.

Друго движение привлече погледа му. Сестричката му, десетгодишна, тичаше с все сили — от друга шатра, чито обитатели умираха под сечащите мечове... — „Нашата шатра. Татко...“

Влечугото вдигна глава, видя сестра му и се хвърли след нея.

Изведнъж Абасард се усети, че тича, право към чудовищното същество.

Дори да видя приближаването му, то остана безразлично — до последния миг, когато Абасард вдигна тоягата и замахна, с надеждата, че ще порази звяра в задния крак, ще чуе пукота на счупени кости...

По-близкият меч посече навън, толкова бързо, толкова...

Абасард се намери легнал в мокрите треви. От едната страна на тялото му се изливаше топлина и докато се изливаше, му ставаше все по-студено. Зяпна, все още без да вижда нищо, усети, че нещо изобщо не е наред — лежеше уж на една страна, но главата му беше като сплескана, ухото му се бе прилепило в земята. Отдолу и под главата му трябваше да има рамо и ръка, а точно оттам се изливаше всичката топлина.

А по-надолу, част от гърдите му... нея също сякаш я нямаше.

Можеше да усети десния си крак, как рита в земята. Но не и левия. Не можеше да разбере защо.

Бавно се отпусна на гръб, взря се в нощното небе.

Толкова много място имаше там, таван, недостижим за ничия ръка, покрил място, в което можеха да живеят. Не натъпкани, с достатъчно място за всички.

Осъзна, че е щастлив, че е дошъл тук — да гледа, да види, да разбере. Беше щастлив, докато умираше.

Червената маска излезе от тъмното при чакащия го с ледерийския кон Масарч. Зад него стадото родара се движеше — необозрима маса, с господстващите мъжки в челото, приковали вниманието си в Червената маска. Кучета лаеха и налитаха по фланговете. Далечните викове на другите двама воини показваха, че са там, където трябва да са.

Червената маска се качи на седлото, кимна на Масарч и смуши коня.

Затаил дъх, Масарч се взираше в далечния ледерийски стан, където грозното клане като че ли продължаваше с нестихваща сила. „Неговите бранители, така каза.“

„Не се бои от предстоящите предизвикателства. Ще вземе кожата на бойния главатар на Ганеток. Ще ни поведе на война срещу ледериите. Той е Червената маска, който се отрече от оул, за да се върне сега.“

„Мислех си, че е много късно.“

„Сега си мисля, че сгреших.“

Отново помисли за смъртната си нощ и спомените се върнаха като крилати демони. Беше полуудял в онова изкорубено дърво, беше полуудял толкова, че едва ли нещо от него бе оцеляло, за да се върне, когато утринната светлина го заслепи. Сега безумието се беше разбудило, щипеше в пръстите на крайниците му, свободно и диво, ала все още колебливо, все още не беше готово да действа, да покаже лицето си. Нямаше нищо, което да го сдържа. Никой.

„Никой освен Червената маска. Моят боен главатар.“

„Който отприщи своята лудост преди толкова години.“

5.

Омаловажаване засегна нашите прехвалени идеали преди много време, но такива поражения са трудни за измерване, да станеш и да посочиш с пръст дадено място, даден момент, и да кажеш: ето тук, приятели, точно тук нашата чест, нашата поченост умря.

Заболяването беше прекалено безинтересно, в твърде голяма степен продукт на отказа ни от разсъдлив поглед и загриженост. Смисълът на думите губеше прецизността си — и никой не си правеше труда да обвини онези, които цинично злоупотребяваха с думите, за да послужат на собствените им амбиции, за собственото им бягство от отговорност. Лъжите минаваха без съпротива, законната деятелност се превърна в преструвка, уязвима на подкуп, и самото правосъдие се превърна в стока, променливо в своето неравновесие. Истината беше изгубена, химера, префасонирана така, че да съответства на ламтежите, система от предразсъдъци, при което целият политически процес бе сведен до клоунска шарада от фалшиво възмущение, неискрено позорство и всепроникващо презрение към простолюдието.

Внедрените някога идеали и честта, създадена от тяхното приемане, не могат никога да бъдат възвърнати освен, уви, чрез открыто, спонтанно отхвърляне, неизменно подстрекавано от простолюдието, при стечението на един определен критичен момент, на едно събитие, на такава нагла несправедливост, при която революцията става единственият възможен отговор.

Приемете това като предупреждение. Лъжците лъжат и продължават да го правят дори и след като бъдат засечени и изобличени. И ще лъжат още, и след време такива лъжци ще се самоубедят и с цялото си чувство за лична правота ще освободят лъжците от виновност.

Докато не дойде времето, когато ще бъде изречена една последна лъжа, онази, на която ще може да се отвърне единствено с гняв, с хладно убийство, и на този ден кръв ще потече по всяка стена на това прехвалено отчуждено общество.

Реч на обвинения в държавна измяна Майстор на гилдия Семел Фурал, от Гилдията на майсторите на закопчалки за сандали

От костенурките, известни като „виник“, женските обитаваха в по-голямата си част най-горните предели на безбройните извори на река Ледер, в езерата и тресавищата под боровите гори в подножията на планините Блуроуз. Планинският отток, заприщен и задържан от бентовете, които строяха плоскоопашатите речни плъхове, се спускаше на скромни стъпки към по-широките сливащи се притоци, които захранваха голямата река. Костенурките виник бяха с дълги изгърбени коруби, а силните им предни крайници свършваха с ноктести лапи с противостоящи палци. В сезона за снасяне на яйца женските — много по-малки от мъжките, които обитаваха дълбоките реки и моретата — започваха да порят из езерцата в търсене на гнездата на водоплаващите птици. Щом намереше някое достатъчно голямо и достъпно, женската виник си го присвояваше и преди да снесе яйцата си, отделяше слуз, която покриваше птичите яйца. Тази слуз притежаваше свойства, забавящи развитието на малките пиленца. А после, щом снесеше своите яйца, костенурката откъсваше цялото гнездо и го оставяше да заплува свободно, понесено от течението. При всеки бент се събираха млади мъжки виники, за да извлекат гнездата през сухия терен, та да могат да продължат пасивната си миграция надолу по река Ледер.

Много гнезда потъваха или се натъкваха на някое фатално препятствие по своя дълъг мъчителен път до морето. Други биваха нападани от възрастните виники, обитаващи дълбините на голямата река. В онези гнезда, които успяваха да стигнат до морето, яйцата се излюпваха, излюпените костенурчета се хранеха с птичите ембриони, след това цопваха в солената вода и започваха да плуват. Едва след

като достигнеше младежката си възраст — шейсет или седемдесет години, — новото поколение виники започваше дългогодишното си пътуване обратно нагоре по реката, до далечните мътни езера на северния лес на Блурууз.

Гнездата се поклащаха във водите на Ледер, докато тя течеше през мерзкия град Ледерас, седалището на императора. Местните рибарски лодки ги отбягваха, тъй като едри мъжки виник понякога проследяваха гнездата малко под повърхността — и ако не се окажеха достатъчно гладни, за да нападнат гнездото, го защитаваха. Малцина рибари биха предизвикили по своя воля същество, което може да тежи колкото речна галера и е способно да разкъса такава галера на парчета с клюна си и силните си ноктести предни крайници.

Пристигането на гнездата възвестяваше началото на лятото, както и облаците комари, кръжащи над реката, спадането на речното ниво и вонята на оголените наноси покрай бреговете.

На възвищението зад Стария дворец, запуснатото пространство, където се издигаха основите на древни кули, и особено една, построена от черен камък и с ограден с ниска стена двор, един прегърben закачулен мъж се тътреше едва-едва, стъпка след болезнена стъпка. Гръбнакът му беше изкривен, извит от стари опустошения на несдържана сила, ръбът на всеки прешлен се открояваше под изтърканото наметало. Раменете му бяха толкова увиснали, че ръцете му току докосваха земята и мъжът сякаш вървеше почти на четири крака.

И той беше дошъл да търси гнездо. Купчина разорана пръст и повехнали треви, разровена от червей дупка към мъртво вече селение. Търсеше със свръхестествено изострени сетива, движеше се из двора от една гробна могила към друга. Празно... празно... празно.

Странни насекоми се отдръпваха от пътя му. Комари бръмчаха в лудешки рояци над него, ала не кацаха да се нахранят, защото кръвта на търсача бе прогнила от хаос. Гаснещата светлина на деня опипваше окаяната му сянка, сякаш търсеше смисъл в това тъй злокобно петно на запустелия двор.

Празно...

Но ето тази могила не беше първата. Той си позволи миг ликуване. Подозренията му се потвърдиха, най-сетне. Мястото, което бе мъртво... не беше съвсем мъртво. О, Азатът не беше нищо повече от

безжизнен камък, цялата му сила и цялата му воля се бяха изцедили. Но все пак никаква магия се бе задържала тук, под тази голяма могила, обкръжена от разкривени дървета. Куралд със сигурност. Вероятно Галайн — вонята на Тайст Андий беше почти осезаема. Обвързвачи ритуали, дебело заплетено кълбо, да държи нещо... някой... долу.

„Започна да се разплита! Някой е бил тук — преди мен! Неотдавна.“ Магия, целяща да освободи това пленено същество. „Отче на Сянка, трябва да помисля!“

Ханан Мосаг спря до могилата, умът му работеше трескаво.

Отвъд запустелите дворове с руините реката продължаваше да тече към далечното море. Понесените от течението й гнезда на виник се въртяха лениво, пълни с млечнозелени яйца, все още топли от дневната горещина, със затворени вътре телца, които помръдваха, жадни за раждането на светлината.

Тя вдигна глава с рязко движение, кръв и късчета бял дроб бяха зацепали устата и брадичката ѝ, хълзгаха се надолу и капеха в разпрания гръден кош на жертвата ѝ — глупак, който, несъмнено погълнат от самозаблудите за господство и тирания, бе решил да я проследи дебнешком по целия път от Горните пазари. Беше се превърнало в нещо съвсем просто. Самотна, изгубила се привидно жена от знатно потекло обикаля из тълпите, без да забелязва потайните погледи и алчните изражения, които я следват. Беше като стръвта, използвана от рибарите, за да примамват безмозъчната риба в реката. Вярно, докато оставаше закачулена, с ръце, покрити с лъскава коприна с цвета на прясно биче сърце, с елегантни ръкавици от телешка кожа, както и с пътно увити гамashi от черен лен, нямаше начин някой да улови цвета на кожата ѝ, нито необичайните ѝ черти. А въпреки кръвта на Тайст Едур, която течеше разредена в жилите ѝ, тя не беше необичайно висока, което съответстваше на привидната ѝ уязвимост, тъй като беше ясно, че едурските окупатори в града са твърде опасни, за да ги напада прост ледерийски изнасилвач.

Беше го отвела в една задна уличка, където заби ръка в гърдите му и му изтръгна сърцето. Но най-много се наслади на белия дроб, пихтиестото месо, богато на кислород и невкуснalo още от вонящите сокове на насиленствената смърт.

Смъртният свят беше прекрасно място. Беше го забравила.

Но сега храненето ѝ бе прекъснато. Някой бе дошъл в двора на Азата. Някой беше проучил ритуалите ѝ, които разтваряха обвързвашите прегради, поставени от Силхас Руин. Тук можеше да възникне неприятност, а тя не беше склонна да търпи намеса в плановете си.

Вероятно Блудния, вечно месещият се кучи син. Или още по-обезпокоителното: онзи Древен бог, Маел. Ужасно претъпкан град, този Ледерас — но тя нямаше намерение дълго да се мотае тук, за да не разкрият присъствието ѝ и схемите ѝ да се объркат.

Изтри устата и брадичката си с ръкав, изправи се над жертвата си и тръгна.

Раутос Хиванар, главата на тръст „Свобода“, клечеше на калния бряг на реката. Работните екипи довършваха дневните разкопки точно зад него, изпомпващите екипи вече миеха, звуците от кухнята зад името предизвестяваха приближаващата вечеря. Той се стараеше да храни добре копачите си, колкото за да ги накара да работят добре, толкова и за да облекчи удивлението им. Сега вече разкопаваха много под речното ниво, в края на краищата, и ако не бяха непрекъснато работещите помпи, щяха да се трудят затънали до гърдите в кална вода. Без друго укрепването на стените изискваше постоянно внимание, както бяха склонни да хлътват навътре.

Раутос Хиванар беше потънал в размисъл, очите му незаинтересовано следяха носещите се надолу по реката гнезда на виник. Имаше наистина загадъчни предмети, заровени дълбоко и несвързани наглед помежду си, но той бе започнал да подозира, че всички те са част от едно цяло; че по някакъв все още непонятен начин може да се слобоят в някакъв механизъм. Някаква централна част оставаше неоткрита, беше убеден в това. Може би утре...

Чу стъпки от чехли по дъчената пътека, към реката — и след миг чу и гласа на Венит Сатад:

— Господарю.

— Венит, отделил си двама от домашната охрана за пътуването. Вземи още двама. И съответно още два товарни коня. Ще пътувате без

фургон, както се разбрахме, но няма нужда това да е причина да се лишите от удобства.

— Добре, господарю.

— И запомни, Венит. Летур Аникт във всяко отношение де факто е управител на Дрийн, независимо от официалния статут на едурския губернатор. Уведомиха ме, че ще намериш в Орбин Търсача на истината, агента на Инвигилатора, надежден съюзник. Колкото до Летур Аникт... фактите сочат, че Факторът е загубил... перспектива. Амбицията му, изглежда, е без задръжки, вече не е озаптена от разум или здрав смисъл.

— Ще съм старателен в разследването си, господарю.

Раутос Хиванар се изправи и погледна слугата си в очите.

— Ако се наложи, Венит, отклони се, но предпазливо. Не бих искал да те загубя.

Нешо подобно на изненада пробяга по набръканото лице на Дължника.

— Ще съм предпазлив, господарю.

— И последно — каза Раутос през рамо, вече бе тръгнал към имението. — Не ме поставяй в неловко положение.

Погледът на Дължника проследи господаря за миг, после лицето му отново стана безизразно.

Невидимо зад тях в реката, под едно от гнездата се надигна огромно туловище и над водата с плясък изплува огромна коруба, а под нея — мускулест врат и грамаден зейнал клон. Погълна цялото гнездо наведнъж.

След малко на повърхността останаха само леки вълнички.

— Знаеш ли, да видиш нещо е едно. Да го разбереш — съвсем друго.

Бъг извърна очи — беше зарял поглед над далечната река; светлината на залязващото слънце превръщаше повърхността във вълнист лист ковано злато — и изгледа намръщено Техол Бедикт.

— Много разсъдливо от твоя страна, господарю.

— Нали? Реших, че нормалното ми око само гледа, а синьото разбира. Схваща ли?

— Не.

— Добре. Радвам се.

— Нощта обещава да е и тежка, и гореща, господарю. Бих предложил мрежата против комари.

— Съгласен. Би ли ми я подал. Не мога да я стигна.

— Би могъл, ако протегнеш ръка.

— Какво намекваш?

— Нищо. Признавам, че съм малко... разсеян.

— Точно сега?

— Да.

— Не ти ли мина?

— Почти. Уви, определени индивиди са се размърдали из града тази вечер.

— Добре де, ще направиш ли нещо по въпроса, или аз трябва да върша всичко?

Бъг стана и отиде до леглото. Изгледа за миг излегналия се Техол Бедикт, после взе мрежата от пода и заметна господаря си с нея.

Очите, едното кафяво, а другото синьо, примириха.

— Не трябваше ли да има рамка, или нещо такова? Имам чувството, че ме подготвят за собственото ми погребение.

— Рамката я използвахме тази сутрин за огън.

— А-а. Е, това ще ме опази ли да не ме хапят?

— Вероятно не, но изглежда доста изящно.

Техол затвори синьото си око.

— Разбирам...

Бъг въздъхна.

— Хуморът на осъдените на смърт, господарю.

— Леле, ама си в страхотна форма, а?

— Нерешителен съм — отвърна Бъг. — Да, знам, един от вечните ми недостатъци.

— Това, което ти трябва, приятелю, е смъртната гледна точка на нещата. Тъй че дай да го чуем. Изложи ми дилемата си, Бъг, за да мога да ти предложа подходящо, смислено решение.

— Блудния следи краля-маг, за да разбере какво крои. Кралят-маг се забърква в нечестиви ритуали, поставени от друг асцендент, който на свой ред престава да яде прясно убит труп и се отправя за неочаквано рандеву със споменатия крал-маг, където те вероятно ще се запознаят и след това ще се спазарят взаимоизгодно да строшат

веригите, оковали друг асцendent — един, който скоро ще се освободи, което пък ще разтревожи друг далече на север, макар че точно той все още не е готов да действа. Междувременно отдавна потеглилата едурска флота заобикаля Драконово море и скоро ще навлезе в речното устие в своето съдбовно завръщане в нашия прелестен град, а с нея са двама свирепи бойци, никой от които най-вероятно няма да направи онова, което се очаква от него. И за да подсолим всичко това, тайната, която е душата на някой си Скабандари Кървавото око, потискащо скоро ще престане да е тайна и следователно и във връзка с това ни очаква интересно лято.

— Това ли е всичко?

— Ни най-малко, но по лъжичка наведнъж, както казвам винаги.

— Не го казваш ти. Шурк Елале го казва винаги.

— Склонността ти към отвратителни образи, господарю, е както винаги ненавременна и дълбоко неуместна. Сега за онова твоето смислено решение...

— Е, признавам, че съм разочарован. Ти дори не спомена за грандиозната ми схема да доведа империята до банкррут.

— Инвигилаторът в момента те издирва най-сериозно.

— Карос Инвиктад ли? Нищо чудно, че си ме сложил под саван. Ще се постараю да съм близо до ръба на покрива в деня, в който цъфне тук с олигавените си подлизурковци, за да мога да скоча долу, което, ще се съгласиш, е за предпочитане и пред една камбана време от неговата омразна гадна инквизиция. Междувременно, какво имаме за вечеря?

— Яйца от виник — намерих едно малко разбито гнездо, избутано под един кей.

— Но яйцата на виник са отровни, оттам и рояците жално цвърчащи чайки, дето кръжат над всяко малко плаващо островче.

— Въпрос на подходящо готвене, господарю, и на добавка на няколко съществени билки, които премахват повечето болестни ефекти.

— Повечето?

— Да.

— И разполагаш ли с тези животоподдържащи билки?

— Е, не, но реших да импровизирам.

— Ето ти го.

— Это ми го кое, господарю?

— Моя смислен отговор, разбира се.

Бъг примижа към Техол Бедикт, а той смигна, като този път се затвори кафявото око. Древният бог се навъси и измърмори:

— Благодаря ти, господарю. Какво ли щях да правя без тебе?

— Почти нищо, бас слагам.

Танал Ятванар постави пакета на бюрото на Инвигилатора.

— Донесе го една пачавра с мише лице тази сутрин. Сър, вярвам, че няма да се окаже сериозно предизвикателство за вас. Във всеки случай — продължи той, като започна да развива пакета, — наредиха ми да боравя с него деликатно и да го държа изправено. И след малко ще разберете защо.

Карос Инвиктад загледа с натежали клепачи как Ятванар внимателно развива мазния парцал. Отвътре се показва дървена кутия без капак, страните й като че ли бяха на пластове. Инвигилаторът се наведе, за да надникне вътре.

— Какви са указанията, Танал?

— Предизвикателството е да спреш движението на насекомото.

То явно ще продължи да се движи в кръг, докато не умре от глад — което впрочем е моментът на провал с главобълъсканицата... приблизително след четири месеца. Докато се върти, съществото няма да яде. Колкото до вода, малка бучка накиснат мъх ще е достатъчна. Както можете да видите, плочките отвътре могат да се пренареждат и се предполага, че щом бъде открита правилната последователност, насекомото ще спре. И вие ще сте победили главобълъсканицата. Ограниченията са следните: никакъв предмет не може да се поставя в кутията; нито можете физически да докосвате или влизате в контакт с насекомото.

Карос Инвиктад изпръхтя.

— Изглеждат съвсем ясни. Какъв е рекордът за решението?

— Няма. Вие сте първият и единствен играч, явно.

— Нима? Любопитно. Танал, трима затворници умряха в килиите си снощи — някаква зараза е плъзнала долу. Нареди да изгорят труповете на терена за посрещания западно от града. Най-старателно. И нареди останалите да се измият с дезинфектант:

— Веднага, Инвигилаторе.

Развалините се оказаха много по-обширни, отколкото си представяхме. Всъщност повечето историци на ранния период на колонията са обръщали малко или никакво внимание на докладите на Кралския инженер, в частност на Кеден Кан, който е служил от основаването до шестото десетилетие. По време на подготовката на строителния план на поселението е било проведено задълбочено проучване. Трите запазени джагски кули зад стария дворец всъщност са представлявали част от много по-голям комплекс, което, разбира се, е в противоречие с всичко, което се знае за джагската цивилизация. По тази причина може би ще е безопасно да се предположи, че джагският комплекс на брега на река Ледер представлява археологически обект от периода преди разпръсването. Тоест преди културата да се разпадне в своята внезапна стихийна диаспора. Алтернативна интерпретация би било това, че четирите главни кули, четирите сводести подземия и онова, което Кан нарича „Свързаният ров“, са принадлежали на една-единствена, необикновено лоялна фамилия.

И в двата случая това, което искам да изтъкна, е следното: извън джагския — или по-точно джагътския — комплекс има други руини. Разбира се, не е нужно да изтъкваме най-очевидното и все още съществуващо съоръжение „Азат“ — тази лекция ще трябва да почака за друг ден. По-скоро в район, покриващ почти цялото пространство на съвременен Ледерас, може да се намерят основи на стени, площащи и улици, оформени кладенци, дренажни канали и дори някаква форма на гробища или морга и — сега слушайте внимателно — всичко това не е по човешки модел. Нито по джагътски, нито дори на Тартенал.

Прочие, какви са детайлите на този неизвестен комплекс? Първо, той беше самоподдържащ се, с крепостни стени, изцяло покрит с многослойен покрив — дори площадите, уличките и улиците. Като крепост е буквално непревземаем. Под майсторски павирани подове

и улици съществува втори, дори още по-защититим град, чиито коридори и тунели днес може да се видят като интегрална част от нашата канализационна система.

Накратко, Ледерас, колонията на Първата империя, е бил основан върху развалините на по-ранен град, чиято планировка като че ли не е съобразена с присъствието на джагътските кули и на Азата, което подсказва, че предхожда и двете.

Дори първият инженер, Кеден Кан, не е бил в състояние или не е пожелал да се опита да идентифицира тези ранни строители. Не са открити буквально никакви артефакти — никакви парчета керамика, никакви скулптури, никакви останки от металообработване. Един последен интересен детайл. Изглежда, че през последните стадии на окупация обитателите са въвели панически промени в своя град. Анализът на Кан на тези усилия го е довел до извода, че се е случила катастрофална промяна в климата, защото усилията показват отчаян опит да се добави изолация.

Предполага се, че този опит се е провалил...

Вътрешният ѝ монолог секна внезапно, щом чу тихото шумолене на нечии стъпки. Вдигането на главата ѝ струваше огромно усилие, но Джанат Ейнар се справи малко преди тежката врата на килията да се отвори със скърцане. Един фенер хвърли светлина — мижава и слаба, но все пак — заслепяваща за нея.

Танал Ятванар се появи на прага — тя знаеше, че ще е той — и каза:

— Като гледам, още не си съвсем луда.

Тя се усмихна с напуканите си подути устни и изхриптя в отговор:

— Чета лекции. На средата на срока съм. Ранна история. Луда? О, несъмнено.

— Дълго не съм идвал. А ти страдаш. Колко немарливо от моя страна.

— Немарливото е, че ме държиш жива, жалка дребна отрепко.

— Е, това си го заслужих. На, пий.

— А ако откажа?

— Тогава, с неизбежната ти смърт, си победена. От мен. Сигурнали си, че искаш това, учена главо?

— Подтикваш ме към упорита съпротива. Разбирам. В края на краищата на садиста жертвата му е нужна жива. Колкото по-дълго е възможно.

— Обезводняването е най-неприятният начин да се умре, Джанат Ейнар.

Той вдигна меха до устните ѝ. Тя отпи.

— Не толкова бързо — каза Танал и го отдръпна. — Така просто ще ти прилошее. Което, както виждам, няма да ти е за първи път.

— Когато виждаш личинки да пълзят в собствените ти изпражнения, Ятванар... Следващия път не го носи тоя проклет светилник.

— Без него ще ослепееш...

— А има ли значение това?

Той отново се наведе и изля в устата ѝ още гълтка вода.

След това почна да я мие. Повръщаните стомашни сокове бяха възпалили напуканата ѝ кожа, бяха се отворили цели рани; мъчила се беше да измъкне ръцете си от прангите и китките ѝ бяха подути.

— Много по-зле изглеждаш — каза ѝ, докато клепеше раните с мехлем. — Не можеш да си измъкнеш ръцете, Джанат...

— Паниката не се интересува дали нещо може или не може да се направи, Танал Ятванар. Един ден ще го откриеш. Имало е един жрец преди време, през втория век, който създал култ, основан на предпоставката, че всяка жертва, отметната в тефтера на някого в смъртния му живот, очаква този някой отвъд смъртта. От най-леките рани до най-тежките, всяка жертва, предшествала те в смъртта... чака. Теб. Всеки смъртен води в живота си духовна икономика, трупа кредит и дълг. Кажи ми, Патриотисте, колко си задължен досега? Колко голямо е неравновесието между добрите дела и безкрайните ти актове на злост?

— Шантав, безумен култ — измърмори той и дори се отдръпна.

— Нищо чудно, че се е провалил.

— В тази империя — да, изобщо не е чудно. Жреца го изкарали на улицата и го разкъсали жив. Все пак, казват, били останали последователи сред покорените народи — тартеналите, фентите и нереките, жертвите на ледерийската жестокост, впрочем — и преди тези хора буквально да изчезнат от града, имало слухове, че култът се съживява.

Танал Ятванар се изсмя презрително.

— Онези, които се провалят, винаги имат нужда от патерица, от оправдание — превръщат нещастието в добродетел. Карос Инвиктад е идентифицирал тази слабост в един от своите трактати...

Смехът на Джанат бе прекъснат от хриплива кашлица. Щом се съвзе, тя се изхрачи и отвърна:

— Карос Инвиктад. Знаеш ли защо той толкова презира академиците? Самият той е провалил се учен. — Оголи почернелите си зъби. — Трактати ги нарича, така ли? Блудния да ни пази, колко жалко. Карос Инвиктад не можеше един приличен аргумент да оформи, да не говорим за трактат.

— Виж, тук грешиш — каза Танал. — Той дори е обяснил защо се е представил толкова зле като млад учен — о, да, той не би отхвърлил преценката ти за кариерата му като студент. Тласкан е бил от емоции тогава. Неспособен на състоятелни позиции, кипял е от гняв — но гняв към самия себе си, към собствените си провали. След години обаче е разbral, че трябва да изстърже всякаакви чувства от себе си. Само тогава вътрешният му поглед щял да се избистри.

— А, някакво нараняване му е било нужно значи. Какво е било? Измяна някаква, предполагам. Някоя жена? Протеже, патрон? Има ли значение изобщо? Карос Инвиктад вече го разбирам. Защо е това, в което се е превърнал. — Засмя се отново, този път без да кашля, и добави: — Колко сладка ирония. Карос Инвиктад се превърнал в жертва.

— Не бъди...

— Жертва, Ятванар! И не му е харесало, о, не, никак. Наранило го е — светът го е наранил и затова сега наранява *той*. И все пак все още не е изравnil сметката. Но виждаш ли, той никога няма да я изравни, защото в ума си все още е онази жертва, все още рита. Както сам каза преди малко, жертвата и нейната патерица, добродетелта на нещастието — едното подхранва другото, безкрайно. Нищо чудно, че се ежи със своята правота и с всичките си твърдения за безчувствен интелект...

Той я удари. Силно. Главата ѝ се отметна, потече кръв.

Задъхан, със странно стегнати гърди, Танал изсъска:

— Надсмивай ми се колкото искаш. Готов съм за това. Но не и на Карос Инвиктад. Той е последната истинска надежда на империята.

Само Карос Инвиктад ще ни поведе към слава, към нов век, век без едури, без смесена кръв, без провалени народи дори. Само ние, ледериите, империя, която ще се разширява с меч и огън чак до отечеството на Първата империя. Той е прозрал нашето бъдеще! Нашето предопределение!

Тя се взря в него на смътната светлина.

— Разбира се. Но първо трябва да избие всички ледерии, достойни за това име. Карос Инвиктад! Великият учен и неговите главорези...

Той я удари пак, по-силно, след това залитна назад вдигнал ръка — трепереше, с раздрана кожа, парче от зъб бе щръкнало от един пръст. Тя беше изпаднала в несвяст.

„Добре, сама си го изпроси. Не мълкна. Това означава, че го искаше, дълбоко в себе си, искаше да я бия. Чувал съм за това, Карос ми го е казвал — рано или късно започва да им харесва. Харесва им... вниманието.“

„Така. Не трябва да я пренебрегвам. Никога вече. Повече вода, и ще я държа чиста и нахранена.“

„И ще я бия.“

Но тя не беше в безсъзнание, защото заговори — заломоти нещо несвързано. Той не можа да разбере и се доближи.

— ... от другата страна... ще те чакам... от другата страна...

Нешо стегна вътрешностите му. И Танал Ятванар побърза да го прогони. „Никой бог не чака, за да въздаде правосъдие. Никой не отмята неравновесието на делата ни. Никой бог не стои извън собствените си неравновесия — защото и неговите дела са предмет на съдене, като на всеки друг. Кой тогава създава отвъдния живот? Нешо природно наложено? Глупости — в природата няма равновесие. Освен това природата съществува в този свят и само в него — правилата ѝ не означават нищо, щом мостът бъде преминат...“

Усети се, че върви по коридора, ужасната жена и килията ѝ вече бяха далече зад него — нямаше спомен кога въщност бе излязъл.

„Карос винаги казва, че справедливостта е заблуда. В природата тя не съществува. Възмездието, виждано в природните бедствия, е измислено от прекалено нетърпеливите и прекалено благочестивите, които са убедени, че светът ще свърши, но ще пощади тях и само тях.

Но както всички знаем, светът се наследява от омразните, не от праведните.“

„Освен ако едните и другите не са едно и също“ — споходи го мисъл, с гласа на Джанат.

Той изръмжа и забърза нагоре по изтърканите стъпала. Тя беше далече долу. Окована. Затворничка в единична килия. Нямаше спасение за нея.

„Оставих я долу, далече там долу. Далече зад себе си. Не може да избяга.“

Но в ума си чу нейния смях.

И вече не беше толкова сигурен.

Цели две крила от Вечния домицил бяха празни. Дълги запуснати коридори и никога необитавани стаи, складови помещения, административни зали, слугински помещения и кухни. Стражите, които обикаляха тези сектори веднъж на ден, си носеха фенери и оставяха след себе си пълна тъмнина. В усиливащата се влага на тези необитавани места прахта се беше превърнала в пръст, пръстта в гнило, а гнилото на свой ред изпускаше миризливи течности, които се изливаха по варосаните стени и се стичаха на вадички по подовете.

Запуснатостта и занемареността скоро щяха да надвият гениалните нововъведения на „Конструкции Бъг“, както бяха надвивали повечето неща, издигани от земята от ръце, а Турудал Бризад, Блудния, смяташе себе си за изключителен в най-пълното си разбиране на такива горчиви истини. Наистина, съществуваха и други Древни, които устояваха във формалното си съществуване, но те всички до един се бореха срещу опустошенията на неизбежния разпад. Докато Блудния това не можеше да го притесни.

През повечето време поне.

Джагътът бе разbral естеството на безсилието, вдъхновило Блудния за известна доза съчувствие към тези толкова трагични хора. Къде беше Голос сега? Вероятно отдавна мъртъв, предвид всички обстоятелства. Беше написал многотомни самоубийствени бележки — неговата „Лудост“ — която, предполагаше се, имаше някакво заключение, макар че Блудния нито беше виждал, нито чувал за съществуването на такова заключение. Може би, помисли си той с

внезапно подозрение, имаше някакво скрито послание в едно самоубийствено свидетелство без край, но ако беше така, то този смисъл бе твърде мътен за ума на когото и да било, освен за Джагът.

Беше проследил краля-маг до мъртвия Азат, задържал се беше там достатъчно дълго, за да схване намеренията на Ханан Мосаг, и сега се беше върнал във Вечния домицил, където можеше в мир да обикаля по тези празни коридори. Да размисля, наред с всичко останало, как отново да влезе в разгара на свадата. Да поведе отново битка срещу опустошенията на разпада.

Помисли си, че чува смеха на Готос. Но това несъмнено бе само въображението му, винаги жадно да се подиграе с толкова грижливо контролираните му импулси.

Озова се в коридор, плувнал в лепкава тинеста вода, и спря.

— Е, добре — промърмори с тиха въздишка. — За да завършиш едно пътуване, трябва първо да го започнеш. Най-добре да действаме, докато волята не си е отишла.

Следващата му стъпка го отведе на една морава с гъсти буйни треви и с изумителни цветя покрай обкръжилите поляната черни дървеса. Пеперуди танцуваха от едно яркоцветно петно на друго. Късчето видимо небе бе като леко обагрен цинобър, а въздухът изглеждаше странно разреден.

Зад него проговори глас:

— Не обичам компания тук.

Блудния се обърна. Бавно кривна глава.

— Рядкост е гледката на жена да вдъхва страх в душата ми.

Тя се намръщи.

— Толкова грозна ли съм, Блудни?

— Напротив, Менандори. По-скоро... страховита.

— Ти нахлу в моето убежище. — Замълча, после попита: —

Изненадва ли те, че такава като мен се нуждае от убежище?

— Не знам как да отговоря на това — отвърна той.

— Предпазлив си, Блудни.

— Подозирам, че търсиш повод да ме убиеш.

Тя мина покрай него. Зацепаните дрипави краища на дългия ѝ черен саронг се полюшнаха.

— Бездната бездънна да ме вземе — промълви тя. — Толкова ли съм прозрачна? Кой освен теб би предположил, че ми трябва

оправдание за убийство?

— Значи чувството ти за сарказъм е надмогнало самотата ти, Менандори. Винаги са ме обвинявали за това, нали? Моите... произволни действия.

— О, зная, че не са произволни. Само изглеждат така. Трагичният провал ти носи наслада, което ме кара да се чудя какво искаш от мен? Не си подхождаме добре с тебе.

— Какво кроиш напоследък? — попита той.

— Дължна ли съм да ти кажа?

— Защото имам информация, която ще ти се стори... доста подходяща за характера ти. И искам компенсация.

— Ако ти откажа, това твое пътуване ще се окаже напразно.

— Ще е напразно само ако опиташ нещо неприятно, Менандори. Нечовешките ти очи го изгledаха твърдо.

Той изчака.

— Небето се държи — каза тя.

— А, разбирам. Започна се значи?

— Не, но скоро.

— Е, ти не си от тези, които действат без дълга подготовка, тъй че не съм чак толкова изненадан. На чия страна ще разберем, че си накрая, Менандори?

— На моята си, разбира се.

— Ще имаш съпротива.

Едната тънка вежда се повдигна.

Блудния се огледа.

— Приятно място. В кой лабиринт сме?

— Няма да ми повярваш, ако ти кажа.

— Аха. — Той кимна. — В онзи. Много добре. Сестрите ти заговорничат.

— Не срещу мен, Блудни.

— Не пряко, или по-скоро — не непосредствено. Бъди сигурна, че махането на главата ти от раменете е крайната цел.

— Освобождават я значи?

— Предстои. Неизбежно.

— И ти няма да направиш нищо? А другите в онзи ужасен град?

„Други?“

— Маел си е... Маел. Кой друг се крие в Ледерас освен двете ти сестри?

— Сестри — изсумтя тя, усмихна се презрително и се обърна. Отиде до края на моравата, наведе се и откъсна цвете. Извърна се с лице към него, вдигна цветето и вдиша дълбоко аромата му.

От откъснатото стръкче закапа гъста черна кръв.

„Чувал съм да казват, че красотата е най-тънката кожа.“

Тя изведнъж се усмихна.

— Ами, никой. Погрешно се изразих.

— Подтикваш ме към трескаво и несъмнено погъщащо времето проучване, за да докажа безхитростността ти, Менандори. Каква причина би могла да имаш, за да ме отпратиш по такава диря?

Тя сви рамене.

— Заслужи си го, след като се натрапваш в убежището ми, Блудни. Приключихме ли тук?

— Твоето цвете се обезкърви — каза той, отстъпи назад и отново се озова в пустия наводнен коридор, в петото крило на Вечния домицил.

„Другите. Кучката!“

Веднага щом Блудния изчезна от поляната, Менандори захвърли цветето, а от леса се появиха две фигури, едната от лявата ѝ страна, другата — отдясно.

Менандори изви гръб и прокара пръсти през гъстата си червена коса.

Двете фигури спряха и я загледаха.

Знаеше, че ще спрат.

— Чухте ли? — попита тя, без да я интересува кой от двамата ще отговори.

И двамата мълчаха. Менандори се откана от позата си, изгледа навъсено мършавия, загърнат в сенки бог вляво и каза:

— Този бастун е просто нелепа превземка, знаеш ли.

— Не се занимавай с нелепите ми превземки. Кръв да капе от цвете, в името на Гуглата... опаа... — Богът, известен като Сенкотрон, кривна глава към високата закачулена фигура на другия бог. — Най-покорни извинения, Жътвар.

Гуглата, Господарят на смъртта, вдигна сепнато глава.

— Твоите?

— Извиненията ли? Не, естествено. Просто направих декларативно изказване. Имаше ли свързан с това проблем? Не. Ние, трите жестоки същества, се срещнахме, поговорихме си, почти за нищо не се разбрахме и заключихме, че предишните ни впечатления един за друг са били прекалено... щедри. Все едно, като че ли се съгласихме, повече или по-малко, по единствения въпрос, който ти, Качулати, пожела да поставиш. Нищо чудно, че си изпаднал в такъв екстаз.

Менандори изгледа намръщено Господаря на смъртта, търсеше някакво доказателство за екстаз. Не намери и отново погледна накриво Сенкотрон.

— Знай, че изобщо не съм приела претенцията ти.

— Съкрушен съм. Сестрите ти са тръгнали подир тебе. Ама наистина ужасно семейство имаш. Искаш ли помощ?

— И ти ли? Спомни си как изгоних Блудния.

Сенкотрон сви рамене.

— Древните мислят прекалено бавно. Моето предложение е от друга величина. Помисли внимателно, преди да го отхвърлиш.

— И какво искаш в замяна?

— Използване на портал.

— Кой портал?

Сенкотрон се изкиска зловещо, после каза съвсем сериозно:

— Старвалд Демелайн.

— С каква цел?

— За да ти осигуря помощ, разбира се.

— И ти искаш сестрите ми да бъдат отстранени — може би повече, отколкото аз. Гърчиш се на тъпия си трон, нали?

— Изгодно съвпадение на желания, Менандори. Питай Гуглата за такива неща, особено сега.

— Ако ти дам достъп до Старвалд Демелайн, ще го използваш повече от веднъж, нали?

— Не и аз.

— Заклеваш ли се?

— Защо не?

— Глупаво — изхриптя Гуглата.

— Ще държа на тази клетва, Сенкотрон — каза Менандори.

— Значи приемаш помощта ми?

— Както и ти моята по този въпрос. Изгодно съвпадение на желания, както каза.

— Права си — отвърна Сенкотрон. — Оттеглям всякаакви претенции за „помощ“. Ние си помагаме взаимно, както е редно при въпросното съвпадение. А след като приключим с текущата задача, нямаме никакви други задължения един към друг.

— Това е приемливо.

— Вие двамата — каза Качулатия — сте по-лоши и от адвокати. Едва ли държите да знаете какво правя с душите на адвокатите. — След миг Господаря на смъртта вече го нямаше.

Менандори се намръщи.

— Сенкотрон, какво е „адвокати“?

— Професия, посветена на изопачаването на законите с цел благодетелстване — отвърна той и бастунът му необяснимо затропа, докато се промушваше назад през дърветата. — Когато бях император, мислех да ги изколя всичките.

— И защо не го направи? — попита тя, докато той се стапяше на петно под дърветата.

Отговорът я застигна много смътно:

— Имперският адвокат каза, че ще е ужасна грешка.

Менандори отново остана сама. Огледа се и изпъшка:

— Боже, колко го мразя това място.

И миг по-късно също изчезна.

Джанал, някогашната императрица на Ледерийската империя, вече почти не приличаше на човешко същество. Бе използвана жестоко като проводник за хаотичната сила на Сакатия бог и тялото и бе разкривено в зловещ кошмар, с огънати кости, издути и изпънати мускули, а вече и огромни буци тълстина висяха от уродливото ѝ тяло. Не можеше да върви, не можеше да помръдне лявата си ръка, а магията беше разстроила ума ѝ, лудостта струеше от очите ѝ, които блеснаха злокобно в сумрака, когато Нисал спря на прага с фенер в ръка.

Стаята вонеше на пот, урина и гной от безбройните капещи рани по кожата на Джанал. Сладниковата воня на развалена храна и още

някаква миризма, лютива и лепкава, която напомни на конкубинката на императора за гниещи зъби.

Джанал се повлече напред със странно несиметрично отместване на бедрата и извъртане на дясната ръка. Замляска и Нисал видя слюнката, изливаща се от красивата някога, а сега обезобразена уста. Подът беше плувнал в слуз и тъкмо това, разбра тя, бе източникът на лютиво-лепкавата воня.

Конкубинката преглътна да надмогне гаденето и пристъпи напред.

— Императрице.

— Вече не! — Гласът беше хрип, изтъргнат от деформирано гърло, лига хвърчеше с всяко рязко помръдане на изродената челюст.

— Аз съм кралица! От неговия Дом, от неговия меден Дом — о, ние сме щастливо семейство, о, да, и един ден, един ден, скоро, ще видиш, онова пале на трона ще дойде тук. За мен, своята кралица. Ти, курво, ти си нищо — Домът не е за теб. Ти заслепяваш Рулад за истината, но един ден погледът му ще се проясни, след като... — Гласът и спадна до шепот. — След като се отървем от тебе.

— Дойдох да видя дали имате нужда от нещо...

— Лъжкиня. Дошла си да търсиш съюзници. Мислиш да го откраднеш. От мен. От нашия истински господар. Ще се провалиш! Къде е синът ми? Къде е?

Нисал поклати глава.

— Не знам. Не знам дори дали все още е жив — някои в двора твърдят, че е, други ме уверяват, че отдавна е умрял. Но, императрице, ще се помъча да го разбера. И веднага ще дойда при вас. С истината.

— Не ти вярвам. Ти никога не си била моя съюзничка. Ти беше курвата на Езара.

— Турудал Бризад посети ли ви, императрице?

За миг изглеждаше, че Джанал няма да отговори. След това успя да кривне рамене, в израз на презрение.

— Не смее. Господарят вижда през моите очи — какви това на Рулад и той ще разбере. През моите очи — погледни отблизо и ще познаеш бог. Не бог — Богът. Единственият бог, който вече е от значение. Останалите са слепи, слепи, какъвто си направила Рулад, но всичките ги чака изненада, о, да. Домът е голям — по-голям, отколкото си представяш. Домът сме всички ние, курво, и един ден тази истина

ще бъде огласена, тъй щото всички да я чуят. Виждаш ли ме? На колене съм и това не е случайно. Всяко човешко същество ще бъде на колене един ден, и те ще ме признаят за своята кралица. Колкото до Краля във вериги... — Тя се изсмя, звук, задръстен от хракките. — Е, короната е безразлична чий череп стяга. Палето се проваля, знаеш ли. Проваля се. Има... неудовлетворение. Трябва да те убия, тук и сега. Ела насам, курсо.

Вместо да се приближи, Нисал отстъпи крачка назад, после втора.

— Императрице, канцлерът е източникът на... провала на Рулад. Вашият бог трябва да узнае това, за да не направи грешка. Ако ще убивате някого, трябва да е Трайбан Гнол и, може би, Карос Инвиктад — те заговорничат да узурпират властта на Едур.

— Едур? — Тя се изсмя. — Господарят почти е приключил с тях. Почти е приключил.

— Ще пратя слуги — каза Нисал. — Да почистят стаята ви, императрице.

— Шпиони.

— Не, от личния ви антураж.

— Предатели.

— Императрице, те ще се погрижат за вас, те са ви верни.

— Не ги искам! — Джанал се присви на пода. — Не искам... да ме видят така.

— Преди това ще ви донесат легло. С балдахин. Можете да го дръпнете, когато дойдат. Ще подадете мокрите... дрехи и завивки, без да ви видят.

— Ще направиш това? Исках да си мъртва.

— Миналото е нищо — каза Нисал. — Вече е нищо.

— Махни се — изхриптя Джанал и извърна очи. — Господарят е отвратен от теб. Страданието е естественото ни състояние. Истина, която трябва да се огласи, и аз ще го направя, когато си спечеля новия трон. Махни се, курсо, или ела насам.

— Очаквайте слугите ви до една камбана — каза Нисал, обърна се и излезе от ужасната стая.

Щом стъпките на курвата заглъхнаха, Джанал, кралицата на Дома на вериги, се сви на кълбо на хълзгавия мръсен под. Лудост току проблясваше в очите ѝ — светне, изчезне, появи се отново. Отново и отново, и отново. Говореше с два гласа: единия напрегнат и строг, другия — хриплив.

— Уязвима.

— До последната война. Гледай армията, как се върти и се върти, в кръг. Тези жалки игри тук, тези мигове почти отминаха, отминаха ни всички. О, когато болката най-сетне свърши, тогава ще прозреш истината за мен. Скъпа кралице, моята сила някога бе най-сладката целувка. Любов, която нищо не може да унищожи.

— Дай ми трона. Ти обеща.

— Струва ли си?

— Моля те...

— Всички просят от мен и го наричат молитва. Колко горчив благослов трябва да проглътна от този вечен извор на ужас, на жълч и на гола алчност? Никога ли няма да прозрете? Да разберете? Трябва да намеря сломени и отчаяни. Просто не очаквай да те помилвам, не очаквай ласката ми. Никой не разбира как боговете се боят от свободата. Никой.

— Ти ме изльга.

— Ти сама се изльга. Всички го правите и го наричате вяра. Аз съм вашият бог. Аз съм това, което ме направихте. Осьждате моето безразличие, но те уверявам, още повече ще осъждаш моето внимание. Не, не заявявай обратното. Зная какво твърдиш, че си готова да направиш в мое име. Зная, че най-големият ти страх е, че един ден ще те призова за това — и тук е същинската игра, тук са ашиците на душата. Гледай ме, смъртна, гледай ме, когато те призовава на това. Всекиго от вас.

— О, моят бог е луд...

— Какъвто искаше да бъда, такъв съм.

— Искам си трона.

— Винаги искаш.

— Защо не ми го дадеш?

— Отговарям като бог: ако ви дам каквото искате, всички ще умрем. Ха, знам — все едно *ти е!* О, вие, хората, вие сте нещо друго. Превръщате всеки мой дъх в агония. И всеки мой гърч за вас е екстаз.

Добре, смъртна, ще отвърна на молитвите ти. Обещавам. Просто да не си казала, че не съм те предупредил. Недей. *Никога.*

Джанал се изсмя, пръснаха слюнки.

— Всички сме луди — прошепна тя. — Да, съвсем луди. И се катерим в светлината...

Въпреки всички забързани слуги и неподвижните стражи с шлемове по разните входове, за Нисал по-обитаваните зони на Вечния домицил бяха някак си по-потискащи от пустите коридори, които бе оставила зад себе си преди третина камбана. Подозрителност вгорчаваше въздуха тук, страх се промъкваше като сенки под нозете, между колоните и покрай светлината от факли. Вечният домицил гъмжеше от параноя, интриги и назряваща измяна. Сякаш хората просто не можеха да се справят по-добре и бяха обречени вечно на това мизерно съществуване.

Явно в мира нямаше нищо удовлетворяващо освен свободата, която предлагаше — свободата да не стигнеш до нищо добро. Тя беше потресена от посещението си при най-вероятно обезумялата бивша императрица, Джанал. Този Сакат бог наистина дебнеше в очите й — Нисал го беше видяла, усетила бе смразяващото, нечовешко внимание, приковано в нея, пресмятащо, разсъждаващо за възможната й полза. А тя не искаше да става част от божии планове, особено на този бог. Още по-плашещото бе, че амбициите на Джанал си оставаха, изпълнени с видения за върховна власт въпреки изтерзаното й осакатено тяло. Богът използваше и нея.

Из двореца като вятър съскаха слухове, мълви за войнствена конспирация на погранични кралства и племена на изток. Докладите на канцлера пред Рулад много изкусно внушаваха залогът да се вдига. Официална декларация за война, марш на събраниите войски през границите в превантивна завоевателна кампания. И че е по-добре да се лее кръв по техните земи, вместо на земята на ледерите, в края на краишата. „Щом предвожданият от Болкандо съюз иска война, трябва да им я дадем.“ Блясъкът в очите на канцлера противоречеше на хладния, почти безизразен тон, с който бе произнесъл тези думи.

Рулад бе помръднал на трона си и замърмори притеснено — едурите били твърде разпръснати, К’риснан прекалено обременени.

Зашо болканците толкова не го харесвали? Нямало било никакъв списък с жалби. Не бил направил нищо, за да разгори този пожар.

Трайбан Гнол изтъкна, кротко, че предния ден четирима агенти на заговора са били заловени на влизане в Ледерас. Предрешени като търговци, търсещи костени изделия. Карос Инвиктад изпратил по куриер техните признания, така че би ли желал императорът да ги види?

Рулад поклати глава, че не желае, и не отвърна нищо; изтерзаните му от болка очи се бяха приковали в плочките на подиума пред обутите му в пантофи крака.

Толкова отчаян беше този ужасен император...

Зави по коридора към личните си покой и видя висок воин пред вратата си. Тайст Едур, един от малкото в двореца. Смътно си спомняше името му. Май имаше нещо общо със сигурността.

Щом тя се приближи, той ѝ кимна за поздрав.

— Първа конкубинке...

— Императорът ли ви изпрати? — попита тя, мина покрай него и му махна с ръка да влезе. Малко мъже можеха да я притеснят — твърде добре познаваше умовете им. Много по-неудобно се чувстваше сред жени и буквально безполови мъже като Трайбан Гнол.

— Уви — отвърна воинът, — не ми е разрешено да говоря с мяа император.

Тя спря, обърна се и го погледна.

— Да не би да сте в немилост?

— Нямам представа.

Вече наистина заинтересувана, Нисал попита:

— Ще желаете ли вино?

— Не, благодаря. Знаете ли, че е издадена директива от Инвигилатор Карос Инвиктад да се съберат доказателства, водещи до ареста ви за противодържавна дейност?

Тя се вцепени. Изведнъж я заля топлина, а след това я смрази студ, капчиците пот бяха като лед по кожата ѝ.

— Дошли сте да ме арестувате ли? — прошепна Нисал.

Той повдигна вежди.

— Не, нищо подобно. Тъкмо напротив всъщност.

— Значи искате да се включите в мята измена?

— Първа конкубинке. Не вярвам да сте замесена в каквато и да е противодържавна дейност. А и да сте, съмнявам се, че действията ви са насочени срещу император Рулад.

Тя се намръщи.

— Щом не е императорът, тогава кой? И как биха могли да се смятат действията ми за предателски, ако не са насочени срещу Рулад? Мислите, че недоволствам от властта на Тайст Едур? И точно срещу кого заговорнича?

— Ако бях принуден да рискувам с предположение... канцлер Трайбан Гнол.

Тя замълча за миг. После попита:

— Какво искате? И не казахте кой сте.

— Простете. Аз съм Брутен Трана. Бях назначен да надзирарам действията на Патриотистите, макар че най-вероятно императорът вече е забравил тази подробност.

— Не съм изненадана. Все още не сте му докладвали.

Той отвърна с гримаса:

— Права сте. Канцлерът се е погрижил за това.

— Той настоява да докладвате на него, нали? Започвам да разбирам, Брутен Трана.

— Предполагам, че уверенията на Трайбан Гнол, че е предал съответните доклади на Рулад, са лъжливи.

— Единствените доклади, които императорът получава за Патриотистите, са тези от Инвигилатора, след като са прегледани от канцлера.

Той въздъхна.

— Подозирах го. Първа конкубинке, казват, че вашите отношения с императора достигат извън тези на владетел и избрана курва — простете, че използвам тази дума. Рулад е изолиран — от собствените си хора. Ежедневно получава петиции, но всички те са от ледерии и биват грижливо подбирани от Трайбан Гнол и неговия персонал. Това положение се влоши, след като флотите отплаваха, защото с тях заминаха Томад Сенгар и Урут, и много други от рода Хирот, включително братът на Рулад, Бинадас. Всички, които можеха ефективно да се противопоставят на машинациите на канцлера, бяха отпратени. Дори Ханради Халаг... — Думите му загълхнаха и той се

взря в нея, после сви рамене. — Трябва да говоря с императора, Нисал. Насаме.

— Сигурно няма да мога да ви помогна, ако ме арестуват — каза тя.

— Само Рулад лично може да предотврати това — отвърна Брутен Трана. — Все пак мога да ви предложа известна закрила.

— Как?

— Ще ви зачисля двама телохранители. Едури.

— Единственият едур, който наистина е сам тук, е императорът. И може би Ханан Мосаг, макар че той все още има своите К'риснан — но никак не е сигурно, че някогашният крал-маг е верен на Рулад.

Нисал се усмихна тъжно.

— И тъй, оказва се, че в края на краищата Тайст Едур не са по-различни от ледериите. Знаете ли, Рулад би искал да е... другояче.

— Тогава, Първа конкубинке, може би заедно ще успеем да му помогнем.

— Твоите телохранители ще трябва да са много потайни, Брутен. Шпионите на канцлера ме наблюдават непрекъснато.

Едурът се усмихна.

— Нисал, ние сме деца на Сянката...

Някога, много отдавна, тя беше повървяла известно време през селението на Гуглата. На езика на елейнтите лабиринтът, който не беше нито нов, нито древен, бе познат под името Фестал'ритан — Пластовете на мъртвите. Намерила беше доказателство за това, докато обхождаше криволичещия срез на един пролом, чиито груби стени разкриваха неизброими пластове, доказателство за истината на унищожението. Всеки съществувал някога вид бе затворен в утаечните слоеве на Фестал'ритан, но не като в геологически пластове, каквито можеха да се намерят на всеки свят. Не, в царството на Качулатия се съхраняваха искрите на душата и тя бе станала свидетел на техния „живот“, изоставен тук, съкрушен и неподвижен. Самият камък беше жив, по силата на странния оксиморон, заразил езика на смъртта.

В разровените дворове, обкръжаващи безжизнения Азат на Ледерас, много от тези отдавна мъртви същества бяха изпълзели обратно през портала, вредни като паразити. Вярно, не беше съвсем

портал, просто... пукнатини и цепнатини, все едно някой ужасен демон беше сякъл от двете страни с нокти колкото двуръчни мечове и бе разкъсвал тъканта между лабиринтите. Битки бе имало тук, проливане на асцендентска кръв, изричане на клетви, които не е могло да се спазят. Все още можеше да подуши смъртта на боговете на Тартенал, можеше почти да чуе яростните викове на неверие, докато някой пада, после друг и друг... докато всички не изчезнат, отнесени във Фестал'ритан. Не ги съжаляваше. Твърде лесно беше да си арогантен, щом пристигнеш в този свят, да си мислиш, че никой не би могъл да се опълчи на развихрането на древната сила.

Отдавна бе открила гъмжило от истини в неустоимия напредък на времето. Грубото се оглаждаше и с оглаждането силата ставаше още по-гибелна. Всичко, което е било просто, с времето и под достатъчен натиск — и ако случайността се окажеше благоприятна, а не зловредна — добиваше по-голяма сложност. И все пак в един момент се прекрачваше праг и сложността рухваше в развала. Нищо сигурно нямаше тук. Някои форми се издигаха и пропадаха с изумителна бързина, докато други можеха да се съхранят необичайно дълго в привиден застой.

И тъй, тя беше убедена, че разбира повече от мнозина, ала откриваше, че може да направи с това знание много малко. И сега стоеше в обраслия с бурени двор, студените й нечовешки очи се бяха приковали в уродливата фигура, клечаша на ръба на най-голямата разкопана гробна могила. Взорът й достигаше до хаоса вътре в него, виждаше настойчивия му порив да се разпад през сложната матрица от плът, кръв и кости. Болка се излъчваше от изкривения му гръб.

Доловил беше присъствието й и в него шепнеше страх, магията на Сакатия бог се усилваше. Ала не беше сигурен дали представлява заплаха за него. Междувременно амбицията се надигаше и отдръпваше като пенести вълни около острова на душата му.

Тя реши, че може да се възползва от това.

— Аз съм Ханан Мосаг — каза той, без да се обръща. — Ти... ти си соултейкън. Най-жестоката от Сестрите, прокълната сред едурския пантеон. Сърцето ти е измяна. Поздравявам те, Сукул Анкаду.

Тя пристъпи напред.

— Измяната е на заровената тук долу, Ханан Мосаг, на Сестрата, която някога почитахте. Чудя се доколко това е предопределено

съдбата ви. Някакви предателства да мъчат народа ви напоследък? А, видях това потръпване. Е, какво пък, никой от нас не би трявало да е изненадан.

— Ти работиш за освобождението ѝ.

— Винаги съм действала по-добре с Шелтата Лор, отколкото с Менандори... макар че сега случаят може да не е такъв. Погребаната си има своите... мании.

Тайст Едур изсумтя.

— Нямаме ли ги всички?

— От колко време знаеш, че скъпата ти закрилница е погребана тук?

— Само подозрения всъщност. От години. Мислех — надявах се да открия каквото е останало тук и от Скабандари Кървавото око.

— Грешен асцент — каза хладно Сукул Анкаду. — Ако беше разбрал кой кого предаде тогава, щеше да го знаеш.

— Долавям презрение в гласа ти.

— Защо си тук? Толкова нетърпелив да добавиш силата си към ритуалите, които развихрих долу?

— Навярно бихме могли да действаме заедно... за известно време — рече Ханан Мосаг.

— Каква ще е ползата от това?

Тайст Едур се извърна и я погледна.

— Очевидна. В този момент Силхас Руин издирва онзи, когото мислех, че ще намеря тук. Съмнявам се, че Шелтата Лор или ти ще сте доволни, ако успее. Мога да те поведа по дирята му. Мога също да предложа... поддръжка в момента на сблъсъка.

— А в замяна?

— Първо, можем да видим край на твоето избиване и изяждане на граждани в града. Второ, можем да унищожим Силхас Руин.

Тя изсумтя.

— Чувала съм подобна решимост да бъде заявявана и преди, Ханан Мосаг. Сакатия бог наистина ли е подготвен да му се опълчи?

— Със съюзници... да.

Тя премисли предложението му. Предателство щеше да има, но едва ли щеше да се случи, преди да бъде премахнат Руин — играта щеше да се завърти около контрола над Финнеста. Много добре

знаеше, че силата на Скабандари Кървавото око няма да е като някога и че онова, което е останало, ще е дълбоко уязвимо.

— Кажи ми, сам ли пътува Силхас Руин?

— Не. Има си шепа последователи, но от тях само един е повод за загриженост. Тайст Едур, най-старият брат Сенгар, бивш командир на воините на Едур.

— Изненадващ съюз.

— Колеблив е по-доброто определение. Той също търси Финнеста и съм убеден, че ще направи всичко, което му е по силите, за да не допусне да попадне в ръцете на Руин.

— Ах, целесъобразността ни тормози всички. — Сукул Анкаду се усмихна. — Добре, Ханан Мосаг. Споразумяхме се. Но кажи на Сакатия бог едно: бягането в момента на атаката, изоставянето на Шелтата Лор и мен срещу Силхас Руин и, да речем, измъкването с Финнест по време на битката ще се окаже фатална грешка. Докато издъхваме, ще кажем на Силхас Руин всичко, което трябва да знае, и той ще подгони Сакатия бог, и ще бъде неумолим.

— Няма да бъдете изоставени, Сукул Анкаду. Колкото до самия Финнест, държите ли да го вземете за себе си?

Тя се изсмя.

— И да се бием помежду си за него? Не, по-скоро бихме искали да го видим унищожен.

— Разбирам. Тогава бихте ли възразили, ако Сакатия бог се възползва от силата му?

— Такова използване ще причини ли някакво унищожение?

— О, да, Сукул Анкаду.

Тя сви рамене.

— Както желаете. — „Сигурно наистина ме смяташ за глупачка, Ханан Мосаг.“ — Твойт бог тръгва на война — ще му трябва цялата помощ, която може да получи.

Ханан Мосаг също отвърна с усмивка — крива и зла.

— Той не може да върви. Не може дори да пълзи. Войната сама идва при него, Сестро.

И да имаше някакво скрито значение в тази разлика, Сукул Анкаду не можа да я схване. Вдигна очи и се загледа над реката на юг. Кръжащи чайки, странини островчета от пръчки и треви, завъртени от теченията. И, доколкото можеше да долови, под кипящата повърхност

— огромни войнствени левиатани, за които островчета бяха като стръв. Каквото се доближеше до тях...

Разсея я тътен на сила от разровената могила и тя отново погледна надолу.

— Тя иде, Ханан Мосаг.

— Да се махам ли? Или тя ще е благосклонна към нашето споразумение?

— Виж, за това не мога да говоря от нейно име, едур. По-добре си върви — тя в края на краищата ще е много гладна. Освен това двете с нея имаме да обсъдим много неща... стари рани между нас, които да изцерим.

Загледа се след изгърбения магьосник, докато той се тътреше навън. „В края на краищата ти си много повече нейна рожба, отколкото моя, и бих предпочела, поне засега, да е без съюзници.“

„Всичко беше дело на Менандори, тъй или иначе.“

6.

Аргументът бе следният: една цивилизация, окована към ограниченията на прекаления контрол над нейното население, от избора на религия до производството на стоки, ще изсмуче волята и находчивостта на своя народ — за който тези качества престават да предлагат поощрение или награда. На първи план това е съвсем точно. Неприятността идва, когато противниците на такава система наложат крайната й противоположност, при която индивидуализът става божествен и свят и не е възможна по-висша служба на някой друг идеал (включително общността). В такава система безогледната алчност процъфтява под маската на свобода и на повърхността изплуват най-лошите аспекти на човешката природа, безкомпромисност толкова жестока и безсмислена, колкото и породилата я противоположност.

И тъй, в сблъсъка на тези две крайни системи човек става свидетел на брутална глупост и оплiscана с кръв безчувственост. Две войнствени лица, ръмжащи едно на друго през невъобразимо разстояние. И все пак в своята дейност и в своя фанатизъм те са просто огледални отражения.

Това щеше да е забавно, стига да не беше жалко и идиотско...

*В защита на състраданието
Денабарис от Ледерас, IV век*

Мъртвите пирати бяха по-добри според Шурк Еале. Имаше някаква извратена форма на справедливост в това живите да грабят мъртвите, особено щом ставаше въпрос за грабеж на най-скъпите им притежания. Удоволствието от това да дърпа от ръцете им вещи, които

в крайна сметка не струваха нищо, бе единствената причина за престъпната ѝ дейност, повече от достатъчен подтик да поддържа новооткритата си професия. Освен това беше добра в нея.

Трюмът на „Немряща благодарност“ беше пълен с товара от изоставения едурски кораб, ветровете бяха отривисти и постоянни, тласкаха ги здраво на север извън Драконово море и огромният флот по дирите ѝ като че ли не се доближаваше повече.

Едурски и ледерийски кораби, сто, може би и повече. Появили се бяха от югозапад и караха под остър ъгъл към морския път, който отвеждаше до устието на река Ледер. Същият морски път, по който сега пореше корабът на Шурк Елале, както и две търговски гемии, които „Немряща благодарност“ бързо настигаше. А тази последна подробност беше много неприятна, защото тези две гемии на Пайлот бяха узряла плячка, която без грамадата от имперски кораби, пълзящи зад гърба ѝ, щеше да удари.

Като сипеше ругатни, Скорген Кабан докуца до нея на кърмата.

— Боговете да ги поразят дано! — Първият помощник-капитан се надвеси над перилото и се изплю в кипналата пяна зад кила. — Ще ни гонят чак до пристанището на Ледерас.

— Точно така, Хубав. Което значи, че трябва да го направим красиво.

— Да бе!

— Ще се оправим — увери го Шурк Елале. — Щом влезем в пристанището, разпродаваме каквото имаме. Дано да е само преди флотата да е пристигнала, за да направи същото — защото тогава цената ще падне, помни ми думата. После тръгваме обратно. Ще има още кораби на Пайлот, Скорген.

— Не мислиш, че флотата се е натъкнала на онази плаваща развалина, нали? Изпънали са всички платна, все едно ни гонят. Влезем ли в устието, ще ни заклещят, капитане.

— Виж, тук си прав. Ако тази бура наистина ги е разпръснала, малко от тях са могли да се натъкнат на онази развалина, преди да потъне. — Помисли и добави: — Знаеш ли какво. Ще подминем устието. И ако не ни подгонят и продължат нагоре по реката, можем да обърнем и да ги последваме. Но това означава, че ще разтоварят преди нас, което значи, че няма да изкараме много...

— Освен ако товарът им не стигне до пазара — прекъсна я първият помощник. — Може всичко да иде за попълване на имперската хазна, капитане, или да иде за едурите и за никой друг. Бълд и Кагенца, в края на краищата. Винаги можем да намерим някой крайбрежен пристан и да си направим разпродажбата там.

— Ставаш все по-мъдър с всяка част от тялото си, която губиш, Хубав.

— Трябва да има и някаква компенсация, нали? — изсумтя той.

— Прав си. Добре, така ще направим, но забрави крайбрежния пристан — всички са бедни и мръсни толкова на север, там е само пустош и лоши пътища, по които дебнат разбойници. А ако няколко едурски галери тръгнат след нас, винаги можем да отцепим право към онзи заточенически остров от сам протока Фент — заливът е с тясно устие и били опънали верига да държат навън лошковците.

— Пиратите не са ли лошковци?

— Не са, според тях поне. Та сега заточениците държали нещата там.

— Съмнявам се, че ще е толкова лесно — измърмори Скорген. — Само ще им докараме неприятности. Не че едурите не са могли отдавна да ги завладеят. Просто не са им обръщали внимание.

— Може би да, може би не. Въпросът е, че ще ни свърши храната и водата, ако не можем да попълним припасите си някъде. Едурските галери са бързи. Достатъчно бързи, за да не ни изпускат. Така че тъкмо онзи остров ни е надеждата. — Шурк се навъси. — Адски срамна работа. Искаше ми се да се прибера у дома за малко.

— Тогава да се надяваме, че цялата им проклета флота ще тръгне по реката — рече Скорген Хубавия и се почеса около празната дупка на едното си око.

— Да се надяваме и да се молим. Молиш ли се на някои богове, Скорген?

— На морските духове най-вече. На Лика под вълните, на Пазача на мъртвите, на Гълтача на кораби, на Крадеца на ветрове, на Кулата на водата, на Криещите се рифове...

— Добре, стига. Задръж цялата тая гмеж от бедствия за себе си... гледай обаче да ги умилостивиш, както се полага.

— Мислех, че не вярваш във всичко това, капитане.

— Не вярвам. Но никога не вреди да вземеш мерки.

— Един ден имената им ще се вдигнат от водата, капитане — рече Скорген Кабан и направи сложен предпазващ жест с оцелялата си ръка. — И с тях моретата ще се вдигнат нависоко, за да поискат самото небе. И светът ще изчезне под вълните.

— Спри с проклетите си пророчества!

— Не са мои. На фентите са. Виждала ли се някога техни ранни карти? Показват бряг на левги навън от това, което е сега. Всичките им първи селища са под стотици разтези вода.

— Значи вярват, че пророчеството им се сбъдва. Само че ще отнеме десет хиляди години.

Той сви рамене.

— Може би, капитане. Дори едурите твърдят, че ледът далече на север се чупи. Десет хиляди години, дори сто. Тъй или иначе, отдавна ще сме мъртви.

„Говори за себе си, Хубав. Но пък от друга страна, каква мисъл. Да обикалям по морското дъно цяла вечност.“

— Скорген, младият Бурденар веднага да слезе от мачтата и да дойде в каютата ми.

Първият помощник направи кисела физиономия.

— Капитане, изтощаваш го.

— Не съм го чула да се оплаква.

— Естествено. На всички ни се ще да извадим тоя късмет — ще прощаваш, че съм толкова прям, но си е истина. Сериозно говоря обаче. Изтощаваш го, а той е най-младият ни моряк.

— Понеже всички останали ще пукнете от изтощение. Хайде, повикай го да слезе, Хубав.

— Слушам, капитане.

А тя се загледа отново назад към далечните кораби. Дългото търсене, изглежда, беше приключило. Какво ли щяха да донесат в красивия Ледерас освен буретата с кръв? „Герои. Всеки от тях е убеден, че може да направи онова, което не е успял никой друг. Да убие императора. Да го убие така, че да е мъртъв, по-мъртъв от мен, толкова мъртъв, че никога вече да не се съживи.“

Колко лошо, че това никога нямаше да се случи.

Венит Сатад, Длъжникът на Раутос Хиванар, спря с хората си пред последната придобивка към имотите на господаря си. Обновяването на хана течеше с пълна сила, увери се той, докато обикаляше, придружен от собственика на наетата строителна компания, главната сграда, а след това конюшните и други пристройки. Навсякъде се работеше усърдно.

И изведнъж спря.

Вдигнатото около неизвестния древен механизъм скеле беше свалено. Венит зяпна огромното съоръжение от неизвестен метал, зачуден защо сега, изложено на показ, му се струва толкова познато.

Издигаше се огънато, без видима спойка или сглобка на три четвърти нагоре — един път и половина колкото собствения му ръст. Върхът сякаш бе предназначен да се прикрепи към него някакво допълнително приспособление, стига сложните метални извивки да бяха нещо повече от декоративни. Предметът стоеше на платформа от същия странен сивкав метал — и отново нямаше никакво явно разделяне между него и самата платформа.

— Успяхте ли да разберете предназначението му? — попита Венит стария, почти оплешивял мъж, който го развеждаше из хана.

— Ами, имам някои хипотези — призна Бъг.

— Ще ми е интересно да ги чуя.

— Ще намерите други в града — каза Бъг. — Няма две, които да си приличат, но въпреки това са едни и същи, ако ме разбирате.

— Не, не те разбирам, Бъг.

— Същата изработка, същата мистерия за предназначението им.

Всъщност така и не си направих труда да ги опиша по изглед и местоположение, но е възможно да има някакъв шаблон и от този шаблон целта на съществуването им да може да се разбере. Може би.

— Но кой ги е построил?

— Представа нямам, Венит. Отдавнашни са, подозирам — няколкото други, които съм виждал лично, са предимно под земята и по-нататък към речния бряг. Заровени в наноси.

— В наноси... — Венит продължи да се взира, после очите му бавно се разшириха. Обърна се към стареца. — Бъг, искам да те помоля за една изключително важна услуга. Трябва да продължа по пътя си, далеч от Ледерас. Трябва обаче да пратя съобщение на господаря си. На Раутос Хиванар.

Бъг сви рамене.

— Не виждам трудност да се уреди, Венит.

— Благодаря ти. Съобщението е следното: той трябва да дойде тук, да го види това лично. И — това е най-важното — трябва да донесе колекцията си от артефакти.

— Артефакти?

— Той ще разбере, Бъг.

— Добре — рече старецът. — Мога да прескоча там до ден-два или мога да пратя бегач, ако искаш.

— Най-добре лично, Бъг, ако обичаш. Ако бегачът изопачи съобщението, господарят може и да го пренебрегне.

— Както искаш, Венит. Къде отиваш, ако мога да попитам?

Дълъжникът се намръщи.

— В Блурууз и след това до Дрийн.

— Дълго пътуване те чака, Венит. Дано се окаже скучно и без произшествия.

— Благодаря, Бъг. Как вървят нещата тук?

— Чакаме още материали. Като дойдат, може да го довършим.

Господарят измъкна още хора от екипите ми за проекта с укрепването в името му, но докато не дойдат подпорите, това не ми създава чак такива неудобства. — Погледна Венит. — Имаш ли представа кога ще приключи с всичко онова?

— Строго погледнато, не е точно укрепване, макар че е включено и то. — Замълча и избърса чело. — По-скоро научно изследване. Господарят разширява насыпите в реката, после дренира и изпомпва изкопите, та екипите да могат да копаят през наносите.

Бъг се намръщи.

— Защо? Да не се кани да строи дига или кей?

— Не. Изважда... артефакти.

Видя как старецът отново погледна към съоръжението. Воднистите му очи се присвиха.

— Не бих имал нищо против да ги видя.

— Някои от работниците и инженерите ги видяха... но никой не можа да разгадае функцията им. — „И да, те са свързани е това нещо тук. Всъщност едно от тях е съвършено копие на това, само че в много по-малък мащаб.“ — Когато предадеш съобщението, можеш да го

помолиши да видиш какво е открил, Бъг. Сигурен съм, че ще приеме наблюденията ти на драго сърце.

- Може би — отвърна разсеяно старецът.
- Е, аз трябва да тръгвам.
- Блудния да не те закача, Венит Сатад.
- И тебе, Бъг.
- Само да посмее той...

Последната фраза си беше не повече от шепот. Странна фраза. Но пък старците са склонни към подобни ексцентричности.

Атри-Преда Биват слезе от коня и закрачи през отломките. Лешояди и врани прехвърчаха от едно подуто тяло на друго, объркани сякаш от обилния пир. Въпреки усилията на хранещите се с мърша твари за нея бе ясно, че естеството на това клане е необичайно. Огромни мечове, грамадни нокти и зъби бяха избили тези нещастни заселници, войници и търговци на добитък. А онова, което бе избило хората тук, беше нанесло удар и преди — конната част, която бе подгонила Червената маска от северната порта на Дрийн, бе застигната от същата съдба.

До нея крачеше Надзорника Брол Хандар.

— Има демони, способни на това — рече той. — Като онези, които К'риснан призовават по време на война... макар рядко да прибягват до зъби и нокти.

Биват спря до едно загаснало огнище и посочи пръстта до него.

— Вашите демони оставят ли следи като тези?

Едурът погледна и след миг мълчание каза:

— Не. Това тук наподобява гигантска нелетяща птица.

— Гигантска? — Тя го погледна през рамо и тръгна.

Войниците също мълчаливо оглеждаха опустошения лагер.

Конният авангард чакаше на възвищението.

Стадата родара и мириди бяха откарани, следите им се виждаха ясно. Откарани на изток. Първо беше тръгнало стадото родара, миридите просто ги бяха последвали. Възможно беше да се догонят миридите, ако ледерийската част препуснеше с все сила. Биват подозираше, че нападателите няма да се задържат, за да се погрижат за по-бавно движещите се животни.

— Е, Атри-Преда — попита Брол Хандар зад нея. — Ще ги гоним ли?

Тя не се обърна.

— Не.

— Факторът ще е ужасно недоволен от решението ви.

— Това засяга ли ви?

— Ни най-малко.

Тя замълча. Надзорникът ставаше все по-уверен в назначението си. По-уверен или по-непредпазлив — в тона на Тайст Едур се долавяше презрение. Разбира се, това, че бе решил да придружи експедицията, бе достатъчно доказателство за укрепващата му независимост. При все това тя почти изпитваше съжаление към него.

— Ако този, Червената маска, може да призовава такива демони — продължи Брол Хандар, — ще е най-добре да се придвижваме с войска, придружени от ледерийски и едурски магове. Следователно подкрепям решението ви.

— Радвам се, че схващате военната логика, Надзорник. В този случай дори желанията на Фактора са без значение за мен. Аз съм първо и преди всичко офицер на империята.

— Да, така е. А аз съм представителят на императора в този район. Точка.

Тя кимна.

След няколко мига Тайст Едур въздъхна.

— Сърцето ми се къса, като виждам толкова много избити деца.

— Надзорник, ние сме не по-малко усърдни в избиването на оули.

— Това също ми къса сърцето.

— Такава е войната.

Той изсумтя, после каза:

— Атри-Преда, това, което става из тези равнини, не е просто война. Вашите ледерии са предприели кампания на изкореняване. Ако ние, едурите, бяхме решили да прекрачим този праг, нямаше ли да ни наречете варвари? Вие не държите високата позиция в този конфликт, колкото и да се стараете да оправдвате действията си.

— Надзорник — каза хладно Биват, — изобщо не ме интересуват оправдания, нито високата морална позиция. Твърде дълго съм била войник, за да вярвам, че такива неща имат някакво значение за

действията ни. Правим това, което можем да направим. Тук са били избити граждани на Ледер. Моя отговорност е да отвърна на това — и ще го направя.

— И кой ще спечели?

— Ние, разбира се.

— Не, Атри-Преда. Вие ще загубите. Както и оулите. Победителите са хора като Фактора Летур Аникт. Уви, хора като Фактора гледат на вас и на войниците ви не по-различно от начина, по който гледат на враговете си. Вас ще ви използват, а това значи, че много от вас ще умрат. На Летур Аникт му е все едно. На него му трябва да спечелите тази победа, но извън това нуждата му от вас приключва... докато не се намери нов враг. Кажете ми, нима империите съществуват само за да поглъщат? Никаква стойност ли няма в мира? В реда, просперитета, стабилността и сигурността? Нима единствените достойни награди са купищата монети в съкровищницата на Летур Аникт? Той ще си ги има — всичко останало е мимолетно и полезно само доколкото служи на него. Атри-Преда, вие в действителност сте по-долу и от Дължник. Вие сте роб — не греша в това, защото съм Тайст Едур, който притежава роби. Роб, Биват. Така хората от типа на Летур Аникт гледат на вас.

— Кажете ми, Надзорник, как бихте се справили вие без своите роби?

— Зле, несъмнено.

Тя се обърна и тръгна към коня си.

— Връщаме се в Дрийн.

— А тези мъртви граждани на империята? Нима ще оставите телата им на лешояздите?

— До месец дори и костите няма да ги има — каза Биват, метна се на коня си и хвана юздите. — Бръмбарите гризачи ще ги сдъвчат на прах. Освен това няма достатъчно почва, за да се изкопаят прилични гробове.

— Има камъни — отбеляза Брол Хандар.

— Покрити с глифове на оул. Да ги използваме значи да прокълнем мъртъвците.

— Ах, значи враждебността си остава, тъй че дори призраците воюват помежду си. Мрачен свят обитавате, Атри-Преда.

Тя го изгледа отгоре за миг, след което отвърна:

— По-добри ли са сенките, Надзорник? — И след като той не отвърна, го подкани: — Яхвайте си коня, ако обичате.

Лагерът на ганеток, пълен и с оцелелите от клановете севонд и нирита, се простираше из цялата долина. Отвъд, на изток, се издигаха огромни ръждивокафяви облаци — от огромните стада в следващите няколко долини. Въздухът бе прашен и лютив от миризма на огнищата. Малки групи воини се движеха напред-назад като банди разбойници, с извадени оръжия и кънтящи гласове.

По-рано през деня предни конни отряди бяха засекли Червената маска и жалкото му племе, но се бяха задържали на разстояние, по-заинтригувани като че ли от внушителното стадо родара, което се точеше след малката група. Неочаквано богатство за толкова малко ouли. Притежаването му оставаше открито за предизвикателство и за Червената маска стана ясно, щом дръпна юздите на едно възвишение с изглед към лагера, че вестта ги е изпреварила, възбудила е безброй воини за дръзко нападение: всички до един ламтяха за родара и горяха от желание да изтръгнат животните от жалката шепа воини на ренфаяр.

Уви, предстоеше му да ги разочарова.

— Масарч — каза той. — Останете тук. Не приемайте предизвикателства.

— Никой не се доближи достатъчно, за да види маската ти — рече младежът. — Никой не подозира към какво се стремиш, бойни главатарю. Щом го разберат, ще се озовем под обсада.

— Страхуваш ли се, Масарч?

— От смъртта ли? Не, вече не.

— Значи вече не си дете. Чакай, не прави нищо. — Червената маска смуши коня си и го подкара в сдържан галоп надолу по склона към лагера. Очи се приковаха в него, задържаха се, надигнаха се викове, гласовете — по-скоро гневни, отколкото изненадани. Докато най-близките воини не забелязаха оръжията му. Изведнъж над лагера на вълни се понесе приглушен ропот, а след него мърморене, същият гняв, който бе чул в началото, но този път — с по-дълбок тембър.

Товарните псетаоловиха надигащата се ярост и се запромъкваха по-близо, с оголени зъби и настръхнала козина.

Червената маска дръпна юздите. Ледерийският му кон отметна глава и застъпва на място, пръхтеше срещу грамадните псета.

Някой се приближаваше през насьbralата се тълпа, като носа на невидим кораб, пробиващ си път през високи тръстики. Отпуснат на чуждото седло, Червената маска зачака.

Хадралт, пъвгородният син на Капалах, крачеше с походката на баща си, но без неговото физическо обаяние. Беше нисък и мършав, разправяха, че уж бил много бърз с двата си къси извити меча. Обкръжаваше го дузина от най-преданите му воини, грамадни изгърбени мъже, чиито лица бяха боядисани в подобие на бакърени люстри, явно като ехо на неговата маска. Лицата под боята бяха смиръщени от едва сдържана ярост.

Хадралт — ръцете му шареха нервно по фетишите на широкия му колан — вдигна глава и изгледа навъсено Червената маска.

— Ако си онзи, който претендираш да си, мястото ти не е тука. Напусни или кръвта ти ще нахрани сухата земя.

Безстрастният поглед на Червената маска се плъзна над воините с бакърени лица.

— Изричаш ехото, но трепериш от извора. — Очите му отново се спряха на бойния главатар. — Сега съм пред тебе, Хадралт, син на Капалах. Аз съм Червената маска, бойният главатар на клана ренфаяр, и днес ще те убия.

Тъмните очи се разшириха, после Хадралт се изсмя.

— Твой живот беше проклятие, Червена маско. Не си спечелил правото да ме предизвикаш на двубой. Кажи ми, жалките ти палета ще се бият ли за теб? Амбицията ти ще ги убие всичките, а моите воини ще вземат стадата на ренфаяр. И жените на ренфаяр — но само все още плодните. Децата и старите ще умрат, защото са бреме, което няма да търпим. Ренфаяр ще престанат да съществуват.

— За да спечелят правото си да предизвикат моя род, Хадралт, твоите воини първо ще трябва да надвият моите поборници.

— А къде се крият те, Червена маско? Освен ако нямаш предвид това псе с белезите, което те следва.

Смехът при тази шага бе почти оглушителен.

Червената маска погледна кучето. То лежеше на земята вдясно от коня му, срещу всички други псета наоколо, без дори да се изправи. Песът вдигна глава и срещна очите му, сякаш не само разбираше

изречените думи, но също така очакваше на драго сърце възможността да се изправи срещу всеки предизвикател. Червената маска усети как нещо в гърдите му потрепна.

— Този звяр разбира от храброст — каза на Хадралт. — Де да можех да имам десет хиляди воини като него. Но единственото, което виждам пред мен, си ти, Хадралт, боен главатар на десет хиляди страхливци.

Въздухът сякаш настърхна от врятата, която изригна. Оръжия засвяткаха на слънчевата светлина, гъстата тълпа запристигна напред. Море от лица, изкривени от гняв.

Хадралт пребледня. После вдигна ръце и яростните викове загълхнаха.

— Всеки воин тук — заговори той с разтреперан глас — ще вземе парче от кожата ти, Червена маско. Нищо по-малко не заслужават в отговор на твоите думи. Искаш да вземеш мястото ми? Искаш да ги водиш? Да водиш... тези *страхливци*? Нищо не си научил в изгнанието си. Нито един воин тук няма да те последва, Червена маско. Нито един.

— Ти нае армия — каза Червената маска с презрение. — Тръгнахте редом с тях срещу ледериите. И тогава, когато битката ви бе предложена и вашите нови съюзници влязоха в бой — да се бият за *вас* — всички вие побягнахте. Страхливци? Думата е твърде мека. В моите очи, Хадралт, ти и твоите хора не сте оул, изобщо, защото никой истински оулски воин не би направил такова нещо. Видях измената ти. Истината е тази. Когато стана боен главатар тук, преди слънцето на този ден да докосне хоризонта, всеки присъстващ воин ще трябва да докаже цената си, да спечели правото си да ме следва. И няма да бъда убеден лесно. Медна боя на лицата на страхливци — по-голямо оскърбление не можеше да ми нанесеш.

— Слез — изръмжа Хадралт. — Слез от тази ледерийска кранта. Стъпи на земята, Червена маско, за да срещнеш края си.

Ала вместо това Червената маска извади рог от родара и го вдигна към устните си. Пронизващият звук усмири всички в лагера — освен псетата, които започнаха да вият. Червената маска затъкна рога в колана си.

— Времето повелява — заговори той достатъчно високо, та гласът му да отекне над всички, — стари врагове да намират мир с

хода на вековете. Водили сме много войни, но първата е онази, която все още се пази в паметта на оул, тук, на тази земя. — Замълча, щом усети трептенето на земята под себе си — както и всички други вече, — К'Чайн Че'Малле се приближаваха. — Хадралт, син на Капалах, сега ще застанеш сам и двамата с теб ще извадим оръжията си. Приготви се.

На рида, където стояха шепата воини на ренфаяр, се появиха още две фигури, огромни, извисени към небесата. После с плавни подскоци двете същества се понесоха надолу по склона.

Тишината надвисна тежко, чуваше се само тътенът на ноктестите стъпала. Ръцете, стиснали дръжките на оръжията, бавно ги пуснаха.

— Моите поборници — заяви Червената маска. — Те са готови за твоите, Хадралт. За твоите Бакърени маски.

Бойният главатар не отвърна нищо и Червената маска видя в изражението му, че не иска да рискува да изгуби силата на думите си, когато не се подчинят на заповедите му — както щяха да направят всъщност, истина, която вече всички съзнаваха. Съдбата чакаше само този самотен сблъсък на воли.

Хадралт облиза устни.

— Червена маско, след като те убия, какво ще стане с тези Кечра?

Без да отвръща, Червената маска слезе от седлото, тръгна напред и се спря на шест крачки пред Хадралт. Смъкна брадвата ригта и стисна здраво с две ръце дългата дръжка.

— Баща ти си отиде. Вече трябва да се пуснеш от ръката му и да застанеш сам, Хадралт. Този първи и последен път. Ти се провали като боен главатар. Поведе оулите на битка, после ги поведе в бягство. Предаде съюзници. А сега се криеш тук, на самия край на пустините, вместо да посрещнеш нашествениците ледерии меч срещу меч, зъби срещу гърло. Или ще отстъпиш, или ще умреш.

— Да отстъпя? — Хадралт кривна глава и устата му зяпна в подобие на усмивка. — Този избор не се предлага на никой оулски воин.

— Вярно — рече Червената маска. — Само на старците, които вече не могат да се защитят, или на ранените.

Хадралт се озъби.

— Не съм нито старец, нито ранен.

— И оулски воин не си. Твоят баща отстъпи ли? Не, разбирам, че не е. Погледнал е в душата ти и те е познал, Хадралт. И затова, колкото и стар да е бил, се е борил с теб. За племето си. За честта си.

Хадралт извади извитите си мечове. Трепереше.

И тогава един от Бакърените маски каза:

— Капалах яде в колибата на сина си. За една нощ се разболя и умря. На заранта лицето му беше като син лишай.

— Тренис'галах? — Очите на Червената маска се присвиха зад прорезите на маската. — Ти си отровил баща си, Хадралт? Вместо да срещнеш мечовете му? Как изобщо стоиш тук?

— Отровата няма име — промърмори същото Бакъreno лице.

— Заради мен оулите още живеят! — извика Хадралт. — Ти ще ги поведеш на заколение, Червена маско! Още не сме готови да се изправим срещу ледериите. Аз купувам оръжия — да, има ледерии, които вярват, че нашата кауза е справедлива. Отстъпваме бедна земя и получаваме чудесни железни оръжия — а сега ти идваш и разваляш плановете ми!

— Виждам ги тези оръжия — каза Червената маска. — В ръцете на мнозина от воините ти. Изпитани ли са в битка? Ти си глупак, Хадралт, да вярваш, че си спечелил в тази сделка. Търговците, с които се срещаш, са наемници на Фактора — той се облагодетелства и от двете страни в тази война...

— Лъжа!

— Бях в Дрийн — каза Червената маска. — Преди по-малко от две седмици. Видях фургоните и сандъците им със захвърлените им оръжия, железните мечове, които ще се строшат при първия удар в щит. Оръжията се чупят, губят се, но това си приел ти, заради това отстъпваш земя — земя, която е дом за прахта на предците ни. Дом за духовете на Оул, земя, която е пила оулска кръв.

— Ледерийските оръжия...

— Трябва да се взимат от труповете на войници — това са оръжията, заслужаващи името си, Хадралт. Ако трябва да прилагаш техния начин на бой, трябва да използваш подобаващи оръжия. А точно за това явно не си подгответен. И тъй, Хадралт, принуден съм да заключа, че си знаел истината. Ако е така, то търговците са ти плащали с повече от оръжия. Взе ли от монетите им, бойни главатарю? Знаят ли родствениците ти за купчината монети, която криеш в колибата си?

Видя как Бакърените лица бавно се отдръпнаха от Хадралт — бяха осъзнали измяната, която водачът им бе извършил спрямо тях, спрямо всички оули.

— Смятал си да се предадеш, нали? — продължи Червената маска. — Предложили са ти имение в Дрийн, нали? И роби и Дължници, които да ти угаждат. Канил си се да продадеш нашия народ, историята ни...

— Ние не можем да спечелим!!!

Последните думи на Хадралт. Три остриета изригнаха от гърдите му, забити в гърба му от собствените му Бакърени лица. С разширени от изумление очи първородният син и убиецът на Капалах, последния достоен водач на клана ганеток, зяпна Червената маска. Кривите мечове паднаха от ръцете му, той залитна напред и се изхлузи от остриетата с грозен съскащ звук, незабавно последван от швирнала кръв.

Очи — вече празни в смъртта. Тялото на Хадралт се строполи по лице в прахта.

Червената маска намести ригтата в коланите на гърба си и каза високо:

— Зърната падат от короната на стръка. Което еувредено там, прави всяко от децата му слаби. Проклятието на страхливостта свърши в този ден. Ние сме оул и аз съм вашият боен главатар. — Замълча, огледа събралиите се и добави: — Ще ви поведа на война.

На хълма над просналия се стан Масарч направи жест към слънцето и небето, към земята и вятера.

— Червената маска вече властва над оул.

Вдясно от него Крайсос изсумтя:

— Нима се съмняваше, че ще успее, Масарч? Кечра пазят фланговете му. Той е връхлитащата река от кръв и той ще наводни тези земи. И както ледериите ще се давят в нея, тъй ще се давим и ние.

— Ти изльга в смъртната нощ, Крайсос, и затова все още те е страх от смъртта.

От другата страна на Масарч изсумтя Тивин.

— Билката блидин бе изгубила силата си. Не хвана никой от двама ни през нощта. Аз крещях на земята, Масарч. Крещях и крещях.

И Крайсос също. Не ни е страх от онова, което иде.

— Хадралт беше убит от своите воини — каза Масарч. — В гръб. Това не вещае добро.

— Грешиш — каза Тивин. — Думите на Червената маска ги обърнаха всичките. Не мислех, че такова нещо е възможно.

— Подозирам, че ще го казваме често — отбеляза Крайсос.

— Трябва да слезем долу — каза Масарч. — Ние сме първите му воини, а зад нас вече са десетки хиляди.

Тивин въздъхна.

— Светът се промени.

— Ще живеем много повече, искаш да кажеш.

Младият воин го погледна и отвърна:

— Това ще го реши Червената маска.

Брол Хандар яздеше до Атри-Преда по дирята на търговския керван. Все още бяха на един ден от портите на Дрийн. Войниците зад тях бяха смълчани, едва сдържаха гнева си и мечтите си за мъст, несъмнено. Имаше части конница на блурууз, разположени в Дрийн скоро след анексирането на самия Блурууз. Доколкото Брол Хандар разбираше, завземането на Блурууз не беше минало така безкръвно, както с Дрийн. Някаква сложна религия бе помогнала за обединяването на изпитващите взаимна неприязнь части от населението, водени от загадъчно жречество, което ледериите не бяха успели да унищожат напълно. Все още съществуваха бунтовнически групи, главно в планините, обкръжаващи западната страна на територията.

Тъй или иначе, старата ледерийска политика на прехвърляне на части на блурууз в далечни провинции на империята продължаваше и под едурска власт и това определено бе признак, че рисковете си остават. Брол Хандар се чудеше как ли се справя новоназначеният Надзорник в Блурууз и си напомняше да установи контакт с колегата си — стабилността в Блурууз бе важна, тъй като всяко разпадане на главния снабдителен маршрут на Дрийн и загубата на търговския партньор можеше да се окаже пагубна, ако положението в Оул'дан доведеше до открита война.

— Изглеждате замислен, Надзорник — подхвърли Биват.

— Логистика — измърмори той.

— Ако под това имате предвид военна, тези потребности са моя отговорност.

— Нуждите на армията ви не може да бъдат удовлетворени в изолация, Атри-Преда. Ако този конфликт ескалира, както съм убеден, че ще стане, тогава и Факторът не може да гарантира, че няма да се появят недостиг, особено сред цивилните в Дрийн и околните селища.

— При пълномащабна война, Надзорник, нуждите на военните винаги имат предимство. Освен това няма причина да очакваме недостиг. Ледериите са опитни в тези неща. Цялата ни система на транспорт е изградена съобразно нуждите от експанзия. Ние владеем пътищата, необходимите морски маршрути и търговски съдове.

— Въпреки това остава една теснина, която може да се запуши — изтъкна Брол Хандар. — Планините в Блурууз.

Тя го изгледа изненадано.

— Основните търговски стоки на изток през тези планини са роби и някои луксозни храни от далечния юг. Блурууз, разбира се, е прочута с минералните си богатства, тъй като произвежда качествено желязо, което съперничи на ледерийската стомана. Калай, мед, олово, вар и горящ камък, както и кедър и бор — всичко това е в изобилие, а морето Блурууз изобилства с треска. В замяна огромните ферми на Дрийн ежегодно произвеждат богат зърнен урожай. Надзорник, май сте грешно осведомен за въпросните материални нужди. Недостиг няма да има...

— Може би сте права. — Той замълча, после продължи: — Атри-Преда, доколкото разбирам, Факторът е развил оживена търговия на нискокачествено оръжие и броня през планините Блурууз. Тези оръжия на свой ред се продават на оулите, в замяна на земя или поне на край на споровете за земя. Досега са били изпратени над четиристотин фургона. Макар Факторът да отговаря за десетъка, няма никакво официално признаване, нито облагане на тези стоки. От това мога само да заключа, че през тези планини без никакво официално одобрение се движат много други стоки.

— Надзорник, независимо от контрабандните операции на Фактора, планините Блурууз в никакво отношение не са „запушалка“, ако говорим за необходимото продоволствие.

— Надявам се да сте права, особено предвид скорошните провали по този път.

— Моля? Какви провали?

— Последният товар с нискоизвестно военно снаряжение не е пристигнал. Нещо повече — укреплението в прохода е разрушено и разположената там ледерийска част е разгромена.

— Какво? Не съм чувала такова нещо! Цяла рота — разгромена?

— Така изглежда. Уви, само това беше информацията, която ми осигуриха. Освен оръжията не бях сигурен какви други стоки е загубил Факторът в този товар. Ако, както казвате, нищо по-съществено не е попаднало в ръцете на разбойниците, съм донякъде облекчен.

Дълго никой от двамата не проговори. Бrol Хандар беше убеден, че мислите на Атри-Преда кипят, най-вероятно въвлечени във въртопа на объркването — несигурността колко знае Бrol и оттам — Тайст Едур, за незаконните дейности на ледериите. А може би още по-голямо неудобство изпитваше от степента, в която самата тя бе останала в неведение за скорошните събития в Блуроуз. Това, че е потресена, му подсказваше, че не е толкова агент на Летур Аникт, колкото се бе опасявал.

Накрая реши, че е изчакал достатъчно дълго, и каза:

— Атри-Преда, тази предстояща война с оулите... Кажете ми, решили ли сте колко попълнение на силите ви според вас ще е необходимо, за да се постигне победа?

Тя примига, очевидно мислеше за съвсем други неща. Но все пак отговори на въпроса му.

— Убедени сме, че оулите в най-добрия случай могат да изкарат на бойното поле осем до девет хиляди воини. Със сигурност не повече от това. Като армия, те са недисциплинирани, делят се заради стари кланови вражди и съперничество, а стилът им на воюване е неподходящ за бой като цялостна част. Поради това лесно могат да бъдат разбити. Общо взето, предпочитат да правят набези и засади, държат се на малки отряди и се стремят да си запазват възможност за измъкване. В същото време абсолютната им зависимост от техните стада и уязвимостта на главните им лагери неизбежно ще ги принуди да стоят на място и да се бият — при което ще ги унищожим.

— Кратко и ясно — каза Бrol Хандар.

— В отговор на въпроса ви, разполагаме с шест роти от батальона на Блурууз и почти пълно попълнение от Батальона на майсторите, наред с поделения от гарнизона на Дрийн и четири роти от бригадата Харидикт. За да осигура съществено числено превъзходство, ще помоля за бригадата „Пурпурна ярост“ и поне половината от Батальона на търговците.

— Допускате ли, че този — Червената маска — по някакъв начин ще промени тактиката, прилагана от оул?

— Не. Не го направи първия път. Заплахата, която представлява, е в гения му за превъзходни засади и ужасно ефективни набези, особено по снабдителните ни линии. Колкото по-скоро бъде убит, толкова по-бързо ще свърши войната. Ако успее да ни се измъкне обаче, можем да очакваме дълъг и кървав конфликт.

— Атри-Преда, смятам да поискам трима К'риснан и четири хиляди воини Едур.

— Тогава победата ще е бърза, Надзорник, защото Червената маска няма да може дълго да се крие от вашите К'риснан.

— Точно така. Искам тази война да свърши колкото може по-скоро и с минимални загуби — и от двете страни. Следователно трябва да убием Червената маска при първа възможност. И да разбием оулската армия, такава, каквато е.

— Искате да принудим оулите да капитулират и да търсят условия?

— Да.

— Надзорник, аз ще приема капитулация. Колкото до условията, единственото, за което ще настоявам, е пълно поражение. Оулите ще бъдат поробени, до един. Ще бъдат разпръснати из империята, но никъде близо до традиционното им отечество. Като роби, те ще са плячка и правото да избират първи ще дам на своите войници.

— Тоест съдбата на нереките, на фентите и тартеналите.

— Държа на това.

— Идеята не ми допада особено, Атри-Преда. Няма да се хареса и на никой едур, включително на императора.

— Нека да спорим по този въпрос, след като убием Червената маска, Надзорник.

Той се намръщи, но кимна.

— Съгласен.

И прокле наум Червената маска, който с такава лекота бе разкъсал надеждите му за спиране на враждебните действия и за справедлив мир. Сега Летур Аникт разполагаше с всички оправдания, които му трябваха, за да унищожи оулите, и в края на краищата никакъв тактически гений в засади и набези нямаше да е от значение.

„Проклятието на водачите е в това, че вярват, че могат да променят света.“

„Проклятие, което зарази дори и мен, изглежда. Нима и аз вече съм роб на Летур Аникт и такива като него?“

Гневът му бе като леден дъх, задържан дълбоко и дълго, но накрая разкъсващият му допир докосна гърлото му. Той изслуша последните думи на медноликия Натаркас, стана, обзет от безмълвна ярост, и излезе от колибата. Присви очи и се взря в безлунната, загърната в облаци нощ. Наблизо, неподвижни като изваяни от камък стражи, стояха неговите бранители К'Чайн Че'Малле, очите им смътно светеха в мрака. Щом Червената маска тръгна, главите им се извърнаха в синхрон след него.

Никое от двете същества обаче не го последва и той им беше благодарен за това. Всяка стъпка, направена от огромните гущери, караше лагерните псета да вият, а той не бе в настроение да слуша безмозъчния им вой.

Половината нощ бе отминала. Той беше призовал водачите на кланове и най-старите в родовете и всички до един се бяха струпали в колибата, доскоро принадлежала на Хадралт. Бяха дошли с очакване, че ще им се кара, че ще слушат още и още упреци от новия си, вдъхващ страх боен главатар, но Червената маска нямаше интерес да ги унизява повече — нали вече бяха под негова власт. Раните от отминалия ден бяха достатъчно пресни. Куражът, който бяха изгубили, можеше да бъде възвърнат само в битка.

Въпреки всичките си грешки Хадралт беше прав в едно — старият стил на воюване срещу ледериите бе обречен на провал. Но поддържаното от мъртвия вече боен главатар намерение да преобучи оулите на стил на воюване като този на ледериите беше, както обясни Червената маска на следовниците си, също обречено. Традицията не

съществуваше, оулите бяха обучени да боравят с неподходящите оръжия, а верността рядко прекосяваше редиците на клан и фамилия.

Трябваше да се открие нов начин.

След това Червената маска попита за наемниците, които бяха привлечли, и историята, която чу, се оказа и сложна, и мръсна. С мъка измъкваше подробните от неохотно разказващите, потънали в срам воини. О, имало беше предостатъчно ледерийски пари, осигурени като част от продажбата на земи, и отначало богатството се беше трупало с намерението да се купи чуждестранна армия — такава, каквато бяха намерили на граничните земи на изток. Но Хадралт бе започнал да ламти за всичкото злато и сребро дотолкова, че беше предал тази армия — отвел ги беше към смъртта им, вместо да им даде парите.

Такава бе отровата на парите.

Откъде бяха дошли тези чужденци?

От морето, както изглеждаше, слезли бяха на северния бряг на пустините от транспортни кораби под флага на Ламатат, далечно полуостровно кралство. Войници жреци и жрици, заклети на вълчи божества.

Какво ги беше довело на този континент?

Пророчество.

Червената маска се сепна при този отговор, който дойде от Натаркас, говорителя на Бакърените лица, същия воин, който бе разкрил убийството на Капалах от Хадралт.

— Пророчество, бойни главатарю — продължи Натаркас. — Последна война. Те дойдоха, за да търсят място, което наричаха Бойното поле на боговете. Себе си наричаха Сивите мечове, Риви на Тогг и Фандърей. Много жени имаше сред тях, една от тях дори командаваше. Другият командир беше мъж, едноок, твърдеше, че е губил окото си три пъти... Не, бойни главатарю, той все още е жив. Оцелял от битката. Хадралт го плени и го затвори. Лежи в окови зад кръвната колиба на жените...

И мълкна, ясно видял яростта в очите на Червената маска...

Сега бойният главатар крачеше на изток през лагерното поселище на ганетоките, натам, където в склона бяха врязани изкопите, отвеждащи сметта. Към кръвната колиба, която бе на жените, после зад нея, където окован за кол дремеше мръсният пленник. Долната половина на тялото му бе затънала в изкопа, по

който женската кръв и урина се процеждаше през кал, коренища и камъни към големите ями долу.

Червената маска спря над мъжа и той извърна глава и се взря с едното си око в него.

— Разбираш ли ме? — попита бойният главатар.

Кимване.

— Как се казваш?

Единственото око примиго и мъжът посегна да почеше подутата тъкан около празната очна кухина. След това изсумтя, изненадано сякаш, с усилие се надигна и седна.

— Анастер е новото ми име. — Странно кривване на устата, което можеше и да е усмивка. После добави: — Но мисля, че постарото ми име повече ми подхожда, с лека промяна тоест. Аз съм Ток.

— Усмивката се разшири. — Ток Неудачника.

— Аз съм Червената маска...

— Знам кой си. Знам дори какво си.

— Как?

— Тук не мога да ти помогна.

Червената маска опита отново.

— Какво скрито знание за мен смяташ, че притежаваш?

Усмивката се стопи и мъжът сведе поглед, сякаш заоглежда мръсния поток урина и кръв около коленете си.

— Нямаше много смисъл тогава. Още по-малко сега. Не си каквото очаквахме, Червена маско. — Закашля, после се изплю, встрани от кръвта на жените.

— Какво очаквахте?

Нова крива усмивка, но този път Ток не вдигна глава, когато отвърна:

— Ами, когато човек търси Първия меч на К'Чайн Че'Малле, нали, предполага, че това ще е... К'Чайн Че'Малле. Не човек. Правилно предположение, не мислиш ли?

— Първият меч? Не съм чувал такава титла.

Ток сви рамене.

— Поборникът на К'елл. Консортът на Матроната. Гуглата да ме вземе — крал. Всички те са едно и също в твоя случай. — Мъжът най-сетне отново погледна нагоре и нещо блесна в единственото му око. — Тъй че не ми казвай, че маската ги е заблудила. Моля те...

Проломът, от който се появи самотният мъж, едва се виждаше. Цепнатината беше по-малко от три човешки боя на ширина и бе загнездена между два стръмни планински склона с дължина половин левга и хиляда крачки дълбока. Пътници само на трийсет разтега от клисурата нямаше дори да разберат, че тя съществува. Разбира се, вероятността неразумни пътници да се появят на по-близо от пет левги буквально не съществува. Никакви пътеки не лъкатушаха през планините на Блурууз толкова далече на север от главните проходи. Нямаше никакви високи пасища или плато, което да приканва към заселване, а и времето често беше свирепо.

Мъжът се изкатери до ръба на клисурата, спря и се огледа. Не видя нищо обезпокоително и се изправи. Беше висок, слаб, с дълга прива пусната черна коса, с гладко лице, с гладки черти и очи като пламтящ камък. Бръкна под изтърканата си черна кожена риза и извади тънка верижка, на чиито краища имаше пръстени — единият златен, другият сребърен. Бързо врътване на десния му показалец завъртя пръстените в кръг, те се увиха и верижката се стегна. Мъжът завъртя обратно. И тръгна.

Тръгна на юг, в и извън ивиците сянка и светлина, стъпките му бяха в ритъм с въртенето на верижката. На гърба му беше привързан рог и лък от кръвно дърво, без тетива. На дясното му бедро имаше колчан със стрели от кръвно дърво и с пера от ястреб. Сгущените в натъпканата с мъх основа на колчана върхове на стрелите бяха железни, с форма на сълза и с жлебове: ръбовете на всяко острие оформяха Х. В добавка към това оръжие носеше на кожения си колан пристарапира в обкована със сребро ножница от коруба на костенурка. Ножницата и стягащите я пръстени бяха увити с овча кожа, за да заглушава шума, докато мъжът крачеше. От друга страна, всички тези мерки за безшумен вървеж бяха подронени от въртящата се потракваща верижка.

Следобедът гаснеше. Мъжът вървеше все на юг и на юг. И през цялото време верижката се въртеше, пръстените тракваха, щом се удареха един в друг, после се завъртаяха отново.

По здрач мъжът стигна до една скална издатина с изглед към пошироката долина, клекна и зачака. Верижката свистеше, пръстените

потракваха.

Някъде след още две хиляди завъртания пръстените изтракаха и спряха, стиснати в десния му юмрук. Очите на мъжа бяхаоловили движение в западния край на прохода. Мъжът прибра верижката с пръстените в кесийката под ризата си и се изправи.

И започна дългото си спускане.

Чародеите на Оникса, най-чистокръвните, отдавна бяха престанали да се борят срещу ограниченията на затвора, в който се бяха затворили сами. Древността и безбройните традиции, поддържани с цел тях да се съхрани, бяха веригите и прангите, които бяха приели. Да приемеш, казваха те, означава да схванеш важността на отговорността; и ако можеше да съществува такова нещо като светски бог, то за обитателите на Андара, последните последователи и поклонници на Чернокрилия господар, името на този бог беше Отговорност. През десетилетията от ледерийското завоевание насам отговорността бе започнала да съперничи на самия Чернокрил господар.

Младият стрелец — само деветнадесетгодишен — не беше единственият, който отхвърляше безжизнените старомодни порядки на Чародеите на Оникса. И като мнозина свои съотечественици на подобна възраст — първото поколение, родено след Изгнанието — беше приел за себе си име, което в пълна мяра говореше за това отхвърляне. Клановото име бе изоставено, всякакво ехо от стария език — както простата реч, така и жреческият диалект — забравено. Неговият клан вече бе кланът на Изгнаниците.

Въпреки всичките напъни за независимост обаче праяката команда, дадена от Ордант Брид, Риви Господар на Скалата сред Ордена на Оникса, не можеше да се пренебрегне.

И тъй, младият воин, Клип от Изгнаниците, излезе от вечно сумрачния манастир на Андара, изкатери се по безкрайната стена на стръмнината и най-сетне стъпи в омразната слънчева светлина и тръгна под заслепените звезди на деня към превала.

Малката група пътници, към които се приближаваше сега, не бяха търговци. Не ги придвижаваше керван със стока. Оковани роби не се търеха след тях. Яздаха ледерийски коне, но въпреки поне тримата

ледерии с тях Клип разбра, че това не е имперска делегация. Не, тези бяха бежанци. И ги преследваха.

„И сред тях крачи братът на моя бог.“

Клип се приближи още повече, все още невидим за пътниците, долови носещото се около тях присъствие и изсумтя отвратено.

— Робе на Тайст Едур, кажи ми, не познаваш ли родната си кръв? Ще те освободя, призрако — нещо, което отдавна е трябвало да направиш сам.

— Аз съм свободен — беше съскацият отговор.

— Е, значи си в пълна безопасност от нас.

— Твоята кръв е нечиста.

Клип се усмихна в тъмното.

— Да, аз съм врящ казан от провали. Нерек, ледериец — дори д'расилани.

— И Тайст Андий.

— Тогава поздрави ме, братко.

Хриплiv смях.

— Той те е усетил.

— Да не би да се крия от тях, призрако?

— Спреди са и изчакват.

— Можеш ли да се досетиш какво ще им кажа? Можеш ли?

— Ти си безочлив. Нямаш ли капка уважение? Скоро ще се изправиш очи в очи срещу Силхас Руин, Бялата врана.

— Той ще ме извести ли за изгубения си брат? Не, нали? Не го и мислех.

Нов съськ вместо смях.

— Колко странно! Вярвам, че ще си допаднете чудесно с онези, с които ти предстои да се срећнеш.

Серен Педак примижка в тъмното. Беше уморена. Всички бяха уморени след дългите дни през прохода. Думите на Силхас Руин, че някой се приближава, ги накараха да спрат до песъчливия бряг на потока. Веднага ги налетяха рояци насекоми. Конете зацвилиха и замятаха опашки.

Тя слезе от коня и последва Силхас Руин през потока. Другите останаха на седлата. Кетъл спеше в ръцете на Удинаас и той като че ли

се страхуваше да помръдне, за да не я събуди. Феар Сенгар също се смъкна от коня си, но застана до него и не ги последва.

Серен спря до албиноса Тайст Андий. Вече чуваше странния мляскащ и някак подрънкаращ звук, шепнещ някъде зад камънаците. Миг по-късно се появи висока мършава фигура, очертана на фона на сивата скала.

Петно от черен мрак се понесе от едната ѝ страна и увисна пред Силхас Руин.

— Родственик — каза духът.

— Потомък на мои следовници ли, Уидър?

— О, не, Силхас Руин.

Дъхът бавно изсъска от гърдите на Тайст Андий.

— На брат ми значи. Толкова ли близо са били?

Младият воин се приближи, крачеше небрежно. Беше смуглъл, не по-различен от Тайст Едур. Въртеше верижка в дясната си ръка — пръстените в двата ѝ края се вихреха в сумрака като мъгливо петно.

— Силхас Руин — каза той. — Поздравявам те от името на Ордена на Оникса на Андара. Много време изтече, откакто за последен път сме срещали Тайст Андий не от нашата колония. — Широката му уста се усмихна насмешливо. — Изобщо не изглеждаш така, както очаквах.

— Думите ти са на границите на оскърблението — отвърна Силхас Руин. — Така ли иска да ме посрещне Орденът на Оникса?

Младият воин сви рамене, верижката изтрака и спря за един такт, после отново се разви и завъртя.

— По пътеката пред вас има прегради на К'риснан — капани и примки. Нито ще намериш онова, което търсиш, в Блуроуз, нито в самия град, нито в Джасп или Аутбаунд.

— Откъде знаеш какво търся?

— Той каза, че ще дойдеш, рано или късно.

— Кой?

— Брат ти, кой. Не успя да дойде навреме, за да предотврати убийството ти, нито избиването на твоите следовници...

— Отмъсти ли за мен?

— Момент — прекъсна ги Серен Педак. — Ти как се казваш? Белозъба усмивка.

— Клип. И да ти отговоря, Силхас Руин: той не беше склонен да избива Тайст Едур. Скабандари Кървавото око бе унищожен от Древни богове. Проклятие бе хвърлено над земята на запад оттук, отхвърляше дори освобождението в смъртта. Едурите бяха разпръснати, нападнати от ледове, отдръпващи се морета и ужасни бури. Заради проклятието на Омтоуз Феллак оцеляването им бе подложено на рисък и Рейк ги остави на него.

— Не помня брат ми да е бил толкова... милостив.

— Ако нашите истории за онова време са точни — каза Клип, — значи е бил твърде зает. Раздирането на Куралд Емурлан. Слухове за Оссерк в околността, капризен флирт с лейди Енви, спорове и колеблив съюз с Килмандарос и след това, накрая, Силана, Елейнта, която се появява до него от Емурлан при затварянето на портала.

— Изглежда, повечето от онова време е добре известно сред вашия Орден — отбеляза хладно Силхас Руин. — Останал е задълго с вас значи.

— Той никъде не остава много задълго — отвърна Клип, като че ли развеселен от нещо.

Серен Педак се зачуди дали младежът съзнава колко близо е да ядоса Силхас Руин. Още няколко такива думи и главата на Клип щеше да се изтърколи от раменете му.

— Задачата ви е да ни отведете до целта ни ли? — попита тя Тайст Андий.

Нова усмивка, ново тракване на верижката.

— Да. Вие ще бъдете, мм, радушно посрещнати като гости на Андара. Макар присъствието на двама ледерии и Тайст Едур да е донякъде проблематично. Орденът на Оникса бе обявен извън закона, както знаете, и подложен на жестоки репресии. Андара е последното тайно убежище на нашия народ. Местоположението му не трябва да бъде научено.

— Какво предлагате? — попита Серен.

— Остатъкът от това пътуване — отвърна Клип — ще е през лабиринт. През Куралд Галайн.

Силхас Руин поклати глава и изсумтя.

— Започвам да разбирам. Кажи ми, Клип, колко магьосници на ордена обитават в Андара?

— Петима — и са последните.

— И могат ли да се съгласят на нещо?

— Разбира се, че не. Аз съм тук по заповед на Ордант Брид, Господаря Риви на Скалата. Замибането ми от Андара мина без произшествия, иначе най-вероятно нямаше да съм тук...

— Ако те беше засякъл друг от Ордена.

Кимване. После:

— Имаш ли търпението да изчакаш бурята, която ще донесе пристигането ти, Силхас Руин? Аз — не.

— Значи поздравът ти преди малко трябва да се уточни. Орденът не ни очаква радушно. По-скоро ни очаква този Ордант Брид.

— Те всички държат да говорят от името на Ордена — каза Клип и очите му блеснаха — и в повечето случаи това противоречи на другите. Е, виждам вече, че нямате търпение. — Верижката в дясната му ръка се завъртя и щом се изпъна, вдясно от него се появи портал към Мрака. — Повикайте другите, бързо — каза Клип. — В този миг се сбират обвързани в служба на Тайст Едур духове. Разбира се, всички те бленуват за освобождение. Уви, не можем да им го дадем. Но техните господари Едур наблюдават през техните очи, а това не бива.

Серен Педак се обърна да повика другите.

Клип пристъпи встрани и се поклони.

— Силхас Руин, каня те да преминеш първи и да познаеш отново прегръдката на истинския Мрак. Освен това — добави той и се изправи, щом Руин закрачи към портала, — от теб за всички нас ще се получи ярък маяк...

Един от мечовете на Силхас Руин изсъска — блеснала в тъмното мълния. Острието посече там, където допреди миг беше вратът на Клип, но младият воин се беше извил назад... достатъчно, та оръжието само да пропее във въздуха.

Тих смях от страна на младежа, изумително безгрижен.

— Той каза, че ще си ядосан.

Силхас Руин го изгледа, после се обърна и мина през портала.

Серен Педак вдиша дълбоко, за да успокoi разтуптяното си сърце, и изгледа гневно Клип.

— Нямаш представа...

— Нима?

Дойдоха и другите. Удинаас — все така беше гушнал Кетъл — бегло изгледа Клип, преди да подкара коня си в цепнатината.

— С бог ли искаш да кръстосаш мечове, Клип?

— Той се изнерви. О, бърз е, няма спор, и с две оръжия ще е труден за оправяне, признавам...

— А този Господар Риви, който те е изпратил, дали ще е доволен от момчешкото ти поведение?

Клип се изсмя.

— Ордант можеше да избере всеки от стотината воини, които са му поддръка, за тази задача, ледерийко.

— Но е избрал теб, което значи, че или е ужасно глупав, или е предвидил непочтителността ти.

— Губиш си времето, Аквитор — каза Феар Сенгар и изгледа Клип накриво. — Той е Тайст Андий. Умът му е само мрак, в който вирее невежество и глупост.

Младият воин му се поклони и каза:

— Едур, моля, продължете. Мракът ви очаква. — И махна към портала.

Щом Феар Сенгар поведе коня си през портала, верижката на десния показалец на Клип се завъртя отново и спря с тракването на пръстените.

— Защо го правиш това? — попита раздразнено Серен.

Веждите на младежа се вдигнаха.

— Какво да правя?

Тя само изсумтя и прекрачи през портала.

ВТОРА КНИГА ПЛАСТОВЕ НА МЪРТВИТЕ

*Кой крачи днес по дирята ми прясна,
поглъща разстоянието помежду ни
и колкото да бягам, прахосаният дъх
на паниката ми понесен е от вятъра,
и тези псета ще надвият,
ще ме влекат, ликуващо ще вият,
че зверовете страшни са обречени,
за дръзкото вземедие обучени
от моя бич, от моята ръка
и никой бог не ще ме защити,
убежище не ще получа аз дори
да моля за пощада —
че хрътките на моите дела са
само мои и отдавна ме преследват,
а и ловът привърши вече.*

Песни за вина
Бет'нетраск

7.

*Дваж по-далечен, отколкото мислиш,
и дваж по-близък, отколкото се боиш,
твърде рехав да те задържи
и много високо над теб,
толкова остроумен
и в същото време
неизмеримо безумен —
ще чуеш ли моя разказ сега?*

Приказки на пияния
бард
Фишер

Атри-Преда Ян Товис, известна на своите войници с прозвището Здрач, стоеше до перилото и наблюдаваше отминаващия назад стръмен бряг на река Ледер. Чайки бяха накацали по вълничките в плитчините. Рибарски лодки се хълзгаха сред тръстиците, рибари спираха, преди да хвърлят мрежите си, и поглеждаха разнебитената флота, която наближаваше пристанището. Птици бяха накацали по сивите от кал клюмнали след последното сезонно наводнение клони. Оттатък сухите дървета по крайбрежния път се виждаха ездачи — препускаха в галоп към града, за да докладват на всевъзможните служебни лица, макар Ян Товис да беше сигурна, че дворецът вече е уведомен, че пъrvата от флотите подхожда, а другата е само на половин ден назад.

С радост щеше да стъпи отново на твърда земя с ботушите си. И да види непознати лица, а не тези уморени и омръзнали й зад нея и от двете ѝ страни: бе ги опознала твърде добре и понякога, дължна бе да го признае, ги беше презирала.

Последният океан, който бяха преплували, вече беше далече зад тях и от това тя изпитваше дълбоко облекчение. Светът се бе оказал...

необятен. Дори древните карти, описали дългия маршрут на преселението от земята на Първата империя, разкриваха само малка част от огромното пространство на това смъртно селение. Машабът ги караше да се чувстват нищожни, все едно големите им драми бяха без последствие, все едно истинският смисъл бе твърде тънко разстлан, твърде неуловим, за да го обхване един-единствен ум. А и за тези обречени пътешествия бе платена опустошителна дан. Десетки кораби изгубени, стотици войници и моряци мъртви — там, навън, имаше войнствени и твърде способни империи и народи, малко от които проявяваха неохота да подложат на изпитание храбростта и решимостта на чужди нашественици. Ако не бяха страховитите магии на едуриите и новите кадри ледерийски магове, в дневниците щяха да са записани повече поражения, отколкото победи, и още по-малко войници и моряци щяха отново да видят родната си земя.

Ханради Халаг, Урут и Томад Сенгар щяха да донесат потресаващи вести на императора, вести достатъчни, за да омаловажат жалките им успехи, и Ян Товис беше благодарна, че няма да присъства на това заседание. Освен това имаше да се оправя с твърде много неща. Ледерийската морска пехота бе намаляла рязко — трябваше да бъдат уведомени семейства, да се разпределят пенсии за смърт, да се наложат глоби за изгубена екипировка и да се прехвърлят дългове на наследници и близки. Потискащ и уморителен труд. Тя вече копнееше за последния свитък, който ще подпише и подпечата.

Щом дърветата и храстите се смениха с рибарски съборетини, диги и кейове, а след това със защитените със стени имения на елита, тя се отдръпна от перилото и огледа палубата. Видя Тарак Таралак Вийд близо до кърмата и отиде при него.

— Вече сме близо. Ледерас е седалището на императора, най-големият и най-богат град на този континент. А вашият поборник все още не иска да излезе на палубата.

— Виждам мостове отпред — подхвърли варваринът.

— Да. Терасите. В града има канали. Казах ли ти за Удавянията?

Мъжът направи гримаса, обърна се отново и се изплю над перилото.

— Те умират без чест, а това ви забавлява. Това ли искаш да види Икариум, Здрач?

— Гневът ще му трябва — отвърна тя тихо.

Тарапак Вийд докосна косата си с длани.

— Когато се събуди следващия път, въпросът с решимостта няма да означава нищо. Императорът ще бъде уничожен и вероятно повечето от този блескав град с него. Ако решиш да гледаш, и ти ще умреш. Както и Томад Сенгар, и Ханради Халаг.

— Уви — отвърна тя, — няма да присъствам, за да видя сблъсъка. Задълженията ми ще ме отведат отново на север, при разлива Фент. — Погледна над рамото му. — Повече от месец път на кон, Тарапак Вийд. Достатъчно далече ли ще е?

Той сви рамене.

— Не давам обещания.

— И още нещо — каза тя.

— Какво?

— Той ще се бие, нали?

— Не познаваш Икариум така, както го познавам аз. Той може и да си стои долу, но около него витае възбуда. Някакво очакване вече, различно от всичко, което съм виждал досега. Здрач, той вече е стигнал дотам, че приема проклятието си. Прегърнал го е всъщност. Точи меча си непрекъснато. Смазва тетивата на лъка си. Всяко утро оглежда бронята си за недостатъци. Няма повече въпроси към мен, а това е най-злокобното от всичко.

— Вече ни провали веднъж.

— Имаше... намеса. Това повече не трябва да се случва, освен ако не проявите абсолютно безхаберие.

След плавен завой на реката се откри самият Ледерас, разпрострял се нагоре и назад от северния бряг. Величествените мостове се извиваха в дъги над боядисаните в най-различни цветове сгради, над които се вдигаха бледи пушещи. Куполи и тераси, кули и платформи, с ръбове, замъглени от окъпания в злато дим. Имперските кейове бяха право напред, точно след поредната дига, и първите дромони на флотата вече прибираха весла и подхождаха към пристаните. Десетки хора се трупаха по крайбрежната улица, включително официалната делегация от Вечния домицил, с развети високо знамена и пряпорци. Ян Товис забеляза, че в нея няма едури.

Тихата узурпация на Трайбан Гнол като че ли бе почти приключила. Тя не се изненада. Канцлерът навярно бе започнал да осъществява плановете си много преди крал Езгара Дисканар да

изтегли фаталният жребий в тронната зала. „За да осигура плавен преход — така трябваше да се е оправдал. — Империята е по-голяма от своя владетел и в това е истинската лоялност на канцлера. Винаги и за вечни времена.“ Похвални чувства несъмнено, но истината изобщо не беше толкова ясна. Жаждата за власт беше буря, загърната в облаци, които скриваха всичко за всекиго, освен навсярно за самия Трайбан Гнол, който бе в самия център на вихъра. Заблудата му, че държи нещата под свой контрол, никога не беше поставяна на изпитание, но Ян Товис вече вярваше, че това няма да продължи дълго.

В края на краищата Тайст Едур се бяха върнали. Томад Сенгар, Ханради Халаг и тримата бивши бойни главатари на племената, както и над четири хиляди калени в боеве воини, които отдавна бяха оставили лековерието зад гърба си, изгубили го бяха в Калоуз, в Сепик, Немил, по крайбрежието на Периш, Шал-Морзин и Дрифт Авалий, сред неизброимите чужди води, сред мекросите — дълго беше пътуването. Отчаяно...

— Гнездото скоро ще бъде разбишкано — каза Таралак Вийд с наистина много гадна усмивка.

Ян Товис сви рамене.

— Трябваше да се очаква. Дълго отсъствахме.

— Може би вашият император вече е мъртъв. Не виждам нито един Тайст Едур сред множеството.

— Едва ли. К'риснан щяха да го знаят.

— Уведомени от своя бог? Ян Товис, никой дар от бог не идва бесплатно. Нещо повече, ако реши, че му е изгодно, никой бог няма да каже нищо на следовниците си. Или ще изльже. Едуранте не разбират нищо от това, но ти ме изненадваш. Не е ли в самото естество на вашето божество, този Блуден, да ви заблуждава на всяка крачка?

— Императорът не е мъртъв, Таралак Вийд.

— Значи е само въпрос на време.

— Това го повтаряш непрекъснато.

Той поклати глава.

— Не говоря за Икариум. Говоря за това кога един избранник на бог се проваля. А те винаги се провалят, Здрач. Никога не сме достатъчно добри в очите им. Никога не сме достатъчно верни, никога — достатъчно унизени. Рано или късно ги предаваме, от слабост или от прекалена амбиция. Виждаме пред себе си един град, пълен с

мостове, но това, което виждаш ти, и което виждам аз, са различни неща. Не позволявай очите ти да те лъжат — мостовете, които ни очакват, са твърде тесни за смъртни.

Корабът им бавно възви към централния имперски кей като уморен от бреме звяр. Вонята на мътните води направо лютеше на очите. Таралак Вийд плю на ръцете си и отново приглади косата си назад.

— Почти е време. Отивам да доведа моя поборник.

Незабелязан от никого, Турудал Бризад, Блудния, стоеше до един склад на тридесетина крачки от главния кей. Погледът му се спря на слизашия Томад Сенгар — почтеният воин изглеждаше изтощен и състарен, а изражението му, щом забеляза липсата на Тайст Едур сред делегацията от двореца, стана още по-мрачно. Но нито той, нито никой друг от слизашите едури задържа задълго вниманието на бога. Вниманието му се изостри, когато Атри-Преда, командаващата тази флота ледерийски морски пехотинци, закрачи по мостчето, следвана от неколцина адютанти и офицери. Той моментално усети, че около тази жена витае някаква обреченост. Подробностите обаче му убягваха.

Богът се намръщи, отчаян от отслабналата си прозорливост. Трябваше мигновено да усети какво очаква Ян Товис. Преди пет години щеше да го е направил, без дори да помисли за дарбата, за чистата привилегия от тази асцентентска сила. Блудния не беше се чувствал толкова раздвоен от последните буреносни дни на Първата империя — серията ужасни събития, довели до посредничеството на Т'лан Имасс, за да потушат фаталните гърчове на империята на Дессимбелакис. Хаос връхлиташе Ледерас със силата на гибелна вълна, огромна вълна, която просто погъльща теченията на реката — „Да, идва от морето. Това поне го знам, това поне мога да го усетя. От морето, точно като тази жена, тази Здрач.“

На мостчето се появи друга фигура. Чужденец, ръцете му от лактите надолу бяха нашарени с вихрушка от странини татуировки. Носеше груба вълнена пелерина, качулката скриваше лицето му. Варварин, настръхнал. Блясъкът в очите му попиваше всичко наведнъж. Той спря по средата на мостчето, наведе се и се изплю

настриани — действие, което стъпира Блудния и като че ли повечето стоящи на кея.

Миг по-късно се появи друг чужденец и спря на мостчето. Блудния затаи дъх. Изведнъж го прониза студ, сякаш бе пристигнал самият Качулат и леденият му дъх шушнеше във врата му.

„Бездната да ме вземе, всичко това в него... Пламът, който никой тук не може да види, не може дори да предположи. Скъпият син на Готов и онази стара вещица... петното от азатската кръв е като облак около него.“ Това бе повече от проклятие — всичко, което бе изтерзало този безмилостен воин. Нишки бяха увити около него, преднамерено, кълбото на някакъв сложен, древен и гибелен ритуал. И той знаеше кой ги е усукал така. *Безименните*.

Двама войници от дворцовата гвардия на Трайбан Гнол пристъпиха към мостчето да посрещнат джага. Той бавно заслиза към кея.

Сърцето на Блудния туптеше като лудо. „Довели са поборник, противник за Императора на хилядата смърти...“

Джагът стъпи на кея.

От сградите изведнъж се разлетяха птици, стотици, после хиляди, изригнаха в хор от крясъци. Под нозете на Блудния камъните се размърдаха с тежък стенещ звук. Нещо огромно рухна далече някъде в града, отвъд канала Квилас, чуха се далечни писъци. Изригна облак прах.

А после подземният тънен замря и се утаи натежала тишина.

Бивнестата уста на Икариум се отвори в съвсем лека усмивка — доволен беше сякаш от посрещането на земята — и Блудния не можеше да е сигурен — от това разстояние — дали тази усмивка наистина е толкова детинска, колкото изглежда, или всъщност е иронична, или пък — горчива. Потисна подтика си да се доближи и да потърси отговор на този въпрос: напомни си, че не държи на вниманието на Икариум. Не и сега. Никога всъщност.

„Томад Сенгар, пред какво ще се изправи твоят син...“

Не беше никак чудно, осъзна изведнъж, че всичко, което предстоеше, бе загърнато във вихър от хаос. „Те са довели Икариум... в ядрото на моята власт.“

Беше ясно, че сред делегацията и другите ледерии наблизо никой не е направил особена връзка между досега на Икариум със земната

твърд и малкия земетръс, изтътнал през Ледерас — но подобни трусове бяха непознати за този район. И макар ужасът сред птиците и мучащия разтревожено добитък да продължаваше, слизването на хората, които можеше да обхване погледът на Блудния, вече отминаваше. „Глупави смъртни, така лесно да отхвърлят инстинктивната тревога.“

А речните води бавно губеха тръпнешото си вълнение и чайките отново започнаха да кацат сред все повечето кораби, възвиващи към брега. И все пак някъде в града беше рухнала сграда, навярно някоя древна постройка, основите ѝ се бяха предали на подземната вода, хоросанът се беше разпаднал и основите бяха поддали.

Имало беше жертви.

„Първите на Икариум, но не и последните.“

„А той се усмихва.“

Таралак Вийд се обърна към Ян Товис и изръмжа:

— Неспокойни земи. Бърн не си отдъхва леко тук.

Атри-Преда сви рамене. Едва потискаше гаденето си.

— На север оттук, покрай планините на Предела, земята често се тресе. Същото може да се каже за северния склон на веригата далече на юг, от другата страна на Драконово море.

Видя блясъка на оголените му зъби под сянката на качулката.

— Но не и в Ледерас, нали?

— Не бях чувала за такова нещо преди, но това не означава нищо

— отвърна тя. — Този град не е моят дом. Не съм се родила тук. Не съм отраснала тук.

Таралак Вийд се приближи до нея, извърнал лице от Икариум, който стоеше и слушаше, докато дворцовите стражи му обясняваха какво предстои.

— Ти си глупачка — изсъска й. — Пътта на Бърн потръпна, Здрач. *Потръпна*. Заради него.

Тя само изсумтя.

Гралът кривна глава и Товис усети презрението му.

— Има осигурени резиденции, за теб и за твоя поборник. Колкото до това кога императорът ще благоволи да срещне претендентите, зависи само от него. Понякога е нетърпелив и

сблъсъкът става веднага. Друг път изчаква, често по цели седмици. Но ще ти кажа какво ще започне да се приготвя веднага.

— Какво?

— Погребалната урна за Икариум и мястото му в гробищата, където почива всеки претендент, който се е изправял срещу Рулад.

— Дори и това място няма да оцелее — измърмори Таралак Вийд.

Гралът — стомахът му се беше свил — се приближи до Икариум. Не искаше и да мисли за предстоящото разрушение. Беше го виждал веднъж все пак. „Бърн, дори във вечния си сън ти усети пронизващата рана, каквато е Икариум — а никой от тези хора тук не го разбра, никой не е готов за истината. Техните ръце не са в земята, допирът е изгубен — но виж ги: те ме наричат дивак.“

— Икариум, приятелю...

— Не можеш ли да го усетиш, Таралак Вийд? — Блясък на предчувствие се появи в нечовешките му очи. — Това място... Бил съм тук — не, не в този град. Във времето преди този град да се роди. Стоял съм на тази земя...

— И тя помни — изръмжа Таралак Вийд.

— Да, но не по начина, по който си мислиш. Истини има тук, очакват ме. Истини. Никога не съм бил толкова близо до тях, колкото съм сега. Сега разбирам защо не ти отказах.

„Да ми откажеш? Обмислял си такова нещо? Наистина ли е било толкова близо до ръба?“

— Съдбата ти скоро ще те срещне, Икариум, както ти казвам непрекъснато. Можеш да го избегнеш толкова, колкото и джагътската кръв в жилите си.

Гrimаса.

— Джагът... да, те са били тук. След мен. Навярно по дирите ми дори. Много отдавна, а сега отново...

— Отново?

— Омтоуз Феллак. Сърцевината на този град е лед, Таралак Вийд. Най-жестокото бреме.

— Сигурен ли си? Не разбирам...

— И аз. Все още. Но ще разбера. Нито една тайна не ще оцелее след моето пребиваване тук. Ще се промени.

— Какво ще се промени?

Икариум само се усмихна, поставил ръка на дръжката на меча си.

— Ще се изправиш ли срещу този император тогава?

— Така се очаква от мен, Таралак Вийд. — Ведър поглед. — Как бих могъл да откажа?

„Духове подземни, моята смърт наближава. Това, което искахме през цялото време. Защо негодувам тогава? Кой е отнел куражата ми?“

— Все едно, че животът ми се пробужда отново — изшепна Икариум.

Ръката се стрелна в тъмното и спипа плъха на дървения кафез. На животинчето му остана време само колкото да иззвърчи, преди да му счупят врата. Чу се тупване — мъртвият плъх тупна на пода и се хълзна в мътната вода на дъното на трюма.

— Ох, колко мразя, когато изгубиши търпение — каза с досада Сеймар Дев. — Това си е жива болест, Карса Орлонг.

— Животът е жива болест — изръмжа в сенките грамадният воин. И след миг добави: — Ще го дам за храна на костенурките. — После изсумтя: — Костенурки, достатъчно големи, за да повлекат този проклет кораб на дъното. Тези ледерии живеят в кошмора на някой полуудял бог.

— Повече, отколкото съзнаваш — отвърна Сеймар Дев. — Чуй. Викове от брега. Най-после приставаме.

— Плъховете ще се зарадват.

— Нямаш ли нещо, което трябва да си приготвиш?

— Например?

— Не знам. Да си наточиш меча например. Ами бронята? Повечето раковини са счупени. То и броня не може да се нарече, няма да спре острие...

— Никакво острие няма да стигне до нея, вещице. Ще се изправя само срещу един мъж, не срещу двайсет. И той е дребен — моят народ ви нарича деца. И наистина не сте нищо повече. Мимолетни, с крака и

ръце като клечки, с лица, които искам да пощипвам. Едурите не са много по-различни, просто са малко по-издължени.

— Да пощипваш? Това преди обезглавяването ли ще е, или после?

Той се изсмя.

Сеймар отново се облегна на балата, в която беше увито нещо твърдо и буцесто — не беше склонна да проучва какво е. И едурите, и ледериите имаха странни представи какво представлява добрата плячка. В трюма имаше амфори с ароматизирана човешка кръв и десетина покрити с восък трупа на едурски „бежанци“ от Сепик — бяха оцелели в пътуването, струпани като топове плат срещу зацепан с кръв трон от раковини, принадлежал на някакъв далечен островен главатар — набучената му на копие глава вероятно кротуваше в едно от гърнетата, на които се беше облегнал Карса Орлонг.

— Поне скоро ще слезем от този проклет кораб. Цялата ми кожа е изсъхнала. Виж ми ръцете — виждала съм мумифицирани, които изглеждат по-добре от тия. Цялата тази проклета сол — лепнала се е като втора кожа и се лющи.

— Духове подземни, жено, подтикваш ме да счупя врата на още някой плъх.

— Значи аз съм виновна за смъртта на плъха, тъй ли? Няма нужда да го казвам, възразявам на това. Твоята ръка се пресегна, тоблакай. Твоята ръка го...

— А твоята уста така и не мълква и ме кара да искам да убия нещо.

— Не съм аз виновна за свирепите ти импулси. Освен това просто убивам времето в безвреден разговор. От много време не сме си говорили с тебе. Май предпочитам компанията на Таксилиан. Ако не се беше поболял от мъка по дома и не беше още по-голям нещастник от тебе...

— Разговор. Така ли го наричаш? Тогава защо ушите ми са изтръпнали?

— Знаеш ли, и аз съм нетърпелива. Не съм хвърляла проклятие върху никого от дълго време.

— Твоите пискливи духове не ме плашат — отвърна Карса Орлонг. — Пишят, откакто влязохме в тая река. Хиляда гласа вият в черепа ми — можеш ли да ги накараш да мълкнат?

Тя въздъхна и затвори очи.

— Тоблакай... Голяма публика ще имаш, когато кръстосате мечове с едурския император.

— Какво общо има това с духовете, Сеймар Дев?

— Да, май трябва да съм по-точна. В града, който приближаваме, има богове. И те действат.

— Не си ли почиват от време на време? В храмовете?

— Те не живеят в храмове. И над вратите на домовете им няма никакви табели, Карса Орлонг. Те са в града, но малцина знаят за това. Разбери, духовете пищят и хленчат, защото не са добре дошли. И още по-обезпокоителното е, че ако някой от тези богове реши да ги изтръгне от мен, уви, не бих могла да направя кой знае какво срещу тях.

— Но те са свързани и с мен, нали?

Тя примижа към него в сумрака. Трюмът изтънча глухо, щом корабът се плъзна покрай кея. Сеймар Дев видя блесналите свирепи зъби на Карса Орлонг и я прониза мраз.

— Какво знаеш за това? — попита го.

— Проклятието ми е да привличам души — отвърна той. — Какво са духовете, вещице, ако не просто силни души? Те ме обсебват... аз ги обсевам. Свещите, които палех в онзи твой дюкян за билки — те бяха във воська, нали?

— Освободени и след това държани изкъсо, да. Аз ги събрах... след като те отпратих.

— Пленила си ги в ножа на колана ти — каза Карса. — Кажи ми, усещаш ли в моето оръжие душите на двама тоблакай?

— Да и не. Тоест, усещам ги, но не смея да ги доближа.

— Защо?

— Карса, те са прекалено силни за мен. Те са като огън в кристала на кремъка, пленени от волята ти.

— Не са пленени. Обитават вътре, защото сами го избраха, защото оръжието е чест за тях. Те са моите спътници, Сеймар Дев. — Тоблакаят изведнъж се изправи, изгърben под ниския за него таван. — Само някой бог да се окаже достатъчно глупав да се опита да ни открадне духовете, ще го убия.

Тя го изгледа изпод притворените си клепачи. Декларативни твърдения като това не бяха редки от устата на Карса Орлонг и Сеймар

Дев отдавна се бе уверила, че не са празни хвалби, колкото и нелепо да изглеждаха.

— Това не би било разумно — промълви след малко.

— Всеки бог, лишен от благоразумие, получава каквото заслужава.

— Нямах предвид това.

Карса взе плъха и тръгна към люка за палубата.

Тя го последва.

Когато излезе на палубата, тоблакаят вече крачеше към капитана.

Тикна плъха в ръцете му и каза:

— Сглобявайте скрипецца и vadете коня ми на палубата — махам се от тая проклета черупка.

Капитанът за миг зяпна гризача в ръцете си, после изръмжа и го запокити през перилото.

Сеймар Дев помисли дали да не поговори с капитана, за да предотврати приближаващата се буря — буря от онези, които Карса най-безгрижно бе предизвиквал безброй пъти по време на пътуването им. Но после реши, че не си струва. Капитанът, изглежда, стигна до същия извод. Един от моряците притича с ведро солена вода и ледериецът почна да си мие ръцете.

Вече отваряха капака на товарния трюм и сглобяваха скрипецца.

Карса закрачи към мостчето. Спря пред него и каза гръмко:

— Този град вони. Когато приключва с императора му, като нищо ще го изгоря до основи.

Дъските хълтваха и подскачаха, докато тоблакаят слизаше на кея.

Сеймар Дев забърза след него.

Един от двамата стражи на кея вече говореше на Карса с презрителен тон:

— ... да си без оръжие всеки път, щом ти се разреши да напуснеш двора. Въпросното разрешение ще се дава от офицера на стражата. Непосредствената ни задача е да те придружим до квартирата ти, за да изтъркат мръсотията от тялото и косата ти...

Не продължи, понеже Карса се пресегна, сграбчи го за гърдите и го запокити във въздуха. Ледериецът излетя на цели шест крачки вляво и се натресе в трима пристанищни хамали. И четиридесета паднаха.

Вторият страж изруга и поsegна към късия меч на кръста си.

Карса го фрасна по главата с юмрук и мъжът рухна.

Притичаха още ледерийски войници, развикаха се.

Сеймар Дев се втурна напред.

— Гуглата да те вземе, тоблакай — с цялата империя ли си решил да воюваш?

Карса изгледа с яд затварящия се около него кръг от стражи, изръмжа и скръсти ръце.

— Ако ще сте ескортът ми, бъдете учтиви или ще ви откъсна главите на всичките. — После се обърна и изрева на екипажа: — Къде ми е конят? Къде е Хавок? Писна ми да чакам!

Сеймар Дев помисли дали да не се върне на кораба и да отплava обратно по реката, обратно в Драконово море, и още по-нататък. И да остави този луд тоблакай на Ледерас и неговите нещастни граждани.

„Уви, дори боговете не заслужават това.“

Бъг стоеше на трийсет крачки от парадния вход на имението на Хиванар, опрял ръка на стената. В някаква задна градинка писукаха пилци, като побеснели, сигурно се блъскаха, обзети от паника, в покритите си с решетки кафези. В небето все още прелихаха скорци, на роящи.

Бъг избърса потта от челото си и си пое дъх.

Ценно напомняне, каза си. Всичко е само въпрос на време. Което се изпъне, след това се свива. Събития се тълпят, сили се сблъскват и въпреки всичко това някаква отмерена скорост сякаш си остава непроменена, течение под всичко останало. И все пак, знаеше той, дори и тя забавяше, малко по малко, от един век към друг. „Смъртта е вписана в раждането — словата на велика, мъдра жена. Как се казваше? Кога живя? Ах, толкова е отвято от ума ми, тези спомени, като пясък между пръстите. И все пак тя беше успяла да прозре повече от онова, което другите не могат — дори боговете. Смърт и раждане. Дори в опозиция тези две сили са обвързани и да определиш едното значи да определиш и другото.“

А сега бе дошъл *той*. С първата си стъпка бе донесъл бремето на историята. На тази земя. Неговата. Две сили в опозиция, но безизходно свързани. „Чувстваш ли се вече все едно си се върнал у дома, Икариум? Аз те помня как излезе от морето, бежанец от селение, което бе превърнал в пустиня. Но баща ти не те чакаше — той беше заминал,

прекрачил беше през гърлото на Азат. Икариум, той беше Джагът, а сред Джагътите никой баща не посяга, за да хване ръката на чедото си.“

— Зле ли ти е, старче?

Бъг примила, огледа се и видя някакъв слуга, явно се връщаше от пазара: крепеше на главата си кошница с храна. „Само от скръб, скъпи смъртни.“ Поклати глава.

— От наводненията е — продължи слугата. — Глината се раздвижва.

— Да.

— Къщата с люспите се срути — чу ли? Добре, че беше празна, нали? Имало жертва обаче. — Мъжът се ухили. — Една котка! — Изсмя се и си продължи по пътя.

Бъг изсумтя и тръгна към портата.

Стоеше на балкона, загледан намръщено надолу към изненадващо дълбокия изкоп, който екипът бе успял да прокопае в брега, после навън, през пластовете наноси на самата река. Подпорите бяха здрави и между накованите летви имаше съвсем малко течове. Все пак двама работници бяха на помпата, с плувнали от пот гърбове.

Раутос Хиванар дойде и застана до него.

— Добре дошъл, Бъг. Идваш да си прибереш екипа, предполагам.

— Да не бързаме — отвърна Бъг. — За мен вече е ясно, че този ваш проект е... амбициозен. Колко вода извира от дъното на ямата?

— Без постоянно помпане изкопът ще прелее след по-малко от две камбани.

— Нося ви съобщение от вашия слуга, Венит Сатад. Дойде да види напредъка ни с обновяването на хана, който купихте наскоро, и бе поразен, като видя загадъчния механизъм, който открихме в една пристройка. След това настоя, че е задължително вие лично да го видите. Също така спомена за колекция от артефакти... извадена от този изкоп, нали?

Раутос Хиванар помълча за миг. После като че ли стигна до решение, защото махна на Бъг да го последва.

Влязоха в имението, минаха през дълга стая със затворени кепенци — по стените висяха сушащи се билки, после през коридор и

влязоха в стая, в която имаше голяма маса и фенери, закачени на куки така, че при желание да се придърпат или повдигнат от онзи, който работи на масата. Върху изльсканата дървена повърхност бяха поставени десетина предмета, метални, както и от печена глина, до един с неизвестно предназначение.

Бъг ги огледа, после вдигна един. Тежък, без драскотини и ръжда, с прости ръбове без никакви шевове.

— Вашите инженери не можаха да определят никакво предназначение на тези механизми — каза Раутос Хиванар.

При думата „механизми“ Бъг повдигна вежди.

— Опитвал съм се да ги слобоя — продължи търговецът, — но без никакъв резултат. Няма никакви места за съединяване и в същото време, по никакъв начин, ми се струва, че са части от едно цяло. Може би някоя важна част все още стои заровена в реката, но нищо не сме открили вече от три дни, освен една ръчна количка каменни късчета и чирепи — и те бяха намерени в един пласт утайка много под тези артефакти, което ме кара да мисля, че ги предхождат със столетия, ако не и хилядолетия.

— Да — каза Бъг. — Ерес’ал, женена двойка, приготвяха кремък за сечива, тук на брега на огромното блато. Той правеше ядрата, тя изсичаше ръбовете. Дойдоха тук за три сезона, после тя умря при раждане, а той тръгна да се скита с гладуващото бебенце в прегръдките му, докато и то не умря. Не намери други от своята раса, защото се бяха разпръснали след пожара в големите лесове, бушуващите пламъци бяха помели равнините. Въздухът бе натежал от пепел. Скиташе се, докато не умря, и остана последният от родословието си. — Взря се, без да вижда артефакта, макар че тежестта му сякаш се усилваше, заплашваща да повлече ръцете му надолу, да го смъкне на колене. — Но Икариум каза, че няма да има край, че прекъснатата нишка е само илюзия — в гласа му тогава успях да доловя баща му.

Ръка стисна рамото му и рязко го обърна. Сепнат, той срещна острия, блеснал поглед на Раутос Хиванар. Бъг се намръщи.

— Сър?

— Ти... Ти си склонен да си измисляш истории. Или може би си мъдрец, надарен с неестествено прозрение. Това ли чувам, старче?

Кажи ми, кой беше този Икариум? Какво беше името на Ерес'ал? Този, който умря?

— Съжалявам, сър. — Вдигна по-високо предмета. — Този артефакт... ще откриете, че е идентичен с обекта в хана, без мащаба. Убеден съм, че слугата ви искаше да разберете точно това — както го направи самият той, когато за първи път погледна съоръжението, след като бяхме съмкнали стените, които го обкръжаваха.

— Сигурен ли си за всичко това?

— Да. — Бъг посочи подредените на масата неща. — Липсва централна част, както подозирахте, сър. Уви, няма да я намерите, защото тя не е физическа. Рамката, която ще го събере в едно, е енергийна, не материална. И — добави той, все така разсеяно, — все още не е дошла.

После остави нещото на масата и излезе. Мина обратно по коридора и през стаята с билките и излезе на терасата. Изобщо не обръна внимание на двамата работници, които го зяпаха, нито на Раутос Хиванар, който излезе след него с разперени ръце, сякаш го молеше за нещо. Бъг го изгледа само за миг, после продължи към страничната слугинска вратичка до входната порта.

Отново се озова на улицата. Почти не забелязваше минувачите в прохладната следобедна сянка.

„Все още не е дошло.“

„И все пак иде.“

— Внимавай къде стъпваш, старче!

— Остави го... не виждаш ли, че плаче? Един старец има право да скърби, остави го на мира.

— Трябва да е сляп тоя тромав глупак...

„А тук, много преди да се роди този град, се издигаше храм, в който влезе Икариум — изгубен като всеки син, детето, откъснато от нишката си. Но Древният бог вътре не можа да му даде нищо. Нищо освен онова, което той самият бе подготвен да стори.“

„Можеш ли да си представиш, К'рул, как щеше да приеме Икариум онова, което направи? Да го приеме в себе си, както би го направило всяко дете, търсещо напътстваща ръка? Къде си, К'рул? Усещаш ли завръщането му? Знаеш ли какво търси?“

— Тромав или не, това е въпрос на възпитание и полагащо се уважение.

Някой сграбчи изтърканата туника на Бъг, дръпна го и го бълсна в някаква стена. Той зяпна намръщеното лице под ръба на шлема. До онзи, който го беше хванал, стоеше друг навъсен страж.

— Знаеш ли кои сме? — попита строго мъжът, който го държеше. Зъбите му бяха почернели.

— Да. Главорезите на Карос Инвиктад. Личната му полиция, онези, които разбиват с ритници врати посрещ нощ. Онези, които откъсват майки от бебета и бащи от синове. Онези, които в праведната си слава, идваща с неоспоримата власт, след това плячкосват домовете на задържаните, да не говорим, че изнасилват дъщерите...

За втори път го бълснаха в стената, тилът му се натресе в олющения тухлен зид.

— Заради това ще се Давиш, кучи сине! — изръмжа мъжът.

Бъг примига да махне потта от очите си. После, щом думите на бияча проникнаха в мозъка му, се изсмя.

— Ще се давя? О, чудесно. Сега си махни ръцете от мен, че ще се ядосам.

Вместо да го пусне, мъжът стисна още по-здраво предницата на туниката му. Другият каза:

— Прав беше, Канорсос, на тоя му трябва бой.

— Най-големият страх на побойника е когато срещне някой по-голям и по-зъл — рече Бъг.

— И ти ли си това?

Двамата се разсмяха.

Бъг се огледа. Хората бързаха да ги подминат — не беше разумно да ставаш свидетел на такива събития, не и когато са замесени убийци на Патриотистите.

— Щом държите... — измърмори той тихо. — Господа, позволете ми да ви представя някой по-голям и по-зъл, или за да сме по-точни — нещо.

Миг по-късно вече беше сам. Оправи туниката си, огледа се пак и продължи към жилището на господаря си.

Знаеше, че някой неизбежно е видял внезапното изчезване на двама въоръжени мъже. Но никой не извика след него и го обзе облекчение. Не държеше да обсъжда това с когото и да било точно в този момент.

„Дали не си изтървах нервите току-що? Възможно е, но пък бях разсеян. Развълнуван дори. Случва се.“

Пернатата вещица бързо се махна от проклетите кораби и техните неизброими окаяни тълпи, винаги подозрителни, винаги нашрек. Воня на страдание лъхаше от стотиците пленици — пропадналите Едур от Сепик, всички до един със смесена кръв, полоши в очите на племената и от ледерийските роби. Десетките чужденци, притежаващи знания, смятани за полезни — поне засега. Рибарите от Немил. Четиридесет меднокожи воини Шал-Морзин, отмъкнати от една заседнала търговска гемия. Жители на Седемте града, дошли от Ерлитан, островите Каранг, Пур Атрии и други места; моряци от Кюон, които твърдяха, че са жители на империя, наречена Малаз; обитатели на Малатат и Калоуз...

Сред тях имаше воини, смятани за достатъчно ценни, за да се отнасят с тях като с претенденти. Един секач от рухналия в развалини град Мекрос, на който флотата се бе натъкнала, един монах Кабалий и една мълчалива жена, която носеше порцеланова маска — челото ѝ беше белязано с единадесет тайнствени глифа; бяха я намерили почти умряла в разнебитена от буря гемия на юг от Калоуз.

Имаше и други, оковани в трюмовете на други кораби в други флоти, но откъде бяха те и какво представляваха беше общо взето маловажно. Единствената подробност, която бе стъписала Пернатата вещица — сред всички тези окаяни същества, — беше изумителното множество богове, богини, духове и асценденти, които почитаха. Молитвите на десетки езици, гласовете, извисяващи се до необятна тишина — всички тези отчаяни глупци и всички тези призови за спасение, на които не отвръща никой.

Край нямаше в този огромен хаотичен свят на заблудите на онези, които вярваха, че са избрани. Единствени сред своята раса, ликуващи под погледите на богове, които пет пари не даваха — след като истината беше, че всеки безсмъртен лик, при всичките си уникални черти, е само аспект на един-единствен, и този единствен отдавна се е отвърнал, за да води вечната битка срещу самия себе си. От небесата валеше само безразличие, като пепел; пареше очите, задавяше гърлото. Нямаше храна в този заслепяващ порой.

Избрани... виж, това беше заблуда с ужасни пропорции. „Или всички сме, или никой не е. А ако е първото, тогава всички ще се изправим пред един и същи съдник, една и съща ръка на правосъдието — богатите, Дължниците, господарят, робът, убиецът и жертвата, изнасилвачът и изнасиленият — всички ние, тъй че молете се усилно, всеки — стига това да помогне, — и добре се вгледайте в своята собствена сянка.“ Според нея по-вероятно не беше избран никой и не съществуваше никакъв ден за съд, който да чака всяка душа. Всички смъртни до един бяха изправени пред един-единствен край. И той беше забрава.

О, да, божовете съществуваха, но никой от тях пет пари не даваше за съдбата на някоя смъртна душа, освен ако не можеха да склонят тази душа към своята воля, да им служи като още един войник в техните безсмислени самоунищожителни войни.

Колкото до самата нея, тя отдавна бе отхвърлила подобна мисъл. Беше намерила собствената си свобода, къпеше се в благословения дъжд на безразличието. Щеше да прави това, което сама пожелае, и дори божовете не можеха да я спрат. Заклела се беше, че самите божове ще дойдат при нея. Да я молят, на колене, впримчени в собствената си игра.

Вече се движеше безшумно, дълбоко в криптите под Стария дворец. „Бях робиня някога — мнозина вярват, че все още съм, но вижте — аз властвам в това погребано селение. Аз единствена знам къде са скритите камери, знам какво ме очаква в тях. Вървя по тази най-обречена пътека и щом дойде отреденият час, ще заема трона.“

„Трона на Забравата.“

Урут като нищо можеше да я търси точно сега, старата вещица с вирнатия нос, със самодоволството от хилядите въображаеми тайни, но Пернатата вещица знаеше всички тези тайни. Нямаше за какво да се страхува от Урут Сенгар — събитията я бяха завладели. Завладяна беше от най-младия си син, от другите си синове, които на свой ред бяха предали Рулад. От самото завоевание, най-сетне. Обществото на едурските жени вече бе разпръснато, разкъсано. Отиваха там, където пращаха съпрузите им. Самите те бяха обкръжени от ледерийски роби, ласкатели и Дължници. Нищо вече не ги интересуваше. Все едно, на Пернатата вещица всичко това ѝ бе омръзнало. Тя вече отново бе в

Ледерас и като онзи глупак, Удинаас, бягаше от своите окови. А тук, в катакомбите на Стария дворец, никой нямаше да я намери.

Старите складове бяха добре запълнени и ѝ предлагаха предостатъчно храна и напитки. Вино и бира, сушена риба и телешко, делви от печена глина, пълни с консервирани плодове. Завивки, дрехи и над сто свитъка, откраднати от Имперската библиотека. Истории на нереките, тартеналите, фентите и цяло гъмжило още по-странни народи, които ледериите бяха погълнали през последните седем, почти осем столетия — братата, каттерите, дрешите и шейките.

Тук, под Стария дворец, Пернатата вещица беше открила стаи с рафтове, натъпкани с хиляди плесенясиали свитъци, ронещи се глинени таблички и проядени от червеи подвързани томове. Избледнелите букви по повечето от тях бяха изписани с някакъв странен шрифт, но тя все пак успяваше да го разчете, макар и бавно. Други томове обаче бяха написани на абсолютно непознат език.

Първата империя, от която бе произлязла тази колония, изглежда, беше сложно място, родина на безброй народи, народи със собствени езици и богове. Въпреки всичките твърдения, че Империята е люлката на човешката цивилизация, за Пернатата вещица беше ясно, че подобна претенция не може да се приеме на сериозно. Навсякъде Първата империя бележеше първоначалната нация, включвала повече от един-единствен град, възникнала може би от завоевание, а после един след друг градовете-държави били погълъщани от развиднелите ѝ се основатели. Но дори тогава прочутите Седем града са били империя, граничеща с независими племена и народи, и беше имало войни, а след тях — мирни договори. Някои бяха нарушенни, повечето — не. Имперските амбиции са били осуетявани и тъкмо този факт бе предизвикал века на колонизиране на далечни земи.

Първата империя беше срещната врагове, които бяха отказали да се преклонят пред нея. За Пернатата вещица това бе най-важната истина, истина, която удобно и съзнателно беше забравена. Придобила беше сила от това, но такива подробности сами по себе си бяха само потвърждение за откритията, които вече бе направила — там, сред огромния свят отвъд. Имало беше сблъсъци, свирепи мореплаватели, противопоставяли се на чужди флоти, нахлували в техните води. Ледерийски и едурски кораби бяха потъвали; удавници сред изпълнените с отломки вълни, ръце, вдигнати в безнадеждна молитва

— надигането и кръженето на акули, денрабъ и други загадъчни хищници от дълбините — и писъци, отчаяни писъци: все още екнеха в главата ѝ, гърчеха празния ѝ стомах. Отвращение и ликуване.

Бурите бяха разнебитили флотата, особено на запад от Драконово море, разкрили бяха необятността на природната сила, капризните ѝ удари, които бяха погълнали цели кораби — наслада имаше в това да си толкова унизен и тази наслада я връхлиташе с тежестта на проникновение. Ледерийската империя беше хилава и претендираше за величие също като Урут Сенгар, която не беше нищо повече от досадна господарка на тръпнещи от страх смъртни.

И тя без съжаление щеше да я унищожи.

Сега, в любимата си камера с напукания таван, при полузаличените от петна и плесен стенописи, Пернатата вещица седна и извади малка кожена кесийка. Вътре беше най-ценното ѝ притежание. Можеше да го опипа през тънката кожа: изпъкналостите, леко раздърпания край, а срещу него — извивката на нокът, който продължаваше да расте. Искаше ѝ се да го извади, да го докосне отново...

— Глупаво момиченце.

Пернатата вещица трепна. На входа беше застанал изгърбен уродлив мъж. Не го беше виждала от много време, почти го беше забравила...

— Ханан Мосаг. Ако мислиш, че съм слаба...

— О, не — изхъхри магьосникът-кral. — Не си. Грижливо избрах думата, като казах „глупаво“. Зная, че дълбоко си затънала в лидерийската магия. Отишла си много по-далече от хвърлянето на онези стари, олющени плочки отпреди време, нали? Урут дори не подозира за твоя Цеданс — ти много добре прикри ученето си. Но въпреки всичко това все пак си глупава, с мечтанията си за всичко, което би могла да постигнеш — докато всъщност си сама.

— Какво искаш? Ако императорът разбере, че се промъкваш тук долу...

— Той нищо няма да разбере. Ние с теб, лидерийко, можем да действаме заедно. Можем да унищожим това изчадие...

— И кой ще заеме неговото място? Ти?

— Наистина ли мислиш, че бих позволил да се стигне до това? Рулад е луд, както и богът, който властва над него. Те трябва да бъдат

премахнати.

— Знам за какво жадуваш, Ханан Мосаг...

— Не знаеш! — сряза я едурът, трепереше. Пристъпи навътре и вдигна сакатата си ръка. — Погледни ме внимателно! Виж какво прави с плътта магията на Окования — о, ние вече сме обвързани към силата на хаоса, към вкуса й, към изкуителната й миризма. Изобщо не трябваше да се стига до това...

— Така казваш непрекъснато — прекъсна го тя с презрителна усмивка. — И как щеше да изглежда великата империя на Ханан Мосаг? Дъжд от цветя по всяка улица, всеки гражданин освободен от дългове и благодушните Тайст Едур надзирavат отгоре всичко това? — Наведе се към него. — Забравяш, че съм родена сред твоя народ, в собственото ти племе, магьоснико-кral. Помня глада по време на войните за обединение. Помня жестокостта, която изсипа над робите — щом остареехме, ни използваше за стръв за раците бескра — хвърляше старците в клетка и ги пускаше от борда на своята кнари. О, да, удавянето беше милост, но на онези, които не обичаше, им държеше главите над линията на прилива, оставяше раците да ги изядат живи и се смееше на писъците им. Мускул бяхме и щом този мускул се изтощеше, ставахме месо.

— А по-добра ли е Задлъжнялостта?

— Не. Защото е напаст, която се пренася върху всеки член на семейство, върху всяко поколение.

Ханан Мосаг поклати уродливата си глава.

— Нямаше да се предам на Окования. Той вярваше, че ме използва, но го използвах аз. Перната вещище, нямаше да има никаква война. Никакво завоевание. Племената се бяха обединили — погрижих се за това. Очакваше ни процъфтяване и свобода от страх и в такъв свят животът на робите щеше да се промени. Може би всъщност животът на ледериите сред Тайст Едур щеше да се окаже примамка за Дължниците в южните земи, достатъчна, за да разбие гръбнака на тази империя, защото ние щяхме да предложим свобода.

Тя се извърна, като умело прикри кожената кесийка.

— Какъв е смисълът от всичко това, Ханан Мосаг?

— Искам да унищожа Рулад...

— Аз ще ви унищожа всички.

— Но трябва да се започне с Рулад — можеш да го разбереш това. Ако той не бъде унищожен, и мечът му също, не можеш да постигнеш нищо.

— Ако ти можеше да го убиеш, отдавна щеше да си го направил.

— О, но аз ще го убия.

Тя го изгледа навъсено.

— Как?

— Как ли? Със собственото му семейство.

Пернатата вещица помълча десетина мига.

— Баща му се свива от страх. Майка му не може да го погледне в очите. Бинадас и Трул са мъртви, а Феар е избягал.

— Бинадас? Не знаех.

— Томад мечтаеше за смъртта на сина си, а Ханради Халаг търсеше душата му — и се провали.

Магьосникът-кral я изгледа изпод гъстите си вежди.

— А моят К'риснан опита ли същото с Трул Сенгар?

— Не, защо? Самият Рулад уби Трул. Окова го в Новородения. Ако това трябваше да е тайна, провалило се е. Ние чухме... ние, робите, чуваме всичко...

— Чувате, да. И затова можем да си помогнем един на друг. Перната вещица, ти искаш да видиш тази проклета империя рухнала — аз също. И когато се случи това, знай: искам да направя дом за своите едури. Да ги върна в северните ни земи. Ако югът е в пламъци, това не е моя грижа — оставям ледериите на ледериите, защото за никой от нас няма по-сигурна рецепта за унищожение. Знам го от самото начало. Ледер не може да се самосъ храни. Нейният апетит е пристрастеност и този апетит надвишава ресурсите, които ѝ трябват, за да оцелее. Вашите хора вече са прекрачили този праг, въпреки че не го знаят. Това беше моята мечта, Перната вещица, да издигна стена и с нея да осигурия неуязвимостта на Тайлст Едур. Кажи ми, какво знаеш за предстоящата война на изток?

— Каква война?

Ханан Мосаг се усмихна.

— Разнищването започва. Нека всеки от нас да хване една нишка, ти в единия край, аз — в другия. Зад теб са робите. Зад мен — всички К'риснан.

— Трул Сенгар жив ли е?

— Феар Сенгар е този, който търси начин да унищожи Рулад. А аз съм решил да му помогна да го намери. Решавай сега, Перната вешница. В съюз ли сме?

Тя си позволи нещо като усмивка.

— Ханан Мосаг, когато дойде моментът на унищожението... гледай да пълзиш бързо.

— Не искам да ги виждам.

С тези думи императорът се изви на трона си и се вторачи в стената вляво. Мечът в дясната му ръка, с върха, опрян на подиума, трепереше.

На застаналата в алкова от другата страна Нисал ѝ се искаше да се втурне напред, да прегърне измъчения, уплашен едур.

Но Трайбан Гнол стоеше изправен пред трона. Тази аудиенция бе негова и само негова. Канцлерът нямаше да допусне нейната намеса. Явно ненавиждаше самото ѝ присъствие, но за тази подробност Рулад бе настоял — единствената победа на Нисал дотук.

— Ваше величество, съгласен съм с вас. Вашият баща, уви, настоя да ви предам неговите желания. Той би искал да поздрави най-обичния си син. Освен това носи ужасни вести...

— Любимите му — измърмори Рулад и очите му пробягаха из залата, сякаш търсеше изход за бягство. — Обичен? Негова дума? Не, не мисля. Това, което обича, е властта ми — иска я за себе си. За себе си и за Бинадас...

— Простете, че ви прекъсвам, ваше величество — каза Трайбан Гнол, свел глава в нисък поклон. — Има вести за Бинадас.

Императорът трепна. Облиза пресъхнали устни.

— Какво се е случило?

— Знае се — отвърна канцлерът, — че Бинадас е убит. Командвал е част от флотата. Имало е битка с неизвестен противник, приложена е била ужасна магия и останките от двете флоти били запокитени в Новородения, за да продължат сражението си в онзи наводнен свят. Всичко това е само предисловието. След като останалите вражески кораби побягнали, върху кораба на Бинадас връхлетял демон. Яростта му била такава, че всички едури били

избити. Самият Бинадас бил прикован за стола си от копие, хвърлено от онзи демон.

— Как... — изграчи Рулад. — Как са разбрали всичко това?

— Вашият баща е... сънувал. В този сън се е оказал мълчалив, призрачен свидетел, привлечен там като по каприза на някой злонамерен бог.

— А демонът? Той още ли витае там, в Новородения? Аз ще го подгоня, ще го унищожа. Да, трябва да има възмездие. Той беше мой брат. Аз го изпратих, моя брат, изпратих го. Всички загиват от моята дума и точно това ще ми каже баща ми — о, как жадува за този момент, но няма да го има! Демонът, да, демонът, който дебне моите близни... — Трескавите му думи загълхнаха; беше толкова измъчен, че Нисал извърна очи, за да не се разплаче.

— Ваше величество — промълви тихо канцлерът.

Нисал се вцепени. Точно към това се стремеше Трайбан Гнол. Всичко досега бе само заради точно този момент.

— Ваше величество, демонът е докаран. Той е тук, императоре.

Рулад сякаш се сви в себе си. Нищо не каза, макар устата му да помръдваха.

— Съперник — продължи Трайбан Гнол. — Тартеналска кръв, но по-чиста, както твърди Ханради Халаг, от всеки тартенал на този континент. Томад е разбрал какво представлява от мига, в който гигантският воин е направил първата си стъпка върху кръвното дърво на Едур. Познал го е, ала не е могъл да се изправи срещу него, защото душата на Бинадас била в сянката на тартенала — наред с хиляда други окаяни жертви. Те зоват, всички, за свобода и за мъст. Ваше величество, истината вече трябва да ви е ясна. Вашият бог го достави. На вас, за да може вие да го убиете, за да може вие да отмъстите за смъртта на своя брат.

— Да — прошепна Рулад. — Той се смее — о, как се смее. Бинадас, близо ли си? Близо ли си до мен сега? Копнееш ли за свобода? Е, щом аз не мога да я имам, защо да я имаш ти? Не, няма за какво да се бърза, нали? Ти искаше този трон и сега ще научиш какво е — само намек, да, за всичко, което ме терзае.

— Ваше величество — каза канцлерът, — нима не жадувате да отмъстите за Бинадас? Томад...

— Томад! — Рулад подскочи на трона и изгледа Трайбан Гнол с такъв гняв, че той чак се отдръпна. — Видя как демонът уби Бинадас и сега си мисли, че ще направи същото с мен! *Това* е желанието за мъст, което действа тук, рибокож глупак такъв! Томад иска да умра, защото аз убих Бинадас! И Трул! Аз убих децата му! Но чия кръв тече в жилите ми? Чия? Къде е Ханради? О, знам защо го няма — той отива при Ханан Мосаг! Те се гмуркат в Мрака и шепнат за измяна — изчерпа се търпението ми към тях!

Трайбан Гнол разпери ръце.

— Ваше величество, смятах да говоря с вас за това, но не сега...

— За кое? Казвай!

— Скромно разследване от Инвигилатор Карос Инвиктад, ваше величество. С истинско уважение, уверявам ви, той моли за вашата воля по проблеми с държавна измяна — не между ледериите, разбира се, защото той го държи това под юзди, — а между самите Тайст Едур...

Ахването на Нисал отекна в изведнъж стихналата зала. Тя хвърли кос поглед към едурските стражи и видя, че са замръзнали като статуи.

Рулад изглеждаше готов да заплаче.

— Измяна сред едури? Моите едури? Не може да бъде... Има ли доказателство?

Леко свиване на рамене.

— Ваше величество, съмнявам се, че той би се заел с подобно разследване, ако не се е натъкнал непреднамерено на такава... деликатна информация.

— Махай се. Вън!

Трайбан Гнол се поклони, после заетствва към изхода. Може би беше прекалил. Но семето все пак беше посъто. В най-плодородната почва.

Щом външните врати се затвориха, Нисал излезе от алкова. Рулад ѝ махна да се приближи.

— Любов моя — прошепна ѝ с глас на дете, — какво да правя? Демонът... те са го довели тук.

— Ти не можеш да бъдеш победен, императоре.

— А за да го унищожа, колко пъти трябва да умра? Не, не съм готов. Бинадас беше могъщ магьосник, съперничеше на самия

магьосник-кral. Брат ми...

— Възможно е канцлерът да греши — каза колебливо Нисал. — Може всъщност сънят на Томад да е бил измамно послание — има много божове и духове, които гледат на Сакатия бог като на свой враг.

— Стига. Объркан съм. Нищо не разбирам. Какво става, Нисал?

— Дворцови амбиции, любими. Връщането на флотата е раздвижило нещата...

— Моите собствени Едур... кроят измяна...

Тя сложи ръка на лявото му рамо. Най-нежният допир, мигновен. Веднага я отдръпна. „Смея ли?“

— Карос Инвиктад е може би най-амбициозният от всички. Той блаженства в своето царство на ужас сред ледерите и жадува да го разшири и да включи Тайлст Едур. Ваше величество, аз съм ледерийка — познавам хора като Инвигилатора, зная какво ги тласка, какво подхранва злите им души. Той жадува за власт, защото сърцето му тръпне от страх към всичко, което е извън контрола му — от самия хаос. В неговия свят той е обсаден от всички страни. Ваше величество, идеалният свят на Карос Инвиктад е свят, обкръжен от море от трупове, всеки непознат и непознаваем е заличен. И дори тогава няма да намери мир.

— Може би трябва да се изправи срещу мен на арената — каза Рулад с неочеквано зла усмивка. — Лице в лице с едно чедо на хаоса, нали? Но не, той ми трябва, за да излавя своите ледерийци. Предателите.

— А трябва ли този ледериец да получи власт и над Тайлст Едур?

— Измяната е безцветна — отвърна Рулад и отново с усилие се намести на трона. — Предателството тече невидимо, какъвто и да е цветът на кръвта. Не съм решил за това. Трябва да помисля, да разбера. Може би трябва отново да повикам канцлера.

— Ваше величество, вие назначихте Едур да наблюдава Патриотистите. Помните ли?

— Разбира се, че помня. За идиот ли ме смяташ?

— Може би Брутен Трана...

— Той беше, да. Нито веднъж не ми е докладвал. Направил ли е каквото му заповядах? Как изобщо мога да знам?

— Повикайте го тогава, ваше величество.

— Защо се крие от мен? Освен ако не заговорничи с другите заговорници.

— Ваше величество, зная със сигурност, че той търси аудиенция с вас почти ежедневно.

— Ти? — Рулад я изгледа с присвити очи. — Как?

— Брутен Трана ме потърси, помоли ме да говоря с вас от негово име. Канцлерът му отказва аудиенция с вас...

— Трайбан Гнол не може да отказва такива неща! Той е ледериец! Къде са моите Едур? Защо никога не ги виждам? А сега Томад се е върнал, и Ханради Халаг! Никой не иска да говори с мен!

— Ваше величество, Томад чака във външната стая...

— Той знае, че ще му откажа. Объркваш ме, курво. Не ми трябваш — никой не ми трябва! Само време ми трябва. Да помисля. Само това. Всички се страхуват от мен, и с пълно основание, о, да. Предателите винаги се страхуват, а когато кроежите им бъдат разкрити... о, как се молят за живота си! Може би трябва да избия всички — море от трупове, тогава ще има мир. А аз искам само това. Мир. Кажи ми, щастливи ли са хората ми, Нисал?

Тя сведе глава.

— Не зная, ваше величество.

— А ти? Ти щастлива ли си с мен?

— Нищо друго не изпитвам освен любов към вас, ваше величество. Сърцето ми е ваше.

— Същите думи, които си казвала и на Дисканар, несъмнено. И на всички други, с които си лягала. Нареди на слугите да ти пригответят баня — вониш на пот. После ме изчакай под коприните. — Повиши глас. — Повикайте канцлера! Искам да говоря с него незабавно! Върви, Нисал, призлява ми от ледерийската ти воня.

Тя заетствпва, а Рулад вдигна ръка и каза:

— Моя прескъпа, златните коприни — ти си като бисер сред тях.

Най-сладкият бисер...

Брутен Трана пресрещна в коридора Томад Сенгар, комуто бе отказана аудиенция, поклони се и каза:

— Моите поздравления, Томад Сенгар.

Старият Тайст Едур го изгледа намръщено.

— Ден-Рата? Какво желаеш от мен?

— Две думи, не повече. Аз съм Брутен Трана...

— Един от сикофантите на Рулад.

— Уви, не. Бях назначен в началото на режима да наблюдавам ледерийската организация за сигурност, известна като Патриотистите. Като част от отговорностите ми трябваше да докладвам лично на императора всяка седмица. Досега нито веднъж не съм се срещнал с него. Канцлерът ме отпраща всеки път.

— Най-младият ми син суче цицата на Гнол — каза горчиво Томад Сенгар.

— Убеден съм, че императорът не е съвсем наясно какви прегради са вдигнали канцлерът и агентите му около него, старейшина Сенгар. Макар да съм се опитвал да проникна през тях, досега се провалям.

— Защо тогава се обръщаш към мен, Ден-Рата? За мен е още по-трудно да се добера до своя син.

— Тайст Едур са изолирани от своя император — каза Брутен.

— Не просто вие и аз. Всички ние.

— Ханан Мосаг...

— В немилост е. Напълно ясно е, че той е отговорен за всичко това. Неговата амбиция, договорът му с един зъл бог... Той искаше меча за себе си, нали?

— Значи Рулад наистина е сам?

Брутен Трана кимна, после каза:

— Има една възможност... има едно лице. Ледерийката, която е негова Първа конкубинка...

— Ледерийка? — изръмжа Томад. — Ти си луд. Тя е агентка на Гнол, шпионка. Тя е покварила Рулад — как иначе е станала Първа конкубинка? Моят син никога нямаше да я вземе, освен ако не го държи с нещо нечестиво. — Томад Сенгар се намръщи. — Не искам да говоря повече с теб.

И избута Брутен Трана настрами и продължи по коридора.

Карос Инвиктад извади пурпурна копринена кърпа и попи потта от челото си, без да откъсва очи от странното двуглаво насекомо, което

продължаваше да кръжи на място, въртеше се и се въртеше в непрестанен кръг в клетката си — кутия.

— Нито едно подреждане на плочките не може да спре тази проклета безмозъчна твар. Започвам да вярвам, че това е някаква шашма.

— На ваше място — обади се Танал Ятванар — щях да съм стъпкал отдавна тази измишльотина под петата си. Наистина трябва да е шашма — доказателството е, че още не сте се справили.

Очите на Инвигилатора се вдигнаха, изгледаха Танал.

— Не знам кое е по-отвратително: признанието ти за поражение пред едно насекомо или жалките ти опити да ласкаеш. — Пусна кърпата на масата и се облегна назад. — Усърдното търсене на решения изисква търпение и нещо повече — известна доза интелигентност. Точно затова ти никога няма да постигнеш повече от онова, което имаш, Танал Ятванар. Пълиш на самия ръб на своята компетентност — а, няма нужда да се изчервяваш толкова. Нещо повече, ти проявяваш необичайно благоразумие, като сдържаш амбицията си, тъй че не правиш никакво усилие да опиташи нещо, което е извън възможностите ти. Това е рядък талант. Е, какво имаш да ми докладваш в този чудесен следобед?

— Много близо сме до това усилията ни да обхванат и Тайст Едур.

Карос Инвиктад повдигна вежди.

— Трайбан Гнол е говорил с императора?

— Да. Разбира се, императорът бе потресен от идеята, че сред едуриите има предатели. Дотолкова, че заповяда на канцлера да напусне тронната зала. За малко. — Танал Ятванар се усмихна. — Четвърт камбана всъщност. Въпросът не бе повдигнат отново през деня, но е явно, че подозренията на Рулад към неговите съотечественици се усилват.

— Това е добре. Няма да се чака дълго значи. — Инвигилаторът отново се наведе напред и загледа намръщено кутията-главобълъсканица. — Важно е всички пречки да бъдат премахнати. Единствените думи, които императорът трябва да чува, трябва да са от канцлера. Танал, приготви досие на Първата конкубинка. — Вдигна отново очи. — Разбираш, нали, че възможността да освободиш онази

учена, която си оковал долу, е отминала? Вече няма друг избор освен тя да изчезне.

Онемял, Танал Ятванар успя само да кимне.

— Отбелязвам това — и то донякъде спешно, — защото бездруго несъмнено ти е омръзнала, а и да не е, би трябвало да е. Вярвам, че ме разбра. Няма ли да ти е забавно да я замениш с Първата конкубинка?

— Карос се усмихна.

Танал облиза пресъхналите си устни.

— Такова досие ще е трудно...

— Глупости. Работи с агентите на канцлера. Не ни интересуват факти. Измисли каквото ни е нужно, за да я обвиним. Не би трябвало да е трудно. Блудния знае, имаме достатъчно практика.

— Въпреки това — простете, сър, но тя е единствената, която императорът обича.

— Май изобщо не разбиращ. Тя не е първата любов на Рулад. Не, онази жена, едурката, се самоуби — о, забрави официалната версия, виждал съм докладите за това трагично събитие. Носела е детето на императора. Тоест му е изменила, по всянакъв въобразим начин. Танал, за Рулад дъждовете едва-що са отминали и макар глината да е здрава под краката му, всъщност е тънка като папирус. При първия намек за подозрения Рулад ще изгуби ума си от гняв — късмет ще имаме, ако успеем да измъкнем тая жена от ръцете му. Съответно арестът трябва да се извърши в двореца, когато Първата конкубинка е сама. След това трябва веднага да бъде доведена тук.

— Не вярвате, че императорът ще настои да му я върнем?

— Канцлерът ще го разубеди, разбира се. Виж какво, Танал Ятванар, остави тънките детайли по човешката — и едурска — природа на онези, които ги разбират. Ще имаш тази жена, не бой се. И ще правиш с нея каквото ти харесва — след като изтръгнем признанието ѝ, естествено. Окървавени и подути, нали ги предпочиташ така? Сега ме остави. Убеден съм, че стигнах до решение на тази измишльотина.

Танал Ятванар постоя малко в коридора. Мъчеше се да успокои разтуптяното си сърце. Умът му работеше трескаво. Да убие Джанат

Ейнар? Да я накара да изчезне като всички други? „Да нахрани раците на дъното на реката? О, Блудни, не знам... ако... не знам...“

Иззад вратата на кабинета се чу отчаяно ръмжене.

Странно, този път звукът го зарадва. „Да, висш интелект, то отново те надви. Този миниатюрен двуглав кошмар. Въпреки всичките ти надменни разсъждения за собствения ти гений тази главобълсканица те затруднява. А може би, Инвигилатор, светът не е такъв, какъвто би искал да го имаш, не е толкова ясен, не е толкова съвършено замислен, че да посрещне с радост господството ти.“

Тръгна по широкия коридор. Не, нямаше да убие Джанат Ейнар. Обичаше я. Карос Инвиктад обичаше единствено себе си и това нямаше да се промени. Инвигилаторът не разбираше нищо от човешката природа, колкото и да се самозаблуждаваше. Всъщност Карос се беше издал с тази непредпазлива заповед да я убие. „Да, Инвигилатор, това е моето разкритие. Аз съм по-умен от теб. Стоя над теб във всички отношения, които наистина са важни. Ти и твоята власт, всичко е компенсация за онова, което не разбираш за света, за пустотата в душата ти, където трябва да е състраданието. Състрадание, и любов, която човек може да изпитва към друг човек.“

Щеше да й го каже, сега. Щеше да признае дълбочината на чувствата си, а след това щеше да свали веригите й и щяха да избягат. Извън Ледерас. Далече от ръцете на Патриотистите. Заедно щяха да създадат живота си отново.

Заслиза бързо по влажните изтъркани стъпала, вече извън погледа на всички, долу в своя личен свят. Където го чакаше любовта му.

Инвигилаторът не можеше да стигне навсякъде. И Танал щеше скоро да го докаже.

Долу през мрака, и всичко бе толкова познато, че нямаше нужда от фенер. Където *той* властваше, не Карос Инвиктад, не, не тук. Тъкмо затова Инвигилаторът го нападаше непрекъснато, винаги с едно и също оръжие, подразбиращата се заплаха от издаване, от опетняване на доброто име на Танал Ятванар. Но всички тези престъпления, те бяха на Карос Инвиктад. Представи си контраобвиненията, които можеше да хвърли срещу него, ако се наложеше — имаше копия от записите; знаеше къде е заровена всяка тайна. Сметките за зацепаното с кръв богатство, което Инвигилаторът бе натрупал от именията на

своите жертви — Танал знаеше къде се пазят тези записи. А колкото до труповете на изчезналите...

Стигна до залостената врата на камерата за мъчения, взе фенера от лавицата и го запали. Махна тежкото резе и влезе.

— Толкова скоро се върна — изграчи хрипливо гласът.

Танал пристъпи към нея.

— Оцапала си се отново. Все едно — това е последният път, Джанат Ейнар.

— Дошъл си да ме убиеш значи. Така да бъде. Отдавна трябваше да го направиш. Очаквам с нетърпение да напусна това измъчено тяло. Не можеш да оковеш призрак. И тъй, с моята смърт ти ще станеш затворникът. Ти ще си онзи, когото ще мъчат. Докато си жив, а се надявам да е дълго, ще шепна в ухото ти... — Пристъп на кашлица прекъсна думите ѝ.

Той се приближи. Чувстваше се празен. Страстта в думите ѝ го бе лишила от всякаква решимост.

Белезниците ѝ сякаш кървяха — отново се беше борила да се измъкне от прангите. „С мечтата да ме преследва, да ме унищожи. С какво е по-различна? Как съм могъл да очаквам, че ще е по-различна?“

— Виж се — каза ѝ тихо. — На човек не приличаш вече. Не те ли интересува външността ти, как искаш да те видя, като дойда тук?

— Прав си — изхриптя тя. — Трябваше да почакам да дойдеш, да се доближиш. И тогава да повърна върху теб.

— Няма да ме терзаеш, жено. Душата ти е твърде безполезна. Бездната ще я отмете, сигурен съм. Освен това още дълго не мисля да те убивам...

— Аз пък не мисля, че вече зависи от теб, Танал Ятванар.

— Само от мен зависи! — изкрещя той. — Всичко!

Пристъпи до нея и започна да освобождава ръцете ѝ, след това краката ѝ. Тя изгуби съзнание, преди да е освободил втората ѝ китка.

Не тежеше почти нищо и той бързо я понесе нагоре. След двайсетина стъпала стигна страничния проход. Хълзгавият под постепенно започна да се спуска. Плъхове ситнеха встрани от пътя му, плясваха в тесните канавки, в които течеше канална вода.

По някое време капките черна вода от тавана се превърнаха в истински дъжд и за миг съживиха Джанат достатъчно, за да простене.

След това се закашля и се задърпа. Танал дори се зарадва, когато отново изпадна в несвяст.

И ето че дойде вонята. „Изчезнали? О, не, те са тук. Всички. Всички, които Карос Инвиктад не харесваше, които не му трябваха, които искаше да махне от пътя си.“

В първата от огромните сводести камери каменен пасаж обкръжаваше дълбок кладенец, в който между костите пълзяха раци с бели черупки. Кладенецът отдавна беше съвсем пълен, затова се бе наложило да отворят нова камера, после още една и още — бяха много, тук долу под реката.

Най-сетне Танал стигна последната камера, пусна жената на пода и окова единия ѝ крак за стената. От двете страни си имаше компания — макар и от мъртвци. Танал отстъпи назад, а тя се размърда, без да дойде в съзнание.

— Това е временно — каза ѝ. — Няма да идеш при приятелите до теб. Когато се върна — а ще е скоро, — ще те преместя отново. В нова килия, за която знам само аз. И там ще те науча да ме обичаш. Ще видиш, Джанат Ейнар. Не съм чудовището, което си мислиш. Карос Инвиктад е чудовището — той ме превърна в това, което съм. Но Карос Инвиктад не е бог. Не е безсмъртен. Не е... непогрешим. Всички ще го открием. Той си мисли, че я искам, онази курва на императора — онази мръсна пропаднала кучка. Едва ли би могъл да сгреши повече. О, много работа ме чака, но ти обещавам, няма да се бавя дълго. Ще видиш, моя любов...

Събуди се от звука на стъпките му, заглъхващи и след това — изгубени в ромона на капеща вода. Беше тъмно и студено, по-студено, отколкото преди — беше някъде другаде сега, в друга някоя килия, но в същия кошмар.

Вдигна ръка — колкото можа — и изтри лицето си. Дланта ѝ се върна покрита със слуз. Но все пак... *веригите ги нямаше*. Помъчи се да свие крака и чу стърженето на железни брънки в камък. „Ах, не съвсем!“

И болката вече се беше върнала, във всяка става — пронизващ огън. Сухожилия, стояли изпънати безкрайно дълго, започваха да се стягат като изгарящи въжета... „Ох, Блудния да ме вземе...“

Очите ѝ примигаха и се отвориха отново. Възвръщашото се съзнание ѝ донесе дивашки глад, който сгърчи свития ѝ стомах. Воднисти изпражнения потекоха по бедрата ѝ.

Нямаше смисъл да плаче. Нямаше смисъл да се чуди кой от двамата е по-луд — той, заради низката си страст и безсмислена жестокост, или тя, защото така упорито се беше вкопчила в тази утайка живот. Битка на воли, ала дълбоко неравна — знаеше го с цялото си сърце, знаела го беше през цялото време.

Дългата серия величави лекции, които бе съставила в ума си, до една се бяха оказали заблуда, вкусът им бе твърде горчив, за да се понесе. Той беше победил, защото оръжията му не бяха оръжията на разума — „А аз отвърнах със собствената си лудост. Мислех, че ще подейства. Вместо това изгубих всичко ценно, което бях притежавала.“

„И ето че сега, когато студът на смъртта се прокрадва в мен, мога само да мечтая да се превърна в отмъстителен призрак, жаден да изтезава онзи, който изтезава мен, жаден да бъде за него онова, което той е за мен. Да вярвам, че такъв баланс е справедлив и праведен.“

„Лудост. Да отвърнеш със същото означава да си същият.“

„Тъй че сега нека да ме остави тук, изчезнала навеки...“

И усети, че лудостта се протяга към нея, прегръдка, която щеше да отмете усета ѝ за самата себе си, знанието за онова, което е била, онзи горд самодоволен учен с чистия ѝ, девствен интелект, който подрежда и преподрежда света. Дори практичесността бе старомодна идея, недостойна даже за обсъждане, защото светът навън не заслужаваше да го прегърнеш, не — освен това бе омърсен, нали? От хора като Танал Ятванар и Карос Инвиктад — хора, които се наслаждаваха сред мръсотията, която създават, защото само вонята на жестокостта може да проникне през изтръпналите им сетива... — „Както прониква през моите. Чуй! Той се връща, стъпка след колеблива стъпка...“

Мазолеста длан се отпусна на челото ѝ.

Джанат Ейнар отвори очи.

Смътна светлина, струяща от всички посоки. Топла светлина, нежна като дъх. Над нея беше надвиснало лице. Старческо, съсухreno и сбръчкано, с очи дълбоки като морета и блестящи от сълзи.

Усети, че веригите се стегнаха. После старецът ги дръпна с една ръка и брънките се разпаднаха като гнили тръстики. А след това той я

вдигна без усилие.

„Бездната да ме вземе, колко е нежно лицето ти...“
И отново тъмнина.

Под речното корито, под наносите, дебели почти етаж, почиваха останките на почти шестнадесет хиляди граждани на Ледерас. Костите им запълваха древни кладенци, прокопани още преди появата на реката — преди дренажното русло от източните планини да се промени от катаклизъм, принудил влечугото да замята опашката си, пороят да издълбае нов канал, потопил един новороден град преди безброй хилядолетия.

Ледерийски инженери още преди столетия се бяха натъкнали на тези потопени съоръжения, удивявали се бяха на порутените коридори и сводести камери, удивявали се бяха на огромните дълбоки кладенци и тяхната чиста студена вода. И бяха оставали изумени, неспособни да обяснят как тези тунели са се съхранили повече или по-малко суhi: прорязаните канали сякаш попиваха водата като сунгер.

Вече не съществуваха записи, описващи тези открития — тунелите и камерите бяха изгубеното знание за всички освен за малцина избрани. А за съществуването на успоредните проходи, скритите врати в стените на коридорите и стотиците по-малки гробници не знаеха дори и тези малцина. Някои тайни бяха притежание единствено на боговете.

Древният бог понесе изтощената от глад измъчена жена през един от тези странични проходи. В ума му кипяха упреци, порой от гняв към него самия. Не беше си представял пълния размер на извратеност и жестокост, налагани от Патриотистите, и беше силно изкусен да се пробуди, в най-пълна мяра да развиши своя гняв над тези отявлени садисти.

Разбира се, това щеше да доведе до нежелано внимание, което на свой ред щеше да причини още по-голяма касапница, и то такава, която нямаше да прави никаква разлика между заслужаващите смърт и онези, които не я заслужават. Това бе проклятието на властта в края на краищата.

Както Карос Инвиктад скоро щеше да открие.

„Какъв глупак си, Инвигилатор. Кой е извърнал гибелния си взор към теб? Гибелен, о, да.“

Въпреки че малцина щяха да го разберат предвид скромно чаровните, дълбоко добродушни черти на това лице.

„И все пак, Карос Инвиктад, Техол Бедикт реши, че трява да се махнеш. И аз почти те съжалявам.“

Техол Бедикт — беше коленичил на пръстения под и ровеще в купчинката смет — чу тътрещите се стъпки, погледна през рамо и каза:

— Ублала Пунг, добър вечер, приятелю.

Грамадният полукръвен тартенал пристъпи в стаята, изгърен под ниския таван.

— Какво е това?

— Дървена лъжица — или поне част от нея. Възложена й е централна роля в приготвянето на тазсутрешното ядене. Бях ужасен от възможността Бъг да я е хвърлил в огнището. А! Ето, виждаш ли? По нея е останала мазнинка!

— На мен ми прилича на мръсотия, Техол Бедикт.

— Е, че то и в мръсотията има миризмичка — отвърна Техол Бедикт и все така на колене изпълзя до къкрешкото на огъня котле. — Най-сетне супата ми добива малко вкус. Можеш ли да го повярваш, Ублала Пунг? Виж ме само, дотам съм се унизил в слугинска работа, че даже да си пригответ яденето! Казвам ти, много си е вирнал носа слугата ми. Прекалява напоследък нашият Бъг. Може би няма да е зле да го треснеш по главата заради мен. Добре де, не съм толкова безразличен, колкото си мислиш — виждам блясъка на повищена възбуда в доста тъпите ти кучешки черти. Какво е станало? Да не би Шурк Елале да се е върнала?

— Щях ли да съм тук, ако беше? — попита Ублала. — Не, Техол Бедикт. Замина тя. По моретата тръгна, с цялата си пиратска банда млади мъже. Много голям бях, разбираш ли. Трябваше да спя на палубата, каквото и да е времето, а не беше забавно — а пък ония пирати все искаха да връзват платна по мен и се смееха. Какво му е смешно, а?

— Е, моряците са простодушни хора, приятелю. А пиратите са пропаднали моряци, тъй че простодушието при тях стига до пълни крайности...

— Това не го разбрах? Имам новина за теб, знаеш ли.

— Ти знаеш ли?

— Да.

— Може ли да я чуя?

— Искаш ли?

— Ами да, иначе нямаше да попитам.

— Наистина ли искаш?

— Виж, ако не държиш да ми я казваш...

— Държа. И ще ти я кажа. Затова съм тук, макар че ще хапна малко супа, ако предлагаш.

— Ублала Пунг, най-добре си дошъл на тази супа, но първо нека да извадя тоя парцал, дето го пуснах в нея, да не вземеш да се задавиш.

— Парцал ли? Какъв парцал?

— Ами, квадратен, общо взето. Мисля, че Бъг е бърсал с него кухненския килер, така че трябва да е попил безброй отбрани хранителни вещества.

— Техол Бедикт, един от чистата кръв е дошъл в града.

— Това ли ти е новината?

Грамадният мъж кимна важно.

— Чиста кръв? Ново кимване.

— Значи тартенал?

— Не — прекъсна го Ублала Пунг. — Чиста кръв. По-чиста от на всеки тартенал. И носи каменен меч. И най-ужасни татуировки на лицето — прилича на натрошена плоча. Целият е покрит с белези и след него се вихрят безброй призраци...

— Призраци? Можеш да видиш призраци около него?

— Да ги видя ли? Не, разбира се. Но ги подуших.

— Наистина? Е, и как миришат призраците? Все едно. Тартенал, който е повече тартенал от всеки тартенал, е пристигнал в града. Какво иска?

— Ти не разбиращ, Техол Бедикт. Той е поборник. Тук е, за да предизвика императора на двубой.

— Ох, горкият човек.

— Да. Горкият човек, но той не е човек, нали? Той е Тайст Едур.

Техол Бедикт погледна намръщено Ублала Пунг.

— А, говорехме за двама различни горки човеци. Хм, преди малко ме посети един бегач от Ръкет — изглежда, Къщата с люспите се е срутила по време на земетресение. Но не обичайно земетресение, каквото без друго никога не се случват тъдява. Ублала Пунг, има и друг поборник, който е много по-плашещ от всякакъв чистокръвен тартенал. Сред Ловците на плъхове има голям смут, а те явно знаят повече, отколкото издават. Гледната точка, изглежда, е, че този път мрежата на императора е изтеглила ужасен улов.

— Е, нищо не знам за това — рече Ублала Пунг и се потърка замислено по брадичката. — Само че тоя чистокръвен има каменен меч. Изчукан, като ония върхове за копия, дето ги продават на Долния пазар. Висок е почти колкото него, а той е по-висок от мен. Видях как хвана един ледерийски страж и го захвърли настрана.

— Захвърли го?

— Като торба с... гъби или нещо такова. В смисъл — не картофи, а нещо по-леко.

— Значи нравът му е по-лош и от твоя.

— Чистокръвните не познават страх.

— Вярно. А ти пък откъде знаеш за чистокръвните?

— От серегалите. Нашите богове, онези, които помогнаха да убият. Те бяха паднали чистокръвни. Отхвърлени.

— Значи този, който е пристигнал току-що, е равен на един от боговете ви ли, Ублала Пунг? Моля те, не ми казвай, че се каниш да се опиташ да го убиеш. Искам да кажа, нали си има каменен меч и така нататък.

— Да го убия? Не, ти не разбираш, Техол Бедикт. Този, този чистокръвен, той заслужава истинска почит. Не както умилостивяхме серегалите — онова беше, за да ги държим настрана. Почакай и ще видиш, почакай и ще видиш какво ще стане. Родствениците ми ще се съберат, като се пръсне вестта. Ще се съберат.

— А ако императорът го убие?

Ублала Пунг само поклати глава.

Двамата се обърнаха, защото влезе Бъг. Носеше гола жена.

— Е, не — каза Техол. — Котлето не е чак толкова голямо. Освен това, колкото и да съм гладен, все пак си има граници и яденето на академици далеч ги надминава...

Слугата се намръщи.

— Познаваш тази жена?

— Да, от предишния си живот, нали беше пълен със строги възпитателки, обекти на младежки увлечения и разни такива. Уви, много зле изглежда сега. Винаги съм чувал, че светът на учените е жесток — що за спор над нюанси е довел до това, как мислиш?

Бъг положи жената върху постелята си.

И щом се изправи, Ублала Пунг го удари толкова силно, че старецът се натресе в стената.

— Чакай бе! — извика Техол на великана. — Стига!

Бъг потърка челюстта си и попита ядосано:

— Защо се биеш?

— Техол каза да...

— Остави какво съм казал, Ублала. Беше просто мимолетна мисъл, съждение, лишено от съдържание, непредпазливо изказане, несвързано по никакъв начин с физическо действие. Изобщо нямах предвид...

— Каза, че трябва да се тресне по главата, Техол Бедикт. Заради вирнатия нос и понеже прекалявал. Точно така каза. Бил над положението си, каза...

— Ох — и двамата — престанете да ме гледате така. Просто изрекох няколко дребни оплаквания от домашно естество. Изобщо не подозирах, че Ублала Пунг ще ме схване толкова буквально.

— Господарю, той е Ублала Пунг.

— Знам, знам. Явно чудесно наточените ръбове на интелекта ми напоследък са се захабили. — Изведнъж лицето му светна. — Но вече си имаме учител!

— Жертва на Патриотистите — каза Бъг, изгледа Ублала накриво и пристъпи към котлето на огнището. — Бездна подземна, господарю, да не си си мил краката?

— М-да, уви, ужасно се нуждае от кулинарната ти магия. Патриотистите ли? Измъкнал си я от затвора?

— Един вид. Но не предвиждам лов на мъже из целия град. Тя трябваше да е една от онези, които просто са изчезнали.

Ублала Пунг се изсмя дрезгаво.

— Никога нямаше да я намерят, ако имаше лов на мъже.

Двамата го изгледаха неразбиращо.

Полукръвният тартенал посочи очевидното.

— Ами... има си цици и всичко друго. Без онуй де.

— Тя има нужда от нежни грижи, господарю, — каза Бъг. — И от почивка.

— Какво пък, няма по-добро убежище от ужасите на света от жилището на Техол Бедикт.

— Лов на мъже! — Ублала се изсмя отново и поклати глава. — Тия Патриотисти са идиоти.

8.

*Когато камъкът вода е, времето е лед.
Когато всичко е замръзнато на място,
валият съдби в безмилостен потоп.*

*Лицето ми прозира в този камък, що вода
е.*

*Заключен ромонът е в неговите очертания,
тъй странно изражение.*

*И вековете се спотайват, когато камъкът
вода е.*

*А циклите във дълбините окованы,
въртопи вихрят те — изгубени илюзии.*

*Когато камъкът вода е, времето е лед.
Когато всичко е замръзнато на място,
животът ни е камъни в пороя.*

*И ний валим и все валим
като вода по камък
при всеки удар на ръката.*

Вода и камък
Фент Стари

Селението на Сянка бе изпълнено с жестоки места, но никое не можеше да се сравни с жестокостта на сенките над душата. Подобни мисли измъчваха в последно време Котильон.

Сега той стоеше на едно възвишение и гледаше кротките води на езерото долу. На петдесетина разтега вляво от него имаше самотна

дълга къща, заобиколена от полуизгорели пристройки. Всичко запустяло, ако не се брояха десетината кокошки и петелът, една изнервена врана с превързан крак и две крави. И всичко това беше откраднато от друго селение, пленило по никаква приумица на сляпата случайност, или по-вероятно — вследствие нарушаването на мистериозни закони както, изглежда, ставаше спорадично в безкрайното преселение на Селението на Сянка.

Но се беше появило и Сенкотрон бе научил за него навреме, за да прати рояк духове, които да опазят сградите и стоката и да ги спасят от хищния глад на блуждаещи демони или, още по-лошо, на някоя от Хрътките.

След бедствието при Първия трон десетките оцелели бяха преместени в това място, за да се чудят и дивят на странните артефакти, останали от предишните му обитатели: извитите дървени корабни носове, украсяващи дългата къща с изкусно изваяната си змийска резба; загадъчните тотемни накити, предимно от сребро, макар че и кехлибарът, изглежда, бе обичаен за тях; топовете плат, грубо тъкан, както и фин; дървени купи и чаши от кован бронз. Да се дивят на всичко това смаяни, с изумление в очите...

„И да се съвземат.“

„Сякаш е възможно.“

Вдясно от него, до водата, стоеше самотна загърната в пелерина фигура, взряна в безметежно гладката повърхност на езерото. Нищо нормално нямаше в това езеро, знаеше Котильон, макар сцената, предлагана от неговия край на брега, да изглеждаше измамно ведра. И нямаше птици. И стриди нямаше, ради, дори насекоми.

Всяка троха храна за стоката — и за нещастната врана — бе донесена от духовете, на които Сенкотрон бе възложил тази задача. Въпреки това петелът беше умрял само дни след пристигането. „Умрял е от скръб, предполагам. Едно утро няма, което да събуди кукуригането.“

Някъде отвъд дългата къща се чуха гласове. Панек, Айстар и другите оцелели деца — е, едва ли вече бяха деца. Бяха видели битка, видели бяха да загиват техни приятели, знаеха, че светът — всеки свят — е неприятно място, където човешкият живот не струва много. Знаеха също какво означава да те използват.

По-натам по брега, много отвъд закачулената фигура, крачеха Трул Сенгар и Т'лан Имасс, Онрак Прекършения. Като художник с неговата вечна муз до рамото му, не, по-скоро критик с отвратително нагло държане. Странно приятелство бе това. Но пък Т'лан Имасс бяха пълни с изненади.

Котильон въздъхна и тръгна надолу по склона.

Закачулената глава се извърна. Лице с цвета на излъскана мед, тъмни очи под плъстената гугла.

— Носиш ли ключа, Котильон?

— Бързи Бен, радвам се, че си се възстановил.

— Повече или по-малко.

— Какъв ключ?

Зъбите блеснаха в горчива усмивка.

— Онзи, който ме освобождава.

Котильон застана до чародея и огледа мрачната водна шир.

— Мислех, че можеш да си тръгнеш оттук по всяко време. Ти си Върховен маг, с повече от един лабиринт на разположение. Пробий портал и премини през него.

— За глупак ли ме взимаш? — попита тихо Бързия Бен. — Това проклето селение странства. Не може да се предвиди къде ще изляза, макар че ако предположението ми е вярно, сигурно ще ме чака дълго плуване.

— Аха. Е, боя се, че обръщам малко внимание на такива неща напоследък. Океан прекосяваме значи?

— Така подозирам.

— В такъв случай за отпътуването ти някъде наистина ще ти трябва помощта ни.

Магьосникът го изгледа накриво.

— Знаех си. Сътворили сте проходи, портали с фиксирани изходи. Как го постигате това, Котильон?

— О, не е наше дело, уверявам те. Просто се натъкнахме на тях, така да се каже.

— Азатите.

— Браво. Умът ти винаги е бил остьр, Бен Делат.

Магът изсумтя.

— Не съм използвал това си име от много време.

— Тъй ли? Кога беше последният път — помниш ли?

— Тези Азат — рече Бързия Бен, явно пренебрегвайки въпроса.
— Самият Дом на Сянката, тук в това селение, нали? Той някак е завладял портала, първоначалния портал. Куралд Емурлан. Домът съществува както като хвърлена сянка, така и като същинската си физическа проява. Никакво разграничение не може да се направи между двете. Връзка... но това не е необичайно за конструкциите Азат. Необичайното е, че този портал към Куралд Емурлан е бил уязвим на такова завладяване.

— Необходимост вероятно — отвърна Котильон и се намръщи, щом видя приближаващите се към брега вълни и източника им — някъде далече навътре. „Изобщо не е каквото изглежда...“

— Какво имаш предвид?

Богът сви рамене.

— Селението е разбито. Умиращо.

— Азатите да са взели участие в изцеряването на късовете? Съзнателно? По замисъл, от разум? Или така, както засъхва кръвта, за да образува коричка? Да не би Азатите да не са нищо повече от някакъв вид естествена имунна система, както нашите тела се стягат, за да се борят с болестта?

— Мащабът на научното ти познание е впечатляващ, Бързи Бен.

— Остави това. Лабиринтите са върховното жертвоприношение на К'рул — собствената му плът, собствената му кръв. Но не и Древните лабиринти — или така поне вярваме. Чии жили са били отворени, за да се създадат те, Котильон?

— Де да знаех. Наистина не знам. А и все едно, съмнявам се, че е важно. Дали Азатите просто реагират на увреждане, или зад действията им съществува насочващ разум? Не мога да ти отговоря. Съмнявам се, че някой би могъл. Важно ли е изобщо?

— Не знам, честно. Но незнанието ме изнервя.

— Имам ключ за теб — каза след миг Котильон. Трул Сенгар и Онрак вече се приближаваха към тях. — За вас тримата всъщност. Стига да го искате.

— Има ли избор?

— Не и за тях — отвърна Котильон и кимна към Трул и Т'лан Имасс. — Но биха могли да се възползват от помощта ти.

— Същото беше в сила и за Калам Мекхар — каза Бързия Бен. — Да не говорим за адюнкта Тавори.

— Те оцеляха — отвърна Котильон.

— Не можеш да си сигурен обаче — не и за Калам. Не можеш да си напълно сигурен, нали?

— Той беше жив, когато Скръбният дом го взе.

— Така твърди Сенкотрон.

— Той не лъже.

Чародеят се изсмя горчиво.

— Калам е жив, Бързи Бен. Скръбният дом го държи извън обсега на самото време. Той ще се изцери. Отровата ще закърне, ще стане инертна. Сенкотрон спаси живота му.

— Защо?

— Виж, на този въпрос е по-трудно да се отговори — призна Котильон. — Може би просто за да се противопостави на Ласийн, и не бива да се изненадваш, ако причината е само това. Повярвай ми, за Сенкотрон тя е достатъчна. — „Радвай се, Бен Адефон Делат, че не ти казвам истинската причина.“

Трул Сенгар и Онрак дойдоха при тях. Новото копие на Тайст Едур — с каменен връх — бе стегнато на гърба му. Носеше дълго наметало срещу студа, от тъмночервена вълна — едно от по-полезните съкровища, намерени в дългата къща. Беше закопчано със сребърна брошка, изобразяваща някакъв стилизиран чук. Скелетната фигура на Онрак Прекършения бе толкова разбита и очукана, че беше цяло чудо как все още се държи цял.

Т’лан Имасс заговори:

— Това езеро, бог. Брегът отсреща...

— Какво?

— Не съществува. Котильон кимна.

— Как е възможно това? — попита Трул Сенгар. — Онрак казва, че от другата страна няма портал. Че всъщност няма нищо.

Котильон прокара длан през косата си, после се почеса по брадичката — съзnavайки, че има нужда от бръснене — и примижка над водата.

— Другият край е... нерешен.

— Какво означава това? — попита намръщено Бързия Бен.

— За да разберете, трябва да отидете там, магьоснико. Тримата.

Натам е пътят ви. И трябва да тръгнете скоро.

— Извинявай, че не сме толкова силно впечатлени — каза сухо Тайст Едур. — Последният кошмар, в който ни отпрати, ни превърна в доста неохотни търсачи на приключения. Трябва ни по-сериозно основание, Котильон.

— Предполагам.

— Чакаме — каза Бързия Бен и скръсти ръце.

— Уви, не мога да ви помогна. Всяко обяснение, което опитам, ще повлияе на възприятието ви за онова, което ще откриете в края на пътуването си. А това не бива да се позволи, защото начинът, по който възприемате, ще оформи и всъщност ще определи реалността, която ви очаква. — Въздъхна отново. — Знам, че не помага много.

— Тогава повикай Сенкотрон — каза Трул Сенгар. — Може би той ще се справи по-добре.

Котильон сви рамене и кимна.

След десетина удара на сърцето от нищото изникна общо взето безформена сянка, от която се появи чвореста тояга, стисната от мършава разкривена ръка. Богът се озърна наоколо, после погледна надолу и разбра, че е нагазил до глезените във вода. Изсъска, надигна пешовете на опърпаното си наметало и заподскача до сухия бряг.

— Много смешно, нали? — възклика. — Нещастници, всички до един. Какво искате? Зает съм. Не разбирайте ли? Зает.

Онрак посочи с костеливата си ръка към езерото.

— Котильон иска да ни прати отвъд тази вода, на мисия, която не иска да обясни, за да постигнем цели, които отказва да определи, в място, което не може да опише. Ето защо призоваваме теб, о, безформени, да ни кажеш онова, което той не иска.

Сенкотрон се изкикоти.

Котильон извърна поглед настрани. Подозираше какво предстои.

— С удоволствие, о, костеливи. Отговарям ето така. Точно както си мисли Котильон е. Петелът умря от скръб.

И Сенкотрон се завихри и се стопи в нищото, сподирен от ругатнята на Бързия Бен.

— Продоволствието е пред дългата къща — каза Котильон. — Донесете го тук. Ще ви чака лодка. Сбогувайте се с Майнала и децата колкото може по-кратко. Пътят е дълъг и труден, а времето ни изтича.

Миришеше на лед. Скорген Кабан се доклатушка до носа при Шурк Еале, която стоеше там сякаш неподвластна на студа и вълните, дори бузите ѝ, пердашени от бурния настремен вятър, не бяха зачервени. Странна жена, наистина. Тайнствена, незадоволима, неземна. Беше като древна морска богиня, изльчваща похот сукуба, прельстила ги всички към ористата им... но не, тази мисъл не беше добра, не и сега, нито никога. Или поне докато той плаваше с нея.

— Капитане! Става рисковано — ледените планини наблизават протока по-бързо от нас! Откъде дойдоха, в името на Блудния?

— Ще се справим — увери го Шурк Еале. — Завиваме към подветрената страна на острова — ще го удари откъм северозападния бряг. Ще е учудващо, ако стените на цитаделата от онази страна удържат на това, което иде. Погледни разлива, Хубав — само ледени късове. Откъдeto и да са дошли, ще пометат целия бряг.

— Адски е студено — изръмжа Скорген. — Може би да обърнем назад, а, капитане? Оная флота така и не ни последва. Можем да се отправим към устието на Ледер...

— И да измрем от глад, преди да сме стигнали и до средата? Не, Хубав, Втори девически форт вече е независим и за мен това е доста привлекателно. Освен това съм любопитна. Ти не си ли?

— Не толкова, че да рискувам ледовете да ни смажат, капитане.

— Ще се справим.

Пяната по гребена на надигащите се ледени плочи беше с цвета на стара кожа, осияна с корени, изпочупени дървета и огромни камъни, които сякаш се опълчваха на дърпането към дъното — поне достатъчно дълго, за да се появят над водата като предния ръб на връхлитащо свлачище, затъркаляло се пред бурята, преди с неохота да изчезне в морските дълбини.

От тази гигантска връхлитаща вълна като гнили парциали изригваща мъгла, раздрана и накъсана от свирепия вятър.

Шурк Еале стоеше на кърмата и гледаше настигащия ги бесен щорм. Още съвсем малко и щяха да заобиколят скалистия нос на острова, който изглеждаше достатъчно здрав, за да спре леда.

Поне така се надяваше. В противен случай пристанището на Втори девически бе обречено. „Както и моят кораб, и екипажът.“ Колкото

до нея самата, е, ако успееше да избегне леда, сигурно щеше да може да се измъкне, може би дори да се качи на някой кораб за дългия път до континента.

„Няма да се стигне до това. Островите не се местят. Това, което ни гони, е само външен ръкав и много скоро ще стихне. Блудния да ни пази, какво ли е сполетяло родината на едурите — целият им бряг сигурно е пометен — или напълно потопен. Какво е разкъсало бента, това искам да знам.“

Със стон, „Немряща благодарност“ заобиколи носа, вятърът бързо загуби силата си и корабът се успокои и започна пълзенето си в ограденото с високи стени пристанище. Затворнически остров наистина — всички доказателства си стояха: массивните укрепителни съоръжения, кулите с амбразури, извърнати както към морето, така и към сушата. Огромни балисти, мангонели и скорпиони, поставени на всяко удобно място. В самия залив пък на островчета от струпани камъни имаше малки укрепления, окичени със сигнални флагове, и до тях чакаха бързи лодки, всяка с по десетина гребци.

На котва сред покритите с бели гребени води се поклащаха кораби. Дребни фигури притичваха по кейовете, като мравки в разритан мравуняк.

— Хубав, хвърляме котва от другата страна на онзи странен на вид дромон. Изглежда, никой няма да ни обърне много внимание — чуваш ли онзи рев? Северозападният бряг вече е ударен.

— Целият проклет остров може да потъне, капитане.

— Значи оставаме на борда — да видим какво ще стане. Ако се наложи да бягаме на изток, искам да сме готови.

— Виж, към нас идва пристанищна лодка.

„Проклятие.“

— Типично. Светът пропада, но това няма да спре събирачите на такса. Пригответи се да ги посрещнем.

Котвата вече се спускаше с тропот, когато лодката се лепна до тях. Две строги жени се качиха на борда, едната висока, другата ниска. Втората заговори първо.

— Кой тута е капитанът и откъде идвate?

— Аз съм капитан Шурк Еале. Идваме от Ледерас. Двайсет месеца по море с трюм, пълен със стока.

Високата — тънка, светлокожа, с мазна русолява коса — се усмихна.

— Много любезно от твоя страна, скъпа. Сега, ако бъдете така добри, Бревити ще слезе в трюма да ви огледа товара.

Ниската тъмнокоса Бревити на свой ред каза:

— А Пити ще ви вземе таксата за закотвяне.

— Петнайсет дока дневно.

— Малко е скъпичко!

— Е — отвърна Пити и вдигна рамо, — дните на пристанището, изглежда, са преброени. По-добре да вземем каквото можем.

Бревити гледаше намръщено първия помощник на Шурк.

— Ти май си Скорген Кабан Хубавия, а?

— Същият.

— Случайно имам изгубеното ти око, Скорген. В един буркан.

Скорген я изгледа навъсено над рамото на Шурк Елале и отвърна:

— Също като още петдесетина души.

— Какво?! Знаеш ли колко платих? Колко души си губят око от кихане? Кълна се в Блудния, прочут си!

— От кихане? Това ли си чула? И го повярва? Духове на дълбините, момиче, и колко плати?

Шурк се обърна към Пити.

— Двете с приятелката ти сте добре дошли да огледате товара. Но ако не разтоварим — само това. А дали ще разтоварим, или не зависи какви цени са готови да ни предложат купувачите ви.

— Ще ти го докажа — каза Бревити и тръгна към Скорген Кабан.

— Съвпада точно — оттук го виждам.

— Не може да съвпада — отвърна първият помощник. — Окото, което изгубих, беше с различен цвят от това.

— И мал си различни?

— Точно така.

— Това е проклятие сред моряците.

— Може би затова го няма вече. — Скорген кимна към близкия дромон. — Тоя откъде е? Не бях виждал такъв досега. И малко поодраскан ми изглежда освен това.

Бревити сви рамене.

— Чужденци са. Дойдоха...

— Стига — прекъсна я Пити. — Провери товара, скъпа. Губим време.

След тези странни реплики Шурк Еале се обърна и огледа чуждия кораб по-внимателно. Дромонът наистина изглеждаше адски очукан, но единственото око на помощник-капитана ѝ се оказа остро — корабът беше влизал в сражение, и то с магия. Черни овъглени резки покриваха корпуса като изрисувана паяжина. „Ужасно много магия. Този кораб би трябвало да е на трески.“

— Чуй — каза Пити, беше се извърнала към сушата. — Надвиват го, точно както казаха.

Катализмът междувременно като че ли умираше с бърза смърт от другата страна на острова, където към небето изригваха облаци ледени кристали. Шурк Еале се извърна към морето на юг, покрай носа. Лед, приличащ на огромно замръзнато езеро, се трупаше зад страховития авангард, който за малко не бе разбил „Немряща благодарност.“ Но енергията му бързо се разпръсваше. Полъх на топъл вятър облиза палубата.

— И колко жертви са хвърлили от скалата, за да го омилостивят? — изсмя се Скорген. — Но пък то вие сигурно не страдате от недостиг на затворници!

— Няма затворници на този остров — заяви Пити високомерно и скръсти ръце. — Все едно, невеж тъпако, кръвни жертви тук нямаше да помогнат — това е просто лед в края на краишата. Големите ледени шисти на север са се разбили на парчета — ами то само преди седмица тук се потихме необично, а това е нещо, което не ни е спохождало на Втори девичи. Би трябвало да го знам, родена съм тук.

— Родена от затворници ли?

— Не ме ли чу, Скорген Кабан? Няма затворници на този остров...

— Да де, след като си избихте тъмничарите, искаш да кажеш.

— Стига — намеси се Шурк Еале, не искаше да се стига до кавга. — Втори девичи вече е независим и заради това имате моето безгранично възхищение. Кажете ми, колко едурски кораба нападнаха острова ви по време на нашествието?

Пити изсумтя.

— Само хвърлиха един поглед на укрепленията ни, подушиха маговете, които бяхме разставили по стените, и ни заобиколиха

отдалече.

Шурк Еале повдигна вежди.

— Чух, че е имало битка.

— Имаше, когато бе обявено славното ни освобождение. След ужасно трагичните злополуки, сполетели управителката и нейните слуги.

— Злополуки, ха! Това беше добро.

Шурк Еале изгледа сърдито първия си помощник, но като повечето мъже, той бе неотзивчив на подобни невербални предупреждения.

— Значи петнайсетте дока ще ги взема сега — каза хладно Пити.

— Плюс петте дока такса, ако имате намерение да дойдете на брега за продоволствие или за продаване на товара си, или за двете.

— Изобщо не споменахте за петте...

— Виж какво — прекъсна го Шурк Еале. — Слез долу при Бревити — може да има въпроси за стоките ни.

— Слушам, капитане. — Скорген погледна ядосано Пити и закуцука към трапа.

Пити примижа за миг към Шурк Еале, после заоглежда моряците по палубата.

— Вие сте пирати.

— Стига глупости. Ние сме независими търговци. Вие нямате затворници на острова, аз нямам пирати на кораба.

— Какво намекваш с това изявление?

— И да намеквам нещо, явно не го схващаши. Доколкото разбирам, не си пристанищният началник, а само събирач на такси. — И се обърна, защото първи помощник Скорген и след него Бревити се появиха на палубата. Очите на ниската жена бяха граниали.

— Пити, не можеш да си представиш какво карат!

— Е, на това му се вика сбит доклад — каза Шурк Еале. — Бревити, постарай се да уведомиши пристанищния началник, че желаем да пристанем на един от каменните кейове, за да можем по-ефективно да разтоварим стоката си. Един пратеник до потенциалните ни купувачи също може да се окаже... заслужаващ възнаграждение. — Погледна Пити и добави: — Колкото до таксите за закотвяне и приставане, ще го уредя пряко с пристанищния началник, щом уговорим комисиона за същия.

— На хитра ли ще ми се правиш! — сопна се Пити. — Трябаше да доведа едно отделение — щеше ли да ти хареса, а, капитане? Да поровим тук-там, да видим как изглеждат нещата наистина. Щеше ли да ти хареса?

— Бревити, кой управлява Втори девичи? — попита Шурк Елале.

— Брулиг, капитане. Той е Старши магистърът на Предполагаемото събрание. И е Шейк.

— Предполагемото събрание? Сигурна ли си, че употреби подходящата дума, момиче? Предполагемото?

— Точно както казах. Така е, нали, Пити?

— Капитанката се мисли за много хитра, но не е толкова хитра, нали? Чакай само да се срецне с Брулиг, да видим тогава няма ли да се изненада...

— Едва ли — отвърна Шурк. — Случайно познавам Брулиг. Знам дори престъплението, заради което го пратиха тук. Единствената изненада е, че още е жив.

— Никой не може лесно да убие Брулиг — заяви Пити.

Един от екипажа избухна в смях, но бързо го обърна на кашлица.

— Ще изчакаме отговора на пристанищния началник — заяви Шурк Елале.

Пити и Бревити се върнаха на лодката си и отплуваха.

— Тъпачки — измърмори Скорген Кабан.

— Остров, пълен с родени вътре затворници — отвърна тихо Шурк. — Изненадва ли те изобщо? И не стига това, ами и пълнокръвен шейк — който между другото е напълно луд — управлява кокошарника. Уверявам те, престоят ни тук ще се окаже интересен.

— Мразя интересното.

— И може би изгоден.

— О, обичам изгодното. Мога да прегълътна интересното, стига да е изгодно.

Удинаас седеше и я гледаше как почиства и смазва оръжието си. Едурско оръжие, положено в ръцете ѝ от воин Тайст Едур. Вече ѝ трябваше само къща, за да може да го зарови това проклето нещо. О, да, и щастливото завръщане на бъдещия съпруг. Какво пък, може би

това не означаваше нищо: просто услужлив жест от един от братята на Феар — единственият брат Сенгар, когото Удинаас всъщност уважаваше. Може би, а може би не.

Несекващото пеене бръмчеше монотонно през каменните стени, звук още по-мрачен от глухото пъшкане на жените едур по време на траур. Магьосниците на Оникса бяха на съвет. Ако в това твърдение се съдържаше някаква истина, то жреческият вариант на езика им бе непонятен и лишен от ритъма, долавян както в песен, така и в слово. А ако не беше нищо повече от пеене, значи старите глупаци не можеха да се споразумеят дори за темпото.

А той беше смятал Тайст Едур за странни. Не бяха нищо в сравнение с тези Тайст Андий, които бяха докарали мрачното отношение към света до нечовешки крайности.

Нищо чудно обаче. Андара бе разпадащо се здание от черен камък в подножието на запълнена със смет тясна клисура. Изолирано като затвор. Отвесните скали бяха нашарени с пещери, осияни с грубо иззидани помещения, като гигантски издути мехури по протежението на лъкатушещи тунели. Имаше бездънни ями, задънени проходи, преходи толкова стръмни, че не можеха да се преодолеят без въжени стълби. Изровени кухи кули пронизваха като преобрънати шпилове скалната твърд, а над подземните пропasti в дъга се извиваха мостове от бяла пемза, укрепени без хоросан. На едно място имаше езеро от втвърдена лава, по-гладко от излъскан от вятъра лед — обсидиантът бе прошарен с червено. Това бе Залата за събиране, там можеше да се побере цялото население — босоноги, — за да гледа безкрайните прения на Господарите Риви, известни иначе като Чародеите на Оникса.

Господар на Скалата, на Въздуха, на Корена, на Тъмната вода, на Нощта. Петима магьосници всичко, които се дърлеха за реда на процесиите, йерархията на изкупителните жертвии, подходящата дължина на халатите на Оникса и Блудния знае за още какво. Полубезумели невротици.

От онова, което Удинаас бе успял да разбере, не повече от петнадесетина от близо петстотинте обитатели — освен самите магьосници — бяха чисти Тайст Андий, а от тях само трима бяха виждали дневна светлина — и странно я наричаха *ослепените звезди*. Само трима изобщо се бяха изкатервали до света горе.

Нищо чудно, че всичките бяха побъркани.

— Защо когато някои хора се смеят, звучи все едно, че плачат? — попита Удинаас.

Серен Педак вдигна очи от меча на коленете си и го погледна.

— Не чувам никакъв смях. Нито плач.

— Нямах предвид високо — каза той.

Феар Сенгар — седеше на една каменна пейка — изсумтя:

— Скуката отнема последните частици здрав разум от ума ти, робе. На мен поне няма да ми липсват.

— Магьосниците и Силхас вероятно обсъждат формата на екзекуцията ти, Феар Сенгар — каза Удинаас. — Ти си най-омразният им враг в края на краишата. Дете на Предателя, Чедо на лъжи и така нататък. Добре подхожда на великия ти подвиг поне за момента, нали? В змийското гнездо всеки герой трябва да го направи това, нали? И мигове преди да дойде ористата ти, изсьрква вълшебният меч и злите изчадия гинат с десетки. Чудил ли си се някога какви трябва да са последствията от такова клане? Ужасяващо обезлюдяване, разбити семейства, плачещи бебенца — и премине ли се този съдбоносен праг, тогава неизбежното унищожение е гарантирано, надвисва над тях като зловещ призрак. О, да, чул съм каквото е трябало, докато бях дете, епичните сказания, поеми и всичко останало. Но винаги съм започвал да се тревожа... за онези зли изчадия, жертвите на блестящите герои и на тяхната непоклатима правота. Искам да кажа, лошите нахлуват в убежището ти, в скъпия ти дом, и ти, разбира се, се опитваш да ги убиеш и да ги изядеш. Кой не би го сторил? Ето ги там, грозновати уж и шавливи на вид, плетат си там някакви примки или нещо такова. И изведнъж шок! Вдига се тревога! Натрапниците някак са се измъкнали от веригите си и смъртта се вихри във всеки коридор!

Серен Педак прибра меча в ножницата и каза:

— Мисля, че бих искала да чуя твоята версия за такива истории, Удинаас. Как ти се иска да ги преобърнеш. Поне ще убием времето.

— Не ми се ще да покваря невинните уши на Кетъл...

— Тя спи. Напоследък все спи.

— Може би е болна.

— Може би знае как да изчаква нещата — отвърна Аквиторът. — Продължавай, Удинаас. Как се преобръща твойт героичен епос, ревизираното от теб издание?

— Ами, първо, скритото леговище на злите. Назрява криза. Всичките им приоритети са се объркали — идва някакъв много зъл владетел без никакви водачески умения или нещо такова. Тъй че, имат си тъмници и хитроумни, но в крайна сметка неефективни инструменти за мъчение. Имат си огромните казани, очакващи човешка плът — но уви, никой не се е въясвал насам в последно време. В края на краишата леговището им уж е прокълнато, място, откъдето никой търсач на приключения никога не се връща — все съмнителна пропаганда, разбира се. Леговището всъщност е добър пазар за дървесекачи и събирачи на катран — огромни огнища, факли и мъждиви маслени светилници. Това е проблемът с подземните леговища — тъмни са. Нещо по-лошо, на всички там им е студено през последните осемстотин години. Както и да е, дори леговище на злите има нужда от потребностите за нормално съществуване. Зеленчуци, горски плодове, подправки и лекове, платове и грънци, кожи и пълст, шапки със зловещ вид. Разбира се, изобщо не споменавам всичките там оръжия и ужасяващи униформи.

— Отклоняваш се от сюжета, Удинаас — отбелая Серен Педак.

— Така е, и това също е съществен момент. Жivotът е такъв. Отклоняваме се. Също като въпросните зли изчадия. Криза — няма нови пленници, никакво прясно мясо. Дечицата гладуват. Пълно бедствие.

— Какво е решението?

— Ами, измислят си история. Магически предмет в тяхно притежание, който да подмами глупците в леговището им. Разумно е, ако си помислиш. Всяка въдица има нужда от гърчещ се червей. А след това избират един между тях да играе ролята на Безумния господар, онзи, който иска да отключи зловещите сили, скрити в този магически предмет, и с това въвеждат утопия за одухотворени трупове, които газят през царство на пепелища и презрени отломки. Е, и това ако не привлече герои на тумби, нищо няма да ги привлече.

— Успяват ли?

— За известно време. Но припомни си споменатите зле измислени инструменти за мъчение. Неизбежно някой находчив и щастлив глупак се измъква на свобода, после разбива черепите на двама-трима задрямали стражи и погромът се отприщва. Безкрайно клане — стотици, после хиляди необучени зли воини, които са

забравили да си наточат мечовете, да не говорим за щитовете от брезова кора, дето им ги е пробутал някой дървар.

На това дори Феар Сенгар се изсмя.

— Добре, Удинаас, печелиш. Мисля, че в края на краищата предпочитам твоята версия.

Удинаас, смълчан от изненада, погледна Серен Педак, а тя му се усмихна и рече:

— Вече разкри истинския си талант, Удинаас. Значи героят се измъква на свобода. После какво?

— Нищо подобно не прави героят. Героят просто хваща настинка във влажните тунели. Измъква се жив обаче и се връща в близкия град и там заразата, която носи, се разпространява и избива всички. И хиляди години след това името на героя е проклятие както за хората, живеещи над земята, така и за тези под нея.

След кратко мълчание Феар каза:

— А, значи и в твоята версия има скрито предупреждение, робе. И точно в него искаше да се вслушам, но това ме кара да се чудя — какво толкова те интересува моята съдба? Ти ме наричаш свой враг, свой доживотен враг заради всичките несправедлиности, които моят народ е нанесъл над твоя. Наистина ли искаш да си взема бележка от посланието ти?

— Твоя работа, едур — отвърна Удинаас. — Но моята вяра е подълбока, отколкото си представяш, и отива в съвсем друга посока от тази, която явно си мислиш. Казах, че героят се измъква, поне временно, но нищо не споменах за неговите нещастни спътници, храбрите му приятели.

— Умират до един в бърлогата на злите.

— Ни най-малко. Като последствие възниква необходимостта от нова кръв. Всички те до един са осиновени от злите, които са зли само в относителен смисъл, защото са болни, окаяни, гладни и не особено умни. Все едно, следва велико възраждане в културата на бърлогата, което произвежда най-великолепното изкуство и съкровища, които е виждал светът.

— И какво става после? — попита Серен.

— Нищо. Продължава си така, докато не идва новият герой, но това е друга приказка за друг път. Толкова говорих, че прегракнах.

— Сред жените на Тайст Едур — каза Феар Сенгар — се разказва приказката, че Бащата Сянка, Скабандари Кървавото око, избрал по своя воля да умре, да освободи душата си, като тръгне надолу по Сивия път, пътуване в търсене на освобождение, защото такава била вината му от стореното на равнините на Кечра.

— Виж, това е удобна версия.

— Ето, че този път на теб ти липсва проницателност, Удинаас. Това алтернативно тълкуване само по себе си е алегорично, защото всъщност то представя *нашето* чувство за вина. Заради престъплението на Скабандари. Ние не можем да върнем деянията на Бащата Сянка. Нито сме в положението дори да ги отречем. Той е предвождал, едурите са го следвали. Могли ли сме да му се опълчим? Вероятно. Но едва ли. И тъй, оставени сме с чувство за вина, която не може да бъде изкупена, освен в алегоричен смисъл. Ето защо се вкопчваме в легенди за изкупление.

Серен Педак стана и отиде да остави прибрания в ножницата меч до торбата с провизии.

— И все пак тази приказка се е пазела само сред жените от вашето племе, Феар. Да оставим за момента любопитния факт, че ти знаеш за нея, но защо обещанието за изкупление е присъщо само за жените?

— Воините следват друг път — отвърна Феар. — Това, че знам историята — и истината за Скабандари — го дължа на майка ми, която отхвърли традицията да се държи в тайна. Урут не бяга от знанието и не искаше синовете ѝ също да бягат...

— Как тогава обясняваш Рулад? — попита Удинаас.

— Не го подмамвай — каза Серен Педак на роба. — Рулад е прокълнат. От меча в ръката му, от бога, направил този меч.

— Рулад беше млад — рече Феар, забил поглед в пода. — Имаше да се учи още на много неща. Стремеше се да стане велик воин, героичен воин. Чувстваше се ограничен в сянката на тримата си по-големи братя и това го направи припрян.

— Аз мисля, че богът го избра... пред Ханан Мосаг — заяви Удинаас. — Рулад нямаше избор.

Феар го изгледа, после кимна.

— Ако това е убеждението ти, значи си много по-щедър спрямо Рулад, отколкото който и да е Тайст Едур. Удинаас, ти непрекъснато ме

объркваш.

Удинаас затвори очи и отпусна гръб на грубата стена.

— Той ми говореше, Феар, защото аз слушах. Нещо, което вие, останалите, така и не направихте — което не е толкова изненадващо, след като прехваленият ред на семейството ви току-що беше разбит. Скъпоценната ви йерархия беше объркана. Шокиращо. Ужасно. Тъй че след като той не можеше да ви говори, вие на свой ред не бяхте склонни да го слушате. Той мълчеше, а вие бяхте глухи за това мълчание. Като си помисля за това... не съжалявам, че не съм имал семейство.

— Поставяш цялата вина в нозете на хаотичния бог.

Удинаас отвори очи и се усмихна.

— Твърде удобно. Значи, ако търсех изкупление, щях да скоча на гърба на звяра и да го подкарам стремглаво чак до ръба на пропастта — и да скоча.

— После... какво?

— Какво да виня? Е, откъде да знам? Аз съм само един похабен роб. Но ако трябва да предполагам, първо бих погледнал суровата йерархия, за която споменах. Тя заклеща всеки и всеки гледа да заклеши всички останали. Докато никой не може да се движи, нито настризи, нито нагоре. Можеш да се движиш надолу, разбира се — просто да направиш нещо, което никой друг не харесва. Неодобрението изритва всяко стъпало на стълбата и вървиш стремглаво надолу.

— Такъв значи бил животът сред Тайст Едур — изсумтя Феар Сенгар.

— Ох — въздъхна Удинаас. — Дай да те попитам нещо. Защо мечът не беше предложен на някой ледерий — гениален офицер от някоя армия или богат търговец? Защо не на самия Езгара? Или още по-добре, на сина му Квилас? Виж, там имаше амбиция и глупост в съвършено равновесие. А ако не на ледерий, защо не тогава на някой нерекски шаман? Или фент, или тартенал? Разбира се, всички други... хм, тези племена бяха почти заличени, най-малкото всички техни табута, традиции и правила от всякакъв вид, които държат хората в ред — всичко е изчезнало, благодарение на ледериите.

— Правилно — намеси се Серен Педак. — Защо не на ледерий?

Удинаас сви рамене.

— Заради лошите и фатални недостатъци явно. Окования е разпознал абсолютното съвършенство на Тайст Едур — тяхната политика, историята им, културата им и политическото им положение.

— А, разбирам — промърмори Феар.

— Какво разбираш?

— Защо Рулад толкова те ценеше, Удинаас. Ти беше похабен в чистенето на рибешки люспи по цял ден, въпреки че ако се съди по интелигентността и проницателността ти, можеше да седиш високо, на трона на което и да е кралство.

Робът отвърна със стегната, зла усмивка.

— Проклет да си, Феар Сенгар.

— Защо те обижда това?

— Ти току-що приведе основния аргумент — както за, така и против институцията на робството. Че съм бил похабен. Или потискан по необходимост. Твърде много като мен на свобода и нито един владетел, тиранин или не, няма да седи сигурно на трона си. Защото ние непрекъснато ще объркваме нещата. Ще предизвикваме, ще протестираме, ще се опълчваме. С това, че сме просветлени, ще предизвикваме пълна бъркотия. Тъй че, Феар, сритай някой кош с риба насам, така ще е по-добре за всички.

— Освен за тебе.

— Не, дори и за мене. Така цялата ми интелигентност остава неефективна, безвредна за всекиго и следователно особено за мен самия, иначе възвишените ми идеи биха довели до реки от кръв.

— От собствените си идеи ли се плашиш, Удинаас? — изсумтя Серен Педак.

— Непрекъснато, Аквитор. А ти?

Тя не отвърна.

— Чуйте — каза Феар. — Спряха да пеят.

Както обикновено, дебатът приключи със загуба на всички. Сблъсъкът на несъвместими възгледи не доведе до съгласие, само до изтощение и болка в дъното на черепа. Клип, седнал в сумрака на най-горната тераса с изглед към нелепо назование Диск на съгласието, на който стояха петимата настръхнали Чародеи на Оникса, се постара да

разбуди ума си, когато магьосниците се обърнаха като един към Силхас Руин.

Ордант Брид, Риви на Скалата, който бе изпратил Клип, за да доведе тези вдъхващи страх скитници, заговори пръв.

— Силхас Руин, брат по кръв на нашия Чернокрил господар, знаем какво търсиш.

— Значи знаете също, че не бива да заставате на пътя ми.

При тези хладни думи Клип се изправи.

— Точно както ви предупредих! — извика Рин Варалат, Риви на Нощта, с високия си стържещ глас. — Той идва като левиатан на унищожението! Кой от братята се оказа най-надарен с проникновение и мъдрост? Е, отговорът е ясен!

— Успокой се — рече Пенит Винандас.

Клип се усмихна, зачуден за пореден път дали аспектите на Риви създават личностите на своите господари — или господарка, в случая с Пенит — или обратното? Разбира се, Господарката на Корена щеше да зове към спокойствие, обуздаване на свирепите воли, след като беше така несъмнено... *вкоренена*.

— Аз съм спокоен! — изръмжа Рин Варалат. И изпъна пръст към Силхас Руин. — Не бива да се подчиним на тогова, иначе всичко, което сме постигнали, ще се срути върху главите ни. Равновесието е всичко, което ни държи живи, и всеки от вас знае това. А ако не го знаете, значи сте по-глупави, отколкото мога да си представя.

Драксос Хълч, Риви на Тъмната вода, заговори с дълбокия си баритон:

— Въпросът, мои приятели чародеи, е по-малко открит за дебат, отколкото бихте могли да се надявате. Освен, разбира се, ако можем да обясним на този воин естеството на нашата борба и нелекия баланс, който постигнахме наскоро.

— Защо трябва да го интересува? — попита Рин Варалат. — Ако всичко това рухне, за него е все едно. Той ще продължи напред, без да го е грижа — нашата смърт ще е без никакво значение за него.

Силхас Руин въздъхна и каза:

— Не съм безчувствен за битката, която сте водили тук, чародеи. Но вашият успех се дължи изцяло на неизбежното разпадане на ритуала на Джагът. — Огледа ги един по един. — Вие не можете да надвиете Омтоуз Феллак, след като неговият владелец беше не кой да

е, а Готос. Все едно, балансът, който вярвате, че сте постигнали, е илюзорен. Ритуалът се проваля. Ледът, който беше държан под контрол, държан беше извън времето, е започнал да се движи. Стапя се в топлината на този век и обемът му е така огромен, че дори и разтопен ще предизвика огромна промяна. Колкото до глетчерите, пленени в най-високите предели на планините Блуроуз — тези на север, — е, те вече са започнали да се движат. Нехайни за пристъпите на далечния океан, те извличат сила от изменчивия поток на студения вятър. Тези глетчери, чародеи, все още държат копието на ритуала и скоро той ще се забие във вашето сърце. Андара е обречена.

— Изобщо не ни интересува Андара — заяви Гесталин Арос, Риви на Въздуха. — Балансът, за който говориш, не е този, който е важен за нас. Силхас Руин, джагътският ритуал бе от лед само в смисъла, по който огънят е от дърво — беше средство за домогване до определена цел и тази цел бе замразяване на времето. На живота и на смъртта.

Клип изгледа с присвiti очи Силхас Руин. Албиносът Андий бавно кривна глава и каза:

— Говорите за различни провали, но двете неща са свързани...

— Знаем — прекъсна го Ордант Брид. И добави: — Знаем го по-добре от теб. Ти говориш за копие от лед, за самото ядро на Омтоуз Феллак, още живо и все още — силно. Това копие, Силхас Руин, хвърля сянка и тъкмо в тази сянка ти ще намериш онова, което търсиш. Макар и не, струва ми се, по начина, по който го желаеш.

— Обяснете.

— Няма — сопна се Рин Варалат. — Ако желаеш да разбереш, потърси свои родственици.

— Мои родственици? Да не би да сте способни да призовете Аномандър?

— Не него — отвърна Ордант Брид. Поколеба се и продължи: — Бяхме посетени, не толкова отдавна, от асцендент. Менандори. Сестрата Зора...

Гласът на Силхас Руин стана още по-хладен:

— Какво общо има тя с това?

— Балансът, невежи глупако! — Кряськът на Рин Варалат отекна в залата.

— Къде е тя? — попита Силхас Руин.

— Уви, не знаем — отвърна Драксос Хълч. — Но е близо, по причини, които са само нейни. Боя се, че тя ще се противопостави, ако решиш да минеш през нас със сила.

— Аз търся душата на Скабандари Кървавото око. Не разбирам как ще възразите на такава цел.

— Ние разбираме истината на това — заяви Ордант Брид.

Последва дълго мълчание. Петимата Чародеи на онекса гледаха слисания Силхас Руин, който сякаш бе изгубил дар слово.

— Въпрос на... състрадание — промълви Пенит Винандас.

— Не сме глупци — каза Ордант Брид. — Не можем да ти се противопоставим. Но можем, навярно, да те водим. Пътят до мястото, което търсиш, е тежък — пътеката не е права. Силхас Руин, с известно изумление ти казвам, че постигнахме някакво единодушие за това. Нямаш си представа колко рядко е това — вярно, говоря за компромис, който е по-труден с някои от нас, отколкото с други. При все това, споразумяхме се да ти предложим водач.

— Водач? Да ме води по тази крива пътека или да ме дърпа настрана от нея?

— Такава заблуда не би подействала дълго.

— Вярно. Нито ще съм милостив, щом я разкрия.

— Разбира се.

Силхас Руин скръсти ръце.

— Ще ни осигурите водач. Добре. Кой от вас е доброволецът?

— О, никой от нас — отвърна Ордант Брид. — Нуждата от нас тук възпрепятства такова нещо. Както ти сам каза, към нас е насочено копие от лед и макар да не можем да го счупим, навярно можем да го... пренасочим. Силхас Руин, твоят водач ще е Смъртният меч на Чернокрилия господар. — И магьосникът махна с ръка.

Клип се изправи и заслиза към Диска на съгласието. Верижката и пръстените ѝ се появиха в ръката му, завъртяха се и изтракаха, после се завъртяха отново.

— Той е Смъртният меч на Аномандър? — попита Силхас Руин невярващо.

Клип се усмихна.

— Мислиш, че ще е недоволен ли?

Братът на Рейк направи гримаса, после поклати глава.

— Вероятно не.

— Елате утре — рече Ордант Брид. — Ще подгответим начина да продължите пътуването си.

Клип леко стъпи върху лъскавия камък на Диска и се приближи до Силхас Руин. Верижката в ръката му се въртеше и потракваше.

— Винаги ли трябва да го правиш това? — попита намръщено Силхас Руин.

— Кое?

Силхас Руин влезе в стаята, последван от Клип.

Серен Педак изпита внезапен мраз, макар да не можа да определи източника му. Клип се усмихваше, но усмивката му беше цинична — и като че ли не откъсваше очи от Феар Сенгар, сякаш очакваше някакво предизвикателство.

— Аквитор — каза Силхас Руин, докато разкопчаваше токата на наметалото си, — поне една загадка намери отговора си.

— Така ли?

— Изобилието от духове тук, в Аңдара, безбройните призраци на мъртви Тайст Андий — зная защо са тук.

— Съжалявам, не знаех, че това място гъмжало от духове. Не съм виждала дори Уидър напоследък.

Той я изгледа, след което си наля вино и каза:

— Интересно как нещо толкова елементарно като липсата на вкус на езика може да се окаже най-мъчително изтезание... след като си бил заровен хиляди години.

Тя го гледаше как отпива от разводненото вино, как го вкусва.

— Времето, Аквитор. Ритуалът Омтоуз Феллак, който е замразил всичко, е надвил дори Гуглата... извинявам се, Бога на Смъртта. Духовете... те няма къде да отидат. Лесно са били пленени и поробени от Тайст Едур, но много от тях са успели да избегнат тази съдба и са тук, сред своите смъртни родственици. Чародеите на Оникса говорят за съчувствие и равновесие, разбирате ли...

„Не, не разбирам, но мисля, че това не е важно.“

— Магьосниците ще ни помогнат ли?

Силхас Руин отвърна с кисела гримаса, а после сви рамене.

— Нашата страховита компания вече си има нов член, Аквитор. Възложено му е да ни отведе до онова, което търсим.

Феар Сенгар изведнъж се стегна. Стана и се обърна към Клип.

— Тайст Андий. Знай едно, моля те. Не изпитвам никаква враждебност към теб и твоя народ. Ако наистина ни отведеш там, където е окована душата на Скабандари, ще съм ти в дълг — всъщност всички Едур ще са ти в дълг.

Клип се ухили.

— О, не, не и това.

Феар го изгледа объркано.

— Вие — заговори Силхас Руин на едура — сте най-ужасната заплаха за тези Андий. Вашата раса има сериозно основание да ги избие до последния. Ледериите също не са благоразположени към тях, заради съпротивата им срещу анексирането — съпротива, която продължава до ден-днешен. Блурууз не обича да бъде окупирана. Хората, които живееха редом с притежаващите андийска кръв, изпитват вярност към ледерийските завоеватели. Когато е властвал орденът на Оникса, било е управление отдалече, не са били склонни да се месят в ежедневните дейности и са налагали малко искания над населението. А сега, Феар Сенгар, вашата раса управлява ледериите и усилива неприязънта, кипяща в Блурууз.

— Не мога да говоря за империята — отвърна Феар. — Само за себе си мога да говоря. Но вярвам, че ако събитията се развият по начина, по който желая, тогава истинското освобождение може да е наградата, дадена от едурите за тяхната помощ — за цялата провинция Блурууз и за всичките ѝ обитатели. Разбира се, аз ще настоявам за това.

Клип отвърна с презрителен смях.

Верижката се завъртя и здраво се стегна около дясната му китка — това бе единственият коментар на тези тържествени изявления и храбри обещания.

Серен Педак усети, че ѝ призлява. Клип, това влудяващо пале с неговата верижка, сечно насмешливото му изражение...

„О, Феар Сенгар, не се доверявай на тогова. Изобщо не се доверявай.“

— Сигурен ли сте, че искате това, Надзорник?

— Тази експедиция трябва да е наказателна, Биват. Не е направено никакво официално обявяване на война — посланието от Ледерас е много ясно в това отношение. Явно, според задълженията ми на Надзорник, на мен се пада да гарантирам, че кампанията няма да надвиши параметрите си. Трябва да заловите и унищожите онези, които са избили заселниците.

Тя гледаше колоните ледерийски и едурски отряди, които се точеха по пътя. Прах висеше във въздуха, зацепала яркосиньото на небето. Тропотът на армията напомняше на Брол Хандар за кършещ се лед, който пращи и с грохот се свлича надолу към някоя река.

— Точно това е намерението ми, Надзорник — каза Биват. — Това и нищо повече. Точно както ми бе заповядано.

Той я изгледа, после се размърда на седлото, за да облекчи напрежението в кръста — предпочитаše да се възхищава на конете отдалече, вместо да кацне на гърба на някоя от тези проклети твари. Те сякаш разбираха неприязната му и реагираха подобаващо, а точно този имаше навика да отмята глава назад, щом му дръпнеха юздите след всеки галоп, и явно се опитваше да му счупи брадичката. Атри-Преда му бе казала, че прекалено много се навежда напред и че конят знае това и гледа на грешката му като на възможност да му навреди. Дори само поради тази причина Тайст Едур не очакваше с нетърпение това пътуване, но каза:

— Все пак ще ви придружа.

Знаеше, че тази перспектива не я радва. Но все пак си имаше лична охрана, от своето племе. Собствен впряг, колар и два вола. Повече от достатъчно продоволствие, за да гарантира, че няма да е бреме за военния обоз.

— Загрижена съм за безопасността ви — рече тя.

— Не е нужно. Имам пълна увереност в своите арапай...

— Простете, Надзорник, но ловът на тюлени не е същото като...

— Атри-Преда — на свой ред я прекъсна Брол Хандар, — моите воини са се изправяли срещу елитни ледерийски войници по време на завоеванието и вашите ледерии бяха разбити. Тюлени? Да, някои от тях тежат колкото вол, с бивни по-дълги от меч. И бели мечки, и пещерни мечки. Вълци, на цели глутници. И да не забравяме превъплъщенците джхеки. Нима си въобразявате, че белите пустини на Севера са пусти земи? Срещу онова, пред което един арапай трябва да

се изправя всеки ден, ледериите изобщо не бяха голяма заплаха. Колкото до предпазването ми от оулите, такава необходимост вероятно би възникнала само след бягство на вашите сили. Ще разполагаме с К'риснан от Ден-Рата, както и с вашия магически кадър. Накратко — довърши той, — вашата загриженост звучи фалшиво. Кажете ми, Атри-Преда, каква бе същината на тайната ви среща с Фактор Летур Аникт?

Въпросът, изречен уж мимоходом, я порази като удар през лицето и очите ѝ се приковаха в него широко отворени, изпълнени с тревога. После в тях кипна нещо по-мрачно.

— Финансови въпроси, Надзорник — отвърна тя хладно. — Всяка армия трябва да яде.

— Финансирането на тази наказателна експедиция е осигурено от Имперската съкровищница.

— Въпросните фондове са уредени от Фактора. В края на краищата това му влиза в задълженията.

— Не и в този случай — отвърна Брол Хандар. — Разходите се уреждат от моята канцелария. Всъщност тази експедиция се изплаща с едурски пари. Атри-Преда, в бъдеще трябва да сте сигурна за фактите, преди да се опитвате да лъжете. Изглежда, сте принудена да действате под бремето на две групи заповеди. Надявам се, в името на душевния ви мир, двете да не се окажат в конфликт.

— Едва ли.

— Убедена ли сте в това, Атри-Преда?

— Да.

— Добре.

— Надзорник, много от избитите заселници бяха от личното домакинство на Фактора.

Брол повдигна вежди.

— В такъв случай желанието за най-кърваво възмездие трябва да е много силно за горкия Летур Аникт.

— На онази среща, сър, аз просто повторих намерението си да накажа убийците, както заслужават. Факторът поиска уверения и аз с удоволствие му ги дадох, предвид обстоятелствата.

— С други думи, Летур Аникт е бил донякъде разтревожен, че контролът на ръководенето на експедицията му е отнет, защото такова решение беше безprecedентно. Може да се приеме, че е достатъчно

интелигентен да разбере — след като се поуспокои, — че този ход означава неодобрение на скорошните му ексцесии.

— Не бих могла да знам, сър.

— Ще ми е интересно да преценя степента на покорството му след нашето триумфално завръщане.

Тя не отвърна нищо.

Разбира се, добави той на себе си, тогава Летур Аникт щеше да е направо вбесен, като се имаше предвид фактът, че във всичко това нямаше нищо официално. Приятелите на Фактора в двореца — ледерийските слуги на канцлера най-вероятно — щяха да се ядосат, щом научеха за това заобикаляне. Но този път едурите бяха организирали малката узурпация — дело на племената, връзката, установена посредством К'риснан и едурския персонал на различните Надзорници. Във всичко това имаше огромен риск — самият император не знаеше нищо в края на краишата.

Летур Аникт трябваше да бъде озаптен. Нещо повече — да бъде спрян. Завинаги. Ако зависеше от Брол, до една година в Дрийн трябваше да има нов Фактор, а колкото до владенията на Летур Аникт, измяната от негова страна и корумпираността му несъмнено щяха да доведат до конфискуването им, с отнемането на всички фамилни права и ограничения от такова високо ниво, че всички роднини на Аникт щяха да са Дължници за поколения напред.

„Той е покварен. И е заплел тук гибелна мрежа, от Дрийн до всеки пограничен народ. Търси война с всички свои съседи. Ненужна война. Безсмислена, извън ненаситната алчност на един човек.“

Такава корупция трябваше да бъде отрязана, защото имаше много като Летур Аникт в тази империя, процъфтяваха под закрилата на тръст „Свобода“ и, твърде вероятно, на Патриотистите. Летур Аникт щеше да е пример и предупреждение.

„Вие, ледериите, ни мислите за глупаци. Смеете се зад гърбовете ни. Подигравате ни се заради невежеството ни в хитрите ви заблуди. Е, има и друг вид хитрост, както скоро ще разберете.“

Най-сетне Брол Хандар вече не се чувствува безпомощен.

Атри-Преда Биват кипеше отвътре, но мълчеше. Проклетият глупак до нея щеше да се убие и тя щеше да е виновна, че не е успяла

да го защити. К'риснан и арапаите нищо нямаше да постигнат. Агентите на Фактора бяха заразили всеки ледерийски легион в този поход и сред тези агенти... „Проклети от Блудния убийци. Господарите на отровата.“

Харесваше воина до себе си, колкото и да беше кисел — което май бездруго си беше характерна черта за Тайст Едур. И макар и явно интелигентен, той беше също така... наивен.

Ясно беше, че Летур Аникт е проникнал в жалките неофициални усилия на Брол Хандар и на поне още няколко Надзорници и че възнамерява да премахне тази новопоявила се заплаха тук и сега. По време на тази експедиция.

„Имаме проблем с Брол Хандар“, бе казал Факторът. Бледото му закръглено лице приличаше на запрашен камък в обичайния сумрак на неговата светая светих, кабинета.

— Сър?

— Без разрешение свише се опитва да надвиши пълномощията си и по този начин да подрони традиционните функции на един Фактор в гранична провинция. Амбициите му са въвлекли и други в мрежата му, което би могло, уви, да има фатални последици.

— Фатални? Как?

— Атри-Преда, чуйте ме добре. Патриотистите вече не се съсредоточават изключително върху ледерийте в империята. Има доказателство за надигащ се заговор сред Тайст Едур — срещу държавата, вероятно срещу самия император.

„Абсурд. Наистина ли ме мислиш за толкова глупава, Аникт? «Срещу държавата» и «срещу императора» са две различни неща. Държавата си ти и хора като тебе. Държавата е тръстът «Свобода» и Патриотистите. Държавата е канцлерът и неговите слуги.“ В това отношение идеята за заговор сред Тайст Едур да отърват империята на ледерийте от корупцията изглеждаше повече от похвална. Достатъчно дълго бяха окупатори, за да разберат империята, която бяха спечелили. Да започнат да осъзнават, че всъщност те са губещите от това завоевание.

А Тайст Едур бяха горд народ. Не бяха склонни да търпят поражение, а фактът, че победителите бяха, според техните мерки, страховивци в истинския смисъл на думата, щеше да ги ужили още повече. Ето защо тя не беше изненадана, че Брол Хандар и неговите

приятели едури най-сетне бяха предприели кампания срещу ръководещите държавата ледерии. „Нито пък е изненадваща степента, в която едурите са подценили своя противник.“

— Аз съм офицер в Имперската армия. Моят командир е самият император.

— Императорът властва над всички нас, Атри-Преда — каза Летур Аникт и се усмихна. — Заговорът сред неговия народ пряко застрашава неговата поддържаща структура — онези, които са се засели, с цената на големи лични жертви, да поддържат този апарат.

— Хора като вас.

— Точно така.

— Какво искате от мен?

— Брол Хандар ще настои да ви придружи във вашата наказателна експедиция. Убеден съм, че намерението му е да си присвои възвърнатите територии... — Махна с ръка. — Несъмнено в името на империята или никаква подобна нищо не значеща глупост.

„Тоест както направи самият ти?“

— Ще се постараю да го разубедя, сър — отвърна тя. — Не е безопасно...

— Не е, наистина. Точно това имам предвид. — След малко Летур Аникт отпусна гръб на облегалката на стола си. — Вие обаче няма да успеете с този аргумент. Надзорникът ще тръгне с вас и ще приеме рисковете.

„Рисковете, да. Като си представя, че идват от оулите.“

— Ще направя всичко, което мога, за да опазя живота му — заяви Биват.

Събеседникът ѝ разпери ръце.

— Разбира се. Това е ваше задължение. Но и двамата знаем колко коварни могат да са оулите, особено след като сега се командрват не от кого да е, а от Червената маска. Кой може да каже какви смъртоносни планове крои, за да избие командирите и други важни лица? Вие обаче си имате своите задължения и вярвам, че ще ги изпълните. Все пак ви напомням, че Брол Хандар е замесен в измяна.

— Ами тогава наредете на Орбин Търсача на истината да го арестува. — „Ако смее, защото това ще извади всичко на бял свят, а ти не си готов за това.“

— Ще сме подгответи при завръщането му — каза Факторът.

„Толкова скоро?“

— Императорът уведомен ли е за този развой?

— Да. Патриотистите нямаше да се заемат с този лов, ако не беше така... сигурен съм, че ме разбирате, Атри-Преда.

Разбираше го. Дори Карос Инвиктад нямаше да действа без разрешение.

— Това ли е всичко, сър?

— Това е. Дано Блудния се усмихне над вашия лов, Атри-Преда.

— Благодаря, сър...

И ето, че сега всичко се развиващо според предсказанията на Фактора. Брол Хандар бе тук, отхвърлил всички нейни аргументи защо не трябва да идва. И тя виждаше в изражението му подновена увереност и воля — Надзорникът се чувстваше така, все едно най-сетне е намерил здрава почва под краката си. Безпогрешно разпознаваше истинския си враг. Неоспоримият провал бе в увереността на едура, че той е направил първия ход.

— Сър, ако ме извините — каза тя. — Трябва да поговоря с офицерите си.

— Разбира се — отвърна Брол Хандар. — Кога очаквате сблъск с противника?

„О, глупако, ти вече се сблъска.“

— Зависи дали бягат, или идат право срещу нас.

Веждите на Надзорника се повдигнаха.

— Страхувате се от Червената маска, така ли?

— Страхът, който вдъхва уважение, не е нещо лошо, сър. В този смисъл да, страхувам се от Червената маска. Както и той ще се страхува от мен, скоро.

И препусна надолу към войската си, за да говори не с офицерите си, а с един точно определен човек, конник сред воините на Блурууз, по-висок и по-мургав от повечето.

Намери го, махна му да подкара коня си до нея и заговори за две неща, едното достатъчно високо, за да бъде чуто от всички — за това не са ли уморени конете и други такива досадни подробности; другото го каза много по-тихо и никой друг освен него не можеше да го чуе.

— Какво ще видиш от небето, ако си затулиш очите с ръка?

Червената маска погледна чужденеца.

Анастер Ток се усмихна.

— Лежането в изкоп сред човешки изпражнения е нещо, което бих препоръчал на всеки начинаещ поет. Ритмите на отцеждане и изтичане, наследството на онова, което изхвърляме. Богатство като течно злато.

Не беше съвсем с ума си вече, прецени Червената маска, но не се изненада. Кожа и кости, покрит със струпци и мръсотия, непрекъснато се чешеше. Е, вече поне можеше да стои прав без помощта на тояга и апетитът му се беше върнал. Скоро, вярваше Червената маска, чужденецът щеше да се възстанови, поне физически. Виж, умът му беше съвсем друга работа.

— Вашите хора — продължи след малко Анастер Ток — не вярват в поезията, в силата на простите слова. О, вие пеете с идващата зора и залязващото слънце. Пеете на бурните облаци и вълчите дири, и разпилените еленови рога, които намирате в тревата. Пеете, за да решите низа на мънистата по конеца. Но без думи за никой от тях. Само тонални вариации, безсмислени като птича песен...

— Птиците пеят — отряза Натаркас, който стоеше от другата страна на чужденеца и беше примижал към гаснещото слънце, — за да кажат на другите птици, че съществуват. Пеят, за да предупредят ловците. Пеят, за да спечелят женските. Пеят в дните, преди да умрат.

— Е, неподходящ пример. Вие пеете като китове...

— Като какво? — попита Натаркас и другите двама Бакърени лица зад него.

— О, няма значение. Исках да кажа, че пеете без думи...

— Музиката е език сам за себе си.

— Натаркас — рече Анастер Ток. — Отговори ми на следното, ако обичаш. Песента, която използват децата, когато нижат мъниста на конеца, какво означава?

— Значенията са повече от едно, зависи от желаната шарка. Песента предопределя реда и вида на мънистото, и цвета му.

— Защо такива неща трябва да се предопределят?

— Защото мънистата разказват история.

— Каква история?

— Различни истории, зависи от шарката, която се предопределя от песента. Историята не се губи, нито се разваля, защото песента

никога не се променя.

— В името на Гуглата — измърмори чужденецът, — какво им е лошото на думите?

— С думите значенията се променят — каза Червената маска и тръгна.

— Ясно де. — Анастер Ток се обърна и последва Червената маска към лагера. — Точно това е идеята. В това е стойността им — способността им да се приспособяват...

— Да се развалят, искаш да кажеш. Ледериите са майстори в развалянето на думите, на значенията им. Те наричат войната мир, наричат тиранията свобода. Това от чия страна на сянката стоиш решава значението на една дума. Думите са оръжията, използвани от онези, които гледат на другите с презрение. Презрение, което само се задълбочава, когато виждат как онези други са измамени и превърнати в глупци, защото са избрали да вярват. Защото в своята наивност са мислели, че значението на една дума е твърдо, неподвластно на злоупотреба.

— Циците на Тогг, Червена маско, това му се вика дълга реч от твоите уста.

— Аз презирям думите, Анастер Ток. Какво имаш предвид, като казваш „Циците на Тогг“?

— Тогг е бог.

— Не богиня?

— Не.

— Тогава той...

— Няма цици. Точно така.

— Ами онези, другите? „Дъх на Гуглата“?

— Гуглата е Господарят на Смъртта.

— Значи... няма дъх.

— Правилно.

— Милостта на Беру?

— Тя няма милост.

— Моври да пази?

— Господарката на Бедността не пази нищо.

Червената маска го изгледа.

— Вашият народ има странно отношение към боговете си.

— Всъщност да. Някои го осъждат като цинично и може би имат право. Всичко е свързано с властта, Червена маска, и с това какво тя прави на онези, които я притежават. Боговете не са изключение.

— Щом са толкова неотзвчиви, защо ги почитате?

— Представи си колко по-неотзвчиви щяха да са, ако не ги почитахме. — Анастор Ток зърна нещо в очите на Червената маска и се засмя.

Ядосан, Червената маска каза:

— Вие се бихте като армия, предана на Господаря и Господарката на вълците.

— И виж докъде ни докара това.

— Причината вашата сила да бъде избита е защото моите хора ви предадоха. Това предателство не е дошло от вашите вълци-богове.

— Може би си прав. Ние приехме договора. Допуснахме, че споделяме значението на думите, които разменихме със своите работодатели... — Ток удостои Червената маска с крива усмивка. — Тръгнахме на война, вярвайки в честта. Тъй. Тогът и Фандърей не са отговорни — особено за глупостта на своите поклонници.

— Безбожник ли си вече, Анастор Ток?

— О, чувах жалния им вой от време на време, или поне си въобразявах, че го чувам.

— На мястото на клането дойдоха вълци и взеха сърцата на падналите.

— Какво? Какво имаш предвид?

— Разкъсали са гърдите на твоите другари и са изяли сърцата им — нищо друго.

— Е, не знаех това.

— Ти защо не умря с тях? — попита Червената маска. — Избягали?

— Бях най-добрият ездач сред Сивите мечове. Съответно действах като свръзка между силите ни. За жалост бях с оулите, когато се взе решението за бягство. Те ме свалиха от коня и ме пребиха до безсъзнание. Не знам защо не ме убиха. Или просто да ме оставят за ледериите.

— Има нива на предателство, Анастор Ток. Граници, които дори оулите не могат да преминат. Могли са да избягат от битката, но не са могли да ти прережат гърлото.

— Виж, това е утешително. Мойте извинения. Винаги съм бил склонен към язвителни коментари. Предполагам, че би трябвало да съм благодарен, но не съм.

— Разбира се, че не си. — Наближаваха широкия сенник, пазещ картите от кожа на родара, които бойният главатар бе нарисувал — най-вече от онова, което бе успял да си спомни от видените от него военни карти на ледериите. Новите карти бяха изпънати на земята, затиснати и подредени като късчета от пъзел, за да предадат цялостно изображение на огромен район — район, включващ южните гранични кралства. — Но ти си войник, Анастер Ток, а аз имам нужда от войници.

— Значи търсиш споразумение между нас.

— Да.

— Обвързване с думи.

— Да.

— А ако предпочета да напусна? Да си ида?

— Ще ти се разреши и ще ти се даде кон и храна за път. Можеш да язиш на изток или югоизток, или дори на север, макар че нищо няма да намериш на север. Но не на запад, нито на югозапад.

— Не и към ледерийската империя, с други думи.

— Правилно. Не знам колко мъст тайш в наранената си душа. Не знам дали би предал оулите — в ответ на тяхното предателство към вас. За което не бих те винил ни най-малко. Нямам желание да те убивам и заради това ти забранявам да язиш към Ледер.

— Разбирам.

Червената маска огледа картата на мъждивата светлина. Черните линии като че ли тънеха в забрава пред очите му.

— Искам да насоча желанието ти за възмездие срещу ледериите.

— Вместо към оулите.

— Да.

— Вярваш, че можеш да ги надвиеш.

— Ще го направя, Анастер Ток.

— Като подготвиш бойни полета предварително. Добре, като тактика не бих го отрекъл. Стига ледериите да са достатъчно глупави, за да се разположиш точно там, където ти искаш.

— Те са нагли — каза Червената маска. — Освен това нямат избор. Желаят да отмъстят за избиването на заселниците и кражбата на

стадата, които наричат своя собственост — въпреки че те са ги откраднали от нас. Искат да ни накажат и затова ще са нетърпеливи да кръстосат мечове.

— Като използват конница, стрелци и магове.

— Да.

— Как смяташ да обезсилиш тези магове, Червена маско?

— Няма да ти кажа все още.

— За да не би да си тръгна, да се измъкна по някакъв начин от теб и преследвачите ти.

— Шансът за това е нищожен.

Чужденецът се усмихна, а Червената маска продължи:

— Разбирам, че си опитен ездач, но не бих пратил след теб оули. Бих пратил К'Чайн Че'Малле.

Анастер Ток оглеждаше лагера, безкрайните редици шатри, струйките дим от сушена тор.

— Изкарал си на полето, колко? Десет, дванадесет хиляди войни?

— Близо петнайсет.

— Но си разбил клановете.

— Да.

— По начин, необходим, за да сглобиш нещо наподобяващо професионална армия. Трябва да пренасочиш лоялността им към старите кръвни връзки. Виждал съм как действаш войсковите си командири, за да си сигурен, че ще следват заповедите ти в бой. Виждал съм как те на свой ред действат отдельонните си водачи, а отдельонните водачи — отделенията си.

— Ти си войник, Анастер Ток.

— И съм мразил всеки миг от службата, Червена маско.

— Това е без значение. Кажи ми за вашите Сиви мечове, тактиката, която прилагаха.

— Това няма да е от голяма полза. Бих могъл обаче да ти разкажа за една армия, в която бях първоначално, преди Сивите мечове. — Погледна го с блеснало око и Червената маска видя там насмешка, някакво лудешко веселие, което го притесни. — Бих могъл да ти разкажа за малазанците.

— Не съм чувал за това племе.

Анастер Ток отново се засмя.

— Не е племе. Империя. Империя три, четири пъти колкото Ледер.

— Ще останеш значи?

Анастер Ток сви рамене.

— Засега.

Нищо просто нямаше у този човек, осъзна Червената маска. Луд, и още как, но тази лудост можеше да се окаже полезна.

— Та как малазанците печелят своите войни?

Кривата усмивка на чужденеца блесна в сумрака, като блясък на нож.

— Разказът за това може да отнеме доста време, Червена маско.

— Ще пратя да ни донесат храна.

— И светилници — едно проклето нещо не мага да различа на картата ти.

— Одобряваш ли намерението ми, Анастер Ток?

— Да създадеш професионална армия? Да, това е съществено, но ще промени всичко. Народа ви, културата ви, всичко. — Помълча, после добави със сух, насмешлив тон: — Ще ви трябва нова песен.

— Тогава трябва да я съчиниш — отвърна Червената маска. — Избери нещо от малазанците. Нещо подходящо.

— Да — промърмори мъжът. — Погребална.

И белият нож блесна отново. На Червената маска много му се щеше да си беше останал в канията.

9.

Накъдето и да погледнеш, виждах признаците на война. Там дърветата бяха увенчали възвишението и водеха ръкопашни боеве надолу по склона срещу пълзящите храст и трева от речното корито, пресъхнало като кост до разкъсването на ледените бентове високо в планините, където дивашкото слънце бе ударило в нечакана засада, обсада, която громеше древните барикади и изливаше водни порои над низините.

А тук, на този ръб на скалния масив, старите белези от глетчери чезнеха под настъпващите мъхове, пълзящи и погъщащи колонии от лишиei, които на свой ред се бяха вкопчили в кръвни вражди със своите родственици.

Мравки мятаха мостове над цепнатини в камъка, въздухът над тях гъмжеше от крилати термити, които мряха безмълвно в разтворените челюсти на ризан, а те се мятаха и гмуркаха ниско, за да избегнат свирепите небесни хищници.

Всички тези войни прогласят истината на живота, на самото съществуване. Сега трябва да се запитаме, трябва ли да оправдаем всичко, което вършим, като се позовем на такива древни и вездесъщи закони? Или можем ли да прогласим своята свобода на воля, като отречем естествения си подтик към насилие, към господство и сеч? Такива бяха мислите ми — детински глупави и цинични, — докато стоях тържествуващо над последния човек, когото бях посякъл, кръвта му се стичаше на изтъняваща струя по острието на меча ми, а в душата ми се надигаше такова ликуване, че цял тръпнех...

*Крал Киланбас в Долината на
плочника*

Трета ледерийска вълна —
Войните на Завоеванието

Останки от ниска стена обкръжаваха поляната — порутен грубо изсечен базалт, разделящ ивиците зелена трева. Малко по-натам се издигаше рехава гора от брези и трепетлики, яркозелените пролетни листа сякаш пърхаха. Зад тази тънка ивица дръвчета гората се сгъстяваше, ставаше по-тъмна, сивокорите борови стволове надделяваха над всичко останало. Каквото и да беше ограждала стената, беше изчезнало под меката глина на поляната, макар тук-там да се виждаха хълтнатини — следи от някогашни зимници.

Огреният от слънце въздух сякаш се въртеше и вихреше, тъй гъсти бяха облаците летящи насекоми, и душнияят въздух сякаш бе зацепан от нещо, което будеше у Сукул Анкаду смътно чувство на беспокойство, сякаш призраци гледаха от тъмните чворове на дърветата, които ги заобикаляха. Неведнъж бе претърсала навън, без да открие нищо освен дребни искрици живот — естествените обитатели на всяка гора — и тихото мърморене на земни духове, твърде немощни, за да направят нещо повече, освен да помръдват неспокойно в своя вечен умиращ сън. Нищо, което да ги притесни значи, което беше добре.

Тя погледна към набързо стъкмения заслон и потисна поредния пристъп на раздразнение и нетърпение.

Освобождането на сестра ѝ би трябвало да породи само благодарност у нея. Не можеше да се каже, че Шелтата Лор, тая кучка, бе прекарала много приятно в гробната могила — пребита до несвяст от Силхас Руин и никакъв проклет Локуи Вайвал, оставили я бяха почти удавена в едно бездънно блато, в свят в някоя гънка памет на Азата, където всеки миг се проточваше като столетия — дотолкова, че Шелтата се бе появила неизличимо зацепана от тъмните води, косата ѝ бе почервяла, кожата ѝ бе добила цвета на бетел, восьчна и напластена като на някой Т'лан Имасс. Безкръвни рани бяха зейнали по тялото ѝ. Извитите ѝ нокти лъщяха като черупки на бръмбари — привличаха непрекъснато погледа на Сукул, сякаш очакваше да се разцепят, крила да се разгънат от гънките на кожата и да повлекат пръстите ѝ да се завихрят към небето.

Освен това сестра й изгаряше от треска. Ден след ден бълнуваше, обзета от лудост. Разговори, уговаряния — това до този момент беше безнадеждно. Нищо повече не можеше да направи Сукул, освен да я измъкне от онзи пъклен град тук, в място на относителен покой.

Сега с мрачна усмивка хвърли око към навеса, който от този ъгъл скриваше спящата Шелтата Лор. Едва ли можеше да се нарече разкошно жилище, особено предвид царствената им кръв — ако огненият драконов поток в жилите им можеше да оправдае подобно определение, но защо пък не? Малко и нарядко бяха достойните асцентенти в този свят в края на краищата. Като се оставеха настрана шепата мрачни Древни богове — и тези безименни духове на камък и дърво, на извор и поток. „Не се съмнявам, че Менандори се е уредила с великолепно обиталище, узряло, за да го присвои. Някоя планинска твърдина, с остри зъбери и недостъпна, толкова високо, че е вечно загърната в облаци. Искам да крача по онези въздушни коридори и да ги назова мои. Наши. Освен ако нямам друг избор, така че да заключа Шелтата в някоя крипта да си бълнува и пищи, без да беспокои никого...“

— Гърлото трябваше да ти разкъсам.

Гракът, дошъл изпод навеса от плетени клони, я накара да въздъхне. Сукул се приближи и надникна вътре. Сестра й се беше събудила и седеше, главата й беше наведена и дългата й пурпурна коса скриваше лицето й. Дългите й нокти лъщяха като протекло масло.

— Треската ти е минала — това е добре.

Шелтата Лор не вдигна глава.

— Тъй ли? Аз те виках — когато Руин се изтръгна на свобода, когато се нахвърли върху мен тоя безсърден кучи син! Нахвърли се върху мен! *Виках те!*

— Чух, сестро. Уви, твърде далече бях. Но все пак дойдох бързо, нали? Дойдох и те освободих.

Дълго мълчание. След това:

— Къде е тя тогава?

— Менандори?

— Тя беше, нали? — Вдигна глава и я изгледа с кехлибарените си очи, бялото беше зацепано като ръжда. Ужасен поглед, но ококорен,

търсещ. — Удари ме в гръб. Не подозирах нищо — мислех, че ти си там, мислех... ти беше там, нали?

— Толкова жертва, колкото и ти, Шелтата. Менандори дълго се беше подготвяла за измяната, десетки ритуали — да порази теб, да остави мен безпомощна да се намеся.

— Тя удари първа, искаш да кажеш. — И добави с ръмжене: — Не замисляхме ли ние същото, Сукул?

— Тази подробност вече е без голямо значение, нали?

— И все пак, скъпа ми сестро, тя не зарови *теб*, нали?

— Не заради някаква сила от моя страна. Нито съм се пазарила за свободата си. Не, Менандори явно не е държала да унищожи мен. — Сукул усети как собствената ѝ ненавист изкриви лицето ѝ в зла усмивка. — Тя никога не ме е ценяла високо. Сукул Анкаду. Пъструшата. *Променчивата*. Е, скоро ще научи обратното, нали?

— Трябва да открием Азат — каза Шелтата Лор, оголила кафяви зъби. — Тя трябва да изстрада каквото изстрадах аз.

— Съгласна съм, сестро. Уви, тук няма нито един оцелял Азат — на този континент, искам да кажа. Шелтата Лор — ще ми се довериш ли? Имам нещо наум — начин да хванем Менандори в капан, да наложим нашето дълго чакано възмездие. Ще бъдеш ли с мен? Като верни съюзнички. Ако сме заедно, няма да се намери никой достатъчно силен, за да ни спре...

— Глупачка. Забравяш Силхас Руин.

— И за него имам отговор, сестро. Но ми е нужна помощта ти. Трябва да действаме заедно и само така ще постигнем смъртта и на Менандори, и на Силхас Руин. Доверяваш ли ми се?

Шелтата Лор отвърна с дрезгав смях.

— Забрави тази дума, сестро. Тя е безсмислена. Искам мъст. Ти имаш нещо да доказваш на всички ни. Добре, ще действаме заедно и ще видим какво ще произтече от това. Е, кажи ми великия си план. Кажи ми как ще съкрушим Силхас Руин, който няма равен в този свят...

— Трябва да надвиеш страхът си от него — каза Сукул и огледа поляната. Сенките вече се бяха издължили. — Той не е несъкрушим. Скабандари го доказа достатъчно добре...

— Толкова ли си глупава, че да вярваш на това? — попита злобно Шелтата, измъкна се от навеса и се изправи като някое

антропоморфно дърво. Кожата ѝ лъщеше. — Бях в могилата на тоя кучи син хиляда вечности. Вкусах сънищата му, пиех в потока на най-тайните му мисли — той ставаше непредпазлив...

Сукул я изгледа навъсено.

— Какво говориш?

Ужасните очи се приковаха в нея, изпълнени с насмешка.

— Той стоеше на бойното поле. Стоеше, с гръб към Скабандари, когото наричаше Кървавото око — и не е ли това достатъчен намек? Стоеше, казвам ти, и едва ли не очакваше ножовете.

— Не ти вярвам. Това е лъжа, трябва да е лъжа!

— Защо? Ранен, обезоръжен. Усеща бързото настъпление на силите на този свят — сили, които нямаше да се поколебаят да унищожат и него, и Кървавото око. Да ги унищожат в абсолютния смисъл — Силхас не беше в състояние да се защити от тях. Нито Скабандари — и той го знаеше. Въпреки цялото перчене на онзи идиот над безбройните мъртви. Тъй че споделяме съдбата на Скабандари... или спасение?

— Хилядолетия в могила на Азат — и ти наричаш това спасение, Шелтата?

— Повече от всеки от нас — повече дори от Аномандарис — отвърна тя с изведенъж замъглени очи, — Силхас Руин мисли... драконовски. Също толкова хладно, пресметливо, толкова безвременно. Бездната да ни вземе, Сукул Анкаду, нямаш представа... — Шелтата потръпна. — Бъди сигурна в плановете си, сестро, и колкото и на уверена да се правиш, остави ни път за бягство. За когато се провалим.

Нов съмтен стон — от земните духове от всички страни — и Сукул Анкаду също потръпна, обзета от несигурност... и от страх.

— Трябва да ми кажеш повече за него. Всичко, което си научила...

— О, ще ти кажа. Свободата те е направила... арогантна, сестро. Трябва да съмкнем това от теб, трябва да освободим взора ти от това було на самоувереност. И съответно да прекроим плановете ти. — Дълга пауза, после Шелтата Лор се извърна към Сукул, със странен блъсък в очите. — Кажи ми, съзнателно ли го избра?

— Кое?

Жест.

— Това място... за моето съживяване.

Сукул сви рамене.

— Отбягвано от местните. Самотно. Помислих, че...

— Отбягвано, да. С основание.

— И какво е то?

Шелтата Лор я изгледа продължително, после ѝ обърна гръб.

— Няма значение. Готова съм да напуснем веднага.

„И аз, струва ми се.“

— Съгласна. На север...

Нов рязък поглед и кимване.

„О, виждам презрението ти, сестро. Знам, че изпитваш същото като Менандори — знам, че ме подценяваш. А си мислела, че ще пристъпя напред, щом тя нанесе удара? Защо? Говорих за доверие, да, но ти не разбра. Всъщност не ти вярвам, Шелтата. Вярвам само в твоята страст да отмъстиш. И това е всичко, което ми трябва. За десет хиляди живота обида и пренебрежение... ще е всичко, което ми трябва.“

Оголил татуираните си ръце във влажния зной, Таксилиан закрачи към ниската маса, където седеше Сеймар Дев, без да обръща внимание на любопитните погледи на другите посетители на градинския ресторант. Без думи седна, пресегна се за каната с разредено охладено вино, наля си, отпи и се наведе над масата.

— Кълна се в Седмината свещени, вещище, този проклет град е чудо... и кошмар.

Сеймар Дев сви рамене.

— Разчуло се е — цяла тумба герои чакат благоволението на императора. Неизбежно е да привлечем внимание.

Той поклати глава.

— Погрешно ме разбра. Някога бях архитект, нали? Едно е — той махна безгрижно с ръка — да стоиш зяпнал пред необикновените арки и мостове и онази съмнителна самонадеяност, наречена Вечен домицил — дори каналите с техните шлюзове, притоци и оттоци, акведуктите, огромните сгради и така нататък. — Отпи нова гълтка. — Не, говоря за нещо съвсем друго. Разбра ли, някакъв древен храм рухнал в деня, в който пристигнахме — храм посветен, изглежда, на плъхове...

— На плъхове?

— Да, на плъхове. Не че можах да доловя и най-малкия намек за култ към такива мръсни същества.

— На Карса ще му се стори забавно — отвърна с усмивка Сеймар Дев. — Ще види в почитателите на такъв култ поредния си враг, като се има предвид склонността му да къса вратовете на гризачите...

— Не просто гризачи, доколкото схващам — каза тихо Таксилиан.

— А, но по онзи въпрос бих оставила на тоблакая малко място за маневри — той ги предупреди никой да не пипа меча му. Поне десет пъти. Стражата би трябвало да си опича ума.

— Скъпа ми вещице — въздъхна Таксилиан, — ти си невнимателна, дори по-лошо, мързелива. Свързано е с императора, не разбираш ли. Това е оръжието, предопределеното да се кръстоса с меча на Рулад. Допирът означава благословия — не го ли знаеше? Лоялните граждани на тази империя искат поборниците да успеят. Искат техният проклет тиран да бъде унищен. Молят се за това. Мечтаят за това...

— Знам — изъска Сеймар Дев. — Говори по-тихо!

Таксилиан разпери ръце.

— Да, разбира се. В края на краищата всяка сянка крие Патриотист...

— Внимавай с кого се подиграваш. Те са капризна кръвожадна пасмина, Таксилиан, и това, че си чужденец, само те прави още по-уязвим.

— Трябвало е да надаваш ухо на повече приказки, вещице. Императорът е неубиваем. Карса Орлонг ще отиде при всички останали в онова гробище с урни. Не очаквай друго. А когато това се случи, ами, всичките негови... паразити, спътниците му — всички, които дойдоха с него, ще ги сполети същата съдба. Такъв е декретът. Защо Патриотистите да се занимават с нас, след като кончината ни е неизбежна? — Допи си чашата и си наля пак. — Все едно, ти ме разсея. Говорех за онзи рухнал храм и онова, което видях от подпорите му — самото доказателство за усиливащите ми се подозрения.

— Не знаех, че сме обречени на екзекуция. Какво пък, това променя нещата — макар да не съм сигурна как. — Тя замълча. След

това, премислила другите думи на Таксилиан, рече: — Продължавай.

Таксилиан се облегна на стола, гушнал чашата в ръцете си.

— Представи си Ерлитан, град, построен върху костите на безброй други. С това не е много по-различен от повечето поселения из Седемте града. Но този Ледерас, той не е нищо такова, Сеймар Дев. Тук по-старият град изобщо не се е срутил, изобщо не се е разпаднал на отломки. Той все още си стои, следва уличния план, не съвсем скрит. Тук-там древните сгради си стоят като закривени зъби. Никога не бях виждал такова нещо — като че ли изобщо никакво внимание не е било обърнато на старите улици. Поне два канала цепят право през тях — можеш да видиш изпъкналостите по каменните стени на каналите — като прерязани краища на дълги кокали.

— Странно наистина. Уви, проблем, който може да бъде източник на възбуда само за архитект или зидар, Таксилиан.

— Все още не разбиращ. Този древен план, тази общо взето скрита решетка и останалите постройки, прикрепени към нея — вещице, всичко това не е случайно.

— Какво искаш да кажеш?

— Може би не е редно да ти го казвам, но сред зидарите и архитектите има тайни от мистично естество. Някои истини, свързани с числа и с геометрия, разкриват скрити енергии, мрежи на сила. Сеймар Дев, има такива потоци на енергия, като усукани жици в хоросана, изтъкани през целия град. Рухването на Къщата с люспите го откри пред очите ми: зейнала рана, от която капе древна кръв — почти мъртва кръв, вярно, но неоспорима.

— Сигурен ли си в това?

— Да. И нещо повече, някой го знае. Достатъчно, за да подсигури важните конструкции, сградите, които оформят мрежата от опорни точки — фиксираните точки за енергийната мрежа — всички те си стоят...

— Освен Къщата с люспите.

Той кимна.

— Не е задължително да е лошо — всъщност не е задължително да е случайно това срутване.

— Тук вече ме обърка. Храмът да е паднал нарочно?

— Не бих изключил това. Всъщност то се съгласува точно с подозренията ми. Доближаваме се към значително събитие, Сеймар

Дев. Засега мога да стигна само дотук. Нещо предстои. Моля се само да сме живи, за да му бъдем свидетели.

— Не направи много, за да разведриш деня ми — каза тя и изгледа накриво, недовършената си закуска от хляб, сирене и някакъв непознат плод. — Най-малкото можеш да поръчаш още една гарафа вино заради греховете си.

— Според мен трябва да бягаш — каза тихо Таксилиан, без да я поглежда. — Аз бих побягнал, ако не беше събитието, което вярвам, че предстои. Но както казваш, интересът ми вероятно е преди всичко професионален. Ти, от друга страна, ще направиш по-добре, ако се погрижиш за живота си — да го опазиш тоест.

Тя се намръщи.

— Не че храня неразумна вяра в бойната мощ на Карса Орлонг. Имаше достатъчно намеци, че императорът се е бил с други велики герои, с други воини със страховити умения и никой не е могъл да го победи. Все едно, признавам, че изпитвам известно... ами, чувство за лоялност.

— Достатъчно, за да го придружиш до Портата на Гуглата?

— Не съм сигурна. Във всеки случай, не мислиш ли, че ни наблюдават? Не мислиш ли, че и други са се опитвали да избегнат съдбата си?

— Несъмнено. Но дори да не се опиташи...

— Ще помисля по това, Таксилиан. Ето, че промених желанието си — втората гарафа вино ще трябва да почака. Хайде да се поразходим из този хубав град. Мисля да видя лично този рухнал храм. Можем да позяпаме като чужденци, а Патриотистите няма да си помислят нищо лошо. — И стана.

Таксилиан я последва.

— Вярвам, че си платила на собственика.

— Няма нужда. Имперска щедрост.

— Щедрост към обречените — това противоречи на възприятието ми за тази жестока империя.

— Нещата винаги са по-сложни, отколкото изглеждат.

Проследени от очите на десетина гости, двамата напуснаха ресторанта.

Сънцето погълна последните сенки в настлания с пясък двор и зноят се надигна на вълни от пара в ограденото с високи стени правоъгълно пространство. Пясъците бяха отъпкани и огладени от слуги и щяха да си останат гладки чак до късния следобед, когато чакащите претенденти за двубой щяха да излязат, за да се поупражняват или да се съберат — които споделяха общ език — и да поразмишляват над тези странни, дори злокобни обстоятелства. Облегнат на стената близо до вътрешния вход, Таралак Вийд наблюдаваше как Икариум бавно се движи покрай стената на двора и забърска с пръсти олющения прашен камък и избелелия му фриз.

По фриза се редяха избелелите образи на имперски герои и плувнали в слава крале, сега надраскани и олющени от оръжията на нехайни чужденци, счепкали се в учебен бой, чужденци, всеки от които бе решен да убие сегашния император.

Тъй че — диря само от две стъпки сега покрай тази стена, сянка, смалена почти до нищо под високия смуглъл воин, който спря и погледна към небето, щом рояк непознати птици прелетя през синия къс, а после продължи, докато не стигна до отсрещния край, където огромна решетеста порта преграждаше изхода към улицата. Стражите едва се виждаха зад дебелите, покрити с ръжда решетки. Икариум спря с лице към портата, постоя неподвижен, избелял от сънцето все едно току-що бе пристъпил навън от фриза вляво от него, похабен и изтъркан като всички древни герои.

„Но не, не герой. Вничии очи. Изобщо. Оръжие и нищо повече. И все пак... той живее, диша, а когато нещо диша, то е повече от оръжие. Гореща кръв в жилите, изяществото на движението, мисли и чувства бушуват в този череп, усет, като пламъци в очите. Твърде дълго бяха коленичили Безименните на каменния праг. В преклонение към един дом, осветения му терен, екнешите му зали — защо не към живите, дишащите, които може би обитаваха тази къща? Защо не към безсмъртните строители? Всеки храм е място, посветено не на собственото си съществуване, а на бога, в чиято почит е въздигнат. Но Безименните не го виждаха по този начин. Преклонение, доведено до нелепата му крайност... и в същото време навярно също толкова примитивно, като оставянето на жертвен дар в гънките на скала, на рисунка с кръв по захабената повърхност... о, не съм аз за това, за мисли, които смразяват душата ми до костите.“

„Грал, посечен и покрит с белезите на предателства. Онези, които дебнат в сянката на всекиго — защото ние сме и къщата, и обитателят. Камък и пръст. Кръв и плът. И затова ще витаем из старите стаи, ще крачим по познати коридори, докато на някой ъгъл не се озовем срещу странник, който не може да е никой друг освен нашето най-зло отражение.“

„И тогава ножовете се вадят и се води битката на живота, година след година, деяние след деяние. Кураж и зла измяна, страхливост и пламенна злост.“

„Странникът ме е изтласкал назад, стъпка по стъпка. Докато вече не мога да се позная — та кой със здравия си разум би дръзнал да познае собственото си безчестие? Кой би извлякъл удоволствие от усета за зло, задоволство от твърде горчивите му плодове? Не, вместо това ние бягаме със собствените си лъжи — не изричам ли своите клетви за мъст всяко утро? Не шепна ли проклятията си срещу всички, които са ме онеправдали?“

„И как смея да съдя Безименните, готови да хвърлят едно зло срещу друго. И какво е моето място в този ужасен план?“

Взря се отново към Икариум. Той все още стоеше с лице към портата, стоеше като статуя, замъглен зад вълните знай. „Моят странник. И все пак кой от нас е злият?“

Неговият предшественик Маппо — Трелът — отдавна бе оставил зад себе си такива борби, подозираше Таралак. Бе изbral да измени на Безименните, вместо на този воин пред портата. Loш избор? Гралът вече не беше толкова сигурен в отговора си.

Изсумтя и тръгна по дълбината на двора, през вълните знай, и застана до рамото на джага.

— Ако оставиш оръжията си, свободен си да обикаляш из града.

— Свободен да се откажа? — попита Икариум със съмтна усмивка.

— Това няма да промени много — освен може би незабавната ни екзекуция.

— Може да има милост в това.

— Не вярваш на собствените си думи, Икариум. Говориш, за да ми се надсмееш.

— Може и да е истина, Таралак Вийд. Колкото до този град... — Той поклати глава. — Не съм готов още.

— Императорът би могъл да реши всеки момент.

— Няма. Има време.

Гралът го изгледа навъсено.

— Откъде си сигурен?

— Защото, Тарак Вийд — каза Икариум, кратко и отмерено, докато се обръщаше, за да тръгне обратно, — той е уплашен.

Зяпнал след него, гралът замълча. „От тебе? Какво знае той? В името на Седемте свещени, кой би могъл да знае за историята на тази земя? За легендите ѝ? Дали са предрекли за Икариум и за всичко, което се тай в него?“

Икариум се скри в сянката под входа на сградата. След десетина резки удара на сърцето Тарак Вийд го последва, не за да потърси отново мрачната близост на джага, а за да намери някой, който би могъл да му даде отговори на гъмжилото от въпроси, които вече го бяха върхлетели.

Варат Таун, доскорошен първи помощник на Атри-Преда Ян Товис, седеше свит в един ъгъл на голото помещение. Единствената му реакция на влизането на Ян Товис бе потръпване. Присви се още повече в ъгъла и не вдигна глава, за да я погледне. Този мъж, сам, беше извел Тарак Вийд и Икариум обратно през лабиринтите — тунел, раздран от неведома магия през всяко селение, което експедицията бе избродила в своя път. Самата Атри-Преда бе видяла раната на изходния портал; чула беше пронизителния ѝ вой, глас, който сякаш беше бръкнал в гърдите ѝ и бе стиснал сърцето ѝ; зяпнала беше невярваща и удивена, щом трите фигури се появиха от нея, едната — влачена между другите две...

Никакви други оцелели. Никой. Нито едури, нито ледерии.

Умът на Варат Таун беше изключил. Негоден за смислени обяснения. Той ломотеше несвързано, крещеше на всеки, който се приближеше прекалено до него, ала не можеше да откъсне опулените си очи от изпадналия в несвят Икариум.

Последвали бяха хрипливите думи на Тарак Вийд. „Всички са мъртви. Всички. Първият трон е унищен, всеки бранител е заклан — единствено Икариум остана прав и дори той е тежко ранен. Той е... той е достоен за вашия император.“

Но гралът бе твърдял същото още от самото начало. Истината беше, че никой не знаеше със сигурност. Какво се беше случило в подземната гробница, където стоеше Първият трон?

Ужасните твърдения не свършваха тук. Тронът на Сянка също бе унищожен. Ян Товис помнеше отчаянието и ужаса по лицата на Тайст Едур, когато разбраха какво им казва Тараклак Вийд.

Нужна беше нова експедиция. Това поне бе очевидно. За да се види истината за тези твърдения.

Порталът се бе затворил скоро след като бе изплюл оцелелите, изцеряването бе почти толкова яростно и отчаяно, колкото и нараняването, какофония от писъци — като изгубените души на прокълнати — изригна от портала в последния миг и остави всички с ужасното убеждение, че и други са се втурнали, за да излязат навън.

Скоро по дирите на това подозрение дойде вестта за провали — на кораб след кораб от флотата — на чародеите на Едур, докато се опитваха да всекат нови пътеки през лабиринтите. Травмата, нанесена от това хаотично раздиране, по някакъв начин бе запушила всяка възможна пътека до мястото с Трона на Сянка, както и до Първия трон на Т'лан Имасс. Завинаги ли щеше да е това? Никой не знаеше. Дори да посегнеш, както бяха сторили магьосниците, означаваше да се присвиеш от дивашка болка. „Горещо — казваха. — Самата плът на съществуването бушува като огън.“

Но в действителност Ян Товис малко се интересуваше от тези неща. Беше загубила войници, а за никого не я болеше повече, отколкото за първия й помощник Варат Таун.

Вторачи се в присвитата му в ъгъла фигура. „Това ли ще предам на жена му и детето му в Блуроуз?“ Ледерийските лечители се бяха погрижили за него, но без успех — извън силите им беше да изцерят раните на ума му.

Чу тропот на ботуши в коридора. Отстъпи встрани, щом на прага се появи стражът с босоногия си подопечен. Поредният „гост“. Монах от теократичния архипелаг Кабал, който, много странно, се бе присъединил доброволно към едурската флота, съгласно, както се оказа, традицията да се предоставят заложници като предпазна мярка срещу потенциални врагове. Едурският флот бе твърде много пострадал, за да представлява голяма заплаха по това време, все още близеше рани след гонитбата с перишите, но това, изглежда, не

означаваше много — традицията, предопределяща първия контакт с чужденци, си беше официална политика.

Кабалийският монах стигаше само до рамото на Здрач, хилав, плешив, закръгленото му лице бе изрисувано в комична маска с ярки бои и подсилваше изражението на веселост, съвършено отразено в блясъка на очите му. Ян Товис не беше знаела какво да очаква, но определено... не и това.

— Благодаря ви, че се съгласихте да го видите — рече тя. — Разбирам, че притежавате талант на лекител.

Монахът изглеждаше готов да се пръсне от смях при всяка нейна дума и Здрач изпита раздразнение.

— Разбираете ли ме? — строго попита тя.

Чертите под боядисаното лице бяха гладки, безизразни. Монахът заговори на гладък ледерийски:

— Разбирам всяка ваша дума. Ако се съди по ритъма на говора ви, произхождате от северния дял на империята, от крайбрежието. Освен това сте научили нужната интонация, която е част от военния акцент, което не поправя изцяло утайката от низшето ви рождение, но все пак е достатъчно посредничество, за да остави повечето ви другари разколебани за статута на семейството ви. — Очите, меко кафяви, преливаха от мълчалив смях при всяка изречена фраза. — Това, разбира се, не се отнася за временното зацепване, което произтича от дългата близост с моряци, както и с Тайст Едур. Което — може би ще ви облекчи, като го чуете — намалява бързо.

Ян Товис погледна към стоящия зад монаха страж и го отпрати с мълчалив жест.

— Ако това е представата ви за шега — каза на кабалиеца след това, — то дори боята не помага.

Очите му просветнаха.

— Уверявам ви, не е търсен никакъв хумор. Е, казаха ми, че вашите лекители не са имали никакъв успех. Вярно ли е това?

— Да.

— А Тайст Едур?

— Те... не се интересуват от съдбата на Варат Таун.

Монахът кимна, сбра широките коприни на халата си и безшумно тръгна към мъжа в ъгъла.

Варат Таун заскимтя и задраска по стените.

Монахът спря, кривна глава, после се обърна към Ян Товис.

— Желаете ли да чуете оценката ми?

— Давайте.

— Той е луд.

Тя зяпна в игравите му очи и изпита внезапно желание да го удуши.

— Това ли е всичко? — Въпросът ѝ излезе хрипливо, натежал от закана.

— Всичко? Малко ли е? Лудост. Хиляди причини, някои в резултат от физическо увреждане на мозъка, други поради дисфункция на органи, което би могло да се припише на произхода — наследен недостатък тоест. Други източници включват нарушаване на баланса на Десетте хиляди секреции на плътта, замърсяване на избрани флуиди, трескавата целувка на халюцинирането. Такива дисбаланси може да са резултат от гореспоменатото увреждане или дисфункция.

— Можете ли да го изцерите?

Монахът примига.

— Нужно ли е?

— Ами нали затова ви повиках... Извинете, как ви е името?

— Името ми беше премахнато с придобиването на сегашния ми ранг в Единените секти на Кабал.

— Разбирам. А какъв ранг е това?

— Старши оценител.

— Оценявате какво?

Изражението му не се промени.

— Всички неща, изискващи оценка. Повече обяснение нужно ли е?

Ян Товис се намръщи.

— Не съм сигурна. Мисля, че си губим времето.

Нов палав блясък в очите на монаха.

— Появата на чуждестранен флот сред островите ни изискваше оценка. Империята, която го е пратила, изискваше оценка. Настояванията на императора изискваха оценка. А сега, както виждаме, състоянието на този млад войник изисква оценка. И аз я дадох.

— Тогава в какво точно се състои вашият лечителски талант?

— Изцеряването обезателно се предшества от оценка на успеха или провала на лечението.

— Какво лечение?

— Тези неща следват последователност от изисквания, всяко от които трябва изцяло да бъде изпълнено, преди да се продължи към следващото. Тъй. Аз оцених настоящото състояние на този войник. Той е луд. Аз, след това, за ваша уогда, описах различните състояния на лудост и техните възможни причини. След това обсъдихме проблема с персоналната номенклатура — страничен и маловажен, както се оказва — а сега вече съм готов да се заема с текущата задача.

— Простете за прекъсването тогава.

— Не е нужно. Сега да продължа. Войникът е претърпял травма, достатъчна, за да наруши нормалния баланс на Десетте хиляди секреции. Различни органи в мозъка му сега са попаднали в цикъл на дисфункция извън всякакви възможности за самовъзстановяване. Травмата е оставила утайка под формата на зараза с хаос — никога не е, бих добавил, разумно да отпиваш от гибелните води между лабиринтите. По-нататък, този хаос е зацепан с присъствието на лъжлив бог.

— Лъжлив бог — какво му е лъжливото?

— Аз съм монах на Единените секти на Кабал и, изглежда, сега е необходимо да обясня естеството на моята религия. Сред народа на Кабал има три хиляди и дванадесет секти. Тези секти са посветени, всички до една, на Единствения бог. В миналото ужасни гражданска войни са измъчвали островите Кабал, тъй като всяка секта се е борила за господство както по светските, така и по духовните въпроси. Едва след Великия синод на Нова година Първа мирът бе осигурен и официализиран за всички следващи поколения. Оттук и Единените секти. Решението на безкрайните конфликти се оказа гениално просто: „Вярата в Единствения бог премахва всички други грижи.“

— Как е могло да има толкова много секти и само един бог?

— Постарайте се да разберете нещо. Единственият бог не записва нищо. Единственият бог е дарил своите чеда с език и мисъл, с очакването, че желанията на Единствения бог ще се записват от смъртни ръце и тълкуват от смъртни умове. Това, че на Нова година Първа имаше само три хиляди и дванадесет секти, е само изненадващо, след като някога е имало десетки хиляди, в резултат на

предишната погрешна политика на разширено образование, осигурено за всеки гражданин на Кабал — днес тази политика е променена в интерес на единението. Сега има по един колеж на секта, където доктрината е официализирана. Вследствие на това Кабал живя цели двадесет и три месеца в непрекъснат мир.

Ян Товис изгледа дребния мъж, играещите му очи, нелепата маска от боя.

— А вие доктрината на коя секта научихте, Старши оценител?

— На Присмехулниците.

— И техният принцип е?

— Един-единствен: Единственият бог, след като не е написал нищо, след като е оставил всички въпроси на тълкуване на вяра и култ на ненасочваните умове на свръхобразовани смъртни, е неоспоримо луд.

— Поради което, предполагам, маската ви изобразява дивашки смях...

— Съвсем не. За нас, Присмехулниците, смехът е забранен, защото той е покана към истерията, заразила Единствения бог. В Святото изражение, красящо лицето ми, ви се дава възможност да видите истинския лик на Онзи зад Великия замисъл така, както го определя нашата секта. — Монахът неочекано плесна с ръце под брадичката си. — Е, нашият нещастен войник бездруго вече страда дълго, докато ние отново се отклонихме. Аз оцених зацепването на лъжлив бог в измъчения ум на този ранен мъж. Съответно този лъжлив бог трябва да бъде махнат. След като това стане, ще премахна блокадите в мозъка, които пречат на самовъзстановяването, и така всички дисбаланси ще бъдат поправени. Ефектите от въпросното лечение ще са незабавни и съвсем очевидни.

Ян Товис примига.

— Наистина можете да го изцерите, така ли?

— Не казах ли точно това?

— Старши оценител.

— Да?

— Наясно ли сте с целта, която се очаква да изпълните тук в Ледерас?

— Мисля, че от мен ще се очаква да се срещна с императора на двубой, при което ще се постараем да се убием. По-нататък, дадено ми

бе да разбера, че този император не може да бъде убит с никаква степен на окончателност, тъй като е прокълнат от лъжлив бог — същия лъжлив бог, който е заразил и този войник тук, между другото. Следователно, преценката ми е, че в този двубой ще бъда убит, за скръб на никого и на всички.

— И вашият Единствен бог няма да помогне на вас, старши жрец на негов храм?

Очите на мъжа проблеснаха.

— Единственият бог не помага на никого. В края на краищата, ако помогне на един, значи трябва да помогне на всички, а такава потенциално универсална помощ неизбежно би довела до непримириим конфликт, който на свой ред ще побърка Единствения бог. Както всъщност е станало, много отдавна.

— И този дисбаланс никога не може да се поправи?

— Карате ме да ви преоценя, Атри-Преда Ян Товис. Вие сте доста умна, по един интуитивен начин. Преценявам, че вашите Десет хиляди секреции текат равно и чисто, вероятно в резултат на безпощадна обективност или някое подобно духовно богохулство — за което, уверявам ви, не храня особено негодувание. Тъй че споделяме този въпрос, който формулира самата сърцевина на доктрината на Присмехулниците. Нашето убеждение е, че ако всеки смъртен в това селение постигне яснота на мисълта и неопровержимо зачитане на моралността, и по този начин постигне дълбоко смирение и уважение към всички други и към света, в който живеем, тогава неравновесието ще бъде поправено и Единственият бог отново ще възвърне разсьдъка си.

— А... разбирам.

— Убеден съм. Сега мисля, че лечението вече е неизбежно. Съчетание на лабиринтите на Висш Мокра и Висш Денъл. Физиологични подобрения, постигани от втория. Прочистване на покварата и елиминиране на блокадите посредством първия. Разбира се, въпросните лабиринти са слаби в проявата си тук в този град, по разнообразни причини. При все това аз все пак притежавам съществени таланти, някои от които са пряко приложими към настоящия проблем.

Леко замаяна, Ян Товис се потърка по челото. Затвори очи... после, при една хриплива въздишка от Варат Таун, отново ги отвори и

видя как крайниците на помощник-командира ѝ бавно се разгънаха, жестоко стегнатите мускули на врата му видимо се отпуснаха и той примига и бавно вдигна глава.

И я видя.

— Варат Таун.

Немощна усмивка, изтощена от скръб — но естествена скръб.

— Атри-Преда. Успяхме да се върнем значи...

Тя се намръщи, после кимна.

— Да. А оттогава, лейтенант, се върна и флотата. Вие сте в пристройката на Домицила, в Ледерас.

— В Ледерас? — Той понечи да се изправи, спря и погледна учудено кабалийския монах. След това се обърна към Здрач. — Но това е невъзможно. Имахме да прекосим цели два океана, най-малко...

— Бягството ви се оказа ужасно изпитание — каза Ян Товис. — Вие лежахте в кома в течение на много, много месеци. Предполагам, че се чувствате слаб...

Гримаса.

— Изтощен, Атри-Преда.

— Какво последно си спомняте, лейтенант?

Ужас изпълни изнуреното му лице.

— Касапница.

— Да. Варваринът, известен като Таралак Вийд, оцеля, както и джагът, Икариум...

Главата на Варат Таун рязко се вдигна.

— Икариум! Атри-Преда, той — той е *изчадие*!

— Момент! — извика Старшият оценител и очите му, пронизващи, се впиха в лейтенанта. — Икариум? Джагският воин? *Икариум Крадец на живот?*

Изведнъж уплашена, Ян Товис отвърна:

— Да, кабалий. Той е тук. Като вас, ще се опълчи на императора... — И замълча стъписана, защото монахът се опули и вдигна ръце към лицето си, задраска с нокти пластовете боя, зъбите му се впиха в долната устна, захапаха, бликна кръв. Монахът залитна назад, удари се в стената до вратата — и изведнъж се завъртя вихрено и избяга от стаята.

— Блудния да ни вземе — изсъска Варат Таун, — за какво беше всичко това?

Забранен смях? Тя поклати глава.

— Не знам, лейтенант.

— Кой... какво...?

— Лечител — отвърна тя с разтреперан глас, мъчеше се да овладее дъха си. — Онзи, който те пробуди, Варат. Гост на императора — от флотата на Урут.

Варат Таун облиза напуканите си устни.

— Атри-Преда...

— Да?

— Икариум... Блудния да ни спаси дано, той не трябва да бъде събуджен. Таралак Вийд, той беше там, той видя. Джагът... накарайте да го отпратят...

Тя се приближи до него, ботушите отекнаха твърдо по пода.

— Твърденията на грала не са преувеличени значи? Той ще донесе разрушение?

Шепот.

— Да.

Не можа да се сдържи и посегна, ръцете ѝ в ръкавиците сграбчиха предницата на раздраната риза на Варат, тя го придърпа към себе си.

— Кажи ми, проклет да си! Може ли да го убие? *Може ли Икариум да го убие?*

Ужас кипеше в очите на войника. Той кимна.

„Блудния да благослови, може би този път...“

— Варат Таун. Слушай ме. Повеждам отряда след два дни. Обратно на север. Ще яздиш с мен, толкова далече от брега, колкото трябва — после тръгваш на изток, към Блурууз. Назначавам те към персонала на Фактора там. Разбрано? Два дни.

— Слушам.

Тя го пусна, притеснена от собственото си избухване. Краката ѝ се огъваха като тръстики. Избърса потта от челото си.

— Добре си се върнал, лейтенант — каза, отбягваше погледа му.

— Достатъчно силен ли си да ме придружиш?

— Да. Ще се опитам.

— Добре.

Щом излязоха, се озоваха лице в лице с грала варварин.

— Ти си се... съвзел. Не мислех... — каза Таралак Вийд. — Е, радвам се.

— Ти ни предупреди многоократно — промълви Варат Таун.

Гралът отвърна намръщено:

— Да, предупредих ви. И да, бях достатъчно глупав да изгарям от желание да видя...

— А следващия път? — изръмжа Варат Таун.

— Няма нужда да ме питаш за това.

Лейтенантът изгледа дивака, след това започна да се свлича и Таралак го подхвани. „А, това, което са споделили. Това е. Това.“

Гралът я погледна ядосано.

— Полумъртъв е от изтощение!

— Знам.

— Ще му помогна. Накъде ни водиш, Атри-Преда?

— В по-гостоприемно жилище. Какво правиш тук, Вийд?

— Внезапен страх — отвърна той, крепеше изпадналия в несвяст Варат.

Тя се приближи да му помогне.

— Какъв страх?

— Че ще го спрат.

— Кого?

— Икариум. Че вие ще го спрете — сега особено, сега, когато този мъж отново е с ума си. Той ще ви каже — всичко ще ви каже...

— Таралак Вийд — каза тя дрезгаво, — с лейтенанта напускаме този град след два дни. Тръгваме на север. През това време Варат Таун е под моите грижи. И на никой друг.

— Никой освен мен, тоест.

— Ако настояваш.

Гралът я погледна изпитателно.

— Знаеш, нали? Той ти е казал...

— Да.

— И си решена да не казваш нищо, на никого. Никакво предупреждение...

— Точно така.

— Кой друг би могъл да подозира... Вашите древни истории за Първата империя. Вашите учени...

— Не знам за това. Има един, и ако успея, той ще дойде с нас.

„Онзи проклет монах. Би трябвало да е съвсем просто. Кабалийските жреци са разбрали погрешно. Пратили са ни посланик, а не поборник. Никаква стойност няма да бъде убит — горкият глупак не може да се бие... А Рулад ще се ядоса, че му губят времето... Да, това трябва да свърши работа.“

— Всички учени...

— Са мъртви или в затвора. — Тя погледна навъсено грала. — А ти? Ще избягаш ли с нас?

— Знаеш, че не мога — трябва да споделя съдбата на Икариум. Повече, отколкото разбира който и да е от тях. Не, Атри-Преда, няма да напусна този град.

— Това ли беше задачата ти, Тарак Вийд? Да доведеш Икариум тук?

Той отказа да срещне погледа ѝ.

— Кой те изпрати? — настоя тя.

— Има ли значение? Ние сме тук. Чуй ме, Здрач, вашия император го използват жестоко. Има война между боговете, ние сме нищо — ти, аз, Рулад Сенгар. Тъй че замини, колкото можеш по-надалече. И отведи този храбър воин със себе си. Направи това и поне няма да скърбя...

— А да съжаляваш?

Той се изплю на пода. Единственият му отговор — но тя го разбра много добре.

Запечатан в дебела стена от дялан варовик в дъното на отдавна изоставен коридор в един забравен проход на Стария дворец, древният храм на Блудния вече не съществуващо в колективната памет на гражданите на Ледерас. Централната му куполна камера трябваше да остане неосветена, въздухът ѝ стаен и неподвижен вече над четири столетия, а в разклоненията, водещи към по-малките помещения, стъпки бяха отеквали за сетен път преди сто, че и повече години.

Блудния беше излязъл в света в края на краищата. Олтарът бе хладен и мъртъв. Последните жреци и жрици — титли, пазени в тайна заради напастта от погроми — бяха отнесли своите гностически традиции в гробовете си, без последователи, които да заемат местата им.

„Господарят на Крепостите е излязъл в света. Сега е сред нас. Не може вече да има култ — никакви жреци, никакви храмове. Единствената кръв, която от днес ще вкусва Блудния, е неговата собствена. Той ни предаде.“

„Предаде всички нас.“

И все пак шепотите така и не загълхваха. Отекваха като призрачни ветрове в божия ум. С всяко изричане на името му, като молитва, като проклятие, той можеше да усети онзи трепет на сила — с присмех към всичко, което бе държал в ръцете си, с присмех към кипящите огньове на кръвните жертви, на страстната и страховита вяра. Имаше времена, признаваше го, в които бе познавал съжалението. За всичко онова, което тъй драговолно беше предал.

Господарят на Плочите, Вървящият между Крепостите. „Но Крепостите бяха повехнали, силата им беше забравена, погребана от отминащите век след век. И аз също съм повехнал, затворен в този къс земя, тази жалка империя в ъгъла на един континент. Вървях из света... но светът е остарял.“

Стоеше срещу каменната стена в дъното на коридора. Още няколко мига нерешителност. После пристъпи през нея.

И се озова в тъмнина. Въздухът бе застоял и сух. Някога, много отдавна, бе имал нужда от плочи, за да постигне такова нещо като преминаване през здрава каменна стена. Някога силите му изглеждаха нови, преливащи от възможности. Някога му се струваше, че би могъл да оформя и преоформя света. Такава арогантност. Беше се опълчвал на всеки напор на реалността... до време.

Знаеше много добре, че все още упорства в заблудата си — проклятие сред боговете. И обичаше да се забавлява — да бутне тук, да дръпне там, а после да се отдръпне и да погледа как съдбите се преподреждат, как всяка нишка бръмчи от намесата му. Но ставаше все по-трудно. Светът му се съпротивляваше. „Защото аз съм последният, аз самият съм последната нишка назад към Крепостите.“ И ако тази нишка се прекъснеше, напрежението изведнъж щеше да изплюзи, да го изхвърли напред, в дневната светлина... и тогава какво?

Блудния махна с ръка и в нишите-раковини ниско по куполната стена отново лумнаха пламъци, замятаха треперливи сенки по мозаичния под. Бяха занесли тежък ковашки чук до олтара на издигнатия му подиум. Натрошените камъни все още кървяха

обвинения в ушите на Блудния. „Кой кому служи, проклети да сте? Аз излязох, сред вас, за да променя — за да мога да ви донеса мъдрост, колкото мъдрост притежавах. Мислех... мислех, че ще сте благодарни.“

„Но вие предпочетохте да леете кръв в мое име. Думите ми просто се изпречиха на пътя ви, виковете ми за милост към съгражданите ви — о, как ви разгневиха.“

Мислите му се смълчаха. Той настръхна. „Какво е това? Не съм сам!“

Отвърна му тих смях от един от проходите. Той бавно се обърна.

Съществото, което се беше присвило там, бе по-скоро огре, отколкото човешко: широки рамене, покрити с настръхнали черни косми, издължена напред глава върху къс врат. Долната половина на лицето бе странно изпъкнала под дългите завити мустаци и рошавата брада, големи пожълтели бивни стърчаха от долната челюст. Късопръсти дълги ръце, кокалчетата достигаха пода.

От привидението лъхна зверска, противна воня.

Блудния примижа, мъчеше се да прониже сумрака под тежките вежди, където две малки тесни очи смътно блестяха като груби камъчета гранат.

— Това е моят храм — каза той. — Не помня да съм отправял покана към... гости.

Отново тих смях, но в него нямаше хумор, осъзна Блудния. Горчивина, толкова гъста и лютя, колкото и миризмата, щипеща ноздрите на бога.

— Помня те — стигна до него гласът на съществото, нисък и гъглив. — И знаех това място. Знаех какво беше. Беше... безопасно. Кой помни Крепостите в края на краищата? Кой знаеше достатъчно, за да заподозре? О, те могат да ме гонят колкото искат — да, ще ме намерят накрая, знам това. Скоро може би. Даже по-скоро, след като ме намериши ти, Господарю на Плочите. Той можеше да ме върне, знаеш ли, наред с други... дарове. Но се провали. — Нов смях, този път груб. — Обичайният край при смъртните.

Въпреки че огрето говореше, никакви думи не излизаха от устата му. Тежкият глас кънтеше направо в главата на Блудния, и толкова по-добре — бивните щяха да огрубят всяка фраза до непознаваемост.

— Ти си бог.

Още смях.

— Съм.

— Тръгнал си по света.

— Не по избор, Господарю на Плочите. Не като теб.

— Аха.

— И тъй, моите следовници умряха — о, как умряха. През половината свят кръвта им напои земята. А аз не можех да направя нищо. *Не мога да направя нищо*.

— Не е малко — отбеляза Блудния — да се удържиш до такава скромна фигура. Но колко дълго ще продължи този контрол? Колко, преди да разбиеш тесните стени на този мой храм? Колко, преди да се извисиш пред взора на всички, да отмахнеш облаците с рамене, да разтърсиш планини и да ги превърнеш в прах...

— Дълго чакане ще е, Господарю на Плочите.

Блудния се усмихна кисело.

— Това е облекчение, боже.

— Ти оцеля — рече богът. — За толкова дълго. Как?

— Уви — отвърна Блудния, — съветът ми към теб ще е безполезен. Силата ми бързо се разсипа. Вече бях ужасно ранен — погромите на Форкрул Ассаил срещу верните ми се погрижиха за това. Мисълта за друго такова поражение бе твърде ужасяваща... затова драговолно отстъпих повечето, което ми бе останало. То ме правеше неефективен, освен може би в този град и по скромна ивица от реката. Тъй че вече не бях заплаха за никого. — „Дори за тебе, бивнести.“ — Ти обаче не би могъл да направиш подобен избор. Те ще искат сувората сила в теб — в твоята кръв — и ще им е нужно да бъде разлята, преди да могат да пият, преди да могат да се окъпят в онова, което е останало от теб.

— Да. Очаква ме една последна битка. Поне за това не съжалявам.

„Късметлия.“

— Битка. И... война?

Насмешка в очите.

— О, да, Господарю на Плочите. Война — такава, че сърцето ми се изпъльва с живот, с жажда. Че как иначе? Аз съм Глиганът на Лятото, Господарят на Ордите на бойното поле. Хорът на онези, които ще мрат... ах, радвай се, че няма да е скоро...

— Не съм толкова сигурен.

Свиване на рамене.

Блудния се намръщи и попита:

— Колко дълго смяташ да останеш тук?

— Ами, колкото мога, преди да рухне самоконтролът ми — или да бъда призован на своята битка — към своята смърт, искам да кажа. Освен, разбира се, ако не решиш да ме изгониш.

— Не бих рискувал със силата, която ще се отприщи с това — отвърна Блудния.

Отвърна му тътнещ смях.

— Мислиш, че няма да си ида кротко?

— Знам го, Глигане на Лятото.

— Съвсем вярно. — Кратко колебание, след което богът на войната каза: — Предложи ми убежище, Блудни, и ще ти поднеса дар.

— Добре.

— Без пазарене?

— Без. Нямам нужната енергия. Е, какъв е този дар?

— Следният: Крепостта на Зверовете се е пробудила. Аз бях прогонен, виждаш ли, и имаше нужда, потребност, *настойчивост* някой наследник да се издигне и да заеме мястото ми — да събере гласовете на войната. Трийч е твърде млад, твърде слаб е. И затова Вълците се пробудиха. Сега те са около моя трон — не, те са тронът.

Блудния едва успя да си поеме дъх. Крепост — и събудена? И промълви с уста, суха като прах:

— Храмът е твой, Глигане на Лятото. И за следите ти дотук — разчитай на най-усърдните ми усилия... да ги заблудя. Никой няма да узнае, никой няма да заподозре дори.

— Моля те, спри тогава онези, които все още ме зоват. Виковете им изпълват черепа ми... прекалено е...

— Да, знам. Ще направя каквото мога. Името ти... Глигана на Лятото ли зоват?

— Рядко — отвърна богът. — Финир. Зоват Финир.

Блудния кимна и се поклони ниско.

Мина през каменната стена и отново се озова в забравения коридор на Стария дворец. „Събудена? О, Бездна... нищо чудно, че Цедансьт се вихри в хаос. Вълци? Възможно ли е...“

„Това е хаос! Безсмислено е! — Пернатата вещица се взираше в олющените плочки, разпръснати на каменния под пред нея. — Брадва, свързана и със Спасителя, и с Предателя на Празната крепост. Ашици и Бялата врана кръжат над Ледения трон като листа във въртоп. Стареят от Зверската крепост стои при Портала на Крепостта Азат. Портата на Дракона и Кръволока се сливат над Стражата на Празната крепост — не, всичко това е лудост.“

Драконовата крепост беше буквално мъртва. Всеки го знаеше, всеки Гадател на плочи, всеки Сънуващ Вековете. Но тук тя съперничеше за господство с Празната крепост — а Ледът? Извън времето, непроменлив, този Трон бе мъртъв за хилядолетия. „Бялата врана — да, чух го. Някакъв разбойник из планините Блурууз претендира сега за тази титла. Преследван от Ханан Мосаг — подсказва ми, че има сила в дръзката претенция на този разбойник. Трябва да говоря отново с краля-маг, той кучи син.“

Отри потта от челото си. Удинаас бе твърдял, че вижда бяла врана, преди столетия сякаш беше, там, на брега край селото. Бяла врана в сумрака. И тя бе призовала Вайвал, страстната ѝ жажда за сила беше надвила всяка предпазливост. Удинаас — колко много ѝ беше отнел той. Мечтаеше един ден най-сетне да бъде плечен, жив, безпомощен и окован.

„Тоя глупак си мислеше, че ме обича — можех да използвам това. Трябващ. Моите вериги да щракнат на глезените и китките му, да го повлекат надолу. Заедно двамата щяхме да унищожим Рулад много преди да се добере до властта. — Вгледа се в плочките, онези, които бяха паднали с лице нагоре — другите не влизаха в играта, така бяха решили съдбите. — Но Блудния не се вижда никъде — как е възможно това? — Посегна към една от плочките с лице надолу и я вдигна, огледа скритата ѝ страна. Оформителя. Виж, дори тук Блудния не показва ръката си. — Присви очи към плочката. — Огнена зора, тези податки са нови... Менандори. А аз си мислех за Удинаас — да, сега разбирам. Чакаше ме да те вдигна от това поле. Ти си тайната връзка към всичко това.“

Спомни си ужасното видение от съня си, онази ужасна вещица, която взима Удинаас и... „Може би веригите на него вече са нейните. Не помислих за това. Вярно, той беше изнасилен, но мъжете понякога

намират удоволствие да бъдат такава жертва. А ако тя сега го защитава? Безсмъртна... съперница. Вайвалът го избра, нали? Това трябва да означава нещо — тя затова го взе, нали? Това трябва да е.“

С рязък жест събра плочките, прибра ги в дървената кутия, после уви кутията с ивици кожа, преди да я бутне под нара си. Извади от ниша в стената подвързан с кожа том, отвори зацепаната, покрита с плесен корица. Разтрепераните й пръсти зашариха през десетки чупливи страници, докато стигне мястото, където бе прекъснала преди наизустяването на изредените имена — имена, изпълващи цял том.

Компендиум на боговете.

Лъхна я хладен въздух. Пернатата вещица вдигна очи, огледа се. Нищо. Никого нямаше на входа, никакви сенки не дебнеха въглите — фенери горяха от всички страни. Някаква жилка имаше в този нечакан лъх, нещо като воськ...

Затвори книгата и я сложи на мястото й, после с разтуптяно сърце притича до каменната плоча в центъра на стаята, където преди бе изчертала с желязно стило сложна шарка. *Плен*.

— Крепостите са пред мен — прошепна, затворила очи. — Виждам Търсача на Зверовете, стъпки газят по дирята на онзи, който се крие, който мисли да избяга. Но бягството е невъзможно. Жертвата кръжи и кръжи, но все по-близо е до клопката. Дърпа се, тегли — съществото пиши, но никаква помощ не е възможна — никаква освен моята милост, — *a това никога не е даром!* — Отвори очи и видя мъгливо петно сред изписаната шарка. — Хванах те! Призрак, шпионин — покажи се!

Отвърна й тих смях.

Мъглата се завихри, после улегна, пипала заиграха колебливо извън всечените в камъка граници. Пернатата вещица ахна.

— Надсмиваш ми се със силата си — и все пак си страхливец, не смееш да се покажеш.

— Скъпо момиче, тази игра жива ще те изяде. — Думите бяха най-смътен шепот, докосване на дъх по двете уши. Тя се сепна, озърна се сърдито, усети присъствие нечие зад себе си, обърна се рязко... никой.

— Кой си? — запита властно.

— Внимавай със събирането на имена. Това е... преждевременно...

— Назови се, призрак! Заповядвам ти.

— О, принудата, вечното оръжие на незаслужаващите. Я вместо това да се спазарим на вяра. Онзи пръст, който държиш на шията си, Гадателко — какво възнамеряваш да правиш с него?

Тя стисна амулета си.

— Няма да ти кажа...

— Тогава в замяна аз ще ти разкрия същото — нищо.

Тя се поколеба.

— Можеш ли да предположиш?

— А, и правилно ли предположих?

— Да.

— Преждевременно.

— Не бързам, призрако — не съм глупава.

— Не си, да — отвърна призракът. — Все пак нека продължим пазарлька...

— Защо? Ти не си се разкрил...

— Търпение. Гадателко на плочки, изчакай ме, докато... добия кураж. Преди да направиш каквото възнамеряваш. Изчакай ме и ще ти помогна.

Тя изсумтя.

— Ти си призрак. Нямаш никаква сила...

— Призрак съм и точно затова имам сила. За онова, което търсиш.

— Защо трябва да ти вярвам? Защо трябва да се съглася с какъвто и да е твой съвет?

— Е, добре, ето ти моята част от пазарлька. Сега ти говориш с Куру Кан, някогашния Цеда на крал Езгара Дисканар.

— Убит от Трул Сенгар...

Подобие на кикот.

— Да де, все някой трябваше да забие копието...

— Знаел си какво предстои?

— Да знаеш нещо и да можеш да направиш нещо по въпроса са две различни неща, Гадателко на плочи. Все едно, истинската вина можеш да я припишеш на Блудния. И признавам, мисля все някога да го повикам да си побъбрим. Но като теб разбирам необходимостта да не се бърза. Е, разбрахме ли се?

Тя облиза устни и отвърна:

— Да.

— Тогава ще те оставя на образованието ти. Но внимавай, когато хвърляш плочките — много рискуваш, като разкриваш така пророческите си дарби.

— Но аз трябва да знам...

— Да знаеш и да можеш да направиш нещо...

— Да — тросна се тя, — чух го вече.

— Липсва ти почтителност.

— Бъди благодарен за това.

— Може и да си права. Струва си да се обмисли май.

— Смяташ ли да ме шпионираш всеки момент тук долу?

— Не, това би било жестоко, да не говорим, че е тъпо. Когато идвам тук, ще бъдеш предупреждавана — от вятъра, от мъглата, нали? Сега виж как ще изчезнат.

Тя зяпна в завихрилия се облак, видя как се стопи — и след миг го нямаше.

В залата се възцари тишина, въздухът се затаи; чуваше само собствения си дъх.

„Куру Кан, кралският Цеда! Виж как си събирам съюзници. О, колко сладко ще е това отмъщение!“

Гаснещите запрашени слънчеви лъчи се стелеха над пространството, където бе стоял старият храм. Отломките, запълнили долната половина на зева, бяха потопени в сумрак. Фрагменти от фасадата се бяха пръснали по улицата — парчета от плъхове, в изумително обилие. Сеймар Дев се доближи, разrita отломките и намръщено огледа потрошени каменни гризачи.

— Това е крайно... безпокойтелно.

— Ох! — Таксилиан се усмихна. — Вещицата говори. Кажи ми: какво усещаш в това страшно място?

— Неизброимо много духове — отвърна тя. — И всички са... плъхове.

— Някога имаше един д'айвърс, нали? Ужасно демонично същество, което скиташе по търговските пътища на Седемте града...

— Грильн...

— Така се казваше, да! Е, имаме ли и тук такъв... Грильн?

Тя поклати глава.

— Не, това ми се струва много по-старо.

— А кървенето? На сила?

— Не съм сигурна. — Тя се озърна и видя, че някакъв висок, загърнат в наметало мъж от другата страна на улицата ги наблюдава.

— Някои неща, много отдавна спрели, не бива никога да се разбуждат. Уви...

Таксилиан въздъхна.

— Много използваш тази дума. „Уви“. Твърде примирена си, Сеймар Дев. Бягаш от собственото си любопитство — не мисля, че винаги си била такава.

Тя присви очи.

— О, любопитството ми си е същото. Но мисля, че ефикасността ми е надвита.

— Въртим се и кръжим по теченията на съдбата, така ли?

— Может и така да се каже, ако искаш. — Сеймар въздъхна. — Добре, видях достатъчно. Освен това скоро ще дойде комендантският час, а доколкото разбирам, стражите убиват нарушителите на закона на място.

— Видяла си — но не обясняваш нищо!

— Съжалявам, Таксилиан. Всичко това изисква... доста мислене. Ако стигна до важни заключения, бъди сигурен, че ще те уведомя.

— Заслужавам ли такава ирония?

— Не. Уви.

Бъг най-сетне се появи от сумрака на задната уличка и спря до Техол, който стоеше подпрян на една стена, скръстил ръце под одеялото, което бе увил около себе си като халат.

— Господарю, защо се колебаете пък сега?

— Аз ли? Ами... то само изглежда като колебание. Знаеш ли, можеше да ми позволиш да ти помогна да носим това.

Бъг остави тежкия чувал на земята.

— Изобщо не сте предлагали.

— Е, това щеше да е непристойно. Ти трябваше да настоиш.

— Сигурен ли сте, че сте прав, господарю?

— Ни най-малко. Но малко любезност от твоя страна щеше да ни помогне да подминем този неловък момент.

От чувала се чу тихо кудкудякане.

Техол примига.

— Бъг, ти каза пенсионирани кокошки, нали?

— Да. В замяна на някои скромни ремонти на водопровод.

— Но... те не са мъртви.

— Не са, господарю.

— Но... това означава, че някой от нас трябва да ги убие. Да им откъсне главите. Да види как погасва светлината на живота в мънистените им оченца. Ти си жесток човек, Бъг.

— Аз?

— Пенсионирани... дните им за снасяне на яйца са свършили. Не ги ли чака пасище някакво? Някакъв добре наръсен със зърно двор, където да си кълват?

— Само оня на небето, господарю. Но ви разбирам. Това, за убиването им имам предвид.

— Кръвта по ръцете ти, Бъг — радвам се, че не съм на твоето място.

— Това е нелепо. Ще измисля нещо, като се върнем у дома.

— Бихме могли да си направим курник на покрива, както разните шантави си гледат гъльби. Птиците да могат да си летят насам-натам, напред-назад, да видят нещо от този чудесен град.

— Кокошките не могат да летят, господарю.

— Но е по-добре, отколкото да им късаш главите, не мислиш ли?

— Гледането на града?

— Е, за малко само.

Явно задоволен от решението си, Техол оправи одеялото и излезе на улицата. Бъг въздъхна, надигна чувала с кокошките и закрачи след него. После каза:

— Е, поне онази чуждестранна вещица си отиде.

— Тя чуждестранна вещица ли беше? Доста хубавичка, здрава, земна някак си. Добре де, чаровна, макар да те уверявам, че никога не бих го казал пред нея, като знам колко лесно се обиждат жените.

— От комплимент?

— Абсолютно. Ако е *погрешният* комплимент. Ти беше... неактивен от доста време, Бъг.

— Възможно е. Освен това съм мълчалив, стигне ли се до комплименти. Имат навика да ти се връщат.

Техол го изгледа с вдигнати вежди.

— Говориш, все едно си бил женен поне веднъж-дваж.

— Поне веднъж-дваж — отвърна с гримаса Бъг. Погледна срутената Къща с люспите и замръзна. — А, вече виждам онова, което тя несъмнено е видяла.

— Ако това, което виждаш, е причината всеки път, когато дойда тук, да настръхвам, ще се радвам, ако обясниш.

— За да влезе някой вътрe — каза Бъг, — по необходимост трябва да съществува врата. А ако такава не съществува, някой трябва да я направи.

— Как може една срутена сграда да бъде врата, Бъг?

— Започвам да разбирам какво предстои.

— Достатъчно, за да предложиш курс на действие?

— В този случай, господарю, най-добрият курс е да не правиш нищо.

— Чакай малко, Бъг, точно това заключение май го ръсиш доста често.

— Най-добре да се приберем у дома преди комендантския час, господарю. Нещо против да поносите малко този чувал?

— Блудния да ме благослови, да не си полудял?

— Така си и мислех.

В мислите на Сирин Канар имаше малко неща, които достигаха до дълбините на душата му — той имаше усет за това, достатъчен, за да го накара да осъзнае, че е благословен с буквално безметежен живот. Имаше си достатъчно наплашена жена, за да прави всичко, което й кажеше. Трите му деца се отнасяха към него с подходящата смесица от почит и ужас и бе видял у най-големия си син развитието на подобни склонности към властничество и увереност. Постът му на лейтенант в Дворцовата клетка на Патриотистите не влизаше, доколкото това го засягаше, в конфликт с официалния му ранг на лейтенант от Гвардията — закрилата на могъщите налагаше и открито, както и прикрито усърдие в края на краищата.

Чувствата, които го владееха, бяха по същия начин прости и праволинейни. Страхуваше се от онова, което не можеше да разбере, и презираше онова, от което се страхуваше. Но признаването на страха не го правеше страхливец — защото за себе си бе обявил вечна война срещу всичко, което го заплашва, било то отчуждена жена, издигнала стени около душата си, или заговорници срещу империята на Ледер. Неговите врагове, добре разбираше това, бяха истинските страхливици. Мислите им витаеха в облаци, които скриваха суртовите истини на света. Борбите им да „разберат“ неизменно водеха до бунтарски позиции срещу властта. Дори когато прощаваха на враговете на империята, те осъждаха слабостта на собственото си отечество — без да съзnavат, че самите те олицетворяват тази слабост.

Една империя като Ледер винаги беше под обсада. Това бе първото изявление, изречено от Карос Инвиктад по време на набора и тренировъчния процес, и Сирин Канар бе разбрал истината в него няма и след миг размисъл. Обсада, вътрешна и външна, да — самите привилегии, които даваше империята, се експлоатираха от онези, които искаха да видят империята унищожена. И не можеше да има място за „разбиране“ на такива хора — те бяха зли, а злото трябваше да се прочиства.

Визията на Карос Инвиктад го бе поразила със силата на откровение, тя предлагаше такава съвършена яснота и всъщност мир в някогашната му смутна понякога душа — нападана и разбивана понякога от свят, замъглен от объркване и несигурност, — тъй щото всичко, което беше бушувало в него, улегна, след като дойде тази яснота, ярка и ослепителна в своя удивителен дар на облекчение.

Сега той живееше безметежен живот и с това бе пример за своите колеги агенти в двореца. В техните очи бе виждал многократно блясъка на благовенение и страх, или, също тъй удовлетворително, съвършено отражение на самия себе си — равнодушни очи, безмилостни, неподатливи на никаква заблуда, която врагът може да опита.

Ето защо сега най-равнодушно махна с ръка на двамата яки Патриотисти и те пристъпиха напред и изритаха вратата. Тя буквално излетя от хлабавите си панти и се разби на трески. Писък, след него нов, от сумрака вляво — където спяха слугините, но водещите агенти

вече прекосяваха стаята към отсрещната врата. Още ритници и дървото се пръсна под тежките ботуши.

Зад Сирин в коридора лежеше проснатото тяло на Тайст Едур — някой беше поставил пазач. Любопитно, но без особени последствия. Отровните стрели се бяха оказали бързи и естествено безшумни. Двама от хората му вече се готвеха да изнесат трупа — просто поредният загадъчно изчезнал едур.

Сирин Канар се разположи в центъра на първата стая, а друг от агентите дойде с фенер и застана от едната му страна, за да му осигури достатъчно светлина.

Хората му се появиха от вътрешната стая, влачеха жена — полугола, разчорлена, с невярващ поглед... Не. Очите на Сирин Канар се присвиха. Не неверие. „Примирение. Добре, изменницата е знаела съдбата си, знаела е, че изобщо не може да я избегне.“ Без нищо да казва, той махна на агентите си да я изведат.

Трите слугини плачеха, присвити до стената.

— Погрижете се — нареди Сирин и четирима от отделението му тръгнаха към тях. — Старшата ще бъде разпитана, другите да се премахнат незабавно.

Огледа се, доволен от лекотата на операцията, без да обръща внимание на предсмъртните викове на двете жени.

Скоро щеше да достави двете си пленнички на отделението, което чакаше при страничната слугинска вратичка на двореца, и щяха бързо да ги поведат в ноцта — по пустите толкова късно след комендантския час улици — към щаба на Патриотистите. Към килиите за разпит. И работата щеше да започне, и единственото облекчение от мъките щеше да е пълното признаване на престъпленията им срещу империята.

Проста, праволинейна процедура. Доказала ефикасността си. Предателите неизменно се оказваха хора със слаба воля.

Сирин Канар не мислеше, че Първата конкубинка ще е по-различна. Напротив, сигурно щеше да се окаже с по-крехък дух от повечето.

Жените обичаха да се загръщат в мистерия, но тази обвивка бързо изчезваше пред бурята на мъжката воля. Вярно, курвите умееха да крият неща по-добре от повечето жени — зад безкраен низ от лъжи, които никога не можеха да го подведат. Знаеше, че изпитват презрение

към него и мъже като него, вярваха, че е слаб само заради това, че ги използва — сякаш това използване произтичаше от истинска, искрена нужда. Но той винаги беше знал как да изтре презрителните усмивки от боядисаните им лица.

Завиждаше на разпитващите. Тази кучка Нисал не беше по-различна от жена му, сигурен беше.

„Враговете ни са легион — казваше Карос Инвиктад, — тъй че трябва да разберете, всички вие — тази война ще продължиечно. Вечно.“

Тази идея допадаше на Сирин Канар. Правеше нещата прости.

„И нашата задача — казваше Командирът на Патриотистите — е да гарантираме това. Да останем винаги незаменими.“

Виж, тази част бе някак по-объркваща, но Сирин не изпитваше особен подтик да проследи мисълта. В края на краишата Карос беше много умен. „Умен и на наша страна. На правилната страна.“

Мислите му се отклониха към леглото, което го чакаше, и курвата, която бе заповядал да му доставят там. Той закрачи по пустия коридор. Хората му тръгнаха след него.

Брутен Трана влезе в стаята и очите му се спряха на труповете на двете слугини.

— Преди колко? — попита той магьосника арапай, който вече бе клекнал до телата. Други двама едури влязоха в стаята на Първата конкубинка и след миг излязоха.

Магьосникът измърмори нещо неразбрано, после каза по-високо:

— Камбана може би. Къси мечове. Като на Дворцовата гвардия.

— Съберете още десет воини — каза Брутен Трана. — Тръгваме към щаба на Патриотистите.

Магът бавно се изправи.

— Да уведомя ли Ханан Мосаг?

— Все още не. Не можем да се бавим тук. Шестнадесет воини едури и един маг би трябвало да сме достатъчно.

— Смяташ да настоиш да освободят жените?

— Те са две, нали?

Кимване.

— Те ще започнат разпитите незабавно — каза Брутен Трана. — Не е приятна процедура.

— А ако вече са изтръгнали признания от тях?

— Разбирам притеснението ти, К'ар Пенат. От насилие ли се опасяваш тази нощ?

Другите двама воини бяха приковали очи в магьосника арапай.

— Да се опасявам? Ни най-малко. Но ако разполагат с признания, Карос Инвиктад и следователно Трайбан Гнол ще могат с основание да претендират за...

— Губим време — прекъсна го Брутен Трана. — Търпението ми към Карос Инвиктад приключи. — „И къде е стражът, когото поставих в коридора? Ха, все едно не знам...“

Откъм вратата се чу глас:

— Личната враждебност, Брутен Трана, е много опасен наставник в действията ти.

Тайст Едур се извърна.

Канцлерът, с двама охранители, надвиснали в коридора зад него, стоеше там, сплел пръсти. След миг пристъпи в стаята и я огледа. Съжаление се изписа на лицето му, щом видя двете мъртви жени.

— Очевидно е имало съпротива. Бяха най-верните слугини на Първата конкубинка, вероятно невинни във всички грехове — трагедия, наистина. Кръвта им сега е на ръцете на Нисал.

Брутен Трана изгледа продължително високия slab мъж, след което мина покрай него и излезе в коридора.

Никой от двамата охранители не се оказа подозрителен и никой от двамата нямаше време да извади оръжието си, преди ножовете на едура — по един във всяка ръка — да се хълзнат нагоре под челюстите им и остриетата да се забият дълбоко в мозъците им. Брутен Трана оставил оръжието забити, завъртя се вихрено и ръцете му се вкопчиха в тежкия брокат по яката на канцлера. Ледериецът изпъшка. Брутен го вдигна и го натресе в стената.

— Моето търпение към теб също се изчерпа — изръмжа едурът.

— Трагична кончина на охранителите ти. Кръвта им е на твоите ръце, уви. И точно сега не съм настроен да ти простя за смъртта им.

Краката на Трайбан Гнол се разлюляха, чехлите с коравите върхове заритаха леко пищялките на Брутен Трана. Лицето на

ледерица потъмняваше, очите му се издуваха, зяпнали в коравия, хладен поглед на едура.

„Би трябало да го убия сега. Би трябало да остана тук и да гледам как се души в гънките на халата си. Още по-добре ще е да извадя нож и да му разпоря вътрешностите — да гледам как се изсипват на пода.“

К’ар Пенат зад него каза:

— Командире, както сам казахте, нямаме време за това.

Брутен Трана се озъби и запокити нещастника на страна. Трайбан Гнол протегна едната си ръка да спре падането си и изпращянето на костите на пръстите — като железни пирони, забити в дърво — моментално бе последвано от охкане и болезнен хленч.

Брутен Трана махна на воините си да го последват, прекрачи през канцлера и бързо закрачи по коридора.

Щом стъпките им заглъхнаха, Трайбан Гнол, притиснал ръка към гърдите си, бавно се изправи, изгледа с яд празния вече коридор и изсъска:

— Ще умреш за това, Брутен Трана. Ти и всички, които стояха зад теб и не направиха нищо. Всичките ще умрете.

Можеше ли да предупреди Карос Инвиктад навреме? Едва ли. Какво пък, Старшият на Патриотистите беше способен мъж. С повече от никакви си двама негодни жалки телохранители. Небрежни бележки за жените им: „Съпрузите ви се провалиха в изпълнението на задачите си. Пенсии за смърт няма да се отпуснат. Веднага напуснете жилищата на Дворцовата гвардия — освен най-голямото ви дете, което вече е Дължник към имението на Канцлер.“

Презираше некомпетентността — а да бъде принуден да страда от последствията й... е, добре, някой плащаше. Винаги. „Две деца значи, да. Дано са момчета.“ И вече щяха да му трябват още двама стражи. Измежду женената гвардия, разбира се. „Някой да плати дълга, ако ме провалят.“

Счупените му пръсти изтръпваха, болката вече го жилеше в китката и нагоре по ръката.

Канцлерът тръгна към жилището на личния си лекител.

Избутаха я в стая без прозорци, осветена от една-единствена свещ, поставена на малка масичка в центъра. Влажният въздух вонеше на стар затаен страх и на човешки изпражнения. Разтреперана от вървенето по улиците, Нисал за миг застана неподвижно, мъчеше се да се загърне в тънката като мъгла тъкан.

Две невинни млади жени бяха мъртви. Заклани като престъпнички. „И Тисин е следващата — най-близката до майка, която съм имала. Тя нищо не е направила... не, стига! Никоя от нас не е направила нищо. Но това е без значение — друго не мога да помисля. Не мога да се преструвам, че каквото и да кажа, ще има значение, ще промени по някакъв начин съдбата ми. Не, това е смъртна присъда. За мен. За Тисин.“

Императорът нямаше да чуе за това. Сигурна беше. Трайбан Гнол щеше да обяви, че е изчезнала от двореца. Че е избягала — просто поредната измяна. Рулад щеше да потръпне и да се свие в трона си, да се свие в себе си, докато канцлерът грижливо, безжалостно подхранва многобройните му опасения, а после щеше да се отдръпне и да гледа как отровните му слова са изтръгнали живота от измъчените очи на Рулад.

„Не можем да спечелим срещу това. Те са прекалено умни, прекалено бескоруплни. Единственото им желание е да унищожат Рулад — ума му, — да го оставят да бълнува, обзет от неописуеми ужаси, неспособен да направи нищо, нежелаещ да види никого. Без никой, който би могъл да му помогне. Блудния дано го спаси...“

Вратата се отвори рязко, отметна се и се тресна в стената — стари пукнатини по нея показваха, че това бясно известяване е част от схемата. Но тя вече ги беше забелязала, тъй че не се сепна от трясъка, а само се обърна, за да види мъчителя си.

Не друг, а самият Карос Инвиктад. Вихър от пурпурни коприни, ониксови пръстени по пръстите, служебният му скиптър в едната ръка, отпуснат между дясното му рамо и ключицата. Израз на смътен ужас, изписан на иначе равнодушното му лице.

— Прескъпа — започна той високо, — нека приключим бързо с това, за да мога да съм милостив. Нямаме никакво желание да ти нанесем щета, каквато си хубава. Значи, подписано заявление, изтъкващо твоята измяна към империята, и след това бърза екзекуция. Твоята слугиня вече се подчини и милостиво беше обезглавена.

„О, Тисин!“ Все пак се пребори, потърси в себе си подобна храброст — да приеме нещата каквите са, да признае, че не е възможно никакво друго средство.

— Обезглавяването не е щета?

Куха усмивка.

— Щетата, която имах предвид, разбира се, засягаща изтръгването от теб на признанието ти. Един съвет: успокой лицето си в мига преди острието да падне. Нещастен факт е, че главата продължава да живее няколко мига след като е отделена от врата. Няколко примигвания, едно-две завъртания на очите и ако не си в... съзнание, поток от неприятни изражения. Уви, слугинята ти не беше склонна да се вслуша в този съвет, твърде заета с безсмислена тирада от проклятия.

— Моля се Блудния да я е чул — каза Нисал. Сърцето ѝ биеше като лудо.

— О, тя не ме прокле в името на Блудния, сладка курво. Не, тя разкри вяра, за която отдавна се вярваше, че е изчезнала. Знаеш ли, че прадедите ѝ са били шейки? Кълна се в Крепостите, не мога дори да запомня името на бога, когото спомена. — Сви рамене и отново се усмихна с кухата си усмивка. — Все едно. И на Блудния да беше се позовала, нямаше да имам повод за паника. Каквите сте изнежени — или бяхте, по-точно — в палата, сигурно не знаете, че няколкото храма в града, посветени уж на Блудния, всъщност са частни и изцяло светски — бизнеси всъщност, печелят от невежеството на гражданите. Жреците и жриците им са артисти до един. Понякога се чудя дали Езгара Дисканар дори е знаел — изглеждаше странно предан на Блудния. — Замълча и въздъхна. Скиптьрът затупа по рамото му. — Опитваш се да отложиш неизбежното. Разбирамо, но нямам никакво желание да оставам тук цяла нощ. Спи ми се и ми се ще да се оттегля колкото може по-рано. Изглеждаш настинала, Нисал, тази стая бездруго е ужасна. Хайде да отидем в кабинета ми. Имам един резервен халат, много мек и топъл. И принадлежности за писане.

Махна със скиптьра и се обърна.

Вратата се отвори и Нисал видя в коридора двама стражи.

Изтръпнала, тръгна сред Карос Инвиктад.

Един етаж нагоре, после по тесен проход и до кабинета му. Както бе обещал, Карос Инвиктад грижливо я загърна с резервния си халат.

Тя се загърна още по-плътно.

Той ѝ махна към стола пред огромното писалище, на което чакаше лист плътна хартия, четчица от конски косъм и бурканче мастило от сепия. До мастилницата имаше странна малка кутия, отворена. Нисал не можа да се сдържи и се наведе да погледне в нея.

— Не е твоя работа. — Думите излязоха по-пискливо от обичайното и тя вдигна очи, и видя, че Карос Инвиктад се е намръщил.

— Имате си насекомо — домашен любимец? — попита учудена от избилата на лицето му червенина.

— Не е твоя работа.

— И от него ли търсите признание? Ще трябва да го обезглавите два пъти. С много малък нож.

— Забавляващ ли се, курво? Седни.

Тя сви рамене и изпълни заповедта. Зяпна празния лист, после взе четчицата. Ръката ѝ трепереше.

— Какво желаете да призная?

— Всичко. Ти, Нисал, собственоръчно признаваш участието си в заговор срещу императора и империята. Заявяваш това по своя воля и в пълно съзнание, и приемаш съдбата, която очаква всички предатели.

Тя топна четчицата в мастилницата и започна да пише.

— За мен е облекчение, че го приемаш толкова добре — каза Карос Инвиктад.

— Не се притеснявам за себе си — отвърна тя, след като довърши сбитото заявление и го подписа, без да успее обаче да прикрие треперенето на ръката си. — Притеснявам се за Рулад.

— Той няма да ти спести нищо освен отрова, Нисал.

— Повтарям — отвърна тя и се отпусна в стола, — не се притеснявам за себе си.

— Съчувствуието ти е достойно за възхищение...

— То засяга и теб, Карос Инвиктад.

Той се пресегна, взе листа и го размаха във въздуха да подсуши мастилото.

— И мен? Не ме обиждай, курво...

— Не беше преднамерено. Но когато императорът научи, че си екзекутирал жената, която носи детето му, ами, Старши на Патриотистите или не...

Листът изпадна от пръстите му. Скиптьрът спря доволното си потупване. И Карос Инвиктад изхриптя:

— Лъжеш. Лесно ще се докаже...

— Да, лесно ще се докаже. Повикай лечител. Предполагам, че трябва да имате поне един на разположение в случай, че палачът се убоде с някоя треска или му излязат пришки по ръцете от усърдие.

— Когато разкрием измамата ти, Нисал, край с идеята за милост, независимо от подписаното признание. — Той се наведе и взе листа. Намръщи се. — Прекалено много мастило си използвала — потекло е и сега е нечетливо.

— Повечето писма, които пиша, са със стило и воськ.

Той плесна листа пред нея, с празната страна отгоре.

— Напиши го пак. Ще се върна след малко — с лечителя.

Тя чу как вратата се затръшна зад нея. Написа отново признанието, остави четчицата и стана. Наведе се над кутийката с въртящото се двуглаво насекомо. „Въртиш се и въртиш, и въртиш. Изпитваш ли отчаяние? Безпомощност?“

Брява, някъде долу. Гласове. Нещо падна тежко на пода.

Вратата зад нея се отвори.

Тя се обърна.

Карос Инвиктад пристъпи вътре, право към нея.

Видя го как изви долната част на скиптьра, видя късия нож, подал се от основата му.

Нисал вдигна глава, срещна очите му.

И не видя в тях нищо човешко.

Той заби ножа в гърдите ѝ, в сърцето ѝ. След това — още два пъти, докато тя се свличаше.

Видя как подът се надига да посрещне лицето ѝ, чу как изпраща челото ѝ, усети лекото ужилване, а след това мракът я обгърна. „О, Тисин...“

Брутен Трана избула с рамо ранения страж и нахлу в кабинета на Инвиктад.

Старшият на Патриотистите отстъпваше от сгърченото тяло на Нисал, стискаше скиптьра. Острието лъщеше пурпурно.

— Признанието ѝ наложи...

Едурът закрачи към бюрото, изрила съборения стол на страна. Вдигна листа, примижка да разчете ледерийските думи. Един ред. Заявление. Признание, как не. За миг сърцето му сякаш замря.

В коридора — воини Тайст Едур. Брутен Трана каза, без да се обръща:

— К'ар Пенат, приберете тялото на Първата конкубинка...

— Това е наглост! — изсъска Карос Инвиктад. — Не я докосвайте!

Брутен Трана изръмжа, направи крачка към него и замахна, с лявата си ръка, с опакото.

Плисна кръв и Карос Инвиктад се олюля, скиптърът изхвърча, рамото му се натресе в стената — още кръв, от устата и носа, и ужас в очите, щом зяпна пръските по ръцете си.

От коридора един от воините заговори на езика на едури:

— Командире. Другата жена е обезглавена.

Брутен Трана нави грижливо листа и го напъха под ризницата си. Наведе се и вдигна Карос Инвиктад на крака.

Отново го удари, и още веднъж. Още кръв, избити зъби, нишки пурпурна слуз.

Още веднъж. И още веднъж.

Воня на урина.

Брутен Трана сграбчи коприната под меката гуша и разтърси ледериеца, силно, загледа как главата му се тресе.

Нечия ръка стисна китката му.

Като през червена мъгла Брутен Трана се извърна и видя спокойните очи на К'ар Пенат.

— Командире. Ако продължавате така с този изпаднал в несвяст човек, ще му счупите врата.

— И какво?

— Първата конкубинка е мъртва, от неговата ръка. Вам ли се пада да изпълните това наказание?

— Сестрата да те вземе дано — изръмжа Брутен Трана и хвърли Карос Инвиктад на пода. — Двете тела идват с нас.

— Командире, канцлерът...

— Него го остави, К'ар Пенат. Увийте телата добре. Връщаме се във Вечния домицил.

— А мъртвите ледерии долу?

— Стражите му? Какво толкова? Те се осмелиха да застанат на пътя ни, магьоснико.

— Както кажете. Но след като лечителят им е мъртъв, ще им изтече кръвта, ако не повикаме...

— Не е наша грижа — отсече Брутен Трана.

К'ар Пенат се поклони.

— Както кажете, командире.

Изстинал от ужас, Танал Ятванар вървеше към щаба. Нямаше я! Избягала беше от онова място, най-скритото място — прангите й бяха строшени, желязото извито и изкривено, брънките на веригата — скъсани като мокра глина.

„Карос Инвиктад, твоя работа е това. Отново. Поредното ти предупреждение — прави каквото ти заповядам. Ти знаеш всичко, виждаш всичко. За теб всичко са само игри, такива, в които гледаш да си сигурен, че винаги ще печелиш. Но тя не беше игра. Не и за мен, кучи сине. Аз я обичах! Къде е тя? Какво си направил с нея?“

Бавно започна да осъзнава, че нещо не е наред. Стражи тичаха из двора. Викове, треперлива светлина от факли. Входът на щаба зееше — видя от прага да се подават крака в ботуши... Труп!

„Блудния да ни вземе, нападнати сме!“

Забърза напред.

Появи се страж и прекрачи през вкочаненото тяло.

— Какво е станало тук? — извика Танал.

Мъжът отдаде чест. Беше пребледнял.

— Пратихме за лечители, сър...

— Какво е станало проклет да си?

— Едурите... коварна засада... не очаквахме...

— Старшият?

— Жив е. Но е пребит. Пребит, сър, от Тайст Едур! Свръзката... Трана... Брутен Трана...

Танал Ятванар избути глупака от пътя си и забърза по коридора, после по стълбището. Още тела, стражи, посечени без дори да са извадили оръжиета си. „Какво е предизвикало това? Дали едурите не са научили за разследванията ни? Брутен Трана — останало ли е досието му? Проклет да е, защо просто не е убил кучия му син? Да му

изтрягне животеца — лицето му да почервенее като проклетите коприни! О, съвсем другояче щях да го направя аз, да. Стига да имах шанс...“

Стигна до кабинета и замръзна, като видя кръвта, плиснала по стените и по пода. Воня на пикня бе натежала във въздуха. Дребен, смазан, Карос Инвиктад седеше изгърбен в огромния си стол, затиснал лицето си с оцапани с кръв парцали. В очите му, остри като диаманти, кипеше гняв. И той го насочи към Танал Ятванар.

— Старши! Лечителите идват...

Думите излязоха глухо от премазаните устни:

— Къде беше?

— Какво? Ами... у дома. Спях.

— Арестувахме Нисал тази нощ.

— Не бях уведомен, сър...

— Защото *никой не можа да те намери!* Нито у вас, нито никъде!

— Значи Брутен Трана е взел курвата?

Отвърна му глух хриплив смях.

— О, да. Тялото ѝ — но не и духа ѝ. Но той носи писменото ѝ признание... В името на Крепостите, боли ме, като говоря! Той ме удари!

„А колко пъти юмрукът ти е правил същото със затворници?“

— Глътка вино, сър? Ще ви помогне.

Сърдит поглед над парцалите, след това — рязко кимване.

Танал бързо отиде до буфета. Намери глинена делва с неразредено вино. „По-добре от... от пикнята на ужаса ти, дребосъко.

— Напълни един бокал, поколеба се и наля още един, за себе си. — Проклет да си!“

— Лечителите скоро ще са тук — казах на стражите, че всяко забавяне ще им струва живота.

— Умният ни Танал Ятванар!

Той подаде бокала на Карос Инвиктад. Не беше сигурен дали има ирония в последните думи, така глух беше гласът.

— Стражите са били нападнати с изненада — коварна измяна...

— Тези, които не са мъртви, ще съжаляят. Защо не бяхме предупредени? Канцлер или не, ще искам отговора му.

— Не мислех, че ще задържаме курвата толкова рано — каза Танал и отпи от виното си. Видя над ръба на чашата как Карос съмъкна парцала, видя и ужасно разраненото му лице, докато боязливо отпиваше от виното. Изохка, щом алкохолът опари разкъсаните устни.

— Може би едурът трябваше да е пръв. Брутен Трана... Не изглеждаше такава змия. Дума не казваше, нищо не разкриваше...

— Разбира се, че не. И аз не бих го направил на негово място. Не. Чакаш, наблюдаваш, после удряш без предупреждение. Да, подцених го. Е, такъв провал става само веднъж. Тази нощ, Танал Ятванар, започна война. И този път ледериите няма да загубят. — Още една гълтка. — Облекчен съм, че се отърва от онази учена — колко лошо, че не можа да вземеш Нисал, да си поиграеш с нея, но трябваше да действам бързо. Кажи ми как се отърва от учената. Имам нужда поне от една приятна вест...

Танал го зяпна изумено. „Ако не е той...“

В коридора се чуха забързани стъпки. Лечителите идваха.

— Командире — заговори К'ар Пенат, забързан до Брутен Трана,

— ще искаме ли аудиенция с императора?

— Не, още не. Ще погледаме малко как ще тръгнат нещата.

— А телата?

— Скрийте ги добре. И уведомете Ханан Мосаг, че държа да говоря с него. Колкото е възможно по-скоро.

— В момента той не се радва на благосклонността на императора...

— Не ме разбра добре. Това няма нищо общо с Рулад. Още не. Ние завладяхме тази империя. Изглежда, ледериите са забравили това. Дошло е времето да разбудим Тайст Едур. Да наложим терор, да покажем явно недоволството си. Тази нощ, К'ар, ще се вадят оръжия.

— Говорите за гражданска война, командире.

— В известен смисъл, макар да не очаквам нищо открито от страна на канцлера или Инвиктад. Война, да, но водена зад гърба на императора. Той няма да знае нищо...

— Командире...

— Изненадата ти от думите ми не ме убеждава. Ханан Мосаг не е глупак — нито ти, нито никой от другите магъсници. Хайде кажи ми

сега, че не си очаквал нищо... А, така си и мислех.

— Боя се, че не сме готови...

— Не сме. Но и те не са. Това задържане на Нисал — *това убийство* — ми подсказва, че нещо им е дало повод за паника. Нещо се е случило или се случва в момента, нещо, което е ускорило работите. И тази диря трябва да проследи Ханан Мосаг — не, не си въобразявам, че го командвам...

— Разбирам, Брутен Трана. Така трябва да говори един Тайст Едур. Ще подкрепя съвета ви пред краля-маг с цялото си усърдие.

— Благодаря.

— Тази нощ, командире — заговори К'ар Пенат, — докато ви наблюдавах... бях горд. Ние сме... пробудени. Тази цивилизация е отрова. Гнило по душите ни. Трябва да бъде изрязано.

„А сега чувам как Ханан Мосаг говори през теб, магьоснико. Отвръща на други... подозрения. Така да бъде.“

„Нисал. Първа конкубинке, съжалявам. Но знай: ще отмъстя истински за теб. Ще отмъстя за моя храбър воин — Сестрата да ме вземе, каква непредпазливост...“

— Канцлерът ще говори на императора...

— Само ако е глупав — прекъсна го Брутен Трана — или ако е податлив на паника. Не е нито едното, нито другото. Не, той трябва да бъде подбутнат, да излезе от равновесие — о, ще предизвикаме паника, да, и рано или късно той ще направи, както казваш. Ще говори на Рулад. И тогава ще го хванем. И Инвиктад. Две змии в една кошница — кошница, накисната в масло. И самият Трайбан Гнол ще драсне искрата.

— Как?

— Ще видиш.

Техол зяпна в пълен ужас надолу през таванския отвор.

— Това беше грешка.

Прилекнал до него и също загледан надолу, Бъг кимна.

— Беше акт на милост, господарю. Дванайсет кокошки в чувал, почти се бяха премазали една друга, натикани в зловонния мрак. Имаше риск от задушаване.

— Точно! Мирна кончина, далечна, невидима. А не да им късаш главите! Но виж ги сега! Те завзеха стаята ни! Моята къща! Моето жилище! Огнището ми...

— Колкото до това... едната май се подпали, господарю.

— Дими и е толкова безмозъчна, че не ѝ пука. Ако изчакаме, може да ядем печено за закуска. А коя е снесла онова яйце ей там?

— Хм, наистина мистерия, господарю.

— Точно сега може и да ти е забавно, Бъг, но ти си тоя, дето ще спи долу. Ще ти изкълват очите, знаеш ли. Злото е развито в тях, поколение след поколение, и малките им колкото грахчета мозъци са станали възелчета от злоба...

— Показвате необичайни познания за кокошките, господарю.

— Имах учителка, която беше човешката версия.

Бъг хвърли поглед към жената, която спеше в леглото на Техол.

— Не е тя. Джанат беше само умерено зла, колкото се полага на учители, измъчени от хленчещи влюбени до уши пъпчиви ученици.

— О, господарю, съжалявам.

— Мълкни. Не говорим за това. Не, Бъг, къщата ми беше завзета от побеснели кокошки заради твоя навик да прибираш безпризорни и разни такива.

— Безпризорни? Ние ще ги ядем тия неща.

— Нищо чудно, че безпризорните те отбягват напоследък. Чуй ги — как ще спим при това непрекъснато кудкудякане?

— Предполагам, че са щастливи, господарю. А и все едно, доста бързо се справят с напастта на хлебарките.

Скърдане откъм леглото привлече вниманието им.

Учената се беше надигнала и се оглеждаше объркано.

Техол припряно подбутна Бъг към нея.

Тя се намръщи.

— Къде съм? Кой си ти? На покрив ли сме?

— Какво си спомняш последно? — попита Бъг.

— Че съм сама. В тъмното. Той ме премести... на друго място.

— Свободна си — каза ѝ той.

Джанат огледа раздърпаната си груба риза.

— Свободна... — промълви тихо.

— Само тая риза успяхме да намерим така набързо — рече Бъг.

— Разбира се, ще се постараем да, хм, подобрим облеклото ти при

първа възможност.

— И съм изцерена.

— Физическите ти рани, да.

Тя кимна и се намръщи.

— Е, другият вид е по-труден за изцеряване.

— Изглеждаш забележително... здрава, Джанат.

— Познаваш ме?

— Моят господар някога е бил твой ученик. — Видя я как се помъчи да погледне зад него, първо от едната страна, после от другата. Развеселен, Бъг се обърна и видя, че Техол се мести насам-натам в усилие да го задържи между себе си и жената на леглото. — Техол? Какво правиш?

— Техол? Техол Бедикт?

Бъг обърна глава и видя, че Джанат приглежда туниката си и я опъва очевидно с цел да покрие колкото може повече от тялото си.

— Онзи развратен жалък червей? Ти ли си това, Техол? Криеш се тук зад този старец? Е, явно не си се променил! Излез на дъската!

Техол пристъпи напред. После спря.

— Чакай малко, вече не съм ти ученик, Джанат! Освен това съм те преодолял, да знаеш. Не съм те сънувал от... от... години! От месеци!

Тя вдигна вежди.

— Седмици?

Техол се поизправи.

— Добре известно е, че юношеските недоразумения на всеки порасъл мъж често се промъкват тайно, когато въпросният мъж спи, в сънищата му, искам да кажа. Или по-скоро в кошмарите му...

— Съмнявам се да се явявам в кошмарите ти, Техол — каза Джанат. — Макар че ти го правиш в моите.

— О, нима? Не бях по-жалък от други жалки влюбени до уши ученици. Нали?

На това тя не отвърна нищо.

— Наистина си на покрив — каза й Бъг.

— Над курник?

— Е, колкото до това... Гладна ли си?

— Устата ми се пълни със слюнки от чудесния аромат на печено пилешко — отвърна тя. — О, моля ви, нямате ли никакви други дрехи?

Изобщо не се съмнявам какво точно става в момента в отвратителното мозъче на бившия ми ученик.

— Утре ще прескоча до Селуш — каза Бъг. — Гардеробът ѝ, макар и наистина безвкусен, все пак е доста богат.

— Искаш ли одеялото ми? — попита Техол.

— Богове подземни, господарю, гледате почти похотливо.

— Не ставай идиот, Бъг. Хвърлях светлина. Ха-ха, впримчени сме в оскъдица на дрехи. Ха-ха. В края на краищата, ами ако това е било детска ризка?

— И какво ако е била? — каза Джанат.

— Блудния да ни благослови — въздъхна Техол, — летните нощи са наистина горещи, нали?

— Познавам една кокошка, която ще се съгласи с теб — отбеляза Бъг и закрачи към отвора, откъдето вече се вдигаше стълб дим.

— Техол Бедикт, радвам се, че те виждам — каза Джанат.

— Нима? — попитаха в хор Бъг и Техол.

Тя кимна, без да ги поглежда.

— Аз... полуудявах — мислех, че вече съм полуудяла. Ятванар ме биеше, насиливаше ме... и непрекъснато ми говореше за вечната си любов. Тъй че, Техол, ти си неговата противоположност — безвреден в сляпата си влюбеност. Напомняш ми за по-добри времена. — Замълча.
— Да, по-добри времена.

Бъг и Техол се спогледаха, после слугата заслиза по стълбата. Чу как горе Техол каза:

— Джанат, не си ли впечатлена от това, което постигнах с разностранното си образование?

— Много хубав покрив, Техол Бедикт.

Бъг поклати глава и тръгна да търси печено пилешко из облаците лютив дим. Обкръжен от всички страни от безумно кудкудякане. „Бездната да ме вземе, по-добре щях да съм си в някой храм...“

Утринното слънце се промуши през летвите на кепенците и изпъна ленти от светлина по дългата маса, заела по-голямата част от заседателната зала. Раутос Хиванар влезе — бършеше ръцете си с кърпа — и застана зад стола си в единия край на масата. Остави

кърпата на нея и огледа лицата, които се извърнаха към него — повечето бяха изопнати от страх и тревога.

— Скъпи приятели, добре сте дошли. Две неща имаме в дневния ред. Първо ще обсъдим проблема, който подозират, че е най-важният в умовете ви в момента. Стигнали сме до състояние на криза — недостигът на твърда валута, на сребро, на злато, на обработени скъпоценни камъни и дори на медни кюлчета вече е остр. Някой активно саботира икономиката на нашата империя...

— Знаехме, че това предстои — намеси се Устер Таран. — Но какви мерки все пак са взети от Тръста? Доколкото разбирам, никакви. Раутос Хиванар, съbralите се тук в не по-малка степен размисляме дали да се задържите на поста Управител.

— Разбирам. Представете ми списък на притесненията ви в това отношение.

Грубоватото лице на Устер пламна.

— Списък?! Притеснения?! Блудния да ни вземе, Раутос, не сте ли пуснали поне Патриотистите по дирята на това безумно същество? Или същества? Не е ли възможно това да е опит отвън — от някое от граничните кралства — да ни дестабилизира преди инвазия? Вестите за тази конспирация на Болкандо би трябвало да...

— Момент, моля. Да обсъдим проблемите един по един, Устер. Патриотистите всъщност провеждат разследване, без резултат засега. Едно общо изявление по този въпрос, макар потенциално да би облекчило тревогите ви, щеше по моя преценка най-вероятно също така да предизвика паника. Ето защо предпочетох да запазя дискретност. Собствените ми проучвания междувременно ме накараха да елиминирам външни източници на финансовата атака. Източникът, приятели, е тук, в Ледерас...

— Защо тогава не сме хванали тоя кучи син? — попита ядосано Друз Теникт и главата му се заклати като махало на дългия му тънък врат.

— Следите са много умно заличени, драги Друз — отвърна Раутос. — Най-просто казано, водим война с един гений.

От другия край на масата Хорул Ринесикт изсумтя:

— Защо просто не насечем повече монети, за да свалим напрежението?

— Бихме могли — отвърна Раутос. — Макар че едва ли ще е лесно. Добивът от Имперските мини е фиксиран и по необходимост е доста скромен. И, за жалост, доста непроменлив. Освен това притеснение бихте могли да се запитате: какво бих направил аз, ако съм на мястото на сабоър? Внезапен приток на нови пари? Ако целта ви беше да предизвикате хаос в икономиката, какво бихте направили?

— Пускам моя запас — изръмжа Ларакта Илк — и предизвиквам неконтролирана инфлация. Ще се удавим в обезценени пари.

Раутос Хиванар кимна.

— Моето убеждение е, че нашият сабоър не може да се крие дълго. Който и да е той — мъж или жена, — ще му се наложи да се разкрие. Ключът ще е в наблюдението кое предприятие ще се срине първо, защото там неговата или нейната следа ще се разкрие ясно.

— В който момент ще ударят Патриотистите — каза Маракта.

— А, това ме отвежда към втория въпрос. Разбирам, че е имало новина от Дрийн — не, все още не разполагам с подробностите, но изглежда, че тя е предизвикала нещо много подобно на паника сред Патриотистите. Нощес в Ледерас са извършени много безprecedентни арести...

Устер се изсмя.

— Какво може да му е безprecedентното в това, че Патриотистите арестуват хора?

— Арестувана е била и Първата конкубинка.

Тишина.

Раутос Хиванар се покашля, мъчеще се да не издаде гнева си.

— Изглежда, Карос Инвиктад е действал припряно, което, сигурен съм, че всички го знаете, е доста непривично за него. В резултат на това нещата са тръгнали на зле. Имало е сблъсък, както вътре, така и извън Вечния домицил, между Патриотистите и Тайст Едур.

— Проклет глупак! — изрева Баракта и удари с юмрук по масата.

— Първата конкубинка, доколкото разбрах, е мъртва. Както и много охрана — най-вече в щаба на Патриотистите, и поне двама от охраната на канцлера.

— И тази ли проклета змия е самоубийствено настроена?

— Почти така изглежда, Баракта — съгласи се Раутос. — Много обезпокоително — особено неохотата на Карос Инвиктад да обясни какво точно се е случило. Единственият намек, с който разполагам за крайността на снощните събития, е слух, че Карос е бил пребит почти до смърт. Не мога да потвърдя този слух, тъй като той не се вижда с никого, а и несъмнено впоследствие са го посетили лечители.

— Раутос? — попита Друз. — Налага ли се да се дистанцираме от Патриотистите?

— Струва си да се обмисли — отвърна Раутос. — Би могъл, ако желаеш, да предприемеш някои подготвителни действия в тази посока. Междувременно обаче Патриотистите ще ни трябват, но признавам, че изпитвам опасение, че може да се окаже, че ни липсват, когато услугите им ще са ни най-необходими.

— Да си наемем свои — каза Баракта.

— Направих го.

Резки кимвания отвърнаха на спокойното му изявление.

Устер Таран се покашля.

— Моите извинения, Раутос. Действаш по проблемите с обичайната си увереност. Съжалявам за съмнението си.

— Както винаги — отвърна Раутос и се пресегна за нова кърпа, с която да избърше ръцете си. — Всякакви обсъждания са добре дошли. Всъщност приемам дори предизвикателството. За да не стана невнимателен. Сега трябва да оценим здравословното състояние на имуществата ни, да добием по-добра представа за нашата гъвкавост...

Заседанието продължи, Раутос непрекъснато бършеше ръцете си. Някакъв труп се беше закачил тази сутрин за пилоните на кея срещу имението му. Подут и гниещ, плъпнал от раци и гъмжащ от змиорки.

Случайно събитие, но от онези, които всеки път го поразяваха с все по-голяма сила през последните няколко години. Тази сутрин беше особено лошо и макар да не се беше доближил до най-前线ата тераса на двора, все едно утайка някаква го беше достигнала и бе направила дланите му странно лепкави — утайка, която той сякаш не можеше да махне, колкото и да се мъчеше.

10.

Единственият бог изгази от пожара — кукла, с влачещите се след нея конци. Поредният унищожен град, поредното човешко заколение, десетки хиляди. Кой сред нас, станал свидетел на появата му, не можеше да заключи, че го е обзела лудостта? При всичката мощ на сътворението, която притежаваше, той не носеше нищо освен смърт и разруха. Крадец на живот, Убиец и Жътвар. В очите му, където допреди миг грееше огънят на безумен гняв, сега имаше кротост. Той не знаеше нищо. Не можеше да проумее кръвта по дланите си. Молеше ни за отговори, но ние не можехме да кажем нищо.

Можехме да плачем. Можехме да се смеем.

Избрахме смяха.

Веруято на Присмехулниците
Кабал

Хайде да си поиграем, прошепна вятърът. И се изсмя с тихия съськ на прах и пясък.

Хедж се надигна рязко, вслушан. Ронливият каменен блок под него се беше изтъркал до форма на седло, съвсем удобно, общо взето. Можеше да е бил олтар някога, паднал през някоя дупка в небето — Гуглата знаеше, не малко странини предмети се бяха изтърколвали от ниските непроницаеми облаци по време на неговото дълго криволично пътуване през този злокобен свят. Някои от тях — съвсем не толкова удобни.

Да, вероятно олтар. Вдълбнатината, в която си почиваше задникът му, бе някак твърде равна, твърде симетрична, за да е естествена. Но богохулството не го притесняваше — тук в края на краищата идваха мъртвите. А мъртвите понякога включваха и богове.

Вятерът поне го казваше. Беше му спътник вече от толкова дълго, че бе свикнал с леките му откровения, кроткото нашепване на тайни и нежната му прегръдка. Когато се натъкнеше на разпръснати огромни кости, намекващи за някакъв нечовешки, чудовищен бог отпреди много време, вятерът — докато се хълзгаше сред тези кости, просмукваше се между щръкнали ребра и се процеждаше през очни кухини в кухите каверни на черепи — простенаваше святото някога име на този бог. Имена. Като че ли бяха толкова много, изричанията им — сега и завинаги пленени във владението на вятера. Изричани в прашна вихрушка, вече без ек.

Хайде да поиграем.

Няма никаква порта — о, ти си я видял, знам го.

Но тя е лъжа. Тя е каквото умът ти строи, камък по камък.

Зашлото вашият вид обича граници. Прагове, деления, очертания. За да влезете в някое място, вие вярвате, че трябва да напуснете друго. Плътта, която те обгръща, е последната ти приумица. Напусни я, моя обич. Ти се разпръсна някога и ще го сториш отново. Щом дойде мъдростта. Дойде ли вече мъдростта?

Усилията на вятера да го изкуси, да го прикажи да приеме някакъв вид драговолен разпад започваха да стават дразнещи. Той изпъшка и се надигна.

По склона вляво, на сто или повече крачки, лежеше проснат драконов скелет. Нещо беше разбило гръденния му кош, пронизващи удари бяха натикали навътре трески и парчета — фатално, това можеше да се види дори и отдалече. Костите изглеждаха странно, покрити до една с нещо като черно мътно стъкло. Стъкло, прокапало до земята и след това протекло на замръзнали потоци през гънките на склона. Сякаш топящата се плът на звяра по някакъв начин се бе превърнала в стъкло.

Видял беше същото по останките на други два дракона, на които се беше натъкнал.

Стоеше и се наслаждаваше на приумицата си — и на тъпата болка в кръста, на загълхналите от настойчивия вятер уши и на сухотата в гърлото, която го принуждаваше непрекъснато да се покашля. Нещо, което направи, преди да каже:

— Всички чудеса и загадки на едно тяло, ветре, това е, което си забравил. За което копнееш. Искаш да се присъединя към теб? Ха,

обратното е.

Никога няма да спечелиш тази игра, моя обич...

— Защо тогава да я играя?

Тръгна нагоре по склона. На билото — още каменни отломки, останки от храм, пропаднал през дупка в земята, изтрягнат от тленните очи сред взрив от прах и тътен. Като посичане на божии крака. Като заличаване на вяра с един-единствен срез на ножа. Дупка в земята — и парчетата от храма се сриват през Бездната, ефирните пластове на селение след селение, докато световете, през които да се гмуркат, не свършат.

Чук-чук, право върху главата на Качулатия.

Непочитанието ти ще ти донесе най-дълбоко съжаление, любими.

— Най-дълбокото ми съжаление, ветре, е, че тук никога не вали. Никакъв съкрушителен порой, да удави всяка твоя дума.

Днес настроението ти е отвратително. Не приличаш на себе си. Играли сме игри толкова пъти заедно, ти и аз.

— Дъхът ти става студен.

Заштото вървиш по грешния път!

— А. Благодаря ти, ветре.

С внезапен порив вятърът го блъсна в гърдите, издаде недоволството си. Прах зашипа очите му и той се изсмя.

— Тайната на Гуглата най-сетне се разкри. Тичай обратно при него, изгуби я тази игра.

Глупак. Размисли над този въпрос: сред падналите, сред мъртвите, ще намериш ли повече войници — повече бойци, отколкото не-бойци? Ще намериш ли повече мъже, отколкото жени? Повече, богове от смъртни? Повече глупци от мъдреци? Сред падналите, приятелю, удавя ли всичко останало ехото на армии в марш? Или стоновете на болните, плача на гладните?

— Допускам, че в края всичко се изравнява — отвърна след миг той.

Грешиш. Аз трябва да ти отговоря, въпреки че това ще разбие сърцето ти. Трябва.

— Няма нужда — отвърна той. — Вече знам.

Нима? — изшепна вятърът.

— Искаш да се разколебая. От отчаяние. Знам хитрините ти, ветре. И зная също, че навярно си единственото, останало от някой древен, отдавна забравен бог. Гуглата знае, а може би си всички тях, всеки течен глас в заплетено кълбо, разнасящо прах и пясък, и нищо друго. Искаш да падна на колене пред тебе. Жалко преклонение, защото може би тогава някоя трошица сила ще се върне в теб. Достатъчно, за да избягаш. — Изсмя се. — Но ето нещо, над което ти да помислиш, ветре. От всички паднали защо преследваш *точно мен?*

Защо не? Ти дръзко утвърждаваш костта и пътта. Готов си да заплюеш Гуглата в лицето — готов си да заплюеш мен, ако можеше да измислиш как да избегнеш ответното ми плюене.

— А, да. Точно това имам предвид. Погрешно си изbral, ветре. Защото съм войник.

Хайде да поиграем.

— Хайде не.

Сред Падналите кой...

— Отговорът е *децата*, ветре. Повече деца от всеки друг.

Къде е тогава отчаянието ти?

— Нищо не разбра — отвърна той и замълча, за да се изплюе. — За да достигне един мъж или една жена зрелостта, първо трябва да убие детето в себе си.

Ужасно зъл си, войнико.

— Все още нищо не разбиращ. Аз току-що изповядах отчаянието си, ветре. Ти спечели играта. Ти печелиш всяка игра. Но аз ще продължавам напред, през ледения ти дъх, защото това правят войниците.

Странно, нямам чувството, че съм спечелил.

На един равен участък студена, но още незамръзнала кал, се натъкна на дири. Широки, плоски и кокалести стъпала, две, тръгнали в същата посока. Някой... търсеше навярно онова, което и той. Дълбоките отпечатъци се бяха напълнили с вода, неподвижна и отразила оловното небе.

Той се наведе и ги заоглежда.

— Бъди полезен, ветре. Кажи ми кой върви пред мен.

Мълчалив. Един, който не играе.

— Това ли е най-доброто, което можеш да направиш?
Немрящ.

Той присви очи към дирите и забеляза широката, леко изкривена походка, леките драскотини, оставени от туфи козина, кожа или каквото бе там.

— Т'лан Имасс?

Прекършен.

— На две, може би три левги пред мен.

Повече. Водата тук пълзи бавно.

— Надушвам сняг и лед.

Дъхът ми издава всичко, което погльщам. Ела за сладка целувка, любими.

— Имаш предвид вонята на пълното с мухи блато, която търпях последните два месеца? — Изправи се и намести тежката си пътна торба.

Ти си жесток. Онзи напред поне не казва нищо. Не мисли нищо. Не чувства нищо.

— Т'лан Имасс със сигурност знае.

Прекършен.

— Да, разбрах го още първия път.

Какво ще правиш?

— Ако трябва, ще ти направя подарък, ветре.

Подарък? О, какъв?

— Нова игра — трябва да отгаднеш.

Ще мисля и ще мисля, и...

— Дъх на Гуглата... о! Забрави какво казах.

... и ще мисля, и ще мисля, и...

Яздеха бързо, най-напред на запад, успоредно на голямата река в продължение на почти два дни, и стигнаха пътя, възвиващ леко на север към Алмас, скромно градче, забележително само с гарнизона си и конюшните, където Атри-Преда Ян Товис, Варат Таун и ледерийският им отряд можаха да отдъхнат, да попълнят припасите си и да реквизират отпочинали коне.

Варат Таун разпознаваше бягството, щом го видеше, щом се окажеше част от него. Далече от Ледерас, където ден преди

заминаването им дворецът и казармите като че ли бяха обзети от надигаща се буря от напрежение, миризмата на кръв бе натежала във въздуха, хиляди слухове пъплеха във всички посоки, но никой не бе особено конкретен освен новината, засягаща прогонването на две семейства, вдовици и деца на двама бивши телохранители на канцлера — които явно не бяха вече между живите.

Дали някой се беше опитал да убие Трайбан Гнол? Вече беше задал този въпрос, а Ян Товис само изсумтя, сякаш нищо не я изненадваше, нито я тревожеше. Тя, разбира се, знаеше повече, отколкото издаваше, но пък Здрач открай време не беше от приказливите.

„И аз също, както се оказва. Ужасите, на които станах свидетел в онази пещера... не, каквото и да кажа, не би могло да изрази... самата крайност на истината. Тъй че по-добре да се откажа. Онези, които ще го видят, няма да живеят дълго след преживяното. Какво ще остане от империята тогава?“

„И дали не бягаме точно заради това?“

С тях пътуваше и един чужденец. Присмехулник, беше казала Ян Товис, каквото и да означаваше това. Монах някакъв. „С изрисувано лице като на подскачащ смешник — що за безумна религия ще да е това?“ Варат Таун не можеше си спомни странният дребосък да е изричал и дума — може би беше ням, може би езикът му беше отрязан. Някои фанатици правеха ужасни неща със себе си. Пътешествията по моретата и океаните на света бяха донесли безкрайно изобилие от странни култури и обичаи. Никакво самоосакатяване в криворазбрана служба на някакъв бог не можеше да изненада Варат Таун. Присмехулника беше един от поборниците, дошли за двубоя, но нелепостта на това бе очевидна — след първия ден езда той залитаše изтощен на седлото. И очевидно беше лечител.

„Нали той ме изцери. Той ме извади от ужаса и объркването. Изрекох благодарността си, но той само кимна. Дали надзърна във виденията в ума ми? Дали не е онемял сега, дали самият му разум не е в опасност?“ Във всеки случай не беше никакъв противник на императора и точно заради това яздеше сега до Ян Товис, макар че стойността, която тя влагаше в този „Присмехулник“, убягваше на лейтенанта.

„Може би не е по-различно от начина, по който тя гледа на мен. Пътуването ми в тази компания е акт на милост. Скоро ще ме пратят на служба в родния ми град. Да съм с жена си и детето си. Здрач не разсъждава като Атри-Преда — дори дългът ѝ на войник не е достатъчен да я принуди да докладва на старшите си какво е научила.“

„Но това не е за първи път, нали? Защо трябва да се изненадвам? Тя предаде Разлива Фент на едурите, нали? Без битка, просто отвориха портите.“

„Тя явно обича едурите толкова, че може да тръгне с тях, да поеме командинето на ледерийските сили във флотите.“

„Истината може да е, че Ян Товис е страхливка.“

Варат Таун не харесваше тази мисъл, макар че тя го преследваше безмилостно. Припомняше си битките, ръкопашните боеве и престрелките както по море, така и на сушата. В тях не бе имало нищо — дори един-единствен момент, — което да му даде повод да се усъмни в храбростта ѝ.

Но тук, сега, тя бягаше от Ледерас с елитния си отряд.

„Защото аз потвърдих предупрежденията на гравала. Освен това сам аз бих ли застанал отново по своя воля до Икариум? Не, не до него, не и в същия град, за предпочитане не и на същия проклет континент. Прави ли ме това също страхливец?“

Едно дете бе имало в онази пещера. Странно същество, дяволче по-скоро, отколкото човек. И то бе постигнало нещо, което никой друг не бе могъл — да отнеме яростта на Икариум и цялата мощ, която идваше с нея. Варат Таун не мислеше, че ще има друга такава намеса. Бранителите на Първия трон бяха имали съюзници. Императорът в злато не можеше да направи същото. Нямаше да има никой, който да спре Икариум. Никой освен самия Рулад, което, разбира се, бе възможно.

„Липсата ни на вяра в нашия император ни изведе на този път.“

„Но ако никой от двамата не се провали? Ако Икариум се окаже в положението да убива Рулад отново и отново? Десет пъти, петдесет, сто — десет хиляди? Безкраен низ от битки, заличаващи всичко друго? Дали тогава няма да видим края на света?“

„Икариум не може да се предаде. Рулад няма да се предаде. Тази неизбежност ще е обща за двамата. И общата ще е лудостта, произтичаща от нея.“

Блуроуз нямаше да се окаже достатъчно далече. „Никое място няма да е достатъчно далече.“

Оставил беше зад себе си единствения човек, който най-добре разбираше какво предстои. Варварина. Който носеше тежка качулка, за да скрива лицето си, когато е сред непознати. Който плюеше на ръцете си, за да приглади косата си назад. Който поздравяваше всяко утро с литания от проклятия срещу всички, които са го онеправдали. „Но ето, че сега го виждам в ума си все едно, че гледам брат.“

„Само ние двамата оцеляхме. Заедно извлякохме Икариум навън.“

Мислите му го доведоха до този момент, до тази сплав от откровения, и той усети как сърцето му изстива. Подкара коня си побързо и се изравни с командира си.

— Атри-Преда.

Тя го погледна през рамо.

— Трябва да се върна.

— Да ги предупредиш?

— Не.

— А семейството ти, Варат Таун?

Той извърна очи.

— Осъзнах нещо. Никъде не е достатъчно далече.

— Разбирам. Тогава не би ли искал да си до нея?

— И да знам, че не мога да ги спася... — Варат поклати глава. — Гralът и аз... заедно... не знам, навярно можем да направим нещо... ако сме там.

— Бих ли могла да те разубедя?

Той поклати глава.

— Е, добре. Блудния да те благослови, Варат Таун.

— Той е прав — каза зад нея Присмехулника. — Аз също трябва да се върна.

Ян Товис въздъхна тежко.

— Така да бъде — трябващо да се сетя и да не се опитвам да спасявам никого освен себе си — не, не съм чак толкова ядосана, колкото изглеждам. Моите извинения. И двамата имате благословията ми. Гледайте да не пришпорвате много конете обаче.

— Разбира се, Атри-Преда. И... благодаря ви.

— Какво да предам на жена ти?

— Нищо. Моля.

Ян Товис кимна.

Варат Таун отби коня си от пътя и спря. Монахът го последва, някак непохватно. Лейтенантът го погледа развеселено.

— Нямате ли коне във вашите земи?

— Малко. Кабал е архипелаг в по-голямата си част. Континенталните владения са по склоновете на доста високи стръмници, ивица бряг, която е сурова и планинска. А малкото коне, които имаме, са товарна порода и за ядене.

На това Варат Таун не отвърна нищо.

Изчакаха до пътя, загледани в отминаващата конна колона.

„Блудния да ме вземе, какво направих?“

Езерото се простираше до безкрай. Тримата бяха дърпали веслата на натоварената с припаси лодка цял ден и по-голямата част от това, което минаваше за нощ в селението на Сянка, а после се натъкнаха на плитчини. Нарамиха торбите, слязоха и загазиха в тинестата, дълбока до коленете вода. Сега, към средата на следващия ден, едва тътреха уморените си и изтръпнали крака през езеро, което не беше по-дълбоко от бедрата им — и изведнъж се натъкнаха на пропад.

Трул Сенгар водеше и проучваше с копието си водата напред. Тръгна настани, стъпка по стъпка, краят на копието разбъркваше млечносивите наноси по ръба.

— Не mi изглежда естествено — каза и тръгна обратно при тях.

— Пропадът е гладък, равен. — Подмина Онрак и Бързия Бен и тръгна в другата посока. — И тук е същото.

Магъосникът изреди дълъг и сложен низ ругатни на малазанския си език и рече:

— Мога да литна, като привлека от Серк — макар че никой не може да каже за колко дълго ще успея. — Погледна сърдито Онрак. — А ти можеш просто да се стопиш в тинята, проклет Т’лан Имасс.

— С което оставам аз — рече Трул и сви рамене. — Значи ще плувам — плитчините все трябва да се появят пак отсреща. Знаете ли, от доста време вървим по неестествено равно дъно. Представете си за момент, че сме на нещо като потопен площад — огромен, вярно, но все

пак. Този пропад може просто да очертава канал. В такъв случай би трябвало скоро да стигна отсрещната страна.

— Площад? — изпърхтя Бързия Бен. — Трул, ако под нас има площад, трябва да е колкото цял град-държава.

— Има такъв площад, магьоснико — каза Онрак. — Покрива югоизточния полуостров Стратем. К'Чайн Че'Малле. Място, където са се водили ритуални войни — преди целият ритуал да бъде изоставен.

— Имаш предвид, когато въстаниали Късоопашатите.

— Мразя когато всички знаят повече от мен — изсумтя Трул. — Ох, все забравям, че компанията ми се състои от маг и немрящ, тъй че не е изненада, ако им отстъпвам в съпоставката.

— Отстъпваш? — Онрак се обърна да погледне едура и вратът му изпука. — Трул Сенгар, ти си Рицарят на Сянка.

Бързия Бен само дето не се задави.

— Какво съм? — изрева Трул. — Това идея на Котильон ли е? Онова проклето парвеню...

— Не Котильон те избра, приятелю — отвърна Онрак. — Не мога да ти кажа кой те е направил това, което си. Може би Ерес'алът, макар да не разбирам същината на претенциите ѝ в селението на Сянка. Едно обаче е съвсем ясно — питае интерес към теб, Трул Сенгар. Все пак не вярвам, че тя е причината. Мисля, че си ти самият.

— Как? Какво съм направил?

Т'лан Имасс леко кривна глава.

— Ти се изправи срещу Икариум. Ти удържа Крадеца на живот. Направи нещо, което никой воин не е правил никога.

— Това е нелепо — отсече Трул. — Аз бях свършил. Ако не беше Бързия Бен — и Ерес'алът, — щях да съм мъртъв, попилените ми кости щяха да се търкалят пред тронната зала.

— Имаш навика да обезоръжаваш постиженията си, приятелю.

— Онрак, това са глупости...

Бързия Бен се засмя.

— Нарича те скромен, едур. И не си прави труда да отричаш, че е истина — все още успяваш да ме смайваш по този пункт. Повечето си живот съм преживял сред магове или във войнишките редици, но в никоя от двете компании не съм срещал такова самоосъждане. Твърде заети бяхме да си препикаваме постиженията като кучета дърветата. Е,

трябва ти известна доза... мм... нахалство, когато работата ти е да убиваш хора.

— Трул Сенгар се би като войник — каза Онрак. — Разликата между двама ви е, че той не може да крие скръбта си заради крехкостта на живота.

— Нищо крехко няма у нас — изсумтя Бързия Бен. — Жivotът е упорит и си остава такъв, докато няма друг избор, освен да се предаде, но и тогава най-вероятно ще заплюе за последен път в очите онова, което го е убило. Жестоки сме в победа и сме жестоки в поражение, приятели. А сега, помълчете малко и двамата. Ще ида да потърся изход.

— Няма ли да летим? — попита Трул, беше се подпрял на копието.

— Не. Проклет портал. Започвам да подозирам, че това езеро не свършва.

— Трябва да свърши — каза едурът.

— Бездната не винаги е сгърчена в свирепи бури. Понякога е като това — кротък безцветен прилив, който се надига толкова бавно, че е невъзможно да се забележи, но се надига и погъща това умиращо селение.

— Селението на Сянка умира ли, Бързи Бен?

Магьосникът облиза устни — нервен жест, който Трул вече бе виждал у този висок слаб мъж, — после сви рамене.

— Така мисля. Щом всяка граница е отворена рана, не е толкова изненадващо. Хайде мълкнете. Трябва да се съсредоточа.

И Бързия Бен затвори очи.

След миг тялото му стана едва различимо, зърnestо по краищата, започна да тръпне — ту материално, ту безплътно.

Трул, все така подпрян на копието, погледна Онрак и се ухили.

— Е, приятелю, май пак странстваме през неизвестното.

— Не съжалявам за нищо, Трул Сенгар.

— При мен е точно обратното — с изключение на това, че те уговорих да ме освободиш, когато щях да се удавя в Новородения. Tokу-що осъзнах, че не изглеждаше много по-различен от това тук. Наводняване на светове. Дали не е по-разпространено, отколкото си мислим?

Т'лан Имасс сви рамене, сухите му кости изтракаха.

— Все пак знам нещо, Трул Сенгар. Когато мирът дойде за един воин...

Очите на едура се присвиха срещу грохналия немрящ.

— Как така сте отхвърлили всичко останало? Тръпката на удоволствие в кипежа на битката, притока на чувства, всяко застрашаващо да те обсеби, да те удави в себе си? Пращащото усещане да си жив? Онрак, мислех, че вашият вид... че не чувствате... нищо.

— Със събудените спомени — отвърна Онрак. — И с други... сили на духа. — Т'лан Имасс вдигна съсухраната си ръка. — Това спокойствие отвсякъде — то ми се подиграва.

— По-добре свирепа буря?

— Мисля, че да. Враг, с когото да се сразиш. Трул Сенгар, ако се слея с тази вода като прах, не мисля, че ще се върна. Забравата ще ме вземе с обещанието за край на всяка борба. Не това желая, приятелю, защото то би означавало да изоставя теб. И да предам спомените си. И все пак: какво прави един воин, когато мирът е спечелен?

— Отива за риба — измърмори Бързия Бен все така със затворени очи и потръпна. — Хайде стига приказки. Имам работа.

Потръпна още веднъж, стопи се и изведнъж изчезна.

Откакто Сенкотрон го беше отвлякъл — когато Калам най-много се нуждаеше от него, — Бързия Бен кипеше отвътре. Изплащането на дълг в една посока означаваше измяна спрямо приятел в друга. Неприемливо.

Долно.

„И ако Сенкотрон си мисли, че има моята вярност само защото набута Кал в Скръбния дом, значи наистина е луд, както сме убедени всички. О, сигурен съм, че Азатът или какъвто страховит страж обитава там ще посрещне Калам радушно. Ще окачи главата му на стената над полицата на камината може би — е, добре, това не е много вероятно. Но Азатът събира. Точно това прави и сега държи най-стария ми приятел. Тъй че как, в името на Гуглата, да го измъкна?“

„Проклет да си, Сенкотрон.“

Но този гняв го караше да се чувства неуравновесен, затрудняващо съсредоточаването. „А и гниещата кожа под стъпалата ми не помага.“ Все пак им трябваше изход. Котильон не беше обяснил

много. „Не, той просто очакваше сами да отгатнем всичко. Това означава, че има само една вярна посока. Няма да е добре да ни накара да се изгубим точно сега, нали?“

Окуражен от тази мисъл — моментен триумф над колебливостта, — Бързия Бен успя да се съсредоточи. Сетивата му заопипваха обкръжаващия го ефир. Пътна лепка гладка повърхност, поддаваше като гъба под тласъка на въображаемите ръце. Тъканта на това селение, пъпчивата кожа на един опустошен свят. Започна да прилага повече натиск, да търси... меки места, слабости — „знае, че съществувате“.

„А, вече знаете за мен — усещам го. Любопитно, допирът е почти... женствен. Какво пък, всяко нещо си има първи път.“ Онова, което беше лепкаво и влажно под допира му, стана студено. „Дъх на Гуглата, не ми харесват образите, които идват с тази мисъл за пробив.“

Извън усета му за допир не съществуваше нищо. Нищо, което да намерят очите. Никакъв мириз в спарения въздух. Никакъв звук освен смътния съськ на кръвта в тялото — ту се появя за миг, ту изчезне, докато той се мъчеше да отдели душата си, да я пусне да странства на воля.

„Хм, не е толкова лошо...“

Грозен, раздиращ звук, след него — огромно, неумолимо вдишване, което изтръгна духа му. Дръпна го напред и той залитна сред лютив вихрен зной, гъсти облаци го притиснаха от всички страни; мека прогизнала земя. Защари напред с ръце, дробовете му се изпълниха с кисела паря, главата му се замая. „Богове, що за гадост е това? Не мога да дишам...“

Вятырът го завъртя, тласна го напред... внезапен студ, търкалящи се камъни под краката му, благословено чист въздух, той вдиша отчаяно...

Падна на четири крака. На камениста земя, с лишеи и мъх. От двете страни — рехава миниатюрна гора. Дъбове, смърч, елши, стари и криви, и всички — не по-високи от бедрото му. Кафеникави птици прелитаха между малки зелени листа. Рояци мушици налитаха, опитваха се да го накацат — но той беше призрак тук, привидение — „Засега. Но точно тук трябва да дойдем.“

Бавно вдигна глава и се изправи.

Стоеше в плитка широка долина, гората от дървета-джуджета се катереше по склоновете от всички страни, странно подобна на парк, с големи разстояния между дърветата. А дърветата гъмжаха от птици. Някъде наблизо ромолеше вода. Прелитаха водни кончета, разперили криле като на врани, гонеха с тайнствена прецизност мусиците и ги изяждаха. Над това трескаво пиршество небето беше синьо, почти лилаво по хоризонта. Дрипи бели облаци се носеха на ивици като замръзнали вълни на някой небесен бряг.

Първична красота — „Краят на тундра. Богове, мразя тундрата. Но — да бъде, както казват кралете и кралиците, щом всичко се е срутило в помийната яма. Нищо не може да се направи. Тук трябва да дойдем.“

Трул Сенгар се сепна от внезапната кашлица — Бързия Бен се беше появил, превит и с насылезни очи, от тялото му се вдигаше нещо като пушек. Изкашля се, изплю и бавно се изправи.

Ухилен.

Собственикът на кръчмата „Харидикт“ живееше като под обсада. Страдание, проточило се от месеци в години. Заведението му, посветило се някога да обслужва охраната на острова- затвор, бе завзето, наред с всичко останало в пристанищното градче след въстанието на затворниците. Сега тук властваха хаос, от който свестен човек направо можеше да се състари преждевременно. Но пък парите бяха добри.

Беше свикнал да сяда при капитан Шурк Еале и Скорген Хубавия на предпочтитаната от тях маса в ъгъла по време на затишията в суматохата, когато слугините и кухненските прислужници шетаха с повече цел, отколкото паника, с тъпа умора, заменила ужаса в оцъклените им очи — и когато всичко поне за момента изглеждаше както трябва и добре.

Тази капитанка изльчваше определено спокойствие — „пиратка, ако Блудния пикае право, а той не е грешил досега“. А и в поведението й се долавяше елегантност и възпитание, което му подсказваше, че е

крала от знатните не само пари, но и култура, което я правеше умна, схватлива жена.

Мислеше си, че се влюбва в нея, колкото и да беше безнадеждно това. Стресът от професията и твърде многото бира от Ледер го бяха превърнали — според честната му, не прекомерно сурова преценка — във физическа развалина, подобаваща на моралната му апатия, която в добрите времена бе наричал „бизнес прозорливост“. Шкембе, кръгло като казан и почти толкова мазно. Нос като патладжан — с издути вени, космите от ноздрите се сплитаха с мустаците — мода някогашна сред косматите мъже, но вече не, уви. Малки воднисти очи — бялото им вече беше толкова пожълтяло, че не беше сигурен дали изобщо е било бяло. Малко предни зъби му бяха останали, четири всичко, един горе, три долу. По-добре беше обаче от жена си, тя беше загубила последните си два, като се удари в стената, докато надигаше буренце ейл — месинговият чеп изкърти двата „гробни камъка“ от дупките им и ако не се беше задавила с тях, щеше още да си е с него, благословена да е. Когато беше трезва, работеше като кон и хапеше също толкова здраво — и и двата ѝ таланта ѝ помагаха в работата по масите.

Но животът му беше самoten напоследък, тъй че защо да не се помотае и да позяпа тази възхитителна знайна пиратска капитанка. Много по-хубава гледка от ония чужденци, дето влизаха и излизаха от Палата на Шейк Брулиг все едно че е дом на предците им и после прекарваха нощите си тук, превити над масата за игри — най-голямата маса в цялата проклета кръчма, със само една кана ейл за цялата нощ, колкото и от тях да се струпваха около странната им, чужда и сякаш безкрайна игра.

О, той беше настоял за дял, то си му беше в правото, и те му плащаха съвсем прилично — въпреки че така и не можеше да схване правилата на играта. И как се въртяха само онези странни правоъгълни монети: напред — назад! Но приходът за кръчмата не си струваше. Една нормална игра на „Черпака на Бейл“ всяка вечер щеше да донесе два пъти повече. А и бира се лееше — на човек не му трябваше оствър ум, за да играе Черпака на Бейл, слава на Блудния. Тъй че тия чужденци бяха като буци мъх, цепещи скала, както често казваше скъпата му жена, щом седнеше да отдъхне.

„Размишляваш над живота ли, скъпа?“ „Ти над тоя юмрук размисли, скъпи.“ Голяма работа беше, м-да. Обаче се кротна, когато

онзи чеп ѝ натика зъбите в гърлото.

— Добре де, Балант — каза Скорген Кабан, наведе се над масата и тежкият му, кисел от бирата дъх го бълсна в лицето. — Идваш тук и сядаш с нас всяка проклета вечер. И само седиш. Нищо не казваш. Ти си кръчмарят с най-стиснатата уста, дето съм го познавал.

— Остави човека на мира — каза капитанката. — Той скърби. На скръбта не ѝ трябват думи за компания. Всъщност думите са последното нещо, което трябва на скръбта, тъй че избръши сополивия си капещ нос и затвори тая щърбава дупка под него.

— Ей, така и не знаех нищо за скръбта, капитане. — Първият помощник забърса с ръкав двете протекли дупки на мястото на носа си и рече на Балант: — Ти си седи тука, кръчмарю, и продължавай да не казваш нищо на никого, колкото си искаш.

Балант се постара да откъсне изпълнения си с обожание поглед от капитанката достатъчно дълго, за да кимне и да се усмихне на Скорген Кабан, след което отново се зазяпа в Шурк Елале.

Диамантът в челото ѝ проблясващ на жълтеникавата светлина на фенерите като слънце в мъгла — о, трябваше да го запомни това! — но тя все пак се мръщеше, а това не беше добре. Не и за жена.

— Хубав — каза тя тихо, — помниш ги ония двамата, от Пурпурната гвардия в отделението, нали? Единият беше тъмнокож — само малко по-сивкав от едуурите. И другия, с леко синкавата кожа, никаква островна смесица, казваше.

— Какво за тях, капитане?

— Ами... — Тя кимна към чужденците около игралната маса в другия край на помещението. — Онези там. Нещо ми напомня за онай двойка в отделението на Лоста. Не просто кожата, а жестовете им, как се движат — дори някои от думите, които подочух в езика, който говорят. Просто... нещо като ехо. — След това прикова сияйния си поглед в Балант. — Какво знаеш за тях, кръчмарю?

— Капитане, той скърби — възрази Скорген.

— Мълчи, Хубав. Ние с Балант си водим тута един незначителен разговор.

Да, съвсем незначителен, въпреки този диамант, който го заслепяваше, и чудесния билков аромат на дъха ѝ, от който главата му се замайваше като от най-хубав ликъор. Той примига, облиза устни, вкуси потта по тях и каза:

— Имат много частни срещи с Шейк Брулиг. После идват тук да си убият времето.

Дори ръмженето, с което му отвърна, беше прелестно. Скорген изсумтя — сополиво, — после се пресегна със здравата си ръка и забърса плата на масата.

— Можеш ли да го повярваш това, капитане? Брулиг е твой стар приятел, а не можеш дори да се доближиш да го видиш, докато някаква пасмина евтини чужденци могат да му бъбрат на ушенце по цял ден и всеки ден! — Надигна се от стола. — Мисля да поговоря малко с тия типове...

— Сядай, Хубав. Нещо ми подсказва, че не държиш да се бъркаш с онази тълпа. Освен ако не си наумил да загубиш още някоя част от тялото си. — Намръщи се още повече и бръчките едва не погълнаха диаманта. — Балант, ти каза, че си убиват времето, нали? Ето това е най-любопитното в цялата тази работа. Хора като тях не си убиват времето. Не. Те изчакват. За нещо или за някого. А срещите с Шейк — звуци ми като преговори, някакво преговаряне, от което Брулиг не може да се измъкне.

— Това не изглежда добре, капитане — измърмори Скорген. — Всъщност даже ме изнервя. Остави ледените лавини — Брулиг не побягна, когато онова идваща...

Шурк Елале удари с юмрук по масата.

— Точно така! Благодаря ти. Беше нещо, което каза една от онези жени. Бревити или Пити — една от тях. Ледът беше разбит, да, но не благодарение на шепа магьосници, работещи за Шейк. Не — ония чужденци са спасили този проклет остров. И затова Брулиг не може да затръшне вратата си пред тях. Не са преговори, защото само те говорят. — Тя бавно се отпусна на стола си. — Нищо чудно, че Шейк не иска да ме види — Блудния да ни вземе, бих се изненадала, ако още е жив...

— А, жив е — рече Балант. — Поне някои хора са го виждали. Освен това си пада по фентската бира и си поръчва от мен по буре на всеки три дни, винаги е точен и това не се е променило. Ами, точно вчера...

Капитанът отново се наведе над масата.

— Балант. Следващия път като ти поръча бира, дай на мен с Хубавия да направим доставката.

— Че аз нищо не мога да ти откажа, капитане — отвърна Балант и усети как се изчервява.

Но тя само се усмихна.

Обичаше несъществените разговори. Не по-различни от онези, които бе имал с жена си. И... да, ето го — внезапното усещане за зейнала пропаст, която го чака да направи следващата стъпка. В душата му се надигна носталгия, очите му се размътиха.

Под обсада ли, скъпи съпруже? Ей тоя юмрук само да се развърти и стените ще се порутят — знаеш го това, съпруже, нали?

О да, моя любов.

Странно, понякога бе готов да се закълне, че тя изобщо не си е отишла. Мъртва или не, още имаше зъби.

Синьо-сивкава плесен изпълваше гънките на прогнилия лед като козина на самия сняг, окапваща със сезона, докато зноят на яркото слънце поглъщащ ледника. Но зимата, щом дойдеше следващата, нямаше да направи кой знае какво, за да забави неизбежния разпад. Ледената река умираше, отстъпваше вече от век.

Серен Педак имаше съвсем смътен усет за идеация век, чувстваше се, сякаш се дави в рождениято му, пометена в калта и тинята на отдавна замръзнали наноси. От време на време, докато постоянно дърлещата се група се катереше все по-високо в северните планини на Блурууз, чуваха гръмовните срутвания на далечни ледени стръмнини, подсечени от щурма на слънцето. И навсякъде извираше вода по голата скала, проправяше си път през дерета и цепнатини, шуртеше покрай тях в своя бяг надолу към тъмното — пътуването към морето току-що бе започнало — стичаше се, за да запълни подземни кухини, сенчести клисири и влажни гори.

Плесента разпръсваше спори и това бе истинско мъчение за сетивата на Серен — носът й беше запущен, гърлото й пресъхнало и надрано, разтърсваха я пристъпи на кихавица, които се бяха оказали достатъчно забавни, за да предизвикат дори съчувствената усмивка на Феар Сенгар. Този намек за съчувствие сам по себе си печелеше прошката й — удоволствието, което другите изпитваха от неразположението й, не заслужаваше нищо друго освен взаимност, щом се появише удобна възможност, а тя беше сигурна, че ще се появи.

Силхас Руин, разбира се, не бе заразен от чувство за хумор, доколкото поне тя можеше да прецени. Или беше по-сухо от пустиня. Освен това той крачеше достатъчно напред, за да си спести пристъпите й на кихане. Клип вървеше само на няколко крачки след него — като врабец, тормозещ ястреб. От време на време по някое късче от монолога на Клип долиташе назад, където се тътреха Серен и спътниците й, и макар да беше ясно, че хвърля стръв на брата на своя бог, също тъй очевидно беше, че Смъртният меч на Чернокрилия господар, както бе отбелязал Удинаас, използва неподходяща стръв.

Вече от четири дни продължаваше това пътуване през опустошения север, това катерене по планинския гръбнак. Заобикалянето на огромни грамади натрошен лед, който се хълзаше — почти осезаемо — все надолу по склона с ужасни стонове и грохот. „Левиатаните са фатално ранени — отбеляза веднъж Удинаас — и няма да си идат тихо.“

Освен лютивата захапка на плесенните спори топящият се лед изхвърляше и воня. Гниещ детрит: растителност и кал, замръзнали за столетия; сгърчените трупове на животни, някои от тях — отдавна изчезнали видове, оставяха след себе си чупливи ивици козина, разявани във въздуха от всеки шепот на вятъра, начупени кости и издути кухини, пълни с газове, които рано или късно се пръскаха и изсъскваха мръсния си дъх. Нищо чудно, че тялото на Серен Педак се бунтуваше.

Преселението на планините от лед беше, както се оказа, повод за почти паниката сред Тайст Андий, които обитаваха подземния манастир. Дълбоката клисура, бележеща входа му, се разклоняваше като дърво на север и сега долу във всяко разклонение пълзяха буци сняг и огромни блокове лед, с потоци разтопена вода за смазка, и водата все ускоряваше придвижването им на юг. И в този лед се таеше мръсна магия, останки от древен ритуал, все още толкова силен, че да надвие Чародеите на онекса.

Серен Педак подозираше, че в това пътуване, както и в присъствието на Клип, се крие нещо повече, отколкото я бяха накарали да повярва със спътниците си. „Вървим към сърцето на този ритуал, към ядрото, което е останало. Защото там ни очаква тайна.“

„Дали Клип смята да разбие ритуала? Какво ще стане, ако го направи?“

„А ако за да го направи, трябва да провали нас? Нашия шанс да намерим душата на Скабандари Кървавото око, да я освободим?“ Започваше да се плаши от края на това пътуване.

„Ще има кръв.“

Загърнат в кожите, които му бе осигурил Тайст Андий, Удинаас се обади:

— Аквитор, мислех си...

— Това разумно ли е? — попита тя.

— Не, разбира се, но не мога да го избегна. Същото е и с теб, сигурен съм.

Тя се начумери.

— Загубих целта си тук. Сега води Клип. Не... не знам защо още вървя в гадната ви компания.

— Размисляш дали да не ни оставиш, нали?

Тя сви рамене.

— Не го прави — каза Феар Сенгар зад тях.

Изненадана, тя се извърна.

— Защо?

Воинът изглеждаше неловко след казаното. Поколеба се.

Удинаас се засмя.

— Брат му ти предложи меч, Аквитор. Феар разбира — не е било просто целесъобразност. Нито това, че си го взела — готов съм да се обзаложа...

— Не — възрази Серен, изведнъж притеснена. — Трул каза... увери ме, че не е нищо повече...

— Нима очакваш всеки да говори ясно? — попита бившият роб.

— Нима очакваш *някой* да говори ясно? В що за свят живееш, Аквитор? — Изсмя се. — Не е същият като моя, това е сигурно. За всяка дума, която изричаме, няма ли хиляда, останали неизречени? Не казваме ли често нещо, като имаме предвид точно обратното? Погледни ни — погледни себе си. Душите ни все едно са затворени в някоя обладана от духове крепост. Вярно, ние я построихме, всеки от нас — със собствените си ръце, но сме забравили половината стаи, изгубили сме се в коридорите. Залитаме в стаи с огнен зной и се отдръпваме назад, надалече, за да ни опекат живи собствените ни чувства. Други места са студени като лед — студени като тази замръзнала земя около нас. Други пък си остават тъмни завинаги —

никакъв фенер не върши работа, всяка свещ умира, прегладняла за въздух, и ние опипваме наоколо, сблъскваме се с невидими вещи, със стени. Гледаме навън през високи прозорци, но виждаме само недоверие. Бронираме се срещу нереални фантазии, ала от сенките и шепотите кървим.

— Добре, че хилядата думи за всяка от тези останаха неизказани — измърмори Феар Сенгар. — Иначе щяхме да се окажем в зората на цялото съществуване, преди да си свършил.

Удинаас отвърна, без да се обръща:

— Аз разкъсах булото на разума ти, Феар, за да помолиш Аквитора да остане. Отричаш ли го? Ти гледаш на нея като на годеница на брат ти. А това, че той случайно е мъртъв, не означава нищо, защото, за разлика от *най-младия* ти брат, ти си доблестен мъж.

И изпъшка от изненада, понеже Феар Сенгар го сграбчи и го бълсна в калния сипей.

След което понечи да тръгне към останалия без дъх ледериец, но Серен Педак препречи на пътя му.

— Спри. Моля те, Феар. Да, зная, че той си го изпроси. Но... спри.

Удинаас бе успял да седне, Кетъл бе до него — бършеше петната кал от лицето му. Удинаас се закашля, после каза:

— Това ще е последният път, когато ти правя комплимент, Феар.

Серен се обърна към бившия роб.

— Доста зъл комплимент беше, Удинаас. И ти напомням собствения ти съвет — никога повече не казвай такова нещо. Никога. Ако цениш живота си...

Удинаас изплю кал и кръв.

— Ах, как се спънахме този път в тъмна стая. И, Серен Педак, ти не си добре дошла там. — Изправи се. — Предупредена си. — Сложи ръка на рамото на Кетъл и очите му изведнъж блеснаха жадно, огледаха Серен, Феар, после продължиха нагоре по пътеката: Силхас Руин и Клип стояха един до друг и ги гледаха. — Един много красноречив въпрос — от тези, които малцина смеят да изрекат, между другото. Кой между нас, приятели, не е обсебен от желанието за смърт? Може би трябва да обсъдим взаимно самоубийство...

Няколко мига никой не проговори. После Кетъл каза:

— Аз не искам да умра!

Серен видя как повехна горчивата усмивка на бившия роб, как се претопи в нескрита скръб.

— Трул беше сляп за собствената си истина — каза тихо Феар.
— Аз бях там, Аквитор. Зная какво видях.

Тя не можа да го погледне в очите. „Целесъобразност. Как би могъл такъв воин да изрече любовта си към мен? Как би могъл дори да повярва, че ме познава достатъчно за това?“

„И защо мога да видя лицето му в ума си така ясно, все едно стои пред мен? Обсебена съм, и още как. О, Удинаас, ти си прав. Феар е доблестен мъж, толкова доблестен, че да разбие сърцата на всички ни.“

„Но, Феар, няма смисъл в почитта към мъртъв.“

— Трул е мъртъв — отвърна тя, поразена от собствената си жестокост, щом видя как Феар потръпна. — Мъртъв е.

„И аз също. И няма смисъл да почитаме мъртвите. Твърде много съм видяла, за да вярвам в обратното. Скърби за изгубена възможност, Феар, за края на възможности, заечно безмълвния край на едно обещание. Скърби за това, Феар Сенгар, и ще проумееш накрая как смъртта не е нищо повече от огледало, поднесено пред собственото ти лице.“

„И всяка сълза извира от избора, който самите ние не направихме.“

„Когато аз скърбя, Феар, не мога да видя дори цвета на собствения си дъх — какво ти говори това?“

Продължиха нагоре. В мълчание.

На сто крачки над групата Клип завъртя верижката и пръстените и попита:

— За какво беше всичко това?

— Твърде дълго си живял в чистата ви пещеричка — отвърна белокожият Тайст Андий.

— О, доста често излизам навън. Пирамидата Блуроуз — боговете само знаят колко копелета са се пръкнали от семето ми. Защо...

— Един ден, Смъртен меч — прекъсна го Силхас Руин, — ще откриеш какво реже по-дълбоко от всяко желязно оръжие.

— Мъдри думи от някой, който още мирише на гробници и плесенясала паяжина.

— Ако мъртвите можеха да говорят, Клип, какво щяха да ти кажат?

— Малко, предполагам, освен оплаквания за това-онова.

— Может би тогава само това заслужаваш.

— О, липсва ми чест, така ли?

— Не съм сигурен какво ти липсва — отвърна Силхас Руни. —

Но съм сигурен, че ще го разбера.

Пръстените изтракаха.

— Ето ги, идват. Продължаваме, нали?

Толкова много неща съществуваха, които Ток-младши — Анастер, Първородния на Мъртвото семе, Трижди ослепения, Избрания от Вълчите богове, Нещастния — не искаше да си спомня. Първо, тялото му. Тялото, в което се беше родил, първия дом за душата му. Взривове срещу Лунния къс над обречения град Пейл, огън и разкъсващ, изпепеляващ знай... После онази проклета кукла, Хеърлок, носеща забвение, в което душата му си бе намерила ездач, друга сила — вълк, едноок и скърбящ.

Как бе жадувал Пророкът на Панион за смъртта му. Ток помнеше клетката, онзи духовен затвор, и изтезанието, докато пребиваха тялото му, изцеряваха го, прекършваха го отново, сякаш без край. Но това бяха спомени и болката и страданието се задържаха само като абстрактни представи. Да, колкото и изтерзано и изродено да бе онова тяло... „то поне беше мое“.

Смъкни годините, свикни с новата кръв, почувствай тези странни крайници, тъй уязвими на студ. Да се пробудиш в пълтта на друг, да започнеш срещу спомени в мускули, да се бориш с онези, които изведнъж са изчезнали. Ток се чудеше дали друга нечия смъртна душа е залитала някога по тази стръмна пътека. Камък и огън го бяха белязали, както му бе казал веднъж Туул. Загубата на око носи дара на свръхестествения взор. А ако замениш похабено тяло за по-младо, по-здраво? „Разбира се, че е дар — желаеха го вълците... или не беше ли Силвърфокс?“

„Но чакай, чакай. Огледай по-добре този Анастер — който загуби око, дадоха му ново, после и него загуби. Чийто ум — преди да бъде пречупен и захвърлен — бе изкривен от ужас, терзан от ужасна майчина любов. Който беше живял живот на тиран сред човекоядци — о, да, добре виж тези крайници, мускулите вътре, и си спомни — това тяло е пораснало с яденето на човешка плът. И тази уста, тъй неистово жадна с думите си, тя беше пила вкусните сокове на свои събрата — помниш ли това?“

Не, не можеше.

„Но тялото може. То познава глада и страстта на полето на битката — да вървиш сред мъртвци и издъхващи, да виждаш разпраната плът, щръкналите кости, да вдъхваш вонята на пролята кръв — ах, какви сладки слюнки...“

Какво пък, всеки си има своите тайни. И малко от тях си струва да споделиш. „Освен ако не те радва да губиш приятели.“

Яздеше встрани от кервана, под предлог, че заема позиция на ездач по фланга, както беше правил преди много време като войник. Оулската армия на Червената маска, към четиринацесет хиляди воини, още половината на това в точещия се след тях обоз — ковачи, лечители, коняри, старци, старици, хроми и веднъж родени деца и, разбира се, към двадесет хиляди родара. Наред с фургони, талиги и близо три хиляди пастирски кучета и по-големите вълкодави, които оулите наричаха дрей. Ако нещо можеше да вдъхне хладен страх у Ток, това бяха тези зверове. Твърде много — и рядко хранени, — те вилнееха на глутници и сваляха всяка твар из равнините на левги околовръст.

„Но да не забравяме и К'Чайн Че'Малле. Живи, диващи.“ Туул — или може би беше лейди Енви — му беше казала, че са изчезнали преди хиляди години — десетки, стотици хиляди дори. Цивилизацията им беше прах. „И рани в небето, които никога не се изцеряват; виж, това е подробност, която си заслужава да помниш, Ток.“

Огромните същества осигуряваха охраната на Червената маска в целото на авангарда — никакъв риск от убийство, несъмнено. Мъжкарят — Саг'Чурок — беше Ловец К'елл, отгледан, за да убива, елитната гвардия на Матроната. „Тогава къде е Матроната? Къде е неговата Кралица?“

Може би беше младата самка, Гунт Мач. Ток бе попитал Червената маска как е научил имената им, но бойният главатар бе отказал да му отговори. Мълчалив кучи син. „Един водач трябва да има своите тайни, повече от всеки друг. Но тайните на Червената маска ме влудяват. К’Чайн Че’Малле, в името на Гуглата!“

Прокуденият млад воин беше странствал из източните пустини. Така се говореше, макар че след първото твърдение това бе приказка, чиято истина не стигаше доникъде, тъй като буквально нищо друго не се знаеше за приключенията на Червената маска през онези десетилетия — „но в някакъв момент този мъж е надянал маска с червени люспи. И си е намерил К’Чайн Че’Малле от плът и кръв, Които не са го насекли на късове. Които по някакъв начин са му съобщили имената си. След това са му се заклели във вярност. Какво впрочем има в тази история, което всъщност не ми харесва?“

„Да кажем — всичко.“

Източните пустини. Типично описание за място, което даващите имена ще намерят за негостоприемно и непревземаемо. „Не можем да го присвоим, защото не струва нищо, пуста земя, пустош. Ха, и си мислил, че сме лишени от въображение?“

Обитавана от духове и демони земя, суха, всеки стрък трева се е вкопчил в съседа си в окаян ужас. Светлината на слънцето е по-тъмна, топлината му — по-студена. Сенките са размити. Водата солена, твърде вероятно — отровна. Двуглавите бебета са обичайни. Всяко племе има нужда от такова място. За да странстват из него героични бойни главатари в някое отчаяно дирене, пълно със смътни мотиви, които лесно могат да бъдат пречупени в поучителни приказки. „А уви, точно тази приказка все още не е свършила. Героят трябва да се завърне, да избави своя народ. Или да го унищожи.“

Ток си имаше своите спомени, колкото цяло бойно поле, и като последния останал на него хранеше малко илюзии за величие, било като свидетел или като играч. „Тъй че това самотно мое око не може да не гледа накриво. Чудно ли е, че съм се заловил с поезия?“

Сивите мечове бяха посечени. Изклани. О, те бяха отдали живота си в достатъчно кръв, за да платят Данта на Хрътката, както обичаха да казват гадробите. Но какво означаваше тяхната смърт? „Нищо. Прахосване.“ Но ето го, че яздеше тук, със своите предатели.

„Предлага ли Червената маска изкупление? Той обещава поражение на ледериите — но те не бяха нашите врагове, не и докато не се съгласихме на договора. Тъй че какво е изкупено? Избиването на Сивите мечове? О, нямам нужда от много усукване и огъване, за да свържа тези двете, а как се справям досега?“

„Зле. Никакъв шепот за правота — никаква врана не грачи на рамото ми, докато вървим на война.“

„О, Туул, как ми е нужно твоето приятелство точно сега. Няколко ясни думи за безсмислие, които да ме окурожат.“

Двадесет мириди бяха убити, изкоремени и одрани, но не и увесени, за да се изцеди кръвта им. Кухините, където бяха вътрешностите им, бяха натъпкани с местни гулии, запечени на сгорещени камъни. След това труповете бяха увити в кожи и натоварени в един фургон, който караха встрани от всички други. „Плановете на Червената маска за предстоящата битка. С нищо не е по-особен от всички други. Този човек е прекарал години с мисълта за тази неизбежна война. Това ме изнервя.“

„Хей, Туул, сигурно щеше да помислиш, че след всичко, което съм преживял, нямаше да ми останат нерви. Но аз не съм Уискиджак. Или Калам. Не, за мен само става по-зле.“

„В поход към война. Отново. Светът, изглежда, иска да бъда войник.“

„Е, светът може да се ебе.“

— Обсебен човек — изръмжа дрезгаво старецът и се почеса по жестокия червен белег, обезобразил шията му. — Не трябваше да е с нас. Умът му блуждае в тъмното на тоя. Сънува, че тича с вълци.

Червената маска сви рамене, зачуден за сетен път какво иска този старец от него. Старейшина, който не се боеше от К'Чайн Че'Малле, който беше толкова смел, че караше стария си кон между него и Саг'Чурок.

— Трябваше да го унизиш.

— Не питам за съвета ти, старей — рече Червената маска. — Дължим му облекчение. Трябва да възстановим честта на своя народ в очите му.

— Безсмислено — отсече старецът. — Убий го и няма да трябва да си възстановяваме честта пред никого. Убий го и сме свободни.

— Не можеш да избягаш от миналото.

— Нима? Тази вяра трябва да има горчив вкус за такъв като теб, Червена маско. По-добре я зарежи.

Червената маска бавно извърна лице към него.

— За мен, старей, ти не знаеш нищо.

Крича усмивка.

— Уви, знам. Ти не ме познаваш, Червена маско. А би трябало.

— Ти си ренфаяр — моето племе. Имате обща кръв с Масарч.

— Да, но повече от това. Аз съм стар. Разбиращ ли? Аз съм най-старият сред народа ни, последният останал... който беше там, който помни. Всичко. — Усмивката се разшири, оголи гнили зъби и остьр — почти лилав — език. — Знам твоята тайна, Червена маско. Знам какво означаваше тя за теб и *зnam защо*. — Очите лъщяха, черни, плувнали в червени кръгове. — Добре ще е да се боиш от мен, Червена маско. Добре е да се вслушваш в думите ми, в съвета ми. Ще яздя до рамото ти, нали? От този момент до самия ден на битката. И ще ти говоря с гласа на оулите, гласът ми ще е гласът на техните души. И знай това, Червена маско: няма да допусна да бъдат предадени. Нито от теб, нито от онзи едноок чужденец и кръвожадните му вълци.

Червената маска изгледа стареца продължително, после погледът му отново се заряя напред.

Тих, дрезгав смях до него.

— Не смееш да кажеш нищо. Не смееш нищо да направиш. Аз съм кама, надвиснала над сърцето ти. Не бой се от мен — не е нужно, освен ако не мислиш зло. Желая ти велика слава в тази война. Желая края на ледериите, завинаги. Може би тази слава ще дойде от твоята ръка — заедно, ти и аз, да се стремим към това, нали?

Дълго мълчание.

— Говори, Червена маско — изръмжа стареят. — Иначе ще заподозра непокорство.

— И край за ледериите, да — най-сетне отвърна Червената маска с ръмжене.

— Добре — изпъшка старецът. — Добре.

Магическият свят свърши изведнъж; край, внезапен като затръшване капак на скрин — звук, който винаги я беше стъписвал, караше я да замръзне. В града, в онова място на воня и шум, беше имало домашен иконом, тиранин, който ловеше робските деца, които, по думите му, са го разочаровали. Една нощ, изкарана в мухлясалата вътрешност на бронзовия сандък, щяла да ги научи на това-онова, нали?

Стаянди беше прекарала една такава нощ, затворена в тъмния тесен сандък, два месеца преди робите да тръгнат със заселниците по равнината. Здравото изщракване на капака тогава наистина ѝ се бе сторило краят на света. Писъците ѝ бяха изпълнили спарения въздух в скрина, докато нещо не се пречупи в гърлото ѝ, докато всеки писък не се превърна в съськ.

Оттогава беше няма, ала това се бе окказало дар, защото я бяха избрали да влезе във владенията на Господарката като обучаваща се лична слугиня. Никакви тайни нямаше да излязат от устата ѝ в края на краищата. И все още щеше да е там, ако не беше заселването.

Магическа дума. Толкова много пространство, толкова въздух. Свободата на сините небеса, несекващият вятър и мракът, огрян от безброй звезди — не беше си и представяла, че съществува такъв свят, толкова близо.

А след това една нощ той свърши. Жесток кошмар, оживял от писъците на заколение.

Абасард...

Беше побягнала в тъмното, зашеметена от съзнанието за неговата смърт — брат ѝ, който се беше хвърлил на пътя на демона, който бе умрял вместо нея. Бягаше озъбена, лека като перце, съськът на тревите бе единственият звук, стигащ до ушите ѝ. Блестяха звезди, равнината се къпеше в сребро, вятърът охлаждаше потта по кожата ѝ.

Краката ѝ сякаш я носеха през целия континент. Далече от света на хората, на роби и господари, на стада, войници и демони. Сега беше сама, виждаше низ от зори и зацепани залези, сама сред равнина, простираща се непрекъсната във всички посоки. Виждаше диви същества, винаги на разстояние. Пробягващи зайци, антилопи, загледани бдително от ниските хълмове, кръжащи в небето ястреми. Нощем чуваше воя на вълци и койоти, а веднъж — гърления рев на мечка.

Не ядеше. Болките в стомаха скоро отшумяха, тъй че се рееше и всичко, което виждаха очите й, сияеше с лъчезарна чистота. Водата, която облизваше от натежалите от роса треви, от дупчиците от дирите на сърни и лосове в долчинките, ѝ стигаше, а веднъж намери и извор, почти скрит в гъсти храсти, от които изпърхаха стотици птичета. Чуруликащите им песни бяха привлекли вниманието ѝ.

Бяга цяла вечност, а след това падна. И не намери сили да се вдигне, да продължи възхитителното пътуване през тази сияйна земя.

Нощта я загърна, а скоро след това дойдоха четирикраките хора. Носеха кожи, които миришеха на вятър и прах, и се струпаха един до друг, налягаха да спodelят топлината на дебелите си меки наметала. Деца имаше сред тях, бебенца — пълзяха и се гушеха до нея.

И както те се хранеха с мляко, така и Стаянди.

Четирикраките хора бяха неми като нея, докато не започнеха скръбния си плач, когато нощта бе най-дълбока. Плачеха — знаеше тя, — за да призоват слънцето.

Оставаха с нея, бранители с даровете си на топлина и храна. След млякото имаше месо. Смачкани трупчета — мишки, земеровки, змия с откъсната глава — тя ядеше всичко, което ѝ даваха, малки кости хрускаха в устата ѝ, мокра козина и жилава кожа.

Това също ставаше сякаш извън времето, във *вечността*. Големите идваха и си отиваха. Децата наедряваха и тя вече пълзеше с тях, дойдеше ли времето за скитане.

Когато дойде мечката и връхлетя срещу тях, тя не се уплаши. Звярът искаше децата, това беше ясно, но големите нападнаха и го прогониха. Хората ѝ бяха силни, безстрашни. Те властваха в този свят.

Но една сутрин се събуди и се оказа сама. Надигна се с усилие на задните си крака и от гърлото ѝ заизлизаха хлипове, накъсани от болка. Огледа земята във всички посоки...

И видя великана. Гол от кръста нагоре. Тъмният тен на обгорялата му от слънцето кожа беше почти напълно скрит под бяла боя — боя, която превръщаше гърдите, раменете и лицето му в кост. Очите му, когато се доближи, бяха две черни ями, зейнали в напластената маска на череп. Носеше оръжия: дълго копие и меч с широко извито лезвие. Кожата на четирикраките хора беше увита около бедрата му, а малките, но смъртоносни ножове, нанизани на гердан около врата на воина, също бяха на нейните хора.

Уплашена, разгневена, тя оголи зъби срещу великана — нямаше къде да побегне, знаеше, че може да я хване без усилие. Разбираше, че още един от световете ѝ е разбит. Страхът беше бронзовият ѝ скрин и тя бе затворена, не можеше да помръдне.

Той бавно я огледа, докато тя ръмжеше и се зъбеше. После бавно се наведе и приклекна, докато очите му не се изравниха с нейните.

И тя се съмълча.

Спомни си... неща.

Очите не бяха добри, но бяха — знаеше го — като нейните. Както и обезкосменото лице под мъртвешката боя.

Беше избягала, спомни си тя сега, и бягащият ѝ ум сякаш бе съмъкнал от себе си плът и кост, и се беше втурнал към нещо непознато и непознаваемо.

А това свирепо лице срещу нея бавно връщаše ума ѝ на мястото му. И сега тя разбра кои бяха четириногите хора и какво бяха. Спомни си какво е да стоиш права, да бягаш на два крака, вместо на четири. Спомни си един стан, копаенето на зимници, първите къщи със стени от чим. Спомни си семейството — брат си — и нощта, в която демоните дойдоха, за да отнемат всичко.

След дълго и мълчаливо взиране в нея той се изправи. И тръгна.

Тя се поколеба, след това се надигна.

И го последва. Отдалече.

Крачеше към изгряващото слънце.

Ток се почеса по белега на мястото на едното си око и загледа децата: тичаха около първите запалени лагерни огньове. Около огньовете шетаха старци с железни котли и увити в кожи меса за печене — бяха жилави, калени хора, но дългите дни поход бяха притъпили плама в очите им и не един от тях се сопваше сърдито на децата, щом се доближат много.

Видя Червената маска, с Масарч, Натаркас и още един, с червена боя по лицето — появиха се близо до участъка, заделен за юртата на бойния главатар. Щом зърна Ток, Червената маска се приближи.

— Кажи ми, Ток Анастер. Ти пазеше похода ни по северния фланг днес — видя ли следи?

— Какви по-точно?

Червената маска се обърна към спътника на Натаркас.

— Торент яздеше от юг. Видял е дири, следващи пътеката на антилопа — на десетина пешаци...

— Или повече — намеси се Торент. — Опитни хора.

— Не са ледерии значи — предположи Ток.

— С мокасини — отвърна Червената маска с тон, издаващ раздразнението му от прекъсването на Торент. — Високи, тежки.

— Нищо такова не съм забелязал — каза Ток. — Макар да признавам, че гледах повече линията на хоризонта.

— Тук ще е станът ни — каза Червената маска. — Ще срещнем ледерите на три левги оттук, в долината Баст Фулмар. Ток Анастер, ще останеш ли със старците и децата, или ще ни придружиш?

— И мал съм предостатъчно битки, Червена маско. Казах, че отново се видях войник, но дори и обозът има нужда от охрана, а точно сега съм готов само за това. — Сви рамене. — Може би по-нататък.

Очите зад люспестата маска изгледаха Ток няколко мига, после бавно се извърнаха.

— Торент, ти също ще останеш тук.

Воинът се вцепени от изненада.

— Бойни главатарю...

— Ще започнеш да обучаваш децата, които са близо до смъртните си нощи. Лъкове, ножове.

Торент се поклони.

— Както заповядаш.

Червената маска ги остави, Натаркас и Масарч тръгнаха след него.

Торент изгледа накриво Ток.

— Моят кураж не е прекършен.

— Още си млад — отвърна той.

— Ти ще наглеждаш по-малките деца, Ток Анастер. Само това и нищо друго. Ще стоиш с тях настрана от мен.

На Ток му беше дошло до гуша от този.

— Торент, ти яздеше до стария ви боен главатар, когато оулите ни изоставиха пред ледерийската войска. Внимавай с дръзките си хвалби за кураж. А когато дойдох при вас и замолих за живота на воиниците ми, ти ми обърна гръб с останалите. Мисля, че Червената

маска току-що ти взе мярката, Торент, и ако чуя нова заплаха от теб, ще ти дам повод да ме прокълнеш — с последния си дъх.

Воинът се озъби в зла усмивка.

— Единственото, което виждам в едното ти око, Ток Анастер, ми подсказва, че ти вече си прокълнат. — Обърна се и се отдалечи.

„Е, да, кучият му син е прав. Тъй че може би не съм толкова добър в тези компромиси, колкото си въобразявах. За тези оули това е начин на живот в края на краишата. Но пък и малазанските армии са доста добри в това — нищо чудно, че никога не съм се вмествал добре.“

Няколко деца минаха забързано покрай него, с оцапано с кал прощъпулниче по петите им — мъчеше се да не изостане. Шумната групичка се скри зад една от шатрите и малкият спря и се разрева.

„М-да, ти и аз — двамата.“

Изпръхтя с устни, високо, и детето го погледна, ококорено. След това се засмя.

Ток се почеса по белега, който отново го засърбя ужасно, после пак се изпърдя с устни. „Виж ти каква невинна забава. Е, Ток, взимай си наградите където и когато можеш.“

Червената маска стоеше в самия край на просналия се стан и оглеждаше хоризонта на юг.

— Има някой там.

— Така изглежда — отвърна Натаркас. — Чужденци... Крачат по земята ни, все едно е тяхна. Бойни главатарю, ти нарани Торент...

— Торент трябва да научи цената на почитта. И ще го направи, като стане учител на куп непослушни хлапета. Когато отново дойде при нас, ще е по-разумен. Оспорваш ли решенията ми, Натаркас?

— Да ги оспорвам? Не, Бойни главатарю. Но понякога ще ги разчепквам, ако изпитам нужда да ги разбера по-добре.

Червената маска кимна и каза през рамо на воина, застанал малко по-настрани.

— Вслушай се в тези думи, Масарч.

— Да — отвърна младият воин.

— Утре ще поведа своите воини на война. Баст Фулмар.

— Прокълната долина! — изсъска Натаркас.

— Ще почетем кръвта, пролята там преди триста години, Натаркас. Миналото ще умре там и оттам насетне ще гледаме само към ново бъдеще. Ново във всяко отношение.

— Този нов начин на воюване, Бойни главатарю... Не виждам голяма чест в него.

— Истината казваш. Няма и да видиш. Такава е необходимостта.

— Трябва ли необходимостта да е отстъпление?

Червената маска изгледа воина, чието лице бе боядисано в подобие на неговата маска.

— Когато отстъпените начини не съдържат нищо освен обещание за провал, тогава — да. Трябва да се направи. Трябва да се отхвърлят.

— За старите това ще е трудно за приемане, Бойни главатарю.

— Зная. Двамата с теб вече играхме тази игра. Това не е тяхната война. Това е моя война. И съм решен да я спечеля.

Замълчаха. Вятърът — траурна песен през сухата трева — застена призрачно по земята.

11.

*Море безводно
простира бяла кост
ронливо гладък пергамент
олющен там където стъпвах.*

*Но този ръкопис
драскулките на дирята ми
са без история
от одеяние лишени
съдбата моя да загърне.*

*Небето облаците е изгубило
пред дрипавия вятър който
върху твърдта не тича
оголени са тези плитчини
на пътища неизвървени.*

*Вълни надига вятърът
невидими във раковината
на чашата със обещание несъбуднато
и щедрата лъжса от сол
горчи отдавна на езика ми.*

*А край море живеех някога
и всичах всичките истории
в брега безкраен
в рулата свитъци
от плавеи и водорасли.*

Мълва за морето
Фишер кел Тат

Следобеда беше валял дъжд. И толкова по-добре, защото нямаше много полза да изгори цялата гора. А и той не беше много популярен и в най-добрите времена. Надсмиваха му се на странността, а и казваха, че миришел, ама толкова, че никой никога не се доближаваше на досег от огромните му лапи. Разбира се, ако го беше направил, като нищо щеше да го разкъса заради годините присмех и оскърбления.

Стария Арбат Гърбицата вече не теглеше количката си от ферма на ферма и от колиба на колиба да събира изпражнения, с които заравяше идолите на тартеналските богове, властващи сред една почти забравена поляна дълбоко сред лесовете. Тази нужда бе отминала в края на краищата. Проклетите страховити кошмари бяха мъртви.

Съседите му не се бяха зарадвали на внезапното му оттегляне, защото вонята от изпражненията им сега мърсеше собствените им домове. Каквите мързеливи пройдохи си бяха, изобщо нямаше да им хрумне да изкопаят по-дълбоко отходните си ями — та нали Старата гърбица им ги оправзаше най-редовно! Е, вече не.

Дори само това можеше да е достатъчна причина да духне. А на Арбат нямаше да му хареса нищо повече от това просто да изчезне в горския сумрак и да не го видят повече. Далече да иде, да, до някое селце, където никой не го знае и никога не го е знаел. И миризмата умита от дъждъа. Просто един добродушен безопасен тартенал със смесена кръв, който може за някой петак да оправя счупени неща, включително път и кост.

Да се махне. Да загърби старите тартеналски земи, да отиде далече от буренясалите статуи в обраслите поляни. И може би дори далече от древната кръв на своето наследство. Не всички знахари са шамани, нали? Нямаше да му задават неудобни въпроси, стига да ги лекува добре, а той го можеше това, наистина го можеше.

Старците като него заслужаваха отдиха си. Цял живот служба. Изкупителни жертвии, Маските на Сънуването, ухилените каменни лица, самотните ритуали — всичко свърши вече. Можеше да тръгне по сетния си път, към неизвестното. Селце, паланка, стоплен от слънцето камък край ромолящ поток, където да отпусне изнуреното си тяло и да не помръдне, докато и последната маска не се смъкне...

Ала вместо това се беше пробудил в мрака, в миговете преди лъжливата зора, разтреперан като обзет от треска, и пред очите му бавно бяха надвиснали разпадащите се късове на най-неочаквана

Сънна маска. Маска, каквато не беше виждал досега, видение с ужасяваща мощ. Маска нашарена с пукнатини, маска, която всеки миг щеше да се пръсне с взрив...

Легнал на нара — дъските скърцаха под него, понеже трепереше от глава до пети, той зачака откровение.

Слънцето бе високо, когато най-сетне излезе от колибата. Тумби облаци пълзяха по небето на запад — почти загъхнал щорм, идещ откъм морето. И той се захвани с подготовката си, и изобщо не обрна внимание на дъжда, когато заваля.

Сега, докато здрачът вече се спускаше, Арбат взе наръч суха тръстика и запали една от огнището. Подпали колибата си, после навеса за дърва, а накрая и старата барака, където държеше количката. После, доволен, че всички постройки са се разгорели добре, метна на рамо торбата с вещи и храна, които щяха да му трябват, и тръгна надолу към пътя.

И спря изненадано, когато излезе на пътя и видя двайсетина селяни, вървяха на тумба към него. Водеше ги Факторът — и извика облекчено, щом видя Арбат.

— Слава на Блудния, че си жив, Гърбица!

Навъсен, Арбат изгледа за миг конското му лице, после погледна смръщените лица на другите, скучени зад Фактора.

— Къде сте тръгнали?

— Войска едури се отбиха снощи в хана, Арбат. Щом разбраха за пожара, наредиха да тръгнем да помогнем — да не се подпали гората, нали...

— Гората значи. И къде са тия натрапници?

— Те си останаха там, разбира се. Но ми заповядаха... — Факторът замълча и се доближи до Арбат. — Врагър беше, нали? Тоя глупак обича пожарите, а и не ти е приятел.

— Врагър ли? Би могло. Често се промъква нощем и ми пикае на вратата. Не приема, че съм се отказал, нали разбираш. Вика, че съм бил длъжен да изнасям лайната с количката.

— Ами длъжен си я! — изръмжа някой от тълпата зад Фактора.

— Иначе защо ти разрешихме да живееш тута?

— Е, тоя проблем вече е решен, нали? — Арбат се ухили. — Врагър ми изгори къщата, тъй че си тръгвам. — Замълча, после попита: — Какво им влиза в работата на тия едури? Ей на, почна да

вали — няма как да тръгне огънят. Не им ли каза, че около мястото ми е разчистено на осемдесет — сто крачки отвсякъде? А и старите локви — все едно че е ров.

Факторът сви рамене.

— Питаха за теб и решиха, че може някой нарочно да те е запалил, от яд. Което пък нарушиава закона, а едурите не ги обичат тия неща.

— И ви пратиха вие да им свършите работата — изсмя се Арбат.
— Виж ти!

— Врагър, викаш... Това официално обвинение ли е, Арбат? Ако е, трябва да го издиктуваш, да подпишеш и да останеш за съда, а ако Врагър наеме адвокат...

— Врагър има братовчед адвокат в Ледерас — обади се някой отзад.

Факторът кимна.

— Може много да се проточи, Арбат, а и никой от нас не е длъжен да те взима под покрива си и...

— Тъй че най-добре да не ви докарвам беля на главата, нали? Можеш да кажеш на едурите, че нямам официално обвинение, и толкова. А и тия съборетини както са изгорели съвсем, и както студът ви е смразил кокалите, и като не се вижда огънят да е тръгнал нанякъде... — Арбат го тупна по рамото, тупване, от което той едва не се съмъкна на колене, и го подмина. — Хайде, направете път, че може още да нося зараза от болестите, с които ми тъпчехте количката.

Това свърши добра работа. Те се разкараха и Арбат продължи по пътя си.

Врагър щеше да си има неприятности — не е добре да привличаш погледа на едури в края на краишата, — но нямаше да е нищо фатално. Пикаенето на нечия врата не застрашаваше живота на тоя глупак, нали? Все едно, едурите щяха да си продължат по пътя, той също...

Сега пък какво? Ездачи. Идваха в лек галоп. Арбат Старата гърбица изсумтя, дръпна се встрани от пътя и изчака.

Още проклети войници. Ледерии този път.

Първият ездач, офицерка, забави коня си и му подвикна:

— Ей, ти — има ли село напред?

— Има — отвърна Арбат. — Ама май ще трябва да се биете за място в хана.

— Че защо? — попита тя и подкара срещу него.

— Някакви едури са отседнали снощи там.

Тя дръпна юздите и го изгледа изпод ръба на железния си шлем.

— Тайст Едур?

— Тъй чух.

— Какво правят тук?

Преди Арбат да успее да отговори, един от войниците се обади:

— Атри-Преда, нещо гори напред — виждат се пламъци и мирише на пушек.

— Моята къща — каза Арбат. — Злополука. Няма да пълзне, сигурен съм. Нямал съм работа с ония едури. Просто минават оттук.

Атри-Преда изруга тихо.

— Тартенал си, нали?

— Общо взето.

— Можеш ли да измислиш някое място, където можем да лагеруваме за нощта? Наблизо, но да е по-далече от пътя.

Арбат примижа към нея.

— Далече от пътя да е, а? Достатъчно, че да не ви досажда никой?

Тя кимна.

Арбат потърка четината по издадената си челюст.

— Четиридесетина разтега напред има пътека, вдясно от пътя.

Води до една гора, после до стара овощна градина, а оттатък нея има изоставена ферма — плевникът още си е с покрив, макар да се съмнявам, че пази от вода. Има и кладенец. Би трявало да ви свърши работа.

— Толкова близо и никой не я е заел или разграбил?

Арбат се ухили.

— О, скоро ще го направят те. Ама е по посока на вятъра от мястото ми, затуй.

— Не разбирам.

Той се ухили още по-широко.

— Местните малко пребледняват, когато го казват на чужденци.

Все едно де. Тая нощ ще ви мирише на дървесен дим, а това ще държи буболечките на страна.

Почака, докато тя мислеше дали да позадълбае. После, щом конят тръсна глава, отново дръпна юздите.

— Благодаря ти, тартенал. Дано пътуването ти е безопасно.

— И твоето, Атри-Преда.

Те продължиха по пътя си, а Арбат изчака встрани от пътя, докато го подминат.

„Дано пътуването ти е безопасно.“ Съвсем безопасно си е то. Нищо няма на пътя, с което да не се оправя.“

„Не, крайната цел е това, от което коленете ми чукат като черепи в торба.“

Лежеше по корем и надничаше през таванския отвор. Истинска менажерия в стаята долу, но въпреки всичко домашно уютна някак си. Какво пък, той познаваше художници, готови да платят за такава сцена. Десет мотаещи се насам-натам кокошки, които от време на време изкудкудякваха на пътя на тромаво размахания крак на Ублала Пунг, докато грамадният мъж крачеше напред-назад. Учената Джанат, облегната, май скубеше една кокошка и тъпчеше перушина в някаква торба, която сигурно трябваше да послужи за възглавница в някой момент — което несъмнено и безспорно доказваше, че академиците не знаят нищо за нищо, което си струва да се знае. Да не говорим, че вдъхваше трошица опасение, че изцеряването на ума й от страна на Бъг не е стигнало доникъде. И най-сетне самият Бъг, клекнал до огнището. Бъркаше с ноктест кокоши крак врящата в котлето чорба, детайл, в който, Техол го признаваше, се криеше определено злокобно подмолно течение. Както и в беззвучното мънкане на непоколебимия му слуга.

Съвсем вярно, домакинството този път беше благословено с изобилна храна, бележеща проточилия им се голям късмет. Грамадните риби до канала преди две седмици, а сега и пенсионирани кокошки — пенсионираха се една по една, неумолимо като ръмженето в собствения му стомах. Плюс в още три. Или четири, ако се приемеше, че Ублала Пунг има повече от само един стомах. Селуш може би щеше да знае, след като беше изкормила толкова трупове. Тартеналите имаха повече органи в огромните си тела от обикновените хора в края на краищата. Тази особеност, уви, не стигаше и до мозъците.

Ето, че още една смътна, неизказана тревога беше поразила Ублала Пунг. Можеше да е поразен от любов — или поразен от страх от любов. Полукръвният живееше в свят на тревога, което общо взето беше по-скоро изненадващо. Но пък и онази безспорна ценност между краката му гарантираше подобаващ брой поклоннички, женски очи, светнали с блясъка на притежанието, на алчност и зло съперничество — накратко, най-обичайните черти за един култ. Но си беше култ по възможно най-неподходящите причини, както ясно показваше раздразнението на Ублала. С дребното си мозъче той искаше да бъде обичан заради самия него.

Което, уви, го правеше пълен идиот.

— Ублала — рече Бъг, без да вдига глава от котлето, — погледни нагоре, ако обичаш, да се убедиш дали ония очи мънистени, дето ни гледат оттам, са на господаря ми. Ако е тъй, моля те бъди така добър да го поканиш да слезе на вечеря.

Ублала наистина беше височък и щом се надигна и примика нагоре към Техол, лицето му се оказа на ръка разстояние. Техол се усмихна, потупа го по главата и рече:

— Приятелю, ако обичаш, отдръпни се от това, което служи за стълба тука — предвид немощните усилия на слугата ми да я ремонтира използвам дефиницията доста предпазливо, — за да мога да сляза по начин, подходящ за положението ми.

— Какво?

— Разкарай ми се от пътя, тъпак!

Ублала се дръпна, присви се и изсумтя.

— Защо е толкова нещастен? — попита и показалецът му щръкна към Техол. — Светът е на свършване, но пука ли му на него за това? Не. Не му. Изобщо. Светът свършва. А той?

Техол се завъртя и намести крака си на най-горната стъпенка на стълбата.

— Речовити ни Ублала Пунг, кога ли ще можем да проследим нишката на мисълта ти докрай? Отчаян съм. — Кракът му зашари отчаяно във въздуха.

— При гледката, която ни предлагате, господарю, отчаяние наистина е точната дума — рече Бъг. — По-добре да не гледаш, Джанат.

— Много късно — отвърна тя. — За мой ужас.

— Ужас, живея с воайори! — Техол успя да напипа стъпенката с крак и бавно заслиза.

— Мислех, че са кокошки — каза Ублала.

Чу се отчаяно кудкудякане, последвано от хрущене.

— Уф!

— Проклет да си, Пунг! — изруга Бъг. — Тая ти ще я ядеш. Цялата и сам! И можеш да си я сготвиш сам!

— Ама тя сама ми се навря в краката! Ако беше построил повече стаи, Бъг, това нямаше да се случи.

— А ти ако се разхождаше на улицата вместо тук — и още по-добре, ако беше престанал да се тревожиш за разни неща и да си носиш грижите тук — да не говорим, че винаги идваш около вечеря...

— Хайде, хайде — прекъсна го Техол, смъкна крака си от последното стъпало и си оправи одеялото. — Кокошката е готова, тук е тясно и няма място за спорове, кокошият мозък на Ублала не държи да спори с нашите, тъй че ще е най-добре да...

— Господарю, той току-що сгази една кокошка!

— Не кокошка. Воайор — настоя Ублала.

— ... да се отдадем на естествените си стремежи — довърши Техол.

— Помня, Техол — каза Джанат, — че имаше известен талант за това, особено когато се измъкваше при многото опити да те изхвърлят...

— Да бе — рече Ублала. — Къде обаче го правим това?

— Кое? — попита Джанат.

— Естествения стремеж.

— Ей там, до склада. — Техол забута гиганта към вратата, без особен успех обаче. — Ублала, утоли си стремежа зад склада, в канавката. Използвай храста зарасляк, дето стърчи от сметището, и после си измий ръцете в коритото под капчука.

Ублала се наведе почти на две и се измъкна на улицата, а Техол се обърна и изгледа Бъг.

— Добре. Сега малко мълчание. В памет на споминалата се кокошка.

Бъг се потърка по челото и въздъхна.

— Съжалявам. Не съм свикнал с такива... тълпи.

— Това, което ме удивлява — замърмори Техол, загледан в оцелелите кокошки, — е злокобното им безразличие. Виж ги, обикалят си около смазаната си посестрица...

— След малко ще почнат да я кълват — каза Бъг и я вдигна. — Лично аз предпочитам безразличието. — Вдигна кокошката, изгледа я намръщено и въздъхна: — Кротка в смъртта, като всички неща. Повечето неща, искам да кажа... — Тръсна глава и хвърли кокошката пред Джанат. — Още перушина за тебе, ученко.

— Страшно подходяща работа — измърмори Техол. — Да скубеш хубавите перца, за да оголиш пъпчивия кошмар отдолу.

— Все едно човек неволно да те погледне отдолу, Техол Бедикт.

— Ти си жестока жена.

Тя го погледна и каза:

— То да бяха само пъпки...

— Ужасно жестока. Каражаш ме да подозирам, че всъщност си ме желаела.

Джанат се обърна към Бъг.

— Шо за лечение си ми приложил, Бъг? Светът ми изглежда... по-малък. — Почука се по слепоочието. — Тук вътре. Мислите ми пътуват докъде ли не... и чезнат в бяла пустота. Блажена забрава. Тъй че помня какво се е случило, но и шепот за чувство не стига до мен.

— Джанат, повечето защити си бяха твои. Нещата ще се... разширят. Както и да е, не е чак толкова изненадващо, че развиваши привързаност към Техол, виждаш го като свой млад закрилник...

— Чакай, чакай, старче! Привързаност? Към Техол? Към бивш ученик? Това е по всянакъв въобразим начин отвратително.

— Мислех, че е обичайно — каза Техол. — Все пак историите, които съм чувал...

— Обичайно е за глупациите, които бъркат любовта с уважението — само за да заситят жалкото си его, бих добавила. Обикновено мъже при това. Женени мъже. Това е... должно...

— Джанат, ти... Не, край. — Техол потърка ръце и се обърна към Бъг. — Леле, тая чорбичка мирише чудесно.

Ублала Пунг се върна — провря се с наведени рамене през вратата.

— А бе, тоя зарасляк е много гаден на вкус.

Тримата го зяпнаха. Най-сетне Бъг проговори:

— Виждаш ли онези изрязани кратуни, Ублала? Донеси ги тука да ви ги напълня с воайорската супа.

— Мога да изям цяла кокошка сам, толкова съм гладен.

Техол му посочи настъпната.

— Ей я там, Ублала.

Грамадният мъж погледна мъртвата кокошка, после тикна кратуните в ръцете на Техол.

— Бива.

— Малко пера ще ми оставиш ли? — попита Джанат.

— Бива.

— Имаш ли нещо против, Ублала, ако ние останалите ядем... горе на покрива? — попита Техол.

— Че яжте си.

След вечерята — продължи Техол, докато полукръвният се разполагаше на пода и късаше кокошката на две. — Казвам, след вечерята, Ублала, можем да поговорим за това, което те беспокои, нали?

— Няма к'во да говорим — отвърна Ублала с уста, пълна с пера, кожа и месо. — Трябва да ви заведа при него.

— При кого?

— При героя. Тоблакая.

Техол погледна Бъг и видя в очите му неприкрита тревога.

— Трябва да проникнем в двора — продължи Ублала.

— Ъ, да де.

— И да гледаме да не ни убие.

— Май каза, че няма к'во да говорим!

— Казах де. Няма.

Джанат си взе кратунката със супа.

— Значи трябва да се катерим с една ръка нагоре по стълбата? И очакваш аз да съм първа? За идиотка ли ме мислиш?

Техол я изгледа намръщено, после лицето му светна.

— Имаш избор, Джанат. Тръгваш след мене и Бъг и рискуваш да си загубиш апетита, или ние сме след тебе и те издигаме към небесата с възторжените си въздишки.

— А не може ли нито едното, нито другото? — И тя тръгна навън към уличката.

Откъм Ублала се разнесе ужасно хрущене и Техол и Бъг бързо се ометоха след Джанат.

Ормли, някогашният шампион сред ловците на плъхове, седна срещу Ръкет.

Тя му кимна за поздрав и продължи с яденето си.

— Бих ти предложила от тези хрупкави свински уши, но както виждаш, не са останали много, а и много ги обичам.

— Нарочно го правиш, нали?

— Мъжете винаги предполагат, че красивите жени не мислят за нищо друго освен заекс, или че поне са обсебени от възможността заекс във всеки момент. Но те уверявам, в яденето има сладострастие, каквото рядко се постига в непохватното пъхтене на някой изяден от бълхи дюшек на течение, от което можеш да настинеш, докато сменяш позата.

Сбръканото лице на Ормли се сбръчка още повече.

— Сменяш позата? Това пък какво значи?

— Нещо ми подсказва, че няма никакъв легион злочести жени, които да оплакват загубата на някой си Ормли.

— Нямаше и да знам. Слушай, изнервен съм.

— А как мислиш се чувствам аз? Вино? Жалко, надявах се да откажеш. Знаеш ли, криенето в тази погребална крипта придава известна жилка на определени реколти. На тебе ти е лесно, промъкваш се в сенките всяка нощ, но като новия командир на бунтовническата ни организация аз трябва да се крия тук долу и по цял ден да приемам и отпращам хора, а и безкрайната бумащина...

— Каква бумащина?

— Ами бумащината, която върша, за да си убедя подчинените колко съм заета, тъй че да не тичат непрекъснато при мен.

— Да де. Но какво записваш, Ръкет?

— Записвам откъслеци от подслушани разговори — акустиката тук долу е впечатляваща, макар и малко шантава. Направо си е чиста поезия понякога, стига да я подредиш.

— Ако е произволно, не е поезия — отвърна навъсено Ормли.

— Явно не следиш модерните направления.

— Само едно е, Ръкет, и заради него съм изнервен. Техол Бедикт, разбираш ли.

— Страшно необичайно съчетание имаме там — отвърна тя и си взе още едно свинско ухо. — Идиотщина и гениалност. Особено предвид гения му да създава идиотски моменти. То последния път като се любехме...

— Ръкет, моля те! Не виждаш ли какво става? О, извинявай, предполагам, че не виждаш. Но поне ме изслушай. Той е *прекалено* успешен! Всичко става прекалено бързо! Патриотистите са забъркали нещо ужасно и можеш да си сигурна, че тръст „Свобода“ ги поддържа с всички налични ресурси. В Долните пазари почнаха замени, защото няма никакви пари.

— Ами точно това беше планът...

— Но ние не сме готови!

— Ормли, Къщата с люспите се срути, нали?

Той я изгледа подозрително, после изпъшка и извърна поглед.

— Добре, значи знаехме какво предстои. Бяхме готови за това, да. Вярно. Въпреки че изобщо не ни е ясно какво точно ще се случи, когато се случи, при положение че изобщо разберем, че се случва, когато се случи. Все едно, ти просто се опитваш да ме объркаш, защото губиш цялата си обективност, стане ли дума за Техол.

— О, за глупачка ли ме взимаш?

— Да. Любов, похот, каквото е там, повредило ти е способността да мислиш логично, стане ли дума за онзи луд.

— Ти си този, дето не мисли логично. Техол не е загадката тук. Техол е лесен — не в онзи смисъл — о, добре, и в онзи смисъл също. Все едно, както казах — лесен. Истинската загадка пред нас, Ормли, е неговият проклет слуга.

— Бъг?

— Бъг.

— Но той му е слуга...

— Сигурен ли си, че не е обратното? Какво прави той с всичките монети, които прибират? Заравя ги в задния двор? Те даже и заден двор нямат. Ормли, тук говорим за тонове монети. — Махна с ръка. — Може да напълнят тази крипта десет пъти. Е, да, под града има и други крипти, но ние ги знаем всичките. Праща съм бегачи до всяка от тях, но са празни, прахта по пода не се е вдигала от години. Пращали сме

плъхове във всяка пукнатина, всяка цепнатина, всяка дупка. Нищо. — Щракна с пръсти. — Изчезнали са. Ей тъй, във въздуха. И не само в този град при това.

— Може би Техол е открил скривалище, което още не сме видели? Нещо едновременно умно и идиотско, както каза.

— Мислила съм за това, Ормли. Вярвай ми, като ти казвам — всичко е изчезнало.

Лицето му изведнъж светна и той се пресегна да си налее пак.

— Сетих се. Всичко е потопено в реката. Просто. Лесно.

— Само дето Техол настоява, че може да се извади — да наводни пазара, ако финансистите на тръста изпаднат в паника и почнат да секат повече от обичайната квота. А дори и тази квота се обезценява, след като няма рециклиране на стари монети. Нищо не се връща за претопяване. Чувам, че дори Имперската съкровищница закъсва. Техол твърди, че може да изсипе всичко на улиците всеки момент.

— Може би лъже.

— А може би — не.

— Може би аз да изям последното свинско ухо.

— А, не!

— Добре. Имаме нов проблем обаче. Голямо напрежение между едурите и Патриотистите — и армията биячи и шпиони на канцлера. Пролята е кръв.

— Нищо чудно — отвърна Ръкет. — Трябваше да се случи. И не мисли, че финансовото напрежение няма нищо общо с това.

— И да има, е само косвено — рече Ормли. — Не, този сблъск според мен е личен.

— Можем ли да се възползваме от него?

— А, най-после можем да обсъдим нещо и наистина да стигнем донякъде.

— Просто ревнуваш от Техол Бедикт.

— И да ревнувам, какво? Дай по-добре да съставяме планове.

Ръкет въздъхна и махна на един от слугите си.

— Донеси друга бутилка, Ун.

Когато грамадният слуга се повлече към една от страничните камери, Ормли попита тихо:

— Ун? Онзи, дето...

— Дето уби Джерун Еберикт? Същият, да. Със собствените си ръце, Ормли. Със собствените си ръце. — Усмихна се. — А тези ръце, хм... убиването не е единственото нещо, в което ги бива.

— Знаех си! *Наистина* мислиш само за онова!

Тя се отпусна в стола си. „Накарай ги да се чувстват умни. Единственият сигурен начин да опазиш мира.“

Под град Ледерас имаше огромно ледено ядро. Юмрук от Омтоуз Феллак, стиснал неумолимо в хватката си древен дух. Примамен, а след това пленен от изумителен съюз между Цеда Куру Кан, заклинателка Джагът и Древен бог. За Блудния не беше лесно да приеме този съюз, колкото и изгодно да беше последствието. Пленен дух, докато древният ритуал не отслабнеше — или, по-вероятно, не бъдеше разбит от преднамерена злост. Тъй че макар и временно — а кое всъщност не е временно? — той бе предотвратил смърт и разрушение в колосален мащаб. Всичко дотук много добро.

Куру Кан, свързан с чародейка Джагът — изненадващо, но не и тревожно. Но намесата на Маел непрекъснато глаждаше мислите на Блудния.

„Древен бог. Но не К'рул, не Драконъс, не Килмандарос. Та нали това е единственият Древен бог, който никога не се намесва! Проклятието на Маел е благослов за всеки друг. Тъй че какво се е променило? Кое е тласнало ръката на стария кучи син дотолкова, че да сключва съюзи, да отприщва мощта си по улиците на града, да цъфне на далечен остров и да пребие до несвяст един бог?“

Приятелство към някакъв жалък смъртен?

„И какво, драги Маел, смяташ да правиш сега с всички онези поклонници? Онези, които така злоупотребиха с твоето безразличие? Те са легион и от ръцете им капе кръв, в твоето име. Радва ли те това? От тях в края на краищата добиваш сила. Достатъчна да удави целия този свят.“

Война между боговете. Но толкова просто ли бе очертана бойната линия, колкото изглеждаше? Блудния вече не беше сигурен.

Стоеше в здравата скала, на досег от огромния леден възел. Можеше да я помирише, онази смразяваща магия, дошла от друга ера. Затвореният в нея дух, замръзнал в акта на издигане от дълбините на

зловонно езеро, бе кипнала буря от безпомощен гняв, замъглен и едва различим в центъра ѝ. Някой от събрата на самия Маел, подозираше Блудния, като парче, откъснато и запокитено, за да понесе проклятието на Сакатия бог. Без изобщо да съзнава — засега — ужасните пукнатини, които пълзяха като безумна паяжина през този лед, пукнатини, които дори в този момент се разширяваха.

„Разбит, разбира се. Преднамерено? Не, не и този път. Но докато са си представяли място на вечен затвор, са направили грешен избор. И не, не са могли да го знаят. Това... подтикване... не е мое. Просто... нещастно обстоятелство.“

„Знае ли Маел? Бездната да ме вземе, трябва да говоря с него — ах, как ме ужасява тази мисъл! Колко още мога да отлагам? Що за гнила изгода ще ми донесе мълчанието? Що за жалка награда — предупреждението ми?“

„Може би още някоя дума с онзи бог на войната, Финир. Но не, онова окайно същество навярно е знаело още по-малко и от него. Наплашено, буквално сразено... сразено, виж, това е интересна мисъл. Богове във война... да, възможно е.“

Блудния се отдръпна, премина призрачно през скалата. Внезапна страст, нетърпение го тласна навън. За онова, което бе намислил, щеше да му трябва ръка на смъртен. Кръвта на смъртен.

Появи се на под с плесеняси каменни плочи. Колко далече бе пътувал? Колко време беше изминало? Тъмнина и приглушен ромон на капеща вода. Подуши въздуха иолови мириз на живот. Подлютен от ровене в стара магия. И разбра къде е. Недалече значи. И не дълго. „Никога не се крие на едно и също място, дете.“ С пресъхнала уста — от нещо като предчувствие — забърза по кривия коридор.

„Нищо не мога да направя, какъвто съм слаб. Да отклонявам посоката на съдби — някога бях много по-сilen. Господар на Плочите. Цялата онази сила в онези изписани образи, почти-думите от време, когато не съществуваха писани думи. Щяха да се стопят от глад без моята благословия. Да се сбръчкат. Нищо ли не значи това? Не ми ли бива вече за спазаряване?“

Усещаше вече в себе си пламъка на живот, изтлелия доскоро въглен на... „На какво? Ах, да, виждам го ясно. Виждам го.“

Беше амбиция.

Стигна до тайната зала и усети процеждащата се от входа топлина.

Присвита над мангала, тя рязко се обърна, щом той пристъпи в стаята. От натежалия от миризми на подправки влажен въздух той се почувства почти пиян. Видя я как се ококори.

— Турудал Бризад...

Блудния залитна напред.

— Виж, просто... Просто сделка...

Видя как ръката ѝ се протегна, надвисна над жаравата.

— Всички искат да се пазарят. С мен...

— Крепостите, вещище. Те се тресат, тромави като бабички. Срещу младите — *Лабиринтите*. Само глупак би го нарекъл танц на равни. Силата беше груба някога. Сега е... — Усмихна се, направи нова крачка към нея. — ... Сега е *нежна*. Разбиращ ли какво ти предлагам, вещице?

Тя се мръщеше, за да скрие страха си.

— Не. Воните на отходна яма, конорт... не сте добре дошли тук...

— Плочите искат да играят, нали? Но подрънкват кухо долу, в разбъркани фигури. Разбъркани. Няма никакъв *приток*. Те са демодирани, вещице. *Демодирани*.

Жест с увисналата под жаравата ръка — и очите на Пернатата вещица пробягаха зад Блудния. Смътен глас проговори зад него:

— Не прави това.

Блудния се обърна.

— Куру Кан. Тя те призова? — Изсмя се. — Мога да те пропъдя с едно мигване на окото, призрако.

— Тя не бива да знае това. Вслушай се в предупреждението ми, Блудни. Тласнат си от отчаяние. И от илюзия за слава — не разбиращ ли какво те е заразило? Твърде близо стоя до леда. Обзет си от буря на страст от плenения демон. Това е амбиция. Лъст.

Искра на съмнение го опари. После Блудния поклати глава.

— Аз съм Господар на плочите, Цеда. Никой жалък воден дух не би могъл да ме зарази така. Мислите ми са чисти. Целта ми... — Обърна се отново, забравил призрака зад себе си. И леко залитна.

Призракът на Цеда заговори:

— Блудни, мислиш да се опълчиш на Лабиринтите ли? Нима не разбираш, че както Плочите някога имаха Господар, тъй и Лабиринтите имат?

— Стига глупости — отвърна Блудния. — Няма Плочи, които да описват тези Лабиринти...

— Не са Плочи. Карти. Колода. Да, има Господар. Нима ще се изправиш срещу него? За да постигнеш какво?

Блудния не отвърна, макар отговорът да изшепна в черепа му. „Узурпация. Като дете пред такъв като мен. Бих могъл дори да го съжаля, докато изтръгвам от него цялата сила, всяка капка кръв, самия му живот.“

„Не ще се оттегля повече от този свят.“

Куру Кан продължи:

— Ако пуснеш Крепостите да се сразят с Лабиринтите, Блудни, ще разбиеш съюзи...

— Те вече са разбити, Цеда — изсумтя Блудния. — Това, което започна, е пореден поход срещу Сакатия бог, за да се нанесе жестоко наказание — сякаш Падналия извършва престъпление по силата на самото си съществуване — е, това повече няма да е така. Древните са се пробудили, пробудили са се за самите себе си — със спомена за онова, което бяха някога, което биха могли да са отново. Освен това — добави той и направи нова стъпка към вече треперещата вещица — врагът е разделен, объркан.

— Всички са чужди за теб. За нас. Сигурен ли си, че онова, което чувствуваш, е истина? Не просто каквото твоят враг иска да вярваш?

— Пак ми играеш игри, Куру Кан. Вечният ти недостатък.

— Това не е наша война, Блудни.

— О, нашата е. Моята война. На Рулад. На Сакатия бог. В края на краищата нали Древните богове жадуват да унищожат Падналия.

— Щяха, ако бяха разбрали, Блудни. Но те са заслепени от съблазнънта за възкресение — толкова заслепени, колкото си и ти, тук, сега. Всички освен един, и той е създателят на Лабиринтите. Самият К'рул. Блудни, послушай ме! Да вдигнеш Крепостите срещу Лабиринтите означава да обявиш война на К'рул...

— Не. Само на децата му. Деца, които ще го убият, ако могат. Те не го искат. Той си отиде, но сега отново крачи през селенията и влачи

със себе си Плочите, Крепостите, древните места, които познаваше така добре — това е истинската война, Цеда!

— Вярно, идиотската носталгия на К'рул се оказва най-силна отрова — макар той все още да не го е осъзнал. Аз съм мъртъв, Блудни — пътеките, които извървях...

— Не ме интересуват.

— Не прави това. Всичко това е игра на Сакатия бог!

Усмихнат, Блудния се пресегна мълниеносно. Сграбчи ледерийската вещица за гърлото. Надигна я от пода.

В другата му ръка се появи нож.

„Кръв. Смъртен дар за Древния...“

Тя държеше нещо. Замята се, започна да се бори с отнемащата живота ѝ хватка, с оцъклени очи, с потъмняло лице, замахна...

И заби един отсечен пръст в лявото му око.

Блудния изрева: нажежено копие прониза мозъка му.

Ножът му се заби в нея. Той я бълсна, после залитна, хвана се за лицето — по което се стичаше кръв, пред което нещо се полюшваше в края на жила до бузата му. „Хванах я, все едно какво ми направи, хванах я, това мръсно същество — кръвта ѝ — моята кръв — Бездната да ме вземе, как боли!“

А после тя се върна. Ноктести ръце задраха лицето му — докопаха нещо, откъснаха го — болка! И злото и ръмжене, в ухото му:

— Аз събирам!

Отдръпна се, докато той отново замахваше с ножа, но острието все пак се вряза, изстърга по кости.

Беше откъснала око. Смачкано в кървавата ѝ ръка.

Но кръвта ѝ лъщеше по ножа му. Достатъчно. Повече от достатъчно.

Блудния — единственото му око бе напрегнато да сглоби накъсаната гледка — залитна към изхода.

„Всичко, което ми трябва.“

Плувнала в кръв, Пернатата вещица допълзя до стената и се сви на пода. Стискаше око на бог в едната си ръка, а в другата — отсечения пръст на Брис Бедикт. Струваше ѝ се подут сега, сякаш беше попил кръвта на Блудния. Топъл... не, горещ.

— Събирам — прошепна тя.

Призракът на Щедан се доближи.

— Ти умираш, дете. Трябва ти лечител.

— Ами намери ми някой — изръмжа тя.

Жаравата в мангала пулсираше, но тя изпитваше само студ, дълбоко в тялото си, студът пълзеше навън, за да изпие живота от крайниците ѝ.

— Побързай — промълви тя изтръпната.

Но не отвърна никой.

Блудния залитна по моста. Плочите на Щедан са от двете страни кръжаха в безредие. Той се изсмя, вдигнал лепкавия нож пред себе си като факел — усещаше зноя, разкъсващ лицето му, изсушаващ кръвта и лимфата, които се цедяха от лявата му очна кухина.

Някой беше идвал тук. Наскоро.

Ханан Мосаг. За да рови в загадките на древна мощ.

Но той беше Тайлст Едур. Чужд за тези сили.

„Не, те са мои. Те винаги са мои. И сега дойдох.“

„Да си ги взема.“

„И те предизвиквам, Господарю на Колодата, който и да си, каквото и да си. Изправи се срещу мен тук, ако имаш кураж. Предизвиквам те!“

Стигна до централния подиум. Вдигна ножа високо и го запокити надолу към плочите.

Върхът се заби дълбоко в изрисувания камък.

Той се взря отгоре. С едно око. Ококорено.

Ножът бе пронизал центъра на една плоча, приковал я беше. А другите сега започваха да кръжат около нея, привлечени като във въртоп.

Центърът на плоча.

Неговата собствена. Острието се беше забило в гърдите на образа. „В моите гърди. Какво означава това? Все едно. Коя друга плоча да е?“

Светът трепереше — усещаше го. Трепереше дълбоко в недрата си, раждаше вълни, вълните се надигаха, пиеха енергия, все по-мощни. Надигаха се, набираха скорост, прииждаха...

Блудния се изсмя, щом силата се вля в него.

— Смъртна кръв!

Беше ли мъртва вече? Удари я два пъти. Заби ножа дълбоко. Кръвта ѝ вече трябваше да е изтекла. Труп, сгърчен в онази прокълната килия. Докато не я намерят плъховете. И това беше добре. Не можеше да ѝ позволи да оцелее — не искаше никаква Върховна жрица, никаква смъртна връзка към възкресената му божественост. „Другите молитви мога да преглътна. Да пренебрегна. Те всички знаят, че никога не отвръщам. Никога нищо не давам. Не очаквам нищо, тъй че те не получават нищо и не съм обвързан с тях.“

„Но Върховна жрица...“

Трябваше да се увери. Да се върне. И да се увери.

Блудния рязко се обърна. И закрачи.

— Мръсник — промълви Пернатата вещица. Устата ѝ беше пълна с вкус на кръв. Кръв капеше от ноздрите ѝ, къркореше в гърлото ѝ. Огромна тежест смазваше гърдите ѝ от дясната страна.

Не можеше да чака повече. Призракът беше много закъснял.

— Умирам.

„Не. Блудни, бог-мръсник, забравен бог, алчен бог. Е, не си единственият алчен.“

Оголи зъби в кървава усмивка и лапна изваденото око.

И го глътна.

Блудния се олюоля, отблъснат сякаш от стената на коридора, защото нещо бръкна в гърдите му и изтръгна огромен къс сила. Заграби я. И остави кухина, пълна с болка.

— Кучка!

Ревът отекна от студения камък.

И той чу гласа ѝ, изпълнил черепа му:

— Вече съм твоя. Ти си мой. Поклонница и кумир, вкопчени във взаимна омраза. О, как ще изкриви това всичко, нали? Трябваше да си намериши някой друг, Блудни. Чела съм историите. Дестраи Анант, Избрания бог, Извора на Духа. Пернатата вещица. Ти си мой. Аз съм твоя. И слушай молитвата ми — слушай! Твоят Дестраи го иска! В

моята ръка сега чака нашият Смъртен меч. Той също е вкусил твоята кръв. Твоята сила може да го изцери, както направи с мен. Още ли не усещаш това... докосване?

Смехът ѝ изхриптя в главата му, отекна горчivo с ограбената му сила.

— Призови го, Блудни. Той ни трябва.

— Не.

— Трябва ни! И Щит-наковалня — Т'орруд Сегюл на езика на Първата империя. Кой от нас ще избере? О, разбира се, ще претендираш за това свое право. Но аз имам кандидат. Още един, здраво заплетен в мрежи от злъч — изричам името му и с това намирам лик за най-дълбоката си омраза — не е ли това подобаващо? И да, той още е жив. Удинаас. Нека направим от това жречество компания от предатели. Нека посегнем към Празния трон — той винаги по право е бил наш, Блудни — любими... Удинаас. Призови го! Избери го! Можем да си погъщаме душите един на друг хиляда години. Десет хиляди!

— Остави ме, проклета да си!

— Да те оставя? Бог мой, аз те принуждавам!

Блудния се съмкна на колене, отметна глава и закрещя от гняв.

И светът затрепери отново.

Беше забравил. Веригите. Воли, вплетени във вечната прегръдка на война. Потоп от свирепи чувства, прииждащ непрекъснато. Безсмъртно давене. „Отново съм в света. Предадох своята слабост и съм пленен от сила.“

— Само слабите и безполезните са истински свободни — прошепна.

Тя го чу.

— Не е нужно да си толкова сантиментален, Блудни. Върни се в Цеданса и се погрижи за себе си. Кръв вече тече между Плочите. Между всички тях. Лабиринтите. Цедансът най-сетне показва истината за нещата. Истината за нещата. Да използвам твоите думи, Плочите вече... текат. Можеш ли да ги вкусиш? Тези нови Лабиринти? Хайде да ги проучим, двамата с теб, и да изберем своя аспект. Има вкусове... светлина и мрак, сянка и смърт, живот и... о, какво е това? Шутовете на Шанса, Необвързан, Опонн — скъпи

Блудни, парвенюта са заели мястото ти. Тези Близнаци играят твоята игра, Блудни. Какво ще направим за това?

— Бездната да ме вземе — простена богът и се смъкна на студените лепкави камъни.

— Призови го, Блудни. Той е нужен. Сега. Призови нашия Смъртен меч.

— Не мога. Проклета глупачка! Изгубен е за нас.

— Аз притежавам...

— Зная какво притежаваш. Наистина ли мислиш, че стига? Да го изтръгнеш от хватката на Маел? Тъпа жалка кучка. Хайде, спри тази проклета молитва, Дестраи. Всяко твое искане ми отнема силите — а това не е разумно. Не и сега. Много е рано. Аз съм... уязвим. Едурите...

— *Магьосниците Едур сега треперят и се стряскат от сенки — не знаят какво се е случило. Изпитват само заслепяващ страх...*

— Млъкни! — изрева богът. — Кой може да проникне през онези магьосници, цивреща свинъ? Остави ме на мира! Веднага!

Отвърнаха му с... нищо. Внезапна липса, изпълнено с ужас присъствие.

— Така е по-добре — изръмжа той.

Но остана така, свлечен на студения под, обкръжен от мрак. Мислеше. Но и мислите не идваха без цена.

„Бездната да ме вземе, май направих грешка. И сега ще трябва да живея с нея.“

„И да кроя планове.“

Гадаланак надникна иззад кръглия си щит. Една огромна ръка го стисна за лакътя и след миг той летеше през тренировъчния двор. Падна тежко, изпързала се ѝ се натресе в стената.

Простена, тръсна глава, после пусна късата си двуостра брадва и смъкна шлема си.

— Не е честно — измърмори и примижа от болка, докато се надигаше. Погледна сърдито Карса Орлонг. — Императорът не може да го направи това.

— Толкова по-зле за него — изръмжа в отговор тоблакаят.

— Май ми скъса нещо в ръката.

Сеймар Дев се намеси от стола си под навеса:

— По-добре си намери лечител, Гадаланак.

— Кой още ще посмее да се изправи срещу мен? — попита Карса и изгледа шепата други воини, подпрян на меча си. Очите на всички се обърнаха към жената с маска, която стоеше мълчалива и неподвижна, унила и похабена като забравена статуя сред руини. Изглеждаше безразлична към вниманието им. И все още не беше извадила двета си меча.

Карса изсумтя:

— Страхливци.

— Чакай малко — обади се един, казваше се Пъди. — Не е това, проклет бедерински бик такъв. Стилът ти на бой е. Няма нужда да се учим да се оправим с него, щото тоя император едур не се бие така. Не би могъл. В смисъл, няма я тая сила. Нито обхватата. Освен това е цивилизиран — ти се биеш като животно, Карса, и можеш само да го свалиш кучия му син — само че няма да ти се наложи, щото аз ще го направя преди теб. — Надигна късото копие в едната си ръка. — Първо ще го нанижа — да го видя после как ще се бие прободен. Ще го пробуча от шест крачки, ясно? После се доближавам и го секам на парчета.

Сеймар Дев престана да слуша. Чувала беше хвалбите на Пъди. Погледът ѝ се спря на жената, която воинът мекрос бе нарекъл Сегюле. Дума от Първата империя. „Наковалня“. Странно име за хора — може би някакъв оцелял клан от колониалния период на империята на Дессимбелакис. Част от армия, заселена на някой приятен остров като награда за някоя велика победа — всичките тези армии си бяха имали име, а „Наковалня“ е било само вариант по тема, общ за военщината на Първата империя. Виж, маската обаче беше уникална особеност. Гадаланак бе казал, че всички Сегюле носели такива и че нещо в драскулките по лъскавите им маски показвало ранг. „Но ако тези знаци са писмо, не е от Първата империя. Изобщо. Любопитно. Колко жалко, че тя изобщо не говори.“

Гадаланак стана и тръгна да търси лечител.

В двореца се бяха разиграли събития, трусовете от които не можеха да не стигнат и до лагера на претендентите. Може би списъкът вече бе уточнен и редът на двубоите — официално решен. Слух, който да зарадва съbralите се тук видиотени воини — макар единствената

реакция на Карса на тази възможност бе да изръмжи кисело. Сеймар Дев беше склонна да се съгласи с него — не беше убедена, че слухът е точен. Не, нещо друго се беше случило, нещо кърваво. „Фракции, които се дърлят като псета на пир, след като можеха всичко да си поделят, ако имаха малко мозък. Но така става винаги, нали? Достатъчното никога не стига.“

И в този момент долови нещо, потръпване по жилите — костите, — дълбоко зarovени в плътта на този свят. „Този свят... и всеки друг. Божове подземни...“ Усети се, че се е изправила. Примига. И видя в центъра на двора обърналия се към нея Карса, със свиреп поглед в озверелите очи. Тоблакаят се беше озъбил.

Тя откъсна погледа си от ужасния воин, бързо влезе в обкръжения с колонади параден коридор и продължи по прохода между помещенията, в които бяха настанени поборниците.

Влезе в скромната си стая.

Затвори вратата — вече мълвеше ритуала на затварянето. Нещо лошо ставаше отвън, кръв се лееше и съскаше като киселина. Страховити събития, нещо невероятно старо, ликуващо в новата си мощ...

Сърцето ѝ подскочи. От пода в центъра на стаята се надигаше привидение. Провря се с рамо през преградите ѝ.

Тя извади ножа си.

Беше призрак. Призрак на прокълнат маг. Бляскавите, но боязливи очи се спряха на нея.

— Вещице... Не се съпротивлявай, моля те.

— Не си канен тук. Защо да не се възпротивя?

— Трябва ми помощта ти.

— Изглежда малко късно за това.

— Аз съм Цеда Куру Кан.

Тя кимна намръщено.

— Чух това име. Паднал си при завоеванието на Едур.

— Паднал? Идея, която си струва да се обсьди. Уви, не сега.

Трябва да изцериш... едно лице. Моля те. Мога да те заведа при нея.

— Коя?

— Ледерийка е. Наричат я Пернатата вещица...

Сеймар Дев изсъска:

— Не си избрал подходящия човек, Цеда Куру Кан. Да изцеря тая руса ризан? Ако умира, ще се радвам да й помогна да свърши по-бързо. Тази жена носи лошо име на вещиците.

Нов трепет разтърси невидимите мрежи, опасващи света.

Видя как призракът на Куру Кан потръпна, видя внезапния ужас в очите му.

И Сеймар Дек плю на острието на ножа си, втурна се и посече с него през призрака.

Писъкът на Цеда загълхна бързо, щом желязното оръжие го впримчи, засмука го, плени го в себе си. Дръжката на ножа в дланта й изведнъж стана студена като лед. Пара бълвна от острието.

Тя бързо добави няколко думи, за да затегне обвързването.

След това се олюя назад и се смъкна разтреперана на нара. Очите ѝ се спряха на оръжието в ръката ѝ.

— Богове подземни — изломоти. — Хванах още един.

След миг вратата се отвори и Карса Орлонг влезе приведен.

— Стига си го правил това, проклет да си!

— Тази стая вони, вещице.

— Газиши през преградите ми все едно са паяжини. Тоблакай, цял проклет бог трябва, за да направи това, което ти направи току-що — но ти не си бог. Готова съм да се закълна в това над костите на всеки нещастен глупак, когото си убил.

— Не ме интересуват проклетите ти прегради — отвърна грамадният воин, опря меча си на стената и направи една стъпка, с което се озова в центъра на стаята. — Знам я тази миризма. Призраци, духове... това е вонята на забравянето.

— Забравяне?

— Когато мъртвите забравят, че са мъртви, вещице.

— Като твоите приятели в тъпия ти каменен меч?

Очите, които се приковаха в нея, бяха студени като мъртва пепел.

— Те изльгаха смъртта, Сеймар Дев. Такъв бе моят дар. Такъв бе техният — да се отвърнат от покоя. От забвението. Живеят, защото мечът живее.

— Да, магически свят в оръжие. Не си въобразявай, че е толкова уникален, колкото ти се иска.

Той се озъби.

— Естествено. Нали и ти имаш същия нож.

Тя се сепна.

— Едва ли има лабиринт в този нож, Карса Орлонг. Той е просто нагънато желязо. Нагънато по много особен начин...

— За да стане затвор. Вие цивилизованите много обичате да затъпявате смисъла на думите. Може би защото имате много и ги използвате твърде често и без причина. — Огледа се. — Значи си обвързала призрак. Не ти е присъщо.

— Не бих могла да възразя на това — призна тя. — Вече не съм сигурна коя съм. Каква би трябвало да съм.

— Веднъж ми каза, че не си принуждавала, не си обвързвала. Споразумява си се.

— Е, да де, според избора. Това, че съм в компанията ти, като че ли стъпка всянакъв избор под петата си, тоблакай.

— Обвиняваш мен за алчността си?

— Не е алчност. По-скоро непреодолима нужда от сила.

— За да ми се противопоставиш?

— На теб? Не, не мисля. За да остана жива, струва ми се. Ти си опасен, Карса Орлонг. Твоята воля, силата ти, твоето... пренебрежение. Предлагаш странния и ужасяващ аргумент, че с упорито отричане на законите и правилата на вселената не си подвластен на тяхното влияние. Както може би се досещаш, самият ти успех доказва това убеждение, с което не мога да се примиря, защото противоречи на цял живот наблюдение.

— Пак твърде много думи, Сеймар Дев. Кажи го просто.

— Добре де — сопна се тя. — Всичко в теб ме ужасява.

Той кимна.

— И възхищава също.

— Нагъл кучи син. Вярвай каквото си искаш!

Той взе меча си, обърна се и каза през рамо:

— Сегюле извади мечовете си за мен, вещице.

И излезе.

Сеймар Дев остана на нара си още няколко мига.

— Проклет да е!

Вдигна се и забърза, за да стигне, преди двубоят да започне.

„Проклет да е!“

Слънцето бе допълзяло до другия край на небето, така че целият двор беше загърнат в сянка. Сегюле стоеше в центъра на зоната за упражнения с по един дълъг меч с тънко острие във всяка ръка в метална ръкавица. Черната й коса бе провиснала на мазни кичури по раменете й, иззад цепките на маската тъмните й като катран очи следяха Карса Орлонг, който закрачи към нея по настлания с пясък кръг.

Цели двадесет претенденти наблюдаваха, а това показваше, че вестта се е разнесла бързо. Сеймар Дев видя — стъпикана — грава, Тарак Вийд, и зад него Икариум. „Богове подземни, името, този Джаг... всичко, което знам, което съм чувала... Икариум е тук. Претендент.“

„Ще остави този град на куп развалини. Ще остави гражданите му на планина от натрошени кости. Богове! Стои спокоен, така дълбоко в сенките, че е почти невидим — Карса не го вижда, не. Тоблакаят се е съсредоточил върху Сегюле и кръжи около нея на разстояние. А тя се движи като котка, все с лице към него.“

„О, боец е тя, и то какъв!“

„А Карса ще я изхвърли над проклетата стена. Ако дръзне да го доближи. А трябва. Да влезе покрай огромния кремъчен меч.“

„Над стената. Или през нея.“

Сърцето й затуптя бързо, на пресекулки.

Усети някого до себе си и видя — с тревога — Тайст Едур... И го позна. „Преда... Томад. Томад Сенгар.“

„Бащата на императора.“

„Не ти трябва такава публика, Карса...“

Двамата съперници настъпиха с взрив от движения — по-късно щяха да спорят кой се е задвижил първи, като по някакво инстинктивно споразумение между Сегюле и Карса, задействало се побързо и от мисъл.

И докато желязото кънтеше в кремъка — или кремъкът в желязото — Карса Орлонг направи нещо неочеквано.

Тупна с единия си крак. Силно, по пясъка.

Посред ловкия танц на Сегюле.

Тупна толкова силно, че всички зрители се олюляха, чак целият двор се разтресе.

Безспорно бе само за част от мига, олюляването бе толкова малко, че малцина дори го забелязаха, и безспорно изправянето бе също толкова мигновено — но тя вече залитаše назад от свирепия замах с плоската страна на меча на Карса. И двете ѹ китки бяха счупени от сблъсъка.

Но все пак, докато падаше, тя се изви и единият ѹ крак се изстреля като мълния към слабините на тоблакая.

А той я улови за глезната с една ръка и я вдигна във въздуха.

Тя изрита е другия крак.

А тоблакаят се изсмя, пусна меча си и докопа и него.

И я задържа така.

Увиснала.

Зад Таралак Вайд се чу тиха въздишка и гралът се обърна.

Икариум се усмихна. И каза тихо:

— Срещали сме се, мисля. С него. Отдавна като че ли. Двубой, който беше прекъснат.

„От Маппо. Това трябва да е. Маппо, който е видял бурята, връхлиташа между тези двамата. О, Трелл...“

Таралак облиза пресъхналите си устни.

— Би ли подновил този двубой, Икариум?

Веждите на джага леко се вдигнаха. После той поклати глава. Само това бе отговорът му.

„Благодаря на духовете.“

Преда Томад Сенгар изсумтя.

— Тези игри — заговори Сеймар Дев, за да привлече вниманието му, — са за забавление, нали? Всяка среща по-предизвикателна от предишната.

Тайст Едур я изгледа безизразно.

— Някои от публиката се забавляват.

— Да.

След малко той добави:

— Да, този тартенал ще е последен. Решението на наблюдателите ни беше единодушно. — Сви рамене. — Дойдох да видя с очите си. Макар че преценката ми е без значение.

— Сегюле беше много добра — каза Сеймар Дев.

— Може би. Но с други не е партнирала.

— Уважават я много.

— Дори и сега? Кога ще я пусне на земята?

Тя поклати глава.

Томад Сенгар се обърна да си тръгва.

— Тартеналът е превъзходен.

— Но вашият син е по-добър.

Това го спря отново и той я изгледа през рамо, с присвирти очи.

— Вашият тартенал е превъзходен. Но все едно ще умре.

И си тръгна.

Най-сетне, откликнал на виковете и подканите на зрителите, Карса Орлонг пусна жената на пясъка.

Трима ледерийски лечители се втурнаха да се погрижат за нея.

Карса взе меча си, изправи се и се огледа.

„О — помисли Сеймар Дев, — о, не!“

Но Икариум си беше отишъл. Пазачът му грал също.

Тоблакаят закрачи към нея.

— Нямаше нужда да го знам — рече тя.

— Е, вече го знаеш.

„О, божове!“

Придърпа я към себе си и я погледна отгоре.

— Джагът избяга. Трелла, който беше с него, го няма. Сигурно е мъртъв. Сега вместо него има пустинен воин, когото мога да прекърша с едната си ръка. Нямаше нищо вече, което да ни спре, този Икариум и мен. Той разбра това. Затова избяга.

— Проклет глупак си ти, Карса. Икариум не е от воините, които партнират. Разбиращ ли ме?

— И аз нямаше да партнирам, Сеймар Дев.

— Защо тогава да се хабиш срещу него? Не са ли тези едури и техните ледерийски роби, срещу които искаш мъст?

— Щом свърша с техния император, ще намеря Икариум. Ще свършим онова, което започнахме.

— Гледай да събереш мъже за тарана, Карса Орлонг.

— Тъпо — отвърна той.

— О, и защо?

— При тебlor *мъжете* са таранът. Погледни ме, Сеймар Дев. Бих се и спечелих. Виждаш ли потта по мускулите ми? Ела да легнеш с мен.

— Не, прилошава ми.

— Ще се почувстваш по-добре. Ще те разцепя на две.

— Звучи забавно. Махай се.

— Трябва ли да гоня друга курва?

— Всички ще побегнат, ако те видят сега, Карса Орлонг.

Презглава.

Той изсумтя и се огледа.

— Может би онази Сегюле?

— О, нима! Ти току-що ѝ счупи ръцете!

— Няма да ѝ трябват. Освен това лекителите вече ги оправят.

— Богове подземни. Махам се!

И си тръгна, и чу зад себе си гъгнивия му смях. „О, знам, че ми се подиграваш. Знам, и все пак падам в капаните ти всеки път. Твърде умен си, варварино. Защо не си тъп, безмозъчен варварин? Онзи, който щеше да подобава на позата ти?“

Повлякъл сакатите си нозе — болката пронизваща изкривения му гръбнак при всяко залитане, — Ханан Мосаг примижа напред и едва различи сипея лъскави камъни, издигащ се като път между скалите на долината. Не знаеше дали това, което вижда, е реално.

Но беше както трябва.

„Като у дома.“

Куралд Емурлан, селението на Сянка. Не фрагмент, не откъснато петно, пропукано от нечистотии. Дом, какъвто си беше някога, преди всички измени да го раздерат. „Рай ни очаква. В умовете ни. Призрачни образи, цялото съвършенство, събрано от волята и само от нея. Вярвай в това, което виждаш, Ханан Мосаг. Това е родният дом.“

И все пак родният дом се съпротивлява. Мъчеше се да отхвърли осакатеното му тяло, опетнения му от хаос ум.

„Майко Тъма. Татко Светлина. Погледнете изтерзаните си чеда. Погледнете ме. Погледнете Емурлан. Изцерете ни. Нима не виждате света, сътворен в моя ум? Всичко, което бе той някога. Държа все още на тази чистота, на всичко, което се опитах да създам в смъртното селение, сред племената си, които подчиних на мира, който исках и спечелих.“

„Никой дори не можеше да предположи най-дълбокото ми желание. Тронът на Сянката — той беше за мен. И под моята власт Куралд Емурлан щеше отново да стане могъщ. Цял. На мястото си, както подобава.“

„Да, имаше хаос — суровата отприщена сила, потекла като неизбродни реки, изолирала всеки остров на Сянка. Но аз щях да използвам този хаос — за да изцеря.“

„Вериги. Вериги, за да събера фрагментите, да ги обвържа в едно.“

„Падналия бог бе инструмент, нищо повече.“

Но Рулад Сенгар бе унищожил всичко това. С детската си ръка. И сега всичко умираше. Отровено. Рухваше и се разпадаше.

Зарови ръка в сипея, гладки кръгли камъчета се заплъзгаха между чворестите му пръсти. Груб пясък под ноктите, влажен, жилещ. „Моят свят.“

Дъжд, дрипи мъгла, остър мирис на мъх и гниещо дърво. А на крилете на вятъра — морето. Обкръжили стръмния каменен склон, стволовете черно дърво стояха като стражи.

Нямаше настървени духове тук. Този свят бе светът на Тайст Едур.

Сянката на ниско заряна сова се плъзна над лъсналия склон, прекоси избраната от него пътека и Ханан Мосаг замръзна.

„Не. Не може да бъде. Няма жив, който да претендира за тази титла.“

„Той е мъртъв.“

„Той дори не беше Тайст Едур!“

И все пак кой застана сам пред Рулад Сенгар? „Да, тя отсече пръста му. Совата — най-древната полицба — совата, знамение за онзи, който иде.“

В душата му кипна гняв.

„Аз съм този, който трябва да избира! Аз! Майко Тъма! Татко Светлина! Отведете ме до Трона на Сянката. Емурлан прероден! Или това, казвам на двама ви, или това, или Кралят на Веригите, а зад него — Сакатия бог! Чуйте какво ви предлагам!“

— Андии, Лиосан, Едур — Армиите на Тайст. Никаква измяна — с измените се свърши. Обвържете ни към словата си, както обвързахте всеки друг. Светлина, Мрак и Сянка, първите елементи на съществуванието. Енергия и пустота, и безкрайното движение, оттокът и притокът между тях. Тези три сили — първата, най-великата, най-чистата. Чуйте ме. Толкова искам да врека Едур за този съюз! Пратете ми онези, които ще говорят от името на Андии. На Лиосан. Пратете ги — съберете ведно децата си! Майко Тъма. Татко Светлина. Чакам вашата дума. Чакам...

Млъкна. Не можеше да продължи.

Разхлипан отпусна глава на камъните.

— Ваша воля — промълви. — Не мога да отрека поличбата. Добре, не аз ще избирам... Той ще е нашият Смъртен меч на Емурлан — не, не старата титла. Новата, да подобава на този век. Смъртен меч. — „Лудост... Защо изобщо би се съгласил? Ледерий...“ Тъй да бъде.

Сумракът се беше сгъстил. Но той усети топлина по страната си и вдигна глава. Облаците се бяха разкъсали. Там, на изток — издущи валма мрак.

А на запад — нов лъч прониза тъмната пелена.

Тъжният блясък на слънцето.

— Тъй да бъде — прошепна той отново.

Кървясалите очи на магьосника се отвориха. И като че ли отначало не видяха нищо. После примигаха.

— Воине — заговори Ханан Мосаг хрипливо, намръщи се и изплю гъста храчка върху мръсните каменни плохи. — Брутен Трана. К’ар Пенат говори смело за твоята вярност и чест. Ти си Тайст Едур — каквито всички бяхме някога. Преди... преди Рулад. — Закашля се, после седна и вдигна глава, явно искаше да сплаши Брутен Трана с погледа си. — И тъй, трябва да те отпратя.

— Магьоснико-кral, аз служа на тази империя...

— Блудния да я вземе тази империя! Ти служиш на Тайст Едур!

Брутен Трана го гледаше мълчаливо.

— Знам — заговори Ханан Мосаг, — искаш да поведеш воините ни... през двореца над нас. Стая по стая, да изколите всички зловредни шпиони на канцлера. Да освободите Рулад от мрежата, в която са го оплели — но онзи глупак на трона не би могъл да разпознае свободата дори да му поникнат крила. Той ще погледне на това като на нападение, на бунт. Чуй ме! Оставете канцлера на нас!

— А Карос Инвиктад?

— Всичките, Брутен Трана. Заклевам се.

— Накъде желаете да тръгна, магьоснико-кral? След Феар Сенгар?

Ханан Мосаг поклати глава.

— Не. Но не смея да изрека името на онзи, когото трябва да намериш. Тук, в това селение, Сакатия бог тече в жилите ми — там, където бях отпътувал допреди малко, бях свободен. Да разбера. Да се... помоля.

— Как ще узная къде да търся? Как ще разбера, когато намеря онзи, когото търсите?

Магьосникът-кral се поколеба. Облиза устни и проговори:

— Той е мъртъв. Но не е мъртъв. Далече е, но е призован. Гробницата му е празна, ала никога не е била заемана. Никога не говорят за него, но докосването му ни терзае непрекъснато.

Брутен Трана вдигна ръка. Не се изненада, че трепери.

— Стига. Къде ще намеря началото на пътя?

— Където слънцето умира. Така мисля.

Воинът се намръщи.

— На запад? Но не сте сигурен?

— Не съм. Не смея.

— Сам ли да пътувам?

— Ти трябва да го решиш, Брутен Трана. Но преди всичко друго, трябва да вземеш нещо — един предмет — от ледерийската робиня, Пернатата вещица. Тя се крие под Стария дворец...

— Познавам тунелите, магьоснико-кral. Какъв е този предмет?

Ханан Мосаг му каза.

Брутен Трана изгледа още за миг сгърчения на пода магьосник — взря се в пламналите като в треска алчни очи на Ханан Мосаг, — обърна се рязко и излезе.

Фенерите на отделението стражи хвърляха локви жълтеника на светлина по водите на канала Квилас. Най-после, с подрънкване на оръжия и унило мърморене, стражите стигнаха другата страна, завиха надясно и продължиха по широкия булевард към квартала Крийпър.

Техол сръга Ублала и двамата забързаха по моста. Техол бълсна полукръвния в ребрата и изсъска:

— Мен гледай, глупако! Виждаш ли? Аз се промъквам. Значи — привеждаш се ниско, оглеждаш се, притичваш насам-натам. Наведи се, Ублала!

— Ама като се наведа, не мога да виждам.

— Шшшт!

— Извинявай. Не може ли да се махнем от този мост?

— Първо да видя, че се промъкваш. Хайде, трябва да се упражняваш.

Ублала Пунг изръмжа, прилекна и завъртя глава.

— Добре — похвали го Техол. — Сега по-живо и точно след мен.

— Добре, Техол. Обаче този коменданцки час... не искам да си имам неприятности.

Минаха по моста и Техол рязко свърна наляво към склада на Данъчното. Присви се в сенките и замаха на Ублала да направи същото.

— Е? — прошепна. — Кое крило?

Ублала примига.

— Какво?

— Къде е настанен този тартенал?

— Ами... при всички други герои.

— Ясно де. Къде е това обаче?

— Ами...

— Браво бе, Ублала. Значи — стоиш близо до мен. Аз съм майсторът на хитрините в краденето.

— Наистина ли? Но Бъг каза...

— Какво? Какво е казал нещастният ми слуга? За мене? Зад гърба ми?

Ублала сви рамене.

— Много неща. Ммм... нищо. Уф! Че не си тромав тъпак с глава пълна с илюзии за величие или нещо такова. Подобно де. — Очите му светнаха. — Искаш ли пак да го цапна по главата?

— После. Виж сега какво мисля. Близо до Имперските казарми, но крило от Вечния домицил. Или между Вечния домицил и Стария дворец.

Ублала кимаше.

— Е, тръгваме ли? — попита Техол.

— Къде?

— Някак си не ми се струва, че тази нощ ще тръгне добре. Няма значение. Просто стой близо до мен.

Техол поведе в сенките покрай стените. Когато се приближиха до Вечния домицил обаче сенките намаляха — по пресечките горяха фенери и навсякъде имаше войници, прекалено много войници.

Техол придърпа Ублала в последната пригодна за целта задна уличка и отново се свиха в тъмното.

— Лошо — зашепна Техол. — Много са, Ублала. Добре, чуй, беше добър опит. Но сме надвити от по-силна охрана, и толкова.

— Те всичките са на светло — каза Ублала. — Не могат да видят нищо, Техол. Освен това какво ще кажеш за отвлечане на вниманието?

— Като обичайните ти отвлечания ли, Ублала? Забрави. Шурк Еале ми разказа за последния път.

— Обаче свърши работа, нали?

— Но онова беше, за да се влезе в имението на Джерун — да влезе тя, не ти. А сега ти искаш да говориш с претендента, нали?

— Точно затова ти ще направиш отвлечането, Техол.

— Аз? Да не си луд?

— Това е единственият начин.

Чуха скърцане на ботуши по улицата, после висок глас:

— Ей! Кой е там?

Ублала се сепна.

— Как ни усети бе?

— Да бягаме!

Побягнаха към другия край на уличката.

Където Техол сви наляво.

А Ублала — надясно.

В нощта отекнаха викове.

Отвръщането на молитвите му изобщо не се оказа такова, каквото си беше представял. Не и чрез онова гротескно същество Ханан Мосаг, магьосника-кral. Същият, който бе повел едурите по този път на унищожението. Амбиция, алчност и измяна — единственото, което Брутен успя да направи, бе да се сдържи и да стои пред Ханан Мосаг, вместо да го удушчи и да изтръгне живота му.

И все пак от разкривената уста беше дошла... надежда. Изглеждаше невъзможно. Ужасно. Подигравка с всички представи на Брутен Трана за героично спасение. „Рулад пада — цялото родословие на Сенгар е унищожено — и след това... Ханан Мосаг. За престъпленията му. Честта може да се спечели — аз ще се погрижа за това.“

„Да.“

Ледериите не го притесняваха особено. Канцлерът нямаше да живее дълго. Дворецът щеше да се прочисти. Патриотистите щяха да бъдат съкрушени, агентите им избити, а нещастните затворници, чието единствено престъпление, поне доколкото можеше да разбере, беше, че не са съгласни с практиките на Патриотистите — тези затворници, всички до един ледерии, можеше да бъдат освободени. Никаква подмолна дейност нямаше тук. Никаква държавна измяна. Карос Инвиктад прибавяше до предполагаема вина, която не се нуждае от доказателства, което оправдаваше всякакво отношение към обвинените. И с това унищожаваше човечността, което пък го превръщаше в най-големия предател. Наистина ирония.

Но дори и това не беше особено важно. Брутен Трана не харесваше този човек — неприязън, която като че ли беше достатъчна причина да го убие. Карос Инвиктад извлечаше удоволствие от жестокостта, което го правеше едновременно и жалък, и опасен. Ако му се позволеше да продължи, съществуващо съвсем реален риск народът на ледериите да се вдигне на истинско въстание и по канавките във всеки град на империята да потече кръв. „Все едно. Не го харесвам. Години наред гледах презрението му към мен, виждах го в очите му. Няма да търпя повече тази обида.“

Тъкмо това тревожеше Брутен Трана най-много. Настояването на Ханан Мосаг да го остави незабавно — заради някое място, където

слънцето умирало. „Запад. Но не, не запад. Магьосникът-кral погрешно е разбрал видението си...“

Споходи го внезапна мисъл и той забави стъпките си из подземните коридори под Стария дворец. „Кой отвръща на неговите молитви? Кой му е показал този път? Намекна, че не е Сакатия бог, Бащата Сянка? Върнал ли се е при нас Скабандари Кървавото око?“

„Не, не е. Тогава... Кой?“

Брутен Трана се намръщи, изруга и продължи по пътя си. „Дадена ми е надежда — и какво да правя? Да я убия със собствените си ръце? Не, разбирам пътя — по-добре от самия Ханан Мосаг.“

„Където слънцето умира, не е запад.“

„То е под вълните. В дълбините.“

„Дали някой демон на моретата е възвърнал тялото си? О, Ханан Мосаг, ти не посмя да го назовеш по име. Той дори не е Тайст Едур. И все пак трябва да е нашето спасение.“

Стигна до стръмно спускащия се тунел, който трябваше да го отведе до уж тайното обиталище на робинята. Тези ледерии наистина бяха жалки.

„Всички ние носим шепот от Емурлан у нас — всеки Тайст Едур. Затова никой роб не може да избяга от нас.“

Освен един, поправи се той. Удинаас. Но пък К'риснан знаеха къде е — или така поне подозираше Брутен Трана. Знаеха, но предпочитаха да не правят нищо.

Нищо чудно, че Рулад не им вярваше.

„Аз също.“

Надуши вонята на горчива магия, щом се приближи, чу мърморенето й от стаята и разбра, че нещо се е променило. В онази, която наричаха Пернатата вещица. В силата, която притежаваше.

Все едно. Нямаше да й остане време да се подготви.

Пернатата вещица го погледна със страх и тревога. Изскимтя и заостъпва, опря гръб в стената, съмъкна се на пода и затули лицето си с ръце.

Решимостта, изписана на лицето на воина, беше свирепа.

Той я сграбчи за косата и я дръпна рязко да се изправи, после още нагоре. Тя изпищя от болка.

Той сграбчи малката кожена кесийка между гърдите ѝ и дръпна. Каишката я поряза като тел зад едното ухо. Тя усети кръвта. Помисли си, че ухoto ѝ е почти откъснато, че виси на жилка от...

Той отново я бълсна долу. Главата ѝ изкънтя в стената. От гърдите ѝ се изтръгнаха хлипове.

И тя се вслуша — отвъд рева на кръвта в черепа си — в загълъхващите му стъпки.

Беше взел отсечения пръст.

„Отива да намери душата на Брис Бедикт.“

Техол залитна и се срути до огнището. Плувнал в пот, зинал да си поеме дъх.

Бъг отпи от чая и бавно вдигна вежда.

— Пострадал от заблудата за компетентност, разбирам.

— Онова... онова, което си казал на... Ублала... Ах, ти, жесток, безсърден...

— Наблюдението беше направено по отношение на всички смъртни всъщност.

— Той не го е възприел така обаче!

От другия ъгъл се обади Джанат — и тя пиеше чай от олющена глинена чаша.

— Всичките тия сигнали за тревога, дето кънтяха из града, заради тебе ли бяха, Техол Бедикт?

— Сега ще има издирване — отбеляза Бъг. — За мъж с одежда от одеяло.

— Е, те трябва да са много такива, нали?

Не последва незабавен отговор.

— Трябва да са — настоя Техол, малко разгорещено дори за собствените му уши. После побърза да мине към по-уравновесен тон.

— Вечно растящото разделение между богатите и бедните, и прочие. Ами... одеялата са новата мода сред нищите. Убеден съм.

Никой от двамата слушащи не отвърна. Отпиваха мълчаливо от чая си.

Техол ги погледна навъсено.

— Какво пиете всъщност?

— Кокоши чай — отвърна Бъг.

— Супа имаш предвид.

— Не — каза Джанат. — Чай.

— Чакай, а къде са кокошките?

— На покрива — отвърна Бъг.

— Няма ли да паднат?

— Една-две би могло. Редуваме се да ги наглеждаме. Дотук проявяват нехарактерна за тях интелигентност. Доста уникално за това домакинство.

— О, дайте да се подиграваме на чуждото нещастие, така ли? Сигурно са хванали милия Ублала.

— Может би. Все пак мислеше за отвличащ ход.

Техол присви очи и изгледа слугата си.

— Тия кичури над ушите ти... трябва да ги подстрижем. Джанат, би ли ми намерила някой нож?

— Не.

— Съюзяващ се с него, така ли?

— Бъг всъщност е много способен човек, Техол. Не го заслужаваш, знаеш ли.

— Уверявам те, незаслужаваемостта ни е взаимна.

— Това пък какво означава?

— Знаеш ли, по миризмата си мисля, че не бих могъл да извадя силен аргумент, че кокошият чай е нещо по-различно от водниста пилешка супа или поне бульон.

— Семантиката винаги ти е убягвала, Техол Бедикт.

— И други неща ми убягваха, доколкото си спомням. Все пак ще защитя своето прилежание, простодушната си страсть към съблазнителната ученост, чистотата на истинската академична... методика — мога да продължа още и още...

— Вечният ти недостатък, Техол.

— ... но няма, при такава невъзприемчива публика. Е, кажи ми, Бъг, защо Ублала толкова държеше да говори с този чистокръвен тартенал?

— Иска да открие дали е бог, предполагам.

— Какво?

— Нов бог имам предвид. Или асцendent, по-точно. Съмнявам се да са замесени и поклонници. Засега.

— Е, тартеналите почитат само онова, което ги плаши, нали?
Това е просто някакъв воин, обречен да умре от императорския меч.
Едва ли е субект, който да вдъхнови горкия ни Ублала.

Бъг само сви рамене.

Техол изтри потта от челото си.

— Няма ли да ми налееш малко кокоши чай?

— Със или без?

— Със или без какво?

— Пера.

— Зависи. Чисти ли са перата?

— Вече да — отвърна Бъг.

— Е, след като не мога да измисля нещо по-нелепо — със.

Бъг взе една глинена чаша.

— Знаех си, че мога да разчитам на теб, господарю.

Събуди я метално дрънчене в коридора.

Сеймар Дев подскочи и се взря в тъмното.

Стори ѝ се, че чува нечий дъх, точно зад вратата, а след това, съвсем отчетливо, приглушен стон.

Стана, уви се в одеялото и пристъпи на пръсти до вратата.
Дръпна резето и я открехна.

— Карса?

Грамадната фигура бързо се обърна към нея.

— О, не си Карса. Кой си?

— Къде е той?

— Кой?

— Онзи като мене. В коя стая?

Сеймар Дев излезе от стаята си и видя неподвижните тела на двамата стражи, които обикновено стояха в коридора. Главите им бяха долепени една до друга, шлемовете им бяха смачкани като с чук.

— Убил си ги?

Гигантът изсумтя:

— А, не. С гръб бяха.

— Искаш да кажеш, че не са те видели.

— Може би само ръцете ми.

Безсмисленият, но странно изчерпателен диалог мина шепнешком. Сеймар Дев махна с ръка и поведе гиганта по коридора към стаята на Карса Орлонг.

— Вътре е.

— Почукая — заповяда гигантът. — После влизаш пред мен.

— Иначе?

— Иначе ще ти тресна главата... една в друга.

Сеймар Дев въздъхна и потропа с юмрук по вратата.

Тя се откряхна и в гърлото ѝ изведнъж се опря връх на каменен меч.

— Кой е зад тебе, вещице?

— Гостенин — отвърна тя. — От... отвън.

Карса Орлонг, гол до кръста, с татуировките на избягал роб, спускащи се като безумна паяжина до раменете и гърдите му, прибра меча и отстъпи.

Непознатият избути настрадани Сеймар Дев и нахлу в малката стая.

Смъкна се на колене и сведе глава.

— Чист — промълви той. Като молитва.

Сеймар Дев пристъпи вътре, а Карса Орлонг хвърли меча си на нара, пресегна се с една ръка... и стовари юмрука си в слепоочието на госта си.

Непознатият рухна на пода. Кръв бликна от ноздрите му и той примига глупаво към Карса.

— Кръв на тоблакай има в теб. Тоблакай не коленичат пред никого!

Сеймар Дев скръсти ръце и се облегна на вратата.

— Първи урок, когато си имаш работа с Карса Орлонг. Очаквай неочекваното.

Гигантът се надигна и избърса кръвта от лицето си. Не беше широк в раменете колкото Карса, но почти като него.

— Аз съм Ублала Пунг. От тартенал...

— Тартенал?

— Смесена кръв, от някакво местно население на тоблакай — каза Сеймар Дев. — Имало е повече от тях в града. Но са били буквално премахнати, като повечето останали покорени от ледериите племена.

Ублала й изръмжа:

— Не премахнати. Победени. Сега тези, които са останали, живеят на острови в Драконово море.

Сеймар Дев видя как се намръщи Карса на думата „победени“.

Ублала отново се обърна към тоблакая и някак странно неловко промълви:

— Води ни, Бойни главатарю.

Очите на Карса изведнъж грейнаха и той погледна Сеймар Дев.

— Казах ти, вещице. Един ден ще поведа армия от моята раса.

Започна се.

— Те не са тоблакай...

— Само капка тоблакайска кръв да пари в жилите им, вещице, значи са тоблакай.

— Унищожени от ледерийската магия...

— Ледерийска магия? — изръмжа той. — Все ми е тая.

Но Ублала Пунг клатеше глава.

— Дори с нашите шамани, о, Чисти, не можахме да ги победим.

Че то самият Арбанат...

Този път го прекъсна Сеймар Дев:

— Ублала. Виждала съм Карса Орлонг да гази през тази магия.

Полукръвният я зяпна.

— Да гази?!

Едва промълвено, шепнешком.

Тя кимна.

— Ще ми се да можех да ти кажа друго, жалък кучи сине. Ще ми се да можех да ти кажа да бягаш и да се скриеш със събрата си на онези острови, защото този тук дава празни обещания. Уви, не мога. Той не дава празни обещания. Не и досега поне. Разбира се — добави тя и сви рамене, — този едурски император ще го убие.

При тези думи Ублала Пунг поклати глава.

Отрицание? Отчаяние?

Карса Орлонг се обърна към Ублала.

— Трябва да тръгнеш, като свърши това, воине. Трябва да отидеш на островите ви, да събереш народа ни и да го доведеш тук. Сега вие сте моята армия. Аз съм Карса Орлонг, тоблакай и теблор. Аз съм бойният ви главатар.

— Белезите по лицето ти... — прошепна Ублала.

Карса се намръщи.

— Какво им е на белезите ми?

— Натрошени като Тартенал. Като Тоблакай — прекършени, разкъсани. Тъй казват най-старите легенди — разпръснати, от лед и от измяна...

Леден дъх сякаш обля Сеймар Дев, като студена вълна, погълщаща скала, и тя потръпна. „О, колко мразя това. Прилича на истина. Твърде ясно.“

— Но виж лицето ми зад тях — каза Карса. — Две истини. Каквото е било и каквото ще бъде. Отричаш ли това, Ублала от Тартенал?

Мълчаливо поклащане на глава. После воинът погледна притеснено Сеймар Дев и каза:

— Бойни главатарю... имам думи за теб. За... Рулад Сенгар, императора едур. Думи... за неговата тайна.

— Излез, вещице — каза Карса.

Тя се сепна.

— Какво? А, не!

— Излез или ще заповядам на моя воин да ти тресне главата една в друга.

— О, сега пък идиотщината ли те вдъхновява?

— Сеймар Дев. Този воин надви всички прегради около този двор. Не ме интересуват думите му. Не чу ли тревогата? Той се бие като тоблакай.

— Те и в Удавянето ме пробваха веднъж — каза Ублала.

— С него до теб е трудно да останеш сериозен, камо ли важен — изсумтя Сеймар Дев. — Лек за помпозността, Карса Орлонг — гледай да си го държиш винаги край теб.

— Изчезни.

Тя махна презрително.

— О, добре, оставям ви. По-късно обаче, Карса, ще ти напомня едно нещо.

— Какво?

Тя отвори вратата.

— Този тъпак не можа дори да намери стаята ти.

Излезе в коридора и чу как един от стражите се размърда, простена и каза съвсем ясно:

— Какви са всичките тези светлини?

12.

Погледнах на запад и видях хиляда залязващи слънца.

Сидивар Трелус

Миризмата на горяща тор я удари в ноздрите още преди да зърне оулската армия. Атри-Преда, Брол Хандар и отрядът съгледвачи продължиха до подножието на възвишението. Там слязоха, оставиха един войник да пази конете и се заизкачваха по склона.

Билото беше почти голо, дори трева нямаше, само изронени от неспирните ветрове камънци. Неколцина ледерии плюс Брол Хандар се запромъкваха между тях.

Отпред, на една третина левга, горяха лагерните огньове на враговете. Море от нападали тлеещи звезди, изпълнило цялата долина и плъзнало нагоре по отсрещния склон.

— Колко са според вас? — попита тихо Брол Хандар.

Биват въздъхна.

— Бойци ли? Може би десет, единадесет хиляди. Тези войски са повече като преселение, Надзорник. Всички се движат с тях.

— Тогава къде са стадата?

— Сигурно отвъд другия склон.

— Значи утре влизаме в бой.

— Да. И ще кажа отново. Съветвам ви да останете с охраната си при обоза...

— Няма да е нужно — прекъсна я Брол Хандар и повтори онова, което бе казвал десетина пъти през последните три дни и нощи. — С вас има и воини едур и те ще се използват, нали?

— Ако се наложи, Надзорник. Но битката, която ни предстои, изглежда, няма да е по-различна от всички други, които сме водили с този народ от равнините. Изглежда, Червената маска не е успял да склони старейшините към нови схеми. Значи старите тактики — онези, които винаги са се проваляли. — Замълча за миг и добави: —

Долината зад нас се нарича Баст Фулмар. Има някакво тайнствено значение за оулите. Там ще се срещнем.

Той се извърна и я изгледа в тъмното.

— Готова сте да позволите те да изберат бойното поле?

Тя изсумтя.

— Надзорник, ако тези земи бяха пълни с дефилета, клисири и непреобродими реки — или гори, — тогава наистина щях да си помисля добре дали срещна противника там, където иска той. Но не и тук. Видимостта не е проблем — с нашите магове оулите бездруго не могат да се прикрият. Няма никакви тайни пътища за оттегляне, никакви задълнени пътеки. Битката утре ще е брутална в своята простота. Свирепостта на оулите срещу ледерийската дисциплина.

— Е, след като ги води Червената маска, наистина ще са свирепи.

— Да. Но краят ще е провал.

— Уверена сте, Атри-Преда.

Тя се усмихна.

— Облекчена съм, Надзорник. Тази нощ виждам само онова, което вече съм виждала десетина пъти. Не си мислете обаче, че подценявам врага. Ще се лее много кръв. — Даде знак и групата започна да се оттегля от рида.

Докато слизаха надолу, Брол Хандар рече:

— Не видях никакви постове, Атри-Преда. Нито конни съгледвачи. Това не ви ли се струва странно?

— Не. Те знаят, че сме близо. Искат да видим лагера им.

— С каква цел? Някакъв безсмислен опит да ни сплашват?

— Нещо такова, да.

„Подканяш ме да изпитвам презрение към тези ouli. Защо? За да можеш да оправдаеш невлизането на Тайст Едур в бой? На К’риснан? Искаш утрешната победа да е ледерийска. Не искаш да се окажеш задължена пред едурите — не и за тази гигантска кражба на земя, за тази жътва на роби.“

„Така те е посъветвал Факторът, подозирам. Летур Аникт няма да е единственият, който ще сподели плячката.“

„Аз, Атри-Преда, не съм облекчен.“

— Стрели с кремъчен връх? Ти наистина си глупак. Ще се чупят в ледерийската броня. Нищо не мога да очаквам от теб. Добре поне, че го разбирам сега, а не насред боя.

Седнал край огъня, Ток Анастер зяпна след тръгналия нанякъде из тъмното Торент. „Бърза. За нещо важно. За нужника, да речем.“ Отново заоглежда перата на имасските стрели. „Дар от стар приятел. Онази подрънкаща и поскърцваща торба кокали.“ Почти не помнеше последния път, когато е бил с приятели. Грънтъл може би. Друг континент. Пиянска вечер... салтоанско вино ли беше? Гредфалански ейл? Не помнеше.

Наоколо се носеше многохилядно бръмчене — от движението из лагера, от тихите разговори край огньовете. Старци и старици, сакатите, децата. Огън, пращащ за всеки оул.

„И там някъде, в равнината — Червената маска и неговите воини. Нощ без огньове, без разговори. Нищо освен тихото точене на желязо. Шепотът на желязо и камък в нощта.“

Простичка хитрина. Успехът ѝ зависеше от очакванията на ледериите. Вражески съгледвачи бяха зърнали този лагер в края на краищата. Както беше предвидено. Безброй огньове в тъмното, подходящо близо Баст Фулмар, полето на предстоящата битка. Точно така, както уж трябваше да е.

Но Червената маска имаше други планове. И в помощ на заблудата, подозираше Ток, някоя тайнствена магия от К'Чайн Че'Малле.

Появи се старец, изникна в светлината на огъня с кривите си крака. Ток го беше виждал да говори с Червената маска, често дори яздеше до бойния главатар. Седна срещу Ток, погледна го, после се изплю в пламъците, кимна на цвърченето и рече:

— Не ти вярвам.

— Съкрушен съм.

— Тия стрели... обвързани са с ритуална магия. Но дух не ги е благословил. Що за чародейство е това? Ледерийско? Да не си същество на Плочите и Крепостите? Предател в редиците ни. Измяна кроиш, мъст, че ви изоставихме.

— Да ме разпалиш ли се опитваш, старей? Съжалявам, че ще те разочаровам, но няма жарава в пепелта, нищо, което да се разпали.

— Млад си.

— Не толкова, колкото си мислиш. А и какво общо има това с всичко останало?

— Червената маска те харесва.

Ток се почеса по изваденото око.

— Да не ти се е размътил умът от възрастта?

— Знам тайни.

— И аз.

— С моите не могат да се сравнят. Там бях, когато сестрата на Червената маска се самоуби.

— А аз сухах мляко от цицата на Матрона на К'Чаин Че'Малле. Стига „цица“ да е подходящата дума.

Старецът като че ли дори се подсмихна.

— Хм, добра лъжа. Но не е играта, която играя аз. Видях с ей тия очи големите морски канута. На северния бряг. Хиляди и хиляди.

Ток почна да прибира стрелите в кожения колчан.

— Тези стрели ги направи мъртвец. Мъртъв от стотици хиляди години, дори повече.

Сбръканото лице срещу него се сбръчка още повече.

— Виждал съм скелети да тичат нощем — ей в тая долина.

— Това тяло, което виждаш, не е моето. Откраднах го.

— Само аз знам истината за Баст Фулмар.

— Бащата на това тяло беше мъртвец — издиша последния си дъх, докато взимаха семето му на бойното поле.

— Онази победа всъщност беше поражение.

— Това тяло крепнеше от човешко мясо.

— Червената маска ще ни предаде.

— Тази уста се пълни със слюнка, като те гледам.

Старецът се надигна.

— Злото говори с лъжи.

— А доброто знае само една истина. Но тя е лъжа, защото винаги има повече от една истина.

Нова тълста храчка в пламъците, последвана от сложна поредица жестове във въздуха над тях, плетеница от магически прегради, която за миг сякаш се завихри над тънкия дим.

— Ти си пропъден — заяви стареят.

— Представа си нямаш, старче.

— Мисля, че отдавна трябва да си умрял.

— Толкова пъти, че не мога да ги преброя. Почна се с един къс луна. След това една кукла, после... о, не е важно.

— Торент казва, че ще побегнеш. Накрая. Казва, че куражът ти е свършил.

Ток сведе поглед към пламъците.

— Отдавна.

— И тогава той ще те убие.

— Стига да може да ме хване. Ако има нещо, което знам как се прави, то е язденето.

Стареят изръмжа и си тръгна, побеснял.

— Куражът — промърмори на себе си Ток. — Да, това е. И може би страхът наистина е насаден в костите.

„Заштото нека да си го признаям, Анастер изобщо не беше хладно желязо. Нито горещо, впрочем.“

Някъде в нощта отекна пронизителен вълчи вой.

Ток изсумтя.

— Е, добре. Не че съм имал привилегията на избора, нали? Чудно дали някой от нас я има. Изобщо. — Леко повиши глас. — Знаеш ли, Торент — да, виждам те как се спотайваш ей там — струва ми се, че тъкмо въпросът със страха е този, пред който трябва да се изправят вашите ouli утре. Не се съмнявам, че Червената маска — ако се тревожи за нещо — точно сега мисли за същото. Чуди се. Може ли да ви тласне всички към доблестта?

Смътната сянка на Торент се отдалечи.

Ток се смълча. Хвърли още буза суха тор от родара в огъня и се замисли за отдавнашни приятели.

Дирите свършваха при фигура, търеща се нагоре по глинестия склон. Това му беше особеното в следенето на дири, напомни си Хедж. Лесно забравяш, че проклетите стъпки са на нещо реално, особено след като си следил кучия син едва ли не седмици.

Т’лан Имасс, както беше подозирал. Кривите кокалести стъпала се влачеха, но пък поради високия свод оставяха странни отпечатъци. Вярно, някои кривокраки уикци можеха да оставят нещо подобно, но не и да вървят с такава крачка, че да останат пред Хедж толкова

задълго. Нямаше начин. Все пак беше странно, че древният немрящ изобщо вървеше.

По-лесно беше да кръстосва пустошта като прах.

„Може би е твърде влажно. Може би не е забавно да си кал. Ще трябва да го попитам.“

„Стига да не ме убие веднага. Или да се опита тоест. Все забравям, че вече съм мъртъв. Ако има нещо, което мъртвите трябва да помнят, то е тази съдбовна подробност, не мислиш ли, Фид? Ба, какво ли пък ще знаеш ти? Ти все още си жив. А и не си тука.“

„Гуглата да ме вземе, как ми е нужна компания.“

Не и този проклет шепнеш вятър обаче. Добре, че беше стихнал, преди да успее да догони този... да, еднорък Т'лан Имасс. „Осакатен е, да, и то зле.“

Сигурен беше, че преследваният знае, че е тук, на хиляда крачки зад него. „Вероятно знае и че съм призрак. Затова не си прави труда да ме нападне.“

„Май започвам да свиквам с това.“

Още една третина левга мина, преди да успее да се доближи достатъчно, за да може да привлече погледа на немрящия воин. Съществото се спря, извърна се бавно. Кремъчното оръжие в единствената му ръка приличаше по-скоро на къса сабя, отколкото на меч, със странно извит връх. Дръжката бе направена от плоската част на еленов рог, с плитък, назъбен по ръба камбановиден предпазител, с кафеникова патина от старостта. Част от лицето на воина беше жестоко премазано, но едната страна на масивната челюст бе останала незасегната и това придаваше на ужасното му лице странна несиметричност.

— Махни се, призрако — хрипливо изръмжа Т'лан Имасс.

— Щях, само че май вървим в една и съща посока — отвърна Хедж.

— Не може да бъде.

— Защо?

— Защото не знаеш къде отивам.

— О, съвършена имасска логика. С други думи — нелепа идиотщина. Да, не знам точно къде отиваш, но не може да се отрече, че е в същата посока, в която съм се запътил и аз. Твърде проницателно ли е това наблюдение за теб?

— Защо държиш на пътта си?

— По същата причина, по която ти държиш на това, което е останало от твоята, предполагам. Слушай, аз съм Хедж. Някога бях войник, Подпалвач на мостове. От Малазанска морска пехота. Ти да не си някой изгнаник Логрос Т'лан Имасс?

Воинът помълча за миг, после отвърна:

— Бях някога от Крон Т'лан Имасс. Родена в Сезона на планинската кръв в клана на Ептр Финана. Кръвта ми дойде на бреговете на Джагра Тил. Аз съм Имрот.

— Жена?

Отвърна му свиване на рамене — и потракване на кости.

— Е, Имрот, та защо си тръгнала така из този забравен зимник на Гуглата?

— Няма зимник тук.

— Както кажеш. — Хедж се огледа. — И какво, тук ли идват изгубилите надежда Т'лан Имасс?

— Не тук — отвърна Имрот. Кривата сабя бавно се вдигна и посочи.

Напред. Посоката, която Хедж бе решил да нарича север.

— Да не би да сме се запътили към някоя огромна купчина замръзнали кости?

Имрот се обърна и закрачи отново.

Хедж тръгна до немрящото същество.

— Красива ли беше някога, Имрот?

— Не помня.

— Аз бях безнадежден с жените — рече Хедж. — Ушите ми са много големи — да, точно затова нося тази кожена шапка. И коленете ми са като буци. Затова и станах войник, да ти кажа. Да срещам жени. И открих, че жените воиници са ужасни. В смисъл, много по-ужасни от нормалните жени, което говори нещо. Предполагам, че при вас, имассите, хм, всички сте воини, нали?

— Разбирам — каза Имрот.

— Тъй ли? Какво разбираш?

— Защо си нямаш спътници, Хедж от Подпалвачите на мостове.

— Няма сега да ми се превърнеш в облак прах, нали?

— В това място не мога. Уви.

Ухилен, Хедж продължи:

— Не че умрях девствен или нещо такова, разбира се. Дори грозни копелета като мен... е, стига да имаш достатъчно петаци в шепата. Но ще ти кажа нещо, Имрот, това човек не го нарича любов, нали? Тъй че все едно, истината си е, че това не съм го споделял с никого. Любов. В смисъл, откакто престанах да съм дете, та чак докато умрях. Виж, имаше един войник. Жена. Грамадна и зла. Казваше се Деторан. Реши, че ме обича, и го показваше, като ме спукваше от бой. Е, свикнах. Виждаш ли, беше още по-малко обичлива и от мен. Горката дърта крава. Жалко, че не го разбрах навреме. Но много бях зает да бягам от нея. Смешно, нали?

— Тя също умря. Тъй че имах възможност да поговоря с нея, знаеш ли. След като се озовахме на едно и също място. Проблемът ѝ е, че не може да събере достатъчно думи, за да направи истинско изречение. Не че е тъпа. Просто не може. С такива хора как да предположиш какво им е на ума? Не могат да ти кажат, тъй че предположението си е предположение и повечето пъти толкова грешиш, че е направо жалко. Все едно, оправихме се общо взето, мисля. Като призрак говори още по-малко, да ти кажа. — Хедж въздъхна. — Но точно там е цялата работа, Имрот. Големият взрив, бялото, после черното, после се размърдаш и се събудиш, отново и отново. Един проклет призрак, който няма къде да иде... и всичко, което ти е останало, са осъзнавания и съжаления. И списък с несъбъднати желания, по-дълъг от на Гуглата оная работа...

— Стига, Хедж от Подпалвачите на мостове — прекъсна го Имрот. — Не съм глупава. Разбирам играта ти. Но моите спомени не са за теб.

Хедж сви рамене.

— Нито за теб, предполагам. Изоставила си ги всички, за да водиш война с джагътите. Били са толкова зли, толкова опасни, че вие сте превърнали самите себе си в първите си жертви. Нещо като връщане назад, вид мъст някаква, нали? Един вид, свършили сте тяхната работа. А най-големият майтап е, че те изобщо не са били особено зли или опасни. О, може би шепа от тях, но тази шепа е познала много бързо яростта на своята раса — често преди армиите ви изобщо да се появят. Могли са да се владеят чудесно. Хвърляли са ледници срещу вас, тъй че какво сте направили, за да ги надвиете?

Ами, направили сте сърцата си още по-студени, още по-безжизнени и от ледник. Гуглата знае, ето в това е иронията с вас.

— Аз съм необвързана — изхриптя Имрот. — Моите спомени си остават с мен. Точно тези спомени ме прекършиха.

— Прекършиха?

Ново свиване на рамене.

— Хедж от Подпалвачите на мостове, за разлика от теб, аз помня любовта.

Дълго никой от двамата не проговори. Вятърът плющеше, хаплив и сух. Скованите в ледена кора останки сняг хрущяха под стъпките им в падините с мъх и лишай. Отпред на хоризонта се виждаше някакъв тъмносив хребет, ъглест и ръбат като грамада от срутени здания. Небето над него бе млечнобяло. Хедж посочи на север.

— Е, Имрот, това ли е то?

Разкривената глава се вдигна.

— Омтоуз Феллак.

— Нима? Но...

— Трябва да го прекосим.

— О? И какво има отвъд?

Т'лан Имасс спря и се вгледа в Хедж с присвитите си, скрити в гънките сянка очи.

— Не съм сигурна. Но вече вярвам, че може да е... домът.

„Проклета да си, Имрот. Току-що направи нещата много по-трудни.“

Храмът се издигаше на нисък хълм сред гола и пуста земя. Огромните му циклопски стени изглеждаха разнебитени, блъскани сякаш от десет хиляди каменни юмрука. Цепнатини нашарваха тъмносивия гранит от основата до массивния каменен трегер, килнат над някогашния величествен вход. Останки от статуи стърчаха по пиедестали, наредени от двете страни на широките, вече хълтнали стъпала.

Удинаас не знаеше къде е. Беше просто поредният сън или нещо, започнало като сън. Обречен, като всички други, да се хълзне надолу към нещо още по-лошо.

И тъй, той чакаше и трепереше върху сакатите си безжизнени крака — нов вариант на темата негодност. Жесток символ на многото му недъзи. Последния път, спомняше си, лазеше по земята, безкрак и безног, змия със счупен гръбнак. Подсъзнанието му сякаш не притежаваше и капка деликатност. Горчиво признание.

Освен, разбира се, ако някой или нещо друго не изпращаше тези видения.

По склоновете под храма се появиха трупове. Десетки, а после — стотици.

Високи, бледокожи като ципата на костенурче яйце, очите им — в червени кръгове — хълтнали дълбоко и дръпнати; изсечени лица; и твърде много стави по дългите им крайници. В скованите им изражения имаше нещо свръхреално — но тази последна подробност не бе изненадваща.

А после в мрака под каменния трегер се появи смътно движение. Очерта се залитаща фигура. Не като мъртвите. Не, този приличаше на... човек.

Зацепан с кръв от глава до пети, мъжът залитна напред, спря се на горната площадка на стълбището и се огледа с диви, гневни очи. После отметна глава и изкрешя към безцветното небе.

Без думи. Само ярост.

Удинаас се присви, понечи да се отдръпне.

И мъжът го видя. Вдигна алена капеща длан към него. Приканващо.

Стиснат сякаш за гърлото, Удинаас залитна към мъжа, към храма, към студения сипей от трупове.

— Не — промълви. — Не мен. Избери някой друг. Не мен.

— Можеш ли да изпиташ тази скръб, смъртни?

— Не е за мен!

— Е. Ти си единственият останал. Трябва ли тяхната смърт да бъде призна, забравена, без смисъл?

Удинаас се помъчи да се задържи на земята, но камъните се изтръгаха от ръцете му, песьчливата пръст се сипеше, ноктите му дълбаеха бразди.

— Намери някой друг!

Писъкът му отекна, запокитен сякаш право към храма, през зейналия вход, и закънтя вътре — пленен, ограбен, кънтеше и екнеше,

все едно вече не беше собственият му глас, а на самия храм — скръбен вик на умиране, на отчаяна борба. Храмът, дал глас на жаждата си.

И нещо разтърси небесата. Мълния без блясък, гръм без звук — появя, разтърсила света до основи.

Целият храм се наклони на една страна, облаци прах бълвнаха между зиданите без хоросан камъни. Само мигове преди да рухне...

— Не! — изрева мъжът на стълбището. — Този е мой! Моят Т'орруд Сегюл! Виж тези мъртвци — те трябва да бъдат спасени, изкупени, трябва да бъдат...

И отекна друг глас, зад Удинаас, висок, далечен, гласът на самото небе:

— Не, Блудни. Тези мъртвци са Форкрул Ассаил. Мъртви от собствената ти ръка. Не може да ги убиеш, за да ги спасиш...

— Зла вещище, ти нищо не знаеш! Те са единствените, които мога да спася!

— Проклятието на Древните богове — виж кръвта по дланите си. Всичко това е твоето деяние. Всичко.

И над Удинаас закръжи огромна сянка. Завъртя се в кръг.

Задуха вятър, задърпа нагоре черните коси на мъртвците, заплюща в разкъсаните дрипи. Последва внезапен натиск, като от огромна, спускаща се от небесата тежест и драконът се появя — между Удинаас и Блудния; дългите задни крайници се изпънаха, ноктите се впиха в студените тела, премазаха ги с хрущенето на кости, докато гигантското същество кацаше на склона. Гъвкавият врат се изви, огромната глава се доближи до Удинаас. Очите бяха бял пламък.

Гласът на дракона прокънтя в черепа му:

— Познаваш ли ме?

Сребристи пламъци пробягаха по златните люспи, присъствие, излъчващо нажежен зной — телата на Форкрул Ассаил почерняха, запраща опърлена кожа, започна да се лющи. Мазнини се топяха, изригваха от издути мехури, закапаха от стави.

Удинаас кимна.

— Менандори. Сестрата Зора. Насилницата.

Отвърна му гъглив смях. Главата се извърна, кривна се нагоре към Блудния.

— Този е мой. заявила съм го отдавна.

— Заявявай каквото си искаш, Менандори. Преди да свършим тук, ще ми го дадеш. Драговолно.

— Нима?

— Като... отплата.

— За какво?

— За вест за сестрите ти.

Тя се изсмя отново.

— Нима допускаш, че не знам?

— Но аз предлагам повече. — Богът вдигна червените си ръце.

— Мога да се погрижа да се отстраният от пътя ти, Менандори. Просто... подбутване.

Драконът завъртя глава, изгледа отново Удинаас.

— Заради този?

— Да.

— Е, добре. Можеш да го имаш. Но не и детето ни.

Този път се изсмя Блудния.

— Кога за последен път навести онова... дете, Менандори?

— Какво искаш да кажеш?

— Само, че вече е пораснал. Умът му си е негов. Не твой, Менандори. Предупредена си и този път не искам нищо в замяна. Древните богове, мила, могат понякога да са милостиви.

Тя изсумтя — лъх от груба сила.

— Чух за това. Чудесна пропаганда, залъка, който подхвърляш на своите прегладнели жалки поклонници. Този мъж, този баща на моето дете, той ще те провали. Т'орруд Сегюл. Той няма вяра. Състраданието у него е като мийр-рат в яма с лъвове — танцува по-бързо, отколкото можеш да видиш, но е на няколко мига от унищожението. Дълго си е играл с него, Блудни. Няма да го уловиш, не можеш да го поискаш, не можеш да го обвържеш за своята кауза. — Отново се разнесе жестокият ѝ смях. — Той взе от мен повече, отколкото съзнаваш.

„Включително страха ми от теб, кучко.“

— Мислиш си, че можеш да ме дадеш ли, Менандори?

Очите лумнаха в насмешка или презрение, или и двете.

— Говори тогава, Удинаас. Да чуем дръзките ти претенции.

— Двамата си мислите, че вие сте ме призовали тук, нали? За своята глупава война. Но истината е, че аз ви призовах.

— Ти си луд...

— Може би, Менандори. Но това е мой сън. Не твой. Не негов.
Мой.

— Глупак — сопна се тя. — Само се опитай да ни прогониш...

Удинаас отвори очи, зяпна студеното ясно нощно небе и си позволи да се усмихне. „Мой сън, мой кошмар.“ Придърпа кожите около себе си, сви крака — да се увери, че не са счупени. Скованост в коленете — нормално след толкова пълзене през скали и лед, — но топли от живот.

— Всичко е наред — въздъхна той.

— Добре — каза Кетъл.

Удинаас се обърна. Тя беше прилекната до него.

— Защо си будна? — попита учудено.

— Не съм. И ти не си. Онзи храм... рухна. След като ти напусна.

— Дано да е размазал Блудния. Нея също.

— Не. Ти вече го отпрати. И нея.

— Но не и теб.

— Да. Ти не знаеше, че съм там.

— Добре, значи все още сънувам. Какво искаш?

— Онзи храм. Не можеше да побере всички онези души. Цялата онази скръб. Беше счупен и затова падна. Това трябваше да видиш. За да разбереш, когато всичко се случи. И да не бъдеш тъжен. И да можеш да правиш това, което той иска от теб да правиш, само че не по начина, по който той си е мислил, че ще бъде. Това е всичко.

— Хубаво. Сега изпълзи обратно в твоите сънища, Кетъл.

— Добре. Само запомни: не бързай да плачеш. Трябва да изчакаш.

— Тъй ли? Колко да чакам преди този плач?

Но тя си беше отишла.

Хванал беше някаква проклета треска от гниещия лед. Трепереше и халюцинираше вече от три-четири нощи. Шантави сънища в други сънища, и още и още. Халюцинации за топлина, за удобни, а не подгизнали от пот кожи, за загадъчни приятни разговори, в които смисълът не беше важен. „Обичам този живот. Предсказуем е. Общо взето. А когато не е, не е по-различно. Приемам каквото и да ме споходи. Сякаш всяка нощ получавам уроци по... контрол.“

Сега бе времето за огромната маса, отрупана с любимите му ястия.

Казваха, че бил измършавял като призрак.

Но всяка нощ ядеше до насита.

Утринните лъчи бяха избутали сенките в клисурите и долините и бяха превърнали увенчаните със сняг върхове в топено злато. Серен Педак се надигна от кожите и стана, мръсна и чорлава. Гърлото я дращеше, очите й сълзяха — алергиите й само влошаваха положението. Разтреперана в режещия вятър, тя загледа как Феар Сенгар се мъчи да разпали огъня. Замръзналото от векове дърво гореше трудно. Кетъл беше събрала трева и сега коленичи с нея до Тайст Едур.

От мястото, където Удинаас още лежеше под тежките кожи, се чу накъсана кашлица. След миг той бавно се надигна и седна. Лицето му се бе зачервило от треската, пот бе избила на челото му, очите му бяха помръкнали. Издаде някакъв хриплив звук и Серен чак след миг разбра, че е смях.

Феар завъртя рязко глава, като ужилен.

— Разсмива ли те това? Или предпочиташ да започнеш деня със студено ядене?

Удинаас примига към едура, после сви рамене и извърна поглед. Серен се покашля.

— Каквото и да го е разсмяло, Феар, нямаше нищо общо с теб.

— Сега пък от мое име ли ще говориш? — попита Удинаас. Изправи се немощно на крака, още загърнат в кожите. — Това би могло да е поредният сън. Всеки момент онзи белокож воин, кацнал ей там, може да се превърне в дракон. А детето Кетъл ще си отвори устата като порта, в която Феар Сенгар ще потъне погълнат от собствения си глад за измяна. — Вялите му помръкнали очи се спряха на Серен Педак. — А ти ще сътвориш изгубени векове, Аквитор, сякаш в безумията на историята изобщо има какъвто и да било смисъл.

Тракване на завъртяна около пръст верижка придружи странните му фрази.

Удинаас се обърна към Клип и се усмихна.

— А ти бленуваш да топнеш ръце в езеро от кръв, но не някоя стара кръв. Въпросът е, можеш ли да манипулираш събития, за да постигнеш този червен потоп?

— Треската ти е сварила ума — каза с ответна усмивка воинът Тайст Андий. И се обърна към Силхас Руин. — Убий го или го остави тук.

Серен Педак въздъхна.

— Клип, кога ще започнем спускането? Долу ще се намерят билки, които да надвият треската му.

— Чак след дни — отвърна той, без да спира да върти верижката в дясната си ръка. — А и тогава... съмнявам се, че ще намериш каквото търсиш. Освен това болестта му не е съвсем естествена.

Силхас Руин рече, загледан нагоре по пътеката, която щяха да изкачват този ден.

— Истината казва. Стара магия изпълва този зловонен въздух.

— От кой вид? — попита Серен.

— Смесена е. Може би... К'Чайн Че'Малле — те рядко прилагаха магията си по лесноразбирам начин. Никога в битка. Спомням си нещо... некромантско.

— Това същото ли е?

— Не мога да кажа, Аквитор.

— Тогава защо само Удинаас е заразен? А ние не?

Никой не отвърна, чу се само поредният хриплив смях на Удинаас.

Изтракаха пръстени.

— Имам си предположения — подхвърли Клип.

Разговорът отново замря. Кетъл отиде и застана до Удинаас, сякаш за да му предложи закрилата си.

Огънят най-сетне се разгоря. Серен взе котлето и тръгна за чист сняг, което уж трябваше да е съвсем лесна задача. Но полуразтопените преспи бяха замърсени с останки. Петна гнила растителност, пластове въглен и прах, трупчетата на някакви обитаващи леда червеи или бублечки, съчки и клони и късове от безброй животни. Едва ли щеше да е вкусно. Чудеше се защо всички не са се поболели.

Спра пред дълга тясна ивица покрит с кора сняг, запълнил пукнатина или гънка в скалата. Извади ножа си, коленичи и започна да рови в нея. Закъртиха се ледени парчета. Тя ги оглеждаше едно по

едно, хвърляше настрана най-посивелите от мръсотия, а другите слагаше в котлето. Не беше съвсем като обикновените ледници — малкото, които бевиждала отблизо. В края на краищата те бяха съставени колкото от пълзящ лед, толкова и от многобройните снеговалежи. Снеговете обикновено образуваха сравнително девствени пластове. Но тук беше все едно въздухът, през който е падал снегът, е бил наситен с мръсно и е зацепвал всяка падаща снежинка. „Въздух, пълен с пущеци, пепел, късове от живели някога твари. Какво ли е могло да причини това?“ Да беше само пепел, щеше да си го обясни като последица от вулканично изригване. „Но не и проклетите парчета кожа и мясо. Що за тайни крият тези планини?“

Заби върха на ножа в леда и натисна силно. Цялата останала ивица лед изведнъж се повдигна и се откърти от цепнатината. А там, под леда, лежеше копие.

Прътът, дълъг колкото ръста й, не беше дърво. Лъскаво, пъстро кехлибарено и кафяво, изглеждаше почти... люспесто. Широкият връх беше от един къс, острие и ствол, нефрит, млечно гладък и листовиден. Не се виждаше лепило или каяшка за стягане към жлеба в пръта.

Тя издърпа оръжието. Видя, че повърхността е получена от последователно и сложно рогово напластване, което обясняваше пъстротата. Не успя да открие обаче как са положени пластовете. Копието беше изненадващо тежко, сякаш прътът се беше минерализирал.

— Виж, това е интересно — проговори глас зад нея.

Тя се обърна и изгледа Клип с насмешка, макар за миг да изпита раздразнение.

— Навик да следиш хората ли имаш, Клип?

— Не, предимно ги водя. Знам, тази задача служи да те избута настани. Кара те да се чувствуаш безполезен.

— Други гениални наблюдения, които да споделиш?

Той сви рамене и отново завъртя проклетата верижка.

— Това копие, дето го намери. То е на Т'лан Имасс.

— Това нещо важно ли трябва да ми говори?

— Ще.

— Не е оръжие, с което *ти* се биеш, нали?

— Не. И не се крия зад дърветата да повръщам.

Тя се намръщи.

Той се засмя и се обърна.

— Роден бях в Тъмата, Аквитор.

— И?

Той я погледна през рамо.

— Защо според тебе съм Смъртният меч на Чернокрилия господар? Заради хубавата ми външност? Чаровния ми нрав? Уменията ми с ножовете?

— Е, ти изчерпа целия ми списък от причини.

— Ха-ха. Чуй ме. Роден в Тъмата. Благословен от нашата Майка. Първият от хиляди години — тя се отвърна, знаеш. Отвърна се от избраните си синове. Хиляди години ли? По-скоро десетки хиляди. Но не и от мен. Аз мога да вървя в Мрака, Аквитор. — Махна с верижката към другите. — Дори и Силхас Руин не може да заяви това.

— Той знае ли?

— Не. Това ще е нашата тайна толкова задълго, колкото ти решиш.

— И защо да не му кажа, Клип?

— Защото аз съм единственият, който може да го спре да не ви убие. Теб и Удинаас — двамата, които смята за най-безполезни. Всъщност — потенциални врагове.

— Врагове? Защо трябва да мисли така? — Поклати глава невярващо. — Ние сме само бублечки, които може да стъпче, когато му хареса. Враг е този, който представлява заплаха. Ние — не.

— Е, по този въпрос не виждам нужда да те осведомявам. Засега. Тя изсумтя, обърна се и вдигна котлето с парчетата искрящ лед.

— Смяташ да си задържиш находката? — попита Клип.

Серен погледна оръжието в дясната си ръка.

— Удинаас може да го използва за тояга.

Клип ѝ отвърна с горчиво жесток смях.

— О, каква несправедливост, Аквитор. За оставено оръжие като това.

Тя го изгледа намръщено.

— Говориш сякаш си го разпознал. Така ли е?

— Да кажем само, че мястото му е с нас.

Объркана, тя го подмина и тръгна назад към бивака.

Копието плашещо бързо привлече вниманието на Силхас Руин,

— преди да се обърне рязко към нея, той сякаш потръпна. Удинаас

също — вдигна рязко глава, щом тя тръгна към него. Обзе я внезапен страх.

— Удинаас, намерих това. Можеш да се подпираш на него.

Той изпъшка и кимна.

— Връх от нефрит — не може да е много оствър, нали? Поне няма да залитна и да си избода окото, освен ако не се постарая много, а защо да го правя?

— Не се подигравай с това — намеси се Силхас Руин. — Използвай го както ти предложи Аквиторът, разбира се. Но знай, че не е твое. Ще се наложи да го предадеш — знай това, Удинаас.

— Да го предам. На теб ли?

Отново потръпването.

— Не.

И Силхас Руин отново им обърна гръб.

Удинаас се усмихна отпаднало на Серен.

— Прокълнато оръжие ли ми даде току-що, Аквитор?

— Не знам.

Той се подпря на него.

— Е, все едно. Нося цял куп проклятия — едно в повече едва ли ще промени нещо.

Стопиха леда и напълниха меховете. Още едно кotle осигури водата за бульон от билки, сланина от мирид, диви плодове и мъзга от явор — последните дървета, които бяха видели преди десет дни при едно изкачване, където въздухът беше свеж и наситен със сладникаво острия мириис на живот. Тук нямаше никакви дървета. Нямаше дори храсти. Растилността, която ги обкръжаваше, едва стигаше до глезените — заплетен свят на лишеи и мъхове.

Стиснал купата с бульон в треперещите си ръце, Удинаас заговори на Серен.

— Тъй. Просто за да изясним нещата в този наш епичен фарс, ти ли намери копието, или то — тебе?

Тя поклати глава.

— Няма значение. Сега е твое.

— Не. Силхас е прав. Ти само ми го зае, Аквитор. Хълзга се като мас в ръцете ми. Не бих могъл да го използвам за бой дори и да знаех как, а не знам.

— Не е трудно — подхвърли Клип. — Просто не го държиш откъм острия край и мушкаш хората с него, докато не паднат. Още не съм срещал воин с копие, когото да не мога да насека на парчета.

Феар Сенгар изсумтя.

И Серен знаеше защо. Беше достатъчно, за да разведри тази сутрин, достатъчно, за да докара кисела усмивка на устните ѝ.

Клип забеляза и се подсмихна, но си замълча.

— Прибирайте — каза след малко Силхас Руин. — Омръзна ми да ви чакам.

— Непрекъснато ти го казвам — рече Клип и отново завъртя пръстените. — Всичко ще си дойде на мястото, когато му дойде времето, Силхас Руин.

Серен извърна лице към високите върхове на север. Златото бе избледняло, изцедено от всякакъв живот, от всякакво чудо. Чакаше ги нов ден изнурителен път. Настроението ѝ помръкна и тя въздъхна.

Да имаше избор, тази игра щеше да си е неговата. Не на Котильон, не на Сенкотрон. Но предостатъчно подробности бяха засипали Бен Адефон Делат, тежки и мрачни като пепел от горски пожар, така че не искаше да се занимава с чужди проблеми. След Анфиладата при Пейл животът му бе тръгнал главоломно. Чувстваше се все едно се търкаля по склона на стръмен хълм, все на стъпка от кършещ кости и пръскащ кръв сблъсък.

Такива чувства някога само го правеха по-сilen. Бяха доказателство, че е жив.

Но... твърде много приятели бяха паднали по пътя. Твърде много. И той с неохота приемаше други да заемат местата им — не дори този примирен Тайст Едур с толкова изпълненото му с мъка сърце от раната на скръбта; не дори онзи проклет Т'лан Имасс, който газеше сега през кипящо море от спомени, сякаш търсеше някой — само един, — който да не хлипа от безсилие. Лоша компания за Бързия Бен — направо открито подканяха към приятелство. Не жал — тя щеше да е по-лесна. Не, проклетото им благородство унищожаваше тази възможност.

А виж къде бяха отишли всичките негови приятели. Уискиджак, Хедж, Дужек Едноръкия, Калам... е, не беше ли винаги така, тази

болка от загубата тъй лесно надвиваше... *още неизгубените?* А този тъжен списък бе само най-новата версия. Всичко след Пейл. А другите, от толкова отдавна? „Не ни е леко на нас, проклетите оцелели. Никак.“

Тази мисъл го накара да се подсмихне вътрешно. Какво бе това чувство на самосъжаление? Жалко самооправдание — и нищо друго.

Газеха през хладката дълбока до кръста вода и оставяха подире си облаци нанос, улегнал над невидимото павирано езерно дъно. Следваха ги някакви риби, извитите им гърбове се показваха от време на време от едната или от другата им страна; назъбените гръбначни перки и издуването на водата намекваха за размери малко прекалено големи за спокойно съзерцание.

Най-неприятното от всичко бе коментарът на Трул Сенгар само отпреди няколко мига, че тези риби сигурно са от същия вид, който се бил опитал да го изяде веднъж.

А Онрак Прекършения добави:

— Да, същите са като ония, дето се бихме с тях на бента, макар че онези, разбира се, бяха в сухоземния си стадий на живот.

— И защо са тук? — попита Трул.

— Гладни са — отвърна Онрак.

Предостатъчно беше, точно тук и в този момент, за да извади Бързия Бен от мрачното му мълчание.

— Слушайте, вие двамата! Тука ще ни напада риба, която яде магьосници, а вие си припомните! Вижте, наистина ли сме в опасност, или не?

Грубото скулесто лице на Онрак се извърна да го изгледа и Т'лан Имасс каза:

— Предполагахме, че ти ни пазиш от тях, Бързи Бен.

— Аз? — Той се огледа с надеждата да види какъвто и да било знак за суша, но водата се простираше до безкрай.

— Значи е време да ти използваме портала тогава?

Бързия Бен облиза устни.

— Така мисля. В смисъл, съвзех се от последния път, общо взето.

И намерих накъде да вървим. Само дето е...

Трул Сенгар се подпря на копието си.

— Ти се върна от онова магическо пътуване, Бързи Бен, с усмивката на осъдените. Ако крайната ни цел наистина е толкова страховита, мога да разбера неохотата ти. И също тъй, след като те

наблюдавам вече от толкова време, ясно ми е, че битката срещу Икариум те е източила докрай — може би се страхуваш, че няма да можеш да сътвориш портал достатъчно издръжлив, за да преминем и тримата. Ако е така...

— Чакай — прекъсна го чародеят. — Добре, малко съм... крехък. От Икариум насам. Твърде много виждаш, Трул Сенгар. Но мога да ни прехвърля всички. Това е обещание. Просто е... — Погледна Онрак. — Хм, може да има някои... ъ... неочеквани развития.

— Аз ли съм в риск? — попита Онрак.

— Не съм сигурен. Може би.

— Това не трябва да влияе на решението ти — отвърна Т'лан Имасс. — Може да минете и без мен. Тази риба не може да ме изяде в края на краищата.

— Ако те оставим, ще останеш затворен тук завинаги.

— Не. Ще изоставя тази форма. Ще се слея със забравата на тези води.

— Онрак... — почна Трул притеснено, но Бързия Бен го прекъсна.

— Идваш с нас, Онрак. Просто казвам, че има известна несигурност какво ще се случи с тебе. Не мога да обясня повече. Просто е свързано с мястото, където ще се озовем. С аспекта на онова селение тоест.

Трул Сенгар изсумтя и рече с кисела усмивка:

— Понякога наистина си безнадежден, магьоснико. Хайде, отвори портала веднага, преди да сме се озовали в рибешките кореми.

— И посочи зад Бързия Бен. — Онова там изглежда още по-голямо — виж как се пръскат другите — и идва право към нас.

Чародеят се обърна и се облечи.

Дълбоката до кръста вода не можеше дори да покрие очите на чудовищната риба и тя просто ореше през плитчините. Някакъв вид проклета морска котка, по-дълга от напанска галера...

Бързия Бен вдигна ръце във въздуха и изрева с някак странно изтънял и писклив глас:

— Да се махаме!

„Крехък. О, да, има го това. Твърде много влях през себе си, докато се мъчех да го отбия. Тленната плът и кост не могат да понесат повече. Най-старото правило от всички, Гуглата да ме вземе.“

Отвори портала с усилие, чу как водата рукна с грохот към отвъдното селение — течението повлече краката му — и се хвърли напред с вик:

— След мен!

Отново онзи замайващ, ужасен миг на задушаване, а след това той вече газеше през поток, вода плискаше от всички страни, течеше устремно... и го обгърна студен зимен въздух, сред облаци пара.

Трул Сенгар залитна покрай него, опита да се подпре на копието, но падна.

Задъхан, Бързия Бен се обърна.

И видя другият му спътник да изниква от белите мъгли.

Изненаданият вик на Трул Сенгар стресна птиците в близката гора — дърветата бяха високи до коленете и те се понесоха във въздуха и закръжиха над главата на Онрак Прекършения. А той вдигна глава нагоре и спря.

И Бързия Бен видя как гърдите на Онрак се издуха от поетия дъх, който продължи сякаш безкрай.

И зяпна лицето му — гладка обветрена кожа. Зелени очи блестяха под тежкия ръб на челото. После два потока студен въздух бъльвнаха от широкия, хем сплеснат, хем леко извит нос на Онрак.

— Онрак? — извика слисано Трул Сенгар. — В името на Сестрите, Онрак!

Малките очи, почти скрити под гънките на клепачите, го погледнаха. Нисък отекващ глас проехтя от устата на воина от плът и кръв.

— Трул Сенгар. Това ли... това ли е то тленността?

Тайст Едур пристъпи към него.

— Не помниш ли? Какво е да си жив?

— Аз... да. — Израз на почуда на широкото лице. — Да. — Нов дълбок дъх и издишване, диво в ликуващото си тържество. — Илюзия ли е това, магьоснико? Сън? Пътуване на духа ми?

— Не мисля. В смисъл, мисля, че си е съвсем истинско.

— Тогава... Този свят. Това е Теллани.

— Може би. Не съм сигурен.

Трул Сенгар се беше съмъкнал на колене и Бързия Бен видя сълзите по смуглото му лице.

А едрият мускулест воин, все още облечен в прогнилите кожени дрипи, бавно огледа смразения пейзаж на волната тундра. И прошепна:
— Телланн. *Телланн.*

— Когато светът бил млад — започна Червената маска, — тази планини, които ни обкръжават, били по-високи, по-близо до небето. Пръстта била като тънка кожа, покрила дебелата пълт от замръзнало дърво и листа. Покрили изгнилия труп на древни лесове. Под лятното слънце невидими реки течали през тази гора, между всяка вейка и всеки прекършен клон. И с всяко лято слънчевият пек ставал по-сilen, сезонът по-дълъг, и реките течали, отмивали огромния погребан лес. И тъй равнините се спускали, улягали, пресъхналата гора се разпадала на прах, и с дъждовете още вода попивала надолу, отнасяла тази прах на юг, на север, на изток, на запад, по руслото на долини, събирала се в потоци. И течала, и течала, във всички посоки...

Масарч седеше и слушаше с другите воини — двадесетина или повече вече, събираха се да чуят древната приказка. Никой обаче — включително и той — не я беше чувал разказана точно по този начин, думите да излизат от люспестата червена маска — от воин, който рядко говореше, ала сега говореше с лекота, уподобяващо със съвършена точност ритъма на стареите.

К'Чайн Че'Малле стояха наблизо, тежки и неподвижни, като две гротескни статуи. Но Масарч си мислеше, че и те слушат — също като него и приятелите му.

— Земята напуснала небето. Земята улегнала на камък, самата кост на света. Така земята се променила, за да отвърне на прокълнатите заклинания на Рогатите шамани, онези, които коленичат сред балваните, поклонниците на камъка, майсторите на оръжия. — Помълча за миг. — Това не е случайно. Това, което описах току-що, е само едната истина. Има и друга. — Последва по-дълга пауза, след нея — много дълга въздишка. — Рогатите шамани, чепати като коренища, малкото останали, малцината, които още терзаят сънищата ни и странстват из тази древна равнина. Крият се в цепнатините на костта на света. Телата им понякога почти ги няма и само сбръчканите им лица се взират от тези цепнатини, воюват с вечността, както подобава на ужасното тяхно проклятие.

Не само Масарч потръпна в предутринния мраз от образите, разбудени от думите на Червената маска. Всяко дете знаеше за извратените злонамерени духове, обвивките на отдавна, отдавна умрели шамани, неспособни да умрат истински. Търкалянето на камъни в странни фигури под осияни със звезди нощи небеса, дъвченето със зъби по повърхността на канари, за да изрисуват страховити сцени, които се появяваха едва в предвечерния сумрак или на зазоряване, когато слънчевата светлина е новородена или гасне в смърт — а много по-често балваните стояха под ъгъл така, че тъкмо няколко мига преди свечеряване се разбуждаше дълбоката магия и образите изникваха от привидно случайните драскулки в камъка. Магия, караща и вята да замре по такива места...

— Във времето преди равнините да се спуснат, шаманите и техните ужасни поклонници свирели музика в часа на смъртта на слънцето, в нощта на най-късия му преход и в други свещени моменти, преди снеговете да дойдат. Те не използвали кожени барабани. Нямало нужда. Не, те използвали кожата на земята, погребаната отдолу гора. Биели по кожата на света, докато всеки зяр в равнината не затрепери, докато бедерините не наскочат обзети от ужас и не побегнат, десетки хиляди в нощта — та с това да отговорят на музиката на Рогатите шамани, да захранят черната им магия.

— Но земята пропаднала накрая — вкопчени във вечността, шаманите убили самата земя. Това проклятие е неуморно. Това проклятие е готово да ни стисне за гърлата — всеки един от нас тук — още тази нощ, стига да можеше. — Червената маска замълча, сякаш за да остави ужаса да протече през сърцата на слушащите го. — След това Рогатите шамани събрали своите безсмъртни воини и се отправили на война. Изоставили тази равнина — и от онова време само падналите в битка били връщани тук. Разбити на късове, съсухрени като самата равнина, без никога да посегнат или да погледнат към небето дори. Такова било проклятието им.

— Ние не забравяме. Не ни е дадено да го забравим. Нито ще го забравим. — Червената маска пак замълча за миг. — Баст Фулмар, Долината на барабаните. Ледериите вярват, че изпитваме към нея велико преклонение. Вярват, че тази долина е била мястото на древна война между оулите и К'Чайн Че'Малле — макар ледериите да не знаят истинското име на нашия древен враг. Навярно наистина е имало

схватки, съхранени от паметта, но изкривени и наново скальпени в лъжливи форми. Мнозина от вас се придържат към тях, вярват, че са истина. Древна битка. Която сме спечелили. Която сме загубили — някои стареи са горди с втората тайна, сякаш поражението е било нож, скрит в ръката им. — Червената маска презиртелно сви рамене. Бледата светлина се усили. Птичи зов се извиси от ниските храсти.

— Баст Фулмар — повтори Червената маска. — Долината на барабаните. Ето я тайната истина. Рогатите шамани са барабанили по кожата на тази долина преди нас. Докато целият живот не бил отнет, докато не останало нищо. Защото по това време шаманите не били сами, не и за своя зъл ритуал. Не, други от техния вид се присъединявали към тях — на далечни континенти, на стотици, хиляди левги оттук, всички до един в същата онази нощ. Да изтръгнат своя живот от земята, да изтръгнат от земята собствения й живот.

Тишина. Нито един воин не посмя да си поеме дъх. Задържа се... дълго.

Червената маска ги освободи от вцепенението с нова въздишка.

— Баст Фулмар. Сега ставаме и тръгваме на бой. В Долината на барабаните, мои воини, ледерийската магия ще се провали. Едурската магия ще се провали. В Баст Фулмар няма вода от магия, няма поток на сила, от който да се гребе. Всичко е изпито, за да утоли огъня, който е животът. Нашият враг не знае това. Те ще открият истината този ден. Твърде късно. Днес, мои воини, ще бъде желязо срещу желязо. Това и нищо друго.

Червената маска стана.

— Разнесете истината до всеки воин. И се пригответе. Тръгваме на бой. Към победа.

Кураж изпълни гръдта на Масарч и той се усети, че е станал на крака, разтреперан, и ето, че се движеше вече в отстъпващия сумрак и шепнеше думите му на всички, които срещнеше. Отново и отново.

— Баст Фулмар пее днес. Пее: няма магия. Няма магия!

Коняри взимаха конете и ги отвеждаха през двора зад нея. Атри-Преда Ян Товис връчи юздите на един прислужник и закрачи към ниския вход на имението. На тридесет левги от пристанищното градче Ренис, цитаделата Боарал бе рожденото място на бригада „Зелени

куртки“, но това бе станало преди столетие, а сега някакъв трети или четвърти син на далечен родственик на Боарал държеше това укрепление, съхранил оstarялата титла Дреш-Преда или „lord владетел“. И под негова команда — гарнизон, състоящ се само от десетина войници, поне двама от които — при външната порта — бяха пияни.

Уморена, със схванати от седлото мускули и определено изнервена, Ян Товис изкачи четирите широки ниски стъпала до увенчаната с трегер входна врата. Никакъв часови на пост. Дръпна резето, изрила тежката врата и продължи през сумрачното фоайе, като стресна две старици с ведра и бърсалки от халит.

Те трепнаха, сведоха очи и припряно се поклониха.

— Къде е Дреш Боарал? — попита намръщено Здрач, докато смъкваше тежките си ръкавици.

Стариците се спогледаха, после едната опита някакво подобие на реверанс и отвърна:

— Мадам, ами той, такова, спи май, тъй де. Пък ние викаме, такова, да му попочистим вечерята.

Другата само изсумтя глухо.

Чак сега Ян Товис улови киселата миризма на повръщано под тази на сапуна за пране.

— А Оръжейникът къде е?

— Мадам... — Ново приклякане. — Тръгна той, с четири войничета, на запад рекоха, до брега, бръз като мидена цръцка, ей на, то облакът още не е улегнал.

— Скоро е тръгнал значи? По каква причина? И колко далече е оттук до брега?

— Мадам, под камбана ще да е, какъвто е бръз.

— А причината?

Ново загадъчно споглеждане.

— Мадам, черен е брегът, и шъпне тия дни. Рибари много чезнат и демонски очи се блещят от дълбокото. Островите всичките са в лед, бял и мъртвешки кат’ череп.

— И Оръжейникът тръгна заради суеверни слухове?

— Мадам, то аз братовчедка имам една на брега...

— Оная празноглавата, да — намеси се другата старица.

— Бе и празноглава да е, сега т'ва не е важно, като е чувала гласове от морето тя, и то неведнъж. Гласове, мадам, като призраци на удавените, дет' вика тя, кат' ги е чувала, и то не като да е веднъж.

Двама от сержантите вече бяха зад Атри-Преда и слушаха. Здрач разхлаби кашката на шлема.

— Този ваш господар... остава ли трезвен някога?

— Бивало е някой път.

— Тъй, я — съгласи се другата. — Обаче иначе само работа ни създава посред нощ...

— Шът! Тая мадам е войник с по-висок ранг от самия Дреш!

— Не го знаеш т'ва, Пули! Че то...

— Не го знам я! Чий племенник чистеше клозетите на Зелените куртки, а! Токите на шиите гледай и кройката на пелерината...

Ян Товис се обърна към единия сержант.

— Има ли отпочинали коне в конюшните?

— Четири, Атри-Преда.

Първата дърта сръга другата с лакът.

— К'во ти казах аз?

Ян Товис изви глава назад да отпусне мускулите на врата си, затвори очи за миг и въздъхна. После каза:

— Оседлайте ги, сержант. Изберете ми трима най-малко уморени ездачи. Отивам да намеря Оръжейника.

— Слушам. — Той отдале част и напусна.

Атри-Преда отново се обърна към стариците.

— Къде е най-близката част на Тайст Едур?

Няколко мига невербална комуникация между двете. Накрая първата кимна и отвърна:

— В Ренис, мадам. И ни веднъж не са минавали насам.

— Радвайте се, че не са — каза Здрач. — Щяха да резнат главата на Боарал.

Втората изсумтя:

— То тя не му трябва...

— Шът! — сгълча я първата и се обърна към Здрач: — Мадам, той, нашият Дреш Боарал... загуби си всичките близки, кога дойдоха едуриите. И жена си загуби, в блатото Клупа, че то колко, три години минаха май...

Другата дърта се изхрачи на пода, който току-що бяха почистили.

— Загубил я? Като едното нищо е удушена и заровена в тинята, Пули, от господаря лично! Затуй сега се дави с пиене, казвам ти! Ама тя ох какъв огън беше, нямаше време за циврещи мъже, пък той толко си обича да циври, че и жена си затри, от мен да знаеш!

Здрач каза на втория сержант:

— Ще останем тук за няколко дни. Дрешът да бъде поставен под домашен арест. Изпрати ездач до Ренис с молба за съдебно съдействие от Тайст Едур. Разследването ще включи малко магия, в частност говорене с мъртвата.

Сержантът отдал чест и напусна.

— То по-добре да не говорят с господарката, мадам.

Здрач я изгледа намръщено.

— Защо?

— Щото като почне да говори, не спира. Господарят пиян, а тя огън, цялата огън — очите може да му извади, тъй я.

— Вещици ли сте двете?

Нова размяна на погледи между двете дърти, после първата протегна кривия си космат крак и размаза храчката върху плочите. Пръстите ѝ бяха ноктести.

— Шейки ли сте? От старите заклинателки?

Сбръканите чела се вдигнаха, после Пули приклекна в онова нещо, дето приличаше на реверанс.

— Тукашна ще да сте, аха. Тъй ще да е, мадам, дете от брега сте и виж колко далеч сте отишла, ама не чак толкова далеч, че да забравяте. Господарката не ни обичаше много.

— Та кой я удуши и после хвърли трупа в блатото, Пули?

Другата щеше сякаш да се задави, после отвърна:

— Дрешът ни дава заповеди, ясни като паяжина на диря, нали, Пули? Дава ни заповеди, пък ние сме тута още кога сложиха първия черен камък на Цитаделата. Верни сме обаче. Кръвта на Боарал беше ледерийска кръв, първата на тези земи, първите господари изобщо. Дреш Първия ни даваше неговата кръв сам, нарочно, да почерни Черния камък.

— Първият Дреш ви е разкрил и ви е принудил да го благословите?

Втората се изкаска.

— Е, той си мислеше, че е благословия.

Здрач извърна поглед, пристъпи настрани и подпра рамо на мръсната стена. Твърде уморена беше за това. Родословието на Боарал, прокълнатото от вещици шейки — останали живи поколения наред. Затвори очи.

— Пули, колко съпруги сте убили двете?

— Не и без заповед на Дреша, мадам.

— Но те полудяват от вашето проклятие, всичките. Не ме карай да задавам въпроса отново.

— Двайсет и една ще да са, мадам. Като им свършат дните за раждане. Най-вече.

— И сте се потрудили да държите Тайст Едур настрана.

— Не е тяхна работа, мадам.

„Нито моя. И все пак... не е съвсем вярно, нали?“

— Прекратете проклятието, Пули. Направили сте достатъчно.

— Боарал уби повече шейки от всеки друг Дреш, мадам. Знаете го.

— Прекратете го — каза Здрач, отвори очи и погледна двете жени. — Или главите ви ще идат в торби и ще ги заровят в блатото Клупа, преди да е свършила тази нощ.

Пули и приятелката ѝ се ухилиха една на друга.

— От брега съм, да — каза с твърд глас Ян Товис. — Шейкското ми име е Сумрак. Сега се водя Здрач.

Дъртите изведнъж се дръпнаха, после се съмъкнаха на колене, опрели чела на пода.

— Прекратете проклятието — каза Здрач. — Нима ще се опълчите на принцеса от Последната кръв?

— Вече не принцеса — каза Пули на пода.

Ян Товис усети как кръвта се отцеди от лицето ѝ — ако не беше стената, на която се беше подпраля, щеше да залитне.

— Майка ви умря преди година — промълви Пули тихо, е тъжен глас.

Другата вещица добави:

— Прехвърляли се от Острова, лодката се обърнала. Казват, че било някой демон от дълбините, избутан толкова близо от черна магия, от открито море — същата магия, кралице, която е подгонила и Оръжейника, на запад, както разправят. Демон изпод лодката — и всички се удавили. Шепнел от водите, кралице, тъмни като черна нощ.

Ян Товис си пое дълбоко дъх. Да си шейк значеше да познаваш скръбта. Майка ѝ беше мъртва, вече лице, лишено от живот. Но тя не я беше виждала вече повече от десетилетие, нали? Откъде тогава тази болка? „Заштото тук има нещо друго.“

— Как се казва този Оръжейник, Пули?

— Йедан Дериг, ваше величество. Стражът.

„Братът, когото не съм срещала никога. Онзи, който избяга — от своята кръв, от всичко. Избяга почти толкова далече, колкото и аз.“ И все пак вярна ли бе изобщо онази стара приказка? Стражът беше тук, в края на краищата, едва на камбана езда от брега. Вече разбираше защо е препуснал в тази нощ. „Нешто друго име.“

Ян Товис придърпа наметалото си, започна да надява ръкавиците.

— Нахранете добре войниците ми. До съмване ще се върна с Дериг. — Тръгна към вратата, но спря. — Лудостта, поразила Дреша, Пули.

Вещицата зад нея отвърна:

— Че то ще е много късно за него, ваше величество. Но ще оствържем Черния камък тази нощ. Преди да дойдат едурите.

„О да, пратих да ги доведат, нали?“

— Предполагам, че бързата екзекуция на Дреш Боарал ще е нещо като милост за горкия човек.

— Смятате да го направите, преди едурите да дойдат тук ли?

— Да, Пули. Ще умре, предполагам, при опит да избяга. — И попита: — Пули, колко заклинателки са останали?

— Над двеста, ваше величество.

— Хм.

— Кралице — намеси се другата, — вестта ще се разнесе, от нишка на нишка по паяжината, дет' викат, преди изгрев-слънце. Избран ви е годеник.

— Така ли? Кой?

— Шейк Брулиг, от Острова.

— И моят годеник остава ли на Втори девически форт?

— Така мислим, ваше величество — отвърна Пули.

Тя се обърна.

— Не знаете?

— Паяжината е скъсана, ваше величество. Вече близо месец. Лед, мрак и шепоти, не можем да стигнем през вълните. Брегът е сляп за морето, ваше величество.

„Брегът е сляп за морето.“

— Такова нещо случвало ли се е преди?

Двете вещици поклатиха глави.

Здрав бързо излезе навън. Конниците ѝ я чакаха, смълчани от умора.

— Атри-Преда?

— Към брега — каза тя и яхна коня си. — В галоп.

— Какво им е станало?

Лицето на кучкаря се бе изкривило от отчаяние, сълзи се стичаха по обветрените му страни и лъщяха като пот по брадата му.

— Отровени са, Атри-Преда! Отровено мясо, оставено на земята — ще ги загубя всичките!

Биват изруга тихо.

— Тогава ще трябва да минем без тях.

— Но едурските магове...

— Щом нашите не могат да ги изцерят, Беликт, няма да могат и магьосниците им — едурските племена не гледат кучета за война, нали? Съжалявам. Сега ме оставете.

Само поредната неприятна изненада, посрещнала утрото. Армията ѝ беше вървяла в марш през последните две камбани, за да стигне долината — тя искаше първа да подреди войските си за предстоящия бой, да принуди Червената маска да реагира, вместо да има инициативата. Предвид разположението на оулския лагер не беше сметнала за нужно да бърза в този марш: допускаше, че диваците ще се появят на източния склон на Баст Фулмар най-рано по обед и че ще се лишат така от всякакво предимство с яркото утринно слънце зад гърбовете им.

Но вражеският лагер се беше оказал заблуда.

Съгледвачите се бяха върнали при колоната и донесоха, че врагът е строен в пълна готовност при Баст Фулмар.

Как маговете ѝ не ги бяха открили? Нямаха отговор, освен притеснителния страх в очите им. Дори К'риснан на Брол Хандар,

Ден-Рата и неговите четирима заклинатели не можеха да обяснят успеха с измамата на Червената маска. Вестта бе оставила у Биват горчивия вкус на самообвинението — разчитането на магове се бе окказало грешка, мързел, тежко облегнат на предишни успехи. Конните съгледвачи щяха да разкрият заблудата преди дни, ако си беше направила труда да ги прати извън линията на видимост. Държането им наблизо бе гарантирало, че няма да има внезапни набези и ненадейни засади, ходове, с каквито оулите бяха прочути. Следвала беше доктрината до последната буква.

„Проклет да е Червената маска. Явно знае тази доктрина не по-зле от мен. И я използва срещу нас.“

Сега битката бе неизбежна и яркото утринно слънце щеше да блести в очите на войниците й, когато се пролееше първата кръв.

Изправена на стремената, тя примижа към отсрещната страна на долината. Конни оули се движеха вихрено, в привиден хаос, вдигаха облаци прах, златна на утринната светлина. Конни стрелци най-вече. Струпани главно във фронт на един от по-широките склонове на юг, вдясно от нея. Втори полегат склон имаше леко вляво и на него се виждаха ясно пет клина оулски пешаци, подредени по хребета... и се виждаха дългите им копия, разлюлени като тръстика по бряг. Копия, не онези трошливат мечове, продадени им от агентите на Фактора. Пресметна по около хиляда воини за всяка формация „клийн“. „Би трябвало да са пияни. Да бълскат по щитовете. Шаманите им би трябвало да притичат напред, чак до речното корито. Да си покажат задниците, докато серат. Да крещят проклятия, да танцуваат, за да призовават ужасни духове и така нататък. Но вместо това...“

„Добре, колко вероятно е тези клинове да устоят при сблъська с моите войници? Те не са обучени за този вид война — а и Червената маска не е имал време да постигне нещо освен тази тънка черупка военен ред. Воля шестнадесет хиляди. Осемнадесет, ако включва Тайст Едур. Само тази моя армия надвишава воините на цялото оулско население — и макар наистина да изглежда, че Червената маска като че ли ги е събрали всички, все пак не са достатъчно.“

Но той я затрудняваше да прецени броя им. Обърканото движение на конните стрелци напред-назад, облаците прах, отсечената линия на видимост зад билото — всичко това я държеше сляпа.

Брол Хандар дръпна юздите до нея и заговори високо, за да го чуе над тропота на войските и ревящите заповеди офицери.

— Атри-Преда, изглежда, се каните да задържите повечето от полутежката пехота в резерв. — Посочи зад тях, за да подчертаете думите си. После, след като разбра, че тя няма да му отвърне, махна с ръка напред. — Фланговете на тази долина, макар да не са стръмно наклонени, са накъсани от оврази...

— Тесни — прекъсна го тя. — Не дълбоки.

— Вярно, но все пак разделят бойното поле на сегменти.

Тя го погледна през рамо.

— Имаме три такива оврага на нашата страна и всички те са вдясно от мен. Те имат четири, един вдясно от мен, два пред мен и един вляво — а в онази посока, на север, долината се стеснява. — Посочи. — Виждате ли ската там от нашата страна, където поставят Дреш балистите? Той не може да се щурмува от дъното на долината. Това ще е нашата скала в потока. И преди да е свършил този ден — не само скала, а наковалня.

— Стига да удържите теснината под нея — отбеляза едурът.

— Моля се на Блудния оулите да се опитат да побегнат по дефилето. Може да не изглежда гибелно, но ви уверявам, тласнете няколко хиляди изпаднали в паника варвари в онова гърло и още толкова ще измрат прегазени, докато ние ги избиваме.

— Значи смятате да пометете надолу и с десния фланг да избутате врага по долината на север до теснината. Не може ли Червената маска да види същото?

— Той е изbral този терен, Надзорник.

— Ако допуснем, че вижда каквото виждате вие — че това място приканва към полуобкръжение, за да вкарате воините в гърлото на север — към смъртта им. Сама казахте, нали, че Червената маска не е глупак. Как тогава ще контролира онова, което търсите вие?

Тя отново огледа долината.

— Надзорник, опасявам се, че нямам време за този...

— Бавното разполагане на силите ви няма ли да е в наше предимство, предвид положението на сънцето?

— Мисля, че той вече е готов — отвърна тя, след като прегълътна раздразнението си. — Може да настъпи във всеки момент — а ние не сме готови.

— Защо тогава не се оттеглим?

— Защото равнината зад нас е равна на левги — а той има повече конни воини от мен, с по-лека броня от моите пиконосци блуроуз, и на отпочинали коне — могат да ни пускат кръв, когато поискат, Надзорник. По-лошото е, че изгубихме бойните си кучета, докато, ако се съди по лая, Червената маска разполага със стотици дрей и браничари. Предложението ви води до хаос, кървав низ от схватки, щурмове, набези...

— Разбрах — прекъсна я Брол Хандар. — Но, Атри-Преда, моят К'риснан ми казва, че тази долина е мъртва.

— Какво значи мъртва?

— Лишена от енергиите, с които се твори магия. Била е... убита.

— Затова ли никой от маговете не усети оулската армия?

Брол Хандар кимна.

„Убита? От Червената маска? Все едно.“

— Попитахте ли своя К'риснан за предстоящата битка? Ще може ли да приложи магия?

— Не. Вашите магове също. Както каза той, тук магия няма да има. В тази долина. Точно затова отново ви съветвам да се оттеглим. Дори на равнината, колкото и да сме изложени на нападения, както казахте, поне ще имаме магия.

Биват замълча, замисли се. Вече знаеше, че нейните магове ще са безпомощни в долината долу, макар да не можеха да обяснят защо. Това, че едурските магьосници бяха открили причината, потвърждаваше, че е замесена духовна магия. След дълга пауза тя изруга и поклати глава.

— Все пак ги превъзхождаме числено и бойците ни са по-добре дисциплиниирани, по-добре снаряжени. Желязо срещу желязо, днес ще съкрушим оулите. Край на тази война, Надзорник. Не предложихте ли тъкмо вие бърза, кратка кампания?

— Да. Но съм неспокоен, Атри-Преда...

— Очаква ни сражение — всички сме неспокойни.

— Не и по този начин.

Биват се намръщи.

— Надзорник, задръжте своите воини по средата между нашия обоз и моите резервни части, — полутежката пехота между другото е

построена в отделни взводове, по петстотин души минимум, и всеки защитава по един от маговете ми. *Te* не са в долината.

- Така че ако бъдете принудена да отстъпите...
- Ще сме на позиции да можем да притъпим щурма с магия, да.
- Това ли е планът ви? Лъжливо отстъпление, Атри-Преда?
- Един от плановете ми. Но не вярвам да се наложи.

Брол Хандар я изгледа продължително, след което стисна юздите и обърна коня си.

- Ще сменя позициите на воините си.

Докато се оттегляше, от различни места по западната страна на долината зазвучаха сигнални рогове — частите известяваха, че са по местата си и в готовност. Биват се изправи на стремената и огледа бойните линии.

Тази част на долината определено предлагаше настъпление в рог — западният рид се извиваше, очертал някогашния широк завой на отдавна пресъхналата река. Вражеската страна беше по-вълниста, издута в центъра. Най-широкият подстъп за оулите се падаше вдясно от нея. За да го спре, тя бе разположила три легиона от бригадата Пурпурна ярост в щитообразна формация на върха на склона, хиляда и петстотин полутежка пехота, фланкирани откъм отсамната страна от петстотин тежки пехотинци на бригадата Харидикт. От другата страна и надолу към долината бяха хиляда души лека пехота на Пурпурна ярост. Отсам тежките имаше други хиляда и петстотин леко снаряжени пехотинци, от Занаятчийския батальон — те също се спускаха бавно надолу в раздърпан строй. Пехотата от тази страна прикриваше три крила конница на блурууз: хиляда и петстотин пиконосци, които щяха по даден от нея сигнал да се изсипят надолу между южната лека пехота и стената от щитове на Пурпурна ярост, за да започнат силния натиск върху противника в посока север по руслото на долината, докато стената настъпва към речното корито.

Непосредствено вдясно, на скромна издатина в линията на хребета, Атри-Преда бе разположила гарнизона на Дрийн — хиляда и петстотин полутежка пехота — с фронт към подстъп отдолу между два оврага. Право пред нея изчакваха съединените клинове от две хиляди тежка пехота на Търговския батальон — формация „трион“, която тя щеше да придвижи напред и след това да я обърне или надясно, или наляво — според бойните условия. Настъплението им надясно беше

проблематично, понеже щеше да се наложи да прехвърлят овраг, но щяха да го направят толкова рано в хода на настъплението, че това не я притесняваше особено.

Непосредствено вляво от нея изчакваха три полулегиона тежки от Батальона на занаятчиите, прикрити по фронта от хиляда леки на батальона Харидикт, които тъкмо започваха да се придвижват надолу към широкото равно речно корито. Точно на север от тези части чакаше стоманеният юмрук на Атри-Преда, хиляда тежки от Пурпурна ярост, отново във формация „трион“, срещу които тя очакваше Червената маска да хвърли главната си воинска сила — бяха точно срещу тях и все още държаха формациите си „връх на копие“, всичко пет.

Зад плътната стена от тежка пехота чакаха останалите три ескадрона пиконосци на блурууз, макар това да беше заблуда, тъй като Биват възнамеряваше да ги прати на север, за да заобиколят хълма с балистите и да се спуснат отвъд гърлото на долината.

На север от тежката пехота на Пурпурна ярост имаше друга стена от щитове на полутежката пехота на бригадата, разположени да пазят фланга на тежките вдясно от тях и подстъпа към хълма отляво.

Биват махна с ръка и един от адютантите й притича до нея.

— Дайте сигнал на Пурпурна ярост да настъпи в долината и да спрат по средата между сегашната си позиция и коритото. Потвърдете, че Дреш балистите са в добър обсег за анфилада.

Адютантът затича към блока сигналисти, струпани на издигнатата платформа зад нея. Без магове се осланяха на древните практики на комуникация. Далече от идеалното, признаваше тя, но вдигнеха ли се облаците прах над полесражението... е, в този момент такова сигнализиране щеше да е безсмислено.

Махна на друг адютант да се приближи до нея.

— Пратете пиконосците на левия фланг към северната част на гърлото.

Вдясно и вляво по склона на долината пред нея ледерийската лека пехота достигаше равния терен на коритото, все още без да срещне съпротива. Звукът от движещите се маси войници се носеше като шепот над тътена на конските копита от другата страна на долината.

На онази страна огрените от слънцето облаци скриваха почти всичко, но тя забеляза, че тези облаци се разпръсват както на север, така и на юг, много извън бойното поле. „Добре, едното от тях е заблуждаваща маневра, най-вероятно на север. Той знае кой от рогата ми ще удари първи и ще обърне.“ Повика трети вестоносец.

— Пиконосците на десния фланг да настъпят до брега на речното корито, в разтеглен ред, в случай че се наложи леките да се изтеглят бързо. Полутежките на Пурпурна ярост и тежките на Харидикт да тръгнат надолу след тях.

„Да започваме това проклето нещо, Червена маско.“

Не можеше да го види. Никакво ядро с щандарти или бойни знамена не издаваше командната му позиция. Никакво струпване на конници от едно място на друго.

Но ето, най-после движение. Леко снаряжени пехотинци се изсипаха надолу, за да срещнат настъпващия ѝ десен фланг. Прашкари, стрелци с къси лъкове, хвърлячи на къси копия, бойци с кръгли кожени щитове и ятагани. Множеството конни стрелци, които бяха яздили напред и назад по същия рид, изведнъж бяха изчезнали.

— Пиконосците на юг да задържат! — отсече Биват. Леките части на оулите бяха подканата за атака, в който момент флангът на конницата ѝ щеше да бъде ударен от конните стрелци — и от онова, което дебнеше скрито зад тях.

Лека схватка вече между предните части, точно под гарнизона на Дрийн. Късите копия бяха неочеквано въведение и опасно ефективни.

Най-южните отряди лека пехота на Пурпурна ярост бяха преминали речното корито и възвиваха на север — още на хиляда или повече разтега от сблъсъка с оулските си противници. Стрели започнаха да се сипят върху редиците им — обстреляваха ги конници, струпани на хребета точно над най-стръмната част на брега. Не чак на облаци, но достатъчно, за да стреснат леко снаряжените нападатели и те да се свият назад към коритото.

Там, където бе започнал ръкопашен бой, щурмовациите на Занаятчийския — понесли удара на копията — вече изтласкваха оулите.

Ранният утринен въздух си оставаше изнервяющо спокоен — нямаше никакъв вятър и прахта се вихреще на все по-гъста мъгла.

Щом забелязаха появата на петстотин тежка пехота на Харидикт при западния бряг на речното корито, оулските щурмоваци започнаха пълно отстъпление, мнозина от тях хвърляха кръглите си щитове.

„Червената маска не владее сърцата им. О, тук можем да ги съкрушим. Здраво и бързо.“

— Сигнал за тежката на Търговския да настъпят и да завият на юг!

Вляво от нея единственото движение бе от страна на нейните сили, леките щурмови отряди на Харидикт и северно от тях тежката пехота на Пурпурна ярост — вече почти при речното русло. Тя примижа към отсрецната страна на долината. Може би хаосът, който виждаше, бе доказателство, че Червената маска е изгубил контрол. „Не, изчакай. Изчакай, докато вземем южния край на долината.“

Щурмовациите на Занаятчийския напираха да влязат в бой с изтеглящите се оули, но Биват виждаше, че сержантите им ги задържат в ред, малко пред настъпващите тежки на десния им фланг. „Все пак обаче хвърлиха проклетите си щитове...“

А после точно пред нея се появиха конни стрелци, остро копие, което се понесе надолу към центъра на бойното поле, само с леките предни отряди срещу тях — те пък бързо отстъпиха нагоре по склона под ъгъл на юг, за да се изтеглят зад настъпващата ѝ тежка пехота на Търговския батальон. „Луд ли е Червената маска? Върхът на това копие ще се пречупи в тежките... конница не атакува така — те са само конни стрелци!“

И в този момент конните стрелци обърнаха, копието се превърна в редица — хиляда воини или повече, които изведнъж завиха на юг.

За да ударят леките на Занаятчийския във фланг.

Засвяткаха стрели.

Ледерийската лека пехота сякаш се стопи, западаха тела. Оцелели затичаха да спасят живота си.

А широката редица конни стрелци се преля в сложна, зашеметяваща маневра, външната ѝ част в най-източния край забави, възви на запад, притегли линията вече в посока юг — север, замята облаци от стрели към предните редици на тежката пехота на Харидикт, после над средната на Пурпурна ярост, други полетяха в дъга към пиконосците на блурууз, които отвърнаха с вой на рогове и се понесоха напред, за да се сблъскат с оулите.

Но подобен сблъсък не ги интересуваше. Линията се разпадна и ездачите пришпориха назад към източния хребет.

— Спрете атаката! — извика Биват. — Кой командва онова крило?

Докато пиконосците се разпръсваха, подгонили противника си, три крила по-тежко въоръжени и конни воини на оул се появиха на билото и се изсипаха надолу по склона, за да ударят ескадроните на блуроуз във фланг. Три крила, превъзхождащи числено пиконосците две към едно.

Биват загледа с яд как конницата ѝ се мъчи да обърне, за да посрещне атаката.

Търде късно.

Оулските конници пометоха пръснатите леки на Пурпурна ярост и удариха с все сила ескадроните на Блуроуз.

Тя чуваше цвilenето на ранени животни, усещаше тътена на сблъсъка през земята — достатъчно силен, за да запристъпва на място нейният кон. После прахта скри всичко.

— Тежките да настъпят на бегом!

— Кои тежки, Атри-Преда?

— Харидикт и Търговският, глупак! И същата команда за средните на Пурпурна ярост! Бързо!

Успя да види ездачи и коне без ездачи през кипналите облаци прах. Пиконосците ѝ бяха разбити — гонеха ли ги оулите? „Кръвта им трябва да е кипнала — о, дано да изгубят контрол и да срещнат юмруците на моите тежки!“

Но не, ето ги, връщаха се нагоре по склона, размахваха оръжия във въздуха да възвестят победата си.

Оулските леки отново се появиха на билото, на блокове с пространства между тях да пропуснат конниците — но тази лека пехота беше преобразена. Снаряжена беше вече с правоъгълни общити с бронз щитове и всички носеха дълги копия; стегнаха редиците си, след като преминаха и последните конници, и уплътниха фронта си на самото било.

В долината прахта се слягаше и бавно разкриваше опустошителния резултат от фланговата атака по ескадроните на блуроуз. „Блудния да ме вземе, помели са ги.“

Десният ѝ фланг бе наранен дълбоко — не смъртоносно все пак, но...

— Средните и двата тежки да настъпят през долината и да атакуват противника на хълма. Формации клин! — „Онези леки са твърде разтеглени, за да удържат.“

— Атри-Преда! — извика един адютант. — Раздвижване откъм север!

Тя пришпори коня си до самия ръб на възвишението и огледа сцената долу и вляво.

— Докладвай!

— Пиконосците блурууз отстъпват, Атри-Преда — долината отвъд теснината е тяхна...

— Какво? Колко проклети конни стрелци има той? Офицерът поклати глава.

— Бойни кучета, Атри-Преда. Поне две хиляди! Не се виждат във високата трева — хвърлиха се върху пиконосците, преди да ги усетят. Конете подивяха...

— Мамка му! — Видя опулените очи на вестоносеца и се стегна.

— Добре. Придвижете резервните полутежки до северния фланг на хълма.

„Седемстотин и петдесет, Баталлонът на търговците — съмнявам се, че ще пратят кучета срещу тях. Все още мога да настъпя и да завзема отново теснината...“

Огледа фронта пред себе си. Точно срещу нея хилядата леки на Харидикт бяха прехвърлили сухото корито на реката, а „трионът“ на Пурпурна ярост се придвижваше по равния терен.

А петте клина воини на Червената маска се придвижваха в марш да ги посрещнат. „Чудесно. Влизаме в бой — с анфиладата на балистите по северния им фланг — после слизат полутежките на Пурпурна ярост и обръщат по фланга им.“

Изненадващо, но оулските клинове общо взето спазваха формациите си, въпреки че поддържаха значителна дистанция от съседите си — иначе клиновете щяха да започнат да се смесват, остриетата да се затъпят. Марширането в крак бе най-трудната маневра на бойното поле в края на краищата. Между клиновете обаче можеше да се намерят слаби места. Може би достатъчно, за да бъдат

изтласкани със зъбите на триона и да започне изолирането на всеки клин.

— Бойни кучета на хълма! — чу се вик.

Тя се обърна и изруга:

— Ритник на Блудния!

Яростен лай, писъци откъм оръжейните екипи...

— Втори резервен легион — Занаятчиите! Напред на бегом!
Изколете тия проклети твари!

Изведнъж си спомни сцена отпреди няколко месеца — няколко кучета, ранени, но живи, на един хълм. Гледаха как ледериите доизбиват господарите им. И се зачуди, с трепет на суеверен страх, дали онези зверове не нанасят свирепото си отмъщение. „Проклятие, Биват — не мисли за това!“

Видя, че оулските клинове не се събират един към друг — не се и налагаше, след като тя временно беше загубила балистите си. Въщност най-северният клин в момента скосяваше, за да удари по нейните полутежки на Пурпурна ярост. Но това щеше да е бой в стария стил, знаеше тя... а оулите нямаха нито дисциплината, нито опита за такова желязно клане.

„И все пак Червената маска не води това сражение в стила на оулите, нали? Не, това е нещо друго. Гледа на него като на равнинна битка в миниатюра — както завиха онези конни стрелци, престроиха се, след това отново — тактиката удряш и бягаш, всичко в по-малък мащаб.“

„Вече разбирам... но това няма да продължи дълго.“

Веднъж само воините му да бъдат заклещени в стоманения ѝ юмрук.

Остриетата на оулските клинове вече наблизаваха равното дъно на долината — двете страни щяха да се сблъскат на здраво отъпкания пясък на пресъхналото речно корито. Никакво предимство на височина от двете страни... „докато натискът не се огъне. На едната страна или на другата... не, не мисли за...“

Земята отново се разтърси. По-дълбок тътен, прииждащ, злокобен.

Между клиновете на оул се появиха огромни неща, затъркаляха се напред.

Фургони. Оулски фургони, шестколесните проклятия — не теглени, а бутани. Долниците им бяха пълни с полуоголи воини, с настръхнали копия. Цялата предница на всеки търкалящ се с грохот напред и подскачащ фургон представляваше водоравна гора от дълги копия. Кръгли щитове се застъпваха на редици, за да оформят коруба на костенурка, обхванала предната част.

Затрополиха, набираха инерция през широките зевове между клиновете — двайсет, петдесет, сто — поклащаха се, но се търкаляха толкова бързо след дългото спускане по склона, че множеството яки воини, които ги бяха бутали, вече тичаха след тях, за да не изостанат.

Фургоните се врязаха във фронта на тежката пехота на Пурпурна ярост.

Облечени в тежка броня тела се затъркаляха под тях и цялата формация „трион“ се разкъса... а гологърдите фанатици, возещи се на тези фургони, започнаха да се хвърлят от тях на всички страни с демонски крясъци.

Биват се взря невярващо в сцената, после отсече:

— Тежката на Занаятчийски, напред, в полумесец. И да са готови да прикрият оттеглянето.

Адютантът до нея я зяпна.

— Оттегляне Ли, Атри-Преда?

— Чухте ме! Сигнал за общо отстъпление и Пурпурна ярост да се оттегля! Бързо, докато не са ги изклали до един!

Чу тропота на още фургони, този път вдясно.

— Сигнал за общо отстъпление!

Зазвучаха рогове.

Викове зад нея.

— Атака по обоза! Атака...

— Тихо! Мислите ли, че едуриите не могат да се справят с това?

Молеше се Брол Хандар да успее. Без запасите тази кампания беше обречена. „Без запасите изобщо няма да можем да се оттеглим до Дрийн. Блудния да ни пази, надхитрена бях на всеки ход...“

А ревът зад нея се извисяваше, надмогваше врявата в долината долу. Със свито от страх сърце, тя обрна коня и препусна към платформата на сигналистите.

Останалите ѝ резервни части бяха обърнали фронта. Тя видя един офицер, който препускаше между две от каретата, и пришпори

коня си да го настигне.

— Какво става там, в името на Блудния? — викна му.

Далечни крясъци, воня на дим...

Той я погледна, лицето му под шлема бе пребледняло.

— Демони, Атри-Преда! Маговете ни ги гонят...

— Какво?! Да се върнат веднага! Веднага!

Брол Хандар седеше на седлото си сред осем бойни главатари арапай, четирима магьосници и К'риснан Ден-Рата. Двете хиляди пехотинци — воини Тайст Едур, категоризирани по ледерийската военна терминология като полутежка до лека пехота — бяха подредени в осем карета, в пълно снаряжение, и чакаха заповед.

Лагерът на обоза се беше проснал на широк полегат склон на хиляда и петстотин разтега на запад. От мястото си Надзорникът можеше да види болничните палатки, издигнати от отсамната страна, платнените им стени белееха на утринната светлина. Над друг хълм, на север от обоза, кръжаха два ястреба, може да бяха и орли. Иначе небето бе пусто — тъмносин купол, който бавно изсветляваше, докато слънцето се издигаше все по-нависоко.

Пеперуди прелитаха сред дивите жълти цветя. Крилата им наподобяваха точно цвета на цветята, осъзна Брол изненадан, че не е забелязал тази подробност досега. „Природата разбира от маскиране и измама.“ Тайст Едур бяха схванали добре тези истини — сиви като сенките, от които бяха родени, сиви като дървесните стволове сред сумрачните лесове на своя свят; сиви като пелените от сумрак.

— Какво сме пропуснали? — промълви той.

Един от бойните главатари на арапайте — Преда — извърна покритата си с шлем глава; нашареното му с белези лице остана скрито в сянка под ръба на шлема.

— Надзорник? Заехме позиции, както заповядахте...

— Не това — прекъсна го Брол Хандар, необяснимо раздразнен.

— Каква е охраната при лагера?

— Четиристотин смесена пехота — отвърна воинът и сви рамене. — Тези ледерии са наистина самоуверени.

— Върви със смазващото превъзходство — обади се друг от арапайте.

Първият Преда кимна.

— Добре помним, приятелю, изненадата на лицата им, когато ги разбихме извън Ледерас. Сякаш изведнъж светът разкри, че не е такъв, какъвто винаги са вярвали. — Воинът се изсмя дрезгаво. — Твърде увлечени бяха да го отричат, за да се приспособят, когато най се налага.

— Спрете — отсече Брол Хандар. — Силите на Атри-Преда са влезли в бой с оулите — не чувате ли? — Вгледа се на изток и примижка. — Вижте практа. — Отново се обърна към първия Преда. — Вземи две кохорти и бързо към лагера. Четиристотин ледерии не са достатъчно.

— Надзорник, а ако ни призоват за подкрепление на Атри-Преда?

— Ако ни призоват, този ден е загубен. Чу заповедта ми.

Преда пришпори коня си към строените воини Едур.

Брол Хандар изгледа за миг К'риснана до себе си. Съществото седеше изгърбено на седлото — приличаше на накокошинена врана. Беше закачулен, несъмнено за да прикрие уродливото си обезобразено, красиво някога лице. Син на племенен вожд, превърнат в ужасяващ образ на хаотичната сила, пред която се кланяха сега Тайст Едур. Видя го как потръпна.

— Какво те глажди? — попита го строго.

— Всичко. Нищо. — Отговорът излезе гъгниво от осакатеното гърло. Звукът на болката — упорит и неподатлив.

— Казвай!

Ново потръпване, което трябваше да мине за свиване на рамене, осъзна Брол.

— Стъпки по мъртва земя.

— Бойна оулска част?

— Не. — Закачулената глава се извърна, скритото в сянка лице се озова срещу Надзорника. — По-тежки.

И изведнъж Брол Хандар си спомни огромните ноктести дири в онзи двор с разрушената къща.

— Къде?

Дълга пауза, след това К'риснан посочи с кривопръстата си ръка...

Към лагера на обоза.

Откъдето изригнаха писъци.

— Кохорти, в бърз ход! — изрева Брол Хандар. — К'риснан, ти и магьосниците ти — с мен! — И пришпори коня си.

Видя напред, че арапаят Преда, поел с двете кохорти, вече дава команда на бойците да тичат.

Пред тях се извиси мучене на изплашени волове и рев на мулета, тъжни и безпомощни над грохота на касапницата. Падаха палатки, откъснати въжета плющаха във въздуха. Хора бягаха от лагера, тичаха с все сила на север...

... където ги очакваше оулска засада. Надигнаха се от високите треви. Стрели и копия засвистяха във въздуха. Западаха тела, диваците нададоха бойни викове и се втурнаха напред с копия, брадви и мечове.

„Нищо не може да се направи за тях... Трябва да спасим запасите си...“

Препуснаха с все сила към редицата болнични палатки.

Звярът, който скочи точно пред тях, наистина беше демон — образ, който се впи като нокти в ума му — шока от разпознаването. „Нашият древен враг — това трябва да е — едурите не могат да забравят...“

Главата — издадена напред върху гъвкав дълъг врат, широка челюст, оголени остри дълги като ками зъби. Масивни мищци зад врата, дълги мускулести ръце с огромни извити мечове на мястото на дланите. Тичаше срещу тях, приведен напред на огромните си задни крака, грамадната опашка изпъната назад за баланс... И изведнъж се озова сред тях.

Зацвилиха коне. Брол се озова вдясно от демона, почти в обсега на свистящите като коси остриета, и се облечи от ужас, когато главата на влечугото се изпъна рязко напред, челюстите се стегнаха около врата на кон, затвориха се, захапаха, дръпнаха, плисна кръв, устата все още бе пълна с мясо и кост, гръбнакът на коня лъсна от ужасната рана, нанесена от чудовищните челюсти. Едно от остриетата посече през кръста магьосника на гърба на коня. Другият меч замахна надолу, вряза се през бедрото на друг маг, през седлото, след това в рамото на коня, премаза лопатка и ребра. Животното рухна, а ездачът — с отсечен крак, от който шуртеше кръв — се килна, падна на земята и копитото на друг обезумял кон се заби в извърнатото му лице.

Конят на Надзорника като че ли се бълсна в нещо, двата му предни крака поддадоха и Брол изхвърча над врата му. Удари се в

земята, превъртя се, падна върху ятагана... Беше ги помела опашката на демона.

Чудовището се обръща да ги нападне.

Кипнала вълна от магия изригна на пътя му, заиздига се, набираше сила.

И демонът изчезна от погледа на Брол.

Нещо затули слънчевата светлина...

... демонът — във въздуха, извит в дъга над гребена на магията на К'риснан, после надолу, с изпънати нокти на задните крака. Единият сграбчи друг от маговете, притисна под невъзможен ъгъл главата му, дори конят рухна под тази смазваща сила, краката му се скършиха като съчки. Другият крак се изпъна мълниеносно към К'риснан и със забърсващ удар го изхвърли от гърба на тичащия кон, пръстите се вкопчиха в конската задница, преди животното да успее да се измъкне, ноктите се забиха дълбоко, разкъсаха месото и оголиха — сред кървав фонтан — костите.

Конят се срути в ужасен гърч, при който запраща ребра — на три крачки от лежащия на земята Брол. Той видя бялото в очите на животното — шок и ужас, взора на самата смърт.

Понечи да се надигне, но нещо не беше наред с левия му крак — беше странно натежал, подгизнал в заплетените лепкави треви. Той го погледна. Червен от бедрото надолу — собственият му ятаган беше отворил дълбока кървава рана, свършваща точно над коляното.

Смъртоносна рана. Кръвта бликаше като фонтан. Брол Хандар зяпна невярващо към небето. „Убих се сам.“

Чу тътена на демонските крака — чудовището се отдалечаваше. После други стъпки, на тичащи воини. Обкръжиха го, с извадени оръжия. Свирепи лица крещяха думи, които той не можеше да разбере, звуците глъхнеха, отдръпваха се — фигура някаква идваше към него, закачулена, кръв капеше от носа ѝ — единствената част от лицето, която се виждаше — разкривена ръка се протегна към него... И Брол Хандар затвори очи.

Щом се озова между две части от резервната средна пехота, Атри-Преда Биват дръпна юздите на коня. Занаятчиите бяха вдясно, Харидикт — отляво.

Видя как никакво влечугоподобно изчадие се вряза в редиците им — войниците сякаш се стапяха по пътя му, други политаха във въздуха сред гейзери кръв — ноктестите ръце на зяра сечаха надясно и наляво. Черен, съвършено балансиран на двата си массивни задни крака, демонът раздираше пътека право в ядрото на гъсто струпаното каре...

Чудовището се пресегна с две ръце, сграбчи някого — воин? маг? — вдигна го високо във въздуха и го скъса, както дете скъсва сламена кукла.

По-натам, в най-южната част, седемстотин и петдесетте души полутежка пехота от Търговците вече представляваха гмеж от трупове и издъхващи войници.

— Магия! — изкрешя тя и обърна коня към частта на Занаятчиите вдясно — да потърси мага в средата им.

Облаци прах привлякоха погледа ѝ — откъм лагера. Легионът на Едур не се виждаше никъде — бяха се втурнали да бранят лагера. „Срещу още такива демони?“

Демонът изскочи от карето и се понесе на юг от вече отстъпващата част на Харидикт. Двама магове затичаха след него, спряха и закрещяха заклинания.

Демонът зави наляво, вместо да продължи атаката, и побягна покрай частта, която току-що бе разпердущинил, поставяше я между себе си и чародейството, което вече изригваше отприщено с грохот изпод земята пред маговете.

Скоростта на чудовището беше смайваща.

Биват чу как ритуалът запращя и замря и викна:

— Проклети да сте! Поразете го!

— Ама войниците...

— Забавихте се! — Видя един Преда от Харидикт. — Изтегли всички резерви зад маговете! На север, глупако — сигнал за строй! Кадър, дръжте проклетата магия в готовност!

— Готови сме, Атри-Преда!

Смразена въпреки изгарящия зной, Биват обърна коня си и препусна към долината. „Надхитрена съм. Дърпах се отвсякъде, свивах се, реагирах... Червена маско, тази битка е твоя.“

„Но ще те хвана накрая! Заклевам се.“

Видя, че бойците ѝ се оттеглят в ред. Червената маска, изглежда, бе доволен — нямаше да се остави да го привлекат извън долината, дори с демонските му съюзници...

Лагерът. Трябваше да върне войниците си в проклетия лагер... „Дано едурът да отбие атаката. Дано Брол Хандар да не е забравил да мисли като войник.“

„Дано да се справи по-добре от мен днес.“

„Брегът е сляп за морето. Все едно да кажеш, че луната завинаги е избягала от нощното небе.“ Премръзнала, изтощена, Ян Товис яздеше с тримата си войници по равния тесен път. Гъсти горички от двете страни, листата черни там, където лунната светлина не достигаше, бреговете високи и стръмни, свидетели на древността на този път до брега, с противящите се коренища, чорлави като вещици, чворести и капещи във влажния мрак. Камъни чаткат под копитата, бяла пара от конските ноздри, приглушено подрънкане на броня. Зората бе все още на две камбани напред.

Сляп за морето. Морският глад бе ненаситен. Истината за това можеше да се види в безкрайното му глозгане на брега, можеше да се чуе в жадния му глас, можеше да се открие в горчивата отрова на вкуса му. Шейките знаеха, че в началото светът е бил само море и че в края ще е същото. Водата се повдига, погъща всичко — и това бе неизбежна съдба, на която шейките бяха безпомощни свидетели.

Битката на брега винаги е била, беше и сега битката на нейния народ. Островът, който някога беше свещен, бе осквернен, превърнат във вонящ затвор от ледериите. „Но вече е освободен отново. Много късно.“ Преди поколения тук беше имало провлаци, свързвали многобройните острови на юг от Разлива. Вече ги нямаше. Самият Остров се издигаше от морето висок и скалист, с един-единствен залив. Такъв бе умиращият свят.

Сред шейките често се бяха раждали целунати от демон деца. Някои биваха избрани от Сборището и научени на Старите заклинания; останалите ги хвърляха от скалите на жадното море. Дар от смъртна кръв — мигновено, жалко утоляване на глада му.

Тя не случайно бе избягала преди години. Благородната кръв в жилите ѝ я изгаряше като отрова, варварското наследство на народа ѝ я

смазваше със срама и вината. Със суровата жизненост на младостта, тя бе отказала да приеме варварската жестокост на предците си, отказала бе да прегълтне втръсващия, задушаващ нихилизъм на самоналоженото престъпление.

Цялото непокорство в нея се бе заличило, когато бе видяла с очите си раждането на целунато от демон дете — ноктестите длани и стъпала, люспестото издължено лице, закърнялата опашка, гърчеща се като безглав червей, зловещо зелените очи. Ако само ноктести ръце и ходила бяха белязали демонското семе, Сборището щеше да избере това новородено, защото истинска сила се криеше в демонската кръв, когато не повече от една капка се влече в детските жили. Повече от това — и новороденото беше изчадие.

„Бебета-уроди, пълзящи в тинята на морското дъно, ноктите им драшят в тъмното. Легионът на морето. Армията, която ни чака.“

Семената съзряваха в пенестите вълни, поколения след поколения. И изхвърлени на брега, потъваха в земята. Обитаваха сред живи същества — жертва и плячка; обвързани в растения, полепнали по стръковете на тревите, по листата на дърветата — от тези семена не можеше да се избяга: друга горчива истина сред шейките. Щом намереха женска утроба, където вече израства дете, семената отнемаха съдбата му. В търсене на... нещо. Ала постигаха само форма, противна на онова, което е човешко.

Демоните били чисти някога. Раждали своя си вид, свят на майки и чеда. Семената, обитаващи морето, намирали демонски утроби. Така било до войната, погрижила се коремите на онези майки да бъдат разпрани, да се разпръсне онова, чието място не било в този свят — семената, които дори морето се мъчело да отхвърли. Война на избиване — но демоните намерили начин да оцелеят. До ден-днешен. В пяната на приливните езера, в грохота на разбиващите се вълни. Изгубени, но не и победени. Изчезнали, но решени да се завърнат.

Да потърсят вярната майка.

И тъй, вещиците бяха останали. Ян Товис бе повярвала, че Сборището е унищожено, съкрушен и заличено — ледериите добре знаеха, че съпротивата на тиранията се подхранва в училища на вярата, предавана от вгорчени жреци и жрици, от старци, решени да проникнат в душите на младите, да ги използват като оръжия, да ги захвърлят, щом се прекършат, да ги оплатят мелодраматично, щом

загинат. Жреци и жрици, чиято версия на вярата оправдаваше злоупотребата със собствените им поклонници.

Раждането на жречество, разбрала бе вече Ян Товис, налагаше йерархия над благочестивостта, сякаш правилата на робството бяха помеки там, където такава схема — загърната в мистично познание и учение — придаваше на живота на жрец или жрица по-голяма стойност и добродетел от стойността на живота на невежкото простолюдие.

През годините на ледерийското си образование Ян Товис беше разбрала как появата на „заклинателите“ — или магьосниците и вешниците — въщност е регрес при шейките, връщане назад от истинското познание за бога, който беше брегът. Хитрост и светска амбиция, криенето на святото познание от онези, които така и няма да бъдат инициирани — тези неща не бяха по волята на брега. „Не, само основа, което са искали магьосниците и вешниците.“

„Ноктестите ръце и крака въщност са само иконични.“

Но силата идваше с демонската кръв. И всяко дете, родено с такава сила и оставено да оцелее, биваше инициирано — и тази сила ставаше изключителна.

Ледериите в своето завоевание над шейките бяха извършили погром над Сборището.

И се бяха провалили.

С цялото си същество Ян Товис съжаляваше, че не бяха успели.

Шейките бяха свършили като народ. Дори войниците от нейната част — всеки подбран грижливо през годините въз основа на шейкските останки в кръвта им — въщност бяха повече ледерии, отколкото шейки. В края на краищата тя не бе направила много, за да събуди кръвното им наследство.

„Но все пак ги избрах, нали? Исках верността им, извън онази, която всеки ледерийски войник проявява към своя или своята Атри-Преда.“

„Признаяй си го, Здрав. Сега ти си кралица и тези войници — тези шейки — го знаят. И това е, което търсеше в дълбините на своята амбиция.“ Сега явно трябваше да се изправи лице в лице срещу истината за тази амбиция, раздвижването на знатната ѝ кръв — търсенето на полагащото ѝ се превъзходство, на *правото* ѝ. Вече не беше Здрав — беше Сумрак.

„Какво е довело брат ми на брега? Като шейк ли е яздил насам, или като ледерийски Оръжейник на Дреш-Преда?“ Усети, че не може да повярва на собствения си въпрос. Знаеше отговора, той се забиваше като нож в душата й. „Брегът е сляп...“

Продължиха да яздят в тъмното.

„Никога не сме били като нереките, тартеналите и другите. Можехме да вдигнем армия срещу нашествениците. Вярата ни в брега не съдържа голяма сила, защото е вяра в променливото, в превращението. Бог без лице, но с всякакво лице. Нашият храм е ивицата пясък, където се води вечната война между суша и море, храм, който се вдига само за да рухне. Храм на звук, на мириз, на вкус и сълзи на върха на пръста.“

„Сборището ни изцеряваше рани, очистваше болести и убиваше бебета.“

„Тартеналите гледаха на нас с ужас. Нереките избиваха народа ни из горите. За фередите ние бяхме детекрадци в нощта. Оставяха ни комати хляб по пъновете, все едно сме врани.“

„На този народ, на тези шейки... сега съм кралица.“

И мъжът, който трябваше да е нейният съпруг, я чакаше. На Острова.

„Блудния да ме вземе, нямам сили за това.“

Конските копита зацепаха през локви — наближаваха брега. Напред сушата се извиси отново — стара някаква граница на прилива, широк вал от огладени камъни и чакъл в песъчливата глина — глината, която се превръщаше под тежестта на времето в шисти, прошарени от камъни. В тези шисти човек можеше да намери раковини, фрагменти от мекотели, доказателство за многобройните победи на морето.

Дърветата тук бяха по-редки, огънати от вятъра, който тя все още не можеше да усети на лицето си — безветрие, което я изненада, предвид сезона. Миризът на брега тежеше във въздуха, неподвижен и дущен.

Забавиха ход. От невидимото все още море нямаше нито звук, нямаше го дори шепота на леките вълни. Сякаш светът от другата страна на хребета беше изчезнал.

— Тук има следи — каза един от воиниците, когато спряха над склона. — Ездачи. Движат се покрай брега, на север и на юг.

— Все едно, че преследват някого — отбеляза друг.

Ян Товис вдигна облечената си в метална ръкавица ръка.

Коне на север. Яздеха в тръс, към тях.

Поразена от внезапен, почти суеверен страх, Ян Товис рязко свали ръка и войниците ѝ извадиха мечовете. Тя посегна за своя.

Първият от ездачите се приближи.

Ледериец.

Ян Товис издиша облекчено.

— Стой, войник!

Неочакваната команда явно стресна ездача и тримата зад нея. Копита застъргаха по чакълестия бряг.

Снаряжени бяха като за бой — плетени ризници, черните пръстени лъщяха, забралата на шлемовете бяха спуснати. Водачът им държеше брадва с дълга дръжка. Тези зад него стискаха пики с широки назъбени остриета все едно бяха тръгнали на лов за глиган.

— Аз съм Атри-Преда Ян Товис.

Водачът кимна и отвърна:

— Йедан Дериг. Оръжейник. Цитаделата Боарал.

Тя се поколеба.

— Страж.

— Сумрак — отвърна той. Макар и в тъмното виждам, че си ти.

— Трудно ми е да го повярвам — ти избяга...

— Избягах ли, кралице?

— От Дома на нашата майка, да.

— С баща ти не се разбирахме, Сумрак. Ти едва беше проходила, когато те видях за последен път. Но това е без значение. Сега виждам в лицето ти онова, което видях тогава. Не мога да го съръкam.

Тя въздъхна и слезе от коня.

Другите я последваха. Йедан кимна и двамата с Ян Товис се отдалечиха малко. Застанаха под най-високото дърво близо до хребета — съсухрен бор. Заваля лек дъжд.

— Току-що идвам от Цитаделата — каза тя. — Твойт Дреш направи опит да избяга от арест и е мъртъв. Или скоро ще бъде. Говорих с вешниците. Ще има Тайст Едур, от Ренис, но докато пристигнат, разследването ще е приключило и ще трябва да се извиня, че са си губили времето.

Йедан замълча. Забралото скриваше лицето му, но се виждаше как брадата му помръдва — като че ли си говореше нещо наум.

— Страж — продължи тя, — ти ме нарече „кралица“ пред своите войници.

— Те са шейки.

— Разбирам. Значи ти си тук... на брега...

— Защото аз съм Стражът, да.

— Титлата е без значение — каза му по-рязко, отколкото искаше.

— Почетна, някаква древна останка...

— И аз вярвах в същото — прекъсна я той. „Като по-голям брат, проклет да е.“ — Допреди три нощи.

— Защо си тук тогава? Кого търсиш?

— Иска ми се да можех да ти отговоря ясно. Не съм сигурен защо съм тук. Знам само, че съм призован.

— От кого?

Той сякаш помисли отново, преди да отвърне:

— От брега.

— Разбирам.

— Колкото до това кого — или какво — търся, изобщо не мога да кажа. Дошли са чужденци. Тази нощ чухме за тях, но колкото и да язделем, колкото и бързо да пристигнем, не намерихме никого. Никакъв знак — никакви следи, нищо. И все пак... те са тук.

— Може би са призраци?

— Може би.

Здравец бавно се обърна.

— От морето?

— Пак казвам. Никакви следи по брега. Сестро, откакто сме дошли, въздухът е неподвижен. И въздишка няма. Ден и нощ брегът е бездиханен. — Той погледна нагоре. — Виж този дъжд сега — за първи път.

Мърморене откъм войниците привлече вниманието им. Бяха се обърнали към билото, шест застинали призрачни фигури, проблясъщи по метал и кожа.

Отвъд билото просветващо и гаснеше треперливо сияние.

— Това е — промълви Йедан и тръгна натам.

Ян Товис го последва.

Закатериха се през хлабави камъни, голи клони и корени, добраха се до възвишението. Шестимата войници идваха зад тях. Излязоха на пясъчната ивица.

И спряха, взрени към морето.

Кораби.

Редица кораби, всички далече в морето. Редица, изпъната на север и на юг.

И всички горяха.

— Блудния да ни благослови — прошепна Ян Товис.

Стотици кораби. Горяха.

Пламъци играеха над затаената вода, вдигаха се стълбове пушек, огрени отдолу като огромни въглени в огнището на черното небе.

— Не са ледерийски кораби — каза Йедан. — Нито едурски.

— Да — прошепна Ян Товис. — Не са.

„Дошли са чужденци.“

— Какво означава това?

Във въпроса се таеше искрен страх и Ян Товис се обърна да погледне войника, който го изрече. Беше уморен, оранжевият отблъсък на далечните огньове играеше по лицето му.

Погледна отново корабите и каза:

— Дромони.

Сърцето ѝ биеше силно в някаква трескава възбуда, странно помръкнала от злоба и... дива радост.

— Какво е това име? — попита Йедан.

— Познавам ги — тези носове, такелажа. Нашето търсене — на далечен континент. Империя. Избихме стотици — хиляди — нейни поданици. Сблъскахме се с техните флоти. — Помълча няколко мига, после се обърна към един от войниците. — Тръгвай към цитаделата. Погрижи се Дрешът да е мъртъв. Отрядът да тръгне незабавно — ще се срещнем с вас на север от Ренис на крайбрежния път. А, и вземете с вас онези проклети вещици.

Йедан я погледна.

— Какво...

Тя го прекъсна с жестока усмивка.

— Ти си Стражът. Твоята кралица се нуждае от теб. Тръгваш с нас, Йедан. С твоите бойци.

Брадатата челюст се стегна:

— Къде?

— На острова.

— А ледериите и техните господари? Трябва да ги предупредим.

Взряна в горящите в морето кораби, тя почти изръмжа:

— Ние убихме техни поданици. И те явно няма да го простят. Блудния да ги вземе ледериите и едурите. — Обърна се рязко и тръгна към коня си. Другите тръгнаха след нея. — Непознати ли, Йедан? Не и за мен. Те ни преследваха. — Метна се на коня и го подкова към пътеката на север. — Оставихме данък в кръв. Малазанска кръв. — „И изглежда, че те няма да го простят.“

„Те са тук. На този бряг.“

„Малазанците са на нашия бряг.“

ТРЕТА КНИГА ПРЪСТИТЕ НА ДУШАТА

*Нетърпеливи сме
да отречем тоз свит
в душите звяр
но чисто същество това е
и с поглед плах
безумните ни престъпления следи
треперещо
във клетката
на нашата жестокост*

*ще взема
аз за себе си и твоята съдба
във ето тез ръце
на звяра добродатта да поправи
мечти разбити —
неокована свобода и необвързан
дълъг бяг —
ще се звярът смърт
когато аз убивам.*

*И в опрощение
различията премълчани
дариха на ръцете
неоправдана свобода
и виж как чиста е
кръвта за разлика от твоята
и смъртната усмивка
на зверското ти зъбене грози*

*лицето ти
това ни отличава
в душите си
ведно сме окованы
със моя зяр
тъй както подобава
кой воденият е и кой водачът
такъв въпрос
не се задава
от очарования и невинния.*

Псе в улицата
Изповеди
Тайбал Фередикт

13.

Кил и половин корпус остана от корабната развалина, където ние, корабокрушенците, се сбрахме, а щормът на предната нощ остана като храчка във въздуха, щом слязохме там, сред оглозганите ребра на трюма.

Чух тихия мълвеж на не една молитва, ръце се въртяха из въздуха, за да прогонят това и онова, тъй както подобава на душата в нужда, чийто разговор със страхът безспорно е зachenат в детството. И ако можех да си спомням своя, аз също щях да съм склонен да подражавам на бягството от ужаса.

Но можех само да се вгледам в онази щедра жътва на рачи скелети, в дяволчета опашати с човешки лица, в ястrebовите им нокти и всякакви още странни щрихи, придаващи съвършен детайл на яркия слънчев кошмар.

Нищо чудно, че в онзи ден прокълнах морето. Бурята и разбитият кораб бяха вдигнали пренечестива орда и — о, колко още гъмжаха безспорно на този проклет остров.

И стана тъй, че тъкмо аз изрекох тогава пренеприятните объркани думи: „Май не всички дяволи могат да летят.“

При все това едва ли бе сериозна причина да си избода очите, нали?

Тобор Слепия от Разлива

— Е на това, приятели, му се вика красива жена.

— Ако така ги харесваш.

— Че защо пък да не ги харесвам тъй, гробар проклет? Работата е, че, а то винаги тъй става, нали, вижте с какъв нещастен катил е. Ей такива неща не мога да си ги обясня. Можеше да има когото си ще от нас тука. Можеше мен да има даже. Но не, ей я на, седи там с оня куц,

еднорък, едноух, едноок и безнос говедарски пес. В смисъл, като говорим за грозно — ей ви грозно.

Третият мъж, който още не беше проговарял, го изгледа скришом, огледа спълстената рошава като птиче гнездо коса, щръкналите като лопати уши, опулените очи и шарените петна, белези от огън по лицето, което му напомни за смачкана кратуна. Потаен и кратък бе този поглед и Троутслитър бързо извърна очи. Последното, на което държеше, бе да избухне в един от своите странни и будещи тревога смехове, от които всички сякаш замръзваха.

„По-рано смехът ми изобщо не звучеше така. Сега плаши дори и мен.“ Е, да, гълтнал беше от мазните пламъци и това бе направило нещо лошо с гласа му. Увреждането се разкриваше само когато се разсмееше, а както помнеше, в месеците след... всичко онова... не беше имало много поводи за смях.

— Ето ви го и кръчмаря — отбеляза Детсмел.

Лесно беше да си говорят за какво ли не, след като никой освен тях тук не разбираше малазански.

— Още един лапнал по нея — каза с презрителна усмивка Балм.

— Но с кого седи тя? Гуглата да ме вземе, не го разбирам.

Детсмел бавно се наведе над масата и грижливо си наля отново в половницата.

— За доставката на бурето е. На Брулиг. Май красавеца и умрялата хубавица са си предложили услугите.

Опулените очи на Балм се опулиха още повече.

— Не е умряла! Ще ти кажа какво е умряло, Детсмел — онът удавен в локва червей между краката ти!

Троутслитър изгледа накриво ефрейтора. „Ако така ги харесваш“, беше казал. От гърлото му се изтръгна полуприглушен хрип, който накара двамата му приятели да потръпнат.

— За какво, в името на Гуглата, се каниш да се смееш? — изръмжа Балм. — Просто недей. Заповед.

Троутслитър прехапа език. Сълзите замъглиха за миг погледа му, щом болката заподскача из черепа му като камъче във ведро. Онемял, той поклати глава. „Да се смея? Не и аз.“

Сержантът отново гледаше сърдито Детсмел.

— Умряла? Хич не ми прилича на умряла.

— Появярай ми — отвърна ефрейторът, след като отпи дълбоко и се оригна. — Вярно, прикрива го добре, но е умряла преди доста време.

Балм се беше изгърбил над масата, чешеше спълстената си коса. Корички се сипеха и падаха като олющена боя по тъмното дърво.

— Богове долни — прошепна. — Може би някой трябва да... не знам... може би... да ѝ каже?

Останалите почти без косъм вежди се вдигнаха.

— Извинете, мадам, имате външност, за която да умре човек, и предполагам, че сте направила и точно това.

Нов грак от устата на Троутслитър.

Ефрейторът продължи:

— Вярно ли е, мадам, че идеалната коса и скъпият грим могат да скрият всичко?

Задавен вряськ от Троутслитър.

Извърнаха се глави.

Детсмел удари нова глътка, да подгрее.

— Странно, не *приличате* на умряла.

Пискливият кикот изригна.

А когато заглъхна, в кръчмата цареше пълна тишина, чуваше се само дрънченето на търкаляща се по пода изпусната халба.

Балм изгледа Детсмел с яд.

— Ти го направи това. Просто продължаваш да ръчкаш. Още една дума от теб, капрал, и ще си по-умрял и от нея.

— Какъв е този аромат? — попита Детсмел. — А, да. Есенция от гнило.

Бузите на Балм се издуха, лицето му изведнъж придоби странно лилав цвят. Жълтите му очи изглеждаха готови да изхвръкнат от орбитите.

Троутслитър се опита да стисне очи, но образът на сержантата изригна в ума му и той се закикоти в шепи и се озърна безпомощно.

Вниманието на всички вече бе приковано в тях. Никой не говореше. Дори красивата жена, влязла с онзи сакат тъпак, и самият тъпак — чието единствено око лъщеше изпод гънките на свирепо намръщеното чело — се бяха спрели, застанали от двете страни на бурето с ейл, което им бе донесъл кръчмарят. И самият кръчмар, зяпнал Троутслитър с увиснало чене.

— Е — отбеляза Детсмел, — отиде ни престижът на гадняри. Нашият Троути надава любовния си зов — дано да няма пуйки на този остров. А ти, серж — главата ти изглежда готова да избухне като граната.

— Вината беше *твоя*, кучи сине! — изсъска му Балм.

— Едва ли. Както виждаш, аз съм спокоен. Макар и донякъде притеснен от компанията си, уви.

— Добре, сега ще те прецакаме и тебе. Гуглата знае, Джилани е адски по-хубава от...

— Да, но тя случайно е жива, сержант. Изобщо не е твоят тип.

— Не знаех!

— Е на това му се вика жалко признание, нали?

— Чакай малко — намеси се най-сетне Троутслитър. — Аз също не можах да разбера за нея. — Вирна пръст срещу ефрейтора. — Поредното доказателство, че си проклет некромант. Не, зарежи я тая списана физиономия, вече не ни минава. Разбра, че е мъртва, защото можеш да ги надушиш, точно както подсказва името ти. Всъщност бас слагам, че точно затова Брейвън Тут ти даде името — на него нищо не му убягва, нали?

Шумът наоколо бавно се съживяваше, съпроводен от немалко жестове „зло да бяга“, столове заскърцаха назад по мръсния под и гостите набързо се изнлизиха през изхода.

Детсмел отпи още ейл. Без да отвърне нищо.

Мъртвата и спътникът й тръгнаха навън — той закуцука след нея, като се мъчеше да закрепи бурето на рамо.

— Ей ги, че си тръгнаха — изсумтя Балм. — Типично, нали? Тъкмо когато сме в пълен състав.

— Не се притеснявай, серж — каза Детсмел. — Всичко е под контрол. Макар че ако и кръчмарят реши да ги последва...

Троутслитър изсумтя.

— Ако го направи, ще съжали. — Стана и оправи промазаното против дъжд наметало на морската пехота. — Късметлии сте двамата, седите си тук и си трупате тълстини на задниците. Знаете ли, че навън е адски студено?

— Отбелязвам си всички неподчинения — изръмжа Балм и се почука по главата. — Ей тука.

— Е, това е облекчение — отвърна Троутслитър. И излезе.

Шейк Брулиг, тиран на Втори девически форт, крал-претендент на Острова, се смъкна на стола на стария префект на затвора и изгледа сърдито изпод тежките вежди двамата чужденци на масата до вратата на стаята. Играеха поредната си проклета игра. Ашици, издължена дървена купа и оскубани врански пера.

— Две подскачания ми носят печалба — каза единият, макар Брулиг да не беше много сигурен за това — схващането на език крадешком не беше лесна работа, но той открай време беше добър с езиците. Шейкски, ледерийски, Тайст Едур, фентски, търговската реч и на мекрос. А сега — и откъслеци от този... този малазански.

Точният момент. Бяха му го отнели, толкова лесно, колкото му бяха взели ножа и бойната му брадва. Чужденци, влезли в пристанището — не толкова много на борда, че да събудят голямо притеснение, или така поне изглеждаше. Освен това точно тогава си имаше достатъчно неприятности, с които да се оправя. Море, пълно с планини от лед, понесли се право към Острова, по-застрашителни от всяка флота или армия. Казаха, че могат да се погрижат за това — а той си беше жив удавник.

Кралят-претендент на Острова, премазан на дъното под безчувствения лед. Лице в лице с онзи вид истина, която се беше вкопчила в платното му като драконски нокти. След всичко, което бе направил...

Точният момент. Вече се чудеше дали тези малазанци не бяха докарали леда. Да го пуснат по дивото сезонно течение само за да могат да пристигнат една стъпка преди него и да предложат да го отбият. Изобщо не им беше повярвал, но отчаянието бе проговорило със собствения си глас. „Направете го и ще бъдете мои царствени гости толкова дълго, колкото пожелаете.“ Бяха се усмихнали на това предложение.

„Глупак съм. И по-лошо.“

И сега две жалки отделения властваха над него и над всеки проклет обитател на този остров, и той не можеше да направи нищо. „Освен да крия истината от всички. А това става много по-трудно с всеки ден.“

— Печалбата е в нощите, вземи ашик, и толкова — каза другият войник.

Да бе.

— Плъзна се, когато вдиша — видях го! Мамиш!

— Не съм дишал.

— Да бе, ти си проклет от Гуглата труп, нали?

— Не, просто не вдишах, когато каза, че съм вдишал. Виж, в нощите е, отричаш ли?

— Чакай да погледна по-добре. Ха, не е!

— Ти ей сега издиша и го измести, проклет да си!

— Не издишах.

— Да бе, и не губиш, нали?

— Само защото губя не значи, че съм издишал точно тогава. И виж, не е в нощите.

— Чакай само аз да дъхна...

— Тогава аз ще въздъхна!

— Печелившите дишат. Губещите въздишат. Следователно аз печеля.

— Е, то за теб маменето е толкова естествено, колкото дишането, нали?

Брулиг бавно измести вниманието си от двамата при вратата и се загледа в третия войник в стаята. В името на Сборището, каква красавица. Такава тъмна, вълшебна кожа и тези леко дръпнати очи... просто сияха със сладка подкова — проклет да е, всички загадки на света се таяха в тези очи. И тази уста! Тези устни! Ако можеше само да се отърве от другите двама... и може би да ѝ отнеме опасните ножове — е, тогава щеше да реши загадките точно както тя го искаше.

„Аз съм кралят на Острова. Скоро ще съм. Още една седмица само и ако никоя от кучките дъщери на мъртвата кралица не се появи дотогава, всичко се пада на мен. Крал на Острова. Почти. Много скоро ще използвам титлата, да. А коя жена не би оставила жалкия войнишки живот заради мекото топло ложе на кралска Първа конкубинка? Е, да, това е ледерийският обичай, но като крал мога да си направя свои правила. А ако Сборището не ги хареса, какво пък, ей ги там скалите.“

Един от малазанците на масата подхвърли:

— Внимавай, Мейсан, пак започна да гледа по оня начин.

Мейсан Джилани се изправи като котка в стола си, вдигна гладките си ръце и се протегна така, че гърдите ѝ да изпънат пропритата тъкан на ризата ѝ.

— Докато продължава да разсъждава с объркан мозък, Лоуб, нямаме проблем. — После отново се отпусна и изпъна съвършените си крака.

— Май трябва да му доведем друга курва — каза Лоуб, докато прибираще ашиците в кожена кесийка.

— Не — възрази Мейсан Джилани. — Детсмел едва съживи последната.

„Но това не е истинската причина, нали? — Брулиг се усмихна.
— Не, ти ме искаш за себе си. Освен това обикновено не съм такъв. Избивах някои... неудовлетворености. Нищо повече. — Усмивката му угасна. — Много използват ръцете си, когато говорят. Какви ли не жестове. Странни хора са тези малазанци.“ Той се покашля и заговори много бавно на ледерийски, така както явно имаха нужда.

— Една разходка би ми дошла добре. Трябва да се поразтъпча.
— Намигна на Мейсан Джилани и тя се усмихна разбиращо, което го окуражи достатъчно, за да помръдне в стола си. — Моят народ трябва да ме вижда, нали разбирате? Ако започнат да подозират... е, ако някой знае какво е домашен арест, то това са гражданите на Втори девически форт.

Лоуб отвърна на ужасен ледерийски:

— Чакаш днес да ти донесат бирата, нали? По-добре да изчакаме тук за това. Ще те разходим през нощта.

„Като добра господарка глезненото си пале. Колко мило! А когато си вдигна крака и се изпикая срещу теб, Лоуб, тогава какво?“

Тези войници тук не го плашеха. Другото отделение беше, онова в горната част на острова. Онова с мършавото нямо девойче. Дето се появяваше сякаш отникъде. От вихър светлина — чудеше се как ли щяха да обяснят вещиците този трик. Единственото, което Лоуб трябваше да направи — Лоуб или Мейсан Джилани, или Галт, който и да е от тях — единственото, което трябваше да направят всички те, бе да я извикат.

Синн.

Истински ужас беше оная. Подозираше, че ще му потрябва цялото Сборище, за да се отърве от нея. За предпочтитане с големи

загуби. Сборището имаше обичая да се тълпи около избраните владетели на шейките. „И те вече са на път, като гарвани към труп, само злоба и грак. Разбира се, те не могат да летят. Не могат дори да плуват. Не, ще им трябват лодки, за да ги пренесат през пролива — и то ако Разливът вече не е объркана грамада от лед, на каквото прилича оттук.“

Галт стана, намръщи се от някаква болежка в кръста и се затътри към ценното притежание на бившия префект на затвора — гоблен, заел цялата стена. Избелял от времето — и зацепан в долния ляв ъгъл с петна от чистата кръв на префекта, — гигантският гоблен изобразяваше Първия десант на ледериите, макар че всъщност това не беше колонизиращият десант. Флотата се бе появила на видимост от брега някъде срещу Разлива. Фентски канута бяха излезли навън, за да установят контакт с чуждоземците. Размяната на дарове се беше осуетила, което бе довело до избиването на фентските мъже и последвалото го заробване на жените и децата в селото. Още три селища бяха претърпели същата съдба. Следващите четири, на юг по крайбрежието, бяха изоставени набързо.

Флотата след това бе заобиколила полуостров Садон на северния бряг на Оустьрско море, преплавала бе покрай ръкава Лент и бе влязла в залива Джедри. Град Джедри бе основан на мястото на Първия десант, при устието на река Ледер. Този гоблен, поне хилядагодишен, бе достатъчно доказателство за този факт. Общото убеждение днес беше, че десантът е станал на мястото на самата столица, много нагоре по реката. Странно как се прекрояваше миналото, за да е удобно на настоящето. Урок имаше тук, който Брулиг можеше да използва, щом станеше крал. Шейките бяха народ на провалите, осъдени да не знайт нищо освен трагедия и патос. Стражи на брега, но неспособни да го опазят срещу неуморимия глад на морето. Всичко това трябваше да се... преразгледа.

Ледериите бяха познавали поражения. Много пъти. Историята им на тази земя беше кървава, гъмжаща от предателствата им, лъжите им, безсърдечните им жестокости. На всичко това днес се гледаше като на триумфално и героично.

„Така трябва да вижда себе си един народ. Както и ние, шейките. Ослепителен маяк на този тъмен остров. Когато стана крал...“

— Погледнете това проклето нещо — заговори Галт. — Ето тук, това писмо по ивиците — може да е ерлийско.

— Но не е — измърмори Loуб. Беше разглобил една от камите си. На масата пред него лежаха ефесът, няколко нита и игли, дървена дръжка, увита с кожа, и тънкото острие. В момента като че ли беше затруднен как да ги сглоби.

— Някои от буквите...

— Ерлийският и ледерийският идват от един и същи език — каза Loуб.

Галт го изгледа подозрително.

— Откъде го знаеш това?

— Не го знам, идиот. Просто ми го казаха.

— Кой?

— Иброн, мисля. Или Шард. Какво значение има? Някой, който знае нещата, и толкова. Гуглата да ме вземе, мозъкът ме заболява от теб. И виж тая бъркотия тук.

— Това моят нож ли е?

— Беше.

А после Loуб изведенъж килна глава и каза:

— Стъпки по стълбите.

И ръцете му се задвижиха мълниеносно, и още докато Галт тръгваше към вратата, сглоби ножа и го метна на пътя на Галт, който го хвана с една ръка, без дори да забави ход.

Брулиг се отпусна в стола си.

Мейсан Джилани се надигна и разхлаби двата си ужасни ножа в каниите на бедрата си.

— Жалко, че не си останах при моето отделение — измърмори и направи крачка към Брулиг.

— Седи си кротко.

Той кимна, устата му беше пресъхнала.

— Сигурно е доставката — каза Loуб откъм вратата, докато отключваше, и я откряхна леко, колкото да може да надникне.

— Сигурно, но тия ботуши не стъпват както трябва.

— Не като на лигавия пръдълъ и сина му ли?

— Изобщо.

— Добре.

Лоуб бръкна под масата и извади арбалета. Истински чуждестранно оръжие, изработено изцяло от желязо — или нещо много подобно на ледерийска стомана. Тетивата беше дебела колкото мъжки палец, а стрелата, поставена в жлеба, бе с кръстовиден връх, който щеше да пробие ледерийски щит като брезова кора. Войникът опъна арбалета и застопори спусъка по някакъв начин. След това застана въгъла до вратата.

Когато стъпките в коридора се приближиха, Галт леко отстъпи и направи някакъв жест към Мейсан Джилани. В отговор тя изсумтя и Брулиг чу как зад него се раздра плат, а след миг върхът на един нож се опря между плещките му — забит право през проклетия стол. Тя се наведе към него.

— Бъди добричък и глупав, Брулиг. Познаваме тези двамата и можем да се досетим защо са дошли.

Галт погледна Джилани, кимна й, след това пристъпи към вратата и я отвори широко.

— Е — провлече на ужасния си ледерийски, — това ако не е капитанка и първи й помощник. Толкова бързо свършва пари? Какво кара ви идва с ейл?

Отвън се чу тежко ръмжене.

— Какво каза тоя, капитане?

— Каквото и да е, каза го лошо. — Жена, и този глас... Брулиг се намръщи. Този глас го беше чувал. Върхът на ножа натисна малко подълбоко в гръбнака му.

— Носим ейла на Шейк Брулиг — продължи жената.

— Това добре — отвърна Галт. — Виждаме той носи.

— Шейк Брулиг е мой стар приятел. Искам да го видя.

— Той зает.

— Какво прави?

— Мисли.

— Шейк Брулиг? Сериозно се съмнявам в това — и кой, в името на Блудния, си ти, между другото? Не си ледерий, а и тия твои приятели, дето се мотаят в таверната — никой от вас не е бил и затворник тука. Поразпитах. Вие сте от оня странен кораб, закотвен в залива.

— Ами, то просто, капитан. Ние тук идва и маха всичък лед. Брулиг ни награждава. Почетни гости. Сега му правим компания.

Усмихва се мило и непрекъснато. Ние също мили.

— Мили идиоти според мен — изръмжа мъжът отвън, сигурно първият помощник-капитан. — Хайде, че ми се умориха ръцете — дръпни се настрана и ми дай да го оставя това проклето буре.

Галт хвърли поглед към Мейсан Джилани, а тя му каза на малазански:

— Защо ме гледаш мен? Аз съм тук само да държа езика на тоя увиснал.

Брулиг облиза потта от устните си. „Въпреки че го знам, защо все още действа? Толкова ли съм глупав?“

— Пуснете ги — каза той тихо. — За да мога да ги успокоя и да ги отпратя.

Галт отново погледна към Мейсан Джилани и макар тя да си замълча, явно си съобщиха нещо, защото той сви рамене и отстъпи.

— Идва ейлтът.

Двама души влязоха в залата. Отпред беше Скорген Кабан Хубавия. Което означаваше... да. Бъдещият крал се усмихна.

— Шурк Елале. С един ден не си се състарила, откакто те видях за последен път. И Скорген — оставил това буре долу, преди да си си изкълчил рамото, не ти ли стигат другите недъзи? И го отвори, та всички да пием по едно. О — добави той, като забеляза как двамата оглеждат войниците: Скорген едва не подскочи, като видя Лоуб с арбалета в ъгъла, — това са някои от почетните ми гости. При вратата е Галт. В ъгъла е Лоуб, а тази прелестна дама тук с едната ръка зад стола ми е Мейсан Джилани.

Шурк Елале взе един от столовете до вратата и го издърпа срещу Брулиг. Седна, скръсти крак връз крак и отпусна ръце в ската си.

— Брулиг, побъркано измамно и нещастно копеле! Ако бяхме сами, щях да ти извия мършавия врат тутакси.

— Не мога да кажа, че съм изненадан от неприязънта ти — отвърна Шейк Брулиг, почувстввал се изведенъж комфортно с малазанските си телохранители. — Но знаеш ли, изобщо не беше толкова лошо или грозно, колкото си мислиш. Ти просто изобщо не ми даде възможност да се обясня...

Усмивката на Шурк бе едновременно и красива, и страшна.

— Ти никога не си бил от тези, които се обясняват.

— Човек се променя.

— Това май ще ти е за първи път.

Брулиг се сдържа да свие рамене, тъй като това щеше да отвори гадна цепка в гърба му. Вместо това вдигна ръце с дланите нагоре и каза:

— Да оставим настрана оная история. „Немряща благодарност“ си стои цял и непокътнат в пристанището ми. Стоката е разтоварена и кесията ти е пълна с монети. Предполагам, че те сърби час по-скоро да напуснеш нашия блажен остров.

— Нещо такова — отвърна тя. — Уви, изглежда, ще се позатрудня да получа, хм, разрешение. Заради онзи проклет кораб, най-големия, който съм виждала, дето е блокирал изхода в момента, а и някаква бърза бойна галера пристава на главния кей. Знаеш ли — добави тя с нова усмивка, — това започва да ми прилича на нещо като... хм... блокада.

Ножът се отдръпна от гърба на Брулиг, Мейсан Джилани го прибра в канията и заговори на език, какъвто Брулиг не беше чувал никога.

Лоуб сниши насочения към Брулиг арбалет и ѝ отвърна на същата реч.

Скорген, който беше клекнал до бурето и избиваше чепа с ръка, се изправи и попита:

— Какво, в името на Блудния, става тука, Брулиг?

Нечий глас му отвърна от прага:

— Става това, че капитанът ти е прав. Чакането ни свърши.

Беше Троутслитър — беше се облегнал на рамката на вратата, скръстил ръце. Усмихваше се на Мейсан Джилани.

— Добра новина, нали? Сега можеш да си направиш сладките чупки в кръста и да потанцуваш по пътя долу до кея — сигурен съм, че на Щрб и другите ужасно им липсват.

Шурк Еале, която не беше помръднала от стола си, въздъхна и каза:

— Хубав, не мисля, че ще напуснем скоро тази стая. Защо наистина не намериш халби и да ни сипеш?

— Заложници ли сме?

— Не, не — отвърна тя. — Гости.

Мейсан Джилани се изниза от стаята; поклащаше бедра много повече от необходимото.

Брулиг тихо изстена.

— Както казах преди малко, мъжете не се променят — измърмори Шурк. — Обърна се към Галт, който си беше придърпал другия стол. — Предполагам, че няма да ми позволите да удуша този омразен червей, нали?

— Съжалявам — отвърна ѝ той с усмивка. — Няма начин, поне засега.

— Е, и кои са приятелите ви в пристанището?

Галт ѝ смигна.

— Имаме да свършим малко работа, капитане. И решихме, че този остров е идеалното място за щаб.

— Ледерийският ти забележително се подобри.

— Трябва да е от прелестната ви компания, капитане.

— Не си прави труда — подхвърли Троутслитър откъм вратата.

— Детсмел казва, че тая е откъм грешната страна на портата на Гуглата въпреки това, което виждаш или си мислиш, че виждаш.

Галт бавно пребледня.

— Не съм сигурна какво означаваше всичко това — каза Шурк Елале, жарките ѝ очи се спряха на Галт, — но апетитите ми са си жизнени както винаги.

— Това е... отвратително.

— Което обяснява потта на челото ти, предполагам.

Галт припряно избърса чело.

— Леле, тая е по-лоша и от Мейсан Джилани.

Брулиг нервно помръдна в стола си. Точният момент. Проклетите малазанци го имаха това в изобилие. „Свободата трябваше да продължи по-дълго от това.“

— Побързай с ейла, Хубав.

Да се озовеш сам, откъснат, с окаяна, гърчеща се в ръцете ти армия, е най-големият кошмар за един командир. „А да бягаш през океанската пустош е още по-лошо.“

Гневът ги беше обединил за известно време. Докато истината не започна да се забива в главите им като личинки на паразити под кожата. Отечество то им бе поискано смъртта на всички. Нямаше вече да видят семейство — жени, съпрузи, майки и бащи. Никакви деца,

които да подрусваш на коляно, докато прехвърляш числа в главата си — и се чудиш очите на кой съсед са наведени. Никакви пропасти, които да прехвърлиш, никакво скъсано, което да кърпиш. Всички обичани все едно са мъртви.

Армиите стават непокорни, когато се случи това. Зле е почти толкова, колкото при липса на плячка и на заплащане.

„Бяхме войници на империята. Семействата зависеха от заплатите ни, данъчните облекчения, откупванията и пенсийте. И много от нас бяха достатъчно млади, за да мислят за отписване, да си създадат нов живот, такъв, който не включва размахване на меча и гледане в очите на някой озъбен катил, който се опитва да те посече. Някои от нас бяха адски уморени.“

„Тъй че какво ни крепи заедно?“

„Е, никой кораб не иска да плава сам, нали?“

Но Юмрук Блистиг знаеше, че тук има нещо повече. Засъхналата кръв скрепваше всичко като лепило. Изгарящата рана на предателството, жилото на гнева. И командир, която бе пожертвала собствената си любов, за да се погрижи за оцеляването на всички.

Твърде много дни и нощи беше прекарал на „Пенестия вълк“, застанал само на пет крачки от адюнктата. Гледаше вкочанения й гръб, докато тя бе вперила поглед в буйните морски води. Жена, която не издаваше нищо, но някои неща никой смъртен не може да скрие — и едно от тези неща е скръбта. Беше я гледал и се беше чудил. Щеше ли да преодолее тя това?

Някой — може да беше Кенеб, който понякога като че ли разбираще Тавори по-добре от всеки друг, може би дори от самата нея — бе взел съдбовно решение. Адюнктата бе загубила своя съветник. В град Малаз. Съветничка по-точно — и любовница. Вече може би нищо не можеше да се направи за любовницата, но ролята на съветник бе официален пост, необходим за всеки командир. Не мъж, разбира се — трябваше със сигурност да е жена.

Блистиг си спомни онази нощ, когато единадесетата камбана прокънтя на палубата — разкъсаният флот, с перишките Бойни тронове по фланговете, се намираше на три дни източно от Картуул, в началото на възвиващата на север дъга, която да ги преведе покрай неспокойните, гибелно опасни проливи между остров Малаз и брега на Корел — и адюнктата стоеше сама точно пред носовата мачта,

вятърът дърпаше настървено промазаната ѝ пелерина и караше Блистиг да си мисли за врана с прекършени криле. Появи се втора фигура и се спря от лявата страна на Тавори. „Където щеше да стои Т'амбър, където би стоял всеки съветник на командир.“

Главата на Тавори се извърна изненадано и се размениха думи — твърде тихо за ушите на Блистиг.

„Адюнктата е самотна. Както и друга една жена, привидно също така обладана от скръб като самата Тавори, но тя притежава нерв, ярост, закалена като ейрънска стомана. Нетърпимост, нещо, което може би е точно необходимото тук.“

„Ти ли беше, Кенеб?“

Разбира се, Лостара Юил, бивш капитан в Червените мечове, а сега само един от многото прокудени войници, не бе проявила никаква склонност да кани жена в леглото си. Както и никого всъщност. И все пак не беше изтезание да я гледа човек, стига да имаш вкус за счупено и разкрасено след това стъкло. Както и татуировките парду. Но също толкова вероятно беше адюнктата да не мисли с тези понятия. Твърде рано. Неподходяща жена.

Офицери из флотата донасяха за приказки за бунт между войниците — с изключение, колко странно, на морските пехотинци, които като че ли изобщо не бяха способни да мислят за нещо друго освен за храна или играта на „нощви“. Поток от донесения, неизменно представяни с изнервен тон, а адюнктата като че ли не желаше или не можеше дори да се притесни.

„Можеш да изцериш раните на плътта, но други са тези, от които кърви и лине душата.“

След онази нощ Лостара Юил се вкопчи в сърдитата Тавори като проклет кърлеж. Съветник на командира. Разбираше ролята си. При липсата на указания от страна на командира Лостара Юил бе поела задачата да ръководи почти осем хиляди окаяни войници. Първата необходимост бе да се изчисти проблемът със заплащането. Флотата плаваше към Тефт, дребно кралство, раздробено от малазански нахлувания и гражданска война. Трябваше да се закупят припаси, но нещо повече, войниците имаха нужда от отпуска, а за това трябваха не само пари, а и обещание за повече в бъдеще, за да не изчезне цялата армия по задните улици на първия пристанищен град.

Армейската храна не можеше да захрани дължимото.

Ето защо Лостара залови Банашар, бившия жрец на Д'рек. Хвана го и го притисна. И изведенъж ковчежетата се оказаха препълнени.

„Защо Банашар? Как е разбрала Лостара?“

„Гръб, разбира се. Мършавият изтърсак, дето се катери по реите с онези не съвсем нормални бок'арал — веднъж не съм го видял долу, колкото и да е жестоко времето.“ И все пак Гръб по някакъв начин бе разбрал за скритото имане на Банашар и по някакъв начин бе донесъл на Лостара Юил.

Четиринацесета армия изведенъж забогатя. Толкова много раздадено наведнъж щеше да е бедствено, но Лостара знаеше това. Достатъчно, за да се види, за да се разбягат слуховете като белки по всеки кораб във флотата.

Но типично за войнишките нрави, скоро след това бойците зароптаха за нещо друго и този път съветничката на адюнктата не можеше да направи нищо, за да им даде отговор.

„Къде отиваме, в името на Гуглата?“

„Още ли сме армия и ако сме, за кого се бием?“

Оказа се, че идеята да станат наемници не се приема никак добре.

Според приказките Лостара Юил го бе постигнала с Тавори една нощ в каютата на адюнктата. Нощ на писъци, на проклятия — и може би на сълзи. Или се беше случило нещо друго. Просто Лостара да е уморила командира си, както войниците червеи на самия Д'рек глезгат глезените на земята. Каквите и да бяха подробностите, адюнктата се беше... събудила. Цялата Четиринацесета бе едва на дни, преди да се разпадне.

Изпратен бе сигнал за сбор, за Юмруците и офицерите с ранг от капитан нагоре, на борда на „Пенестия вълк“. И за изумление на всички Тавори Паран се появи на палубата и държа реч. Синн и Банашар присъстваха и с помощта на магия думите на адюнктата бяха чути от всекиго, дори от моряците по такелажа и на вранските гнезда.

Проклета от Качулатия реч.

От Тавори. Стискаше устни по-здраво от котка на циците на Тогг — но говореше. Не дълго, не сложно. Никакво вдъхновяващо красноречие, никаква гениалност. Речта беше проста, всяка дума бе взета сякаш от прашната земя и нанизана на опърпана връв, не заплюта дори, за да стане по-лъскава. Нито един скъпоценен камък не

можеше да се види в тия думи. Никакви бисери или опали, никакви сапфiri.

„Груб гранат, в най-добрая случай.“

„В най-добрая.“

На оръжейния колан на Тавори бе вързано кокалче от човешки пръст. Пожълтяло, овъглено в единия край. Тя постоя мълчаливо известно време, грубоватото ѝ лице изглеждаше изпito, състарено, помръкналите ѝ очи бяха като сива слюда. Когато най-сетне заговори, гласът ѝ беше тих, странно някак отмерен, лишен от всякакво чувство.

Блистиг можеше да си спомни всяка дума.

— Имало е армии. Обременени с имена, наследство от сблъсъци, от битки и предателства. Историята зад името е тайният език на всяка армия — този, който никой друг не може да разбере, още по-малко да сподели. Първият меч Дасем Щлтър — Равнините на Унта, Грисианските хълмове, Ли Хенг, Ю'Гатан. Подпалвачите на мостове — Рараку, Черното псе, Мотският лес, Пейл, Черен Корал. Седма на Колтейн — мостът Гелор, бродът Ватар и Денят на чистата кръв, Санимон, Пропада.

— Някои от вас споделят от тях — с другари, вече паднали, вече превърнали се в прах. Те са за вас пропуканите съсъди на вашата скръб и вашата гордост. И не можете задълго да стоите на място, за да не се превърне земята в бездънна кал около нозете ви. — Очите ѝ се сведоха за миг, после тя вдигна глава и огледа редиците сурови лица пред нея.

— Сред нас, сред Ловците на кости, нашият таен език е започнал. Жесток в рождениято си при Ейрън, зацепан в река от стара кръв. Кръвта на Колтейн. Знаете това. Няма защо да ви го казвам. Ние имаме своята Рараку. Имаме своя Ю'Гатан. Имаме град Малаз... В гражданская война на Тефт един боен главатар пленил армията на своя съперник и след това я унищожил. Без да убие нито един човек. Просто дал заповед да отсекат показалеца на дясната ръка на всеки воин. След това осакатените войници били върнати на съперника на бойния главатар. Дванадесет хиляди безполезни мъже и жени. Да ги изхрани, да ги върне по домовете им, да проглътне горчивия вкус на поражението. Аз... тази история ми бе напомнена, наскоро.

„Да — помисли си Блистиг тогава, — и мисля, че знам от кого. Богове, всички го знаем.“

— Ние също сме осакатени. В сърцата си. Всеки от вас знае това. И затова носим, вързани на коланите ни, парчета кост. Наследство от един отсечен пръст. И да, не можем да не изпитваме горчивина. — И замълча. Мълча дълго и самата тишина сякаш застърга в черепа му.

После продължи:

— Ловците на кости ще говорят на нашия таен език. Плаваме, за да добавим ново име към своето бреме, и дано то да се окаже последното ни. Не го вярвам, но има облаци пред лика на бъдещето — не можем да видим. Не можем да знаем... Остров Сепик, протекторат на Малазанска империя, сега е обезлюден. Осъден на безсмислено клане: всеки мъж, дете и жена. Знаем лика на убиеца. Видяхме черните кораби. Видяхме развирената жестока магия. Но ние сме малазанци. И оставаме малазанци, каквато и да е присъдата на императрицата. Достатъчно основание ли е това да дадем отговор? Не. Състраданието никога не е достатъчно. Нито жаждата за мъст. Но засега и за това, което ни очаква, може би ще стигнат. Ние сме Ловците на кости и плаваме към ново име. Отвъд Ейрън, отвъд Рараку и отвъд Ю'Гатан, сега прекоязваме света, за да намерим първото име, което ще бъде истински нашето. Несподелено от никой друг. Плаваме, за да дадем отговор. — Тя спря за миг. — Има и още нещо. Но нищо повече няма да кажа за него освен тези думи: *Това, което те очаква в сумрака на отминаяция стар свят, ще остане... незасвидетелствано.* Думите на Т'амбър. Сурови са и като нищо може да подхранят злоба, ако в слабостта си го позволим. Но на тези думи аз казвам това, като ваш командир: *Ние ще сме собствените си свидетели и това ще е достатъчно. Трябва да е достатъчно. Трябва да е предостатъчно.*

Дори и сега, след повече от година, Блистиг се чудеше дали Тавори беше казала каквото трябва. Всъщност не беше съвсем сигурен какво беше казала. В смисъла му. „Засвидетелствано, незасвидетелствано, има ли всъщност някаква разлика?“ Но знаеше отговора на това, макар да не можеше точно да изрази какво знае. Нещо раздвижено в дълбините на душата му, все едно мислите му бяха черни води, галещи невидими скали, огънати във форми, които дори невежеството не може да промени.

„Добре, възможно ли е да има някакъв смисъл в това? Не мога да го изразя.“

„Но проклет да съм, тя го направи. Тогава. Направи го.“

Незасвидетелствано. Престъпление имаше в това понятие. Дълбока несправедливост, срещу която той негодуваше. „Мълчаливо. Като всеки друг войник в Ловците на кости. Може би. Не, не греша — виждам нещо в очите им. Усещам го добре. Негодуваме срещу несправедливостта, да. Защото каквото и да направим, няма да бъде видяно от никого. Съдбата ни няма да бъде претеглена.“

„Тавори, какво си събудила в нас? И, Гуглата да ни вземе, какво те кара да мислиш, че изобщо сме достойни за него?“

Дезертьорства не бяха последвали. Това не го разбираше. Не мислеше, че изобщо ще може някога да го разбере. Онова, което се беше случило в онази нощ, случилото се по време на онази странна реч.

„Тя ни каза, че никога вече няма да видим онези, които обичаме. Точно това ни каза. Нали?“

„И какво ни остава?“

„Да бъдем един с друг, предполагам.“

„Ние ще сме собствените си свидетели.“

Достатъчно ли бе това?

„Може би. Засега.“

„Но ето, че вече сме тук. Дошли сме. Флотата, флотата гори — богове, какво направи тя? Нито един транспортен съд не е останал. Изгорени, потънали на дъното край този проклет бряг. Ние сме... отрязани.“

„Добре дошли, Ловци на кости, в империята Ледер.“

„Уви, няма го празничния дух.“

Коварният лед вече беше зад тях, срутилите се планини, които бяха изпълнили морето и изпълзели в разлива Фент, разбивайки на прах всичко по него. Никакви руини, чиято гледка да съзерцава в размисъл някой в далечно бъдеще, никаква следа от човешко съществуване по остьрганата скала. Ледът беше унищожение. Не правеше това, което правеше пяськът — просто да заличава всяка следа. Ледът бе точно това, което бяха замислили Джагът: отрицание, остьргване до гола скала.

Лостара Юил придърпа наметалото си и закрачи след адюнктата към носовата палуба на „Пенестия вълк“. Заслоненият пристан беше

пред тях, с шестте кораба, закотвени в залива, сред тях и „Силанда“ — с грамадата от глави на Тайст Андий, скрита под дебелото зебло. Спомни си колко трудно ѝ беше да вземе костената свирка от Геслер. А сред войниците от двете отделения, оставени да командват призрачния съд, единственият, пожелал да я използва, бе онзи ефрейтор, Детсмел. Дори Синн отказваше да я докосне.

Разделянето на флотата бе предшествано от оживени размествания между отделения и взводове. Стратегията за тази война налагаше известно приспособяване и както се очакваше, малцина посрещнаха промените с радост. „Войниците наистина са консервативни.“

„Но поне извадихме Блистиг от реалното командване — по-лош от одъртяло сълзливо псе е тоя.“

Лостара, все още в очакване командирът ѝ да проговори, погледна крадешком към Бойния трон, блокирал устието на залива. Последният кораб на Периш в тези води, засега. Надяваше се да е достатъчно за онова, което предстоеше.

— Къде е отделението на сержант Корд в момента? — попита адюнкта.

— На северозападния нос на острова — отвърна Лостара. — Синн задържа леда...

— Как? — попита не за първи път Тавори.

А на Лостара не ѝ оставаше нищо друго, освен да отговори същото, което бе повтаряла вече безброй пъти:

— Не знам, адюнкта. — Поколеба се и добави: — Иброн вярва, че този лед умира. Джагътски ритуал, който се руши. Забелязал е водните линии по скалите на този остров — много над предишното най-високо ниво.

Адюнктата не отвърна нищо. Изглеждаше незасегната от студения влажен вятър, ако се изключеше бледото лице, сякаш кръвта се бе отдръпнала от плътта ѝ. Косата ѝ бе подстригана много късо, навярно за да заличи всянакъв намек за женственост.

— Гръб казва, че светът се дави — промълви Лостара.

Тавори се загледа нагоре, към нощния саван.

— Гръб. Поредната загадка.

— Изглежда, може да общува с нахтите, което е, хм... забележително.

— Да общува? Вече ми е трудно да го различавам от тях.

„Пенестият вълк“ се плъзгаше покрай закотвените кораби към каменния кей, на който стояха двама души. Навярно сержант Балм и Детсмел.

Тавори каза:

— Идете долу, капитан, и уведомете останалите, че скоро слизаме.

— Слушам.

„Остани войник — каза си Лостара. Фраза, която шепнеше в ума й по сто пъти на ден. — Остани войник и всичко друго ще отмине.“

С първите утринни лъчи конен ледерийски отряд изтрополи по тесния крайбрежен път — брегът беше вляво, а непроницаемата гъста гора — вдясно. Дъждът се бе разсеял на лепкава, мъгла, усиливаща последната прегръдка на мрака. Тътенът на копитата бе странно приглушен и щеше да загълхне скоро щом отминеше и последният ездач.

Локвите на пътя се успокояваха, размътени от кал. Завихрените валма мъгла бавно се носеха към дърветата.

Един бухал, кацнал на клона на сухо дърво, видя отминаващия отряд. Звуците загълхнаха, а той си остана неподвижен където си беше, големите му немигащи очи бяха приковани в безредната плетеница от храсти и тръни между тънкостволите тополи. Нещо там не беше съвсем такова, каквото изглеждаше. Повод за беспокойство, достатъчно, за да смути ума на птицата.

Храстите се замъглиха, разпаднаха се сякаш под напора на свирепа буря — макар да нямаше никакъв вятър — и щом изчезнаха, сякаш от никъде изникнаха фигури.

Бухалът реши, че ще трябва да изчака още малко. Макар да бе гладен, изпита някакво странно задоволство, последвано от съмтна жалост в ума му, като за нещо... отишло си.

Ботъл се превъртя на гръб.

— Над трийсет ездачи. Пиконосци, с лека броня. Странни стремена. Гуглата да ме вземе, как ме цепи черепът. Мразя Мокра...

— Стига си мрънкал — сряза го Фидлър, гледаше събиращите се войници от отделението. Хората на Геслер правеха същото под дърветата на няколко крачки встрани. — Сигурен ли си, че не са надушили нищо?

— Първите им съгледвачи за малко да ни настъпят — отвърна Ботъл. — Нещо там... особено у един. Сякаш имаше някаква... не знам, свръхсензитивност, предполагам. Той и този проклет гаден бряг, където не ни е мястото...

— Просто отговори на въпросите — прекъсна го Фидлър.

— Трябаше да ги ударим от засада — измърмори Корик. Опипваше възлите на фетишите по себе си, след което дръпна голямата си мешка с провизии да провери кайшките.

Фидлър поклати глава.

— Никакъв бой, докато не ни изсъхнат краката. Мразя го това.

— Тогава защо си в проклетата морска пехота, сержант?

— Случайност. Освен това онези бяха ледерии. Трябва да избягваме контакт с тях, поне засега.

— Гладен съм — каза Ботъл. — Всъщност не. Бухалът беше гладен, по дяволите. Все едно, няма да повярвате какво е да гледаш нощем през очите на бухал. Светло като в пустинята по пладне.

— Пустинята — въздъхна Тар. — Липсва ми пустинята.

— На тебе ще ти липсва и нужник, ако е последното място, откъдето си изпълзял — отбеляза Смайлс. — Корик беше насочил арбалета си към ония ездачи, сержант.

— Ти какво, да не си малката ми сестричка? — изръмжа сърдито Корик, после имитира гласа на Смайлс: — Той не си изтръска правача на бебенца, като се изпишка, сержант. *Видях го!*

— Да съм го видяла? — изсмя се Смайлс. — Никога не бих се доближила толкова до теб, полукръвен, вярвай ми.

— Става все по-добричка — подхвърли Кътъл на Корик, а той само изсумтя.

— Мълк — сряза ги Фидлър. — Не се знае кой още живее в тези гори — или кой би могъл да използва пътя.

— Сами сме — каза Ботъл, бавно седна и се стисна за слепоочията. — Криенето на четиринайсет сумтящи и пърдящи войници не е лесна работа. А стигнем ли до по-населени райони, ще стане още по-лошо.

— Да накараш един нещастен маг да си затвори устата е още по-трудно — каза Фидлър. — Всички да си проверят снаряжението. Искам да сме навлезли много по-навътре в тези гори, преди да се окопаем за деня.

През последния месец на корабите Ловците на кости бяха променяли цикъла си на спане. Адски трудно за постигане, както се оказа. Но вече почти всички бяха привикнали с дневния сън и нощното бодърстване. „Загубихме си загара.“ Фидлър отиде при дърветата, където се беше свил Геслер.

„Освен този златокож кучи син и косматия му ефрейтор.“

— Твоите готови ли са?

Геслер кимна.

— Тежките се оплакват, че бронята им ще ръждяса.

— Стига да внимават да скърца до минимум, няма проблем. — Фидлър погледна скучените войници на Геслер, после своите. — Голяма армия, няма що — въздъхна той.

— Голямо нашествие, да — съгласи се Геслер. — Да знаеш някой досега да го е правил така?

Фидлър поклати глава.

— Но пък има някаква шантава логика в това, нали? Едурите са се разпръснали и са малко, според всички донесения. Потиснатите са безброй — всички тези проклети ледерии.

— Онзи отряд, дето мина току-що, не ми изглеждаше никак потиснат, Фид.

— Е, все ще разберем кое как е, нали? Давай да го започваме това нашествие.

— Момент — рече Геслер и отпусна опърената си ръка на рамото на Фидлър. — Тя изгори шибаните транспортни, Фид.

Сержантът потръпна.

— Трудно е да не схванеш смисъла на това, не мислиш ли?

— Кой смисъл имаш предвид, Геслер? Този патрулите на брега да видят пламъците или този, че за нас няма връщане назад?

— Гуглата да ме вземе, мога да сдъвча само по една мръвка наведнъж, нали? Да започнем с първото. Ако аз бях тази проклета империя, щях да наводня крайбрежието с войници още преди да е свършил този ден. И колкото и Мокра да знаят сегашните ни отдельонни магове, ще загазим здраво. Рано или късно, Фид.

— Това преди да почнем да леем кръв ли ще бъде, или след?

— Дори не мисля за когато започнем да избиваме проклетите от Качулатия Тайст Едур. Мисля за днес.

— Някой се спъва в нас, ставаме гадни и мръсни, след което драсваме.

— И се опитваме да останем живи, да. Страхотно. А ако тези ледерии не са дружелюбни?

— Просто продължаваме и крадем каквото ни трябва.

— Трябваше да дебаркираме масирано, не само морската пехота. Тогава да ги видим какво могат да хвърлят срещу нас.

Фидлър се почеса по тила и въздъхна.

— Знаеш какво могат да хвърлят срещу нас, Геслер. Само че следващия път няма да го има Бързия Бен, та да танцува из въздуха и да им отвръща с ужас за ужас. Това, което търсим, е нощна война. Засади. Ножове в тъмното. Режеш и драсваш.

— Без изход.

— Да. Тъй че се чудя дали тя запали транспортните, за да им каже, че сме тук, или за да каже на нас, че няма смисъл да мислим за отстъпление. Или и двете.

Геслер изсумтя.

— „Незасвидетелствано“, така каза. Дотам ли стигнахме?

Фидлър само сви рамене и се надигна.

— Би могло, Геслер. Хайде да тръгваме — птиците вече чуруликат почти толкова високо, колкото и ние.

Но докато навлизаха все по-дълбоко във влажната гниеща гора, последният въпрос на Геслер го загложди. „Прав ли е, адюнкта? Дотам ли стигнахме? Нашествие в проклета империя на части от по две отделения. Бягаш сам, без поддръжка, живееш или издъхваш на раменете на един-единствен отдельонен маг. А ако Ботъл го убият в първата схватка? Свършено е с нас, това е. По-добре да държа Коураб близичко до Ботъл и да се надявам късметът да не го е изоставил.“

Но поне чакането беше свършило. Истинска земя под краката — бяха се клатушкали като пияни, докато се изкачваха по брега, което можеше да е смешно при други обстоятелства. „Но не и след като можехме да се спънем в някой патрул.“ Нещата вече изглеждаха стабилни обаче. Слава на Гуглата. Е, толкова стабилни, че човек винаги можеше да затъне в мъха, да хълтне в обрасли с трева дупки

или да се препъне в криви коренища. „Почти толкова зле, колкото в Черното псе. Не, не разсъждавай така. Гледай напред, Фид. Продължавай да гледаш напред.“

Някъде над тях, над заплетените сякаш от безумна вещица клони, небето изсветляваше.

— Още някой да се оплаче и ще си отрежа лявата цица.

Полукръг от лица я гледаше влюбено. Добре. Доволна беше от начина, по който винаги действаше това.

— Добре, че плуването те показва — каза Боул.

Сержант Хелиан изгледа намръщено едрия войник. Показало я?

— Тежките са тъпаци, нали знаеш? Така. — Погледна надолу и се помъчи да преброи буренцата ром, които бе успяла да извлече от трюма, преди пламъците да побеснеят. Шест, може би десет. Девет. Махна да разкара мъглата пред очите си. — Всеки да отвори място в мешката си. По едно за всеки.

Тъчи-Бретлес попита:

— Сержант, не трябва ли да намерим Ърб и отделението му? Трябва да са наблизо. — След това ефрейторът й проговори отново, този път с друг глас: — Той е прав. Боул, я пак кажи откъде дойде? Нагоре по брега ли вървеше, или надолу?

— Не помня. Тъмно беше.

— Чакай малко — каза Хелиан и пристъпи настрана да запази равновесие на клатещата се палуба. Не, клатещата се земя. — Ти не си от отделението ми, Боул. Върви си.

— С удоволствие бих го направил — отвърна той и примижа към обкръжаващите ги дървета. — Тъкмо няма да нося разни шибани буренца с проклет ейл. Виж се, сержант, цялата си опърлена.

Хелиан се стегна.

— Чакай малко, говорим за важни провизии. Но ще ви кажа кое е много по-лошото. Бас слагам, че някой е видял огъня — и се надявам глупакът, дето го запали, да е на купчина пепел сега, това се надявам. Някой го е видял, със сигурност.

— Сержант, те подпалиха всички кораби — каза друг от воиниците й. Брада, широки рамене, здрав като пън и сигурно не много по-умен. Как се казваше пък тоя?

— Ти кой беше?

Мъжът я погледна сънено.

— Балгрид.

— А, да. Балгрид, я се опитай сега да ми обясниш как някой глупак е преплувал от кораб на кораб, за да ги подпали? Не можеш, нали? Точно така си мислех.

— Някой иде — изсъска отдельонният сапър.

Онзи... а бе как се казваше? А, да — Мейби. А онзи до него беше Лютс. И Тавос Понд — онзи високият. Високите войници ги дупчеха със стрели в челата. Защо тоя още не беше умрял?

— Някой да има лък? — попита тя.

Шумолене в храстите и двама души се появиха от тъмното.

Хелиан зяпна първия. Изпитваше необясним прилив на гняв. Почеса се замислено по брадичката, мъчеше се да си спомни нещо за този войник с тъжно лице. Гневът се изцеди, заместен от сърдечна привързаност.

Боул пристъпи покрай нея.

— Сержант Ърб, слава на Гуглата, че ни намерихте.

— Ърб? — Хелиан се вторачи в кръглото лице на мъжа. — Това ти ли си?

— Намери го рома, нали?

Лютс зад нея каза:

— Съсипва си черния дроб.

— Черният ми дроб си е добре, войник. Просто трябва да се изцеди.

— Да се изцеди?

Тя се обърна и изгледа ядосано отдельонния лекител.

— Виждала съм черни дробове, Кътър. Големи гъби, пълни с кръв. Излива се, като го разрежеш.

— Май говорите за белия дроб, сержант. Черният е едно плоско нещо, кално-кафяво или тъмночервено...

— Все едно — отвърна тя, обърна се и отново зяпна Ърб. — Ако единият се скапе, другият продължава. Е — добави с въздышка, от която Ърб като че ли се отдръпна. — В най-добро настроение съм, приятели. Най-доброто. И след като вече всички сме заедно, давайте да тръгваме, щото съм сигурна, че все трябва да вървим нанякъде. — Усмихна се на ефрейтора си. — Какво ще кажеш, Тъчи-Бретлес?

— Звучи добре, сержант.
— Гениален план, сержант.
— Защо винаги го правиш това, ефрейтор?
— Кое?
— Кое?
— Какво си ми заповтарял? Балди е глухият, не ти...
— Не съм вече глух, сержант.
— Тъй ли? Кой тогава е глухият?
— Никой, сержант.

— Няма нужда да викаш. Балди те чува много добре. А ако не може, значи е трябвало да го оставим на лодката с оня високия там със стрелата в черепа, защото никой от двамата не ни върши работа. Търсим сивокожи убийци и те се крият в тия дървета. Сред тях, искам да кажа. Ако бяха в тях, щеше да им е неудобно. Тъй че трябва да почнем да търсим сред всичките тия дървета. Но първо всеки да вземе по едно буре и после можем да тръгнем... Какво сте ме зяпнали всички? Аз давам заповедите тук и си имам един нов меч, с който ще ми е много по-лесно да си ги отрежа тия цици. Хайде движение всички, че война ни чака. Зад ей ония дървета.

Приличаше на хитра невестулка, промъкнала се в кокошарник. Избърса протеклия си нос с ръка и каза:

— Всичко е наред, сър.

Юмрук Кенеб кимна и се обърна, понеже някой шумно се изпързала надолу по склона.

— По-тихо там. Добре, Гълстрийм, намери капитана и я прати при мен.

— Слушам, сър.

Войниците се чувстваха застрашени и това беше разбирамо. Едно беше отделение или две да разузнават в челото на колона — изтеглянето поне беше възможно, в традиционния смисъл. Тук, ако изпаднха в беда, единственият изход беше да се разпръснат. Като командващ предстоящата дълга и хаотична операция, Кенеб беше притеснен. За щурмовата му част от шест отделения щеше да е най-трудно да се прикрива — маговете с него бяха най-уязвими от всички по простата причина, че възводът му трябваше да се задържа назад в

марша им навътре в сушата, с основната цел да избягват всяка към контакт. Колкото до останалата част от легиона му, тя сега беше разпръсната на тридесет левги по брега и се придвижваше на малки части от по десетина войници. Предстоеше да започнат прикрита кампания, която можеше да продължи месеци.

От град Малаз насам в Четиринацета армия бяха настъпили дълбоки промени. Над многобройните магьосници, чародеи, заклинатели и прорицатели в легионите бе наложен някакъв вид стандартизация, с намерението чародейството да стане основно средство за комуникация. А на отдельонните магове сред морската пехота — сила, която сега разполагаше с толкова тежки пехотинци, колкото и сапьори — универсално бяха сведени някои ритуали на Мокра. Илюзии, които да осигурят камуфлаж, приглушаване на звука и объркане на миризмите.

Всичко това говореше на Кенеб едно. „Тя знаеше. Знаеше го от самото начало. Знаеше къде отиваме и го е замислила.“ За пореден път не беше имало никакви консултации с офицерите. Единствените срещи на адюнктата бяха с онзи ковач Мекрос и с Тайст Андий от Дрифт Авалий. „Какво са могли да й кажат за тази земя? Никой от тях дори не е оттук.“

Предпочиташе да приеме, че е било просто късмет, когато флотата забеляза два едурски кораба, отделили се от другите след буря. Твърде пострадали, за да могат да избягат, те бяха завзети от морските пехотинци. Не лесно — Тайст Едур се оказаха свирепи, когато ги притиснеш, макар да умираха от глад и жажда. Плениха командирите им — но едва след като всички други проклети воини бяха изклани.

Разпитът на едурските офицери беше минал кърваво. Бяха получили достатъчно информация, но корабните дневници и карти се бяха оказали най-полезните за тази странна кампания. „Хм, «странна» е твърде мека дума за това. Вярно, флотилиите на Тайст Едур се сблъскаха с империята ни — или бившата вече наша империя — и нанесоха пълно унищожение над народи под формалната ни закрила. Но не е ли всичко това проблем на Ласийн?“

Адюнктата пък не пожела да се откаже от титлата си. Адюнкта на кого? На жената, която бе направила всичко възможно, за да я убие? Какво впрочем се беше случило в онази нощ в Твърдината на Мок? Единствените други свидетели освен Тавори и самата императрица

бяха мъртви. Т'амбър. Калам Мекхар — „Богове, тази загуба ще ни терзае всички.“ Кенеб тогава се зачуди — и още се чудеше — дали целият погром в град Малаз не е замислен между Ласийн и скъпата й адюнкта. Всеки път щом това подозрение зашепнеше в ума му изникваха същите възражения. „Тя нямаше да се съгласи за убийството на Т'амбър. А и самата Тавори едва не загина. А Калам?“ Освен това дори Тавори Паран не беше чак толкова студена, за да приеме жертвата на уикците само за да се поддържа някаква проклета лъжа. Нали?

„Но Ласийн го е правила това и преди. С Дужек Едноръкия и Воинството. А тогава сделката включваща унищожението на Подпалвачите на мостове — така изглежда поне. Тъй че... защо не?“

„Какво щеше да стане, ако просто бяхме влезли в града? Да избием всеки проклет глупак, който се изпречи на пътя ни? Ако бяхме отишли с цялата сила с Тавори горе до Твърдината на Мок?“

Гражданска война. Знаеше, че това е отговорът на тези въпроси. И не можеше да види изход дори след месеци и месеци премисляне.

Нищо чудно тогава, че всички тези неща го глаждаха отвътре, а той знаеше, че не само с него е така. Блистиг вече не вярваше в нищо, като се почнеше с него самия. Очите му сякаш отразяваха някакъв спектър от бъдещето, който можеше да види само той. Вървеше като вече умрял — тялото му отхвърляше онова, което умът знаеше, че е неопровержима истина. И бяха загубили Тене Баралта и неговите Червени мечове, макар че това като че ли не беше чак толкова трагично. „Въщност вътрешният кръг на Тавори е до голяма степен изчезнал. Изрязан. Гуглата знае, мястото ми никога не е било там — поради което съм тук, в това проклето мокро блато, наречено гора.“

— Събрахме се и чакаме, Юмрук.

Кенеб примира и видя, че капитанът му е дошъл. „Стои... чака... от колко време?“ Примижа към изсветляващото небе. „Проклятие.“

— Добре. Ще тръгнем навътре, докато не намерим някакъв сух терен.

— Ясно.

— А, капитане. Избрахте ли си мага, който ви трябваше?

Очите на Фарадан Сорт се присвиха за миг; в сивата светлина чертите й изглеждаха по-сурови от всякога. Тя въздъхна и отвърна:

— Мисля, че да, Юмрук. От отделението на сержант Грайп. Бийк.

— Него ли? Сигурна ли сте?

Тя сви рамене.

— Никой не го обича, тъй че няма да негодуват за загубата.

Кенеб изпита леко раздразнение. Заговори й тихо:

— Задачата ви не е самоубийствена мисия, капитане. Не съм напълно убеден, че тази система за свръзка с магия ще действа. А започнат ли отделенията да губят маговете си, всичко ще се разпадне. Вие вероятно ще се окажете единствената връзка между всички части...

— Щом намерим коне — прекъсна го тя.

— Правилно.

Тя го изгледа продължително.

— Бийк има умения на следотърсач, Юмрук. Твърди, че може да надушва магия, което ще му помага да намираме войниците ни.

— Е, добре. Време е да се придвижваме навътре, капитане.

— Слушам, Юмрук.

След малко четиридесетината войници от командния взвод на Кенеб с усилие си пробиваха път през зловонното черно блато. Жегата се усилваше. Гладни насекоми кръжаха на гъсти рояци. Разговори почти нямаше.

„Никой от нас не е сигурен в това, нали? Намирате Тайст Едур — това е земя на потисници — и ги избивате. Вдигате ледериите на въстание. Да, вдигате гражданска война, същото, заради което побягнахме, за да го избегне Малазанска империя.“

„Не е ли странно, че сега носим на друга държава онова, което не поискахме да причиним на себе си?“

„Устоите на този морал са толкова твърди, колкото това проклето блато под краката ни. Не, не ни радва това, адюнкта. Изобщо не ни радва.“

Бийк не разбираше много какво става. Всъщност той щеше да е първият, готов да си признае, че не разбира много от нищо, освен може би от заплитане на магия. Единственото, което знаеше със сигурност обаче, бе това, че никой не го обича.

Връзването му за колана на тази плашеща жена капитан сигурно щеше да се окаже лоша идея. На външност му напомняше за майка му,

което трябваше да убива всякакви похотливи мисли. Трябваше, но не ги убиваше, което за него беше малко притеснително, ако се замислеше, но той не се замисляше. Много де. Все едно, за разлика от майка му, тя нямаше навика да го пляска по челото на всеки завой, а това беше утешително.

— Родих се като глупаво момче на много богати благородни родители. — Обикновено това бяха първите думи, които казваше на всеки, с когото се запознаеше. Следващите бяха: — Затова и станах войник, за да мога да съм си с такива като мен. — Скоро след това разговорите замираха, което го натъжаваше.

Обичаше да си поговори с другите отдельонни магове, но дори и с тях не можеше да изрази дълбоката си до костите любов към магията.

— Мистерия — казваше той и кимаше, — мистерия, нали? И поезия. Това е магията. *Мистерия и поезия*, така казваше майка ми на брат ми, когато се шмугваше в леглото му в нощите, когато баща ми беше някъде другаде. — Живеем в мистерия и поезия, скъпи — казваше му, а аз трябваше да се преструвам на заспал, защото надигнх ли се, тя щеше да ме набие много лошо. Обикновено не го правеше това, с юмруците, искал да кажа. Повечето ми възпитатели го правеха, тъй че на нея не ѝ се налагаше. Но аз се надигнах и това я побърка. Домашният лекител каза, че едва не съм умрял онази нощ — и така научих за поезията.

Чудото на магията беше най-голямата му любов, може би единствената засега, макар да беше сигурен, че един ден ще срещне съвършената си любов. Хубава жена и глупава колкото него. Все едно, другите магове обикновено го зяпаха, докато дърдореше, а той го правеше, когато се изнервеше. Дърдореше и дърдореше. Понякога някой маг просто ставаше, прегръщаше го и си отиваше. Веднъж един магъсник, на когото говореше, просто се разплака. Това го беше изплашило.

Беседата на капитана с взводните магове свърши с него, втори в редицата.

— Откъде си, Бийк, та толкова си убеден, че си глупав?

Не беше много сигурен какво означава този въпрос, но се постара да отговори.

— Роден съм във великия град Кюон на Кюон Тали в Малазанска империя, която империя се управлява от една императрица и е най-цивилизованото място на света. Всички възпитатели ме наричаха глупак, а те би трябвало да знаят. А и никой не им възразяваше.

— И кой те научи на магия?

— Имахме една вещица Сети, поддържаше конюшните. В селското имение. Тя казваше, че за мен магията е единствената свещ в тъмнината. Единствената свещ в тъмнината. Казваше, че мозъкът ми е угасил всички други свещи, за да може тази да свети по-ярко и по-ярко. Затова ми показваше магията, първо по сетския начин, който познаваше най-добре. Но по-късно все намираше други слуги, други хора, които знаеха другите видове. *Лабиринти*. Така ги наричаха. Различно оцветени свещи за всеки от тях. Сиво за Мокра, зелено за Рюз, бяло за Гуглата, жълто за Тир, синьо за...

— А умееш ли да използваш Мокра?

— Да. Искате ли да видите покажа?

— Не сега. Трябва да дойдеш с мен — отчислявам те от отделението ти, Бийк.

— Добре.

— Двамата с теб ще пътуваме заедно, отделно от всички други. Ще яздим от част на част.

— Ще яздим? На коне?

— Можеш ли?

— Кюонските коне са най-добрите коне на света. Ние ги отглеждахме. Беше почти като друга свещ в главата ми. Но вещицата каза, че това е друго, защото съм бил роден с него и ездата била в костите ми като писмо с черно мастило.

— Мислиш ли, че ще можеш да откриваш другите отделения, въпреки че ще използват магия да се крият?

— Да ги откривам? Разбира се. Аз надушвам магията. Свещта ми мига и се накланя натам, откъдето идва магията.

— Добре, Бийк, вече си назначен към капитан Фарадан Сорт. Избрах те от всички останали.

— Добре.

— Вземай си багажа и тръгвай след мен.

— Докъде?

— Все едно, че си вързан за оръжейния ми колан, Бийк. А, на колко години си, между другото?

— Загубих им броя. Бях на трийсет, но това беше преди шест години, тъй че повече не знам.

— Лабиринтите, Бийк — за колко свещи знаеш?

— О, много са. Всичките.

— Всичките?

— Имахме един ковач, полуфен, през последните ми две години, и веднъж той ме помоли да ги изброя, и аз ги избрах, а после той каза, че били всичките. Каза: „Това са всичките, Бийк.“

— Друго какво каза?

— Почти нищо, само ми даде този нож. — Бийк потупа тежкия нож на бедрото си — и ми каза да бягам от дома. Влез в малазанска армия, за да не те бият повече, че си глупав. Бях година по-малко от трийсет, когато избягах, и оттогава не са ме били. Никой не ме харесва, но не ме бият. Не знаех, че в армията е толкова самотно.

Тя го загледа съсредоточено, както го гледаха повечето хора, след което попита:

— Бийк, никога ли не си използвал магията си, за да се защитиш или да отвърнеш на удар?

— Не.

— Виждал ли си оттогава родителите си или брат си?

— Брат ми се самоуби, а родителите ми умряха — умряха в нощта, когато се махнах. И възпитателите също.

— Какво стана с тях?

— Не знам — призна Бийк. — Само им показах свещта си.

— Правил ли си го оттогава, Бийк? Да си покажеш свещта?

— Не цялата, не цялата светлина. Ковачът ми каза да не го правя, освен ако нямам избор.

— Като последната нощ със семейството и възпитателите ти?

— Като онази нощ, да. Бяха заповядали да набият ковача с камшик и да го прогонят, нали, защото ми е дал този нож. А после се опитаха да ми го вземат. И изведнъж се оказа, че нямам избор.

Тъй че тя каза, че ще ходят отделно от другите, но ето ги сега, тътреха се с останалите и насекомите го хапеха, особено по тила, и се пъхаха в ушите му и в носа, и той осъзна, че нищо не разбира.

Но тя беше тука, до него.

Взводът стигна до някакъв остров в блатото, обкръжен от черна вода. Беше кръгъл и когато се изкатериха на него, Бийк видя покрити с мъх отломки.

— Тука е имало сграда — каза един от войниците.

— Джагът — извика Бийк, изведнъж възбуден. — Омтоуз Феллак. Без пламък обаче, само мириз на вощеница. Цялата магия се е изцедила и тя е направила това блато, но не можем да останем тук, защото под камъните има тела и призраците им са гладни.

Всички го бяха зяпнали. Той наведе глава.

— Съжалявам.

Но капитан Фарадан Сорт сложи ръка на рамото му.

— Няма за какво, Бийк. Тези тела... Джагъти ли са?

— Не. Форкрул Ассаил и Тайст Лиосан. Били са се на развалините. По време на така наречените Справедливи войни. Тук е било само малка схватка, но не е оцелял никой. Избили са се едни други, а последната останала е имала дупка в гърлото и кръвта ѝ е изтекла точно където стои Юмрукът. Била е Форкрул Ассаил и последната ѝ мисъл е била как победата доказала, че те са правите, а врагът — не. И тогава умряла.

— Това е единствената суша наоколо — каза Юмрук Кенеб. — Може ли някой маг тук да прогони призраците? Не? Дъх на Гуглата. Бийк, какво могат да ни направят, между другото?

— Ще ровят в мозъците ни и ще ни накарат да си мислим ужасни неща, тъй че накрая всички да се избием едни други. Това им е на Справедливите войни — те никога не свършват и няма да свършат, защото Справедливост е slab бог с твърде много имена. Лиосаните са го наричали Серканос, а Ассаил го наричали Ринтан. Все едно, на какъвто и език да говорел, поклонниците му не можели да го разберат. Загадъчен език, затова няма никаква сила, защото всичките му поклонници вярвали в погрешните неща — неща, които просто си измисляли и никой не можел да се съгласи, и затова войните не свършват никога. — Бийк замълча и огледа застиналиите лица около себе си. — Не знам, може би ако поговоря с тях... Да призовем един и може да поговорим с него.

— Не мисля, че идеята е добра, Бийк — каза Юмрукът. — Ставайте, войници. Продължаваме.

Никой не възрази.

Фарадан Сорт придърпа Бийк настрана.

— Сега ги оставяме. В коя посока според теб ще се измъкнем най-бързо?

Бийк посочи на север.

— Колко е далече?

— Хиляда крачки. Там е краят на стария Омтоуз Феллак.

Тя се загледа към Кенеб и отделенията му, които вече слизаха от острова и цапаха право на запад.

— Колко им остава на тях, като тръгват натам — на запад, имам предвид?

— Може би хиляда и двеста крачки, ако не нагазят в реката.

Тя изсумтя.

— Двеста крачки в повече няма да ги убият. Добре, Бийк, на север да бъде. Води.

— Да, капитане. Можем да използваме стария път.

И тя се засмя. Бийк не разбра защо.

Имаше един звук във войната, който идваше по време на обсади, няколко мига преди да започне щурмът на стените. Струпаният магарета, балисти и катапулти изригваха в единствен залп. Огромните заряди поразяваха стени и сгради, извисяващи се хаотичен фонтан от пръскащи се камъни и тухли, натрошени плохи и рухващи покриви. Самият въздух потръпваше, присвят сякаш от ужас пред насилието.

Сержант Корд стоеше на носа, приведен срещу свирепия леден вятър, и мислеше за този звук, докато се взираше в кипящите ледени грамади, връхлитящи в пролива. Като срутващ се град, с огромни цепещи се късове, надвиснали над доскорошния разлив Фент в мигновено безмълвие, докато грохотът на сътресението връхлиташе над белогривите морски вълни. Мътни сребристи облаци, парцали разпенена вода...

— Планински хребет в предсмъртния си гърч — измърмори до него Ибон.

— Бойни машини, разбиващи крепостна стена — контрира Корд.

— Замръзнал щорм — каза Лимп зад него.

— Бъркате всички — намеси се с тракащи зъби Кръмп. —

Като... падащи ледени парчета е.

— Това е... просто зашеметяващо, Кръмп — каза ефрейтор Шард. — Ти си проклет от Гуглата поет. Не мога да повярвам, че Нередовните на Мот изобщо са позволили да ги напуснеш. Не, наистина, Кръмп. Не мога да го повярвам.

— Е, не че имаха някакъв избор — отвърна високият кривокрак сапъор и се потърка енергично по брадичката. — В смисъл, напуснах, докато никой не гледаше. Отключих белезниците с рибешки гръбнак — все едно, не можеш да арестуваш Висш маршал. Непрекъснато им го казвах. Не можеш. Не е редно.

Корд се обърна към ефрейтора си.

— Успя ли да говориш със сестра си? Уморява ли се от задържането на всичко това? Не можем да разберем. Уидършинс дори не знае как го прави, тъй че не може да помогне.

— Нямам отговори за теб, сержант. Тя и с мен не говори. Не знам — не изглежда уморена, но тя напоследък и почти не спи. Не мога да я позная Синн напоследък. От Ю'Гатан насам все едно е друга.

Корд помисли малко и кимна.

— Уидършинс го връщам. Адюнктата сигурно дебаркира вече.

— Да. — Иброн си подръпна носа да се увери, че не е замръзнал. Също като Уидършинс, отдельонният маг представа си нямаше как Синн успява да задържи ледените планини. Зле се отразяваше на самочувствието му и си му личеше. — Пристанището е блокирано, оня главорез, дето командва тук, е задържан. Всичко върви според плана.

Лимп изсумтя.

— Добре, че не си от суеверните, Иброн. Колкото до мен, аз слизам долу на сушина.

— Шард — каза Корд, докато гледаха как Лимп предпазливо стъпва по пътеката, — къде е сега Синн?

— В стария фар — отвърна ефрейторът.

— Хубаво. Хайде и ние да вървим, че ще замръзнем под тоя дъжд.

— Точно това е — изръмжа изведенъж Иброн. — Тя не просто го задържа, сержант. Тя го убива. А водата се вдига, все по-бързо.

— Мислех, че сам си умира.

— Да, сержант. Но тя го ускорява. Тя просто разкъсва тоя Омтоуз Феллак като тръстики от счупен кош — но не ги хвърля, не, заплита ги в нещо друго.

Корд изгледа намръщено мага.

— Синн май не е единствената, дето не говори. Какво искаш да кажеш с това „нещо друго“?

— Не знам! Ташаци на Гуглата, не знам!

— Никакъв кош няма там — каза Кръмп. — Не виждам кош. Свини блатни, добри очи имаш, Иброн. Аз и като примижа с едно око, пак не виждам...

— Стига, сапьор — прекъсна го Корд. Изгледа още миг Иброн и се обърна. — Хайде, че между краката си имам едно ледено парче и това е най-топлата ми част.

Запътиха се надолу към рибарската колиба, която използваха за база.

— Трябва да се отървеш от него, сержант — подхвърли Корд.

— Какво?

— От онова ледено парче. Или си използвай ръцете поне.

— Благодаря, Кръмп. Не съм я закъсал чак толкова.

Беше си уютен живот общо взето. Вярно, град Малаз не беше чак бижуто на империята, но поне едва ли щеше да се разпадне и да го отвее буря. А и нямаше кой знае какви оплаквания от компанията си. Кууп беше съbral достатъчно глупаци, та Уидал да се чувства в свои води.

Брейвън Тут. Темпър. Банашар — и Банашар поне беше тук, единственото познато лице освен трите нахти, и, разбира се, жена му. „Разбира се. Тя.“ И макар един Древен бог да му беше казал да чака, ковачът мекрос щеше да е доволен, ако това чакане можеше да продължиечно. „Проклетите богове, непрекъснато се месят и как ни използват само. Както им хареса.“

Дори и след година, прекарана на същия кораб като адюнктата, Уидал не можеше да твърди, че я познава. Вярно, имаше един дълъг период на скръб — любовницата на Тавори я бяха убили в град Малаз, както му казаха — и адюнктата за известно време приличаше по-скоро на умряла, отколкото на жива.

Но и да беше се върнала към себе си след това, това „себе си“ не беше много.

На божовете им беше все едно. Бяха решили да я използват, точно както използваха него. Можеше да го види, онова безрадостно чувство в невзрачните ѝ очи. И ако беше решила да им се опълчи, стоеше сама срещу тях.

„Аз изобщо не бих имал кураж за това. Изобщо. Но може би за да прави това, което прави, тя трябва да стане по-малко човек. Или повече от човек?“ Да избере дали да е по-малко, или повече може би. Толкова много хора тук я виждаха като обкръжена от съюзници. Съюзници като самия Уидал, като Банашар, като Сандалат, Синн и Кенеб. Но той не се заблуждаваше. „Всички ние само наблюдаваме. Изчакваме. Чудим се.“

„Нерешителни.“

„Това ли искаше, Маел? Да ме доведеш при нея? Да, тя е тази, за която чаках.“

Което неизбежно водеше до най-смущаващия въпрос: „Но защо аз?“

Вярно, можеше да ѝ каже за меча. Оръжието, което бе изковал и на което бе вдъхнал живот заради Сакатия бог. Но нямаше отговор на това оръжие.

Все пак адюнктата беше непреклонна. В избора си да поведе война, която дори войниците ѝ не искаха. За да унищожи една империя. И императора, който държеше в ръцете си онзи меч. Император, полудял от собственото си могъщество. Поредното сечиво на божовете.

Трудно беше да му е леко на човек покрай всичко това. Трудно беше да намериш увереност в дръзките решения на адюнктата. Морските пехотинци бяха хвърлени на ледерийския бряг, никакъв масиран десант, разпръснати, тайно, нощем. А след това, сякаш в пълно отрицание на избраната тактика, транспортните съдове бяха запалени.

Послание, несъмнено.

„Ние сме тук. Намерете ни, ако смеете. Но бъдете сигурни, скоро ние ще ви намерим.“

В същото време повечето от другия легион оставаше встани от ледерийския бряг. И само адюнктата знаеше къде са заминали хундрилите. И повечето периши.

— Пак си се умислил, съпруже.

Уидал бавно извърна глава и погледна жената с кожа като оникс, седнала срещу него в каютата.

— Аз съм човек на дълбокия размисъл.

— Ти си мързелива самомнителна жаба.

— Това също.

— Скоро ще сме на брега. Мислех, че ще гориш от нетърпение да хукнеш по мостчето след всичките тези стонове и пъшкания. Майката Тъма знае, така и нямаше да разбера, че си мекрос, с тази твоя трайна омраза към морето.

— Трайна омраза, викаш. Не, по-скоро... безсилие. — Вдигна грамадните си ръце. — Ремонтът на кораби е специалност. Но не моята. Трябва да се върна към онова, което правя най-добре, жено.

— Конски подкови?

— Точно.

— Обшивки на щитове? Дръжки на ками? Мечове?

— Ако потрябва.

— Армиите винаги влачат ковачи със себе си.

— Не е моята специалност.

— Глупости. Можеш да огънеш желязо в меч като всеки друг оръжейник.

— Много такива си виждала, нали?

— При толкова дълъг живот като моя, виждала съм по много от всичко. Е, нашите млади нещастни подопечни сигурно отново са долу в трюма. Ще идеш ли да ги изведеш, или аз да ида?

— Наистина ли е време да слизаме?

— Мисля, че адюнктата вече слезе.

— Ти иди. Още настръхвам, като ги видя.

Тя стана.

— Липсва ти съчувствие, което е характерно при самомнителност. Тези Тайст Андий са млади, Уидал. Изоставени първо от Аномандър Рейк. После от Андариست. Брата и сестри, паднали в безсмислена битка. Твърде много загуби — пленени са в крехкостта на света, в отчаянието, което тя носи на душите.

— Привилегията на младите — да се валят в досаден цинизъм.

— Не като твоите дълбоки мисли.

— Изобщо не като моите дълбоки мисли, Санд.

— Смяташ ли, че не са заслужили тази привилегия?

Той усети усиливащия се гняв в нея. В края на краищата тя беше не по-малко Тайст Андий от тях. Някои неща трябваше да се поразмърдат. „Вулканичен остров. Прииждаща планина от лед. Море от огън. И Сандалат Друкорлат с дългия й списък от поводи за раздразнение.“

— Предполагам, че са — отвърна той предпазливо. — Но откога цинизъмът е добродетел? Освен това става адски досадно.

— Тук не споря — отвърна тя хладно, обърна се и излезе.

— Мисленето е друго — замърмори той на празния стол срещу себе си. — Може да е по какъвто и да е въпрос, първо. Въпрос, който изобщо да не е циничен. Като мешането на боговете — е, добре де, не като този. Коването, да. Конски подкови. Нищо цинично няма в конските подкови... Не мисля. Ами да. Да им е удобно на конете. За да могат да препускат в галоп при битка и да умират ужасно.

Замълча, намръщен.

Гладкото сърцевидно лице на Фаед бе с цвета на опушена шиста, цвят жалък в своята безжизненост. Очите й бяха бездушни, освен когато не се изпълнеха с отрова, каквито бяха сега, вперени в гърба на Сандалат Друкорлат, докато по-старата жена говореше на другите.

Нимандър Голит гледаше младата жена, която наричаше своя сестра, с крайчеца на окото си и за пореден път се чудеше кой ли е изворът на тази неугасима злост у Фаед. Имаше си я у нея, доколкото помнеше, от най-ранните й дни. Състраданието при нея не съществуваше, а на негово място бе избуяло нещо студено, обещаващо жестоко ликуване при всяка победа, истинска или въображаема, явна или скрита.

Никак не беше лесна тази млада красива жена. Започваше още с първото впечатление, което непознат добиваше, щом я види, някакъв вроден чар, който можеше да ти отнеме дъха. Съвършенството на изкуството, безсловесният език на романтиката.

Този първоначален момент бе краткотраен. Обикновено приключваше след първия учтив въпрос, който Фаед неизменно посрещаше с ледено мълчание. Мълчание, което преобразяваше този безсловесен език, заличаваше всякакви представи за романтика и изпълваше огромната дълга липса на вежливост с голо презрение.

Жълчта се пазеше за онези, които я виждаха истински, и в тези случаи Нимандър го побиваха ледените тръпки на предчувствието, защото знаеше, че Фаед е способна на убийство. Горко на проницателния наблюдател, който без да трепне виждаше през душата ѝ — до онази потръпваща бучка мрак, прошарена с невъобразими страхове — и решеше след това да не затаи нищо от видяното.

Нимандър отдавна се бе научил да си придава невинност, когато е с Фаед, да отвръща бързо с облекчена усмивка, което като че ли я отпускаше. Тъкмо в тези моменти, уви, тя бе готова да му сподели най-жестоките си чувства, да му зашепне за сложните си планове за мъст заради безброй оскърбления.

Сандалат Друкорлат бе твърде проницателна, което не беше изненадващо. Беше живяла столетия и столетия. Видяла беше какви ли не същества, от доблестни до демонични. Не ѝ беше трябало много, за да реши от коя страна на спектъра е Фаед. Отвърнала бе на свой ред с леден поглед. Презрението, хвърлено по нея, бе като камъчета по щита на воин, без да оставят и драскотина. И най-болезненото, бе изразила насмешка към няматата превзетост на Фаед, чак до открита подигравка. Това, впрочем, бяха най-дълбоките рани, забрали в душата на Фаед, нанесени от жената, която сега играеше ролята на майка за тях.

А в този момент, знаеше Нимандър, сърцеликата Фаед замисляше майцеубийство.

Признаваше собственото си униние — дългите периоди на бездушно безразличие — като нещо, за което не си заслужава да се мисли. Имаше си своята орда от демони в края на краишата и никой от тях като че ли не беше склонен просто да изчезне. Несмущавани от пренебрежението му, те си играеха своите тъмни игри и скромното богатство, съставящо живота на Нимандър, вървеше назад и напред, а везните се люшкаха неспирно. Хаотичната връвя на сблъсъците, триумфалните викове и изъскани проклятия, безгрижното прахосване. Често се чувстваше изтръпнал, оглушал.

Може би точно това бяха чертите на Тайст Андий. „Интровертни и лишени от интроспекция. Мракът в кръвта. Химери, дори към самите себе си.“ Искал бе да обича трона, който бяха бранили, този, заради който загина Андариист, и бе повел без колебание подчинените си в тази дивашка битка. Навярно с искрена жар дори.

„Жажда за смърт. Колкото по-дълго живееш, толкова понижожен е този живот. Защо е така?“

Но това щеше да е интроспекция, нали? Твърде изтощителна задача, да търсиш отговора на такива въпроси. По-лесно е просто да изпълняваш заповеди на други. Друга черта на расата му ли беше това удобство да изпълняваш? Ала кои изпъкваха сред Тайст Андий като символи на почит и преклонение? Не млади воини като Нимандър Голит. Не коварната Фаед и злите ѝ амбиции. „Аномандър Рейк, който си отиде. Андариست, брат му, който остана. Силхас Руин — ах, какво семейство!“ Уникално, от котилото на Майката, несъмнено. Понашироко живееха тогава, във величава драма. Животи, напрегнати и бръмчащи като тетива, суровостта на истината във всяка тяхна дума, жестоките реплики, които ги разделяха, след като нищо друго не можеше. Дори отвръщането на Майката Тъма. Ранните им животи бяха поеми с епично величие. „А ние? Ние сме нищо. Размекнати, притъпени, объркани и с размътени умове. Изгубили сме своята простота, чистотата си. Ние сме Мрак без загадка.“

Сандалат Друкорлат — която бе живяла в онези древни времена и трябваше да скърби в душата си за падналите Тайст Андий — сега се обърна и с жест приканни оцелелите от Дрифт Авалий да я последват. На палубата — „Имаш коса, Нимандър, с цвета на звездна светлина“ — да погледнат това мизерно пристанищно градче, което щеше да е техният дом за *следващата малка вечност*, според изсьсканите от Фаед думи.

— Затвор е бил този остров. Пълен с изнасилвачи и убийци. — Внезапен блясък в очите, сякаш търси нещо, след това го дари с онази бърза усмивка, която повече приличаше на зъбене, и рече: — Добро място за убийство.

Думи, които преди хилядолетия сигурно щяха да отприщят гражданска война или нещо по-лошо, гнева на самата Майка Тъма. Думи, които почти не засегнаха хладния отклик на неговото безразличие.

— Имаш коса, Нимандър, с цвета на... — Но последното замря.

„Дрифт Авалий. Нашият собствен остров затвор, където научихме за умирането.“

„И ужасната цена на следващото.“

„Където научихме, че няма място за обич на този свят.“

14.

*Взех каменната купа
в двете си ръце
и изсипах времето си
на земята
удавих окаяни твари
нахраних тревите
слънцето стоеше
и гледаше отгоре
докато не заличи петното.*

*Видях в купата
хиляда пукнатини
погледнах назад
откъдето дойдох
и видях диря, зелена
с изгубени спомени
който направил е тази купа
бил е глупак но още по-голям
бе този който я носеше.*

Каменна купа
Фишер кел Тат

Затлачената ивица лед бе минала през низ от топежи и замръзвания и повърхността ѝ бе станала пъпчива и грепава като безцветна кора на някое гигантско паднало дърво. Вятърът, ту топъл, ту студен, стенеше с хора на скръбни гласове през тази нащърбена повърхност и на Хедж му се струваше, че с всяко изхрущяване на ботуша му някой самотен глас загълъхва завинаги. Тази мисъл го

караше да се чувства мрачно, а пъстрата смет, осеяла равнината от лед и зърнест сняг, само правеше нещата още по-лоши.

Останки от животи на Джагът, показваха се бавно на повърхността като камъни в селска нива. Ежедневни вещи, свидетелство за цял един народ — стига само да можеше да ги проумее, да сглоби в едно всички тези разпръснати късове. Призраките, вече вярваше той, живееха в състояние на вечна обърканост, пътят пред тях беше безкраен, осеян с безсмислена шлака — истините за живота за тях бяха тайни, физичността на нещата — отнета завинаги. Един призрак можеше да посегне, но не можеше да докосне, можеше да мести неща, но не и да бъде местен от тях. Някаква дълбока същина на съпричастие беше изчезнала... но не, съпричастие не беше подходящата дума. Той можеше да усеща все пак. Също както усещаше, докато беше жив. Чувствата плуваха във води — и плитки, и дълбоки. Осезателното съпричастие може би беше по-близо до смисъла, който търсеше. Утешението на взаимната съпротива.

Пожелал си беше тази форма, това тяло, в което обитаваше сега, което крачеше тежко покрай сбръчкания одушевен труп на Имрот. И сякаш бе в състояние да постигне някакъв вид физическа цялост с всичко, което го заобикаляше — като хрущенето под стъпалата, — но вече се чудеше дали тази цялост не е измамна, дали вдигането на някой чиреп от древно счупено гърне не е всъщност вдигане на неговия призрак. Но за това разкритие очите му бяха слепи, усещанията за допир и звук бяха заблуди и той самият се чувствуваше изгубен като echo.

Продължаваха да се тътрят през това плато, под тъмносини небеса, звезди грееха високо в свода над тях; леден свят, който сякаш нямаше край. Сипеят от боклуци се простираше във всички посоки. Парчета плат, чирепи, прибори за храна, странни инструменти от дърво или дялан камък, част от музикален инструмент, която включваше струни и тимпани, строшен крак от стол. Никакво оръжие, вече от дни, а единственото, което бе намерил по-рано — връх на копие, — беше на Имасс.

Джагът бяха умрели на този лед. Избити. Имрот го беше казала. Но нямаше никакви тела, а Т'лан Имасс не бе отговорила на това. Съbral ги е някой, предположи Хедж, някой оцелял може би. Дали джагътите бяха практикували ритуално погребение? Нямаше

представа. През всичките си пътувания не помнеше някой да му е говорил за джагътска гробница или гробища. И да бяха правили такива неща, пазили ги бяха за себе си.

Но тук бяха умирали по време на бяг. Някои от ивиците плат бяха шатри. Имасс от път и кръв не ги бяха гонили — не и през този безжизнен лед. Трябваше да са били Т'лан. От Ритуала. „Като Имрот.“

— Е — заговори Хедж и гласът му прозвуча смайващо силно в собствените му уши, — ти участва ли в този лов, Имрот?

— Не мога да съм сигурна — отвърна тя след дълго мълчание. — Възможно е.

— Една сцена на клане прилича на всяка друга, нали?

— Да. Истина е.

Съгласието ѝ го накара да се почувства още по-потиснат.

— Има нещо напред — каза след малко Т'лан Имасс. — Мисля, че скоро ще открием отговора на загадката.

— Коя загадка?

— Липсата на тела.

— А, тази загадка.

Нощта тук настъпваше изведнъж, като духване на свещ. Сънцето, което през деня минаваше малко над хоризонта, изведнъж се изтърколваше като топка под сияещата с цвят на кръв небесна линия. И черното небе се изпълваше със звезди, които гаснеха едва с появата на странно оцветените мазки светлина, обхванала свода, който засъскваше като натрошено фино стъкло.

Нощта наближаваше с все по-разредения топъл полъх на вятъра. Кехлибарът, обагрил хоризонта, който беше приел за запад, потъмня до мрачен и зловещ оттенък.

Хедж най-сетне видя какво е привлякло вниманието на Имрот. Хълм сред платото, обкръжен от тъмни предмети. Фигурата, извисяваща се в центъра на този хълм, отначало му заприлича на леден стълб, но щом се приближиха, видя, че ядрото му е тъмно и че тъмнината стига чак навътре.

Нещата около възвищението се оказаха загърнати в плат трупове, много от тях — окаяно малки.

Нощта възвести пришествието си с вледеняващ вятър. Хедж и Имрот спряха точно под малкия хълм.

Стърчащият стълб представляващо всъщност леден трон, а на него седеше трупът на мъжки Джагът. Мумифицирано от студа и сухите ветрове, съществото все пак беше внушителна, макар и ужасяваща фигура, фигура властна, главата бе леко клюмнала, сякаш оглеждаше кръга отечно покорните си поданици.

— Смърт, съзерцаваща смърт — промърмори Хедж. — Адски подходящо. Съbral е телата, след това е седнал и просто е умрял с тях. Предал се е. Никакви мисли за мъст, никакви мечти за възкресение. Ето го твоя ужасен враг, Имрот.

— Повече, отколкото съзнаваш — отвърна Т'лан Имасс.

И продължи напред, запристипва около трона, увитите ѝ в кожа стъпала се плъзгаха по кората на трошлиния лед.

Хедж се взря нагоре в Джагъта на неговия полуразтопен трон.
„Всички тронове трябва да се правят от лед според мен.“

„Седиш на изтръпналия си задник, потъваш все надолу и надолу, и все по-широва става около теб локвата на разпада. Седиш, скъпи владетелю, и ми говориш за величавите си замисли.“

Разбира се, тронът не беше единственото, което се разпадаше. Зеленикавата набръчкана кожа на Джагъта бавно се съмкваше по челото, оголваше бялата кост, почти прозрачна в сумрака. А на раменете кожата беше олющена и отдолу се подаваха лъскавите ръбове на раменни кости. Също тъй лъскави бяха и кокалчетата на пръстите на двете ръце, отпуснати на вече кривналите се настрани облегалки на стола.

Погледът на Хедж се върна на лицето. Черни хлътнали ями на мястото на очите, широк сплескан нос, бивни от черно сребро. „Мислех, че тези неща всъщност никога не умират. Трябват големи камъни над тях, за да не почернеят. Или да се натрошат на парчета и всяко парче да се пъхне под скала.“

„Изобщо не знаех, че умират така.“

Съвзе се и тръгна след Имрот.

Щяха да вървят през нощта. Биваците, храната и сънят бяха за смъртните все пак.

— Имрот!

Главата ѝ се извърна със скърдане.

— Онова проклето нещо зад нас вече не е живо, нали?

— Не. Духът е напуснал.

— Просто... напуснал?

— Да.

— Това не е ли, хм, необичайно?

— Тронът на Лед е умирал. Още умира. Нямало е — и няма — нищо, над което да властва, призрако. Можеш ли да го задължиш да седи тук вечно? — Явно не беше склонна да чака за отговор, защото добави: — Не съм била тук преди, Хедж от Подпалвачите на мостове. Защото щях да зная.

— Какво да знаеш, Имрот?

— Никога досега не бях виждала истинския Трон на Лед, в центъра на Крепостта. В самото сърце на селението на Джагът.

Хедж се озърна назад. „Истинският Трон на Лед?“

— Кой... кой беше той, Имрот?

Но тя не отвърна.

Скоро след това обаче той си помисли, че го знае. Че винаги го е знаел.

Изрита от пътя си някакво счупено гърне, видя как се затъркаля по склона и накрая спря. „Крал на своя топящ се трон, вдишал си и си издишал. И... толкова. Просто. Лесно. Когато си последният от своята раса и издишаш сетния си дъх, това е дъхът на унищожението.“

„И го носи вятърът.“

„Всеки вятър.“

— Имрот, имаше един учен в град Малаз — Обо се казваше. Та той твърдеше, че е видял смъртта на звезда. А когато картите отново ги сравниха спрямо нощното небе, ами, една светлина я нямаше.

— Звездите са се променили след тленния ми живот, призрако.

— Някои са изчезнали?

— Да.

— Все едно... умрели?

— Гадателите на кости не биха се съгласили за това. Друго наблюдение предлагаше различна възможност. Звездите се изместват от нас, Хедж от Подпалвачите на мостове. Може би онези, които вече не виждаме, са се отдалечили твърде много от очите ни.

— Звездата на Обо беше доста ярка — не трябваше ли първо да гасне много дълго, преди да изчезне?

— Може би и двата отговора са верни. Звездите умират. Звездите се отдалечават.

— Тогава този Джагът умрял ли е, или си е отишъл?

— Въпросът ти е безсмислен.

„Нима?“ Хедж се изсмя горчиво.

— Ти си проклета лоша лъжкиня, Имрот.

— Този свят не е съвършен — отвърна тя.

Мазките цветове горе засъскаха тихо, вятырът около тях дърпаше снопчета плат и козина, стенеше из малките хълтнатини и кухини в леда, а се носеше и друг звук, от призрака и от Т’лан Имасс — хрущенето на стъпките им по платото.

Онрак коленичи до потока, гребна с шепи ледената вода и вдигна ръце да погледа стичащите се вадички. Удивлението не беше напуснало тъмнокафявите му очи след преобразованието му, след чудото на възврнатия живот.

Човек трябваше да няма сърце, за да не изпитва нищо, докато гледа това прерождение, тази невинна радост у един див воин, мъртъв от сто хиляди години. Онрак събираще лъскави камъчета, все едно че са съкровища, прокарваше грубите си мазолести пръсти по снопчета лишай и мъх, долепваше устни до захвърлен еленов рог, за да опита вкуса му с език, да попие миризмата му на изгорели косми. Нагази в трънливия храст на дива арктическа роза и след това спря и възклика изумено, като видя драскотините по прасците си.

Имассът, за пореден път си напомни Трул Сенгар, изобщо — изобщо — не беше това, което си го беше представял. Буквално без косми навсякъде освен тъмната, почти черна грива, която се сипеше по широките му рамене. В дните, откакто бяха дошли на този странен свят, брадата му беше набола — тънка около линията на челюстта и над устата му, рехава и черна като четина на глиган. Но изобщо не растеше по страните му и по шията. Чертите му бяха широки и гладки, носът широк, очите — хълтнали и раздалечени. Масивният член ръб над тях придаваше още повече грубост на рошавите му вежди.

Макар да не беше особено висок, Онрак все пак изглеждаше грамаден. Възлести мускули, як врат, дълги ръце с широки длани и дебели пръсти. Краката бяха непропорционално къси, криви, тъй че коленете стърчаха навън. Въпреки това Онрак се движеше ловко и пъргаво, крадешком като преследван дивеч, очите му шареха във

всички посоки, леко извил глава, с разширени ноздри, докато улавяше миризмите, понесени от вятъра. Дивеч, но сега трябваше да утолява изумителния си апетит. И Онрак ловуваше с ужасяваща целеустременост.

Този свят беше негов, във всяко отношение. Тундра на север и дървесен пояс на юг — от време на време достигаше до самата сянка на огромните ледници, проточили се по долините. Гората представляваше объркана смес от широколистни и иглолистни дървета, накъсана от дерета и насечена от прекатурени скали, извори с бистра вода и блатяси долчинки. И гъмжеше от птици: несекващото им чуруликане надмогваше понякога всичко друго.

Стада елени се движеха безцелно между гората и тундрата. Поблизо до леда, по височините, се мяркаха подобни на кози същества — изкатерваха се по скалните издатини, за да погледнат отгоре двукраките странници, минаващи през владенията им.

В първата седмица на скитането им Онрак току изчезваше из гората. Всеки път, щом се върнеше, колекцията му от сечива се разрастваше. Дървен прът, чийто връх втвърди на огъня; повет и тръстики, от които правеше примки и мрежи, които връзваше за копието и с изумителна ловкост хващаше птици в полет.

Събираще кожичките и вътрешностите на малките бозайници, хванати в нощните му примки. От стомасите и червата на зайци направи поплавъци за мрежите с тежести, които мяташе в потоците, а на извадените съомги запазваше гръбнаците — с тях след това съши кожите в торба. Събираще въглени и дървесна мъзга, лишеи, мъхове, грудки, пера и бучки животинска мас — и всичко това отиваше в торбата.

Но всички тези неща не бяха нищо в сравнение с разъфтяването на самия Онрак. Лицето, което Трул бе познавал само като суха кожа, изпъната върху натрошена кост, сега беше одухотворено и изразително. Трул си помисли, че все едно е бил сляп за приятеля си преди, когато дори гласът му бе равен и безжизнен.

Онрак сега се усмихваше. Внезапен изблик на искрено удоволствие, което не само отнемаше дъха на Трул — а и често пълнеше очите му със сълзи, признаваше си той, — но можеше да накара дори и Бързия Бен да замълчи. Мрачното лице на чародея

изведнъж започваше да издава нескрито удивление, онзи израз, който би могъл да има добронамерен възрастен, загледан в игра на дете.

Всичко у този Имасс приканваше към приятелство, сякаш самата му усмивка правеше магия, заклинание, на което безрезервната вярност бе единственият отговор. На това обаяние Тайст Едур и не искаше да се съпротивлява. „Онрак в края на краищата е единственият брат, когото избрах.“ Но едурът забелязваше на моменти блясък на подозителност в очите на малазанския чародей, сякаш Бързия Бен се задържаше на ръба на някаква вътрешна пропаст, спускане към нещо, на което заради самия си нрав не можеше да се довери изцяло.

Трут не изпитваше беспокойство. Разбираше ясно, че Онрак не си играе със спътниците си. Беше дух, върнал се в себе си, дух, излязъл от призрачно място — и призраци повече не го гнетяха. „Умрял в демоничен кошмар. Прероден в рай. Онрак, приятелю, ти си избавен и го знаеш с всяко свое сетиво — с допира си, с взора си, с мириза на земята и с песните на дърветата.“

Предната вечер се беше върнал от обиколка из гората с парче обелена дървесна кора. На нея имаше бучки ронлива жълта охра. Покъсно край огъня, докато Бързия Бен готвеше останалото им месо от сърната, която Онрак беше убил в гората преди два дни, имасът стри бучките на прах и с помощта на слюнка и мас я направи на жълта паста. Докато го правеше, си тананикаше песен, провлечено и колкото носово, толкова и с глас. Обхватът, също като гласа му при говорене, беше странен. Като че ли беше способен да поддържа два различни тона, един висок, другия нисък и плътен. Песента свърши, щом свърши и работата. Последва дълга пауза. След това, когато започна да маже лицето, шията и раменете си, Онрак запя друга песен, този път в бърз ритъм, отчетливо и бързо като сърцето на бягащ звяр.

Когато и последната мазка боя покри кехлибарената му кожа, песента спря.

— Богове подземни! — ахна Бързия Бен с ръка на гърдите. — Сърцето ми направо ще изскочи от гръденния кош, Онрак!

Имасът го погледна с кротките си тъмни очи.

— Често са те гонили. В живота ти.

Бързия Бен отвърна с гримаса и кимна.

— Все едно че е било преди много и много години.

— Песента има две имена. Анкор Раела и Алиш Раела. Вълчата песен и Еленовата песен.

— А, навикът ми да преживям най-сетне бе разкрит.

Онрак се усмихна.

— Един ден трябва да станеш вълк.

— Може и да съм станал вече — отвърна след кратко мълчание Бързия Бен. — Виждал съм вълци — тук е пълно с тях в края на краищата. Онези дългокраките, с малките глави.

— Ай.

— Ай, да. И са адски плашливи. Бас слагам, че не скачат да убиват, докато шансът не е изцяло на тяхна страна. Най-лошият вид играчи всъщност. Но е много добро за оцеляване.

— Боязливи са — каза Онрак. — Но любопитни. Тази глутница ни следи вече от три дни.

— Харесва им да глозгат жертвите ти — оставят на теб да поемеш всички рискове. Сделката е изгодна за тях.

— Досега нямаше големи рискове — каза Онрак.

Бързия Бен погледна Трул и поклати глава.

— Онзи планински овен или както там го наричаш не само те нападна, Онрак, но те хвърли във въздуха. Мислехме, че ти е счупил всичките кокали, а пък тялото ти си е съвсем ново при това.

— По-голяма плячката — по-висока цената — отвърна Онрак и се усмихна. — Както при хазарта, нали?

— Абсолютно. — Магьосникът наниза месото на шиша. — Исках да кажа, че вълкът е еленът, докато нуждата не наложи друго. Ако шансът е много лош, вълкът бяга. Въпрос е на преценка на времето, на избор на подходящия момент за бягане или стоеене на място. Колкото до онези вълци, които ни следват, според мен те досега просто не са виждали същества от нашия вид...

— Не, Бързи Бен. Обратното е вярно — каза Онрак.

Трул изгледа приятеля си и попита:

— Не сме ли сами тук?

— Ай знаят как да ни преследват. Да, любопитни са, но също така са и умни, и помнят. Преследвали са Имасс преди. — Вдигна глава и подуши шумно във въздуха. — Близо са тази нощ. Привлечени са от песента ми, чували са я преди. Ай знаят, виждате ли, че утре ще

ловя опасен дивеч. И когато дойде мигът на убийството... е, тогава ще видим.

— Колко точно опасен? — попита Трул, изведнъж притеснен.

— Има една котка, емлава — днес влязохме в територията ѝ, намерих драсканото по дървета и камък. Мъжкар, по миризмата на пикната. Днес ай са по-изнервени от обичайното, защото котката ще ги убие при всяка възможност, а напада от засада. Но аз ги успокоих с песента си. Намерих Тог'тол — жълта охра — в края на краишата.

— Щом вълците знаят, че сме тук, с котката как е? — попита Бързия Бен, без да откъсва очи от капещото над пламъците месо.

— Той знае.

— Е, просто страхотно, Онрак. Май ще тряба да си пригответя няколко вътъка тогава. Източително е, знаеш ли.

— Няма нужда да се притесняваш, като изгрее слънцето, магъоснико. Котката напада нощем.

— Гуглата да те вземе! Да се надяваме вълците да я надушат преди нас!

— Няма — отвърна му с дразнеща кротост имассът. — Когато вмирисва територията си, емлавата насища въздуха със знака си. Телесната ѝ миризма е много по-слаба, дава възможност на звяра да се промъкне където си иска в територията си.

— Защо тъпите зверове са толкова адски умни, между другото?

— Защо ние умниците сме толкова тъпо жестоки, Бързи Бен? — на свой ред попита Трул.

— Престани да ме объркваш в състоянието ми на животински ужас, едур.

Нощта мина без произшествия, а на следващия ден навлязоха още по-навътре в територията на емлава. Предобед Онрак спря до един поток и коленичи, за да започне ритуала си с измиването на ръцете. Поне Трул допускаше, че е ритуал, макар че като нищо можеше да е един от онези мигове на бездиханна възхита, които сякаш обземаха Онрак. И в това нямаше нищо изненадващо — Трул подозираше, че още месеци ще е изумен след това прераждение. „Разбира се, той не разсъждава като нас. По начина си на мислене аз съм много по-близо до този човек, Бързия Бен, отколкото до който и да било Имасс. Как е възможно това?“

Онрак стана и се обърна към тях, с копието в едната ръка и меча в другата.

— Близо сме до леговището на емлавата. Той спи, но ни усеща. Решен е тази нощ да убие един от нас. Сега ще оспоря правата му над тази територия. Ако се проваля, вас сигурно ще ви остави, защото ще се нахрани с моята плът.

Бързия Бен поклати глава.

— Няма да го правиш сам, Онрак. Вярно, не съм много сигулен колко от магията ми ще действа тук, но проклет да съм — това е само една тъпа котка в края на краищата. Ослепителна мълния, трясък...

— И аз ще се включам — заяви Трул Сенгар. — Започваме с копията, нали? С достатъчно вълци съм се бил навремето. След като го раним и осакатим, нападаме с мечовете.

Онрак ги изгледа за миг и се усмихна.

— Разбирам, че няма да ви разубедя. Но заради самата битка не трябва да се намесвате. Не мисля, че ще се проваля, и скоро ще разберете защо.

Трул и магьосникът тръгнаха след имасса нагоре по склона на изпълнената с ледникови наноси пукнатина, през надвиснали, обрасли с лишай огъннати скали. Зад тази чернокаменна издатина се издигаше стръмна стена от сиви шисти, нашарена с пещери там, където седиментът се беше изронил под непрестанния порой на ледниковия топеж. Потокът, в който Онрак бе натопил ръцете си преди малко, се изливаше от една такава кухина в малко езерце, преди да потече надолу. Вдясно имаше друга пещера, с триъгълен вход. Площадката пред него беше осияна с натрошени кости.

Онрак изведнъж спря и вдигна ръка.

Огромно туловище бе изпълнило входа на пещерата.

Три мига по-късно емлавата се появи.

— Дъх на Гуглата! — прошепна Бързия Бен.

Трул беше очаквал дива котка, не по-различна от планински лъв — може би като черните, които според мълвата обитаваха поддълбоките лесове на родината му. Изгъренето пред очите му същество със сънено мигащи въгленочерни очи бе колкото кафява мечка от равнините. Огромните му горни зъби стърчаха надолу, дълги колкото ловен нож, лъскави и с цвета на кехлибар. Главата беше широка и плоска, ушите малки и присвити. Къс врат, рамене,

изгърбени в грамада от мускул. Козината беше пъстра, черни петна на тъмносиво, с бяла ивица около гърлото.

— Тромаво изглежда, нали?

Трул хвърли поглед към Бързия Бен и видя, че магьосникът държи кама.

— Трябва ти копие.

— Ще взема едно от резервните ти, ако нямаш нищо против.

Трул съмкна вързопа от рамото си.

— Избери си.

Емлавата ги гледаше. После се прозя, а Онрак запристъпва напред, леко приведен.

В този момент някъде зад тях се посипаха камъчета и Трул се обърна.

— Е, Онрак май си има съюзници в това все пак.

Вълците — *ай* на езика на Имасс — се бяха появили и вече обграждаха позицията на Онрак, навели ниско глави и без да откъсват очи от огромната котка.

Внезапната поява на седем вълка явно не се понрави на звяра. Той приклекна, докато гърдите му не докоснаха земята, сbral крака отзад. Отново отвори уста и плътен съськ изпълни въздуха.

— Да се отдръпнем от пътя им — с явно облекчение каза Бързия Бен.

— Чудя се дали точно така не е започнало опитомяването — каза Трул, докато наблюдаваха замръзната за миг сцена. — Без да се бият при лов за плячката, а с унищожаването на съперничещи хищници.

Онрак беше приготвил копието си не за да посрещне атака, а да го хвърли с помощта на атлатъл от еленов рог. Вълците от двете му страни се бяха развърнали във ветрило и бавно настъпваха, озъбени.

— Никакво ръмжене не се чува — каза Бързия Бен. — Това някак си е още по-смразяващо.

— Ръмженето е за предупреждаване — отвърна Трул. — В ръмженето има страх, също като в съська на котката.

Дъхът на емлавата изсвистя и отново настъпи тишина.

Онрак се хвърли напред, копието излетя от ръката му.

Емлавата залитна назад и нададе вой, щом острието се заби дълбоко в гърдите ѝ, точно под ключицата. И в този момент вълците връхлетяха.

Смъртоносната рана обаче не бе достатъчна и звярът замахна с предните си лапи. Заби нокти в един от вълците, придърпа го в обхвата на втората си лапа и го притегли, след което го захапа за врата и се стовари с цялата си тежест върху него.

Други четири вълка се нахвърлиха върху мекия корем на котката, заръфаха го — и се отдръпнаха, щом звярът се надигна да ги прогони...

И оголи врата си.

Мечът на Онрак изсвистя и острието се заби в гърлото.

Звярът залитна назад и отпрати един от вълците надолу по склона, изправи се на задните си крака, сякаш за да се обърне и да се скрие в бърлогата си, но в този миг цялата сила го остави, той рухна на земята и застини.

Шестте останали вълка — единият куцаше — заетстваха от тримата мъже и след няколко мига се скриха.

Онрак се доближи до емлавата и изтръгна зацепаното с кръв копие. После коленичи до главата на гигантската котка.

— За прошка ли ще го молиш? — попита с много малко ирония Бързия Бен.

Имассът го погледна през рамо.

— Не. Би било недостойно, магьоснико.

— Прав си. Радвам се, че не ни пробутващ разни духовни глупости. Съвсем очевидно е, че *все пак* е имало войни дълго преди войните между хората. Първо сте премахнали ловците съперници.

— Да, вярно е. И намерихме съюзници. Ако търсиш ирония, Бързи Бен, знай, след това ловяхме, докато не унищожихме повечето си плячка. И тогава съюзниците ни започнаха да мрат от глад — тези, които не се предадоха на грижите ни.

— Имасс едва ли са единствените в това — каза Трул Сенгар.

— Е, Онрак, ще ни кажеш ли защо си коленичил до този труп?

— Направих грешка — отвърна имассът. Изправи се и се загледа в пещерата.

— На мен ми се стори съвсем безпогрешно.

— Убийството — да, Бързи Бен. Но тази емлава е женска.

Магът се намръщи.

— Искаш да кажеш, че мъжкарят все още е някъде наоколо?

— Не знам. Те понякога... скитат. — Онрак погледна окървавеното копие в ръцете си. — Приятели... аз съм... разколебан, признавам. Може би преди много време изобщо нямаше да се замисля — както каза, магьоснико, ние воювахме срещу съперниците си. Но този свят — той е дар. Всичко, което бе изгубено заради непремислените ни действия, всичко сега отново е живо. Тук. Чудя се... може ли нещата да са други?

В тишината, последвала този въпрос, чуха първия скръбен вопъл.

— Пожелавал ли си някога, Удинаас, да можеш да се потопиш в камъните? Да отприщиш необятните им спомени?

Бившият роб се обрна към Уидър — само по-тъмно петно в сумрака — и се усмихна презително.

— И да видя какво са видели те ли? Проклет дух, камъните не могат да виждат.

— Съвсем вярно. Но погълнат звук и го затварят в себе си. Попиват разговори с топлина и студ. Кожите им се похабяват от думите на вятъра и близането на водата. Мрак и светлина живеят в тяхната плът — и носят в себе си ехото на уязвяването, на прекършването, на това да те прекрояват жестоко...

— О, стига! — сопна се Удинаас и разрови огъня. — Иди се стопи в тези руини тогава.

— Ти си последният буден, приятелю. И да, бил съм сред тези руини.

— Такива игри неизбежно те влудяват.

Дълго мълчание.

— Знаеш неща, които нямаш право да знаеш.

— Какво ще кажеш за това, тогава? Потапянето в камъка е лесно. Трудно е измъкването оттам. Можеш да се загубиш, заклещен в цялата гмеж. И всичките спомени те притискат отвсякъде, смазват те.

— От сънищата е, нали? От тях научаваш тези неща. Кой ти говори? Кажи ми името на този зъл наставник!

Удинаас се изсмя.

— Глупак си ти, Уидър. Наставникът ми? Ами, никой друг освен въображението.

— Не ти вярвам.

Като че ли нямаше много смисъл да отвръща на последното. Взрян в пламъците, Удинаас се остави треперливият им танц да го унесе. Беше уморен. Трябваше да спи. Треската си бе отишла, кошмарните халюцинации, странно сладките сокове, захранвали прииждащите в сънищата му заблуди, всичко това се бе изсипало — „Като пикня в мъха. Силата, която изпитах в онези други светове, беше лъжа. Яснотата — измамна. Всички онези предложени пътища през всичко, което предстои, всичко това е със задънен край. Трябваше да се вразумя.“

— На К'Чайн На'Рук са тези руини.

— Още ли си тук, Уидър? Защо?

— Някога това беше плато, на което Късоопашатите построиха град. Но сега, както виждаш, е разбито. Вече няма нищо освен тези ужасни срутени и закривени пластове — но ние все ровим и ровим надолу. Усети ли го? Скоро ще стигнем до центъра, до сърцевината на този кратер, и ще разберем какво е унищожило това място.

— Рuinите помнят студена сянка — каза Удинаас. — После — сътресение. Сянка, Уидър, на потоп, възвестила края на света. Сътресението е било свързано със сянката, нали?

— Знаеш неща, които...

— Проклет глупак. Слушай ме! Стигнахме до ръба на това място, това високо плато, и очаквахме да видим, че ще се изпъне гладко пред нас. Но то прилича на замръзнала локва, в която някой е хвърлил тежък камък. *Пляс*. Всички краища са загънати навътре. Не ми е нужно никакво тайно знание, за да разбера това. Нещо голямо се е спуснало от небето — метеорит, небесна крепост, все едно. Бъхтило е в пепелта си дни наред. Покрило е древния сняг. Пепел и прах са прояли снега като киселина. А рuinите... всичко се е срутило, изригнало е навън, след това се е наклонило навътре. Първо навън, после навътре. Издуване навън и надолу, после се хълзга назад. Уидър, трябва само да гледаш. *Наистина да гледаш*. Това е. Тъй че спести ми всички тези мистични говна, моля те.

Тирадата му беше разбудила другите. „Много лошо. Все едно, почти се съмна.“ Удинаас се вслуша, щом се разшаваха под кожите, чу нечия кашлица, някой се изхрачи болезнено. „Кой? Серен? Кетъл?“ Бившият роб се усмихна на себе си.

— Проблемът ти, Уидър, е в проклетите ти очаквания. Преследваше ме месеци наред и сега изпитваш потребността да се е оказало — аз да съм се оказал — достоен за цялото това внимание. И ето те, пробутваш някаква древна мъдрост на тъпия роб, но аз и тогава ти казах каквото ще ти кажа и сега. Аз съм нищо, никой. Ясно? Просто човек с мозък, който дори работи от време на време. Да, правя го, защото не намирам удобство в това да съм глупав. За разлика от повечето хора, според мен. Поне при нас, ледериите. *Глупав и горд от това.* Част от Имперския ни печат е това щастливо твърдение. Нищо чудно, че се провалих толкова отчаяно.

Серен Педак се приближи до огъня и се наведе да сгрее ръцете си.

— В какво се провали, Удинаас?

— Във всичко, Аквитор. Не е нужно да уточнявам.

— Помня, че беше добър в кърпенето на мрежи — подхвърли зад гърба му Феар Сенгар.

Удинаас не се обърна да го погледне, но се усмихна.

— Да, може би си го заслужих това. Говори добронамереният ми мъчител. Добронамерен? О, може би не. Безразличен? Възможно. Поне докато не събърквах нещо. Лошо закърпена мрежа — вай! Смъкнете кожата на глупака от гърба му! Знам, всичко беше само за мое добро. И на някои други.

— Още една безсънна нощ ли, Удинаас?

Вдигна глава към Серен над огъня, но тя се беше взряла в пламъците под изпънатите си длани все едно, че въпросът е риторичен. После промълви:

— Виждам костите си.

— Не са истински кости — рече Кетъл и клекна до нея. — Приличат повече на клонки.

— Благодаря ти, мила.

— Костите са корави, като камък. — Детето заразтрива коленете си. — Като студен камък.

— Удинаас, виждам локви злато в пепелта — каза Серен.

— Намерих парчета от рамка за картина. — Той сви рамене. — Странно, като си помислиш, че К'Чайн На'Рук са си окачали картини, нали?

Серен вдигна глава и го погледна в очите.

— К'Чайн...

Силхас Руин се показа иззад купчината дялани камъни.

— Не картини. Рамката е използвана за изпъване на кожа. К'Чайн си сменят кожата, докато стигнат пълнолетие. Кожите се обработват като пергамент, за писане. К'Чайн На'Рук бяха страстни записвачи.

— Много знаеш за същества, които си избивал, щом се мяннат пред очите ти — подхвърли Феар Сенгар.

Тихият смях на Клип прозвуча някъде извън кръга светлина, последван от тракване на пръстени на верижка.

Феар рязко вдигна глава.

— Това забавлява ли те, пале?

Гласът на Тайст Андий отекна зловещо безтелесен.

— Ужасната тайна на Силхас Руин. Той е преговарял с На'Рук. Тази гражданска война се проточила и...

— Скоро ще се съмне — каза Силхас и им обърна гръб.

Групата се раздели, както обикновено. Далече напред крачеха Силхас Руин и Клип. След тях на пътеката беше Серен Педак, сама, а на двайсетина крачки зад нея креташе Удинаас — все още се подпираще с имасското копие — с Кетъл и Феар Сенгар.

Серен Педак не беше сигурна дали съзнателно си е наложила тази самота. По-вероятно някаква утайка от старата й професия будеше в нея продиктувано от негодувание желание да води, като отхвърля наличието на двамата воини Тайст отпред. „Все едно, че те не се броят. Все едно, че са напълно неблагонадеждни като водачи... към каквото там вървим.“

Често се връщаше в мисълта си към нескончаемото им бягство от Ледерас, към пълния хаос на този маршрут, противоречията в посока и цел. Моментите, когато оставаха на място — пуснали колебливо корени в някое затънто селце или изоставена ферма, — но тогава умората не се облекчаваше, защото не беше умора на пътта и кръвта. Душата на Скабандари Кървавото око ги очакваше като някакъв дразнещ паразит в някое отдавна забравено място. Това бе заявената цел, но Серен най-сетне бе започнала да се чуди.

Силхас полагаше усилия да ги води на запад и все на запад, но все ги отклоняваше — сякаш заплахата, която представляваха слугите на Рулад и на Ханан Мосаг, бе твърде голяма, за да й се опълчи. А това бе нелогично. „Кучият му син може да се превръща в проклет дракон. А ако Силхас е миролюбив по сърце? Едва ли. Та той убива с угризението на човек, който смачква комар. Отклонява ли ни, за да пощади живота ни? Отново — едва ли. Един дракон не оставя нищо живо след себе си, нали?“

Тласкани все на север и на север, далече от по-населените райони.

До самия край на Блурууз, район, владян някога от Тайст Андий — „И се крием още под носовете на ледериите и едуурите — не, изобщо не го вярвам. Не мога. Силхас Руин е усетил близния си. Трябва да го е усетил.“

Да подозира Силхас Руин в измама беше едно, но да изрече обвинението — съвсем друго. Липсваше й смелост, и толкова. „Полесно е просто да вървиш, нали? И да се стараеш да не мислиш много. Защото многото мислене го прави Удинаас и виж в какво състояние е. И все пак успява да държи устата си затворена. През повечето време. Може да е бивш роб, може да е «никой», но не е глупак.“

Вървеше сама. Необвързана от приятелство с никого — никой тук във всеки случай — и не беше склонна да промени това.

Разрушеният град, само купчини съборени камъни, се простираше на всички страни, склонът напред ставаше все по-стръмен и по някое време й се стори, че чува шепота на пясък, на ронещ се хоросан и парчета отломки, сякаш преминаването им рушеше този пейзаж още повече и с вървежа си привличаха към себе си потоци свличащи се отломки. „Сякаш самото ни присъствие е достатъчно, за да промени баланса.“

Шепотът наподобяваше гласове във вятъра и в един момент тя усети — внезапно осъзнаване, от което по кожата й избиха капчици пот — че скоро ще започне да разбира думите. „От пясък и изронен хоросан. Затъвам в лудостта...“

— Когато камъкът се руши, всеки вик се изтръгва на воля. Можеш ли вече да ме чуващ, Серен Педак?

— Ти ли си това, Уидър? Остави ме на мира.

— Живи ли са лабиринтите? Повечето биха казали, не. Невъзможно. Те са сили. Аспекти. Тенденции, проявени като предсказуемост... о, Великите мислители, отдавна превърнали се в прах, разсъждаваха над това с най-трескав плам, както подобава за обсебените. Но не го разбраха. Един лабиринт лежи като паяжина над всички други и гласът му е волята, нужна, за да се сътвори магия. Те не разбраха това. Нито защо е. Мислеха си... хаос, плетеница, в която всяка нишка е била необособена енергия, неизразена все още, неоформена от намерението на Древен бог.

Тя слушаше, все още без да разбира, а сърцето ѝ тупаше бясно и всеки дъх излизаше с хрип. Вече знаеше, това не беше гласът на Уидър. Не беше езикът на духа. Не беше ритъмът му.

— Но К'рул го разбра. Пролятата кръв е загубена кръв, безсилна кръв в края. Умира изоставена. Виж жестоката кръв за доказателство. За да живеят лабиринтите, за да текат лабиринтите през своите реки и потоци, трябва да има живо тяло, по-голяма форма, съществуваща в самата себе си. Не хаос. Не Мрак, нито Светлина. Не и топлина, нито студ. Не, съзнателно отвръщане от безредието. Отрицание спрямо и на всичко друго, когато всичко друго е мъртво. Защото истинският лик на Смъртта е разпад, а в разпада е хаос, докато и сетната прашинка енергия не изгуби упорития си блъсък, настойчивото си себеотрицание. Разбираш ли?

— Не. Кой си ти?

— Има и друг начин, по който да се погледне това. К'рул разбра, че не може да го направи сам. Самопожертването, отварянето на вени и артерии не би означавало нищо, всъщност би се провалило. Без жива плът, без организирана функционалност. Ах, лабиринтите, Серен Педак, те са диалог. Сега разбираш ли?

— Не!

Отчаяният ѝ вик отекна през руините. Силхас и Клип се спряха и се обърнаха.

Зад нея Феар Сенгар извика:

— Аквитор? Какво отричате?

Чу разбирация смях на Удинаас.

— А сега остави порочната тълпа, пороя от звуци, надмогнали лабиринтите, ползвачите, пазачите, паразитите и преследвачите, гмежта богове, древни и нови. Зарежи ги, както те учеше Корлос. За да

запомниш едно насилие, надипляш детайлите в усещане, за да можеш всеки път да пресъживиш ужасната му истина. Той ти каза, че това може да се превърне в навик, в пристрастване, докато дори отчаянието се превърне в добре желан вкус на езика ти. И разбери — както само ти можеш тук, — че да отнемеш сам живота си е окончателният израз на отчаянието. Ти видя това. Бурук Бледия. Изпита го там, на морския бряг. Серен Педак, К'рул не можеше да действа сам в това жертвоприношение, защото щеше да изпълни всеки лабиринт с отчаяние... Диалог. Презумпция за множественост, да. Един с друг. Или низ от други, защото този диалог трябва да продължава, всъщност да е вечен. Дали говоря за Господаря на Крепостите? За Господаря на Колодата? Може би. Лицето на другия винаги е отвърнато — спрямо всичко освен самия К'рул. Така трябва да бъде. Диалогът, следователно, е захранването на сила. Сила невъобразима, сила буквально всемогъща, ненакърнима... докато това лице на другия остава... отвърнато. От теб. От мен. От всички нас.

Тя заоглежда настръхнала килнатите руини, безкрайния сипей на разруха.

— Диалогът обаче може да се усеща, дори да не се чува — такава е силата му. Конструкцията на език, принципното съгласие в значение и намерение, правилата на граматиката — Серен Педак, какво според теб беше Мокра? Ако не игра на граматика? Извъртане на семантика, преобръщане на изводи, подбуждане към предположения, преустройване на вътрешния език на ума, за да се заблудят собствените му сетива?... Кой съм аз ли? Ами, Серен Педак, аз съм Мокра.

Другите вече се бяха събрали около нея. Серен се усети, че се е съмкнала на колене, доведена до това от прозрение — имаше отоци, ужасна мекота в тъканта, притисната в твърдата каменна плоча. Тя го усети, докато оглеждаше другите. Взаимни укори, между пострадалата пълт и ума й, между сетивата и мозъка й.

Заглуши тези думи и се отпусна в безметежен, безболезнен покой.

Толкова лесно.

— Внимавай, има гибелен риск в самозаблуждението. Можеш да се заслепиш и да си навредиш. Точно в тази игра можеш да умреш

бързо, Серен Педак. Не, ако трябва да... опитваш, избери друг. Корлос щеше да ти го покаже, ако бе имал време с теб.

— Значи... значи той те познава?

— Не толкова интимно като теб. Малцина са така... благословени.

— Но ти не си божество, нали?

— Не е нужно да питаш това, Серен Педак.

— Но все пак живееш.

Долови насмешката в отговора.

— Освен ако най-голямата ми заблуда не е обявяването на собственото ми съществуване! Има правила в езика и е нужен език, за да се изкажат правилата. Както К'рул разбра, кръвта изтича и после се връща. Слаба, след това съживена. Върти се и върти. Кой тогава, запитай се, кой тогава е врагът?

— Не зная.

— Все още, може би. Ще трябва обаче да го откриеш, Серен Педак. Преди да приключим.

Тя се усмихна.

— Даваш ми цел?

— Диалогът, обич моя, не трябва да свършва.

— Нашият? Или другият?

— Спътниците ти вече мислят, че си в треска. Кажи ми, преди да се разделим, кого избираш? За своите опити?

Тя примига и огледа лицата над себе си. Изражения на загриженост, насмешка, любопитство, равнодушие.

— Не зная. Изглежда... жестоко.

— Силата винаги е жестока, Серен Педак.

— Няма да реша тогава. Още не.

— Така да бъде.

— Серен? — попита Кетъл. — Какво ти е?

Тя се усмихна, надигна се и Удинаас — за нейна изненада — ѝ подаде ръка да ѝ помогне да се изправи. Видя я как трепна и ѝ каза с усмивка:

— Падна лошо, Аквитор. Можеш ли да ходиш? — Усмивката му се разшири. — Може би не по-бързо от нас тук, пипкавите вече?

— Ти ли, Удинаас? Не, не мисля.

Той се намръщи.

— Само двамата с теб в момента.

Очите ѝ пробягаха към неговите, отклониха се, върнаха се отново.

— Чул си?

— Нямаше нужда — отвърна ѝ тихо и сложи в ръцете ѝ имасската тояга. — Накарах Уидър да души по петите ми много преди да тръгна на север. — Сви рамене.

Силхас Руин и Клип отново бяха поели по пътя.

Серен Педак закрачи до бившия роб, подпираще се на имасското копие. Мъчеше се да надвие внезапния порой от чувства към този човек. „Може би истински приятели, най-сетне. Аз и той.“

— Серен Педак.

— Да?

— Ще престанеш ли да местиш болката в коленете си в моите?

„Да престана... какво? Ох.“

— Ако не, върни си ми проклетата тояга.

— Ако кажа „съжалявам“, тогава...

— Връщащ ми я. Е, добре, кажи го и можем да го оставим така.

— Съжалявам.

Изненаданият му поглед я зарадва.

Повишеното морско равнище бе наводнило земята под селото. Всеки с поне малко повече ум щеше да се премести на каменната гориста тераса, обрамчила наводнената равнина, но мизерните останки от шейките, които обитаваха тук, просто бяха вдигнали къщите си на колове, наковали бяха пътеки от дъски и живееха над мръсното солено блато, гъмжащо от белогърби раци, наричани „черепите“.

Ян Товис, Йедан Дериг и отрядът пиконосци спряха в Края на пътя, със салджийския пристан и пристойките му вляво, и грамади нападали и гниещи дървета вдясно. Въздухът беше лден, по-студен, отколкото трябваше да е толкова късно пролетта, пипалата ниско пълзяща мъгла почти скриваха соленото блато под дъсчените пътеки и мостове.

Между пристойките при кея — всички вдигнати на по-висок терен — се открояваше конюшня с каменни стени и покрит с дъски двор, а зад нея, срещу селото, се виждаше безименен хан.

Ян Товис слезе и постоя до коня си, затворила очи. „Нападнати сме. Би трявало да обиколя всеки гарнизон по този бряг — Блудния да ни пази, трябва да знаят вече. Истината, донесена по тежкия начин. Империята е във война.“

Но тя вече бе Кралица на Последната кръв, кралица на шейките. Отвори уморените си очи и се загледа към жалкото рибарско селце долу. „Моят народ, Блудния да ми е на помощ.“ Бягството тогава се бе окázalo разумно. Още по-разумно се оказваше сега.

До нея Йедан Дериг, брат ѝ, разхлаби кайшката на шлема си.

— Сумрак, а сега какво?

Погледна го през рамо. Разбра въпроса с всичките му усложнения. „Сега какво? Обявяват ли шейките своята независимост, вдигат ли се жадни, сред хаоса на малазанско-ледерийска война? Събираме ли свои армии, нашите млади, които ще наречем воини? Шейките възгласяват своята свобода и грохотът на морския прибой погълъща всичко.“

Тя въздъхна.

— Командвах на Разлива, когато дойдоха едурите с корабите си. Предадохме се. Аз се предадох.

„Да не го направим щеше да е самоубийствено.“ Йедан трябваше да го каже. Защото знаеше истината за тях. Но той подъвка още малко мълчаливо, брадата му помръдваше ритмично, а после се обърна и примижа към плоския широк сал.

— Онова там като че ли не се е отделяло от кея доста време. Брегът на север от Оул трябва да е наводнен.

„Не ми дава нищо.“

— Ще го използваме, до Трети девически форт.

Кимване.

— Преди това обаче трябва да съберем вещиците и заклинателите.

— Повечето ще ги намериш свити в селото, кралице. Пули и Скуиш сигурно вече са съобщили за завръщането ти. Обзалагам се, че по дъските долу тропат ноктести крака.

— Слез и ги доведи — заповядда му тя и се обърна към хана. — Аз ще съм в гостилницата.

— А ако не е достатъчно голяма?

Странно притеснение. Тя закрачи към входа.

— Тогава могат да накацат на раменете си, каквito са врани, Йедан.

— Сумрак.

Тя се извърна през рамо.

Йедан отново стягаше връзките на шлема си.

— Не прави това.

— Кое?

— Не ни пращай на война, сестро.

Не каза повече. След миг вече се беше обърнал и слизаше към селото.

Тя продължи нагоре. Войниците ѝ вече вкарваха конете в конюшнята, копитата на животните се хълзгаха по мокрия дъсчен двор. Бяха взели конете от буквално оправдения гарнизон малко на север от Туламеш — съобщения за разбойници бяха отпратили патрулите из околността и те все още не бяха се върнали. Ян Товис бе убедена, че няма и да се върнат.

На входа спря и се загледа в каменната плоча под ботушите ѝ. Бяха изсечени шейкски руни.

„Този камък е вдигнат в чест на Теян Атовис, Изгрев, прибран от Брега в 1113 г. на Острова. Убит от ледериите за Дългове неизплатени.“

Ян Товис изсумтя. Един от близкните ѝ, умрял преди хиляда години.

— Е, Теян. Ти си умрял от пиене, а сега камъкът ти е на прага на кръчма — промърмори тя. Вярно, някакъв списък загадъчни съкрушителни дългове го бе довел до това жалко пропадане в алкохол и мизерия, но това величаво възпоминание даваше изкривена картина за ръцете, насочвали съдбата му. А сега... „Брулиг ще е Изгрев. Дали ще носи короната така добре като Теян?“

Бутна вратата и влезе.

Стаята с нисък таван беше препълнена, всички лица се извърнаха към нея.

От дъното се появи позната фигура, сбръчканото лице се изкриви в усмивка.

— Пули — каза Сумрак. — Tokу-що пратих Стражата долу в селото да ви намери.

— Че то Скуиш и още двайсетина са там. Нишки предат в паяжината, кралице, на близкото море отвъд брега, тъй де, и всички истини са написани там. Чужденци...

— Знам — прекъсна я Товис и огледа останалите вещици и заклинатели, Шаманите на Старообръдството. Очите им лъщяха в пушливата светлина и Сумрак подуши миризмата на стареите — груба мокра вълна и кръпки тюленова кожа, рибешко масло и вкиснала пот, дъха от устите, вонящ от болни венци и прогнили зъби.

И да имаше гостилничар, беше избягал. Буретата бяха отпушени и халбите бяха пълни с ейл. Огромен котел рибена чорба вдигаше пара на огнището, а по масите бяха пръснати безброй купи от кратуни. По мръсния под щъкаха плъхове.

Много повече вещици, отколкото вещери, забеляза Ян. Беше определена тенденция сред целунатите от демон — с времето се раждаха все по-малко и по-малко мъже с приемливите черти; повечето бяха много по-демонични. „Над двеста от Шаманството. Събрани тук.“

— Кралице — заговори Пули, навела глава. — Нишка в паяжината, всички от кръвта на шейките знаят, че вече властувате вие. Освен ония на Острова. Те знаят само, че майка ви е мъртва.

— Значи Брулиг е там и чака да...

— Тъй, Сумрак. Че ще е Изгрев, кралят на Шейк.

„Блудния да ме вземе.“

— Трябва да отплаваме до острова.

Одобрително мърморене и жадно гълтане на ейл.

— Готовите ритуал тази нощ.

— Губим веригите, дет' викат, кралице. Мрежи трябва да опнем по пътя на света, да видим какво ще уловим.

— Не.

Черните очи на Пули се присвиха.

— Какво значи туй?

— Не. Няма да има ритуал тази нощ. Нито другата или по-другата. Не и докато не сме на Острова, а може би и тогава не.

В гостилницата се възцари гробна тишина.

Пули отвори уста, затвори я, пак я отвори.

— Кралице, брегът ще е оживял от гласове, дет' викат, и думите са за нас. Туй... туй са Старите обреди, *нашите обреди...*

— А майка ми имаше навика да си извръща очите, да. Но аз — не. — Вдигна глава и наново огледа многобройните лица, видя слизването в тях, гнева, усиливащата се злост. — Старообрядството ни провали. Тогава и сега. Вашите обреди — заговори още по-твърдо — ни провалиха всички. Аз съм кралицата. Сумракът на брега. На моя страна във властта ми е Стражът. Дали Брулиг ще е Изгрев — това предстои да се види, защото вашето прогласяване не е достатъчно. Изобщо. Изгревът се избира от всички шейки. *Всички*.

— Не ни петни, кралице! — Усмивката на Пули беше изчезнала. Лицето ѝ бе като на змия.

Ян Товис изсумтя.

— Проклятие ли ще хвърлиш по мен, старице? Не си го помисляй дори. Решена съм да се погрижа народът ми да оцелее през всичко, което предстои. От всички вас ще искам лечителство, ще ми трябват благословии. Вие вече не управлявате — не, не ми говори за майка ми. Знам по-добре от теб дълбочината на отстъпленията ѝ. Аз съм кралицата. Подчинете ми се.

Не се радваха. Държали бяха истинската власт много дълго — ако жалкото заплитане на проклятия в сенките можеше да се нарече власт — и Ян Товис разбираше, че борбата тепърва започва, въпреки цялото им привидно покорство. „Ще започнат да кроят свалянето ми. Трябва да се очаква.“

„Йедан Дериг, забрави пазенето на брега. Сега ще трябва да пазиш гърба ми.“

Фидлър отвори очи. Здрачът бе започнал да се състява. Той простена и се обърна на гръб. Толкова години спане на корава студена земя, толкова години с дрипава пелерина за постелка и едно пропито одеяло за завивка. Сега поне спеше през деня, да отпусне кокали на топлината на слънцето.

Надигна се бавно и огледа поляната. Свити фигури. Малко зад тях беше Корик, последната смяна на пост по време на спането. Седеше на един пън. „Хм, секачи в тази гора?“

„Не че сме видели някой досега.“

Три нощи след десанта. Непрекъснато придвижване на изток, навътре в сушата. „Странна империя е тази. Пътища и пътеки, тук-там

по някоя ферма, само шепа градчета по брега, доколкото можахме да видим. И къде в името на Качулатия са тези Тайст Едур?“

Фидлър се изправи и разкърши гръб. Тук, сред Ловците на кости, бе поискал да е войник — Стингс, нов човек. Но не се беше получило толкова добре. Измамата не подведе никого. Още по-лошо, не можеше и сам да се убеди, че е започнал наново, че наследството от минали кампании може да се остави на страна. „Животът не действа така. Проклятие.“ Затътри се към Корик.

Полукръвният сети вдигна глава.

— В скапана война се набутахме тук, сержант. Бих приел един от ножовете на Смайлс в крака си само за да ни замерише малко на кръв. Дай да ги зарежем тия проклети едури и да почнем да убиваме ледерии.

— Селяци и свинари ли, Корик? Трябват ни на наша страна, не забравяй.

— Дотук не сме видели от тях и колкото за скапано отделение. Трябва да се покажем...

— Още не. Освен това може би е просто лош късмет, че още не сме срещнали враг. Бас слагам, че други отделения са имали вече еднадве схватки.

— Едва ли — изсумтя Корик. — Само едно отделение да срита гнездото, тия гори трябваше да гъмжат. А те не гъмжат.

Фидлър нямаше какво да отвърне на това. Почеса се, после се обърна.

— Легни да дремнеш малко, войник. Ще те събудим, като стане готова храната.

„Да не би да се оплакваш, Корик, защото щом това се отприщи, ще гледаме на залези като този като на идиличен рай?“ Все пак колко още пъти можеше да даде това обещание? В наследството на Ловците на кости дотук нямаше нищо, за което да се пеят песни. Дори Ю'Гатан беше пълна бъркотия, подсвирваха си песничка, докато влизаха право в скапана. Още го глаждеше онова. Трябваше да надуши белята. Също като Геслер. „Да, издънихме ги тогава. Лошо.“

В град Малаз беше още по-лошо. Вярно, имаше извадени оръжия. Имало беше дори стена от щитове за няколко отделения от морската пехота. „Срещу малазанци. Безредна тълпа от наши

сънародници.“ Все някога, някъде, тази армия трябваше да се бие истински.

Адюнктата ги беше хвърлила на този бряг като шепа бълхи на гърба на псе. Рано или късно звярът щеше да се почеше.

Останалите вече се разбуждаха за предстоящата нощ. Фидлър се върна при походната си торба. Погледа я известно време. Колодата беше вътре, чакаше. И го съблазняваше ужасно. Просто да долови вкуса на предстоящото. „Не бъди глупав, Фид. Спомни си Татърсейл. Спомни си колко добро ѝ донесе това.“

— Лоша идея, сержант.

Фидлър се обърна и се намръщи.

— Престани да ми четеш мислите, Ботъл. Не си толкова добър, колкото си мислиш.

— Ти си като човек, който се е заклел да не пие, но си носи шише в торбата.

— Достатъчно, войник.

Ботъл сви рамене и се огледа.

— Къде се е дянал Геслер?

— Наторява дърветата сигурно.

— Може би. — Ботъл не изглеждаше убеден. — Просто се събудих по-рано и тогава пак не го видях.

„Богове подземни.“ Фидлър тръгна към другия край на поляната, където се бе разположило другото отделение, махаше с ръка да пропъди мушиците. Видя Сторми, застанал като замаян от зимния сън мечок — червената му коса и брада бяха дивашки разчорлени, с оплетени из тях клечки.

— Сторми — подвикна му тихо Фидлър, — къде е отишъл сержантът ви?

— Представа нямам — отвърна грамадният мъж. — Беше взел последния пост от тази страна. Ей, Фид, тя едва ли е подпалила „Силанда“, нали?

— Разбира се, че не е. Слушай, ако Геслер не се върне скоро, ще трябва да идем да го потърсим.

Малките свински очи на Сторми примигаха.

— Може да се е изгубил? Не помислих за това.

— Позамаяна ти е главата още, ефрейтор.

— М-да. Оня Корик при вас, добър ли е в проследяването?

— Не. Почти е безполезен всъщност, но не му го казвай в лицето.
Ботъл...

— А, от тоя тръпки ме побиват, Фид. Мастурбира както аз си бъркам в носа. Вярно, всички войници го правят това, обаче...

— Казва, че не бил той.

— Е, ако Смайлс рече да му бръкне в гащите...

— Смайлс? За какво ми говориш, Сторми?

— В смисъл...

— Виж, Ботъл е обсебен от някакъв проклет призрак — Бързия Бен го потвърди, тъй че престани да ме гледаш така. Все едно, този призрак е, ъъ, женски и страшно харесвал Ботъл...

— Маговете са луди, Фид.

— В случая това е нерелевантно, Сторми.

— Както кажеш — отвърна ефрейторът. Поклати глава и се обърна. — В случая това е нерелевантно — повтори под нос, имитирайки тона на Фид.

— Чувам те, ефрейтор.

Сторми махна с широката си космата лапа, но не се обърна, а тръгна към огнището. На първата стъпка спря и стъпи с ботуша си на едната ръка на Шортноус. Чу се силно изпукване и тежкият пехотинец изохка, след което се надигна стреснато. Сторми си продължи по пътя, а Шортноус огледа ръката си, намръщи се на странно изкривения си среден пръст, дръпна и го намести, преди да стане да тръгне към гората да намери къде да си облекчи мехура.

Фидлър се почеса по брадата, обърна се и тръгна към отделението си.

„Убийствена пасмина сме, няма що.“

Геслер обикаляше из странните руини. Светлината бавно гаснеше и това придаваше на мястото още по-призрачен вид. Във всички посоки — кръгли кладенци, дузина, пръснати между старите дървета. Камъните бяха издялани изключително точно, зидани без хоросан — както беше открил, след като обели мъха на няколко места. Беше зърнал правилните им форми от края на поляната, отначало си бе помислил, че са пиедестали за някаква конструкция с колонада, която

отдавна е рухнала. Но единственият друг камък, който намери, беше за павиране, разкъртен от корени.

Седна на ръба на един от кладенците и надникна в мастилния мрак. Замириса му на застояла вода. Изпита някакво странно задоволство от себе си затова, че любопитството му не е толкова силно притъпено, както беше вярвал някога. Изобщо не беше толкова зле, колкото при Кътъл. Виж, на това му се викаше мрачен кучи син. Все пак Геслер беше видял много в живота си и част от това бе зацепало кожата му завинаги — да не говорим за други, по-скрити промени. Но множеството видени неща, дела, извършени или не... те просто те похабяват.

Не можеше да погледне към пламъчетата на огнището на отделението, без да си спомни за Трут и онзи безстрашен скок в двореца на Ю'Гатан. А пък като погледнеше арбалета в ръцете си, докато залитаха из тази проклета гора, си спомняше Пела, с пръснато чело, как се смъкваше при ъгъла на сграда едва на сто крачки в самия Ю'Гатан. С всеки грак на врана чуваше ека на писъците, когато ужасяващи призраци бяха връхлетели в лагера на Убийците на псета в Рараку. Погледнеше ли голите си длани с очуканите пръсти, в ума му изникваше Колтейн на бреговете на Ватар — „Богове, да отведе толкова далече онази тълпа с още след тях само заради едно жестоко предателство при Пропада.“

И клането на жителите на Ейрън, когато Логрос Т'лан Имасс се надигнаха от прахта на улиците и каменните им оръжия се вдигаха ипадаха, вдигаха и падаха. Ако не беше онзи Червен меч да отвори портите и с това да отвори път за бягство, нямаше да има никакви оцелели. Нито един. „Освен нас малазанците, които можехме само да стоим настрана и да гледаме касапницата. Безпомощни като бебета...“

Дракон сред огъня, кораб, носещ се над пламъците — първата среща с Тайст Едур: мъртъв, прикован за стола си от гигантско копие. На гребните пейки седяха обезглавени гребци, с отпуснати на веслата ръце, а отсечените им глави бяха струпани на камара около главната мачта, очите им примигваха, лицата им бяха разкривени от ужас...

„Та кой все пак е построил дванадесет кладенеца в гора? Това искам да разбера.“

„Може би.“

Спомни си едно почукване на врата и отварянето й, и как видя с нелепа радост един подгизнал Т'лан Имасс и как го разпозна. „Сторми, за тебе е. И да, мечтая за такива мигове, червенокос вол.“ А какво говореше това за самия него? „Чакай, не съм чак толкова любопитен.“

— А, тук си бил значи.

Геслер вдигна глава.

— Сторми. Тъкмо си мислех за тебе.

— Какво мислеше?

Геслер махна към черната дупка на кладенеца.

— Дали ще се събереш, разбира се. Повечето ще влезе, но не и главата ти, уви.

— Все забравяш, сержант, че моят удар е последният.

— Изобщо нямам такъв спомен.

— Искаш ли да ти напомня?

— Искам да знам защо ми досаждаш.

— Готовим се да тръгваме.

— Сторми.

— Какво?

— Какво мислиш за всичко това?

— Някой е обичал да строи кладенци.

— Не това. Имам предвид войната. Тази война, тука.

— Ще ти кажа, като почнем да трошим глави.

— А ако това изобщо не се случи?

Сторми сви рамене, прокара дебели пръсти през рошавата си брада.

— Просто поредната типична война на Ловците на кости тогаз.

Геслер изсумтя.

— Добре, хайде води. Чакай. Колко битки сме водили двамата с тебе?

— В смисъл между нас?

— Не бе, проклет идиот. Имам предвид срещу други хора.

Колко?

— Загубих бройката.

— Лъжец.

— Добре. Трийсет и седем, но без да броим Ю'Гатан, щото не бях там. Трийсет и осем за теб, Геслер.

— А колко сме успели да избегнем?

— Стотици.

— Значи може би, стари ми приятелю, ставаме все по-добри в това.

Едрият фалариец се навъси.

— Да ми развалиш деня ли се опитващ, сержант?

Корик стегна връзките на издутата си торба и изръмжа:

— Просто искам да убия някой.

Ботъл го изгледа накриво.

— Винаги разполагаш със Смайлс. Или с Тар, ако успееш да му скочиш, когато не гледа.

— На смешен ли се правиш?

— Не, просто се опитвам да ти отклоня вниманието от най-слабия тип в това отделение. А именно — от мен.

— Ти си маг. Един вид. Поне миришеш на такъв.

— Какво значи това?

— Ако те убия, просто ще ме прокълнеш с последния си дъх и после ще съм нещастен.

— Какво ще промени това, Корик?

— Да имаш повод да си нещастен винаги е по-лошо, отколкото да нямаш повод, но пак да си нещастен. Такъв е животът просто, искам да кажа. — Изведенъж извади последното оръжие в арсенала си, дълъг нож. — Виждаш ли това? Същото, каквото използваше Калам. Адски бързо оръжие е, но не виждам какво толкова може да направи срещу броня.

— Калам удряше там, където няма броня. Гърло, подмишница, слабини — трябва да го дадеш на Смайлс.

— Грабнах го, за да го опазя от нея, идиот.

Ботъл погледна натам, където Смайлс едва преди няколко мига се беше скрила в гората. Вече се връщаше, кроткото й изражение скриващо всяка злост, несъмнено.

— Надявам се, че не си очаквал да се изправиш срещу едурите, както го прави тежката пехота — отвърна на Корик, докато наблюдаваше Смайлс. — Освен теб и Тар, и може би Коураб, все пак не сме брониран юмрук като отделение, нали? Тъй че в известен смисъл този вид война ни подхожда — хитруването, прикритата

работка. — Обърна се и видя с какъв гняв го гледа полукръвният. Все още с дългия нож в ръката. — Но може би сме по-гъвкави така. Можем да сме наполовина брониран юмрук и наполовина черна ръкавица, нали?

— Все едно — измърмори Корик и прибра оръжието в канията.
— Като казах, че искам да убия някого, имах предвид врага.

— Тайст Едур.

— И ледерийски разбойници вършат работа — все трябва да има разбойници тук някъде.

— Защо?

— Как така защо? Винаги има разбойници, Ботъл. Водени от мустакати типове с тъпи имена. Зорала Кикота или Памби Тестото...

Смайлс, току-що дошла при тях, изсумтя.

— Помня ги ония истории. Памби Тестото с перото в шапката му и приятеля му гърбушкото, Помоло Полтри Хитреца. Крадци на Кралската съкровищница в Ли Хенг. Резачи на Голямото въже, което държи Дрифт Авалий на едно място. И Зорала, който като дете изкатерил най-високото дърво в гората, после разбрал, че не може да слезе, и живял там с години, растял си там, докато не дошъл един дървар...

— Богове подземни — изръмжа Кътъл под завивките си, — някой да ѝ пререже гърлото, моля ви се. Или поне да ѝ отреже езика.

— Е, поне си започнах нощта в добро настроение — отвърна Смайлс със стегнатата усмивка, дала прякора ѝ.

— Иска да каже, че е успяла да се...

— Дръж си езика зад зъбите, Корик, или ще ти срежа тия плитки, докато спиш, и вярвай ми, никак няма да ти хареса за какво ще ги използвам. А и ти, Ботъл, не позволявай той да ти дава идеи. Веднъж поех вината за нещо, което направи ти, но повече не.

— Не бих отрязал плитките на Корик — рече Ботъл. — Трябват му да киха в тях.

— Хайде движение, Кътъл — подкани ги дошлият при тях Фид.

— Вижте Коураб — той е единственият готов...

— Не съм — отвърна боецът. — Просто заспах в бронята си, сержант, и сега трябва някъде да пикая, само че...

— Все едно — сряза го Фидлър. — Хайде да видим дали ще се спънем в някой едур тая нощ.

- Можем да запалим горски пожар — предложи Корик.
- Нали ние ще сме в него — изтъкна Тар.
- Просто идея бе.

Коураб Билан Тену'алас си признаваше, че тези малазанци нямат нищо общо с войниците от Убийците на псета или воините от армията на Леоман. Не беше дори сигурен колко са човеци. По-скоро... животни. Безкрайно се дърлеха при това, като глутница прегладнели псета.

Те общо взето го пренебрегваха, което беше добре. Дори Ботъл, близо до когото сержантът му бе наредил да се държи. Да пази нечий гръб бе нещо познато за него, тъй че нямаше проблем с тази заповед. Въпреки че Ботъл беше маг, а той не беше много сигурен с маговете. Те сключваха сделки с богове, но пък човек нямаше нужда да е маг, за да прави това. Не, човек можеше да е най-верен водач, командир, чиито воини са готови да го последват и в ямата на самата Бездна. Дори някой такъв можеше да сключва сделки с богове и с това да обрече всички свои следовници на огнен катаклизъм, а самият той да избяга.

Да, да избяга.

Доволен беше, че е преживял всичко онова. Стара история, а една стара история е стара, защото вече не значи нищо, защото... ами защото е стара. Сега той си имаше нова история. Беше започнала в развалините под Ю'Гатан. Сред тези... животни. Все пак имаше го Фидлър и Коураб знаеше, че ще следва своя сержант, защото беше мъж, достоен да го следваш. Не като някои.

Войска от четиринайсет души изглеждаше доста малка, но засега щеше да свърши работа. Надяваше се обаче някъде напред — понавътре в континента — да стигнат до пустиня. Прекалено много дървета имаше в тази мокра зловонна гора. А му се искаше и кон да получи отново. Всичкото това вървене си беше нездравословно.

Щом отделението напусна поляната и навлезе в тъмницата, той закрачи до Ботъл. Магът го погледна накриво.

— Тук от прилепите ли ще ме пазиш, Коураб?

Воинът сви рамене.

— Ако се опитат да те нападнат, ще ги убия.

— Да не си посмял. Случайно харесвам прилепи. Говоря си с тях всъщност.

— Същото като с онзи женски плъх и мъничките ѝ, така ли?

— Точно.

— Изненадах се, Ботъл, че ги остави да изгорят на транспортните.

— Никога не бих го направил. Качих ги на „Пенестия вълк“. Преди доста време всъщност.

— За да можеш да шпионираш адюнктата, да.

— Беше акт на милост на единствения кораб, за който знаех, че ще е в безопасност, нали…

— И за да можеш да я шпионираш.

— Е, добре. За да мога да шпионирам. Я да сменим темата. Леоман казвал ли ти беше изобщо за сделката си с Кралицата на сънищата?

Коураб се намръщи.

— Не ми харесва тази тема. Това е *стара история*, което значи, че никой не говори повече за нея.

— Добре, а защо не замина с него? Сигурен съм, че ти е предложил.

— Ще убия следващия прилеп, който видя.

Някой от предните им изсъска:

— Спрете с това дрънкане, идиоти!

Коураб съжали, че не язди един хубав кон сега, през напечена от слънцето пустиня — никой не може истински да разбере вълшебното чудо на водата, освен ако не е живял в пустиня. Тук пък имаше толкова много вода, че стъпалата ти можеше да изгният, а това не беше редно.

— Тази земя е луда — измърмори той.

— По-скоро безсмъртна — изсумтя Ботъл. — Пласт след пласт, призраци, сплетени във всеки корен, гърчат се и скимтят под всеки камък. Бухалите могат да ги виждат, знаеш ли. Горките твари.

Ново съскане пред тях.

Заваля.

„Дори небето презира водата. Лудост.“

Трантало Кендар, най-младият син от четирима братя в един крайбрежен клан на Бенеда Тайст Едур, яздеши с удивително изящество, несравнено с това на спътниците му, уви. Беше единственият в отряда, който наистина обичаше конете. Трантало бе едва петнайсетгодишен по време на завоеванието, още не пуснал кръв, и се бе доближавал до бой само като чирак на една далечна родственица, лекителка в армията на Ханан Мосаг.

Под суровите ѝ заповеди беше видял ужасните щети, които нанасяше войната на иначе здрави воини. Грозните рани, гноясалите изгаряния и крайници, съсу хрени от ледерийската магия. И докато вървеше из бойните полета да търси ранени, беше видял същото ужасно унищожение сред мъртвите и издъхващи ледерийски воини.

Нещо от жадния порив за битки тогава го бе оставило и откъснало от приятелите му. Твърде много изсипани вътрешности, твърде много строшени черепи, твърде много отчаяни молби за помощ, на които се отзоваваха само врани и чайки. Превързал беше безброй рани, взирал се беше в оцъклените очи на воини, стъписани пред собствената си тленност или още по-лошо — изгубили крайници, с овъглени лица, отчаяни заради изгубеното бъдеще.

Не се смяташе за много умен, нито за изключителен в каквото и да било отношение — освен може би дарбата му да язи коне, — но сега яздеши с единадесет едурски воини ветерани, четирима от тях Бенеда, сред тях и командирът на отряда Естав Кендар, най-големият му брат. Той се гордееше, че е в челото на колоната, първият по този крайбрежен път, който водеше към цитаделата Боарал, където, доколкото бе разбрал, никаква непристойност на ледериите налагаше вниманието на Едур.

Това бе най на юг от Ренис, докъдето бе стигал, откакто бе успял да се измъкне от здравата прегръдка на лелята малко навътре от град Оул. Трантало не бе видял крепостните стени на Ледерас, нито бойните поля около него и се радваше за това, защото бе чул, че магията в онези последни сблъсъци е била най-ужасната от всички.

Животът в Ренис се бе окказал странно привилегирован. Само да си Тайст Едур като че ли бе достатъчно основание както за страх, така и за почит сред покорените ледерии. Беше ликувал сред тази почит. Страхът го беше отчаял, но не беше толкова наивен, за да не разбере, че без този страх няма да има никаква почит, която толкова го радваше.

„Заплахата от наказание — беше му казал Естав през първата седмица от пристигането му. — Тя държи плашливи тези жалки същества. А ще има моменти, малки ми братко, когато ще трябва да им напомняме — с кръв — за тази заплаха.“

В стремежа си да обуздае въодушевлението си той си напомняше, че това пътуване до някаква затънтина цитадела е точно това — налагането на наказание. Правосъдие, оплiscано с кръв. Нищо чудно, че ледериите се стараеха да държат едурите на страна от такива междуособни спорове. „Тънкости не ни интересуват. Подробностите ни отегчават. Тъй че мечовете ще се извадят, може би още тази нощ.“

Знаеше, че Естав няма особени изисквания към него. Достатъчно бе да язди в челото на колоната. Стигнеша ли цитаделата, вероятно щяха да го поставят да пази на портата или нещо такова. Беше повече от доволен от това.

Слънчевата светлина бързо гаснеше. Пътеката бе тясна, бреговете бяха стръмни, високи почти до гърдите, ако стоиш, вместо да яздиш, и обрасли с корени. Клоните им почти се оплитаха на свод отгоре. След един завой Трантало зърна палисада от груби стволове — повечето неobelени. Няколко пристройки бяха скучени до малка горичка елша и брези вляво, кола без ритли и със счупен ок бе затънала във високата трева вдясно от портата.

Трантало дръпна юздите пред входа. Портата. Виждаше се добре по-голямата част от двора, странно безжизнен. Щом чу, че някой от спътниците му се приближава в тръс, младият воин подкара напред, към опушната фасада на самото укрепление. Никакви светлини нямаше в тесните прозорци. Тук предната врата също зееше.

— Защо се колебаеш, Трантало? — попита Естав, щом спря до него.

— Преда — отвърна Трантало, както винаги изричаше с удоволствие тази нова ледерийска титла, — цитаделата изглежда изоставена. Може би сме се натъкнали не на която трябва...

— Боарал е — потвърди войнът зад Естав. — Бил съм тук.

— И винаги ли е толкова тихо? — попита Естав, вдигнал едната си вежда по начина, така добре познат на Трантало.

— Почти — отвърна воинът и се повдигна предпазливо на въртящите се ледерийски стремена, за да огледа наоколо. — Би

трябвало да има поне две факли, едната закрепена над ей онази кола — дето е в самия двор.

— Никаква охрана?

— Поне един трябва да има. Може да е прескочил до клозетната яма.

— Не. Няма никой — каза Естав. Подкара коня си покрай Трантало и влезе през портата.

Трантало го последва.

Приближиха стъпалата пред входа на укреплението.

— Естав, нещо е текло по стъпалата.

— Прав си. Добро око имаш, братле. — Воинът Бенеда се съмъкна от коня с явно облекчение, подаде юздите на Трантало и закрачи към стъпалата. — Следи от кръв.

— Да не е бунт?

Другите едури бяха оставили конете с един от отряда и се пръскаха из двора, към конюшнята, налбантницата, кокошарника и склада.

Естав стоеше до стълбището и оглеждаше земята.

— Някакво тяло е извлечено навън — рече той и тръгна да проследи дирята кръв.

Трантало видя как брат му вдига глава към конюшнята. И изведнъж изпъшка и седна на земята.

— Естав?

В същия миг четирима воини нападаха на земята. Тримата при конюшнята се развикаха, нещо като камък излетя и тупна между тях.

Блесна огън. След него — силен трясък. Тримата отхвърчаха назад. Изригна облак пушек, последваха кръсъци.

Трантало скочи от коня и се приведе. Устата му беше суха като прахан. Сърцето му туптеше толкова силно, че почти го оглушаваше. Той извади меча и се затича към брат си.

— Естав?

Брат му седеше, изпънал крака пред себе си безгрижно като дете, с ръце опрени на калната земя. Нещо стърчеше от гърдите му. Една педя пръчка, по-дебела от обичайна стрела, вместо пера — извити кожени перки. От устата на Естав беше потекла кръв, покриваща брадичката му и попиваше в предницата на вълненото наметало. Очите му не мигаха.

— Естав?!

В двора се разнесе тръсък на мечове.

Изумен и невярващ, Трантало вдигна очи от тялото на брат си. Двама воини се опитваха да се изтеглят с бой, отстъпваха заднешком към неспокойните коне, които все още стояха на пет-шест крачки от портата. Едурут, когото бяха оставили с тях, беше паднал на четири крака и пълзеше към изхода. Нещо стърчеше от едната му скула.

Трудно беше да различи нападателите в тъмното, но бяха добре въоръжени и бронирани. Бяха четирима и притискаха двамата едури.

Изведнъж в гърлото му изригна огън. Задавен, Трантало залитна напред. Усети как нещо студено се хълзга по и през врата му. Бълвна кръв, навътре и навън. Закашлян, задавен, той падна само на ръка разстояние от брат си. Тъмнината се сгъсти. Той запълзя към брат си за помощ.

„Естав...“

Така и не стигна.

Хелиан излезе от конюшнята. Леко трепереше, след като бе минало времето на голямото потене. Боят винаги я уравновесяваше — не знаеше защо е така, но общо взето като че ли беше добре.

— Някой да запали поне един скапан фенер — изръмжа тя. — Мейби, прибери го тоя пунгаш — оправихме ги всички. — Въздъхна шумно. — Големия гаден враг.

След това се приближи до двамата едури на земята пред цитаделата и махна с меча си.

— Тавос, провери ги тия двамата. Няма само да ги мушнеш и после да ми стоиш там и да зяпаш. Може да трябва още едно боцване, нали.

— И двамата са умрели като половия ми живот — каза Тавос Понд. — Кой удари първия, сержант? Скапано точен изстрел.

— Лютс — отвърна тя и погледна към Ърб, който бе повел останалите да огледат телата на едурите из двора. — Подпра оръжието на гърба ми.

— На гърба ти?

— Повръщах, макар че не е твоя работа. Пусна между спазмите. Шибна го точно в сърцето, нали?

— Да, сержант.

— А ти не пожела да носиш рома. Е, затова аз командвам, а ти не. Къде ми е ефрейторът?

— Тук.

— Тук.

— Събери конете. Не ми пука какво е заповядал Юмрукът — ще яздим.

— Хелиан... — почна Ърб.

— Хич не се опитвай да ме уговоряш. Почти помня какво направи. — Извади шишенцето си и удари гълтка. — Тъй че внимавай, Ърб. Хайде, всички, които са пуснали стрели, да ги намерите. Казах всички! — Отново погледна двамата мъртви едури при входа.

— Мислите ли, че сме първите пуснали кръв? — попита Тавос Понд, беше клекнал да почисти меча си в наметалото на единия едур.

— Гадна война, Тавос Понд. В това се набутахме тук.

— Не са толкова трудни, сержант.

— Но и нищо не очакваха, нали? Смяташ, че можем просто да се прокраднем със засади чак до Ледерас ли? Помисли пак. — Отпи още две гълтки, въздъхна и изгледа навъсено Ърб. — Колко остава, преди те да направят засадата? Точно затова съм решила да яздим — ще стоим пред лошите новини колкото може по-дълго. Така *nie* можем да сме лошата новина, нали? Както трябва да е.

Ефрейтор Рийм се приближи до Ърб.

— Сержант, имаме дванайсет коня.

— Значи по един за всеки — каза Хелиан. — Идеално.

— По мои сметки — Рийм присви очи — двама ще трябва да яздят на един кон.

— Щом казваш. Хайде, разкарайте тия трупове. Някакви пари имат ли? Провери ли някой?

— Малко — каза Мейби. — Но повече лъскави камъчета.

— Лъскави камъчета?

— Първо помислих, че са за прашки, но никой от тях не носи прашка. Да, сержант. Лъскави камъчета.

Докато войниците извличаха едурските трупове от двора, Хелиан се обърна към сградата. Късметът на Опонн — да намерят това укрепление без никой вътре, освен един наскоро убит ледериец в коридора. Мястото беше ометено, макар че в зимниците се намери

малко складирана храна. Нито капка вино или ейл, окончателното доказателство според нея, че тази чужда империя е пълен и безполезен боклук и че напълно си заслужава да я сринат до последната тухла.

Колко лошо, че нямаха никакъв шанс да го направят.

„Но пък е адски хубаво понякога да разбереш погрешно заповеди. Тъй че хайде на лов за едурски глави. — Хелиан се обрна към двора. — Проклета тъмнина. Съвсем лесно е за маговете сигурно. И за тия сивокожите.“

— Ърб — каза тя тихо.

Той се приближи колебливо.

— Хелиан?

— Трябва да си подгответяме зasadите за привечер и призори.

— Да. Права си. Знаеш ли, радвам се, че отделенията ни са съединени.

— Много ясно, че ще се радваш. Ти ме разбираш, Ърб. Ти си единственият, който ме разбира, знаеш ли. — Избърса си носа с опакото на ръката. — Тъжно е, Ърб. Тъжно.

— Кое? Да избиваме тия едури ли?

Тя примига.

— Не бе, тъпак. Това, че никой друг не ме разбира.

— Да, Хелиан. Трагично.

— Точно това ми казваше Банашар винаги, за каквото и да говорех. Просто ме погледне, както ти сега, и рече: „трагично“. Защо е това? — Разклати шишето. „Още е наполовина пълно, но още гълътка и ще го опразня, тъй че трябва да го затапя. Трябва да съм умерена в тия неща, да не стане нещо ужасно и да нямам време да го напълня.“ — Хайде, време е да тръгваме.

— А ако се натъкнем на отряд ледерии?

Хелиан се намръщи.

— Тогава правим каквото каза Кенеб. Говорим им.

— А ако не им хареса каквото им казваме?

— Тогава ги убиваме, разбира се.

— И продължаваме до Ледерас?

Тя се усмихна на Ърб и почука с пръст леко изтръпналата си глава.

— Опаметих к-картата... зап... паметих картата. Има градове, Ърб. И колкото по-близо сме до Ледерас, толкова повече са. К-какво

има в градовете, Ърб? Кръчми. Пивници. Тъй ч-че не караме по прав, предсказуем маршрут.

— Завзимаме Ледер от кръчма на кръчма?

— Н-да.

— Хелиан, неприятно ми е да го кажа, но звучи доста умно.

— Н-да. И така ще можем да ядем сготвена храна при това. Това е цивилизованият начин на водене на война. Начинът на Хелиан.

Труповете отидоха при трупа на ледерица, в клозетната яма. Полуголи, с прибрани всякакви ценности, западаха в гъстата воняща кал, която се оказа по-дълбока от очакваното и изгълта труповете без следа.

След тях малазанците хвърлиха лъскавите камъчета.

И препуснаха по тъмния път.

— Онова там прилича на пътна станция — каза тихо капитанът.

Бийк примижа и отвърна:

— Надушвам коне. Онази дълга постройка ей там.

— Конюшни — каза Фарадан Сорт. — Някакви Тайст Едур тук?

Бийк поклати глава.

— Тъмносиньото на Рашан — това е тяхната свещ, предимно. Не толкова тъмно като Куралд Галайн. Наричат го Куралд Емурлан, но тези тук, хм, мръсна пяна има по синьото, като онова, дето е на вълните извън залив. Хаотична сила. Болна сила. Сила като болка, ако болка е вярното, може би още по-силно. Не знам. Не ми харесват тия едури тук.

— Тук ли са?

— Не. Исках да кажа този континент. Тук има само ледерии. Четирима. В малката къща край пътя.

— Някаква магия?

— Само малко заклинания.

— Искам да откраднем четири коня, Бийк. Можеш ли да замаеш ледерите?

— Сивата свещ, да. Но ще го разберат, след като си идем.

— Вярно. Някакви предложения?

Бийк беше щастлив. Не помнеше някога да е бил толкова щастлив. Тази капитанка го питаше. Питаше го за предложения. За

съвет. И не беше просто така, показно. „Влюбен съм в нея.“ Кимна, дръпна кепето на една страна да се почеше по косата и каза:

— Не и обикновеното замайване, капитане. Нещо доста по-сложено. Ще завърши с оранжевата свещ...

— А тя е?

— Телланн.

— Кърваво ли ще е?

— Не и ако вземем всичките коне, капитане.

Тя го изгледа съсредоточено и той се зачуди какво е видяла. Не беше много изразителна с това кораво, но красиво лице. Дори очите ѝ не издаваха много. Обичаше я, вярно, но и малко се страхуваше от нея.

— Добре, Бийк. Къде искаш да съм?

— В конюшните, с всички коне готови да излязат и може би два оседлани. А, и повече зоб.

— И мога да направя всичко това, без да вдигнат сигнал за тревога?

— Нищо няма да чуят. Всъщност можете да се качите още сега и да почукате на вратата им, няма да го чуят.

Все пак тя се поколеба.

— Значи мога просто да ида до конюшните, ей така на открито, сега?

Бийк кимна с широка усмивка.

— Божове подземни. Не знам дали изобщо ще свикна с това.

— Мокра е завладяла умовете им, капитане. Нямат защити. Никога досега не са били замайвани, поне така мисля.

Тя тръгна към конюшните приведена и на прибежки, макар всичко това да не беше нужно, и след няколко мига се скри вътре.

Бийк знаеше, че ѝ отнеме известно време, докато направи всичко, за което я беше помолил. „Току-що казах на капитана какво да прави! И тя го прави! Означава ли това, че и тя ме обича?“ Овладя се бързо. Не беше най-умното да се разсейва точно сега. Пристъпи безшумно иззад дърветата на каменистия път, наведе се, взе камъче, заплю го и го остави отново на земята — да задържи Мокра на място, — а след това затвори очи и потърси бялата свещ.

Царството на Гуглата. Смърт. Студено, студено. Дори въздухът беше мъртъв. Взря се в ума си в това селение, все едно надничаше през прозорец, с дървения пераз — напластен от стопения восък, самата

бяла свещ примигваше от едната страна. Зад прозореца — затрупана с пепел земя, осияна с кости от всякакъв вид. Пресегна се и ръката му стисна дълга тежка кост, издърпа я. Заработи бързо, измъкна колкото можа кости, които да минат през реещия се прозорец, избираще винаги едри. Представа нямаше от какви зверове са костите, но щяха да свършат работа.

Щом струпаната на пътя бяла прашна купчина го задоволи, Бийк затвори прозореца и отвори очи. Капитанът стоеше пред конюшнята и му даваше знак.

Бийк махна с ръка в отговор, после се обърна и поднесе към костите пурпурната свещ. Те се вдигнаха над пътя като пера, лъхнати от порив на вятъра, и щом магът забърза към чакащата Фарадан Сорт, го последваха, заряни на височината на кръста му над земята.

Капитанът отново се скри в конюшнята, преди Бийк да стигне дотам, после се появи с конете тъкмо когато той спря пред широката двукрила врата.

Ухилен, Бийк влезе вътре — костите го последваха. Надуши чудесния мириз на плесен, на конска пот, кожа, тор и опикана слама. Разпръсна костите, по няколко във всяка ясла, след това духна пурпурната свещ. Отиде до купчината слама в единия край, затвори очи да запали оранжевата и се изплю в сламата.

Излезе при капитана и й каза:

— Вече можем да тръгваме.

— Това ли е всичко?

— Да. Ще сме на хиляда разтега, преди Телланн да пламне...

— Пожар?

— Да, капитане. Ужасен пожар — те дори няма да могат да се доближат — ще гори бързо, но само там, а на заранта ще има само пепелища.

— И овъглени кости, които може да са от коне?

— Да, сър.

— Добре се справи тази нощ, Бийк — каза Фарадан Сорт и се метна на гърба на единия кон.

Почувстввал се невероятно олекнал, Бийк скочи на другия и с гордост погледна назад, към останалите седем животни. Прилични животни, просто лошо гледани. Толкова по-добре за тях, че ги

открадваха. Малазанците знаеха как да се грижат за конете си в края на краищата.

После погледна намръщено стремената си.

Капитанът правеше същото със своите.

— Какво е това? — изсъска тя.

— Счупени ли са?

— Не, доколкото виждам. А и твоите са същите като моите. Що за глупак ги е измислил тия?

— Капитане, не мисля, че ледерийската конница ще ни притесни особено, нали?

— Прав си, Бийк. Е, да потегляме. С малко късмет може и да не си счупим вратовете по този път.

Бащата на мъжа, наричан Троутслитър, често разказваше истории за завоюването на Ли Хенг от императора, много преди Келанвед да стане император на каквото и да било. Вярно, беше узурпирал владението на Мок на остров Малаз и се беше провъзгласил за островния владетел, но откога остров Малаз бе нещо друго освен жалко убежище на пирати? Малцина на континента обръщаха голямо внимание на такива неща. Нов тираничен престъпник на мястото на стария тираничен престъпник.

Завладяването на Ли Хенг бе променило всичко това. Не беше имало никакъв флот, струпан при устието на реката североизточно от града. Всъщност нямало нищо, което да предизвести щурма. Вместо това в една хубава пролетна сутрин, не по-различна от безброй други такива сутрини, бащата на Троутслитър заедно с хиляди други сърдати граждани забелязал, при едно случайно поглеждане към Вътрешния център, където се издигаше дворецът на Закрилницата, неочаквано и необяснимо присъствие на странни фигури по стените и бойниците. Ниски, с широки рамене, облечени в кожи и държащи криви мечове и брадви. И с костени шлемове.

Какво се било случило с прехвалената Гвардия? И защо от казармите в двора и при парадния терен се виел дим? И наистина ли били видели самата Закрилница да пада от Високата кула до Градския храм в самия център?

Някой бил отсякъл главата на Ли Хенг в двореца. Немрящи воини стояли на стража по стените, а скоро след това се появили хиляди от тях от портата на Вътрешния център, за да окупират града. Домашната армия на Ли Хенг, след петдесетина самоубийствени схватки, капитулирала същия ден. Келанвед вече властвал над грададържава и служители и благородници коленопреклонно му се заклели във вярност, а трустът от това завоевание разтресъл прозорците на дворците по целия континент Кюон Тали.

„Това, сине, беше пробуждането на Логрос Т’лан Имасс. Немрящата армия на императора. Бях тук, по улиците, и видях със собствените си очи онези страховити воини с дълбоките им очни кухини, изпънатата разкъсана кожа, споповете изсъхнала избеляла коса. Казват, сине, че Логрос винаги са били там, под пропадите на Рийчър. Може би в Дълбокия процеп, може би не. Може да са просто прахта, навявана от запад всеки проклет ден и всяка проклета нощ — кой може да каже? Но той ги пробуди, той ги командваше и ти казвам, в онзи ден всеки владетел в Кюон Тали видял лице на череп в огледалото си, да... Флотата дойде по-късно, под команда на трима луди — Кръст, Урко и Нок, — но първото лице, което стъпи на брега, не беше никое друго, а Въслата и ти знаеш коя стана тя, нали?“

Знаеше, и още как. Командването на Т’лан Имасс не спря ножа в гърба, нали? Да командваш хиляди, десетки хиляди. Да командваш чародеи и имперски флотилии. Да държиш в ръката си живота на милион граждани. Истинската власт изобщо не беше това. Истинската власт бе ножът в ръката, ръката зад гърба на глупак.

„Егалитарното затъване. Ето ти, тате, стара пича въшко, две думи, които никога не си чувал от петдесетината души, които си познавал в своя дълъг и безсмислен живот. Рисуване на грънци, виж, това му се вика безполезно умение, защото грънците не оцеляват и всички хубави образи стават накрая на чирепи по чакълести плажове, в пълнежа между стените, по нивите на селящите. И съвсем вярно е, нали, тате, че изпеченото от самия теб «Причество на логросите» не стана чак толкова популярно.“

Обикалянето на пещта в деня за печене не беше бъдещето, за което мечтаеше. „Но можеш да нарисуваш мен и да го наречеш «Причество на убиеца». Образът ми да краси погребални урни — на онези, които са паднали под ножа, разбира се. Колко лошо, че така и

не разбра света достатъчно добре, за да ме почетеш. Избраната ми професия. Моята война срещу неравенството в това окаяно, зло съществуване. А да залишиш името ми от родовата книга, виж, това наистина бе незаслужено.“

Четиринайсетгодишен, Резача на гърла се озова в компанията на потайни мъже и жени. „Защо“ и „как“ още тогава станаха неуместни. Бъдещето му беше предопределено в отмерени стъпки и дори божовете не можеха да го отклонят от тази пътека.

От време на време се замисляше за старите си учители. Всичките мъртви, разбира се. Въслата се бе погрижила за това. Не че смъртта означаваше провал. Агентите ѝ се бяха провалили в издирването на Троутслитър в края на краищата и той се съмняваше, че е единственият, изпълзнал се от Ноктите. Чудеше се също така дали всъщност още е на пътеката — както беше откъснат от Малазанска империя. Но беше търпелив човек. Избралият тази професия трябва да е търпелив в края на краищата.

„Все пак адюнктата помоли за вярност. За служба на неизвестна кауза. Ще останем незасвидетелствани, така каза. Това ме устройва чудесно. Точно така убийците вършат своя занаят.“ Тъй че бе готов да върви с нея и с тази ръчкана от Опонн армия от жалки глупци. Засега.

Стоеше скръстил ръце и леко изгърен, подпрян на стената, и от време на време усещаше допира, лек като миша лапичка на гърдите си, докато почти равнодушно гледаше ставащото в личните покои на Брулиг.

Жалкият „владетел“ на шейките се потеше и никакво количество от любимия му ейл не можеше да усмири треперенето на ръцете му, докато седеше свит на стола си с високия гръб, забил поглед в халбата, която стискаше, вместо в двете жени в броня, които стояха пред него.

Лостара Юил според Троутслитър беше с доста по-хубава външност, отколкото Т'амбър преди. Или най-малкото повече подхождаше на личния му вкус. Татуировките парду бяха сласт, изписана на кожата ѝ, а закръглената ѝ фигура — неуспешно прикрита от бронята — се движеше с изяществото на танцьорка (когато се движеше, нещо, което сега не правеше, макар че и сега обещанието за елегантност бе непогрешимо). Адюнктата, горката жена, изпъкваше в мрачен контраст. Като обречените да тънат в сянката на по-привлекателните си приятели, тя понасяше сравнението с всички

присъщи белези на безразличието. Но Троутслитър, опитен в съзирането на неизречени истини, можеше да долови болката, която нанасяше тази невзрачност, и това бе човешка истина, ни по-малко, ни повече горчива от всички други човешки истини. Лишените от красота го компенсираха по други начини, формалните, но изкуствени начини, свързани с ранг и власт, и точно така стояха нещата по целия свят.

„Разбира се, когато най-сетне получиш тази власт, е все едно колко си грозен, можеш да се сближаваш с най-добрите.“ Може би това обясняваше присъствието на Лостара до Тавори. Но Троутслитър не беше напълно сигурен в това. Не мислеше, че са любовници. Не беше дори убеден, че са приятелки.

В редица до стената вдясно от вратата стояха останалите от свитата на адюнкта. Юмрук Блистиг с грубоватото му широко лице, помръкнало и унило като от никакво духовно изтощение. „Не е добре, адюнкта, да държиш до себе си човек като него — той изцежда живот, надежда, вяра. Не, Тавори, трябва да се отървеш от него и да повишиш нови Юмруци. Фарадан Сорт. Мадан’Тул Рада. Фидлър. Не и капитан Кайндли обаче, да не си и помислила за това. Освен ако не държиш да ти се стовари истински бунт на главата.“

Бунт. Ето, че го каза. Помисли си го всъщност, но беше почти същото. Да оформиш думата означава да събудиш възможността, все едно да се порежеш, за да предизвикаш гнойта. Ловците на кости сега ветровете ги бяха отвели и това бе ужасен риск. Подозираше, че в края на тази странна кампания войниците ще потекат обратно съвсем малобройни. Ако изобщо се върнеше някой.

„Незасвидетелствани. На повечето войници тази идея не им допада. Вярно, направи ги корави, когато им го каза — но тази свирепост не може да трае дълго. Желязото е твърде студено. Вкусът му е твърде горчив. Боже, виж само Блистиг, за да разбереш колко е вярно.“

До Блистиг стоеше Уидал, ковачът мекрос — „мъжът, заради когото отидохме в град Малаз, да го вземем, а все още не знаем защо. О, кръв има в сянката ти, нали? Малазанска кръв. На Т’амбър. На Калам. Може би на Бързия Бен също.“ Троутслитър още не беше видял Уидал да говори с войник. С нито един. Никаква дума на благодарност, никакво извинение за пожертван живот. Беше тук, защото адюнкта се

нуждаеще от него. За какво? „Ха, не че тя говори, нали? Не и нашата затворена в себе си Тавори Паран.“

Вдясно от Уидал стоеше Банашар, низвергнат върховен жрец на Д'рек, стига слуховете да бяха верни. Още един пътник в тази проклета армия от ренегати. Но Троутслитър знаеше предназначението на Банашар. „Пари. Хиляди, десетки хиляди монети. Той е нашият платец, а всичкото сребро и злато в кесиите ни е откраднато отнякъде. Така трябва да е. Никой не е толкова богат. Явният отговор? Ами, какво да кажем за съкровищницата в храма на Червея на есента?“

„Моли се на Червея, плащай на армия недоволни бунтари. Всички вие, вярващи, някак си се съмнявате, че това го е имало в молитвите ви.“

Горкият Брулиг имаше малко съюзници в покоите си. Източникът на страст за Балм, тази капитанка на капера „Немряща благодарност“ Шурк Еале, и първият й помощник-капитан Скорген Кабан Хубавия. И никой от двамата не изглеждаше готов да скочи на страната на Брулиг в ямата за юмручен бой.

Тази Шурк обаче бе адски наблюдателна. Може би доста по-опасна от узурпатора на този боклучарски остров.

Адюнктата обясняваше, на прилична търговска реч, новите правила за управление на Втори девически форт и с всяка нейна фраза изражението на Брулиг ставаше все по-унило.

Забавно, стига да си склонен към язвителен хумор.

— Кораби от нашия флот — обясняваше тя в момента — ще влизат в залива за продоволствие. Един по един, тъй като няма да е добре гражданите ви да изпадат в паника...

Шурк Еале изсумтя. Беше придърпала стола си настрани, почти пред стената, на която се беше облегнал Троутслитър, за да вижда подобре и домакина, и гостите. До нея Скорген пълнеше тумбака си с любимия ейл на Брулиг с халба в едната ръка; показалецът на другата проучваше дълбините на нацепеното му розово-червено ухо. Беше подхванал серия от оригвания, всяко придружено от тежка въздишка, и това продължаваше вече камбана време без никакъв знак, че ще свърши. Цялата стая вонеше на киселия му дъх.

Презрителното сумтене на капитана привлече вниманието на адюнктата.

— Разбирам нетърпението ви — каза с хладен тон Тавори — и не се съмнявам, че желаете да напуснете. За съжаление трябва да говоря с вас и ще го направим скоро...

— След като опишете подробно скопяването на Брулиг имате предвид.

Шурк повдигна дългия си крак, преметна го върху другия, скръсти ръце в ската си и се усмихна мило на адюнктата.

Безцветните очи на Тавори я изгледаха продължително, после тя се обърна към свитата си.

— Банашар.

— Адюнкта?

— Какво ѝ е на тази жена?

— Тя е мъртва — отвърна бившият жрец. — Некромантско проклятие.

— Сигурен ли си?

Троутслитър се покашля.

— Адюнкта, Детсмел каза същото, когато я видяхме долу в кръчмата.

Брулиг беше зяпнал Шурк с опулени очи и увиснала челюст.

Скорген Кабан до Шурк изведнъж взе да се мръщи и очите му зашариха из стаята. После извади пръста, с който бърникаше в ухото си, и заоглежда жълтата кал по него. А след това го облиза.

— Е — въздъхна Шурк Еале и погледна Тавори, — направихте го все пак, нали? Уви, цената на тази тайна е най-нищожната от всичко, а именно — *суета*. Значи, ако притежавате някакъв тесногръд фанатизъм по отношение на немрящите, ще ми се наложи да променя оценката си за вас, адюнкта. И за пъстрата ви компания.

За изненада на Троутслитър Тавори се усмихна.

— Капитане, Малазанска империя познава добре някои немрящи, въпреки че малко от тях притежават вашите многобройни чарове.

„Богове подземни, флиртува с този благоуханен труп!“

— Многобройни, и още как — измърмори Банашар и доста неучтиво не предложи уточнение. „Проклети от Гуглата жреци. За нищо не ги бива.“

— Все едно — продължи Тавори, — нямаме никакви предразсъдъци по този въпрос. Извинявам се, че поставих въпрос,

довел до това разкритие. Просто бях любопитна.

— Аз също — отвърна Шурк. — Тази ваша Малазанска империя — имате ли никаква конкретна причина да нахлуете в Ледерийската империя?

— Останах с разбирането, че този остров е независим...

— Така е, след едурското завоевание. Но вие едва ли сте дошли, за да завземете един жалък остров. Не. Просто го използвате за база за нападения на континента. Така че позволете да попитам отново — защо?

— Нашият враг — заяви адюнктата, вече без никаква насмешка, — са Тайст Едур, капитане. Не ледериите. Всъщност готови сме да окуражим едно всеобщо въстание на ледериите...

— Няма да го получите — прекъсна я Шурк Елале.

— Защо не? — попита Лостара Юил.

— Защото случайно харесваме нещата такива, каквито са. Повече или по-малко.

След като никой не проговори, тя се усмихна и продължи:

— Едуриите може да са свалили владетелите в нелепия им полудовършен дворец в Ледерас. И може да са унищожили няколко ледерийски войски на път към столицата. Но няма да намерите чети примиращи от глад бунтовници в горите, които да мечтаят за независимост.

— Защо не? — повтори навъсено Лостара със същия тон.

— Те завладяха, но ние спечелихме. О, съжалявам, че Техол Бедикт не е тук, защото е доста по-добър в обясняването на нещата, но позволете ми да опитам. Ще си представя, че Техол седи тук, за да ми помага. Завоевание. Има различни видове завоевания. Значи, имаме Тайст Едур, които командват тук-там, елита, чиято дума е закон и не се оспорва. В края на краишата магията им е жестока, присъдите им са хладнокръвни и ужасно опростени. Те всъщност са над закона — така, както ледериите разбират понятието...

— А те как разбират понятието за закон? — настоя Лостара.

— Ами, система от съзнателно неясно определени правила, за да избегне които, ако се наложи, човек си наема адвокат...

— Вие, Шурк Елале, каква бяхте, преди да станете пират?

— Крадец. Наела си бях няколко адвокати навремето. Все едно, имах предвид следното. Едуриите управяват, но било поради

невежество или от безразличие — а нека си го кажем, без невежество нямаш безразличие — не се интересуват особено от ежедневното администриране на империята. Тъй че точно този апарат си остава ледерийски и напоследък е още по-малко регулиран, отколкото беше преди. — Усмихна се отново и поклати крак. — Колкото до нас, по-нисшите слоеве, ами за нас нищо не се е променило. Оставаме си бедни. Затънали в дългове и удобно нещастни, и, както може би щеше да каже Техол, нещастни в своето удобство.

— Значи дори ледерийските благородници не биха посрещнали с радост промяна на сегашния ред — каза Лостара.

— Те най-малко.

— А императорът ви?

— Рулад ли? Доколкото е известно, той е луд и ефективно изолиран при това. Империята се управлява от канцлера, а той е ледериец. Беше канцлер и по времето на крал Дисканар и остана там, за да гарантира преходът да мина гладко.

Блистиг изпъшка и се обърна към Тавори.

— Морските пехотинци, адюнкта...

И Троутслитър разбра и убийствен мраз стегна сърцето му.

„Изпратихме ги, като очаквахме да намерят съюзници, да вдигнат страната на войнствена ярост. Но няма да го получат.“

„Цялата проклета империя ще се вдигне, да. За да разкъса нашите гърла.“

„Адюнкта, ти го направи отново.“

15.

*Сниши се, Слънце,
не е твоят час.
Прииждайте, вълни,
в кания лунна.
Безмълен щорм,
понесъл пръски кървави
днес към брега се носи.
Железни облаци,
идете си в гнездата
в планините...
Идете, облаци железни...
Морето оставете да танцува
във звездна смет,
във гмеж от приливи средноощни.*

*Гнева си отдръпни
и отприщи го
като беса на много демони
с очи блуждаещи
във дълбините слепи.*

*Гори зелени, отдръпнете се,
и разлюлейте се във тази нощ.
Във черен бряг разбийте се, вълни,
и отмъкнете плът от голи корени.*

Смърт иде.

*И тласка с ветрен устрем този страх
и тази кръв,
и този гняв,
и този вихър на Жътваря.*

Идващата буря
Рефър

Юмрукът се стовари върху масата, блюда заподскачаха, плъзнаха се по плота и спряха, бокалите се раздрънчаха.

Разтреперан, с изтърпната от удара ръка, Томад Сенгар бавно се отпусна назад.

Пламъците на свещите се успокоиха, нетърпеливи да донесат отново радост с ясножълтата си светлина, която все пак бе оскърбление за горчивия гняв на едура.

Съпругата му срещу него поднесе към устните си копринена кърпа, попи ги, остави кърпата на масата и каза:

— Страхливец.

Томад трепна и извърна очи към варосаната стена вдясно. И очите му зашариха по различните накачени по нея предмети, за да намерят някое място с по-малко... болка. По петната под тавана, начертали смътни карти. Варта се беше надигнала и издула, подровена от непрекъснатия теч.

— Няма да го видиш — каза Урут.

— Той няма да ме види — отвърна Томад, но не беше потвърждение. Беше язвителен отговор.

— Един отвратителен мършав ледериец, който спи с момченца, те е надвил, съпруже. Застанал е на пътя ти и ти си готов да се напикаеш от страх. Не го отричай — страх те е погледа му да срещнеш дори. Предал си последния ни син.

Устните на Томад се извиха в ръмжене.

— На кого, Урут? Кажи ми. Канцлер Трайбан Гнол, който наранява деца и нарича това любов? — Погледна я, без да е готов да признае дори на себе си усилието, което му струваше това. — Врата му ли да счупя за теб, жено? По-лесно, отколкото да скършиш сух клон. Какво ще направят телохранителите му според теб? Ще стоят на страна?

— Намери съюзници. Нашите...

— Нашите са глупци. Размекнали са се от леност, заслепени са от несигурност. Те са по-изгубени и от Рулад.

— Днес имах посетител — каза Урут, докато си допълваше бокала от гарафата с вино, която едва не се бе прекатурила при внезапния изблик на Томад.

— Радвам се за тебе.

— Естествено. Един К'риснан. Дойде да ми каже, че Брутен Трана е изчезнал. Подозира, че Карос Инвиктад — или канцлерът — са наложили възмездие си. Че са убили Брутен Трана. Оцапали са ръцете си с кръв на Тайст Едур.

— Може ли твоят К'риснан да го докаже?

— Опитва, но признава, че не храни голям оптимизъм. Но не това исках да ти кажа.

— Аха. Значи смяташ, че съм безразличен към проливането на едурска кръв от ръцете на ледерии?

— Безразличен ли? Не, съпруже. Безпомощен. Ще ме прекъсваш ли още?

Томад замълча, но не от примирение, а защото нямаше повече какво да каже. На нея. На никого.

— Добре. Искам да ти кажа едно. Убедена съм, че този К'риснан лъже.

— За кое?

— Убедена съм, че той знае какво е станало с Брутен Трана, и че дойде при мен, за да се добере до женския съвет и до тебе, съпруже. Първо да прецени реакцията ми към новината в момента на получаването ѝ, след това да прецени по-обмислената ни реакция през следващите дни. Второ, като изрази подозрението си, макар и фалшиво, той се опита да подсили омразата ни към ледериите. И нашата жажда за мъст, с което да продължи тази задкулисна вендета, която, предполага се, ще отвлече вниманието на Карос и Гнол.

— Тоест докато вниманието им е отвлечено, те да не усетят някоя по-голяма заплаха — която трябва да има нещо общо с мястото, където се е дянал Брутен Трана.

— Много добре, съпруже. Може и да си страхливец, но не си глупав. — Замълча и отпи. — Това поне е нещо.

— Колко още ще ме мъчиш, жено?

— Колкото трябва.

— Ние не бяхме тук. Преплавахме половината от този проклет свят. Връщаме се и заварваме, че заговорът е победил, властва и е добре окопан. Върнахме се, за да разберем, че сме загубили последния си син.

— Значи трябва да си го спечелим отново.

— Нищо не е останало за спечелване, Урут. Рулад е луд. Измяната на Нисал го е прекършила.

— По-добре, че тая кучка я няма, отколкото да стои на пътя ни. Рулад повтаря грешките си. С нея направи същото, каквото и с роба, Удинаас. Не можа да се научи.

Томад се усмихна горчиво.

— Не можа да се научи. Като всички нас, Урут. Разбрахме каква отрова е за нас Ледер. Предвидихме добре заплахата и затова тръгнахме да я завладеем и с това да премахнем тази заплаха завинаги. Или поне така си мислехме.

— А тя ни погълна.

Той отново извърна очи към стената вдясно, където на желязна кука висеше сноп фетиши. Пера, ивици тюленова кожа, нанизи от раковини, зъби от акула. Жалките опърпани останки от три деца — единственото, което им напомняше за живота им.

На някои не им беше мястото тук, защото синът, на когото принадлежаха, беше отхвърлен, животът му бе заличен, все едно никога не го е имало. Ако Рулад ги видеше, дори връзката на синовната кръв нямаше да спаси живота на Томад и Урут. Трул Сенгар — самото име бе анатема, престъпление, наказанието за изричането му беше смърт.

Все едно им беше и на двамата.

— Най-коварна отрова, наистина — продължи Урут и погледна бокала си. — Ние дебелеем. Воините се напиват и спят в леглата на ледерийски курви. Или лежат в несвяст в бърлогите с дъранг. Други просто... изчезват.

— Връщат се у дома — отвърна Томад и едва потисна жегващата болка от тази мисъл. — У дома. Преди всичко това.

— Сигурен ли си?

— Какво намекваш?

— Карос Инвиктад и неговите Патриотисти не спират денонощната си тирания над хората. Всеки ден извършват арести. Кой

може да каже, че не са арестували и Тайст Едур?

— Не биха могли да го скрият, жено.

— Защо не? След като Брутен Трана го няма, Карос Инвиктад прави каквото му скимне. Никой вече не стои над рамото му.

— Той и преди правеше каквото му скимне.

— Не можеш да знаеш това, съпруже. Нали? Какви задръжки — истински или въображаеми, все едно — си е налагал Карос Инвиктад, докато знаеше, че Брутен Трана го наблюдава?

— Знам какво искаш — отвърна с ръмжене Томад. — Но кой е виновен за всичко това?

— Това вече е без значение. — Изгледа го внимателно. „От какво я е страх?“ — зачуди се той. От поредния неудържим изблик на гняв? Или от много по-прозрачен израз на отчаянието му?

— Не разбирам как можеш да твърдиш това. Той прати синовете ни да донесат меча. Това решение обрече всички тях. Всички нас. И виж, седим сега в двореца на Ледерийската империя, гнием в мръсотията на ледерийското изобилие. Нямаме защита срещу леността и апатията, срещу алчността и упадъка. Тези врагове не падат под меча, не бягат пред вдигнатия щит.

— Ханан Мосаг е единствената ни надежда, съпруже. Трябва да идеш при него.

— Да заговорнича против нашия син?

— Който е обезумял, както сам каза. Кръвта е едно — каза Урут и бавно се наведе към него, — но сега говорим за оцеляването на Тайст Едур. Томад, жените са готови — готови сме от дълго време.

Той се взря в нея, зачуден коя е тази жена, това студено, ледено същество. Може би наистина беше страхливец в края на краищата. Когато Рулад прокуди Трул, не каза нищо. Но пък и Урут си замълча. А заговорът му? С Бинадас? Намери Трул. Моля те. Намери най-смелия между нас. Спомни си родословието на Сенгар, сине. Първите ни крачки на този свят. Повели легион по тази камениста земя, верни слуги на Скабандари. Кой първи проля андийска кръв в деня на измяната? Онова е нашата кръв. Онова — не това.

Така че Томад бе отпратил Бинадас. Изпратил бе сина си на смърт. „Защото нямах волята да го направя сам.“

„Страхливец.“

Без да откъсва очи от него, Урут отново напълни бокала си.

„Бинадас, сине мой, твоят убиец чака благоволението на Рулад. Това стига ли?“

Като стар глупак, заложил веднъж на живота на смъртни, Блудния се луташе из коридорите на съживена власт и мърмореше до безкрай литанията си от пропуснати възможности и грешни избори. Издишването на магия извръщаше погледите на онези, които подминаваше, стражи пред всевъзможните входове и пресечки, забързаните слуги, водещи губещата си битка с рухващата резиденция, известна с името (вече с ирония) „Вечния домицил“. Виждаха, без да виждат, и никакъв образ не оставаше в умовете им, след като ги подминеше.

Блудния го забравяха по-лесно от всеки призрак. Но не толкова лесно, колкото би му харесало. Сега той имаше поклонници, с цената на око, обвързващо него и силата му, воюващо с волята му под маската на вяра. Разбира се, всеки бог знаеше за тази война — това покваряване, изглежда, бе основната цел на всеки жрец. Принизяване на святото в ежедневния свят на смъртни съперничества, политики и игри на власт и манипулиране на толкова хора, колкото са поклонниците. А, и да, трупането на богатство, било то в земя или пари, било в раздаването на присъди или в събирането на души.

Измъчван от такива мисли, Блудния пристъпи в тронната зала и безшумно зае обичайното си място до една от стените, между двата огромни гоблена, точно толкова незабележим, колкото сцените, изvezани в рамките им — образи, сред които можеше да се открие една фигура, която силно наподобяваше Блудния.

Канцлерът Трайбан Гнол — с когото Блудния делеше ложе, щом изгодата го наложеше — стоеше пред отпуснатия в трона си като преситено от богатство и безумие чудовище Рулад. Един от телохранителите на канцлера бе надвиснал зад гърба му, на две стъпки зад него, отегчен, докато господарят му изреждаше числа. Изреждаше за пореден път в детайли усилваща се спад на хазната.

Тези заседания, разбра с известно възхищение Блудния, представляваха съзнателно усилие, целящо да източи императора още повече. Приходи и загуби, разходи и рязък ръст на дълговете, трупащи

се в монотонен ритъм като сили, подготвящи се да наложат обсада. Атака, срещу която Рулад не разполагаше със защита.

Щеше да се предаде, както винаги. Да отстъпи цялото управление на канцлера. Ритуал толкова изнервяващ за гледане, колкото за изтърпяване, но Блудния не изпитваше никаква жал. Едурите бяха варвари. Като деца пред цивилизираното лукавство.

„Защо идвам тук ден след ден? Какво очаквам да видя? Окончателното рухване на Рулад? Ще ме зарадва ли това? Ще ме забавлява ли? Колко мизерни са станали вкусовете ми!“

Огледа императора. Потъмнели, зловещо проблясващи монети в ритъма на смътно отражение, което се усилваше и гаснеше с дъха на Рулад; черната кръвна закана на дългото право острие на меча с връх, забит в мраморния подиум, посивялата костелива ръка, стисната увитата със златна жица дръжка. Изпружен в своя трон, Рулад наистина представляваше въплътена метафора. Брониран в богатства и въоръжен с меч, който носеше едновременно безсмъртие и унищожение, неуязвим на всичко освен на собствената си усилваща се лудост. Паднеше ли Рулад, щеше да е отвътре навън, Блудния беше убеден.

Измъченото лице издаваше тази истина в порой от подробности, от срасналите белези на предишни поражения, към които, по силата на това, че ги бе преживял, той беше безразличен, до уроците, които те може би съдържаха за него. Нашарена гърчива плът, горчива пародия на отдавна изгубено богатство. Хълтнали очи, в които се таеше отчаяната немощ на духа му, дух, който понякога прозираше иззад лъскавата им чернота и надаваше оттам безмълвния си вой.

Тръпки проблягаха по това грозно лице, вълни под петнистата кожа, шествие от изражения, мъчещи се да се изтъръгнат от плен на императорската маска.

Докато гледаше Рулад на трона, можеше да разбере лъжата за простота, която властта нашепва в ухото на притежаващия я. Лъстив глас, подканящ към носещото наслада и доволство отстъпление от бъркотията на живота към яснотата на смъртта. Така се разбулвам, шепнеше властта. Разголвам се от всички маски. Аз съм заплаха, а ако заплахата не стигне, тогава действам. Като косата на жътвар.

Лъжата за простота. Рулад все още вярваше в нея. В това, че не е по-различен от никой друг владетел, през всеки век и навсякъде,

където хората се събират, за да създадат общото, благото на общността с неговата нужда от организираност и разделение. Властта е насилие — в своята закана и в своето действие. Властта не се интересува от благоразумие, от справедливост, от състрадание. Тя всъщност е пълното отрицание на тези неща — смъкне ли се булото на заблудата, се разкрива тази единствена истина.

А на Блудния му беше омръзнало от нея. От всичко това.

Маел веднъж бе казал, че отговор няма. За никое от тези неща. Казал бе, че нещата просто били такива и винаги ще са такива, и че единственото облекчение, което може да се намери, е, че цялата власт, колкото и да е огромна, колкото и да е централизирана, колкото и да е тиранична, накрая ще се самоунищожи. Забавното в този момент било да видиш изненадата на лицата на упражняващите я.

Такава отплата бе твърде горчива според Блудния. „Липсва ми способността на Маел за хладна, бездънна преценка. Нямам и прословутото му търпение. Нито избухливия му понякога нрав, впрочем.“

Никой Древен бог не беше сляп за глупостта на властниците по многото светове. Стига изобщо да беше способен да мисли, разбира се, а за някои това съвсем не беше сигурно. Аномандър Рейк я разбираше съвсем ясно и затова бе обърнал гръб на мащабността ѝ, бе предпочел да се съсредоточи върху конкретни дребни конфликти. И отричаше поклонниците си, толкова тежко престъпление спрямо тях, че те просто отхвърляха това, без да се замислят. Оссерк, от друга страна, заявяваше своето отрицание на тази безнадеждна истина, опитващ се непрекъснато и всеки път се проваляше. За Оссерк самото съществуване на Аномандър Рейк се бе превърнало в безсъвестно оскърбление.

„Драконъс — о, виж, той не беше глупак. Щеше да се отегчи от тиранията си — стига да бе живял достатъчно дълго. Още се чудя дали всъщност драговолно не е приел унищожението си. Да загине от меч, изкован от собствените му ръце, да види най-обичната си дъщеря да стои отстрани, да гледа и да остава сляпа за нуждата му... Драконъс, как си могъл да не изпиташ отчаяние заради всичко, за което си бленувал?“

„И Килмандарос. Виж, на нея ѝ допадаше идеята за... простота. Непоклатимата правота на юмрука ѝ бе достатъчна за нея. Но пък виж

докъде я отведе?“

„А какво да кажем за К’рул? Виж, той беше...“

— Спри! — кресна изведенъж Рулад и се наведе напред, тъмните му очи бяха блеснали в закана. — Какво каза току-що?

Канцлерът се намръщи и облиза набръчканите си устни.

— Императоре, изброявах разходите по ликвидирането на труповете от каторгите...

— Труповете, да. — Ръката на Рулад върху гравираната облегалка на трона потрепери. Той се взря със странна усмивка в Трайбан Гнол и попита: — Какви трупове?

— От флотите, ваше величество. Робите, спасени от остров Сепик, най-северния протекторат на Малазанска империя.

— Роби. Спасени. Роби.

Блудния забеляза объркването на Трайбан Гнол, мигновеното трепване на лицето му, след това... досещането. „Охо, я да видим това!“

— Вашите деградирали родственици, ваше величество. С кръв на Тайст Едур, страдали под тиранията на малазанците.

— Спасени. — Рулад помълча, сякаш за да вкуси думата на езика си. — Кръв на Едур.

— Разредена...

— Кръв на Едур!

— Да, императоре.

— Защо тогава са били в каторгите?

— Осьдени за това, че са пропаднали, ваше величество.

Рулад се сгърчи на трона, поразен сякаш отвътре. Главата му се отметна рязко назад, той се разтрепери. И заговори объркано:

— Пропаднали? Но те са наши родственици. Единствените наши родственици в целия този проклет свят!

— Самата истина, императоре. Признавам, бях донякъде притеснен от решението да ги затворят в онези ужасни килии...

— По чие решение, Гнол? Отговори ми!

Последва поклон, който Блудния знаеше, че скрива доволния блясък в очите на канцлера — умело прикрит.

— Затварянето на пропадналите Едур от Сепик бе по решение на Томад Сенгар, императоре.

Рулад бавно се отпусна.

— И те измират.

— На тълпи, ваше величество. Уви.

— Освободихме ги, за да им нанесем своето наказание.

Спасихме ги, за да ги убием.

— Бих казал, че по мое скромно мнение тази съдба е донякъде несправедлива...

— Несправедлива? Мършава змия такава — защо не си ми казал затова досега?

— Императоре, вие не проявяхте никакъв интерес към финансовите детайли...

„О, тук допусна грешка, Гнол.“

— Към какво?!

Ето, че по тила на канцлера изби пот.

— Различните разходи, свързани с тяхното затваряне, ваше величество.

— Те са Тайст Едур!

Нов поклон.

Рулад скри лицето си в длани.

— Едурска кръв... Спасени от робство. И каторга за награда.

Трайбан Гнол се покашля.

— Много от тях са измрели в корабните трюмове, ваше величество. Доколкото разбирам, жестокото отношение към тях е започнало още с напускането на остров Сепик. Какво следва да направя, императоре?

„Колко ловко върна позициите си, Трайбан Гнол.“

— Доведи Томад Сенгар. И Урут. Доведи баща ми и майка ми.

— Сега?

Мечът изстърга по пода и се насочи право в гърдите на Трайбан Гнол.

— Да, канцлер. Веднага.

Трайбан Гнол и охранителят му излязоха почти тичешком. Рулад остана сам в тронната зала, мечът сочеше в празното.

— Как? Как са могли да сторят това? Тези нещастни хора — те са от нашата кръв. Трябва да помисля. — Отпусна меча, намести се на трона, прибра крака. — Как? Нисал? Обясни ми това... не, ти не можеш, нали. Ти избяга от мен. Къде си, Нисал? Някои твърдят, че си мъртва. Къде е тялото ти тогава? Нима си поредният подут труп в

канала — онези, които виждам от кулата — да не си от онези, които течението отнася? Казват ми, че си била предателка. Казват ми, че не си предателка. Всички ме лъжат. Знам това, виждам го. Чуй. Всички ме лъжат... — И захлипа, закри устата си с ръка, очите му зашариха отчаяно из празната зала.

Блудния видя как този поглед се пълзна точно над него. Помисли дали да не пристъпи напред, да спре магията, която го скриваше, да каже на императора: „Да, ваше величество. Всички ви лъжат. Но аз не ще ви излъжа. Смееш ли да чуеш истината, император Рулад? Цялата истина?“

— Роби. Това... това е грешно. Томад — тате! — откъде дойде тази жестокост?

„О, скъпи Рулад...“

— Ще си поговорим, тате. Двамата. Насаме. И, мамо, да, ти също. Ние тримата. Отдавна не сме го правили. Да, точно това ще направим. И вие трябва... трябва да не ме лъжете. Не, това няма да го приема.

— Тате, къде е Нисал? — изхлипа. — Къде е Трул?

Можеше ли да се скъса сърцето на един Древен бог? Блудния едва не рухна от покруса, когато жаловитият въпрос отекна из залата. После ехото затихна и остана само тежкият дъх на императора.

След това императорът проговори, вече с много по-твърд глас:

— Ханан Мосаг, ти си виновен за всичко. Ти причини това. На нас. На мен. Ти ме изврати, накара ме да ги отпратя всички. Да намерят противници. Но не, тази идея беше моя, нали? Не мога... не мога да си спомня... толкова лъжи има тук, толкова много гласове, и всички лъжат. Нисал, ти ме остави. Удинаас... ще ви намеря и двамата. Ще заповядам да ви одерат живи, ще слушам писъците ви...

В коридора отекна тропот на ботуши.

Рулад погледна гузно натам и се намести на трона. Изправи оръжието. И когато вратата се отвори, вече седеше озъбен, за да посрещне родителите си.

Десертът пристигна на върха на меча. Цяла дузина гвардейци ледерии, водени от Сирин Канар, нахлуха в частните покои на Томад и

Урут Сенгар. С извадени оръжия влязоха в трапезарията и завариха там двамата едури да седят в двета края на дългата маса.

Никой от двамата не помръдна. Никой от двамата не изглеждаше изненадан.

— Станете — изръмжа Сирин, без да може да скрие задоволството си, наслаждението, което изпитваше в този момент. — Императорът заповяда да се явите пред него. Веднага.

Стегнатата усмивка на лицето на Томад сякаш трепна за миг, преди старият воин да се изправи. Урут изсумтя презрително.

— Императорът желае да види майка си? Чудесно, би могъл да помогни.

Сирин я изгледа отвисоко.

— Това е заповед, жено.

— А аз съм върховна жрица на Сянката, нещастен тъпак.

— Изпратен съм тук по волята на императора. Ще станеш, или...

— Или какво? Ще дръзнеш ли да ми поsegнеш, ледериецо? Не забравяй къде ти е мястото.

Гвардеецът вдигна ръка.

— Спри! — извика Томад. — Освен ако не искаш плътта ти да бъде откъсната от костите. Съпругата ми е разбудила Сянката и няма да търпи да я докоснеш.

Сирин Канар усети, че трепери. От гняв.

— Тогава я предупреди, Томад Сенгар, за нетърпението на сина ти.

Урут бавно допи бокала си, оставил го внимателно на масата и се изправи.

— Приберете си оръжията, ледерии. Двамата със съпруга ми можем да отидем до тронната зала в компанията ви или сами. Предпочитанията ми са за второто. Предупреждавам ви обаче: приберете мечовете или ще ви убия всички.

Сирин даде знак на войниците и оръжията се хълзнаха в ножниците. „Ще си върна за това, Урут Сенгар. Да не забравям мястото си? Добре, щом тази лъжа те устройва, както и мен... засега.“

— Най-сетне ще имаме възможност да кажем на нашия син всичко, което трябва да му се каже — обърна се Урут към Томад Сенгар. — Аудиенция. Каква привилегия.

— Може да ви се наложи да чакате за благоволението му — каза Сирин.

— Нима? Колко дълго?

Ледериецът се усмихна.

— Не аз решавам това.

— Играта не е на Рулад. Твоя е. Твоя и на канцлера.

— Не и този път — отвърна Сирин.

— Убивал съм Тайст Едур и преди.

Тоблакаят оглеждаше опърпаната си ризница от раковини, която бе изпънал на нара. Седефените люспи бяха потъмнели и олющени, между тях прозираха кръпки от дебелата кожена основа, съшити с ивици сурова кожа. Карса Орлонг беше съbral няколкостотин продупчени монети — калаени и буквально без никаква стойност — и явно се канеше да подсили бронята с тях.

Дали това бе жест на подигравка, зачуди се Сеймар Дев. Ясен присмех в лицето на Рулад? Не можеше да го разбере тази Карса Орлонг.

— Разчистих палубата от глупаците — продължи той. — А онези в леса на анибарите? Колкото до ледериите, те са още по-жалки — виж ги как се свиват от страх още сега. Ще обиколя този град, с меча си на гърба, и никой няма да ме спре.

— Говори се, че скоро ще призоват първия кръг претенденти. Разгневиш ли тези хора, Карса, няма да чакаш дълго, преди да се изправиш срещу императора.

— Чудесно — изсумтя той. — Тогава ще обиколя Ледерас като новия му император.

— Това ли искаш? — попита тя изненадано.

— Ако се наложи, за да ме оставят на мира.

Сеймар изсумтя.

— Значи последното, което искаш, е да си император.

Той се изправи и изгледа намръщено ризницата.

— Бягството не ме интересува, вещице. Няма никаква причина да ми забраняват.

— Можеш да излезеш извън този двор и да обикаляш колкото искаш... просто си остави меча.

— Това няма да стане.

— Тогава стоиш тук и бавно полудяваш, докато чакаш благоволението на императора.

— Може би ще изляза с бой навън.

— Карса, те просто не искат да избиващ граждани. Като знаем колко... мм... лесно се обиждаш, молбата им не е неоснователна.

— Това, което ме обижда, е липсата им на доверие.

— Точно така — сопна се тя. — А ти си го спечели напълно, като избиващ едури и ледерии под път и над път. Включително един Преда...

— Не знаех, че е Преда.

— Щеше ли да има разлика? Не мисля. А фактът, че беше брат на императора?

— И това не го знаех.

— И?

— И какво, Сеймар Дев?

— Уби го с копие, нали?

— Той ме нападна с магия...

— Разказвал си ми историята, Карса Орлонг. Ти просто си избил екипажа му. После си отворил с ритник каютата му. После си разбил черепите на телохранителите му. Казвам ти, на негово място и аз щях да прибягна до своя лабиринт — стига да имах такъв, но нямам. И щях да хвърля по теб всичко, което имам.

— Няма смисъл от този разговор — изръмжа тоблакаят.

— Чудесно — заяви тя и стана. — Излизам да намеря Таксилиан.

Неговите упорити мании поне са по-малко дразнещи.

— Той ли ти е любовникът сега?

Тя се спря на прага.

— И ако е?

— Радвам се за теб — рече Карса и отново загледа навъсено опърпаната си броня. — Аз бих те разкъсал.

Ревност, към множеството други безумия? Духове подземни!

— Повече склонност бих проявила към Старшия оценител. Уви, той е положил клетва за целомъдрие.

— Онзи умилкващ се монах още ли е тук?

— Още.

— Гаден вкус имаш, вещице.

— Е, не виждам възможен начин да отговоря на такъв коментар.

— Естествено.

Стисната устни, Сеймар Дев напусна стаята.

Настроението на Карса Орлонг бе отвратително, но изобщо не му хрумна, че тъкмо то придава вкус на разговора му със Сеймар Дев. Тя беше жена, а всяка размяна на думи с жена гъмжеше от всевъзможните ѝ инструменти за изтезание, всеки от които — зареян на самата граница на мъжкото разбиране. С мечовете беше по-просто. Дори опустошителният разгром във война бе нещо по-просто и от най-краткия, най-лекия досег на женско внимание. Това, което го разgneвяваше, бе колко му липсва този досег. Вярно, за борците, чакащи императорското благоволение, курви имаше в изобилие. Но нищо фино, нищо истинско нямаше в това.

Трябваше да съществува някакъв среден терен, мислеше Карса. Където размяната да тържествува сред всичките искри и хитрини, които правят нещата по-интересни, без да излага достойнството му на риск. Но все пак беше в достатъчна степен реалист, за да не се надява много, че ще го намери.

Светът бе пълен с оръжия и двубоят беше начин на живот. Може би единственият начин на живот. Беше кървил под камшици и под думи, от пробождания и от погледи. Бълскали го бяха невидими щитове, удряли го бяха с незрими тояги и беше влачил нозе, спънат от веригите на собствените си клетви. И както щеше да каже Сеймар Дев, човек оцелява, като устоява на тази яростна атака, на тази история на тогава и сега. Провалът означаваше падение, но падението не винаги бе синоним на бързата, милостива смърт. По-скоро човек можеше да изпадне в бавен разпад, загубите да се трупат на грамада, докато не свлекат смъртните на колене. Това ги превръщаше в бавни самоубийци.

Успял беше да разбере собствените си капани и в този смисъл навсярно все още не бе готов да попадне в чужди, да стъпи погрешно и да изпита шока от болката. Все пак гладът така и не си отиваше. А този смут в душата му бе най-уморителната и гадна причина за толкова киселото му настроение.

Една касапница го решаваше лесно.

„Лишен от любов, воинът търси насилието.“

Карса Орлонг се усмихна, докато стягаше каменния меч над лявото си рамо, и излезе в коридора.

— Чувам те, Байрот Джилд. Искаш да си моята съвест? — Изсмя се горчиво. — Ти, който открадна жената ми.

„Може би си намерил друга, Карса Орлонг.“

— Ще я разкъсам.

„Това не те е спирало преди.“

Но не, това бе само игра. Душата на Байрот Джилд беше затворена в един меч. Тези язвителни думи, изпълнили черепа на Карса, си бяха негови. Лишен от чуждо внимание, сега той копаеше собствените си трапове.

— Май имам нужда да убия някого.

От коридора — в по-широк коридор, след това между колоните, през страничния проход и към северната задна врата на казармения двор. Без да срещне никого по пътя си. Вляво от портата имаше стражева кабина, откъдето се отключваше тежкото мандало.

Седящият вътре ледериец успя да вдигне глава, преди юмрукът на тоблакая да се натресе в лицето му. От смазания нос бликна кръв и нещастникът се строполи в стола си, после се смъкна на пода като чувал с лук. Карса го прекрачи, вдигна мандалото и хълзна бронзовия лост, за да може да отвори вратата.

В мига, в който прекрачи прага, се възпламени някаква поставена там магическа преграда. Лумнаха пламъци, смътна болка го порази, после пламъците загълхнаха и изчезнаха. Той тръсна глава да прочисти металния ек на заклинанието от ума си и продължи.

Съвсем малко граждани се мяркаха. Само един забеляза появата му, облещи се, ускори крачка, зави на ъгъла и изчезна.

Тоблакаят си пое дълбоко дъх и тръгна към канала, който бе видял от покрива на казармите.

Внушителна като речна баржа, гигантската чернокоса жена в бледоморави коприни изпълни входа на ресторант-градина, прикова очи в Техол Бедикт и се понесе напред с решимостта на прегладнял левиатан.

Бъг до него се сви от ужас в стола си.

— В името на Бездната, господарю...

— Хайде, хайде — измърмори Техол. — Прагматизът, скъпи ми Бъг, в момента трябва да бъде водещото ти, хм, съображение. Намери Хулдо и накарай момчетата му да домъкнат онзи голям диван от кухнята. Побързай, Бъг!

Слугата драсна към кухнята с неприсъща за него бързина.

Жената — оказала се изведнъж в центъра на вниманието, при което разговорите наоколо заглъхнаха — въпреки впечатляващия си обем сякаш се плъзна между благодатно широко разделените маси. В тъмновиолетовите ѝ очи грееше толкова противоречива на неграциозните ѝ пропорции знайна увереност, че, Техол усети притеснително раздвижване в slabините си и пот изби на толкова места по него, че той се размърда неспокойно в стола си и всякакви мисли за храната в блюдото пред него се смъкнаха като ненужни дрехи.

Не вярваше, че е възможно плът да може да се движи в толкова много посоки едновременно. Всяка издутина под коприната сякаш притежаваше своя собствена телесна независимост и в същото време всичките напредваха в цялостен хор от ликуваща сексуалност. Щом сянката ѝ го погълна, Техол изскимтя безсилно и се опита да издърпа погледа си нагоре, над пластовете гънки на корема ѝ, над невероятно високите, издути като торби със зърно гърди — потъна за миг в бездънната цепка между тях — след това, с героично усилие, още понависоко до гладкото виме под брадичката ѝ. И още по-високо, с изпънат врат до невъзможно кръглото лице и ярко боядисаните устни — и още нагоре — „Блудния да ми е на помощ“ — до сладките, разбиращи очи.

— Ти ме отвращаваш, Техол.

— Аз... какво?

— Къде е Бъг с онзи проклет диван?

Техол се наведе над масата, после отново се дръпна назад, подведен от инстинкта за самосъхранение.

— Ръкет? Ти ли си това?

— Тихо, глупако. Имаш ли представа колко време ни отне, докато усъвършенстваме тази илюзия?

— Н-но...

— Най-доброто прикритие е подвеждането.

— Подвеждането? О, ами... о, ама разбира се. Ако го поставиши... така... В смисъл целия... По целия този начин. Извинявай, изтървах се. Грешно се изразих, в смисъл...

— Престани да зяпаши циците ми.

— Ще съм единственият, който не зяпа — не остана длъжен той, — а това ще е много подозително. Освен това кой реши за точно това... отрицание на вечното земно притегляне? Вероятно Ормли — свинските му очички намекват за извратени фантазии.

Бъг се върна с двама от слугите на Хулдо и с дивана. Те го оставиха на пода и припряно се оттеглиха.

Бъг седна на мястото си, поклати глава и въздъхна:

— Ръкет, да не би да си въобразяваш, че жена от твоя калибрър вече няма да е в немилост в Ледерас?

— Не, ако изобщо не се показвам навън, нали? Както се оказва, в този град е пълно със саможивци...

— Защото повечето от тях бяха илюзиите на Гилдията — фалшиви самоличности, които можете да приемете, ако необходимостта го наложи.

— Точно така — отвърна тя все едно, че е поставила нещата на място.

Което веднага след това направи със съвършено изящество — отпусна се плавно в огромния диван и просна алабастровите си ръце на облегалката, от което гърдите ѝ се повдигнаха още нагоре и се разтвориха като Портите на прокълнатите.

Техол се обърна към Бъг.

— Съществуват известни закони, свързани със свойствата на физическите тела, нали? Трябва да има такива. Сигурен съм.

— Тя е непокорна жена, господарю. И моля ви, ако обичате, нагласете си одеялото. Там, да, под тази благословена маса.

— Престани.

— Кого или какво по-точно обсъждате? — попита Ръкет с похотлива колкото за две жени усмивка.

— Проклета да си, Ръкет, току-що поръчахме. Бъг плаща, в смисъл, компанията му. А ето, че апетитът ми... ами... той...

— Се измести? — попита тя и съвършените тънки вежди се повдигнаха над разбиращите очи. — Проблемът с мъжете току-що бе

изяснен: вашата неспособност да се насладите на повече от едно удоволствие едновременно.

— Нещо, което ти в момента олицетворяваш с ужасно съвършенство. Всъщност колко точно е съвършена тази ваша илюзия? В смисъл, диванът скърца и прочие.

— Не се съмнявам, че гориш от желание да проучиш този труден въпрос. Но най-напред, къде е Хулдо с обядта ми?

— Той само те погледна и излезе да наеме още готвачи.

Тя се наведе над масата и придърпа блюдото му.

— Това ще свърши работа. Особено след жестокия ти опит за хумор, Техол. — Започна да се храни с нелепо изящество.

— Там няма истински вход, нали?

Хапката спря по средата на пътя към отворената уста.

Бъг нещо като че ли го задави.

Техол отри потта от челото си.

— Блудния да ме вземе, започвам да губя ума си.

— Принуждавате ме — каза Ръкет — да ви докажа обратното. — Хапката потъна в устата й.

— Очаквах от мен да се поддам на илюзия?

— Защо не? Мъжете го правят по хиляда пъти на ден.

— Без това светът би спрял да се върти.

— Твойт може би.

— Като стана дума — прекъсна ги припряно Бъг, — вашата гилдия, Ръкет, скоро ще банкротира.

— Глупости. Разполагаме с повече скрито богатство и от тръст „Свобода“.

— Това е добре, защото те много скоро ще открият, че повечето им тайни активи са така дълбоко подронени, че не само нищо не струват, но и са фатални пасиви.

— Нашето го прехвърлихме извън империята, Бъг. Преди месеци. Още щом разбрахме какво правите двамата с Техол.

— Къде? — попита Бъг.

— Трябва ли да ви го кажа?

— Няма да ви закачаме. Нали, Бъг?

— Разбира се, че не. Исках само да се уверя, че е, хм, изнесено достатъчно далече.

Ръкет присви очи.

— Толкова ли сте близо?

Двамата си замълчаха.

Тя погледна за миг блюдото пред себе си, след което се отпусна назад като жив шлюз, коремът ѝ отново се надигна от сенките на копринените вълни.

— Е, добре, господа. Южен Пайлот. Достатъчно далече ли е, Бъг?

— Горе-долу.

— Този отговор ме изнервя.

— Скоро ще обява неплатежоспособност по всичко, което дължа — обясни Бъг. — Това ще предизвика огромен финансов срив, който няма да пощади нито един сектор на индустрията и не само тук в Ледерас, а из цялата империя и извън нея. Щом го направя, ще настъпи хаос. Анархия. Може да умрат хора.

— Толкова голяма ли е „Конструкции Бъг“?

— Ни най-малко. Ако беше, отдавна щяха да са ме хванали. Не, има около две хиляди привидно независими малки и средни холдинга, всеки от които е идеално поставен според подлия замисъл на Техол така, че да гарантира убийствения срив. „Конструкции Бъг“ е само първият надгробен камък, който ще се прекатури — а гробището е доста претъпкано.

— Тази аналогия ме изнервя още повече.

— Обаянието ти леко помръква, когато си изнервена — отбеляза Техол. — Моля те, върни си самоувереността, Ръкет.

— Затвори си устата, Техол.

— Във всеки случай — продължи Бъг, — тази среща беше, за да поднесем на теб и на Гилдията последното предупреждение преди срива. Излишно е да казвам, че случи ли се това, ще съм труден за намиране.

Очите ѝ се спряха върху Техол.

— А ти, Техол? И ти ли се каниш да се набуташ в някоя дупка?

— Мислех, че вече не говорим за това...

— В името на Бездната, господарю — измърмори Бъг.

Техол примига, първо към Бъг, после към Ръкет.

— О. Съжалявам. Имаше предвид дали се каня да се крия, така ли? Ами, колебая се. Знаете ли, част от удовлетворението е в това да видиш с очите си цялата бъркотия. Защото независимо как сме се

вписали в огромния икономически механизъм на Ледер, най-горчивата истина е, че причините зад този неизбежно предстоящ хаос всъщност са системни. Вярно, ние донякъде ускоряваме нещата, но разпадът — в най-истинския му смисъл — е интегрален недостатък на самата система. Тя може да гледа на себе си като на безсмъртна, изключително приспособима и прочие, но всичко това е едновременно илюзорно и подвеждащо. Ресурсите никога не са безкрайни, въпреки че може да изглежда така. А тези ресурси не включват само сировия продукт на земята и морето. Те включват също така труд, както и фаталната самоувереност на една монетарна система, с нейните условни понятия за стойност — двете сили, към които сме насочили погледите си, между другото. Извади от системата най-низшите класи — лишените от собственост, — за да притиснеш инфраструктурата, а след това извади от пазара твърдата валута, за да ускориш рецесията... Защо сте ме зяпнали така?

Ръкет се усмихна.

— Домогващ се до удобството на научния си анализ, за да ни отклониш от по-жалките си мании. Това, Техол Бедикт, е може би най-ниското ниво, до което си стигал досега.

— Но ние тъкмо започнахме.

— Може би ти се ще да вярваш, че случаят е такъв. Колкото до мен, любопитството ми се изчерпа бързо.

— Но помисли за предизвикателствата, които ни очакват, Ръкет!

Тя се изправи.

— Ще изляза през задния вход.

— Няма да можеш да се мушнеш.

— Уви, Техол, същото важи и за теб, ако ме разбираш. Лек ден, господа.

— Почакай!

— Да, Техол?

— Ами, хм, вярвам, че този разговор ще го продължим на някоя по-късна дата?

— Не мисля да се мотая тук заради това — заяви Бъг и скръсти мускулестите си ръце в израз на... нещо. Отвращение може би. Или пък, помисли си Техол, по-скоро на жалка завист.

— Нищо не е сигурно — отвърна Ръкет. — Освен истината, че някои мъже са склонни да потъват в илюзиите си за величественост.

— О! — измърмори Бъг. — Много мило, Ръкет.

— Ако това не ме беше оставило без думи, щях да кажа нещо — заяви Техол, след като Ръкет се измъкна през вратата.

— Не се съмнявам, господарю.

— Вярата ти ми носи облекчение, Бъг.

— Слаба утеша в сравнение, предполагам.

— В сравнение — съгласи се Техол и кимна. — Е, дали да не се поразходим, стари приятелю?

— Стига облеклото ви да не е обезобразено от неприлични издутини.

— Един момент.

— Господарю?

Техол се усмихна на тревогата, изписала се на лицето на Бъг.

— Просто си я представих заклещена в задния проход на Хулдо. Без да може да се обърне. Безпомощна всъщност.

— Ето на — въздъхна Бъг. — Успя да паднеш още по-ниско.

Имаше една стара гралска легенда, която бе започнала да измъчва Таралак Вийд, въпреки че не можеше да схване добре връзката й с този момент; тук в Ледерас, с Крадеца на живот, който крачеше до него през гъстата тълпа около пазарските сергии срещу канала Квилас.

Гралите бяха древен народ. Племената им бяха обитавали дивите хълмове на Първата империя и беше имало гралски отряди на служба в прочутите армии на Дессимбелакис като следотърсачи, авангардни и ударни части, въпреки че този начин на бой не им подхождал добре. Дори тогава гралите предпочитали своите кръвни войни, проливането на кръв в името на личната чест. Търсенето на възмездие било достойна кауза. Избиването на чужденци било безсмислено опетняване на душата, изискващо мъчителни ритуали на очищение. Нещо повече, такова убийство не носело никакво удовлетворение.

Два месеца преди Големия разгром Ворлок Дювен, повела легиона на Карап в дивите земи на югозапад, изпратила своите седемдесет и четири воини Грал в хълмовете на Тасси, за да започнат кампания за покоряване на племето, което се смятало, че владее този неприветлив район. Гралите трябвало да предизвикат тассите на бой, а

след това да се оттеглят, та диваците да ги подгонят по петите и да се натъкнат на подготвената в самия край на височините засада.

Водачът на гралите бил мъдър ветеран от племето бок'ар. Казвал се Сидилак, наричан от мнозина и Змийския език след едно забиване на меч в устата му, който срязал езика му по дължината. Неговите воини, пуснали вече предостатъчно кръв в завоевателните кампании сред пустинните и равнинни народи на юг от Угари, били опитни в намирането на скрити пътеки, отвеждащи в суровите височини, и скоро започнали да се натъкват на груби поселища и скални убежища посред древни руини, което намеквало, че тассите, цивилизовани някога, преди много време са претърпели ужасен упадък.

Привечер на третия ден седем боядисани със синило диваци ударили от засада предните съгледвачи и убили единия, преди да се оттеглят. От четиридесета тassi, които паднали в сблъсъка, само един не бил издъхнал от раните си. Езикът на предизвиканите от болката му бълнувания не приличал на нищо от онова, което Сидилак и воините му били чували. Под прашно синята боя тассите физически не приличали на нито едно от околните племена. Високи, жилави, със странно малки длани и ходила, те имали издължени лица, тънки брадички и големи зъби. Очите им били сближени, ирисите жълтениковакафяви като изсъхнала трева, бялото на гледеца опръскано с толкова много кръвоносни съдове, че изглеждало сякаш може да плаче с червени сълзи.

И сред четиридесета тassi признатите на обезводняване били очевидни, а като бойци те били изключително безпомощни с каменните върхове на копията си и дебелите си сопи.

Скоро раненият дивак умрял.

Гралите навлизали все по-навътре и по-нагоре сред хълмовете. Намерили древни тераси, по които някога се отглеждало зърно, но почвата вече била безжизнена, едва можела да под храни сухи пустинни тръни. Открили зидани с камък канали, които да събират дъждовна вода, която вече не идvalа. Глинени чирепи и бели парчета кост хрущели под краката им.

По обед на четвъртия ден се натъкнали на селището на тассите. Десетина схлупени колиби, от които изтичали трима воини с копия, закрещели и се наредили в жалка отбранителна линия пред пет примрели от глад жени и само едно тригодишно момиченце.

Сидилак, ветеранът с двадесет битки зад гърба си, с душа, опетнена с убийството на безчет чужденци, пратил своите грали напред. Битката траяла само няколко удара на сърцето. Когато мъжете тасси паднали, жените се нахвърлили върху гралите, хапели и дращели. Убили и тях, а момиченцето се смъкнало на земята и засъскало като дива котка.

Меч се вдигнал, за да го посече.

Но така и не се спуснал. Поляната изведнъж притъмняла от сенки. Седем ужасяващи хрътки се появили и заобиколили детето, и се появил и мъж. Раменете му били толкова широки, че изглеждал изгърбен, облечен бил в дълга до глазените синкава ризница, дългата му черна коса не била вързана. Хладни сини очи се приковали в Сидилак и мъжът заговорил на речта на Първата империя:

— Те са последните. Не ви осъждам за избиването им. Те живееха в страх. Тази земя — която не е техният дом — не можеше да ги изхрани. Изоставени от Дерагот и тяхната раса, те се провалиха в живот на оцеляване. — Обърнал се и погледнал детето. — Но тази ще я взема.

Сидилак, казваше легендата, усетил тогава как най-черното петно се утаило в душата му. Това, което никой ритуал на очищение не можел да изкорени. Разбрал в този момент мрачната съдба, която му била предопределена, пропадане в лудостта на неутешима скръб. Богът пожелал да вземе последното дете, но то със сигурност било последното. Кръвта на всички други била на ръцете на Сидилак, проклятие, терзание, което само смъртта можела да облекчи.

Но той бил грал. Забранено му било да посегне на живота си.

След тази легенда идваше друга. Описваше дългия път на Змийския език до окончателния край в гонене на въпроси, за които нямал отговори, в патоса на изнурителния му вървеж в Пустинята на мъртвия — царството на падналите грали, — където и най-благородните духове отказвали на душата му кухото оправдание за престъплението му.

Таралак Вийд отказваше да мисли за тези неща. Ехoto от онова дете, онова съскащо, не съвсем човешко същество, привлечено в сянката на един бог — с каква цел? Загадка се таеше в легендата, загадка, която никога нямаше да бъде разрешена. Ала той не вярваше, че в сърцето на онзи бог се е таяла милост. Не искаше да мисли за

младите женски с малките длани и ходила, с издължени брадички и големи кучешки зъби, с лъскави очи с цвета на степна трева.

Не искаше да мисли за Сидилак и за безкрайната нощ на неговата орис. Воинът с кръв на убиец, зацепала ръцете и душата му. Онзи трагичен глупец нямаше нищо общо с Таралак Вийд, повтаряше си той непрекъснато. Истините не се криеха в смътни подобия в края на краищата, а само в конкретни черти. А никакви общи черти нямаше между него и Змийския език.

— Рядко говориш напоследък, Таралак Вийд.

Гралът погледна Икариум.

— Уплашен съм за теб.

— Защо?

— Не виждам твърдостта в очите ти, приятелю, онази твърдост, която може би никой друг освен отдавнашен спътник е способен да засече. Твърдостта, издаваща твоята ярост. Тя сякаш е приспана и не знам дали дори Рулад може да я събуди. Ако не може, тогава ще умреш. Бързо.

— Ако всичко, което казваш за мен, е вярно — отвърна джагът, — тогава смъртта ми ще е добре дошла. И оправдана във всякакъв смисъл.

— Никой друг не може да надвие императора...

— Защо си сигурен, че аз мога? Аз не владея магическия меч. Не се връщам в живота, ако падна. Това са слуховете, свързани с онзи Тайст Едур, Рулад, нали?

— Когато яростта ти е отприщена, Икариум, нищо не може да те спре.

— А, но изглежда, аз мога.

Таралак Вийд присви очи.

— Да не би това да е промяната, настъпила у теб, Икариум? Да не би спомените ти да са се върнали?

— Мисля, че ако бяха, нямаше да съм тук — отвърна Икариум и спря пред една сергия, предлагаша увити с въже глинени съдове. — Погледни тези вещи тук, Таралак Вийд, и ми кажи какво виждаш. Празни съдове? Или безкрайни възможности?

— Това са само грънци.

Икариум се усмихна.

— Надсмиваш ли ми се, Икариум?

— Нещо ме очаква. Нямам предвид този луд император. Нещо друго. Отговори ми на следното. Как се измерва времето?

— По хода на слънцето, по лунните фази, по въртежа на звездите. И, разбира се, в град като този, с биенето на камбана на определени интервали — изцяло нелепа самонадеяност всъщност, духовно затъпяваща.

— Думи на грал.

— Ето, че наистина ми се подиграваш. Не ти е присъщо, Икариум.

— Биенето на камбани, отрязъците, установени от преминаването на пясък или вода през стеснен съд. Самонадеяност, както казваш. Условно наложено постоянство. Можем ли наистина да твърдим обаче, че времето е постоянно?

— Както би ти отвърнал всеки грал, не е. Иначе сетивата ни лъжат.

— Може би лъжат.

— Тогава сме загубени.

— Допада ми интелектуалната ти войнственост днес, Тарак Вийд.

Крачеха бавно по улицата покрай канала.

— Разбирам твоята обсебеност от времето — каза гралът. — Ти, който си преминавал от век във век, непроменлив, незнаещ.

— Незнаещ, да. Това е проблемът, нали?

— Не съм съгласен. Това е спасението ни.

Помълчаха още няколко крачки. Много бяха любопитните погледи — съжалителни понякога, — които им хвърляха. Претендентите също бяха и обречени в края на краищата. И все пак имаше ли надежда, скрита дълбоко зад тези плахи очи? Трябваше да има. За края на кошмаря, наречен Рулад Сенгар, императора на Ледер.

— Без разбиране на времето историята не означава нищо. Следиш ли мислите ми, Тарак Вийд?

— Но ти не разбираш времето, нали?

— Така е. И все пак, мисля си, че... съм проучвал това... многократно. От век на век. С вярата, че едно разкритие на смисъла на времето би отключило собствената ми скрита история. Бих искал да открия истинската му мярка, Тарак Вийд. И не просто мярката му, а самото му естество. Помисли си за този канал и свързаните с него.

Водата се изтласква от течение и прилив от реката, след това обикаля из града, само за да се влее отново в реката недалече от мястото, откъдето е дошла тук. Можем да се опитаме да излезем от реката и да изберем своя собствен път, но колкото и прав да изглежда той, накрая отново ще се върнем в тази река.

— Значи, както и с камбаните, водата проследява хода на времето — каза гравърът.

— Погрешно ме разбра — отвърна Икариум, но не поясни думите си.

Таралак Вийд се навъси, спря, плю на длани си и приглади косата си назад. Някъде сред тълпата изпища жена, но звукът не се повтори.

— Течението на канала не може да промени закона, предопределящ посоката му. Каналът е само отклонение.

— Да, отклонение, което забавя преминаването на водата му. И на свой ред тази вода се променя, като събира боклука на града, през който преминава, и по този начин, щом се върне в реката, е с различен цвят. По-кална, по-замърсена.

— Колкото по-бавен е пътят ти, толкова по-кални са ботушите ти?

— Дори така — съгласи се Икариум.

— Времето изобщо не е това.

— Сигурен ли си? Когато трябва да чакаме, умовете ни се запълват с тиня, произволни мисли, смет. Когато сме тласнати към действие, течението ни е бързо, водата привидно бистра, студена и режеща.

— Бих предпочел да чакаме дълго, Икариум. Тук пред лицето на онова, което предстои.

— Пътят на Рулад? Както искаш. Но ти казвам, Таралак Вийд, това не е пътят, по който аз вървя.

Нови няколко крачки в мълчание.

След това гравърът каза:

— Увиват въжето около тях, Икариум, за да ги опазят да не се счупят.

Старши оценителят стоеше сред тълпата на двайсетина крачки от Икариум и Тараклак Вийд, спрели се пред грънчарската сергия. Беше скръстил ръце, пръстите му потрепваха. Дъхът му беше рязък и ускорен. Очите му блестяха.

— Да ме умориш ли си решил? — попита Сеймар Дев. — Ако знаех, че тази „разходка“ ще включва дебнене в сянката на джага, щях да си остана в казармите.

— Изборите, които правиш в живота, трябва на всяка цена да са твои собствени, Сеймар Дев. Достатъчно различими от моите или на когото и да било друг. Казано е, че историята на човешкия конфликт е изключително в сблъсъка на очаквания.

— Нима?

— Нещо повече...

— Зарежи го „нешто повечето“, Старши оценител. Компромисът е договарянето на очакване. С твоите своеолни възгледи ние не преговаряме, тъй че целият компромис остава за мен.

— Изборът е твой.

Тя помисли дали да не го удари, но реши, че не държи да прави сцена. Какво им ставаше на мъжете с техните маний?

— Той най-вероятно ще умре, и то скоро.

— Не мисля. Да, съвсем определено не мисля.

Икариум и гралът продължиха обиколката си из тълпата. Старши оценителят ги последва от разстояние. Сеймар Дев въздъхна и тръгна след него. Не ѝ харесваше тази тълпа. Нещо в нея не беше наред. Напрегната, настръхнала. Напрежението се виждаше по лицата, долавяше се във виковете на продавачите, резки и някак отчаяни. Малцина минувачи купуваха, забеляза тя.

— Нещо не е наред.

— Тук няма нищо, което да не може да се обясни с предстояща финансова паника, Сеймар Дев. Макар и да си мислиш навсярно, че не забелязвам нищо освен него, уверявам те, че съм оценил състоянието на Ледерас и по индукция — на цялата империя. Надвисва криза. Богатството, уви, не е безкрайно благо. Системи като тази обаче са зависими от допускането за неограничени ресурси. Тези ресурси варират от евтин труд и материали до неутолимо търсене. Това търсене на свой ред зависи от много по-ефимерни ценности, такива като увереност, воля, предвиждана потребност и от блаженството на

краткосрочното мислене, всяка от които е уязвима на загадъчни и често необясними влияния. Тук сме свидетели на въздействието на сложно съчетание от фактори, които служат да подронят споменатите ценности. Нещо повече, убеждението ми е, че ситуацията е дирижирана.

Тя не слушаше дрънканиците на Старшия оценител, но последното му наблюдение я върна към действителността.

— Ледерас е под икономическа атака?

— Добре казано, Сеймар Дев. Някой манипулира ситуацията, за да постигне лавинообразен срив, да. Такава е скромната ми преценка.

— Скромна?

— Разбира се, че не. Гледам на собствената си гениалност с ирония.

— С каква цел?

— Ами, за да изглеждам скромен.

— Целия следобед ли ще следим Икариум и неговото пале грала?

— Аз съм единственият жив обитател на Кабал, Сеймар Дев, който е видял със собствените си очи нашия бог. Чудно ли е, че го следвам?

„Бог? Той не е бог. Той е един проклет джаг от Одан, западно от Седемте града. Страдащ заради едно трагично проклятие, но не е ли така с всички тях?“ Една фигура, далече пред Икариум и Таралак Вийд, привлече вниманието й. Висока фигура, поизгърбена, с огромен каменен меч на гърба.

— О, не — промълви тя.

— Какво има? — попита Старшият оценител.

— Той го видя.

— Сеймар Дев?

Но вече беше зад нея, а тя бързаше напред и грубо си пробиваше път през хората. Очаквания? Със сигурност. Компромис? Никакъв шанс.

Един от светилниците беше с повредена клапа и изпускаше гъсти черни струи дим, които се извиваха като змии във въздуха, и кашлицата на Урут отекваше в преддверието като кучешки лай. С гръб към вратата на тронната зала, Сирин Канар стоеше скръстил ръце и

следеше с поглед двамата Тайст Едур. Томад Сенгар крачеше напред-назад по пътека, която грижливо отбягваше другите чакащи стражи, макар да се преструваше, че все едно ги няма. Жена му се беше загърнала в сивата си роба толкова плътно, че напомняше на Сирин за присвил крилете си лешояд. Старостта леко бе изгърбила раменете ѝ и усилваща впечатлението за хищна птица, което предизвика усмивка на устните на гвардееца.

— Явно това чакане те забавлява — изръмжа Томад.

— Значи ме гледате все пак.

— Вратата гледам, случайно стоиш пред нея.

Размисляше дали да я отвори с ритник, несъмнено. Усмивката на Сирин се разшири. „Уви, за да го направиш, трябва да минеш през мен, а това няма да направиш, нали?“

— Императорът е много зает.

— С какво? — запита ядосано Томад. — Трайбан Гнол решава всичко в края на краищата. Рулад само седи с оцъклен поглед и от време на време кима.

— Нямате високо мнение за сина си.

Видя, че това опъна нерв — двамата заковаха погледи в него.

— Още по-ниско е за Трайбан Гнол — каза Урут.

Нямаше нужда от повече обяснения. Сирин знаеше много добре какво е мнението им за канцлера — всъщност мнението им за всички ледерии. Сляп фанатизъм, разбира се, още по-лицемерен заради увлечението, с което едурите бяха прегърнали ледерийския начин на живот, колкото и да се присмиваха и да заявяваха своето отвращение и презрение. „Щом сте толкова отвратени, защо все още сучете от цицата, Едур? Имахте своя шанс да унищожите всичко това. Нас. И цялата ни ужасна цивилизация.“ Не, нищо не струвала твърденията на тези двама диваци.

По-скоро усети, отколкото чу драскането на вратата зад себе си ибавно се изправи.

— Императорът ще ви приеме.

Томад рязко се обърна към вратата и Сирин видя как се напрегна лицето на кучия син зад високомерната фасада. Урут отметна наметалото си назад и освободи ръцете си. Страх ли беше това в очите ѝ? Видя как пристъпи и застана до съпруга си, но тази близост сякаш ги напрегна още повече.

Сирин Канар отстъпи встрани и разтвори широко вратата.

— Стойте в оградения с плочки кръг — каза им. — Прекрачите ли го, ще ви надупчат със стрели. Предупреждение няма да има. По заповед на самия император. Сега тръгнете. Бавно.

В същия този момент един Тайст Едур и четирима войници ледерии се приближаваха към градските порти на запотени коне. Пешеходците се пръскаха в паника. Петимата конници бяха покрити с кал, двама бяха ранени. Едурът също — от гърба му стърчеше стрела. Едурът умираше. Умираше вече от четири дни.

Блудния следеше с поглед Рулад Сенгар. Императорът седеше сковано на трона, откакто канцлерът се бе върнал да оповести предстоящото пристигане на Томад и Урут. Страх ли беше разколебал куража на императора, че се бавеше да поиска незабавното им явяване? Не можеше да се разбере. Дори предпазливите въпроси на канцлера не бяха довели до нищо.

Традиционните факли изригваха пушек, треперливата им светлина облизваше стените. Трайбан Гнол стоеше, скръстил ръце, и чакаше.

В главата на Рулад се водеха битки. Армии от воля и страст се сблъскаха с кипнали сили на страх и съмнение. Полето бе прогизнало от кръв и осеяно с паднали герои. Или пък в черепа му се бе завихрила заслепяваща мъгла, потискаща като самото забвение, и Рулад се скиташе изгубен сред нея?

Седеше като истукан, облечен в помръкнало злато, кошмарна визия на обезумял художник. Лъскави очи и овъглена плът, изкривена уста и черни кичури спъстена коса. Изваян на трона да приласкае символи на неизменчивост и плен, но тази лудост бе изгубила всянакъв финес — вечното проклятие на тоталната, крепяща се на угодничеството власт, тиранията на ликуващото раболение, нетърпящо другомислие.

„Погледни го и разбери какво иде, когато правосъдието е мъст. Когато опълчването е престъпно. Когато скептицизмът е измяна. Призови ги, императоре! Твоя баща, твоята майка. Призови ги да

застанат пред теб в този преобрънат кошмар на преданост и отприщи своя гняв!“

— Да влязат! — изграчи Рулад.

Канцлерът махна на един от стражите до страничната врата и той се обърна и я отвори.

Всичко това ставаше вляво от Блудния, на същата стена, на която се беше облегнал, така че не успя да долови какво се случи отвън, чу само няколко неясни думи.

Томад и Урут пристъпиха в тронната зала, спряха в очертания с плочи кръг. И се поклониха на своя император.

Рулад облиза напуканите си устни и промълви:

— Наши родственици.

Томад мълчеше и гледаше намръщено.

— Поробени от човеци. Заслужаваха да ги освободим, нали?

— От остров Сепик ли, императоре? — попита Урут. — За тях ли говорите?

— Те наистина бяха освободени — допълни Томад и кимна.

Рулад се наведе напред.

— Поробени родственици. Освободени. Защо тогава, скъпи ми татко, сега гният във вериги?

Томад изглеждаше неспособен да отговори, на сбръчканото му лице се изписа объркване.

— Чакат твоето благоволение — каза Урут. — Императоре, ние търсихме аудиенция с теб много пъти след завръщането си. Уви... — Тя погледна през рамо към Трайбан Гнол. — Канцлерът ни отпращаше. Неизменно.

— И тъй — изхриптя гласът на Рулад, — вие ги обявихте за гости на империята, каквото бе тяхното право, след което ги настанихте — къде? Не в многобройните ни чудесни резиденции около двореца. Не. Избрахте каторжническите изкопи — ямите, редом с Дължници, предатели и убийци. Това ли е представата ти за Дара на гостенина в твоя дом, Томад? Урут? Странно, защото не помня в младостта си такова тежко предателство спрямо обичая на Тайст Едур. Не и в Дома на моето семейство!

— Рулад, императоре — каза Томад, почти отстъпил пред гнева на своя син, — видя ли тези наши родственици? Те са... жалки. Да ги погледнеш означава да се почувстваш опетнен. Омърсен. Духът им е

съкрушен. Превърнали са се в подигравка на всичко, което е Тайст Едур. Това бе престъплението, нанесено от хората на Сепик срещу нашата кръв, и за това ние отвърнахме, императоре. Островът вече е мъртъв.

— Наши родственици — изшепна императорът. — Обясни ми, татко, защото не разбирам. Ти виждаш престъплението и налагаш присъдата си, да, в името на едурската кръв. Колкото и да е омърсена, колкото и да е нечиста. Всъщност тези подробности са несъществени — те по никакъв начин не засягат наказанието освен, може би, да го направят още по-сурово. Всичко това, тате, е една нишка на мисълта и тя върви вярно. Но има и друга, нали? Изкривена, заплетена. Тази, според която жертвите на онези човеци не заслужават нашата обич, според която те трябва да бъдат скрити, оставени да изгният като мръсотия.

— За какво отмъщаваш тогава?

— Къде — о, къде, тате — е Дарът на гостенина? Къде е честта, обвързваща всички Тайст Едур? Къде, Томад Сенгар, къде, във всичко това, е моята воля? *Аз съм императорът и лицето на империята е мое и само мое!*

Докато крясъкът му отекваше в тронната зала и бавно заглъхваше, Урут и Томад стояха като онемели. Лицата им бяха сиви като пепел.

Трайбан Гнол, застанал на няколко крачки зад и между двамата едури, приличаше на каещ се жрец, забил поглед в пода. Но Блудния, чиито сетива притежаваха чувствителност, далеч надвишаваща усета на който и да било смъртен, успя да чуе участения пулс на поквареното му сърце; успя да подуши мрачното ликуване, прикрито зад добродушната скръбна маска на лицето му.

Урут като че ли най-сетне се съвзе. Изправи рамене и заговори:

— Императоре, не можем да знаем каква е волята ти, след като бяхме възпрепятствани да се видим с теб. Нима е в правото на канцлера да отказва на родните баща и майка на императора? На кръвта на самия император? А какво да кажем за всички други Тайст Едур? Императоре, около теб е издигната стена. Ледерийска стена.

Блудния чу как сърцето на Трайбан Гнол за миг замръзна в клетката си.

— Ваше величество! — извика с възмущение канцлерът. — Не съществува такава стена! Вие сте защитен, да. Наистина, От всички, които искат да ви навредят...

— Да му навредят? — изрева Томад и се обърна рязко към канцлера. — Той е нашият син!

— Разбира се, не вие, Томад Сенгар. Нито вие, Урут. Може би необходимата защита около един владетел ви прилича на стена, но...

— Искаме да говорим с него!

— От вас — изхриптя жестоко гласът на Рулад — не желая да слушам нищо. Вашите думи са само лъжи. И двамата ме лъжете, както лъже Ханан Мосаг, както ме лъже всеки от близните ми Тайст Едур. Нима си мислите, че не мога да надуша вонята на страха ви? Омразата ви? Не, нищо няма да слушам от двама ви. Но вие сега ще ме чуете.

Императорът бавно се изправи в трона си. Изгледа ги суворо.

— Нашите родственици ще бъдат освободени. Това заповядвам аз. Ще бъдат освободени. За вас, мои скъпи родители, изглежда, е нужен урок. Вие ги оставихте да гният в тъмницата. В корабите. В каторжните ями. От тези нечувани действия мога само да съдя, че не съзнавате ужаса на това изтезание. Ето защо присъдата ми е да вкусите малко от онова, което сте им наложили. Двамата ще прекарате два месеца затворени в подземните тъмници на Петото крило. Ще живеете в мрак, ще получавате храна само веднъж на ден през улеи в таваните на килиите си. Няма да има с кого да говорите освен помежду си. Ще бъдете в окови. В мрак — разбра ли, Урут? В истински мрак. Никакви сенки, с които да си играеш, никаква сила, която да шепне в ухото ти. Този път ви съветвам да си помислите дълго какво означава Дарът на госта за един Тайст Едур, какво означава почитта към наш ближен, все едно колко са пропаднали. Какво наистина означава да освободиш. — Рулад махна с ръка. — Отпратете ги, канцлер. Призлява ми от тяхното предателство към близните ни.

Блудния, стъписан почти толкова, колкото бяха Томад и Урут, пропусна жеста, подаден от Трайбан Гнол към стражите ледерии да пристъпят напред. Бяха се появили бързо, сътворени сякаш от голия въздух, и обкръжиха Томад и Урут.

Ледерийски ръце, в желязна броня и неумолими, се впиха в ръцете на двамата Тайст Едур.

И Блудния разбра, че краят е започнал.

Надеждата на Сеймар Дев да приключи нещата, преди да са започнали, се изпари бързо. Все още беше на четири разтега от Карса Орлонг, когато той се озова при Икариум и Таралак Вийд. Беше подходил отстрани, почти зад джага — който се беше обърнал, загледан в мътните води на канала — и пред очите ѝ се пресегна, спипа Икариум за ръката под мишницата и го обърна рязко.

Таралак Вийд се хвърли да го отблъсне и главата му се отметна от удар, който изглеждаше почти нехаен. Гралът се строполи на паважа и не помръдна.

Икариум се беше вторачил учудено в ръката, стисната го над левия лакът.

— Карса! — извика Сеймар Дев. Минувачите — видели какво бе сполетяло Таралак Вийд — бързаха да се отдалечат. — Само да си убил грава...

— Той е нищо — изръмжа Карса, без да откъсва очи от Икариум.
— Предишният ти пазач, джаг, беше много по-труден. Сега стоиш тук и няма никой, който да ме нападне в гръб.

— Карса, той е невъоръжен.

— Но аз съм.

Икариум продължаваше невъзмутимо да гледа ръката, която го стискаше над лакътя — червените ръбове, оставени от прангите около дебелата китка, точките и резките от стари татуировки — все едно не можеше да схване предназначението ѝ. После се обърна към Сеймар Дев и лицето му светна в топла усмивка.

— А, вещицата. Таксилиан и Варат Таун говорят с почитание за теб. Жалко, че не сме се срещали досега — макар да съм те виждал от другата страна на двора...

— Тя не е твой проблем — изръмжа Карса. — Аз съм твой проблем.

Икариум бавно се извърна и срещна погледа на тоблакая.

— Ти си Карса Орлонг, който не разбира какво значи да партнираш. Колко приятели си осакатил?

— Те не са приятели. Нито ти.

— А аз? — настоя Сеймар Дев. — Аз не съм ли твой приятел, Карса?

Той се намръщи.

— Какво от това?

— Икариум е невъоръжен. Ако го убиеш тук, няма да се изправиш срещу императора. А ще се озовеш във вериги. Поне докато не ти отсекат главата.

— Вече ти казах, вещице. Вериги мен не ме държат.

— Искаш да се изправиш срещу императора, нали?

— А ако този го убие преди мен? — изръмжа Карса, което видимо изненада Икариум.

— Това ли е проблемът? — попита Сеймар Дев. „И заради това осакатяваш другите борци? Не че някой ще си играе повече с теб, безмозъчен катил.“

— Искаш да се изправиш срещу император Рулад преди мен? — попита учудено Икариум.

— Не моля за разрешението ти, джаг.

— И все пак ти го давам, Карса Орлонг.

Карса изгледа с гняв Икариум, а той, макар и по-нисък, успя някак да срещне очите му като равен, без да вдига глава.

И тогава се случи нещо странно. Сеймар Дев видя как очите на Карса леко се разшириха, докато оглеждаше лицето на Икариум.

— Да — каза той дрезгаво. — Сега разбирам.

— Радвам се — отвърна Икариум.

— Какво разбиращ? — настоя Сеймар Дев.

Карса пусна ръката на джага и се отдръпна назад.

— Държиш ли на думата си?

Икариум леко се поклони и отвърна:

— Как бих могъл да не държа?

— Това е вярно. Икариум, свидетел съм.

Джагът се поклони за втори път.

— Не посягай към меча!

Този вик ги накара да се обърнат. Половин дузина ледерийски стражи се приближаваха бавно, с извадени оръжия.

Карса им се изсмя презрително.

— Връщам се в казармата ви, деца. Отдръпнете се от пътя ми.

Раздвоиха се като тръстики пред носа на кану, щом тоблакаят закрачи напред, а след това тръгнаха подире му, подтичваха да не изостанат от дългите му крачки.

Сеймар Дев зяпна след тях, после неволно изохка, преди да е успяла да запуши устата си с ръка.

— Напомняш ми за Старшия оценител, като правиш това — подхвърли Икариум с нова усмивка. Погледът му затърси зад нея. — А, да, там си стои, моят личен лешояд. Ако му махна, мислиш ли, че ще дойде при нас, вещище?

Тя поклати глава, мъчеше се да надвие ледената прегръдка на ужаса, от който ръцете ѝ все още трепереха.

— Не. Той предпочита да те боготвори от разстояние.

— Боготвори? Този човек е заблуден. Сеймар Дев, ще го уведомиши ли за това?

— Както искаш, но ще е все едно, Икариум. Разбиращ ли, неговият народ те помни.

— Нима? — Очите на Икариум леко се присвиха към Старшия оценител, който бе започнал да трепери от страх пред изключителното внимание на своя бог.

„Духове подземни, защо изобщо ме заинтересува този монах? Нищо привлекателно няма в блясъка на фанатичното преклонение. Единствено непримирима упоритост и скритите ножове на рязката преценка.“

— Може би трябва да поговоря с него в края на краищата — каза Икариум.

— Ще избяга.

— Тогава в двора...

— Където можеш да го хванеш натясно?

Джагът се усмихна.

— Доказателство за всемогъществото ми.

Възбудата на Сирин Канар бе като кипващ казан, с капака готов всеки момент да задрънчи, но той се беше овладял по дългия път надолу в подземните крипти на Пето крило, където влажният въздух лепнеше на езика, където плесента скърцаше под ботушите и пипалата на студа стигаха чак до костите.

Това щеше да е домът на Томад и Урут Сенгар през следващите два месеца и Сирин не можеше да е по-доволен. На светлината на носените от стражите фенери виждаше, с неизмеримо задоволство,

изражението на двамата едури, изражението, което се изписваше на лицето на всеки затворник: изтърпналото неверие, потреса и страх в очите им на моменти, а после отново онзи глупав отказ да приемат реалността.

Знаеше, че тази нощ ще изпита сексуално удоволствие и че този миг сега е само едната половина от диалога на страстта. Щеше да заспи задоволен, доволен от света. Неговия свят.

Вървяха по най-долния коридор чак до самия му край. Сирин даде знак да отведат Томад в килията вляво; Урут — в килията срещу него. Погледа как жената Едур, с последен поглед през рамо към съпруга си, се обърна и тръгна с тримата ледерийски стражи. След миг Сирин я последва.

— Знам, че ти си по-опасната — каза й, докато един от стражите се наведе да постави прангата на десния ѝ глезен. — Тук има сенки само докато и ние сме тук.

— Оставям съдбата ви на други — отвърна тя.

Той я изгледа за миг.

— Посетители ще ви бъдат забранени.

— Да.

— Шокът си отива.

Погледна го и той видя в очите ѝ сурво презрение.

— На негово място идва отчаянието.

— Върви си, окаянико.

Сирин се усмихна.

— Свалете наметалото ѝ. Защо само Томад да понася студа?

Тя избути ръката на тъмничаря и сама разкопча токата.

— Като бяхте толкова глупави да откажете Едурския дар — каза той, — сега получете Ледерийския. Даден с удоволствие.

Тя не отвърна и Сирин махна на охраната.

— Хайде. Да ги оставим на тъмнината им.

Щом последният ек на стълките им загълхна, Пернатата вещица излезе от килията, в която се беше крила. Гости бяха дошли в личния ѝ свят. Гости нежелани. Нейни бяха тези коридори. Неравните камъни под нозете ѝ, хълзгавите мръсни стени на ръка разстояние, влажният въздух, вонята на гнило, самата тъмнина — всичко това беше нейно.

Томад и Урут Сенгар. Урут, която някога бе притежавала Пернатата вещица. Какво пък, имаше справедливост в това. Пернатата вещица беше ледерийка в края на краишата, и кой можеше да се усъмни, че големият прилив се е обърнал?

Промъкна се в коридора, обутите й в мокасини крака стъпваха безшумно по пода. След това се поколеба. Искаше ли да ги види? Да се присмее на ористата им? Изкушението бе твърде силно. Но не, по-добре да остане невидима, незнайна за тях.

А те вече си говореха. Тя се приближи, за да слуша.

— ... скоро — говореше Томад. — Това, повече от всичко друго, налага намесата ни. Ханан Мосаг ще се обърне към жените и ще се сключи съюз...

— Не бъди сигурен в това — отвърна Урут. — Не сме забравили истината за амбицията на краля-магьосник. Това е негово дело...

— Преодолей го това — няма избор.

— Може би. Но ще са нужни отстъпки, а това ще е трудно, защото не му вярваме. О, той ще даде думата си, несъмнено. Както казваш, нямаме избор. Но колко струва думата на Ханан Мосаг? Неговата душа е отровена. Той все още копнее за онзи меч, за силата, вложена в него. А това ние няма да му дадем. Никога в неговия обсег. Никога!

Чу се дрънчене на вериги и след това — гласът на Томад:

— Не говореше като луд, Урут.

— Да — тихо отвърна тя.

— Беше прав в гнева си.

— Да.

— Както и ние, на Сепик, когато видяхме колко ниско са паднали нашите родственици. Злочестината им, това, че бяха предали всичката си воля, всичката си гордост. Та те са били Тайст Едур! Ако знаехме това отначало...

— Щяхме ли да ги оставим, съпружe?

Мълчание. А след това:

— Не. Отмъщението над малазанците беше необходимо. Но заради нас самите, не заради родствениците. Рулад погрешно разбра това.

— Не е. Томад, онези наши сънародници изтърпяха трюмовете на флотата. Изтърпяха ямите. Рулад не го разбра погрешно. Ние ги

наказвахме заради падението им. Това също беше отмъщение. Срещу собствената ни кръв.

Този път в гласа на Томад имаше горчивина:

— Не каза нищо, когато бе дадена присъдата, жено. Утешавай се с тази фалшиви мъдрост, ако ти харесва. Ако трябва да чуя нещо от теб, бих предпочел мълчанието.

— Тогава ще го получиш, съпруже.

Пернатата вещица се успокои. Да, Ханан Мосаг щеше да го научи. И какво щеше да направи тогава? Да потърси жените Едур? Надяваше се, че не. Ако Пернатата вещица имаше истински враг, това бяха тъкмо те. Равен ли им беше Ханан Мосаг? В коварството — със сигурност. Но по сила? Вече не. Освен ако нямаше скрити съюзници, разбира се.

Трябваше да поговори с Блудния. Със своя бог.

Трябваше да наложи някои... отстъпки.

Съдбата на Томад и Урут Сенгар се понесе в ума й и отмина като заглъхваща вълна.

Един от подземните тунели на Стария дворец стигаше във вътрешността на града почти до стока на Главния канал с канала Крийпър. Беше запущен от срутени тухли на три места и Ханан Мосаг бе оставил тези прегради — изкривяваше реалността с помощта на Куралд Емурлан, за да минава през тях, този път с Брутен Трана по петите му.

Верните на краля-магьосник бяха крили воина, докато Ханан Мосаг довърши приготовленията си, а това не беше лека задача. Не че дворецът гъмжеше от претърсващи групи — треската на смут и страх бе заразителна в последно време в края на краищата. Хора изчезваха обезпокоително често, особено Тайст Едур. Не, трудността бе свързана със самия Брутен Трана.

„Волеви мъж. Но това ще ни послужи добре само ако успея да набия в черепа му факта, че нетърпението е слабост.“ Вярно, един воин трябва да е решителен, но аз това си имаше време и място, а и двете все още не бяха дошли.

Ханан Мосаг отведе Брутен в камерата в самия край на тунела, осмоъгълно помещение с груба каменна зидария. Куполният таван,

облицован със светли някога, но вече почернели бронзови плохи, беше толкова нисък, че човек се чувстваше по-скоро като в колиба.

Когато кралят-магьосник откри тази камера, тя и поне четиридесет крачки от тунела бяха под водата, дълбочината следваше наклона, а черната мътна вода почти докосваше тавана на камерата.

Ханан Мосаг източи водата с помощта на малък разлом, отвеждащ към Новородения, след това го затвори и бързо, с рачешко дращене, домъкна наръч от седем дълги един разтег пръта черно дърво по калния коридор. Тя беше започнала да се пълни отново, разбира се, и магьосникът-кral загази из калта до центъра, развърза вързопа и започна да гради осмоъгълна ограда, всеки прът на педя разстояние от стените, по два от всяка страна, задържани почти прави от гъстата тиня. Щом привърши работата си, разбули в най-пълната си мяра от Куралд Емурлан.

На убийствена цена. Искаше да прочисти силата от всички хаос, от отровния лъх на Сакатия бог, но задачата се оказа почти непосилна. Изтерзаната му плът, изкривените кости, рядката кръв във вените и артериите — те вече служеха на гибелния свят на Падналия, симбиоза на живот и на сила. Толкова отдавна за последен път бе усетил — истински — чистотата на Куралд Емурлан, че сега, макар и разкъсан и слаб, изгарящият допир на Лабиринта почти го накара да се свие от ужас.

Ханан Мосаг се мъчеше да наложи освещаването над камерата. Да плени силата на Сянката в този свой нов, личен храм. Цяла нощ се бори. Студената вода продължаваше да се вдига, нозете му бяха ледени. Започна да усеща как цялата му съсредоточеност се разпада. И в отчаяние — усещаше как всичко се изпльзва от ръцете му — призова Бащата Сянка.

Скабандари.

В отчаяние. Съзнаваше, че се е провалил...

И внезапно в залата изригна сила, чиста и непоколебима. От водата се вдигнаха гъсти валма пара, от каменните стени запраща зной като от отворена ковашка пещ. Калта на пода се втвърди и циментира прътите от черно дърво.

Горещината проникна в плътта на Ханан Мосаг, прониза го чак до костите. Той закрещя в агония и в същото време го изпълни някакъв нов вид живот.

Не го изцери. Не направи нищо, за да изправи костите му или да отпусне покритата с белези тъкан.

Не, беше по-скоро като обещание, като нашепната подкана за някое по-блажено бъдеще. Загъхна след десетина удара на сърцето — но споменът за това обещание остана.

Скабандари, Бащата Сянка, все още живееше. Откъснат от кост и от плът, вярно, но духът оставеше. Отвърнал бе на отчаяната му молитва, дарил бе това място със святост.

„Открих пътя. Мога да видя края.“

Сега Ханан Мосаг седеше присвит на коравия сух напукан под, а Брутен Трана — принуден да се изгърби заради ниския таван — стоеше до него. Магьосникът-крал посочи центъра на камерата.

— Там, воине. Трябва да легнеш. Ритуалът е подготвен, но те предупреждавам, пътуването ще е дълго и трудно.

— Не разбирам това, магьоснико-крал. Това... този храм. То е истински Куралд Емурлан.

— Да, Брутен Трана. Благословено от силата на самия Баща Сянка. Воине, самото твое пътуване е благословено. Не ти ли говори това, че сме на правия път?

Брутен Трана го изгледа отгоре, помълча няколко мига.

— Точно ти трябваше да бъдеш отхвърлен. От Бащата Сянка. Твоята измяна...

— Моята измяна не означава нищо — отсече магьосникът-крал.
— Воине, ние сме благословени! Това място не е просто храм на Куралд Емурлан! То е храм на Скабандари! На самия наш бог! Първият такъв храм в този свят — нима не разбираш какво означава това? Той се връща. При нас.

— В такъв случай може би онова, което търсим, е безсмислено — отвърна Брутен.

— Какво?

— Скабандари ще се върне и ще застане пред Рулад Сенгар. Кажи ми, твоят Сакат бог ще рискува ли с такова противопоставяне?

— Не бъди глупав, Брутен Трана. Задаваш погрешен въпрос. Дали Скабандари ще рискува с това противопоставяне? В същия миг, в който се върне? Не можем да знаем каква е мощта на Бащата Сянка, но съм убеден, че ще е слаб, изтощен. Не, воине, нам се пада да го защитим при завръщането му. Да го защитим и захраним.

— Тогава намерил ли го е Феар Сенгар?

Тъмните очи на Ханан Мосаг се присвиха.

— Какво знаеш за това, Брутен Трана?

— Само това, което знаят повечето едури. Феар замина, за да издири Бащата Сянка. В отговор на своя брат. В отговор на теб, магьоснико-кral.

— Явно е имало помирение — каза със свити устни Ханан Мосаг.

— Може и да е имало. Не отговори на въпроса ми.

— Не мога. Защото не знам.

— Пак ли щеувърташ?

— Обвинението ти е несправедливо, Брутен Трана.

— Да започнем ритуала. Кажи ми, пътуването ми в плът ли ще бъде?

— Не. Така би загинал мигновено, воине. Трябва да изтръгнем духа ти на свобода.

Брутен Трана отиде в центъра на камерата, свали меча и колана си и легна по гръб.

— Затвори очи — каза магьосникът-кral и припълзя до него. — Поведи ума си към сладката утеха на Сянката. Ще усетиш допира ми на гърдите си. Скоро след това всянакъв усет за физическото ти тяло ще изчезне. Тогава отвори очи и ще се озовеш... другаде.

— Как ще разбера, когато намеря пътеката, която търся?

— По силата на търсенето ще намериш, Брутен Трана. А сега — тишина. Трябва да се съсредоточа.

След малко магьосникът-кral се пресегна и отпусна длан на гърдите на воина.

Само това.

Тялото, лежащо пред него, повече не вдиша. Оставено само задълго, щеше да започне да гние. Но мястото бе осветено, оживяло вече от силата на Куралд Емурлан. Развала тук нямаше да има. Времето повече нямаше да тече за това тяло.

Ханан Мосаг започна да претърска облеклото на Брутен Трана. Воинът имаше нещо скрито по себе си — нещо с аура на груба сила, която порази сетивата на магьосника-кral като воня. Той зарови из джобовете от вътрешната страна на коженото наметало на воина и не намери нищо освен никакво опърпано писмо. Изсипа на пода

кесийката му за монети, вързана за оръжейния колан. Едно лъскаво камъче, черно като оникс, но нищо повече от огладен от вълните обсидиан. Три дока — местните пари. И нищо друго. С нарастващо раздразнение Ханан Мосаг започна да разсъблича воина.

Нищо. И все пак го надушваше, то се просмукваше през дрехите.

Ханан Мосаг изръмжа и се отдръпна, ръцете му трепереха.

„Взел го е със себе си. Би трябвало да е невъзможно. Все пак... каква друга възможност има?“

Трескавият му поглед се спря на смачканото писмо. Взе го, приглади тънкия лен и зачете написаното.

Отначало не можа да проумее показанието — не, не беше показване, осъзна след миг. Изповед. Подпис, какъвто не бе виждал преди, толкова стилизиран по ледерийския обичай, че почти нечетивен. След няколко мига трескаво мислене прозрението дойде.

Вдигна очи и погледът му се спря на вече голото тяло на Брутен Трана.

— Що за измама си замислял с това, воине? Може би си по-умен, отколкото си представях. — Замълча и се усмихна. — Вече е без значение.

Извади камата си.

— Малко кръв, да. Да подпечата свещения живот на моя храм. Скабандари, ти ще разбереш това. Да. Необходимостта.

Пропълзя до Брутен Трана.

— Доведи онзи, когото търсим, воине. Да. Ала извън това, уви, не си ми нужен повече.

Вдигна ножа и го заби в сърцето на воина.

Техол Бедикт погледна Бъг и видя как слугата му се завъртя в пълен кръг, докато очите му следяха огромния тартенал, все едно бяха приковани във варварския воин с нелепия му каменен меч. Стражите около великана уместно бяха изпаднали в ужас.

— Е, все пак не е Ублала Пунг, нали? — измърмори Техол.

Бъг като че ли изобщо не го чу.

— О, добре. Така да бъде. Аз мисля да поговоря с другия — как го нарече? А, да, джага. Всеки, който не трепва от хватката на този тартенал, е безмозъчен тип или — о, неприятна мисъл — дори още по-

страшен. Може би ще е по-добре да се поколебая в този момент, да се съобразя както винаги със съвета на верния си слуга... не? Не да бъде.

И Техол тръгна към джага. Другият дивак, докаран до безсъзнание от шамара на тартенала — тартенала, заради когото Ублала Пунг беше нахълтал в палатата — вече седеше на сред улицата и се озърташе замаян. Кръв капеше от счупения му нос. Жената, привлекателна по някакъв грубоват, земен начин, отбеляза отново Техол, говореше с татуирания гигант, а на десетина крачки от тях един чужденец стоеше зяпнал с нещо като благовение може би жената, а може би джага.

Общо взето интересен сценарий, реши Техол. Достатъчно интересен, за да се намеси в изисканите му обикновено обноски. Така че той се приближи, разпери ръце и заяви:

— Мисля, че е време за едно подобаващо добре дошли в нашия великолепен град!

При което одеялото му се смъкна в краката.

Бъг, уви, пропусна това прелестно представяне, защото докато очите му се бяха впили в тоблакая, се усети, че следва стъпка по стъпка воина и ескорта му към Палатата на шампионите — иронично название, дадено от простодушните дворцови служители. Но на улицата покрай заградения с висока стена двор всичките им надежди да продължат съвсем да сведоха до внезапен смущаващ край. Защото улицата беше пълна с хора.

Мършави, зацепани с екскременти, с почти гола плът, покрита с отоци и рани, те се бяха стълпили като изоставени деца, изгубени и самотни, примигваха под жестокото следобедно слънце. Стотици окаяни същества.

Пазачите на тоблакая спряха пред тази неочеквана преграда и Бъг видя как първият залитна назад, ударен сякаш от непоносимата воня, а после се обърна и заспори с другите. Техният „пленник“, от друга страна, просто изрева на тълпата да отвори път, след което продължи с рамо напред през гъмжилото.

Направил беше може би двадесетина крачки, когато и той спря — главата и раменете му се извисяваха над тълпата, — огледа се гневно и изрева на малазански:

— Зная ви! Някогашни роби на остров Сепик! Чуйте ме!
Тълпата около него се отдръпна и оформи груб кръг.
„Те слушат. Слушат отчаяно.“

— Аз, Карса Орлонг, ще ви дам отговор! В това се заклевам. Вашият род ви отказва. Те ви отхвърлят. Живеете или умирате, не ги засяга. Нито никого в тази прокълната страна. За съдбата ви не предлагам нищо! В мъст за онова, което ви бе причинено, предлагам всичко. Сега вървете по пътя си. Веригите ви ги няма. Вървете, за да не се върнат никога повече при вас! — След тези думи воинът тоблакай продължи напред, към главната порта на палатата.

„Не точно това, което имаха нужда да чуят, мисля. Поне засега. След време чутото ще се върне при тях, подозирам.“

„Не, друг вид водачество иска това, тук и сега.“

Стражите се бяха изтеглили да търсят друг маршрут.

Малцината граждани наоколо правеха същото. Никой не искаше да види последиците.

Бъг се провря напред. Привлече силата си, усети как тя се съпротивлява пред тази непозната цел. „Проклетите ми поклонници — които и да сте, където и да сте. Тук аз ще наложа своето!“ Сила, лишена от съчувствие, студена като морето, тъмна като дълбините му. „Ще наложа своето.“

— Затворете очи — каза той на тълпата. Думите бяха не повече от шепот, ала ги чуха всички, силно и неопровержимо в умовете си. И не помръднаха.

„Ще наложа своето.“

— Чуйте ме. Има място за спасение. Далече оттук. Ще ви изпратя там. Сега. Приятели ще ви намерят. Те ще ви донесат цар и ще имате храна, дрехи и подслон. Когато усетите земята да се размества под вас, отворете очи и ще намерите своя нов дом.

Морето не прощава. Силата му е глад и напираща ярост. Морето воюва с брега, дори със самото небе. Морето не плаче за никого.

На Бъг му беше все едно.

Беше като вир, застинал под жаркото слънце, кръвта му се бе... нажежила. И най-малкият вир е изпълнен с обещание за океан, за десетки океани — цялата им мощ може да се побере в една-единствена капка вода. Такъв бе Денает Рюзен, такъв бе Рюз, лабиринтът, в който

бе роден животът. „И там, в това обещание на самия живот, аз ще намеря каквото ми трябва.“

Съпричастие.

Топлина.

Силата дойде. Беше истински поток. Гневен, да, но истински. Водата бе познавала живота от толкова дълго, че не таеше спомен за чистота. Сила и дар се бяха слели ведно — и водата се покори на своя бог.

И той ги отпрати.

Бъг отвори очи и видя пред себе си пуста улица.

В стаята си Карса Орлонг свали от рамото оръжието си и се вторачи в дългата маса, на която гореше маслен светилник.

Толкова много имаше да премисли, кипнала пяна от нещо, забито дълбоко в него. Робите. Низвергнати, защото животът им беше безсмислен. И едурите, както и ледериите, бяха безсърдечни същества, при това страхливи. Готови да обърнат гръб, за да не видят цената на безразличието си. Готови да лишат от братство всеки път, когато това ги устройва.

И в същото време го наричаха варварин.

Щом е така, той с охота приемаше това различие.

И верен на ясното си, дивашко разбиране за добро и зло, щеше да затаи в ума си онази сцена — онези изтерзани лица, насызените очи, които сякаш грееха така ярко, че докосването им го изгаряше — да я затаи за мига, в който щеше да се изправи срещу император Рулад. И за след това, когато се изправеше срещу всеки ледерий и всеки едур, дръзнал да застане на пътя му.

Така се закле и всички те щяха да видят това.

Тази хладна мисъл го задържа вцепенен още десетина мига, а после в ума му се върна друг образ. Икариум, онзи, когото наречаха Крадец на живот.

Малко му оставаше да прекърши врата на джага.

И тогава беше видял... нещо... в пепелявото лице. И дойде разпознаването.

Той щеше да отстъпи пред Карса. Дал беше думата си и Карса знаеше, че няма да я наруши.

Джагска кръв имаше у този Икариум, но за нея Карса знаеше малко. Баща или майка Джагът; едва ли беше важно кое.

Но другият родител. Баща или майка. Достатъчно бе видял в лицето на Икариум, за да познае тази кръв. Да я познае като шепота на своята собствена.

Тоблакай.

В разточително обзведения си кабинет канцлер Трайбан Гнол седна бавно, с неприсъща за него предпазливост. Пред него стоеше прашен, потен и зацепан с петна кръв ледерийски войник. Вдясно от него стоеше Сирин Канар — връщането му от криптите бе съвпаднало с пристигането на вестоносца.

Трайбан Гнол извърна поглед от грохналия от умора войник. Покъсно щеше да повика робите да замият пода, където стоеше сега мъжът; наново да освежат въздуха в стаята с борово масло. Очите му се спряха на лакираната кутия на бюрото пред него и той попита:

— С колко души дойдохте, ефрейтор?

— Още трима. И един едур.

Трайбан Гнол вдигна рязко глава.

— Къде е той сега?

— Умря няма и на три крачки в парадния вход на Домицила, сър.

— Нима? Умря?

— Беше тежко ранен, сър. Съобразих да предотвратя някой лечител да стигне навреме до него. Приближих се да му помогна, когато се олюля, завъртях няколко пъти стрелата в гърба му и натиснах по-навътре. Издъхна, без болка при това, задържах го и когато го положих на пода, натиснах с палеца главната артерия в шията му. Успях да задържа така малко над трийсет мига. Okаза се повече, отколкото може да понесе един едур.

— И сте само ефрейтор на служба при мен? Не мисля. Сирин, след като приключим тук, напишете заповед за повишение на този мъж.

— Слушам.

— И тъй — продължи Трайбан Гнол, — след като сте с най-високия ранг сред останалите ледерии, задължението да докладвате се падна на вас.

— Да, сър.

— Трябват ми имената на останалите.

Ефрейторът като че ли трепна за миг.

— Сър, без моите войници никога нямаше да мога да...

— Разбирам лоялността ви и ви поздравявам. Уви, трябва да погледнем ситуацията с ясно око. Трябва да осъзнаем необходимостта. Тези войници не са мои. За разлика от вас.

— Те са лоялни, сър...

— Спрямо кого? Спрямо какво? Не, рискът е твърде голям. Но ще ви отстъпя това. — Погледът на канцлера пробяга към Сирин. — Бързо и безболезнено. Никакви разпити.

Сирин вдигна вежди.

— Никакви?

— Никакви.

— Както заповядате, сър.

Ефрейторът облиза устни и промълви с явно усилие:

— Благодаря ви, сър.

Канцлерът кимна разсеяно и погледът му отново се спря на лъскавата кутия от черно дърво на бюрото му.

— Бих искал да попитам отново. Никакъв отличителен знак ли нямаше кои са те? Никакво официално обявяване на война?

— Нищо такова, сър — отвърна ефрейторът. — Столици горящи кораби — това беше тяхната декларация за война. И дори тогава изглеждаха... малобройни. Никаква армия — никаква следа изобщо за дебаркирането.

— И все пак имаше такова.

— Блудния да пази, да! Сър, язех с двадесет ледерии, всички ветерани, и шестима Тайст Едур от арапаите. Въпреки едурската магия ни хванаха в засада на една поляна зад изоставен чифлик. В един момент — докато мислеме да вдигаме лагера си — язехме през висока трева — сами — а в следващия имаше гръм и огън, и хвърчаха тела — хвърчаха, сър, във въздуха. Или само крайници. Парчета. Стрели засъскаха в тъмното.

— Все пак вашият отряд се възстанови.

Но ефрейторът поклати глава.

— Едурът, който ни командваше — той знаеше, че новината, която носим за столицата — тази за горящите кораби и за телата на

Тайст по пътищата — тази новина налага да се измъкнем. Колкото от нас успеят да се измъкнат. Сър, с едура в челото ние побягнахме. Седем от нас в началото — другите петима едури бяха избити в първия момент на атаката — седем, след това пет.

— Този враг преследва ли ви? — попита с тих, замислен тон Трайбан Гнол.

— Не, сър. Те нямаха коне — поне не видяхме коне.

Канцлерът само кимна. После попита:

— Човеци ли?

— Да, сър. Но не ледерии, нито от някое племе, доколкото можахме да видим. Сър, те използваха арбалети, но не като малките, които използваме в плитчините при лов на шаран. Не, тези оръжия бяха от черно желязо, с дебели корди и стрели, които пробиват броня и щит. Видях как един от войниците ми бе съборен от такава стрела, умря на мига. И...

Замълча, когато Трайбан Гнол вдигна пръста си с изящен маникюр.

— Един момент, войник. Момент. Нещо, което казахте. — Канцлерът вдигна очи. — Петима или шестима едури, убити в самото начало на засадата. И откриването на тела на едури по пътищата, водещи от крайбрежието. Никакви тела на ледерии по пътищата, така ли?

— Не намерихме такива, сър.

— И все пак шестият едур оцеля след първия удар в поляната — как?

— Трябва да им се е сторило, че не е. Стрелата беше в гърба му, сър, тази, която в края на краищата го уби. Той се беше смъкнал от седлото си. Съмнявам се някой да е очаквал, че ще стане отново, ще се качи на коня си...

— Вие видяхте това със собствените си очи?

— Да, сър.

— А стрелата... преди или след гърма и огъня дойде?

Ефрейторът се намръщи, после отвърна:

— Преди. Точно преди — нямаше и едно мигване от едното до другото, мисля. Да, сигурен съм. Той беше първият поразен.

— Защото явно е бил командирът?

— Предполагам, че да, сър.

— Този гръм и огън... къде удари първо магията? Позволете сам да отговоря на това: сред останалите едури.

— Да, сър.

— Е, вече можете да си вървите. Сирин, останете за момент.

Щом вратата се затвори, Трайбан Гнол се изправи.

— Блудния да ни пази! Проклето нашествие! Срещу Ледерийската империя!

— Звучи по-скоро срещу едурите, сър.

Канцлерът го изгледа с гняв.

— Проклет глупак. Това е случайност — интересен детайл най-много. Без никакво значение. Сирин, едурите ни управляват — може би само на думи, да, но те са наши оккупатори. Сред нас. Могат да командват ледерийските сили както намерят за нужно.

Удари с юмрук по бюрото. Лакираната кутия подскочи, капакът падна и издрънча. Трайбан Гнол зяпна онова, което лежеше вътре.

— Ние сме във война. Не война, която ние сме планирали, не. Война!

— Ще съкрушим тези нашественици, сър...

— Разбира се, стига да можем да отвърнем на магията им с нашата. Това също е без значение.

— Не разбирам, сър.

Трайбан Гнол го изгледа с гняв. „Знам, че не разбираш. Точно затова рангът ти никога няма да бъде повишен, жалък простак.“

— След като приключиш с „усмиряването“ на другите войници, Сирин — а, да, и с повишиението на нашия млад и находчив ефрейтор — искам да предадеш, лично, съобщение на Карос Инвиктад.

— Сър?

— Покана. Трябва да дойде в двореца.

— Кога?

— Незабавно.

Сирин отаде чест.

— Слушам, сър.

— Върви.

Когато остана сам, Трайбан Гнол отново заби поглед в бюрото си. В кутията с падналия капак. Където лежеше малка плоска бутилка. Беше останала само една трета от съдържанието й.

Трайбан Гнол често извличаше задоволство от самото знание, че е скрита в кутията. Често си спомняше как налива от съдържанието ѝ в съда за вино, от който знаеше, че ще пие Езгара Дисканар там, в онзи последен ужасен ден. В тронната зала. Езгара и онзи жалък Първи евнух. Нисал трябваше да е следващата. Не Брис. Не, всеки друг, но не и Брис.

Жалко.

16.

*Всяко бойно поле
попива всеки вик изтръгнат
вплетен като корен
между камъни
и броня счупена,
натрошени оръжия,
изгнили ремъци
в пръстта.
Вековете са нищо
за тези гласове
тези скръбни души.
Те умират в сега,
а сега е завинаги.*

На равнините Дийл
Раел от Лонгспит

Огън беше изял тревите. Вятър и вода бяха изяли пръстта. Равното пространство, прорязано от две дерета, бе осеяно с топчети кактуси, големи колкото юмрук камъни и напукана скала. Трупът на ледерийския конен съгледвач се бе изтъркалял по склона, оставяйки след себе си пътека от кръв, вече черна като мастило. Койоти, вълци или навярно оулски псета бяха издъвкали по-меките тъкани — лице и вътрешности, задник и вътрешната част на бедрата — и бяха оставили другото на мухите и тяхното потомство от личинки.

Надзорник Брол Хандар — който знаеше, че трябваше да умре при Баст Фулмар, всъщност бе повярвал, че ще умре, нелепо убит от собствения си меч — даде знак на двама от отряда си и махна на другите да продължат към възвищението на трийсет крачки напред, от другата страна на едното дере, след което бавно подкова коня си по

равното. Стегна се, за да понесе вонята от мъртвия войник, и с усилие накара дърпащия се кон да се приближи.

К'риснан бяха стигнали до него навреме. Със силата на изцелението, чиста сила — неопетнена от хаоса. Това беше благослов, разбираше вече Бrol Хандар. Куралд Емурлан. Прероденият мрак. Нямаше да я оспорва, нямаше да се съмнява в нея. *Благослов*.

От гърлото на конния съгледвач стърчеше стрела. Оръжията му бяха взети, както и хубавата плетена ризница под светло боядисаната кожена туника. От коня му нямаше и следа.

Бръмченето на мухите му се стори свръхестествено силно.

Бrol Хандар обърна коня си и го подкара назад към възвишението. Заговори на съгледвача соланта.

— Някакви следи?

— Само от коня му, Надзорник — отвърна воинът. — Мисля, че нападателят е бил пешак.

Бrol кимна. Това беше шаблонът. Оулите събраха коне, оръжия и броня. Атри-Преда вече бе заповядала никой да не излиза на разузнаване сам. На това Червената маска несъмнено щеше да отвърне с повече воини в засада.

— Оулът е препуснал на югоизток, Надзорник.

Преди дни, уви. Нямаше никакъв смисъл от гонитба.

Присвил очи на ярката слънчева светлина, Бrol Хандар огледа равнината на всички страни. Как можеше да се скрие един воин в тази пуста равнина? Деретата изглеждаха очевиден отговор и щом забележеха някое, от конете слизаше отряд, напредваха спешени и се спускаха да заклещят врага. Досега бяха намерили само сърни и леговища на койоти.

Нападали бяха райони с висока степна трева, както на коне, така и спешени. Отново нищо освен случайна сърна, побягнала почти изпод краката на някой стреснат ругаещ войник. Или ята яребици или дроздове, изригващи към небето сред вихър от пера и тупащи криле.

Маговете настояваха, че тук не действа магия. Всъщност повечето места из Оул'дан като че ли изглеждаха лишени от каквото там трябва, за да се сътвори магия. Все по-ясно ставаше, че долината, известна като Баст Фулмар, не е единствена в това отношение. В началото Бrol Хандар вярваше, че равнините не са нищо повече от южния вариант на тундрата. В някои отношения това беше вярно. В

други — ни най-малко. Хоризонтите мамеха, разстоянията лъжеха. Долини, скрити от погледа, докато не се натъкнеш на тях. „И в същото време толкова приличат на тундрата. Ужасно място за водене на война.“

Червената маска и армията му бяха изчезнали. О, дери имаше в изобилие. Огромни откоси стъпкана трева, лъкатуши насам-натам. Но някои бяха от стада на бедерини; други бяха стари; а пък трети като че ли очертаваха пътувания в противоположни посоки, застъпваха се напред и назад, докато целият смисъл не се изгуби. И така ден след ден. Ледерийските сили се спускаха напред, припасите им намаляваха, губеха предни отряди в засади, сменяха посоката на похода като обречени да търсят загадъчна битка, която така и нямаше да дойде.

Брол Хандар беше съbral тридесет от най-добрите си ездачи и всеки ден ги повеждаше извън колоната, далече по фланговете — опасно далече — с надеждата да открият оулите.

Сега отново изгледа с присвiti очи съгледвача соланта.

— Къде са се дянали?

Воинът отвърна с гримаса.

— Много мислех за това, Надзорник. Всъщност за нищо друго не мисля от седмица. Врагът според мен е навсякъде около нас. След Баст Фулмар Червената маска е разделил племената. Всяка част е взела фургони, за да бъдат неразличими — както сме виждали от безбройните следи, тези фургони ги теглят насам-натам, по осем и по десет в редица, и се движат последни, с което заличават дирите на всичко, което е минало преди тях. Може да са сто воини напред, може да са пет хиляди.

— Ако е така, щяхме да се натъкнем поне на един такъв керван — възрази Брол.

— Не се движим достатъчно бързо, Надзорник. Спомнете си, останахме на лагер южно от Баст Фулмар цели два дни. Това им е осигурило жизненоважна преднина. Колоните им, с фургоните и всичко, се движат по-бързо от нас.

— А Атри-Преда отказва да изпрати разузнаване със сила.

— Разумно решение — отвърна съгледвачът.

— Защо?

— Червената маска ще се нахвърли на такава сила. Ще я смаже и ще избие всеки войник в нея. Тъй или иначе, Надзорник, играем

неговата игра.

— Това е... неприемливо.

— Допускам, че Атри-Преда е съгласна с вас, сър.

— Какво може да се направи?

Воинът повдигна вежди.

— Не аз командвам тази армия, Надзорник.

„Аз също.“

— А ако я командваше?

На лицето на съгледвача се изписа притеснение и той хвърли поглед към другия конник с тях на билото. Но той като че ли се бе съсредоточил върху нещо друго, зареял беше поглед към хоризонта, късаше парчета сушено месо от една тънка ивица й дъвчеше бавно.

— Все едно — въздъхна Бrol. — Въпросът бе некоректен.

— Все пак бих отговорил, Надзорник, ако желаете.

— Давай.

— Оттегляне, сър. В Дрийн. Възстановяваме спорната земя и я браним добре. Тогава Червената маска ще трябва да дойде при нас, ако държи да се бие за кражбата на оулска земя.

„Съгласен съм. Само че тя няма да го приеме.“

— Свирете отбой. Връщаме се при колоната.

Когато отрядът на Тайст Едур отново видя ледерийската колона, слънцето бе превалило зенита. Веднага стана ясно, че нещо се е случило. Обозните фургони бяха събрани в каре, воловете и мулетата вече ги разпрягаха и ги вкарваха в две отделни заграждения в защитеното пространство. Части на отделните бригади и полкове се подреждаха в бойна линия на север и на юг от карето, с конните отряди на изток и на запад.

Повел отряда си в бърз тръс, Бrol Хандар каза на водещия си съгледвач:

— Върнете се при моите арапаи — виждам ги на запад.

— Слушам.

Докато отрядът зад него обръщаше, Надзорникът пришпори коня си в галоп към малката гора от знамена, отличаващи позицията на Атри-Преда, леко встрани от източната бариера от фургони. Теренът тук беше сравнително равен. Друг, малко по-висок хребет минаваше

грубо на изток — запад хиляда разтега южно, докато топографията от тази, северната страна, беше повече или по-малко равна с пътя, терен, гъсто обрасъл с висока до кръста остра сребриста трева, известна като „тревата-нож“, буквален превод на оулското име *мастебе*.

„Червената маска би трябало да е глупак, ако ни срецне тук.“

Щом наближи, забави коня в тръс. Вече можеше да види Атри-Преда, лицето й се бе зачервило от възбуда, на мястото на напрежението, което сякаш я състаряваше с година всеки ден от Баст Фулмар насам. Беше събрала офицерите си и сега те тръгваха един по един да изпълнят заповедите ѝ. Докато Надзорникът стигна до тях, бяха останали само няколко вестоносци и знаменосецът на отряда под командата на самата Биват.

Брол дръпна юздите.

— Какво се е случило?

— Изглежда, му е омръзнато да бяга — отвърна Биват със свирепо задоволство.

— Открили сте го?

— В момента настъпва към нас, Надзорник.

— Но... защо ще прави това?

В очите ѝ пробяга безпокойство. После тя се извърна и впери поглед на югоизток. Брол също погледна натам и видя прашния облак на хоризонта.

— Вярва, че вече сме изтощени. Знае, че изпитваме недостиг на храна и фураж и че фургоните ни са пълни с ранени. Решил е да ни обезкърви още повече.

Топлият лъх на вятъра изсуши потта от челото на Брол Хандар. Като несекващ дъх на равнините бе този вятър, все от запад или северозапад. Надзорникът облиза напуканите си устни, покашля се и каза:

— Може ли тук да бъде отприщена магия, Атри-Преда.

Очите ѝ светнаха.

— Да. И това ще е нашият отговор.

— А техните шамани? Шаманите на оул?

— Без силни са, Надзорник. Техните ритуали са твърде бавни за бой. Нито могат да използват груба сила. Днес ще ги съкрушим, Брол Хандар.

— Отново сте поставили Тайст Едур в тила. Торта, оставена от воловете ли се очаква да пазим, Атри-Преда?

— Ни най-малко. Вярвам, че днес ще видите достатъчно бой. Неизбежно ще има удари по фланговете, насочени към обоза ни, и вашите едури ще трябва да ги отблъскват. Спомнете си и за онези два демона.

— Трудно се забравят — отвърна той. — Добре, ще заемем позиции за отбрана. — Той стисна юздите. — Желая ви хубава битка, Атри-Преда.

Биват изгледа отдалечаващия се Надзорник, подразнена от въпросите му, от скептицизма му. Червената маска беше смъртен човек, като всеки друг. Не беше неуязвим за грешки, а в този ден беше направил такава. Отбраняващият се винаги имаше предимство, а общото правило гласеше, че нападащият се нуждае от значително числено превъзходство. Биват беше загубила над осемстотин души от войниците си, загинали или ранени в разгрома при Баст Фулмар. При все това Червената маска не разполагаше с достатъчно хора, ако възнамеряваше да атакува.

В идеалния случай тя щеше да предпочете да разположи силите си по височината на юг, но време за това нямаше. А и като оставаше на място, щеше да изключи височината като фактор в хода на битката. Имаше вероятност Червената маска просто да заеме билото и да я чака, но тя повече нямаше да играе неговата игра. Ако той искаше битка днес, трябваше да атакува. И то бързо. Стоенето и изчакването на височината нямаше да бъде търпяно, не и след като Биват разполагаше със своите магове. „Стой там, ако смееш, Червена маско, срещу вълна след вълна магия.“

Но той идваше. Биват не вярваше, че ще заеме билото и просто ще чака с надеждата тя да изостави защитната формация и да настъпи срещу него.

„Не, той изгуби търпение. Разкри слабостта си.“

Огледа разположението на войските си. Тежката пехота на Пурпурна ярост закована на място най-отляво, на най-източния край на бойната й линия. Тежката пехота на Търговския батальон — най-вдясно. Тежката на Занаятчийския — в центъра. По фланговете им,

разтеглени в два ешелона — двадесет вместо десет редици — средната пехота от нейната част. Резервни стрелци и лека пехота, бойците от гарнизона на Дрийн и от средната пехота бяха строени по-близо до карето от фургони. Конницата на блурууз, разделена в две крила, бе оставила отзад, готова за бърз отговор, за контраатака или да затвори пробив.

Тайст Едур на Брол Хандар пазеха северната страна. Щяха да са с гръб спрямо главната битка, но Биват беше сигурна, че ще има атака срещу тях, друг удар по обоза. И подозираше, че той ще дойде от високите треви откъм северната страна на пътя.

Надигна се на стремената и загледа приближаващия се прашен облак. Съгледвачите ѝ бяха потвърдили, че това наистина е Червената маска. Прашната мъгла като че ли възвиваше към хребета. Атри-Преда изсумтя и махна на един от вестоносците.

— Доведете маговете. На бегом.

Бяха намерили стареца мъртъв в шатрата му. Отпечатъците на ръцете, които го бяха душили, бяха оставили пъстра карта на жестокост под подутото лице и оцъклените очи. Убиецът му беше седял върху него и го бе гледал, за да види добре идването на смъртта. Последният старейшина на ренфаярите, племето на самия Червена маска, може би най-старият мъж сред всички племена на оул. Дебнецият слепец, смъртта — трябваше да е докоснал с най-нежната си милувка такъв човек.

Страх и отчаяние свистеше и се вихреще из лагера като пленен в дълбока клисура вятър, накъсван от ужасяващия траурен плач на старици и от виковете им, огласящи зла поличба. Червената маска бе дошъл, за да погледне трупа, докато го изнасяха. Разбира се, никой не можеше да види какво се крие зад люспестата маска, ала там не падна на колене до тялото на своя съплеменник, своя мъдър съветник. Остана прав, неподвижен, с кръстата увития бич кадаран около кръста и отпуснатата в лявата му ръка брадва ригта.

Виеха псета, възбудени от гласовете на скърбящите, а по хълбоците на склоновете на юг стадата родара се местеха насам-натам, изнервени и наплашени.

След това Червената маска се обърна. Командирите му с бакърените маски се приближиха с Масарч и Ток Анастер, няколко крачки по-назад.

— Бягането беше дотук — заяви Червената маска. — Днес ще леем ледерийска кръв.

Точно това очакваха да чуят воините на оул. Верността им не беше под въпрос, не и след Баст Фулмар, но все пак бяха млади и вече бяха вкусили кръв. Искаха да я вкусят отново. Сложният заешки танц, в който бяха повели ледериите, бе продължил твърде дълго. Дори хитроумните засади срещу вражеския конен авангард и съгледвачите не бяха достатъчни. Криволичещият хаотичен марш през равнините твърде много приличаше на бягство.

Воините се събраха северно от стана. Кучкарите и помощниците им бяха отвели леко на изток вързаните на кайши неспокойно ръмжащи псета. Конете нервно тъпчеха покритата с роса земя, клановите знамена се полюшваха като гора от високи тръстики. Бяха изпратени съгледвачи и конни стрелци, за да влязат в контакт с предните ездачи на ледериите и да ги изтласкат назад в гнездото им. Това щеше да гарантира, че разположението на силите на Червената маска ще остане неизвестно за врага колкото се може по-дълго.

Малко преди армията да потегли, Торент се приближи до Ток. Беше се намръщил, както повечето утрини напоследък — а също и следобеди, и вечери — когато забравяше да си сложи боядисаната маска. Откакто бе започнала да оставя червени петна от стягането по бузите, брадичката и челото му, напоследък той често я „забравяше“ — и Ток отвърна на това войнствено изражение с широка усмивка.

— Мечове ще се вадят днес, Торент.

— Червената маска разрешил ли ти е да влизаш в боя?

Ток сви рамене.

— Нищо не е казал, което е достатъчно разрешение според мен.

— Не е.

Торент подкара коня назад, обърна го и препусна към Червената маска, който бе яхнал ледерийския си жребец пред готовите да тръгнат конници.

Отпуснат в странно високото оулско седло, Ток отново огледа лъка си, после — стрелите в колчана, вързан на дясното му бедро. Не държеше особено да влиза в истинския бой, но най-малкото щеше да е

готов да се защити, ако се наложи. Зли поличби. Явно Червената маска беше безразличен към подобни суеверия. Ток почеса мъртвата тъкан, обкръжаваща празната му очна кухина. „Липсва ми това око, дарът на Висш Денъл, сякаш отпреди векове. Божовете знайт, направило ме беше отново истински стрелец — напоследък съм почти безполезен. Бърз и неточен, това е Ток Неудачника.“

Щеше ли Червената маска да му забрани да язди в този ден? Едва ли. Виждаше, че Торент говори с бойния главатар, конят на воина без маска пристъпяше на една страна и клатеше глава. „Съвсем вярно, всяко животно започва да прилича на господаря си. Представи си всички еднооки псета, които можех да имам.“ Торент обърна коня си и пое обратно към Ток в бърз галоп.

Беше се намръщил още повече. Ток отново се усмихна.

— Мечове ще се вадят днес, Торент.
— Това вече го каза.
— Мислех, че можем да започнем отново.
— Той иска да си вън от опасност.
— Но все пак мога да яздя с армията.
— Не ти вярвам, тъй че не мисли, че каквото направиши, не ще остане невидяно.

— Твърде много станаха „не“-тата, Торент. Но тази сутрин се чувствам щедър, тъй че ще оставя юздите отпуснати.

— Човек никога не трябва да стяга юздите — каза Торент. — Знае го всеки глупак.

— Както кажеш.

Армията пое, всички на коне засега — включително и кучкарите, — но това нямаше да продължи дълго. Нито, както подозираше Ток, силите щяха да останат събрани в едно. Червената маска не гледаше на нито една битка като на единично събитие. Виждаше ги по-скоро като множество сблъсъци, сплитане на воли. Там, където острите на атаката затъпееше, щеше да измести вниманието си към друга схватка и тъкмо в това оркестриране на многобройни сблъсъци се печелеше или губеше едно сражение. Фланговите елементи щяха да се развърнат далече встрани от главната колона. Повече от една атака, повече от една цел.

Ток много добре разбираше това. Подозираше, че тъкмо в това е същината на тактиката на най-успешните пълководци по целия свят.

Малазанците определено се бяха сражавали така, с огромен успех. Отбягваха идеята за маневриране. Всеки сблъсък за тях беше преднамерен и съзнателно целящ да в примчи врага в жесток и отчаян двубой.

„Оставете маневрите за благородниците — беше казал веднъж Келанвед. — И могат да отнесат елегантните си хитрини в гробниците си.“

Това беше, докато двамата с Дасем Щлтър наблюдаваха кралете на Унта на бойното поле източно от Джурда. Яздеха напред и назад, напред и назад. Изтощаваха претоварените си бойни коне, сееха объркване в прашните облаци, обгърнали собствените им бойни редици. Маневри и заслепяване. Дасем беше пренебрегнал тия чистокръвни глупци и преди да е изтекъл денят на битката, бе съкрушил цялата армия на Унта, включително прославените, всяви ужас крале.

Ледериите не разполагаха с тежка конница. Но ако имаха, щяха да играят на маневри и заслепяване през целия ден, убеден беше Ток.

А може би не. Магията им по време на бой не беше нито изтънчена, нито изящна. Грозна като юмрука на Фенн всъщност. Това предполагаше известен прагматизъм, интерес към ефикасност за сметка на помпозност — и всъщност известна неприязън към маниерниченето във война.

Магията. Забравил ли беше Червената маска ледерийските магове?

Просторната равнина, където ги чакаше врагът — оулите я наричаха Предегар, Стара сол — не беше мъртва за магията. Шамани на Червената маска бяха прибягвали до тамошните утайки от магия, за да проследяват движението на вражеската армия в края на краишата.

„Червена маско, ума ли си загуби?“

Оулите яздеха напред.

„Не само мечове ще се вадят този ден, боя се.“ Почеса отново дупката на изваденото си око и пришпори коня в галоп.

Орбин Търсача на истината не обичаше земята да поддава под краката му. Пръст, кал, пясък — мразеше всичко, което се огъваше под

тежестта му. Готов беше да изтърпи друсане във впряг, здравите колелета му носеха утеша всеки път, щом си помислеше за несигурността отдолу. Сега стоеше на здрава каменна твърд, оголена издатина встрани от пътя, който се виеше в долината.

Въздухът бе постоплен от слънцето, миришеше на студена вода и на бор. Мушици кръжаха на рояци покрай потоците топящ се лед, стичащи се от планинските склонове, възвиваха насам-натам, щом сред тях се гмурваха водни кончета. Небето беше безоблачно, чисто и рязко в сравнение с прашната атмосфера на Дрийн — както и на всеки друг град, впрочем — и Орбин отново и отново се улавяше, че поглежда нагоре, сякаш се мъчи да надвие някакво свое неверие.

Когато не гледаше към небето, очите му се приковаваха в тримата ездачи, които се спускаха от прохода. Бяха изпреварили много неговата група, изкачили бяха височините, след това бяха прехвърлили планинския хребет до далечния проход, където бе избит цял гарнизон. И където — по-важното — не бе пристигнал определен товар с оръжие. В по-общата схема подобна загуба не означаваше много, но Фактор Летур Аникт не беше човек на големите схеми. Мотивите му бяха раздробени, разграфени в точен език, нетърпящ отклонения и почти невротичен, изправеше ли се пред нещо заплетено. А това наистина беше заплетено. Накратко, въпреки цялото си богатство и власт, Летур Аникт си беше бюрократ в най-истинския смисъл на думата.

Конният авангард най-сетне се връщаше, но Орбин не изпитваше особено задоволство от това. Знаеше, че няма да кажат нищо добро. Приказки за гниещи трупове, овъглено дърво, грачещи гарвани и плъхове, ровещи из плесеняващи кости. Най-малкото поне можеше да се замъкне отново в каляската, да седне срещу омразния буквойд и да го посъветва — с по-голяма убедителност този път — да обърнат колоната и да поемат обратно за Дрийн.

Не че щеше да успее. За Летур Аникт всяко оскърбление беше тежко и всеки провал беше оскърбление. Някой трябваше да плати. Някой винаги плащаше.

Някакъв инстинкт го накара да погледне през рамо към лагера — и видя излизация от каляската Фактор. Е, това поне беше облекчение, защото Орбин винаги се потеше обилно в тясното возило на Летур. Загледа как изнуреният мъж върви към него. Бе прекалено навлечен за

това топло време; рехавата му побеляла коса бе покрита с пъстена шапка с широка периферия, за да пази бледата му кожа от слънцето; странно закръгленото му лице вече се бе зачервило от усилието.

— Търсачо на истина — заговори той задъхано, щом спря под скалната издатина, — и двамата знаем какво ще ни кажат съгледвачите.

— Да, Фактор.

— Тогава... къде са те?

Тънките вежди на Орбин се вдигнаха и той примига да махне потта, изведнъж опарила очите му.

— Както знаете, те никога не се спускат повече от това — където е сега лагерът ни. С което остават три възможности. Първо, завили са обратно нагоре и през прохода...

— Не са ги видели да правят това.

— Не са. Второ, оставили са пътя тук и са тръгнали на юг, може би за да потърсят Прохода на перлите към Южен Блуроуз.

— И да вървят по планинския хребет? Изглежда малко вероятно, Търсачо на истина.

— Трето, тръгнали са на север.

Факторът облиза устни, сякаш премисляше нещо. След това каза глухо:

— Защо да го правят?

Орбин сви рамене.

— Ако човек поиска, би могъл да тръгне покрай хребета и да стигне крайбрежието, а там да наеме съд буквално до всяко село или пристан по морето Блуроуз.

— Месеци.

— Феар Сенгар и компанията му са привикнали с това, Фактор. Никоя група бегълци досега не е бягала толкова дълго в границите на империята като тях.

— Не е само благодарение на умения, Търсачо на истина. И двамата знаем, че едурите можеха да ги хванат сто пъти досега, на сто различни места. Нещо повече, и двамата знаем защо не го направиха. Въпросът, около който се въртим двамата с вас вече от толкова време, е какво да правим във връзка с всичко това, ако изобщо трябва да правим нещо.

— Този въпрос, уви, може да бъде отправен единствено към нашите господари в Ледерас — отвърна Орбин.

— Господари? — Летур Аникт изсумтя. — Те си имат други, по-неотложни грижи. Ние трябва да действаме независимо, съобразно отговорностите, които са ни възложени. Всъщност съобразно със самото очакване, че ще се окажем достойни за тези отговорности. Стоим ли настрана, докато Феар Сенгар търси бога на едурите? Стоим ли настрана, докато Ханан Мосаг и неговите тъй наречени „ловци“ ловко играят на некомпетентност в това тъй наречено „преследване“? Още ли има някакво съмнение у вас, Орбин Търсачо на истина, че Ханан Мосаг извършва предателство? Срещу императора? Срещу империята?

— Сигурен съм, че Карос Инвиктад и канцлерът се занимават с проблема около предателството на магьосника-кral.

— Несъмнено. Но какво би могло да стане с техните планове в случай, че Феар Сенгар успее? Какво ще стане с всички наши планове, ако едурският Бог на Сенките се вдигне отново?

— Това, Фактор, е почти невъзможно. — „Не, всъщност съвсем невъзможно.“

— Добре съм запознат с вероятностите и оценката на риска, Търсачо на истина — каза Летур Аникт.

— Вашето желание какво е?

Летур Аникт се усмихна сдържано. Обърна се на север.

— Те се крият. И ние двамата знаем къде.

Това никак не зарадва Орбин.

— Величината на знанията ви ме изненадва, Фактор.

— Търсачо на истина. Водя с мен двадесет от най-добрите ми гвардейци. Вие разполагате с четиридесет войници и двама магове. Имаме достатъчно фенери, които да прогонят мрака и да отнемат силата на онези грохнали магьосници. Колцина са останали в онова скрито укрепление? Ако ударим бързо, можем да се отървем от проклетия култ и това само по себе си си заслужава усилието. Залавянето на Феар Сенгар само ще подслади блюдото. Помислете за радостта, за похвалите в случай, че доставим на Карос и канцлера ужасния предател Феар Сенгар и онзи глупак Удинаас. Помислете, ако искате, за *наградите*.

Орбин Търсача на истината въздъхна.

— Добре.

— Значи знаете тайната пътека. Подозирах го.

„А ти не я знаеш и аз го знаех.“ Извади кърпа, попи потта по челото си, после — по гушата под брадичката.

— Това изкачване е мъчително. Ще трябва да оставим впряговете и конете тук.

— Вашите трима съгледвачи могат да пазят лагера. Заслужили са почивката си. Кога тръгваме, Търсачо на истина?

Орбин отвърна с гримаса:

— Веднага.

Единият от тримата съгледвачи до огъня стана, разкърши гръб и тръгна към скромния керван, изкарал почти целия ден в спускане към долината.

Размениха се обичайните поздрави, последвани от поканата да пренощуват заедно.

— Печатът на онзи впряг не е ли на Фактора на Дрийн? — попита колебливо водачът на кервана.

Съгледвачът кимна.

— Той е. — Погледът му се плъзна по невзрачния мъж, застанал срещу него. — Виждам, че не сте търговци. И все пак, доста стражи.

— Разумно вложение според мен — отвърна мъжът. — Гарнизонното укрепление е достатъчно доказателство за това. Все още е изоставено, наполовина опожарено и осеяно с костите на избитите войници.

Съгледвачът сви рамене.

— Западната страна на този хребет е прословута с многото разбойници. Чух, че ги били изловили и избили.

— Така ли?

— Така чух. А и насам идва нова част, с дърводелци, секачи и ковач. Укреплението трябва да е възстановено до края на сезона. Рисковете на пътя.

Венит Сатад кимна отново.

— Не срещнахме никого по пътя. И Факторът при вас ли ще дойде?

— Да.

— Не е ли необичайно това пътуване? Дрийн в края на краищата е отвъд морето.

— Това си е работа на Фактора — отвърна доста сдържано съгледвачът. — Така и не отговорихте на въпроса ми.

— Нима? Какъв беше той?

— Попитах какво карате, че ви трябват толкова малко мулета и толкова много стражи.

— Не ми е в правото да ви казвам, уви — отвърна Венит Сатад и заоглежда лагера. — Допреди малко имахте повече войници тук.

— Слязоха в долината.

— Да посрещнат Фактора?

— Точно така. И тъкмо си помислих — ако дойдат тази нощ, лагерът няма да е достатъчно голям. Няма да стигне мястото и за тях, и за групата ви.

— Сигурно сте прав.

— В такъв случай май ще е най-добре да продължите. Има друго удобно място, на две хиляди разтега надолу в долината. Имате още достатъчно светло до там според мен.

Венит Сатад се усмихна.

— Ще направим каквото искате. Може пък да срещнем Фактора по пътя.

— Може би.

Венит Сатад видя лъжата в очите му. Все още усмихнат, тръгна обратно към коня си.

— Яхвайте — каза на охраната. — Продължаваме.

Пренеприятна заповед, но Венит Сатад си беше подbral охраната добре. Керванът отново тръгна по пътя си.

Представа нямаше защо човекът, с когото го бяха пратили да се срещне, се намира на този път, толкова далече от Дрийн. Нито пък знаеше къде е отишъл Аникт, след като напред нямаше нищо освен диви планински зъбери, населени единствено с рогати овни и гнездящи из скалите кондори. Може би щеше да го разбере, рано или късно. Рано или късно Летур Аникт щеше да се върне в Дрийн и той, Венит Сатад, агент на Раутос Хиванар и на тръст „Свобода“, щеше да го чака.

С някои въпроси от своя господар.

И някои отговори.

В далечината отекна писък и загъхна. По-наблизо, сред мигащата светлина на фенери и блуждаещи сенки, последните викове на избитите отдавна бяха замрели. Войниците от охраната на Орбин обикаляха струпаните тела — повечето младежи, жени и старци, — за да се уверят, че никой не диша.

Никой не дишаше. Орбин Търсача на истина лично се бе уверил в това. Някак разсеяно, разкъсан между отвращението и необходимостта да не допуска никаква небрежност. Най-много четири камбани време в този подземен лабиринт от първия пробив на магическите прегради при входа в скалната цепнатина до всичко, което бе последвало — от помещение в помещение, от коридор в коридор, атака от светлина и бляскава магия.

Каквато и сложна организация на сила да бе устоявала в това погребано владение, унищожена бе със загубата на не повече от един ледерийски живот, и всичко, което остана след това, беше просто клане. Излавяне на криещите се, на онези, които бягаха към най-далечните кътове, най-малките складови помещения, децата, свити в нишите; едно се бе свряло в наполовина пълна с вино делва.

Тъй че — по-малко от четири камбани за унищожението на Култа на Чернокрилия бог, тези западнали, изродени братовчеди на Тайст Едур. Едва ли си заслужаваше усилието, ако питаха Орбин Търсача на истина. Още повече горчеше на езика това, че от Феар Сенгар и неговите спътници нямаше и следа. Всъщност никаква следа, че изобщо са били тук.

Гледаше купищата трупове и се чувстваше омърсен. Летур Аникт го беше използвал в маниакалното си търсене на ефективност, в жестокото опростяване на собствения си свят. Един досаден дразнител по-малко за Фактора на Дрийн. А сега щяха да се върнат и Орбин се чудеше дали това пътуване с няколко фургона, пълни с евтино оръжие, не беше всъщност нищо повече от уловка. Хитрина, подлъгала го толкова лесно, колкото щеше да подлъже наивно дете.

Извади парче плат, за да изтрие кръвта от камата си, после напъха дългото острие в канията под дясната си мишница.

Един от маговете му се приближи.

— Търсачо на истина.

— Приключихме ли тук?

— Да. Намерихме залата с олтара. Половин дузина едва кретащи жреци и жрици, паднали на колене да молят своя бог за избавление. — Магът направи кисела физиономия. — Уви, Чернокрилият бог не си е вкъщи.

— Каква изненада.

— Да, но има още една, сър.

— Казвай.

— Олтар, сър. Наистина осветен.

Орбин изгледа мага с присвiti очи.

— В смисъл?

— Докоснат е от Тъмата, от самата Крепост.

— Не знам да е съществувала някога такава Крепост. Тъма?

— Плочите притежават аспект на Мрака, сър, макар че само най-древните текстове го отбелязват. На Осите, сър. Бялата врана.

Орбин изведнъж затаи дъх. Взря се в лицето на стоящия пред него мъж, загледа се в сенките, проблягащи по сбръканото му лице.

— Бялата врана. Наричат така странния едур, който придружава Феар Сенгар.

— Ако го наричат така, значи не е Тайст Едур, сър.

— А какъв е?

Магът посочи телата, лежащи на купчини около тях.

— Наричат се Тайст Андий. Деца на Тъмата. Сър, малко знам за този... Бялата врана, който пътува с Феар Сенгар. Ако наистина вървят заедно, значи нещо се е променило.

— Какво имаш предвид?

— Едурите и Андийте, сър, са били най-яростни врагове. Ако в това, което смеоловили в легендите на Едур, има някаква истина, то те са воювали и тази война е завършила с предателство. С убиването на Бялата врана. — Магът поклати глава. — Затова не вярвам в тази Бяла врана, която е с Феар Сенгар — това е само име, име дадено по погрешка или може би на подигравка. Но ако греша, сър, това означава, че една стара кръвна вражда е заровена в дълбок гроб и това би могло да се окаже... обезпокоително.

Орбин извърна очи.

— Избихме последните от тези Андий, нали?

— Тук — да. Можем ли да сме уверени, че това са последните останали Андий? Дори в Блурууз? Дали едурите не са намерили свои

родственици отвъд океана? Може да е имало други контакти, незасечени от нашите шпиони във флотите. Всичко това ме беспокои, сър.

„Не само теб, маг.“

— Помислете още по това.

— Ще мисля.

Магът се обърна да си тръгне, но Орбин протегна ръка, сложи месестата си длан на рамото му и го задържа.

— Говорихте ли с Фактора?

Магът го погледна намръщено, сякаш въпросът го беше обидил.

— Не, разбира се, сър.

— Добре. За олтара и освещаването не казвайте нищо. — Помисли за миг и добави: — За другите си съображения също не казвайте нищо.

— Не бих го и направил, сър.

— Чудесно. Сега съберете войниците. Искам да напуснем колкото може по-скоро.

— Да, сър, с удоволствие.

„Остави Летур Аникт в неговия по-опростен свят. Но какъв го иска той и какъв е не е едно и също. А това, скъпи Фактор, е пътят към провала. Ще го извървиш без мен.“

Клип стоеше прав, загледан на север. Беше вдигнал дясната си ръка, верижката с двата пръстена — усукана здраво около дланта. Не я завъртя повече от десетина удара на сърцето. Вятърът вееше развързаната му коса. На няколко крачки встрани Силхас Руин седеше на една канара и точеше единия от пеещите мечове.

От светлосиньото небе се сипеше сняг, високопланински вариант на ръмеж при слънце навярно, или пък ветровете бяха подели снежинките от младите върхове, извисили се от всички страни. Въздухът беше хаплив и толкова сух, че вълната искреще и пращеше. Предния ден бяха прекосили последната част от платото, като оставиха зад себе си грамадите натрошен черен камък, очертали центъра на кратера. Катеренето тази сутрин беше опасно, понеже повечето каменни площи под нозете им бяха покрити с ледена кора. Късно следобед достигнаха ръба на огромния казан и пред очите им се откри

стръмен склон, който се простираше на половин или малко повече левга на север, до равната тундра. По-натам хоризонтът достигаше до равна мъгливо бяла линия. Ледени поля, беше казал Феар Сенгар, на което Удинаас се беше изсмял.

Серен Педак крачеше неспокойно по хребета. Беше вървяла с другите, много зад Клип и Силхас Руин. Все още имаше достатъчно дневна светлина, за да продължат, но младият Тайст Андий се беше покачил на билото и се взираше назад, откъдето бяха дошли. Мълчалив и безизразен.

Тя спря при Удинаас, който отново беше понесъл имасското копие. Сега седеше на една скала и ровеше с върха на копието в мъхнатия торф.

— Какво става тук? — попита тя тихо. — Знаеш ли?

— Позната ли ти е птицата джарак, Аквитор? Горският крадец и убиец със сивия гребен?

Тя кимна.

— А какво става, когато един женски джарак намери гнездо с новоизлюпени на друга птица? Непазено гнездо?

— Убива пиленцата и ги изяжда.

Той се усмихна.

— Вярно. Повечето го знаят. Но понякога джараките правят нещо друго, в началото на пролетния сезон. Избутват едно яйце от гнездото и оставят на неговото място едно свое. Другите птици, изглежда, не забелязват подмяната. И когато джаракът се излюпи, разбира се, убива и изяжда съперниците си.

— След това издава своя зов — продължи тя вместо него. — Но той не се различава от зова на пиленцата на другата птица. И птиците идват с храна в човките си.

— За да ги нападнат от засада двамата възрастни джараки, скрити близо до гнездото. Още храна за потомството им.

— Джраките във всяко отношение са неприятни птици. Защо ми говориш за джараки, Удинаас?

— Без повод всъщност. Но понякога си струва да си напомним, че ние, хората, не сме уникални в своята жестокост.

— Фентите вярват, че джараките са душите на изоставени деца, умрели сами в гората. Поради това копнеят за дом и семейство, но в

същото време дотолкова са подвластни на гнева, че когато ги намерят, унищожават всичко, за което са копнели.

— Фентите имат ли навик да изоставят деца?

Серен Педак се намръщи.

— Само през последните стотина години.

— Препятствия за самоунищожителните им апетити, предполагам.

Серен нищо не отвърна на тази бележка, но в ума си видя как Хул Бедикт изведнъж застана до нея, извиси се до пълния си ръст, пресегна се, спипа Удинаас за гърлото и го надигна.

Удинаас изведнъж залитна напред, задави се, ръката му задраска във въздуха към нея.

Серен Педак се отдръпна стъписана. „Не, проклятие!“ Помъчи се да прогони образа.

А той не искаше да се махне.

Оцъклен, с посиняло лице, Удинаас задраска с ръце около гърлото си, но нямаше нищо, което да махне...

— Серен! — изкрещя Кетъл.

„Блудния да пази! Какво... как... о, аз го убивам!“ Хул Бедикт стоеше и изтръгваше гълтките живот от гърлото на Удинаас. Тя искаше да поsegне към него, да издърпа ръцете му, но знаеше, че силите ѝ няма да стигнат. Не, трябваше ѝ друг някой...

И сътвори в сцената в ума си друга фигура, а тя пристъпи напред, гъвка, едва видима. Една ръка замахна и порази Хул Бедикт в гърлото. Ледериецът залитна и пусна Удинаас. После поsegна за меча си.

Пред вътрешния ѝ взор изсвистя дръжка на копие и перна Хул по челото. Той се строполи.

Воинът Едур вече стоеше между Хул Бедикт и Удинаас, стиснал копието за отбрана.

Щом го видя, щом видя лицето му, Серен се присви назад, стъписана. „Трул Сенгар? Трул...“

Образът се разми, изчезна.

Закашлян, задъхан, Удинаас се надигна.

Нечия ръка стисна Серен за рамото и я обърна. Тя зяпна в лицето на Феар, удивена от странното му изражение. „Той не може да е видял. Това би било...“

— Остриган — прошепна Феар. — Тъга... — Замълча, неспособен да продължи, обърна се и я остави.

Тя зяпна след него. Тъга в очите му...

„В неговите очи!“

— Убийствени игри, Аквитор.

Тя се сепна. Силхас Руин я гледаше от мястото, където седеше. Зад него Клип не се беше обърнал, не бе помръднал дори.

— Не. Не го исках. Аз не...

— Въображението — изхриптя Удинаас от земята вдясно от нея — винаги бърза да съди. — Закашля се отново, после се разсмя. — Попитай всеки ревнивец. Или ревнива жена. Следващия път, щом кажа нещо, което те ядосва, Серен Педак, просто ме наругай, може ли?

— Съжалявам, Удинаас. Не мислех, че...

— Няма нищо.

„О, Удинаас.“

— Съжалявам — повтори тя шепнешком.

— Що за магия си открила? — попита Феар Сенгар и я изгледа с гняв. — Аз видях...

— Какво видя? — попита невъзмутимо Силхас Руин, хълзна меча в ножницата и извади другия.

Феар не отвърна. След миг откъсна погледа си от Серен Педак.

— Какво прави Клип?

— Скърби, предполагам.

Този отговор стресна Удинаас и той се надигна. Погледна Серен, кимна и промълви беззвучно: „Джарак.“

— За какво скърби?

— Всички, които живееха в Андара, са мъртви — отвърна Силхас Руин. — Избити от ледерийски войници и магове, Клип е Смъртният меч на Тъмата. Ако беше там, сега всички щяха да са живи — близките му. А застиналите в мрака тела щяха да са ледерийски. Чуди се дали не е направил ужасна грешка.

— Тази мисъл беше мимоходом — проговори младият Тайст Андий. — Те гонеха теб, Феар Сенгар. И теб, Удинаас. — Най-сетне се обърна. Лицето му бе ужасяващо сдържано. Верижката се завъртя, изтрака в студения въздух, след това се завихри на обратно. — Моите близки са се погрижили да не остане никакво доказателство, че сте били там. А ледерийските магове не бяха достатъчно силни — нито

умни достатъчно, — за да осквернят олтара, макар да се опитаха. — Усмихна се. — Донесоха си фенерите, виждате ли.

— Портата бездруго не се задържа там задълго — изхриптя гласът на Удинаас.

Очите на Клип се спряха на бившия роб.

— Не знаеш нищо.

— Зная какво се завърта от пръста ти, Клип. Веднъж вече ни го показа в края на краищата.

Силхас Руин, привършил вече и с втория меч, го прибра, стана и заговори на Клип:

— Удинаас е точно такава загадка, каквато е и Акваторът. Знание и сила, ръката и ръкавицата. Трябва да продължим. — Замълча, вторачен в Клип. — Освен ако не е време.

„Време? Време за какво?“

— Време е — изпъшка Удинаас и се надигна с помощта на имасското копие. — Те знаеха, че ще умрат. Криенето в онази дълбока дупка не ги доведе доникъде. Все по-малко млади, все по-слаба кръв. Но тази кръв, ами, пролей достатъчно от нея и...

Клип пристъпи навъсен към бившия роб.

— Недей — каза Силхас Руин.

Смъртният меч спря, поколеба се сякаш, после сви рамене и се обърна. Верижката се въртеше.

— Майката Тъма — продължи Удинаас със стегната усмивка. — Отвори проклетата порта, Клип, платено е.

И въртящата се верижка се изпъна. Хоризонтално. Във всеки край — по един пръстен, застинал. В халката по-близо до тях имаше... мрак.

Серен Педак се взря, щом черното кълбо започна да се разраства, да се излива от пръстена.

— Има го това тя, с родилните проходи... — промърмори Удинаас.

Силхас Руин пристъпи в Тъмата и изчезна. Призрачен полъх — и Уидър прелетя през портата. Кетъл взе ръката на Удинаас и го преведе.

Серен погледна Феар. „Оставяме зад себе си твоя свят, Тайст Едур. И все пак виждам прозрението в очите ти. Отвъд. Зад тази порта, Феар Сенгар, чака душата на Скабандари.“

Той отпусна ръка на меча си и закрачи напред.

Серен Педак го последва и погледна Клип. Срещна очите му — той стоеше, с едната ръка вдигната, порталът очертаваше спирален тунел от най-близкия пръстен. Сигурно в някой друг свят портата изникваше от другия пръстен, помисли си тя. „Носил го е със себе си. Нашия път натам, където трябва да идем. През цялото време.“

Той й намигна.

Смразена от това, тя пристъпи напред и се гмурна в непрогледния мрак.

Трети девичи форт беше точно зад кърмата, издигаше се над издутите вълни и след това пропадаше в браздите. Корабът стенеше като мятащ се звяр под гората от мачти и грубо скърпените платна по тях, а тълпата шейки се свиваше изтръпнала от страх по палубата. Вещици и заклинатели, паднали на колене, виеха молитвите си, но брегът вече бе далече и бяха изгубени.

Йедан Дериг, прогизнал от пръските, които периодично заливаха сякаш с демонично ликуване ниските планшири, вървеше към Ян Товис, която стоеше до четиридесета мъже при кърмовото весло. Държеше се за въжената стълба, разтворила широко крака, за да поема подскачанията и пропаданията, и щом видя лицето на брат си, разбра, че онова, което вече си мислеше, е истина.

„Няма да се справим.“

Минали бяха покрай солените блата, после нагоре, покрай полуострова и навън покрай северния край на рифовете, пътуване от три дни и две нощи, преди да могат да влязат в някое от заливчетата откъм подветрената страна на Трети девичи остров. Времето се бе задържало хубаво и до заранта на този ден всичко изглеждаше възможно.

— Сглобките, Сумрак — каза Йедан Дериг. — Вълните ги бълскат като ковашки чук и ги разтварят. Потъваме... — Последва дивашки смях. — Далече от брега, ти да видиш, дето викат! Още кости по дъното!

Беше пребледнял — пребледнял, колкото и самата тя, не се съмняваше — и все пак в очите му грееше мрачна ярост.

— Храчката на Тур е на два хвърлея от курса и има плитчини, но, сестро, това е единствената суша, до която можем да стигнем.

— О, и колко на палубата тук знаят да плуват? Поне един има ли? — Тя поклати глава. — Какво искаш да направим, да разбием тази проклета развалина в скалите? Да се молим на брега да успеем да се промъкнем през плитчините непокътнати? Да се сврещеш в скута на псетата ли искаш, скъпи ми Страж?

Брадатата челюст се стегна, възлестите мускули по лицето се изопнаха толкова, че тя зачака да изпукат кости и зъби. После той извърна очи.

— *Ти* какво искаш да направим тогава?

— Накарай тия проклети глупаци да изгребват, Йедан. Потънем ли още, следващата вълна ще ни залее.

Но сама знаеше, че вече е много късно. Всички велики планове, които бе подхранвала за спасяването на своя народ, се бяха сринали. От този единствен щорм. Беше лудост да тръгне с тази пълзяща покрай брега баржа в открито море, въпреки че единствената наистина опасна отсечка беше... „тази тук, на север от Трети девически остров до подветрието на остров Спайрок. Единствената отсечка, наистина открита към западния океан.“

Вятърът изведнъж набра сила и стовари юмрука си в левия борд. Една от мачтите се счупи, платното се изду, изплюща въжета, после платното се откъсна и понесе мачтата със себе си. Такелажът оплете няколко нещастници по палубата и ги дръпна към небето. Втора мачта рухна, тази достатъчно тежка, за да повлече платното си надолу. Още писъци надмогнаха свирепия вой.

Баржата сякаш приклекна, готова всеки миг да се гмурне в дълбините. Ян Товис се усети, че се е вкопчила във въжетата, все едно могат да я спасят от всичко това. „Кралицата заповядва. Поданиците ѝ умират.“

„Поне ще съм с тях...“

Чу вика на Йедан Дериг, обърна се...

И ги видя. Два огромни кораба, дошли откъм кърмата, по един от всяка страна, надвисаха като гладни китове. Онзи отляво отне свирепия дъх на вятъра и баржата се успокои сред белогривите вълни.

Ян Товис се взря и видя фигури, закатерили се по бордовите балисти, видя други да се придвижват към парапета под грамадните въжени намотки.

„Пирати? Сега?“

После извърна очи и видя, че екипажът на кораба отдясно прави същото.

Но това, което най-много я изплаши, бяха самите кораби. Защото ги позна.

„Периш. Как ги наричаха? Да, Тронове на Войната.“ Добре помнеше онази битка, сблъсъка на магии, раздиращи гребените на вълните, взривовете, докато едурските галери се разпадаха пред очите й. Виковете на давещи се воини...

Балистите изстреляха огромни стрели, но те се извисиха в дъга, на два или повече човешки боя над палубата. А от тях изпълзяха надолу въжета. Изстрелът бе почти залпов, от двата кораба. Видя как стрелите пронизаха мазните платна, врязаха се през такелажа, тежките железни глави потънаха в морските води от двете страни.

А после въжетата се изпънаха здраво и зъбците заораха дълбоко в планширите на баржата.

И докато вятърът ги тласкаше всички напред, Троновете на Войната се приближиха.

Големи чували, натъпкани със сухи водорасли, се спуснаха, за да омекотят допира на корпусите.

Моряци от перишките кораби тръгнаха по въжетата, повечето изправени въпреки кипналото море — и заскачаха на палубата на баржата, с въжета и всевъзможни инструменти в ръце.

И почнаха да затягат въжетата за баржата.

Една жена се появи на главната палуба сред гъстото множество, слезе и спря пред Ян Товис.

И заговори на търговската реч:

— Вашият съд потъва, капитане. Трябва да евакуираме пътниците ви.

Вцепенена, Ян Товис успя само да кимне.

— Ние плаваме за Втори девически остров — каза жената.

— И ние бяхме за там — отвърна Ян Товис.

Внезапна усмивка, толкова добре дошла за очите на Ян Товис, колкото зора след дълга нощ.

— Добра среща тогава.

„Добра среща, да. И добре сте дошли. Втори девически форт. Тихия остров е завладян. Не само малазанците значи. Перишите. О, виж какво сме разбудили!“

Банашар, бившият Демидрек на Червея на Есента, бе имал на разположение месеци за размисъл и накрая много малко от нещата, случили се в Малазанска империя, вече го изненадваха. Може би в някоя погранична земя, където истинската власт бе толкова ефимерна, толкова неуловима, колкото облак пред лунния лик, хората щяха да изпитат изумление и дори неверие. От това, че смъртната жена, властваща над най-могъщата империя на света, би могла да се окаже толкова... безпомощна. Толкова обвързана с амбициите и страстите на безименните играчи зад завесите. Хора, блажено невежи за машинациите на политиката, като нищо можеха да вярват, че същество като императрица Ласийн е всемогъщо, че тя може да прави всичко каквото иска и както иска. И че един Върховен маг като Тайсхрен също е свободен, неограничен в амбициите си.

Банашар разбираше, че за хора с такива опростенчески възгледи за света катастрофите са несвързани помежду си неща, изолирани и сами за себе си. Че не съществува усет за причина и следствие отвъд непосредственото, отвъд пряко наблюдавамото. Скали рухват върху някое село, избиват стотици. Следствието: смърт. Причината: рухването на скалите. Разбира се, ако някой след това заговори за изсичането на всяко дърво наоколо, включително и тези над скалите, като за истинската причина за бедствието — причина, която по своето същество е по вина на самите жертви, то отговорът е яростно отрицание. Или още по-жалко — тъпо объркване. А ако някой след това започне да обяснява надълго и широко за икономическия натиск, наложил това варварско обезлесяване, като се започне от необходимостта от дърва за огрев при местните и желанието да се разчисти земя за пасища, за да се увеличат стадата, та чак до глада за дървен материал, за да се отговори на нуждите от корабостроене в някой пристанищен град на левги разстояние, за да се тръгне на война със съседно кралство заради спорни риболовни зони — спорни, защото пасажите изчезват, което води до глад в двете кралства, което на свой ред би могло да разклати властта на управляващите династии, което на свой ред събужда призрака на гражданска война... е, тогава целият възглед за причина и следствие, изведенъж разкрил същинското си ниво на сложност, просто смазва.

Въстание в Седемте града, последвано от ужасна епидемия, и изведнъж ядрото на Малазанската империя — Кюон Тали — беше изправено пред недостиг на зърно. Но не, знаеше Банашар, човек можеше да отиде още по-назад. Защо изобщо избухна въстанието? Да оставим настрана удобните пророчества за апокалипсис. Кризата бе породена като последица от преврата на Ласийн, когато буквально всички командири на Келанвед изчезнаха — удавени, според злата шега. Тя самата се настани на трона, но много скоро откри, че най-способните ѝ управители и военни водачи ги няма. И във вакуума, възникнал с изчезването им, се издигнаха далеч по-неспособни и по-неблагонадеждни хора. Не трябваше да я изненадва тяхната алчност и поквареност — защото главата, която тя бе започнала в историята на империята, бе предизвестена с измяна и кръв. Посей горчиви семена и ще пожънеш горчиви плодове, гласеше поговорката.

Поквара и некадърност. Това бяха искрите на въстанието. Родени в имперския дворец в Унта, за да се върнат с мъст.

Ласийн бе постигнала своя преврат с помощта на Нокътя. В своята аrogантност явно си бе въобразила, че никой друг не би могъл да направи същото. Да се внедри в нейния сеещ смърт кадър от убийци. Но Банашар вече вярваше, че е станало точно това. И тъй, най-могъщата жена в света изведнъж се бе оказала обезсилена, затънala въсъщност в капан от множество неизбежни нужди, непоносими тежести, неотвратими искания. А най-опасното ѝ оръжие за вътрешен контрол беше безвъзвратно ерозирало.

Не бе последвала никаква гражданска война — адюнктата се бе погрижила за това, — но бе напълно възможно анфиладата при град Малаз да е забила последния шип в обремененото сърце на властта на Ласийн. Нокътят бе покосен, може би дотолкова, че никой да не може да го използва в идните години.

Нокътят бе обявил война на погрешни хора. И тъй, най-сетне Котильон — някогашният Танцъор — бе нанесъл своята мъст над организацията, която бе унищожила собствената му подобна организация и след това бе издигнала Ласийн на трона. Защото в онази нощ в град Малаз бе имало Танц на Сянката.

Причини и следствия. Те бяха като нишките паяжина, обвили кулите на град Картуул. Смъртоносна паяжина, плетеница, обвързала

хиляда места. А да си въобразиш, че нещата са прости, означава да си наивен, често пъти фатално.

Престъпление, в каквото сам той беше виновен, разбираше вече Банашар. Гневът на Д'рек срещу нейните поклонници не беше изолирано, вътрешно събитие. Беше част от мащабна война, а във война умират хора. Може би, за разлика от Банашар, Тайсхрен не бе засегнат толкова много от трагедията. Може би всъщност през цялото време имперският Върховен маг го беше знаел.

Такива неприятни мисли често блуждаеха в ума му, след като слънцето отдавна бе излягало от небето и когато трябваше вече да е заспал — запокитен в пиянския ступор на забравата тук, в порутената стая, която бе наел в таверната Харидикт, на този проклет остров. Но вместо да спи, стоеше до прозореца съвсем буден и се вслушваше в студения вятър, който скърцаше в затворените кепенци. А дори и да беше топла нощта, съмняваше се, че щеше да отвори кепенците. По-добре беше да не вижда нищо освен тези олющени летви. По-добре беше да му се напомня, че изход няма.

Червеят на Есента се гърчеше в корема му. Безсмъртен паразит и неговият смъртен гостоприемник. Богинята отново се беше вселила в него след всичките тези години. Отново нищо изненадващо. „Та нали аз съм единственият останал в края на краищата.“ Но Д'рек все пак си оставаше не повече от присъствие, смътен вкус на езика му. Нямаше я битката на воли. Но той знаеше, че ще дойде. Богинята се нуждаеше от него и рано или късно щеше да стегне хладния си юмрук около душата му.

Чу шумолене и топуркане зад себе си и бавно затвори очи.

— Миризми. Миризми, миризми, миризми. — Думите бяха тих хленч, вътре в главата му.

— Това е проблемът, Телораст. С този остров. С целия този континент! О, защо ли дойдохме тук? Трябваше да откраднем телата на две чайки, не тези гнили купчинки с празни кореми, дето не можем изобщо да ги напълним! Колко плъхове убихме, Телораст? Отговори ми!

— И да не можем да ги изядем — измърмори Телораст. — Убиването им беше забавно, нали? Най-чистите кораби на света. Престани да се оплакваш, Кърдъл. Не усещаш ли колко сме близо?

— Тя е вървяла тук! — Този път в гласа на Кърдъл имаше страх.
— Какво изобщо правим ние тук?!

Банашар се обърна. Двете високи до коленете му скелетчета на влечуги крачеха по нара, катереха се и се провираха тромаво между гънките на разхвърляната постеля.

— Хубав въпрос — рече той. — Какво *наистина* правите тук? И коя е „тя“?

Кърдъл поклати глава, челюстите й изщракаха.

— Не-не-Апсалар ни изгони. Но трябва да кажем на някого!

— На когото и да е! — звънливо добави Телораст. — Дори на тебе!

— Казва се Лостара Юил — каза Банашар. — Не Не-не-Апсалар... богове, казах ли го току-що?

— „Тя“ — заговори Кърдъл ишибна с опашка във въздуха — е тази, която е вървяла тук. По-отдавна, отколкото можеш да си представиш, толкова много отдавна. Телораст е луда. Възбудена е, но как може да си възбудена, когато сме толкова близо до нея? Лудост!

— Само затова, че е вървяла тук, още не значи, че още се мотае тъдява — каза Телораст. — Няма ги големите черепи, които да троши с юмрука си, от дълго време ги няма, нали? Виж ни само двете, Кърдъл. Можем да танцуваме в дланта на едната й ръка. Всяка от нас. Или двете, една за мен и една за теб — и тя няма да може нищо да каже за нас, нищо. — Съществото отново се извъртя към Банашар. — Тъй че няма никаква причина за паника и точно това трябва да кажеш на Кърдъл, Храна на Червея. Хайде, кажи й.

Банашар примига бавно и каза:

— Няма за какво да се беспокоиш, Кърдъл. Е, сега ще ме оставите ли на мира? Имам още да мисля, а половината нощ мина.

Главата на Телораст с острия като бръснач клюн се завъртя към Кърдъл.

— Видя ли? Всичко е наред. Близо сме, защото трябва да сме. Защото *Ходещия на ръба* го иска...

— Млък! — изсъска й Кърдъл.

Телораст се сви уплашено.

— О! Сега трябва да го убием, нали?

— Не, много мръсно ще е това. Трябва просто да се надяваме на ужасна злополука. Бързо, Телораст, измисли някоя ужасна злополука!

— Нищо не съм чувал за Ходещия на ръба — каза Банашар. — Успокойте се, идете си и престанете да мислите да ме убивате. Освен ако не държите да събудите Д'рек, разбира се. Богинята като нищо може да знае кой е този Ходещ на ръба и оттам би могла да отгатне нещо за опасната ви тайна мисия, а оттам може да реши, че ще е по-добре, ако двете бъдете смлени на прах.

Кърдъл тутакси скочи от нара, припълзя в краката на Банашар и взе да работепничи:

— Изобщо нямахме предвид това. Ние изобщо нищо нямахме предвид, нали, Телораст? И освен това ние сме съвсем безпомощни и мънички.

— Много добре надушваме Червея ние — каза Телораст и заклати черепчето си. — По тебе. В тебе. Още една злокобна миризма наоколо. Не ни харесва никак. Хайде да си ходим, Кърдъл. Той не е този, с когото трябва да говорим. Не е толкова опасен като Не-Апсалар, но е почти толкова плашещ. Отвори ги тези кепенци, Храна на Червея. Оттам ще излезем.

— Лесно ви е на вас — измърмори Банашар и се обърна, за да дръпне дървените прегради. Вятърът лъхна като дъха на Качулатия и прероденият жрец потръпна.

Двете влечуги мигновено скокнаха на перваза.

— Виж, Телораст, хоп!

И двете същества скочиха и се скриха от погледа му. Банашар отново затвори кепенците. За да стане светът отново какъвто трябваше да е пред очите му. Неговият свят поне.

*Шилидан черноокият мъж
мушка глава и надница,
Хилиман чернопръстия мъж
при герана дошъл и занича.*

*Ей и ий! — викна табан шестопръст
и по хълма надолу заскача.
Труп ухилен затича във тръс,*

тръс, тръс, тръс и надолу подскача.

*Шилидан от Червени папур
с грак целува по чело момиче,
Хилиман с посинелия...*

— В името на Гуглата, Кръмп, спри това проклето пеене!

Дългнестият сапьор се изправи, зяпна, после се изгърби отново и продължи да копае. Затананика тихо под нос безумната си блатна песен.

Ефрейтор Шард погледа още малко хвърчащата нагоре пръст, подхваната от дивашки завихрилия се вятър. На двайсет разтега от дълбоката яма и святкащата лопата на Кръмп бе ниската каменна стена, където отделението беше струпало снаряжението си и където в момента се бяха присвили сержант Корд, Мейсан Джилани, Лимп и Иброн, намерили подслон от разбушувалата се вихрушка. След малко сержантът щеше да ги накара всички да станат и патрулът по тази част от крайбрежието щеше да започне.

Междувременно Кръмп копаеше яма. Дълбока яма, точно както бе заповядал сержантът. Точно както беше заповядвал сержантът всеки ден вече от близо седмица.

Шард потърка изтръпналото си от студа лице. Тревожеше се за сестра си. Онази Синн, която познаваше, вече я нямаше. И помен не беше останало от нея. Беше намерила силата си и това бе докарало нещо алчно, злокобно почти, в погледа й. Плашеше го и не беше единственият. Лимп свиваше болните си колене всеки път, щом тя се приближеше, а Иброн правеше зад гърба й жеста „зло да пази“, мислеше си, че го прави дискретно, незабележимо. Мейсан Джилани не изглеждаше притеснена — това поне беше нещо, може би женска работа при това, след като с Фарадан Сорт беше съвсем същото.

Толкова просто? Плашеща за мъжете, но не и за жените? Но защо трябваше да е така?

Нямаше отговор на това.

Тананикането на Кръмп се усили и отново привлече вниманието на Шард. Беше толкова силно, че почти надмогваше далечните стонове

на умиращия лед от другата страна на пролива. Струваше ли си отново да ревне на глупака? Май не.

Пръстта хвърчеше навън, вихреще се към небето и вълната на ледения вятър я понасяше.

Дупки бяха осеяли половин левга ивица по този северен бряг на острова. Кръмп се гордееше с постижението си и щеше да продължи да се гордее, навярно завинаги. Най-хубавите дупки, изкопани някога. Десет, петдесет, сто, колкото поискано сържантът, слушам, сър.

Шард вярваше, че трескавата надежда на Корд някоя такава яма да се срути и да погребе веднъж и завинаги проклетия идиот е нещо повече от пожелателно мислене.

„В края на краишата Кръмп копае страхотни дупки.“

Чу пронизителен писък някъде зад себе си и се обърна. Ето я, там. Синн, момичето, което някога мяташе на рамото си като чувал с грудки — кикотещ се чувал — и тичаше от стая в стая, докато смехът ѝ не обърнеше на връсък и краката ѝ започнаха да ритат. Кичури черна коса плющаха из въздуха, костената флейта в ръцете ѝ, музиката ѝ се вливаше на тъмни струи в бесния вихър, и тя подскачаше като ухапана от паяк срещу вятъра.

Синн, детето-вещица. Върховен маг, обзет от жажда за кръв.

Дете на бунта. Лишена от живота, който ѝ се полагаше да изживее, превърната от ужаса в нещо ново. Дете на Седемте града, на Апокалипсиса, о, да. Благословеното от Дрижна чедо.

Зачуди се колко ли такива същества имаше там, тътрещи се сред руините като прегладнели псета. Въстанието, големият погром, после — чумата: колко рани може да понесе една млада душа? Преди да се изроди в нещо непознаваемо, нещо почти нечовешко?

Беше ли намерила спасение в магията Синн? Шард не вярваше, че такова спасение е добро. Оръжие за волята ѝ, а докъде можеше да стигне един смъртен с такова оръжие в ръцете? Колко тежеше волята на смъртните, свободна и необвързана?

Прави бяха да се страхуват. Много прави.

Сержант Корд изръмжа заповед: беше време да започне патрулът. Левга дължина по голия, помитан от ветровете бряг. Кръмп изпълзя от ямата, изтупа ръцете си от прахта и зяпна с грейнало лице надолу в творението си.

— Не е ли чудесна, ефрейтор? Дупка, изкопана от Висш маршал от Леса на Мот, а ние знаем да копаем, и още как. Че то, като гледам, май е най-добрата досега! Особено с ония бебешки черепчета на дъното, като камъченца са, само дето се трошат много лесно — трябва да се стъпва леко! Леко!

Изведнъж смразен, в място по-дълбоко, отколкото можеше да стигне който и да е вятър, Шард се доближи до ръба на ямата и надникна долу. След няколко мига другите от отделението се наредиха около него.

В сумрака долу, на дълбочина почти един човешки бой, блещукаха кръгли очертания. „Като камъченца са.“

И се движеха.

Иbron изсъска и се обърна към Синн, чиято музика и танц бяха достигнали влудяваща височина и ритъм.

— Боже подземни! Сержант...

— Хващай отново проклетата лопата! — изръмжа Корд на Кръмп. — Заравяй, глупак! Запълни я! Запълни ги всичките!

Кръмп примига, взе лопатата и започна да бута сухата пръст обратно в дупката.

— Няма да намерите по-добър пълнач на дупки никъде! Ще видите, сержант! Ами че то няма и да видите дупки, запълнени толкова добре като от Висш маршал от Леса на Мот!

— Бързо, проклет глупак такъв!

— Слушам, сър! Бързо. Кръмп го може!

И след малко сапьорът се разпя отново:

*Шилидан от Червени папур
с грак целува по чело момиче,
Хилиман с посинелия кур
гали нежно и много обича...*

Нимандър Голит, загърнат в тежко тъмносиньо вълнено наметало, стоеше в края на лъкатушещата улица. Порутени, килнати и хълтнали пристанищни огради, тухлена гримаса, кривяща се чак до

водите на залива, лъснали на стотина крачки надолу. Дрипави облаци се рееха под нощно небе с унили звезди, затичани на юг като задъхани вестоносци от сняг и лед.

Тайст Андий, страж на мрака. Щяха да му харесат такива величави представи, загърнати около него толкова плътно, колкото това наметало. Митична поза, натежала със... с нещо. И мечът на кръста му, оръжие на героична воля, което той щеше да извади, щом дойдеше злата съдба с нейния вой на банши, и да борави с него с майсторството на великите древни, съвършен образ на мощ, разбулен в името на Майката Тъма.

Но всичко това беше блян. Умението му в боравенето с меча бе повече от скромно, символ на посредственост, зацепана като родословната кръв, течаща в жилите му. Никакъв воин на мрака не беше той, само един младеж, изгубен в една непозната улица, мъж, който нямаше къде да иде — и тласкан все пак, тласкан дори и сега, в този миг — да тръгне за *някъде*.

Не, дори и това не беше истина. Стоеше тук в нощта заради необходимостта да избяга. Злобата на Фаед се бе превърнала в бяс, а Нимандър беше единственият, комуто тя бе избрала да се довери. Щеше ли да убие Сандалат Друкорлат тук, в този пристанищен град, както се бе заклела? По-важното, трябваше ли той, Нимандър, да го позволи? Имаше ли изобщо кураж да предаде Фаед — като знаеше колко бързо щеше да се обърне тя и колко гибелна бе отровата ѝ?

„Аномандър Рейк нямаше да се поколебае. Не, той щеше да изрита вратата на стаята на Фаед и да я извлече за врата тая малка скимтяща белка. И след това щеше да изтръска живота от нея. Нямаше да има избор, нали? Само един поглед в очите на Фаед, и тайната щеше да се разкрие. Тайната за огромната празнота в нея, на мястото на съвестта ѝ. Щеше да го види ясно и тогава в нейните очи щеше да се появи ужасът на оголването“ — мигове, преди да изпуква вратът ѝ.

Майката Тъма щеше да зачака душата на Фаед, идването ѝ с писък, злостното раждане на справедлива екзекуция, на избора, който не е бил никакъв избор. Защо? „Защото нищо друго не може да се направи. Не и за такава като нея.“

И Рейк щеше да приеме кръвта на ръцете си. Щеше да понесе ужасното бреме като само един сред безбройните други, които бе

пренесъл през сто хиляди години. Детеубиец. Дете от собствената му кръв.

Куражът на силния. И точно това бе копнеещата пустота в ядрото на душата на самия Нимандър. „Може да сме негови деца, негови внуци, може да сме от неговата кръв, но всеки от нас е несъвършен, Фаед и нейната злокобна нравствена пустота. Ненанда и неговият безпричинен гняв. Аранта с глупавите ѝ надежди. Кедевис, която се буди с писъци всяка сутрин. Скинтик, за когото цялото съществуване е една шега. Десра, която е готова да разтвори краката си за всеки мъж, стига да може да я избута още едно стъпало нагоре към славата, която си въобразява, че заслужава. И Нимандър, който си въобразява, че е водачът на това пропаднало семейство от несъбъднати герои, който ще гони краищата на земята в своето търсене на... на кураж, на увереност, на основание да направи, да изпита каквото и да било.“

О, за Нимандър тогава — една пуста улица посред нощта. С гражданите, потънали в трескавия си жалък сън — сякаш забравата предлагаше някакво избавление, каквото и да е избавление. За Нимандър са тези безконечни мигове, в които би могъл да помисли наистина да вземе решение, наистина да застане между невинните древни Тайст Андий и собствената си сестричка убийца. Да каже? „Не, Фаед. Ти няма да получиш това. Никога вече. Ти няма да си тайна повече. Ще се знае за теб.“

Стига да можеше да го направи това. Стига само да можеше да го направи.

Чу някакъв звук. Шепотът на тънка верижка проряза пътека във въздуха — близо, толкова близо, че Нимандър се завъртя, наострил сетива — но нямаше никой. Беше сам. *Върти се, завърта се, съсък* — после внезапно *плясъс*, две ясно различими траквания на два малки предмета в двата края на тънката верижка — „да, този звук, пророчеството — Майката да пази, пророчеството ли е това?“

И тишина. Но въздухът трепереше като в треска, а дъхът на Нимандър излизаше рязък и хриплив.

— *Той носи портите, Нимандър, тъй е речено. Не е ли това достойна кауза? За нас? Да претърсим селенията, да намерим не нашия прадядо, а онзи, който носи портите? Нашия път към дома. Към Майката Тъма, към нейната най-дълбока прегръдка — о, Нимандър, обич моя, нека да...*

— Спри — изграчи той. — Моля те. Спри.

Тя беше мъртва. На плаващия остров. Посечена от Тайст Едур, който бе проявил пълно пренебрежение към нея. Пълно. Беше мъртва.

И тя беше неговата смелост. И не беше останало нищо.

Пророчеството? Не и за такъв като Нимандър.

„Не бленувай за слава. Тя също е мъртва.“

„Тя беше всичко. И е мъртва.“

Въздишката на хладния вятър отвя напрежението — напрежение, за което той вече разбираше, че само си го е въобразявал. Миг на слабост. Нещо пробяга по близкия покрив.

Тези неща не идваха за несъвършените. Трябаше да се досети навреме.

В ноцта отекнаха три тихи звъна, знак за поредната смяна на предните постове. Заизправяха се безшумно войници, тъмни фигури се очертаха на позициите, заменени бързо от онези, които щяха да пазят след тях. Зашумяха оръжия, защракаха токи и колани, ремъци и броня заиздаваха животински звуци. Фигури се задвижиха напред и назад из равнината. Някъде там в тъмното, отвъд онова възвишение, сред високата трева и в далечните дерета се криеше врагът.

Войниците знаеха, че според Биват битката е неизбежна. Червената маска и неговите оули се приближаваха бързо. Кръв трябаше да се лее в късния следобед на този вече изминал ден. О, както знаеха много добре ледерийските войници в по-предните постове, диваците наистина бяха дошли. И Атри-Преда бе строила маговете си, за да ги поздравят. Мръсни магии бяха пращели и храчили във въздуха, обгорили бяха цели ивици степ, докато пепел не изпълни въздуха.

И все пак врагът не пожела да се приближи, проклетите оули не пожелаха лицата си да покажат дори. Въпреки че се движеха, малко извън полезрението, за да обкръжат ледерийската армия. Звучеше по-страховито, отколкото беше в действителност — никоя оулска линия варвари нямаше да може да удържи на един масиран пробив и стотици тактически гении с ниски рангове, познати на всички армии, бяха предричали многократно, че Биват ще направи точно това: забиваш здравия клин в оулите и ги разпръсваш на ветровете.

Тези предсказания бяха започнали да отпадат, докато следобедът гаснеше, докато се сбираше сумракът, докато нощта ги загръща с непроницаемия си саван.

„Е — казваха те тогава, — тя, разбира се, не захапа стръвта. Това е явен капан, толкова непохватен, че чак да не повярва човек. Червената маска иска да напуснем позициите си. Иска объркване, сещате ли се? Биват е твърде умна, за да се хване на това.“

И седяха сега в нощта, уморени, изнервени, и чуваха във всеки звук крадливото приближаване на убийци в тъмното. Да, приятели, движеше се нещо ей там, никакво съмнение за това. А какво ли правеха кучите синове?

„Те чакат. Да извадят мечовете си на разсъмване, както направиха последния път. Ние седим тута, будни и ококорени за нищо. А на заранта ще са гуреливи и вкочанени като трупове, поне докато не почне сериозният бой, а после кожите им ще съдерем. Меч и магия, приятели. Те ще възвестят идващия ден.“

Атри-Преда крачеше нервно напред-назад. Бrol Хандар я виждаше много добре, макар че и да не можеше да я види, щеше да може да я проследи по потракването на бронята ѝ. И макар нощта да смаляваше подробностите, Тайст Едур знаеше, че тя е превъзбудена. Знаеше, че ѝ липсва нужното спокойствие, очаквано от един командир. Тъй че беше добре, заключи той, че двамата се бяха отделили на повече от двайсет крачки от най-близкия бивак.

Доста изложени всъщност. Ако врагът беше проникнал през постовете, оулите можеше да се крият на не повече от десет крачки, да наместват дръжките на ножовете в дланите си мигове преди да се втурнат право към тях. За да убият двамата водачи на тази нашественическа армия. Разбира се, за да направят това, диваци трябваше първо да изльжат преградите, заплетени от маговете, а това не изглеждаше възможно. Биват не беше единствената с изопнати нерви и той не биваше да забравя за тази слабост.

Червената маска ги превъзхождаше в изненадите. Вече го беше доказал и щеше да е глупаво да се очаква внезапна промяна, драматичен провал в коварствата му. И все пак дали беше въпрос на търсене на битка по изгрев-слънце? Прекалено лесно изглеждаше.

Атри-Преда се приближи и каза тихо:

— Надзорник, бих искала да пратя вашите едури навън. Трябва да разбера какво прави той.

Сепнат, Брол в първия миг не отвърна нищо.

Тя с право го изтълкува като неодобрение.

— Вашата раса сте по-пригодни да виждате в тъмното. Не е ли така? Определено сте по-добри от нас, ледериите. Но по-важното е, че сте по-добри от оулите.

— А кучетата им, Атри-Преда? Те ще ни подушат, ще ни чуят — и ще разбудят нощта. Също като вашите войници — продължи той, — моите са на позиция, срещу високите треви, и очакват врагът да се появи всеки момент.

Тя въздъхна.

— Да, разбира се.

— Той си играе с нас — каза Брол Хандар. — Иска да гадаем ходовете му. Иска умовете ни да са изтръпнали от умора на заранта и това да забави възможността ни да реагираме, да отвръщаме припряно. Червената маска иска да сме объркани — и успя.

— Мислиш ли, че не знам всичко това? — изсъска тя.

— Атри-Преда, в момента вие не вярвате дори на своите магове — на преградите, които се поставили да ни пазят тази нощ. Нашите войници трябваше да спят.

— Ако имам причина да не съм уверена в маговете си — отвърна сухо Биват, — то тя е основателна. Вашият К'риснан също не ме е впечатлил досега, Надзорник. Макар че дарбата му на лечител се оказа повече от задоволителна.

— Казвате го едва ли не с негодувание.

Тя махна пренебрежително, обърна се и закрачи отново.

Притеснен командир, и още как.

Червената маска сигурно беше доволен.

Ток се наведе над конския врат. Яздеше без седло и усещаше топлината на животното, а острата му, но приятна миризма изпълни ноздрите му, когато го оставил да направи още една крачка напред. От височината на конското рамо виждаше малко над линията на хребета вляво.

Ниските отбранителни насили се виждаха като гърбици на пресни гробове по равното от тази страна на ледерийския лагер. Сменяха стражата — звънът на камбаните се чуваше съвсем ясно, — а това означаваше, че поредният идеален момент за атака е изтекъл.

Ток изобщо не беше военен гений, но беше убеден, че тази нощ не може да е по-идеална, от гледна точка на оулите. Противникът им беше смутен, изтощен и изнервен. Но вместо да даде сигнал за атака, Червената маска изтощаваше воините си, като ги пращаше насамната като че ли с единствената цел да вдигат прах, който никой дори нямаше да види. Никаква команда за начало на сблъсъка. Никакво масирано струпване на сили за внезапен удар по ледерийския лагер. Нямаше ги дори жилещите залпове от стрели, да западат със съськ в тъмното.

Той мислеше, че разбира причината за тази колебливост на Червената маска. Ледерийските магове. Съгледвачите му бяха видели с очите си смъртоносната магия, готова да посрещне атаката на оулите. Донесли бяха за изпепелена земя, за камъни, цепещи се в убийствения зной, и тези разкази се разпространяваха бързо, забиваха в армията шипа на страха. Проблемът беше прост. Тук, на това място, Червената маска нямаше отговор на тази магия. И Ток вече вярваше, че Червената маска скоро ще подаде сигнал за оттегляне, колкото и оскърбително да беше. Без проливане на кръв, без битка, но все пак поражение.

Конят му, без да го кара, направи още една стъпка, навел глава, за да може да поскубва от тревата. Ако това продължеше дълго, червата му щяха да се стегнат на възли.

„Водим те на заколение без никакво колебание. И да, някои от вас го харесват, копнеят за онази суматоха, за миризмата на кръв и насилието. И ние споделяме с вас, скъпо ми конче, странното си безумие. Но кой ни съди за това престъпление срещу теб и твоята порода? Никой.“

„Освен ако вие, конете, си нямате бог.“

Замисли се дали няма поезия в това. „Но стиховете, които ни напомнят за най-грозните ни черти, никога не са популярни, нали? Най се харесват монотонните лъжи за герои и велики подвизи. Измамната утеша в песента за нечия чужда храброст и увереност. Та да можем да се къпем в праведния им блъсък и така да се чувстваме извисени на свой ред.“

„Да, ще остана с тези лъжи. Защо не? Всички го правят.“

„А на тези, които не го правят, им казват, че много мислят. Ха, ето ти една достатъчно страховита атака, която да сплаши всяка готова на риск душа. Виж ме как треперя.“

Конят му чу тихо цвилене някъде отлясно и какъвто и език да споделяха животните, звукът явно означаваше повик, защото вдигна глава и бавно тръгна натам.

И Ток видя пред себе си пълтна редица конни воини, с вдигнати пики.

Пред редицата беше младият ренфаяр, Масарч.

— Какво е това, Масарч? Конна атака в тъмното?

Младият воин сви рамене.

— Подготвяхме се три пъти тази нощ, мезла.

Ток се усмихна на себе си. Беше подхвърлил това презрително обръщение в изблик на самонасмешка преди няколко дни и вече се бе превърнало в почетно. Което, признаваше си той, допадаше на чувството му за ирония. Доближи коня и попита тихо:

— Имаш ли представа какво прави Червената маска, Масарч?

Намръщен поглед и ново свиване на рамене.

— Е — настоя Ток, — това ли е главното съсредоточение на сили? Не? Къде тогава?

— На северозапад, мисля.

— Значи вашето ще бъде заблуждаваща атака?

— Изsvири ли рогът, мезла, ще яздим за кръв.

Ток се извърна и погледна назад към рида. Ледериите щяха да усетят барабанния тътен на копитата и след това щяха да видят силуетите, щом оулите излезеха на билото. А и бяха изкопали трапове — все едно вече чуваше пукота от трошащи се кокали на конски крака и жално цвилене.

— Масарч, не можете да атакувате онези постове...

— Виждаме ги достатъчно добре, за да ги заобиколим...

— Докато конете не почнат да се блъскат.

В първия миг Ток си помисли, че чува вълчи вой, но после внезапният зов се изравни — беше рогът родара на Червената маска.

Масарч вдигна пиката си.

— Препускаш ли с нас, мезла?

„Без седло?“

— Не.

— Дръпни се тогава настрани! Бързо!

Ток срита коня си и докато препускаше пред редицата, видя оулите да приготвят оръжията си над обзетите от трескаво нетърпение коне. Дъхът им излизаше на бели валма в студения въздух. Някъде откъм далечната страна на ледерийския лагер закънтяха оръжия.

Прецени, че Масарч е повел със себе си около седемстотин оулски конници. Срита коня в галоп и успя да се махне от пътя им точно когато те се понесоха напред.

— Това е лудост!

Обърна коня, съмъкна лъка от рамото си и намота юздите около лявата си китка. Затъкна единия край на лъка в мокасината — между палеца и следващия пръст — натисна с цялата си тежест и изпъна тетивата. Ловко хвана юздите с другата си ръка и ги върза, за да не ги изтърве и да се оплетат в предните крака на коня.

Докато животното препускаше в тръс в прахта на конната атака, Ток Анастер издърпа от колчана на бедрото си пъrvата стрела с каменен връх. „Какво правя, в името на Гуглата?“

„Подготвям се да прикривам отстъплението, което знам, че ще последва? Да бе! Едноок стрелец...“

С натиск на бедрата и легко изместване на тежестта подкара коня към билото — воините оули тъкмо излизаха на него и едва сега занадаваха бойните си викове. Някъде в далечината се разнесе лаят на псета, сля се с усиливащата се суматоха от грохот на желязо и крясъци.

Червената маска най-сетне беше ударил и хаосът вече царстваше в ношта.

Конницата, излязла на билото, се изсипа надолу по другия склон и се скри от погледа му.

Ток подкара коня си напред и опъна лъка. Нямаше стремена, на които да се изправи, докато стреля, поради което цялото това упражнение изглеждаше нелепо. Няколко мига преди да стигне билото чу сблъсъка далече напред — виковете, пронизителните писъци на ранени коне, а под всичко това — тътена на копитата.

Въпреки мрака и пушилката успя да види, че повечето пиконосци са възвили покрай предните заграждения и нахлуват в самия лагер. Видя от окопите да излизат войници, много ранени, някои

— просто замаяни. По-младите воини оул препускаха сред тях, сечаха с ятаганите в гротескна касапница.

Някъде отдясно блесна мълния — кипнала вълна от магия — и Ток видя, че оулската конница започва да се оттегля, отдръпваше се като нокти на звяр от плътта.

— Не! — изрева той и препусна с все сила към тях. — Стойте сред врага! Върнете се! В атака, проклети глупци! В атака!

Но макар и да можеха да го чуят, те бяха видели магията, грохота, надигащ се на кипнала вълна от страховита мощ. И страх стегна сърцата им. Страх ги обзе и побягнаха...

Ток все пак продължи да препуска напред, озова се между насипите. Проснати тела, ритащи по земята коне от всички страни, с изпънати уши и оголени зъби. Трупове запълваха рововете.

Първите оттеглящи се ouли препускаха покрай него, без да го виждат, с изопнати от ужас лица.

Изригна втора вълна от магия, този път отляво, и той загледа как връхлетя и удари първата редица конни воини от тази страна. Взрив от плът и гейзери кръв. Магията се извиси, забавена сякаш в натиска си срещу стотиците бойци на пътя си. Писъци. Ток се смрази. Стотици измряха, преди магията да се изчерпа, и сред прахта вече се вихреще бяла пепел — всичко, което бе останало от хора и коне по целия западен фланг.

Ездачи се изливаха на порой покрай Ток редом със самотни коне, понесени от вихъра на паниката. Прах жилеше единственото му око, прах запълзя в гърлото му, сенки се гърчеха около него в своята лична война на светлина и мрак, а магиите изригваха, търкаляха се напред и гаснеха сред облаци пепел.

А след това Ток се озова сам, все още със заредена стрела, сред опустялата земя от сам загражденията. Загледан как нова вълна от магия се излива встриани от него, подгонила бягащите ouли.

И преди да е успял да помисли каквото и да било, се усети, че препуска с все сила зад тази смъртоносна вълна, сред нажежения въздух в дирята на магията — и там, на шестдесет крачки от себе си, сред множеството настъпващи войници, видя мага. Беше стиснал юмруци и сила изригваше от тях в поредната унищожителна вълна, надигнала се, за да го посрещне.

С едно око или не, виждаше ясно проклетия маг.

Невъзможен изстрел, както подскачаше на гърба на коня. Животното вдигна рязко глава, изведнъж усетило смъртната опасност.

Прошарена от сребристи жилки, силата напираше точно към тях.

Ток — вече препускаше в галоп, обезумял като всеки друг глупец в тази нощ — видя вляво от себе си дълъг изкоп — вероятно лагерните нужници — и подкара животното право натам, а магията се сбираше по пътя си и връхлиташе право към него, отдясно.

Конят видя изкопа, прецени бързо ширината му, след това се изпъна, миг преди да събере сили за скока.

Ток усети как животното под него се вдигна, понесе се във въздуха — и в този единствен миг всичко бе неподвижно, всичко плавно, и в този единствен миг Ток се извърна, притиснал колене в раменете на коня, изпъна лъка, прицели се — проклинаше този плосък, едноок свят, който му беше останал — и пусна стрелата с каменния връх.

Конят се приземи и Ток се люшна напред, с лъка в дясната ръка и с лявата вкопчен отчаяно в мускулестия врат — а зад тях и вдясно зноят на вълната напираше все по-близо, по-близо...

Конят изцвили, понесе се напред. Ток се задържа.

И усети лъха на хладния въздух зад себе си. Рискува да погледне през рамо.

Магията беше замряла. Зад нея, в първата редица на настъпващите — вече спрели и струпани на място — ледерийски бойци нечие тяло се съмкваше на колене. Тяло без глава; врат, от който бълваше не кръв, а нещо като дим...

Взрив? Взрив ли беше имало — глух тътен, разтърсил въздуха — да, май това беше чул...

Овладя коня, хвана вързаните за лявата си китка юзди и подкара уплашеното животно назад към възвишението.

Въздухът vonеше на опечено месо. Нови мълнии огряха нощта. Псета ръмжаха. Войници умираха. А от конницата на Масарч, щеше по-късно да разбере Ток, половината нямаше да видят зората.

Високо горе публиката от немигащи звезди беше видяла достатъчно. И небето избледня, изцедено сякаш от всичката кръв, изцедено от сетната капка живот.

Немилостивото слънце изгря в утринното небе и освети гъстата лята пепел от изгорени човешки тела, коне и псета. И касапницата от току-що завършилото сражение. Бrol Хандар вървеше почти изтръпнал покрай източния край на опустошения лагер. Стигна до Атри-Преда и свитата й и спря.

Тя беше слязла от коня си. Беше коленичила до един труп от сам насиите, където някой явно обезумял оул бе решил да нападне. Бrol се зачуди колко ли от тях са загинали тук от ледерийската магия. Всички до един навярно. Стотици със сигурност, може би хиляди — нямаше как да се разбере при тези последици, нали? Шепа ситна пепел за цял един човек. Две шепи — за кон. Половин — за псе. Толкова.

Приближи се и спря срещу Биват и трупа — обезглавен, както се оказа.

Тя вдигна очи и може би заради ярката слънчева светлина или от полепналата прах — но лицето ѝ беше по-бледо от всякога.

Бrol огледа безглавото тяло. Един от маговете.

— Знаете ли кой би могъл да е направил това, Надзорник? — попита дрезгаво Биват.

Той поклати глава.

— Може би магията му се е върнала към него, изтървана от контрол...

— Не — прекъсна го тя. — Беше стрела. От самoten стрелец, дръзнал да надбяга... да се вреже между... Надзорник, стрелец, който язди без седло, пуска стрелата си, докато конят му прескача изкоп...

Взираше се в него невярващо и сякаш го предизвикваше да направи нещо друго, вместо само да клати глава. На него също му бе омръзнато от това. Беше загубил воини през изтеклата нощ. Псета, върхлитачи от високите треви. Псета... и две Кечра — две, съществата бяха само две, нали? Същите, които беше видял и преди. Само едното с онези мечове на ръцете.

Мечове, които бяха поsekли неговия К'риснан на две, единият замахнал от едната страна, другият — от противоположната. Не че остриетата се бяха срещнали. Лявото беше ударило по-високо, горе от рамото до малко под гръденя кош. Десният меч се беше врязал в ребрата, през корема, излязъл беше под бедрото и го беше отнесъл. Тъй че, по-точно, не на две. На три.

Другият Кечра беше използвал само ноктите и челюстите си, но не по-малко убийствено — всъщност според Брол той беше още по-свирип от по-едрия си родственик, жестокостта явно му носеше повече наслада. Другият се биеше с небрежно изящество. По-дребният, без мечовете, кормеше и късаше крайници, и ги разхвърляше във всички посоки.

Но тези зверове не бяха безсмъртни. Можеше да им се пуска кръв. Да им се нанасят рани. И достатъчно копия и мечове бяха успели да се врежат в дебелите им кожи и да ги прогонят.

Брол Хандар примига към Атри-Преда.

— Добър изстрел значи.

Гняв изкриви лицето ѝ.

— Той беше свързан с друг от маговете ми и двамата извличаха сила заедно. Бяха изтощени... всичките тези прегради. — Изплю се на земята. — Другият, Надзорник... неговата глава също избухна. Също като на този тук. Изгубих двама магове от една проклета стрела. — Тя се изправи чевръсто. — Кой беше онзи стрелец? Кой?

Брол не отвърна.

— Накарате своя К'риснан да...

— Не мога. Той е мъртъв.

Това я накара да замълчи. За миг.

— Надзорник, ние ги смазахме. Разбирайте ли? Умряха хиляди срещу едва няколкостотин от нашите.

— Аз загубих осемдесет и двама воини Тайст Едур.

Остана доволен, като я видя как потръпна, от колебанието в твърдия ѝ поглед.

— Стрела. Самотен ездач. Но оул — свидетелите се кълнат в това. Убиец на магове.

„Единственият трън от тази дива езда в нощта. Разбирам, да. Но не мога да ти помогна.“ Брол Хандар обърна гръб и закрачи. Десет, петнадесет крачки по тази обгорена, напукана, покрита с пепел земя.

Магията беше изяла тревите. Магията беше изяла пръстта и самия неин живот. Сънцето, чийто блясък беше изяден, преди да е успяло да се издигне този ден, гледаше отгоре еднооко. Оскърбено от своя съперник.

„Да. Оскърбено.“

17.

*Когато тръгна за да търся
светът извиква
и се обръща настани
вървежът е посягане
но се върти светът
в надменната си сдържаност
изтръпнал и ужилен
от допира невинен
това е търсенето
светът притиснат в ъгъла
отвръща ти със злоба
не иска да го видиш,
разбирането не понася
да искаш значи да се провалиши
и да умреш безгласно
самотни винаги са тези стъпки
издават те какво е
да бъдеш сам
и викат към света
и се обръщат настани
докато в търсенето свое
той те открива.*

Търсене
Гаулаг от Извора

Бийк можеше много лесно да говори за мистерия и да изпише на лицето си маска на радостна възхита. Но истината беше, че мистерията го плашеше. Можеше да надушва магията, да, можеше да долавя поетичната ѝ музика, тъй подредена и красноречива, но зноят ѝ

можеше да изгори един смъртен чак до сърцевината. Хич го нямаше с храбростта. О, виждаше я много добре сред другите войници — виждаше я във всяка подробност у капитан Фарадан Сорт, докато седеше на коня си до него — но знаеше, че самият той изобщо не е храбър.

Страхлив и глупав бяха две думи, които вървяха заедно, вярващо Бийк, и и двете важаха за него. Надушването на магия беше начин да я избягва, да бяга от нея, а колкото до всички онези свещи в него, е, най-щастлив биваше, докато нямаше нищо, което би могло да накара пламъците им да затреперят, да загорят по-ярко, да лумнат в пожар. Предполагаше, че това е поредното му глупаво решение — това да стане войник, но вече нищо не можеше да направи по въпроса.

По време на марша през онази пустиня, в онова място, наречено Седемте града (макар да беше видял само два града, беше сигурен, че някъде там има още пет), Бийк беше слушал оплакванията на всички други войници. За... ами за всичко. Боевете. Липсата на боеве. Дневната горещина, нощния студ, проклетите койоти, чийто вой в тъмното звучи толкова близо, че си мислиш, че стоят до тебе, с уста до ухото ти. Хапещите насекоми, скорпионите, паяците и змиите, и всичко, което иска да те убие. Да, намираха много причини за оплакване. Онзи ужасен град Ю'Гатан и богинята, която беше отворила едно око в онази нощ и бе отмъкнала злия бунтовник Леоман. А после, когато всичко изглеждаше изгубено, онова момиче — Синн — бе показало своята свещ. Ослепително ярка, толкова чиста, че Бийк се беше присвил от ужас. За всичко това също се бяха оплаквали. Синн трябваше да потуши онази огнена стихия. Адюнктата трябваше да изчака още няколко дни, защото нямаше начин онези морски пехотинци да са умрели толкова лесно.

А какво да кажем за Бийк? Беше ли ги усетил той? Е, може би. Онзи маг, Ботъл, оня с животинчетата. Бийк може би ги беше надушил, още живи под всичките пепелища. Но пък той беше страхливец, нали? Да иде, да речем, при адюнктата или при капитан Кайндли и да им каже — не, твърде много беше. Кайндли беше като баща му, не обичаше да слуша, когато е нещо, което не държи да чуе. А колкото до адюнктата — ами, дори собствените й войници не бяха сигурни в нея.

Беше слушал с всички останали речта й, след като бяха напуснали град Малаз (ужасна нощ беше и той толкова се радваше, че

се оказа далече от всичко, на един от транспортните), и помнеше как им бе говорила, че оттук насетне ще продължат сами. И ще правят неща, за които никой друг изобщо не знае. „Незасвидетелствани“, беше казала. Сякаш това беше важно. Такива приказки обикновено объркваха Бийк, но не и този път. Знаеше, че целият му живот беше *незасвидетелстван*. Тъй че с думите си тя бе направила всички останали войници също като него, точно като Бийк, и това за него бе един неочекван дар от тази толкова студена, студена жена. Колкото и страхлив и глупав да беше, в онази нощ тя го спечели. Нещо, за което едва ли бе мислила, но за него означаваше много.

Все едно, сърцето му вече бе забавило дивия си бяг и той вдигна глава и погледна капитана. Тя седеше на коня си в дълбоката сянка, неподвижна също като него, и все пак за миг му се стори, че долови от нея звук — грохота на вълни срещу бряг, писъците на войници в битка, мечове и клане, пики, пронизващи като лед гореща плът, и вълните — а после всичко това загълхна.

Трябваше да е усетила вниманието му, защото попита тихо:

— Отдалечиха ли се достатъчно, Бийк?

— Да.

— Без изобщо да ни подушат?

— Изобщо, капитане. Скрих ни със сивата и синята. Лесно беше. Техният маг... тя коленичи пред Крепостите. Нищо не знае за сивите и сините лабиринти.

— Ледериите уж трябваше да се присъединят към нас — измърмори Фарадан Сорт. — Но вместо това яздят с Тайст Едур и вършат тяхната работа.

— Всичко е объркано, да. Особено тук, около нас.

— И това е проблемът — отвърна тя, подръпна юздите и смуши коня си изпод тежките клони, където се бяха скрили — на петнайсет крачки от пътеката, — докато бойната група отминаваше в далечината.

— Ние сме много пред другите отделения. Или Хелиан, или Ърб са си изгубили ума — ако не и двамата.

Бийк я последва на коня си, кротка дореста кобила, беше я нарекъл Лили.

— Като нажежен ръжен, капитане, който рови до дъното на пещта. Направиш ли това и ръката ти ще изгори, нали?

— Ръката, да. Кенеб. Ние с теб. Всички други отделения.

— Мм, вашата ръка имах предвид.

— Уча се да различавам тези моменти — каза тя и го погледна накриво.

— Какви моменти?

— Когато се самоубеждаваш колко си глупав.

— О. — „Онези моменти.“ — Никога не съм бил толкова верен, капитане. Никога.

Тя го изгледа странно, но си замълча.

Излязоха на пътеката и обърнаха конете на изток.

— Те са някъде там, напред — каза капитанът. — Създават куп неприятности.

Бийк кимна. Следяха двете отделения вече от две нощи. Беше си истинска пътека от трупове. Задействани засади, мъртви ледерии и Тайст Едур, телата извлечени встрани от пътя, съблечени и толкова голи, че Бийк трябваше да извръща очи, за да не се промъкнат зли мисли в ума му. Всички онези места, които майка му толкова обичаше да докосва в онази нощ — не, зла мисъл беше това, зли спомени, от онова зло, което можеше да го накара да се обеси, както бе направил брат му.

— Трябва да ги намерим, Бийк.

Той кимна отново.

— Трябва да ги озаптим. Тази нощ, как мислиш?

— Балгрид е, капитане. И другият, Боул — той много бързо е научил магията. Балгрид има от бялата свещ, виждате ли, а на тази земя не е имало много бяла свещ от дълго време. Той извлича миризмата от всички тела, които оставят, и това зацепва нещата — ушите, дето ги режат, пръстите и разни други неща, дето връзват на коланите си. Затова вървим от засада на засада, нали? Вместо право към тях.

Тя го изгледа много продължително, с любопитство.

— Добре, но ние сме на проклетите коне, нали?

— Те също вече, капитане.

— Сигурен ли си?

— Така мисля. От снощи. Крепостите. Има една за зверове. И ако ледериите го открият, могат да тръгнат по тази диря и да ги намерят много бързо.

— Дъх на Гуглата, Бийк. А нас?

— Нас също. Разбира се, наоколо има много хора на коне, с лоши стремена или не. Но ако се доближат, дори сивата и синята свещи няма да свършат работа.

— Най-много да се наложи да покажеш още няколко тогава.

Ах, как не му харесваше тази идея.

— Надявам се да не се наложи. Много се надявам.

— Тогава да тръгваме, Бийк.

„Не ме изгаряй до дъно, капитане. Моля те. Няма да е хубаво, за никого. Още чувам писъците им. Винаги има писъци и аз започвам пръв. Моите писъци най-много ме плашат, капитане. Плашат ме до оглупяване, да.“

— Жалко, че Мейсан Джилани не е с нас — каза Скант, докато скубеше туфи мъх да изтрие кръвта по ръцете си.

Хелиан примига към глупака. Какво дрънкаше пък сега?

— Слушай, сержант — повтори Балгрид.

Винаги го казваше това, тъй че тя беше престанала да го слуша. Беше като пикаене в огъня, както можеха да го правят мъжете, докато жените не можеха. Просто изсъска, изведнъж стане тъмно и после онази ужасна миризма. „Слушай, сержант“ и — сccc. Престана да го слуша.

— Длъжна си — настоя Балгрид и я сръга с пръст. — Сержант?

Тя погледна ядосано въпросния пръст.

— Искаш ли да си отрежа лявата буза, войник? Пипнеш ли ме още веднъж, ще съжаляваш, казвам ти.

— Някой ни следи.

Хелиан се намръщи.

— От колко време?

— От две, може би от три нощи вече — отвърна Балгрид.

— И реши да ми го кажеш чак *сега*? Всичките ми войници са идиоти. Как ни следят? Двамата с Боул казахте, че сте го покрили, че нещо сте покрили поне. Какво сте покрили? Тъй де, опикали сте цялата диря или нещо такова. — Изгледа го ядосано. — Сccc.

— Какво? Не. Слушай...

Пак се почна. Тя се изправи, взе да залита по меката глинеста земя. Където човек можеше да падне на всяка стъпка, ако не внимава.

— Някой... ти, ефрейтор, издърпай ония трупове настрана.

— Да, сержант.

— Веднага, сержант.

— А вие двамата. Мейби. Лутс...

— Лютс.

— Помогнете на ефрейтора. Голяма каша забъркахте, като ги убихте тия.

И си беше чистата истина, нали? Каша от най-гадните. Стрелите на арбалетите можеха да правят с главите на тия едури същото, каквото и на нормални хора. Като чували с камъни по нанадолнището, ѝзж-ък, и падат от конете. После две „острилки“, една в челото на ледерийската колона, друга — в опашката. Бум, бум, и сумракът стане само на писъци и мятаци се човешки крайници или конски, човек не може да разбере какво.

Проклетият ледерий се беше оправил малко прекалено бързо за вкуса й. Адски бързо за вкуса на Хано най-вече, щото Хано падна с половин череп останал след едно от най-гадните посичания с меч, каквото беше виждала изобщо. Изкара войника от равновесие обаче, заради тъпите им стремена, тъй че не беше трудно за Ърб да се пресегне с едната си великанска ръка, да го награби за колана или не знам за какво и да го вдигне тоя тъпак от коня. Хвърли го долу с такава сила, че въздухът му излезе от двета края. При което Ърб заби стоманения си юмрук толкова здраво в лицето под шлема, че чак кокалчетата на пръстите го заболяха, като ги натресе в черепа — ниско, точно над прешлените или както им викат там. Зъби, парчета кокал и месо се пръснаха на всички страни.

Първата загуба в отделенията. И само защото Хано скочи много бързо, мислеше си, че ледериецът още е объркан и безпомощен. Но не, тия войници бяха ветерани. Окопитили се бяха адски бързо.

Солтлик беше посечен лошо, макар че Балгрид се бе потрудил над него и вече нито кървеше, нито беше в безсъзнание. А пък на ефрейтор Рийм му отсякоха два пръста на лявата ръка — лоша блокада с щита. Горкият Ърб не се оправяше много добре като сержант.

Хелиан се обърна много внимателно и видя Ърб да седи на един прогнил дънер. Изглеждаше нещастен. Тя удари здрава гълътка ром и закрачи към него.

— Ърб, вече и двамата сме сержанти, нали? Дай да намерим някои храсти и да се сврем. Навита съм за малко потене и пъшкане с някой, пък и като сме с еднакъв ранг и всичко, ясно е, че никой тута няма да се оплаква.

Той примига и я погледна, опулен като бухал.

— К'във ти е проблемът, Ърб? Не съм толкоз грозна като тебе, нали?

— Ърб не е грозен — обади се с недоверчив смях Рийм. — Мейсан си губеше ума покрай него! Може би затова се остави да я прехвърлят в отделението на Балм.

Хелиан изпърхтя.

— Млъквай, Рийм. Ти си капрал. Това тута е сержантска работа.

— Искаш да се въргаляш с Ърб, сержант. Няма нищо общо с това, че сте сержанти, и има всичко общо с това, че Ърб прилича на проклет от боговете бог и че ти си толкова пияна, че си зажадняла за потене и пъшкане.

— Пак не е твоя работа.

— Може и да не е, но ние тута ще слушаме. Както каза Скант, ако Мейсан беше тута, всички можехме да ги сънуваме ония сънища и сигурно даже да опитаме, като се надяваме тя като е толкова отчаяна, дето не стига доникъде с Ърб, току-виж вземе да...

— Откога стана толкова хлевоуст, Рийм? — изръмжа Балгрид. — По-добър беше, докато мълчеше загадъчно. Сега загуби два пръста и какво става?

— Млъквай, всички! — ревна Хелиан. — Искате да дойде още някой патрул и да не сте готови навреме ли? Хайде всички, без Ърб тута, провери снаряжението, събирай трофеите и каквото е там, и ако искате да слушате, просто не издавайте прекалено много стонове. От завист и разни такива.

— Няма да стенем от завист, Хелиан. По-скоро...

— Мълчалив и загадъчен, проклет да си, Рийм!

— Приказва ми се, Балгрид, и не можеш да ме спреш...

— Само че мога и изобщо няма да ти хареса.

— Проклет некромант.

— Просто от другата страна на Денъл, Рийм, непрекъснато ти го казвам. Денъл дава, Качулатия взима.

Хелиан се приближи до Ърб, който я погледна с ужас.

— Отпусни — каза му тя. — Нищо няма да режа. Нищо от теб поне. Но ако бъда отхвърлена жестоко тука...

— Ей там има хубав мъх — подхвърли Скант, стана и се отдалечи, като посочи с ръка.

Хелиан се пресегна и дръпна Ърб да го вдигне.

Балгрид изведнъж се озова до него.

— Слушай, сержант...

Тя задърпа Ърб покрай мага.

— Не, сержант! Ония, дето вървят по дирята ни — мисля, че са ни намерили!

Всички моментално извадиха оръжията си и се пръснаха на защитни позиции — груб кръг с лице навън, с Хелиан и Ърб в средата.

— Балгрид — изсъска тя. — Можеше да...

Конски копита, тежкият дъх на животни, после един глас извика ниско, на малазански:

— Капитан Фарадан Сорт и Бийк. Идваме, тъй че си приберете проклетите „острилки“.

— О, просто страхотно — въздъхна Хелиан. — Свободно, всички. Това е оная ужасна капитанка.

Морска пехота, моля ви се. Никак не му харесаха на Бийк, като ги видя. Зли, гладни, навъсени, след като капитанът ги беше намерила. А и един умрял имаше също така.

Фарадан Сорт подкара коня си между тях и слезе. Бийк остана засега където си беше, недалече от двамата войници, които чак сега заприбраха мечовете си. Виждаше ясно некроманта, с призрачно бялатаaura около него. Смъртта тук беше навсякъде, стаеният въздух бе натежал от последния дъх на умиращите и той го усещаше като юмрук в гърдите си.

Винаги беше така, когато умираха хора. Изобщо не трябваше да става войник.

— Хелиан, Ърб. Трябва да поговорим. Насаме. — Гласът на капитана беше хладен и твърд. — Бийк?

— Капитане?

— Ела с нас.

О, не. Но все пак подкара напред, а след това се смъкна от седлото. Твърде много внимание към него изведнъж, от всички страни. Наведе глава и застана до капитана.

Малката група се отправи към гората.

— Нищо лошо не сме направили — почна сержант Хелиан, след като се отдалечиха на двайсетина крачки от другите. Олюляваше се напред-назад като плоскоглава змия, готова всеки миг да бълвне отровата си.

— Трябваше да напредвате отмерено и да не се отдалечавате прекалено от другите отделения. Много скоро, сержант, ще започнем да срещаме патрули не от двайсет, а от по двеста души. След това — от по две хиляди.

— Т'ва не е проблем — отвърна Хелиан с акцент, какъвто Бийк не беше чувал досега. — Проблемът, капитане, е, че ледериите не се бият с тия едури...

— Опитахте ли се да установите контакт с тези ледерии?

— Пробвахме — намеси се Ърб. — Но се оплеска. — Поклати глава. — Никакъв знак няма, че тези хора искат да се освободят, капитане.

— Точно както каза Ърб — добави Хелиан и закима енергично.

Капитанът извърна очи.

— Другите отделения казаха същото.

— Може пък да ги убедим, знам ли — измърмори Ърб.

Хелиан се подпра на едно дърво.

— Според мен, капитане, две неща можем да направим, и само две. Можем да се върнем на брега. Строим десет хиляди сала и драпаме колкото може по-бързо. Или продължаваме напред. Бързо и много зло. И ако ни дойдат две хиляди наведнъж, бягаме и се крием, както сме тренирали. Бързо и много зло, капитане, или дълго драпане.

— Има само едно нещо по-лошо от това да спориш с пиян — каза Фарадан Сорт. — И то е да спориш с пиян, който е прав.

Хелиан се ухили широко.

Пияна ли беше? Пияна беше. Пиян сержант, само че както каза току-що капитанът, не и глупава.

Фарадан Сорт продължи:

— Имате ли достатъчно коне за отделенията ви?

— Да, капитане — отвърна Ърб. — Повече от достатъчно.

— Все пак искам да позабавите, поне за няколко дни. Смятам да се свържа с другите отделения и да ги накарам да започнат да правят същото като вас, но това ще отнеме известно време...

— Капитане — прекъсна я Ърб. — Имам чувството, че те вече се учат. Тук вече има повече патрули и стават по-големи и много по-предпазливи. Очакваме да се натъкнем на засада всеки момент и това ни притеснява. Следващия път, когато тръгнете да ни търсите, може да намерите купчина трупове. Малазански трупове. Нямаме муниции за целия път — никой няма толкова, — тъй че ще започне да става все по-трудно.

— Зная, сержант. В тази битка сте загубили един, нали?

— Хано.

— Стана непредпазлив — добави Хелиан.

Ърб се намръщи, после кимна.

— Да, вярно е.

— Е, да се надяваме, че един тежък урок е достатъчен — каза капитанът.

— Приемете, че е така — потвърди Ърб.

Фарадан Сорт се обърна към Бийк.

— Кажи им за Крепостите, Бийк.

Той трепна, после въздъхна и заговори:

— Ледерийските магове... те биха могли да ни откриват по конете. По миризмата им имам предвид.

— Балгрид прикрива дирите ни — каза Ърб. — Искаш да кажеш, че няма да свърши работа?

— Може би — отвърна Бийк. — Некромантиката е нещо, което не могат да схванат. Не и ледериите. Нито Тайст Едур. Но има Крепост на зверовете, виждате ли.

Хелиан извади шише, отпи гълтка и рече:

— Трябва да го знаем със сигурност. Следващия път, Ърб, ни доведи един от тия ледерийски магове. Задаваме някои въпроси и между писъците получаваме отговори.

Бийк потръпна. Не само пияна, но и кръвожадна при това.

— Внимавайте — каза капитанът. — Всичко това много бързо може да загорчи.

— Всичко знаем за внимаването, сър — отвърна с тънка усмивка Хелиан.

Фарадан Сорт я изгледа така, както гледаше самия Бийк понякога, след което заяви:

— Приключихме. Позабавете и си отваряйте очите за малки патрули — може да са стръв. — Поколеба се за миг, след което добави:

— Това играем вече. Разбрано?

— Без салове?

— Без салове, Хелиан.

— Добре. Ако не видя никога вече море, ще умра щастлива.

Не лъжеше, помисли си Бийк. Да умре щастлива. Имаше го това у нея.

— Връщайте се при отделенията си — каза капитанът. — Успокойте изнервените си войници.

— Не е миризмата — каза Бийк.

Другите се обърнаха питащи към него.

— В смисъл, не това ги изнервя — обясни Бийк. — Миризмата на смърт — всичко това те си го носят със себе си, нали? Тъй че вече са свикнали с нея. Нервни са само защото много дълго седят. На едно място. Това е всичко.

— Тогава да не губим повече време — каза Фарадан Сорт.

Добра идея. Затова беше капитан в края на краищата. Толкова умна, че начинът ѝ на мислене си оставаше загадка за него — но това беше загадка, която го правеше щастлив. Може би единствената.

Залегнаха в края на гората. Краят, да — твърде много проклети краища. Нататък имаше парчета орна земя и синори. Виждаха се две малки ферми, през затворените с кепенци прозорчета не прозираше светлина. С болезнено разтуптяно сърце, Фидлър се надигна да види колко са се справили. От разпръснатите в сумрака от двете страни на сержанта бойци — хор от хрипливи вдишвания. Всички бяха тук. Благодарение на Коураб и невероятния късмет на пустинния воин.

Засадата беше хитра, призна той. Трябваше да ги свали до един. Вместо това, на половин левга назад, в малка тревиста поляна имаше труп на сърна — сърна, която Коураб нехайно беше затичал да улови — с около двайсет стрели в нея. Атаката на тежките на Геслер прекърши фланга на засадата...

А след това бе закипяла магията, нещо грубо и страховито, погълщаше дърветата като киселина. Сиви езици хаотичен огън, набъбваше като вълна. Понесе се напред и погълна Сандс — писъкът му бе милостиво кратък. Фидлър, няма и на десет крачки от мястото, където изчезна Сандс, видя ледерийския маг, който сякаш също крещеше от своя болка, докато вълната се понасяше напред, изрева, извъртя арбалета и усети ритника му в рамото си щом пусна тежката стрела.

Трошачът удари дънер точно над и зад главата на мага. Експлозията покоси близките дървета и направи на кайма двайсетина ледерийски войници. Магията спря. Малазанците бързо се изтеглиха и побягнаха...

Фидлър усети движение вляво и миг след това Геслер се надигна с усилие.

— Гуглата ни е проклел всички, Фид. Свършва ни гората... Как е Кътъл?

— Стрелата е дълбоко — отвърна Фидлър. — Но не кърви много. Можем да я измъкнем.

— Мислиш ли, че ни преследват?

Фидлър поклати глава. Представа нямаше. Ако бяха останали достатъчно. Обърна се и изсъска:

— Ботъл, тука.

Младият маг пропълзя към тях.

— Можеш ли да опипаш назад? Да разбереш дали са след нас?

— Вече го направих, сержант. Използвах всяка проклета твар зад нас.

— И? — попита нетърпеливо Геслер.

— Оная „проклетия“ ги оправи повечето, сержант. Но шумът привлече други. Поне десетина Тайст Едур и няколкостотин ледерии. Дали ни преследват? Да, но все още са далече назад — учат се на предпазливост, предполагам.

— Губим тъмното — каза Геслер. — Трябва да се скрием някъде, Фид — само че онова май няма да свърши работа този път, нали? Те няма да се спрат.

— Можем ли да ги заблудим? — обърна се Фидлър към Ботъл.

— Доста съм уморен, сержант...

— Остави. Направи достатъчно. Какво мислиш, Геслер? Време ли е да стане мръсно?

— И да си изгърмим малкото проклетии?

— Не виждам голям избор, честно казано. Разбира се, аз винаги си държа една резерва. Същото важи за Кътъл.

Геслер кимна.

— Нашите си ги разпределихме. Толкова по-добре, както изхвърча Сандс. Все пак той имаше муниции по себе си, а не гръмнаха...

— О, гръмнали са, и още как — каза Фидлър. — Само че не в този свят. Прав ли съм, Ботъл? Оная магия беше като счупена порта, като ония, дето сдъвкат всеки, който мине през тях.

— Духове долни, Фид, надушил си я адски вярно. Тая магия почна като едно, после стана друго — а магът губеше контрол още преди да го гръмнеш.

Фидлър кимна. Това го беше видял. Или поне си мислеше така.

— Е, Ботъл, какво означава това?

Младият маг поклати глава.

— Нещата се изпълзват от ръцете... някъде. Имаше от старото, примитивна магия, отначало. Не толкова древна като онова с обвързването на духове. Но примитивна все пак. А после нещо хаотично я спипа за гърлото и...

Недалече от тях Корик се превъртя на гръб. Уморен беше до костите. Ботъл и сержантите да си мърморят там, знаеше, че до гуша са затънали в прашните лайна на Гуглата.

— Ей, Корик.

— Какво има, Смайлс?

— За малко не изгуби там, знаеш ли.

— Тъй ли?

— Ония четиримата като ти скочиха наведнъж, голяма джига му отпра, полукръвен. — Тя се изсмя, тихо и никак доста злобно. — И ако не бях дошла да натикам ножа в окото на оня — оня, дето ти влезе под гарда и беше готов да ти порне една усмивка на корема — ами, щеше да изстиваш много бързо в момента.

— А другите трима? — попита Корик, ухилен в тъмното. — Бас слагам, изобщо не знаеше, че съм толкова бърз, нали?

— Нещо ми подсказва, че и ти не го знаеше.

Замълча си, защото беше права. Беше изпаднал в някакъв бяс, но окото и ръката му си останаха хладни, точни. През цялото време беше все едно просто наблюдава, всяко движение, всеки блок, всяко изместване в стойката и извиване, всяко посичане на тежкия му меч. Наблюдаваше, да, но дълбоко влюбен в онзи миг, във всеки миг. Нещо подобно бе изпитал при стената от щитове на пристанището онази нощ в град Малаз. Но онова, което бе започнало като смътна еуфория, вече се превръщаше в чисто прозрение. „Харесва ми да убивам. Богове подземни. Наистина ми харесва и колкото повече ми харесва, толкова по-добър ставам.“ Никога не се беше чувстввал по-жив, никога по-съвършено жив.

— Нямам търпение да те видя отново да танцуваши — измърмори Смайлс.

Корик примига в тъмното, после извърна лице към нея. Възбудена ли беше? Да не би да я беше целунал неволно между мускулестите крака? Защото беше убила добре? „Наистина ли танцувах онази джига, Смайлс?“

— Колкото повече те опознавам, по-плашеща ставаш.

Тя изсумтя.

— Както трябва да бъде, полукръвен.

Тар проговори от другата страна на Корик:

— Стига, че ще повърна.

Малко по-надалече Кътъл се изсмя.

— Да, Тар, така става, когато целият ти мироглед рухне. Разбира се, ако успееш да затанцуваши поетично, докато убиваш хора, кой знае...

— Спри. Моля те.

— Не се притеснявай де — продължи Кътъл. — Теб те няма хич в танците. Вкоренен си като дърво и си точно толкова бавен, Тар.

— Може да съм бавен, Кътъл, но глупаците рано или късно падат, нали?

— О, падат, разбира се. Изобщо не намеквам друго. Ти си еднолична стена от щитове, спор няма.

Ефрейтор Сторми плюеше кръв. Някакъв проклет лакът беше разбил устата му и сега два зъба се клатеха, а и беше прехапал езика си. Лакътят като нищо можеше да е неговият — някой се беше сблъскал с него в целия боклук и той беше вдигнал дясната си ръка високо нагоре с върха на меча — надолу. За малко не измъкна рамото си от скапаната става.

Свирип замах с ефеса беше разбил слепоочието на нападателя и той беше залитнал назад, едното му око само дето не изхвърча от дупката си. Шортноус след това бе посякъл ледериета.

Биваше си я оная атака, той с тежките, Шортноус и трите убийствени дами, всяка от които можеше да закове с поглед разгонен бедерин и да го направи на пиختия, ако се стигне до това. И да направи от Сторми един много щастлив сержант. Loш късмет със Сандс обаче. „Но повече няма да губим. Нито един. Имам си тежките и можем да свалим всичко, което хвърлят по нас.“

„И не само ние при това. Онзи Тар, и Корик... Тия двамата на Фид са много зли. И оная Смайлс, има сърце на Нокът, от черен камък. Добри отделения сме тута, точно за такава работа. А сега ще се обърнем и ще ги сритаме в ченето, чувствам го. Фид и Геслер, тия двамата готвят в стария казан на Келанвед.“

Доволен беше, че адюнктата най-после ги беше оставила да се развихрят. И точно по този начин при това. Да вървят при Гуглата проклетите маршове в колона. Не, врязващ се бързо и ниско и продължаваш напред, и главите се въртят във всички посоки. Глупаците значи са им тръгнали по дирята да ги спипат, нали? И защо не? Някакви си две жалки отделения. А те сигурно са няколкостотин вече.

— Проклятието на Келанвед — измърмори той ухилен.

Закръгленото лице на Флашуит изникна пред него.

— Каза ли нещо, ефрейтор?

— Малазанска морска пехота, драга. Това сме ние.

— Не тежка? Мислех, че...

— И двете, Флаш. Отпусни. Просто, виждаш ли... малазanskата морска пехота не е правила това, за което е тренирана, от години, откакто умря Келанвед. Тренирана. Да прави точно това, което правим

сега, слава на Финир. Ония нещастни кучи синове, ледериите и едуриете... божове на бездната, нещастни невежи копелета.

— Достатъчно умни да ни спретнат засада — обади се Уру Хела зад Флашуйт.

— Не се получи обаче, нали?

— Само щото...

— Стига, Уру Хела. Аз говоря тука, ясно? Твоят капрал. Тъй че просто слушай.

— Просто питах...

— Още една дума и ще те докладвам, войник.

Щеше да изсумти, но набързо го обърна на кашляне.

Геслер, горе с Фидлър, подвикна:

— Тихо там!

Съвсем на място. Сторми кимна.

„Малазанската морска пехота. Ха!“

Фидлър кимна към тясната пътека, виеща се като змия към най-близката ферма.

— Изнасяме се на бегом и прибираме ранените, ей там. Право към къщата, по коларския път.

— Все едно, че още бягаме в паника — каза Геслер. — М-да. Ще трябва да разчистим къщата обаче, което значи да убием цивилни, и трябва да ти кажа, Фид, това не ми харесва.

— Може да измислим начин да избегнем това — отвърна Фидлър. — Ботъл?

— Разбрано, сержант. Уморен съм, но може да успея да ги замая. Дори бих могъл да им вкарам някои фалшиви идеи в главите. Примерно, че сме тръгнали на север, след като тръгнем на юг. Нещо такова.

— Само гледай да не ни умреш, Ботъл — каза Геслер и отново се обърна към Фид. — Отивам да събера муниции от отделението ми.

— Аз и Кътъл — каза Фидлър.

— Примки?

— Не, дотогава ще е светло. Не, правим барабана.

— Гуглата да ме вземе — изпъшка Геслер. — Сигурен ли си? В смисъл, чувал съм за него...

— Чувал си, защото го изобретихме двамата с Хедж. И го усъвършенствахме, повече или по-малко.

— Повече или по-малко?

Фидлър сви рамене.

— Или действа, или не. Имаме заблудата на Ботъл, ако не...

— Но няма как да се върнем да си приберем „проклетиите“ после, нали?

— Не, освен ако не държиш да видиш ярка бяла светлина, Геслер.

— Е — каза с широка усмивка мъжът с кехлибареното лице, — щом има шанс да видя как легендата се превръща в реалност и гения, който я е изобретил, тука до мен... няма да те разубеждавам, Фид.

— Половината гений. Хедж беше другата.

— Втори акъл?

— Втори, девети и десети, приятел. Все едно, правим го. Когато всички са готови, повеждаш ги напред, освен мен и Кътъл. До оная къща — близката. Мисля, че другата е изоставена. Може собственикът да се е пренесъл в тая. Нивите изглеждат адски добре поддържани, нали?

— Да, особено за такава малка ферма.

— Ботъл да подуши, преди да затичате.

— Ясно. Чу ли, маг?

— Какво? Извинявам се, май бях заспал.

Геслер погледна намръщено Фид.

— Животът ни е в ръцете на този? Гуглата да ни е на помощ.

Заповедта се предаде по раздърпаната редица залегнали войници. Зората тъкмо обагряше въздуха, когато Геслер, с Ботъл плътно до него и Коураб Билан Тену'алас по петите им поведоха разширеното отделение по коларския път. Влачеха крака, оставяха бразди тук-там — не прекалено явно, но достатъчно — и се приближаваха към скромната фермерска къща.

Фидлър и Кътъл ги изчакаха, докато се отдалечиха достатъчно от мястото, за което бяха решили, че ще е най-подходящо за капана. Храсти от двете страни на коларския път стесняваха гледката към тази

отсечка. Зад тях имаше две средно големи дървета отляво и едно много старо отдясно.

Четири „проклетии“ за това. Две близо една до друга, после една, и накрая последната.

Кътъл, с плувнало в пот лице заради върха на стрелата, заседнал в рамото му, странно не възрази, когато Фидлър му нареди да измери с крачки отсечката от сам стеснението до двайсет разтега след него и да забие пръчки в земята където му укаже. Следващата задача на Кътъл бе да изрови дупки в твърдата пръст на мястото на пръчките. Плитки.

Един сапъор, залагащ на дърпането на Опонн, можеше да остави работата дотук и да се моли на капризните Близнаци конско копито да стъпи върху поне една от поставените „проклетии“. „Барабанът“ обаче не действаше така. Единственото, което му трябваше, беше вибриране. Стига „проклетиите“ да бъдеха изтънени от едната страна точно колкото трябва. Стига острият камък срещу тази страна да е достатъчно оствър и поставен под подходящ ъгъл тъй, че вибрацията да набие върха му в глинената обвивка. Същинското предизвикателство, както бяха открили Фидлър и Хедж, бе в самото оствъргване на проклетията — тънко като яичена черупка, — без да се счупи, за да не боядисаш листата на най-високите дървета наоколо с кръвта и червата си.

Щом Кътъл приключи с първата дупка, Фидлър тръгна към нея с мината в шепите. Постави я внимателно на земята, извади нож и направи няколко дребни напасвания на дупката. След това насочи вниманието си към мината. Тази, най-отдалечената на пътя, трябваше да гръмне първа. Това трябваше да задейства другите, в средата на колоната, с две в задния край в случай, че колоната се окаже особено дълга.

Намести проклетията в дупката, после легна по корем и опря ръба на ножа до едната страна на мината. И започна да стърже глина.

Слънцето се беше издигнало и макар въздухът да бе прохладен, по лицето на Фидлър потече пот, докато обелваше малки стружки. Искаше му се слънчевата светлина да пада пряко върху кълбото, върху страната, по която стържеше, за да може да продължи, докато не види как съмнното сияние стига до светложълтата възпламенителна прах с железните парчета в нея. Но нямаше този късмет. Всичко оставаше в сянка.

Най-после едно последно остьргване и той внимателно отдръпна острието. Намери един остьр камък и го нагласи до изтънената черупка. С върха срещу глината направи полузвъртане — затаил дъх и стисна очи, — после бавно отдръпна ръка. Отвори очи. Огледа изделието си.

Още няколко вдишвания, за да отпусне нервите си, след което започна да пълни дупката с шепи пръст. После поръси над заровеното чакъл.

Изпълзя назад по корем до края на пътеката, където бе оставил другите муниции. Обърна се и видя Кътъл, застанал в другия край на пътя, присвил ръце около тялото си и с вид все едно, че току-що се е напикал. „Да, знае защо сме умиращ сой.“

Взе втората проклетия и тръгна — спокойно — към втората дупка. Не толкова тънко този път, но достатъчно. Всяка следваща поред беше малко по-лесна, което обаче правеше забелването на всяка все по-опасно — поради риска да станеш по-непредпазлив, след като те обземе облекчението от това, че си се справил с първата... е, той знаеше всички опасности в това, нали?

Стиснал зъби, стигна до втората дупка на пътя, бавно се съмкна на колене. Постави проклетията и посегна за ножа си.

Кътъл наистина беше по-близо до напикаването от всякога. И не заради риска да умре — с това вече нямаше проблеми, откакто се озова в Четиринацесета, — а заради това, на което беше свидетел тук.

Последният велик малазански сапъор. Никой друг не можеше да се сравни с него. Представи си, да бърснеш проклетии. С нож. Тънко до яичена черупка. Беше гледал, без да може да различи подробностите от разстояние, как Фидлър нагласи първата, най-опасната от всички. И се беше молил на всеки бог, за който можеше да се сети, на богове, чиито имена не знаеше дори, на духове и призраци и на всеки сапъор, жив или мъртъв, всяко име — благословия за гениалността на един човек. Молеше се този един, когото наистина боготвореше, да не... да не какво?

„Да не ме разочарова.“

Колко жалко. Знаеше го. Непрекъснато си го повтаряше след всяка тихо изречена молитва. Сякаш щеше да му остане време да

съжали за провалената си вяра.

И ето го там Фидлър, вече по-близо, при втората дупка, правеше всичко отново. Представи си ги, Фид и Хедж, както трябваше да са действали заедно. Богове, Подпалвачите на мостове трябваше да са били страхотии. Но сега... само Фидлър, а Кътъл тук беше по-жалък и от сянка на прочутия Хедж. На всичко идваше краят. Но докато Фидлър оставаше жив, какво пък, проклети да са всички, струваше си да се държи човек. А тази стрела, заседнала в лявото му рамо, вярно, че я беше видял, но не като да се беше навел пред нея, нали? А можеше. Можеше да я избегне. Но пък не беше имал време да мисли за всичко, което ставаше около него. Не беше свръхчовек все пак, нали?

Фидлър изпълзя предпазливо от втората заредена мина и пак погледна към Кътъл. Лицето на другия беше бяло като смърт. Е, всъщност нямаше нужда вече да стои толкова близо, нали?

Даде му сигнал с ръка: „Върви при отделенията.“

Кътъл поклати глава.

Фидлър сви рамене — нямаше време за спор, ако Кътъл го гонеха самоубийствени желания, това не беше новина за него — надигна се и тръгна да вземе третата проклетия. Дори стъпките вече бяха рисковани, което го принуди да се движи бавно покрай трасето на пътя. Много суеверие имаше в това къде да се струпат мунициите при работа. Хедж щеше да настои мините през цялото време да са пред обекта, но колкото по-малко ги държеше Фидлър в ръце, толкова по-добре се чувстваше. Все едно, ходенето напред-назад с проклетите неща не можеше да се избегне, нали?

Стигна до мястото и погледна останалите две мини. Друго суеверие. Коя от двете? Сърцевидната страна или челната страна? С лице към дупката или с дупката зад него, както беше сега? Дъх на Гуглата, Хедж лазеше из черепа му като зъл дух. Стига суеверия! Наведе си и взе едната.

Сърцевидната страна.

А дали случайният избор не беше всъщност нещо повече? Морантите бяха фанатици, стигнеше ли се до точност. Всеки клас муниции — невероятно съвършен. Никакви вариации. Ако съществуваха такива, един сапъор нямаше да е нещо повече от хвърляч

на камъни — експлозивни камъни, да, но все пак камъни. Никакъв талант нямаше да е нужен, никакви умения, придобити по трудния начин.

Фидлър си спомни с удивителна яснота на вдъхновено от бог прозрение пъrvата си среща с морантски муниции. Северен Дженабакъз, седмица преди марша към град Мот, последван от двата кошмара в Леса на Мот и Блатото на Черното псе. Появили се бяха слухове за контакти и оживени преговори с някакъв странен народ, владеещ място, наречено Облачната гора, далече на юг. Изолиран народ, разправяха, че били ужасни и не приличали на хора, яздили огромни опитомени четирикрили насекоми — гигантски водни кончета — и можели да ръсят смърт над враговете си от големи височини.

Малазанските преговарящи включваха Тайсхрен, някакъв знатен сановник на име Араган и един Т'лан Имасс, Онос Т'уулан. Втора и Трета армии бяха вдигнали лагер в натийските нивя на два дни път от десанта южно от Малинтаис. Донесоха някакъв сандък — много плахо, от изпотени войници от щабната част — и го оставиха на десетина крачки от лагерния огън на отделението. Уискиджак махна с ръка на Хедж и Фидлър.

— Вие двамата правите повечето сапьорска работа в това нещастно отделение — каза им с гримаса, все едно беше глътнал нещо неприятно — и си беше така, с узаконяването на разрушителния анархизъм на двамата. — В тоя сандък има гранати и още по-гадни неща, от морантите, след като се съюзихме с тях. Изглежда логично — макар да е безумно — да ги зачисля на вас. Значи явно ще трябва да поекспериментирате със съдържанието на той сандък. Просто гледайте да го направите на половин левга или повече от лагера. — Поколеба се, почеса се по брадатата челюст и добави: — Големите са прекалено големи за хвърляне надалече, прекалено далече да оцелееш като гръмнат, искам да кажа. Тъй че трябва да си побълскате главите двамата, за да измислите как да се пробват. Като последна заповед, войници, не се убивайте. Това отделение без друго е в непълен състав, а ще трябва да избирам други двама да мъкнат тези проклети неща. А единствените, които бих могъл да използвам, са Калам и Тротс.

Тротс, да.

Фидлър и Хедж отпраха капака и зяпнаха слисано добре опакованите гранати, подредени в гнезда с дървени рамки и слама.

Малки и кръгли, други с дълъг връх, трети като шипове и изключително гладки, без никаква изпъкналост по тях — а на дъното много по-големи, достатъчно големи, за да ги поставиш в гнездото на катапулт, ако искаш (самоубийствено, както се оказа, защото избухваха още щом рамото на катапулта удари скобата. Страхотни за унищожаване на катапулти и нещастните им екипи обаче).

Експериментиране, и още как. Хедж и Фидлър се отправиха със сандъка между двамата на дълга разходка до едно място встрани от пътя, където хвърлиха от малките и решиха да ги нарекат „острилки“, тъй като засипваха хвърлящия с железни стружки и ушите кървяха от взрива; откриха и възпламенителните свойства на „запалките“, с цената на отчаяните вопли на някакъв селяк, станал свидетел на огнения ад, унищожил един фургон със сено (докато не му дадоха четири златни имперски скрепи, новата монетна емисия на Келанвед, достатъчно пари да си купи нова ферма). Трошачите, набити в издължени клинообразни дупки в отъпканата пръст, правеха на пух и прах каменни основи, зидани с хоросан или без. И най-сетне „проклетиите“, най-грозните и най-гадни муниции, създавани някога. Бяха предназначени да се хвърлят отвисоко от морантите на техните кворли, а Хедж и Фидлър бяха използвали повечето си запас, за да измислят алтернативно и нефатално приложение. Накрая им бяха потрябвали още двайсет — цели два сандъка, — за да стигнат до окончателния извод, че един глупак трябва да е целунат от Богинята Опонн, за да опита нещо друго освен вторично приложение — добавки към трошачи и запалки, или при сгоден случай — добре хвърлена остринка.

Големите арбалети се появиха по-късно, както и налудничавите варианти с барабана и „бавното горене“. И през цялото това време дърпането на Богинята си оставаше последната надежда. Фидлър знаеше много добре, че ако беше религиозен, щеше да се чувства задължен да пуска всяка спечелена, платена или плячкосана монета в съкровищниците на храмовете на Господарката, след като толкова пъти беше пускал проклетия по цели толкова близо, че да помете взривната вълна и него, и безброй други малазанци. Хедж беше дори още по-малко... въздържан. Поради което, уви, естеството на кончината му съвсем не беше изненадващо.

Споменът имаше навика да се връща в най-лошите моменти, обаянието на носталгията с неуловимата, но подмамваща склонност към самоубийство и Фидлър се принуди да избута настрана всички тези спомени, когато се приближи до Кътъл и последната дупка на пътя.

— Трябваше да подвиеш опашка и да духнеш оттук — каза му, докато се навеждаше над дупката.

— Няма начин — отвърна тихо Кътъл.

— Както искаш, но да не ми застанеш там при Портата на Гуглата, ако я оплескам тая.

— Чух те, Фид.

И като се мъчеше да не мисли за Хедж, за Уискиджак, за Тротс и всички останали; като се мъчеше да не мисли за старите дни, когато светът все още изглеждаше нов и възхитителен, когато поемането на безумни рискове бе само част от играта, Фидлър, последният велик сапъор, се залови за работа.

Ботъл примижка към селската къща. Някой или някои имаше вътре, беше напълно сигурен в това. Живи, дишачи същества, о, да. Но... нещо, някакъв смътен мириз, спомен от костница или... каквото беше там. Не беше сигурен, не можеше да е сигурен и това сериозно го притесняваше.

Геслер се беше приближил до него, лежал беше търпеливо като кърлеж на стрък трева, или поне в началото. Но сега, след стотина удара на сърцето, Ботъл го усещаше, че става все по-неспокоен. Той си беше добре, с тая негова златна кожа, дето не изгоря в Ю'Гатан — разбира се, Трут беше показал, че странната кожа изобщо не е неуязвима, особено ако става дума за морантски муниции. И все пак Геслер беше човек, минал през огън във всянакъв смисъл на думата, за който Ботъл можеше да се сети, тъй че цялото това дебнене, хитрини и жестоко клане не беше проблем за него.

„Но аз съм този, на когото разчитат всички, и не бих могъл да използвам тоя глупав меч на колана ми, за да се измъкна от ято добродетелни пуритани със сочещите им пръсти и дългите нокти и... богове на бездната, откъде дойде този образ? Проклета Мокра, някой внушава мисли.“ Ботъл обърна глава към Геслер и прошепна:

— Сержант?

— Какво?

— Да са ти дошли някакви странни образи в главата случайно?

Подозрителен поглед, след това Геслер поклати глава.

— Мислех за един стар маг, когото познавах. Кълп. Не че ми напомняш за него. Ти си по-скоро като Бързия Бен и това доста ни притеснява. Последния път, когато видях Кълп обаче, нещастния кучи син изхвърча над кърмовото перило на един кораб — при пожар. Все се чудех какво ли е станало с него. Обичам да си мисля, че се е оправил чудесно, паднал е от оная пещ лабиринт и се е намерил в задната градинка на някоя млада вдовица, нагазил до кръста в хладната вода на фонтанчето й. Докато тя се моли на колене за спасение или нещо такова. — Изведнъж се смути и извърна очи. — М-да, рисувам си хубави картички какво би могло да стане, след като винаги се оказва скапано лошо.

Ботъл изсумтя тихо и кимна.

— Това ми харесва, сержант. Някак си... отпуска ме.

— В смисъл?

— Просто показва, че не си толкова далече от нас останалите, колкото изглежда понякога.

Геслер отвърна с гримаса:

— Значи бъркаш, войник. Аз съм сержант, което ме поставя толкова далече от теб и другите идиоти, колкото пещерна мечка от проклета трикрака белка. Ясно?

— Да, сержант.

— Е, защо още се крием тута? От оня комин пуши, което значи, че вътре има хора. Тъй че дай ни проклетия си знак да тръгваме, Ботъл, и задачата ти е приключила засега.

— Добре. Смятам, че вътре има двама. Кротки, съзерцателни мисли, никакъв разговор още.

— Съзерцателни? Каквото си мисли една крава с пълен търбух, докато телето с мократа муцуна й суче от вимето? Или като някоя гигантска двуглава змия, дето се кани да изпълзи през комина и да гълтне стария Кръд и стопанката му?

— Някъде по средата според мен.

Геслер го изгледа с яд, после изсумтя, обърна се и даде сигнал с ръка. След миг Уру Хела пропълзя покрай Коураб Билан Тену'алас —

който беше точно зад сержанта — и спря вляво от Геслер.

— Сержант?

— Ботъл вика, че там имало двама. Искам да отидеш миролюбиво и да им извикаш — жадна си и искаш да ги помолиш за един-два черпака от кладенеца.

— Не съм жадна, сержант.

— Изльжи, войник.

Ботъл забеляза, че идеята я притесни. „Духовете да не дават, какви неща открива човек...“

— А ако просто помоля да си напълня меха?

— Добре, и така става.

— Разбира се, ще трябва първо да го изпразня — рече тя намръщено.

— Защо просто не го направиш?

— Да, сержант.

Геслер отново се извърна към Ботъл и младият маг ясно видя по лицето му борба между патос и отчаяние.

— Пригответи се да ги удариш с някакво замайване, ако всичко се оплеска.

Ботъл кимна и като забеляза съвсем новото изражение на Геслер, попита:

— Какво не е наред, сержант?

— Хм, или току-що се подмокрих, или Уру Хела си изля меха.

На известно ниво мисля, че разликата е спорна.

„Точно така, сержант. Току-що ме спечели. Тук. Спечели ме, тъй че ще ти дам каквото имам. Отсега нататък.“ Но макар и с тази уж сериозна мисъл в главата, трябваше да се обърне и да захапе здраво ръкава на кожената ризница. „Чакай само да видим всички хубавото петно на слабините ти, сержант. Няма да преживеете тази сутрин, сър, няма шанс. Ох, колко скъп спомен ще е!“

Уру Хела закачи празния вече мях на колана си, пропълзя още малко напред и стана. Оправи тежката броня по себе си, измъкна клонките и стръкчетата трева от свръзките й, затегна кайшката на шлема си и тръгна към къщата.

— О! — измърмори Ботъл.

— Какво?

— Изведнъж се оживиха — не знам, може би единият я видя през процеп в кепенците — не, нещо тук не е наред.

— Какво?

— Още не си говорят, но се раздвишиха. Много. И много бързо. Сержант, не мисля, че я видяха. Мисля, че я *подушиха*. И нас.

— Подушиха? Ботъл...

— Сержант, не мисля, че са човешки същества...

Уру Хела тъкмо подминаваше кладенеца, на петнайсет крачки от вратата на къщата, когато въпросната врата рязко се отвори — бутната толкова силно, че се откъсна от кожените панти — а съществото, което изникна пред очите им, изглеждаше толкова огромно, че едва се побираше в рамката, издигаше се, все едно се изкачва по стъпала дълбоко под приземния етаж — извиси се, повлякло след себе си гигантска двуръчна брадва...

Уру Хела спря.

— Напред! — ревна Геслер, изправи се с пъшкане и надигна тежкия арбалет...

Коураб Билан Тену'алас се втурна покрай сержанта с изваден меч...

Ботъл усети, че устата му се движки, но никакъв звук не излезе. Зяпна. Демон. Проклет от Гуглата демон Кенрил'а!

Вече се беше измъкнал и връхлиташе върху Уру Хела.

Тя хвърли по него меха, обърна се и хукна с всичка сила назад, мъчеше се да извади меча си.

Не беше достатъчно бърза, за да избяга — гигантската брадва на демона блесна в мълниеносна дъга и я удари в лявото рамо. Ръката ѝ отхвърча настрани. Кръв бълвна от свръзките на ризницата по гърба ѝ, докато широкото острие се забиваше все по-дълбоко. Разкъса гръбнака ѝ и изсвистя навън.

Още кръв, толкова много, но убийственото червено бликане бързо секна — сърцето на Уру Хела беше спряло, животът ѝ вече напускаше посеченото тяло — и тя залитна и падна по очи на земята.

Арбалетът на Геслер изтънна и металната стрела изсвистя на по-малко от педя от дясното рамо на Коураб.

Демонът изрева от болка — желязната пръчка затъна дълбоко в гърдите му, много над двете сърца.

Коураб Билан Тену'алас връхлиташе, ревеше нещо на племенната си реч, нещо като „Топките на Леоман!“

Геслер презареди, на едно коляно. Сторми, Солтлик и Шортноус профучаха покрай него, последвани от Корик и Тар. Смайлс възви настриди, с арбалет в ръцете — едно от оръжията на Фид, заредено с острилка — и го насочи към входа на къщата, където се бе появил втори демон. О, бърза беше и още как: стрелата профуча със странен птичи звук и вторият демон, щом я видя, замахна с оръжието си — тълвар — на пътя ѝ, но без голяма полза, когато гранатата се взриви.

Нов болезнен вряськ, гигантското същество залитна назад, изгубило равновесие, натресе се в стената на къщата до вратата. Дърво, кирпич и вар се огънаха навътре и докато демонът падаше, цялата стена се срути с него.

„А аз какво правя? Проклет да съм, какво правя аз?“ Ботъл скочи на крака, затегли отчаяно от първия лабиринт, отвърнал на зова му.

Демонът с брадвата замахна към Коураб. Клинообразното острие посече в убийствена дъга. Порази щита на Коураб под тъп ъгъл, изстърга нагоре и щеше да го посече в главата, ако той не беше залитнал, стъпил беше в някаква дупка и лявото му коляно се огъна, той изгуби равновесие и се килна на една страна. Успя обаче да забие меча в дясното коляно на съществото и то нададе ужасен вой.

В следващия момент Сторми, с двамата тежки на фланговете, се озоваха до Коураб. Засякоха мечове, щитове забълскаха ранения Кенрил'а. Кръв и парчета месо плиснаха из въздуха.

Нов демонски рев, съществото се хвърли назад от убийствения близък бой, за да спечели пространство, развъртя брадвата в дивашко хоризонтално посичане, което направи на трески трите щита, вдигнали се да го прихватят. Метален обков и дърво, се разхвърчаха на всички страни. Солтлик изпъшка — ръката му беше счупена.

— Разчисти! — изрева някой и Сторми и двамата тежки хукнаха назад. Коураб, все още на земята, се изтъркаля след тях.

Все още замаян, демонът се изправи, стиснал брадвата.

Острилката, хвърлена от Смайлс, го удари в лявата скула.

Ослепителна светлина, оглушителен пукот, дим — и демонът залитна назад, едната страна на чудовищното му лице беше размазана на червена каша.

Но Ботъл усети, че умът на съществото се окопитва бързо.

— Изтегляй се! Всички — ревеше Геслер.

Съbral всичката сила, на която бе способен, Ботъл удари мозъка на демона с Мокра. Усети го как се сви зашеметен.

Смайлс хвърли нова граната в развалините. Втори оглушителен взрив, още дим и още една част от сградата рухна в развалини.

— Изтегляме се!

Ботъл видя как Корик и Тар се поколебаха, обзети от отчаяна стръв да довършат замаяния демон. В този момент пристигнаха Фидлър и Кътъл.

— Ташаци на Гуглата! — изруга Фидлър. — Движение, Корик! Тар! Бързо!

Геслер правеше някакъв странен жест.

— Тръгваме на юг! На юг!

Солтлик и Шортноус завиха натам, но Сторми ги дръпна назад.

— Това му викат заблуждаваща посока, идиоти проклети!

Отделенията се прегрупираха в движение, на изток, вече на бегом. Шокът от смъртта на Уру Хела и последвалата битка ги беше смълчал, чуваше се само тежкият дъх и тихото скърцане на броня. Зад тях от фермерската къща се вдигаха валма черен дим. Демонът, стиснал брадвата, залиташе като в мъгла; кръв шуртеше от главата му.

Проклетата острилка трябваше да му пръсне черепа, знаеше Ботъл. „Дебели кокали, предполагам.“ Кенрил’а, да, не от поданиците им. Не, Знатните от Арл Гамелон, сигурен беше в това.

Сторми подхвана:

— Проклети от Гуглата демони земеделци! Проклети от Гуглата скапани демони земеделци! Сеят, дърпат кравешки вимета, предат вълна — и секат пътници на парчета! Геслер, приятелю, мразя го това място, чу ли ме? *Мразя го!*

— Млък! — изръмжа Фидлър. — Пак извадихме късмет, че ония острилки не ни накълцаха на кайма на пътя. Не ща да ти слушам глупостите!

— Няма повече — отвърна Сторми. — Кълна се...

— Опичай си акъла — сряза го Геслер. — Проклет да си, Сторми, не давай обещания, които не можеш да спазиш — ние сме в бой и ще мрат хора. Никакви обещания повече, разбра ли ме?

Навъсено кимване беше единственият му отговор.

Тичаха, краят на дългата, дълга нощ се изтърколи и денят дойде. Другите ги чакаше почивка напред, знаеше Ботъл. Някъде. Но не и за него. Не, той трябваше да прави илюзии, за да ги скрие. Трябваше да прескача от твар на твар из тази гора, да заличи дирята им. Трябваше да опази живи тези глупаци.

Демонът принц изпълзя от развалините, изплю кръв, седна на задника си и се огледа замаяно. Брат му стоеше наблизо, насечен, с пребито тяло и без половин лице. Е, то и бездруго не беше кой знае какво лице, а и бързо щеше да израсте отново. Освен окото може би.

Брат му го видя и се олюля към него.

— Никога повече няма да ти повярвам.

— Какво искаш да кажеш? — Думите излязоха хрипливо, болезнено от устата му. Беше вдишал пламъци с втората граната.

— Каза, че фермерството било мирно. Каза, че можем просто да се оттеглим на спокойствие.

— Беше мирно — отвърна той кисело. — Всичките ни съседи се разбягаха, нали?

— Тези не са.

— Не бяха фермери обаче. Мисля, че мога да го кажа със сигурност.

— Главата ме боли.

— И мен.

— Накъде побягнаха?

— Не на юг.

— Дали да не тръгнем след тях, братко? Каквато стана тя, склонен съм да споделя мнение, че ни надвиха в тази малка схватка, а това ме дразни.

— Струва си да го обсъдим. Гневът ми се пробуди в края на краищата. Но бих те посъветвал да си намериш кирката, братко, вместо тази тъпа дърварска брадва.

— Най-близкото подръка. И сега ще трябва да копая в тоя наш съсипан тлеещ дом — цялото това копаене, за нищо!

В този момент чуха отчетливо тропот на коне. Идваха бързо насам по пътя.

— Чуй, идват още. Няма време да си търсиш кирката, братко. Да тръгнем и да нанесем сладкото си отмъщение, а?

— Страхотна идея. Едното ми око още работи, би трябало да стигне.

Двамата демонски принцове Кенрил'а забързаха по коларския път.

Наистина не им беше ден.

На четвърт левга от фермерската къща Фидлър рязко се обърна и това за седен път потвърди за Ботъл, че сержантът има скрити дарби.

— Коне — каза той.

Ботъл беше усетил същото.

Отделенията спряха насред чакъlestия път, зарязан при недовършен ремонт. На хиляда разтега източно имаше друга ферма. От комина не се вдигаше дим. „Нищо чудно при демони за съседи.“

Взривовете бяха като барабанен ритъм от оглушителни трясъци, разтърсиха земята под краката им.

— Четири! — обяви с дивашка усмивка Фидлър.

Ботъл видя как Кътъл зяпна сержанта с неприкрито благоговение. Облаци пушек в далечината, пелена от пръст се вдигна над дърветата.

— Давайте към онай ферма — каза Фидлър. — Ще си отдъхнем там за деня — не мисля, че преследвачите ни са в състояние да направят много.

— Барабана — прошепна Кътъл. — Видях го. Барабана. Вече мога да умра щастлив.

Проклети сапьори. Ботъл поклати глава. Болка имаше вече там, в онази опустошена ивица път, на четвърт левга назад. Човешка, животинска... о, и демонска. „Щеше да е по-добре да подгоните нас. Ох, каква каша забъркахме.“

Много болка, да. Но още повече — смърт. Равна, загълхваща смърт, разсипваше се тъмна като прахта във въздуха. Барабанът на Фидлър. Човек не можеше да си представи по-добро възвестяване, че малазанците са тук.

Спускането на Том Тиси от дървото беше малко шумно, малко прибързано. Сред плетеница от счупени клони, клонки, листа и

изоставено гнездо на оси пълосна тежко по гръб.

— О, божове на пъкъла! Божове на пъкъла!

— От онай страна няма никакъв бог, само опашна кост — подвикна един войник от отделенията наблизо.

Кенеб изчака още няколко мига и попита:

— Сержант, какво видя?

Том Тиси бавно, предпазливо се изправи. Закрачи с късите си криви крака, трътлест и грозен като огре, чак до пъпчивото лице и месестите длани.

— Дим, Юмрук, и то много. Преброих десет места всичко, едното петно голямо — сигурно оня гръм, дето го чухме преди малко — повече от една проклетия със сигурност. Може би три или повече.

Което значеше, че някой там е изпаднал в ужасна беда. Кенеб огледа пъстрата сбирщина от воинци, струпани на горската поляна.

— Десет?

— Да, Юмрук. Доста сме ги размърдали май, толкова, че боят става свиреп. Като се върне капитанът, ще научим подробности, предполагам.

Да. Фарадан Сорт. Но двамата с Бийк вече ги нямаше от няколко дни, от близо седмица почти.

— Десет.

— Повече ли очаквате, Юмрук? — попита Том Тиси. — Гледката ми не беше лоша, но не беше и идеална. Видях шест на северната страна, четири на юг, което ни поставя почти в центъра и на половин нощ път зад тях. Все едно, най-външните пушещи бяха чак на хоризонта, тъй че продължаваме да се развръщаме добре, както трябваше да бъде. А пушекът просто ми казва къде става по-големият бой, не разни дребни засади и така нататък. Нещо не е наред ли, Юмрук?

— Настани отделенията — каза Кенеб и се обърна. Боевете продължаваха, о, да. Но все по-неравни. Противникът превъзходише морските му пехотинци по численост; нямаше шанс да спечелят съюзниците, на които бяха разчитали. Вярно, бяха натоварени с муниции, но колкото повече магове идваха с отрядите едури и ледерии, толкова повече смазващото превъзходство щеше да си казва тежката дума. Отделенията му, макар и обединени по две, не можеха да си позволят загуби. Четирима или петима убити и прагът на ефективност

щеше да бъде преминат. Щяха да последват сливания, събирания на оцелели — и дългата левги линия на настъпление щеше да започне да изтънява. Вместо да печелят в сила и инерция, когато настъплението започне да се приближава до самата столица на империята, малазанските морски пехотинци щяха всъщност да отслабват.

Разбира се, това нашествие не беше просто прикритото настъпление на морската пехота на Кенеб. Имаше други елементи — редовната пехота на адюнктата и на Блистиг, които щяха да бъдат изкарани на полето, като им дойдеше времето, поведени от ужасния, но опитен капитан Кайндли. Имаше ги и Изгорените сълзи на Хундрил, и перишите — макар че те засега бяха много далече. Сложно нашествие, наистина.

„За нас тук единственото, което ни трябва, е да сеем объркване, да прекъсваме снабдителните линии на столицата, когато можем, и просто да държим противника извън равновесие, да предполага, да реагира вместо да поема инициативата. Фаталните удари ще дойдат от другаде и трябва да си го напомням това. За да не се опитвам да правя прекалено много. Важното е да опазя колкото може повече от моите морски пехотинци колкото може по-дълго — не че тактиката на адюнктата с нас ми дава много възможност за това. Мисля, че започвам да разбирам как са се чувствали Подпалвачите на мостове, когато са ги хвърляли във всеки кошмар, отново и отново.“

„Особено в края. Пейл, Даруджистан, онзи град, наречен Черния Корал.“

„Но не, това тук е различно. Адюнктата не иска да бъдем пометени. Това би било безумие, а тя може да е студена кучка, но не е луда. Поне не го е показвала.“

Кенеб се изруга наум. Стратегията беше дръзка, да, но все пак основана на здрави принципи. На традиционни принципи всъщност. Принципите на самия Келанвед в целта зад създаването на морската пехота. В начина, по който сапьорите бяха издигнати в елитна част, след като дойдоха морантските муниции, за да революционализират малазанския стил на воюване. Това всъщност беше старият, оригинален начин на използване на морската пехота — макар че отсъствието на снабдителни линии, колкото и да са рехави или разтегнати, налагаше ангажимент, недопускащ никакво отклонение, никаква възможност за отстъпление — „тя изгори транспортните и

никакъв кворл няма наоколо“ — и това създаваше ситуация, която можеше да накара и самия император да се загърчи.

Или не. Келанвед беше разбирал цената на хазартните ходове, знал беше, че цяла една война може да се измести, може да се обърне от този единствен неочекван, дързък ход, нарушаването на протокола, врагът залита назад от ужас и след това, изведнъж, е напълно съкрушен.

Точно такива ходове правеха военни гении. Келанвед, Дасем Щлтър, Шер’ара от Корел, Принц К’азз Д’авори от Пурпурната гвардия. Каладън Бруд. Колтейн. Дужек.

Беше ли адюнкта Тавори сред тази почетна компания? „Все още него е показала, нали? Богове небесни, Кенеб, трябва да престанеш да разсъждаваш така. Ще се превърнеш в поредния Блистиг, а един Блистиг ни е повече от достатъчен.“

Трябаше да се съсредоточи върху непосредствените неща. Той и морските му пехотинци бяха посветени на тази кампания, на този дързък хазартен ход. Остави другите да свършат своята част, като вярваш през цялото време, че ще успеят, че ще се появят на отредените им позиции, когато дойде моментът. Ще се появят, да, с очакването, че той, Кенеб, ще е направил същото. Със своите морски пехотинци.

„Играли фигури, да. Остави решаващия ход на някой друг. На съдбата, на боговете, на Тавори от Дома Паран, адюнкта на никого. И това да ме върне към вратата, проклятие. Отново. Вярата. Че тя не е полудяла. Че е военен гений, съперничещ на една жалка шепа други през цялото протежение на малазанска история.“

Вяра. Не в бог, не в съдба, а в един смъртен като него. Чието лице той познаваше добре, помнеше с мрачна яснота осъдните му изражения, от скръб, през гняв, до свирепата воля да постигне... „каквото се стреми да постигне. Виж, да можех само да зная какво е то.“

Може би този вид бой устройваше морските пехотинци. Но не устройваше самия Кенеб. Не като командир, не като Юмрук. Трудно беше да не се чувства безпомощен. Не беше дори в контакт с армията си, извън спорадичното мърморене между отдельонните магове. „Ще се почувствам по-добре, когато се върне Фарадан Сорт.“

„Ако се върне.“

— Юмрук.

Кенеб се обърна.

— По петите ли ми вървиш, сержант?

— Не, сър — отвърна Том Тиси. — Просто си помислих да го кажа, сър, преди да заспя, че, хм, ние разбираме.

— Разбирате какво? Кои са това „ние“?

— Всички ние, сър. Невъзможно е. Искам да кажа, за вас. Ние знаем това.

— Знаете?

— Да. Вие не можете да водите. Затънали сте в изпълнителност и не знаете какво в името на Гуглата става с войниците ви, защото всичките са пръснати и...

— Идете да поспите, сержант. И кажете на останалите, че няма невъзможни неща. Продължаваме настъплението, и толкова.

— Ами, ъ...

— Твърде много си позволявате, сержант. Сега се върнете при отделението си, кажете на войниците си да престанат с всякакво теоретизиране и легнете да поспите.

— Слушам, сър.

Кенеб изгледа набития мъж, докато той се отдалечаваше. Колко мили глупости от негова страна. Мили, но безсмислени и опасни. „Ние не сме приятели, Том Тиси. Никой от нас не може да си го позволи.“

Усмихна се кисело. Всички тия оплаквания от Тавори, а ето го и него, правеше същото проклето нещо като нея — отблъскващо ги всички.

Заштото беше необходимо. Заштото нямаше избор.

„Тъй че ако тя е луда, значи и аз съм луд.“

„Гуглата да ме вземе, може би всички сме луди.“

Дългият леден склон се изпъна пред тях, осенен с отломки, единственото останало от Века на Джагът. Стояха един до друг, тяло без душа и душа без тяло, и Хедж съжали, че не може да се замисли по-дълбоко над тази прелестна ирония, но след като не можеше да реши кой от двамата е по-нещастен, студеното бреме на прозрението му се изпълзна.

Отвъд разядения край на леденото поле, на две хиляди крачки напред, се издигаха в предизвикателно обилие горички широколистни

дървета, накъсани тук-там от поляни тучна, висока до гърдите трева. Този накъсан пейзаж продължаваше напред, катереше се по малки хълмчета, по-нататък те се извисяваха все по-нагоре, все по-стръмни, и горският саван, вече непрекъснат, бе с тъмнозеленото на иголистните.

— Признавам — заговори Хедж, — не очаквах нищо такова. Накъсана тундра може би, купища чакъл, прашни дюни, набраздени от ветровете. Общо взето — безжизнено. Изтощително, с други думи.

— Да — отвърна с хриплив глас Имрот. — Неочаквано е толкова близо до Трона на Лед.

Поеха надолу по склона.

— Мисля — колебливо подхвърли след малко Хедж, — че по някое време може би трябва да обсъдим, мм, кой от нас накъде върви.

Жената Т'лан Имасс го изгледа с празните си очи.

— Дотук пътувахме заедно, Призрак. По-нататък няма нищо, което да те обвърза с мен. Аз съм Прекършена, Необвързана, и съм коленичила пред един бог. Така е отреден моят път и всичко, което ми се противопостави, ще бъде унищожено от ръката ми.

— И как точно смяташ да ме унищожиш, Имрот? — попита Хедж. — Аз съм един презрян от Гуглата призрак в края на краищата.

— Неспособността ми да решава тази дилема, призрак, е причината все още да си с мен. Както и любопитството ми. Вече съм убедена, че кроиш нещо враждебно спрямо моя господар — може би всъщност задачата ти е да ми попречиш. И все пак, като призрак ти не можеш да направиш нищо...

— Толкова ли си сигурна?

Тя не отговори. Излязоха на трийсетина крачки от края на леда и отново спряха, Т'лан Имасс се обърна и го изгледа.

— Проявление на волята — каза Хедж, усмихна се и скръсти ръце. — Дълго време ми отне, докато стигна до тази фраза и идеята зад нея. Да, аз съм призрак, но явно не от твоя обичаен вид призрак. Аз устоявам дотам, че да сътворя тази привидно здрава плът и кости — откъде идва тази сила? Това е въпросът. От дълго време го предъвкам. Всъщност откакто отворих несъществуващите си очи и разбрах, че вече не съм в Корал. Бях някъде другаде. А после, когато се озовах в твоята, мм, непозната компания, е, нещата станаха още по-загадъчни.

— Замълча и й намигна. — Нещо против да ти говоря, Имрот?

— Продължавай — подкани го тя.

Усмивката на Хедж се разшири и той кимна.

— Подпалвачите на мостове, Имрот. Така ни наричаха. Елитна дивизия в малазанска армия. Почти унищожена в Корал — последния ни официален ангажимент, предполагам. И това трябаше да е краят. Но не беше. Не. Някакъв Сънебродник на Танно ни даде песен и тя беше много мощна песен. Подпалвачите на мостове, Имрот — мъртвите, имам предвид; за малцината все още живи не бих могъл да кажа нищо — ние, мъртвите, ние се *възнесохме*. Проявление на волята, Т'лан Имасс. Готов съм да се обзаложа, че схващаш това понятие вероятно по-добре и от мен. Но тази сила не свършва с вашия прокълнат Ритуал. Не, вие може би просто сте създали прецедент.

— Ти не си плът без душа.

— Не, аз съм по-скоро твоето отражение. Някак *преобърнато*, нали?

— Не усещам никаква сила от теб — каза Имрот, кривнала леко глава. — Нищо. Ти дори не си тук.

Хедж отново се усмихна и извади една „проклетия“ изпод пелерината си. Вдигна я пред очите й.

— А това има ли го, Имрот?

— Не знам какво е.

— Да, но тук ли е?

— Не. Илюзия, също като теб.

— Илюзия или проявление на волята? На моята воля?

— Нищо ценно няма в различието — заяви Т'лан Имасс.

— Не можеш да видиш истината в мен, защото взорът, който ти трябва, за да я видиш, го няма в теб. Вие го отхвърлихте, при Ритуала. Съзнателно се заслепихте за единственото нещо, което може да ви унищожи. В смисъл, може би ви унищожава и в момента — никаква беда на континента на Ассаил, нали? Аз имам съмни спомени за някой, който чува нещо... добре, все едно. Важното тук, Имрот, е това: ти не можеш да ме разбереш, защото не можеш да ме видиш. В смисъл, онова, което съм материализирал с волята си — това тяло, тази проклетия, това лице...

— В което виждам своето унищожение — каза Имрот.

— Не е задължително. Много зависи от този наш малък разговор тук. Казваш, че си коленичила пред бог — тук всичко е наред, вече се досетих кой, Имрот. И сега правиш каквото ти повелява той. — Хедж

погледна „проклетията“ в ръката си. Тежестта беше съвсем както трябва. „Има я, също като там, при статуите на Дерагот. С нищо по-различна.“ — Изминах дълъг път — продължи той, — като започнах в долния свят на Джагът. Не помня да съм прехвърлял някакви явни граници или да съм преминавал през портали. А ледените поля, през които вървяхме сигурно седмици наред, е, те също са логични. Всъщност дори не съм изненадан много, че намерихме Ледения трон — в края на краишата какво друго трябваше да бъде? — Махна със свободната си ръка към гористото пространство пред тях. — Но това...

— Да — отвърна Т’лан Имасс. — Ти се придържаш към представата за различието, като всички от твоя вид. Лабиринтите. Все едно, че всеки от тях е отделен...

— Но те са — настоя Хедж. — Не съм маг, но познавам един. Много добър, с повече от няколко лабиринта на разположение. Всеки от тях представлява аспект на силата. Има прегради между тях. И хаос в корените им, и нишки помежду им.

— Какво търсиш тук тогава, призрак?

— Не знам, но не е Джагът. И все пак, мисля си за Древен, също като Джагът. Древен лабиринт. Което не ми оставя голям избор, нали? Особено след като това е и твоята цел.

— Виж, в това грешиш — отвърна Имрот.

— Но ти го познаваш.

— Разбира се. Това е Телланн. Родният дом.

— Но е тук, заклещен в долния свят на Джагът, Имрот. Как е възможно това?

— Не знам.

— Ако това е твоята цел, мисля, че трябва да разбера дали откритието ни променя нещо. За теб, искам да кажа.

Главата се кривна още.

— И на този отговор виси съдбата ми, нали, призрак?

Хедж сви рамене. Проклетията си беше съвсем истинска: ръката беше започнала да го боли.

— Нямам отговор за теб — каза Имрот, а Хедж като че лиолови нещо като съжаление в гласа на съществото, макар че по-вероятно бе просто от въображението му. — Може би — продължи тя след малко, — това, което виждаш, е *проявление на волята*.

Сапьорът се ококори.

— Чия?

— По време на Джагътските войни паднаха много Т'лан Имасс. Тези, които не можаха да избягат от онова, което бе останало от телата им, бяха оставени там, където паднаха, защото се бяха провалили. В редки случаи някой Т'лан Имасс биваше дарен, тъй щото вечният му взор да вижда надалече вместо само тясна и тъмна просека земя. За Т'лан Имасс, които бяха унищожени по-пълно, се вярваше, че са намерили забвението. Истинското не-съществуване, което се приемаше за най-големия дар от всички.

Хедж извърна очи. Тези Т'лан Имасс разбиваха сърца във всяка къв смысл на думата.

— Може би — продължи Имрот — някои от тях не са намерили забвение. Били са отнесени долу, в джагътския свят на мъртвите. Място без война, без самия Ритуал навярно.

— Без война? Но това е долният свят на джагътите — не трябва ли да е пълен с джагъти? С техните души? Техните духове?

— Джагътите не вярват в души, призрак.

Хедж я зяпна озадачен.

— Но това е... нелепо. Ако няма души, тогава как, в името на Гуглата, съм тук?

— Струва ми се, че проявленето на воля може да е двупосочко — каза сухо, с хриплив глас Имрот.

— Тяхното неверие е унищожило собствените им души? Защо са сътворили тогава долн свят?

— Вердит'анат е древно творение. Възможно е първите джагътски души да не са го харесали. Да сътвориш свят на мъртвите е най-истинското проявление на воля в края на краищата. И все пак сътвореното не винаги е единствено желаното. Всеки свят си намира своите... местни обитатели. Всеки свят, щом бъде създаден, гъмжи от мостове, порти и портали. Ако джагътите не са го харесали, харесали са го други.

— Като вашите Т'лан Имасс.

— В ледените векове, сполетели моята раса — каза Имрот, — са съществували кътчета богата земя, често обкръжена от лед, но възпротивила се на свирепата му сила. В тези кътчета, призрак, са се съхранили старите обичаи на Имасс. Места с гори, понякога тундра и

винаги — със зверовете, които познавахме така добре. Нашето име за такова място е Фарл вед тен ара. Прибежище.

Хедж огледа гористите хълмове.

— Там има Имасс?

— Така мисля.

— Смяташ ли да ги потърсиш, Имрот?

— Да. Трябва.

— А твоят нов бог?

— Ако трябва да ме унищожиш, направи го сега, призрак. — С тези думи тя се обърна и закрачи към Прибежището.

Хедж остана на място. Премести проклетията в дясната си ръка и прецени разстоянието. „Сакатия бог би приел с охота още съюзници, нали? Върви, Имрот, да срещнеш безсмъртните си близки. Да ги склониш с думите си, да им предложиш нова вяра. Твоите близки. Може да са хиляди. Десетки хиляди.“

„Но ти не дойде за тях.“

„Запътила си се към портата като мен, Имрот. Старвалд Демелайн. Където всичко е възможно.“

„Дори унищожението на лабиринтите.“

„Кръвта е всичко, виждаш ли. Кръвта на дракони. Отвън и отвътре. Мъртва и жива. Да, удивителни неща проумява човек, когато е мъртъв. Но не мъртъв. Да, всичко е във волята.“

Проклетията се върна в лявата му ръка.

Ръката се изви назад. След това замахна напред. За много кратък миг той видя дъгата на гранатата, след това по навик се хвърли на земята...

А тя се надигна, за да го посрещне. Камък го удари силно в брадичката. Взривът го оглуши, разбира се, и той се огледа и изплю кръв. Лявата му ръка я нямаше, както и повечето от лявото бедро. Сипеше се сняг и прах, искреще на слънчевата светлина. Камъчета и буци замръзнала пръст вече падаха около него, подскачаха и се търкаляха. Снегът във въздуха искреще като магия.

Изплю още кръв, опипа брадичката си с оцелялата ръка и намери дълбоката рана на нея, пълна с пясък и натрошен камък. Намръщи се презрително на тези досадни подробности. Никаква кръв нямаше вече, езикът си беше цял. Гладка брадичка, необразена от никаква рана.

Е, гладка колкото можеше под цялата тази четина. Нов ляв крак, бедро, ръка. „Да, така е по-добре.“

Сапьорът стана.

Кратерът беше прилично голям, подобаващо дълбок, стигаше под кожата от лед и сняг чак до земята, която вече димеше, мокра и лъскава. Късове от Имрот тук-там. Не много. Проклетиите бяха такива в края на краищата.

— Фид е сантименталният, да — измърмори Хедж.

Трийсет, после трийсет и пет крачки напред, стигна до първите туфи буйна трева и спря до още един къс от тялото на Имрот. Взря се в него. След това се обърна и огледа пътя, по който бе дошъл, граничната линия между лед и земя.

Фарл вед тен ара. Прибежище, как не.

— Мамка му.

И още по-лошо, беше му казала. *Място без Ритуала*.

Отново се обърна към леса. Прекрачи някакъв трънлив храст: един откъснат крак кървеше в тревата. Женски крак. Адски добре оформлен при това.

— Мамка му — повтори той и забърза напред. — Фид е мекосърдечният, да. Не аз. Не аз. — Изтри бузите си с опакото на ръката, проклинаше тези призрачни сълзи по призрачното си лице, отново сам в този досаден и вял свят на мъртвите. Подпалвачът на мостове продължи напред. Немрящ, Паднал и Възкръснал достатъчно, за да тръгне отново. И най-сетне, на трийсетина крачки от връщането си в живота...

Мрачен урок за избор на лоша компания.

Към леса. Под гъстите клони най-сетне. При ромона на болезнено зелените листа на нова пролет. Вихрушки насекоми, чуруликане на птици. В леса, да, далече от онзи откъснат крак, от границата, от димящия кратер.

„Мамка му!“

— Скапано мек си, Фид. Но ние сме във война, както ти казвам непрекъснато. Ние сме във война. И не ми пушка, че това е някакъв проклет Джагътски Мост на смъртта, все пак е мост, а ти знаеш какво правим с мостовете, нали?

Прибежище.

„Но няма прибежище за мен.“

Малките на емлавата бяха тежки като псета браничари, но покъсокраки и не толкова енергични. Искаха само да спят. И да се хранят. През първите няколко дни носенето им водеше до убийствено дращене на нокти и ужасни налитания с широко отворени челюсти. Нехаен за злата ирония, Онрак беше скърпил чувал от одраната кожа на майка им. Вързаха го за един тънък ствол и имассът и Бързия Бен или Трул се редуваха да носят двете съскащи и мятаци се същества.

Ай повече не се доближиха до тях.

Бяха мъжко и женско, с все още бледосива като пепел козина вместо желязночерното на майка им. В пещерата беше имало и трето, мъртво отпреди седмица или повече. Ако се съдеше по състоянието на тялото, братчето и сестричето му бяха решили да го премахнат. Такава бе съдбата на слабите в този, както и във всеки друг свят.

Усещането за чудо у Трул се разбуждаше всеки път, щом погледнеше Онрак. Приятел от плът и кръв, истинско откровение. Беше си въобразявал, че отдавна е оставил зад гърба си тази способност да изпитва дълбоко, трайно удивление. В деня, в който бе подложен на Остриженето от своя брат, му се беше сторило, че сърцето му е умряло. Окован за камък, в очакване на водата и гниенето, което носеше тя, мускулът, тласкащ приливите на кръвта му, сякаш бе продължил да бие в сънен унес.

Съсухреният труп Онрак, дошъл и спрят се на мястото, където бе окован, му се беше сторил тогава невъзможно спасение.

Трул помнеше, че трябваше дълго да спори с Т'лан Имасс, за да си спечели освобождението. Тази мисъл все още го развеселяваше. Скърцащи жили, възлест мускул и огъната кост, Онрак тогава бе самото олицетворение на безразличието. Нехаен за живота и борбата му да устои, както може да бъде само нещо безжизнено.

Тъй че Трул просто се беше лепнал за него, без да иска да си признае избуяващата истина за спасението си — неохотното му завръщане към живота в компанията на немрящ воин, който бе започнал да открива собствения си живот, спомените, за които бе мислил някога, че е предал — на времето и жестокия ритуал, на упоритото отрицание, проточило се десетки хиляди години.

Какво ги беше обвързало? Каква невероятна гмеж от сухи и сбити разговори, непредвидени чувства и споделена борба ги беше споила един за друг, вече като братя, но повече брат от всички онези, с крито, Трул Сенгар имаше обща кръв? „Стояхме рамо до рамо, и двамата изправени пред сигурното поражение. За да намеря благослов в плахата длан на едно същество, което не е и наполовина човешко. О, добре я познавам нея.“

„И все пак тя е тайна, която не мога да споделя с Онрак, с приятеля ми. Виж, да беше и той толкова сдържан, толкова предпазлив. Не този... открит поглед, това отхвърляне на всяка естествена, благоразумна самозащита. Тази девственост... в името на Сестрите, Трул, намери си поне дума, която съществува. Но той изглежда толкова млад! Не на възраст, а по излъчване. Вид на неподправената невинност — възможно ли е изобщо това?“

Какво пък, може би много скоро щеше да научи отговора. Бяха намерили следи, докато обхождаха този млад свят. Биваци, камъни, наредени в кръг около огнища. Места, където бяха правили каменни сечива, плоска скала, на която беше седял Имасс, докато е очуквал късчета от кремъка. Ями за смет, пълни с кости, овъглени или сварени, за да се извлече маста, останали трошливи и леки като пемза. Опърлени парчета от кратуни за нагряване на костите във вода; и натрошени камъни, пускані горещи в тази вода, за да кипне. Следи от някой минал оттук само преди няколко седмици, според преценката на Онрак.

Знаеха ли тези Имасс, че сред тях са дошли чужденци? На това дори и Онрак нямаше отговор. Неговите хора били срамежливи и потайни, обясни той. Можело да наблюдават от скривалища дни наред, и нощи, и едва когато сами решали, щели да се разкрият достатъчно пред сетивата на Онрак, пред неговия животински усет с инстинктивния си шепот. „Очи ни гледат, приятели. Време е.“

Трул чакаше за тези думи.

Малките емлава скимтяха, че са гладни.

Трул, който бе поел челото, докато Онрак и магьосникът носеха зверчетата в чувала, спря и се обърна.

Време за ядене. Иначе нито миг покой.

Бързия Бен изпъшка и остави на земята своя край от кола. Загледа слисано как двете животинчета скимтят, съскат и драсят с нокти да изпълзят от кожата, а после засъскаха на Онрак, който започна да вади увитите в листа късове суроно месо от антилопа. Месото миришеше лошо, но явно това не беше пречка за малките емлава, които се хвърлиха към него.

Имассът хвърли мръвките на земята, за да пощади ръцете си, и се отдръпна настрана със странна усмивка.

Твърде много странини усмивки напоследък, помисли си магьосникът. Сякаш ослепителната възхита и радост помръквала — не много, само трошица, но Бързия Бен бе убеден, че я има, тази съмъкна сянка на страх. Не беше изненадан. Никой не можеше да съхрани такова чисто удоволствие безкрайно. И въпреки целия този привиден рай — рай поне според мярката на Имасс — в него все пак си оставаше нещо смътно нереално. Сякаш не беше нищо повече от илюзия, започната вече да изтлява по краищата.

Нямаше реално доказателство за това обаче. Магът *усещаше* колко здраво е това място. Здраво, силно и растеше, вече подозираше той. Докато Омтоуз Феллак се стопяваше от всички страни. Краят на един век значи. Век, който навсякъде другаде е свършил много, много отдавна. „Но не е ли самият Телланн мъртъв навсякъде другаде? Може би не. Може би просто се е променил, пораснал е вътре в себе си. Може би навсякъде другаде онова, което виждахме — в което живеехме, — е асцендент на Телланн, победител във войната отпреди хилядолетия, властващ и уверен в своята зрялост. Възможно ли е това?“

Но това не се връзваше с Онрак, с онова, което бе той доскоро и което беше сега. Освен ако... „богове долни, за разлика от навсякъде другаде, този фрагмент от Телланн лежи някак си отвъд Ритуала. Затова той е от плът и кръв тук. В това място не е имало никакъв Ритуал на Телланн, никакво откъсване на души на Имасс. Което предполага, че живеещите тук Имасс не знаят нищо за него.“

„А какво би се случило, ако Логрос доведеше тук своите хиляди? Ако Крон... Но не, Силвърфокс не би позволила това. Трябвали са й за нещо друго. За друга война.“

Щеше да е хубаво да научи как този фрагмент е свързан със създадения за вълците в края на Войната на Панион. Доколкото бе

разбрал, Крепостта на Зверовете или както там я бяха наричали, била оплодена с душите на Т'лан Имасс. Или поне със спомените на тези души — „възможно е точно това да представлява една душа: заплетената, навързана купчина спомени от нечий живот. Хм. Би могло да обясни защо моята е такава бъркотия. Твърде много животи, твърде много отделни нишки, и сега всичко намотано в едно кълбо...“

Трул Сенгар беше отишъл за вода — изворчета бълбукаха почти навсякъде от голата скала, сякаш дори камъкът бе подгизнал от разтопения лед.

Онрак погледа котетата още миг и се обърна към Бързия Бен.

— Отвъд тези хълмове има ивица лед. Надушвам гниенето му — древен път, по който някога са пътували Джагът. Бягали са от заколение. Това нахлуване ме беспокои, магьоснико.

— Защо? Тази битка нали е била преди хиляди години и всички Джагът са мъртви.

— Да. Все пак пътят ми напомня за... неща. Събужда спомени...

Бързия Бен кимна замислено.

— Като сенки, да.

— Точно така.

— Трябва да си знаел, че не може да продължи дълго.

Имассът се намръщи, което подсили грубостта на странно нечовешките му черти.

— Да, може би дълбоко в себе си. Бях... забравил.

— Прекалено жесток си със себе си, Онрак. Не е нужно да сияеш толкова ярко през цялото време.

В усмивката на Онрак се таеше тъга.

— Дарявам своя приятел — каза той тихо. — Заради всичките дарове, които ми даде той.

Бързия Бен го изгледа замислено.

— Дарът губи стойността си, Онрак, ако трае прекалено дълго.

Започва да ни изтощава, всички ни.

— Вече го разбирам.

— Освен това — добави магьосникът, загледан в двете емлава, които вече с пълни кореми се боричкаха по зацапаната с кръв трева, — да покажеш уязвимата си страна е друг вид дар. От този, който буди съпричастие, вместо само възхита. Стига това да има някакъв смисъл.

— Има.

— Рисувал си много картини, нали?

Внезапна усмивка.

— Умен си. Когато намеря каменна стена, която говори... да, друг вид дар. Забранените ми дарби.

— Забранени? Защо?

— Сред нашия народ е табу да изобразяваме собствените си фигури в подобие на истината. Твърде много остава пленено, твърде много бива затворено във времето. Сърца може да се разбият, предателства да се наплодят като напаст.

Бързия Бен вдигна очи към Онрак, после извърна поглед. „Сърца може да се разбият. Да, една душа може да терзае, и още как.“

Трул Сенгар се върна с два пълни мяха. Видя Онрак и възклика:

— В името на Сестрите, Онрак, мръщене ли е това на лицето ти?

— Да, приятелю. Искаш ли да знаеш защо?

— Ни най-малко. Просто е, ъъ, адски облекчаващо, честно казано.

Онрак се пресегна, сграбчи едно от котетата за тила и го вдигна. Зверчето засъска от гняв и се загърчи.

— Трул Сенгар, можеш да обясниш на нашия приятел защо на Имасс им е забранено да си правят изображения. Можеш също да му разкажеш моята история, тъй че да разбере и да не ме пита повече защо съм пробудил болката в себе си, като си спомних, че смъртната плът е истинска само тогава, когато се храни с дъха на обичта.

Бързия Бен изгледа Онрак с присвити очи. „Не помня да съм молил за нещо такова. Е, не на глас поне.“

Облекчената физиономия на Трул Сенгар помръкна и той въздъхна, но беше лека въздишка, от онези, които бележат отпускане на отдавна сдържано напрежение.

— Ще му кажа. Благодаря, Онрак. Някои тайни се оказват тежко бреме. А когато свърша с разказа си пред Бързия Бен за една от подробностите в живота ти, която скрепи приятелството ни, ще разкажа и на двама ви за моята тайна. Ще ви разкажа за Ерес'ал и какво ми причини тя много преди да се появи пред всички нас в пещерата.

Последва дълго мълчание.

След това Бързия Бен изсумтя:

— Страхотно. А аз ще ви разкажа история за дванайсет души. И за обещание, което дадох пред един мъж, казваше се Уискиджак — обещание, което ме доведе чак дотук и с толкова още път пред мен. И тогава, предполагам, наистина ще се познаваме един друг.

— Днес е ден за дарове — каза Онрак и вдигна и второто коте, за да може да ги носи под мишиниците си.

Някъде далече отвъд хълмовете отекна гръм. Заглъхна и не се повтори.

Двете емлава изведнъж се стаиха.

— Какво беше това? — попита Трул Сенгар.

Бързия Бен усети как лудо заби сърцето му.

— Това, приятели, беше *проклетия*.

Фидлър закрачи по мръсния под към ъгъла, където спеше Ботъл. Изгледа отгоре младия войник, свит под тъмносивото одеяло. „Горкият кучи син.“ Подбутна го с крак и Ботъл изпъшка.

— Залез-слънце — каза Фидлър.

— Знам, сержант. Видях го, че залезе.

— Сглобили сме носилка. Стани, хапни нещо и те чака подвижно легло за останалата част от нощта.

— Освен ако не ви потрябвам.

— Освен ако не ни потрябваш, да.

Ботъл се надигна, потърка лице.

— Благодаря, сержант. Няма да ми трябва цялата нощ — половината ще стигне.

— Вземаш каквото ти давам, войник. Съкратиши ли, може да съжаляваме всички.

— Добре, добре, сержант, накарахте ме да се чувствам виновен. Все едно не ми пuka.

Фидлър се усмихна и се обърна. Останалите от отделението приготвяха багажа. Геслер и екипът му бяха в изоставената къща — нямаше смисъл да се трупат всички на едно място. Лоша тактика, между другото.

Преследване не беше имало. Барабанът си беше свършил работата. Но това означаваше четири изгубени проклетии, в добавка към другите, които вече бяха използвали. Останали им бяха само две, а

това беше лошо. Ако ги намереше друга вражеска колона... „Мъртви сме, че и оттатък“. Е, на морските пехотинци не се очакваше да им е лесно. Пак добре, че все още бяха живи.

Кътъл се приближи.

— Тар казва, че сме готови, Фид. — Обърна се към Ботъл. — Падна ми се гадната страна на носилката, войник. Гледай да нямаш много газове.

Ботъл, издул бузи с уста, пълна с лешници и свинска мас, само го зяпна.

— Богове долни — изруга Кътъл, — ядеш от ония хундрилски пити, а? Виж, Фид, ако ни потрябва факла да ни осветява пътя...

— Не разрешавам, Кътъл.

— Да бе, прав си май. Ще освети половината нощно небе. Дъх на Гуглата, защо все на мен ми се пада късата клечка?

— Докато играеш срещу Коураб в това нещо, прякорът ти е Късия — каза му Фидлър.

Кътъл се приближи и му заговори тихо:

— Онова голямо „дум“ вчера ще привлече тута цяла проклета армия...

— Стига да са изкарали армията. Засега срещаме само роти, батальонни части — все едно разпръсната армия, което общо взето очаквахме от тях. Няма смисъл да поддържаш цялостна сила на едно място, когато врагът ти се е пръснал по целия пъпчив гъз на Гуглата. Ако бяха достатъчно умни, щяха да издърпат резервите си и да наситят целия район, тъй че да не ни остане и една пътека на сърни, по която да се провирате.

Кътъл примика към другите от отделението и разтри едва заздравялото си рамо.

— Засега май не са много умни.

— Морантските муниции са нови за тях — изтъкна Фидлър. — Както и магията ни. Който командва тук, сигурно все още се свива от страх, още се опитва да отгатне плановете ни.

— Според мен, Фид, тоя дето командва, е Раналед и клати гората.

Фидлър сви рамене, нагласи мешката на раменете си и си взе арбалета.

Ефрейтор Тар провери за последен път нещата си и се изправи. Пъхна лявата си ръка през ремъците на щита, намести колана си с меча и затегна кайшките на шлема.

— Повечето хора просто си носят щитовете на гърбовете — подхвърли Корик от входа на плевника.

— Не и аз — отвърна Тар. — Спипат те в засада и нямаш време да се подготвиш, нали? Тъй че си стой готов.

После завъртя рамене да намести ризницата с така познатото, доволно шумолене и подрънкане на желязо. Чувстваше се нестабилен, изправен на крака без тази здрава, закотвяща го към земята тежест. Имаше бързо разхлабващи се стеги за багажа, можеше да хвърли всичко зад себе си, докато стъпва напред и вади меча си. Поне един в това отделение трябваше да е първи във фронт в края на краишата, да остави на другите време да се включат.

Точно това беше трениран да прави, от самото начало. Брейвън Тут го беше видял съвсем вярно, видял беше у Тар стабилната, упорита душа и го беше казал, нали? „Името ти е Тар^[1], войник. Под краката ти е и си залепнал здраво. Когато трябва. Това ти е работата оттук насетне. Задържаш врага при първия намек за контакт и гледаш отделението ти да преживее този момент, ясно? Значи, не си достатъчно стабилен още. Окачай допълнителните тежести, войник — и упражнения...“

Харесваше му идеята да е непоклатим. Харесваше му да е ефрейтор също така, особено както не му се налагаше да казва нищо. Имаше добро отделение за това. Бързо се учеха. Дори Смайлс. Виж, за Коураб не беше толкова сигурен. Че Опонн му намигаше, си беше самата истина, да. И кураж не му липсваше. Но като че ли все напираше да е пръв, преди самия Тар. Опитваше се нещо да докаже, разбира се. И тук нямаше нищо странно. За отделението Коураб си беше новобранец. Повече или по-малко. Е, може би малко над това — никой не го наричаше „новобранец“, нали? Макар Тар все още да мислеше за него така.

Но Коураб беше извлякъл Фидлър. Сам-самичък. Проклет пленник, а го беше направил. Спасил беше живота на сержанта. Почти достатъчно, за да го извиниш затова, че бе на страната на Леоман, когато двамата примамиха Ловците на кости в огнения кошмар на Ю'Гатан.

Почти.

Да, Тар знаеше, че не е от тези, които прощават. Нито от тези, които забравят. И знаеше, дълбоко в себе си, че ще остане на позицията си заради всеки войник от своето отделение, да стои, докато не падне. Освен, може би, заради Коураб Билан Тену'алас.

С Корик в челото, колоната им пое в нощта.

В края на най-близката група дървета, на пътеката между дънерите и кафявата угар, мълчаливо се сляха с отделението на Геслер. Продължиха в тъмното под изгряващите звезди.

Тежките на Сторми бяха добри да ги има човек край себе си, реши Тар. Яки и упорити почти колкото него. Толкова по-зле за Уру Хела. Но тя бе проявила небрежност, нали? Дори ако носиш мях, най-малкото, което трябва да държиш в готовност, е щитът. Още по-ужасното — беше се обърнала и побягнала, с което бе изложила гърба си на удар.

„Грябващо мен да пратят да свърша всичко това. Демон или не, щях да остана на място и да посрещна кучия син. Да остана и да се държа.“

„Помни името си, Тар. И само за да ти помогна да го запомниш, ела тук и седни старшият ти сержант да ти разкаже една история. За друг един войник с катран под краката. Името му беше Темпър и в деня, в който падна Дасем Щълтър, извън Ю'Гатан... та ето я историята...“

И Тар беше слушал. Достатъчно, за да разбере, че не е възможно да е съществувал такъв човек, освен в ума на старши сержант Брейвън Тут. Но беше вдъхновяващо. Темпър^[2]. Добро име, адски добро име. Почти колкото Тар.

На три крачки зад ефрейтора Смайлс оглеждаше с неспокоен поглед двете страни на пътеката, с толкова изострени сетива, че черепът я болеше. Ботъл спеше в носилката. А това означаваше без малки дебнещи очи, които оглеждат наоколо, без горски животинки, подлъгани да се подчинят на жалката воля на Ботъл, онова съпричастие на сходни мозъчета и разум, което толкова добре им беше служило досега.

И проклетият им ефрейтор, дрънчащ метал и скърцаща кожа, който сигурно не можеше да събере и петнайсет думи в някакъв щогоди разумен, смислен ред. Биваше си го за пробив, с неговия нелепо

грамаден щит — единствения останал, след като онзи демон се бе погрижил за щитовете на тежките — и късия му меч с широко острие. От тези войници, които ще стоят на мястото си дори и мъртви. Полезен, да, но за ефрейтор? Това не можеше да си го обясни.

Не, на Фид много по-добре щеше да му служи някой ефрейтор с бърз ум, пъргав, гаден и труден за убиване. Е, имаше поне една утеша и тя беше, че всеки можеше да схване кой е на ред. А беше много близо предния път, нали? Можеше да пратят Тар да каже здрасти на онзи демон, и толкова. Сега тя щеше да е ефрейтор Смайлс — и много внимавайте в картинката, рибешки черва скапани.

Но да го оставим Тар. Корик беше този, който й яхаше, ъъ, ума. Убиец, о, да, истински убиец. Също като нея, но без нейната изтънченост, а това ги правеше добра двойка. Опасни, вдъхващи страх, ядрото на най-гадното отделение в Ловците на кости. О, екипът на Балм можеше и да поспори за това, особено онзи, джавкащият Троутслитър, но те в момента се мотаеха на някакъв скапан остров, нали? Не бяха тук, да вършат онова, което се очаква да върши морската пехота, да се инфильтрира, да рита скапаните едури и ледерии в топките и да гръмва от време на време по някоя рота, просто за да напомни на Качулатия кой нанася удара.

Харесваше й този живот, да. По-добър беше от онова мизерно съществуване у дома, от което бе изпълзяла. Бедно селско момиче, треперещо от страх в призрачната сянка на мъртвата си сестра. Чудеше се кога ли следващото пропадане в плитчините ще предвещава водната й кончина. О, но колко я искаха момчетата, когато остана само тя, искаха да запълнят онази сянка със своята, сякаш това изобщо беше възможно.

Но виж, с Корик тука беше друго. Усещането поне беше друго. Вероятно защото сега беше по-голяма. По-опитна, дотолкова, че да знае какво разбужда малкото й крилато пърхащо птиченце. Да гледа как Корик убива хора, ах, как сладко беше това, и имаше късмет, че другите бяха толкова заети и не можеха да чуят стоновете й и да се досетят какво означават те.

Прозренията бяха най-силната подправка на света, а ноздрите й бяха пълни с тях. С което нощта ставаше някак по-ясна, по-чиста. Всяка подробност — рязко очертана, жадна да бъде видяна, да я забележат блесналите й очи. Чуваше тихото шумолене на дребни

животинчета в нивата, чуваше жабоците, щъкащи по стволовете на близките дървета. Жуженето на комарите и...

Изведнъж — ослепителна мълния някъде на юг, кълбо от огнена светлина се издигна към небето. Миг след това до ушите им достигна грохотът от два взрива. Всички се бяха заковали на място, присвити. Дребните твари наоколо бяха замръзнали, разтреперани от страх.

— Лош момент за засада — измърмори Корик, върнал се назад покрай Тар.

— Значи не е от морската пехота на Малазан — заяви Фидлър и тръгна да посрещне Корик и Тар. — Това беше на левга оттук, или по-малко. Някой да помни кои отделения бяха вдясно от нас първата нощ?

Мълчание.

— Дали да не тръгнем натам, сержант? — попита Тар. Беше извадил късия си меч. — Може да им трябва помощ.

Появи се Геслер.

— Сторми казва, че е чул острилки след проклетиите. Четири или пет.

— Може засадата да се е обърнала — каза Смайлс, мъчеше се да скрие вълнението си. „О, заведи ни там, проклет сержант. Дай ми да видя отново как се бие Корик. Сладката тръпка...“

— Нямаме такива заповеди — заяви Фидлър. — Ако са разбити, оцелелите ще свият на север или на юг да потърсят приятели. Продължаваме напред.

— Намират ни, а по петите им може да има хиляда души противник — рече Геслер.

— Има я тая възможност — съгласи се Фид. — Добре, Корик, връщай се в челото. Продължаваме, но още по-предпазливо. Не сме единствените, които са видели или чули това, тъй че можем да се натъкнем на отряд, препускащ на пътя ни. По-бавно и предпазливо, войник.

Корик кимна мълчаливо и се запъти напред.

Смайлс облиза устни и изгледа намръщено Тар.

— Прибери го тоя касапски сатър, Тар.

— За тебе съм ефрейтор, Смайлс.

Тя завъртя очи.

— Дъх на Гуглата, набило му се е в главата.

— А това в ръцете ти не са ли ножове?

Смайлс ги прибра мълчаливо в каниите.

— Продължавай напред — заповяда Фидлър. — Корик чака.

Коураб отново надигна своя край на носилката и пое след другите. Ботъл не се беше събудил от тази серия далечни взривове. Знак колко изтощен е горкият. Все пак беше изнервяющ, че не го будеха да държи всичко наоколо под око, както можеше да прескача от едно животинче на друго. И птици. Че и насекоми даже. Макар Коураб да се чудеше колко надалече може да вижда едно насекомо.

Пресегна се и смачка комара, кацнал на клепача му. Носилката зад него се кривна и той чу как Кътъл тихо изруга. Коураб бързо сграбчи пръта отново. Проклети насекоми, трябваше да спре да мисли за тях. Защото мисленето за тях водеше до чуването и усещането им, как пълзят и го хапят навсякъде, докато двете му ръце са заети. Това тук не беше като в пустинята. Там човек можеше да види бълхите, понесени от вятъра, можеше да чуе бръмченето на мухата-кръвниче от пет места, можеше да се досети, че под всяка скала или камък се крие скорпион или голям космат паяк, или змия, и всички искат да те убият. Просто и откровено, с други думи. Никакво измамно шепнене в тъмното, без това бръмчене в ушите, това пърхане на крилца в ноздрите ти. Или пълзене в косата ти, за да те ухапе и да остави в пътта ти подуваша се и адски сърбяща дупка.

А и ония плъзгави гадни твари, които смучеха кръв. Крият се под листата и чакат някой нещастен скапан войник със заети ръце да мине покрай тях. И боц. И растенията, които, ако ги забършеш невинно, предизвикват ужасен сърбеж и след това започва да тече нещо мазно — това си беше направо долният свят, населен с демони земеделци и всякааква нощна гад, зяпнала да налага невинния човек от пустините. Отделно проклетите Тайст Едур и безгръбначните ледерии. Представи си, да се бият на страната на тираничните си господари. Капка гордост ли нямаха тези хора? Май щеше да е разумно да хванат един-двама пленници, просто за да получат някои отговори. Някой ледерий. Можеше да подхвърли идеята на сержанта. Фидлър нямаше проблем с предложението. Всъщност като че ли цялата малазанска армия нямаше проблем с такива неща. Нещо като постоянен воински сбор, когато всеки може да си каже думата, всеки може да спори и така се взимаха

решения. Разбира се, при племената, след като сборът свършеше, свършваха и споровете.

Малазанците правеха почти всичко различно, по тяхен си начин. Това отдавна вече не притесняваше Коураб. Може би беше добре, че се беше придържал към всички онези невежествени, крайни убеждения за тях, докато беше с бунтовниците. Иначе щеше да му е трудно да мрази врага така, както се полагаше, както трябваше да го мрази.

„Но вече знам какво е да си морски пехотинец в малазанска армия, дори империята да е решила, че сме извън закона или нещо такова. Все пак — морска пехота. Все пак — елитът. И заради това си струва да воюваш — за войника до теб, за този в носилката, за този в челото. Не съм сигурен за Смайлс обаче. За нея, виж, изобщо не съм сигурен. Напомня ми за Дънспароу, с този разбиращ поглед и как все си облизва устните, щом някой заговори за убиване. И тия нейни ножове — не, никак не съм сигурен за нея.“

Добре поне, че си имаха добър ефрейтор обаче. Кораво копеле, многото приказки не го интересуваха. Тар говореше с щита и с меча си, а Коураб все се улавяше, че тича напред да застане до него при всяка скапана схватка. Откъм дясната му ръка, но с една стъпка пред него, тъй като парирането на Тар с късия забивач беше в много близък обхват и бе изложен на рисък пред мръсния замах отдолу — стилът, който прилагаха пустинните племена срещу войник „стена от щитове“ като Тар, когато няма никаква стена от щитове, когато е само един мъж с незащитен фланг и прекалено стегнат гард. Бълскаш в щита, докато коленете му поддадат малко повече, и той залитне зад и под този щит, с единия крак напред — после само пристъпваш встрани и мушкаш покрай щита, над или под забивката на късото острие, за да поразиш сухожилията на ръката или незащитената подмишница.

Коураб знаеше, че трябва да пази Тар от тази страна, макар това да означаваше неподчинение на заповедите на Фидлър да стои пътно до Ботъл. Докато Ботъл изглеждаше в безопасност, Коураб се задвижваше напред, защото разбираше Тар и неговия стил на бой. Не като Корик, който беше пустинен воин повече от всеки друг в тези две отделения, и трябваше фланговете му само да се пазят от някой като Смайлс, със святкащите ѝ ножове, със стрелите на арбалета и разни такива. Да стои зад и встрани, извън обхвата на свирепите замахвания

на дългия меч на Корик, и да сваля всеки противник, влязъл му във фланг. Виж, това париране си го биваше.

Кътъл, нещастният стар ветеран, разполагаше със своите „проклетии“ и ако Ботъл изпаднеше в опасност, сапьорът щеше да се погрижи за нещата. Освен това беше доста точен и бърз с арбалета, стара опитна ръка на спусъка и зареждане на бегом.

Не беше чудно, че Седемте града бе завладян още при първия штурм, с малазанска морска пехота на бойното поле. Остави ги Т'лан Имасс. Тях ги бяха пуснали да се развихрят едва при бунта на Ейрън в края на краищата. „А и Фидлър каза, че изобщо не е бил императорът. Не, Ласийн е издала заповедта.“

„Геслер не е сигурен, тъй че истината си е, че никой не знае истината. За Ейрън. Точно както скоро никой няма да знае истината за Колтейн и Кучешката верига, предполагам. Или пък — духове долни! — за адюнктата и за Ловците на кости при Ю'Гатан, и в град Малаз.“

И усети как го прониза мраз, сякаш се беше натъкнал на нещо много дълбоко и важно. За историята. Така, както се запомняше тя, както се разказваше и преразказваше. Как се губи в лъжи, когато истината се окаже твърде неприятна. „Нещо, да... Нещо... Проклятие! Изтървах го!“

От носилката зад него Ботъл промърмори в съня си, после каза съвсем отчетливо:

— Той никога не вижда бухала. Това е проблемът.

„Горкият кучи син. Бълнува насын. Изтощен. Спи леко, войник, трябваш ни.“

„На мен ми трябваш. Както никога не съм трябал на Леоман, така ми трябваш. Защото вече съм морска пехота.“

— Питай мишките — каза Ботъл. — Те ще ти кажат. — После изломоти нещо, въздъхна и каза: — Ако искаш да останеш жив, обръщай внимание на сянката. Сянката. Сянката на бухала.

В другия край на носилката Кътъл изсумтя и поклати дръжките. Ботъл простена отново, извъртя се на хълбок и отново затихна.

Продължиха напред в нощта. И отново, малко по-късно, чуха взривове в далечината. Този път от север.

О, разбудили ги бяха, и още как.

Билките на Шурк Еале вече губеха сила. Всичко беше наред на „Немряща благодарност“, на обветрената палуба и в интимното пространство на каютата ѝ. С мъж без особено силно обоняние за компания. Но сега се беше озовала в една претъпкана стая с карти, с половин дузина непознати и Брулиг, самозвания крал на това жалко островче, и освен това и жените — виждаше ясно как бърчеха ноздри, щом уловяха неприятните миризми в душния пренагрят въздух.

О, добре. Щом държаха да се спогодят с нея, трябваше да го преживеят. Че и да са благодарни за „преживяването“. Изгледа накриво адюнктата, която като че ли така и не искаше да седне. И макар да стоеше зад стола, който си бе присвоила в единия край на дългата изподраскана маса, отпуснала ръце на гърба му, не издаваше нервността, която човек може да очаква от някой, за когото седенето е като да си осъден да те вържат в кошара на сред селски мегдан.

Колкото до външния вид, у Тавори Паран нямаше кой знае какво. Подчертано сиво безполово равнодушие, гардеробът на безразличния. Жена, за която женският чар е по-маловажен и от мъха в гънките на кесията ѝ. Можеше да се направи на по-привлекателна — почти женствена всъщност, — ако пожелаеше. Но явно такъв чар не влизаше в списъка от ценности в нейните представи за командинане. А това беше интересно по някакъв смътен, теоретичен начин. Водач, който се стреми да води без физическо присъствие, без героично, будещо похот или друго някакво въобразимо излъчване. Какво оставаше тогава за Тавори?

Е, умът ѝ може би. Някаква тактическа гениалност? Не беше убедена в това. Според всичко, което бе успяла да улови от мърморенията в отделението на Балм, Тавори вече бе допусната някаква огромна грешка в преценката. Май беше имало някакъв авангарден десант. Елитни части, промъквани се посред нощ на дивия бряг с обърканите му блата и гори. Войници с мисия да сеят смут, да разклатят властта на едурите и да подтикнат покорените ледерии да се вдигнат на въстание.

Тактически гений ли? По-скоро лошо разузнаване. На ледерите положението им харесваше такова, каквото си е. Тази Тавори като нищо можеше да е осъдила на гибел най-важния елемент от армията си. Бяха изгорили транспортните си съдове — „а това пък защо? Да остави собствените си бойци без никакъв избор, освен да продължават

напред? Това намирисва на недоверие, на пълна липса на увереност — да, вони по-лошо дори от мен. Освен ако не го тълкувам погрешно. Което е вероятност. Сложна работа са тези малазанци.“

Малазанска империя, да. Но нищо общо с Ледерийската империя, с нейните дребнави игри на родословия и расова йерархия. Не, тези малазанци бяха с всевъзможни и най-разнообразни стилове. Първият помощник-командир на Тавори например — варварката с изумителните татуировки, всяко нейно движение беше самото олицетворение на чувствеността. Тук, в Ледерийската империя, всеки, който приличаше на нея, щеше да чисти оборите. И Мейсан Джилани — друг повод за много хълцане — ах, как съжаляваше Шурк, че няма този неин сладък лъскав тен и изящните очертания на тези дълги крака и пищни бедра, полюшващите се твърди гърди с цицки, които ѝ напомняха за презрели фурми — „не че ми се налага да надничам, у нея има по-малко свян, отколкото и у мен, а това наистина говори много. Значи Тавори държи хубавите край себе си. Виж, това би могло да подсказва нещо.“

— Е, какво чакаме още? — попита Шейк Брулиг, вече достатъчно пиян, за да провлича думите. Седеше отпуснат в стола в другия край на дългата маса, точно срещу адюнката, но очите му с натежалите клепачи си оставаха приковани в Мейсан Джилани. Тоя май наистина вярваше, че мазните, похотливи погледи могат да накарат една жена да припадне от страст. Но Мейсан Джилани прикриваше отвращението добре, играеше, та жалкият крал да продължава да се самозалъгва. Варварският войник изпълняваше много изрична заповед, подозираше Шурк. Да не допусне Брулиг да стане войнствен. До момента, в който нямаше повече да им трябва.

Е, това обаче нямаше да подейства с нея, нали? Освен ако малазанците не държаха наблизо някой Ублала Пунг. О, това наистина щеше да е неприятно, да я видят как се превръща в нездоволено разгонено животно пред всички. Тази тайна беше по-добре да си я затаи.

— Спокойно, Брулиг — каза Шурк. — Всичко това сигурно е свързано с онези огромни тримарани, които влязоха снощи в пристанището. — Виж, щеше да ѝ хареса да си имаше един такъв, макар че щеше да ѝ трябва двоен екипаж, което означаваше по-малко пари за всички — „проклета логистика, винаги убива мечтите ми“.

Адюнктата я гледаше изпод вежди — един от онези преценяващи погледи, които хвърляше на Шурк Еале всеки път, щом немрящата пиратка кажеше нещо. Виж, това си беше нейна грешка — беше пратила Скорген обратно на „Немряща благодарност“. Ужасните недъзи на първия й помощник-капитан се бяха оказали твърде разсейващи за всички останали, докато тя не осъзна, че това се превръща във възможност, подронваща нейния... професионализъм. „Да, точно тази дума ми се губеше. Тук трябва да ме вземат на сериозно. Подозирам, че самото ми съществуване зависи от това.“ Но неволно се усещаше, че й липсва капещата дупка на лицето му, смачканото му ухо, сляпото му око, сакатата ръка и болният крак — всичко, което да отвлича вниманието на Тавори всеки път, щом проявеше неблагоразумието да изкаже мнение или наблюдение.

Троутслитър, който седеше срещу Шурк, се покашля — някакво странно цвърчене — и й се усмихна.

Тя преднамерено извърна очи. Не беше приятен мъж. Също както Джерун Еберикт не беше приятен мъж. Твърде много удоволствие извлечаше от работата си, подозираше Шурк. А дори за войник това не беше разумно. Такива хора обикновено се бавеха, когато бавенето не е добро. Склонни бяха да излагат другите воиници на рисък. Склонни бяха да се разсейват. Не, не й харесваше Троутслитър.

Но извръщането на погледа неизбежно отклони вниманието й към ефрейтор Детсмел. В известен смисъл този беше още по-лош. Никакви тайни не можеше да се скрият от него, колкото и да беше предпазлива — да, той я надушваше, и не само поради отслабналите билки. *Беше* я надушил от самото начало. Дали пък някой кучи син като него не беше хвърлил проклятието, което я мъчеше? Не, това не беше редно. Детсмел имаше дарби, непознати тук на Ледер. Дарби, които й напомняха за онази умираща кула в Ледерас и за Кетъл, и за гробниците в двора.

За щастие в момента той дремеше, отпуснал обраслата си с четина брадичка върху широката гръд, което й спести разбиращия му поглед.

„Ех, да можеше сега Техол Бедикт да е тук с мен — щеше да им завърти главите на всички. Да ги обърка... или разсмее? Смехът щеше

да е лошо, много лошо. За мен. За всеки, който седи близо до мен. Е, добре, да забравим за Техол Бедикт. Май си губя ума.“

Адюнктата се обърна към нея.

— Капитане, говорих много с Шейк Брулиг, в желанието си да разбера по-пълно тази Ледерийска империя. Но за съжаление отговорите му ставаха все по-нездадоволителни...

— Горкият Брулиг е изпаднал в униние — отвърна Шурк. — И е нещастно влюбен. Е, може би неудовлетворена похот е по-точното описание за мизерното некомуникативно състояние на ума му. — „Ха, ето че мога да надтехолна и Техол Бедикт! Без риск да се разсмее при това!“

Брулиг примига към нея.

Сержант Балм се наведе към Троутслитър.

— Какво каза тя току-що?

— Императорът — каза Тавори.

Шурк сви рамене и изчака.

— На хилядата смърти.

— Титлата е преувеличение, убедена съм. Може би няколкостотин. Шампиони. Всички умират накрая.

— Предполагам, че едурите му в двореца го пазят добре.

Шурк отново сви рамене.

— Малко подробности излизат извън Вечния домицил, адюнкта. Канцлерът с целия си персонал — ледерии — беше задържан на поста след завоеванието. Сега има и много могъща тайна полиция, също ледерии. Колкото до икономическия апарат, те също са ледерии.

Татуираната жена — Лостара Юил — изсумтя:

— Тогава какво правят едурите, в името на Гуглата? Къде са се вместили?

— На върха — отвърна Шурк. — И се клатят.

Последва дълго мълчание.

— Но все пак императорът едур не може да бъде убит — отрони накрая Тавори.

— Това е вярно. — Шурк изчака, докато малазанците осмислят тази подробност. С изключение на Детсмел, разбира се, чието хъркане бе като морски прибой в тази пещера — стаята.

— Това несъществено ли е? — попита Тавори.

— Понякога изглежда така — призна Шурк. О, как съжаляваше, че не може да пие вино, без да го разлее навсякъде. Един-два бокала щяха да й дойдат добре.

— Император, чиято власт се диктува от меча — каза Тавори. — Неуредена обаче остава самата необходимост от администриране на империята.

— Досадна необходимост, да — отвърна с усмивка Шурк.

— Тайст Едур, залагащи твърдо на своя неумиращ непоклатим император, съществуват под самозаблуждението, че са господари — продължи Тавори. — Но реалността не е толкова щедра.

Шурк Елале кимна.

— Тайст Едур бяха рибарски народ, ловци на тюлени. Старат дървени къщи. Пет-шест племена. Имаше някакъв, когото наричаха краля-магьосник, Ханан Мосаг, и той значи повел война за покоряване — защо този меч не се е озовал в неговите ръце, това само едуриите знаят, но не е нещо, за което говорят.

— Този Ханан Мосаг жив ли е още? — попита Тавори.

— Той е новият Цеда на императора.

Хъркането на Детсмел спря.

— Имперският Върховен маг — заговори той. — Цеда, деградирало от Цеданс, обзлагам се. Цеданс е бил някакъв ритуал от времето на Първата империя. — Очите му леко се отвориха. — Иброн изобщо нямаше да се изненада. Тези ледерии са някаква изгубена колония на Първата империя. — Тежките му клепачи се спуснаха и след миг той захърка отново.

Шурк Елале помисли дали да не се покашля деликатно, но се отказал. Тук без друго вонеше достатъчно.

— Това, което исках да подчертая, адюнкта, е, че едуриите не можеха да се оправят и с една такса за пристан. Те са воини и ловци — мъжете, искам да кажа. Жените, доколкото мога да преценя, са някаква напълно безполезна мистика, а след завоеванието буквально изчезнаха от очите ни.

В коридора отекна тропот на ботуши и миг след това вратата се отвори. В стаята влязоха двама ледерийски войници, придружени от Галт и дребосъка Уидършинс. Единият от войниците беше Атри-Преда.

Шейк Брулиг залитна в стола си и едва не падна. Изкриви лице и стана.

— Проклети да са всички проклети вещици до дълбините!

— По-лошо става — отвърна му с лека усмивка Атри-Преда. — Аз избирам своя Изгрев и не си ти. Йедан, изхвърли този глупак — всеки прозорец ще свърши работа.

В очите на Брулиг изведнъж се появи тревога и той зяпна войника до капитана, който тръгна към него.

Мечът на Галт изсвистя от ножницата, опря се в корема на войника и го спря.

— Казвам това малко да го поотложим — изръмжа той. — Адюнкта, позволете да ви представя Атри-Преда Ян Товис и Крайбрежния страж Йедан Дериг — което според мен трябва да е нещо като сержант, командащ някакъв крайбрежен патрул. Какво е Атри-Преда не знам. Капитан? Командир? Все едно, те командаха онази полуиздавена паплач, която перишите измъкнаха от бурята.

Адюнктата гледаше намръщено Ян Товис.

— Атри-Преда, добре дошли. Аз съм адюнкта Тавори Паран от Малазанска империя...

Ян Товис извърна очи към нея.

— Вие ли командвate това нашествие? Колко войници сте хвърлили на брега, адюнкта? Десет хиляди? Двайсет? Видях горящите кораби — проследили сте нашите флоти по пътя от империята ви? Доста дълъг път за едно дребно отмъстително кръвопролитие, нали?

Шурк си мечтаеше за вино. Добре поне, че малазанците не я гледаха вече.

Адюнктата се намръщи още повече, което само подсили впечатлението за сивота.

— Ако желаете — заговори тя хладно, — можем да официализираме статута ви на военнопленници. Въпреки че ми е трудно да охарактеризирам потъващия ви сал като наказателна експедиция. Според докладите, които получих, статутът ви е по-скоро на бежанци, нали? Скромен отряд войници, поели настойничество над множество старци и старици, деца и други цивилни. Да не би да сте плавали насам с идеята, че този остров е останал независим? — Погледът ѝ пробяга към Брулиг, който стоеше подпрян на отсрещната

стена. — Това, че сте познати с Шейк Брулиг, предполага, че сте тук, за да решите някакъв личен проблем между двамата.

Ян Товис я погледна невъзмутимо, сви рамене и отвърна:

— Личен — едва ли. „Шейк“ е племенно име, не е титла, и би могло, при желание, да предшества моето име и на Йедан тук, както и нашето „множество бежанци“. Шейките са първоначалните обитатели на централното западно крайбрежие и някои крайбрежни острови. Преди много време сме били покорени от ледериите. — Сви отново рамене. — Моят проблем с Брулиг е свързан с наследството на трона.

Тавори повдигна вежди.

— Наследство? Държите на такива неща въпреки че сте покорени?

— Повече или по-малко. Наследството се предава по женска линия. Кралицата — майка ми — нас скоро умря. Брулиг се надяваше да не се върна и да претендира за титлата. Искаше сам да властва над шейките. Искаше също така, подозирам, да обяви някаква дръзка претенция за независимост, яхнал вълната на вашето нашествие — стига то да се окаже успешно. Да отхвърли ледерийското иго и да създаде нов център за нашия народ на този свещен никога остров. Макар и убиец и изменник, Брулиг е амбициозно същество. Уви, властта му на този остров приключи.

Троутслитър се изсмя злобно.

— Чу ли това, Мейсан Джилани? Можеш вече да престанеш да изтъкваш сладката си плът.

— Не съм сигурна, че вие трябва да вземете решението, Атри-Преда — заяви адюнктата.

— Този ранг вече не съществува. Можете да се обръщате към мен с „кралице“ или Сумрак, ако желаете.

Шурк Елале видя как се отвориха изведнъж очите на Детсмел и се приковаха немигащи в Ян Товис.

Адюнктата също не го пропусна, защото го погледна за миг, после отново се обърна към Ян Товис.

— Сумрак, Страж и Изгрев — измърмори Детсмел. — Цялата нощ покривате, нали? Но проклет да съм, кръвта ужасно е изтъняла. Кожата ви е с цвят на глина — не може да сте били повече от шепа в началото, вероятно бежанци, криещи се между местните диващи.

Жалка шепа, но старите титли са се запазили. Пазите Бреговете на Нощта.

Ян Товис облиза устни.

— Само Брега.

Детсмел се усмихна.

— Другото сте го забравили, а?

— Ефрейтор? — каза Тавори.

— Нашето отделение беше на подходящия кораб — обясни Детсмел. — Достатъчно, за да си поговоря доста с чернокожите ни гости. Сумрак — обърна се той към Ян Товис, — тази дума е ледерийска. Ще се изненадате ли, ако ви кажа, че думата за „сумрак“ на първоначалния ви език е била „йенандър“? И че „антовис“ е означавало „нощ“ или дори „мрак“? Собственото ви име е титлата ви и по изражението ви виждам, че не сте го знаели. Йедан Дериг? Какво значи „дериг“ не съм сигурен — ще трябва да питаме Сандалат, но „йеданас“ е „страж“, действието, както и титлата. Богове подземни, коя вълна е било това? Най-първата? И защо Брега? Защото оттам са дошли новородените К'Чайн Че'Малле, нали? Непотърсените от Матроната. — Суровият му поглед се задържа още миг на Ян Товис, после той отново се отпусна и затвори очи.

„Блудния да пази, цяла вечер ли ще го прави това?“

— Не знам за какво говорите — каза Ян Товис, но беше ясно, че е притеснена. — Всички вие сте чужденци — какво можете да знаете за шейките? Дори в ледерийската история почти не се споменава за нас.

— Сумрак — каза Тавори, — вие сте тук, за да заявете титлата си на кралица — ще обявите ли също така този остров за суверенен?

— Да.

— И в тази си роля ще търсите ли договаряне с нас?

— Колкото по-скоро се договоря с вас, малазанците, да се махнете от този остров, толкова по-щастлива ще съм. И вие също.

— Защо?

Магът Уидършинс взе думата:

— Онези нейни бежанци, адюнкта. Напаст от вещици и магове. Гърчави са като червеи повечето — мърсят водата и ни кълнат с циреи и мехури. Могат обаче да се съберат наедно и да спретнат по-гадни магии...

Шурк Елале зяпна странния мъж. *Гърчави?*

— Могат да създадат неприятности, да — заяви Ян Товис.

Галт изсумтя:

— Значи това, че им спасихме живота на всички, не означава нищо?

— Означава, разбира се. Но като всички неща, дори благодарността изтъява с времето, войник. Особено когато деянието виси над нас като брадва на палач.

Галт се намръщи още повече и подбутна назад Йедан Дериг с меча си.

— Още ли трябва да го държа това?

Брадатият войник с шлема помисли, преди да отвърне:

— Това ще го реши кралицата ми.

— Последната заповед я отложи — каза Ян Товис. — С Брулиг можем да се разправяме по-късно.

— Ще се разправяш друг път, демонско изчадие такова! — Брулиг се изправи. — Адюнкта Тавори Паран, настоявам за вашата закрила. След като ви съдействах от самото начало, последното, което можете да направите за мен, е да опазите живота ми. Прехвърлете ме на континента, ако така ви устрои. Все ми е едно къде ще свърша, само да не е в ръцете на тази жена.

Шурк Елале се усмихна на тоя глупак.

„Само че не го заслужаваш, Брулиг. Милост ли? В пръднята на Блудния, там ще я намериш.“

Гласът на Тавори стана много студен.

— Шейк Брулиг, вашето съдействие е отбелязано по достойнство и имате нашата благодарност, макар че май си спомням за едно надвиснало унищожение на този остров под ледено море — което ние предотвратихме и продължаваме да предотвратяваме. Може би кралицата ще се зарадва да разбере, че не възнамеряваме да се задържаме повече тук.

Брулиг пребледня.

— Но ледът? Ако си отидете...

— Със затоплянето на сезона заплахата намалява. Буквално.

— Тогава какво ви задържа тук? — попита Ян Товис.

— Търсим лоцман до река Ледер. И Ледерас.

Ново мълчание. Шурк Еале, която с насмешка наблюдаваше емоционалния срив на Брулиг, бавно се намръщи. После се огледа. Очите на всички бяха приковани в нея. Какво беше казала адюнктата току-що? О! Река Ледер и Ледерас.

„И лоцман, който да поведе нашественическата им флота.“

— Каква е тази миризма? — попита внезапно Уидършинс.

Шурк се навъси.

— Пръднята на Блудния, предполагам.

[1] Смола, катран. — Бел.прев. ↑

[2] Нрав, характер; закалка. — Бел.прев. ↑

18.

Така възприетият възглед бе за пейзаж,
отговарящ

на сетния ми ден в смъртния свят.

Маршът на

изсечените камъни, менхири и риголити
показаваше сред тези неспокойни сенки
низ от безстрастни лица, гримасите и
съсъка

на долния свят, оголени в заплаха зъби,
бездрайните

редици от пуснали корени богове и духове,
проточили се

надолу по склона, от хълм на хълм, по целия
път, да, до безграничното отвъд взора,
отвъд огледалото на тези нещастни
примижали очи. И в тази непоколебима
войнственост

на всеки от тях, който в своя ден на
господство

е протягал ноктестите си кръвоожадни
ръце,

в пурпурния допир на вярата в цялото
нейно домогване

към нашето време, нашите животи,
наши любови и

наши страхове вече са само загадка,
цялото

разпознаване е забравено, изоставено пред
пълзежа на неумолима промяна. Дали
изгубените им

гласове са яхнали този унил вятър? Дали
треперя

*пред ехото на жаждата им за кръв,
разкъсването*
*на млада девствена плът и чудото на
оголеното сърце, смутения сетен пулс на
настойчивия му гняв? Паднах ли на колене
пред този ужасяващ низ от свята
тириания, както би*
*паднал всеки невеж страхливец
сред гъмжило от сенки?*
Армиите на праведните ги нямаше.
*Отминали бяха далече в надигащите се
вълни*
*от прах и пепел. Жреци и жрици,
отстъпили*
*пред надежда, която предаваше
убежденията им с*
*отчаяната жажда на демони, подкарали
плахи души в личните им разбирания за
богатство, те оставаха заклещени в
пукнатините*
*на своите идоли късове ронлива кост,
заседнала*
*в слабостта на камъка, това и нищо
повече.*
*Така възприетият възглед е проклятието
на историка. Безкрайни уроци за
бездисциплинето*
на игрите на разум, на чувство и вяра.
*Единствените достойни историици, твърдя
аз,*
*са онези, които завършват живота си с
недвусмисления акт на самоубийство.*

Шеста бележка,
Втори том
Събрани бележки на
самоубийци

Майка му обичаше ръцете му. Ръце на музикант. Ръце на скулптор. Ръце на художник. Уви, бяха на друг, защото канцлер Трайбан Гнол не притежаваше такива дарби. Но през годините обичта му към ръцете му, колкото и да бе зацепана от подигравката с един физически дар без подходящо изражение, беше нараснала. Те в известен смисъл се бяха превърнали в собственото му произведение на изкуството. Изгубеше ли се в дълбок размисъл, ги наблюдаваше — плавните им движения, пълни с изящество и елегантност. Никой художник не можеше да улови истинската красота на тези безсмислени инструменти и макар да имаше нещо мрачно в тази преценка, той отдавна се бе примирил с това.

Но ето, че съвършенството вече си бе отишло. Лечителите направиха каквото можаха, но Трайбан Гнол добре виждаше грозните белези по безукорните някога линии. Все още можеше да чуе пукането на костите на пръстите си, предателството на всичко, което майка му беше обичала, което бе боготворила в тайните им занимания.

Баща му, разбира се, щеше да се изсмее. С онова горчиво сумтене, което минаваше за смях. Е, не истинският му баща все пак. Просто мъжът, който бе управлявал домакинството им с дебелоглава мрачна жестокост. Беше знал, че любимият син не е негов. Неговите ръце бяха дебели и тромави — толкова по-жестока бе иронията с артистичния талант в тези възлести инструменти. Не, съвършените някога ръце на Трайбан Гнол бяха дошли от любовника на майка му, младия (толкова млад тогава) консорт Турудал Бризад, мъж, който бе всичко друго, но не и онова, което изглеждаше, че е. Всичко, да, и нищо също така.

Знаеше, че тя щеше да одобри това, че синът ѝ бе намерил в консорта — своя баща — съвършен любовник.

Такива бяха гнусните прищевки на дворцовия живот в блаженото кралство на крал Езгара Дисканар, но всичко това вече изглеждаше така отдавна, изтляло, горчиво като пепелта в устата на Трайбан Гнол. Консортът си беше отишъл — и не беше. Отдръпнало се докосване,

навярно вече завинаги, конорт, чието съществуване бе станало толкова ефимерно, колкото неувяхващата красота.

Ефимерно, да. Като всички неща, които бяха държали някога тези ръце; като всички неща, които бяха преминавали през тези дълги тънки пръсти. Знаеше, че изпитва самосъжаление. Старец, загубил всяка надежда да бъде привлекателен за някого. Обкръжаваха го призраци, безкраен низ от избелели цветове, които някога бяха боядисвали тези произведения на изкуството, пласт след пласт — о, единствения път, в който наистина бяха плувнали в кръв, бе нощта, когато бе убил баща си. Всички други бяха умрели някак встриани от едно такова пряко усилие. Множеството любовници, които му бяха изменяли по един или друг начин, често пъти с простото, но ужасно престъпление, че не го обичаха достатъчно. А сега като уродлив старец взимаше в леглото си деца и ги душеше, за да заглуши виковете им. Използваше ги. Гледаше как ръцете му си вършат работата — провалилият се и вечно провалящ се артист, художник, творец, търсещ някакъв вид съвършенство и унищожаващ всичко, до което се докосне.

Ордата призраци бяха достатъчно обвинение. Нямаше нужда да шепнат и в черепа му.

Трайбан Гнол седеше зад писалището си и гледаше ръцете си, гледаше жаждата им за красота и съвършенство, вече загубени безвъзвратно. „Той счупи пръстите ми. Още чувам...“

— Канцлер?

Вдигна очи. Беше Сирин, новият дворцов агент фаворит. Да, този човек беше идеален. Глупав и лишен от въображение, сигурно бе изтезавал по-слаби деца извън класната стая, за да компенсира мъглата в главата си, заради която всякакъв опит да научи нещо е бил безсмислено губене на време. Същество, жадно за вяра, сукалче на някоя цица, сякаш си проси да го убедиш, че всичко — абсолютно всичко — може да има вкус на нектар.

— Вече е близо осма камбана, сър.

— Да.

— Императорът...

— Не ми казвай нищо за императора, Сирин. Не ми трябват твоите наблюдения за императора.

— Разбира се. Моите извинения, канцлер.

Искаше му се да види тези ръце отново боядисани в пурпур, осъзна той. В най-буквалния смисъл.

— Намерихте ли Брутен Трана?

Очите на Сирин примириха и той сведе поглед към пода.

— Не. Той наистина е изчезнал, сър.

— Ханан Мосаг го е отпратил — рече замислено Трайбан Гнол.

— Върнал го е в отечеството на едурите, подозирам. Да рови в торищата.

— Торищата ли, сър?

— Купищата боклук, Сирин.

— Но... защо...

— Ханан Мосаг не е одобрил прибързаната глупост на Брутен. Глупакът едва не развихри дворцова кървава баня. Прогонен или не, Брутен Трана най-малкото показа ясно на всички, че такава кървава баня е неизбежна.

— Но императорът не може да бъде убит. Не може да има никаква...

— Това не означава нищо. Никога не е означавало. Аз управлявам тази империя. Освен това сега има поборник... — Трайбан Гнол замълча, поклати глава и бавно се изправи. — Хайде, Сирин, време е да кажем на императора за войната, в която сме въвлечени.

В коридора чакаха седем ледерийски магове, призовани от четирите армии, струпани западно от Ледерас. Канцлерът за миг изпита съжаление, че го няма Куру Кан. И Енедиктал, и Некал Бара, магове с впечатляваща мощ. Тези новите бяха само бледи сенки, общо взето изместени от Цеданса Тайст Едур на Ханан Мосаг. Но щяха да са нужни, тъй като не бяха останали достатъчно К'риснан. И скоро, подозираше канцлерът, докато крачеше към тронната зала с другите зад него, скоро щеше да има още по-малко К'риснан.

Чуждоземният враг беше смъртно опасен. Убили бяха магове, без окото да им мигне. С помощта на експлозиви, гранати. Успяваха по някакъв начин да се крият от търсещата ги магия, устройваха убийствени засади, при които рядко оставяха свой труп.

Но най-важната подробност бе тази, която Трайбан Гнол щеше да затаи от императора. Тези чужденци преднамерено избиваха Тайст Едур. Тъй че макар ледерийските воиници да се събираха за поход срещу нашествениците, канцлерът беше приготвил тайни указания за

командирите. Щеше да се погрижи за благоприятен изход през всичко това. Изход за ледериите естествено.

— Подготвил ли си снаряжението си, Сирин? — попита той, докато подхождаха към вратите на тронната зала.

— Да — отвърна объркано войникът.

— Трябва ми някой, на когото да мога да разчитам с армиите, Сирин, и този някой си ти.

— Да, канцлер!

„Просто да предадеш думите ми до последната буква, идиот.“

— Провалиш ли ме, Сирин, по-добре не се връщай.

— Разбрано, сър.

— Отвори.

Сирин забърза напред.

В тронната зала го чакаше неочеквана, нежелана изненада. Изгърбената купчина криви кости и изтерзана плът на Ханан Мосаг — и четирима от неговите К'риснан. Едва ли можеше да се намери по-уродлив образ, който така да се запечата в мозъка на канцлера, от тези захранени с мръсна магия едури. Баща му щеше да одобри сцената, щеше всъщност да събере огромни късове мрамор, от които да извае статуите им в цял ръст, сякаш с подражанието на реалността може някак да открие какво се крие под нея, в подмолните течения на духа. Губене на време, ако питаха Трайбан Гнол. Освен това някои неща бе по-добре да не се разкриват изобщо.

Уродливото лице на Ханан Мосаг сякаш се ухили, когато канцлерът мина покрай Цеда и четиридесета магьосници Тайст Едур, но в очите на Цеда имаше страх.

Императорът на хилядата смърти се намести притеснено на трона, върхът на меча изскърца по надрасканите и напукани плохи на пода.

— Канцлер — изхриптя Рулад, — колко добре, че дойдохте. И ледерийските магове. Изключително впечатляваща, макар и безполезна група.

Трайбан Гнол се поклони и заговори:

— В съюз с могъщия Цеданс на Ханан Мосаг, ваше величество, нашата магическа мощ би трябвало да е повече от достатъчна, за да се отървем от тези чуждестранни натрапници.

Лицето на Рулад се изкриви в гримаса и монетите по него изстъргаха.

— А маговете на бригадата Бортен достатъчно ли бяха? А самата бригада, канцлер? Бяха разбити! Ледерийски магове, ледерийски войници! Тайст Едур! Вашите чуждестранни „натрапници“ секат пътя си през, цяла проклета армия!

— Непредвидено беше — замърмори навел очи Трайбан Гнол, — че имперските флоти, в търсене на поборници, ще раздразнят толкова една далечна империя. Колкото до войнствеността на тази империя, тя изглежда почти несравнима. Въщност буквално безумна, предвид огромните разстояния за нанасяне на възмездие. Странно е също така, че нямаше никакво официално обявяване на война — макар, разбира се, да е съмнително доколко нашите флоти са направили същото, преди да избият граждани на тази империя. Може би — добави той и вдигна очи, — преговорите си остават възможни. Някаква форма на финансова компенсация, стига да уговорим примирие...

Ханан Мосаг се изсмя.

— Вие сте провинциален глупаќ, Гнол. Да можехте само да разгърнете този ваш жалък мелодраматичен театър в ума си, унищението сигурно щеше да усмири бъбривия ви език.

Вдигнал вежди, канцлерът се извърна леко да изгледа Цеда.

— А с какво тайно знание за този враг разполагате вие? И ще благоволите ли да осветлите мен и императора?

— Това не е наказателна експедиция — каза Ханан Мосаг. — Въпреки че може би изглежда така. Империи си трошат носовете винаги, а имаше достатъчно морски сблъсъци, които да ни известят, че тази Малазанска империя не е за подценяване. Нашите флоти са били подгонени от водите им — Ханради Халаг беше брутално искрен в преценката си. Малазанските магове ни най-малко не отстъпват на нас и на ледерите.

— Като не е наказателна експедиция, тогава какво е? — попита Трайбан Гнол.

Ханан Мосаг се обърна към императора.

— Ваше величество, най-добре е да запазя отговора си само за вас.

Рулад изръмжа.

— Няма да ме хванеш в игрите си, Цеда. Говори.

— Ваше величество...

— Отговори му!

— Не бива!

Последва тишина, в която Трайбан Гнол можеше да чуе само сърцето си, отмерените му удари под ребрата. Ханан Мосаг бе допуснал ужасна грешка, бе станал жертва на собственото си самонадценяване. Опитваше се да използва информацията си, за да може отново да допълзи до императора. Но усилието... беше *толкова тромаво*!

— Кажи ми, защо това трябва да е наша тайна — каза Рулад шепнешком.

— Ваше величество, този въпрос засяга Тайст Едур.

— Защо?

„Ах. Защото, императоре, тези малазанци идват за тебе.“ Трайбан Гнол се покашля и пъхна пръсти в колана на халата си.

— Не е нужно — заговори той с най-мекия тон. — Не съм толкова провинциален, колкото Ханан Мосаг би искал да вярва. Императоре, вашите флоти бях изпратени на шир и дълъг по света, за да търсят поборници, и наистина събраха най-добрите, най-способните борци от множество народи. Това, което не можаха да предвидят, е, че цяла империя ще се обяви за шампион. И ще се настрои срещу вас, ваше величество. Донесенията ни дават ясно да се разбере, че врагът се стреми съм Ледерас. — Изгледа Ханан Мосаг и добави: — Те — и да, Цеда, виждам истината изписана ясно на лицето ви — те идват за Императора на хилядата смърти. Уви, не очаквам да решат да ви призовават на дуел войник по войник.

Рулад сякаш се беше смалил в трона си. Зачервените му очи се бяха разширили от ужас.

— Трябва да бъдат спрени — изсъска той. — Вие ще ги спрете. Ти, Ханан Мосаг! И ти, канцлер! Нашите армии трябва да ги спрат!

— И ще го сторят — отвърна Трайбан Гнол, поклони се, изправи се и се обърна към Цеда. — Ханан Мосаг, въпреки всички наши... спорове, нито за миг не се бойте, че ние ледериите ще изоставим нашия император на тези чуждоземни псета. Трябва да се обединим, двамата с вас, и да съберем всичко, което имаме, за да унищожим тези малазанци. Такава наглост трябва да бъде наказана сурово. Истински съюзени, Тайст Едур и ледериите не могат да бъдат победени.

— Да — каза Рулад. — Това е вярно. Стройте армиите в непрекъсната линия пред града — ясно е, че те не разполагат с толкова бойци, за да пробият такова нещо, нали?

— Ваше величество — осмели се да каже Трайбан Гнол, — може би ще е най-добре все пак да понапреднат малко. На запад. По този начин ще можем, ако се наложи, да съберем своите резерви в случай, че се получи пробив. Две отбранителни линии, ваше величество, за по- сигурно.

— Да. Тази тактика е разумна — каза Рулад. — Колко далече оттук са тези малазанци? Колко време имаме?

— Седмици — отвърна Трайбан Гнол.

— Добре. Това е добре. Да, трябва да направим това. Всичкото, както го каза. Цеда! Вие и вашите К'риснан ще минете на подчинение на канцлера...

— Ваше величество, той не е никакъв военен командир...

— Тихо! Чу моята воля, Ханан Мосаг. Опълчиш ли ми се отново, ще заповядам да те набият с камшик.

Ханан Мосаг не трепна от заканата. А и защо ли, в това изтерзано тяло? Ясно беше, че Цеда, бившият магьосник-крал, познава агонията добре. Всъщност понякога като че ли смъртоносната магия, изливаща се през него, превръщаше болката в екстаз и очите на Ханан Мосаг лумваха в трескав огън.

— Ще ви защитим, ваше величество — увери Трайбан Гнол императора. — Помълча достатъчно дълго, след което вдигна ръка, споходен уж от внезапна мисъл. — Императоре, чудя се, може би ще е най-добре да започнем Двубоите? Скоро? Присъствието на поборниците разсейва, дразнещо е за охраната. Имаше инциденти на насилие, нетърпението расте. — Отново замълча, два удара на сърцето, след което добави по-тихо: — Спекулатии, ваше величество, че ви е страх да се изправите срещу тях...

Ханан Мосаг изръмжа като звяр:

— Вие сте едно жалко същество, Гнол...

— Нито дума, Цеда! — изъска Рулад. Петнистото му лице се стърчи в спазъм. Мечът изскърца отново.

„Да, Рулад, ти разбираш какво е да се боиш от смъртта повече от всекиго от нас. Може би повече от всяко смъртно същество, което този свят е виждал. Но ти не тръпнеш от смътната представа за забвението,

нали? Не, за теб, скъпи императоре, смъртта е нещо друго. Никога край, само онова, което предшества поредното изпълнено с болка прераждане. Дори в смъртта ти не можеш да се изгубиш, не можеш да избягаш — някой друг тук освен мен дали наистина схваща чистия ужас на това?“

— Двубоите ще започнат след четири дни — каза императорът.
— Канцлер, вашите оценители споразумяха ли се за реда?

— Да, ваше величество. Трима от най-слабите за начало. Вероятно ще убиете и тримата за един ден. Ще ви измъчат, в това можем да сме сигурни, но не прекалено. Вторият ден е запазен за един противник. Маскирана жена. Изключителна бързина, но може би ѝ липсва въображение. Все пак ще е трудна.

— Добре.

— Ваше величество...

— Да? Какво има?

— Двамата, за които говорихме преди. Тартеналът с кремъчния меч. Непобеден от никой друг претендент — всъщност никой вече не смее да се упражнява с него. Има навика да троши кокали.

— Да. Онзи наглият. — Рулад се усмихна. — Но съм се изправял срещу тартенали и преди.

— Но никой не беше с мощта на Карса Орлонг, ваше величество.

— Без значение.

— Може да успее да ви убие, ваше величество. Може би повече от веднъж. Не седем. Тези дни отминаха отдавна. Но може би три или четири пъти. Отредили сме три дни.

— След маскираната жена?

— Не, има други шестима за два дни.

Ханан Мосаг се беше вторачил в канцлера.

— Три дни за този тартенал? На никой шампион досега не са отреждани *три* дни.

— Все пак моите оценители са единодушни, Цеда. Този е... уникален.

Рулад трепереше отново. Посечен от Карса Орлонг три, четири пъти. „Да, ваше величество, изпитайте чистия ужас на това...“

— Остава още един — каза императорът.

— Да. Икариум. Той ще е последният. Ако не на осмия ден — на деветия.

— А с него колко дни, канцлер?

— Неизвестно, ваше величество.

Той не тренира.

— Тогава откъде знаем как може да се бие?

Трайбан Гнол отново се поклони.

— Ваше величество, това го обсъждахме. Донесението на Варат Таун, потвърдено от спътника на Икариум, Таралак Вийд. А сега, както днес научих, и нещо ново. Нещо съвсем необичайно.

— Какво? Кажи ми!

— Сред отхвърлените претенденти, ваше величество, има един монах от далечен архипелаг. Изглежда, ваше величество, че този монах — и въщност целият негов народ — почитат един-единствен бог. И този бог не е никой друг, а самият Икариум.

Рулад потръпна, все едно го удариха през лицето. Върхът на меча подскочи от пода и отново издрънча. Парчета мрамор зачаткаха по стъпалата на подиума.

— Ще кръстосвам меч с бог?

Канцлерът сви рамене.

— Дали тези твърдения съдържат достоверност, ваше величество? Кабалиите са примитивен, невежествен народ. Виждат в денрабъ душата на морските бури, а в рачешките черупки — лицата на удавените. Трябва да добавя, императоре, че според вярата на този монах неговият бог е безумен, и единственият отговор на това е боядисана маска, изобразяваща смях. Диваците имат изключително странни представи.

— Бог...

Трайбан Гнол рискува да хвърли поглед към Ханан Мосаг. Магьосникът-кral гледаше Рулад с присвити очи. Нещо в това събуди у канцлера червея на беспокойството.

— Ще убия бог...

— Няма причина да вярваме друго — отвърна със спокоен, уверен тон Трайбан Гнол. — Ще е съвсем навременно, ваше величество, да провъзгласите своята божественост.

Очите на Рулад се разшириха.

— Вече напълно установено безсмъртие — промълви канцлерът.

— Дали сте боготворен? О, да, от всеки гражданин на тази империя. Твърде сте скромен, за да провъзгласите онова, което е очевидно за

всички. Но когато застанете над трупа на Икариум, е, това ще е достатъчно провъзгласяване според мен.

— Божественост. Бог.

— Да, ваше величество. Със сигурност. Дал съм указания на гилдията на скулпторите и най-добрите им творци вече са започнали работа. Ще обявим края на Предизвикателството по най-подходящия, най-величествения начин.

— Мъдър си, безспорно — каза Рулад и се отпусна на трона. — Да, мъдър.

Трайбан Гнол се поклони, пренебрегнал киселото сумтене на Ханан Мосаг. „О, Цеда, вече си мой и ще те използвам. Теб и твоите мръсни едури. О, да.“ Очите му се съсредоточиха върху ръцете му, спокойно отпуснати на токата на колана.

— Ваше величество, трябва да се изпратят заповеди на армиите ни. Двамата с Цеда трябва да обсъдим разполагането на маговете и К’риснан.

— Да, разбира се. Оставете ме, всички. Заемете се със задачите си.

Трайбан Гнол заетства път към изхода с наведена глава, забил очи в пода.

Чу как Ханан Мосаг и неговата уродлива сбирщина се повлякоха към вратите като гигантски жаби в преселение. Приликата го накара леко да се усмихне.

В коридора, щом вратите се затръшнаха, Трайбан Гнол бавно се обърна, за да погледне Ханан Мосаг. Но Цеда продължи, без да спира, с жабоците, квакащи след него.

— Ханан Мосаг — извика канцлерът. — Двамата с теб трябва да...

— Спести си боклука за Рулад — отряза го Цеда.

— Ще остане недоволен, като чуе за нежеланието ви да сътрудничите.

— Прибери си бъбривия език зад зъбите, Гнол. Недоволствата, които скоро ще дойдат, ще надмогнат жалкото ти дърдорене.

— Какво имаш предвид?

Но Ханан Мосаг не отговори.

Трайбан Гнол ги гледа, докато не завиха по страничния проход. „Да, ще се справя с тебе, Цеда, с най-голямо удоволствие.“

— Сирин, събери свитата си в двора и до една камбана да сте хванали пътя. Вземи и тези магове с теб.

— Да, сър.

Канцлерът остана на място, докато и те си отидоха, след което се запъти към кабинета си, напълно доволен. Червят на беспокойството обаче не преставаше да го гризе. Трябаше да помисли за това — твърде опасно беше просто да пренебрегне инстинктите си в края на краищата. Но не и точно сега. Важно беше да се възнагради, подобаващо, и така да се освободи от прилива на доволство. Всичко засега се развиваше добре — подробността, че императорът е крайната цел на тези чужденци, просто подслади сценария. Тайст Едур, разбира се, щяха да застанат да бранят императора си — щяха, със сигурност.

„Но братята на самия Рулад, в деня на възкачването на трона...“ Червеят продължаваше да се гърчи, мъчеше се да се добере до лицето му и той ускори кракките си, нетърпелив да се добере до убежището на кабинета си.

Но го завари зает.

Трайбан Гнол застана на прага изненадан и смутен от мъжа, застанал до огромното писалище. Пурпурните коприни, пръстените от оникс, проклетият скриптар, потупващ ритмично по закръгленото рамо.

— Какво, в името на Блудния, правите тук, Инвигилатор?

Карос Инвиктад въздъхна.

— Споделям недоволството ви, канцлер.

Трайбан Гнол влезе, заобиколи писалището си и седна.

— Имам навика да допускам, че вашият контрол над града е в здрави ръце...

— Къде е Брутен Трана?

Канцлерът изду устни.

— Не съм имал време за това. Успокойте се — Брутен Трана вече не е в Ледерас.

— Тогава къде е отишъл? По кой път? Преди колко време? Колко голям е ескортьт му?

Трайбан Гнол се отпусна с въздишка в стола и загледа ръцете си, полегнали на плота с длани надолу.

— Жаждата ви за отмъщение, Инвигилатор, компрометира отговорностите ви по поддържането на реда. Трябва да се успокоите, да си поемете дълбоко дъх...

Скиптьрът изтрещя върху плота точно между ръцете на канцлера. Трайбан Гнол се дръпна назад, стъпisan.

Карос Инвиктад се наведе силно напред, в стремежа да си придае властна, дори застрашителна поза — стремеж, който, уви, се провали. Твърде дребен беше за това, простишко казано. Челото му беше лъснало от пот, капките блестяха по носа му и от двете страни на прекалено пълната уста.

— Високомерно говно такова — изсьска Инвигилаторът. — Дадено ми е разрешение да залавям Тайст Едур. Дадено ми е разрешение да извършвам арести. Исках го онзи К'риснан, който придружаваше Брутен Трана, но се оказа, че е извън обсега ми заради Ханан Мосаг и това проклето нашествие от запад. Чудесно. Може да изчака, докато неприятността отмине. Но Брутен Трана... не, това не можа да го оставя на страна. Искам го. *Искам го!*

— Измъкнали са го оттук, Инвигилатор. И не, нямаме информация кога или по кой път, или на кой кораб е заминал. Заминал е. Дали ще се върне? Предполагам, че да, и когато дойде този момент, разбира се, че е ваш. Междувременно, Карос, сме изправени пред много по-важни грижи. Имаме четири армии, трупащи се на запад от града, а заплащането им се отлага вече от две седмици. Защо? Защото съкровищницата изпитва недостиг на монети. Докато вие и доверените ви агенти красите стените на новите си имения със заграбена плячка, докато налагате контрол над конфискувани едно след друго имущества. Кажете ми, Инвигилатор, в какво състояние е съкровищницата на Патриотистите напоследък? Без да броим плячката? — Канцлерът се надигна от стола си, като се възползва изцяло от по-високия си ръст, и с мрачно задоволство видя как дребният мъж отстъпи назад. Този път бе ред на Трайбан Гнол да се надвеси над бюрото. — Имаме криза! Заплахата от финансов колапс е надвиснала над всички нас — а вие идвate и ми се пените заради никакъв си варварин Тайст Едур! — Изигра усилие да овладее гнева си и продължи: — Получавам все по-отчайващи послания от тръст „Свобода“, от самия Раутос Хиванар — най-богатия човек в империята. Послания, Инвигилатор, да ви призова — е, вече бездруго сте тук, така че ще отговорите на въпросите ми! И ако тези отговори не задоволят мен, уверявам ви, че няма да задоволят и Раутос Хиванар!

Карос Инвиктад се усмихна пренебрежително.

— Хиванар. Тоя стар глупак е изкуфял. Обсебен е от шепа артефакти, изкопани от речното дъно. Виждали ли сте го напоследък? Загубил е толкова тегло, че кожата му виси като драперия на кокалите.

— Може би вие сте източникът на стреса му, Инвигилатор...

— Едва ли.

— Раутос изтъква, че сте били... разточителен в използването на ресурсите му. Започва да подозира, че използвате парите му, за да плащате на цялата организация на Патриотистите.

— И ще продължавам да го правя. В търсене на заговорниците.

— Карос се усмихна. — Канцлер, мнението ви, че Раутос Хиванар е най-богатият човек в империята, е погрешно, уви. Най-малкото ако преди е било така, вече не е.

Трайбан Гнол го зяпна. Тълстото зачервено лице срещу него излъчващо триумф.

— Обяснете се, Карос Инвиктад.

— В началото на това разследване, канцлер, разбрах съществената слабост на нашата позиция. Самият Раутос Хиванар. Като водач на тръст „Свобода“. И следователно — самият тръст „Свобода“, като организация, с вродения й недостатък. Изправени бяхме пред надвисващ срив, за който не можех да остана сляп, и бях длъжен да поправя ситуацията колкото може по-бързо. Виждате ли, властта беше в ръцете ми, но богатството оставаше в прегръдката на Хиванар и неговия тръст. Това беше неприемливо. За да отвърна на заплахата на заговорниците — или както вече разбирам, заговорника — да, той е само един — за да отвърна на неговата заплаха, трябваше да атакувам от консолидирана позиция.

Трайбан Гнол го гледаше невярващо, като в същото време започваше да долавя посоката на помпозния мегаломански монолог на Инвигилатора.

— Най-сладката ирония е в това — продължи Карос Инвиктад, скръптявайки отново потупващите на рамото му, — че въпросният престъпник й жалките му усилия да извърши финансов саботаж ми предложиха най-голямото вдъхновение. Не беше трудно за човек с моята интелигентност да напредна и всъщност да доразвия темата за привидна дестабилизация. Разбира се, единствените хора, които са дестабилизиирани, бяха Раутос Хиванар и надутите му приятели със „синя кръв“, а трябваше ли да прояви съчувствие? Аз, Карос Инвиктад,

роден в семейство, съкрушен от убийствен дълг? Аз, който се борих, прилагайки всяка дарба, която имах, за да се отърва най-сетне от своята наследена мизерия? Не — засмя се той тихо, — капка състрадание нямаше в сърцето ми. Само ярко проникновение, блъскаво вдъхновение — знаете ли кой беше най-великият ми идол, докато водех своята война срещу Задължността? Техол Бедикт. Помните ли го? Онзи, който не можеше да губи, чието богатство се изстреля към небесата с такава смайваща бързина, достигна такива необичайни висини, преди да угасне като изтощена звезда в нощното небе. О, той обичаше игрите си, нали? Все пак тук имаше урок, в който се вслушах добре. Такъв гений — и да изгори така блъскаво, толкова бързо, да свърши като пазана коруба. А това, канцлер, не смяtam да го повтаря.

— Значи вие сте истинският източник на този имперски саботаж.

— Кой друг? Кой е с по-добра позиция? О, ще ви призная, моят колега саботьор проявява напоследък все по-голямо коварство. И несъмнено нямаше да мога да постигна равнището на сегашния си успех без него. Трайбан Гнол, пред вас в този момент стои най-богатият човек, който някога е живял в Ледер. Да, наистина изчезна ужасно количество монети. Да, напрежението нанесе фатални пропуквания на всяка търговска къща в империята. И да, много велики фамилии скоро ще се сгромолясят и нищо не може да ги спаси, дори да съм склонен на това. А не съм. Така. — Скиптьрът замръзна на рамото. — Аз съм и властта, и богатството, и съм готов да спася империята от финансов колапс — стига да реша така.

Ръцете на канцлера върху бюрото бяха пребледнели, вените и артериите изпъкваха с болнаво сините си и зеленикави жилки. Ръцете — неговите ръце — бяха студени като смъртта.

— Какво искате, Карос Инвиктад?

— О, общо взето вече го имам, канцлер. Включително, радвам се да видя, че съвсем добре разбирате положението. Такова, каквото е сега. Каквото ще е в бъдеще.

— Изглежда, забравяте, че има война.

— Винаги има война. Възможности за още повече печалба и власт. През следващите седмица-две, канцлер, ще стана още по-известен, по-обичан, по-могъщ, отколкото изобщо бихте могли да си представите, или, дали да не го кажем така... да се *страхувате*. — Усмивката му се разшири. — Допускам, че ви е страх, но успокойте се,

не сте в списъка ми. Постът ви е сигурен и след като се разправим с тези проклети Тайст Едур, включително и с императора, тази империя ще я управляваме вие и аз. Да, ще го видите съвсем ясно, както и всички останали. Саботорът е арестуван. Парите са възстановени. Нашествениците се махат срещу откуп. Тръст „Свобода“ е премахнат и Патриотистите властват. Виждате ли, моите агенти ще контролират вътрешните работи, докато вашите ще разполагат с армиите — добре платени армии, уверявам ви — и абсолютно господство в двореца.

— Какво? — попита сухо Трайбан Гнол. — Не се ли стремите към трона?

Скиптьрът махна пренебрежително.

— Ни най-малко. Тупнете някой келеш на него, ако сметнете за необходимо. Или отдайте чест на легендата и го оставете празен.

Трайбан Гнол сплете пръсти.

— И скоро ли ще арестувате вашия заговорник?

— Да.

— А моите армии?

— Ще им се заплати. Веднага.

Канцлерът кимна, после каза:

— Инвигилатор... — пак оглеждаше ръцете си, — получавам смущаващи донесения...

— О?

— Да. Изглежда, че по начин смущаващо подобен на Раутос Хиванар, и вие сте станали жертва на странна обсебеност. — Вдигна очи питашо, невинно. — Нещо за никаква главобълъсканица?

— Кой ви каза това?

Канцлерът сви рамене.

Червенината по кръглото лице на Инвиктад се стопи на петна по бузите и той сви рамене.

— Празно занимание. Забавление. Малко предизвикателство, което ще разреша до няколко дни. За разлика от Раутос Хиванар, виждате ли, тази главобълъсканица всъщност изостри ума ми. Светът никога не е бил по-ясен пред очите ми. Толкова чист, точен и съвършен. Тази загадка, канцлер, се превърна в моето вдъхновение.

— Безспорно. Но все пак ви тормози — викате насиън...

— Лъжи! Някой ви заблуждава с лъжи, Трайбан Гнол! Дойдох тук, нали, за да ви уведомя за неизбежния триумф на плановете ми.

Всеки детайл ще стигне до най-пълното си узряване. Този ваш опит сега, с цялата му жалка прозрачност, е напълно ненужен. Както ви казах, вашият пост е сигурен. Вие сте и ще останете изцяло необходим.

— Както кажете, Инвигилатор.

Карос Инвиктад се обърна, за да си тръгне.

— Веднага щом научите за Брутен Трана...

— Ще бъдете уведомен веднага.

— Великолепно. Доволен съм. — Спря се до вратата, без да се обръща. — Колкото до онзи К'риснан под закрилата на Цеда...

— Сигурен съм, че може да се уреди нещо.

— Двойно съм доволен, канцлер. Желая ви лек ден.

Вратата се затвори. Омразното безумно същество се беше махнало.

Омразно и безумно, да, но... вече най-богатият човек в империята. Трябваше да изиграе всичко това предпазливо, много предпазливо. „Но Карос Инвиктад разкри слабостта си. Твърде нетърпелив в злорадството си и твърде готов да се поддаде на това нетърпение. Прекалено рано.“

„Императорът на хилядата смърти все още е на трона.“

„Чужда армия, която не се интересува от преговори, настъпва насам.“

„Шампион, който е бог, скоро ще извади меча си.“

„Карос Инвиктад има ръце на дете. Злостно дете, което си тананика, докато ги гледа как измъкват червата от разпраното коремче на все още живото му котенце. Или кученце. Или на някой нещастен затворник в някоя от килиите му. Дете, да, но разюздано, свободно да прави каквото му хрумне.“

„В името на Блудния, децата са такива чудовища...“

Тази нощ, осъзна канцлерът, щеше да поръча да му доведат дете. За собственото му удоволствие. Щеше да унищожи това дете, както можеше да го направи само един възрастен с красиви ръце. Да го унищожи напълно.

Единственото, което може да прави човек с чудовища.

Едноокият бог, който стоеше невидим в тронната зала, беше гневен. Незнанието беше вечният му враг, а Блудния разбираше, че е под заплаха. От канцлера Трайбан Гнол. От Ханан Мосаг. Сблъсъкът на тези две сили на империята бе нещо, което императорът на своя трон едва съзнаваше — Блудния бе убеден в това. Рулад беше затворен в собствения си капан от чувства, ужасът го терзаеше с всичките си инструменти за изтезание, бодеше, мушкаше, извиваше дълбоко. Но Блудния все пак бе видял с ясни очи — *не, ясно око* — в тази отчаяна, свършила вече аудиенция колко все по-жестока става тази битка.

„Но не мога да проумея тайните им. Нито на Трайбан Гнол, нито на Ханан Мосаг. Това е моят свят. Моят!“

Можеше да поднови една стара пътека. Онази, която водеше в спалнята на канцлера. Но дори тогава, когато тази връзка бе в най-пълния си разцвет, Трайбан Гнол таеше тайните си. Скриваше се под всевъзможните си маски на невинна жертва и на ококорено дете, ставаше не повече от глупаво хлапе, докато беше с Блудния — с Турудал Бризад, консорта на кралицата, който не оstarяваше никога — и не можеше да бъде отвлечен от игрите, от които толкова се нуждаеше. „Не, това няма да свърши работа, защото никога не е вършило.“

Имаше ли друг път към канцлера?

Дори и сега Трайбан Гнол беше безбожно същество. Не човек, който би коленичил пред Блудния. Тъй че и този път беше затворен. „Бих могъл просто да го следя. Навсякъде. Да сглобя плановете му, като слушам заповедите, които дава, като чета посланията, които праща. Като се надявам, че ще говори насън. Бездна пъклена!“

Гневен, и още как. Заради собствената си усиливаща се паника, след като „сливането“ наблизаваше. Не знаеше повече и за Ханан Мосаг, макар че някои подробности не можеше да се скрият. Силата на Сакатия бог, първо. Но дори и в това магьосникът-кral не беше прост слуга, не беше безразсъден роб на това хаотично обещание. Стремял се беше към меча в края на краищата. Но като всеки друг бог, Падналия не залагаше на фаворити. Първият, дошъл пред олтара... Не, Ханан Мосаг не беше жертва на самозаблуди в това.

Блудния отново погледна Рулад, този Император на хилядата смърти. Глупакът въпреки цялата си внушителна осанка седеше на трона убийствено нищожен — толкова явно, че го болеше дори само да

го гледа. Сам в тази просторна зала с купола, с хилядата смърти, пречупени в десет хиляди потръпвания в блесналите му очи.

Канцлерът и свитата му си бяха отишли. Цеда също се беше махнал с шепата си следовници. Не се виждаше и един страж, но Рулад оставаше. Седеше и лъскавите монети проблясваха. А на лицето му всичко, което доскоро бе лично, затаено, сега се редуваше в отчаян низ. Цялата страсть, всички мизерни терзания — Блудния ги виждаше; виждал ги бе винаги от лице на лице толкова много години, че не можеше да ги изброи, раздвоението на душата, разликата между лицето, което знае, че го наблюдават, и лицето, което вярва, че е само. Самотата. И беше виждал, когато вътрешното изпълзява навън в един уж не виждащ нищо свят.

„Раздвоена душа. Твоята, Рулад, е разрязана надве. От този меч, от пролятата кръв между теб и всеки от братята ти, между теб и родителите ти. Между теб и твоята раса. Какво би ми дал, Рулад Сенгар от Хирот Тайст Едур, за да бъдеш изцерен?“

„Стига да можех да постигна такова нещо, разбира се. А аз не мога.“

Но за Блудния вече бе ясно, че Рулад е започнал да разбира поне едно нещо. Бързото приближаване на сливането, страховитото сбиране и неизбежния сблъсък на сили. Може би Сакатия бог беше шепнал в ухoto на този владелец на меча. Или навярно Рулад не беше чак такъв глупак, за какъвто го взимаха повечето. „Дори и аз, понякога — а кой съм аз, че да се подсмихвам презрително? Проклета ледерийска вещица глътна едното миоко!“

Нарастващият страх на лицето на императора не можеше да се скрие. Монети, вгнездени в изгоряла кожа. Набраздени петна, където монетите бяха изпадали. Брутално богатство и уязвима нищета, още едно проклятие, измъчващо модерния век. „Да, разделена е на две душата на човечеството. В имащи и в нямащи. Рулад, ти всъщност си един жив символ. Но това бреме никой не може да понесе много дълго. И все пак виждаш, че краят идва. Или многото краища и да, един от тях е твоят.“

„Тази чужда армия ли ще е, според умните думи на Трайбан Гнол, която се е провъзгласила за шампион?“

„Икариум ли ще е, Крадеца на живот? Скитникът през времето?“

„Или нещо много по-долно — някоя съвършена засада от Ханан Мосаг; или някое последно предателство, което да те унищожи напълно, както би те унищожила една измяна от твоя канцлер?“

„И защо съм убеден, че отговорът няма да е нито един от тези? Нито един. Нито едно нещо, толкова... пряко. Толкова очебийно.“

„И кога ще престане да капе кръв от тази празна очна кухина? Кога ще секнат тези пурпурни сълзи?“

Блудния се стопи в стената. Омръзнало му беше самотното лице на Рулад. Твърде много приличаше на неговото, подозираше. „Въобразява си, че никой не го гледа — но и аз ли съм наблюдаван? Чии ли студени очи са приковани в мен, разпознават пресметливо значения, измерват слабости?“

„Да, виж къде плача, виж за какво плача.“

„И да, всичко това от ръката на смъртен.“

Движеше се бързо, без да обръща внимание на преградите от хоросан и камък, от гоблени и килери, покрити с плочи подове и тавански греди. През мрак и светлина, и сенки във всичките им оттенъци, през хълтнали тунели, където газеше през дълбока до глезените вода, без да разлюле мътната й повърхност.

В драгоценните й покой.

Беше донесла камъни, за да съгради платформи и пътеки, да направи мостове и острови над плиткото езеро, вече наводнило подземната камера. Маслени светилищи рисуваха вълни и Блудния стоеше, отново възвърнал форма, срещу жалкия олтар, който тя бе издигнала, с разядения му връх, отрупан със странни жертвени дарове, предмети за обвързване и власт, реликви, събрани да придадат нов облик на божия култ. „На култа към мен.“ Целият този гностично-хтоничен кошмар можеше да развесели Блудния някога, преди много време. Но сега той само усети как лицето му се изкриви от презрение.

Тя проговори от сумрачния ъгъл вляво.

— Всичко е съвършено, Безсмъртен.

Самота и безумство, най-естествените любовници.

— Нищо не е съвършено, Перната вещица. Виж, само огледай това място — не е ли очевидно? Родилните мъки на развалата...

— Реката е висока — отвърна тя пренебрежително. — Една трета от тунелите, по които обикалях, вече са под вода. Но съхраних всички стари книги, свитъци и таблички. Спасих ги всичките.

Под водата. Нещо в това го притесни — не явното, развалата, за която бе споменал, но... нещо друго.

— Имената — каза тя. — Да освободят. Да обвържат. О, ние ще имаме много слуги, Безсмъртен. Много.

— Видях пукнатините в леда — каза богът. — Разтопената вода. Разпадащия се затвор на онзи огромен морски демон. Не можем да се надяваме да пленим такова същество. Когато се изтръгне на свобода, опустошението ще е пълно. Освен, разбира се, ако не се върне Джагът — за да поправи своя ритуал. Във всеки случай — и за щастие на всички — не вярвам, че Маел ще позволи да се стигне дотам — да се освободи.

— Ти трябва да го спреш! — изсъска Пернатата вещица.

— Защо?

— Защото го искам онзи демон!

— Казах ти, не можем да се надяваме да...

— Аз мога! Зная имената! Всички имена!

Той я зяпна.

— Цял пантеон ли искаш, Перната вещице? Един бог под петата ти не стига ли?

Тя се изсмя и той чу как нещо цопна във водата до нея.

— Морето помни. Във всяка вълна, всяко течение. Морето, Безсмъртен, помни брега.

— Какво... какво означава това?

Пернатата вещица се засмя отново.

— Всичко е съвършено. Тази нощ ще навестя Удинаас. В сънищата му. До заранта той ще е мой. Наш.

— Мрежата, която хвърляш, е твърде тънка, слаба. Разпънала си я повече, отколкото може да издържи, и тя ще се скъса, Перната вещице.

— Зная как да използвам силата ти — отвърна тя. — По-добре от тебе. Защото ние смъртните разбираме някои неща много по-добре от теб и твоя вид.

— Например? — попита Блудния с насмешка.

— Фактът, че преклонението е оръжие, първо.

Мраз прониза бога при тези сухо изречени думи.

„Ах, горкият Удинаас.“

— Сега си върви — рече тя. — Знаеш какво трябва да се направи.

Нима? „Е... да. Подбутване. Това, което правя най-добре.“

Скиптьрът фрасна Танал Ятванар по слепоочието. Искри засвяткаха пред очите му и той се олюля, после се смъкна на колене. Потече му кръв. Карос Инвиктад, застанал зад него, заговори с напълно безгрижен тон:

— Съветвам те следващия път, когато понечиш да донесеш за заниманията ми на някой от агентите на канцлера, да си помислиш добре. Защото следващия път, Танал, ще се погрижа да умреш. По най-неприятен начин.

Танал гледаше тежките капки кръв, които тупкаха по прашния под. Слепоочието му запулсира; пръстите му напипаха отрано парче кожа, провиснало почти до бузата му. Окото от тази страна влизаше във фокус и го губеше, в ритъм с пулсирането. Чувстваше се беззащитен, уязвим. Чувстваше се като дете сред възрастни със студени лица.

— Инвигилатор — промълви той с разтреперан глас. — Не съм казвал нищо на никого.

— Изльжи още веднъж и милостта ми ще се изчерпа. Изльжи още веднъж и дъхът, с който ще изречеш лъжата, ще е последният ти.

Танал облиза устни. Какво можеше да направи?

— Съжалявам, Инвигилатор. Никога повече. Заклевам се.

— Махай се и прати тук слуга да почисти мръсотията, която направи в кабинета ми.

Замаян, със стиснато гърло от надигащото се гадене, Танал Ятванар излезе бързо навън, ниско приведен.

„Не съм направил нищо. Нищо, с което да заслужа това. Параноята на Инвиктад го е хвърлила в бездната на лудостта. И това — докато властта му нараства. Представи си, да заплашва да убие канцлера, и то в кабинета на самия Трайбан Гнол!“ Разбира се, това беше версията на Инвигилатора за разигралото се. Но Танал беше видял яркия блясък в очите на Инвиктад, когато се бе върнал след визитата си във Вечния домицил.

Всичко беше стигнало прекалено далече. Всичко.

Тръгна да потърси лечител. Все още имаше да свърши толкова неща този ден. Трябваше да извърши арест, а с разцепен череп или не, трябваше да спази точния график на Карос Инвиктад. Днес щеше да е триумфален ден. За Патриотистите. За великата Ледерийска империя.

Щеше да облекчи напрежението, все по-стягащата се примка около гърлата на хората. И не само тук, в Ледерас, а из цялата империя. Твърде много отчайващи слухове за битки и претърпени поражения. Ограниченията с недостига на монети на пазара, странните изчезвания на черноработници, приказките за осигурени доскоро фамилии, изпаднали в Задълъжност. Шепненето за могъщи финансови дружества, рухващи като дървета с изгнили корени. Героични победи трябваха и този ден щеше да отбележи една такава. Карос Инвиктад беше открил най-големия предател в историята на империята и той, Танал Ятванар, щеше да извърши ареста. „И те ще чуят тази подробност. Моето име, в центъра на всичко, което ще се случи днес. Да, ще се погрижа за това.“

Карос Инвиктад не беше единственият, опитен в жъненето на слава.

Древните градове притежават много тайни. Средният гражданин се ражда, живее и умира в мъглата на огромно невежество.

Блудния знаеше, че добре е усвоил презрението си към човечеството, към боклука на тленното съществуване, което наричаше слепотата визия, невежеството — разбиране и заблудата — вяра. Виждал беше достатъчно често съзнателното осакатяване, което хората приемаха с края на детството (и чудото на неговите безкрайни възможности), сякаш за да съществуващ, трябва да пожертваш както необузданите мечти, така и безстрашната амбиция, нужна за постигането им. Сякаш тези самоналожени ограничения, служещи да оправдаят провала, бяха добродетели, в добавка към благочестивостта на праведниците и унижението на самобичуващите се.

О, но защо не погледнеше себе си, тук и сега, да погледне това, което се канеше да направи. Древните тайни на града, превърнати в неща за използване, и то — използване, за да се постигнат жестоки цели. И все пак, не беше ли той бог? Не беше ли негов този свят? Ако

всичко съществуващо не беше за употреба и въсьност — за злоупотреба, то какво бе тогава предназначението му?

Крачеше през призрачни стени и погребани пластове и си признаваше смътното усещане за скрити, различни почти шаблони, структури, за низ от *неща*, в които се таеше смисъл, макар че разбирането не бе за него, не и за настройката на ума му, а по-скоро нещо чуждо, нещо отдавна изгубено в мъртвите векове на далечното минало.

Безкрайни проявления, малко от които пленяваха съзнанието на смъртните, сред които той крачеше сега — крачеше невидим, не повече от леден лъх в тила; а Блудния продължаваше напред и наблюдаваше всеки детайл, привлякъл вниманието му.

Намери търсеното място и спря. Пред него се издигаха стените на имение. Не кое да е, а на покойния Джерун Еберикт. Стоеше изоставено, собствеността се бе замъглила в някакъв безкраен съдебен възел от претенции. Джерун Еберикт, изглежда, беше отнесъл богатството си със себе си, подробност, която безкрайно забавляваше Блудния.

Основите на огромната главна сграда пресичаха едва забележимите очертания на по-стара постройка, която се беше издигала някога тук, ограничена от трите страни с вода: два изкуствени канала и поток, извиращ от дълбоки артезиански кладенци, пълни със студена черна вода под варовикова кора, която на свой ред лежеше под дебел слой тиня, пясъчни слоеве и залежи от глина. В тези канали беше вложено значение, както и във факта, че от четвъртата страна, под нещо, което беше минавало за улица преди седем хиляди години, имаше тунел от твърдо изпечена глина. В този тунел, несвързан с никакви други водоизточници, беше текла вода от дълбините на реката. Така и четирите страни на някогашния храм, издигал се на това място, представляваха жизнената кръв на Древния бог.

Еберикт трябваше да е обърнал внимание на тази подробност, в която някой нает пророк можеше да е разчел гибелта на Джерун от грубите ръце на полукръвен гигант. Не беше никак случайно в края на краищата, че съществата с тартеналска кръв бяха така привлечени към Маел дори и сега — някакъв шепнеш инстинкт за онзи първи съюз, скрепен върху водата, между Имасс и Тартенал — или Тоблакай, за да

използваме истинското им име. Преди Първите десанти, довели последните гиганти, избрали да съхранят кръвта си чиста на този и на други брегове, където първите основатели щяха да се превърнат в жестоките, злостни богове на тартеналите.

Но не само Джерун Еберикт и безбройните други граждани на Ледерас не си даваха сметка — или навярно бяха забравили — за древното значение на всичко, пометено от повърхността на този град.

Блудния продължи напред. През външната стена на имението. После надолу през каменната настилка на двора, плъзна се призрачно през отломки и пясъчен пълнеж долу в мръсния застинал въздух на тунела с глинените стени. Затънал до коленете в гъста пенлива вода.

Обърна се към вътрешната наклонена стена и прецени местоположението си спрямо останките от стария храм зад тунела. И прекрачи.

Натрошен камък, здраво отъпкан и почернял от дебелата пътна глина, изпълнила вече всяка пролука. Следи от огън в пукнатините на пръсналите се основни каменни блокове. Останки от рисунки с охра, все още задържали се по късовете неизронена замазка. Навсякъде — глинени чирепи, безформени бучки зеленясала мед, смачкани и почернели пръчици сребро, предизвикателният блясък на потъмняло до червено злато — всичко, което бе останало от отдавнашен тленен живот, спомени за ръце, които някога бяха докосвали, оформляли, натискали с пръсти, за да огънат, или с нокти, за да врежат, търкали до блясък прахта и боята от олющени ръбове. Ръце, не оставили след себе си нищо освен тези предмети, затаили горчивия спомен за провал.

Отвратен, замаян, богът продължи напред през отломките, провря се с усилие, докато не излезе на чисто: стръмно наклонено пространство, създадено от частично срутена вътрешна стена. Сини тесери, изрисували гладко море, но парчетата тук-там се бяха изронили и се виждаше сивата варова подложка, още съхринала по себе си отпечатъците от малките рязани стъклени плоочки. В това тясно пространство Блудния се сви и си пое дъх. Времето не разказваше красиви приказки. Не, времето носеше безмълвното си послание за развала с неумолима монотонност.

„В името на Бездната, каква съкрушителна тежест!“

Вдиша дълбоко спарения мъртъв въздух. После — още веднъж.

И долови, някъде отблизо, смътния шепот на сила. Утаечна, толкова нищожна, че почти нищо не значеща, и все пак накара сърцето му да се разтупка. Светостта се бе съхранила. Никакво оскверняване. Което правеше целта му много по-лесна. Облекчен от мисълта, че ще приключи бързо с това отвратително място, Блудния се запъти към източника на тази сила.

Олтарът се намираше под грамада от отломки, натрошеният варовик беше така здраво отъпкан, че трябваше да е дошъл от срутил се таван, огромната тежест се беше стоварила достатъчно силно, за да разбие камъните на пода под набраздения блок на свещения камък. „Толкова по-добре. И... да, сух като кост.“ Можеше да измърмори хиляда подтика в тази обкръжаваща го матрица. Десет хиляди.

Блудния се приближи и опря длан на олтара. Не можеше да усети тези бразди, не можеше да почувства проядения от водата базалт, не можеше да долови дълбоко врязаните жлебове, през които бе текла някога живата кръв на солени потоци, изпълнили вадичките. „Ах, как жадни бяхме в онези дни, нали?“

Разбуди собствената си сила — толкова, колкото бе готова да му даде, но за тази задача беше повече от достатъчно.

И започна да заплита своя ритуал.

Адвокат Слийм беше висок и слаб. Повечето от челото му и надолу по лявата буза, чак до очертанието на челюстта, бе покрито с кожен балсам, напукан на люспи, които напомняха за корема на новоизлюпено крокодилче. Имаше лечебни мазила, които можеха да изцерят заболяването му, но беше ясно, че легендарният адвокат на ледерийския закон всъщност култивира тази рептилна дерматоза, която така добре допълваше както репутацията му, така и студените му безжизнени очи.

Сега той стоеше в кабинета на Бъг, изгърбил рамене сякаш за да се направи на още по-тесен, а високата яка на тъмнозеленото му наметало стърчеше като змийска качулка зад плешиватата му пипонеста глава. Погледът му, отправен към Бъг, беше вял и безжизнен.

— Правилно ли ви чух? — попита адвокатът с глас, в който вложи много усилие да прозвучи като съсък, но който вместо това излезе непохватен и колеблив. Ефектът, осъзна с леко изумление Бъг,

напълно съответстваше на представата му за думи, излезли от лищена от устни змийска паст. Макар че, добави той наум, едва ли можеше да се очаква, че конкретния въпрос ще го изрече змия. „Змиите не молят за разяснение.“

„Нали?“

— Изражението ви е изключително странно — заяви след малко Слийм. — Моята неспособност да разбера ли ви обърка, господин Бъг?

— Вие наистина ли не ме разбрахте?

— Точно затова помолих за повторение.

— Аха. А какво мислите, че сте чули?

Очите примигаха.

— Наистина ли изрекохме всички тези думи, за да се върнем на първоначалния ми въпрос?

— Приканвам ви да използвате повечко, Слийм.

— Вместо просто да се повторите.

— Мразя да се повтарям.

Адвокат Слийм, знаеще Бъг, не понасяше дискомбобулация^[1], въпреки че най-вероятно това дори не беше дума.

— Господин Бъг, както знаете, не понасям дискомбобулация.

— О, съжалявам.

— И би трябвало, тъй като взимам такса на дума.

— И на двамата ли, или само вашите?

— Малко е късно да питате вече за това, нали? — Сгънатите ръце на Слийм направиха нещо усукано и някак смътно неприлично.

— Вие току-що ми поръчахте, ако съм ви разбрал правилно — и ме поправете, ако съм в грешка — и тъй, вие ми поръчахте да се обърна към вашия финансист и да го помоля за поредния заем с изразеното намерение да го използвате, за да изплатите част от лихвата по предишния заем, който, ако си спомням точно, а си спомням, беше предназначен да покрие част от лихвата по друг заем, което ме кара да се чудя, след като не съм единственият ви адвокат, колко точно заеми сте уговорили, за да изплатите лихвата на още други заеми?

— Е, виж това беше скъпо.

— Ставам многословен, когато се изнервя, господин Бъг.

— Работата с вас излиза по-скъпа, когато сте изнервен? Слийм, това наистина беше доста умно.

— По-скъп ставам, да. Сега ще отговорите ли на въпроса ми?

— Щом настоявате. Има може би около четиридесет по-сериозни заема, предназначени да покрият плащания по лихви на още други заеми.

Адвокатът облиза оправдано пресъхналите си устни.

— Доброто възпитание и уважение, господин Бъг — и, както вече разбирам, някои погрешни представи за вашата платежоспособност — ме подтикнаха да се въздържа да поискам заплащане в аванс — в смисъл, за услугите ми, които бяха значителни. Макар и не толкова значителни пропорционално, колкото бях склонен да вярвам.

— Не помня да съм ви навеждал на подобни предположения, Слийм.

— Разбира се, че не сте. Нали са предположения.

— Като адвокат, от вас, струва ми се, трябва да се очакват колкото може по-малко предположения. За каквото и да било.

— Позволете ми да бъда груб, господин Бъг. Къде в тази ваша финансова схема са парите, които дължите на мен?

— Никъде засега, Слийм. Може би трябва да уредим още един заем.

— Това е крайно смущаващо.

— Сигурен съм, че е така, но как според вас се чувствам аз?

— Въздържам се да си задам този въпрос, защото се опасявам, че отговорът ще е нещо като: „Чувства се чудесно.“ Не, ако се вкопча с голяма вяра тъкмо в онези предположения, за които говорихме преди малко, сега би трябвало да настоя този ваш следващ заем да е посветен изключително на изплащането на моите хонорари. Независимо от лъжите, които ще поднеса на вашия финансист. Което, уви, ни връща на първоначалното ми твърдение, изречено с тон на отчаяно неверие. Виждате ли, това, което ме доведе тук, е настоящото състояние на паника сред вашите кредитори, защото те стигнаха до такова ниво на тормоз спрямо кантората ми във връзка с вас, господин Бъг, че нараснаха до абсурдни пропорции. Дотам, че ми се наложи да си наема охранители — за ваша сметка. Поради което си позволявам да ви попитам: колко точно пари имате на разположение.

— В момента?

— Да.

Бъг извади опърпаната си кожена кесийка, отвори я и надникна вътре.

— Два дока.

— Разбирам. Преувеличавате, разбира се.

— Е, отрязах една стружка да платя за подстрижка.

— Вие нямаете коса.

— Точно затова беше само стружка. Космите в носа. Космите в ушите, подрязване на миглите. Важно е да се поддържаш представителен.

— На своето Удавяне?

Бъг се засмя.

— Виж, това би било забавно. — После отново стана сериозен и се наведе над писалището. — Не мислите, че ще се стигне до това, разбира се. Като ваш клиент, очаквам най-усърдна защита на делото ми.

— Като ваш адвокат, господин Бъг, ще съм първият на опашката, който иска кръвта ви.

— О, това не е много лоялно от ваша страна.

— Не сте платили за лоялността ми.

— Но лоялността не е нещо, за което се плаща, адвокат Слийм.

— Ако не се бях заблудил по отношение на вашата вече очебийна некомпетентност, господин Бъг, изобщо нямаше да се съглася да ви представлявам по какъвто и да било въпрос.

Бъг се отпусна в стола си.

— Това е безсмислено. Както е изтъквал Техол Бедикт по безброй поводи, заблужденията са в самата сърцевина на нашата икономическа система. Договорът като етическа добродетел. Късчета иначе безполезен метал — освен за украса — като богатство. Робството като свобода. Дългът като собственост. И прочие.

— А, но така описаните заблуждения са съществени за моето благополучие, господин Бъг. Без тях моята професия не би съществувала. Цялата цивилизация по същество е suma от договори. Ами че дори самото естество на обществото се основава на взаимно договорени мерки за стойност. — Замълча и бавно поклати глава — смущаващо змийско движение. — Защо ли изобщо обсъждам това с вас? Вие очевидно сте безумен и безумието ви скоро ще предизвика лавина от финансови сривове.

— Не разбирам защо, господин Слийм. Освен, разбира се, ако вярата ви в идеята за обществен договор не е нищо повече от циничен egoизъм.

— Разбира се, че е, глупак такъв!

Дотук с неловкото съскане.

Пръстите на Слийм се загърчиха като дъждовни червеи.

— Без цинизъм — продължи той със сподавен глас — човек се превръща в жертва на системата вместо в неин господар, а аз съм твърде умен, за да бъда жертва!

— Което трябва да доказвате непрекъснато с измерване на богатството си, с удобствата на живота ви, с необходимия контраст спрямо жертвите — контраст, с който трябва да се обграждате всеки миг, изразен в материалните ви излишества.

— Твърде многословно, господин Бъг. Самодоволна показност е достатъчно.

— Краткост от вас, адвокат Слийм?

— Получавате това, за което плащате.

— По тази логика се изненадвам, че изобщо казвате нещо — отбеляза Бъг.

— Следващото е даром от мен. Ще се заема незабавно да уведомя вашите кредитори, че всъщност сте разорен, и на свой ред ще предложа услугите си в разгарящия се бяс за материалните ви авоари.

— Щедро от ваша страна.

Устните на Слийм изчезнаха в костелива гримаса. Едното око затрепери. Пръстите му бяха станали бели като смърт.

— Междувременно ще взема онези два дока.

— Не точно два.

— Все едно.

— Но ще ви дължа липсващата стружка.

— Бъдете сигурен, че ще си я потърся един ден.

— Добре. — Бъг бръкна в кесийката и извади двете монети. — Това е заем, нали?

— Срещу моите такси?

— Естествено.

— Усещам, че вече не играете играта, господин Бъг.

— И коя ще да е тази игра?

— Тази, в която печелещите печелят, а губещите губят.

— О, онази игра. Не, предполагам, че не. Ако приемем, че изобщо съм я играл, разбира се.

— Обзе ме внезапно подозрение — тази много реална истина зад всичките слухове за предстоящ пазарен срив — всичко това е ваше дело, нали?

— Едва ли. Безброй печеливши скочиха вътре, уверявам ви. Вярвайки, естествено, че накрая ще спечелят. Така действат тези неща. Докато престанат да действат. — Бъг щракна с пръсти. — Пуф!

— Без тези договори ще има хаос, господин Бъг.

— Искате да кажете, че печелещите ще изпаднат в паника, а губещите на свой ред ще затънат в собствения си разгарящ се бяс. Да. Хаос.

— Вие наистина сте луд.

— Не, просто уморен. Вглеждал съм се в очите на твърде много губещи, Слийм. Твърде много.

— И отговорът ви е да направите всички ни губещи? Но няма да постигнете това, знаете ли. Трябва да го знаете, Бъг. Няма. Вместо това мутрите ще се изкатерят на върха на всяка купчина и вместо дълг ще получите истинско робство; вместо договори ще получите тирания.

— Всички маски свалени, да.

— Къде е добродетелта в това?

Древният бог сви рамене.

— Опасностите от необузданата експанзия, адвокат Слийм, се виждат в оставащите по пътя й прах и пепелища. Допускате безсмъртието на вида, защото това устройва играта. Всяка игра. Но това допускане няма да ви спаси накрая. Не, всъщност то вероятно ще ви убие. Точно това самообслужващо ви благочестиво арогантно допускане.

— Каза вгорченият старец.

— Представа си нямате.

— Жалко, че не си взех нож. Защото щях да ви убия, тук и веднага.

— Да. Играта винаги свършва в някой момент, нали?

— И вие смеете да ме наричате „циник“?

— Вашият цинизъм е в съзнателното насилие спрямо други, за да утвърдите превъзходството си над тях. Моят цинизъм е към упоритата слепота на човечеството спрямо собственото си унищожение.

— Без тази упорита слепота няма нищо освен отчаяние.

— О, аз не съм толкова циничен. Всъщност изобщо не съм съгласен с това. Може би когато упоритата слепота измине неизбежния си курс, ще се породи упорита мъдрост, проникновението да виждаш нещата такива, каквите са.

— Нещата? За кои неща намекваш, старче?

— Ами, това, че всичко с истинска стойност е всъщност грatis.

Слийм пусна монетите в издутата си кесия и тръгна към вратата.

— Доста странен възглед. Уви, няма да ви пожелая лек ден.

— Не си прави труда.

При резкия тон му Слийм се обърна. Веждите му се вдигнаха от любопитство.

Бъг се усмихна.

— Чувството няма да излезе грatis, нали?

— Да, няма.

Щом жалкият адвокат си отиде, Бъг се надигна. „Е, започна се. Почти до деня, в който Техол предрече, че ще започне. Странен човек. И може би точно в това се крие никаква надежда за човечеството. Всички тези неща, които не може да се измерят, не може да се оценят количествено по никакъв начин.“

„Може би.“

Трябваше да изчезва веднага. За да не го разкъсат убийствени адвокати, за кредиторите да не говорим. А това щеше да е крайно неприятно преживяване за Бъг. Но най-напред трябваше да предупреди Техол.

Древният бог се озърна из кабинета си с нещо като съжаление поради привързаност, носталгия почти. Беше забавна в края на краишата. Тази игра. Като повечето игри. Зачуди се защо ли Техол се беше спрял първия път. Но не, може би изобщо не беше озадачаващо. Изправяш се пред жестока истина — пред която и да е жестока истина — и е разбирамо да отстъпиш.

„Както каза Слийм, никаква стойност няма в отчаянието.“

„Но твърде много отчаяние в стойността, когато илюзията се разкрие. Ах, наистина съм уморен.“

И напусна кабинета си, в който никога повече нямаше да се върне.

— Как е възможно да са останали само четири кокошки? Да, Ублала Пунг, точно теб гледам.

— В името на Блудния — въздъхна Джанат, — остави на мира горкия човек. Какво очакваше да се случи, Техол? Те са кокошки, които вече не снасят яйца, мършави са, сухи и безполезни като почтени учени в старото ми училище. Това, което направи Ублала, е всъщност акт на дълбока смелост.

— Да ми изяде кокошките? Сурови?

— Поне им оскуба перата.

— Умрели ли бяха в този момент?

— Хайде да не обсъждаме точно тези подробности, Техол. На всеки му е позволена по някоя грешчица.

— Горките ми галеничета — проплака Техол и погледна накриво натъпканата възглавница на Ублала Пунг в единия край на рогозката, служеща за постеля на тартенала.

— Не бяха галеничета.

Той изгледа с присвiti очи бившата си учителка.

— Май си спомням как надълго и широко ни говореше за ужасите на прагматизма, през цялата история. Но какво чувам сега от тебе, Джанат? „Не бяха галеничета.“ Декларативно твърдение, изречено с най-прагматичен тон. Сякаш със самите думи можеш да пречистиш онова, което трябва да е било акт на брутално птицеубийство.

— Ублала Пунг има повече стомаси от теб и мен взети заедно. Те трябва да се пълнят, Техол.

— О? — Той сложи ръце на бедрата си — всъщност за да се увери, че иглата държи одеялото на мястото му, жегнат от спомена за онова най-публично излагане преди седмица. — О? — отново попита Техол и добави: — И какво, казано точно и прагматично, не й беше наред на моята прословута Зърниста супа?

— Беше зърниста.

— С намек за най-дискретен букет от аромати, който може да се култивира само в грижливо събрана подова смет, особено от под, по който са цвъкали гладни кокошки.

Тя го зяпна.

— Не говориши сериозно, нали? *Наистина* ли беше пяськ от пода? *Този под?*

— Това едва ли е повод за такова стъписано изражение, Джанат. Разбира се — подхвърли той безцеремонно и отиде до оцапаната с кръв възглавница, — творческата кулинария налага определена деликатност на небцето, култура на възприятие... — Изрита възглавницата и тя изкудкудяка.

Техол се обърна рязко и изгледа с гняв Ублала Пунг, който седеше подпрял гръб на стената и с наведена глава.

— Пазех си една за после — изломоти гигантът.

— Оскубана или неоскубана?

— Ами, вътре е да й е топло.

Техол отново погледна Джанат и възклика:

— Виждаш ли? Виждаш ли, Джанат? Видя ли най-после?

— Какво да видя?

— Убийствения склон на прагматизма, драга ми госпожо учителко. Самото доказателство за вашите аргументи преди толкова години. Историята на безчувствените рационализирания на Ублала Пунг — стига човек да може да нарече нещо, ставащо в този череп, рационално — които водят — и, смея да добавя, и неизброими, нищо не подозиращи кокошки — до неизбежната, нечувана крайност на... на окаяна голота в една възглавница!

Тя вдигна вежди.

— Хм, онази сцена миналата седмица наистина те е уязвила, нали?

— Не ставай глупава, Джанат.

Ублала беше изплезил език — огромно пъпчиво парче месо — и се опитваше да го огледа, очите му се кръстосваха от усилие.

— Сега пък какво правиш? — попита ядосано Техол.

Езикът се прибра и Ублала примига няколко пъти да си оправи очите.

— Поряза ме един клюн.

— Ял си им клюновете?

— По е лесно да почнеш от главата. Не се мятат толкова без глави.

— Нима?

Ублала Пунг кимна.

— И предполагам, че смяташ това за милостиво?

— Какво?

— Не, разбира се — сопна се Техол. — Просто е *прагматично*: „О, мен ме ядат. Но всичко е наред. Нямам глава!“

Ублала го изгледа намръщено.

— Никой не те яде, Техол. И главата ти си е още на мястото — виждам я.

— Говорех за кокошките.

— Но те не говорят ледерийски.

— Няма да ми ядеш последните кокошки.

— А тази във възглавницата, Техол? Искаш ли си я? Перата ѝ може да порастат отново, макар че може да хване настинка или нещо такова. Мога да ти я върна, ако искаш.

— Щедро от твоя страна, Ублала, но не. Отърви я от мизерията, но внимавай с клюна. Междувременно обаче трябва да се организираш — трябващо да напуснеш преди няколко дни в края на краищата, нали?

— Не искам да ида на островите — отвърна Ублала и задраска смутено с олющен нокът по пръстта на пода. — Обадих се. Това е достатъчно, нали? Обадих се.

Техол сви рамене.

— Щом е достатъчно, така да е. Нали, Джанат? Ама разбира се, стой си с нас, само че сега ще трябва да идеш да намериш храна. За всички ни. Ловна експедиция, и няма да е лесно, Ублала. Изобщо няма да е лесно. По реката не е идвал кораб с продоволствие вече от няколко дни и хората са започнали да трупат запаси все едно, че предстои някакво ужасно бедствие. Тъй че, както казах, Ублала, няма да е лесно. И колкото и да ми е неприятно да го призная, има хора, които не мислят, че можеш да успееш.

Ублала Пунг вдигна рязко глава, с пламък в очите.

— Кой? Кой?

Четирите кокошки спряха да щъкат и кривнаха глави в унисон.

— По-добре да не казвам — каза Техол. — Все едно, трябва ни храна.

Тартеналът вече се беше изправил, главата му изпраща в тавана, преди той да заеме обичайната си изгърбена поза вътре. Прах от вар се посипа по косата му, понесе се надолу и поръси пода. Кокошките заподскачаха и се струпаха около краката му.

— Ако се провалиш, ще трябва да почнем да ядем, ъъ, вар.

— Варта е отровна — изтъкна Джанат.

— А кокошата тор не е ли? Да не би да чух, че се оплакваш, след като ми изсърба супата?

— Изобщо не я изсърбах, плюех я обратно.

— Мога да го направя — заяви Ублала, стиснал юмруци. — Мога да ни донеса храна. Ще ви покажа. — Измъкна се през рамката на вратата и изчезна.

— Как го направи това, Техол?

— Няма да си го приписвам. Шурк Еале се оправя така с него.

Ублала Пунг гори от желание да покаже какво може.

— Залагаш на ниската му самопреценка, имаш предвид.

— Доста лицемерно от устата на учител, нали?

— Оо, всичките стари рани още те сърбят, а?

— Остави ги старите рани, Джанат. Трябва да напуснеш.

— Какво? Да не би да има слухове, че съм некадърна или нещо такова?

— Сериозно говоря. Всеки момент може да ни сполети неприятност. Тук.

— И къде се очаква да отида?

— Трябва да се свържеш с някой, останал от учените ти приятели — намери някой, на когото можеш да се довериш...

— Техол Бедикт, я оставил това. Никакви приятели нямам между бившите си колеги и определено никой, на когото мога да разчитам. Явно нищо не знаеш за професията ми. Ние трошим клюнове между зъбите си като стой та гледай. Все едно, за каква неприятност говориш? Този твой икономически саботаж ли?

— Бъг определено трябва да се научи да мълчи.

Тя го гледаше по най-смущащия си начин.

— Знаеш ли, Техол Бедикт, изобщо не бях си представяла, че си агент на злото.

Техол приглади косата си и се изпъчи.

— Много впечатляващо, но не съм убедена. Защо го правиш всичко това? Някаква рана ли има от миналото, която надмогва всички други? Някаква ужасна нужда за мъст в отговор на някоя убийствена травма от младостта ти? Не, наистина съм любопитна.

— Идеята беше на Бъг, разбира се.

Тя поклати глава.

— Пробвай отново.

— Има всякакви видове зло, Джанат.

— Да, но твоето ще доведе до кръвопролитие. Много голямо.

— Има ли разлика между пролята кръв и кръв, изстисквана бавно и мъчително в хода на един съкратен от стрес, мизерия, болка и отчаяние живот — и всичко в името на някакъв аморфен бог, когото никой не смее да нарече свят? Докато превиват коляно и повтарят литанията за свят дълг?

— Леле, леле. Е, добре, това е интересен въпрос. Има ли разлика? Може би не, може би е само въпрос на степенуване. Но това едва ли те прави по-извисен морално, нали?

— Никога не съм претендирал за морална извисеност — отвърна Техол, — което само по себе си ме различава от моя враг.

— Да, това го разбирам. И, естествено, си готов да унищожиш този враг със собствените му инструменти, като използваш собственото му свето писание; накратко, използваш го, за да се самоубие. Ти си в самия край на склона, на който се е курдисал твой враг. Или може би трябва да кажа „вкопчил“. Виж, това, че си подъл, не ме изненадва, Техол. Отдавна забелязах тази черта у теб. И все пак, тази кръвожадност? Това все още не мога да го разбера.

— Може би има нещо общо с уроците по прагматизъм.

— О, не смей да се оправдаваш с мен! Истинският прагматизъм в този случай щеше да те доведе до огромно богатство и неговата награда, леността, до най-пълното експлоатиране на системата. Съвършеният паразит — проклети да са всички онези отдолу, безимотните и безмозъчните, отритнатите нещастници, клечачи на всеки ъгъл. Ти определено притежаваш необходимия талант и гений и всъщност, ако сега беше най-богатият гражданин на тази империя, ако живееше в някое огромно имение, обкръжен от цяла армия телохранители и с петдесет конкубинки в конюшните ти, нямаше ни най-малко да съм изненадана.

— Не изненадана — отвърна Техол, — но може би разочарована все пак?

Тя прехапа устни и извърна очи.

— Е, това е друга тема, Техол Бедикт. Не я обсъждаме тук.

— Щом казваш, Джанат. Все едно, истината е, че аз съм най-богатият гражданин в тази империя. Благодарение на Бъг, разбира се, моя верен слуга.

— И въпреки това живееш в бордей.

— Не одобряваш жилището ми? Ти, гостенката, която не плаща! Дълбоко съм наранен, Джанат.

— Не, не си.

— Добре де, кокошките са и след като те не говорят ледерийски...

— Най-богатият гражданин или не, Техол Бедикт, твоята цел не е показното парандиране с това богатство, нито пълното експлоатиране на властта, която то ти носи. Не, твоето намерение е да срутиш фундаменталната икономическа структура на тази империя. И аз все още не мога да проумея защо.

Техол сви рамене.

— Властта винаги се самоунищожава накрая, Джанат. Би ли оспорвала това твърдение?

— Не. Значи искаш да ми кажеш, че всичко това е упражняване във власт? Упражняване, стигащо до урок, който никой не би могъл да проумее? Метафора, превърната в реалност?

— Но, Джанат, като казах власт, която се самоунищожава, изобщо не говорех метафорично. Имах го предвид буквально. И тъй, колко поколения Дължници трябва да страдат — докато съблазните на цивилизацията се плодят и размножават от всички страни, с непрекъснато увеличаваща се пропорция на материални боклуци извън финансовите им възможности? Колко, преди всички заедно да спрем и да кажем: „Вай! Стига вече! Стига страдание, моля! Стига глад, стига война, стига неравенство!“ Ами, доколкото аз мога да разбера, поколенията никога не стигат. Ние просто продължаваме да дращим, все напред и напред, да погъщаме всичко, до което се доберем, включително и собствения ни вид, все едно че това не е нищо повече от неопровержимото изразяване на някакъв естествен закон, и като такова не е предмет на никакъв морален контекст, на никакви етични задръжки — въпреки всички повсеместни и лицемерни свръхбъбриви свръхапели на онези със свръхвеликите възгледи.

— Твърде много емоция в изразяването, Техол Бедикт. Свалям оценката.

— Връщане към сухия хумор ли, Джанат?

— Оф. Добре, започвам да схващам мотивите ти. Искаш да предизвикаш хаос и смърт за доброто на всички.

— Ако бях от самоокайващия се тип, може би щях да захленча, че никой дори не ми благодари.

— Значи приемаш отговорността за последствията.

— Все някой трябва да го направи.

Тя помълча десетина мига и Техол видя как очите ѝ — красиви очи, наистина — бавно се разшириха.

— *Tu si* метафората, превърната в реалност.

Техол се усмихна.

— Не ме ли харесваш? Но това е нелогично! Как може да не съм приятен? Възхитителен даже? Превърнал съм се в олицетворение на триумфалното користолюбие, в самата икона на този велик безименен бог! И ако не правя нищо с цялото си това огромно богатство, ами, спечелил съм си това право. Според всички правила, прогласени в свещената литания, *спечелил съм си го!*

— Но къде е добродетелта в унищожаването на цялото това богатство? В унищожаването на самата система, с чиято помощ си го създал преди всичко?

— Джанат, *къде е добродетелта в каквото и да е от това?* Притежаването добродетел ли е? Да работиш цял живот за някой богат жабок добродетел ли е? Лоялната служба в някоя търговска къща добродетел ли е? Лоялна към какво? Към кого? О, хайде да им платим за тази лоялност със стотина дока на седмица? Като за всяка друга услуга? Но в такъв случай коя версия е по-вярна — добродетелта на egoистичното користолюбие или лоялността към нечий работодател? Нима не са търговците на върха на своите богатства безскрупулни главорези, както подобава на привилегиите, които уж са си спечелили? И ако за тях е съвсем нормално, защо да не е същото и за най-нископоставения работник в къщата им? Къде е добродетелта в тези две системи от правила, които са в противоречие една спрямо друга? И защо тези красиви думи като „морално“ и „етично“ са първите, избълвани от устите на онези, които са изгубили представа и за двете в катеренето си към върха? Откога етиката и моралът са се превърнали в оръжия за подчинение?

Беше го зяпнала, с неразгадаемо изражение.

Техол помисли да вдигне ръце, за да подсили ефекта от тирадата си, но вместо това само сви рамене.

— И все пак сърцето ми се разбива заради една гола кокошка.

— Сигурна съм в това — прошепна тя.

— Трябваше да си идеш — каза Техол.

— Какво?

В уличката затупкаха ботуши, втурнали се към входа. Паянтовата врата от летви, скована наскоро от Бъг заради свяна на Джанат, се отметна. Нахлуха въоръжени мъже.

Джанат тихо проплака.

Танал Ятванар зяпна невярващо. Стражите му нахлуваха покрай него, докато не се принуди да изпъне ръце настрами, за да спре другите, напиращи да влязат в тази нелепа стая с кудкудякащи уплашени кокошки и двама стъписани граждани.

Е, тя поне беше стъписана. Мъжът, който трябваше да е мизерникът Техол Бедикт, просто гледаше, нелеп в закопчаното си с игла одеяло. Погледът на Танал се спря на Джанат и той се усмихна.

— Доста неочеквано.

— Аз... ви познавам, нали?

Техол попита с много спокоен тон:

— Какво обичате?

Объркан от въпроса на Джанат, Танал в първия миг не схвана думите на Техол. След това изсумтя презрително:

— Тук съм, за да арестувам слугата ви. Някой си Бъг.

— О, виж ти. Не готов чак толкова лошо.

— Както се оказва, изглежда, съм се натъкнал на още едно престъпление в ход.

Техол въздъхна, след това се наведе, вдигна една възглавница, бръкна в нея и извади кокошката. Повечето оскубана, само няколко туфи бяха останали тук-там. Птицата се опита да размаха вяло розовите си криле и главата ѝ заклюма на мършавата шия. Техол я протегна на Танал.

— Ами, вземете я. Без друго не очаквахме откуп.

Един от стражите зад Танал се изсмя сподавено.

Танал се намръщи и си напомни да открие кой е. Седмица дисциплинарен наряд щеше да послужи за предупреждение, че подобен непрофесионализъм струва скъпо в присъствието на Танал Ятванар.

— Двамата сте арестувани. Джанат затова, че е избягала от ареста на Патриотистите. А Техол Бедикт затова, че е приютил въпросната бегълка.

— Значи, ако си направите труда да проверите в Съдебния архив — каза Техол, — ще намерите официалната оправдателна присъда, дадена на лицето Джанат Ейнар, в отсъствие. Оправданието, което издавате винаги, когато някой напълно и обикновено *перманентно* е изчезнал. Така че учената дама тук е под пълно оправдание, което на свой ред означава, че аз не приютявам беглец. Колкото до Бъг, ами, в случай, че го откриете, кажете му, че е уволnen. Няма да търпя престъпници в дома си. И като стана дума за това, благоволете да напуснете веднага.

„О, не, тя няма да ми се измъкне за втори път.“

— Ако въпросната оправдателна присъда съществува — отвърна Танал на Техол Бедикт, — тогава, разбира се, и двамата ще бъдете освободени, с извинения. Засега обаче сте под арест. — Махна на един от стражите си. — Сложи им белезниците.

— Слушам, сър.

Бъг зави към тясната задна уличка и я завари блокирана от току-що убито тело с кръстосани крака, белият му език се люшкаше; Ублала Пунг — беше стегнал с една ръка прекършения врат на животното — пуфтеше и дърпаše с почервеняло лице, с посинели и издути жили на слепоочията. Странният множествен туптеж на сърцата му видимо пулсираше от двете страни на дебелия тартеналски врат.

Дребните му очички светнаха, щом видя Бъг.

— О, добре. Помогни.

— Къде го намери това? Все едно. Изобщо няма да мине през вратата, Ублала. Ще трябва да го разсечеш тук, навън.

— О. — Гигантът махна с ръка. — Все забравям разни неща.

— Техол вкъщи ли си е?

— Не. Никой не е.

— Дори и Джанат?

Тартеналът поклати глава и изгледа накриво телето, което вече се бе заклещило във входа на уличката.

— Ще трябва да му откъсна краката — каза той. — О, кокошките са си вкъщи, Бъг.

Бъг все повече се беше изнервял с всяка стъпка, приближаваща го до дома им, и сега разбра защо. Но трябваше да е не само изнервен. Трябваше да е *разbral*. „Умът ми... разсеян съм. Далечни поклонници, нещо по-близко...“

Прекатери през телето, промуши се покрай Ублала Пунг — той беше толкова плувнал в пот, че направо се хълзна по него — и забърза към входа.

Вратата беше разбита. Вътре четири кокошки маршируваха по пода като войници без цел. Възглавницата на Ублала Пунг се опитваше да прави същото.

„Мамка му. Хванали са ги.“

Щеше да има сцена в щаба на Патриотистите. Не можеше да се избегне. Пълно унищожение, развихреният гняв на Древен бог — о, твърде преждевременно беше. Твърде много глави щяха да се надигнат, очи да се присвият, глад да бликне като сок под езика. „Само стой на мястото си. Стой където си, Икариум. Крадец на живот. Не посягай към меча си, не оставяй веждите ти да се свъсят. Бразди на ярост да не загрозят нечовешкото ти лице. Стой, Икариум!“

Влезе в стаята и намери една голяма торба.

Ублала Пунг изпълни рамката на вратата.

— Какво става?

Бъг бе започнал да хвърля малкото им вещи в торбата.

— Бъг?

Той спипа една кокошка за врата и я натика вътре, после друга.

— Бъг?

Движещата се възглавница беше последна. Бъг завърза торбата и я връчи на Ублала Пунг.

— Намери си друго място за скривалище. Дръж, всичко е твое...

— Ами кравата?

— Теле.

— Опитах, но се запречи.

— Ублала... добре, стой си тук тогава, но да знаеш, че си сам. Разбрано?

— Къде отиваш? Къде са всички?

Ако Бъг му беше казал, с ясни думи, та Ублала Пунг да разбере, всичко можеше да се развие съвсем различно. Древният бог щеше да се връща към този момент, над всички други, през дългото време на размисли, което последва. Ако беше казал истината...

— Просто са си отишли, приятелю, и никой от нас няма да се върне. За много дълго. Може би завинаги. Грижи се за себе си, Ублала Пунг, и внимавай с новия си бог — той е много повече от това, което изглежда.

След тези думи Бъг излезе, отново се прекатери през трупа... и спря.

Щяха да го търсят. По улиците. Желаеше ли битка в бяг? Не, само един прост удар, една сцена на развихрена мощ, от която тела на Патриотисти да се разхвърчат из въздуха. Бързо и край. „Преди да съм разбудил цялата проклета зверилница.“

„Не, сега трябва да се движа невидим.“

„И бързо.“

Древният бог съживи малко от силата си, достатъчно сила, за да се впие в материалното му същество, да го разпадне. Вече безтелесен, се плъзна надолу през каменния паваж, в жилите просмукала се вода, замрежили целия град.

Да, много по-бързо бе тук, движението бързо като мисъл...

Спъна се в примката, преди да си е дал сметка, че нещо го тегли извън курса — привличаше го като късче метал към магнит. Дърпаše го, все по-силно, а след това като във въртоп, надолу към каменен блок, заровен дълбоко в мрака. Камък на сила — сила на самия Маел — *проклет олтар!*

Изпиваше го жадно, окованаше го така, както искаха да направят всички олтари с избраните си богове. Нищо общо със злонамерен разум, разбира се, просто определена склонност на структурата. Мириз на древна кръв, просмукала се частица по частица в кристалната плетеница на камъка.

Маел се съпротивляваше, нададе рев, от който основите на Ледерас потръпнаха, докато се мъчеше да възвърне физическата си форма, да съсредоточи силата си...

И така изщрака капанът — от самия акт на възвръщане на тялото му. Олтарът, заровен под отломките, скърцащата и местеща се зидария, хиляди нищожни намествания, които затиснаха под тежестта си Маел — той не можеше да се движи, не можеше вече дори да извика.

„Блуден! Кучи сине!“

„Защо?“

„Защо ми направи това?“

Но Блудния никога не бе показвал особен интерес да се задържа над триумфите си. Блудния изобщо не беше наблизо. А и да беше, нямаше да отвърне.

Един играч беше изваден от играта.

Но играта продължаваше.

В тронната зала на Вечния домицил Рулад Сенгар, Императорът на хилядата смърти, седеше сам, с меч в едната ръка. Седеше и се взираше в нищото на мигащата светлина на факлите.

В ума му имаше друга тронна зала и там той не беше сам. Братята му стояха пред него; а зад тях баща му Томад и майка му, Урут. В сенките покрай стените стояха Удинаас, Нисал и жената, която Рулад нямаше да назове и която някога беше жената на Феар. А близо до заключените врати още една фигура, твърде скрита в тъмното, за да я различи. Много скрита.

Бинадас наведе глава и каза:

— Провалих се, императоре. Провалих се, братко. — Посочи надолу и Рулад видя копието, пронизало гръдта на Бинадас. — Тоблакай, призрак от нашите древни войни след падането на Кечра. Нашите войни по море. Върна се, за да ме убие. Той е Карса Орлонг, Теблор, Тартено Тоблакай, Тартенал, Фенн — о, сега те имат много имена, да. Аз съм убит, братко, но не умрях за теб. — И Бинадас вдигна очи и се усмихна с усмивката на мъртвец. — Карса те чака. Чака те.

Феар направи стъпка напред и се поклони. Изправи се и прикова тежкия си поглед в Рулад — който се свиваше и трепереше в своя трон.

— Императоре. Братко. Ти не си детето, което отгледах. Не си детето, което научих. Ти ни предаде при Ледения стълб. Предаде ме, когато отне годеницата ми, моята любов, когато ѝ направи дете и ѝ

причини такова отчаяние, че тя сложи край на живота си. — Докато говореше, жена му пристъпи напред и застана до него, ръцете им се сплетоха. Феар каза: — Сега стоя с Бащата Сянка, братко, и те чакам.

Рулад нададе вик — жальк, отчаян вопъл, който отекна в празната зала.

Трул, с побеляло теме на мястото на някогашната му коса, с очи на Остриган — празни, невидяни от никой друг Тайст Едур. Очите на *самотник*. Вдигна копието в ръцете си и Рулад видя червената лъскавина по дръжката, по широкия железен връх.

— Поведох воините в твоето име, братко, и сега всички те са мъртви. Всички мъртви. Върнах се при теб, братко, след като Феар и Бинадас не можаха. За да помоля за душата ти, старата ти душа, Рулад, за детето, брата, който беше някога. — Отпусна копието, подпра се на него. — Ти ме удави, окован за камък, а Рулад, когото търсех, се скри в тъмната на твоя ум. Но вече няма да се скрие.

От сумрака при вратите смътната фигура тръгна напред и от своя трон Рулад видя самия себе си. Млад, без оръжие, не пуснал кръв, кожата му без златните монети, кожата му — гладка и чиста.

— Ние стоим в реката на кръвта на Сенгар — каза Трул. — И те чакаме.

— Спрете! — изкреша Рулад. — Спрете!

— Истината — заговори Удинаас, като се приближи, — е безпощадна. Господарю. Приятелю? — Робът се изсмя. — Никога не си ми бил приятел, Рулад. Ти държеше живота ми в ръцете си — в която и да е ръка, празната или тази с меча, все едно. Моят живот беше твой, а ти си мислеше, че съм отворил сърцето си за теб. Блудния да ме вземе, защо да правя това? Погледни лицето ми, Рулад. Това е лице на роб. Не по-запомнящо се от глинена маска. Тази плът по костите ми? От нея стават крайници, нищо повече от сечива. Държах ръцете си натопени в морето, Рулад, докато всякакво чувство си отиде. Целият живот, отиде си. От непокорната ми някога хватка. — Удинаас се усмихна. — А сега, Рулад Сенгар, кой е робът? Аз стоя в края на веригите. Само в единия край. Една двойка пранги. Тук, виждаш ли? Стоя и те чакам.

Нисал заговори, като се плъзна гола напред, движение като на змия под светлината на свещ.

— Аз те шпионирах, Рулад. Разкривах всяка твоя тайна и сега те са с мен, като семена в утробата ми, и скоро коремът ми ще се издуе и чудовищата ще се появят, едно след друго. Рожби на твоето семе, Рулад Сенгар. Изчадия, всички до едно. И ти си въобразяваше, че това е любов? Аз бях твоята курва. Монетата, която пускаше в ръката ми, изплащаше живота ми, но не беше достатъчно. Стоя там, където никога няма да ме намериш. Аз, Рулад, не те чакам.

И най-сетне, смълчани, баща му и майка му.

Спомни си кога за последен път ги беше видял, деня, в който ги беше пратил да живеят окованi в търбуха на този град. О, колко умно, нали?

Но няколко мига преди това един от стражите на канцлера бе помолил за аудиенция. За да съобщи за ужасно събитие. Гласът на ледериеца се бе разтреперил като зле настроена лира. Трагедия. Грешка при въртенето на тъмничарите, цяла седмица изтекла, без никой да слезе до килиите им. Без храна, но, уви, много вода.

Надигнала се от пода всъщност.

„Императоре. Намериха ги удавени. Килиите пълни до гърдите, ваше величество. Веригите им... недостатъчно дълги. Недостатъчно дълги. Дворецът плаче. Ридае дворецът. Цялата империя, ваше величество, е навела глава в скръб. Канцлер Трайбан Гнол е получил удар, ваше величество. На легло е и не може да дойде да засвидетелства скръбта си.“

Рулад можа само да зяпне отгоре разтреперания мъж. Да зяпне отгоре, да, с празния поглед на човек, познал смъртта многократно — познал я беше повече от всякакво чувство. И да слуша тези празни слова, тези подобаващи изрази на ужас и скръб.

А в ума на императора можаха да се появят само тези думи: „Аз ги пратих долу, за да се удавят.“

„Вдигащите се води, този топящ се, този потъващ дворец. Този Вечен домицил. Аз удавих баща си. Майка си.“ Виждаше в ума си килиите, черния порой, цепнатините в стените, в които се бяха вкопчвали с нокти в края на веригите. Виждаше го всичко.

И сега те стояха. Мълчаливи. Изгнила и подута от газове плът, локви тиня около белите им сбръчкани стъпала. Баща, чиито рамене Рулад беше яхал, беше врещял от смях, дете, покачило се на своя бог,

докато той тичаше по пясъчната ивица с безгранична сила и мощ, с обещанието за сигурност като нежна целувка на детското чено.

Майка му... „Не, стига. Умирам и умирам. Повече смърти, да, отколкото някой би могъл да си въобрази. Умирам и умирам, и умирам.“

„Но къде е моят мир?“

„Виждаш ли какво ме чака? Виж ги!“

Рулад Сенгар, Императорът на хилядата смърти, седеше сам на своя трон и мечтаеше за мир. Но дори смъртта не можеше да предложи това.

В този момент един от братята му, Трул Сенгар, стоеше до Онрак — малките емлава се боричкаха в пръстта зад тях — и гледаше в почуда как Бен Адефон Делат, Върховен маг на Малазанска империя, гази през плитката река. Без да мисли за ледения студ на потока, от който можеше да изтръпне плътта, костите му, самите чувства в ума му — нищо не можеше да го отклони от това.

Щом видя самотната фигура, появила се от храстите на другия бряг, Бързия Бен спря. И след дълго мълчание се усмихна и отрони едва чуто нещо като:

— Къде другаде, ако не тук? Кой друг, ако не той? — След което, със смях, Върховният маг тръгна напред.

За да срещне стар приятел, който също газеше, без да спре, през тази широка река.

Друг малазанец.

Онрак отпусна ръка на рамото на Трул й рече:

— Много лесно се разплакваш, приятелю.

— Знам — въздъхна Трул. — Това е, защото... ами, защото си мечтая за такива неща. За себе си. Братята ми, семейството ми. Моите хора. Даровете на мира, Онрак — това е, което ме прекършва, отново и отново.

— Мисля, че избягваш една по-дълбока истина — каза Онрак.

— Нима?

— Да. Има и друго, нали? Не брат, не родственик, нито дори Тайст Едур. Някой, който предлага друг вид мир, за теб, нов вид. И това е, за което копнееш, и виждаш ехото му дори в тази среща на

двама приятели, която гледаме сега... Плачеш, когато заговоря за моята древна любов. Плачеш, Трул Сенгар, защото не са отвърнали на твоята любов, а няма по-голяма болка от това.

— Моля те, приятелю. Стига. Виж. Чудя се какво ли си казват?

— Реката отнася думите им, както всички нас. — Ръката на Онрак стисна Трул за рамото. — Хайде, приятелю, разкажи ми за нея.

Трул Сенгар избърса очи и се усмихна.

— Имаше някога, да... Най-красивата жена...

[1] Объркване. — Бел.прев. ↑

ЧЕТВЪРТА КНИГА ВИХЪРЪТ НА ЖЪТВАРЯ

*Търсех смъртта
в руините посърнали
от кораба на нечий храм
търсех я сред цветя
закимали на думите
на вятъра зашепнал
тъжен разказ за война
търсех я в бразди от кръв
на жените зад шатрите
и неродените деца.*

*И в ледения шквал
търсех удавниците
сред бели раковини
и слепи червеи
където песъчинки
вихреха се и оплакваха
и име, и живот, и скърби
по днешни друмища вървях, които
не водеха за никъде.*

*Сред затаените в мъгли поля
където лази колебливо
самата светлина
вървях и търсех мъдри духове
които истините свои
простенват в тъмна глина
ала смълчан мъхът бе, толкоз влажсен,
че дирите ми не запомни.*

*И виж, намерил най-подир
къде засели са жътварите
и режат стръкове да вземат урожая,
аз паднах в гордото си търсене*

*под кремъчното лезвие
лежах оголен на стърнището на лятото
докато хвърляха корубата му топла
на младо обещание
в небето-реликварий
на есента, където
костите на нощта
са гвоздеи в студената
забрава и долу в мрака
дойде смъртта и ме намери.*

Преди К'юсон Тапи
Ток Анастор

19.

Великият заговор между кралствата на Сафинанд, Болкандо, Ак'рин и Д'расилани, завършил с ужасната Война на Източните земи, в много отношения съдържаше дълбока ирония. Първоначално не беше имало никакъв заговор. Тази политическа заплаха всъщност беше лъжа, сътворена и под клаждана от могъщи икономически интереси в Ледер. И, трябва да се каже, не само икономически. Една заплаха от страна на ужасен враг позволяващ да се наложат ограничения над населението на империята, които обслужваха добре борсовите играчи сред елитата. И това несъмнено щеше да ги направи истински богати, ако не беше финансовият колапс, случил се по съвпадение точно в този най-неподходящ момент в ледерийската история. Така или иначе, пограничните кралства и държави на изток не можеха да не предусетят неизбежната заплаха, особено с продължаващата кампания срещу оулите по северните равнини. По този начин наистина бе създаден един мощен съюз и при наличието на споменатите по-горе подбуди войната избухна по цялата източна граница.

В съчетание, не съвсем случайно, с наказателната експедиция, започната на северозападното крайбрежие, император Рулад Сенгар без никакво съмнение се бе почувствал наистина под пълна обсада...

Пепелта на Възнесението
История на Ледер, т. IV
Каласп Хиванар

По нищо не се беше отличавала от всяко друго дете в детинските си мечти за любов. Висок и горд, герой, който да влезе в живота й, да я вземе в прегръдките си и да помете всичките ѝ страхове като наноси

тinya, да изтекат на порой и да изчезнат в някой далечен океан. Благословът на яснотата и простотата, о, божичко, да, това бе нейният най-съкровен блян.

Макар Серен Педак да помнеше онова дете, макар да помнеше гърчещото се в стомаха ѝ терзание, докато копнееше за спасението, терзание така сладко и заличаващо всичко друго, нямаше да се поддаде на носталгия. Лъжливите представи за света бяха детскo право, не нещо, срещу което да негодуваш, но и не заслужаваха копнежа на възрастния.

В Хул Бедикт, в края на краищата, младата Серен Педак бе повярвала за известно време — вярвала бе дълго време всъщност, преди глупавият ѝ блян най-сетне да се съсухри и стопи — че е намерила своя възхитителен герой, своето могъщо заклинание; всеки негов поглед бе благослов за сърцето ѝ. Така бе научила, че чистотата е отрова. Сиреч — чистотата на вратата ѝ, че такива герои съществуват. За нея. За когото и да било.

Хул Бедикт беше умрял в Ледерас. Или по-скоро тялото му беше умряло там. Останалото беше издъхнало в ръцете ѝ години преди това. В известен смисъл тя го беше използвала или може би не просто използвала, беше го насилила. Погълната беше вратата му, отнела му бе представата — за него самия, за мястото му в света, за целия смисъл, който той, като всеки друг мъж, търсеше за живота си. Намерила беше своя герой, а след това, подмолно и жестоко, го бе унищожила под обсадата на реалността. Реалността такава, каквато я беше видяла, каквато все още я виждаше. Това бе отровата в самата нея, битката между детския блян и користния цинизъм, просмукал се в зрелостта. А Хул Бедикт се беше оказал и нейното оръжие, и нейната жертва.

На свой ред и тя беше насиlena. Пияна в един пристанищен град, който се разкъсваше, докато армиите на Тайст Едур газеха сред пушек, пламъци и пепелища. Плътта ѝ, станала оръжие, душата ѝ — превърната в жертва. Не можеше да има никаква изненада, никакво глупаво изумление в отговор на последвалия ѝ опит да се самоубие. Освен сред онези, които не можеха да разберат, които никога нямаше да разберат.

Серен бе убила онова, което обичаше. Беше го направила с Хул, а ако някога дойдеше денят, в който онова убийствено цвете отново да се разтвори в сърцето ѝ, щеше да убие отново. Страховете не можеше да

бъдат пометени. Страховете се връщаха на давещи приливи, повличаха я надолу в мрака. „Аз съм отрова.“

„Стой далече. Всички вие, стойте далече от мен.“

Седеше, положила тежкото имасско копие на коленете си, но тежестта на меча, окачен на лявото ѝ бедро, бе това, което заплашваше да я повлече надолу, сякаш острието не беше изковано парче метал, а брънки във верига. „Той нищо нямаше предвид с това. Ти нямаше нищо предвид с това, Трул. Знам го. Освен това, също като Хул, ти си мъртъв. Получи милостта да не умреш в прегръдките ми. Бъди благодарен за това.“

Носталгия или не, детето в нея все още изпълзваше боязливо навън. Беше безопасно, нали, безопасно беше да свие в шепи малките си чисти ръце и да изложи на интимен, ох, колко таен показ, онзи стар блян, засиял отново. Безопасно, защото Трул беше мъртъв. Никой нямаше да пострада, никому нямаше да навреди.

Да освободи онзи гърч в стомаха — не, още по-дълбоко. Беше вече зряла жена все пак. Да го освободи, да, защо не? За някой, който е отрова, имаше огромно удоволствие в болката. В дивия копнеж. В безразсъдното отдаване и покорство — покорство, което всъщност беше власт — „свенливостта тук е безсмислена. Предавам се, за да искаам. Отстъпвам, за да властвам. Отдавам се на насилието, защото насилиникът съм аз и това тяло тук е моето оръжие, а ти, обич моя, си моята жертва.“

Защото героите умират. Както казва Удинаас, това е тяхната съдба.

Гласът беше на Мокра, беше Лабиринтът на Ума, не беше ѝ проговарял от онзи, първия път, сякаш някак си нищо повече нямаше за казване. Сама трябваше да постигне дисциплината на самоконтрол, сама да устои на съблазънта да доминира. И тя се справяше и с двете. Почти.

В това ехото на миналото служеше да я отвлече, да я приспи в мигове на чувствен копнеж към един вече мъртъв мъж, любов, която така и не беше възможна. В това дори миналото можеше да се превърне в оръжие, което тя владееше, за да удържи настоящето и да отбие бъдещето. Но и тук се криеха опасности. Да се върне към онзи миг, когато Трул Сенгар бе извадил меча си и след това го положи в ръцете си. „Искаше да съм в безопасност. Това е всичко. Смяя ли да

прибавя нещо повече към това? Капка мед да капна дори над страстта?“

Серен Педак вдигна глава и се огледа. Спътниците й не бяха нито общителни, нито приятни. Удинаас беше долу край потока, обръщащ камъните да търси раци — нещо, което малко да поразнообрази храната им — и ледената вода бе направила ръцете му първо червени, после сини, а на него сякаш му беше все едно. Кетъл седеше до една канара, присвита зад нея да се предпази от хапещия вятър, разбушувал се из долината. Изпаднала бе в неприсъщо мълчание през последните няколко дни и не искаше да погледне никого. Силхас Руин стоеше на трийсетина крачки от нея на една скала и като че ли оглеждаше бялото небе — небе с цвета на кожата му. „Този свят е огледалото му“, беше потвърдил преди малко Удинаас с груб смях, преди да слезе при потока. Клип седеше на една плоска скала някъде по средата между Силхас Руин и останалите. Беше подредил всевъзможните си оръжия за поредния грижлив оглед — все едно тази маниакалност бе някаква добродетел. А после погледът ѝ се спря на Феар Сенгар.

Брат на мъжа, когото обичаше. Ах, толкова ли лесно бе да се каже? Лесно в лъжовността му, навярно. Или в простиchkата му истина. Феар вярваше, че дарът на Трул е повече, отколкото изглежда; че дори Трул не е съзnavал напълно мотивите си. Че воинът Едур с тъжното лице е намерил в нея, в Серен Педак, Аквитора, ледерийката, нещо, което не е намирал преди у никоя друга. У нито една от безбройните красиви жени Тайст Едур, които трябваше да е познавал. Млади жени, не сбръчкани от годините жестоко време и още по-жестока тъга. Жени, които не са чужди. Жени с чиста все още представа за любовта.

Селението, в което се намираха сега, наистина ли беше на Тъмата? Куралд Галайн? Защо тогава беше бяло небето? Защо можеше да вижда с болезнена почти яснота всеки детайл на разстояния, от които умът ѝ се замайваше? Самият Портал беше мастиленочерен, непроницаем — беше залитала слепешком, проклиниайки неравния каменист терен под краката си — двадесет, тридесет крачки, а след това се появи светлина. Осиян със скали пейзаж, тук-там по някое изсъхнало дърво, израснало криво под седефеното небе.

В това, което минаваше тук за свечеряване, небето придобиваше странен розов оттенък, преди да потъмнее до пластове пурпур, синьо и

най-сетне черно. Така че си беше нормален преход на ден и на нощ.
Значи — слънце, някъде зад този бял саван.

Слънце в Селението на мрака? Не го разбираше.

Феар Сенгар дойде при нея и каза:

— Малко остава.

Тя го погледна намръщено.

— До кое?

Той сви рамене, спрял погледа си на имасското копие.

— Трул щеше да оцени това оръжие, мисля. Повече, отколкото ти оцени неговия меч.

Гневът припламна в нея.

— Той ми каза, Феар. Даде ми меча си, но не и сърцето си.

— Беше разсеян. Умът му беше зает с връщането при Рулад — при онова, което трябваше да е последната среща с брат му. Не можеше да си позволи да мисли за... други неща. Но тези „други неща“ завладяха ръцете му и жестът беше направен. В този ритуал проговори душата на брат ми.

Тя извърна очи.

— Вече е без значение, Феар.

— За мен е. — Тонът му беше твърд, горчив. — Не ме интересува как ти приемаш това, какво си казваш сега, за да избегнеш каквите и да е чувства. Веднъж един от братята ми поиска жената, която обичах. Не му отказах и сега тя е мъртва. Накъдето и да погледна, Аквитор, виждам нейната кръв, тече на потоци. Накрая тя ще ме удави, но това е без значение. Докато живея, докато държа лудостта надалече от мен, Серен Педак, ще те закрилям и пазя, защото мой брат положи своя меч в ръцете ти.

След това се отдалечи, а тя все още не можеше да погледне към него. „Феар Сенгар, глупако. Глупак като всеки друг мъж, като всички други мъже. Какви са тези жестове? Защо е тази жажда за саможертва? Защо всички вие се отдавате на нас? Не сме чисти съсъди. Не сме невинни. Няма да съхраним душата ви като драгоценно, крехко бижу. Не, глупако, ще злоупотребим с нея все едно си е наш скъпоценният дар или дори че е с по-нищожна стойност и от това — ако е възможно.“

Чу скърцане по камъните и се обрна. Удинаас клечеше пред нея. В шепите му — сребриста рибка. Гърчеше се в смаляващата се вода.

— На шест ли се каниш да я разделиш, Удинаас?

— Не, Аквитор. Погледни я. Внимателно. Виждаш ли? Няма очи.

Тя е сляпа.

— А важно ли е това? — Но осъзна, че е важно. Погледна го намръщено, видя резкия блясък в очите му. — Ние не виждаме това, което наистина е тук, нали?

— Тъмнина — промълви той. — Пещерата. Утробата.

— Но... как? — Огледа се. Каменист пейзаж, посърнали лишеи и мъх, сухи дървета. Небе.

— Дар, разбира се — каза Удинаас и се изправи. — Взела е съпруг, нали?

Тя го загледа как тръгна назад към потока, видя с каква нежност върна сляпата рибка в бързея. Жест, който Серен не би очаквала от него. „Тя? Взела е съпруг?“

— Дар, разбира се — каза Удинаас, щом се върна при нея. — Спорът продължава да кипи.

— Майката Тъма... и Бащата Светлина.

Той се усмихна с обичайната си широка усмивка.

— Най-сетне Серен Педак се размърда от ямата си. Мислех си за онези трима братя.

Трима братя?

Той продължи, все едно Серен знаеше за кого ѝ говори.

— Чеда на Майката Тъма, да, но пък те са били много, нали? Имало ли е нещо, което е отделило тях тримата? Андариست, Аномандър, Силхас. Какво ни казва Клип? О, добре, нищо. Но ние видяхме гоблените, нали? Андарист, като самата полунощ. Аномандър, с коса от огнено бяло. И тук — Силхас, нашият ходещ ужас, по-бял от всеки труп и също толкова дружелюбен. И тъй, какво е причинило този велик раздор между синове и майка? Може би не е това, че си е разтворила краката за Светлина като втори баща, който никой от тях не е искал. Може би всичко това е лъжа, една от онези, по-удобните. Може би, Серен Педак, е било откриването кой е баща им.

Тя не можа да се сдържи и очите ѝ проследиха погледа му към стоящия в далечината Силхас Руин. След това изсумтя и извърна глава.

— Има ли значение?

— Има ли значение? Не точно сега. Но ще има.

— Защо? Всяко семейство си има своите тайни.

Удинаас се засмя.

— Аз пък имам своите въпроси. Ако Силхас Руин е цял Светлина отвън, какво трябва да е отвътре?

„Светът е неговото огледало.“

„Но светът, който виждаме, е лъжа.“

— Удинаас, мислех, че *Tайст Едур* са децата на Майлата Тъма и Башата Светлина.

— След поколения, може би. По никакъв явен начин не са свързани с тези трима братя.

— Скабандари?

— Да, така си мисля. Башата Сянка, нали? Ах, какво семейство е било това! Да не забравяме сестрите! Менандори с нейния бушуващ пожар на зората, Шелтата Лор, любящия сумрак, и Сукул Анкаду, коварната кучка на нощта. Имало ли е други? Трябва да е имало, но след време са отпаднали по пътя. Митовете предпочитат числа, с които се борави лесно, в края на краищата, а три винаги е подходящо. Три от това, три от онова.

— Но Скабандари става четвъртият.

— Андариست е мъртъв.

„О. «Андарист е мъртъв.» А той откъде знае тези неща? Кой ти говори в трескавите сънища, Удинаас?“

Можеше да го открие, осъзна тя изведнъж. Можеше да се прокрадне като призрак. Можеше, с магията на Мокра, да открадне знание. „Бих могла да насиля нечий ум, това имам предвид. Без той да разбере дори.“

Беше необходимо, нали? Предстоеше нещо ужасно. Удинаас знаеше какво ще е то. Или поне какво би могло да е. И Феар Сенгар — той току-що се беше заклел да я брани, сякаш подозираше, че предстои някакъв ужасяващ сблъсък. „Оставам единствената, която не знае нищо.“

Можеше да промени това. Можеше да използва силата, която бе открила в себе си. Не беше нищо повече от самозащита. Да остане в неведение означаваше да приеме съдбата, която я очакваше, да се примери с нея. Да, с липсата на безскрупулност със сигурност щеше да си заслужи онова, което щеше да я сполети, ако пренебрегнеше дара на Мокра.

Няма значение, че силата не й беше казала нищо след онзи първи разговор. Беше затънала в ямата си, разбъркваше старите пясъци, за да види кои зърна могат да се съживят, но не стигаше светлина до дъното на тази яма и не избужваше живот от вледенените зърна. Глупава игра и нищо повече.

„Имам правото да се браня. Да се защитя.“

Клип и Силхас Руин се връщаха. Удинаас ги гледаше с жаждата, която бе издал, докато гледаше сляпата рибка.

„Ще се домогна до твоите тайни, робе. Ще ги имам. А може би и много, много повече.“

Удинаас не можеше да се отърве от усещането, че вижда Силхас Руин по различен начин. „В нова светлина, ха-ха. Оскърбеният син. Един от тях поне. Оскърбени синове, дъщери, внуци, техните деца и още, и още, докато расата на Сянката повежда война срещу тази на Мрака. И всичко това на един безразличен свят. Обидата, погледът накриво отпреди сто хиляди години.“

„Но тогава къде са децата на Светлината?“

Какво пък, може би толкова по-добре, че не се мяркаха наоколо. И без това назряваше достатъчно голяма неприятност със Силхас Руин и Клип на едната страна и Феар Сенгар и — вероятно — Скабандари на другата. „Но разбира се, Феар Сенгар не е Смъртен меч на Сянката. Макар че навярно иска да бъде, дори си вярва, че е. О, зле ще се разиграе това, нали?“

Вървяха безмълвно. В пустия безжизнен пейзаж. „Но не съвсем! Има... рибки.“

Търсенето се приближаваше към своя край. Толкова по-добре. Ако питаха него, нищо по-лошо нямаше от старовремските легенди, където смелите благородни авантюристи просто вървят все напред и напред, през един нелеп епизод към друг, и всеки от тях служи на някаква тайнствена функция, поне за някой от ококорените глупци, в угода на блескавия назъбен гръбнак на морала, прорязал историята по цялата дължина, от главата до върха на дългата ѝ змийска опашка. „Легендите хапят. Да, хапят до една. Това е смисълът им.“

„Но не и тази, не и този наш славен подвиг.“ Никакво гръмовно послание, забиващо се като копие на мълния между очите. Никакъв

кънтящ водопад от страховити сцени, възнасящи се като някакви проклети стъпала към вълшебната кула, кацнала на планинския връх, където всички истини са изковани в един прост двубой на герой срещу злодей.

„Виж ни! Какви герои? Всички сме злодеи, а въпросната кула дори не съществува.“

„Все още.“

„Кръв виждам да капе между камъните. Кръв в съграждането й. Толкова много кръв. Искаш ли я тази кула, Силхас Руин? Феар Сенгар? Клип? Толкова ли я искате? Ще трябва да я съградите, и ще го сторите.“

Треската, всяка нощ. Болестта, шепнеща в жилите му, предпочиташе мрака на спящия ум. Откровенията идваха на разкъсани фрагменти, парчета, намекващи за някаква по-голяма истина, за нещо огромно. Но той изобщо не вярваше на това — лъжи бяха всичките тези откровения. *Нечии лъжи. На Блудния? На Менандори?* Пръстите, ровещи в мозъка му, бяха легион. „Твърде много противоречия, всяко следващо видение — във война с предишното.“

„Какво искате всички вие от мен?“

Каквото и да беше, нямаше да им го даде. Живял беше като роб, но повече не.

Това селение не беше живяло от дълго, дълго време. Поне в този район. Дърветата бяха мъртви от толкова дълго, че се бяха превърнали в трошливи камък, чак до най-тънките филизи сечно замръзналите им пъпки, очакващи сезон за живот, който така и не идва. И онова слънце там горе, някъде зад бялото було, е, то също беше лъжа. Неясно как, но лъжа. „Все пак Тъмата трябва да е тъмна, нали?“

Мислил бе да потърси руини, останки някакви, доказателство, че някога тук са процъфтявали Тайст Андий, но не беше видял нищо, което да е оформено от ръка, насочвана от разум. Никакви пътища, никакви следи от каквото и да било.

Когато светлината на скритото слънце започна да гасне, Клип обяви почивка. Откакто бяха пристигнали тук, нито веднъж не бе извадил верижката с двата ѹ пръстена и това бе единственото облекчение, белязало тази част от величавото им странстване. Нямаше нищо, с което да напалят огън, тъй че сухите остатъци от пушено сърнешко не се напълниха със сок в яхнията и не им донесоха топлина.

Това, което минаваше за разговор, не беше по-добро.

Серен Педак попита:

— Клип, защо има светлина тук?

— Вървим по път — отвърна младият Тайст Андий. — Куралд Лиосан, дар на Бащата Светлина отпреди много, много време. Както можете да видите, прелестната му градина не е изтряла много дълго.

— Сви рамене. — Двамата със Силхас Руин естествено нямаме нужда от това, но след като ви водим за ръчица... — Усмивката му беше студена.

— Да бе, все едно не знаем — измърмори Удинаас. Сумракът се състяваше, но той откри, че това не въздейства на зрението му — подробност, която запази за себе си.

— Щеше да е по-учтиво да не изтъкваш очевидното, ледerieцо. Уви, липсва ти такт.

— Такт? Майната му на такта, Клип.

Усмивката се стегна.

— Ти не си нужен тук, Удинаас. Вярвам, че го знаеш.

Лицето на Серен Педак се изопна.

— Няма смисъл да...

— Всичко е наред, Аквитор — прекъсна я Удинаас. — Без друго тези глупави преструкви взеха да ми омръзват. Клип, докъде води този път? Когато излезем от него, къде ще се озовем?

— Изненадан съм, че не си се досетил.

— Е, досетих се.

Серен Педак го изгледа намръщено и попита:

— Ще ми кажеш ли?

— Не мога. Тайна е. И да, знам какво казах за преструквите, но може би благодарение на това си още жива. Засега. Освен това имаш възможност да се оттеглиш, когато всичко се каже и свърши.

— Колко щедро от твоя страна — отвърна тя отегчено и извърна очи.

— Той е роб — каза Феар Сенгар. — Нищо не знае, Аквитор. Как би могъл? Кърпеше мрежи. Метеше мократа слама от пода и ръсеше нова. Вадеше миди.

— А на брега, една нощ, видях бяла врана — каза Удинаас.

Мъртво мълчание.

Накрая Силхас Руин изсумтя.

— Нищо не значи. Освен предчувствие за прераждането ми може би. Така че може би си нещо като пророк, Удинаас. Или лъжец.

— По-вероятно и двете — отвърна Удинаас. — И все пак имаше бяла врана. През мрак ли летеше, или през сумрак? Не съм сигурен, но мисля, че разликата е, хм, важна. Може би си заслужава някакво усилие да си припомня точно, имам предвид. Но времето ми на тежък труд над каквото и да било изтече. — Погледна Силхас Руин. — А и много скоро ще го разберем.

— Този разговор е безсмислен — заяви Клип, отпусна се по гръб на коравата земя, сплел ръце под главата си, и зяпна нагоре към черното пусто небе.

— Път значи било, а? — измърмори Удинаас, без да се обръща към никого. — Дар на Бащата Светлина. Това е интересната част. Тъй че въпросът, който бих искал да задам, е: сами ли пътуваме по него?

Клип се сепна.

Удинаас го погледна с усмивка:

— Аха, усети го, нали? Мъхчето по тила ти май настръхна. Усети го. Надуши го. Шепота във въздуха, като от буреносен вятър. Ледени тръпчици те пронизаха целия.

Силхас Руин се изправи, бесен.

— Менандори.

— Бих казал, че тя има повече право на този път от нас — подхвърли Удинаас. — Но Клип ни доведе тук от чисто добросърдечие. Колко благородно.

— Тя ни следи — измърмори Силхас Руин и ръцете му потърсиха пеещите мечове. Извърна с гняв очи нагоре. — От небето.

— Понеже жалките ви семейни вражди са единственото, заради което си струва да се живее, нали?

На лицето на Феар Сенгар се изписа тревога.

— Не разбирам. Защо Сестрата Зора ни следи? Какво я интересува нея Скабандари?

— Финнестът — промълви едва-едва Клип. И добави по-високо: — Душата на Кървавото око, едур. Иска да си я присвои. Силата ѝ.

Удинаас въздъхна.

— Е, Силхас Руин, що за ужасно деяние си извършил срещу своята затворена в слънцето сестра? Или дъщеря, или каквото там ви е родството? Защо жадува за твоята кръв? Какво точно сте си направили

един на друг преди всички онези хилядолетия? Не можете ли да се целунете и да се помирите? Не, предполагам, че не.

— Не беше престъпление — отвърна Силхас Руин. — Врагове сме в името на амбицията, дори в случаите, когато не бих го нарекъл така. Уви, когато живееш толкова дълго, изглежда, няма нищо друго, което да те крепи. Нищо освен гняв и глад.

— Предлагам едно голямо взаимно самоубийство — каза Удинаас. — Ти и целият ви нещастен род, и ти, Клип, що не вземеш да се напъхаш вътре, просто за да удовлетвориш егото си, примерно. Изчезнете от световете на смъртните, всички, и ни оставете на мира.

— Удинаас. Това не е свят на смъртните — каза с насмешка Клип.

— Глупости.

— Не и както ти си го мислиш, тогава. Това е място на първични сили. Необузданни. А под всяка повърхност лежи възможността за хаос. Това е селение на Тайст.

Серен Педак го погледна смяяно.

— Просто „Тайст“? Не Андий, не Едур…

— Аквитор — намеси се Силхас Руин. — Тайст са първите деца. Най-първите. Наши бяха първите градове, първите цивилизации. Издигнаха се тук, в селения като това. *Първични*, както каза Клип.

— А Древните богове? Те какво? — попита Серен Педак.

Нито Клип, нито Силхас Руин ѝ отговориха и тишината се проточи. Накрая Удинаас се изсмя.

— Нежелани роднини. Натикани в килерите. Залостваш вратата, правиш се, че не чуваш чукането, и се надяваш да се махнат. Вечният проблем с всички тези разкази за сътворението. „Ние сме първите, не е ли очевидно? Онези другите? Забравете ги. Досадни натрапници! Нас вижте, в края на краищата! Мрак, Светлина и сумракът помежду им! Може ли друг някой да е по-чист, по-първичен от това?“ Отговорът, разбира се, е да. Да вземем един пример, а?

— Нищо, което да е предшествало Тъмната — заяви рязко, дори раздразнено Клип.

Удинаас сви рамене.

— Това твърдение изглежда съвсем разумно. Но дали наистина е вярно? В края на краищата Тъмнината не е просто отсъствие на светлина, нали? Може ли да се разчита на такова негативно

определение? Но може би Клип не е толкова неточен, колкото изглежда. „*Нищо, което да е предшествало Тъмата.*“ *Нищо*, наистина. Следователно — истинското, пълно отсъствие на каквото и да било. Дори на Тъмнина. Но почакайте, къде се вмества хаосът тук? Онова *Нищо* наистина ли е било празно, или е било изпълнено с хаос? Била ли е Тъмнината налагане на ред над хаоса? Била ли е тя единственото налагане на ред над хаоса? Звучи самонадеяно. Да де беше Пернатата вещица тук — твърде много неща съм забравил за Плочите. Цялата работа с раждането на това и раждането на онова. Но хаосът също така е произвел Огън. Трябва да е така, защото без Огън няма Светлина. Би могло да се каже също, че без Светлина няма Мрак, а без двете няма Сянка. Но на Огъня му трябва гориво, за да гори, тъй че трябва и материя някаква — солиди, — породена от Земя. И на Огъня му трябва въздух, тъй че...

— Омръзна ми да слушам цялата тази безсмислица — заяви Силхас Руин.

Тайст Андий стана и тръгна в нощта, която изобщо не беше нощ, поне за очите на Удинаас, и той откри, че може да го вижда. Силхас Руин се отдалечи на четиридесетина крачки, а след това се обърна към бивака. „Ах, Бяла врано, ска ти се да слушаш все пак, нали? Но без никой да вижда лицето ти, никой да не те предизвика пряко.“

„Допускам, Силхас Руин, че ти си точно толкова в неведение, колкото и ние, другите, стигне ли се до раждането на цялото битие. Че представите ти са също толкова смътни като нашите и също тъй жалки.“

Феар Сенгар заговори:

— Удинаас, жените Едур твърдят, че Кечра са обвързали всичко съществуващо със самото време и това гарантирало унищожението на всичко. Голямото им престъпление. И все пак онази смърт — мислил съм много за това — онази смърт няма облика на хаоса. Тъкмо обратното всъщност.

— Хаосът преследва упорито — промълви Клип, без нотка от обичайната си аrogантност. — Той е Погълщащият. Майката Тъма разпръсна силата му, армиите му, но тойечно се стреми да ги събере отново, отново да стане едно цяло, защото стане ли това, никоя друга сила — дори на Майката Тъма — няма да може да го надвие.

— Майката Тъма трябва да е имала съюзници — рече Удинаас.
— Или това, или е ударила хаоса от засада, изненадала е врага. Дали съществуването не е родено от предателство, Клип? Това ли е сърцевината на вашата вяра? Нищо чудно, че всички сте се хванали за гърлата. — „Хубаво слушай, Силхас Руин. По-близо съм до дирята ти, отколкото можеш да си представиш.“ Което може би не беше разумно, помисли си той веднага. Можеше всъщност да се окаже фатално. — Тъй или иначе, самата Майка Тъма трябва да е била родена от нещо. Заговор в самия хаос. Някакъв безprecedентен съюз там, където всички съюзи са били забранени. Значи — отново предателство. Феар Сенгар се наведе към него.

— Удинаас, как разбра, че сме преследвани? От Менандори?

— На робите им се налага да поддържат остро всяко свое сетиво, Феар Сенгар. Защото господарите ни са капризни. Някоя сутрин може да се събудиш със зъбобол, от който си отчаян и изнервен, и в резултат цяло робско семейство може да пострада до обед. Починал мъж или жена, или родител, или и двете. Бой, осакатяване за цял живот, ослепяване, смърт — всяка от тези възможности ни дебне по петите.

Не мислеше, че Феар е убеден, и вярно, обяснението не издържаше. Вярно, изострените сетива можеше да са достатъчни, за да те накарат да настръхнеш, да разпалят инстинкта, че *нещо* те преследва. Но не беше същото като да разбереш, че е Менандори. „Непредпазлив бях, като разкрих какво зная. Исках да извадя тия групаци от равновесие, но това само ги направи по-опасни. За мен.“

Засега обаче никой не беше склонен да го предизвика.

Разгънаха одеяла, приготвиха се за неспокойен сън. Мрак, който не беше мрак. Светлина, която не беше светлина. Роби, които можеше да са господари, а някъде пред всички тях — буреносен облак, пълен с гръм, мълнии и пурпурен дъжд.

Тя изчака, докато дъхът на роба не стана дълбок, удължи се и влезе в ритъма на съня. Войните със съвестта бяха свършили. Удинаас беше разкрил достатъчно знание, за да оправдае това. Така и не се беше отказал от робството си, а сега неговата господарка бе Менандори, същество също толкова измамно, коварно и хладнокръвно

като всяко друго в онази древна фамилия на „може би нявгашни божове“.

Мокра се съживи в ума ѝ, волна като блуждаеща мисъл, неудържана в раковина от здрава кост, в овехтелите друмища на ума ѝ. Филиз, който избуя навън, надвисна във въздуха над нея, а тя му придае форма на змия, поклащаща се, търсеща змийска глава, камшичето на езика, търсещо миризмата на Удинаас, самата му душа... ето, пълзга се напред все по-близо, докосване...

Горещо!

Серен Педак усети как змията се присви, парещият зной я заля на вълни.

Трескави сънища, огънят в душата на Удинаас. Той се размърда в постелята си.

Повече лукавство ѝ трябваше. Трябваше да се домогне до същината на влечугото, което си беше избрала. Прокрадна се отново напред, намери отново нажежената ковачница, пропълзя през горещия пясък под нея. О, имаше болка, да, но сега тя осъзна, че това не е знойната паст на душата му. Беше светът, в който го бе отвел сънят му, свят на изпепеляваща светлина...

Очите ѝ се отвориха пред накъсан пейзаж. Нажежени до червено трошливи скали. Гъст душен въздух, жега на грънчарска пещ.

Удинаас се тътреше и залиташе на десетина крачки от нея.

Змията запълзя след него.

Над двамата се пълзна огромна сянка. Удинаас вдигна глава и се загледа с гняв нагоре, докато сянката не премина — сребристозлатният дракон прелетя на изпънатите си криле над хребета точно пред тях и след миг се скри от очите им.

Удинаас стоеше, изчакваше го да се появи отново. И очите му го съзряха пак, малка точица, проблеснала още веднъж в небето — стопи се бързо. Ледерийският роб извика, но Серен не разбра от гняв ли е този вик, или от самота.

„Никой не обича да го пренебрегват.“

Недалече от змията се изсипаха камъни и обзета от внезапен ужас, тя се обърна, вдигна глава и видя зад себе си жена. Не Менандори. Не, ледерийка. Малка, жилава, с толкова руса, че почти бяла коса. Приближаваше се към Удинаас — трепетно, всяко движение издаваше напрежение, изопнати докрай нерви.

Още една натрапница.

Удинаас все още не беше извърнал очи от далечното небе, а жената вече бе съвсем близо. След това, само на пет крачки от него, тя се изправи, прокара пръсти през буйната си лъскава коса. И със зноен глас проговори:

— Търсех те, моя любов.

Той не се обърна. Не помръдна дори, но Серен долови нещо в очертанията на гърба и раменете му, в начина, по който беше кривнал главата си. Когато отвърна, гласът му беше пълен с насмешка:

— „Моя любов“? — И чак тогава се обърна с лице към нея, с опустошени очи, мътни като непокорен лед в този огнен свят. — Не съм уплашеният заек вече, Перната вещица. Да, виждам предизвикателството, с което ме гледаш, наглата самонадеяност, подканата. И във всичко това истината за презрението ти към мен все още гори. Освен това... чух как се промъкваш към мен, страха ти подуших дори. Какво искаш, Перната вещица?

— Не съм уплашена, Удинаас — отвърна жената.

„Пернатата вещица, да. Робинята. Гадателката на Плочите. О, има история между тези двамата, история, каквато човек не би могъл да си въобрази.“

— Уплашена си — настоя Удинаас. — Защото очакваше да ме намериш сам.

Тя се вцепени.

— Менандори не изпитва нищо към теб, моя любов. Трябва да осъзнаеш това. Не си нищо повече от оръжие в ръцете й.

— Едва ли. Твърде притъпено е оръжието. Очукано. Крехко.

Смехът на Пернатата вещица беше висок и рязък.

— Крехко? Блудния да ме вземе, Удинаас, ти никога не си бил крехък.

Серен беше съгласна с преценката ѝ. Защо бе нужна тази фалшива скромност?

— Попитах какво искаш. Защо си тук?

— Промених се от последния път, когато ме видя — отвърна Пернатата вещица. — Вече съм Дестра Ирант на Блудния, последния Древен бог на ледериите. Който стои зад Празния трон...

— Не е празен.

— Ще бъде.

— Поредната новооткрита вяра, пак на показ. Цялата онази настойчивост отново да си в центъра на нещата. Къде се крие точно в този момент плътта ти, Перната вещище? В Ледерас, несъмнено. В някой душен вонящ бордей, който си обявила за храм — да, това те жили, да признаеш, че не греша. За теб. Променила ли си се, Перната вещище? Е, самозалъгвай се, ако искаш. Но не си мисли, че си ме заблудила. Не си мисли, че ще падна в прегръдката ти, задъхан от предана страст.

— Ти ме обичаше някога.

— Някога и монети притиснах на мъртвите очи на Рулад. Но не бяха мъртви, уви. Миналото е море от съжаления, но вече изпълзяха на брега, Перната вещище. Доста далече всъщност.

— Ние сме един за друг, Удинаас. Дестра Ирант и Т'орруд Сегюл, а и Смъртен меч ще имаме на свое разположение. Ледерии, и тримата. Както трябва да бъде. А чрез нас Блудния се въздига отново. В сила и власт. От това се нуждае народът ни, нужно ни беше от дълго време.

— Тайст Едур...

— Те си отиват. Сивата империя на Рулад — тя беше обречена от самото начало. Дори и ти го разбра. Тя се руши, срутва се, разпада се. Но ледериите ще оцелеят. Винаги оцеляваме, а сега, с възраждането на вярата в Блудния, империята ни ще накара света да затрепери. Дестра Ирант, Т'орруд Сегюл и Смъртен меч, ние тримата ще сме зад Празния трон. Богати, свободни да правим каквото си щем. Едурите ще са наши роби. Прекършените жалки едури. Оковани, пребити, ще ги използваме както те някога нас. Обичай ме или недей, Удинаас. Опитай целувката ми или се отвърни от мен, все едно е. Ти си Т'орруд Сегюл. Блудния те избра...

— Опита се, искаш да кажеш. Изгоних го тоя глупак.

Тя се вцепени.

Удинаас се обърна и махна пренебрежително.

— И Менандори отхвърлих. Опитаха се да ме използват като разменна монета, нещо, което да си подхвърлят един на друг. Но аз знам всичко за монетите. Мирисал съм парещата воня на допира им.

— Отново я погледна през рамо. — И щом съм монета, значи не принадлежи на никого. Заемана понякога. Залагана — често. Притежавана? Никога задълго.

— Т'орруд Сегюл...

— Намери някой друг.

— Ти беше избран, глупако проклет! — Изведнъж тръгна към него, отскубна се от собствената си опърпана робска риза. Платът се раздра и запърха в горещия вятър като разкъсано имперско знаме. Беше гола, вдигна ръце, обърна го и го придърпа към себе си, ръцете й се увиха около шията му...

Той я избути рязко и тя се просна на коравата камениста земя.

— Насилията са ми дошли до гуша — изхриптя сухо гласът му.

— Освен това ти казах, че не сме сами. Явно не си ме разбрали добре... — Подмина я и тръгна право към змията, която беше Серен Педак.

Събуди се с една мазолеста ръка около гърлото й. Зяпна лъсналите в сумрака очи.

Усещаше как трепери над нея, тежестта му я затисна към земята и той наведе лицето си над нейното, четинестата му брада се отри в страната ѝ, устата му се доближи до дясното ѝ ухо и зашепна:

— Очаквах нещо такова, Серен Педак, от доста време. Имаш възхищението ми... за това, че се въздържаше. Колко лошо, че не продължи.

Трудно ѝ беше да си поеме дъх. Ръката на гърлото ѝ бе като железен обръч.

— Това за насилията го казах много сериозно, Аквитор. Ако го направиш още веднъж, ще те убия. Разбра ли ме?

Тя успя да кимне. Виждаше ужасната ранимост, изписана на лицето му, от това, че е предаден. Че е дръзнала така подло да злоупотреби с него.

— Презирай ме — продължи Удинаас, — ако това устройва жалката дупка, в която си се свряла, Серен Педак. Това в края на краищата помете задръжките ти, нали? Но ми е писнalo да ме използват богини. И богове да се опитват. Сега и една мършава вещица, която желаех страстно някога, която си въобразява, че нейната тирания е за предпочитане пред всяка друга. Роб бях — свикнал съм значи да бъда използван, нали? Но — и ме слушай внимателно, жено — *аз не съм повече роб...*

Гласът на Феар Сенгар дойде някъде от тъмното над тях.

— Пусни я, Удинаас. Това, което усещаш на тила си, е върхът на меча ми — и да, вадичката е от собствената ти кръв. Аквиторът е стодена за Трул Сенгар. Тя е под моята закрила. Пусни я веднага или умри.

Ръката, стисната гърлото ѝ, се отпусна, вдигна се...

А едната ръка на Феар Сенгар стисна роба за косата, дръпна го назад, запокити го на земята, мечът се вдигна...

— Не! — изпиця Серен Педак, изпълзя и се хвърли върху тялото на Удинаас. — Не, Феар! Не го докосвай!

— Аквитор...

Другите се разбудиха, започнаха да стават.

— Не го наранявай! — „Достатъчно го раних тази нощ.“ — Феар Сенгар... Удинаас имаше право... — „О, Блудния да ме спаси дано.“ — Имаше това право — повтори с раздрено от първия писък гърло. — Аз... чуй, недей, Феар, не разбираш... Аз... направих нещо. Нещо ужасно. Моля те... — Вече се беше вдигната и седеше, говореше на всички: — Моля те. Вината е моя.

Удинаас я избута от себе си, стана и каза:

— Направи го отново ден, Силхас Руин.

— Нощта...

— Направи го отново ден, проклет да си! Стига сън — да тръгваме. Веднага!

За изумление на Серен Педак небето започна отново да изсветлява. „Какво? Как?“

Удинаас се мъчеше да прибере постелката си, тъпчеше я в пътната си торба. Серен видя по лицето му сълзи.

„О, какво направих. Удинаас...“

— Твърде много разбираш — подхвърли Клип с вечния си весел и безгрижен тон. — Чу ли ме, Удинаас?

— Майната ти — измърмори робът.

— Остави го, Клип — намеси се Силхас Руин. — Той е само едно дете сред нас. И ще си играе детските си игри.

Пепел се сипеше, да погребе душата ѝ. Серен Педак извърна глава. „Не, детето съм аз. Все още. Винаги.“

„Удинаас...“

На десетина крачки от тях Кетъл седеше, свила крачета до гърдите си, и държеше за ръце Уидър, призрака на един Андий, и нито топлина, нито студ имаше в този жест. Беше се вторачила в тях, докато светлината бавно изгряваше, за да започне нов ден.

— Какви неща си правят — прошепна момичето.

Уидър стисна малките й длани в шепите си.

— Да живееш е това, дете.

И Серен помисли за това. За думите на призрака, за умората в гласа му. И кимна.

„Да. Да живееш е това.“

И всичко, което знаеше, сякаш стана малко по-поносимо.

Лютата миризма на стар дим тежеше във въздуха по осените със смет улици на Дрийн. Черни петна сажди красяха стените на сградите. Натрошени грънци се бяха пръснали навсякъде, все едно предната нощ от небето бяха валели гледкосани чирепи. Оцапани с кръв парцали, разпрани остатъци от ризи и туники почерняваха под жаркото слънце. Точно пред самотната маса, на която седеше Венит Сатад, хаосът от метежа, избухнал предната нощ, се виждаше навсякъде.

Собственикът на малката пивница изкуцука от дупката, служеща за кухня и склад, с очукан поднос с поредната прашна бутилка вино от Блурууз. Слисаният поглед в очите на стареца все още не си беше отишъл и придаваше някаква странна механичност на движенията му, докато поставяше бутилката на масата на Венит Сатад.

Малкото хора, минали по тротоара тази сутрин, спираха до един боязливия си ход и зяпваха Венит — не защото беше с нещо забележителен или натрапчив, а защото със седенето си тук, над лека закуска и скъпо вино, слугата на Раутос Хиванар предлагаше сцена на градско спокойствие. Тази сцена ту жегваше, ту слизаше хората, преживели хаоса на предната нощ, подпален сякаш от собствената ѝ лудост.

Стотици кръжаха около началото на безредиците. Арест на лихвар. Надписване на сметка — и спорът излязъл от контрол. Внезапно възникнала оскъдица на едно или друго на пазара. Двама шпиони Патриотисти набили някого, а после ги почнали двайсетина

зяпачи. Може би нито едно от тези неща не се беше случило. Може би се бяха случили всички.

Бунтът беше помел половината пазар от тази страна на града. След това се беше разраснал в бедняшките квартали северозападно от пристанището, където, ако се съдеше по дима, се бе разбушувал неудържимо.

Гарнизонът, пратен по улиците, за да проведе брутална умиротворителна кампания, отначало действаше слепешката, но постепенно се съсредоточи в дивашки щурм срещу най-бедните хора в Дрийн. Понякога в миналото бедните — като истински жертви — лесно биваха сплашвани с по десетина-двайсет пукнати глави. Но не и този път. Този път им беше писнало и дадоха отпор.

В утринния въздух Венит Сатад все още можеше да помирише потреса — миризма по-рязка от тази на пушека, по-студена от всеки кървав вързоп, в който все още може да се намерят късове човешка плът — потреса на стражите, които пищяха от смъртоносните рани, на облечените в броня биячи, сгاثени по ъглите и разкъсани от озверелите тълпи. Потреса, най-сетне, от позорното оттегляне на градския гарнизон в казармите.

Бяха в намален състав, разбира се. Твърде много от тях бяха тръгнали с Биват в кампанията срещу оулите. И се бяха държали нагло, окуражени от столетния опит. И тази наглост ги бе заслепила за ставащото навън, за това, което предстоеше да стане.

Единствената подробност, която оставаше с Венит Сатад, заседнала като треска в забрала плът и която никакво количество вино не можеше да отмие, бе това, което се случи на пребиваващите в града Тайст Едур.

Нищо.

Тълпите ги бяха оставили на мира. Изумително, необяснимо. *Плашещо.*

Не, вместо това над петстотин озверели граждани бяха щурмували имението на Летур Аникт. Разбира се, личната охрана на Фактора бе само от елитни бойци — наети от всяка ледерийска част, отсядала в Дрийн — и тълпата беше отблъсната. Разправяха, че труповете лежали на купове пред стените на имението.

Летур Аникт се беше върнал в Дрийн два дни по-рано и Венит Сатад подозираше, че Факторът е бил неподготвен за внезапния тайфун точно толкова, колкото и гарнизонът. В отсъствието на Надзорника Брол Хандар Летур управляваше града и прилежащия му район. Каквито и донесения да му бяха предоставили агентите при завръщането му, щяха да са изпълнени със страхове, но без нищо конкретно — от онзи тип информация, която Летур ненавиждаше и щеше да отхвърли с пренебрежение. Освен това от Патриотистите се очакваше да се грижат за такива неща с непрекъснатата си кампания на терор. Малко повече арести, изчезвания на изтъкнати фигури, конфискация на имущество.

Разбира се, Раутос Хиванар, неговият господар, бе забелязал признатците на предстоящия хаос. Тираничният контрол зависеше от множество често несвързани сили, покриващи широкия диапазон от мърморене до открита ярост. Усещането за власт трябваше да е убедително, за да създаде и поддържа илюзията за всезнание. Това поне Инвигилатор Карос Инвиктад го разбираше, но мерзавецът в червените коприни така и не можеше да схване, че съществуват прагове и да ги прекрачиш — с още по-големи прояви на жестокост, с параноя и страх, и с все по-нарастваща трескавост — означава да разбиеш тази илюзия.

В един момент, колкото и репресивен да е режимът, гражданството ще започне да разбира огромната сила, която има в ръцете си. Безимотните, Дължниците, измъчените средни класи. Накратко — хилядите жертви. Тираничната власт не е повратлива и срещу сто хиляди непокорни граждани няма никакъв шанс.

Прагът този път се оказа точно онова, от което Раутос Хиванар се бе опасявал. Натискът на една срутваща се, пренатоварена икономика. Недостигът на пари, съкрушителната тежест на огромни, все по-нарастващи дългове, внезапно възникналата невъзможност да се плаща за каквото и да било. Патриотистите можеха да вадят ножове, мечове, можеха да размахват дебелите сопи, но срещу отчайващия глад и усещането за неизбежна гибел все едно размахваха тръстики на вятъра.

Пред лицето на всичко това Тайст Едур бяха безнадеждни. Объркани, неразбиращи и изцяло неподгответни. „Освен ако техният отговор не се окаже избиването. Поголовно.“

Поредното сляпо петно на Карос Инвиктад. Презрението на Инвигилатора към Тайст Едур като нищо можеше да се окаже самоубийствено. Императорът им не можеше да бъде убит. Техните К'риснан можеха да отприщят магия, която да погълне всеки ледериец в империята. А глупакът бе решил да ги удари с кампания от арести?

Не, Патриотистите бяха полезни. Всъщност за известно време — доста полезни. Но...

— Венит Сатад, добре дошъл в Дрийн.

Без да вдига очи, Венит махна с ръка, докато с другата се пресягаше за бутилката вино.

— Намери си стол, Орбин Търсачо на истината. — Вдигна за миг очи и го изгледа. — Тъкмо мислех за тебе.

Едрият омразен мъж се усмихна.

— За мен е чест. В смисъл, ако мислите ти са били конкретно за мен. Ако обаче са били за Патриотистите, подозирам, че „чест“ би била неподходяща дума.

Собственикът се мъчеше да домъкне още един стол до масата, но беше явно, че онова, което е причинило куцането му, доста го боли. Венит Сатад остави бутилката, стана и отиде да му помогне.

— Най-покорни извинения, милостиви господине — изохка старецът. Лицето му беше пребледняло, капчици пот бяха избили по горната му устна. — Паднах снощи и...

— Лошо трябва да е било. Хайде, оставете стола на мен и ни намерете още една здрава бутилка вино — ако можете.

— Много съм ви задължен, сър.

Зачуден откъде ли е намерил старецът този здрав дъбов трапезен стол — достатъчно голям, за да побере туловището на Орбин, — Венит Сатад го задърпа по тротоара и го постави срещу своя, с масата помеждуним, след което седна отново.

— Щом не е чест — заговори той, взе бутилката и си напълни глинения стакан, — каква дума тогава ти хрумва, Орбин?

Търсачът на истината се отпусна на стола и въздъхна.

— Може да се върнем и после на това. От доста време очаквам пристигането ти.

— Но не заварих нито Фактора, нито теб в града, Орбин, по повод толкова очакваното ми пристигане.

Събеседникът му отвърна с пренебрежително махване с ръка. Собственикът изкуцука отново до масата с чаша и нова бутилка, поднесе ги и се отдръпна с наведена глава.

— Факторът настоя да го придружа на пътуване през морето. Склонен е да ми губи времето напоследък. Уверявам те, Венит, подобни луксове вече са част от миналото. За Летур Аникт.

— Допускам, че е доста объркан в момента.

— Разбит.

— Липсва му увереност, че може да възстанови реда?

— Липсата на увереност никога не е била слабост на Летур Аникт. Примириянето с реалността, уви.

— Неприятно е, че Надзорникът реши да придружи кампанията на Атри-Преда Биват на изток.

— Може би фатално, да.

Венит Сатад вдигна вежди.

— Сипи си вино, Орбин. И моля, уточни последния си коментар.

— В свитата им има наемни убийци — отвърна Търсача на истината и се намръщи, за да подчертава отвращението си. — Не мои, уверявам те. Летур си играе своята игра с Надзорника. Политическа. Въсъщност не очаквам Брол Хандар да се завърне в Дрийн, освен може би като увит в саван осолен труп.

— Разбирам. И тези негови игри, естествено, го поставиха в крайно неблагоприятно положение.

Орбин кимна, докато си наливаше.

— Да. След като Брол го няма, цялата вина за снощните безредици пада изключително върху Фактора. Ще има последствия, несъмнено.

— Търсачо на истината, този бунт все още не е приключи. Ще продължи и тази нощ, ще кипне от бедняшките квартали с още по-голяма сила и ярост. Ще има нови щурмове на имението на Летур, а скоро и на всички негови имоти и владения из Дрийн, а тях той няма да може да защити. Казармите ще са под обсада. Ще има грабежи. Ще има клане.

Орбин се беше навел над масата, търкаше мазното си чело.

— Значи е вярно. Финансов колапс.

— Империята залита. Тръст „Свобода“ е смъртно ранен. Когато хората научат, че е имало и други бунтове, от град на град...

— Тайст Едур ще се разбудят.

— Да.

Очите на Орбин се приковаха в неговите.

— Има слухове за война на запад.

— На запад? Какво имаш предвид?

— Нашествие от морето, което, изглежда, е съсредоточено срещу самите Тайст Едур. Наказателна кампания, след флотите. Далечна империя, която не е приела добре избиването на нейни граждани. А сега — и сведения за Болкандо и съюзниците им: трупат сили на границата.

Венит Сатад отвърна с крива усмивка:

— „Съюзът“, който изобретихме ние.

— Така е. Поредната събркана схема на Летур Аникт.

— Едва ли само негова, Орбин. Патриотистите бяха съществени участници в тази пропаганда.

— Жалко, че не мога да го отрека. И тъй, връщаме се на онази единствена дума, която запълни ума ми на мястото на „чест“. Намирам те тук, в Дрийн. Венит Сатад, разбери ме. Знам какво правиш за своя господар и знам колко добре го правиш. Знам това, което дори Карос Инвиктад не знае — нито пък имам интерес да го просвещавам. По отношение на теб.

— Искаш вече да говориш от свое име? Не на Патриотистите?

— Да остана жив, да.

— Тогава думата наистина не е „чест“.

Орбин Търсача на истината, най-опасният човек в Дрийн, пресуши чашата си и се отпусна на стола.

— Седиш си тук, сред касапницата. Хора минават забързани покрай теб и те виждат, и макар на външност и осанка да не си нищо, забелязват те, и още как. И мраз стиска сърцата им, а не знаят защо. Но аз знам.

— Значи разбиращ, че трябва да удостоя Летур Аникт с една визита.

— Да, и ти желая успех в нея.

— За съжаление, Орбин, намираме се в момент на криза. В отсъствието на Надзорник Брол Хандар на Летур Аникт се пада да възстанови реда. Да, той може да се провали, но трябва да му се даде

възможност да успее. В името на империята, Орбин, очаквам от теб и агентите ти да помогнете на Фактора по всякакъв възможен начин.

— Разбира се. Но от вчера съм загубил тридесет и един агенти. А онези от тях, които имаха семейства... никой не беше пощаден от възмездietо.

— Тъжната истина, Орбин, е, че всеки, който е възнаграден от тирания, рано или късно трябва да понесе такава съдба.

— Говориш така, все едно си доволен, Венит.

Дълъжникът и слуга на Раутос Хиванар си позволи лека усмивка, докато посягаше за чашата си.

Орбин го погледна объркано.

— Разбира се, не вярващ, че една тълпа е способна на справедливост.

— Бяха сдържани досега.

— Не говориш сериозно.

— Орбин, нито един Тайст Едур не е пипнат.

— Защото метежниците не са глупави. Кой смее да се изправи срещу едурската магия? Тъкмо бездействието на местните едури подтикна тълпите към още по-жестоки крайности — и те уверявам, Летур Аникт напълно съзнава този факт.

— Аха, значи ще обвини Тайст Едур за бъркотията. Колко удобно.

— Не съм тук, за да защитавам Фактора, Венит Сатад.

— Да. Тук си, за да се пазариш за живота си.

— Аз, разбира се, ще помогна на Летур Аникт във възстановяването на реда. Но не съм убеден, че ще успее, и няма да си хвърля хората на вятъра.

— Всъщност ще направиш точно това.

Очите на Орбин се разшириха. Пот течеше на вадички по лицето му. Дрехите бяха полепнали на мокри петна по тълстините отдолу.

— Търсачо на истината — продължи Венит Сатад, — Патриотистите надживяха своята полезност, освен една последна, най-благородна саможертва. Да станат фокус на народния гняв. Чувал съм, че в Дрийн съществува обичай, нещо свързано със сезона на бурите и правенето на „рибари от водорасли“ — кукли в естествен ръст с раковини за очи, облечени в стари дрехи и прочие. Пускат ги на малки лодки, за да отбележат раждането на сезона, мисля. Жертвен дар за

старите морски господари — за да удавят бурите. Странен и не кой знае колко кръвожаден, като повечето стари обичаи. Патриотистите, Орбин, трябва да станат „рибарите от водорасли“ на Дрийн. Ние сме в сезон на бури и жертви са необходими.

Търсача на истината облиза устни и прошепна:

— А с мен какво?

— А, точно този пазарлък още не е довършен.

— Разбирам.

— Надявам се.

— Венит Сатад, моите агенти... има жени, съпрузи, деца...

— Да, сигурен съм, че има. Точно както имаше жени, съпрузи и деца на всички онези щастливо задържани, изтезавани и убивани все в името на личната финансова изгода. Народът, Орбин, разбира от поправяне на неравновесието.

— Това е по настояване на Раутос Хиванар...

— Моят господар оставя подробностите на мен. Уважава доказаната ми... ефикасност. Въпреки че властта, която представлява, предоставя някои привилегии, рядко прибягвам открыто до тях. С което искам да кажа, че рядко го намирам за нужно. Ти каза, че ме познаваш, Търсачо на истината, нали?

— Познавам те, Венит Сатад, като човека, който намери убиеца на Джерун Еберикт и отпрати онзи полукръвен със сандък, пълен с монети. Познавам те като убиеца на сто мъже и жени буквально на всяко обществено ниво и, колкото и добре да са защитени, те умират, а ти излизаш непокътнат, с неизвестна самоличност...

— Освен за теб, изглежда.

— Натъкнах се на тайнния ти живот преди много години, Венит Сатад. И съм проследил кариерата ти не само в границите на империята, но и в многото консулства и посолства, където твоите... умения... са били необходими. За да наложат ледерийските интереси. Аз съм твой голям почитател, Венит Сатад.

— Но сега се опитваш да хвърлиш монетата на знанието си, за да откупиш живота си. Разбираш ли риска?

— Какъв избор имам? Като ти казвам какво знам, ти казвам също, че не храня никакви илюзии — знам защо си тук и какво трябва да направиш. Всъщност единствената ми изненада е, че на Раутос

Хиванар му трябваше толкова време, докато реши да те изпрати. Всъщност може да се окаже, че си дошъл твърде късно, Венит Сатад.

При тези думи Венит кимна сдържано. Орбин Търсача на истината беше опасен човек. Но засега — все още полезен. Както, уви, беше и Летур Аникт. Но подобни неща се променяха от ден на ден, понякога — от миг на миг. „Твърде късно. Глупако Орбин, дори ти си нямаш точна представа колко вярно е това твърдение — твърде късно.“

„Техол Бедикт изигра малка игра веднъж, за да види как би могло да се получи. Но този път — с онзи негов проклет слуга — изигра игра в почти невъобразими мащаби.“

„А аз съм Венит Сатад. Длъжник, роден от Длъжници, най-опитният роб и убиец на Раутос Хиванар, и ти, Техол Бедикт — и ти, Бъг — няма нужда да се боите от мен.“

„Свалете кучите синове. До един. Свалете ги всички.“

Орбин Търсача на истината, изглежда, видя нещо в изражението му, защото всичкият цвят се изцеди от кръглото му, плувнало в пот лице.

На Венит Сатад му стана забавно. „Истина ли откри, Орбин?“

Разпръснатите от двете страни на тъмния фронт на бурята сиви облаци се плъзгаха по небето и влачеха след себе си пелени от дъжд. Равнините зеленееха. На билото на близкия хълм лежеше труп на див бедерин, набързо изкормен, след като бе умрял от удар на мълния. Krakата му стърчаха във въздуха, на единия рог бе кацнала мокра врана. Червата се бяха изсипали по склона и Брол Хандар сви отвратено устни, докато подминаваше с конния си отряд.

Оулите бягаха. Издъхналите от раните си воини бяха затрупани под каменни грамади и тези грамади бяха като пътни жалони за бягащото племе, макар всъщност да не бяха нужни, понеже от дъждовете трасето представляваше широка ивица разкаляна земя. В много отношения това неприсъщо безгрижие притесняваше Надзорника, но може би бе точно както казваше Биват: преждевременните бури, връхлетели равнините през последните три дни, бяха хванали Червената маска неподготвен — преминаването на хилядите воини, семействата им и стадата, които се движеха с тях, не можеше да се скрие. Това, както и съкрушителната битка при Бредегар,

бяха показвали, че Червената маска е уязвим. Всъщност напълно възможно беше в този момент маскираният боен главатар да се бори с начеващ сред народа му бунт.

Трябаше да сложат край на това, и то скоро. Снабдителният керван от Дрийн се беше откъснал, причината — неизвестна. Сутринта Биват бе отпратила сто пиконосци на блурууз назад по пътя, за да потърсят тежко натоварените фургони. Недостигът на храна беше неизбежен, а никоя армия, колкото и да е вярна и добре обучена, не се бие на празен стомах. Разбира се, напред ги очакваха изобилни пиршества — стадата родара и мириди. Трябаше да се разгори битка. Червената маска и неговите оули трябаше да бъдат унищожени.

Заваля градушка, после премина в дъжд. Изненадващо студен толкова късно пролетта. Брол Хандар и неговите Тайст Едур яздеха смълчани — това не беше мекият дъжд на родната им земя, с нежните мъгли. Тежките студени капки биеха здраво и за двайсетина мига човек подгизваше до кости. „Наистина сме чужденци тук.“

„Но не единствените.“

По пътя си намираха чудновати каменни грамади с изрисувани в бяло грозни лица, а в цепнатините и пукнатините им имаше странни жертвени дарове — туфи вълча козина, зъби, бивни от някакъв непознат звяр и разклонени рога със странни драскулки по тях. Не бяха на оулите — дори оулските съгледвачи в армията на Биват не бяха виждали досега такива неща.

Някакъв скитнически народ от западните пустини навярно, но когато Брол го подхвърли, Атри-Преда само поклати глава. „Тя знае нещо. Поредната ѝ проклета тайна.“

Най-сетне излязоха от дъжда. Пекна слънце, замириса на лишей и мъх.

Широката ивица разкаляна пръст се падаше вдясно от тях. Да се доближиш до нея означаваше да те удари вонята на животинска тор и човешки изпражнения, миризма, която Брол Хандар бе започнал да свързва с отчаянието. „Водим своите войни и оставяме след себе си вонята на страдание и разруха. Тези равнини са необятни, нали? Какво лошо, ако просто бяхме оставили оулите на мира? И край на тази непрестанна разпра за територия — Бащата Сянка знае, никой от нас всъщност не я притежава. Наша е само играта на притежаване, не и

камъните и пръстта, тревите и съществата, газещи по повърхността в жалката си борба за оцеляване.“

„Пада мълния. Див бедерин е поразен и се пръсва, сякаш самият живот е твърде тежко бреме, за да се понесе.“

„Светът е достатъчно суров. Не са му нужни преднамерените ни жестокости. Нашето тържество на злобата.“

Съгледвачът му се връщаше в галоп. Брол Хандар вдигна ръка, за да спре отряда си.

Младият воин дръпна юздите пред него с впечатляващо изящество.

— Надзорник, те са на К'юсон Тапи. Не са го заобиколили, сър — хванахме ги!

К'юсон Тапи, име, което можеше да се намери само на най-старите ледерийски карти; самите думи бяха толкова архаични, че дори значението им беше неизвестно. Дъното на пресъхнало вътрешно море или огромно солено езеро. Плоско, без никакво възвишение или друг особен белег на левги околовръст — или така поне сочеха картите.

— Колко още път има до този К'юсон Тапи?

Съгледвачът погледна към небето, присвил очи към слънцето на запад.

— Можем да стигнем преди залез-слънце.

— А oulite?

— Те бяха на по-малко от левга от старата брегова линия, Надзорник. Там, където отиват, няма никакъв фураж — стадата са обречени, както и самите ouли.

— Дъждът стигнал ли е до К'юсон Тапи?

— Още не, но ще стигне, а глината ще стане на кал — големите фургони ще са безполезни срещу нас.

„Както и двете конници, нашата и тяхната, бас държа.“

— Върни се назад по колоната — нареди Брол Хандар — и докладвай на Атри-Преда. Ще я изчакаме при старата брегова линия.

Младият едур отдаде чест по ледерийски — бързо беше усвоил тези неща, да — и пришпори коня си.

„Червена маско, какво си замислил пък сега?“

През по-голямата част от деня Атри-Преда Биват се беше опитвала да се самоубеди, че видяното е само плод на изтощения й пренатоварен ум, на склонността на окото да открива форми в нищото в страстната му служба на едно разтреперано въображение. В ранната предутринна светлина беше излязла от лагера сама, и бе застанала пред една грамада — тези страни съоръжения, на които се натъквала по пътя си все по на изток. Демонични лица по плоските страни на огромни балвани. Посветителни дарове в ниши и между грубо струпваните камъни.

Преди два дни бяха разтурили една такава грамада и намериха във вътрешността ѝ... много малко. Плосък камък, върху който бе положено разцепено парче сухо дърво — попаднало като че ли случайно тук, но Биват знаеше, че не е така. Помнеше много добре, отпреди много време, на северните брегове, в ден, в който бурните вълни се разбиваха в брега, ред бойни канута с остри носове — а дървото, дървото беше като това в центъра на тази каменна грамада насред Оул'дан.

Застанала сега пред тази грамада, докато зората се опитваше да изпълзи по небето и сивите пелени на дъждъа биеха, тя вдигна очи. И го видя. По-тъмносило на сивия фон, фигура с очертания на мъж, но огромна, на двайсет-трийсет крачки от нея. Самотна, смълчана, гледаше я. Кръвта ѝ изстини и дъждът изведнъж стана студен като пръските на онези свирепи вълни на северния бряг.

Порив на вятъра замъти гледката. В следващия миг фигурата беше изчезнала.

Мразът, уви, не я оставил: усещането за преценявация, почти нечовешки поглед — също.

Призрак. Фигура, изваяна от собствения ѝ ум, трик на дъждъа, вятъра и колебливото раждане на утрото. „Но не, той беше тук. Гледаше ме. Създателят на каменните олтари.“

„Червената маска. Аз самата. Оулите и ледериите, и Тайлст Едур, тук, в битка на тази равнина. Дали сме сами в тази смъртоносна игра? Дали ни гледат само лешоядите, койотите и антилопите, ден след ден?“

„Не сме сами.“

Тази мисъл я уплаши дълбоко, детински — страх, породен в един ум твърде млад, за да може да отхвърли каквото и да е, било то в

сънища и кошмари или в ужаса пред всичко, което завинаги ще остане непонятно. Не се чувстваше по-различно в този момент.

„Бяха хиляди. Как са могли да се скрият тогава? Как са могли да се крият толкова дълго, през цялото това време, невидими за нас, невидими за оулите?“

„Освен ако Червената маска не знае. И сега, в съюз с дошлите от морето чужденци, ни готви засада. Унищожението ни.“

Права беше да се страхува.

Щеше да има само още едно сражение. На нито една от двете страни не бяха останали сили за повече от това. А без ужасяващата дарба, проявена от магоубиеца, ледерийската магия щеше да постигне победа. Съгледвачът на Брол Хандар се беше върнал с изумителната вест, че Червената маска е отвел народа си в К'юсон Тапи, а на плоското дъно на пресъхналото море нищо не можеше да осути магията. „Червената маска налага развръзката. Сблъскаме ли се на К'юсон Тапи, съдбите ни ще се решат. Никакво бягане повече, никакви засади — дори онези Кечра няма къде да се крият.“

„Блудни, чуй ме, моля те. Ако наистина си богът на ледериите, не ни поднасяй изненада в този ден. Моля те. Дай ни победа.“

Колоната продължаваше към древния бряг на мъртвото море. На хоризонта напред се трупаха облаци — дъждът сигурно вече пердаше по пресъхналото, покрито със сол глинесто дъно. Щяха да се бият в тресавище, където конницата щеше да е безполезна, където никой кон нямаше да е достатъчно бърз, за да надбяга вълната от смъртоносна магия. И щяха да се бият, докато едната страна не остане сама, спечелила победата.

Скоро щеше да се свърши. Да се свърши всичко.

Следобеда Червената маска накара хората си да бързат по дъното на пресъхналото море, пред дъждовните облаци. Левга, после втора под изпепеляващото слънце. Въздухът бе натежал от идващата буря. След това заповядда да спрат, но действията не спряха и Ток Анастер гледаше, объркан в началото, след това в почуда, а накрая — с възхита как оулските воини оставиха оръжията, съмкнаха броните си и се включиха със старците и всички останали да измъкнат от фургоните шатри и всякакво парче кожа, което можеха да намерят.

Самите фургони след това също бяха разглобени, разгънаха кожи и платнища, забиха колове, построиха дървени пътеки — всичките водеха към единствената поставена в центъра неразглобена долница на фургон: беше издигната на колони от спонове копия като платформа.

Платнищата и кожите бяха изпънати в редици, с карета зад всеки ред и свързани с плетени от тръстика стени, като колиби. Но тази нощ никой нямаше да спи под тях. Не, всичко, което издигаха тук, служеше само за едно — за предстоящата битка. *Последната битка*.

Червената маска беше изbral отбрана. Подканваше Биват да влезе в бой с него, а за да го направят, ледериите и Тайст Едур трябваше да дойдат по открития терен — Ток седеше на коня, гледаше трескавите приготовления и от време на време хвърляше поглед на северозапад, към приближаващите се буреносни облаци — по открития терен, който щеше да се превърне в море от кал.

Биват можеше да реши да изчака. „Аз щях да изчакам на нейно място.“ Да изчака, докато дъждовете отминат, докато земята се втвърди отново. Но Ток подозираше, че тя няма да прояви такава сдържаност. Червената маска беше заклещен, вярно, но оулите имаха своите стада — хиляди животни, макар много от тях вече да бяха изклани — тъй че Червената маска можеше да чака, воините му да са добре нахранени, докато Биват и армията ѝ бяха исправени пред заплахата от глад. Ужасно ѝ трябваше това място, но за да стигне до него, трябваше да мине през оулите. Трябваше да унищожи омразния си враг.

„Но пък може и да не е чак толкова обезсърчена, колкото си мисли Червената маска. Има си магове все пак.“ По-малко отпреди, вярно, но все пак сериозна заплаха — достатъчна, за да спечели битката всъщност.

Червената маска щеше да постави воините си по островчетата сух терен. Но тези позиции — с резервите в каретата зад тях — не предлагаха път за отстъпление. Последен бой — и съдбата да реши всичко. Това ли беше замислил Червената маска? Едва ли.

Торент спря до него. Без маската от боя този път, с червена кожена лента, стегната на челото.

- Морето ще оживее отново.
- Едва ли — отвърна Ток.
- Ледериите ще се издавят.

— Платнищата няма да останат дълго сухи, Торент. А те имат и магове.

— Червената маска има своите Бранители срещу онези страхливици.

— Страхливици? — попита с насмешка Ток. — Защото боравят с магия вместо с мечове ли?

— И се крият зад войнишките редици, да. Не държат на славата. На честта.

— Вярно. Мислят само за победата. За чест и слава могат да си говорят след това. Главният трофей на победителя.

— Говориш като един от тях, мезла. Затова не ти вярвам и ще стоя до теб по време на битката.

— Съжалявам за теб — възложиха ми да пазя децата в края на краищата. До боя няма да се доближим. — „Докато боят сам не стигне до нас. А ще стигне.“

— Славата си ще намеря, като ти прережа нещастното гърло, мезла, в мига, в който се обърнеш да побегнеш. Виждам слабостта в душата ти; виждах я през цялото време. Ти си страхливец. Трябваше да си умрял с войниците си.

— Вероятно. Поне нямаше да ме съди някакво пъпчиво голобrado момченце. Лягал ли си вече с жена, Торент?

Младият воин го изгледа с яд, после бавно кимна.

— Казват, че си бърз с бодливите си стрели, мезла.

— Метафора ли беше това, Торент? Изненадваш ме с този поетичен обрат.

— Не си слушал нашите песни, нали? Направил си се на глух за оулската красота и с тази глухота си ослепил и последното око, което ти е останало. Ние сме древен народ, мезла.

— Глух, сляп, колко лошо, че не съм и ням.

— Ще бъдеш, като ти прережа гърлото.

Виж, тук беше прав, призна си Ток.

Червената маска беше чакал от много време за това. И никой старец от ренфаяр с проклетите си тайни нямаше да се изпречи на пътя му и да съсипе всичко. Не, беше се погрижил за това със собствените си ръце. Все още виждаше в ума си лицето на старейшината,

опулените очи и издутите жили, изплезения език, докато сбръцканото лице посиняваше и накрая стана мъртвешки сиво над стискащите му длани. Гърлото беше тънко като тръстика, гръклянът се смачка в хватката му като папирус. И той се усети, че не може да го пусне, дълго след като глупакът издъхна.

Твърде много детски спомени се бяха влели в ръцете му, превърнали бяха пръстите му във виещи се змии, останали сякаш недоволни от безжизнената плът в хватката си. Много повече имаше в това, разбира се. Старият си беше въобразил, че му е господар, надзорник според ледерийската дума, че стои до рамото на бойния главатар, готов винаги да отвори уста и да изрече думи, побрали в себе си горчиви истини, истини, които да унищожат Червената маска, да унищожат всяка към шанс да доведе оулите до победа.

Но мигът наблизаваше. Щеше да види главата на Биват набучена на копие. Щеше да види калта и хилядите трупове на ледерии и Тайст Едур, затънали в нея. Врани щяха да кръжат и да грачат от радост. А той щеше да стои на дървената платформа и да гледа всичко това. Да гледа как неговите Бранители, които го намериха, които го избраха, секат и разкъсват маг след маг.

А лицето на стария отново изникна в ума му. Беше се наслаждавал на гледката отначало, но вече бе започнала да го измъчва. Лице, което идваше в сънищата му, лице, което бе загатнато във всяко сиво петно на буреносния облак, издутите сиви и сини жили, студени като желязо, изпълнило небето. Беше си помислил, че се е отървал от глупака и от жестоките му тайни в онзи претеглящ поглед — като погледа на баща към своеvolно дете, сякаш каквото и да направи детето, не е достатъчно добре, не е по нравите на племето, каквито са били и ще бъдат винаги.

Червената маска се качи на платформата. С бича кадаран на колана. С брадвата ригта, затегната на гърба. „Оръжията, за които сме родени, от най-древни времена. Не е ли това по нравите на оул? Не съм ли повече оул от всеки друг сред клана ренфаяр? Сред воините, събрани тук? Не ме гледай, старче. Нямаш това право. Ти изобщо не беше мъжът, който станах аз — виж моите Бранители!“

„Да ти го кажа ли, тате?“

„Но не. Ти си мъртъв. Още усещам крехкия ти врат в ръцете си — а, грешка. Тази подробност е за стареца. Който умря загадъчно в

шатрата си. Последният старейшина на ренфаяр, който познаваше, да, познаваше добре баща ми и целия му род, и всички, които наричаха свои деца.“

„Глупако, защо не остави годините да замъглят спомените ти? Защо не стана като всички други безнадеждно изкуфели старци? Какво запази взора ти тъй остьр? Но повече не. Сега се взираш в камък и мрак. Сега острити ум гние в черепа ти, и толкова.“

„Остави ме на мира.“

Първите пръски на дъждадо удариха и той вдигна очи към небето. Тъсти капки, биеха и се пръскаха по маската му, тази люспеста броня, скрила жестока истина. „Неуязвим съм. Недосегаем. Утре ще унищожим своя враг.“

„Бранителите ще се погрижат за това. Те ме избраха, нали? Те носят дара на славата и никой освен мен не е заслужил това.“

„Кълна се в гущерските очи на К'Чайн Че'Малле, ще спечеля тази победа.“

Глухият барабан подхвана безредния си тътен дълбоко сред бурните облаци и духовете на оул, взрени с гняв към земята, заизваждаха нащърбените си мечове.

20.

*Живеем в очакване
на най-драгоценния миг:
богът наш с ясния взор
гази в сметта
на живота ни
с наръча слама
метла
и с ярка усмивка
замита в ъгъла този бог
смрадта на греховете ни
хрипливия ни ропот
който храчим зaran
с всеки изгрев.*

*В очакване живеем, да,
във драгоценна леност
бездрастните ни добродетели
зърната сеят на развалата
в пръстта гореща на живота
в ръка с желязото студено
на оръжия
и с ярка мъст
поим пръстта
под ясното небе
с кръвта на своя бог
изхрачена и придошла
в суровата погнуса.*

Нашият чакащ бог
Кормор Фурал

Кули и мостове, тънки като скелет, и никакви следи от насочващи ръце, от разум или съсредоточена воля. Тези съоръжения, извисени към тъй смътно проникващата светлина, бяха напълно естествени, с груби очертания и сурови в костеното си изящество. Да обикаляш изтънените им подножия означаваше да надмогнеш всякаакво чувство за пропорция, за начина, по който уж трябва да изглежда светът. Нямаше никакъв въздух, само вода. Нямаше истинска светлина, само сиянието на някакъв неестествен дар на духовен взор. Взор, който разбулваше тези кули и арки, толкова високи, тъй тънки, че сякаш всеки миг щяха да се срутят в свирепите вихрени течения.

Брутен Трана, изтръгнал се от плътта и костите, приютвали цялото му съществуване, крачеше объркан и сам по дъно на океан. Не беше очаквал това. Виденията и пророчествата ги бяха подвели. Подвели бяха Ханан Мосаг, по-точно. Брутен бе подозирал, че това пътуване ще го отведе в някое странно, непредвидено място, свят на митове може би. Свят, заселен от богове и демони, от стражи, бранещи с безсмъртна непоклатимост отдавна мъртви владения.

„Където слънчевата светлина не ще достигне.“ Паметта му сигурно не беше съвършена, но това бе същината на тъмното пророчество. А той бе само един воин Тайст Едур — воин, лишен сега от плът, независимо от онова, което духът настояващ в упоритата си неотстъпчива самозаблуда.

Ето, че вървеше тук и можеше да погледне надолу и да види краката си, тялото си. Можеше да посегне и да докосне лицето си, да опипа косата си — развързана и разлюляна от течението като сноп водорасли. Можеше да усети студа на водата, да усети дори огромното налягане, което го притискаше в този тъмен свят. Но никакви пътеки нямаше, никакъв път, никаква видима дира, която да обикаля около тези каменни арки и кули.

Изгнило дърво от корабни греди се пръскаше на облаци под краката му. Смачкани нитове се обръщаха. Парчета като че ли от кости подскачаха и се въртяха по тинестото дъно, разнасяни от теченията. Разпадането сякаш бе проклятието на този свят, на всички светове. Всичко чупливо, всичко податливо пропадаше към място на сетен покой, изгубено в мрака, и това важеше не само за корабите и живота на тях. Китове, денрабъ, най-дребните рачета. Планове, кроежки и величави замисли. Любов, вяра и чест. Амбиция, похот и злост.

Можеше да се пресегне и да гребне в шепите си всичко това, да гледа как го издърпва водата, как го подхвърля във вихрена мигновена пътека на бляскаво тържество — и как то чезне отново.

Може би точно тази бе истината, която трябваше да види — стига увереността в собствената му значимост да беше основателна, разбира се, а му ставаше все по-трудно да я поддържа. Вместо това го заливаха вълни на отчаяние, пронизваха го, кръжаха на вихър в душата му.

Беше изгубен.

„Какво търся аз? Какво търся? Забравил съм. Проклятие ли е това? Мъртъв ли съм, и се скитам тук обречен? Дали ще се срутят тези кули и ще ме смажат, поредното раздробено нещо, разпадащо се в калта и тинята?“

„Аз съм Тайст Едур. Това поне го знам. Истинското ми тяло е изчезнало, може би завинаги.“

Но нещо, никаква инстинктивна сила го тласкаше напред, стъпка след стъпка. Цел никаква имаше, нещо, което трябваше да се постигне. Щеше да го намери. Трябваше да го намери. Трябваше да има нещо общо с Ханан Мосаг, който го бе изпратил тук — виж, това го помнеше, наред със смътното echo от едно пророчество.

Ала се чувстваше като дете, попаднало в плена на сън за безкрайното търсене на познато лице, лицето на мама, която е там някъде, нехаеща за неговата злочестина, и безразлична, ако знаеше, защото това е сърцевината на подобни сънища, сърцевина, разбулваща обичта като нещо гранясало, лъжа, най-дълбоката възможна измяна. Брутен Трана разбираше тези сънища, разбираше слабостта, която разкриваха, макар и да се чувстваше безпомощен пред тях.

Вървеше все напред и напред, най-сетне оставил зад себе си ужасните мигове. Може би беше плакал малко, макар да не можеше да усети сълзите си — сега те бяха едно с морето около него, — но беше ридал беззвучно, толкова, че беше прегракнал. А понякога залитаše, падаше, ръцете му затъваха в тинята и той с усилие се вдигаше отново на крака, бутан от теченията.

Всичко това като че ли продължаваше безкрайно.

Докато нещо не изникна напред в тъмното. Ръбато и тромаво, затрупано от едната страна като че ли с наноси — корабни отломки,

клони, такива неща. Брутен Трана се затътри натам, мъчеше се да осмисли това, което вижда.

Къща. Оградена с ниска стена от същия черен камък. Мъртви дървета в двора, с дебели стволове и ниски, израснали от грамади сплетени корени. Лъкатушеща пътека, която водеше към три хълтнали стъпала и вдълбната тясна врата. От двете страни на входа имаше четвърти прозорци, затулени с шисти. Отдясно, образувала извит ъгъл, се издигаше ниска тромава кула с плосък покрив. На горния етаж малко прозорче светеше с мътно-жълтеникаво колебливо сияние.

„Къща. На дъното на океана.“

„И някой си е у дома.“

Брутен Трана се озова пред портата, загледан в каменните площи на пътеката, водеща към стъпалата. Виждаше струите тиня, изригваща от купчините нанос от двете ѝ страни, сякаш гъмжаха от червеи. Поблизо до къщата забеляза гъстата зелена слуз, покрила стените. Основното течение, струпало боклука от едната страна, си вършеше работата и в двора — изтръгнало беше с корените едно от мъртвите дървета и беше разнесло тинята под него, беше оставило само голи камънаци. Дървото се беше подпряло на къщата с неподвижните си клони, от които, подети от течението, се полюшваха снопове водорасли.

„Не е това, което търся.“ Разбра го с внезапна увереност. И все пак... погледна още веднъж към кулата и видя как светлината зад прозорчето се отдръпна и изчезна.

Тръгна по пътеката.

Течението тук беше по-свирепо, сякаш се мъчеше да го избува от пътеката, и някакъв инстинкт му подсказа, че ще е лошо, ако падне от нея в този двор. Приведе се ниско и продължи с усилие.

Когато се приближи до стъпалата, течението изведнъж рязко се завъртя и го бълсна в гърдите. Брутен Трана вдигна очи и видя, че вратата се е отворила. А на прага стоеше изключително странна фигура. Висока като Тайст Едур, но тънка като пергament, сякаш съсухрена. Костенобяла пъlt, тънка и отпусната, издължено тясно лице, цялото на бръчки. Очите бях светлосиви, обкръжили вертикални зеници.

Мъжът бе облечен в изгнили безцветни коприни, които не скриваха почти нищо, включително многото стави на ръцете, краката и

гръдената кост. Необичайно много ребра, няколко по-малки ключици, разположени под другите. Няколкото рехави косъма по нашареното с петна лисо теме се полюшваха като паяжина. В малката си ръка мъжът държеше фенер, в който бе поставен камък — той светеше със златисто сияние.

Гласът — заговори в ума на Брутен Трана — прозвуча странно детски:

— Това ли е нощта за духове?

— Значи е нощ, така ли? — попита Брутен Трана.

— Не е ли?

— Не знам.

— Е — отвърна с усмивка мъжът, — и аз не знам. Ще ни гостувате ли? Къщата не е имала гост от дълго време.

— Не съм за тук аз — отвърна колебливо Брутен Трана. — Мисля...

— Прав сте, но тъкмо е време за ядене. Освен това някое течение трябва да ви е довело тук. Не че всеки стар дух може да намери къщата. Доведен сте тук, приятелю.

— Защо? От кого?

— От къщата, разбира се. Колкото до „защо“... — Мъжът сви рамене, отдръпна се и го прикани с ръка. — Хайде, влезте. Има вино, подходящо... сухо.

Брутен Трана изкачи стъпалата и прекрачи прага. Вратата се затвори сама зад него. Намираха се в тесен коридор, точно пред Т-образна пресечка.

— Аз съм Брутен Трана, Тайст Едур от...

— Да, да, разбира се. Империята на Сакатия бог. Една от тях поточно. Император във вериги, народ в хомот... — бързо озъртане през рамо, докато го водеше по коридора надясно, — това ще да сте вие, едуриите. Не ледериите, те са под игото на много по-жесток господар.

— Парите.

— Браво. Да.

Спряха се пред врата, вградена в извита стена.

— Това води към кулата — каза Брутен Трана. — Където видях светлината ви.

— Наистина. Това, уви, е единствената стая, достатъчно голяма да побере госта ми. О... Преди да влезем, трябва да ви предупредя за

някои неща. Гостът ми си има една слабост — то пък кой ли от нас си няма, нали? Все едно, на мен се пада да, хм, превъзнасям тази слабост — е, да, то скоро ще свърши, както свършва всичко, но още не е. Тъй че не трябва да разсейвате скъпия ми гост от разсейването, което вече съм предложил. Разбирате ли ме?

— Може би изобщо не трябва да влизам тогава?

— Глупости. Става въпрос за следното, Брутен Трана. Не трябва да говорите за дракони. Никакви дракони, разбирате ли?

Тайст Едур сви рамене.

— Такава тема дори не ми е хрумвала...

— О, в известен смисъл ви е хрумвала и продължава да ви хрумва. Духът на Емурланис. Скабандари. Бащата Сянка. Това ви терзае, като всеки Тайст Едур. Въпросът е деликатен, разбирате ли. Много деликатен, както за вас, така и за моя гост. Трябва обезателно да разчитам на вашата сдържаност, или ще се случи беда. Бедствие всъщност.

— Ще се постараю, господине. Момент, а вашето име?

Мъжът посегна към резето.

— Името ми не е за никого, Брутен Трана. По-добре да ме знаете по една от многото ми титли. Ледерийската ще свърши работа. Можете да ме наричате Ашици. И хайде да си говорим на „ти“.

Вдигна резето и отвори вратата.

И Брутен Трана видя огромна кръгла зала — направо невероятно голяма за скромната стена на кулата, която бе видял отвън. И да имаше някакъв таван, губеше се някъде високо в сумрака. Покритият с каменни плочи под бе над петдесет крачки в диаметър. Щом Ашици пристъпи вътре, светлината от фенера му лумна и прогони сенките. Срещу тях, до извитата стена, беше издигнат подиум, по който бяха разпръснати купища коприни, възглавници и кожи. А на ръба на подиума, наведен напред и с ръце, отпуснати на бедрата, седеше великан. Огре или някакъв подобен демон, със същата на цвят кожа като на Ашици, но изпъната над грамада от мускули и здрави кокали. Дланите, полюшващи се над коленете, бяха непропорционално големи дори за такова огромно тяло. Дългата чорлава коса бе обрамчила грубовато лице с дълбоко хлътнали очи — толкова дълбоко, че дори светлината на фенера едва хвърляше отблъсъка си в тези кокалести ями.

— Моят гост — каза Ашици. — Гостенка всъщност. Килмандарос. Изключително е мила, уверявам те, Брутен Трана. Когато е... разсеяна. Ела, тя гори от желание да се запознае с теб.

Влязоха, стълките им заотекваха в сухата зала. Ашици се отклони леко към ниската мраморна масичка, на която бе поставена прашна бутилка вино, и подвикна на Килмандарос:

— Възлюбена, виж кого ни е довела къщата!

— Натъпчи го с храна и пиене и да си върви по пътя — изръмжа великанката. — На път съм да намеря решението, мършаво паленце мое.

Брутен Трана едва сега видя многобройните покрити с резба кокалчета, пръснати по плочите пред Килмандарос. Изглеждаха разхвърляни безредно, но Килмандарос ги оглеждаше свирепо намръщена и съсредоточена.

— Решението — повтори тя.

— Страхотно — изсумтя Ашици, извади отнякъде трети бокал и го напълни с кехлибарено вино. — Двойно или нищо?

— О, да, защо не? Но вече ми дължиш съкровищниците на сто хиляди империи, скъпи ми Сеч...

— Ашици, любима.

— Скъпи Ашици.

— Сигурен съм, че ти си, която дължи, Майко.

— Само за момент — отвърна тя и потърка огромните си длани.

— Толкова съм близо. Глупак си да предлагаш двойно или нищо.

— Ах, моята слабост — въздъхна Ашици и подаде бокала на Bruten. Срещна погледа на едура и му намигна. — Зрънцата изтичат, Майко. Гледай да побързаш с решението.

Гигантски юмрук се стовари с грохот в подиума.

— Не ме изнервяй!

Ехoto от удара бавно загълхна.

Килмандарос се наведе още повече и заоглежда сърдито кокалчетата.

— Фигурата... Да, почти се получи. Почти...

— Чувствам се великодушен и предлагам да спрем тези зрънца... за малко — каза Ашици. — За да сме истински домакини на своя нов гост.

Килмандарос вдигна очи и го погледна лукаво.

— Чудесна идея, Ашици.

Махване с ръка, и треперливата светлина на фенера спря трепета си. Всичко се затаи по начин, който Брутен Трана не можеше да определи — в крайна сметка нищо не се беше променило. И все пак в душата си някак разбра, че зърнцата, за които бе споменал Ашици, са *времето*, неговият ход, неговият безкраен път. С един-единствен жест той просто бе спрятал времето.

Поне в тази зала. Със сигурност не и навсякъде. Макар че...

Килмандарос се отпусна с доволна усмивка, малките ѝ очи се спряха на Брутен Трана.

— Виждам. Къщата предузеща.

— Като мимолетни сънища сме за Азата — каза Ашици. — Но макар да сме само мигновени заблуди, както би могло да се определи жалкото ни съществуване, все пак сме полезни за едно-друго.

— Някои от нас се оказваме по-полезни от други — подхвърли презрително Килмандарос. — Цената на този Тайст Едур — тя махна с огромната си мазолеста длан — е доста скромна във всяко отношение.

— Азатът вижда онова, което ние не можем, у всекиго от нас. Може би у всички нас, Майко.

— Мислиш си, че тази къща ще ме пусне, когато тя реши — което е доказателство за наивността ти, Ашици. Дори Азатът не може да ме държиечно.

— Удивителното е, че изобщо те държи — отвърна Ашици.

Този разговор беше стар между двамата, осъзна Брутен Трана. Вървеше по добре отъпкани коловози.

— Изобщо нямаше да се случи, ако той не беше ме предал — измърмори Килмандарос.

— Ах, Майко. Не изпитвам никаква особена любов към Аномандър Пурейк, но нека тук да сме честни. Той не те предаде. Въщност *ти беше* тази, която му скочи в гръб...

— Предчувствах предателството му!

— Аномандър не нарушава думата си, Майко. Никога не го е правил, никога няма да го направи.

— Това го кажи на Оссерк...

— Който също има навика да „предвижда“ предстоящата изменяна на Аномандър.

— А Драконъс?

— Какво Драконъс, Майко?

Килмандарос измърмори нещо, но толкова тихо, че Брутен Трана не чу нищо.

— Нашият гост Тайст Едур търси мястото на Имената — каза Ашици.

Брутен Трана се сепна. *Да!* Истина, която дори не беше знаел до този момент, преди да го каже Ашици. „Мястото на Имената. Имената на Боговете.“

— Ще има неприятност значи. — Килмандарос се размърда притеснено, очите ѝ непрекъснато се връщаха към пръснатите по пода кокалчета. — Трябва да запомни тази къща значи. Пътя — всяка стъпка, трябва да го запомни, иначе ще се скита изгубен за вечни времена. А с него, точно толкова изгубени, колкото са били досега, и имената на всички забравени богове.

— Духът му е силен — заяви Ашици, обърна се към Брутен Трана и се усмихна. — Силен е духът ти. Прощавай — ние често забравяме напълно външния свят, дори когато в редки случаи като този светът се *натрапва*.

Тайст Едур сви рамене. Главата му се беше замаяла. „Мястото на Имената.“

— Какво ще открия там?

— Той вече забравя — измърмори Килмандарос.

— Пътя — отвърна Ашици. — Повече от това всъщност. Но когато всичко свърши — за тебе, там, — трябва да си спомниш пътя, Брутен Трана, и трябва да го извървиш без трошица съмнение.

— Но, Ашици, през целия си живот не съм извърявал нито един път без трошица съмнение — повече от трошица всъщност...

— Изненадващо — прекъсна го Килмандарос. — За дете на Скабандари...

— Трябва да започна зрънцата отново — заяви изведнъж Ашици.

— В реката — фигурата, майко, тя те зове отново.

Тя изруга на някакъв странен език, наведе се и намръщено заоглежда кокалчетата.

— Тук беше. Почти беше тук — толкова близо, така...

В залата отекна тих звън.

Юмрукът отново изтътна в подиума и този път ехото продължи сякаш безкрайно.

При лекото махване на Ашици Брутен Трана изгълта великолепното вино и остави бокала на мраморния плот.

Време беше да си тръгва.

Ашици го изведе в коридора. Последен поглед през открехнатата врата — и едурът видя Килмандарос, на четири крака на пода, зяпнала право в него със съмтно проблясващите си очи, досущ самотни умиращи звезди в небесната твърд. Смразен до дълбините на душата си, Брутен Трана откъсна поглед от тях и последва сина на Килмандарос до входната врата.

На прага спря за миг и се взря в лицето на Ашици.

— Играта, която играеш с нея. Кажи ми, съществува ли такава фигура?

Веждите се вдигнаха.

— В хвърлянето на кости? Проклет да съм, ако знам. — И добави с внезапна усмивка: — Нашият вид, ах, колко *обичаме* фигури.

— Дори ако не съществуват?

— Нима не съществуват? — Усмивката стана лукава. — Върви, Брутен Трана, и помни пътя. Винаги помни пътя.

Тайст Едур слезе по стъпалата и тръгна по каменната пътека.

— Да можех само да го намеря.

На четиридесет крачки от къщата се обърна и видя само въртоп от тиня.

„Няма я. Все едно съм си въобразил всичко.“

„Но бях предупреден, нали? Нещо за път.“

— Помни...

Изгубен. Отново. Изтръгнати спомени, откъснати от водния вихър.

Тръгна стъпка по стъпка, залитаše, вървеше към нещо, което не можеше да изрови от ума си, не можеше да си го представи дори. Тук ли свършваше животът? В някакво безнадеждно дирене, в някаквоечно търсене на изгубен сън?

„Помни пътя. О, Татко Сянка, помни... нещо. Каквото и да е то.“

На мястото на някогашните огромни ледени блокове бяха израсли млади горички. Елша, трепетлика, кучешки дрян, оградили мъртвия град на Мекрос. Отвъд дърветата беше тревата на степта и

петната синчец и яркочервени божури, загърнали гробните могили, където почиваха костите на хиляди хора.

Останки от сгради все още се издигаха тук-там на масивните си дървени пилони, други се бяха наклонили и срутили, разпилявайки съдържанието си по килнатите улици. Бурени и храсти растяха навсякъде, осеяли безбрежните руини, а сред натрошенните кости на сградите бяха избуяли пъстри цветя.

Стоеше изправен на една срутена колона от сив мрамор, за да може да обхване цялата гледка — града, простран от лявата му страна, и вдясно обсипаните със зелени листа дървета и могилите отвъд тях. Очите му — огнен кехлибар — се бяха приковали в нещо далече на хоризонта. Широката му уста бе придобила обичайната си извивка надолу по ъглите, изражение, воюващо сякаш вечно с лумналата радост в очите му. Майчините му очи, казваха. Но някак не толкова пламенни и това, изглежда, бе нелекият дар от баща му — уста, която никога сякаш нямаше да се усмихне.

Вторият му баща, истинският. Кръвната нишка. Онзи, който го бе навестил в седмата седмица от живота му. Да, макар да го беше отгледал Арак Елале, макар да живееше в града на Мекрос, тъкмо другият — странникът в компанията на жълтокосата гадателка на кости — беше дал семето си на Менандори, майката на Руд Елале. Настойниците му Имасс не бяха слепи за такива истини и ох, как им се бе разгневила Менандори след това.

— Взех всичко, от което се нуждаех от Удинаас! И го оставил само празна коруба. Никога повече не може да създаде дете — коруба! Безполезен смъртен — забрави го, сине. Той е нищо.

И синът й се бе присвил от ужас пред ужасната настойчивост в огнените ѝ очи.

Руд Елале беше висок мъж сега, с половин педя по-висок дори от майка си. Косата му, дълга и буйна по общая на войните Бентракт Имасс, бе избеляло от слънцето кафяво. Носеше наметало от кожа на ранаг, тъмнокафяво и с кехлибарена козина. Под него имаше риза от сърнешка кожа. Гамашите — от по-дебела и здрава кожа, еленова. Мокасините от кожа на ранаг стигаха до малко под коленете.

По дясната страна на шията му се спускаше белег, оставен от бивните на глиган. Костите на лявата му китка бяха чупени и зараснали накриво, счупените места бяха станали възлести, покрити с

дебели сухожилия, но от това ръката не беше станала по-слаба. Всъщност сега даже беше по-силна от другата. Дар от Менандори беше този странен отклик на тялото на всяко нараняване, сякаш се стремеше да се бронира срещу всяка възможност то да се повтори. И други счупвания бе имало, и други рани — животът сред Имасс беше тежък и макар да бяха готови да го предпазят от неговата сировост, той нямаше да го позволи. Беше сред Бентракт, беше един от тях. Тук, сред този възхитителен народ, бе намерил любов и приятелство. Искаше да живее като тях, толкова дълго, колкото може.

Но уви, чувстваше вече, че... това време свършва. Очите му останаха приковани в далечния хоризонт, макар да усети как тя дойде и застана до него.

— Майко — промълви той.

— Говори на нашия си език, сине. Говори на езика на драконите.

— Не сме Елейнт, майко — отвърна с неприязън Руд Еале. —

Онази кръв е отнета. Нечиста е...

— Все пак сме деца на Старвалд Демелайн. Не знам кой е напълнил ума ти с тези съмнения. Но те са слабост, а сега не му е времето.

— Сега не му е времето — повтори той.

Тя изсумтя.

— Сестрите ми.

— Да.

— Те ме искат. Искат него. Но и в двете схеми не са те предвидили като заплаха, сине. О, знаят, че си пораснал. Знаят за силата в теб. Но нищо не знаят за волята ти.

— Нито ти, майко.

Усети как тя затаи дъх, усмихна се вътрешно на тягостното мълчание, което последва.

Кимна към далечния хоризонт.

— Виждаш ли ги, майко?

— Те са без значение. Може и да оцелеят, но не бих заложила на това. Разбери ме, Руд, при това, което предстои, никой от нас не е в безопасност. Ти, аз, скъпите на сърцето ти Бентракт...

При тези думи той се обърна и очите му отново станаха огледални на нейните: блеснали от гняв и закана.

Менандори едва не потръпна. Той го видя и остана доволен.

— Няма да позволя да ги сполети беда, майко. Искаш да разбереш каква е волята ми. Ето, разбра.

— Глупаво. Не, безумно. Та те дори не са живи...

— В умовете си са. В моя ум са, майко.

Тя се усмихна презрително.

— Новите сред Бентракт придържат ли се към тази благородна вяра, Руд? Не си ли видял пренебрежението им? Презрението им към заблудените им родственици? Само въпрос на време е, преди някой от тях да изрече истината — да разбие илюзията завинаги...

— Няма да го направят — отвърна Руд, загледан отново към далечната група странници. Вече бе несъмнено, че идат към разрушения град. — Не гостуваш често. Пренебрежение и презрение — да, но вече ще видиш и страх.

— От теб ли? О, колко глупав си, сине! А знаят ли осиновителите ти да пазят гърба ти? Не, разбира се. Това би разкрило твърде много, би предизвикало неудобни въпроси — а Имасс не се отказват лесно, щом затърсят истината.

— Гърбът ми ще бъде пазен — отвърна Руд.

— От кого?

— Няма ли да си ти, майко?

Тя изсъска, съвсем по драконски.

— Кога? Докато сестрите ми се опитват да ме убият? Когато той се докопа до Финнеста?

— Ако не ти, тогава някой друг — безгрижно отвърна той.

— По-разумно ще е да убиеш новодошлите веднага, Руд.

— И родствениците ми тогава няма да задават въпроси?

— Само ти ще си живият, който да отговори. И разбира се, ще можеш да им кажеш каквото решиш. Убий новите Имасс, убий онези страници с лукавите им погледи, не се май!

— Не мисля.

— Убий ги или ще ги убия аз.

— Не, майко. Имасс са мои. Дръзнеш ли да пролееш кръв сред моя народ, ще си сама в деня, когато дойдат Сукул и Шелтата, в деня, в който дойде Силхас Руин, за да поиска Финнеста. — Извърна очи към нея. Можеше ли бяла кожа да стане още по-бяла? — Да, всичко в един ден. Бях при Дванадесетте порти — дадох бдението си, както ме помоли.

— И? — попита тя почти без дъх.

— Куралд Галайн е ужасно смутен.

— Приближават се?

— Знаеш го също като мен — моят баща е с тях, нали? Очите му крадеш, когато те устройва...

— Не толкова лесно, колкото мислиш. — Горчливата ѝ бе искрена. — Той ме... изумява.

„Плаши те, искаш да кажеш.“

— Силхас Руин ще поиска Финнеста.

— Да! И двамата знаем какво ще направи с него — а това не може да се позволи!

„Сигурна ли си в това, майко? Защото, виждаш ли, аз не съм. Вече не.“

— Силхас Руин може да отправи гибелни заплахи. Казвала си го достатъчно често, майко.

— А ако стоим един до друг, сине, той не може да ни подмине.

— Да.

— Но кой ще ти пази гърба?!

— Стига, майко. Предупредих те да замълчиш. Не мисля, че ще опитат нещо. Наречи го вяра — не в техния страх. Вярата ми по-скоро се основава на... чудо.

Тя се взря в него, явно объркана.

Руд не изпита желание да се изясни. Щеше да го разбере с времето.

— Ще ида да поздравя новодошлите — заяви той и погледът му се върна на групата странници. — Ще дойдеш ли с мен, Менандори?

— Ти си луд. — Думи, изпълнени с обич — да, тя никога не можеше да му се гневи задълго. Нещо от въздушната лекота навярно — лекота, която дори самият Руд помнеше от онова единствено кратко гостуване. Лекота, която се плъзгаше по невзрачното ледерийско лице, щом вълната от болка, отчаяние — или силно чувство — отминеше и оставеше след себе си гладка повърхност.

Тази лекота бе истинското лице на Удинаас, осъзна Руд. Лицето на душата му.

„Татко, толкова жадувам да те видя отново.“

Майка му си беше отишла или поне не беше до него. При внезапния порив на вятъра Руд Елале погледна нагоре и видя

белозлатото туловище на драконовото ѝ тяло, издигащо се към небесата с всеки замах на огромните криле.

Странниците също се бяха спрели, все още на триста разтега разстояние, и се взираха като него към Менандори, която се извиси, плъзна се за миг над въздушните течения, а след това се понесе надолу, право към малката група. О, как обичаше да плаши нищожни същества.

Случилото се в следващия миг несъмнено изненада Менандори повече и от Руд — той неволно извика от изумление, щом две котки — големи колкото кучета котки — скочиха във въздуха. Замахнаха с предните си лапи, щом майката на Руд профуча над тях... и тя рязко зави и долепи задните си крака до корема в инстинктивна тревога, докато тътенът на крилете я издигаше високо над опасността. Като видя как се изви вратът ѝ и очите ѝ блеснаха в гневно възмущение, Руд Еале се изсмя и с радост видя как смехът му стигна до майка му и привлече сърдития ѝ поглед. А после драконовата мощ я отнесе далече от странниците и непокорните им котки, далече от мига, в който можеше да разтвори огромната си паст и да изригне убийствена магия върху побеснелите емлава и господарите им.

Заплахата отмина — точно това бе искал да постигне Руд със смеха си — и майка му продължи полета си, презряла всичко зад и под себе си, дори своя син.

И ако беше в нрава му, в този миг той щеше да се усмихне. Защото знаеше, че майка му се усмихва сега. Доволна, че е развеселила така своя единствен син, детето си, което като всеки Имасс пестеше смеха си за раните, понасяни от тялото му в жестоките игри на живота. И дори съмненията ѝ, врязани в ума ѝ от току-що отминалия разговор, щяха да се загладят временно.

За малко. Щом се върнеха, също тъй знаеше Руд, щяха да парят като огън. Но тогава щеше да е много късно.

Слезе от падналата колона. Беше време да срещне странниците.

— Това изобщо не е Имасс — заяви Хедж. — Освен ако не ги отглеждат по-големи тъядва.

— Не е от нашите — потвърди Онрак, присвил очи.

Призрачното сърце на Хедж още туптеше силно в призрачната му гръд след онзи проклет дракон. Ако не бяха двете емлавчета и безмозъчното им безстрашие, нещата като нищо щяха да загрубеят. „Проклетия“ в лявата ръка на Хедж. Бързия Бен с дузината му настръхнали лабиринти, които като нищо щеше да завихри наведнъж. Трул Сенгар с проклетите му копия — „да, драконови бифтеци щяха да завалят от небето“.

„Освен ако тя не ни оправеше първа.“

Все едно, мигът бе отминал ѝ той беше благодарен за това.

— Може да не е от вашите, Онрак, но се облича като Имасс, а това на върха на костения кривак, дето носи, са парчета камък. — Хедж се обърна към Бързия Бен — обля го отново вълната на радост, че вижда познато лице, лице на приятел — и рече: — Жалко, че Фид не е тук, защото само като го гледам онзи и настръхвам.

— Щом вече имаш такова лошо чувство, защо ти е Фид?

— Да потвърди, за това. Кучият му син говореше с жена, която след това се превърна в дракон и реши да ни уплаши. Всеки, който дружи с разни люспести, ме изнервя.

— Онрак — заговори Трул Сенгар, докато мъжът се приближаваше към тях с безгрижна походка, — струва ми се, че наближаваме мястото, където Котильон иска да сме.

Хедж се намръщи.

— Като стана дума за люспести, това, че си имате работа с лакея на Сенкотрон, още повече намирисва на...

— Само дето не чухме обяснение ти какво правиш тук, Хедж — отвърна едурът с лека усмивка — същата проклета усмивка, толкова адски обезоръжаваща, че Хедж едва ли не избълва всички тайни в главата си само за да види ще се превърне ли в нещо по-приемливо. Такъв си беше Трул Сенгар, приканваше към дружелюбие и приятелство като сладкия мириз на цвят — сигурно отровен — „но това може просто да си е от мен. Обичайната ми параноя. Не току-така придобита, между другото. Все пак, като че ли нищо отровно няма в Трул Сенгар.“

„Просто не се доверявам на мили хора. Ето, казах го — поне наум. И не, никакво проклето от Гуглата основание не ми трябва.“ Приближи се неволно до едно от емлавчетата и му се наложи бързо да

отскочи, за да избегне замахналата ноктеста лапа. Изгледа с яд съскащото зверче.

— Кожата ти е моя, знаеш ли? Моя, коте. Добре се грижи за нея междувременно.

Малката емлава му изсъска пак.

„Много дълги стават проклетите им зъби.“

Онрак, който бе тръгнал напред, спря. Те също спряха на няколко крачки зад него.

Високият воин с буйната разрошена коса също спря и каза нещо на странен гърлен език.

— Говори имасски — каза Онрак.

— Не знае ли малазански тоя глупак? — направи се на изненадан Хедж.

Мъжът пред тях се усмихна още по-широко, кехлибарените очи се спряха на Хедж... и този път проговори на малазански:

— Всички чеда на имасската реч са като поезия за тоя глупак. Както и езиците на Тайст — добави и очите му се отместиха към Трул Сенгар. — След това разпери ръце. — Аз съм Руд Еале, отгледан от Бентракт Имасс като тяхно родно дете.

— Те още не са се показали, Руд Еале — каза Онрак. — Това не е посрещането, което очаквах от своите.

— Наблюдават ви от доста време, да. Много кланове. Улшун Прал се разпореди никой да не ви спира по пътя. — Руд Еале погледна вързаните от двете страни на Трул Сенгар малки емлави. — Ай бягат от миризмата ви и сега разбирам защо. — Отпусна ръце и отстъпи назад. — Дадох ви името си.

— Аз съм Онрак, от Логрос Т'лан Имасс. Този, който държи двете емлава, е Трул Сенгар, Тайст Едур от племето хирот. Тъмнокожият е Бен Адефон Делат, роден в земя, наречена Седемте града; а приятелят му е Хедж, бивш войник на Малазанска империя.

Очите на Руд отново се спряха на Хедж.

— Кажи ми, войник, кървиш ли?

— Какво?

— Бил си умрял, нали? Дух, задържал тялото, което е притежавал преди. Но сега си тук. Кървиш ли?

Объркан, Хедж се озърна към Бързия Бен.

— Какво иска да каже тоя? Както кърви жена ли? Много съм грозен за жена, Бързак.

— Извинявай — рече Руд Еале. — Онрак се обявява за Т'лан Имасс — но ето че стои тук облечен в плът и носи белези от пътуването ви в този свят. А е имало и други гости. Т'лан Имасс, самотни скитници, които сме намирали тъдява — и те също са облечени в плът.

— Други гости ли? — попита Хедж. — За малко щеше да ви дойде още една от тях и щеше да е като пепелянка между вас, Руд Еале. На ваше място изобщо не бих се доверил на онези, другите Т'лан Имасс.

— Улшун Прал е мъдър водач — отвърна пак с усмивка Руд.

— Все пак съм призрак — рече Хедж.

— Нима?

Сапъорът се намръщи.

— Е, няма да се порязвам сега да видя така ли е, или не.

— Защото се каниш да напуснеш някога това място. Разбирам.

— Има си хас — сопна се Хедж. — Ти, Руд Еале, може и да живееш с тия Бентракт Имасс, но родството ти с тях май свърши дотук. Тъй че кой си все пак?

— Приятел — отвърна мъжът с поредната усмивка.

„Да бе. Само да знаеш какво изпитвам аз към «приятели».“

— Е, дадохте ми имената си, тъй че ви поздравявам с добре дошли при Бентракт Имасс. Хайде, Улшун Прал гори от желание да ви срещне.

Обърна се и тръгна.

Тръгнаха след него. Хедж даде знак на Бързия Бен да се приближи и заговори много тихо:

— Това дърво в кожите стоеше на руините на мъртъв град, Бързак, все едно че е някой проклет от Гуглата принц.

— Град на Мекрос — измърмори магът.

— Да де, това го разбрах. Къде е океанът тогава? Добре, че не съм видял вълната, която го е донесла тук.

— Богове и Древни богове, Хедж. Подритвали са го насам-натам, бас държа. И някой и друг Джагът може би. Утаечната магия тук е

ужасна. Не само Имасс. Повече Джагът, отколкото Имасс, всъщност. И... други работи.

— Бързия Бен Делат, ясен като бял ден както винаги.

— Ти наистина ли държиш да знаеш защо Котильон ни прати тук?

— Не. Само това, че го знам, ще ме оплете в паяжината му, а няма да играя за никакъв бог.

— А аз играя ли, Хедж?

Сапъорът се ухили.

— Да, ама ти играеш и после *играеш*.

— Руд има право, между другото.

— За кое?

— За кървенето ти. Прилича на женско.

— Гуглата небесен, Бързак...

— Е, тук вече се изложи, Хедж. Какво ще търси Качулатия в „небето“? Колко точно дълбока беше дупката, от която изпълзя? И поважното, защо?

— Вгорчи ли те компанията ми вече? Знаеш ли, тебе най-малко те харесвах. Даже Тротс...

— Сега кой играе?

— По-добре изобщо да не знаем защо сме тук, това се опитвам да кажа.

— Спокойно. Вече се досетих, Хедж. И ще ти кажа нещо, което може да те изненада. Не само аз нямам никакъв проблем с това, че си тук — и Котильон няма.

— Копеле! Вие какво, да не би гъльбчета да си пращате с Котильон?

— Не казвам, че Котильон знае каквото и да било за теб, Хедж. Просто казвам, че и да знаеше, нямаше да има проблем. Както и Сенкотрон...

— Боже долни!

— Успокой се!

— С теб е невъзможно, Бързак. Никога не е било и никога няма да бъде! Гуглата да ме вземе, призрак съм и въпреки това съм нервен!

— Никога не си го давал по-спокойно, нали? Човек би си помислил, че умирането ще те е променило малко, но май не.

— Смешно. Ха-ха.

Наблизиха гробните могили и Бързия Бен изсумтя:

— Мекрос май не са преживели ритника.

— Мъртъв или не, и ти щеше да си нервен, ако носеше на гърба си торба проклетии.

— Проклет да си, Хедж — ама това в ръката ти преди малко *наистина* ли беше проклетия! Когато драконът...

— Да, Бързак, така че дръжте котетата по-настрана, да не взема да се спъна и да си изкълча глезена примерно. И престани да ми говориш за Сенкотрон и Котильон.

— Торба, пълна с проклетии! Е, сега *аз* съм нервен — ти може да си умрял, но аз не съм!

— Точно така.

— И и аз съжалявам, че Фид не е тук. Вместо теб.

— Е това вече не беше учтиво да го казваш! Нараняваш ми чувствата. Все едно. Исках само да ти кажа за онай Т'лан Имасс, дето пътувах с нея известно време.

— Какво стана с нея? Чакай да се сетя: гръмнал си я.

— Адски си прав, Бързак. Понеже влечеше вериги. Тежки.

— Сакатия бог? Окования?

— Да. Всички искат да се забъркат в играта тука.

— Би било грешка — заяви магъсникът. Вече вървяха към гола скална стена, над която се виеха тънки струи дим. — Сакатия ще го превъзхождат сериозно.

— Високо мнение имаш за себе си, а? Някои неща изобщо не се променят.

— Не аз, идиот. Имах предвид Менандори. Майката на Руд Еале.

Хедж смыкна коженото си кепе и заскуба малкото останала му коса.

— Ей това ме побърква! Ти! Такива неща, и просто ги хвърляш ей така като една голяма миризлива купчина от... ох! — Пусна косата си. — Ей, ама това боли бе!

— Дръпна ли достатъчно силно да закърви, Хедж?

Хедж го изгледа ядосано. Магът се подсмихваше.

— Виж, Бързак, всичко това щеше да е чудесно, ако се канех да си вдигна къща тука, да насадя малко гулия и да си гледам емлава за меката им козина, или нещо такова. Но проклет да съм, аз само

минавам оттук, нали? И като изляза от другата страна, пак ще съм призрак, а това е нещо, с което трябва да свиквам, да си стоя свикнал.

Бързия Бен сви рамене.

— Престани да си скубеш косата и всичко ще е наред.

Двете емлава бяха пораснали и вече бяха станали достатъчно силни, за да извадят от равновесие Трул Сенгар, когато напънаха ремъците. Гледаха Хедж, към когото изпитваха безумна омраза. Трул ги задърпа след себе си — винаги се получаваше по-добре, когато сапьорът вървеше отпред, а не да се мотае най-отзад като сега.

Онрак, забелязал борбата им, бързо се обърна ишибна по един шамар по плоските им чела. Уплашени, малките спряха да се дърпат и заситниха, навели глави.

— Майка им щеше да направи същото — поясни Онрак.

— Лапата на дисциплината — усмихна се Трул. — Чудя се, можем ли да мислим същото и за водача ни ей там.

Руд Елале беше на десет крачки пред тях — можеше сигурно да ги чуе, а може би — не.

— Да, обща кръв имат — каза Онрак. — Пролича си, когато стояха един до друг. А щом в майката има кръв на Елейнт, и в сина има.

— Соултейкън?

— Да.

— Интересно, *той* дали е предвидил това усложнение? — Имаше предвид Котильон, като каза „*той*“.

— Неизвестно — отвърна Онрак, беше го разбрал много добре.

— Задачата, която ни очаква, става все по-несигурна. Приятелю Трул, боя се за тези Имасс. За целия този свят.

— Да оставим тогава магьосника и сапьора му да се занимават с това, което иска благодетелят ни, а ние да се заемем със защитата на това място и родствениците ти, които са го приели за свой дом.

Имассът го изгледа, присвил очи.

— Казваш го с такава лекота?

— Този, който трябва да е тук, е магьосникът, Онрак. Силата му — той ще е ръката на благодетеля ни в това, което предстои. Двамата с теб сме само неговите придружители. Охраната му, ако искаш.

— Не ме разбра, Трул Сенгар. Удивен съм от готовността ти отново да рискуваш живота си. Този път за хора, които не са нищо за теб. За свят, който не е твой.

— Те са твои родственици, Онрак.

— Далечни. Бентракт.

— Ако, да речем, Ден-Рата, племе от едуурите, бе спечелило върховенство над племената ни, Онрак, вместо моите Хирот, нямаше ли да съм готов да дам живота си за тях? Те все пак са моят народ. За тебе е същото, нали? Логрос, Бентракт — просто племена — но същият народ.

— Твърде много има у тебе, Трул Сенгар. Чувствам се нищожен пред теб.

— Навярно в това се крие неразбирането ти, приятелю. Може би единственото, което виждаш, е моето търсене на кауза, на нещо, за което да се боря, нещо, за което да умра.

— Ти няма да умреш тук.

— О, Онрак...

— Мога да се бия, за да защитя Бентракт и техния свят, но не съм тук заради тях. Тук съм заради тебе.

Трул не можа да срещне погледа на приятеля си. А в сърцето му имаше болка. Дълбока, стара, разбудена.

— Синът изглежда... много млад — каза след малко Онрак.

— Е, и аз съм млад.

— Не и когато се вгледам в очите ти. Не е същото с този соултейкън — продължи той, нехаен сякаш за раната, която току-що бе нанесъл. — Тези жълти очи са млади.

— Невинни?

— Доверчиви. Както е доверчиво дете.

— Нежна майка значи.

— Не го е отгледала тя — каза Онрак.

„А, Имасс, значи. Вече започвам да виждам, да разбирам.“

— Ще бъдем бдителни, Онрак.

— Да.

Руд Еале ги поведе през цепнатина между надвисналите скални издатини, тясната пътека залъкатуши сред огромни балвани и най-сетне се отвори пред селото на Имасс.

Скални навеси по дължината на стръмен рид. Кожени колиби с рамки от бивни, дълги рами за сушене, по които бяха окачени одрани кожи. Деца притичваха като малки тантурести дяволчета между сbralото се множество от трийсетина Имасс. Мъже, жени, старци. Един воин стоеше пред всички останали, а малко по-встрани стояха други трима Имасс, с прогнило облекло, в малко по-различна носия от тази на бентрактите — странниците, разбра Трул, гости, но отделени все пак.

Ведрото лице на Онрак се изопна и той каза на Трул:

— Внимавай с онези тримата, приятелю.

— Досетих се сам — измърмори Трул.

Руд Еале пристъпи и застана до вожда на Бентракт.

— Това е Улшун Прал — рече той и сложи ръка на якото рамо на мъжа — жест на нескрита привързаност, в пълно нехайство сякаш за усилващото се напрежение в селото.

Онрак пристъпи напред.

— Аз съм Онрак Прекършения, някога от Логрос Т'лан Имасс, дете на Ритуала. Моля да бъдем приети за гости сред вашето племе, Улшун Прал.

Меднокожият воин погледна намръщено Руд Еале и му каза нещо на своя език.

Руд кимна и се обърна към Онрак.

— Улшун Прал моли да говориш на Първия език.

— Той попита защо предпочетох да не го правя — отвърна Онрак.

— Да.

— Моите приятели не знаят този език. Не мога да моля за гостуване от тяхно име, без те да разбираат, защото да си гост означава да се обвържеш с правилата на племето, а това те трябва да знаят, преди да се осмеля да обещая мир от тяхно име.

— Не можеш ли просто да преведеш? — попита Руд Еале.

— Разбира се, но предпочитам да оставя това на тебе, Руд Еале, защото Улшун Прал те познава и ти вярва, а мен не познава.

— Добре, ще го направя.

— Стига приказки — подхвърли Хедж и предпазливо остави торбата си на земята. — Всички ще сме добри момчета, стига никой да не се опита да ни убие или по-лошо, например да ни накарат да изядем

някой ужасен зеленчук, премахнат с право от всеки друг свят във вселената.

Руд Елале показва впечатляващо умение, като преведе думите на Хедж почти с бързината, с която бяха изговорени.

Веждите на Улшун Прал се вдигнаха в изумление, той се обрна и с рязък жест изрева нещо на няколко стари жени отстрани в тълпата.

Хедж погледна намръщено Онрак.

— Какво толкова казах?

Но Трул видя, че приятелят му се усмихва.

— Улшун Прал просто им нареди да извадят баектара от яхнията, която са приготвили за нас.

— Баек... какво?

— Зеленчук, Хедж, който не се намира никъде другаде освен тук.

И напрежението изведнъж се стопи. Появиха се усмивки, чуха се доброжелателни викове и мнозина се струпаха най-напред около Онрак, а после, с радост и удивление, около Трул Сенгар... не, не около него, бързо разбра той — *около малките емлава*. А те замъркаха дълбоко и гърлено, докато дебелите късопръсти длани ги галеха и ги чешеха зад косматите уши.

— Виж това, Бързак! — Хедж беше зяпнал невярващо. — Добре де, честно ли е?

Магьосникът плесна сапьора по гърба.

— Вярно си е, Хедж, мъртвите миришат лошо.

— Пак ми нараняваш чувствата!

Трул въздъхна, пусна кайшките и се отдръпна назад. Усмихна се на Хедж.

— Аз не надушвам нищо лошо.

Но войникът само се намръщи още повече.

— Сега може и да ми хареса, Трул Сенгар, но ако продължаваш да си добър, това ще се промени, заклевам се.

— Обидих ли те?

— Не му обръщай внимание на Хедж — прекъсна го Бързия Бен.

— Поне докато говори. Повярвай ми, това беше единственият начин за останалите от отделението ни да не полуимеем. Не му обръщай внимание... докато не бръкне в проклетата си торба.

— А тогава? — попита Трул, вече съвсем объркан.

— Тогава бягай все едно, че Гуглата те гони по петите.

Онрак се беше отделил от посрещащите и крачеше към тримата странници.

— М-да — рече тихо Бързия Бен. — Тези са неприятност, наистина.

— Защото са били като Онрак ли? Т'лан Имасс?

— От Ритуала, да. Въпросът е защо са тук?

— Допускам, Бързи Бен, че каквато и мисия да ги е довела тук, превращението, което са преживели, ги е потресло — може би духовете им са се събудили отново, като с Онрак.

— Доста неуравновесени изглеждат, да.

Разговорът им с Онрак бе кратък и приятелят на Трул бързо се върна при тях.

— Е? — попита нетърпеливо магьосникът.

Онрак се мръщеше.

— Бентракт са в края на краишата. Но от онези, които са се включили в Ритуала. Кланът на Улшун Пран е бил от много малкото, които се отказали. Разубедени били от аргументите на Килава Онасс. Затова — добави Онрак — поздравяват емлавата все едно, че са деца на самата Килава. Тъй че между двете групи има стари рани. Улшун Прал не е бил кланов вожд по онова време — всъщност Т'лан Бентракт не са го и знаели.

— А това проблем ли е?

— Да, защото един от странниците е избран вожд — избран от самите бентракти. Хостили Ратор.

— А другите двама? — попита Бързия Бен.

— Те са още по-труден случай. Гадателят на кости на Улшун Прал си е заминал. Тил'арас Бенок и Гри'станас Иш'Илм, които стоят от двете страни на Хостили Ратор, са Гадатели на кости.

Трул Сенгар си пое дълбоко дъх.

— Замислят да вземат властта значи.

Онрак Прекършения кимна.

— Тогава какво ги е спряло? — попита Бързия Бен.

— Руд Елале, магьоснико. Синът на Менандори ги ужасява.

Дъждът се изсипваше с грохот, всеки миг по сто хиляди железни копия се срутваха в тъмното върху плочите на покривите и избухваха

по калдъръмите, по които вече течаха бесни порои.

Ледът на север от острова не беше умрял кратко. Раздрани от магията на едно упорито дете, белите и сини планини се бяха надигнали към небесата на стълбове от пара, която се събра на гъсти сиви буреносни облаци, а те се понесоха на юг, освободени от оковите на ледената твърд, и сега нападаха обсадения град с гняв и мъст. Късният следобед се бе превърнал в полунощ и тази нощ нямаше никога да свърши.

На заранта — ако тя дойдеше изобщо — адюнктата щеше да отплава с пъстрата си флота. Тронове на войната, двадесетина добре снаряжени бързи ескорта, последните транспортни съдове, побрали останалото от Четиринацета армия, и един тънък черен дромон, тласкан от неуморните гребла, натискани от безглави Тайст Андий. О, а в челото, разбира се, щеше да е и един местен пиратски кораб, командан от мъртва жена — но нея да я оставим на страна. И да се върнем на онова черно туловище — кошмар.

Домакините й се бяха потрудили добре, за да скрият ужасната истина за кюонския дромон от Нимандър Голит и родствениците му. Отсечените глави на палубата, струпани на грамада около главната мачта, бяха покрити. Никакъв смисъл нямаше да предизвикват истерия, ако живите им гости Тайст Андий видеха лицата на своите близки, истински, защото не бяха ли от Дрифт Авалий? Бяха, и още как. Чичовци, бащи, майки, о, една игра на думи сега щеше да опише чудесно идеята — да, бяха глави на семейства, отрязани преди да им е дошло времето, преди децата им да отраснат достатъчно, да станат достатъчни умни и силни, за да оцелеят в този свят. Отрязани, ха-ха. Смъртта беше едно. Умирането — едно. Само едно, а винаги има други неща и не е нужно да си особено мъдър, за да го разбереш. Но тези глави не бяха умрели, нито се бяха вкочанили и след това да омекнат от гниенето. Лицата не бяха изпадали, за да оставят само костта под себе си, само разбирането, дошло със споделеното настояще, миналото и онова, което е могло да бъде. Не, очите продължаваха да се взират, очите мигаха, защото някакъв стар спомен им казваше, че мигането е необходимо. Устата се движеха, продължаваха прекъснати разговори, споделяне на шеги, клюки, макар нито една дума да не се изтръгваше от тях.

Но истерията, в която можеше да попадне един млад ум, беше сложно място. Можеше да е с оглушителни крясъци, писъци, безкраен изблик на ужас, отново и отново, и отново — неспирно връхлиташа вълна. Или можеше да е тиха — безмълвна, както ужасяващо безмълвни са някои мълчания — като това на зяпнали уста, отчаяни, не можещи да си поемат дъх, с оцъклените очи над тях, с изпъкналите жили, но без дъх да дойде, без да нахлуе въздухът в дробовете. Това беше истерията на удавянето. Удавянето в самия себе си, в ужаса. Истерията на дете, опулено, лигата зацепва брадичката му.

Някои тайни не могат да се скрият. Истината за онзи кораб например. Историята на „Силанда“ беше известна. Корабът, който бе отвел родителите им на окаяно пътуване, за да търсят онзи, когото всеки Тайст Андий на Дрифт Авалий — или Дрейф Авалий, както му казваха също — наричаше Таткото. Аномандър Рейк. Аномандър със сребристата коса и драконовите очи. Не го бяха намерили, уви. Така и не бяха могли да се помолят за помощ, да зададат всички въпроси, които трябваше да зададат, да сочат с пръсти в обвинение, осъждане, проклятие. Всичко това, да, да.

Така че хващайте греблата, храбри родители, още море има да се прекоси. Можете ли да видите брега? Разбира се, че не. Виждате слънчевата светлина, когато има слънчева светлина, през платненото покривало и в главите си усещате болката в телата си, напрягането на раменете ви, издуването и отпускането, издуването и отпускането при всяко загребване. Усещате как се надига кръвта и се изсипва във врата като в гледжосана чаша, за да потъне отново надолу. „Гребете, проклети да сте! Гребете към брега!“

Към брега, да. Отвъд океана, а този океан, скъпи родители, е безкраен.

„Тъй че гребете! Гребете!“

Можеше да се изкиска, но това щеше да е опасно, да наруши тишината на истерията, която бе таил толкова дълго, че вече бе станала топла като майчина прегръдка.

По-добре беше да продължи, да стисне зъби и да изтласка, да прогони всякаква мисъл за „Силанда“. По-лесно е на сушата, в този хан, в тази стая.

Но на заранта щяха да отплават. Отново. На корабите, ах, пръските живителни и вятърът!

И точно затова в тази ужасна нощ с отмъстителния дъжд Нимандър беше буден. Защото познаваше Фаед. Знаеше колко е зацепана от истерия нейната душа и към какво може да я тласне това. Тази нощ, в подгизналата пепел на среднощната камбана.

Много тихо можеше да стъпва, щом се измъкнеше от леглото си и заситнеше боса до вратата. „Благословена сестра, благословена дъщеря, благословена майка, леля, племенница, баба — благословени мои близни, кръв от кръвта ми, храчка от храчката ми, жълч от жълчта ми. Чувам ви.“

„Защото познавам ума ти, Фаед. Вечния злостен кипеж в душата ти — да, виждам оголените ти зъби, мрачната ти решимост. Представяш си, че си невидима, да, незрима за никого, и разбулваш сировата си същност. Там, в благословения резец на сиво-бяло, тъй поетично отразено в блъсъка на ножа в ръката ти.“

Към вратата, скъпа Фаед. Вдигни резето и навън, плъзни се безшумно по коридора, докато дъждът шиба горе по покрива и водата се стича по стените на мръсни сълзи. Достатъчно студено е, за да видиш дъха си, Фаед, който ти напомня, че не само си жива, но и сексуално възбудена; че това пътуване е най-сладкото угаждане на всички тайни под завивката,ечно играещите по ножа пръсти, а на полюшващия се в пристанището кораб очи се взират в мрака под мокро платнище, вода се стича...

Безпокой се, да, за Уидал. Който би могъл да се събуди. Преди или след това. Който би могъл да надуши кръвта, желязната воня, смъртта, яхнала последния дъх на Сандалат Друкорлат. Който би могъл да види, след като всичко, което беше Фаед, което тя беше наистина, не биваше никога, изобщо да се види — защото такива неща не бяха позволени, изобщо не бяха, и затова можеше да й се наложи да убие и него.

Пепелянките нападат повече от веднъж.

Вече при вратата, последната преграда — „гребете, глупаци — брегът е ето там!“ — и резето не е пуснато, разбира се. Никаква причина няма за това. Освен едно решено на убийство дете — главата на майка му се взира оцъклена в мрака под платнището на една полюшваща се палуба. Единственото дете, излязло, за да се погрижи само за това. А сме тръгнали на поклонение. Защото да живееш значи да гониш ехото. Ехото от какво? Никой не знае. Но поклонничеството е

прието, да, и от време на време ехото бива уловено — просто шепот — скърдане на гребла, плясък на вълни като юмруци в корпуса, вълни, напиращи да влязат, и гъргоренето на кръв, хрипливото всмукуване, когато се отдръпва. Ичуваме в това ехо гласа на някой господар: „Гребете! Гребете към брега! Гребете за живота си!“

Спомни си една история. Историята, която си спомняше винаги и щеше да помни винаги. За един старец, сам в рибарска лодка. Гребе срещу надвисната ледена планина. Ох, как обичаше тази история. Безсмисления блесък в нея, безразсъдната магия — смразяваше се при мисълта за нея, пред гледката, образа, който си извайваше за тази възхитителна, дълбока и дълбоко безполезна сцена. „Старче, какво си мислиш, че правиш? Старче... ледът!“

Вътре, сянка сред сенките, сумрак в сумрака, вече стиснати зъби, но ножът блести зловещо, улавя отраженията на дъжда през грубото разноцветно стъкло. И тогава я обзema трепет, съмква я на колене, чувствата изблихват от вътрешностите й, изстрелват се нагоре към мозъка й и тя затаява дъх... о, Фаед, не извиквай сега. Не простенвай дори.

Бяха събрали леглата си едно до друго. В тази нощ мъжът и кучката бяха споделили слузта на слабините си, не е ли прелестно това. Тя се приближава дебнешком, очите й търсят. Намират тялото на Сандалат вляво, по-близо до нея. Удобно.

Фаед вдига ножа.

В ума й блесват картини, сцена след сцена, мръсният списък от слабости на тази стара жена, всяка от които унизиava Фаед, всяка една разкрива твърде много на всички наоколо за тайните ужаси на Фаед — никой няма правото да върши това, никой няма правото да се смее след това — да се смее в очите й, макар и не на глас. Всички онези оскърбления, добре, дошло е времето да си върне за тях. Тук, с един здрав удар на ножа.

Тя вдига ножа още по-високо, затаива дъх и го задържа.

И забива надолу.

Ръката на Нимандър се стрелва, хваща китката й, здраво, стиска я, а тя се извива, оголила зъби, с блеснали от гняв и от страх очи. Китката й е тънка като змия, уловена, изпаднала в паника, мъчеща се да извърти ножа, да го забие в ръката на Нимандър. Той извива отново и се кършат кости — ужасен стържещ звук.

Ножът издрънчава на дървения под.

Нимандър се хвърля върху Фаед, затиска я с тежестта си на пода до леглото. Тя посяга да му издере очите и той пуска счупената ръка и сграбчва другата. Счупва и нея.

Тя не креши. Удивително. Нито звук — освен накъсания й дъх.

Нимандър я приковава долу и хваща врата й с ръце. Започва да извива.

„Никога вече, Фаед. Правя каквото Аномандър Рейк щеше да направи сега. Силхас Руин. Самата Сандалат, ако се беше събудила. Правя го, защото те познавам — да, дори сега, там, в облещените ти очи, където цялата ти същина се събира на порой, мога да видя истината за теб. Пустотата вътре.“

„Майка ти зяпва в ужас. От това, което е родила. Зяпва невярващо, вкопчва се отчаяно във възможността да е сгрешила, всички да сме сгрешили, да не си това, което си. Но не помага. На нея. На теб.“

„Да, взри се в очите ми, Фаед, и знай, че те виждам.“

„Виждам те...“

Издърпват го назад. От Фаед. Издърпват ръцете му и ги извиват болезнено — и той залита назад, две мускулести ръце вече са го стиснали, издърпват го от Фаед, от подутото й лице и ужасните хрипове — гърлото на горката Фаед я боли, може и да е разкъсано. Да диша е смъртна агония.

Но е жива. Изгубил е шанса си и сега те ще го убият.

Сандалат му креши — крещаща е от доста време вече, едва сега разбира той. Изкрещяла е първо, когато счупи втората китка на Фаед — събудена от писъка на самата Фаед — о, не е останала безмълвна, разбира се. Счупените кости изобщо не позволяват това, дори и на бездушно същество като Фаед. Пищаща е, а той не е чул нищо, дори и ехото — „ръцете на греблото и тегли!“

Сега какво ще стане? Какво ще направят сега!?...

— Нимандър!

Сепна се. Зяпна лицето на Сандалат все едно е лице на непозната.

Уидал го държеше здраво, но Нимандър и не мислеше да се бори. Много късно беше за това.

Фаед бе повърната и смрадта от повърнатото висеше тежко във въздуха.

Някой блъскаше по вратата, която в благоразумието си бе заключил, след като проследи Фаед в стаята.

Сандалат викаше — всичко е наред, нищо няма, малка злополука, но всичко е наред.

Но китките на горката Фаед бяха счупени. Някой трябаше да се погрижи за тях.

— Не сега, Уидал.

— Отпуснал се е в ръцете ми, жено. Да го пусна ли вече?

— Да, но внимавай...

— Не се съмнявай в това.

И ето, че Сандалат, застанала между Нимандър и кашлящата още Фаед, взе лицето му в ръцете си и се наведе, за да се вгледа в очите му.

Какво виждаш, Сандалат Друкорлат? Скъпоценни камъни, блеснали с истини и чудеса? Ями, които ти шепнат, че дъно не ще намериш, че гмуркането в една душа не свършва никога? „Гребете, глупци! Потъваме!“ О, не се кискай, Нимандър, не прави това. Остани както си, външно изтръпнал. Безизразен. Какво виждаш? О, нищо, разбира се.

— Нимандър.

— Всичко е наред — промълви той. — Сега можете да ме убиете.

Странен израз на лицето й. Нещо като ужас.

— Нимандър, не. Чуй ме. Трябва да знам. Какво стана тук? Защо бяхте в стаята ни?

— Фаед.

— Защо бяхте двамата в стаята ни, Нимандър?

„Ами, проследих я. Останах буден — правя го често. Следях я ден след ден, нощ след нощ. Наблюдавах я как спи, чаках я да се събуди, да вземе ножа си и с усмивка да поздрави мрака. Мрака, който е нашето наследство, мрака на измяната.“

„Не помня кога за последен път спах, Сандалат Друкорлат. Трябаше да стоя буден, винаги буден. Заради Фаед.“

Отговори ли й? Така, на глас, всички онези ужасни думи, онези разумни обяснения. Не беше сигурен.

— Убийте ме сега, за да мога да спя, толкова искам да спя.

— Никой няма да те убие — каза Сандалат. Дланите ѝ, притиснати в страните му, бяха хълзгави от пот. Или дъжд може би. Не сълзи — „това го остави на небето, на нощта.“

— Съжалявам — каза Нимандър.

— Мисля, че това извинение трябва да си го спестиш за Фаед, нали?

— Съжалявам — повтори той и добави: — Че не я убих.

Ръцете ѝ се отдръпнаха и страните му изведнъж останаха студени.

— Чакай малко — каза Уидал, пристъпи до долната част на леглото и се наведе да вземе нещо. Бляскаво, остро. Ножът ѝ.

— Е — измърмори мъжът. — Тази играчка на кого ли от двама ви е, чудя се?

— Нимандър още си го носи — каза Сандалат, обърна се и зяпна Фаед.

Миг след това Уидал изсумтя.

— Тя става зла като малка змия край тебе, Санд. Но това? — Погледна Нимандър. — Ти току-що спаси живота на жена ми? Мисля, че да. — А след това се приближи, но на лицето му изобщо нямаше и помен от ужас като този на Сандалат. Беше стегнато и се отпусна бавно. — Богове долни, Нимандър, знаел си, че това предстои, нали? Отпреди колко време? Кога за последен път спа? — Изгледа го още миг и се обърна рязко. — Отдръпни се, Санд. Мисля, че трябва да довърша започнатото от Нимандър...

— Не!

— Тя ще се опита отново.

— Разбирам го това, глупако! Мислиш ли, че не съм видяла онази зъбата паст — душата на Фаед? Чуй, има решение...

— Да, да извия мършавия ѝ врат...

— Оставяме ги тук, на острова — утре отплаваме без тях. Уидал... съпруже...

— А когато тя се съвземе — същества като нея се съвземат винаги — ще го вземе тоя проклет нож и ще направи на Нимандър това, което се опита да направи на теб. Той ти спаси живота, а ти ще го изоставиш...

— Тя няма да го убие — каза Сандалат. — Не разбираш. Не може — без него наистина ще е сама, а това тя не може да понесе — ще я

подлуди...

— Луда, да! Достатъчно, за да забие ножа на Нимандър, който я предаде!

— Не.

— Толкова ли си сигурна, жено? Толкова ли е силна вярата ти, че разбиращ ума на социопат? Че си готова да оставиш Нимандър с нея?

— Ръцете ѝ са счупени.

— Счупени кости могат да се изцерят. Нож в окото не може.

— Тя няма да го пипне.

— Санд...

Нимандър проговори:

— Тя няма да ме пипне.

Очите на Уидал се спряха на неговите.

— И ти ли?

— Трябва да ни оставите тук — каза Нимандър и потръпна от звука на собствения си глас. Толкова slab, безполезен. Не беше Аномандър Рейк. Не беше Силхас Руин. Вярата на Андариست да го избере да води другите бе грешка. — Не можем да дойдем с вас. Със „Силанда“. Не можем да понесем да виждаме повече този кораб. Махнете го, моля ви, *махнете ги тях!*

О, колко писъци тази нощ, в тази стая. Други викове отвън, по-силни и изпълнени с тревога.

Сандалат се обърна и се заметна с нощния халат — беше гола, изведнъж осъзна Нимандър — „жена, надарена с дарове на матрона, тяло на жена, раждала деца, тяло, за каквото сънуват младите мъже. И може би има жени, които могат да бъдат майки, да бъдат любими... за такъв като мен? Спри, тя е мъртва.“ Сандалат отиде до вратата, бързо я отключи, шмугна се навън и я затвори. Още гласове в коридора.

Уидал стоеше взрян във Фаед на пода. Тя беше спряла да кашля, спряла беше да хлипа от болка, спряла беше да плаче.

— Този грях не е твой, Нимандър.

Какво?

Уидал се пресегна и сграбчи Фаед под мишниците. Тя изпища.

— Недей.

— Не е твой грях.

— Тя ще те остави, Уидал. Ако направиш това. Ще те остави.

Уидал го изгледа, после бутна Фаед на пода.

— Не ме познаваш, Нимандър. Може би и тя също, не и стане ли дума какво ще направя заради нея. И заради теб, предполагам — добави с ръмжене.

Нимандър си бе помислил, че думите му са го накарали да отстъпи, да се откаже от намерението си и беше неподготвен, затова стоеше зяпнал, стоеше и гледаше, когато Уидал вдигна сестра му, понесе я през стаята все едно беше торба с гулии — и я хвърли през прозореца.

Дебелото мехуресто стъкло изтрещя и телцето, с размахани ръце и голи крачета, с малките стъпала изчезна в нощта, а тя нахлу с вой и оплска стаята с ледения си дъжд.

Уидал залитна назад срещу вятъра, след това се обърна рязко към Нимандър и изръмжа:

— Сега ще изльжа. Лудата ти сестра скочи и се хвърли навън — чу ли ме?

Вратата се отвори рязко и Сандалат влетя в стаята, зад нея — Лостара Юил, съветничката на адюнктата, и жрецът Банашар, а пътно зад него другият Тайст Андий — с разширени от страх и объркане очи — и Нимандър се хвърли към тях...

Завъртяха го рязко и се озова пред Сандалат.

Говореше Уидал. С глас, изпълnen с неверие.

Но тя го гледаше в очите.

— Тя ли? Нимандър! Тя ли?!

„Тя какво? О, да, скочи през прозореца.“

От улицата долетяха викове, приглушени от воя на вятъра и поройния дъжд. Лостара Юил се приближи до перваза, наведе се навън. След малко се отдръпна и се обърна, с гробовно лице.

— Счупен врат. Съжалявам, Сандалат. Но имам въпроси...

Майката, жената, любимата на Уидал продължаваше да се взира в очите на Нимандър — поглед, говорещ за скръб, надигаща се от тъмните, уплашени места в ума й, надигаща се, да, за да погълне любовта, която таеше към своя съпруг — към мъжа с невинното лице; отговорът бе, че можеше да бъдат унищожени още два живота. „Тя ли? През прозореца? Тя... умря ли?“

Нимандър кимна.

— Да.

Друга мъртва жена изкрешя в черепа му и той едва не се присви от ужас. Мъртви очи, погълщащи цялата любов.

„Ти излъга, Нимандър!“

„Да. За да спася Уидал. Да спася Сандалат Друкорлат...“

„Да спасиш себе си!“

„Да.“

„Обич моя, какво е станало с теб?“

„Чух завихряне. Шепнеша закана — трябва да останем тук, разбиращ ли. Трябва. Андариست ме избра. Знаеше, че ще умре. Знаеше, че никакъв Аномандър Рейк, никакъв Силхас Руин няма да има, никой велик родственик от нашия век на слава — никой, който да дойде, за да ни спаси, да се погрижи за нас. Бях само аз.“

„Обич моя, да водиш означава да носиш бреме. Като герои стародавни, с ясни очи.“

„Тъй че взри се в очите ми, обич моя. Виждаш ли бремето ми? Като герои ста...“

Сандалат се пресегна отново, тези длани с тънките пръсти. Този път не за да вземе лицето му, а да изтрие дъжда, който се стичаше по бузите му.

„Моите ясни очи.“

„Ще останем тук, на този остров — ще се грижим за шейките и ще виждаме в тях тънките нишки от кръвта на Тайст Андий, и ще ги отвърнем от варварството, което ги е пленило и така е изкривило спомените им.“

„Ще им покажем брега. Истинския бряг.“

„Бреме, обич моя. Това е да си жив, докато твоят любим умира.“

Сандалат, пренебрегнала въпросите на Лостара Юил, се отдръпна и се отпусна в ръцете на съпруга си.

А Уидал погледна Нимандър.

Вятырът пищеше отвън.

„Да, обич моя, виж в неговите очи. Виж какво причиних на Уидал. Само защото се провалих.“

Снощната буря беше измила градчето, придала му беше такава ведра чистота, че почти галеше окото. Ян Товис, Сумрак, стоеше на кея

и гледаше как чуждите кораби се отдалечават от пристана. До нея стоеше Йедан Дериг, Стражът.

— Радвам се, че ги виждам да си тръгват — рече той.

— Не си сам в радостта си — отвърна тя.

— Брулиг все още е мъртъв за света — но тържество на самосъжалението ли бе това?

Ян Товис сви рамене.

— Призори — отрони след дълго мълчание Йедан Дериг — чернокожите ни братовчеди ще заминат да вдигнат гробницата. — Стисна челюсти. — Само веднъж го срещнах момичето. Кисело лице, плашливи очи.

— Тези счупени ръце не бяха от падането — каза Ян Товис. — Твърде много отоци — следи от пръсти. Освен това е паднала на главата си, прехапала си е езика като срязан с нож.

— Нещо се е случило в онази стая. Нещо гнусно.

— Радвам се, че ние не сме наследили такива черти.

Той само изсумтя.

Ян Товис въздъхна.

— Пули и Скуиш, изглежда, са решили, че единственото им предназначение в живота напоследък е да ме тормозят непрекъснато.

— Останалите вещици са ги избрали за свои представителки. Започваш управлението си като кралица в буря от недоброжелателство.

— По-лошо. Това градче е пълно с бивши затворници. Задлъжнели и убийци. Брулиг успяваше да ги контролира, защото можеше да се опре наrenomето си като най-гадната усойница в гнездото. В мен виждат Атри-Преда от Имперската армия — поредният главен тъмничар — а ти, Дериг, ти си моят Надзорник, Финад. Пет пари не дават за шейките и проклетата им кралица.

— Точно затова ти трябват вещиците, Сумрак.

— Зная. И сякаш това не е достатъчно неприятно, и *те* го знаят.

— Бой ти трябва.

— Умен мъж.

— Още като дете си беше саркастична.

— Съжалявам.

— Отговорът според мен ще се намери в тези Тайст Андий.

Тя го погледна накриво.

— Какво имаш предвид?

— Кой знае за миналото ни повече и от вещиците? Кой го знае ясно? Нещо, което не е изкривено от поколения на развала, на половинчата спомени и удобни лъжи?

— Дълъг език имаш, Йедан.

— Пак сарказъм.

— Не, впечатлена съм донякъде.

Погледна я, стиснал зъби.

Тя се засмя. Не можа да се сдържи.

— О, братко. Хайде — чужденците си отидоха и може би няма да се върнат повече никога.

— Отиват към унищожението си?

— Ти какво мислиш?

— Не съм сигурен, Сумрак. Онова дете магьосница, Синн…

— Може и да си прав. Като чуха за предстоящото ѝ заминаване, Пули и Скуиш затанцуваха от радост.

— Тя унищожи плътна ледена стена, дълга колкото разлива Фент.

Не бих ги отписал тези малазанци.

— Адюнктата не ме впечатли — каза Ян Товис.

— Може би защото не ѝ е трябвало.

Сумрак помисли над това, а след това помисли малко повече.

Двамата мълчаливо обърнаха гръб на блещукащия залив и вече далечните чужди кораби.

Утринното слънце започваше да стопля — последното, най-остро доказателство, че ледът е мъртъв, заплахата — отминала. Островът щеше да продължи да живее.

На улицата пред тях първото ведро нощна пикня плисна на калдъръма от прозореца на втория етаж и накара няколко минувачи да се разскачат настани.

— Народът те поздравява, кралице.

— О, я мълкни.

Капитан Кайндли стоеше до перилото на левия борд, зяпнал над пенестите вълни към „Силанда“. На палубата на обсебения от духове кораб се мяркаха войници от двете отделения, неколцина се бяха струпали около игра на ашици или някое друго нечестиво занимание, докато греблата разпенваха водата в постоянен ритъм. Мейсан

Джилани стоеше близо до кърмовото весло и правеше компания на сержант Корд.

„Щастливо копеле е тоя Корд.“ Лейтенант Поурс, вдясно от Кайндли, отпусна лакти на перилото, без да откъсва очи от Мейсан Джилани — като повечето моряци на този ескорт най-вероятно, или поне тези, които не бяха заети с платната.

— Лейтенант.

— Сър?

— Какво правите?

— Ъ, нищо, сър.

— Облегнали сте се на планшира. Свободно. Да съм казал случайно „свободно“, лейтенант?

Поурс се изправи.

— Виноват, сър.

— Онази жена да се включи в рапорта.

— Аха, не е много облечена, нали?

— Без униформа.

— Адски разсейващо, нали, сър?

— Разочароващо, лейтенант.

— Ъ, точно тази дума търсех, да. Благодаря, сър.

— Шейките правят страшно интересни гребени. От коруба на костенурка.

— Впечатляващо, сър.

— Скъпи покупки, но си струва според мен.

— Да, сър. Пробахте ли ги вече?

— Лейтенант, смятате ли, че това е смешно?

— Сър? Не, разбира се, че не.

— Защото е съвсем явно, лейтенант, че старшият ви офицер има много малко коса.

— Ако имате предвид тази на главата ви, да, сър, ъ, съвсем явно е, да.

— Да не би случайно да съм хванал въшки, че да ми се налага да използвам гребени по други части на тялото си, лейтенант?

— Ъ, не бих могъл да знам, сър. В смисъл, не, разбира се.

— Лейтенант, искам да слезете в каютата ми и да пригответе дисциплинарния рапорт за онзи войник там.

— Но тя е морски пехотинец, сър.

— Въпросният рапорт да се връчи на Юмрук Кенеб при първата възможност за комуникация. Е, защо още стоите тук? Разкарайте се от очите ми, и без куцане!

— Куцането ми мина отдавна, сър!

Поурс отдалече чест и бързо се отдалечи, мъчеше се да не куца. Проблемът бе в това, че му беше станало навик, докато е с капитан Кайндли. Крайно жалък опит да събуди съчувствие, факт. У Кайндли съчувствие нямаше. Той и приятели нямаше. Освен гребените.

— Само зъби, а не захапват — измърмори Поурс, докато слизаше към каютата на Кайндли. — Коруба на костенурка, уф!

Кайндли заговори зад него:

— Реших да ви придружа, лейтенант. Да проконтролирам писането ви.

Поурс се сепна, изкуца неволно стъпка-две и се потърка по бедрото.

— Да, сър.

— И като свършите, лейтенант, новите ми гребени от коруба на костенурка трябва да се почистят добре. Шейките не са от най-педантичните.

— Костенурките също.

— Моля?

— Ще съм много педантичен, сър.

— И внимателен.

— Абсолютно, сър.

— Всъщност мисля да проконтролирам и тази дейност.

— Да, сър.

— Това, дето го видях преди малко, не беше ли куцане?

— Не, сър, много по-добре съм вече.

— Иначе ще се наложи да намерим сериозно основание за куцането ви, лейтенант. Например да си намеря палка и да ви натроша краката, това ще свърши работа, нали? Защо се мотаете, а не потърсите мастилница, лейтенант?

— Казвам ти, Мейсан, беше самият Кайндли. Лигите му потекоха по теб.

— Проклет глупак — отвърна тя и добави: — Сержант.

Корд се ухили.

— Дори от такова разстояние чарът ти е, хм, неоспорим.

— Сержант, Кайндли вероятно не е лягал с жена от първия ден на пълнолетието си, а тогава вероятно е било с курва, на която баща му или чичо му е платил. Жените ги виждаме тези неща. Човекът е потиснат по най-лошия начин.

— Тъй ли. А кой е добрият начин да си потиснат?

— За мъж ли? Ами, приличието например. Като да не злоупотребяваш с ранга си. Слушай ме внимателно, ако ти стиска. Всички прояви на кавалерство всъщност са форми на потиснато поведение.

— Къде, в името на Гуглата, го намери това? Едва ли в саваната на Дал Хон!

— Ще се изненадаш, ако разбереш за какво си говорят жените в колибите, сержант.

— Виж какво, войник, аз си стоя тук на кърмата и насочвам проклетия кораб, тъй че ти дойде и застана при мен, не обратното.

— Ами, просто се разкарах от отделението на Балм. Да не говорим за сапьора ви, Кръмп, дето е решил, че заслужавам да ме боготвори. Казва, че съм имала опашката на някакъв бог саламандър.

— Какво си имала?

— Да. И ако я спипал, можела да се откъсне. Според мен има предвид, че съм прекалено съвършена за такива като него. Което е облекчаващо донякъде. Не че го спира да ме гледа влюбено, уви.

— Влюбените погледи са защото ти искаш влюбени погледи, Мейсан Джилани. Слагай си бронята и всички много бързо ще те забравят.

— Броня на кораб? Не, благодаря. Пълна гаранция, че отиваш на калното дъно, сержант.

— По море няма да видим битка — заяви Корд.

— Защо не? Ледериите си имат две-три флоти, нали?

— Повечето е скапано от много години плаване, Мейсан Джилани. Освен това не ги бива много в морски битки. Без маговете им.

— Е, без морската ни пехота и ние не сме стока.

— Но те не знаят това, нали?

— Не забравяй, че сме и без Бързия Бен.

Подпрян на щурвала, Корд я изгледа.

— Повечето време прекара в града, нали? Само няколко разходки при нас, на северната страна на острова. Мейсан Джилани, Бързия Бен имаше всички качества, да, дори външността на Имперски върховен маг. Гъвкав и находчив, загадъчен и страховит като гъза на Качулатия. Но ще ти кажа следното: Синн, виж, тя е истинското.

— Щом казваш. — Станеше ли дума за Синн, единственото, за което Мейсан Джилани се сещаше, беше мълчаливото детенце, гушнато в прегръдката на всяка жена наоколо и сучещо от цицата ѝ като новородено. Това, разбира се, беше при Ю'Гатан, много отдавна вече.

— Казвам го, разбира се — увери я Корд. — Е, като не искаш да го дадеш малко по-неофициално със сержантата тука, по-добре си разкарай апетитните бедра някъде другаде.

— Всички мъже наистина сте едни и същи.

— Както и жените. Ако те интересува — подхвърли ѝ той, докато тя се обръща да си тръгне, — Кръмп изобщо не е мустакат плъх под бричовете си.

— Отвратително. — Но все пак спря на стълбата, водеща към главната палуба, и се обърна. — Наистина?

— Мислиш ли, че ще те лъжа за такова нещо?

Изгледа я, докато люшкаше бедра към играещите комар Балм и компания. Кръмп дотук печелеше всяка ръка. Щяха да го обърнат по-късно, естествено. Макар че идиотите обикновено вадеха ужасен късмет.

Все едно, мисълта, че Мейсан Джилани най-накрая ще тръгне не с кого да е, а точно с Кръмп, беше толкова забавна, че не можеше да я подмине. Щом не я интересуваха читави мъже като сержант Корд, ами да си хване сапьора и да си заслужи всичко, което вървеше с него. „Той ще те боготвори, да. Даже кашлицата ти сутрин и прелестния начин, по който се секнеш, преди да влезеш в бой. О, чакай само да кажа на Шард за това. И на Иброн. И на Лимп. Ще се хванем на бас, да. Колко ще издържиш, преди да побегнеш с писъци. А Кръмп отчаяно да подтича след тебе, с клепнали до коленете уши.“

Иброн се качи на кърмовата палуба.

— От какво ти е толкова весело, сержант?

— Ще ти кажа по-късно. Изпадна ли от играта?

— Кръмп продължава да печели.
— Още ли не се е обърнала?
— Опитахме се преди половин камбана, сержант. Но късметът на проклетия глупак е свръхестествен.
— Нима? Все пак той не е маг, нали?
— В името на всички богове, не. Тъкмо обратното. Всичките ми магии се скапват — тия, които пробвах на него и на костите и черепа. Тия, нередовните от Мот, магоубийци са, да знаеш. Висш маршал на това, Висш маршал на онова — ако Кръмп наистина е Боул, от братята — те са легендарни.
— Искаш да кажеш, че сме подценявали кучия му син ли, Иброн?
Отдельонният маг го погледна навъсено.
— Залагам триста имперски джаката и отгоре, сержант.
„Ташаци на Гуглата, може пък на Мейсан Джилани да ѝ хареса да е *Кралица на Вселената*.“
— Та какво щеше да ми кажеш, сержант?
— Остави.

Шурк Еале стоеше при носа на „Пенестия вълк“ и не откъсваше хладния си преценяващ поглед от „Немряща благодарност“ на пет галса напред. Носеше се бързо, с всички платна — изпънати. Скорген Кабан командаваше кораба ѝ и щеше да продължи, докато стигнеха устието на река Ледер. До този момент не се беше изложил — нито нея, по-важното.

Всичко това не я радваше особено, но пък тези малазанци плащаха добре. Един сандък, пълен с доброкачественото им злато, щеше да ѝ дойде добре през следващите дни, месеци, а може би и години.

Поредното нашествие в Ледерийската империя, и по свой начин — може би също толкова гадно, колкото последното. Бяха ли това поличби, предвещаващи упадъка на някогашна велика цивилизация? Завладяна от варварите Тайст Едур, а сега в разгара на една проточила се война, която можеше да им изцеди всичката кръв и да ги превърне в безжизнен труп.

Освен, разбира се, ако онези нещастни изоставени морски пехотинци — каквото и да беше това, все едно, войници там — освен ако те вече не бяха станали на пихтия и не изгниваха в пръстта. Съвсем реална възможност, а Шурк Еале не беше в течение на кампанията и нямаше как да знае дали е така, или не.

И тъй, ето я, връща се най-сетне отново в Ледерас... може би тъкмо навреме, за да види завоюването му. „Да видиш... едва ли. Скъпа ми Шурк, имаш по-голяма роля от това. Например да отведеш проклетия враг чак до кейовете. И колко ли ще те прочуе това? Колко още проклятия ще се изсипят върху името ти?“

— Има един ритуал — каза някой зад нея.

Тя се обръна. Беше странният мъж с халата с мишия цвят, чието лице се забравяше лесно. Жрецът.

— Банашар, нали?

Той кимна.

— Може ли да постоя с вас, капитане?

— Заповядайте. Но в момента не съм капитан. Пътник съм, гост.

— Като мен — отвърна той. — Преди малко споменах, че има един ритуал.

— В смисъл?

— Да намеря душата ви и да я обвържа отново към тялото ви — да премахна проклятието и отново да ви направя жива.

— Малко е късно за това, дори да го желаех, Банашар.

Той учудено повдигна вежди.

— Нима не мечтаете да сте жива отново?

— А трябва ли?

— Аз съм може би последният жив Висш жрец на Д'рек, Червея на Есента. Лицето на старите, на умиращите и болните. И на всепогълъщащата земя, която поема плът и кост, и огньовете, които ги превръщат в пепел...

— Добре, добре, схващам алюзиите.

— Аз може би повече от когото и да било разбирам изцяло напрежението между живото и мъртвото, горчивината на онзи миг, който неизбежно намира всекиго от нас...

— Винаги ли го раздавате така?

Той извърна очи.

— Не. Опитвам се да възкреся моята вяра...

— В името на Плочите, Банашар, не ме карайте да се смея. Моля ви.

— Добре, Шурк Елале. Все пак защо не желаете да оживеете отново?

— Не остарявам, нали? Оставам си каквато съм, подобаващо привлекателна...

— Външно, да.

— А правили ли сте си труда да погледнете *вътре*, Банашар?

— Не бих си позволил такова нещо без ваше разрешение.

— Давам го. Рови надълбоко, висш жрецо.

Очите му се приковаха в нея, но постепенно изгубиха фокус. След миг той пребледня и отстъпи назад.

— Богове долни, какво е *това*?

— Не зная за какво говорите, уважаеми господине.

— Има... корени... изпълват цялото ви същество. Всяка вена и артерия, най-тънките капиляри... живи...

— Моето отууло — казаха, че ще се наложи, рано или късно. Апетитът му е безграниччен. — Тя се усмихна. — Но съм се научила да го контролирам, повече или по-малко. Упорито е, нали?

— Вие сте мъртва и в същото време не сте — вече не. Но това, което живее във вас, това, което е завладяло цялото ви тяло, Шурк Елале, то е *чуждо!* Паразит!

— Повече от бълхите.

Той я зяпна.

Усилащата се тревога у този човек започваше да я дразни.

— Блудния да ги вземе ритуалите ви. Доволна съм си такава, каквато съм. Или ще съм, като ме почистят и натъпчат със свежи билки...

— Спрете, моля ви.

— Както искате. Има ли още нещо, което желаете да обсъдим?

Истината е, че нямам много време за висши жреци. Особено ако благочестивостта им идва от пищни халати и самоуверена наглост. Покажете ми един жрец, който може да танцува, и бих могла да му се зарадвам... за известно време. Иначе...

Той се поклони.

— Простете ми тогава.

— Престанете да се опитвате да си възкресите вярата, Банашар, и се опитайте да намерите за себе си по-достоен ритуал на живеене.

Той заотстъпва смутено и едва не се сблъска с адюнктата и неизменната ѝ телохранителка Лостара Юил. Последва нов припрян поклон и тичане надолу по стъпалата.

Адюнктата изгледа намръщено Шурк Еале.

— Струва ми се, че притеснявате другите ми пътници, капитане.

— Не е мой проблем, адюнкта. Щях да съм ви по-полезна, ако си бях на своя кораб.

— Нямате вяра на първия си помощник?

— Недовършеният ми екземпляр от човешкия вид? Защо трябва да допускате това?

Лостара Юил изсумтя и най-демонстративно пренебрегна бързия предупредителен поглед на адюнктата.

— Ще имам много въпроси към вас, капитане — каза Тавори. — Особено когато наближим Ледерас. И, разбира се, ще ценя отговорите ви.

— Много смело от ваша страна, да тръгнете право към столицата — каза Шурк Еале.

— Отговори, не съвети.

Шурк сви рамене.

— Имах един чичо, който реши да напусне Ледерас и да живее с мекросите. Той също не се вслушваше много в съвети. Замина, а после, скоро след това, имаше един кораб, на Мекрос, един от техните плаващи градове южно от Пайлот. И те разправяха за сестрински кораб, който бил унищожен от леда и изчезнал, почти без никакви отломки и никакви оцелели. Вероятно е отишъл право на дъното. На този нещастен град живееше чично ми.

— В такъв случай трябва да сте научили много мъдър урок — каза Лостара Юил със сух тон, намекващ за лека самоирония.

— О?

— Да. Хората, след като решат нещо, никога не слушат съвети — особено когато са противоположни.

— Добре казано. — Шурк се усмихна на татуираната жена. — Обезсърчаващо е, нали?

— Двете, ако сте свършили с не толкова деликатните си намеци — намеси се адюнктата, — искам да попитам капитана за

ледерийската тайна полиция. Патриотистите.

— Хм, тази тема не е забавна — отвърна Шурк Еале. — Никак не е забавна.

— Не държа на забавното — заяви Тавори.

„Само като те погледне човек, веднага му става ясно“, помисли Шурк Еале.

С дванадесет от най-верните си стражи от Вечния домицил Сирин се изкачваше по хълма Кравос. Западната стена на Ледерас оставаше на две хиляди разтега зад него. Палатките на Имперската бригада доминираха сред помощните роти и по-малки бригади, макар че и лагерът на Тайст Едур, разположен малко встрани от останалите, изглеждаше внушителен — поне две или три хиляди проклети диваци, прецени той.

На билото на Кравос стояха няколко ледерийски офицери и представители на Тайст Едур, сред които и Ханради Халаг. Сирин извади свитъка и заяви на бившия крал:

— Нося ви заповедите на канцлера.

Ханради взе ръкописа и с безизразно лице го подаде на един от адютантите си, без да го разтвори.

Сирин се намръщи.

— Такива заповеди...

— Не чета ледерийски — заяви Ханради.

— Ако желаете, мога да преведа...

— Имам свои хора за това, Финад. — Ханради погледна офицерите от Имперската бригада. — В бъдеще ние, едурите, ще патрулираме границите на своя лагер. Парадът на ледерийските курви приключи, тъй че пъпчивите ви войници ще трябва да харчат парите си другаде.

Командирът едур поведе свитата си надолу по склона. Сирин ги погледа, докато не се отдалечиха достатъчно, след което извади втори свитък и се обрна към Преда на Имперската бригада.

— Това също са заповеди на канцлера.

Старшият офицер беше ветеран, не само в боевые, но и в дворцовите порядки. Само кимна и прие свитъка.

— Финад, канцлерът лично ли ще ни команда, когато дойде моментът?

— Не мисля, сър.

— Това би могло да обърка нещата.

— За някои въпроси ще говоря от негово име, сър. Колкото до останалото, след като прочетете свитъка, ще разберете, че за самите боеве ви е предоставена значителна свобода.

— А ако вляза в противоречие с Ханради?

— Съмнявам се, че това ще е проблем — отвърна Сирин.

Изчака, докато Преда обмисли думите му, и му се стори, че забеляза как очите му леко се разшириха.

— Финад.

— Да, сър?

— Как е канцлерът в момента?

— Съвсем добре, сър.

— А... в бъдеще?

— Храни голям оптимизъм, сър.

— Много добре. Благодаря ви, Финад.

Сирин отдале чест.

— С ваше позволение, сър, желая да наблюдавам вдигането на моя лагер.

— Вдигнете го близо до този хълм, Финад. Оттук ще командваме битката — и ще искам да сте близо до мен.

— Сър, няма почти никакво място...

— Имате разрешението ми да разместите хора по ваше усмотрение, Финад.

— Благодаря ви, сър.

О, това щеше да го позабавлява. Мръсните войници с прах по ботушите — те винаги си въобразяваха, че превъзхождат дворцовите си колеги. Е, няколко пукнати черепа бързо щяха да променят това. „С разрешението на собствения им Преда.“ Отдале отново чест и поведе хората си обратно по склона.

Мъжът изглеждаше познат. Някогашен неин ученик? Син на съсед, син на друг учен? Това бяха въпросите, които се въртяха в ума на Джанат, докато войниците ги извличаха от дома на Техол. За пътя до

казармата на Патриотистите вече си спомняше много малко. Но онзи мъж, с познатото лице — лице, което събуждаше в нея някакви странно интимни чувства — не я оставяше на мира.

Окована в килията си, окована в тъмното, което гъмжеше от хапещи твари, беше сама вече от доста време. Дни, може би седмица дори. Една чиния с рядка яхния, която пъхваха през прореза долу на вратата на неравни интервали — не я избутваха вътре в килията, ако не оставеше на подноса празната от предишното ядене. Ритуалът не й беше обяснен, но тя бе започнала да се възхищава на неговата прецизност, на красноречивостта му. Неподчинението означаваше глад; или по-скоро гладна смърт — гладът винаги си беше налице, нещо, което не бе изпитвала в дома на Бъг и Техол. Тогава по едно време бе започнала да мрази вкуса на пилешкото. Сега ги сънуваше проклетите кокошки.

Мъжът, Танал Ятванар, я бе посетил веднъж, явно за да позлорадства. Не беше имала и представа, че я търсят за противодържавна дейност, макар че всъщност това не я изненадваше много. Когато бандитите идваха на власт, образованите хора първи изпитваха юмруците им. Толкова жалко беше всъщност — колко насилие може да прояви някой, защото се чувства дребен. Дребен умствено. Колкото и голям да е мечът в ръката му, тази съществена дребност си оставаше, гризеше с много остри зъби.

И Бъг, и Техол бяха намеквали няколко пъти, че нещата може да не тръгнат на добре, ако я намерят Патриотистите. Е, да намерят тях, както се оказа. Техол Бедикт, най-отчайващият й ученик, който бе присъствал на лекциите й само заради юношеската си похотливост, сега се оказа най-големият предател на империята — така й беше казал Танал Ятванар с изпълнен с ликуване глас, който подобаваше на зловещите отражения в очите му, докато стоеше с фенера в едната ръка, а с другата опипваше интимните си части всеки път, щом си помислеше, че тя не го вижда. Беше седяла с гръб, подпрян на каменната стена, с клюмнала на гърдите глава и мръсната й коса разпиляна чорлава по лицето.

Техол Бедикт, измислил и осъществил икономическия крах на империята — е, това все още й беше малко трудно да го повярва. О, той го имаше таланта, да. И склонността може би. Но за да стане сегашният повсеместен срив, трябваше да има цял легион

заговорници. Неволни в по-голямата част, разбира се, освен лекото глаждене във вътрешностите им, че това, което вършат, в крайна сметка е неописуемо разрушително. Но алчността, както винаги, беше надвила. Тъй че Техол Бедикт беше настлал пътя, но стотици — или хиляди? — бяха решили драговолно да тръгнат по него. А сега пищяха, възмутени и ужасени, докато в същото време тичаха да се скрият, за да не ги издави като червен въртоп собствената им вина.

Както стояха нещата в момента, цялото престъпление бе хвърлено в краката на Техол — и на все още неуловимия му слуга.

— Но ние ще го намерим, Джанат — беше казал Танал Ятванар.
— Всички ще ги намерим, рано или късно.

„Всички освен себе си — бе помислила да отвърне, — защото това търсене ви води по много страшна пътека.“ Но си бе премълчала, без да му издаде нищо. И беше гледала как мечът става все по-малък в ръката му — и онзи меч, да.

— Точно както намерихме вас. Както аз ви намерих. О, добре известно е вече. Аз съм този, който арестува Техол Бедикт и учената Джанат. Аз. Не Карос Инвиктад, който седи ден и нощ и блее над онази негова кутия и онова благословено двуглаво насекомо. Побърква го, знаеш ли? Нищо друго не прави. — А след това се засмя. — Знаеш ли, че сега той е най-богатият човек в империята? Поне той си мисли така. Но аз му свърших работата. Аз направих транзакциите. Имам копия за всичко. Но истинският чар е в това: аз съм неговият благодетел, а той дори не го знае!

Да, двуглавото насекомо. Едната глава блее, другата дърдори.

Танал Ятванар. Познаваше го — това вече бе сигурно. Познаваше го, защото й беше правил всичко това и преди. Никакви преструвки нямаше, когато говореше за това — то беше източникът на злорадството му над нея в края на краишата, тъй че не можеше да е лъжа.

А сега спомените й — от времето между края на семестъра в академията и събуждането й под грижите на Техол и Бъг — спомени толкова накъсани, образи така замъглени до непонятност: започваха да се сливат, да се събират във фокус.

Бяха я търсили, защото беше избягала. Което означаваше, че е била арестувана — първият арест — и мъчителят й не е бил някой друг, а самият Танал Ятванар.

Логично. Разумни интуиции от налични факти и списъка ѝ от наблюдения. Убедителният аргумент, който стоеше пред нея — вече от доста време — бе самият мъж, който предлагаше най-острото доказателство, като продължаваше да бърбори, подтикван от липсата ѝ на реакция.

— Скъпа Джанат, трябва да продължим оттам, откъдето прекъснахме. Не знам как успя да се измъкнеш. Не знам дори как се озова накрая с Техол Бедикт. Но си отново в ръцете ми, за да мога да правя с теб каквото си поискам. А това, което ще правя с теб, няма да ти донесе удоволствие, уви, но твоето удоволствие не ме интересува. Този път ти ще ми се молиш, ще ми обещаваш всичко, ще започнеш да ме богочовиши. И точно с това ще те оставя днес. Ще ти дам неща, за които да си мислиш, докато се върна.

Беше се окказало, че мълчанието ѝ е слаба защита.

Започваше да си спомня — извън подредените с клинична безпристрастност детайли — и в тези спомени имаше... болка.

Невъобразима болка.

„Бях полудяла. Затова не можех да си спомня нищо. Напълно луда — не знам как Бъг и Техол ме изцериха, но трябва да са го направили. И вниманието на Техол, толкова нехарактерната за него деликатност с мен — нито веднъж не се опита да се възползва от мен, макар да е знал навсякъде, че е могъл, че аз щях да го приема на драго сърце. Това трябваше да събуди подозрение в мен, да, но бях прекалено щастлива, с никак странна готовност чаках и чаках Техол да се озове в прегръдките ми.“

„И това ако не е неочекван обрат!“

Зачуди се къде се намира. Дали в друга килия? Имаше много стенещи и ридаещи за съседи, повечето от които — отвъд всяка надежда за връзка. Дали и Техол Бедикт беше сред тях? Пребит до кръв, ломотещ несвързано?

Не можеше да го повярва. Нямаше да го повярва. Не, за Великия предател на империята щеше да има спектакъл. Толкова екстравагантно Удавяне, че да се жигоса като дамга в общата памет на ледерийския народ. Трябваше да бъде прекършен публично. Да го превърнат в единственото средоточие на смазваща вълна от гняв и страх. Съдбоносният акт на Карос Инвиктад, с който да обуздае анархията и паниката и да възстанови реда.

Каква ирония се съдържаше в това: докато император Рулад се готвеше да избие шампионите — някои от които, както се говореше, щяха да са най-опасните, срещу които се е изправял досега, — Карос Инвиктад можеше с лекота да плени вниманието на всички — сред лидерите поне — с този единствен арест, с този единствен съд и единствен акт на кръвопролитие.

„Дали го съзнава? Че да убие Техол Бедикт по този начин означава да го превърне в мъченик? Мъченик, какъвто никога досега не е виждан? Техол Бедикт, опиталият се да унищожи лидерийската система на Задълъжняване. Опитал се да унищожи нечестивия съюз на пари и власт. Той ще е новият Блуден, но Блуден от нов вид. Отдал се на справедливостта, на свободата и общността между хората. Независимо дали е бил прав, независимо дори дали това са били целите му — всичко това ще е без значение. Ще пишат за него, ще пишат хиляди жития, а след време само шепа от тях ще оцелеят и ще бъдат Събрани, за да оформят сърцевината на нов култ.“

„А ти, Карос Инвиктад, о, твоето име ще се носи на дъха на проклятията векове.“

„Превърнеш ли някого в мъченик, губиш всякакъв контрол. Над онова, което е бил този някой в живота си, над онова, в което се превръща той в смъртта си. Направиш ли го, Карос Инвиктад, и ще си загубил още докато близеш кръвта му от ръцете си.“

Все пак може би Инвигилаторът разбираше всичко това. Достатъчно, за да е убил вече Техол Бедикт, да го е убил и да е хвърлил трупа му в реката с камъни на краката. Необявено, в мрака на нощта.

Но не — хората искаха, нуждаеха се, настояваха за тази публична, ритуализирана екзекуция на Техол Бедикт.

И така, тя кръжеше и кръжеше във въртопа на своя ум, в бездънния кладенец на рухващата защита на духа й, който я засмукваше все по-надолу и надолу.

Далече от спомените.

От Танал Ятванар.

И онова, което й бе причинил преди.

И което щеше да й причини сега.

Когато върнаха в двора гордия и вечно весел Гадаланак, той изобщо не приличаше на човешко същество. Било от онзи вид поражения, които страшно разгневявали ужасния и ужасяващ император, както обясниха на Сеймар Дев. Ето защо Гадаланак беше насечен на късове. Дълго след като издъхнал, страховитият меч на Рулад продължил да замахва, да сече, да мушка и реже. Повечето от кръвта на нещастника трябаше да е истекла още на писъците на арената, тъй като от трупа, изнесен от свитата Дължници, дори не капеше.

Пъди и другите воини, които все още чакаха реда си — сред тях и жената с маската — стояха наблизо и наблюдаваха как носачите отнасят отвратителната купчина месо и оголени кости към тъй наречената Стая на урните, където щяха да погребат останките на Гадаланак. След носилката вървеше друг Дължник, понесъл оръжието и щита на воина, без капка кръв по тях. До тях вече бе дошла вестта за хода на двубоя. Императорът отсякъл дясната ръка с оръжието на Гадаланак още с първия удар, по средата между дланта и лакътя, и оръжието изхвърчало настрана. Последвала ръката с щита, отсечена от рамото. Казаха, че присъстващите Тайст Едур — и малкото ледерийски особи, чиято кръвожадност бе надмогнала паниката заради внезапното финансово напрежение — точно тогава надали изпълнен с екстаз гръмогласен рев, сякаш в отговор на писъците на самия Гадаланак.

Смълчани, строги и пребледнели като пяська в двора, Пъди и останалите наблюдаваха мрачната процесия. Щом носилката отмина, Сеймар Дев се обърна, влезе в страничния коридор и продължи навътре в унилия прашен сумрак.

Карса Орлонг лежеше на огромния нар, направен за някой предишен поборник тартенал, макар и не толкова висок като теблора. Беше се проснал върху него бос, краката му стърчаха и ходилата му опираха в каменната стена — цялата бе зацепана от тях, понеже Карса Орлонг не правеше почти нищо друго от обявяването на двубоите насам освен да лежи.

— Мъртъв е — каза тя.

— Кой?

— Гадаланак. За два-три мига — мисля, че беше грешка всички да решите да не присъствате — трябва да видиш този, с когото ще се биеш. Трябва да разбереш стила му. Може да има слабост...

Карса изсумтя.

— Да ми се разкрие за два мига?

— Подозирам, че другите вече ще променят решението си. Ще отидат, за да видят...

— Глупци.

— Защото няма да последват примера ти в това ли?

— Дори и не знаех, че го следват, вещице. Какво искаш? Не виждаш ли, че съм зает?

— С какво?

— Влачиш призраците си със себе си.

— По-скоро те са се лепнали за петите ми и мрънкат... Нещо се надига в тебе, Карса Орлонг...

— Качи се отгоре ми и да го облекчим, Сеймар Дев.

— Удивително — ахна тя.

— Да.

— Не, идиот такъв. Просто коментирах как можеш все още да ме изумяваш понякога.

— Само се преструваш на невинна, жено. Свали си дрехите.

— Ако го направя, ще е само защото си ме изтошил напълно. Но няма, защото съм по-корава, отколкото си мислиш. Само един поглед към мръсните петна, които краката ти са оставили по стената, е достатъчен, за да потуши всякаква жар, която бих могла да изпитам — в пристъп на лудост.

— Не поисках да правиш любов с краката ми.

— Не трябва ли да се упражняваш — не, не от този вид. Имам предвид, да поддържаш форма, загряване, такива неща.

— Какво искаш?

— Успокоение, мисля.

Той се обърна, погледна я, после бавно се надигна и нарът изпраща под него.

— Сеймар Дев, какво най-много те плаши?

— Ами, умирането, мисля. Колкото и дразнещ да си, все пак си приятел. На мен, най-малкото. Това, както и фактът, че, мм, след тебе ще призоват Икариум. Както разбиращ, двата страха са пътно свързани един с друг.

— И духовете, струпани около теб, се страхуват от това?

— Интересен въпрос. Не съм сигурна, Карса. — Помисли и добави: — Да, сега разбирам с какво може да е важно това — заслужава си да се знае, имам предвид.

— Аз си имам своите призраци.

— Зная. А те какво чувстват? Можеш ли да разбереш?

— Нетърпение.

Тя се намръщи.

— Наистина ли, Карса Орлонг? *Наистина*?

Той се изсмя.

— Не за онова, което си мислиш. Не, радва ги краят, който идва за тях, жертвата, която ще направят.

— Каква жертва?

— Когато дойде моментът, вещице, трябва да извадиш железния си нож. Дай му от своята кръв. Освободи духовете, които си пленила.

— Кой момент, проклет да си?

— Ще разбереш. Хайде, свали си дрехите. Да те видя гола.

— Не. Гадаланак е мъртъв. Никога вече няма да чуем неговия смях...

— Да, затова сега ние трябва да се смеем, Сеймар Дев. Трябва да си напомним какво е да живееш. Заради него. Заради Гадаланак.

Тя го зяпна, след това изсъска от яд.

— Почти ме спечели, Карса Орлонг. Знаеш ли, когато станеш прекалено убедителен, си най-опасен.

— Може би предпочиташ просто да те взема? Да ти разкъсам дрехите със собствените си ръце? Да те хвърля на леглото?

— Напускам веднага.

Таралак Вийд веднъж бе сънувал предстоящия вече миг, в който Икариум Крадеца на живот щеше да стъпи на пясъка на арената, сред жадния рев на неразумните зрители — и насмешливите, подигравателни викове бързо щяха да се променят, о, да, във викове на изумление, а след това — на ужас. Щом се пробудеше и изригнеше гневът.

Щом светът стигнеше до кървавия си край. Император, дворец, град, сърцето на империята.

Но този Рулад нямаше да умре. Не и окончателно. Не, всеки път щеше да се вдига отново и две сили щяха да се вкопчат в битка, която можеше никога да не свърши. Освен ако... можеше ли Икариум да бъде убит? Можеше ли да умре? Не беше безсмъртен в края на краищата. Макар да можеше да се твърди, че гневът му е безсмъртен, гневът на жертвата, поколение след поколение, гняв срещу несправедливост и неравенство — а това бе нещо без край.

Не, колкото и напред да изтласкваше мислите си Таралак Вийд, стигаше все до едно и също място. Рулад щеше да убие Икариум. Сто сблъсъка, хиляда — все в някой момент, на континент от пепелища, избуялият хаос щеше да порази ядрото на гнева на Икариум. И Крадеца на живот щеше да падне.

Имаше логика в това. Жертвата можеше да се пробуди с гняв, но жертвата бе обречена да бъде точно това: жертва. Това бе истинският цикъл, онзи, на който всяка култура, всяка цивилизация бе свидетел, столетие след столетие. „Естествена сила, ядрото на борбата за съществуване е желанието да оцелееш, но и да процъфтяваш. А да процъфтяваш означава да се храниш с жертви, все повече жертви.“

— Самият език е — каза Старшият оценител, коленичил над разлатия съд с неподвижна вода, за да гледа отражението си, докато налагаше пластове ярка боя по лицето си. — Жivotът напира напред, докато успява. Жivotът спира или пада край пътя, когато се провали. Напредъкът, Таралак Вийд, предполага пътуване, но не непременно пътуване през фиксиран интервал от време. Сиреч, израстването и стареенето на всеки индивид, макар че и това е малко прибързано пришито към дрехата. Не, същинското пътуване е това на продължението на рода, семето ти, което се придвижва от един към друг в низ от поколения, всяко от които трябва да е успешно до известна степен, тъй щото семето да не... спре, да не падне край пътя. Разбира се, на единичния ум на човек не е дадено да може да мисли с термините за поколение след поколение, макар че необходимостта човек да сее семето си винаги е първостепенна. Други грижи, всяка от които поддържа това, което е първостепенно, обикновено ангажират ума на човек от миг на миг. Осигуряването на храна, сигурността на убежището ти, подкрепата на семейството ти, роднини и съюзници, стремежът да създадеш около себе си един предсказуем свят, заселен с предсказуеми хора — търсенето на удобството, ако щеш.

Таралак Вийд извърна очи към прозореца, където стоеше Финад Варат Таун и наблюдаваше нещо долу на двора.

— Отче — изръмжа Таралак, — в нашето племе всяко едно от нещата, които описваш, бе просто част от война, кръвна вражда, която никога не можеше да свърши. Всеки беше отчаян и зъл. На никаква обич, на никаква вярност не можеше човек напълно да се довери, защото земята кипеше под нозете ни. Нищо не е сигурно. Нищо.

— Едно е сигурно — каза Варат Таун, като се извърна към тях.

— Воинът на име Гадаланак е мъртъв. Скоро ще загине и Пъди, пъргавият, който толкова обича да се хвали.

Таралак Вийд кимна.

— Започвате да вярвате в това, в което вече вярвам и аз, Финад. Да, ние двамата сме виждали Икариум, когато е обладан от гняв. Но този император, този Рулад...

Монахът издаде странен звук, извъртя се с гръб към тях и се сви на стола си.

Варат Таун се намръщи и пристъпи към него.

— Старши оценителю? Жрецо? Какво ви е?

Монахът поклати глава и промълви:

— Не, моля ви. Нека сменим темата. Нека сменим темата. Благословени боже — смехът, разбирайте ли, той едва не изригна от мен. Ах, единственото, което мога да направя, е да се сдържам.

— Вярата ви във вашия бог е непоклатима.

— Да, Таралак Вийд. О, да. Не е ли казано, че Рулад е луд? Доведен до лудост от безброй смърти и прераждания? Е, приятели мои, казвам ви, Крадеца на живот, моят най-възлюбен бог, моят единствен бог — ами, той също е луд. И си спомните това, моля ви, Икариум е този, който дойде тук. Не Рулад — моят бог направи това пътуване. За да се наслади в собствената си лудост.

— Рулад е...

— Не, Варат Таун, Рулад *не е*. Не е бог. Богът. Той е едно прокълнато същество, толкова смъртно, колкото вие или аз. Силата е в меча, който той владее. Разликата, мои приятели, е съществена. Хайде, стига, за да не наруша клетвата си. И двамата сте твърде скръбни, твърде отровени от страха и ужаса. Сърцето ми е готово да се пръсне.

Таралак Вийд зяпна в гърба на монаха, който се тресеше и не можеше да се спре. „Не, Старши оценителю, лудият си ти. Да

боготвориш Икариум? Боготвори ли един грал пепелянката? Скорпиона?“

„Духове на камък и пясък, не мога да чакам повече. Нека най-после да се свърши това.“

— Краят — каза Старшият оценител — изобщо не е това, което очаквате. Нека това ви утеши, приятели.

Варат Таун попита монаха:

— Кога смятате да видите първия двубой?

— Ако изобщо отида — а все още не съм решил, — ако изобщо отида да видя, това ще е тоблакаят, разбира се — промълви Старшият оценител, най-сетне овладял смеха си дотолкова, че се обърна и погледна Финада със спокоен, знаещ поглед. — Тоблакаят.

Рулад Сенгар, Император на хилядата смърти, стоеше над трупа на третата си жертва. Оплискан с кръв, която не беше негова, с треперещ меч в ръка, той се взираше в застиналото лице и безжизнените очи, докато тълпата работелно ревеше от трибуните и огласяше горчивия му триумф.

Тази връхлиташа стена от шум се разпадаше около него, без да може да го докосне. Знаеше много добре, че е лъжа. Всичко беше лъжа. Предизвикателството, което се бе оказало всичко друго, но не и предизвикателство. Победата, която всъщност се бе оказала провал. Думите, изречени от канцлера му, от изгърбения му изтерзан Цеда — и всяко лице, извърнато сега към него, бе като това долу. Маска на смъртта, изражение на скрит смях, на скрита подигравка. Защото ако не му се подиграваше самата смърт, то тогава какво?

Кога за седен път бе видял нещо искрено на лицето на поданик?
„Когато не мислеше за тях като за поданици. Когато те не бяха такива. Когато бяха приятели, братя, бащи и майки. Имам своя трон, имам своя меч, имам империя. Но нямам... никого.“

Толкова искаше да умре. Истинска смърт. Да падне и да не намери въплътения си дух захвърлен на онзи остров с ужасния бог.

„Но този път ще е различно. Усещам го. Нещо... ще е различно.“

Без да обръща внимание на тълпата, чийто рев вече се извисяваше до границите на истерията, Рулад закрачи по арената, през искрящите вълни, вдигащи се от окъпания от слънце пясък.

Собствената му пот отмиваше кръвта, която го бе оплiscала, пот, която се процеждаше между потъмнелите монети, лъщеше по окръглените ръбове на белезите. Пот и кръв се сливаха в тези потоци на горчива победа, която можеше да зацепа повърхността на монетите само временно.

Канцлер Трайбан Гнол не можеше да разбере това. Как златото и среброто надживяват заблудите на тленния живот. Нито Карос Инвиктад можеше да го разбере.

В много отношения Рулад неволно се възхищаваше на този Архипредател, Техол Бедикт. „Бедикт, да, братът на единствения достоен ледерийски воин, с когото имах привилегията да се срещна. Един и само той. Брис Бедикт, който наистина ме победи — и в това той също не беше като никой друг.“ Карос Инвиктад бе поискал да извлекат Техол Бедикт тук на арената, да застане пред императора, да бъде посрамен и принуден да чуе кръвожадните френетични викове на тълпата. Карос Инвиктад бе решил, че такова нещо би унизило Техол Бедикт. „Но ако Техол е като Брис, той просто ще стои, просто ще се усмихва и тази усмивка ще е неговото предизвикателство. Към мен. Неговата подканда да го екзекутирам, да го посека, както не направих с Брис. И да, ще видя знанието там, в очите му.“ Рулад бе забранил това. Да оставят Техол за Удавянията. За онзи дивашки цирк, превърнат в игра на обози.

Междувременно основите на империята се клатеха, скърцаха и изригваха прах. Здравите доскоро темели на сградата се тресяха. Богати доскоро мъже бяха сложили край на живота си. Складове се обсаждаха и щурмуваха от все по-големи тълпи — този хилядоглав, изпаднал в нужда звяр, който се надигаше във всеки град и във всяко градче на империята. Кръв се беше проляла на няколко пристанища заради къшет клисав хляб, а в най-бедните бордери майки душаха бебетата си, за да не ги видят как се подуват и след това се съсухрят от глад.

Рулад оставил жарката слънчева светлина и застана на входа на тунела, погълнат от сенки.

„Моята велика империя.“

Канцлерът заставаше пред него всеки ден и лъжеше. Всичко е наред, всичко ще е наред с екзекутирането на Техол Бедикт. Мините работеха денонощно, сечаха се нови пари, но за това бе нужен грижлив

контрол, защото Карос Инвиктад бе убеден, че всичко, което е откраднато от Техол, ще се върне. Все пак по-добре период на инфлация, отколкото хаосът, който сега изтезаваше Ледер.

Но Ханан Мосаг го уверяваше в друго, дори беше сътворил магии, с чиято помощ Рулад можеше да види сам: бунтовете, безумието, замъглени сцени и понякога влудяващи размити, но истината все пак вонеше от тях. Цеда лъжеше само за нещата, които не искаше да разкрие...

— А онова нашествие, Цеда? Покажи ми ги тези малазанци.

— Уви, не мога, императоре. Предпазват се с някаква странна магия. Вижте, водата в купата веднага става бяла, щом започна да търся към тях. Все едно хвърлят в нея шепи брашно. Размътват всичко, което може да покаже водата.

Лъжи. Трайбан Гнол беше по-откровен в преценката си — прямота, която разбулваше усиливащото се притеснение на канцлера, а може би дори и страхът му. Малазанците, които бяха акостирали на западния бряг, които бяха започнали да нахлуват в сушата — към самия Ледерас, — се оказваха и хитри, и смъртно опасни. Сблъсъците с тях бяха кървави и убийствени, оттеглянето — осеяно с мъртви воиници и мъртви Тайст Едур. Да, те идваха за Рулад. Можеше ли канцлерът да ги спре?...

— Да, императоре. Можем. Ще ги спрем. Ханради е разделил едурските си сили. Едната част чака с нашата главна армия западно от града. Другата е поела бързо на север и в момента възвива на запад, като загръщаща ръка, за да се появи зад тези малазанци — но не както в предишния опит. Не, вашите едури сега не яздят в колона, не пътуват по пътища. Воюват като някога, по време на войните за обединението. Бойни групи, придвижват се безшумно в сенките, също като малазанците и може би по-добри в прикриването си...

— Да! Приспособяваме се, но не към нещо ново, а към нещо старо — самото ядро на нашата войнска сила. Чия идея беше това? Кажете ми!

Трайбан Гнол отвърна с поклон.

— Ваше величество, не ме ли назначихте вие да ръководя отбраната?

— Ти значи.

Нов поклон.

— Както казах, императоре, насочващата ръка беше вашата.

Да си толкова мазен издаваше презрение. Рулад поне това разбираще. В отговора на Цеда липсваха такива цивилизовани нюанси...

— Идеята беше моя и на Ханради, императоре. В края на краищата аз бях магьосникът-кral, а той беше най-опасният ми съперник. Това може да се направи отново в една война, която ние, едурите, разбираме и познаваме добре. Напълно ясно е, че опитът да се сражаваме с тези малазанци по ледерийския начин се провали.

— Но ще има сблъсък, голямо сражение.

— Така изглежда.

— Добре.

— А може би не. Ханради е убеден, че...

И тук бяха започнали разногласията, полуистините, зле прикритите нападки към канцлера и неговата роля на военен командир.

Да си съставиш мнение, което отговаря на реалността, беше трудно, да пресееш всички лъжи, да измъкнеш истините — Рулад беше изтощен от това, но какво друго можеше да направи? Учеше се, проклети да са всички. Учеше се.

— Кажи ми за нашествието на Болкандо, Цеда.

— Пограничните ни укрепления са завзети. Имало е две сражения и в двете ледерийските части са били принудени да се оттеглят с големи загуби. Съюзът между източните кралства вече е реален и изглежда, че са привлечли наемнически армии...

„Заговорът Болкандо... вече реалност. Което значи, че е започнало като лъжа.“ Помнеше стъпisanото изражение на Трайбан Гнол, когато бе повторил думите на Ханан Мосаг все едно, че са негови собствени. „Съюзът между източните кралства вече е реален, канцлер...“

Маската на Трайбан Гнол тогава се бе пропукала — никаква илюзия нямаше там, никаква игра, доведена до още по-дълбоко ниво. Канцлерът изглеждаше... гузен.

„Трябва да спечелим тези войни. На запад и на изток. Трябва, също така, да пресъградим тази империя. Времето на Дължниците ще свърши. Времето на монетите, властващи над това тяло, свърши. Аз, Рулад, императорът, ще взема в ръце тази глина и ще извяя от нея нещо ново.“

„Тъй че нека бедствията и самоубийствата сред бившите богати да продължат. Нека големите търговски къщи да рухнат в развалини. Нека бедните разкъсват благородниците. Нека именията да горят. Когато пепелищата се утаят, когато изстинат, тогава Рулад ще намери плодородна почва за своята нова империя.“

„Да, този път е друго. Усещам прераждане. Близо е. Предстоящо. Усещам го и може би то ще е достатъчно, може би то ще ми даде основание да започна отново да ценя живота си. Моя живот.“

„О, Татко Сянка, поведи ме.“

Маел бе проявил небрежност. Беше проявил точно онази небрежност, на която бе разчитал Блудния. Древният бог бе толкова залисан в спасяването на глупавия си смъртен приятел, че бе нагазил слепешката в един толкова прост капан. Блудния изпитваше облекчение от това, че е отстранил от пътя си месецния се непрекъснато кучи син, и това служеше донякъде като противотежест на зловещата жажда за власт на Пернатата вещица, чиято отвратителна компания Блудния току-що бе оставил.

И сега стоеше в тъмния коридор. Сам...

— Ще имаме нашия Смъртен меч — каза тя, застанала на олтара, като малък остров сред придошлата черна вода. — Тоя идиот си е все така сляп и глупав.

— Кой идиот ще да е това, Перната вещице? Нашият бъдещ Смъртен меч?

— Не разбирам сарказма ти, Блудни. Нищо не се е объркало. Нашият култ расте от ден на ден сред робите ледерии, а вече и сред Дължниците...

— Недоволните, искаш да кажеш. И какво им обещаваш ти, Перната вещице? От мое име?

— Златния век на миналото. Когато ти се издигаше, асцендент сред всички други божове. Когато твоя бе почитта на всички ледерии. Нашата древна слава, към нея трябва да се върнем.

— Никога не е имало златен век. Почит към мен, отричащия всички други божове, никога не е имало сред ледериите. Времето, за което говориш, бе век на плурализъм, на търпимост, на процъфтяваща култура...

— Остави истината. Миналото е това, което аз казвам, че е. Това носи свободата да учиш невежите.

Той се изсмя:

— Върховната жрица се натъква на велика мъдрост. Да, събери си недоволните невежи глупци. Напълни главите им с благородната слава на едно несъществуващо минало, а после ги отпрати с очите им, блеснали от глупава — но утешителна — вяра. И с това ще започне нашият нов златен век, ликуване сред насладите от потискането и тираничния контрол над живота на всекиго. Слава на могъщия ни император, бога, който не търпи другомислие.

— Какво ще правиш със своята власт зависи от теб. Аз знам какво смяtam да направя със своята.

— Удинаас те отхвърли, Перната вещище. Ти загуби онзи, когото искаше най-много.

Тя се усмихна.

— Ще промени решението си. Ще видиш. Двамата заедно ще създадем династия. Той беше Дължник. Трябва само да пробудя алчността в него.

— Перната вещице, чуй добре своя бог. До това последно зърнце мъдрост. Не можеш да използваш живота на другите. Предложи им благодат, да, но не се разочаровай, когато те изберат нищетата — защото нищетата си е тяхна: и когато решат дали да изберат нечий друг път, те ще изберат собствения си. Шейките имат една поговорка: „Отвори им ръката си към брега, гледай как влизат в морето.“

— Нищо чудно, че са пометени.

— Перната вещице...

— Сега чуй моята мъдрост, Блудни. Мъдрост, в която шейките е трябало да се вслушат. Стигнеш ли до използването на живота на другите, първото, което трябва да им отнемеш, е привилегията на избора. Направиш ли това, останалото е лесно.

Беше намерил своята Върховна жрица. Наистина. „Горко ни на всички.“

21.

Отвори им ръката си към брега, гледай как влизат в морето.

Дай им всичко нужно, виж как копнеят за желаното.

Дари ги с утехата на думите, виж ги как вадят меча.

Благослови ги със заситата на мир, виж как жадуват за бран.

Дай им мрак, за светлина ще бленуват.

Смърт им дай и чуй как за живот се молят.

Дай им живот и близните ти ще убият.

Бъди като тях и ще видят в тебе различния.

Мъдрост прояви и ти си глупакът.

Брегът отстъпва на морето.

А морето, приятели, не сънува за вас.

Молитва на шейките

Поредно проклето от Гуглата село, по-лошо от гъби след дъжд. Доказателство, ако им трябваше — а не им беше нужно, — че все повече се приближават до столицата. Селца, села, паланки, движение по пътища и черни коловози, тътен от преминаването на стада коне, рогове, ехтящи в далечината като вой на вълча глутница, стягаща убийствения си обръч.

— Живот ни чака — измърмори Фидлър.

— Сержант?

Той огледа изтощените си, плувнали в кръв, освирепели подобия на войници. Какво представляваха те сега? И какво виждаха те на свой ред, вторачени в него? „Последната си надежда, а понеже това не е достатъчно лоша новина...“

Зачуди се дали Геслер и отделението му все още са живи. Разделени бяха чисто предната нощ с един хитър удар на едурите — едурите по дирите им оказваха непрекъснат натиск, тласкаха ги все

напред, към нещо, за което Фидлър разбираше много добре, че е стена от войници — никакво заобикаляне покрай тях, дойдеше ли този момент. Никакво извъртане на север или пък на юг — едурските банди запълваха всяка гора и горичка на север, а недалече оттук на юг бе широката река Ледер, ухилена като усмивката на самото слънце. Най-после, да, някой на противната страна беше поумнял, беше направил нужните промени, превърнал беше цялото това нашествие в една огромна фуния, която да вкара малазанците в месомелачката.

Е, никое забавление не трае вечно. След като Геслер и неговото Пето бяха изтласкани, някъде в същата посока се чу шумотевицата от бой. И Фидлър се беше изправил пред избора да поведе шепата си войници в атака по фланга, за да пробият и да помогнат на нещастните копелета, или да си затräят и да продължат бързо напред по югоизточния курс, право в зейналата паст.

Пукотът на пръскащите се „острилки“ го накара бързо да вземе решение — да се набутат в това си беше самоубийство, тъй като острилките проявяваха склонност да хвърчат на всички страни, а това подсказваше, че Геслер и отделението му бягат, врязват си пътя през врага, и Фидлър и хората му просто можеха да се окажат след тях, обкръжени от десетки вбесени едури.

„Тъй че ги оставих да се оправят. И взривовете замряха, но писъците продължиха, Гуглата да ме вземе дано.“

Отделението му. Налягали във високата трева в края на гората. И воняха. Славата на Ловците на кости, това придръжане към най-гнусното значение на името. „Проклятието на Корик, да. Кой друг?“ Отрязани пръсти и уши, пробити и накачени по колани и върви. Войниците му: до един деградирали, почти загубили човешкия си облик диваци. Нищо изненадващо нямаше тук. Едно беше да напредват прикрито — морски пехотинци бяха в края на краищата и точно за това бяха тренирали. Но беше продължило прекалено дълго, без помощ, и единственото, което се виждаше в края, бе портата на Гуглата. Пръсти и уши — освен Смайлс, която беше добавила и онова, което може да се вземе само от мъже. „Моите червеи блекери“, беше ги нарекла на някакви живеещи в тинята червеи от канайското крайбрежие. „И точно като червите отначало са червени и сини, после, след ден-два на слънце, стават сиви. Блекери, сержант.“

Нямаше нужда да се загубят по пътя си, за да си загубят ума, това поне беше явно. „Богове на бездната, виж ги само тия глупаци — как, в името на Гуглата, изобщо оцеляхме толкова дълго?“

Не бяха виждали капитана и нейния дребосък маг от доста време, което не говореше никак добре. Все пак виждаха струи кафеникав дим, които се къдреха към небето тук-там, и чуваха сътни взривове нощем. Тъй че някои от тях поне все още бяха живи. Но дори и тези знаци ставаха все по-редки, след като трябваше уж да се усилват, щом играта загрубее.

„Изчерпани сме. Изразходени. Ха, чуй се само! Почна да говориш като Кътъл. «Готов съм да умра вече, Фид! С радост. След като видях и...»“

— Стига с това — изръмжа той.

— Сержант?

— Престани да ме питаш за каквото и да било, Ботъл. И престани да ме гледаш все едно съм се побъркал.

— Дано да не си, сержант. Ти си единственият останал с ума си тук.

— Оценката и тебе ли включва?

Ботъл изкриви лице и изплю поредния стрък трева. Пресегна се и се отскубна нов.

„Достатъчно красноречиво, да.“

— Почти е тъмно.

Фидлър отново погледна странното село отпред. Кръстопът, пивница и конюшня, ковачница на главната улица, с голяма купчина шлака пред нея и някак си твърде много жилища, редици и редици покрай тесните улички, и всяка къща едва можеше да побере малко семейство. Някъде оттатък селото може би имаше някакво производство — каменна кариера или грънчарница — стори му се, че различава покрит с чакъл път, лъкатушещ по склона откъм източния край.

И беше странно тихо за свечеряване. „Роби, които още седят оковани към работните пейки? Може би. Но все пак едно проклето псе няма по улиците.“

— Не mi харесва тая работа — измърмори той. — Надушваш ли нещо нередно, Ботъл?

— Нищо магическо. Което не значи, че няма стотина едури, които да ни чакат скрити в ония къщички.

— Прати някоя катерица там, проклет да си.

— Търся, сержант, но ако ще ме прекъсваш постоянно...

— Боже Качулати, моля те, заший устите на всички магове, умолявам те.

— Сержант, умолявам те. Само на левга зад нас имахме шест отделения едури и адски се уморих да избягвам копия. Остави ме да се съ средоточа.

„Ще ми се съ средоточиш ти ей на тоя юмрук, като те сбарам за гърлото, плъхар проклет. Ох, адски съм уморен вече, ужасно съм стар. Може би, като го преживеем това — ха! — ще се скатая, ще изчезна из улиците на този Ледерас. В пенсия. Ще ловя риба. Или ще плета, примерно. Погребални шалове. Няма начин да не стане доходно занимание за известно време, бас слагам. Да дойде само веднъж адюнктата с останалите озъбени нещастници от нашите и да раздаде едно сладко възмездие за всички нас, мъртвите морски пехотинци. Не, престани да мислиш така. Още сме живи.“

— Намерих котка, сержант. Спи в кухнята в пивницата. Има лоши сънища животинчето.

— Ами стани му още по-лошият кошмар, Ботъл, и по-бързо.

Птици чуруликаха в дърветата. Насекоми жужаха, живееха и умираха в тревата. Целият негов свят сега, изтощителното усилие, накъсвано от мигове на пълен ужас. Сърбеше го от мръсотията и надушваше спарения мириз на страха, като вонящи петна по кожата.

„Добре де, кои, в името на Гуглата, са тия ледерии все пак? Значи тая проклета империя с господарите им едури се сдърпала с Малазанска империя. Проблем на Ласийн, не наш. Проклета да си, Тавори, докарахме я дотук и не стига отмъщението, ами...“

— Хванах я — рече Ботъл. — Будна е... протяга се — да, трябва да се протегне, сержант, само не ме питай защо. Добре, в кухнята са трима, потят се, въртят очи — изглеждат адски уплашени, както са се свили. Чувам звуци от пивницата. Някой пее...

Фидлър зачака за още. И зачака.

— Ботъл...

— Шмугва се в кръчмата... уф, хлебарка! Чакай, недей, престани да си играеш с нея, просто я изяж проклетата твар!

— Говори по-тихо, Ботъл!

— Готово. Ха, вътре е фрашкано. Тая песен... чух я май на кораба и сега там... — Ботъл изведнъж мъкна, изруга тихо и стана. Постоя замръзнал за миг, после изсумтя и рече: — Хайде, сержант. Можем просто да влезем там.

— Морски пехотинци държат селото? Гуглата на шиша ми да цвърчи, да!

Другите чуха последното, бързо се заизправяха и се струпаха около него с облекчение.

Фидлър зяпна тъпите им усмивки и се стегна.

— Вижте се само! Отчайваща гледка.

Ботъл го задърпа за ръката.

— Никакво притеснение на този фронт, сержант.

Хелиан беше забравила коя песен точно пее. Която и да беше, не беше същата, която пееха всички останали, не че изобщо пееха вече много. Макар че ефрейторът ѝ успяваше да докара нещо като двойни трели, разтягаше някакви шантави думи на стария Каун — чужденците не трябваше да пеят, щото как щяха да ги разберат хората дали не е някоя зла, гадна песен, обидна песен за сержанти, а всичко това означаваше, че си е заслужил лупането с юмрука по главата, и трелите поне наполовина спряха.

Миг след това усети, че и другата половина е замряла. И че самата тя е единствената, която все още пее, въпреки че дори на нея ѝ звучеше все едно, че от вкочанясалите ѝ устни къркори някакъв чужд език — нещо за сержанти, примерно — ами, можеше просто да го извади тоя нож и...

Изведнъж — още войници, в пивницата стана още по-претъпкано. Непознати лица, дето изглеждаха познати, и как можеше да бъде това, ами, просто беше, и толкоз. Проклятие, още един сержант — с колко сержанта трябваше да се оправи тук, в тази пивница? Първо беше Ърб, тоя като че ли я беше гонил по петите вече седмици наред, после Геслер, изнiza се от гората по обед едва кретайки, с повече ранени, отколкото на крака. А сега и още един, оня с рижата брада и с очуканата цигулка на гърба, ей ги на, смеят се и се прегръщат с Геслер все едно, че са отдавна загубили се братя или любовници, или не знам

си какво — и всички бяха прекалено скапано щастливи, ако питаха нея. По-щастливи от нея, което, разбира се, беше същото.

Сутринта нещата изглеждаха по-добре. Днес ли беше това? Или вчера? Все едно. Омагьосани бяха да не ги открият лесно — работа на Балгрид ли беше това? Или на Тавос Понд? А трите отделения едури нагазиха право в тях. Което направи избиването по-лесно. Онзи чудесен звук на арбалетите: *Твак! Твак! Твактвактвак!* А после — работата с мечовете, сечеш отблизо и мушкаш, кълцаш, блъскаш, въртиш се, но не, никой не мърда повече и това е облекчение, а да изпиташ облекчение е най-щастливото чувство.

Докато не те потисне. Стоенето сред мъртъвци го правеше това понякога. Кръвта по меча в ръката ти. Пъшкането, докато въртиш и дърпаш да извадиш металните стрели от упорития мускул, кокал и вътрешности. Всичките муhi, дето налитат все едно, че са се били събрали по клоните и само са чакали. И вонята на всичко онова, дето се излива от труповете.

Воня почти толкова лоша, колкото по всички тия морски пехотинци. Кой го беше започнал това? С пръстите, пишките, ушите и всичко останало?

Изведнъж я разтърси чувство за вина. „Аз бях!“ Стана, залитна, след това погледна към дългата маса за големи групи пътници, масата, която минаваше покрай стената срещу кръчмарския тезгях. На нея бяха струпани глави на едури, сред рояците муhi и пълзящи личинки. „Много тежки бяха за колана — свалиха бричовете на Мейби, ха! Не, чакай, трябва да се чувствам зле сега. Ще стане неприятно, до това се стига, като станеш много гаден с труповете на враговете си. Това просто... коя беше думата?“

— Ескалира!

Извърнаха се лица, зяпнаха я. Фидлър и Геслер, които се тупаха по гърбовете, се разделиха и се приближиха.

— Курът на Гуглата, Хелиан — измърмори Фидлър. — Какво се е случило с всичкия народ в това село? Сякаш не мога да се сетя — добави той и кимна към струпаните глави. — Всички са се разбягали.

Търб дойде при тях.

— Бяха все от ония Дължници, дето чухме за тях. Пет-шест поколения. Работят бадева.

— Бадева? — повтори Геслер.

— За едното ядене — обясни Фидлър. — Значи бяха роби, Ърб?

— Във всичко освен на думи — отвърна едрият мъж и се почеса по брадата, от която висеше отрязан посивял и почернял пръст. — Под всички ония глави е главата на местния Фактор, някакво богато копеле, облечено в коприни. Убихме го пред Дължниците, слушахме радостните им викове. А после те му отрязаха главата за подарък, след като дойдохме с всичките тия, едурските. А после оплячкосаха каквото можаха и си заминаха.

Геслер слушаше изумен.

— Значи, успели сте с онова, с което всички ние не можахме — да дойдете като проклети освободители в това село?

Хелиан изсумтя и зафъфли:

— Т'ва го прайм от седмици вече. Лед'рийските войници ги остави, те са си проф... фесионалисти, обичат си нещата както са, тъй че тях ги убиваш като едури. Влизаш в селата и градчетата и трепеш н'чалниците.

— Кои?

— Началниците — поясни Ърб. — Убиваме шефовете, Геслер. И всеки, който е с пари, и адвокатите също.

— Адво... Кои?

— Типчетата по закона. А, и лихварите, и купувачите на дългове, и писарите, и данъчните. Всички тях ги избиваме...

— Заедно с войниците — добави Хелиан и закима... и кимаше, и кимаше, по някаква причина се усети, че просто не може да спре. Още кимаше, когато продължи: — А какво става после, е ясно. Плячкосване, многоекс, после всички духват, а ние спим в меки легла и пием и ядем в кръчмата, а ако собствениците са се замотали, плащаме си им прилично и честно...

— Собственици? Като тия, дето се крият в кухнята ли?

Хелиан примига.

— Крият се? О, може да сме подивели тук малко...

— Заради главите е — каза Ърб и смутило сви рамене. — Ъъ, май сме подивели малко, Геслер, според мен. Тоя живот из горите като животни и такова...

— Като животни — съгласи се Хелиан, без да спира да кима. — В меки легла и много ядене и пиене, и не че ги носим тия глави на коланите, или нещо такова. Само ги оставяме в кръчмите. Във всяко

село, нали? Само за да разберат, че минаваме оттук. — Замаяна неописуемо, Хелиан се тръшна отново на стола, пресегна се за халбата с ейл — трябваше да извие пръстите на Балгрид от дръжката, а той се бореше, все едно проклетата халба е негова, идиотът му с идиот. Удари гълтка и се отпусна назад — само че това, на което седеше, се оказа столче без облегалка, тъй че сега се беше опулила към тавана и нещо излято се просмукваше в опърпаната ѝ риза по гърба, и никакви лица я гледаха отгоре. Погледна намръщено халбата, все още в ръката ѝ. — Разлях ли? По дяволите, разлях ли?

— Нито капка — каза Фидлър и изумено поклати глава.

Тази проклета сержант Хелиан, която според твърденията на Ърб беше преминала целия път от брега дотук в пиянска мъгла — тази жена с нежното почти до безпътна разпуснатост лице, със сочните и винаги влажни устни — тази Хелиан беше успяла там, където всички други отделения — доколкото знаеше Фидлър — се бяха провалили ужасно. И след като Ърб беше толкова настойтелен за това кой кого е водил, то *наистина* беше тя. Тази пияна подивяла морска пехотинка.

„Да оставя отрязани глави във всяка кръчма, в името на Гуглата!“

Но беше скъсала оковите на бедните хорица, всички тези крепостни и роби, и Дължници, и беше гледала как скачат и бягат, изпълнени с радост и свобода. „Нашата пияна освободителка, нашата кръвожадна богиня — какво, в името на Гуглата, си мислят всички тези хора, когато я видят за първи път? Несекващи слухове за ужасна нашественическа армия. Войници и воини едури, които загиват в засади, хаос по пътища и просеки. След това се появява тя и мъкне отсечени глави в торби, а морските ѝ пехотинци трошат всяка врата в селото и измъкват навън всички онези, които никой няма причина да обича. А след това? Ами, не толкова деликатното премахване на всички тегоби за целия този изстрадал народ. «Дайте ни кръчмата за ден-два, а след това ще си продължим по пътя.»“

„А, и ако ви се мярнат едури из горите, пратете някой да ни предупреди, нали?“

Беше ли изобщо чудно тогава, че Хелиан и Ърб с отделенията им бяха продължили толкова напред спрямо другите — така поне се беше оплаквала капитан Сорт — с почти без никакви загуби сред нейните

морски пехотинци? Пияната светлоока жена, с цялата ѝ пищна прелест на добре хранена, никога трезва, но винаги млада курва, по някакъв начин бе успяла да привлече цялата местна помощ, която им беше нужна, за да останат живи.

В никакво странно състояние на замаяно удивление, почти еуфория на облекчение, умора и много възхита, която определено не беше лишена от внезапна сексуална страст — „към едно проклето пиянде“ — Фидлър си намери свободна маса, а много скоро след това до него насядаха Геслер и Сторми, последният дойде със самун ръжен хляб, отпушено буренце ейл и три очукани калаени халби с надписи по тях.

— Това почти мога да го разчета — измърмори той, докато оглеждаше примиждал халбата си. — Прилича на староерлийски.

— Печатът на майстора ли? — попита Геслер, докато си отчупваше комат хляб.

— Не. Май нещо като „Адвокат на годината“. И име след това. Нещо като Ризин Пърбъл. Или Върбъл. Или Физин.

— Може да е името на това село — предположи Геслер. — Физин Върбъл.

Сторми изпръхтя и сръга Фидлър с лакът.

— Престани да блееш по нея, Фид. Голяма беля е, и изгубена кауза при това. Освен това Ърб блее по нея и изглежда твърде опасен да се бъркаш с него.

Фидлър въздъхна.

— Прав си. Само дето много време мина, това е.

— Скоро ще си получим жътвата.

Той изгледа Сторми накриво, после погледна Геслер.

А той се мръщеше на ефрейтора си.

— Ума ли си изгуби, Сторми? Единствената жътва, която ще съберем, са вранските пера, дето Гуглата ще ни връчва, като минем през портите му. Вярно, довлякохме се дотук, събираме се по пътя, но едуриите по петите ни правят същото, ще станат пет, десет пъти повече от нас, докато излезем на открит терен.

Сторми махна пренебрежително с ръка.

— Мислиш ли, Геслер? Виж отделението на Ърб. И на Хелиан. Виж хората на Фид и нашите. Почти невредими сме, след всичко, през което минахме. Повече живи от мъртви във всяко отделение тук. Кой

може да каже, че другите отделения не са в същата форма? Адски близо сме до пълния състав, а не можеш да кажеш същото за ледериите и едурите, нали?

— Само че те са много повече от нас — изтъкна Геслер, докато вдигаше бурето да налее ейл.

— Много важно. Минахме като бикове през оная последна засада...

— И оставихме на сцената толкова кръв, че и мишка можеше да ни проследи...

— Пръснати малко острилки, голямо чудо...

— Гърбът на Мейфлай беше на парцали...

— Бронята ѝ пое повечето...

— Тя няма броня вече...

— Вие двамата сте по-лоши и от женени — въздъхна Фидлър и се пресегна за халбата си.

— Добре — заяви Корик. — Никакви разногласия тук не са възможни. Тези твои блекери, Смайлс, най-много вонят. По-лоши са от пръстите, по-лоши от уши, по-лоши са дори от езици. Всички вече гласувахме. Всички в отделението, Смайлс, и ще трябва да се отървеш от тях.

Смайлс се подсмихна презиртелно.

— Мислиш ли, че не знам защо искате да ги хвърля, Корик? Не е миризмата, о, не. Заради вида им е, това ви гризе отвътре, от това ви се свиват топките. Само това е. Много скоро никой от нас изобщо няма да мирише много — всичко ще съхне, ще се сбръчква...

— Престани — изпъшка Тар.

Корик се обърна към Ботъл. Глупакът изглеждаше заспал, с отпуснато лице. Съвсем честно си беше, какво. Без Ботъл изобщо нямаше да стигнат дотук. Буквално без драскотина при това. Корик потупа кокалчето от пръст, окачено на шията му — костта от онази яма извън развалините на Ю'Гатан. Винаги си струваше да го пипне веднъж-дваж при такива мисли.

А знаеше, че си търсеха белята. Всички го знаеха и точно затова си говореха за всичко друго, но не и за онзи огромен грозен звяр,

присвил се ей там, най-отпред в мислите им. Онзи с кървясалите очи и острите зъби, широко ухилен. Да. Пипна кокалчето отново.

— Дотук се измъкнахме добре — измърмори Кътъл, като изгледа накриво морската пехота, струпана в гостилницата. — Всички тука си мислите как ще обсаждаме град, голям колкото Унта, нали? Попривършихме мунициите — Фид има още една-две проклетии, и аз също, но това е. Едва ли можем да пробваме нещо прикрито, като знаят, че идваме...

— С магия, разбира се — рече Смайлс. — Просто влизаме направо.

При този обрат на разговора Корик потръпна. Обсада на Ледерас? И никой да не стои на пътя им в няколко полоси отбрана? Едва ли. Освен това едурите ги тласкаха право натам и краят на пътя им нямаше да е палат за удоволствия, нали? Ума ли си беше загубил Кътъл? Или това просто бе начинът му да се справи със смъртта, надвиснала в умовете на всички?

Вероятно. Сапьорът нямаше почти никакво въображение и правеше възможно най-големия мисловен скок чак до обсада, което нямаше да се случи, а и да се случеше, изобщо нямаше да се получи. Но това поне даваше на Кътъл тема за размисъл.

— Сержантът ще измисли нещо — заключи Кътъл с дълга въздишка и се изпружи в стола си.

„Ха. Фидлър, да. Богът на сапьорите. Падайте на колене!“

Ботъл седеше и гледаше презечно острите очи на една котка. Застанала на ръба на покрива на пивницата, тя беше присвила очи и следеше птиците всеки път, щом магът се разсееше — а това ставаше много често, но умората го прави това, нали?

Но ето, че се появи някакво движение — там, по края на гората, където отделението се беше крило доскоро. И друго, на север от първото. И ето там — едурски съгледвачи, откъм южния край, от другата страна на пътя. Душеха във въздуха, както си им беше навикът. Никаква изненада — малазанците напоследък носеха със себе си воня на лещ, където и да минеха.

О, предпазливи бяха, и още как. „Изобщо не искат сражение. Искат само да драснем. Пак. Като се съберат, ще започнат да се

показват по-открито. Да си покажат силата.“

Още малко време значи. За да поотпочинат другите морски пехотинци. Но не прекалено, да не вземат да се напият толкова, че да не могат да стоят прави, камо ли да се бият. Макар че като си помислиш, тая Хелиан май можеше да се бие колкото и да се е наквасила — един от ефрейторите й нали разправяше как изтрезнявала и ставала на лед, щом почне боят. Когато трябвало да раздава заповеди. Това беше изключителен талант, наистина. Войниците й я обожаваха. Както и Ърб и отделението му. Обожание, свързано с ужас и може би не малко похот, тъй че доста омесено обожание, което вероятно го правеше здраво като броня и може би точно затова повечето от тях все още бяха живи.

„Хелиан, като по-скромна версия на, да речем, Колтейн. Или дори Дужек Едноръкия по време на дженабакъзките кампании. Греймен в Корел. Принц К'azz за Пурпурната гвардия — според това, което съм чувал.“

„Но не и адюнктата, уви. А това е много лошо. Това е по-лошо от много лошо...“

Двайсет едури се виждаха вече, всички гледаха към селото... о, виж го това птиченце! Не, това не бяха те. Това беше проклетата катка. Трябаше да се съсредоточи.

Появиха се още варварски воини. Нови двайсет. И ето там, друга група, голяма колкото първите, взети заедно.

И трета, идваща право от север и може би леко източно...

Ботъл тръсна глава, изправи се рязко в стола и примига към приятелите си.

— Идват. Трябва да бягаме.

— Колко са? — попита Корик.

„Триста, и растат.“

— Твърде много...

— Ботъл!

— Стотици, по дяволите!

Огледа сърдито стаята, притихнала след крясъка му.

„Какво пък, това поне ги отрезви.“

Очите на Бийк бяха гурелясали, езикът му беше надебелял и му се гадеше. Не беше свикнал да държи свещта си запалена толкова дълго, но пък нямаше избор. Тайст Едур вече бяха навсякъде. Заглушавал беше тропота на копитата на конете им, замъглявал беше преминаването им, за да ги слее с пъстрия водопад от цветове и сенки между клоните. И беше опипвал, с всички сетива болезнено изострени, за да открие тези прокрадващи се ловци, докато обкръжаваха дирите им. Всяка диря. А за да станат нещата още по-лоши, те се биеха също като малазанците — бързи коварни удари, без да ги е грижа много дали ще убият, защото раняването беше по-добро. Раняването забавяше морските пехотинци. Оставяше кървави следи. Режеха и се оттегляха. И го повтаряха след това. През нощите, а вече и денем, тъй че нямаше време за отдих. Имаше време само... за бягство.

И сега двамата с капитана яздаха на дневна светлина и се опитваха да намерят пътя обратно към Юмрук Кенеб и всички отделения, които се бяха свързали с ротата му. Четиристотин морски пехотинци за последните два дни. Бийк и капитанът бяха поели на изток в опит да се свържат с отделенията, които се бяха придвижили много бързо и по-далече от останалите, но ги бяха изтласкали назад — твърде много Тайст Едур имаше помежду им. Знаеше вече — Фарадан Сорт се опасяваше, че тези отделения са изгубени. И да не бяха вече загинали, все едно че бяха.

Също така беше съвсем сигурен, че това нашествие изобщо не върви според плана. Нещо в тъмните очи на капитана му подсказваше, че не само те двамата непрекъснато се натъкват на неприятности. А и в края на краишата бяха намерили три избити отделения. О, бяха взели скъпа цена за тази привилегия, както бе казала Фарадан Сорт, след като обиколи поляната с купищата трупове и огледа следите от кръв, водещи навътре в леса. Бийк го долавяше просто в безмълвния вой на смърт във въздуха, в онзи студен пламък, който беше дъхът на всяко бойно поле. Вой, замръзнал като потрес в дърветата, в стволовете, в клоните и листата. И в земята, процеждаше се като мъзга и Лили, милата му дореста кобилка, не искаше и една стъпка да направи в онази поляна, и Бийк знаеше защо.

Висока цена, да. Точно както беше казала тя. Само дето не беше платено с монети. А с живот.

Подкараха уморените си коне нагоре по един обрасъл с храсти сипей и Бийк трябваше да се съсредоточи още повече, за да заглуши звука на драещите копита и плющенето на клони. Свещта в главата му изведнъж лумна и той залитна в седлото.

Капитанът се пресегна и го задържа.

— Бийк?

— Горещо е — измърмори той. И изведнъж видя накъде води всичко това и какво му предстои да направи.

Най-после стигнаха до върха и Фарадан Сорт каза:

— Стой.

„Да!“ Бийк въздъхна.

— Точно пред нас, капитане. Намерихме ги.

Точно пред тях имаше двайсетина нападали дървета, полуизгнили, а отсам тях имаше малко блатясало езеро, над което хвърчаха рояци блещукащи насекоми. Двама морски пехотинци, оплескани с кал, се надигнаха на отсамната страна на брега, със заредени арбалети.

Капитанът вдигна дясната си ръка, направи няколко бързи жеста и бойците отпуснаха арбалетите и им махнаха да продължат напред.

Един маг се беше присвил в падината до едно от нападалите дървета. Капитанът кимна на Бийк, малко изнервено, и двамата дръпнаха юздите на десетина разтега от езерото.

Магът извика от укритието си:

— Очаквахме ви. Бийк, толкова ярко светиши, че едва не ме заслепи. — Засмя се. — Спокойно, едурите няма да го видят, дори и заклинателите им. Но на твоето място бих го потушил малко, Бийк. Ще изгориш.

Капитанът се обърна към него и кимна.

— Хайде отдъхни малко, Бийк.

„Да отдъхна? Не, отдих не може да има. Вече не.“

— Сър, насам идват стотици едури. От северозапад...

— Знаем — каза другият маг и изпълзя от укритието си като жабок на тъмно. — Просто си пригответяхме пътните сандъци, униформите са изгладени и знамената общити със злато.

— Наистина ли?

Тя стана сериозна, а в очите ѝ се появи онзи мек поглед, който напомни на Бийк за онази гледачка, която беше наела майка му,

същата, която баща му изнасили и тя трябваше да си отиде.

— Не, Бийк, просто се шегува.

Колко лошо, помисли си той. Щеше да му хареса да види златните нишки.

Слязоха и поведоха конете покрай нападалите дървета, и ето, че пред очите им се появи лагерът на Юмрука.

— Милост на Гуглата! — възклика Фарадан Сорт. Още има.

— Шестстотин седемдесет и един, сър — каза Бийк.

И точно както беше казал магът, канеха се да тръгнат, щъкаха като мравки от разритан мравуняк. Имало беше ранени — много, — но лечителите си бяха свършили работата и всичката кръв миришеше на стара, а миризмата на смърт си беше там, където ѝ се полагаше, при десетината гроба от другата страна на поляната.

— Ела с мен — подкани го капитанът, след като двама войници поеха конете им, и Бийк тръгна след нея към чакащите ги Юмрук Кенеб и сержант Том Тиси.

Чувстваше се странно да стъпва отново по земята след толкова дълго време в непривично ледерийско седло. Сякаш земята се огъваше под ходилата му, всичко изглеждаше някак крехко и уязвимо.

„Да. Моите приятели.“

— Много ли е зле? — обърна се Кенеб към Фарадан Сорт.

— Не можахме да стигнем до тях. Но все още има надежда. Юмрук, Бийк казва, че трябва да бързаме.

Юмрукът се обърна към Бийк и младият мъж се сви притеснено. Вниманието от страна на важни особи винаги го притесняваше.

Кенеб кимна и въздъхна.

— Иска ми се да изчакаме още, в случай, че... — Но после поклати глава. — Добре. Време е да сменим тактиката.

— Да, сър — отвърна капитанът.

— Натискаме здраво. Към столицата. А ако се натъкнем на нещо, с което не можем да се справим... справяме се.

— Да, сър.

— Капитане, съберете десет отделения с пълен състав тежка пехота. Поемете командването на ариергарда.

— Слушам, сър. — Тя се обърна и хвана Бийк под мишницата.

— Искам да те видя на носилка, Бийк — каза му и го поведе със себе си. — Да поспиш.

— Не мога, сър.

— Ще спиш.

— Не, наистина не мога. Свещите не искат да угаснат. Вече не. Няма да угаснат. — „Никога вече, капитане, и не защото не те обичам, а защото те обичам и съм готов да направя всичко, което поискаш от мен. Но просто не мога и не мога дори да го обясня. Само че е твърде късно.“

Не беше сигурен какво видя тя в очите му, не беше сигурен колко от неизреченото чу все пак, но стисналата го ръка се отпусна, стана почти милувка, тя кимна и извърна поглед.

— Добре, Бийк. Помагай да пазим гърба на Кенеб тогава.

— Да, сър. Ще го направя. Само ме гледайте, ще го направя. — Помълча малко, докато крачеха един до друг през лагера, а след това попита: — Сър, ако има нещо, с което не можем да се справим, как все пак ще се справим с него?

Не разбра дали тя изсумтя, или пък се изсмя, преди да му отвърне:

— Зъбите на сърпа напред и продължаваме, Бийк. Хвърляме обратно всичко, което хвърлят по нас. Продължаваме, докато...

— Докато какво?

— Всичко е наред, Бийк. Добре е да загинеш редом до другарите си. Добре е. Разбиращ ли ме?

— Да, сър. Добре е. Защото са мои приятели.

— Точно така, Бийк.

„И точно затова не е нужно никой да се тревожи, капитане.“

Кенеб гледаше как бойците му се строяват в походна колона. За бърз марш, сякаш тези окаяни души не бяха достатъчно изтощени. Но не можеше повече да се движат на прибежки и да се крият. Врагът беше обърнал играта и имаше числено предимство — и дори може би вече не отстъпваше на свирепия дух на неговите малазанци.

Беше станало неизбежно. Никоя империя не пада така лесно, с омекнали колене. След многото ръгания и мушкания тя най-сетне се обръща озъбена и зъбите се забиват дълбоко. И тези, които кървяха, бяха вече неговите морски пехотинци. „Но съвсем не толкова зле, колкото се боях. Виж ги, Кенеб. Изглеждат по-зли от всяко.“

— Юмрук. Те са готови — каза Том Тиси до него.

— Виждам, сержант.

— Не, сър. Искам да кажа: *готови за вас*.

Кенеб се взря в черните мънистени очи на набития мъж. Не беше сигурен какво прочете в тях. Каквото и да беше, изгаряше.

— Сър — каза Том Тиси, — ние сме затова. Всичко това. Обучени да играем повече от една игра, нали? Забихме достатъчно здраво, за да ги раздразним, и ето ги вече, всички проклети едури, привлечени от нас като магнит. Сега ще ударим така, че да ги извадим от равновесие, и Гуглата да ме вземе, кръвта ми ври от това! На всички нас! Тъй, че моля, сър, дайте заповед за марш.

Кенеб се взря още за миг в лицето му и кимна.

Сред ехтящия й смях Корик налетя върху тримата едури, тежкият му меч изби две от копията, които мушкаха към корема му. С лявата си ръка спипа дръжката на третото и с нейна помощ се издърпа напред. Острието на меча му порази в лицето воина отлясно — не толкова дълбоко, че да нанесе смъртоносна рана, но достатъчно, за да швирне заслепяваща кръв. Срещу средния смиши рамо и го удари здраво в средата на гръденния кош — толкова здраво, че го надигна от земята и го отпрати назад. Без да пуска третото копие, извъртя воина и заби върха на меча си в гърлото му.

Обърна се рязко към първия воин, но видя, че един от метателните й ножове вече го е пронизал в едното око. Затова се хвърли напред към едура в средата, мечът засече с ярост и ръцете на едура — вдигнати, за да го опазят от атаката — паднаха отсечени, и полукръвният сети можа да нанесе трошащия черепа удар.

Чак тогава се обърна.

— В името на Гуглата, ще спреш ли най-после този проклет смях?

Но Смайлс беше коленичила и се тресеше от смая, докато прибираще метателния си нож.

— Богове! Не мога да си поема дъх! Чакай... чакай малко...

Корик изръмжа и се огледа — тази плетеница от тесни улички оформяше идеални места: водиш на бегом, свиваш по фланга, обръщаш се и избиваш кучите синове. Все пак никой не беше замислял

да превърне това гадно селище в място на последния им бой. Освен може би едурите, които вече го бяха обкръжили напълно и пробиваха навътре, къща по къща, уличка по уличка.

Все пак беше страхотно да ги сриташ здраво всеки път, щом се развърнеха прекалено в жаждата си да леят малазанска кръв.

— Смърдят, когато се бият на групи — каза Смайлс, щом застана до него. Погледна го в лицето и отново избухна в смях.

— Какво му е толкова смешното?

— Ти! Те! Погледите в очите им — изненадата, да, о, богове на бездната! Не мога да спра!

— Ти гледай да спреш все пак — предупреди я Корик и изтръска кръвта от меча си. — Чувам движение — там, в дъното на улицата. Хайде.

Извистяха три метални стрели и две от тях поразиха връхлитация едур. Две копия полетяха в дъга за отплата, право към Фидлър. И Тар вдигна огромния си щит да ги спре, и изблъска сержанта встрани... и изпъшка, когато тежките копия се натресаха в бронзовата обшивка, едното проби цял пръст и го набучи под рамото. Ефрейторът изруга.

Фидлър се хвърли зад една ковашката каца тъкмо когато трето копие извистя и се заби в нея. По улицата швирна вода.

След това засадата „кръстосан огън“ порази шестимата настъпващи едури — стрелите извистяха от двата края на тясната уличка.

— Изтегляй се! — изрева Фидлър, докато се обръща да смени незаредения си арбалет със заредения, който Ботъл тикаше в ръцете му.

С Тар, прикриващ тримата, заостъпваха през ковачницата, през прашния двор с кутищата шлака и назад към пивницата.

Там, ако се съдеше по шума, се биеха Сторми и тежките му.

Зърна движение по фланговете — останалите от засадата се събраха. Кътъл, Кораб, Мейби, Геслер, Балгрид и Бретлес. Презареждаха на бегом.

— Геслер! Сторми и неговите...

— Чух го, Фид! Коураб — дай го проклетия арбалет на Бретлес — безнадежден си с него. Иди при Тар и двамата влизате първи!

— Улучих си целта! — възрази Коураб, докато връчваше арбалета на единия от ефрейторите на Хелиан.

— С рикошет на стрелата от камъните и не ми казвай, че го беше предвидил!

Коураб вече стискаше тежкото едурско копие, което си беше избрал.

Фидлър махна на Тар да тръгнат напред.

— Двамата! Бързо вътре и удрят здраво!

Едурът успя да прониже с копието си лявото рамо на Сторми чак след като почти подскочи и натисна с цялата си тежест. Акт на необикновен кураж, който бе възнаграден с един палец в лявото му око — заби се дълбоко, дълбоко и още по-дълбоко. Едурът изпища и опита да се дръпне, но грамадният червенобрлад ефрейтор вече го беше сграбчил за косата и стискаше здраво.

С още по-силен крясък и още повече кураж, воинът дръпна рязко глава и остави Сторми с шепа от скалпа си и палец, зацепан със слуз и кръв.

— По-полека де — измърмори със странно равнодушие ефрейторът и се хвърли напред, за да докопа едура. Двамата рухнаха върху мръсните дъски на пода на кръчмата — и сблъсъкът избути копието през цялото рамо на Сторми. Той извади ножа си за кормене, заби го в корема на воина, точно под гръденния кош, под сърцето, и сряза нагоре.

Кръвта швирна на порой.

Сторми залитна, хълзна се, успя някак да се вдигне на крака — копието стърчеше откъм гърба му, — олюля се към дългата маса с купчината отрязани едурски глави, сграбчи една и я запокити през помещението в тълпата едури, които напираха през входа, където Флашуит и Боул бяха държали позиция, докато едно копие не прониза Боул във врата, а някой не изби шлема на Флашуит от главата й. Сега тя лежеше, без да мърда, по гръб и не помръдваше под обутите в мокасини крака на едурите, които газеха през нея.

Главата удари предния воин в лицето, той изрева от потрес и болка и залитна.

Мейфлай зае позиция до Сторми. Пронизана бе вече на четири места и беше цяло чудо, че още може да стои на крака.

— Не ми умирай! — изръмжа й Сторми.

Тя му подаде меча.

— Намерих го това да се търкаля, сержант, и реших, че може да си го искаш.

Нямаше време за отговор — първите трима едури се хвърлиха срещу тях.

Щом се появи от кухненския вход — персоналът отдавна бе опразнил кухнята, — Коураб видя атаката и скочи да я поеме от фланга.

Спъна се и полетя с главата напред над тялото на едура, когото Сторми току-що бе промушил. Ръцете му излетяха напред, без да изпускат копието. Върхът мина през дясното бедро на най-близкия воин, хълзна се покрай костта и се вряза в лявото коляно на следващия едур, точно под капачката. Разцепи ставата с наклон надолу и се вряза здраво между две от дъските на пода — едната се отпра тъкмо навреме, за да обърка стъпките на третия едур, който сякаш сам се хвърли напред и се наниза на изпънатия меч на Сторми.

Докато Коураб падаше между връхлитящите врагове, Тар се появи, късият меч в ръката му засече и той си проби път напред и застана на пътя на останалите едури.

В този момент Флашуит се изправи между тях, с два ножа кетра в ръце.

Фидлър — тъкмо влизаше през кухненската врата със зареден арбалет — видя Тар да посича последния едур. Стаята беше отрупана с нападали тела, повечето от които не мърдаха. Изпод труповете на едурите изпълзя Коураб Билан Тену'алас, кашляше, задавен от кръвта, изляла се върху него.

Бретлес притича до прозореца.

— Сержант! Идат още!

— Арбалетите отпред! — изрева Фидлър.

Хелиан примижа към луксозната къща в другия край на улицата. Къщата на Фактора, спомни си тя. Така изглеждаше. Скъпо, натруфено и безвкусно. Посочи с окървавения си меч:

— Ей там си правим отбраната.

Ърб изръмжа и изплю червеникава слуз — да не беше почнал да дъвче бетел? Да не повярваш как си съсишват здравето на някои хора. Тя удари още една глътка от местното, дето имаше вкус на бамбук, напикан от кучета, но пък удряше здраво в главата. После му махна да тръгне напред.

След него — и другите, освен Лютс и Тавос Понд: тях ги бяха накълцали на кайма, докато се мъчеха да удържат фланга в оная сляпа улица отзад.

— Аз държа ариергарда — подвикна им, докато шестимата останали бойци залитаха напред покрай нея. — И плътна редица, хайде!

Нова глътка. Все по-гадно ставаше това. Кой изобщо ще се мине да го пие?

Тръгна и тя. Стигнала беше до средата или може би беше изминала около половината, когато на трийсетина крачки назад се появиха стотина Тайст Едур. Тъй че тя захвърли глинената бутилка и спря да посрещне атаката. Затова беше ариергардът, нали? Задържаши ги.

— Не е честно! — изрева Хелиан и вдигна щита да се прикрие зад него... о, ама то изобщо не беше щит! Беше капак от буре с еайл, от онези с дръжките. Зяпна го изумена. — Ей, това изобщо не съм го поръчвала!

Цели три дни и нощи бягане от речния бряг, а сега — шумове от битка някъде напред. След като беше загубил ефрейтора си преди две нощи — глупакът беше паднал в един изоставен кладенец, в един момент седи до него, в следващия — няма го. Пропадна през оплетените корени почти до дъното и си пръсна главата, пък и вратът отиде, и не беше ли смешно как Гуглата така и не забравяше, след като

за капрала беше „или влизаш в морската пехота, или смърт“, а той взе, че ги направи и двете. Та след като Бадан Грук си загуби капрала, сега влачеше със себе си Ръфъл — не точно повишение, Ръфъл не беше този тип, но си отваряше очите, поне когато не ядеше всичко за ядене, което види.

А сега Ръфъл изпъшка, смъкна се до Бадан Грук, сержант на Пето отделение, Трета рота, Осми полк, вдигна пребледнялото си обло лице и го изгледа с хладния си поглед.

— Май се уморихме малко, сержант.

Бадан Грук беше далхониец, но не от северните племена в саваната. Беше се родил в джунглата на юг, на половин ден път от брега. Кожата му беше черна като на Тайст Андий, с толкова тесни цепки на очите, че се виждаше само бялото; и освен това не беше от тези, дето се смеят много. Най-добре се чувстваше в безлунни нощи, макар Ским непрекъснато да се оплакваше как проклетият им сержант просто изчезвал, обикновено когато им трябва най-много.

Но ето, че сега бяха тук, посред бял ден, и ох как съжаляваше Бадан Грук за сумрака на тропическата джунгла в родния си край.

— Стой тук, Ръфъл — рече той и драсна назад при сержант Праймли, присвил се с останалите морски пехотинци. Отделението на Праймли, Десето, също беше само с един по-малко, докато Четвърто бяха загубили двама, включително сержанта им Синтър, а от това още повече го болеше. Тя беше от племето му все пак. Проклятие, точно тя бе причината да влезе в армията, преди всичко. Да върви след Синтър винаги беше много по-лесно.

Щом се приближи, Бадан Грук махна с ръка на Праймли. Ефрейторът на кюонския благородник, Хънт, също се лепна за тях. Седнаха малко на страна от останалите.

— Е — попита тихо Бадан, — заобикаляме ли го това?

Издълженото аскетично лице на Праймли се смръщи кисело — винаги ставаше така, когато някой му заговореше. Бадан не беше много наясно с биографията на този човек, извън очевидното, което беше, че Праймли е направил нещо лошо някога — достатъчно лошо, за да го лишат от собственост и може би дори да побегне. Поне беше оставил зад гърба си аристократичните пози. На прошепнатия въпрос на Бадан ефрейтор Хънт изсумтя и извърна очи.

— Тук си, за да говориш — подкани Бадан картуулеца.

Хънт сви рамене.

— Бягаме от реката насам, сержант. Снишавахме се и се крихме, докато и тримата ни магове се скапаха и сега са по-зле от ходещи мъртвци. — Кимна на север. — Ония там са морска пехота и се бият. Загубили сме само един от тежката и един сапьор...

— И един сержант, и един ефрейтор — добави Бадан.

— Седемнайсет души сме, сержант. Видях какво могат твоите тежки и двамата със сержант Праймли можем да те уверим, че Лукбек, Дроуфърст и Шоули не отстъпват на Релико и Вастли Бланк. А Хъни все още има три проклетии и два пъти повече острилки, след като Кисуеър ги оставил, когато двете със Синтър отидоха и...

— Добре — прекъсна го Бадан. Не искаше да слуша пак за станалото със Синтър и Кисуеър, след като Кисуеър беше причината Синтър да тръгне с нея. Нищо добро не те чака, когато вървиш по жена, която върви по друга жена — дори да ѝ е сестра, — но станалото станало и двете вече ги нямаше, нали? — Праймли?

Кюонецът се потърка по онова, което минаваше за брада по лицето му — само издаваше колко е млад още кучият му син, — и погледна през рамо към чакащите воиници. После изведенъж се усмихна.

— Виж го Скълдет, Бадан. Войник, на когото самият Тути му даде името първия ден на остров Малаз, а още не знам — на шега ли беше? Скълдет още не е пуснал кръв, ако не броим комарите, а пък тази кръв си е негова. Освен това, Бадан Грук, ти си имаш тук нещо като далхонийски висш съвет и вашите безлунни сенки като че ли всяват свещен ужас у едурите, все едно сте призраци, и понякога и аз почвам да се чудя как успявате да изчезнете в тъмното. Все едно, ти, Неп Фъроу, Релико и Нелер, и Страп Мъл, и Мълван Дрийдър ей там, и, добре де, дошли сме да се бием, нали? Тогава да се бием.

„Ти може и за това да си дошъл, Праймли. Аз само се опитвам да остана жив.“ Бадан Грук изгледа мълчаливо двамата, след което бавно се изправи — стигаше само до рамото на Праймли — и издърпа двуръчния си сърповиден меч от сбруята от сърнешка кожа на широкия си гръб. Намести в длани си тежката костена дръжка и огледа остриетата отатарал, набити от двете страни на извития бивен. *Ветбела* се наричаше оръжието на родния му език, Целуващия кости, остриетата бяха дълги само колкото да докоснат дългите кости на

краката на обикновен воин, тъй като тези бедрени кости бяха ценен трофей, изльскваха се и резбоваха със сцени от славната смърт на притежателя им — и всеки воин, домогващ се до сърцето на жена, трябваше да положи немалко такива на прага на родната ѝ колиба като доказателство за мъжествеността и куража си.

„Така и не успях да го използвам това, нали? Нито една бедрена кост, която да покажа на Синтър.“

— Време е да събираме трофеи — каза Бадан.

На петнайсет крачки от тях Хъни сръга Ским.

— Любима, май ще мятаме острилки с тебе днес.

— Престани да ме наричаш така — с досада отвърна сапьорката, но видя как Бадан Грук се запъти към Ръфъл и видя как ефрейтор Хънт се върна по пътеката да прибере ефрейтора на Четвърто, Правалак Рим, който им пазеше задниците с Шоули и Дроуфърст. И много скоро войниците се раздвишиха, и тя видя как заизваждаха оръжия, застягаха броня, занагласяха шлемове, и най-сетне изсумтя. — Добре, Хъни^[1]... Гуглата да ме вземе, колко мразя да го казвам това. Май си го надушил точно...

— Само ми позволи да го докажа...

— Никога няма да ми разтвориш краката, Хъни. Защо не се примириш с това?

— Що за гадно отношение — измърмори сапьорът на Десето, докато зареждаше арбалета си. — Виж, Кисуеър, тя беше...

— Беше ѝ толкова писнало от свалките ти, Хъни, че отиде и се гръмна — взе и сестра си с нея при това. И вече съжалявам, че не бях с тях. — След което стана и забърза към Неп Фъроу.

Старият далхонийски маг отвори едното си жълтеникаво око и примижа към нея. Като видя острилките в ръцете ѝ, опули и двете.

— Арш от мене, жено!

— Спокойно, тръгваме на бой. Останало ли е нещо в онзи твой повехнал папур?

— Какво?

— Магия, Неп, магия — идва от блекерите в мъжете. Всяка жена го знае. — Тя му намигна.

— Дразниш ме, жено! Арш от мен!

— Няма да се аршна от теб, Неп, докато не благословиш тия две муниции тука.

— Да гословя тез глинени топки? Луда ли си, жено? Миналия път като го направих...

— Гръмнаха се, да. Синтър и Кисуеър. На парчета, но чисто и бързо, нали? Слушай, това е единственият начин да се отърва от ухажването на Хъни. Не, сериозно, искам едно от щастливите ти проклятия или проклети благословии. Моля те, Неп...

— Марш от мене!

Релико, който беше с половин педя по-нисък и от сержанта си и според твърдението на самия Тути — най-дребният тежък пехотинец в историята на Малазанската империя, се надигна с пъшкане, извади късия си меч и затегна щита на място. После се обърна към Вастли Бланк^[2].

— Пак е време.

Огромният сети, който още седеше на мекия мъх, вдигна глава.

— Ъъ?

— Пак бой.

— Къде?

— Ние. Ние ще се бием, Вастли. Помниш ли Ю'Гатан?

— Не.

— Е, няма да е като Ю'Гатан. По-скоро като вчера, само че по-тежко. Помниш ли вчера?

Вастли го изгледа зяпнал, после се изсмя с бавното си ха-ха-ха и отвърна:

— Вчера ли? Вчера го помня, да!

— Тогава си взимай меча и изтрий калта от него, Вастли. И си хвани щита — не моя, твоя, на гърба ти. Да, завърти го. Точно така — не, мечът в другата ръка. Идеално. Готов ли си?

— Кого да убивам?

— Скоро ще ти покажа.

— Добре.

— Мен ако питаш, сетите не бива да се чифтосват с бедерини.

— К'во?

— Шега, Вастли.

- А. Ха-ха-ха. Ха!
- Давай да тръгваме с Лукбек — ние сме в челото.
- Лукбек^[3] и в челото?
- Той винаги е в челото за такива неща, Вастли.
- О. Добре.
- Дроуфърст и Шоули са зад нас, ясно? Като вчера.
- Добре. Релико, какво стана вчера?

Страп Мъл пристъпи до Нелер и двамата изгледаха накриво ефрейтора си Правалак Рим, който тъкмо отпращаше Дроуфърст и Шоули при другите тежки.

- Двамата си заговориха на родния далхонийски.
- Разбито сърце — рече Страп.
- Разбито не, ами разбито — съгласи се Нелер.
- Кисуеър, хубава беше.
- Хубава не, ами хубава.
- Но... както казва Бадан.
- Както казва той, да.
- И толкова, това казва той.
- Знам, Страп, и няма нужда да ми казваш нищо. Мислиш ли, че Ледерас ще е като Ю'Гатан? Ние нищо не направихме в Ю'Гатан.
- И Нелер изведенъж добави, поразен от неочеквана мисъл: — Само че и тук нищо не сме правили, нали? Поне досега. Но ако ще е като в Ю'Гатан...
- Още не сме стигнали там — рече Страп Мъл. — Кой меч ще използваш?
- Този.
- Със счупената дръжка?
- Нелер погледна оръжието, намръщи се, запокити го в храстите и извади друг.
- Този. Ледерийски е, беше на стената на каютата...
- Знам. Аз ти го dadoх.
- Даде ми го, защото вие като подивяла жена всеки път, когато ударя нещо с него.
- Точно така, Нелер, и затова те попитах кой меч ще използваш.
- Вече знаеш.

- Знам, и затова си тъпча ушите с мъх.
- Мислех, че вече са натъпкани.
- Слагам още. Разбра ли?

Ефрейтор Правалак Рим беше изтормозен мъж. Беше роден в една северна провинция на Грис в беден селски дом и не беше виждал нищо от света през повечето си живот, докато веднъж през съседното село не мина рекрутарица от морската пехота, в същия ден, в който Правалак беше там с по-големите си братя. Всички те се подсмихнаха презрително на рекрутарицата и продължиха към пивницата. Но самият Правалак, виж, той зяпна невярващо. За първи път виждаше човек от Дал Хон. Жената беше едра и закръглена и макар да бе с няколко десетки години по-възрастна от него и косата й да бе посивяла, все пак си личеше колко е била красива някога, а в неговите очи все още беше.

Такава тъмна кожа. Такива тъмни очи и — о, как го погледна тя, с онази блестяща усмивка, преди да го хване за ръка и да го отведе в една задна стаичка на местната тъмница, където го събори най-рекрутаришко върху нара, яхна го и се заклати отгоре му с такава екзалтирана радост, че той изригна право в малазанска армия.

Братята му изразиха неверието си и бяха в паника от това как ще обяснят на мама и тате, че най-младият им син взел, че се записал в армията и междувременно е загубил девствеността си от една петдесетгодишна демонка — и че всъщност няма изобщо да се върне у дома. Но това си беше тухен проблем, а Правалак се озова във фургона на рекрутарицата, лепнал здраво ръка между пищните й бедра и без да поглежда повече назад.

Онази първа голяма любов продължи точно до следващата паланка, където го прехвърлиха в керван заедно с петдесетина други гризиански селски момчета и момичета и керванът тръгна по имперския път до Унта, а оттам — до остров Малаз, за да започне обучението си като морски пехотинец. Но сърцето му не беше чак толкова разбито, колкото можеше да допусне, тъй като малазанските сили за известно време бяха препълнени с далхонийски новобранци — някакъв загадъчен взрив в прираста на населението или пък политически вълнения бяха предизвикали масово бягство от саваната и

джунглите на Дал Хон. И той много скоро разбра, че обожанието му на тъмна кожа и черни очи не го обрича на неудовлетворен копнеж и вечна самота.

До първата му среща с Кисуеър, която само се беше изсмяла на попълзновенията му, колкото и огладени и фини да бяха станали до този момент. И тъкмо това отхвърляне бе съкрушило сърцето му завинаги.

Но това, което го измъчваше сега, може би изненадващо, изобщо не беше онова несподелено обожание. Беше онова, което видя, или може би само си въобрази, в онази тъмна нощ на реката, след ослепителния блясък на взривовете и грохота, разтърсил реката, онази чернокожа ръка, показвала се над вълните, докато водата се съвземаше след взрива и се разтваряше около нежната китка — и след това тази ръка просто се изгуби от напрегнатия му поглед, от отчаяното му, мъчително търсене в задимения мрак — ръката, кожата, тъмната, толкова тъмна кожа, която така го беше разбила в онази нощ.

Ох, как искаше да умре сега. Да сложи край на тази мъка. Тя си беше отишла. Сестра й също си бе отишла — сестра, която две нощи преди това го бе придърпала настрана и му бе прошепнала: „Не се предавай, Прав. Виждаш ли, познавам сестра си и виждам как се усилва блясъкът в очите ѝ всеки път, когато погледне към теб... тъй че не се предавай...“

И двете си бяха отишли, и както Бадан повтаряше непрекъснато всеки път, когато си помислеше, че няма никой наблизо да го чуе: „И толкова. И толкова.“

Сержант Праймли се приближи и потупа Правалак по рамото.

— Готов ли си, ефрейтор? Добре. Води отделението си точно както щеше да го направи Синтър. Поведи ги, Прав, и да поизкорим няколко едури.

Скълдет, чието някогашно име беше Трайбоул Фютан, последният жив мъж от царствения род Фютан, от племето джилани, от югоизтока на Седемте града, бавно се изправи, докато тежките тръгваха нагоре по склона към шума на битката.

Приготви за бой двата си тълвара, притежавани някога от един борец Фаладан — брат на дядо му, — загинал от отрова на платен

убиец три години преди малазанското нашествие, когато Трайбоул все още беше дете, непрокудено в пясъците на тленността. Оръжия, които бе наследил като последен потомък на фамилия, разбита от кръвни вражди — те бяха съвсем обичайни по целия континент преди завоеванието. Тълварите изглеждаха големи в ръцете му, прекалено несъразмерни за китките му — но той беше джилани, а всички в племето му бяха буквально лишени от тълстини. Мускули като въжета, тънки и жилави, и много по-силни, отколкото изглеждаха.

Мекотата в женствените му очи не се промени, докато оглеждаше тълварите и си припомняше някогашните дни, когато беше съвсем малък и с тези две оръжия — балансираше на извитите им върхове, с ефесите под мишиниците — подскачаше като дяволче из лагера. Скоро след това вече използваше тояги с тежести, издялани така, че да приличат на тълварите на брата на дядо му. Усвояваше стойките и фигураните в бойния стил на джилани, и в пеши бой, и на гърба на пустинен кон, научи се и на *лизгар духана*, атаката със скок. Безброй нощи изкара с натъртени рамене, докато се научи да се претъркаля чисто по земята, след като атаката е приключила, трите натъпкани с трева мишени са накълцани на парчета, а вятърът дърпа и развява златистите треви в прашния въздух. И се превърташе и отново се изправяше на крака, с оръжията в готовност.

Не беше висок. Не беше и разговорлив, а усмивката му — в редките случаи, когато се усмихваше — беше свенлива като на девица. Мъже го искаха в леглата си, а също и жени. Но той беше от царския род и семето му беше последното семе, и един ден щеше да го даде на кралица, може би и на императрица, както подобаваше на висшето му потекло. Междувременно се оставяше на мъже да го използват, както го правеха мъжете, и дори намираше удоволствие в това, колкото и да беше невинно. Но отказваше да разлива семето си.

А сега стоеше в готовност и когато подадоха сигнала, тръгна напред с леките си стъпки.

Скълдет беше двадесет и три годишен. Такава бе самодисциплината му, че не беше разливал семе нито веднъж, дори в съня си.

Както по-късно щеше да каже Мълван Дрийдър, Скълдет наистина бе мъж, готов да избухне.

И един старши сержант на остров Малаз щеше да се окаже прав.
За пореден път.

Ърб затича назад от къщата на Фактора колкото можеше по-бързо и завъртя щита си, за да прикрие дясното си рамо. Проклетата жена! Застанала там с един проклет капак от буре, а залп от копия всеки момент щеше да полети към нея. О, войниците й я обожаваха, и още как, и това обожание бе толкова сляпо, че не можеха да разберат всичко, което Ърб правеше само за да опази тая глупачка жива. Но сега беше грохнала, скапана от умора развалина и — този път — изглежда, нямаше да успее.

Беше на пет крачки от Хелиан, когато полетяха половин дузина копия — две се понесоха настани, за да пресрещнат Ърб. Той закова на място, завъртя се зад щита и за миг я изгуби от погледа си.

Едно от тежките копия профуча само на педя от лицето му. Другото се натресе здраво в щита, желязното острие проби, прониза ръката му под рамото и почти я закова за хълбока му. Ърб се завъртя и се олюя, копието го дръпна настрана, той изпъшка и се смъкна на колене на твърдите камъни на улицата. Посрещна земята с дясната ръка, без да изпуска оръжието, за да не се забие по очи, и чу как изпраща един от пръстите му.

В същия миг светът около него се взриви до бяло.

Четирите тежки копия, полетели към Хелиан, почти я отрезвиха. Тя се присви и вдигна малкия си кекав щит, но той се разхвърча на парчета, след като две тежки железни остриета се забиха в подгизналото, тежко и много сладко миришещо дърво. Шлемът й отлетя от главата й с оглушително дрънчене, а в същото време друго копие я перна по дясното рамо, разкъса кожените връзки на бронята й и я завъртя кръгом, тъй че тя се оказа с лице към глинената бутилка, която преди няколко мига беше захвърлила. И скочи към нея.

По-добре да умре с още една гълътка...

Въздухът над нея изsviri и над гърба й прелетяха още няколко копия.

Тя се просна по гърди на прашния калдъръм и зяпна опулена, щом бутилката сякаш по своя воля скочи във въздуха. След това нещо я повдигна за краката, преобърна я и тя тупна тежко на гръб, а синьото небе отгоре изведнъж посивя от прах и чакъл, каменни парчета и тухли — валяха на порой.

Нищо не можеше да чуе, а въздухът бе толкова задръстен от прах, че тя се сгърчи в пристъп на кашлица. Извъртя се и видя Ърб, може би на шест крачки по-назад. Идиотът се беше нанизал на копие и изглеждаше по-объркан от всяко. Лицето му беше бяло от прах, червени бяха само устните му, от изкъртен зъб сигурно, и зяпаše тъпо по улицата, където бяха всичките едури... можеше да ги нападнат, тъй че нямаше да е зле тя да си намери меча...

Тъкмо се надигна от земята, когато нечия ръка я плесна по рамото и тя сърдито вдигна очи. Непознато лице — канийка, гледаше я намръщено отгоре. След това проговори с някак странно далечен глас:

— Жива си значи. Не трябваше да се вреш право в „проклетията“, знаеш ли.

И изчезна от погледа ѝ.

Хелиан примига. Присви очи, погледна по улицата и видя огромния кратер там, където бяха доскоро едурите. И парчета от тела, и разнасящия се прах и дим.

И още четири морски, двама от тях далхонийци. Стреляха с арбалетите в страничната уличка и бързо се разпръснаха, когато един от тях метна „острилка“ в същата посока.

Запълзя към Ърб. Беше успял да издърпа копието от ръката си. Сигурно го болеше, а и вече имаше много кръв, сбираща се на локва под него. Очите му бяха като на заклана крава, макар и не толкова мъртвешки, но там някъде.

Дойде още един от морската, пак непознат. Черна коса, бяла кожа. Коленичи до Ърб.

— Ти — изръмжа Хелиан.

Мъжът я погледна през рамо.

— Никоя от раните ти няма да те убие, сержант. Но приятелят ти е на свършване, тъй че ме остави да си свърша работата.

— Кое отделение сте, по дяволите?

— Десето. Трета рота.

„Лечител. Е, добре. Оправи го Ърб, та да мога аз да го убия.“

— Натиец си, нали?

— Умна жена — измърмори той, докато запридаше магиите си над дълбоката раздрана дупка под рамото на Ърб. — Още по-умна, когато си по-трезва, може би.

— Изобщо не разчитай на това, резач.

— Всъщност не съм резач, сержант. Боен маг съм, но пък вече не можем да сме толкова придирчиви за тези неща, нали? Мълван Дрийдър.

— Хелиан. Осмо отделение, Четвърта.

Погледна я изненадано.

— Виж ти. От онези, дето изпълзяха изпод Ю'Гатан?

— Да. Ще живее ли Ърб?

Натиецът кимна.

— Ще полежи малко на носилка обаче. Много кръв е изгубил. — Изправи се и се огледа. — Другите ти войници къде са?

Хелиан погледна към къщата на Фактора. Взривът май я беше изравnil със земята.

— Проклета да съм, ако знам, Мълван. Случайно да ти се намира шишенце с нещо, а?

Но магът гледаше намръщено развалините на рухналата къща.

— Чувам викове за помощ.

Хелиан въздъхна.

— Значи ще ги намерим все пак, Мълван Дрийдър. Което значи, че ще трябва да ги изровим. — И лицето й светна. — Но това ще ни отвори глътката, нали?

Многобройният пукот на „острилки“ и тръсъкът на шрапнел във фасадата на пивницата отпратиха няколкото малазанци вътре назад към тезгяха. Навън в изпълнения с прах и дим въздух се разнесоха писъци и вой. Фидлър видя как Геслер сграбчи Сторми, за да го задържи да не се втурне към вратата — огромният фалариец едва се държеше на крака, — след което се обърна към Мейфлай, Коураб и Тар.

— Да ходим да си срещнем съюзниците, но си отваряйте очите. Останалите, стойте тук, превържете раните. Ботъл, къде са Корик и Смайлс?

Магът само поклати глава.

— Отидоха в източния край на селото, сержант.

— Добре, вие тримата с мен. Ботъл — можеш ли да направиш нещо за Сторми?

— Да.

Фидлър зареди арбалета си и поведе към входа на кръчмата. На прага се наведе и надникна навън през прахта.

Съюзници, и още как. Благословената морска пехота, шестима на брой, газеха през труповете на едуриите и приключваха писъците им с бързи удари на мечовете си. Фидлър видя някакъв сержант, от Южен Дал Хон, нисък, плещест и черен като оникс. Жената до него беше с половин глава по-висока и сивоокая, доста закръглена, но не и провиснала. Зад тези двамата стърчеше друг далхониец, сбръчкан и надупчен навсякъде — уши, нос, брадичка, бузи — блъскашите златни украсения бяха в рязък контраст с намръщеното му лице. „Проклет шаман.“

Фидлър излезе и тръгна към сержанта. Боят все още продължаваше, но някъде далече.

— Колко сте?

— Седемнайсет, за начало — отвърна мъжът. Замълча и погледна варварския меч-бивен в ръцете си. — Току-що отсякох една едурска глава с това. Първата ми жертва.

Фидлър зяпна.

— Как, в името на Гуглата, стигнахте толкова далече от брега тогава? Да не сте прилепи соултейкън?

Далхониецът смръщи лице.

— Откраднахме една рибарска лодка и нагоре по реката.

Жената до него заговори:

— Бяхме най-южните отделения, движехме на изток, обаче стигнахме реката и трябваше или да газим до кръста в блатна тиня, или да хванем нагоре по водата. Всичко беше точно допреди няколко нощи, когато се натресохме на ледерийска галера. Загубихме няколко души обаче — добави тя.

Фидлър я погледа още миг. Добре закръглена и мека на вид, освен очите. „Гуглата да ме вземе, тая може да съдере кожата на човек парче по парче с една ръка, докато с другата се оправя сама.“ Извърна очи от нея и отново се обърна към сержанта:

— Коя рота?

— Трета. Аз съм Бадан Грук. А ти си Фидлър, нали?

— Йегетан — измърмори шаманът и направи жест „зло да пази“. Бадан Грук се обърна към белокожата жена.

— Ръфъл, вземи Вастли и Релико и продължете на запад, докато не се срещнете с Праймли. После обратно тук. — Погледна Фидлър. — Добре ги ударихме май.

— Стори ми се, че чух „проклетия“ преди малко.

Кимване.

— Праймли е със сапьорите. Все едно, едурите отстъпиха, тъй че явно сме ги изплашили.

— Морантските муниции го правят това.

Бадан Грук отново извърна очи. Изглеждаше странно колеблив.

— Изобщо не очаквахме да срещнем някое отделение толкова далече на запад. Освен ако не са хванали по водата като нас. — Срещна погледа на Фидлър. — Само на ден път сте от Ледерас, знаеш ли.

Седем едури бяха обърнали играта срещу Корик и Смайлс и ги изтласкваха в необещаващата нищо добро уличка между паянтовите къщи, която след това водеше към изключително неприятен открит за обстрел терен, блокиран от купища дърва от всички страни, освен входа на уличката.

Корик избута Смайлс зад себе си — едурите се бяха струпали в началото на уличката и бавно се приближаваха — и вдигна меча си в готовност да влезе в близък бой. Наполовина обезоръжен, след като бе изгубил щита си. Ако кучите синове започнеха да мярат копия, щеше да си има неприятности.

Тая мисъл го накара да изсумти. Той срещу седмина Тайст Едур, а зад гърба му е само една млада жена, която бе изразходвала всичките си метателни ножове и разполагаше само с тежкия нож за кормене, чието място бе по-скоро в ръцете на касапин. Неприятности? Само ако замятат копия.

Но тези едури явно не държаха да ги нанижат от разстояние. Близък бой искаха и Корик не бе изненадан от това. „Като сетите са,

тия сиви мърши. Лице в лице, да. В това е истинската доблест.“ Вдигна меча си и ги подкани да тръгнат напред.

— Стой зад мене — рече на Смайлс, която се беше присвила зад гърба му. — Отвори ми повече място...

— За какво, тъпако? За да умреш стилно ли? Просто посечи няколко, аз се плъзвам отдолу и ги довършвам.

— И те тресват по темето? Не, стой зад мене.

— Няма да стоя и да ме изнасилят всички, които ще си толкова некадърен, че да не убиеш, преди теб да те убият, Корик.

— Добре! Тогава аз ще те тресна с ефеса по темето!

— Единственият път, когато изобщо ще ме треснеш, тъй че давай!

— О, ще те тресна аз, вярвай ми...

Щяха да продължат още и още, но едурите вече се бяха развърнали, четирима във фронт и трима зад тях, и се втурнаха напред.

След това Корик и Смайлс често спореха дали спасителят им беше кацнал от въздуха или просто притежаваше таланта да прескача невероятни разстояния, защото се появи като мълния, прелетя точно на пътя на първите четирима Тайст Едур и в този безмълвен полет сякаш се сви в себе си и изчезна сред святкащите тежки железни остриета. Вихър от странни, кълцащи звуци и след това той вече ги беше подминал — и трябваше много лошо да се натресе в една от купчините дърва. Но вместо това един от тълварите се опря с върха надолу в купчината, мъжът се завъртя около оста на тази единствена допирна точка, обърна се и стъпи, присвят като котка, на дървата — в невъзможен за запазване на равновесие ъгъл, но това беше без значение, тъй като той вече бе скочил назад, откъдето се бе появил, прелетя този път над рухващите, плувнали в кръв тела на четиридесета Тайст Едур. Клъц-клъц-клъц-клъц — и задните трима едури също се свлякоха на земята.

Мъжът отново се приземи, присвил глава, и рамото му едва докосна земята, преди да се превърти в пълно кълбо. После незнайно как успя да се изправи на един крак, стъпи и на другия и застана срещу седемте трупа, които току-що беше свалил.

И срещу двама малазански морски пехотинци, които поне този път изобщо нямаха какво да кажат.

Десантниците от Трета и Четвърта рота се бяха събрали пред селската пивница, стояха или седяха на оцапания с кръв калдъръм на главната улица. Някои превързваха рани, други кърпеха броня или заточваха нащърбените острите на мечовете.

Фидлър седеше на ръба на едно корито с вода от едната страна на входа и преценяваше. От морския бряг дотук трите отделения от Четвърта рота бяха понесли щети. От отделението на Геслер си бяха отишли Санძс и Уру Хела. От това на Хелиан — Лютс и Тавос Понд, и двамата бяха загинали в това проклето село, докато от хората на Ърб мъртви бяха Хано, а вече и Боул, а Солтлик беше изгубил лявата си ръка. Отделението на самия Фидлър дотук беше останало непокътнато, а това го караше да се чувства гузен. „Като някакви проклети фаворити на Гуглата, наредени в редица отвъд портата. С пера от врана в ръка или повехнали рози, или сладкиши, или каквito там безброй дарове мъртвите с охота връчват на новодошлите си близки... богове на Бездната, Смайлс ме превръща в поредния каниец с всички тези нелепи суеверия. Никой не те чака отвъд Портата на Гуглата, освен за да ти се изсмее.“

Двамата сержанти от Трета рота се приближиха. Бадан Грук, с когото Фидлър се бе запознал преди малко, и кюонецът, Праймли. Бяха много странна двойка, но винаги става така, нали?

Праймли го погледна странно почтително и рече:

— Нямаме проблем с това.

— С кое?

— Със старшинството ти, Фидлър. Е, и какво правим сега?

Фидлър се намръщи и извърна очи.

— Някакви загуби?

— От това дребно счепкване? Не. Тия едури се разбягаха като диви зайци. Много по-страхливи са, отколкото очаквахме.

— Не обичат боя „щит срещу щит“ — рече Фидлър и се почеса по мръсната брада. — Ще го заобичат, особено след като имат ледерийска войска с тях. Но напоследък са зарязали тази тактика, тъй като с нашите муниции им става скъпо. Не, дебнеха ни, биеха ни в засада и ни изтласкваха. Традиционният им стил на бой, предполагам.

Праймли изсумтя.

— Изтласквали са ви, казваш. Значи от тая страна на Ледерас най-вероятно ни чака някоя проклета армия. Наковалнята.

— Да. Точно затова би трябало да изчакаме тук малко. Знам, че е рисковано, едурите могат да се върнат и следващия път да са хиляди.

Присвятите очи на Бадан Грук се присвиха още повече.

— Да се надяваме вашият Юмрук да дойде навреме с много повече морска пехота.

— Вече е и *вашият* Юмрук, Бадан Грук.

Сержантът кимна рязко и се намръщи.

— Хвърлиха ни в тая каша само заради загубите на Четвърта при Ю'Гатан.

— Адюнктата непрекъснато прави промени — каза Праймли. — Нямаме Юмруци за нищо друго освен морската пехота — след времето на Кръст...

— Е, сега имаме. Вече не сме в малазанска армия, Праймли.

— Да, Фидлър, отчитам го това.

— Това е предложението ми — повтори Фидлър. — Изчакваме малко тук. Нека маговете ни да отдъхнат. И дано Кенеб да се появи, и дано да води със себе си малко повече от дузина морски пехотинци. Виж, за това със старшинството не ме бива много. Бих предпочел сержантите да сме съгласни за нещата, тъй че не ви задължавам за нищо.

— Геслер съгласен ли е с тебе, Фидлър?

— Да.

— А Хелиан и Ърб?

Фидлър се засмя.

— В кръчмата още е мокро, Праймли.

Слънцето беше залязло, но като че ли никой не искаше да ходи никъде. Влизаха в кръчмата само когато трябваше да се донесе ново буре ейл. Главното помещение беше истинска кланица, тъй че никой не беше склонен да се задържа вътре задълго.

Смайлс се приближи и седна до Корик.

— Казва се Скълдет.

— Кой?

— Знаеш кой. Оня, дето може да те убие с палеца на крака си.

— Мислех си за оная атака — отвърна Корик. — Върши работа само ако не я очакват.

Смайлс изсумтя.

— Сериозно. Видя ли някой да лети към мен, режа го на две. Не че ще може да се оттегли или да се откаже, нали?

— Ти си идиот — рече тя и го сръга. — Ей, и близнака ти го срещнах. Казва се Вастли Бланк и от двама ви според мен той е умникът.

Корик я погледна ядосано.

— Какво все се заяждаш с мен, Смайлс?

Тя сви рамене.

— Скълдет. Ще го направя мой.

— Твой?

— Да. Знаеш ли, че си пази мъжкото за жена с царствена кръв?

— Мъжете с такива наклонности не го казват.

— Къде го чу това?

— Освен това ти не си с царствена кръв, Смайлс. Кралица на мидите не се брои.

— Точно затова искам да излъжеш за мен. Уж съм канийска принцеса, пратена в малазанска армия, за да не ме намери Нокътят...

— В името на Качулатия, Смайлс!

— Шшш! Слушай, другите в отделението казаха, че с удоволствие ще излъжат за мен. Какво ти става?

— С удоволствие... ха, това беше добро. Много добро. — Обърна се и я изгледа. — Гориш от желание Скълдет да направи един от летящите си скокове и да кацне точно между краката ти ли? Искаш да забременееш от принц на някакво седемградско племе на летящи катерици?

— Да забременея? Да бе, когато делфините проходят и рибите свият гнезда по дърветата. Няма да забременея. Ботъл ми дава едни билки за това. Милият ми Скълдет може да лее галони със семе в мен цяла проклета от Гуглата вечност и никакви зайчета няма да ми подскочат наоколо.

— Лицето му е като на момиче — каза Корик. — Мъжете казват, че и целувал като момиче.

— Кой ти дрънка всичко това?

— Пестял си семето. Ха!

— Слушай, мъжете нищо не значат. Е, канийска принцеса ли съм, или не?

— Да бе, да. Съперничка за имперския трон всъщност. Бъди летящата риба за летящата катерица и си свий гнездо по дърветата, Смайлс. Като свърши всичко, което трябва да се свърши.

За негова изненада тя се усмихна лъчезарно.

— Благодаря ти, Корик. Ти си истински приятел.

Той зяпна след нея. Горкото момиче. „Катерицата си пести семето, защото не знае какво да прави с него според мен.“

В смрачената улица пред него премина някой. Корик примижка и го позна по походката.

— Ей, Ботъл.

Младият маг спря, погледна през рамо, после се обърна и повлече крака към него.

— Нали трябваше да спиш.

— Не, благодаря.

— Значи даваш специални билки на Смайлс, а? Защо го...

— Какво?

— Билки. Да не забременее.

— Виж, ако не иска да забременее, трябва просто да спре да се качва на всеки...

— Задръж, Ботъл! Чакай малко. Тя каза, че е говорила с теб. За билките...

— А, онези билки. Не си разbral добре, Корик. Те не са да я пазят да не забременее. Всъщност е някаква отвара от баба ми и нямам представа дали изобщо действа, но все едно, нищо общо няма със забременяването. Ами, ако ме беше помолила за това, има нещо доста благонадеждно...

— Чакай! Какво... какво прави тази отвара, която ѝ даваш, тогава?

— Тя да не я пие по-добре, че... За мъж е!

— За Скълдет?

— Скълдет ли? Какво... — Ботъл го зяпна. — Знаеш ли какво е скълдет, Корик? Растение, вирее на остров Малаз и може би в Джени също. Виж, обикновено има женски растения и мъжки растения, и така се получава плодът и разни такива, нали? Все едно, не е така с миличкия ни скълдет. При него са само мъжки — никакви женски

изобщо. Скълдетите си пускат своето... да де, изхвърлят го всичкото във въздуха и накрая някои влизат в семето на други растения и там си стоят, скрито, докато онова семе не поникне, завземат го и хоп — още едно хубаво скълдетче с онова сиво цветче, дето не е никакво цветче, а тънка шушулка, пълна със...

— Добре де, онази отвара, дето ти я е поискала Смайлс, тя какво прави?

— Уж променя мъж, който предпочита други мъже, в такъв, който предпочита жени. Дали действа ли? Представа нямам.

— Скълдет може да е растение — каза Корик, — но е и име на един войник в отделението на Праймли. Хубав.

— О, и това име...

— Явно е съвсем подходящо, Ботъл.

— Горката Смайлс.

Къщата на Фактора можеше и да е изглеждала хубава, но както се срути, все едно беше от слама. Изумителното беше, че никой не бе загинал под всичките тези развалини. Ърб поне със сигурност бе облекчен от това, макар да беше клюмнал след навикванията на Хелиан.

Все едно, задоволена след това и почувствала се доволно... доволна, Хелиан изобщо не остана доволна, когато ужасно непривлекателното лице на Балгрид изникна точно пред нея. Примири и го погледна намръщено.

— По-нисък си, отколкото си мислех.

— Коленичил съм, сержант. Какво правиш тук под тезгяха?

— Не съм аз, дето го мести непрекъснато, Балди.

— Другите сержанти са се разбрали да поостанем малко тук. Съгласна ли си с тях за това, сержант?

— Защо не?

— Добре. А, знаеш ли, в новите отделения има още един картуулец.

— С-сигурно е шпионин. Още ме преследват.

— Че защо ще те преследват?

— Щото направих нещо лошо, затова. Не помня к'во точно, но е било достатъчно лошо, за да ме отпрати тук, нали? Проклет шпионин!

— Съмнявам се да е...

— Тъй ли? Ами добре, накарай го да дойде да ми целуна краката тогаз! Кажи му, че съм кралицата на Картуул! Целувка по краката искам! Хайде върви, проклет да си!

На по-малко от шест крачки от тях Скълдет седеше сврjan под тезгяха в другия край. Криеше се от хубавата, но много похотлива жена от отделението на Фидлър. При думите на Хелиан главата му рязко се извърна и тъмните му бадемови очи, разбили вече толкова много сърца, бавно се разшириха и се взряха в чорлавата сержантка, легнала сред локва разлято вино.

Кралица на Картуул.

От такива скромни неща се преобразяват светове.

Жените пееха древна песен на език, който бе всичко друго, но не и езикът на Имасс. Изпълнена със странни цъкания, флегматични паузи и ритмични жестове. И с необичайно еднакви гласове. Хедж направо беше настръхнал.

— Ерес'ал — прошепна му Бързия Бен, и той леко пребледнял.

— Първият език.

Нищо чудно, че го караше да настръхне, че будеше смътен ек някъде дълбоко в мозъка му, съживяващо сякаш тихото майчино мърморене, докато той е впил устни в гърдата и глупаво се взира в замъгленото лице над себе си. Песен, която можеше да накара всеки възрастен мъж да се почувства уязвим, слаб и отчаяно търсещ утеша.

Хедж изруга под нос и дръпна Бързия Бен за ръкава.

Магът го разбра много добре, двамата станаха и се отдалечиха от огнището и сбрали се около него Имасс. Навън в тъмното, под искрящите звезди, нагоре към стръмнината със скалните домове.

Хедж седна на един голям плосък камък в подножието на сипея. Бързия Бен остана прав, наведе се, гребна шепа камъчета, закрачи напред-назад и започна да проучва находката си в тъмното — повече на допир, като хвърляше лошите в мрачината и те отскачаха и се търкаляха.

— Е, Хедж?

— Какво?
— Как е Фидлър напоследък?
— Не че клеча на рамото му или нещо такова.
— Хедж...
— Добре де, долавям някои неща от време на време. Шепот. Ехо.

Още е жив, това мога да кажа.

Бързия Бен помълча.

— Някаква идея какво е намислила адюнктата?

— Кой? Че защо да имам? Аз изобщо не съм я срещал. Ти би трябвало да ги правиш предположенията, магьосник. Нали ти ги сложи прангите да ѝ станеш Върховния маг в края на краищата. Колкото до мене, скитам се вече сякаш цяла вечност само сред пепелта на мъртви. Поне докато не намерихме това място, а то изобщо не е толкова далече от долния свят, колкото сигурно си мислиш.

— Не ми казвай какво си мисля, сапъор. Вече знам какво мисля и не е това, което си мислиш ти.

— Виж ти, пак взе да ставаш много изнервен, Бързак. Сърчицето разтупка ли се?

— Тя ги поведе към Ледер — към империята на Тайст Едур — веднага щом успя да ги избави от пристанището на Малаз. Значи, Котильтон твърди, че е успяла въпреки моето изчезване в най-лошия възможен момент. Доста неприятни загуби, вярно. Например Калам. И Т'амбър. Аз. И тъй, Ледер. Хвърля жалката си армия срещу империя, обхванала половин континент или почти толкова, и защо? Е, може би за да нанесе някакво възмездие от името на Малазанска империя и всяко друго кралство или народ, пострадал от разбойническите им флоти. Но пък може и изобщо да не е това, защото — нека си го кажем — като мотив звуци, хм... безумно. А не мисля, че адюнктата е безумна. Какво остава тогава?

— Извинявай, това всъщност въпрос ли беше? Към мен?

— Разбира се, че не, Хедж. Риторично беше.

— Отдъхнах си. Продължавай.

— По-вероятно изглежда да се е опълчила на Сакатия бог.

— О, нима? Какво общо има тази Ледерийска империя със Сакатия бог?

— Ужасно много общо има.

— В смисъл, аз и Фидлър отново водим същата проклета война.

— Все едно вече не го знаеше, Хедж — и моля те, изтрий тая невинна физиономия от лицето си. Още не е толкова тъмно и ти го знаеш, а тази физиономия е за мен и е една проклета лъжа, тъй че я разкарай.

— Ух, нервичките на мага се опънаха!

— Точно затова тебе най-малко те харесвах, Хедж.

— Помня как веднъж се побърка от страх заради една новобранка, Сори, защото беше обсебена от бог. А ето, че сега работиш за същия бог. Удивително как могат да се обръщат нещата по начин, който изобщо не си очаквал, нито си предвиждал.

Магъосникът го изгледа продължително.

— Чакай малко, Хедж.

— Наистина ли мислиш, че Сори беше там, за да премахне императрицата, Бързак? Някакъв мръсен план за отмъщение срещу Ласийн? Ами, това би било... безумно.

— Какво намекваш?

— Просто се чудя дали трябва да си толкова сигурен в тези, за които работиш. Защото, и на мен ми изглежда точно така, цялото това объркване, което изпитваш покрай адюнктата, може просто да произлиза от някои подвеждащи, хм, недоразумения за двата бога, които се свиват в сянката ти.

— Това поредното ти вътрешно чувство ли е?

— Аз не съм Фидлър.

— Не си, но беше близо до него — в проклетата му сянка. Повдигаш всичките му тайнствени подозрения и недей се опитва да го отричаш, Хедж. Тъй че по-добре ми го кажи направо. Ти и аз, двамата на една и съща страна ли се бием, или не?

Хедж се ухили широко.

— Може би не. Но пък може би повече, отколкото си мислиш, магъосник.

Бързия Бен беше изbral няколко добре огладени камъчета. Останалите ги хвърли.

— Този отговор трябваше да ме накара да се почувствам по-добре, така ли?

— Аз как се чувствам според теб? — попита Хедж. — Да съм на проклетата ти страна, Бързак, още от Рараку! А все още не зная кой си и какво си дори!

— В смисъл?

— В смисъл — това. Започвам да подозирам, че дори Котильтон — и Сенкотрон — не те познават и наполовина толкова добре, колкото си мислят. Точно затова в момента те държат подръка. И точно затова, също така, искат накрая да си без Калам, който да ти пази гърба.

— Ако си прав — за Калам — ще е неприятно.

Хедж сви рамене.

— Казвам само, че може би планът е бил Сори да е там в момента, до Фидлър.

— Адюнктата тогава нямаше дори армия, Хедж. Това, което намекваш, е невъзможно.

— Зависи колко са предвидили — и разбрали Келанвед и Танцьора, когато оставиха империята си и тръгнаха да търсят асценденство. — Сапърът помълча замислено. — Тръгнаха по пътищата на Азата, нали?

— Почти никой не знае това, Хедж. Ти със сигурност не го знаеше... преди да умреш. Което ни връща на пътя, по който ти спря да вървиш, след като се гръмна в Черен Корал.

— Искаш да кажеш, след като направих своето възнесение?

— Да.

— Вече ти казах повечето. Подпалвачите на мостове се възнесоха. Обвинявай някой Душебродник.

— И сега още проклети глупаци се мотаят наоколо. Гуглата да ви вземе всички, Хедж, в бригадата на Изгорените мостове имаше няколко наистина гадни хора. Жестоки, зли и направо ужасни...

— Глупости. Ще ти кажа една тайна, някой ден може и да ти свърши добра работа. Умирането те унизиava.

— Унижение не ми трябва, Хедж, и толкова по-добре, защото не се каня да умирам скоро.

— Отваряй си очите на четири тогава.

— Пазиш ли гърба ми, Хедж?

— Не съм Калам, но да, можеш да разчиташ.

— Засега?

— Засега.

— Би трявало да е достатъчно, предполагам...

— Само ако и ти пазиш моя, Бързак.

— Разбира се. Верността към старото отделение и така нататък.

— Та за какво са ти тия проклети камъчета? Сякаш не мога да се досетя.

— Ще нагазим в ужасен боклук, Хедж. — Магът го погледна. — И слушай, за ония скапани проклетии — ако ме гръмнеш на парчета, *наистина* ще се върна за тебе, Хедж. Това е клетва, дадена от всяка проклета душа в мен.

— А това повдига въпрос, нали? Колко дълго всички онези души смятат да се крият в тебе, Бен Адефон Делат?

Магьосникът го изгледа. И както можеше да се очаква, не отвърна нищо.

Трул Сенгар стоеше в края на светлия кръг от огнището, зад струпалите се Имасс. Женската песен бе загълхнала в низ от звуци, каквito майка би издавала за невръстното си бебе, звуци на утеша. Онрак му бе обяснил, че тази песен на Ерес'ал е всъщност завръщане към корените на езика, че започва с чудатия, но все пак сложен език на възрастните Ерес'ал, с неговите странни цъкания, паузи и жестове, служещи за накъсване на думите, който след това става все по-опростен и по-мелодичен. Както и да беше, въздействаше мрачно и странно смущаващо.

Музиката и песента за народа на Трул Сенгар бяха нещо статично, ограничено в ритуала. Ако в древните сказания имаше истина, някога Тайст Едур бяха използвали най-различни инструменти, но повечето от тях вече бяха непознати, бяха останали само имената им. Заместваше ги глас. И Трул започваше да съзнава, че с инструментите навярно нещо е изгубено.

Жестовете на жените се бяха прелели в танц, гъвкав и плавен, и изведнъж — изпълнен с любовна страсть.

Някой до него промълви тихо:

— Преди детето има страсть.

Трул се обърна и с изненада видя до себе си вожда Хостил Ратор.

В мръсната дълга коса на воина, провисната от пъстрото, нашарено с белези теме, се полюшваха навързани калцирани кости. Тежкото чело доминираше над цялото лице и скриваше очите в мрак. Дори облечен в плътта на живота, Хостил Ратор изглеждаше мъртвешки.

— Страстта ражда детето, Тайст Едур. Разбираш ли?

Трул кимна.

— Мисля, че да.

— Така беше много, много отдавна. При Ритуала.

„Аха.“

— Детето пораства, уви — продължи главатарят на клана. — А онова, което е било някога страсть, вече е...

„Нищо.“

Хостил Ратор продължи:

— Тук, сред тези кланове, имаше Гадателка на кости. Тя ясно провидя илюзията на това селение. И видя също така, че то отмира. Опита се да спре кървенето му, като се принесе в жертва. Но не успя — духът и волята ѝ се предадоха.

Трул го погледна намръщено.

— Как разбрахте за това място?

— Тя огласи болката си, терзанието. — Т'лан помълча за миг и добави: — Намерението ни беше да се отзовем на призыва за Събирането — но потребността в нейния глас бе неопровержима. Не можехме да се отвърнем, та дори това, което трябваше да предадем, да беше — навярно — сетният ни покой.

— А сега сте тук, Хостил Ратор. Онрак вярва, че искаш да узурпираш властта на Улшун Прал, но те спира присъствието на Руд Елале — заплахата, която той представлява за теб.

Очите под изпъкналото чело проблеснаха.

— Да не си дори прошепнал за тези неща, едур. Нима искаш да видиш извадени оръжия тази нощ, дори след дара на Първата песен?

— Не. И все пак по-добре сега, отколкото по-късно.

Едва сега Трул видя двамата Гадатели на кости от Т'лан, които пристъпиха и застанаха зад Хостил Ратор. Песента на жените бе спряла — рязко ли беше прекъсната? Не можеше да си спомни. Все едно, ясно беше, че всички събрани вече слушат само техния разговор. Видя появилия се от тълпата Онрак, видя каменния меч на приятеля си, стиснат в двете му ръце.

Трул отново се обърна към Хостил Ратор, с равен и спокоен тон:

— Вие тримата сте били свидетели на всичко, което някога...

— То няма да оцелее — прекъсна го главатарят на клана. — Как можем да приемем тази илюзия, когато, след като тя се стопи, трябва

да се върнем към онова, което всъщност сме?

Руд Елале заговори от тълпата:

— Моят народ не ще пострада. Нито от твоята ръка, Хостил Ратор, нито от твоите Гадатели на кости. Нито от онези, които идват тук — добави той. — Решен съм да изведа клановете и да ги спася.

— Спасение няма — рече Хостил Ратор. — Това селение умира, както и всичко, което е в него. И никакъв изход не може да има. Руд Елале, без този свят твоите кланове дори не съществуват.

— Аз съм Т'лан, като теб — каза Онрак. — Усети пътта, която те облича сега. Мускула, топлината на кръвта. Усети дъха в дробовете си, Хостил Ратор. Взирал съм се в очите ви — на всеки от вас тримата — и виждам онова, което несъмнено го има и в моите. Чудото. *Спомена*.

— Не можем да го позволим — намеси се Гадателят на кости Тил'арас Бенок. — Защото щом напуснем това място, Онрак...

— Да — прошепна приятелят на Трул. — Ще е... твърде тежко. За понасяне.

— Някога имаше страст — рече Хостил Ратор. — За нас. Никога вече не може да се върне. Не сме вече деца.

— Никой от вас не разбира!

Неочакваният вик на Руд Елале стъписа всички и Трул видя как Улшун Прал, със скръбно лице, посегна да спре храненика си, но той избута гневно ръката му и пристъпи напред. Очите му грееха като жаравата в огнището зад него.

— Камък, пръст, дървета и треви. Зверове. Небето и звездите! Нищо от това не е илюзия!

— Пленени спомени...

— Не, Гадателю на кости, грешиш. — Овладя с усилие гнева си и се обърна рязко към Онрак. — Виждам сърцето ти, Онрак Прекършени. Знам, ти ще си редом до мен — в това, което предстои. Ще бъдеш с мен!

— Да, Руд Елале.

— Значи вярваш!

Онрак замълча.

Хостил Ратор се изсмя — тих, хриплив смях.

— Добре, Руд Елале. Онрак от Логрос Т'лан Имасс избира да се бие на твоя страна, избира да се бие за тези Бентракт, защото не може

да се примири с мисълта да се върне към онова, което е бил, и затова предпочита да умре тук. И смъртта е онова, което очаква Онрак Прекършения — всъщност той копнел за нея.

Трул се взря в приятеля си и видя отразена в огнято от пламъците на огнището лице на Онрак истината в думите на Хостила Ратор.

И не се поколеба.

— Онрак няма да е сам.

Тил'арас Бенок се обърна към него.

— Едур, ти си готов да отдадеш живота си, за да защитиш една илюзия?

— Смъртните с радост правят това, Гадателю на кости. Обвързваш се с клан, с племе, с народ или с империя, но за да пригадаш сила на илюзията за обща връзка, трябва да подхраниш противоположното — това, че онези, които не са от твоя клан, племе или империя, са чужди на тази връзка. Видял съм Онрак Прекършения, Т'лан Имасс. И го видях сега, отново смъртен. Заради радостта и живота в очите на моя приятел ще се сражавам с всички, които го смятат за свой враг. Защото връзката между нас е приятелството. А това, Тил'арас Бенок, *не е илюзия*.

Хостила Ратор попита Онрак:

— В своята милост, каквато си я намерил сега, оживяла отново в душата ти, няма ли да отхвърлиш Трул Сенгар от Тайст Едур?

А воинът сведе глава и отвърна:

— Не мога.

— Тогава, Онрак Прекършени, душата ти никога няма да намери покой.

— Знам.

Все едно, че пронизаха Трул в гърдите. Дръзките твърдения, изречени с пламенна искреност, която можеше да се породи само от вярно приятелство, бяха нещо чудесно. Ала съвсем друго беше да разбере цената, която налага това в душата на приятеля му.

— Онрак — с болка прошепна той.

Но този миг нямаше да изчака всичко, което можеше да се каже, всичко, което трябваше да се каже. Защото Хостила Ратор се бе обърнал към своите Гадатели на кости и мълчаливото общение, преминало между тримата, бе бързо, решително. А после вождът на клана се

обърна и закрачи към Улшун Прал. Смъкна се на коляно пред него и сведе глава.

— Смирихме се, Улшун Прал. Тези двама странници ни посрамиха. Вие сте Бентракт. Както бяхме и ние, преди толкова много време. Вече искаме да помним. Вече искаме да се бием във ваше име. В нашата смърт не ще има нищо друго освен доблест. В това се заклеваме. — После стана и се обърна към Руд Еале. — Соултейкън, ще ни приемеш ли за свои войници?

— За войници? Не. Като приятели, като Бентракт — да.

Тримата Т'лан му се поклониха.

Всичко това премина като мъгла пред очите на Трул Сенгар. След признанието на Онрак Прекършения като че ли целият свят на Трул със стържеща, трошаща скали неустоимост се бе завъртял на някаква невъобразимо огромна ос... но него самия го завъртя една ръка — и Онрак вече стоеше пред него.

— Няма нужда — промълви воинът Имасс. — Знам нещо, което дори и Руд Еале не знае. И ти казвам това, Трул Сенгар: няма нужда. Нито от скръб. Нито от съжаление. Чуй ме, приятелю. *Този свят няма да умре.*

И Трул не намери воля в себе си да оспори това твърдение, да забие ножа на съмнението в искренния поглед на своя приятел. Само въздъхна и кимна.

— Тъй да бъде, Онрак.

— И ако внимаваме — продължи Онрак, — ние също няма да умрем.

— Както кажеш, приятелю.

На трийсет крачки от тях, в тъмното, Хедж се обърна към Бързия Бен и изсъска:

— Как тълкуваш всичко това, маг?

Бързия Бен сви рамене.

— Сблъсъкът като че ли беше избегнат, ако колениченето на Хостил Ратор пред Улшун Прал не включваше прибирането на паднал зъб или нещо такова.

— На паднал... какво?!

— Все едно. Без друго не това е важното. Но зная, че съм прав в едно, и не ме питай откъде го зная. Просто го зная. Подозрение, превърнало се в увереност.

— Продължи, проклет да си.

— Само това, Хедж. Финнестът. На Скабандари Кървавото око.

Той е тук.

— Тук? Какво искаш да кажеш с това „тук“?

— Тук, сапьор. *Точно тук.*

Едната страна на портата представляваше грехнала развалина. Огромните циклопски камъни, оформяли някога арка с височина поне колкото пететажна сграда, бяха разхвърляни на над сто разтега от входа. Платформата, която арката бе обхващала някога, се беше надигнала и огънала, сякаш ужасен земетръс бе разлюлял здравата скална основа под каменната настилка. От другата страна се извисяваше кула от все още стоящи на мястото си блокове, извита нагоре като вретено и опасно наклонена.

Илюзията за ярка дневна светлина се бе задържала през тази последна част от пътуването, колкото заради настойчивостта на Удинаас, толкова и заради насмешливото благоволение на Клип. Или заради търпението на Силхас Руин, навярно. Най-важното последствие от това бе, че Серен Педак беше крайно изтощена — а и Удинаас не изглеждаше по-добре. Също като двамата Тайст Андий обаче Кетъл изглеждаше неуморима — с цялата безгранична енергия на едно дете, предположи Серен, а това откриваше възможността много скоро тя просто да рухне.

Серен разбираше, че Феар Сенгар също е уморен, но това навярно по-скоро беше свързано с неприятното бреме, което все повече натежаваше на плещите му. Сурово и непростително към себе си, тя бе разказала на Тайст Едур за ужасния си грях спрямо Удинаас, и го беше направила с надеждата, че Феар Сенгар — с непресторено и най-заслужено презрение в очите — ще предпочете да я отхвърли, както и собствената си клетва да пази живота й.

Но вместо това глупакът продължаваше твърдо да държи на тази своя клетва, макар тя да виждаше жестокото пробуждане на съжаление в душата му. Той нямаше — не можеше — да наруши клетвата си.

Все по-лесно ѝ беше да изпитва презрение към тези храбри жестове, към суворостта, приемана така лесно от мъжете от всички раси. Някакво примитивно чувство за дълг, от времето, когато притежаването на жена е означавало оцеляване, не на нещо толкова прозаично като собствения ти род, но *притежание* като собственост и оцеляване в смисъла на власт. По границите земи на ледерийското кралство бе имало изостанали племена, в които се бяха съхранили такива архаични възгледи и не винаги в ситуации, в които мъжете бяха притежателите и властниците — защото понякога това бяха жените. И в двата случая историята бе показвала, че такива системи могат да оцелеят само в изолация и само сред народи, при които магията се е изродила в хаотична мрежа от възбрани, табута и изкуствени безсмислени правила — където властта, предложена от вещерството, е узурпирана от непросветени амбиции и от императивите на социален контрол.

Противно на романтичните възгледи на Хул Бедикт за такива народи, Серен Педак не изпитваше голямо съжаление, щом си помислеше за тяхното неизбежно и често кърваво унищожение. Властта винаги представляваше илюзия, а поддържането ѝ можеше да се съхрани само в изолация. Това, разбира се, не означаваше, че ледерийската система е система на неограничена свобода и свободна индивидуална воля. Едва ли. Едно бреме беше заместено с друго. „Но поне не е разделено според пола.“

Тайст Едур бяха различни. Възгледите им бяха... примитивни. Поднасяш меч, заравяш го на прага на нечий дом, символичната размяна на клетви, толкова архаични, че дори думите не бяха необходими. В такъв ритуал не беше възможно никакво договаряне, а ако бракът не включваше договаряне, то тогава не беше никакъв брак. „Не, само взаимно притежание. Или не толкова взаимно притежание.“ Такова нещо не заслужаваше голямо уважение.

А тук и сега не ставаше дума дори за възможен съпруг, претендиращ за права над живота ѝ, а за проклетия брат на този възможен съпруг. И за да бъде ситуацията още по-нелепа, този възможен съпруг беше мъртъв. „Феар е готов да защити до смърт правото ми да се омъжа за труп. Или, по-скоро, правото на един труп да ме притежава. Е, това е лудост и аз няма да я — не я — приемам. Нито за миг.“

„Да, ето, че надмогнах самосъжалението. Сега просто съм гневна.“

„Зашпото той отказа отвращението към мен да го разубеди.“

Въпреки цялото й упорство последната мисъл я ужили.

Удинаас — беше я подминал, за да огледа рухналата порта — се обърна към Клип.

— Е, това живо ли е още?

Верижката и двата пръстена на Тайст Андий отново се въртяха. Той се усмихна хладно на ледерийския роб.

— Последният път, който трябва да се извърви, е от другата страна на портата.

— А кой я е сринал на парчета, Клип?

— Вече е без значение — отвърна Клип с още по-широка усмивка.

— Нямаш представа, с други думи — рече Удинаас. — Добре, щом трябва да минем през нея, хайде да не губим повече време. Почти престанах да се надявам, че накрая ще се удушиш с тази верижка. Почти.

Последните му думи, кой знае защо, сякаш стреснаха Клип.

И изведенъж Серен Педак видя тази верижка с пръстените по различен начин. „В името на Блудния! Защо не го разбрах преди? Тя е гарота. Клип е проклет убиец!“ Серен изсумтя.

— И ти твърдиш, че си Смъртен меч! Ти си просто убиец, Клип. Да, Удинаас го видя отдавна — затова го мразиш толкова. Той изобщо не бе подведен от всичките оръжия, които носиш. А вече и аз.

— Губим си времето, наистина — рече Клип, отново привидно невъзмутим, обърна се и закрачи към огромния портал. Силхас Руин тръгна след него и Серен видя, че е отпуснал ръце на дръжките на двата си меча.

— Отпред дебне опасност — заяви Феар Сенгар и да, проклет да е, пристъпи от мястото си точно зад дясното рамо на Серен и застана пред нея. И извади меча си.

Удинаас изсумтя презрително, извърна се наполовина и рече:

— Силхас Руин си е заслужил тази параноя, Феар. Но дори това не означава, че ще скочим в драконова яма. — След което се усмихна вяло. — Не че драконите живеят в ями.

Тръгна след двамата Тайст Андий и Кетъл притича да го хване за ръката. В първия миг Удинаас реагира на докосването все едно, че го е опърлило, но след това съпротивата му изчезна.

Клип стигна до прага, пристъпи напред и изчезна. Миг след това Силхас Руин направи същото.

Удинаас и Кетъл не се поколебаха.

Щом стигна до същото място, Феар Сенгар спря и я изгледа.

— Какво си наумила, Аквитор?

— Мислиш ли, че бих могла да ви изоставя всички, Феар? Да гледам как ще преминете и ако не се върнете, просто да се обърна и да измина целия този безсмислен път — който може би никога няма да оставя? Този избор ли ми остава?

— Всички избори са ти оставени, Аквитор.

— На вас също, бих казала. Освен, разбира се, за онези, които са се предали доброволно.

— Да.

— Толкова лесно го признаваш.

— Може би само така изглежда.

— Феар, ако някой трябва да се обърне сега, това си ти.

— Близо сме, Аквитор. Може би сме на няколко крачки от Финнеста на Скабандари. Как можеш да допуснеш, че изобщо мога да помисля за такова нещо?

— Някаква упорита нишка на самосъхранение може би. Някаква последна моя оцеляла вяра, че наистина имаш мозък, мозък здравомислещ, искам да кажа. Феар Сенгар, ти вероятно ще умреш. Ако преминеш през тази порта.

Той сви рамене.

— Може би, макар и само за да опровергая очакванията на Удинаас.

— На Удинаас?

Смътна усмивка.

— Героят, който се проваля в подвига.

— Аха. И това би било достатъчно удовлетворително?

— Предстои да се разбере. Е, ще ме последваш ли?

— Разбира се.

— Значи доброволно се отдаваш на този избор?

В отговор тя опря ръка на гърдите му и го забута, стъпка по стъпка, през портата. Целият натиск изчезна, щом той премина, и Серен залитна напред — и се бълсна в широките му мускулести гърди.

Той я задържа и я изправи.

И тя видя, пред всички тях, най-неочеквана гледка. Черна вулканична пепел под необятно и почти също толкова черно небе въпреки най-малкото три слънца, които грееха високо над главите им. А по тази необятна сурова равнина, разпръснати във всички посоки, ужасяващо много... дракони.

Изгърбени, неподвижни. Десетки... стотици.

И чу тъжния шепот на Кетъл.

— Удинаас! Те всички са мъртви!

Клип, застанал на двайсет крачки напред, се обърна към тях. Верижката се завъртя и се стегна и той се поклони.

— Добре дошли, мои скъпи приятели, в Старвалд Демелайн.

[1] Сладичък, миличък. — Бел.прев. ↑

[2] Много тъп. — Бел.прев. ↑

[3] Името означава „гледа назад.“ — Бел.прев. ↑

22.

*Възлягат сенки на полето като мъртвци
след битка нощна вдига слънцето високо
пряпорец
във въздуха омекнал от росата*

*децата стават като цветове на стръкове
за да запеят безсловесни песни що отдавна
сме предали
пчели танцуват много плахо*

*и можеш да докоснеш тази сцена с
благослов
отпуснал тежестта на меча си в ръката
далече взрян над тази шир*

*и в слънцето да се вречеш за още ден на
кръв.*

Неозаглавено
Ток Анастер

Гаскарал Траум беше първият войник в армията на Атри-Преда Биват, който тази сутрин отне живот. Едър мъж, със смътни нишки тартеналска кръв в жилите, предната нощ той беше вдигнал палатката си на четиридесет крачки от лагера на Тайст Едур. Вътре беше запалил малък светилник и бе изпънал походното си одеяло над вързопите с дрехи, резервните ботуши и резервния шлем. След това го поставил до себе си, на страната откъм палатките на едуриите, и бе оставил фитилът да изпие и последната капка масло, докато тъмното в палатката не стана като това отвън.

Когато се процеди първият предутринен светлик, Гаскарал Траум извади нож и сряза страната на палатката до себе си, после безшумно се измъкна в мократа трева и замря там неподвижно.

А когато видя онова, за което бе изчаквал, запълзя по мократа земя. Дъждът все още барабанеше по старото морско дъно на К'юсон Тапи — там, където ги очакваха омразните ouли — и въздухът мириеше на кал. Макар и едър, Гаскарал можеше да се движи като призрак. Стигна до първата редица едурски палатки, спря за миг със затаен дъх, после безшумно навлезе в лагера.

Палатката на Надзорник Брол Хандар бе разположена в центъра, но без охрана. Платнището на входа не беше завързано. Водата от току-що спрелия дъжд се стичаше като сълзи по промазаното платно, сбираше се на локвички около предния пилон и в дълбоките отпечатъци от стъпки около входа.

Гаскарал пъхна ножа под горната си риза и изтри с мръсния плат дръжката и лявата си ръка — дланта и пръстите, — преди отново да извади оръжието. След това се промъкна безшумно в палатката.

Вътре цареше сумрак. Чу тежко дишане. И видя в отсрещния край нара на Надзорника. Брол Хандар спеше на гръб. Кожите, с които се беше завил, се бяха смъкнали на пода. На лицето и гърдите му тъмна сянка.

Лъсна черно желязно острие, издадено от наточения ръб.

Гаскарал Траум се хвърли мълниеносно напред.

Фигурата, застанала над Брол Хандар, се извъртя, но не навреме — ножът на Гаскарал потъна дълбоко, хълзна се между ребрата и прониза сърцето на убиеца.

Черната кама падна и се заби в пода, а Гаскарал пое тежестта на тялото, когато убиецът се смъкна с последна тиха въздишка.

Телохранителят фаворит на Атри-Преда Биват — избран да пази Надзорника точно от подобна опасност — замръзна за миг, без да откъсва очи от лицето на Брол Хандар, от дъха на едура. Не се беше събудил. И това беше добре. Много добре.

Приведен под тежестта на мъртвия убиец, Гаскарал бавно прибра ножа в канията, след това поsegна и вдигна черната кама. Сигурен беше, че това е последният кучи син. Всичко седем, макар само двама преди този да бяха успели да се доближат толкова, че да се опитат да убият Брол — и тези два опита бяха в разгара на битка. Летур Аникт

беше изключително усърден човек, склонен беше на голяма щедрост, за да гарантира, че желанията му ще бъдат удовлетворени. Не и този път, уви.

Гаскарал се наведе още малко, преметна трупа през рамо и тихо застъпва към отвора на палатката.

Под тежките навъсени облаци и започналия наново дъжд Гаскарал Траум бързо закрачи към ледерийската страна на лагера. Тялото можеше да остане в палатката му — наближаващият ден щеше да е ден за битка, което означаваше много бъркотия и много възможности да се отърве от трупа.

Беше донякъде притеснен обаче. Никога не беше добре да не спиш в нощта преди битка. Но той открай време вярваше на инстинктите си — все едно можеше да надуши приближаването на убиец, все едно можеше да влиза в умовете им. Необичайният синхрон със сигурност доказваше таланта му — още няколко мига забавяне преди малко и щеше да се окаже много закъснял...

Понякога, разбира се, инстинктите ги нямаше...

Двамата, които му се нахвърлиха от мрака, го изненадаха. Шок, който, както се оказа, за щастие премина бързо. Гаскарал хвърли трупа, който носеше, към убиеца вдясно. Тъй като нямаше време да извади ножа си, просто се хвърли към другия убиец. Отби камата, която мушкаше към гърлото му, хвана главата на мъжа с две ръце и извил силно.

Толкова силно, че краката на убиеца се завъртяха под тялото и вратът изпраща.

Другият убиец, отхвърлен от трупа, тъкмо се изправяше и приклъкаше за скок. Гаскарал го изрита под брадичката. Ударът го надигна във въздуха, ръцете замахаха, главата почти се откъсна от гръбнака — беше мъртъв още преди да се смъкне на земята.

Гаскарал Траум бързо се огледа, увери се, че други не идват, и си позволи за миг да се ядоса на самия себе си. Разбира се, щяха да са се досетили, че някой ги прихваща. Тъй че един беше влязъл вътре, докато другите двама бяха останали назад, за да видят кой е непознатият им ловец и след това да се справят с този ловец по обичайния начин.

— Нали? Справихте се кура ми.

Огледа за миг трите трупа. Мамка му, палатката днес щеше да е претъпкана.

Слънцето този ден нямаше да има никакви пречки, за да гледа отгоре битката на К'юсон Тапи. Щом се издигна, стопи облаците и отпрати към земята снопове нажежени копия, докато въздухът не задимя. Брол Хандар, събудил се изненадващо отморен, стоеше пред палатката си и наблюдаваше своите арапаи Тайст Едур, които подготвяха бронята и оръжията си. От неочекваната натежала влага желязото бе станало хълзгаво и прътите на копията — мазни, а теренът под краката вече бе станал коварен. Морското дъно днес щеше да е кошмар.

Предната вечер бяха наблюдавали подготовката на оулите. Брол Хандар добре разбираше предимствата, които търсеше Червената маска в надеждната основа под краката на воините си, но подозираше, че накрая всички тези усилия ще се провалят. Платната и кожите много скоро щяха да станат точно толкова кални и хълзгави, колкото теренът извън тях. В първоначалния сблъсък обаче те най-вероятно щяха да наклонят везните... но недостатъчно.

„Надявам се.“

Към него се приближи ледерийски войник — едър мъж, когото бе виждал и преди — с вежлива, странно смирина усмивка.

— Слънцето е съвсем добре дошло, Надзорник, нали? Нося ви поканата на Атри-Преда да се срещнете с нея — бъдете сигурен, че ще имате време да се върнете при воините си и да ги поведете в битка.

— Водете тогава.

Различните части се придвижваха на позиции по края на морското дъно. Брол видя, че пиконосците от Блурууз този път са спешени: изглеждаха малко объркани с раздадените им предния ден щитове и копия. Бяха останали по-малко от хиляда и Надзорникът видя, че са оставени като помощна част и че ще ги хвърлят в бой само ако нещата тръгнат зле.

— Окаяна пасмина — рече той на придружителя си и кимна към тях.

— Така е, Надзорник. Но забележете, че конете им са оседлани и оставени недалече от тях. Това е, защото нашите съгледвачи не могат

да видят Кечра в оулския лагер. Атри-Преда очаква нова атака по фланга от онези две същества и този път ще се погрижи да бъде посрещната от конни пиконосци. Които след това ще ги подгонят.

— Желая им успех. Кечра си остават най-тежката заплаха и колкото по-скоро бъдат убити, толкова по-добре.

Атри-Преда Биват стоеше на края на стария морски бряг и това ѝ осигуряваше гледка към цялото бойно поле. Както обикновено се беше отделила от всичките си вестоносци и адютанти — те стояха струпани и нащрек на четиридесет крачки по-назад — и сега бе сама с мислите си, с наблюденията си, и щеше да остане така — освен срещата с Брол — до самото начало на сражението.

Придружителят му се спря на доста разстояние от Атри-Преда и с ведра усмивка го подканни да продължи напред.

„Как може да е толкова спокоен? Освен ако не е от тези, които ще останат да пазят конете. Какъвто е едър, не прилича на войник — но пък и конегледачи са нужни в края на краищата.“

— Надзорник, изглеждате... добре отпочинал.

— Точно така изглежда, Атри-Преда. Сякаш духовете на предците ми са бдели над мен тази нощ.

— Наистина. Готови ли са вашите арапаи?

— Да. Това сражение ще го започнете ли с маговете си?

— Трябва да бъда честна по този въпрос. Не мога да разчитам, че ще останат живи през цялото сражение. Следователно, да, ще ги използвам незабавно. А ако още са с мен по-късно, толкова по-добре.

— Никаква следа от Кечра значи?

— Не. Вижте, противникът се строява.

— На сух терен...

— В началото — да, но ние ще спечелим този терен, Надзорник. И това е слабостта в тактиката на Червената маска. Ще ударим достатъчно силно, за да ги отблъснем, и тогава оулите ще са тия, които ще се окажат затънали в калта.

Брол Хандар се обърна, за да огледа ледерийските сили. Различните части бяха слети за повече функционалност. По фронта, срещу оулите — три клина тежка пехота. Флангове от лека пехота, смесени със среднотежка и стрелци. Блокове стрелци между клиновете — стрелите им трябваше да надупчат оулската линия така, че когато

тежките ударят, да изтласкат врага назад, стъпка, две, пет, десет — и в калта.

— Не го разбирам този Червена маска — каза Брол и отново се загледа намръщен към редиците на оулите.

— Той нямаше избор — отвърна Биват. — Не и след Предегар. А там той изгуби търпение. Това тук е същото, но както казах: няма избор. Ние го хванахме, Надзорник. Все пак той ще направи тази победа много болезнена за нас, при възможност.

— Маговете ви биха могли да приключат битката, преди да е започнала, Атри-Преда.

— Ще видим.

Слънцето продължаваше неумолимото си изкачване, нажежаваше деня с гибелна решимост. По морското дъно се появяваха по-светли петна — повърхността най-отгоре засъхваше. Но отдолу, разбира се, калта си оставаше мека и достатъчно дълбока, за да създаде неприятности.

На Биват ѝ бяха останали двама магове — третият беше загинал преди два дни, изтощен фатално от бедствието при Предегар — единствен стрелец бе успял да убие трима магове с една проклета стрела. Брол Хандар видя сега и двамата, изгърбени като старци на края на брега. По един от двете страни на най-външния клин тежка пехота. Щяха да хвърлят страховитата си вълна от магия под ъгъл, с цел да пробият десетина реда навътре в центъра на оулите, за да разширят максимално пътеката на унищожение.

Атри-Преда явно беше направила някакъв жест, който Брол не бе забелязал, защото вестоносците изведнъж се озоваха при тях. Тя се обърна към него.

— Време е. Върнете се при воините си, Надзорник.

— Отново ариергард — измърмори с гримаса Брол Хандар.

— Днес ще влезете в боя, Надзорник. Сигурна съм в това.

Той не беше убеден, но все пак се обърна. Направи две крачки и рече през рамо:

— Дано този ден възвести края на тази война.

Атри-Преда не отговори. Не беше сигурно дори дали го чу, защото говореше тихо на войника, който го бе придружили. Брол Хандар забеляза как по лицето ѝ под шлема пробяга изненада и как след това тя кимна.

Брол Хандар погледна сърдито към слънцето и съжали за сенчестите родни лесове. След това се отправи към своите арапаи.

Ток Анастер погледа още малко детската игра, после нави тънката кожа на свитък и я напъха в пътната торба, след нея и четката и вече празната купа с въглен, костен мозък и мастило от *гаент*. Стана от камъка, на който седеше, примижка за миг към небето и тръгна към коня си. Седем крачки, а докато стигне, мокасините му бяха натежали от буците кал. Върза торбата за седлото, извади нож и се наведе да оствърже калта.

Оулите се бяха събрали на редици вляво от него, стояха и чакаха ледерийските сили на петстотин крачки напред, струпани във формации, които щяха да се опитат да поддържат при настъплението си. Воините на Червената маска изглеждаха странно смълчани — това, разбира се, не беше техният стил на битка.

— Да — измърмори Ток. — Това е ледерийският стил. — Загледа се към врага.

Класически клинове в сърп. Три остриета тежка пехота. Тези формации щяха ужасно да се объркат, докато стигнха до оулите. Щяха да се придвижват бавно, войниците щяха да падат, да се препъват и хълзгат на всяка крачка. Толкова по-добре. Щеше да липсва неудържимият напор в момента на сблъсъка, след като първите редици тежко бронирана войска щяха да падат по лице в калта.

— Ще пришпориш коня и ще избягаш — каза Торент зад него. — Или така си мислиш поне. Аз ще те наблюдавам, мезла...

— О, стига — въздъхна Ток. — Едва ли вината е моя, че Червената маска не те цени много, Торент. Освен това конят не може да свърши кой знае какво, освен да гази ходом в тая кал. И най-сетне, Червената маска каза, че може да му дотрябвам — със стрелите ми, — ако К'Чайн Че'Малле се провалят.

— Няма да се провалят.

— О, а какво знаеш ти за К'Чайн Че'Малле, Торент?

— Знам това, което ни назова Червената маска.

— А той какво знае? По-важното — откъде го знае? Замислял ли си се за това? Поне веднъж? К'Чайн Че'Малле са демоните на този свят. Същества от далечното минало. Буквално навсякъде другаде са

изчезнали. Тъй че какво, в името на Гуглата, търсят тук? И защо са на страната на Червената маска, уж жадни да правят това, което той им заповядва?

— Защото той е Червената маска, мезла. Не е това, което сме ние, и да, виждам завистта, която гори в окото ти. Винаги си готов да презреш онези, които са по-добри от теб.

Ток отпусна ръце на гърба на коня си.

— Ела насам, Торент. Погледни в очите на този кон. Кажи ми, виждаш ли завист?

— Безмозъчно животно.

— Което вероятно ще умре днес.

— Не те разбирам, мезла.

— Знам. Все едно. Същия поглед виждам в твоите очи, Торент. Същата сляпа готовност. Да вярваш във всичко, в което ти е нужно да вярваш. Червената маска за тебе е това, което аз съм за този нещастен кон.

— Няма да те слушам повече.

Младият воин се отдалечи, твърдите му крачки скоро престанаха да са твърди в гъстата лепкава кал.

Наблизо децата се замеряха с буци от същата кал и се смееха. По-малките само. Другите, по-големите, се бяха съмълчали и гледаха към вражеските сили, където вече зазвучаваха рогове, и ето, две добре охранявани групи пристъпиха на самия край на древния морски бряг. Маговете.

Далече на запад слънцето все още не беше изгряло. В едно невзрачно селце на един ден бърз ход от Ледерас, където през последните два дни бяха измрели твърде много хора, трима фаларийски тежки пехотинци от Трета рота седяха на ръба на конска поилка пред единствената кръчма в селото. Лукбек, Дроуфърст и Шоули бяха братовчеди или така поне мислеха за тях останалите, заради общите им фаларийски черти, огненочервената коса, сините очи и маслинената кожа на местния народ на главния остров — местните го наричаха Друма.

Цивилизацията на Друма бе процъфтявала преди много векове, преди появата на желязото въщност, и като копачи на калай, мед и

олово те се бяха наложили над всички острови на архипелага с търговията на бронзови оръжия и украса. Ако бяха с чиста друмска кръв, войниците щяха да са по-набити, чернокоси и прословуто лаконични и несговорчиви; ала те притежаваха повече от суревата, попламенна кръв на фаларийските нашественици, които бяха завладели повечето острови преди поколения. Това странно съчетание ги превръщаше, много странно, в превъзходни морски пехотинци.

В този момент, в тъмнината и приятно прохладния ветрец, който лъхаше откъм реката на юг, тримата водеха разговор, а темата му беше сержант Геслер и ефрейтор Сторми. Тези две имена — ако не и жалките им рангове — бяха добре познати на всички родом от Фалар.

— Но те са се променили — каза Лукбек. — Тази златна кожа изобщо не е естествена. Мисля, че трябва да ги убием.

Дроуфърст, която притежаваше нещастната комбинация от много големи цици и склонността да се поти обилно и се беше възползвала от тъмното, за да смъкне бронята си и да се забърше с парцал, каза:

— Но какъв е смисълът от това, Лук? Култът е мъртъв. Мъртъв е вече от години.

— Но за нас не е мъртъв, нали?

— Почти — отвърна Шоули.

— Точно в твоя стил, Шоули — изсумтя Лукбек. — Винаги гледаш на умиращото и умрялото като на близки неща.

— Ами питай ги, Лук. И те ще ти кажат същото. Култът на Финир свърши.

— Точно затова мисля, че трябва да ги убием. За измяна към култа. За измяна към нас. Добре, а тая златна кожа? Тръпки ме полазват.

— Слушай — заговори Шоули, — ние току-що си партнирахме с тези отделения. В случай, че си забравил, Лукбек, това е ротата, която изпълзя изпод Ю'Гатан. А и Фидлър е с тях. Проклет от Гуглата Подпалвач на мостове и може би единственият, останал от тях. Геслер преди беше с висок ранг, а също и Сторми, но точно като Уискиджак ги разжалваша и разжалваша, а сега ти тутка искаш и да им го забиеш. Култа го забраниха и Финир вече го няма, и не трябва да е бог, но това не е по вина на Геслер. Нито на Сторми.

— И какво ми казвате двамата? — опъна се Лукбек. — Просто да ги оставим?

— Да ги оставим? Дроуфърст, обясни му на този глупак.

Беше напъхала циците си под бронята и ги наместваше.

— Много е просто, Лук. Ние не само сме затънали тук с Фид и другите. Всички ще умрем с тях. Значи, колкото до мене — а вероятно и Шоули тука, — ние ще стоим и ще се бием рамо до рамо с тях. Геслер, Сторми, ония готини тежки, дето ги имат. И когато най-сетне паднем, никой няма да може да каже, че не сме били достойни за това стоеще до тях. Значи, може да е защото си последният от отделението на Праймли. Може би ако Маскър още беше с теб, нямаше да приказваш така. Тъй че сега нямаш избор, Лукбек. Биеш се с нас, биеш се с Релико и Вастли Бланк в отделението на Бадан Грук, или се биеш сам в отделението на Праймли. Но така или иначе, всичко се свежда до бой. Промъкнеш ли ми се зад гърба на Гес и Сторми, лично ще ти отсека главата.

— Добре де, добре. Просто си приказвах...

Звуци вляво от тях ги накараха да се изправят и да посегнат за оръжията си. По главната улица към тях крачеха трима: Страп Мъл, Ским и Нелер.

Ским подвикна тихо:

— Идат войници.

— Ледерии ли? — попита Шоули.

— Не — отвърна тя и спря пред тях, а другите двама морски пехотинци продължиха и влязоха в кръчмата. — Представете си най-грозните лица, които сте виждали, и как после ги мляскате, умрели от кеф.

— Най-после добра новина — въздъхна Дроуфърст.

Бийк и капитанът тръгнаха към чакащия ги в челото на колоната Юмрук Кенеб. От доста време пред тях се мяркаха отряди Тайст Едур, които отбягваха сблъсъка, но вече ги нямаше, поне оттук до онова село отпред.

Капитанът дръпна юзди пред Юмрука и докладва:

— Бийк твърди, че са морска пехота, Юмрук. В селото са и са избивали Тайст Едур. Много Тайст Едур.

— Взривовете които чухме вчера.

— Точно така, Юмрук — каза Бийк.

— Добре. Най-сетне добра новина. Колко са?

— Седем-осем отделения — отвърна Бийк.

Радваше се, че може лично да говори с истински Юмрук. О, беше си представлял сцени като тази, разбира се, как поднася цялата информация, за да може Юмрукът да извърши всички геройски неща, които трябва да извърши, а накрая самият Бийк да се окаже най-големият герой от всички. Сигурен беше, че всеки си има такива мечти, внезапното разкриване на някаква скрита, свенлива страна, за която никой нищо не е знаел и не е могъл дори да предполага, че я е имало. Свенлива, докато не стане нужна, и тогава изниква и всички само ахкат!

— Бийк?

— Юмрук?

— Попитах, знаят ли, че сме тук?

— Да, така мисля. Имат няколко интересни мага, включително един магьосник от стария стил, от народа Джаката, първите хора на остров Малаз след оттеглянето на Ездачите на бурята. Той може да гледа през очите на всякакви същества, а това трябва да е било полезно от брега насам. Има и един шаман от джунглите на Дал Хон, и един далхонийски Степен танцьор. И натийски блатен некромант.

— Бийк. Фидлър с тези отделения ли е? Геслер и Сторми?

— Фидлър, онзи с цигулката, дето свиреше толкова тъжно в град Малаз ли? Онзи с игрите на Колодата в главата си? Да, сър, там е. Геслер и Сторми, те са първите фаларийци, но със златните кожи и мускули, и всичко останало, онези, които бяха презакалени в пожарите на Телланн. Телас, Куралд Лиосан, огньовете, онези, през които дракони летят, за да станат неуязвими срещу магии и по-лоши неща. Да, и те са там.

Виж как го зяпнаха удивени! О, точно като в онзи сън!

Напълно разбираше как щеше да се обърне всичко това, но гордостта му ни най-малко не намаля. Бийк примижа нагоре в тъмното.

— След около камбана ще разсымне.

Кенеб се обърна към Фарадан Сорт.

— Капитане, вземете Бийк и отидете в селото. Искам да ми се представят тези отделения — освен постовете.

— Слушам, Юмрук. Каните се да ги нахокате ли?

Кенеб повдигна вежди.

— Ни най-малко, Фарадан. Не. Но като нищо може да разцелувам всеки от тия проклетници накрая.

Тъй че Бийк отново вървеше до капитан Фарадан Сорт и му беше хубаво от това, някак точно както трябваше да бъде, все едно винаги е бил с нея, винаги полезен тогава, когато тя се нуждае от него. Небето преди разсъмване изсветляваше и въздухът миришеше удивително свежо — поне докато не стигнаха първите ями, където бяха нахвърляни телата на едурите. Това изобщо не миришеше добре.

— Богове на бездната — промълви капитанът, докато подминаваха плитките ями.

Бийк кимна.

— Морантските муниции го правят това. Само... части от тела, всичко смляно.

— Не и в тази яма — каза тя и посочи поредния масов гроб. — Тези тук са избити. С мечове, със стрели...

— Да, капитане, и в това сме добри, нали? Но едурите не си отидоха заради това — почти хиляда от тях са се били събрали тук, подготвяли са нова атака. Но са дошли заповеди да се оттеглят и са ги изпълнили. Сега са на една левга зад нас, събират се с още едури.

— Чукът — промълви Фарадан Сорт. — А някъде напред е наковалнята.

Той кимна отново.

Тя се спря и го погледна в лицето в предутринния сумрак.

— А адюнктата и флотата? Бийк?

— Не знам, сър. Ако се чудите дали ще стигнат до нас навреме, за да ни се притекат на помощ, тогава — не. Няма шанс. Ще трябва да издържим, капитане, толкова дълго, че е невъзможно.

Тя се намръщи.

— А ако просто заседнем тук? В това село?

— Ще започнат да ни натискат. Дотогава ще са четири или пет хиляди едури. Толкова много могат да ни притиснат, сър, все едно дали го искали, или не. Освен това нали Юмрукът каза, че иска да влезе в сражение и да задържи колкото е възможно повече от противника. Да ги задържи да не отидат другаде, например отзад покрай градските

стени, което ще означава, че адюнктата ще трябва да се справи с още една обсада, а никой не иска това.

Тя го изгледа ядосано за миг, след което тръгна отново. Бийк я последва.

Иззад една черна купчина шлака в края на селото се провикна глас:

— Радвам се, че ви виждам отново, капитане.

Фарадан Сорт продължи напред.

Бийк видя как ефрейтор Тар се надигна иззад купчината, преметна арбалета на рамо и се изтупа от прахта, преди да тръгне да ги пресрещне.

— Юмрукът иска да почука, преди да влезе, а?

Капитанът се спря пред якия ефрейтор.

— От доста време вече се движим в бърз марш. Адски сме уморени, но ако ще минаваме през това село, няма да си влашим ботушите. Тъй че Юмрукът заповяда кратка почивка. Това е всичко.

Тар се почеса по брадата, при което разните накачени по нея кости и други неща изтракаха и зашумоляха.

— Много добре.

— Много съм облекчена, че одобрявате, ефрейтор. Значи, Юмрукът иска да ви види всички отделения тук, строени на главната улица.

— Можем да го направим — отвърна ухилено Тар. — Ние пък се бием от доста време вече и сме адски уморени, капитане. Затова сержантите накараха повечето от нас да отдъхнат в, ъ, кръчмата. Но щом Юмрукът иска да ни види, ще изглеждаме толкова свежо, колкото е възможно, сигурен съм.

— Разкарай си задника до кръчмата, ефрейтор, и ги разбутай ония кучи синове. Ще изчакаме тук — но не дълго. Ясно?

Бързо отдаване на чест и Тар тръгна да изпълни заповедта.

— Виждаш ли какво става, когато край тях няма офицер известно време? Самозабравят се, това става, Бийк.

— Да, сър.

— Е, като чуят всички лоши новини, изобщо няма да са толкова нагли.

— О, те ги знаят, сър. По-добре и от нас. — „Но това не е съвсем вярно. Не знаят онова, което знам аз, и ти също не го знаеш, капитане,

любима моя.“

Чуха шума на колоната, приближаваше се бързо. По-бързо, отколкото трябваше всъщност.

Коментарът на капитана беше кратък.

— Мамка му. — И добави: — Тичай вътре, Бийк — да се пригответ бързо за тръгване!

— Слушам, сър!

Проблемът с бухалите бе в това, че дори като за птици бяха отчайващо глупави. Да ги накара да завъртят проклетите си глави му струваше голямо усилие, колкото и здраво да стискаше уплашените им душици.

В такава битка се беше вкопчил в момента, толкова далече от всяка идея за сън, че сънят като че ли беше нещо за другите, завинаги недостижим за него.

Но изведенъж престана да е важно накъде гледа бухалът или дори накъде иска да гледа. Защото по земята се движеха фигури, през шубраците, през разораните ниви, спускаха се по склоновете на старата кариера и по пътя, и по всички негови сливащи се разклонения. Стотици, хиляди. Движеха се тихо, с готови за бой оръжия. И на по-малко от половин левга зад колоната на Кенеб!

Ботъл тръсна глава, очите му замигаха рязко, за да се фокусират — олющената стена на кръчмата, откъртената вар, където бяха мятали камни, жълтите вадички протекла вода от сламения покрив. Около него морските пехотинци нарамваха снаряжението си. Някой, може би Хелиан, храчеше и се давеше някъде зад тезгяха.

Един от новодошлите от морската пехота се появи пред него, дръпна стол и седна. Далхонийският маг, онзи с джунглата още в очите му.

— Неп Фъроу — изръмжа той. — Мин знайш?

— Какво да знам?

— Мин!

— Да. Неп Фъроу. Нали го каза току-що. Слушай, нямам време за приказки...

Онзи махна нервно с ръка.

— Не знайхме! За едури! Изобщо! — Посочи Ботъл с кривия си пръст. — Не туй. Ти! Свършен! А това лошо! Лошо! Всички умрем. Зарад теб!

— А, благодаря за това, сдъвкан корен такъв! Не сме си влачили краката като вас, кучи синове, знаеш ли. Всъщност стигнахме чак дотук само заради мен.

— Знам! Зарад цигулка! Цигулка, дето носи ваш сержант! Песента, вийш ли — не е направен още. Още ней направен. Ха!

Ботъл го зяпна.

— Значи това става, когато си вреш носа, но не можеш да измъкнеш нищо обратно, а?

— Вреш, обратно! Хе-хе! Все едно, Бобъл, зарад теб всички умира тука, да знайш!

— А за недовършената песен какво?

Онзи пред него сви театрално рамене.

— Койнай кога, а? Койнай?

Фидлър беше до масата.

— Ботъл, не е време за проклети от Гуглата разговори. Марш вън на улицата и гледай будно, проклет да си — скоро ще затичаме от това село като стадо подгонени бедерини.

„Да, и скачаме право в пропастта.“

— Не го започнах аз този разговор, сержант...

— Грабвай си снаряжението и марш навън!

Корик стоеше с другите от отделението, освен Ботъл, който явно се мислеше за много важен или нещо такова, и гледаше как предните части на колоната идват по главната улица като тъмна грамада в последната, упорита хватка на нощта. Никой не беше на кон, което не бе изненадващо. За Кенеб и дългоопашатата му компания трябваше да е било трудно да си намерят храна, тъй че конете бяха отишли в яхнията — е, останали бяха няколко, но натоварени тежко с багаж. Скоро и те щяха да измършавеят и жилавото мясо да придае малко вкус на местното зърно, което вонеше на кози дърдонки.

Усещаше как сърцето му бълска в гърдите. О, щеше да има бой днес, и то какъв. Едурите от запад ги изтласкваха добре. А напред,

отсам голямата столица, щеше да има някоя и друга армия. „Които ни чакат. Не е ли мило от тяхна страна?“

Фидлър изникна точно пред Корик и гошибна отстрани по шлема.

— Събуди се, проклет да си!

— Буден бях, сержант!

Но нищо лошо. Беше разбираемо дори, докато Фидлър обикаляше по редицата и ги пляскаше един по един. Да, доста пиене беше имало в това село и умовете им бяха всичко друго, но не и бистри. Разбира се, самият Корик се чувстваше съвсем добре. Повечето време беше спал, докато другите пресушаваха последните бурета ейл. Спал беше, да. След като знаеше какво предстои.

Новите морски пехотинци от Трета рота бяха предложили никаква новост, но не за дълго. Бяха хванали лекия път и го знаеха, а вече го знаеха всички, и това им придаваше на всички онзи поглед в очите, онзи, дето казва, че все още има да докажат нещо и че тази малка помощ тук, в това село, изобщо не е достатъчна. „Ще трябва да скочиш още пред двеста-триста едури, миличък, преди някой от нас освен Смайлс да ти кимне веднъж-дважд.“

В челото на колоната, която вече бе пристигнала, беше Юмрук Кенеб със сержанта, Том Тиси, с капитан Сорт и нейния безмозъчен маг Бийк.

Кенеб огледа отделенията и каза:

— Сержантите, при мен, моля.

Корик видя как Фидлър, Хелиан, Геслер, Бадан Грук и Праймли тръгнаха и застанаха в полукръг пред Юмрука.

— Типично — измърмори Смайлс до него. — Сега всички ни докладват. Особено теб, Корик. Да не мислиш, че някой е забравил, дето уби онзи градоначалник в Малаз? Знаят те кого трябва да държат под око.

— О, я мълкни — изсумтя Корик. — Просто решават кое отделение да умре първо.

Това много бързо я накара да мълкне.

— Всички сте се справили адски добре — заговори тихо Кенеб, — но сериозната работа започва тепърва.

— Мислите ли, че не го знаем, Юмрук? — изсумтя Геслер.

— Все още имаш навик да дразниш старшите си, виждам.

Геслер отвърна с типичната си широка усмивка:

— Колко души водите със себе си, сър, ако разрешите да попитам? Защото, виждате ли, започвам да надушвам нещо и миризмата е много лоша. Може да се справим при две към едно. Три към едно дори. Но имам чувството, че скоро ще се окажем в съотношение едно към... десет? Двайсет? Сега, може да сте донесли повечко муниции, но освен ако не карате четири-пет фургона, добре скрити в тила на колоната, няма да стигнат...

— Не това е проблемът ни — каза Фидлър, издърпа една гнида от брадата си и я сдъвка със зъби. — Ще има магове, а знам със сигурност, Юмрук, че нашите са изчерпани. Дори Ботъл, а това говори много. — След това изгледа намръщено Бийк. — Ти защо се усмихваш така, Гуглата да те вземе дано!

Бийк повехна, дръпна се назад и се скри зад гърба на Фарадан Сорт.

Капитанът сякаш настърхна.

— Слушай, Фидлър. Може би нищо не знаеш за този маг тутка, но те уверявам, че разполага с бойна магия. Бийк, можеш ли да я овладееш в онova, което предстои?

Бийк отвърна тихо:

— Да, сър. Ще видите. Всички ще видят, защото сте мои приятели, а приятелите са важни. Най-важното нещо на света. И ще ви го покажа.

Фидлър потрепери и извърна очи. След това примижа.

— Мамка му, губим нощта.

— Стройте се за марш — заповядва Кенеб. Изглеждаше ужасно състарен. — Ще сменяме на бегом на всеки двеста крачки — доколкото разбирам, не трябва да ходим много далече.

— Докато не ни избият — каза Геслер. — Дано поне да видим Ледерас отдалече. Ще ми се да ги видя тия проклети стени, преди да се гътна.

— Достатъчно, сержант. Свободни сте.

Фидлър не реагира на усмивката на Геслер, когато се запътиха обратно към отделенията.

— Хайде, Фид, всичките ти таланти крещят едно и също точно в този момент, нали?

— Да. И крещят да си затвориш проклетата уста, Гес.

Коураб Билан Тену'алас беше насьbral повече оръжия, отколкото можеше да носи. Четири от по-добрите дълги копия, две къси. Едноостър меч, приличащ малко на ятаган; хубав дълъг прав ледерийски меч; два ножа за мушкане плюс два за кормене. На гърба си бе вързal ледерийски щит — дърво, кожа и бронз. Носеше същo такa арбалет и двайсет и седем метални стрели. И една „острилка“.

Знаеше много добре, че са тръгнали на последната си битка и че ще е героично. Бляскаво. Щеше да е така, както трябваше да е с Леоман от Вършачите. Щяха да стоят един до друг, рамо до рамо, докато не остане нито един жив. А след години песни щяха да се пеят за това утро. И щеше да има, сред подробностите, разказ и за един войник, който върти копия и мечове, и ножове, сред купища трупове в нозете му. Воин, дошъл от Седемте града, да, на хиляди левги оттук, за да сложи най-сетне подобаващ край на Великия бунт на родната си земя. Отново въстаник в осъдената и прокудена, бездомна Четиринадесета армия, която сега се наричаше Ловците на кости — и чиито кости също тъй щяха да се търсят, да, заради магическите им свойства, и да се продават за купища злато по пазарите. Особено черепа на самия Коураб, по-голям, отколкото на всички други, приютявал някога един огромен мозък, пълен с гений и други блестящи мисли. Череп, какъвто дори крал не би могъл да си позволи, да, особено с острието на меча или върха на копие, пронизал го целия като сетен знак за величавата смърт на Коураб, последния останал на място пехотинец...

— В името на Гуглата, Коураб — сопна се Кътъл зад него, — сега отбягвам повече дръжки на копия, отколкото ще трябва след камбана време! Защо не разкараш поне няколко?

— Не мога — изръмжа Коураб. — Ще mi трябват всичките.

— Виж, това не ме изненадва, както се отнасяш с оръжията си.

— Ще има много врагове, които ще трябва да убия, да.

— Този ледерийски щит си е направо безполезен — рече Кътъл.

— Би трявало вече да го знаеш, Коураб.

— Като се счупи, ще си намеря друг.

С такова нетърпение очакваше предстоящата битка. Писъците и стоновете на издъхващите, стъпването на залитащия назад враг, поразен отново и отново. Морските пехотинци си го бяха заслужили, о, да — боя, за който бяха чакали, пред стените на самия Ледерас — и гражданите щяха да се струпат по тях и да гледат с удивление, с възхита, с обожание как Коураб Билан Тену'алас развихря такава ярост, че да изпепели душите на всички свидетели...

Хелиан никога вече нямаше да пие *tова*. На — гадеше ѝ се, още беше пияна, жадна, и пак халюцинираше. Беше почти толкова зле, колкото в онази нощ на Празника на Паралт в Картуул, с всичките онези хора, които носеха гигантски паешки костюми, а тя крещеше побесняла и се опитваше да ги стъпче до един.

Сега се тътреше в челото на жалкото си отделение в предутринния сумрак и от откъслечните приказки, които улавяще в доста неопрятното си състояние, разбираше, че едурите са точно зад тях, като десет хиляди гигантски паяка със зъби, които разкъсват невинни чайки и изпаднали в ужас жени. Че и още по-лошо — тази проклета колона вървеше право към гигантска паяжина, готова да ги оплете.

Междувременно вървяха и халюцинациите. Ефрейторът й, който се раздвоjava, примерно. Единият тук, другият там, двамата говорят едновременно, но не едно и също, нито дори с един и същ глас. А какво да кажем за онзи тъпак с очи на гугутка и с тъпото име, който непрекъснато пърхаше наблизо? Скълдент ли беше? Все едно, тя беше поне с десет години по-голяма от него, ако не и с повече. А може би така ѝ се струваше заради гладката му бебешка кожа? Лице, с което, о, божове, изглеждаше на не повече от четиринайсет. И нижеше, останал без дъх, никаква шантава история, че бил принц и последният от никакъв царствен род, и как си пазел семето да го засее в идеална почва, в която кактуси не можели да растат, и как искал... какво искаше? Не можеше да е сигурна, но предизвикваше в главата ѝ какви ли не гадни мисли и най-вече непреодолимо желание да развали момчето толкова лошо, че да го събрка завинаги, просто за да докаже, че не е някоя, с която можеш да се месиш, без да затънеш с двата

крака. Тъй че може би всичко се свеждаше до сила. Силата да поквариш една невинна душа, а това можеше да го направи дори ужасена от паяците жена, нали?

Преминаваха през ново село и, о, гледката никак не беше добра. Селото беше сринато до основи. Систематично. Всяка сграда — развалини. Армиите ги правеха тия неща, за да лишат противника от прикритие, да премахнат всяка възможност за вдигане на редути и разни подобни. Никакви дървета извън селото също така, само равни разорани нивя с изравнени със земята синори и изсечени храсти, а житата изгорени до черна угар, а утринното слънце вече мяташе смъртоносните си стрели в черепа ѝ, принуждаваше я да удари по някоя и друга гълтка от все по-смаляващите ѝ се запаси фаларийски ром от обоза.

Поукрепи я донякъде, слава на Гуглата.

Ефрейторът ѝ отново се сля в едно, което беше добър знак, и сочеше напред и говореше нещо...

— Какво? Чакай, Тъчи Брет, к'во ми говореше?

— Възвищението отсреща, сержант! Виждаш ли армията, която ни чака? Виждаш ли я? Богове небесни, свършено е с нас! Хиляди са! Не, много хиляди...

— Млъкни! Виждам ги достатъчно добре...

— Но не гледаш накъдето трябва!

— Не е важно, ефрейтор. Все пак ги виждам, нали? Стига сте ми се бутали двамата в краката, а иди да намериш Ърб — трябва да го държа край себе си, да го опазя жив той тромав глупак.

— Няма да дойде, сержант.

— И що?

— Заради Скълдет. Обявил е, че е отдал сърцето си на вас...

— Стига глупости! Върви кажи на тоя смотльо, че не го искам, обаче може и да му пусна, след като избием всичките ония кучи синове, а може и преди това, ако има шанс, но междувременно ми домъкни Ърб тука, защото отговарям за него, виждаш ли, затова, че ми позволи да изритам вратата на оня храм.

— Сержант, но той няма да...

— А бе ти как успяваш непрекъснато да си променяш така гласа?

— Е, ето ги и тях — каза командащият ледерийските сили. — Каква е преценката ви, Сирин Канар? Под хиляда? Толкова според мен. Да стигнат тук чак от брега? Удивително.

— Оцелели са дотук, защото отбягваха да стоят на място и да се бият — отвърна намръщено Сирин.

— Глупости. Пробиваха си пътя с бой, когато им се налагаше, и го правеха изключително добре, както биха потвърдили Ханради и неговите едури. Под хиляда, в името на Блудния. Какво бих могъл да направя с десет хиляди такива войници, Финад. Пайлот, Коршен, Т’руус, Десцент, Протока — бихме могли да ги завладеем всичките. Два сезона кампания, не повече.

— Както и да е — каза Сирин, — скоро ще ги избием всичките, сър.

— Да, Финад — въздъхна командащият. — Ще ги избием. — Замълча, след което хвърли на Сирин странно лукав поглед. — Съмнявам се, че ще има много възможност да обезкървим прекалено Тайст Едур, Финад. Те си изпълниха задачата в края на краищата и сега трябва само да се окопаят зад тези малазанци — и когато горките групи отстъпят, а те ще отстъпят, ще побегнат назад право срещу копията на едурите на Ханради и това ще е краят.

Сирин Канар сви рамене.

— Все пак не разбирам как тези малазанци са могли да повярват, че хиляда техни войници ще са достатъчно, за да завладеят империята ни. Дори с взривовете им и всичко друго.

— Забравяте страхотната им магия, Финад.

— Страхотна за прокрадване, за криенето им от нашите сили. Нищо друго. А сега тези таланти са без никаква полза. Виждаме нашите врагове, сър. Изложени са на открито и затова ще умрат.

— Да почваме тогава — каза командащият отсечен, обърна се и даде знак на маговете да излязат напред.

Долу, по огромната равнина, която предстоеше да се превърне в гробище за нашественическата армия — ако тя изобщо можеше да се нарече така, — малазанска колона започна енергично да се прегрупира за кръгова отбрана.

— Никакви илюзии не хранят, Финад, нали? — изсумтя командащият. — Свършили са и го знаят. Тъй че никакво бягство

няма да има, никакво отстъпление. Вижте ги! Ще стоят на място, до последния войник.

Струпана в отбранителен кръг, в самия център на бойното поле, вражеската сила изглеждаше нищожна и жалка. Командващият погледна към седмината си магове, подредени на самия ръб на възвищението: те вече подхващаха края на своя ритуал — започнал още отпреди седмица. После отново насочи взора си към струпаните малазанци и прошепна:

— Блудния да благослови с покой душите им.

Ясно беше, че Атри-Преда Биват, колкото и да гореше несъмнено от нетърпение, в последния момент бе решила да задържи началото на битката, да остави слънцето да продължи щурма си срещу калта на морското дъно. Уви, такова забавяне не беше в интерес на Червената маска, затова той се задейства първи.

Ледерийските магове стояха в защитния кръг от войници с големи щитове. Бяха разположени извън обхвата на стрелите, но Биват все пак знаеше много добре тяхната уязвимост, особено след като започнаха своя ритуал за привличане на сила.

Ток Анастер, яхнал коня си за по-добра гледка, усети как белегът на изведеното му око пламна и го засърбя ужасно, а въздухът наоколо затрептя, зареден с енергия, щом двамата магове сляха волята си в едно. Подозираше, че няма да могат да я удържат под властта си задълго. Магията скоро трябваше да изригне, трябваше да бъде освободена. Да се затъркаля на кипящи вълни по морското дъно, да го обжари и да връхлети върху бойните редици на оулите. И воини щяха да мрат със стотици, може би с хиляди.

Срещу това неколцината шамани на Червената маска не можеха да направят нищо. Всичко, което преди бе давало сила на племето от равнините, бе разкъсано, разбито от оскверняването на свещените земи, от смъртта на безброй воини, старци и деца. Културата на Оул рухваше. И за да я спаси, за да възкреси своя народ, Червената маска се нуждаеше от победа този ден, и щеше да направи всичко, за да я постигне.

Дори да принесе в жертва К'Чайн Че'Малле, ако се наложеше.

Под странната броня, под запоените за крайниците на Ловците К'елл мечове, под техния безмълвен език и необяснимия съюз с Червената маска К'Чайн Че'Малле бяха влечуги. Кръвта им беше студена, а дълбоко в мозъците им навярно можеше да се открият древни спомени, възпоминания за съществуване далеч преди всяка квициализации, дивост, обвързана в плетеница от инстинкти. Тъй че в потока на тази студена кръв се таеше търпението на върховен хищник.

Влечуги. „Проклети гущери.“

На трийсетина крачки от мястото, където стояха маговете и пазещите ги войници, склонът достигаше до самия край на древното море, откъдето калта се простираше сред туфи зацепана отъпкана трева — там се бяха изливали води от порои, преди бавно да се процедят в наносите отдолу.

И Червената маска бе предположил точно, повече или по-малко, къде ще заемат позиция маговете. Всъщност сам ги беше приканил да изберат тези позиции, където вълните от магия можеха да се слеят най-ефективно срещу чакащите воини. А Саг'Чурок и Гунт Мач бяха готови за внезапния си щурм нагоре по склона.

И изведнъж равният глиnest терен в края на древната брегова линия сякаш изригна и демонските същества вече връхлитаха нагоре, кал се сипеше на водопади от гърбовете им.

Паническо отстъпление — бойците захвърляха щитове и мечове и тичаха нагоре, оставили сами нещастните магове, които се мъчеха да развихрят магията си...

Късно. Двата меча на Саг'Чурок засякоха бясно и първият маг изчезна сред взрив от кръв и месо...

... а Гунт Мач скочи високо във въздуха и се стовари с разперени нокти върху втория маг.

В следващия миг двата звяра се понесоха назад на зигзаг. Върху тях се посипаха стрели, но отскачаха от здравата броня.

След този внезапен ужас ледерийските рогове зазвучаха като викове на гняв — и изведнъж клиновете тръгнаха надолу по склона, и някаква бойна песен се извиси във въздуха в накъсан каданс — но беше по-скоро пронизителен вой, изригнал от гърлата на потресени войници...

„И тъй лесно — помисли си Ток Анастер — тази битка започва.“

Зад него Торент подскачаše, обзет от трескаво ликуване. И крещеше:

— Червената маска! Червената маска! Червената маска!

Клиновете тръгнаха по морското дъно и видимо се огънаха, щом забавиха ход в калта. Между тях се трупаха стрелци, лека и тежка пехота и Ток виждаше как войниците се хълзгат, падат, ботушите им се пързаляха; не можеха да намерят здрава опора, за да изпънат лъковете си. Хаос. Тежката пехота отпред вече затъваše до колене, задните залитаха и се бълскаха в тези пред тях и ритъмът се накъсваše, а накрая се разпадна.

Втори хор от рогове прокънтя, щом целият клин излезе на равното, и движението напред изведнъж спря. Миг тишина, докато клиновете се престроят, след това войниците подеха нова песен, този път по-уверена и в бавен разтеглен ритъм, който сякаш съвършено подхождаше на настъплението, стъпка по стъпка, с пауза между всяка.

Ток изсумтя възхитено. Контролът наистина бе впечатляващ и като че ли действаше.

„Ще стигнат до редиците на оулите непокътнати. Все пак нямат здрава опора, за да укрепят щитовете или да размахат мечовете със сила. Божове, ще се лее кръв!“

Въпреки цялата си изобретателност Червената маска все пак не беше тактически гений, Ток го разбираше. Бойният главатар на оулите беше направил всичко възможно, за да спечели предимство, показал бе подобаващо умение. Без К'Чайн Че'Малле тази битка вече щеше да е приключила. Все едно, втората изненада на Червената маска не можеше да се окаже голяма изненада — за никого.

Натаркас, с плувнало в пот лице под червената маска, подкара коня си в лек тръс. Земята около него затъна — две хиляди избрани воини препускаха с него през равнината. Тръсът премина в галоп, пиките се снишиха, щитовете се спуснаха.

Натаркас беше повел конницата си под нощния дъжд източно от морското дъно, след това на север и накрая, щом предутринният светлик облиза мрака — на запад.

Призори вече бяха на позиция на една трета левга зад ледерийските сили. Построени в клин, със самия Натаркас в центъра

на шестия ред. И зачакаха първите звуци на битката.

Червената маска беше твърд в указанията си. Ако ги откриеха вражески съгледвачи, трябаше да изчакат, и да изчакат още, да се вслушват в звуките на битката поне две обръщания на колелото. Ако бяха сигурни, че са останали неразкрити — ако останеше възможността за изненада, — щом чуеха първите звуци, Натаркас трябаше мигновено да поведе конницата си в атака срещу задните редици на вражеските сили — срещу Тайст Едур тоест. Не можеше да има никакви отклонения от тази заповед.

На разсъмване съгледвачите бяха докладвали на Натаркас, че конен отряд едури ги е разкрил. И той си помисли отново за Червената маска предната нощ.

— Натаркас, разбиращ ли защо искам да задържиш, ако ви видят? — беше му казал той. — Да не нападнеш веднага? Не? Тогава ще обясня. Ако ви видят, трябва да мога да използвам това в сражението на морското дъно. Поне две завъртания на колелото трябва да изчакате, без да правите нищо. Това ще задържи Тайст Едур на място. Може дори да изкара от боя конницата на блурууз — и ако те подходят към вас, подмамете ги с бягство — отведете ги от бойното поле колкото се може по-надалече. Не влизайте в бой с тях, Натаркас! Ще ви стъпчат! Изтощете ги в преследването и Биват вече няма да може да разполага с тях. Това е важното! Разбиращ ли заповедите ми?

Разбираще ги, да. Изгубеха ли изненадата, трябаше да поведе своите оули... надалече. Като страховити. Но те и преди бяха играли като страховити, а това изгаряше сърцето му. Изгаряше го до смъртна болка всеки път, щом видеше мезла, Ток Анастер, да, едноокия чужденец, който стоеше като живо доказателство за толкова мрачен миг сред оулите, че Натаркас едва можеше да си поеме дъх, щом си помислеше за него.

Знаеше, че воините му изпитват същото. Вътрешната пустота, ужасната необходимост да дадат отговор, да отрекат миналото по единствения начин, който им беше останал.

Бяха ги видели, да.

Но нямаше да побегнат. Нито щяха да чакат. Щяха да препуснат към битката. Щяха да видят омразния враг и щяха да връхлетят.

„Изкупление. Разбиращ ли тази дума, Червена маско? Не? Тогава ще ти покажем какво означава тя.“

— Сестра Сянка! Идват. — Бrol Хандар затегна кайшката на шлема си. — Пригответе копията! — изрева на воините си и по цялата фронтова линия, в два реда дълбочина, железните върхове на копията блеснаха. Първият ред коленичи и насочи остриетата на височината на гърдите на настъпващите коне, а бойците от редицата зад тях останаха прави, готови за мушкане. — Щитове в гард! — Третият ред направи половин стъпка напред и всички вдигнаха щитовете си в позиция гард, под десниците на воините във втория ред.

Бrol се обърна към един от бегачите.

— Уведоми Атри-Преда, че посрещаме конна атака и настоятелно я съветвам да заповядда на блурууз да препуснат за флангова атака — колкото по-скоро приключим с това, толкова по-скоро ще можем да се включим в боя долу.

Младежът хукна.

Бrol разбираше, че клиновете вече са излезли на равното и настъпват бавно, според заповедта на Биват, за да се приспособят към калния терен. Вероятно вече се приближаваха към оулските редици, макар сблъсъкът все още да предстоеше. Атри-Преда беше подготвила друга тактика за този момент и Бrol Хандар ѝ желаеше успех.

Смъртта на маговете бе мрачно начало на битката в този ден, но увереността на Надзорника въпреки това започваше да нараства.

„Тези глупаци ни атакуват! Атакуват гора от копия! Самоубийствено!“

Съзнаваше, че най-сетне могат да приключат с това. Да сложат край на тази нелепа война. До края на деня нито един оул нямаше да остане жив. Нито един.

Тътен на конски копита. Пиките се снишиха, конете изпънаха вратове, воините се приведоха — все по-близо и по-близо... а след това — хаос.

Никой кон не може да бъде накаран да връхлети в галоп срещу стена от настръхнали копия. Сред пиконосците на ouлите имаше конни стрелци и когато масата конници се доближи на сто разтега от едурите, стрелците се вдигнаха на стремената и изхвърлиха облак стрели.

Първият ред едури, коленичили с насочени копия, бяха подпрели правоъгълните ледерийски щитове на раменете си — най-доброто, което можеха да направят с двете ръце на дръжките на копията.

Другите, непосредствено зад тях, бяха защитени по-добре, но оградата от копия, както я наричаха ледериите, беше уязвима.

Закрещяха воини и западаха под ударите на стрелите. Редът се разлюля, заостъпва и изведнъж се разкъса.

Конете не могат да бъдат накарани да връхлетят срещу стена от настърхнали копия. Но добре обучени, конете могат да бъдат накарани да връхлитат срещу хора и да ги тъпчат.

Втори облак стрели полетя от разстояние от четиридесет разтега. След това трети — от десет.

Фронтовата страна на едурското каре се разкъса. Конете напираха напред в зевовете, отворени в редиците на едурите, тъпчеха и хапеха.

Брол Хандар с ужас гледаше как целият блок на воините арапаи сякаш се разлюля, затрепери назад, след това неизбежно се огъна навътре.

Оулският клин се беше врязал дълбоко в безредното каре. Сблъсъкът бе изтласкал пъrvите редици едури назад, те бълскаха и събаряха тези зад тях на вълни, които се разляха по целия строй.

Оулите, нахлули в тази гмеж от бълскащи се и залитащи едури, извадиха мечовете си, понеже пиките се бяха строшили или бяха останали забити в пронизаните тела. С яростни бойни крясъци номадите сечаха на всички страни.

Падаха коне, ритаха и се мятаха в предсмъртната болка. Копия забиваха нагоре, за да вдигнат оулските воини от седлата.

Карето се превърна в кипящо безумие.

А конете продължаваха да падат, други, обезумели, не се подчиняваха на яростните крясъци на ездачите си. Десетки копия се вдигаха и сваляха конници от седлата, десетки едури връхлитаха, за да довършат падналите.

И изведнъж оулите започнаха да отстъпват, а воините едури започнаха да напират срещу тях, фланговете на карето се изнесоха, за да обкръжат конниците.

Някой крещеше на Брол Хандар. Някой до него. Той се обърна и видя един от вестоносците си.

Сочеше му на запад и махаше възбудено.

Конницата на блурууз беше излязла на склона и се строяваше за щурм.

Брол Хандар зяпна за миг далечните редици и блесналите на слънцето пики, мятащите глави коне. И изкреша:

— Сигнал за строй! Карето да не гони! На място! Стегнете редиците и оставете врага да се оттегли!

Роговете засвириха.

Оулите не разбраха какво става. Паниката вече ги беше обзела и те приеха внезапното отдръпване на настъпващите едури като възможност да се измъкнат. Изляха се от карето като поток и на двайсетина крачки стрелците се извърнаха в седлата си да пуснат стрели — четиридесет, петдесет крачки, и някакъв командир с бакърено лице зарева на бойците си да се съберат, да се престроят за нов щурм — и от запад отекна тътен, и той се обърна в седлото си и видя, връхлитаща отгоре в настръхнали редици, своята смърт.

Своята смърт и смъртта на своите воини.

Брол Хандар видя как изпадналият в паника командир се опита да обърне бойците си, да ги строи, да подкара уморените, плувнали в кръв животни и също толкова уморените им ездачи в насрещен щурм... но беше много късно. Разнесоха се уплашени викове, щом воините видяха какво се спуска върху тях, и след миг конниците разкъсаха строя си, побягнаха...

И пиконосците на блурууз връхлетяха.

Брол Хандар огледа своите арапаи. „Сестро Сянка, нанесоха ни убийствена рана.“

— Сигнал за бавно настъпление! — заповяда той и извади меча си. — Ще довършим това, което започнаха блурууз! — „Ще ги избия тези кучи синове. До един, проклети да са. Да крещят от болка, да мрат под мечовете ни!“

Нешо тъмно и диво се беше развирило в него. Ах, каква наслада щеше да е избиването. Тук. Сега. *Каква наслада!*

Щурмът на блурууз заля оулската конница в унищожителна вълна. Натаркас — все още крещеше заповедта си да се обърнат — бе прободен от пика отстрани в главата. Върхът прониза ниско отдолу в

лявото слепоочие, под ръба на общития с бронз шлем, разби черепа и очната кухина. След това продължи още навътре, през мозъка.

Мрак избухна в ума му.

Конят му, останал без ездач, побягна далече от тази касапница, далече от ужаса.

И изведнъж пред очите му се откри простор. И други два останали без ездачи коня препускаха, вдигнали високо глави, свободни.

Конят на Натаркас затича след тях.

Хаосът в сърцето му угасна, затихна, замря с всеки следващ ликуващ дъх, с който изпъльваше пламналите си дробове.

Свободен!

Никога вече! Свободен!

Никога вече!

На морското дъно клиновете на тежката пехота настъпваха под вече непрекъснатия порой от сипещи се стрели. Стрелите се хълзгаха по вдигнатите щитове, отскачаха от шлемове със спуснати забрала, забиваха се през пролуките в броня и нанасяха случайни поражения. Войници крещяха, залитаха и се свличаха — но изведнъж ги сграбчаха ръце, притискаха ги тела и ги задържаха прави, и нозете им се влачеха напред, докато животът изливаше пурпурния си дар в калта. И тези ръце след това започваха да избутват мъртвите и издъхващите напред, през редиците. Други ръце посягаха назад, сграбчаха, теглеха и дърпаха, и избутваха към нови чакащи ръце.

А монотонната песен не секваше, ритъмът ѝ отмерваше всяка следваща стъпка.

На двадесет крачки от оулите и техните острови сухо можеха вече да се взрат в лицата им, в блесналите очи, изпълнени със страх и ярост.

Бавното настъпление не можеше да не изнерви чакащите оули. Човешки копия, прииждащи, все по-близо. Огромни железни зъби, напиращи неумолимо: стъпка, изчакване, стъпка, изчакване, стъпка.

И ето, на осем крачки разстояние вече хвърляха напред от първите редици настърхнали от стрели трупове, и телата се просваха в

калта. Последваха ги щитове. Ботуши стъпваха върху тях, натискаха ги в калта.

Тела и щитове — в несекващ поток.

И градяха там, в последните шест крачки, под от плът, от кожа, от дърво и броня.

Къси копия се сипеха на градушка върху клиновете, поразяваха войници и ги събaryaха, но телата им биваха изтласквани напред със смразяващо равнодушие. Ранените се давеха с писъци в калта. И всеки клин сякаш се надигаше сам върху себе си и излизаше от нея, а ритъмът на песента оставаше неизменен.

Четири стъпки. Три.

И с оглушителен рев върховете на огромните клинове изведнъж се врязаха напред.

В човешка плът, в щитове и копия. В оулите.

Всеки ум бленуваше за победа. За безсмъртие. И от всички тях никой нямаше да се покори.

А слънцето гледаше жадно отгоре, изливаше своя зной над К'юсон Тапи, където две цивилизации се бяха вкопчили гърло за гърло.

За сетен път.

Съдбоносно решение може би, но вече го беше взел. С всички отделения, които бяха в селото, Фидлър пое западната страна на отбраната-костенурка. Вече не бяха изправени очи в очи срещу огромната ледерийска армия с проклетите ѝ от Гуглата магьосници. Не, вече чакаха тук, а срещу тях — стегнатите в плътни редици Тайст Едур.

Проява на страх ли бе това? Не беше сигурен, а ако можеше да съди по погледите, които улавяше в очите на своите приятели сержанти — като оставим настрана Хелиан с временно неуспешния ѝ опит да награби Скълдет, по-точно онова между чатала му, преди да се намеси Праймли, — те също не бяха сигурни.

„Добре, значи просто не искам да видя смъртта си да ми се изсипе ей така отгоре. Страхливост ли е това? Да, според всички сметки не би могло да е нищо друго. И все пак това е положението. Не се чувствам уплашен.“

Не, единственото, което искаше точно сега, бе да загине в бой. Да види лицето на кучия син, който го е убил, да предаде в онази последна среща на очите всичко, което означава умирането, което трябва да е означавало и ще означава винаги... „Каквото и да е то, и дано да свърша по-добра работа, като накарам убиеца да разбере какво е — по-добра, отколкото всички онези, в чито очи съм се взирал, докато умираха от моята ръка. Да, молитвата ми сякаш е съвсем достойна.“

„Но сега не се моля на теб, Качулати.“

„Всъщност проклет да съм, ако изобщо знам на кого се моля, но дори и това като че ли е без значение.“

Войниците му ровеха дупки в земята, но не говореха много. Бяха получили торба с муниции, включително още две „проклетии“, и макар това изобщо да не беше достатъчно, изглеждаше благоразумно да се окопаят, за да могат да се присвият в дупките за прикритие, щом острилките, проклетиите и всичко останало започне да гърми.

И всичко това при условие че изобщо щеше да има бой, по дяволите.

Много по-вероятно беше магията да се понесе над малазанците и да ги помете до един, да ги стисне за гърлата, докато изгаря кожа, мускул и органи, докато не изгори дори последните им отчаяни яростни писъци.

Фидлър се закле да превърне своя последен писък в проклятие. Добро при това.

Взря се отново към бойните редици на Тайст Едур.

Кътъл до него каза:

— На тях май също не им харесва, знаеш ли.

Фидлър само изсумтя.

— Онова там е водачът им. Онзи старият, с изгърбените рамене. Прекалено много от тях му обръщат прекалено много внимание. Мисля да го разкарам, Фид — с проклетия. Слушай... слушаш ли? Веднага щом вълната от магия се затъркаля, трябва да скочим и да ги нападнем тия кучи синове.

Не беше лоша идея всъщност. Фидлър примига, обърна се към сапьора и кимна.

— Предай на другите тогава.

В този момент един от войниците на Том Тиси притича и спря между тях.

— Заповеди на Юмрука — заговори младокът задъхано и се огледа. — Къде ви е капитанът?

— Държи Бийк за ръчица някъде — отвърна Фидлър. — Можеш да предадеш заповедите на мен, войник.

— Добре. Поддържате костенурчия гръб — никакво настъпление срещу врага...

— Това е шибано...

— Млъкни, Кътъл! — сряза го Фидлър. Кимна на бегача и попита: — За колко време?

Отвърна му тъпло изражение.

Фидлър махна на идиота да си ходи и отново се загледа към фронта на Тайст Едур.

— Проклет да е, Фид!

— Отпусни, Кътъл. Ще тръгнем, когато трябва.

— Сержант? — Ботъл изпълзя от дупката, която си беше изкопал, лицето му беше напрегнато. — Нещо... нещо става...

В този момент от хребета на изток проехтя смразяващ кръвта звук — като десет хиляди котвени вериги, стържещи земята, и се надигна злокобна стена от кипяща магия. Тъмноморава, прорязана с огненочервени жили, с черни резки, пробягващи като мълнии по гребена ѝ, докато се извисяваше все по-нагоре и по-нагоре.

— Ташаци на Гуглата! — ахна Кътъл и се опули.

Фидлър само зяпна, онемял. Беше същото чародейство, което бяха видели на север от крайбрежието на Седемте града. Само че тогава си имаха Бързия Бен. А Ботъл си имаше своята... Той посегна и дръпна Ботъл към себе си.

— Слушай! Тя...

— Не, Фид! Няма я! Не е с мен, откакто слязохме на брега.

Съжалявам...

Фидлър го бълсна настрани.

Стената се надигаше все по-високо.

Тайст Едур по западния край на мъртвото поле изведнъж заотстъпваха.

Кътъл изрева:

— Трябва да тръгнем веднага! Фидлър! Веднага!

Но Фидлър не можеше да помръдне. Не можеше да отговори, каквото и да му ревеше Кътъл. Можеше само да гледа, извил врат, все по-нагоре и нагоре. Твърде много магия.

— Богове небесни! Това ще ни изпепели сто пъти!

Да избягат от това? Никакъв шанс.

Кътъл го задърпа.

Фидлър се намръщи и го отгласна толкова силно, че сапьорът залитна.

— Заеби бягството, Кътъл! Мислиш, че можеш да надбягаш *това*?

— Но едурите...

— Ще ги помете и тях — не виждаш ли? — „*Трябващ да ги помете — никой не можеше да удържи такова нещо, щом изригне — никой.*“ — Онези проклети от Гуглата едури са изиграни, Кътъл! — „О, да, ледерите искаха да се отърват от господарите си — просто не искаха да го направят с нас за съюзници. Не, те просто ще го направят по своя начин и ще унищожат и двамата си врагове в един и същ проклет ден...“

На триста разтега на запад Ханради се взря в ледерийската магия. И разбра. Изведнъж. *Разбра.*

— Предадени сме — заговори, колкото на воиниците наоколо, толкова и на себе си. — Онзи ритуал — подготвяха го дни наред. Може би седмици. Изригне ли... — „Опустошението ще се разпростре на левги на запад.“

„Какво да правя?“

„Татко Сянка, какво да направя?“

— Къде са моите К’риснан? — попита той рязко.

Двама едури — съветниците му — се затътриха напред, с лица сиви като пепел.

— Можете ли да ни защитите?

Никой от двамата не проговори, никой от двамата не се осмели да го погледне.

— Не можете ли да призовете Ханан Мосаг? Достигнете до Цеда, проклети да сте!

— Ти не разбиращ! — викна единият К'риснан, доскоро съвсем млад — Всички ние сме... изоставени!

— Но Куралд Емурлан...

— Да! Разбуден е отново! Но не можем да стигнем до него! И Цеда не може!

— А другата сила? Хаосът?

— Няма я! Избяга!

Ханради зяпна безмълвно двамата чародеи. Извади меча си и замахна през лицето на по-близкия. Острието се вряза над носа и натроши двете очни кухини. Чародеят изкрещя и залитна назад, стиснал лицето си с ръце. Ханради пристъпи напред и заби меча в гърдите му. Бликна черна кръв.

Той изтръгна оръжието си и се обърна към другия, който се беше присвил от ужас.

— Вие чародеите сте виновни за това — изхриптя някогашният крал. — За всичко това. — Направи още една стъпка напред. — Жалко, че Ханан Мосаг не се свива сега пред мен...

— Почакай! — изкрещя К'риснан и посочи на изток. — Стой! Някой дава отговор! Някой дава отговор!

Ханради се обърна рязко, с усилие фокусира погледа си върху малазанците — толкова ужасяващо огромна беше вълната от ледерийска магия, че сянка се беше спуснала над цялото мъртво поле.

От струпаната маса войници се издигаше едва видимо бледо сияние. Сребристо, съмътно пулсиращо.

Смехът на Ханради беше груб и жесток.

— Това жалко нещо да е отговор? — Надигна отново меча си.

— Не! — извика К'риснан. — Почакай! Гледай, тъп глупако!

Виж!

И той се вгледа отново.

И видя как куполът от сребърна светлина се изду, разпростря се, за да обхване цялата вражеска сила — и се сгъсти, стана матово...

Последният К'риснан се вкопчи в ръката му.

— Чуй ме! Мощта му... Татко Сянка! Мощта му!

— Може ли да удържи? — изръмжа Ханради. — Може ли да удържи срещу ледериите?

Не видя отговор в кървясалите очи на К'риснан.

„Не може... тънко е... срещу онази нарастваща и нарастваща вълна...“

„Но... няма нужда да е по-голямо от това, нали? Поглъща ги всички.“

— Сигнал за щурм! — изрева той.

Широко отворени очи се впиха в Ханради, а той сочеше към купола искряща, ефирна и безплътна сила.

— Можем поне да се свием в сянката му! Хайде, напред!
Всички!

Бийк^[1], който тогава имаше друго име, по-досадно име, си играеше през онзи следобед на пода на стария обор, където вече не ходеше никой друг и който бе много далече от останалите постройки на имението, достатъчно далече, за да може да си представи, че е сам в един изоставен свят. Свят без грижи.

Играеше си със захвърлените бучки воськ, които събираще от купа смет под задната стена на голямата къща. Топлината на дланите му можеше да променя формата им, като магия. Можеше да извайва лица от тези парчета воськ и да прави цели семейства, като онези семейства долу в селото, където момчета и момичета на неговите години работеха редом с родителите си, а когато не работеха, си играеха в горите и все се смееха.

Точно там го намери брат му. Брат му с тъжното лице, така различно от лицата, които правеше той. Пристигна, понесъл намотка въже, и застана току на зейналия вход, с широко разтворените и обрасли с бурени дървени врати.

Бийк, който имаше много по-досадно име тогава, видя на лицето на брат си внезапна тъга, която след това се отцеди и на нейно място се появи смътна усмивка, което бе облекчение, тъй като Бийк мразеше, когато брат му отидеше някъде, за да плаче. По-големите братя не трябваше никога да правят това, а щом като беше по-големият, ами, просто не трябваше никога да го прави.

След това брат му се приближи до него, все още с онази полуусмивка, и каза:

— Имам нужда да остана тук сам, мъничък. Вземи си играчките и се махни.

Бийк го зяпна, ококорил очи. Брат му никога не го молеше за такива неща.

— Не искаш ли да си играеш с мен?

— Не сега — отвърна брат му, а Бийк видя, че ръцете му треперят, което означаваше, че си е имал грижи в имението. Неприятности с мама.

— Ако си поиграем, ще ти стане по-добре — каза Бийк.

— Знам. Но не сега.

— После ли? — Бийк започна да събира восьчните си селяни.

— Ще видим.

Имаше решения, които не приличаха на решения. И избори, които можеха просто да попаднат на мястото си, когато всъщност никой не гледа, и така стояха нещата в детството, както и за възрастните. С восьчните селяни, сгушени в ръцете му, Бийк тръгна към изхода и навън под слънчевата светлина. Летните дни винаги бяха чудесни — слънцето бе достатъчно топло, за да накара селяните да плачат от радост, щом ги подредеше на стария граничен камък, който вече не разделяше нищо.

Камъкът беше на осемнадесет от малките крачки на Бийк, преобърнат в единия край на пътеката, преди тя да завие и да се спусне надолу към мостчето и потока, където живееха лещанки, докато потокът не пресъхна и те не измряха, защото лещанките можеха да дишат само във вода. Тъкмо подреди играчките си в редица, когато реши, че трябва да попита брат си за нещо.

Решения и избори, пропадащи.

Какво бе поискал да попита? Нямаше никакъв спомен за това. Споменът си беше отишъл, разтопил се беше в нищо. Онзи ден беше много горещ.

Като стигна до входа, видя брат си — седеше с провиснали колене на ръба на плевника. А после се плъзна и пропадна надолу към пода. Но не падна чак до долу. Въжето около врата му го задържа.

И тогава, щом лицето му посиня и очите му се опулиха, и езикът му се изплези, брат му затанцува във въздуха, зарита сноповете запрашена слънчева светлина.

Бийк затича към него — играта, която брат му си играеше с въжето, съвсем се беше объркала и брат му вече се давеше. Той

прегърна ритащите крака на батко си и се опита с цялата си сила да го задържи нагоре.

И стоеше там, и навярно беше пищял, но може и да не беше, защото онова място бе изоставено, твърде далече от всеки, който можеше да се притече на помощ.

Брат му се опита да го изрита от себе си. Юмруците на брат му заудряха по главата на Бийк толкова здраво, че да го заболи, но не много, защото ръцете едва можеха да стигнат до него, той беше нисък и много по-мъничък от батко си все пак. И просто продължи да го държи.

Огън се разгоря в мускулите на ръцете му. В раменете му. Във врата му. Краката му се тресяха, защото трябваше да стои на пръсти — опиташе ли се да спусне ръцете си по-надолу, много под коленете на батко си, тогава брат му просто огъваше тези колене и започваше отново да се дави.

Огън навсякъде, огън през цялото тяло на Бийк.

Краката му поддаваха. Ръцете му се предаваха. И докато се предаваха, брат му се давеше. Потече пишкано и опари китките на Бийк и лицето му. Въздухът бързо се запълни с още по-лоши миризми, а батко му никога не правеше такива неща — цялата тази бъркотия, тази ужасна грешка с въжето.

Бийк не можеше да издържи и това беше проблемът да си по-малкият брат, да си онова, което беше той. И ританията накрая замряха, мускулите на краката на брат му станаха меки, отпуснати. Два пръста на едната ръка на батко му леко забърсаха косата на Бийк, но помръдваха само когато помръднеше самият Бийк, тъй че и тези пръсти бяха станали неподвижни като краката.

Беше добре, че брат му вече не се бореше. Сигурно беше разхлабил въжето от шията си и сега просто си почиваше. А това беше хубаво, защото Бийк вече се беше съмкнал на колене, увил пътно ръце около стъпалата на батко си.

И така си остана.

Докато, три камбани след свечеряване, един от конярите от издирващата група ратаи не влезе в обора със запален фенер.

Дотогава следобедната слънчева горещина бе развалила всичките му селяни, изпила беше лицата им в изражение на скръб, а Бийк не се върна да си ги приbere, не ги извяя отново в по-хубави лица. Онези

бучки воськ останаха на граничния камък, който вече не значеше нищо и потъваше и потъваше ден след ден под слънцето.

След онзи последен ден с брат му в къщата имаше много грижи. Но това не продължи дълго.

Не знаеше защо сега си мисли за брат си, докато палеше една след друга всяка свещ в себе си, за да направи света светъл и да спаси приятелите си. И много скоро вече не усещаше край себе си никого и нищо освен смътните петна, в които се бяха превърнали всички. Капитанът, Юмрукът, всички войници, които бяха негови приятели. Остави светлината да се раздипли и да ги обгърне всичките, да ги опази от онази плашеща тъмна магия, която бе толкова жадна да връхлети върху тях.

Станала беше твърде мощна, за да могат онези седем мага да я удържат. Бяха сътворили нещо, което сега щеше да ги унищожи, но Бийк нямаше да позволи то да нарани приятелите му. Затова накара светлината си да загори още по-ярко. Превърна я в нещо здраво. Щеше ли да е достатъчно? Не знаеше, но трябваше да е, защото без приятелите му не съществуваше нищо, никой.

По-ярка, по-гореща, толкова гореща, че воськът на свещите се пръскаше на облаци от капчици, грееха ярко като слънцето, една след друга. И всички цветни свещи се запалиха, и остана бялата.

И докато от него изригваше порой след порой светлина, той усещаше в себе си пречистване, онова, което жреците наричаха очищение, само че те всъщност нищо не знаеха за очищението, защото то нямаше нищо общо с принасянето в жертва на кръв и пари, нищо общо нямаше с това да се подлагаш на глад и да се самобичуваш, или да редиш безкрайно молитви, докато мозъкът ти изтръпне. Нищо общо нямаше с всичко това. Очищението, разбираше вече Бийк, бе окончателно.

Всичко сияеше, огряно сякаш от вътрешен огън. Черните доскоро ожънати стръкове по нивите грееха, изпълнени с пламенен живот. Камъните блестяха като драгоценни геми. Нажежена до бяло жар във всички посоки. Фидлър виждаше войниците си и можеше да види през тях, на пулсиращи блясъци чак до костите им, до органите, свити в кухините си. Видя по целия хълбок на Корик старите

пукнатини по ребрата, лявата ръка, рамото, бедрото. Видя три големи колкото пръст щръбки на черепа на Кътъл под вече прозрачния шлем — удар, който беше получил още като бебе, с мека и наранима кост. Видя раната между краката на Смайлс от жестокостите, които си беше причинявала. Видя в Коураб Билан Тену'алас буйната кръв, която побираше в себе си силата да унищожи всякакъв рак, който го порази, а той бе човек, подложен на обсада от тази болест, но тя никога нямаше да го убие. Нямаше да го поболее дори.

Видя у Ботъл искрящите вълни на груба сила, блъсък, неподвластен на никакъв контрол — но този контрол щеше да дойде. „Ще дойде.“

Ефрейтор Тар се беше присвил в дупката, която си бе изкопал, а светлината, която се изльчваше от него, бе здрава като желязо.

Сред другите видя повече, отколкото един смъртен би поискал да види, но не можеше да затвори очите си, не можеше да ги извърне настани.

Геслер и Сторми бяха огрени от златна светлина. Дори брадата и косата на Сторми бяха като предено злато, дива красота, сипеща се на водопади около лицето му, и проклетият глупак се смееше.

Светът по-натам бе изчезнал зад матова извита стена от сребрист пламък. Смътни фигури отвъд нея... да, беше видял приближаването на Тайст Едур, търсеха убежище.

Фидлър се усети, че е застанал срещу тази стена, и ето, че закрачи през нея. „Защото някои неща са по-важни от други.“ Пристъпи в този сребрист огън, усети как прониза цялото му тяло, нито горещ, нито студен, нито болка, нито радост.

Залитна изведенъж, примигна. На по-малко от петнадесет крачки от него се бяха присвили до земята стотици Тайст Едур. Чакаха смъртта си.

Ханради коленичи, приковал поглед в небето, половината от което вече бе изчезнало зад тъмната стена от кипящо безумие. Гребенът вече бе започнал да се свлича надолу в устремния си бяг напред.

Внезапно движение го накара да погледне надолу.

Видя малазанец — преобразен в бяло привидение — брада, коса — полюшващите се кокалчета от пръсти сега бяха излъскани, сияха, както и бронята и оръжията му. Пречистени, излъскани, дори ремъците по него изглеждаха нови, гладки.

Малазанецът срещна погледа му със сребърни очи, после вдигна съвършено изваяна длан и му махна да тръгнат напред.

Ханради се изправи, захвърли меча си.

Воините му видяха. Воините му направиха същото, а когато тръгнаха напред, куполът от сребрист пламък се понесе към тях.

Пронизителен вик, и Ханради се обърна, и видя как последният му К'риснан избухна в пламъци — един-единствен ослепителен миг и злочестият маг бе само пепел, утаила се по земята...

Бийк беше щастлив, че може да ги спаси. Беше разbral онзи стар сержант. Изтерзаният маг, уви, не можа да понесе това очищение. Твърде много от душата си бе предал. Другите — о, те бяха ранени, изпълнени с горчивина, която той трябваше да помете, и той го направи.

Нищо вече не беше трудно. Нищо...

В този момент ледерийската магия връхлетя.

Ледерийският командир не можеше да види мъртвото поле. Всъщност не можеше да види нищо освен вихрещата се, набъбваща стена от яростна магия. Жестокият й глад се изливаше надолу на съскащи валма.

Когато се понесе напред, всякааква илюзия за контрол изчезна. Командирът и присвилият се до него Сирин Канар видяха как всичките седем мага бяха откъснати от земята, повлечени бяха нагоре във въздуха след настъпващата стена. Пищяха, вършееха с ръце и крака из въздуха, кървави резки заплющяха, когато силата започна да ги разкъсва, преди да изчезнат в черния щорм.

Магическата вълна се килна напред и се изсипа с грохот върху мъртвото поле.

Взрив.

Западаха войници и коне, ездачи се търкаляха или оставаха затиснати под конските хълбоци, конете цвилеха и ритаха. Целият хребет затрепери, след това се изду, закриви се и издърпа войници от билото, погреба ги под каменните лавини, които се сипеха надолу към полето. Зейнали усти, безмълвни писъци, ужас в хиляди очи...

Рухващата вълна се разпадна.

Бийк беше притиснат от неимоверната тежест, от ужасния глад. Но нямаше да отстъпи. Остави огънят в душата му да изригне навън, да погълне всяка свещ, да запали всичко.

Приятелите му, да. Единствените, които бе познавал.

Оцеляването, осъзна той, можеше да бъде спечелено само с чистота. С любовта му към всички тях — колко много от тях му се бяха усмихвали, бяха се смели с него. Колко ръце го бяха тупали по рамото и дори, понякога, бяха разрошвали косата му.

Искаше му се да можеше да види капитана за сетен път, може би да я целуне дори. По бузата, макар че щеше да му хареса и нещо много по-... храбро. Но беше Бийк в края на краищата и можеше да върши само едно нещо наведнъж.

Обгърна се плътно с ръце, а огънят започна да изгаря мускулите на ръцете. Раменете и врата. Краката му.

Можеше вече да удържи, докато го намереха.

Тези пламъци бяха толкова горещи, изгарящи... но нямаше болка. Болката беше пречистена, заличена, изхвърлена. О, тежестта бе огромна, все по-тежко ставаше, но нямаше да отстъпи. Нямаше да отстъпи братята и сестрите си, онези, които толкова обичаше.

„Моите приятели.“

Ледерийската магия се разпадна, пръсна се на облаци бял пламък и те се завихриха нагоре в небето и изчезнаха. Късове се сгромолясваха около искрящия купол, разравяха дълбоко в земята и изхвърляха валма от черна прах. А после всичко замря. Навсякъде.

Командирът с усилие се изправи на крака. Взря се неразбиращо към бойното поле.

От двете му страни войниците залитаха и се изправяха. Появиха се бегачи, един — жена — едва не се сблъска с него, докато заобикаляше коленичилия все още Сирин Канар. Казваше му нещо. Сочеше на юг.

— ... десант! Друга малазанска армия, сър! Още хиляди! От реката!

Командирът я погледна намръщено. Лицето й бе зацапано с прах, очите й — изпълнени с паника.

Погледна отново надолу към полето. Куполът блещукаше, замираше. Но беше удържал. Беше удържал.

— Уведомете офицерите ми — каза той на вестоносцата. — Да се подготвят за обръщане и бърз марш към реката... колко път е дотам? Предмостието укрепено ли е вече?

— Ако тръгнем право към реката, сър, ще ги пресрещнем. Направили са десант. В реката има големи бойни кораби — десетки! И...

— Върви, проклета да си!

Сирин — вече се беше изправил — викна:

— Но, сър... онези там, долу!

— Тях ги остави на проклетите едури, Сирин! Искаше да бъдат смачкани, нали? Е, желанието ти ще се изпълни! Трябва да посрещнем по-голямата сила и ще го направим незабавно!

С меч и щит най-сетне. Битка, в която един войник може да загине с чест.

Като повечето други войници сравнително близо до Бийк, капитан Фарадан Сорт беше притисната към земята от жестоката тежест на неговата магия. Съвзе се много бавно и докато сребристото сияние наоколо пулсираше и вещаеше смърт, видя... бяло.

Блеснали в бяло броня и оръжия. Коса, бяла като сняг, лица, лишени от всякакви белези. Фигури, които се надигаха замаяни, изправяха се като духове от яркозелените стръкове на някаква трева, която вече заплиташе всичко и сякаш растеше пред очите й.

А когато се обърна, видя Бийк.

За да гори, на огъня му трябва гориво.

За да спаси всички тях, Бийк беше изразходвал всичкото гориво в себе си.

Фарадан Сорт с ужас се взря в купчината пепел и овъглена кост. Но не, имаше форма в това, очертания, стига само да можеше да съсредоточи погледа си през сълзите. О. Костите на ръцете сякаш бяха обгърнали коленете, смачканият череп бе отпуснат върху тях.

Като дете, скрило се в килера, дете, което иска да стане мъничко, толкова мъничко...

„Бийк. Богове на бездната... Бийк.“

— Смятате ли да се върнете при оръжията си? — попита Фидлър водача на едурите. — В смисъл, ако искате да почнем отново, ние сме готови.

Но старият воин поклати глава.

— С империята приключихме. — Помълча и добави: — Ако ни позволите да си отидем.

— Сещам се за доста хора между нас, които ще са по-склонни да ви избият всички, тук и сега.

Кимване.

— Но — продължи Фидлър, докато войниците му се трупаха зад него, всички гледаха втренчено Тайст Едур, а и те — тях, — не сме дошли тук, за да избиваме поголовно. Готови сте да оставите императора си беззащитен?

Бойният главатар посочи на север.

— Селата ни са далече там. Малцина останаха в тях и страдат от това, че ни няма. Искам да отведа своите воини у дома, малазанецо. Да възстановим. Да чакаме връщането на семействата ни.

— Вървете си тогава.

Старият Тайст Едур се поклони.

— Жалко, че не можем... да върнем всичко, което сме направили.

— Кажи ми едно. Вашият император... може ли да бъде убит?

— Не.

Нищо повече не си казаха. Фидлър изчака, докато едурите се отдалечат.

Корик зад него изсумтя:

— Адски сигурен бях, че днес ще се бием.

— Фидлър. Ледерийската армия се оттегли — каза Геслер.

— Адюнктата ще ги премаже — отвърна Фидлър.

— Идеята ми беше — продължи Геслер, — че пътят ни към Ледерас е открит. Ще позволим ли на адюнктата и жалките ѝ войничета да ни изпреварят с това?

— Хубав въпрос. — Фидлър най-после се обърна. — Ами, да ходим да питаме Юмрука, а?

— М-да, може и да разберем защо всички все още сме живи, също така.

— М-да, и бели също.

Геслер смыкна шлема си и се ухили на Фидлър.

— Говори за себе си, Фид.

Коса от предено злато.

— Гуглата да ме вземе — измърмори Фидлър. — Това е най-противното нещо, което съм виждал.

Помагаща ръка вдигна Бийк на крака. Той се огледа. Нямаше много за гледане. Бял пясък, порта от бял мрамор отпред, сред която се вихреще бяла светлина.

Ръката, стисната го за рамото, беше ръка на скелет, кожата — със странен зеленикав цвят. Фигурата, много висока, бе закачуlena и облечена в черни дрипи. И сякаш гледаше към портата.

— Там ли трябва да отида сега? — попита Бийк.

— Да.

— Добре. Ти идваш ли с мен?

— Не.

— Добре. Е, защо не ми пуснеш рамото тогава?

Ръката се отдръпна.

— Не е обичайно — каза фигурата.

— Кое?

— Да посрещам... дошлите. лично.

— Аз съм Бийк.

— Да.

— Какво има отвъд?

— Брат ти те чака, Бийк. Чака те от дълго време.

Бийк се усмихна и пристъпи напред, изведнъж обзет от голямо нетърпение — сребристата светлина в тази порта беше красива, напомняше му за нещо.

Гласът на непознатия го накара да се обърне:

— Бийк?

— Да?

— Брат ти... Брат ти няма да те познае. Веднага. Разбираш ли?

Бийк кимна и каза:

— Защо не дойдеш с мен?

— Искам да изчакам... за друг.

— Брат ми... — Усмивката на Бийк се разшири. — Сега съм повисок. По-сilen. Мога да го спася, нали?

Дълго мълчание. А след това фигурата каза:

— Да, Бийк, можеш да го спасиш.

Да, това беше хубаво. Той тръгна. С уверени крачки. Към портата, през сребърното сияние, за да излезе от другата страна, сред поляна до ромолящ поток. А там, до брега, бе коленичил брат му. Същият, какъвто го помнеше. На земята от всички страни стояха стотици восьчни фигурки. Усмихнати лица, цяло село, може би дори цял град.

Бийк пристъпи до брат си.

А той промълви, твърде свенлив, за да вдигне очи:

— Направих ги всички за него.

— Красиви са — каза Бийк и усети сълзите, потекли по лицето му, което го смути, затова ги изтри. И попита: — Мога ли да поиграя с теб?

Брат му се поколеба, огледа всички фигури, после кимна.

— Добре.

И тъй, Бийк коленичи до брат си.

А от другата страна Качулатия, богът, стоеше неподвижен.

Чакаше.

Трета армия се надигна от морското дъно, за да надвие другите две. Армия от кал, срещу която щит не можеше да защити, през която меч не можеше да посече. Скъпоценните острови от платна и кожа се бяха усукали и разбъркали, подлягаха ходилата, увиваха се плътно

около краката или направо затъваха под дебелите наноси. Зацепан в сиво войник се биеше със зацепан в сиво номад, вкопчени един в друг в отчаяние, гняв и ужас.

Кипящата маса отдолу се бе превърнала в цялост, в хаотичен звяр, който се гърчеше и мяташе в калта, и от него се надигаше оглушителен грохот на метал и гласове, изпълнени с болка и смърт.

Бойците падаха, затъваха надолу през сиво и червено и скоро се сливаха с терена. Стени от щитове не можеха да удържат, настъпленията спираха; битката се беше превърнала в единични схватки на затънали до коленете хора.

Звярът се мяташе напред и назад, самопогълщащ се в безумието си, а от двете страни командващите изпращаха още и още в бесния вихър.

Клинът на тежката ледерийска пехота трябваше да е отблъснал оулите, но бронята се превърна в проклятие — войниците не можеха да се движат достатъчно бързо, за да овладеят пробивите, тромави бяха, за да ги запушат. Оказваха се затънали до кръста, изведнъж откъснати от другарите си, и тогава оулите ги обкръжаваха, сечаха и мушкаха, докато последният ледериец не потънеше. Когато ледериите успееха да се съберат в група — от трима до тридесет, — нанасяха погром, избиваха десетки врагове. Но всеки път, много скоро, калта се надигаше и разкъсваше групите.

От запад в един момент се появиха К'Чайн Че'Малле, връхлетяха по фланга и развихриха ужасна касапница.

Биват изпрати натам стрелци и копиеносци от леката пехота и с цената на големи загуби те успяха да прогонят двата демона — набучени със стрели, женската окуцяла от едно копие, забито дълбоко в лявото й бедро. Атри-Преда искаше да изпрати конницата блуроуз да подгони съществата, но я беше изгубила някъде на североизток, където все още гонеше оцелелите от оулската конница — а и без друго Кечра оставаха на морското дъно, пръскаха кал с всяка своя дълга крачка и заобикаляха към източния фланг на вкопчените армии.

А ако нападнеха там, Атри-Преда разполагаше с малко войници, които да отвърнат на атаката: само двеста леки, които без защитата на стрелците не можеха да направят много повече, освен да вдигнат рехава стена от копия и да бранят само четвърт от ледерийския фланг.

Седнала на гърба на неспокойния си кон на възвищението на стария морски бряг, Биват проклинаше проклетите Кечра! Наистина ли бяха неуязвими? „Не, виж ранения! Тежки копия могат да ги поразят — Блудния да ме вземе, имам ли избор?“

Махна на един от малкото останали бегачи.

— Финад Тревал да поведе своите леки по източния фланг. Отбранителна линия в случай, че демоните се върнат.

Вестоносецът затича.

Биват отново загледа битката. „Поне няма прах, който да скрива нещата.“ И доказателството се виждаше ясно. Ледерите изтласкваша оулите назад с бавно настъпващи крила, най-сетне, за да оформят обкръжаващи рогове. Боят изобщо не бе изгубил своята ожесточеност — всъщност оулите по външните краища сякаш удвояваха отчаяните си усилия, осъзнали какво става. Осъзнали... *началото на края*.

Не можеше да види Червената маска. Той и телохранителите му бяха изоставили централната платформа преди половин камбана — бяха се втурнали в битката, за да запълнят един пробив.

Глупакът бе изоставил командния си пункт, изоставил бе командинето си. Адютантите му не носеха никакво знаме, към което да се стекат воините му. Ако Червената маска вече не беше мъртъв, щеше да е покрит с кал като всички останали, непознаваем и безполезен.

Искаше ѝ се да изпита ликуване, триумф. Но виждаше, че е изгубила една трета — навярно и повече — от армията си.

Зашпото оулите не искаха да приемат истината. Разбира се, капитулация не можеше да има — това беше ден за унищожение, — но тези глупаци не искаха дори да побегнат, след като явно можеха, за да избегнат гонитба от конницата и лесно да се отдръпнат от по-тежките лидерийски пехотинци. Можеха да побегнат, проклети да са, с надеждата да отвърнат с бой в друг ден.

Вместо това кучите синове стояха на място, сражаваха се, убиваха и загиваха.

Дори жените и старците се бяха включили.

Богове, колко ги мразеше!

Брол Хандар, Надзорник на провинция Дрийн, вкуси кръвта на жената в устата си и в изблик на наслаждение я прегълтна. Беше швирнала в лицето му, когато я прободе и издърпа: горещ гъст порой. Обърна се да потърси нова жертва.

Воините му стояха от всички страни, вече малцина се движеха, повечето само се мъчеха да оправят накъсания си дъх. Клането беше трескаво, сякаш всеки арапай Тайст Едур беше навлязъл в един и същи кошмар, и все пак в това избиване имаше такова радостно ликуване, че внезапният му край изпълни въздуха с тежък потрес.

Това, осъзна Брол Хандар, нямаше нищо общо с убиването на тюлени по бреговете на отечеството му. Нуждата раждаше множество вкусове, някои горчиви, други — мъчително сладки. Все още усещаше вкуса на кръвта на онази жена като мед, обляла гърлото му.

„Татко Сянка, нима съм полудял?“

Огледа се. Мъртви оули, мъртви коне. Воини едури с червени капещи оръжия. А враните вече се спускаха за пир.

— Ранен ли сте, Надзорник?

Брол отри кръвта от лицето си и поклати глава.

— Оформете редиците. Влизаме в битката, за да избием още. Да ги избием до крак.

— Да, сър!

Масарч залитна, заслепен от калта. Къде беше Червената маска? Паднал ли беше? Нямаше как да се разбере. Притиснал с ръка хълбока си, където върхът на меч бе пробил кожената броня и между пръстите му се процеждаше гореща кръв, младият воин ренфаяр тръгна с усилие през калта към платформата — но врагът вече почти бе стигнал до нея от източния фланг, а на платформата не стоеше никой.

Все едно.

Единственото, което искаше в този момент, бе да се измъкне от тази кал, да се покачи на дъсчените пътеки. Твърде много от другарите му бяха затънали в гъстите мокри наноси и това будеше в ума му ужасяващи спомени как бе погребан жив — в смъртната му нощ, — когато лудостта пронизваше мозъка му. Не. Нямаше да падне, нямаше да затъне долу, нямаше да се удави с чернотата, изпълнила очите и устата му.

В душата му кипеше неверие. Червената маска, великият им вожд, който се беше завърнал, който им бе обещал триумф — края на ледерийските нашественици — бе провалил оулите. „И сега ние умираме. Нашият народ. Тези равнини, тази земя ще предадат дори ехото от нашия живот. Свършено, завинаги.“

Не можеше да приеме това.

„И все пак това е истината.“

„Червена маско, ти ни унищожи.“

Стигна до ръба на платформата, протегна дясната си ръка — онази, която трябваше да държи оръжие — къде бе отишло то?

Зверски крясък зад него и Масарч се извърна, и видя изкривеното, сиво, напукано лице под шлема, бялото на очите, облещени под дебелите люспи засъхнала кал.

Огън лумна в гърдите му и той усети, че го надигат върху дръжката на меч, усети хълзгащото се в него желязо и как то го хвърли върху дъските на платформата — и ледериецът се изкатери след него, риташе кал от ботушите си и все още натискаше с късия меч — и оръжието проби през гърба и се вряза дълбоко в дървото. На колене, възседнал ренфаяра, ледериецът, оголил зацепани зъби, се взря в очите на Масарч и започна да издърпва меча си.

Говореше, осъзна оулът, повтаряще едни и същи думи на мръсния си ледерийски език. Масарч се намръщи — трябваше да разбере какво му казва мъжът, докато го убиваше.

Но светът гаснеше, много бързо...

„Чувам те, войнико, да. Чувам те и да, знам...“

Ледериецът гледаше как животът напуска младите очи на оулския кучи син. И макар зъбите на ледериеца да бяха оголени като в усмивка, макар очите му да бяха широко отворени и бистри, думите му всъщност бяха отчаян вопъл:

— Опази ме жив, моля те, опази ме жив, моля те, *опази ме жив...*

На седемдесет разтега от тях Червената маска яхна коня си — един от малкото останали. Беше загубил бича си, но стискаше извитата брадва, зацепана с кръв, нащърбена.

Богове, беше избил толкова много, толкова много, а щяха да дойдат още. Знаеше го, чувствуваше го, жадуваше го. Смуши коня и той заора напред, копитата замятаха буци. Лудост беше да язди в тази кал, но нямаше избор, никакъв.

Хиляди ледерии избити и още за клане. Самата Биват, да — яздеше към източния край на кипящата маса, далече извън обкръжаващия рог — о, това нямаше да продължи задълго, воините му щяха да пробият. Да разбият кучите синове и тънките им редици.

Червената маска щеше — след като приключеше с Биват — да се върне при онази касапница — и да, тук бяха неговите К'Чайн Че'Малле, идеха през калта, за да се съберат с него. Тримата заедно щяха да се забият като гигантски меч в ледерийските редове. Да избиват и да избиват всичко.

Ето го Саг'Чурок, приближава се отляво — виж как се вдигат огромните му ръце-мечове, подготвят се. И Гунт Мач, завива откъм вътрешната страна, между Червената маска и напиращата редица лека пехота с жалките им копия — Гунт Мач куцаше, но копието се беше изтръгнало — или тя сама го беше издърпала. Тези зверове не изпитваха никаква болка.

И вече почти бяха с него, тук, отново, защото бяха избрали него.

„Победа в този ден! Победа!“

Саг'Чурок се доближи още, тръгна редом с коня на Червената маска и той видя как демонът извърна глава, за да го погледне. Очите така студени, така ужасяващо празни...

Мечът замахна като мълния, порази коня отпред, в шията, точно над ключицата. Удар с такава жестокост и сила, че преряза до края и желязотошибна в дървения ръб на високото седло. Червената маска изхвърча през задницата на коня, а обезглавеното животно пробяга още пет-шест крачки, преди да залитне и да рухне.

Червената маска падна на калната земя на рамо, плъзна се, след това се превъртя, за да спре — и се изправи, и в същия миг Саг'Чурок замахна с втория меч и го посече над коленете. Швирна кръв и той падна по гръб, зяпнал отсечените си, останали прави в калта крака.

Гунт Мач надвисна над него, ноктите на задния ѝ крак се спуснаха надолу и се свиха около гърдите му. Стиснаха силно, ребра изпукаха в тази прегръдка и Червената маска беше вдигнат и запокитен във въздуха... където пресече пътя на един от мечовете на Саг'Чурок.

Мечът посече през дясното му рамо и ръката отхвърча настрани, все още стисната извитата брадва.

Червената маска падна отново в калта, вече мъртъв.

На триста разтега на изток Ток Анастер се надигна на стремената, без да обръща внимание на ужасените крясъци на Торент, и загледа как двата К'Чайн Че'Малле загазиха отново към останките на Червената маска. Женската изрила тялото, обърна го леко, след което отстъпи назад.

След миг двете същества вече се отдалечаваха на североизток, изпънали напред глави, с влачещи се в калта опашки, прави като копия зад тях.

— Той ги предаде — прошепна Ток. Каква друга причина можеше да има за това? Много причини навсярно. Само Червената маска можеше да отговори на всички загадки около К'Чайн Че'Малле. Присъствието им тук, съюзът им — съюз, на който вече бе сложен край. „Защото ги предаде.“

Внезапността на убийството остана в ума му, отекващ с потрес.

По-натам последните оули — вече не повече от петстотин воини — бяха обкръжени и загиваха в своето гробище от кал.

Двадесетина леки копиеносци се бяха отделили и се приближаваха — бяха видели тази последна група. Ток Анастер на неговия кон. Торент. Двайсетина деца, твърде малки, за да умрат с оръжие в ръка — макар че сега бездруго щяха да умрат.

Без да обръща внимание на писъците на Торент, Ток се извърна в седлото си, с мисълта да избие децата със собствените си ръце — бързи удари, с длан на очите — но видя далече на югозапад странна кипяща редица... бедерини?

„Не. Това е армия.“

Единственото му око примижда и той се загледа в приближаващата се линия — да, идвала насам. „Не са ледерии — не виждам знамена, нищо. Не, не са ледерии.“

Пак погледна към копиеносците, които вече тичаха към тях. Все още на сто разтега.

Последен поглед надолу, към скучилите се, плачещи или онемели деца — и той отвърза от седлото кожената торба с поемите си.

— Торент! — Хвърли торбата на младия воин и той я улови. Лицето му бе зацепано от кал и сълзи, очите — широко отворени и неразбиращи.

Ток посочи далечната линия.

— Виждаш ли? Армия. Не са ледерии. Не говореха ли нещо за Болкандо и техни съюзници? Торент, чуй ме, проклет да си! Ти си последният — ти и тези деца. Вземи ги, Торент — отведи ги и ако все още е останал дух покровител на твоя народ, то това няма да е последният ден на оулите. Разбираш ли?

— Но...

— Торент — просто го направи, проклет да си! — Ток Анастер, последният от Сивите мечове на Елингарт, мезла, свали лъка си и сложи първата увенчана с кремък стрела на тетивата от черво. — Мога да ти спечеля малко време — но трябва да тръгнеш *веднага*!

И уви юздите около рога на седлото, натисна с колене и се наведе напред, и препусна — срещу ледерийските копиеносци.

Кал се разхвърча, щом конят се изпъна и се понесе в галоп. „Дъх на Гуглата, няма да е лесно.“

На петдесет разтега от войниците се надигна на стремената и пусна първата стрела.

Морското дъно, по което Торент поведе децата, бе полегат склон, издигащ се натам, където беше войската — тъмната маса човешки фигури бавно се приближаваше. Никакви знамена, нищо, което да издава кои са, но той забеляза, че не напредват в редици. Просто безредно множество, както щяха да настъпват оулите или ак'рините, или равнинните племена на д'расиланите на юг.

Ако тази армия беше на едно от двете съперничещи племена, то Торент най-вероятно водеше тези деца към тяхната смърт. „Тъй да бъде, ние вече без друго сме мъртви.“

Нови десет крачки в лепкавата кал и той забави ход, децата се струпаха около него. С една ръка на главата на едно от децата, Торент се спря и се обърна.

Ток Анастер заслужаваше това. Свидетел. Торент не беше вярвал, че е останал кураж у този чужденец. Беше сгрешил.

Конят беше нещастен. Ток беше нещастен. Войник беше доскоро, но вече не. Млад беше доскоро — чувствал се беше млад — и това бе подхранвало огъня на душата му. Дори парчето нажежен камък, обезобразило красивото му лице, да не говорим за окото, не се беше окказало достатъчно, за да го лиши от чувството за неуязвимост.

Пленничеството на Домина бе променило всичко това. Постоянните изтезания над кости и плът, изкривеното им зарастване всеки път след това, оковането на душата му, докато дори собствените му писъци бяха започнали да звучат като музика — това му бе отнело младежката вяра, отнело я бе дотолкова, че дори носталгията не будеше спомени за нищо освен болка.

Възкръсването в тялото на друг човек уж трябваше да му даде всичко, което обещаваше един нов живот. Но отвътре той си беше останал Ток-младши. Който някога беше войник, но вече не беше.

Жivotът със Сивите мечове не бе променил това. Стигнали бяха до тази земя, привлечени от Вълците с техните дарове на смътни видения, на мътни пророчества, породени в объркани сънища: някакъв огромен пожар ги очакваше — битка, където те щяха да са нужни, ужасно нужни.

Не редом с оулите, както се бе окказало.

Най-фатална грешка в преценката. Неподходящите съюзници. Погрешната война.

Ток бездруго никога не беше вярвал на боговете. На никой бог. Всъщност списъкът на онези, на които наистина вярваше след всичко, през което беше преминал, бе отчайващо къс.

„Татърсейл. Гъноуз Паран. Грънтъл.“

„Туул.“

Магъосница, един капитан, един охранител на керван и един проклет Т’лан Имасс.

Конната му атака беше бавна, тромава, мудна. Изправен, стиснал с колене коня, Ток запращаше стрела след стрела срещу леките пешаци — макар да знаеше, че е безнадеждно.

Чу писъци. Останал само с две стрели, той се надигна понависоко на стремената, изпънал тетивата...

И видя смаян, че стрелите му не са отишли напразно. Нито една. Осем пешаци бяха паднали.

Изпрати нова, тя изсъска във въздуха и порази един в челото, каменният връх проби през бронза и костта.

„Последната стрела.“

„Богове...“

Изведнъж се озова сред ледериите. Заби почти от упор последната стрела в гърдите на някаква жена.

Копие раздра левия му крак, преряза и се заби в хълбока на коня. Животното изцвili и се хвърли напред...

Ток захвърли лъка, извади ятагана от ножницата... „проклятие, трябваше да си взема щит“ — и засече, за да отблъсне забиващите копия.

Конят му се издърпа на чисто. И щеше да препусне право към ледерийските редици на двеста разтега напред, но Ток сграбчи юздите и рязко го обърна.

И се озова срещу копиеносците — гонеха го.

Две копия се забиха в коня му, едното под плещката, другото дълбоко в корема.

Конят изцвili жално, залитна и падна, задните му крака се оплетоха в изсипалите се вътрешности, всеки отчаян ритник изтръгваше още от разтворената кухина. С вдигнати високо крака, Ток успя да скочи от седлото.

Хълзна се в калта, мъчеше се да се задържи на крака.

Едно копие се заби в дясното му бедро и го надигна от тинята, преди да го хвърли по гръб.

Той посече дръжката. Тя се пръсна и натискът, който го приковаваше надолу, изчезна.

Ток засече слепешком и отново се изправи. По дватата му крака се стичаше кръв.

Нова атака. Той парира копието, хвърли се напред и посече войника във врата.

Едно острие се заби в гърба му и го тласна напред...

... върху късия меч, който се хълзна под ребрата му и преряза сърцето му на две.

Ток Анастер се смъкна на колене и щеше да падне по лице в калта, ако не беше ръката, която го сграбчи и изви главата му назад. Блясване на нож пред единственото му око. Внезапна жар под челюстта...

Торент видя как ледерийският пехотинец отряза лицето на Ток Анастер. Още един трофей. Беше бързо, добре отработено. След това войникът бутна жертвата си настрана и червената рана от доскорошното лице на Ток затъна в калта.

Децата плачеха и да, осъзна той — докато беше гледал, докато бе стоял и чакал, може би ги беше осъдил на ледерийските ножове. Все пак можеха да...

Обърна се...

И видя пред себе си странници.

Не ак'рини.

Не д'расилани.

Никога не беше виждал такива хора.

Клановете от Бяло лице на баргастите се приближиха към сцената на битката — битка, която наблизаваше зловещия си край. Кой печелеше, кой губеше — това беше без значение за тях. Бяха решени да избият всички.

На двеста крачки пред раздърпаните им редици беше техният авангард. Вървяха през поток от лабиринта на Телланн, който беше силен тук, където по наносите край древния бряг можеше да се намерят каменни сечива, харпуни от еленови рога и кост и корпуси на еднодръвки. А там навътре, на морското дъно, имаше дарове, сега заровени дълбоко под наносите. Излъскани камъни, парчета от сплетени рога, животински черепи, зацепани с червена охра — безбройни дарове за пресъхващото море.

Имаше и други причини за такова мощно изльчване на Телланн, но тях ги знаеше само една от тримата в авангарда, а тя никога не споделяше тайните си.

Когато излязоха от лабиринта, тримата се озоваха недалече от воина оул и децата. Бяха наблюдавали мълчаливо необичайната храброст на самотния воин и коня му. Да атакува над двадесет копиеносци, да направлява животното само с колене, докато пуска стрела след стрела — и всички те намираха целта си... дъхът просто спираше от тази гледка.

Воинът — и конят му — бяха дали живота си, за да спасят тези последни оули, и само този факт задържаше — засега — ръката на Туул, избран сега сред всички от Бялото лице Баргаст — след трагичната смърт на Хъмбръл Тор при дебаркирането — за боен главатар, макар изобщо да не беше баргаст. Беше Имасс. Това, че беше взел за своя съпруга дъщерята на Тор, Хетан, несъмнено бе улеснило възшествието му към властта. Но все пак издигането на Туул се дължеше и на самия него.

На мъдростта му. На волята му.

На радостта от живота, която гореше в очите му. На огъня на възмездиято, който можеше да лумне вместо нея — и който бушуваше сега, когато най-сетне бяха преценили добре времето, времето за отговор на всичко, което беше сторено.

На Сивите мечове.

Отговор на предателите.

Отговор на убийците.

Ако не беше онзи храбър воин и неговият храбър кон, Туул щеше да убие незабавно тези оулски деца. Младия със зацепаното лице. Окаляните деца, скучени около него. И може би все още щеше да го направи.

Хетан знаеше всичко това. Познаваше съпруга си. И ако той беше извадил кремъчния си меч, тя нямаше и да се опита да го спре.

Бяло лице се бяха крили много дълго. Разузнавателните експедиции на изток отдавна им бяха казали всичко, което трябваше да знаят, за пътя, който ги очакваше, за пътуването, което скоро трябваше да предприемат. Възмездиято ги беше задържало на място. То, както и огромното, нечовешко търпение на Туул.

Сред лабиринтите на Телланн баргастите бяха наблюдавали тази най-последна война, проточилия се във времето сблъсък, започнал със струпването на двете армии далече на запад.

Не бяха стигнали навреме, за да спасят Сивите мечове, но Хетан добре помнеше как със съпруга й бяха стъпили на бойното поле, където беше паднал отрядът. Въщност бяха видели отвратителното изтръгване на човешки сърца... акт на почит? Нямаше как да се разбере — всеки звяр беше избягал с плячката си при първата възможност. Избиването на онези предадени войници беше изключително жестоко — лицата им бяха изрязани. Не можеха да

познайт никой от падналите — и това бе нанесло най-дълбоката рана на Туул. Там той беше загубил приятел.

Измяната.

Избиването.

У Туул не можеше да има място за милост. Не и към оулите. Не и към ледерийската армия, толкова далече от дома.

И сега стояха тук, виждаха как падат последните оули, виждаха как умират бойните им псета в калта, чуха триумфалните ревове на ледериите. Копиеносците наблизо, след като бяха видели силите на баргастите, в паника отстъпваха към своите.

Хетан огледа огромното кипнало бойно поле и каза:

— Не мога да ги различа.

Торент гледаше онемял и не знаеше какво да мисли. Жените от двете страни на самотния мъж бяха ужасяващи. Онази, която току-що бе проговорила — на някакъв пъклен чуждоземен език — бе като привидение от момчешки кошмар. Гибел и чувственост, кръвожадност, от която дъхът на Торент секваше — а със секването на дъха губеше и целия си кураж. Губеше мъжеството си.

Другата жена, тъмнокожа, ниска, но жилава, загърната в кожи на пантера. Синкавочерната лъскавина на кожата на звяра сякаш бе отразена в очите ѝ под грубоватото чело. Шаман, вещица, да. Най-ужасна вещица.

Мъжът бе от нейната раса — приликите в лицата им бяха неоспорими, както и ниският им ръст, и кривите им крака. Но колкото и да го плашеха жените, твърдостта в изражението на воина направо смразяваше душата му.

По-високата жена, чието лице бе нашарено с бяла боя, погледна Торент и заговори завалено на търговската реч:

— Вие все още живи. Заради жертва на онзи воин. — Кимна към дивака с кремъчния му меч. — Но той още не решил. Ти разбира?

Торент кимна.

Мъжът каза нещо и жената с бялото лице извърна поглед, присвила очи. После погледът ѝ се спря на торбата, която Торент все още държеше, провиснала от кайшката в лявата му ръка. Посочи я.

— Какво носиш?

Младият оул примига, после погледна кожената торба. Сви рамене и я захвърли настрани.

— Писаници. Той рисуваше много думи, като жена. Но не беше страхливец, за какъвто го мислех. Не беше.

— Писаници? Кой той?

Торент усети, че по страните му се стичат сълзи. Избърса ги с ръка и каза:

— Конният воин. Мезла.

Хетан видя как при тази дума съпругът ѝ бавно извърна глава, видя как се спряха очите му на младия оулски воин, видя осъзнаването, изсипало се на водопад и замръзнато на лицето на Туул, последвано от ужасен вик, щом той вдигна ръце към лицето си и падна на колене.

И тя изведнъж се озова до него, сгущи главата му до корема си, щом от устата му се изтръгна нов разкъсващ ушите вик и той задраска с нокти лицето си.

Оулът гледаше всичко това потресен.

Воини баргасти тичаха от прииждащата зад тях линия, младите, извадили своите древни криви мечове, най-обичните за Туул, който гледаше на всички тях като на свои деца. С лица, изпълнени с тревога, със страх, всички се спуснаха към Туул.

Хетан вдигна ръка и ги спря.

До тях двамата, придърпала кожата от пантера около раменете си, вече бе Килава Онасс. Сестрата на нейния съпруг, чието сърце таеше повече скръб и тъга, отколкото можеше да проумее Хетан, която ридаеше всяка нощ все едно ритуал някакъв ѝ го налагаше с всеки залез. Която излизаше извън стана и запяваше безсловесните си песни на нощното небе — песни, които караха ай да вият с гласове на траур и скръб.

Сега тя стоеше вдясно от брат си. Но не посегна с ръка, дори не хвърли на Туул съчувствен поглед. Вместо това тъмните ѝ очи оглеждаха ледерийската армия.

— Подготвят се за нас — рече тя. — Тайст Едур се включват в редиците им. Конницата чака по бреговата линия. Онос Т'улан, губим време. Знаеш, че трябва да тръгна. Много скоро.

Туул се издърпа от прегръдката на Хетан. Изправи се, без нищо да каже, и тръгна.

Натам, където бе паднал приятелят му.

Воинът оул направи половин стъпка към него.

— Не! — извика и извърна умоляващо очите си към Хетан. — Той не трябва! Мезла — били са приятели, нали? Моля те, не трябва!

Туул продължи напред.

— Моля те! Те изрязаха лицето му!

Хетан потръпна.

— Той знае.

И тогава Туул спря, погледна назад и срещна очите на Хетан.

— Обич моя — изхриптя гласът му. — Не разбирам.

Тя само поклати глава.

— Те го предадоха — продължи Туул. — И все пак, виж. Днес.

Той препусна срещу врага им.

— За да спаси живота на тези деца — каза Хетан. — Да.

— Не разбирам.

— Разказвал си ми много за своя приятел, съпруже. За Ток-младши. За доблестта в него. Питам те: можеше ли да не го направи?

Сърцето ѝ едва не се пръсна, когато се взря в любимия си. Тези Имасс не можеха да скрият нищо от онова, което изпитваха. Нямаха никакви маски, горчивия дар на другите, в това число и нейните баргасти. И бяха без задръжки, без контрол, което позволяваше скръбта да нарани душата по-дълбоко от всичко, което Хетан можеше да си въобрази. „Както със скръб, така и с любов. Така и с приятелство. Така и с вярност, уви.“

— Ще живеят — рече Туул.

Тя кимна.

Съпругът ѝ се обърна и продължи ужасния си път.

Килава изсумтя нетърпеливо.

Хетан отиде до кожената торба, която бе захвърлил младият воин. Вдигна я, преметна я през рамо.

— Килава. Гадателко на кости. Поведи баргастите в тази битка.

Аз отивам при своя съпруг.

— Но те няма да...

— Не говори глупости. Самият ужас ще гарантира подчинението им. Освен това, колкото по-скоро привършат с избиването, толкова по-

скоро ще ни оставиш.

Внезапната ѝ усмивка оголи зъби на пантера.

Хетан се смрази. „Благодаря на духовете, че се усмихваш толкова рядко, Килава.“

Атри-Преда Биват бе заповядала на силите си да се изтеглят от морското дъно. Обратно на твърда земя. Победата им в този ден бе станал горчива, с вкус на страх. Нова проклета армия и беше ясно, че са решени да се бият срещу изтощените ѝ, уязвени и капнали сили. Позволи си няколко мига на безмълвен гняв от тази несправедливост, преди да се овладее и да си наложи отговорността на командването.

Щяха да се бият с кураж и доблест, макар че докато варварите врагове се трупаха, разбираше, че ще е безнадеждно. Седемдесет хиляди, може би и повече. Онези, които бяха слезли на северния бряг, но също тъй може би и съюзниците на Болкандо според слуховете. Върнали се бяха тук на север — но защо? За да се съюзят с оулите? Но за това главната им армия бе дошла твърде късно. Биват бе постигнала онова, за което бе тръгнала; направила бе онова, което ѝ бе заповядано. Беше ликвидирана оулите.

Седемдесет хиляди или двеста хиляди. Унищожението на Биват и армията ѝ. Нито едното, нито другото не беше важно в голямата схема. Ледерийската империя щеше да отхвърли тези нови нашественици. Не успее ли, щеше да ги откупи от Болкандо; всъщност щяха да ги обърнат и да сключат съюз, който да помете пограничните кралства във вълни жестока касапница.

Може би, изведенъж осъзна тя, имаше изход от това... Огледа се, видя един от своите Финади и се приближи до него.

— Подгответе делегация, Финад. Ще търсим примирие с този нов враг.

— Слушам. — Мъжът затича.

— Атри-Преда!

Биват се обрна и видя приближаващия се Брол Хандар. Надзорникът този път изобщо не приличаше на имперски управител. Беше покрит с мръсотия, от меча му капеше кръв.

— Изглежда, че не сме закъснели много все пак.

— Това не са оули, Надзорник.

— Виждам го съвсем ясно. И също така разбирам, Атри-Преда, че двамата с вас днес ще умрем. — Замълча, след което се изсмя горчиво. — Помните ли, Биват, как ме предупреждавахте, че Летур Аникт иска да ме убие. Но ето, стигнах с вас и армията ви чак дотук...

— Надзорник — прекъсна го тя. — Факторът беше внедрил десет наемни убийци в силите ми. Всички са мъртви.

Очите му бавно се разшириха. Биват продължи:

— Помните ли високия войник, който често стоеше до вас? Възложих му задачата да ви пази жив и той изпълни всичко, което му заповядах. За жалост, Надзорник, убедена съм, че скоро ще се провали.

— „Освен ако не успеем да се договорим за изход.“

Обърна се отново към настъпващата армия. Вече вдигаха знамена. Съвсем малко, и едни и същи. Биват примижа към следобедното слънце.

И позна знамената.

Изстина отвътре.

— Много лошо.

— Атри-Преда?

— Познавам тези знамена, Надзорник. Преговори няма да има. Никакъв шанс да се предадем.

— Тези воини са същите, които вдигаха каменните грамади — каза след миг Брол Хандар.

— Да.

— Значи са били с нас от доста време.

— Най-малкото съгледвачите им, Надзорник. По-дълго, отколкото мислите.

— Атри-Преда.

Тя се обърна към него. Взря се в мрачното му лице.

— Надзорник?

— Добра смърт, Биват.

— Така смяtam. И на вас. Добра смърт, Брол Хандар.

Брол се отдалечи от нея и се запровира през войнишките редици, без да откъсва очи от един определен боец. Висок, с ведро лице, което сега бе зацепано с кал.

Тайст Едур срещна погледа му и отвърна на леката му усмивка.

— Надзорник, виждам, че сте имали чудесен ден.

— Виждам същото и при вас, и както изглежда, ще има още — отвърна Брол.

— Да, но ви казвам едно: напълно доволен съм. Сега поне ще има здрава почва под мен.

Надзорникът мислеше само да благодари на войника, че го е опазил жив толкова дълго. Но замълча.

Войникът се потърка по лицето и рече:

— Сър, вашите арапаи ви чакат, несъмнено. Вижте, врагът се приготвя.

И да, точно това чакаше Брол Хандар.

— Моите арапаи ще се бият достатъчно добре и без мен, ледериецо. Бих искал да ви помоля за едно последно благодеяние.

— Тогава помолете, сър.

— Бих искал да помоля за привилегията да се бия до вас. Докато паднем.

Ведните очи на мъжа бавно се разшириха, после изведнъж усмивката се върна.

— Изберете тогава, Надзорник. От дясната ми страна или от лявата.

Брол Хандар избра лявата страна. Колкото до това, че флангът му оставаше незащитен — беше му все едно.

Тази истина, кой знае защо, го задоволи.

По същото време в град Дрийн кипеше метеж из цялата северна половина на града и се разпространяваше и в по-богатите южни квартали.

Венит Сатад получи незабавна аудиенция с Фактор Летур Аникт. Той го чакаше застанал пред писалището си, кръглото му лице лъщеше от пот. В очите му Сатад видя нещо като насмешка, мъчеща се да надмогне потреса от внезапното разбиране. Продължи напред, без да избързва, без колебание. По-скоро крачеше със спокойна решимост.

И заби нож в лявото око на Фактора, дълбоко в мозъка.

Тежестта на Летур Аникт, докато рухваше, изтръгна оръжието.

Венит Сатад се наведе да избръше острието в копринения халат на Фактора. След това се изправи, обърна се към вратата и излезе.

Летур Аникт имаше жена. Имаше деца. Имаше охрана, но Орбин Търсача на истината се бе погрижил за тях.

Венит Сатад се отправи да премахне всичките му наследници.

Вече не действаше като агент на тръст „Свобода“. Сега, в този момент, той беше Дължник.

На когото му бе дошло до гуша.

Хетан остави съпруга си коленичил до тялото на Ток-младши. Нищо повече не можеше да направи за него и това не беше по нейна вина. Скръбта на един Имасс бе като бездънен кладенец, който можеше да повлече неподозиращите и да ги запокити надолу в бездънния мрак.

Някога, преди много време, Туул беше стоял пред своя приятел. И неговият приятел го беше познавал, а за Имасс — отново смъртен, след толкова хиляди и хиляди години — това бе повод за лукаво веселие, както в играта на фокусник, където последното удоволствие е в чакането на разкриването на истината.

Туул, в своето нечовешко търпение, бе чакал дълго време, за да направи това разкритие. Твърде дълго вече. Приятелят му беше умрял в неведение. Играта на фокусника беше нанесла рана, от която, подозираше тя, съпругът ѝ никога нямаше да се съвземе.

И тя знаеше вече в сърцето си, че може да има и други загуби в този трагичен ден. Жена, която губи своя съпруг. Две дъщери, които губят своя доведен баща, един син — своя истински баща.

Тръгна към Килава Онасс, която си бе избрала място, откъдето да гледа битката. Немалка милост имаше в това, че тя бе избрала да не се превъплъти във формата си на соултейкън, че всъщност бе оставила на клановете на Бялото лице на Баргаст свободата да правят каквото намерят за най-добре: да избиват с дивашка ярост.

Килава стоеше близо до един самотен ездач — убит от оръжия на К'Чаин Че'Малле, забеляза Хетан. Типично жестоко убийство: пробуди в нея спомени за времето, когато самата тя бе стояла срещу такива ужасни същества, спомен накъсан от острата болка за един брат, паднал в същия ден.

Килава не обръщаше внимание на безкракия еднорък труп на десет крачки вляво от нея. Погледът на Хетан обаче се спря на него с

внезапно любопитство.

— Сестро — рече тя на Килава, като съзнателно използва обръщението, което Килава най не обичаше, — виж, този носи маска. Бойният главатар на оулите не беше ли маскиран така?

— Мисля, че да — отвърна Килава. — Нали го наричаха Червената маска.

— Е — рече Хетан, като се приближи до трупа, — този носи облекло на оул.

— Но е бил убит от К'Чайн Че'Малле.

— Да, виждам това. И все пак... — Тя се наведе, огледа странната маска, странните малки тънки люспи под петната от кал. — Тази маска, Килава, е кожата на К'Чайн, готова съм да се закълна в това, макар че люспите са толкова малки...

— Гърлото на Матрона — отвърна Килава.

Хетан я погледна.

— Наистина ли? — Посегна и дръпна маската от лицето на мъжа. Огледа дълго бледите черти.

Стана и захвърли маската настрани.

— Права беше. Това не е Червената маска.

Килава попита:

— Как разбра?

— Ами, оулско облекло или не, този мъж е ледериец.

Гуглата, върховният крал на Смъртта, Събирачът на падналите, ненатрапчивият господар на повече души, отколкото можеше да преоброи — стига да беше склонен към това, но не беше — застана над тялото и зачака.

Такова особено внимание беше, за щастие, рядкост. Но от време на време идваха мъртви, носещи известна... ексцентричност. И този, който лежеше сега пред него, бе такъв новодошъл.

Не само защото Вълците искаха душата му, но не можеха да я вземат, а и защото този смъртен се бе измъквал от хватката на Качулация многократно, макар всеки да можеше да види и разбере добре сладкия дар, който предлагаше Господарят на смъртта.

Изключителните животи, да, можеха да са крайно... изключителни.

Виж живота на оногова, който бе дошъл малко по-рано. Никаква благодат нямаше в това да притежаваш простосърдечен ум. Не съществуваше никаква мъгла на утешително неразбиране, която да изцери ужасните рани от живот, предопределен да остане, до самия си край, дълбоко невинен.

Гуглата не беше възнегодувал заради кръвта на ръцете на Бийк. Но най-остро бе възнегодувал заради безсърдечието на майка му и баща му.

Малко смъртни жреци разбираха необходимостта от изкуплението, макар често да говореха за него в проповедите си за грях и вина, с вложеното в тях изнудване, което не правеше нищо друго, освен да пълни ковчежетата им.

Изкуплението бе искане, на което и един бог не можеше да откаже. Така и стана с онзи, когото наричаха Бийк.

Така щеше да е и с този, когото наричаха Ток-младши.

— Събуди се — рече Гуглата. — Стани.

И Ток-младши, с дълга въздишка, направи онова, което му заповядва Качулация.

Изправи се, залитна, примижа към портата, която очакваше и двамата.

— Проклятие — промърмори Ток, — какво е това жалко подобие на порта?

— Мъртвите виждат, както виждат, Ток-младши. Допреди малко тя блестеше, бяла и чиста.

— Сърцето ми е на страната на онази бедна подведена душа.

— Разбира се, че е. Хайде. Тръгни с мен.

Двамата поеха към портата.

— За всяка душа ли правиш това?

— Не.

— О. — И Ток се спря, или се опита, но краката му сами го повлякоха напред. — Почакай, моята душа е вречена на Вълците...

— Твърде късно. Твоята душа, Ток-младши, беше обречена на мен. Много отдавна.

— Нима? Кой глупак го е направил това?

— Баща ти — отвърна Гуглата. — Който, за разлика от Дасем Ълтър, остана верен.

— И ти възнагради това, като го уби? Ти, мръсна свинска...

— Ти ще го чакаш, Ток-младши.

— Още е жив?

— Смъртта никога не лъже.

Ток-младши понечи отново да спре.

— Качулати, един въпрос, моля те.

Богът се спря, погледна отвисоко смъртния.

— Качулати... защо все още имам само едно око?

Богът на смъртта, Жътварят на души, не отвърна. Сам той се чудеше на това.

„Проклети вълци.“

[1] Клюна. — Бел.прев. ↑

23.

*Аз виждал съм лицето на скръбта
извърнала очи в далечината
над всички тези мостове
през които дойдох
и тези стълбове и арки
побират нашия живот
докато се връщаме
към онова, което мислехме тогава
към онова което мислехме
че мислехме тогава.*

Аз виждал съм лицето на скръбта
но тя е все така извърната
и думите ѝ ме оставят сляп
очите ѝ ме правят ням
какво ми казва не разбирам
и трябва ли да ѝ се покоря не знам
или да се предам на сълзите.

Аз виждал съм лицето ѝ
тя не говори
тя не плаче
тя не ме познава
защото аз съм само
камъкът вграден
на моста по който крачи тя.

Балада за Подпалвачите на мостове Ток-младши

Някога, много отдавна, Онрак Прекършения извърши престъпление. Изваял бе любовта си към една жена, като сътвори образа ѝ на стената на пещера. Такъв талант имаше в ръцете му, в очите му, че бе обвързал две души в онзи камък. Неговата... това бе негово право, негов избор. Но другата душа, о, egoизмът на този акт, жестокостта на този грабеж.

Сега стоеше пред друга стена от камък, в друга пещера, гледаше низа от рисунки, зверовете, изразени с всяка линия на мускула, всеки намек за движение, възхищаваше се на техния реализъм, на точността на гения. А сред тези гигантски същества на външния свят тромави и скованы фигури, представляващи Имасс, се въртяха в жалка имитация на танц. Безжизнени, както налагаше законът. Стоеше и гледаше, все така Прекършен, все така крадец на живота на жена.

В мрака на неговия плен, много отдавна, някой бе дошъл при него, с нежни ръце и податлива плът. Толкова му се искаше да повярва, че е била тя, единствената, чиято душа беше открадната. Но това знание му се губеше; толкова объркан бе станал споменът му, толкова просмукан с всичко, в което сърцето му искаше да вярва.

А и дори наистина да беше тя, какво пък, навярно не беше имала избор. Пленен от престъплението си, безпомощен да се опълчи на страстта си. В собственото си прекършване той бе унищожил и нея.

Той се пресегна, върховете на пръстите му леко докоснаха ваянията. Ранаг, преследван от ай. На треперливата светлина на факлата двата звяра изглеждаха в движение, мускулите се вълнуваха. В празненството си на света, който не таеше съжаления, Имасс се събираха рамо до рамо в тази зала и с гласовете си отмерваха ритъма на дъха, пухтенето и съська на зверовете; докато други, поместени в избрани кухини, удряха с длани по барабаните от издълбано дърво и кожа, докато екът на копитата не закънтиеше от всички страни.

Ние сме свидетелите. Ние сме очите, запленени завинаги от външното. Ние бяхме откъснати от света. И това е сърцевината на закона, забраната. Пресъздаваме се като безжизнени, тромави, отделени. Някога сме били като зверовете и не е имало никакво въtre и никакво вън. Имало е само едното, единия свят, на който сме били плътта, костите, плът не по-различна от треви, лишеи и дървета. Кости не по-различни от дърво и камък. Ние бяхме неговата кръв, в която течаха реки към езерата и моретата.

Ние даваме глас на своята скръб, на своята загуба.

Като открихме какво означава да умреш, ние сме се откъснали от света.

Като открихме красотата, ние го направихме грозен. Ние не страдаме така, както страдат зверовете — защото те със сигурност страдат. Страдаме със спомен как е било, преди да дойде страданието, а това задълбочава раната, това я разкъсва и отваря път за болката. Няма звяр, чиято болка да е сравнима с нашата.

Тъй че пейте, братя. Пейте, сестри. И на светлината на факлите, потекла свободна от стените на умовете ни — от пещерите в самите нас, — вижте всички лица на скръбта. Вижте онези, които са умрели и са ни оставили. И пейте своята скръб, докато самите зверове не побегнат.

Онрак Прекършения усети сълзите на бузите си и се прокле, че е такъв сантиментален глупак.

Зад него Трул Сенгар стоеше смълчан. Търпението му да угоди на един глупав Имасс беше безгранично. Онрак знаеше, че просто ще чака и чака. Докато Онрак най-сетне се измъкне от мрачните си спомени, спомнил си отново за даровете на настоящето. Щеше да...

— Голямо умение има в рисунъка на тези зверове.

Имасс, все още с лице към каменната стена, все още с гръб към Тайст Едур, неволно се усмихна. „Ето, дори и тук и сега се отдавам на глупави фантазии, които, макар и утешителни, са без много смисъл.“

— Да, Трул Сенгар. Истински талант. Такова умение се предава по кръв и с всяко поколение съществува възможност да... разцъфти. В такова, каквото виждаме тук.

— Художникът сред клановете тук ли е? Или са нарисувани много отдавна, от някой друг?

— Художникът е Улшун Прал — отвърна Онрак.

— И този ли талант му е спечелил правото да управлява?

„Не. Това никога.“

— Този талант — отвърна Имасс — е неговата слабост.

— По-добър от тебе ли е, Онрак?

Той се обърна и усмивката му този път беше горчива.

— Виждам някои недостатъци. Виждам намеци за нетърпение.

За чувственост, свободна и дива като зверовете в равнините. Виждам

също така, може би, признаци за талант, който е изгубил и който все още не е преоткрил.

— Как загубваш такъв талант?

— Като умреш само за да се върнеш отново.

— Онрак — заговори Трул и в гласа му се долови нов тон, тежест, която смути Онрак. — Говорих с тези Имасс тук. С много от тях. Със самия Улшун. Не мисля, че те изобщо са умирали. Не мисля, че са били някога Т'лан и са го забравили в безбройните поколения съществуване тук.

— Да, те твърдят, че са от онези, които не се включиха в Ритуала. Но това не може да е истина, Трул Сенгар. Те трябва да са призраци, върнати в плът тук, от безвремието на Портата в края на тази пещера. Приятелю, те не познават себе си. — И замълча. „Може ли това да е вярно?“

— Улшун Прал твърди, че помни майка си. Казва, че тя все още е жива. Макар и не тук в момента.

— Улшун Прал е на сто хиляди години, Трул Сенгар. Или повече. Това, което помни, е лъжливо, заблуда.

— Не вярвам в това, вече не. Мисля, че загадката тук е подълбока, отколкото някой от нас разбира.

— Хайде да продължим — каза Онрак. — Искам да видя тази Порта.

Излязоха от пещерата със зверовете.

Трул беше изпълнен с беспокойство. Нещо се беше пробудило в приятеля му — от рисунките, — никаква горчивина. Беше видял в очертанията на гърба на Онрак, в раменете му, никакъв бавен срив. Връщането на старо бреме. И като видя това, Трул се бе принудил да заговори, да наруши тишината, преди Онрак да се е самоунищожил.

„Да. Рисунките. Престъплението. Няма ли отново да се усмихнеш, Онрак? Не усмивката, която ми даде току-що, когато се обърна към мен — твърде изпълнена със скръб, — а усмивката, която свикнах да ценя, откакто дойдохме в този свят.“

— Онрак.

— Да?

— Знаем ли все пак какво очакваме? Да, приближават се заплахи. През Портата ли ще дойдат? Или през хълмовете отвъд лагера? Знаем ли всъщност дали тези Имасс наистина са застрашени?

— Приготви се, Трул Сенгар. Опасност се приближава... от всички страни.

— Може би тогава трябва да се върнем при Улшун Прал.

— С тях е Руд Еале. Все още имаме време... да видим Портата.

След малко стигнаха до ръба на просторната, безкрайна сякаш зала и спряха.

Не една Порта. *Много порти*.

И всичките кипяха с безшумни буйни пламъци.

— Онрак — каза тихо Трул, докато смъкваше копието си. — Погодбре се върни при Руд Еале и му кажи — това не е каквото го описа.

Онрак посочи централната купчина камъни.

— Тя се провали. Този свят умира, Трул Сенгар. И когато умре...

Двамата замълчаха за миг.

След това Онрак промълви:

— Ще се върна бързо, приятелю, за да не бъдеш сам — срещу това, което може да премине.

— Ще очаквам компанията ти с нетърпение — отвърна Трул. — Така че... побързай.

На четиридесетина крачки от лагера се издигаше малък хълм, подобен на някогашен атол, ако се допуснеше, че равнините някога са били под вода. А това, каза си Хедж, докато газеше през пясъчната ивица, осияна с натрошени раковини, бе основателно предположение. Щом излезе на ниското било, той остави тежкия си арбалет до избелялата от слънцето скална варовикова издатина и се приближи до седналия кръстато Бен, който гледаше към високите хълмове на две хиляди крачки на юг.

— Не медитираш или нещо такова, нали?

— И да бях, ти току-що го развали и може би ни уби всички — сряза го магьосникът.

— Само заради позорството е, Бързак — въздъхна Хедж и се смъкна на чакъла до него. — Непрекъснато си пъхаш носа в някакъв

проклет от Гуглата ритуал и вече съм вдигнал ръце, не мога да разбера кога да говоря с теб и кога — не.

— Ако е така, тогава изобщо не говори с мен и всичко ще е наред.

— Жалка змия.

— Плещив плъх.

Помълчаха общително известно време, после Хедж се пресегна, вдигна парче кафяв кремък и заразглежда нащърбения му ръб.

— Какво правиш? — попита Бързия Бен.

— Размишлявам.

— Размишлявам — имитира го Бързия Бен подигравателно.

— Мога да ти резна гърлото с това. Един замах.

— Никога не сме се разбирали двамата, нали? Богове, не мога да повярвам как се прегръщахме и тупахме по гърбовете долу при онай река...

— Поток.

— Вада.

— Извор.

— Би ли ми срязал гърлото вече, Хедж?

Сапърът хвърли кремъка и изтупа ръцете си от прахта.

— Какво те прави толкова уверен, че лошковците идват точно от юг?

— Кой твърди, че съм уверен в каквото и да било?

— Значи може да седим на погрешното място. Да гледаме в грешната посока. Може всички да ги колят точно сега, докато си говорим с тебе.

— Ами, Хедж, ако не беше прекъснал медитирането ми, може би щях да разбера къде трябва да сме точно сега!

— О, това беше добро, магьосник.

— Идват от юг, защото това е най-добрият подстъп.

— Като какво, като зайци?

— Не, като дракони, Хедж.

Сапърът примижка към него.

— Около теб винаги има някаква миризма на соултейкън, Бързак.

Ще видим ли най-после що за мършаво зверче се крие в тебе?

— Казваш го по ужасен начин, Хедж. А отговорът е: не.

— Още ли се чувствува неуверен?

Магьосникът го погледна с блеснали, почти безумни очи — с нормалния си поглед, с други думи.

— Не. Всъщност тъкмо напротив.

— Как така?

— Поизправих се, много повече, отколкото съм го правил някога.

Което ме прави по-... гаден.

— Виж ти.

— Не изглеждаш особено впечатлен, Хедж.

— Знам само — заговори сапърът, докато се изправяше с тежко пъшкане, — че когато се изтъркалят върху теб, оставам само аз и безкрайните ми запаси от взривове. А това ме устройва чудесно.

— Не гръмвай тялото ми на късчета, Хедж.

— Дори ако вече си мъртъв?

— Особено тогава, защото няма да съм, нали? Ти само ще си го мислиш, защото мисълта е удобна, защото тогава ще можеш да подивееш с проклетите си взривове, докато не застанеш в един проклет от Гуглата кратер *с проклета от Гуглата левга диаметър!*

Последното общо взето беше кряськ.

Хедж продължаваше да мижи към него.

— Не е нужно да си толкова изискан — отвърна той обидено, обърна се и се върна при арбалета, любимия си тромав изхвърляч. — О, това ще е адски забавно, нямам търпение!

— Хедж!

— Какво?

— Нещо идва.

— Откъде? — попита настръхнал сапърът и зареди една „проклетия“ в гнездото на арбалета.

— Ха-ха. От юг, подут пикочен мехур такъв.

— Знаех си — каза Хедж, върна се и застана до мага.

Беше избрала да остане каквато е, вместо да се превъплъти във формата си на соултейкън. Това щеше да дойде по-късно. Тръгна през равнината, през високите треви. На един хребет точно пред нея чакаха две фигури. Едната беше призрак, но може би много повече от призрак. Другата беше маг, но несъмнено — много повече от маг.

Леко беспокойство смути мислите на Менандори, но бързо отшумя. Ако Руд Еале беше избрал тези двамата за съюзници, тя щеше да го приеме. Също както бе привлякъл Тайст Едур и другия, когото наричаха Онрак Прекършения. Все... усложнения, но нямаше да е сама в справянето си с тях, нали?

Двамата мъже я гледаха, докато се изкачваше по полегатия склон. Единият държеше странен арбалет. Другият си играеше с шепа лъскави камъчета, сякаш се опитваше да си избере любимо.

„Те са глупаци. Идиоти.“

„И скоро и двамата ще са прах.“

Стига до тях, изгледа ги много твърдо и каза:

— Вие двамата сте жалки. Защо стоите тук — знаете ли кой идва насам? Знаете ли, че ще дойдат от юг? Което значи, че двамата ще сте първите, които ще ги видят. И с това — първите, които ще убият.

По-високият, по-тъмнокож, легко се извърна и рече:

— Ето, че идва твоят син, Менандори. С Улшун Прал. — След това се намръщи. — Този вървеж ми е познат... Чудно, защо така и не съм го забелязал преди.

„Вървеж? Познат вървеж? Този наистина е луд.“

— Аз ги призовах — заяви тя и скръсти ръце. — Трябва да се подгответим за битката.

По-ниският изсумтя и рече:

— Не искаем никаква компания. Тъй че си избери друго място за бой.

— Изкушавам се да ти строша черепа с ръце — каза Менандори.

— Не става — измърмори магьосникът. — Всичко просто изниква обратно.

Онзи с арбалета се усмихна широко.

— Уверявам ви, нямам никакво намерение да бъда близо до вас, макар да се надявам, че ще съм достатъчно близо, за да видя зловещата ви смърт — каза Менандори.

— Кое те прави толкова сигурна, че ще е зловеща? — попита магьосникът, докато оглеждаше едно от камъчетата, вдигнал го беше на светлината, все едно е скъпоценно, но Менандори добре виждаше, че не е.

— Какво правиш? — попита намръщено тя.

Той я погледна бегло, после затвори шепата си около камъчето и го пусна зад гърба си.

— Нищо. Защо? Все едно, аз зададох въпрос.

— И аз съм длъжна да отговоря? — изсумтя тя.

Руд Еале и Улшун Прал дойдоха и спряха на няколко крачки зад мага и спътника му.

Менандори забеляза суворото изражение на сина си. „Можех ли да видя нещо друго? Не. Не и за това.“

— Любими сине...

— Изобщо не ме интересува Финнестът — каза Руд Еале. — Няма да се присъединя към теб в твоята борба, майко.

Тя го зяпна, очите ѝ бавно се разшириха, пълни с изпепеляващ гняв.

— Длъжен си! Не мога да се изправя сама срещу двамата!

— Имаш нови съюзници — каза Руд Еале. — Тези двамата, които вече пазят подстъпа...

— Тези безмозъчни тъпаци? Сине, ти ме изпращаш на смърт!

Руд Еале изправи рамене.

— Извеждам моите Имасс оттук, майко. Те са всичко, което е важно за мен...

— Повече от живота на твоята майка?

— Повече от борбата, която тя избира за себе си! — отвърна той рязко. — Този сблъсък — тази вечна вражда — не е моя. Твоя е. Винаги е била твоя! Не искам да имам нищо общо с нея!

Менандори потръпна от яростта на сина си. Опита се да задържи погледа му, но не успя и извърна очи.

— Така да бъде — прошепна тя. — Върви тогава, сине мой, и вземи из branите си родственици. Върви!

Ала щом Руд Еале кимна и се обърна, тя проговори отново, с по-твърд тон от всичко досега.

— Но не него!

Синът ѝ се обърна рязко и видя, че майка му сочи Имасса до него.

Улшун Прал.

Руд Еале се намръщи.

— Какво? Не...

— Сине. *Наистина не разбираш*. Улшун Прал трябва да остане.
Тук.

— Няма да позволя...

И тогава вождът на бентрактите протегна ръка, за да спре Руд Еале — миг преди да се въплъти в драконовата си форма, за да се вкопчи в битка със собствената си майка.

Менандори изчака, външно спокойна и ведра, макар сърцето ѝ да биеше свирепо.

— Тя казва истината — рече Улшун Прал. — Трябва да остана.

— Но защо?

— Заради тайната, която притежавам, Руд Еале. Тайната, която всички те търсят. Ако отида с теб, всички ще ни преследват. Разбираш ли? Хайде, моля те, отведи моя народ надалече оттук, на безопасно място. Отведи ги, Руд Еале, и то бързо!

— Сега ще се биеш ли на моя страна, сине? — попита Менандори. — За да опазиш живота на Улшун Прал?

Но Улшун Прал вече подканяше Руд Еале да тръгне.

— Направи каквото те моля — рече той на сина на Менандори.

— Не мога да умра със страх за своя народ. Моля те, отведи ги.

Магьосникът заговори:

— Ще направим всичко, за да го опазим, Руд Еале.

Менандори изсумтя презрително и запита намръщено сина си:

— Рискувах ли да направиши такова нещо?

Руд Еале погледна мага, после — усмихнатия с арбалета, и тя видя как странно спокойствие огря лицето му. И онази трошица безпокойство я жегна отново.

— Ще го направя — каза тогава Руд Еале и посегна с ръка към Улшун Прал. Нежен жест, длан, която леко докосна лицето на Имасс. След това Руд Еале се обърна и тръгна към стана.

Менандори се обърна рязко към двамата мъже.

— Проклети глупци!

— Точно затова не ти давам любимото си камъче — каза магьосникът.

Хедж и Бързия Бен се загледаха след нея, докато слизаше обратно по склона.

— Това беше странно — измърмори сапърът.

— Нали.

Помълчаха още стотина удара на сърцето, после Хедж се обърна към Бързия Бен.

— Та какво мислиш?

— Знаеш точно какво мисля, Хедж.

— Същото като мен значи.

— Същото.

— Кажи ми нещо, Бързак.

— Какво?

— Онова наистина ли беше любимото ти камъче?

— Имаш предвид това в ръката ми ли? Или онова, дето го пъхнах в хубавото ѝ бяло наметало?

С кожата си, набръчкана и зацепана от хилядолетията, прекарани в торфа, Шелтата Лор наистина бе самият символ на здрава. В тон с червеникавата коса и мрачния оттенък на очите носеше пурпурночервено наметало, черни кожени гамashi и ботуши. И общит с бронзови пъпки елек, плътно стегнат на гърдите ѝ.

До нея — като Шелтата, с лице към хълмовете — стоеше Сукул Анкаду, Пъстрата, петънцата по кожата ѝ се виждаха по голите ѝ ръце. На крехките ѝ рамене — ледерийско нощно наметало, каквото носеха знатните и жените на Тайст Едур в империята, макар да беше някак по-невзрачно от техните.

— Скоро това селение ще бъде прах — каза Шелтата Лор.

— Това радва ли те, сестро?

— Може би не толкова, колкото теб, Сукул. Защо толкова те отвращава това място?

— Не питая любов към Имасс. Представи си, народ, който рови в пръстта на пещери стотици хиляди години. Без да строи нищо. Цялата история — пленена в спомени, изкривена в песни, пети всяка нощ. Те са дефектни. В душите им трябва да има дефект, слабост. А тези тук, те са се самозаблудили във вярата си, че наистина съществуват.

— Не всички, Сукул.

Пъстрата махна презрително с ръка.

— Най-голямата слабост тук, Шелтата, е у Бога на смъртта. Ако не беше безразличието на Качулатия, това селение изобщо нямаше да издържи толкова дълго. Дразни ме такова безгрижие.

— Е — каза с усмивка Шелтата Лор, — ще ускориш ли края на тези Имасс, въпреки че, след като селението умира, те вече са обречени?

— Не разбираш. Ситуацията е... променена.

— Какво имаш предвид?

— Тяхната самонадеяност — отвърна Сукул — ги е направила реални. Смъртни, вече. Кръв, плът и кост. Тече им кръв, умират. И все пак са в неведение за неизбежния свършек на техния свят. Избиването им от мен, сестро, ще е акт на милост.

— Нямам търпение да чуя как ти благодарят — изсумтя Шелтата Лор.

В този миг златно-бял дракон се извиси пред тях и се понесе над билата на хълмовете.

Сукул Анкаду въздъхна.

— Започва се.

Соултейкън се плъзна над склона точно пред тях, сви крилете си назад и леко кацна на земята.

Вихрушка обгърна чудовището и миг след това Менандори пристъпи навън от наситения с тежък аромат въртоп.

Шелтата Лор и Сукул Анкаду чакаха мълчаливо, с безизразни лица. Менандори приближи и спря на пет крачки от тях; грейналите ѝ очи зашариха от едната сестра на другата и обратно.

— Е, още ли сме в съгласие? — попита тя.

— Колко славен прецедент е този миг — отбеляза Шелтата Лор.

Менандори се намръщи.

— Необходимост. Трябва поне да сме наясно по този въпрос. Не мога да стоя сама, не мога да пазя душата на Скабандари. Финнестът не трябва да попада в неговите ръце.

Сукул затаи дъх.

— Значи той е близо?

— О, да. Откраднах очите на един от пътуващите с него. Многократно. В този миг те стигат до последната порта и гледат раната в нея, и стоят пред разкъсания труп на онази глупава Гадателка на кости Имасс, която си въобрази, че може да я затвори със

собствената си душа. — Менандори се усмихна презрително. — Каква дързост, представете си. Старвалд Демелайн! Самите камери на сърцето на К'рул! Не е ли знаела как го отслаби това? Как отслаби всичко?

— Значи ние трите убиваме Силхас Руин — каза Шелтата Лор.
— А след това имассите.

— Моят син реши да ни се противопостави в тази последна подробност — каза Менандори. — Но Имасс надживяха своята полезност. Ще нарамим Руд, ако потрябва, но без да го убиваме. Ясно? Ще ми дадете думата си за това. Отново. Тук и веднага, сестри.

— Съгласна — каза Шелтата Лор.

— Да — каза Сукул Анкаду, — макар че това ще направи нещата по-трудни.

— Трябва да се примирим — каза Менандори и се обърна. — Време е.

— Вече?

— Няколко жалки смъртни се опитват да застанат на пътя ни — трябва първо да съкрушим тях. И Силхас Руин си има съюзници. Дневната ни работа започва сега, сестри.

И закрачи към хълмовете. И започна да се въплъща в драконовото си тяло.

Шелтата Лор и Сукул Анкаду се спогледаха и се отдръпнаха една от друга, за да си отворят нужното място.

За да се въплътят в дракони.

Зора, Здрав и онази, която наричаха Пъстрата. Дракон от злато и бяло. Друг, зацепан в кафяво и сякаш полуизгнил. Последният пъстър, нито светлина, нито мрак, а тревожният промеждутьк между двете. Соултейкъни с кръвта на Тиам, Майката. Крилати и със змийски вратове, с нокти и люспи. Кръвта на Елейнт.

Вдигнаха се във въздуха на ветрове от сурова магия. Менандори — в челото на бойния клин. Шелтата Лор отляво. Сукул Анкаду отдясно.

Хълмовете се смалиха, щом трите заиздигаха огромните си туловища все по-високо.

Над хребети, над древните скали на древен бряг — а долу три сенки тичаха над трева и скали, сенки, които караха дребните

бозайници да се разпръсват в паника да търсят укритие, които накараха зайците да замръзнат.

Зверовете в небесата ловуваха и нищо по земята не можеше да е в безопасност.

Плосък пейзаж, осенен със заоблени хълмове — мъртви дракони, грозни и отблъскващи като разровени гробни могили, от които стърчаха кости, покрити с накъсана кожа и жили. Криле, натрошени като масти на изхвърлени на брега кораби. Вратове, извити по земята, глави със свлечена кожа, празни очни кухини. Зацепаните със сива пръст зъби бяха оголени като въвечно предизвикателство.

Серен Педак не беше вярвала, че някога е имало толкова много дракони. Не беше вярвала всъщност, че изобщо са съществували, освен онези, които можеха да сътворят такава форма от собствените си тела, като Силхас Руин. Всички тези соултейкън ли са били, учуди се тя. По никаква незнайна причина съзнаваше, че отговорът е „не“.

Бяха истински дракони, на които Силхас Руин в страховитата си крилата форма бе само жалко подобие. Лишен от величие, от чистота.

Натрошаването на кости и криле бе дошло от старостта, не от насилие. Нито едно от тези същества не се беше проснalo на земята, за да издъхне. По никое не се виждаха зейнали рани. Всеки дракон беше полегнал в сетната си поза.

„Като сини муhi по перваз на прозорец — беше казал Удинаас. — Откъм лошата страна, и са се опитвали да излязат. Но прозорецът е останал затворен. За тях, може би за всички, за всяко нещо. Или... може би не за всяко.“ — И след това се беше усмихнал, сякаш тази мисъл го беше развеселила.

Бяха видели портала, явно тяхната крайна цел, от много далече, и всъщност могилите-дракони като че ли ставаха все повече, колкото повече се приближаваха. Страните на арката бяха високи като кули, тънки като скелет, а самата арка изглеждаше закривена, като огромна паяжина, увита около мъртъв клон. Вътре в съоръжението имаше стена, гладка и сива и някак смътно извита — изходът към друг свят. Където, вече разбираха всички, щяха да намерят останките от душата на Скабандари, Бащата Сянка, Предателя. *Кървавото око*.

Безжизненият въздух имаше ужасен вкус за Серен Педак, сякаш неизмерима скръб омърсяваща всеки поет дъх в това селение, безрадостно ухание, което нямаше да изчезне и след безброй хилядолетия. Прилошаваше ѝ от него, изцеждаше силата от крайниците ѝ, от самия ѝ дух. Колкото и да я плашеше порталът, тя копнееше с нокти и зъби да се провре през сивата безформена преграда. Копнееше да сложи край на това. На всичко.

Убедена беше, че има начин — *трябващ* да има начин — предстоящият сблъсък да се избегне с преговори. Не беше ли тъкмо в това единственият ѝ талант, единствената дарба, която можеше да си позволи да признае, че притежава?

На три крачки пред нея вървяха Удинаас и Кетъл, мушнала ръчица в грубата му длан. Гледката, която бяха видели буквално след пристигането си в това мрачно място, беше поредният извор на болка и беспокойство за детето. Само Удинаас ли беше способен да остави настрана всички свои кошмари, да утеши тази самотна, изгубена душа?

Преди много време, в самото начало на това пътуване, Кетъл се беше държала близо до Силхас Руин. Защото тъкмо той ѝ бе говорил през умиращия Азат. И той бе дал клетви да пази нея и напъпващия живот, върнал се в нея. Затова бе гледала на него като на благодетел, с цялото обожание, което може да се очаква от едно бездомниче при такива обстоятелства.

Това вече не беше вярно. О, Серен Педак виждаше достатъчно малки жестове, съпровождащи тази стара преданост, нишките, свързвани тези две толкова различни същества — общото им рождено място, драгоценното взаимно разпознаване в самотата, в отчуждението от всички останали. Но Силхас Руин бе... разкрил повече за себе си. Разкрил беше в хладното си пренебрежение жестокост, която можеше да отнеме дъха на човек. „О, и колко различно е това от историите на Кетъл за убиването на хора в Ледерас? За изцеждането на кръвта им, за заравянето на труповете им в гладната земя на Азата?“

Все пак Кетъл не проявяваше повече такива желания. С връщането си в живота тя бе изоставила старите си навици, превръщала се беше с всеки ден все повече и повече просто в едно младо момиче. Сираче.

Свидетел на непрекъснатите раздори и свади в осиновилото я семейство. На несъмнените заплахи, заканите за убийство. „Да, точно това ѝ предложихме.“

„А Силхас Руин едва ли е над всичко това, нали?“

Но какво да кажем за Удинаас? Не разкриваше никакъв голям талант, никаква страховита мощ. Не разкриваше всъщност нищо освен дълбока уязвимост.

„А, това я привлича към него. Това, което той ѝ връща с това стискане на ръцете, нежната усмивка, прозираща дори в тъжните му очи.“

Удинаас, осъзна стъпвана Серен Педак, беше единственият приемлив за нея член на групата.

Самата тя по никакъв начин не можеше да се включи като човек, който може дори да се надява на топли чувства от страна на когото и да било от тях, не и след насилието над ума на Удинаас. Но дори пред тях тя бе разкрила неумението си в областта на приятелството. Дори когато размишляваше, изпаднала в униние, за последиците от всичко, което бе направила и не бе направила в живота си.

Газеха в прахоляка — Клип и Силхас Руин далече напред — сред могилите от мъртви дракони и се приближаваха към извисилата се порта. Феар Сенгар, който беше вървял на две крачки зад нея и вляво, я настигна. Ръката му беше на дръжката на меча.

— Не ставай глупак — изсъска му тя.

Лицето му беше изопнато, със стиснати устни.

Клип и Силхас стигнаха до портата и спряха. И като че ли се загледаха в някаква съмтна дребна фигура на земята.

Удинаас забави крачка, понеже детето, чиято ръка държеше, започна да се отдръпва. Серен Педак видя как я погледна и ѝ каза нещо много тихо.

Дори Кетъл да му отговори, беше шепнешком.

Бившият роб кимна и след миг продължиха напред. Кетъл вървеше до него без никаква видима неохота.

Какво я беше уплашило?

Какво ѝ беше казал, че толкова лесно да я убеди да продължат?

Приближиха се още и Серен Педак чу тихата въздишка на Феар Сенгар.

— Гледат някакво тяло — рече той.

„О, Блудния да ни опази дано.“

— Аквитор — продължи Тайст Едур толкова тихо, че само тя да го чуе.

— Да?

— Трябва да зная... как ще избереш.

— Не смятам да избирам нищо — отряза го тя, обзета от раздразнение. — Нима изминахме целия този път само за да се избиете един друг сега?

Той изсумтя кисело:

— Толкова равни ли са ни силите?

— Тогава, ако наистина е безнадеждно, защо изобщо ще се опитваш?

— А нима стигнах чак дотук, за да отстъпя? Аквитор, трябва да направя каквото трябва. Ще бъдеш ли на моя страна?

Бяха се спрели далече зад другите, които като че ли бяха обкръжили трупа. Серен Педак развърза шлема си и го съмъкна, оправи с ръка потната си коса.

— Аквитор — продължи настойчиво Феар, — ти показва сила — вече не си най-слабата между нас. Твойт избор може да се окаже решаващ в това кой ще живее и кой ще умре.

— Феар, какво целиш да постигнеш с душата на Скабандари?

— Избавление — отвърна той моментално. — За Тайст Едур.

— И как си представяш, че прекършената, разкъсана душа на Скабандари ще ви даде такова избавление?

— Ще ни пробуди, Аквитор. И заедно ще прочистим Куралд Емурлан. Ще изхвърлим отровата, която ни е заразила. И може би ще строшим прокълнатия меч на моя брат.

„Твърде съмнително е, проклет глупак. Дори и да събудиш Скабандари, няма ли той на свой ред да бъде заробен от тази отрова и нейното обещание за сила? А неговите страсти и желания — няма ли той самият да потърси мъст?“

— Феар, мечтата ти е безнадеждна — каза тя уморено.

И видя как потръпна той, видя ужасното отдръпване в очите му.

Дари го с бегла усмивка.

— Да, нека това наруши клетвата ти, Феар Сенгар. Не заслужавам защитата ти, особено в името на един мъртъв брат. Вярвам, че вече го разбираш.

— Да — прошепна той.

И в тази дума имаше толкова болка, че Серен Педак едва не заплака. И се укори. „Нали точно това исках! Проклятие! Това исках. Трябваше ми. Така трябва да бъде.“

„О, благословени Блуден, как го нарани, Серен Педак. Дори него. Не е по-различен от всички други.“

И изведнъж осъзна, че няма да има никакви преговори. Никакъв изход от онова, което предстоеше.

„Така да бъде. Не разчитай на мен, Феар Сенгар. Аз дори не познавам силата си, нито имам контрол над нея. Тъй че не разчитай на мен.“

„Но ще направя каквото мога за тебе.“

Обещание, което нямаше да изрече на глас, защото беше твърде късно за това. Виждаше го в студените му очи, във вкочаненото вече лице.

„По-добре да не очаква нищо, да. Тъй че ако се провала...“ Но не можа да довърши тази мисъл, не и с всички думи, които трябваше да последват, толкова ярко изрисувани в ума й — със страх.

Феар Сенгар тръгна и я остави зад себе си. Тя го последва и видя, че вече не държи меча си. Всъщност изглеждаше по-отпуснат, спокоен, отколкото изобщо го беше виждала някога.

В този момент не разбра значението на това преобразяване. У един воин. Воин, който знаеше да убива.

Може би винаги беше знаел, че това пътуване ще свърши. Може би онова привидно случайно гостуване бе точно затова и на Удинаас му бе показано, че всяко негово решение в интервала ще го доведе дотук, неизбежно като прилива. И бе изхвърлен най-сетне тук, плавей в тинестата вода.

„Скоро ли ще вечерям прасец от ранаг? Не мисля.“

Тялото на женската Имасс бе жалка гледка. Изсъхнало, с изпънати крайници, след като сухожилията се бяха стегнали. Буйната ѝ коса беше израсла като корени от мъртво дърво, ноктите на късите ѝ дебели пръсти — с цвета на корубата на костенурка. Опушените гранати на очите ѝ бяха хълтнали в очните кухини, но все още сякаш се взираха злокобно в небето.

„Да, Гадателката на кости. Вещицата, дала душата си, за да запуши раната. Колко благородно — това неуспяло, безполезно жертвоприношение. Не, жено, за тебе аз няма да плача. Трябвало е да откриеш друг начин. Трябвало е да останеш жива, сред своето племе, да ги изведеш от тъмната пещера на блаженото им невежество.“

— Светът отвъд умира — каза Клип така, сякаш бе доволен от тази перспектива. Пръстените на двата края на верижката запяха. Един сребърен, един златен, завъртяха се като в мъгла.

Силхас Руин изгледа накриво сънародника си Тайст Андий.

— Клип, оставаш сляп за... необходимостта.

В отговор — презрителна усмивка.

— Едва ли, Бяла врано. Едва ли.

Воинът албинос извърна странните си, плувнали в червени кръгове очи към Удинаас.

— Тя още ли е с нас?

Ръката на Кетъл се стегна в шепата на бившия роб и за да я успокои, той я стисна в отговор.

— Прецени местоположението ни преди няколко мига — отвърна Удинаас, а Клип изсъска. — Но сега — не.

Силхас Руин се извърна към портата.

— Подготвя се за нас значи. От другата страна.

Удинаас сви рамене.

— Предполагам.

Серен Педак попита:

— Означава ли това, че тя държи Финнеста? Силхас? Удинаас?

Но Силхас Руин поклати глава.

— Не. Това нямаше да се понесе. Не и от сестрите ѝ. Не и от могъщите асцентенти, които го сътвориха преди всичко...

— Защо тогава не са тук? — попита Серен. — Какво те кара да мислиш, че ще приемат да го притежаваш ти, Силхас Руин, след като няма да допуснат Менандори да го притежава — говорим за Менандори, нали?

Удинаас изсумтя.

— Камък не си оставила необърнат в мозъка ми, нали, Аквитор?

Силхас не отвърна на въпросите ѝ.

Бившият роб погледна Феар Сенгар и видя воин, готов да влезе в битка. „Да, толкова сме близо, нали? О, Феар Сенгар, не те мразя.

Всъщност навярно дори те харесвам. Може би се подигравам на доблестта, която притежаваш. Може би укорявам просто пътя, който си изbral.“

„Както укорих тази Гадателка на кости и да, едур, по съвсем същите причини.“

„Заштото аз не мога да тръгна по него.“

Удинаас леко освободи ръката си от тази на Кетъл и свали стегнатото на гърба му имасско копие. Приближи се до Серен Педак. Сложи оръжието в ръцете ѝ, без да обръща внимание на вдигнатите вежди и на объркването, изписало се на лицето ѝ.

„Да, Аквитор, ако понечиш да окажеш помощ на Феар Сенгар — а вярвам, че ще го направиш — тогава твоята потребност е по-голяма от моята.“

„В края на краищата аз смяtam да бяgam.“

Силхас Руин извади двата си меча и ги заби в земята. След това започна да стяга токите и връзките на бронята си.

„Да, няма никакъв смисъл да се втурваш неподготвен, нали? Ще трябва бързо да се движиш, Силхас Руин, нали? Много бързо.“

Усети, че устата му е суха.

Суха като този жалък труп в краката му.

Серен Педак стисна ръката му и прошепна:

— Удинаас...

Той рязко дръпна ръката си.

— Направи каквото трябва, Аквитор.

„Великото ни начинание, годините с единия крак пред другия, всичко това идва до своя свършек.“

„Така че да живее кръвта. Да поздравим неизбежното.“

„И кой, щом всичко свърши, ще преброди този пурпурен прилив?“

„Руд Елале, сине мой, колко се боя за теб.“

Три точки в небето над хълмовете на юг. Онзи, когото наричаха Хедж, примижа към Улшун Прал и рече:

— Най-добре да се изтеглиш към пещерата. Стой до Онрак Прекършения. И Трул Сенгар.

Улшун Прал се усмихна.

Войникът се намръщи.

— Бързак, този дръвник не разбира малазански. — После посочи назад към скалите. — Там иди. Онрак и Трул. Хайде!

По-високият изсумтя.

— Стига, Хедж. Този „дръвник“ те разбира съвсем добре.

— Тогава защо не ме слуша?

— Откъде да знам?

Улшун изчака още миг, запечатващ в паметта си лицата на тези двама мъже, за да не отнеме смъртта всичко от тях. Надяваше се и те да правят същото с него, макар че бе възможно да не разбират този дар, нито дори че са им го поднесли.

Имасс знаеха много истини, изгубени за онези, които във всеки смисъл на думата бяха техни деца. Това, уви, не ги правеше по-висши, защото повечето от тези истини бяха неприятни, а тези деца не можеха да се защитят срещу тях, тъй че щяха да се окажат фатално отслабени, ако ги научеха.

Например, напомни си Улшун Прал, той бе очаквал този миг, разбирал бе, че всичко ще се сведе до този момент, всички истини, свързани с онова, което щеше да се случи. За разлика от своя народ, той не беше призрачен спомен. Не беше живял безброй хилядолетия в мъглата на самозаблудата. О, животът му се бе проточил много време, но си беше само това: живот. Проточил се почти до безсмъртие, но не чрез никакъв самоунищожителен ритуал, а заради този свят. Този безсмъртен свят.

Който вече не беше безсмъртен.

И той тръгна към пещерата, като остави зад себе си тези две храбри деца.

Можеше да започне тук, под това пусто небе. Ала Улшун Прал знаеше, че ще свърши пред Портите на Старвалд Демелайн.

Където една Гадателка на кости Бентракт се бе провалила. Не защото раната се бе оказала прекалено злосторна или твърде голяма. А защото Гадателката на кости преди всичко не беше нищо повече от призрак. Повехнала бледа душа със сила едва колкото да се крепи.

Улшун Прал беше на двадесет крачки от пещерата, когато се появи Онрак Прекършения и в сърцето на Улшун разцъфтя такава гордост, че сълзи изпълниха очите му.

— Доколкото схващам — каза Хедж, докато зареждаше арбалета си, — това, което си мислим и двамата, означава, че никой от нас не е много изненадан.

— Предала се е много лесно.

Хедж кимна.

— Така си е. Но все пак се чудя, Бързак, защо не го е грабнала отдавна проклетия Финнест? Защо не го е скрила някъде, където Силхас Руин изобщо няма да го намери? Отговори ми на това!

Магьосникът изсумтя и се премести по-нагоре по склона.

— Вероятно си е мислила, че е направила точно както каза, Хедж.

Хедж примига и се намръщи.

— Хм. Не бях се сещал за това.

— Защото си задръстен, сапъор. Значи, ако това тръгне както го искам, изобщо няма да трябваш. Имай го предвид, Хедж. Моля те.

— О, я просто го почвай.

— Добре. Ще го почна.

И Бен Адефон Делат се изправи и бавно вдигна ръце.

Мършавите си ръце. Хедж се изсмя.

Магьосникът го изгледа ядосано през рамо.

— Няма ли да спреш вече?

— Извинявай! Нямах представа, че си толкова докачлив.

Бързия Бен изруга, обърна се и се върна при Хедж.

И го цапардоса по носа.

Изумен, с пълни със сълзи очи, сапъорът залитна. Вдигна ръка към носа си да спре бликналата кръв.

— Счупи ми проклетия нос!

— Счупих го, да. И виж, Хедж, тече ти кръв.

— Това изненада ли е? Боли бе...

— Хедж. Тече ти кръв.

„Вярно... О, богове.“

— Схвана ли?

Бързака се върна на билото.

Хедж зяпна в накървавената си ръка.

— Мамка му!

И тук разговорът им секна.

Заштото трите дракона вече не бяха точки.

Омразата на Менандори към сестрите ѝ изобщо не смаляваше уважението, което хранеше към силата им, а срещу Силхас Руин тази сила щеше да е нужна. Знаеше, че трите заедно могат да го унищожат тоя кучи син. Напълно. Вярно, една или две от тях можеше да паднат. Но не и Менандори. Тя се канеше да оцелее.

Пред тях, нищожно дребен на билото на някакъв хълм, сега стоеше един самотен смъртен — другият се беше присвил към земята, обзет като че ли от ужас, много зад по-храбрия си, но също толкова глупав приятел. Самотен смъртен, вдигнал ръце.

„О, маг, нима си мислиш, че това ще е достатъчно?“

„Срещу нас!“

Силата в нея избуя и тя усети, че от двете ѝ страни става същото — внезапен напор, внезапна заплаха.

Възвиха надолу, на три човешки ръста височина над жълто-кафеникавите треви, огромни сенки, приближаваха се стремглаво. Плъзнаха се към склона.

Пастта ѝ се разтвори.

Хедж отри кръвта от лицето си, примига да изчисти погледа си, изруга от пулсиращата болка и надигна арбалета. Просто за всеки случай. Бонбонче за средната, да.

Тройката дракони, разперили широко криле, се плъзнаха ниско над земята, на височина, която повече или по-малко щеше да ги изравни с билото на древния атол. Бяха ужасно големи, осъзна Хедж.

В съвършен унисон трите дракона разтвориха усти.

А Бързия Бен, застанал като крехка върба срещу цунами, отприщи магията си.

Самата земя на склона се надигна нагоре, набърна и се сгромоляса като огромен юмрук в гърдите на трите дракона. Изплющаха вратове. Глави се отметнаха назад. Магия изригна от зейналите пасти, отвя се нагоре към небето на вълни и трите чародейства се сблъскаха там горе, загърчиха се в яростно взаимно унищожение.

На мястото на доскорошния склон сега се виждаха само облаци черна прашна земя, парчета чим все още се въртяха из въздуха, дълги коренища, проточили се като коса, и целият хълм се разтресе, щом трите дракона, бълснати от тоновете пръст, рухнаха на земята на четиридесет разтега от мястото, където стоеше Бързия Бен.

И магът закрачи надолу, през този хаос от пръст и дракони.

От него изригваха вълни, напираха напред през пуката на мълнии, връхлитаха надолу и засипваха затъналите в пръст зверове с гръмовни удари, от които целият хълм се тресеше. Изригваха черни пламъци, камъни със съсък политаха във въздуха и се пръскаха на прах.

Вълна след вълна, изригващи от ръцете на мага.

Хедж се олюя замаян на ръба на хребета и видя как един дракон, ударен като с огромен чук в гърдите, падна на гръб, след това се надигна, хълзна се, зарита, полетя надолу към древния басейн като лавина от плът и кръв — изравяше дълбоки коловози през равното, докато магията го тласкаше все назад и назад.

Друг, с пламнала сякаш кожа, се опита да излети.

Нова вълна се надигна и го помете надолу с кършещ костите пукот.

Третото същество, полуузаровано под димящата пръст, изведенъж се обърна и се хвърли право към дракона до себе си. Разтвори челюсти, магията изригна и се стовари в хълбока на доскорошния му съюзник. Пръсна се плът, кръвта плисна на черен облак.

Последва разкъсващ ушите писък, главата на ударения дракон изплююща... и огромните челюсти се стегнаха на гърлото му.

Хедж видя как главата на дългия врат рухна сред водопад от кръв. Още кръв бъльвна от зейналата пасть на ранения дракон, цял проклет фонтан...

Бързия Бен крачеше обратно към билото, привидно безразличен към касапницата долу и зад него.

Третият дракон, изтласканият далече навътре в пресъхналото морско дъно, в края на раздрраната пътека, изпънала се като рана през тревите, се издигна във въздуха сред водопад от кръв, извиси се все понагоре, а след това зави и полетя на югоизток.

Биещите се в подножието на склона дракони се бълскаха и деряха, но нападналият не пускаше смъртоносната си хватка за врата

на другия, огромните му нокти ровеха дълбоко в плътта. А след това гръбнакът изпраща, прекърши се, откъснатата глава и една ръка дължина от гърлото паднаха с тътен в разровената пръст. Тялото изрича, задра дълбоко в корема на убиеца си още за миг, после се смъкна на земята и от прекършения врат изригна последното кърваво дихание.

Бързия Бен се добра до билото и се олюя.

Хедж откъсна очи от сцената долу и зяпна приятеля си.

— На насраното на самия Качулат си заприличал, Бързак.

— И така се чувствам, Хедж. — Обърна се бавно, като грохнал старец. — Шелтата — ама що за гадно същество! Нахвърли се върху Менандори просто ей така!

— Когато разбра, че няма да минат през теб, да. Другата отива за Имасс, бас държа.

— Няма да мине през Руд Елале.

— Нищо чудно. Ти я направи на гигантска цицина.

Долу Шелтата Лор, с разпран корем, се влачеше по хълма.

Хедж изгледа навъсено измамното същество.

— Да, сапьор — каза пресипнало Бързия Бен. — Твой ред е в играта.

— Адски малко игрално време, Бързак — изсумтя Хедж.

— И после ще му дремнеш.

— Много смешно.

Хедж надигна арбалета, спря за миг да прецени ъгъла. После намести десния показалец на спусъка и се ухили:

— На ти да го осмучеш, дебела крилата краво.

Силно изщракване и стрелата с „проклетията“ полетя напред и надолу.

Улучи зейналата в корема на Шелтата Лор кухина.

Взрив и късове драконова плът се разлетяха във всички посоки.

Гъстият червен лепкав дъжд се посипа върху Хедж и Бързия Бен. Някакъв прешлен удари Хедж точно между очите и той рухна по гръб и не помръдна.

Паднал на четири крака от сътресението, Бързия Бен зяпна изпадналия си в несвяст приятел и започна да се смее. По-кресливо от обичайното.

Крачеха покрай рисунките в пещерата. Онрак изпъна ръка, за да спре Улшун Прал.

— Стой тук.

— Никога не е лесно — отвърна Улшун Прал, но все пак спря. Онрак кимна, загледан в образите по стените.

— Виждаш непрекъснато грешките.

— Грешките на ръката ми, да. Езикът на очите винаги е съвършен. Слабостта е в предаването му на камък.

— В тези няма много слабост, Улшун Прал.

— Все пак...

— Остани тук, моля те — каза Онрак и бавно извади меча си. — Портата... Ще има натрапници.

— Да.

— Теб ли търсят?

— Да, Онрак Прекършени. Мен.

— Защо?

— Защото един Джагът ми даде нещо веднъж. Преди много време.

— Джагът?

На лицето на Онрак се изписа изумление. Улшун Прал се усмихна.

— Тук, в този свят, ние отдавна сложихме край на нашата война. Тук избрахме мира.

— И все пак онова, което ти е дал джагътът, сега те застрашава, Улшун Прал. И твоите кланове.

Глух дълбок тътен разтърси стените около тях.

Онрак изръмжа:

— Трябва да тръгвам.

След миг Улшун Прал вече бе сам в пещерата с всички рисунки, които бе сътворил, и нямаше светлина, след като Онрак си бе отишъл с факлата, която носеше. Барабанният тътен на мрачна магия отекваше в скалите. Улшун Прал остана на място за десетина удара на сърцето. А след това се отправи след Онрак. Към Портата.

Всъщност нямаше избор.

Руд Еале беше отвел имассите по-навътре сред скалистите хълмове и след това по едно тясно лъкатушещо дефиле, където някакъв земетръс беше разцепил грамадата варовик и бе оформил високи ръбати скали от двете страни на разлома. При устието на това дефиле, докато Руд Еале подкарваше последните няколко Имасс навътре в тесния проход, Хостил Ратор, Тил'арас Бенок и Гри'станас Иш'Илм спряха.

— Бързо! — извика им Руд Еале.

Но клановият вожд изваждаше късия си обсидианов меч с дясната ръка — вече бе стиснал каменния чук с костена дръжка в лявата.

— Насам идва враг — каза Хостил Ратор. — Продължавай, Руд Еале. Ние тримата ще брамим този проход.

Вече чуваха ужасния грохот, идещ южно от стария стан.

Руд Еале ги гледаше объркан.

— Дойдохме в този свят, без да очакваме това, което... намерихме — каза Хостил Ратор. — Сега сме от плът, както и онези Имасс, които наричаш свои. Смърт е дошла, Руд Еале. — Посочи с меча си на юг. — Един дракон е избягал от Висшия маг. За да догони теб и бентрактите. Руд Еале, макар и като дракон, тя трябва да кацне тук. След това трябва да се въплъти в другата си форма. За да може да мине през този проход. Ще я посрещнем тук, ние тримата... непознати.

— Мога да...

— Не, Руд Еале. Този дракон може да не се окаже единствената опасност за тебе и клановете. Трябва да продължиш. Трябва да се подготвиш да се изправиш като техния последен закрилник.

— Защо... защо правите това?

— Защото така искаме. — „Защото те обичаме, Руд Еале. И Улшун Прал. И Имасс...“

„А дойдохме тук с хаос в сърцата си.“

— Върви, Руд Еале.

Сукул Анкаду знаеше, че сестрите ѝ са мъртви, и въпреки цялото стъпване, което будеше в нея това — разбиването на плана ѝ да унищожи Силхас Руин, да заграби Финнеста на Скабандари и да подложи онази изтерзана уязвима душа на вечна жестокост, — част от

нея бе изпълнена с ликуване. Менандори — която тя и Шелтата Лор бездруго се бяха канили да предадат — никога вече нямаше да може да осути желанията и амбициите на Сукул. Шелтата — е, тя бе направила каквото трябваше, като се нахвърли на Менандори в мига на най-голяма слабост. Е, ако беше оцеляла след това, Сукул трябваше да я убие тая кучка.

Колко необичайно, един-единичък смъртен човек да развиши такава гибелна магия. Не, не беше просто смъртен човек. Други неща се криеха в онова мършаво тяло, сигурна беше. Стига никога повече да не го срещнеше, щеше да познае живот в мир, живот без страхове.

Раните ѝ общо взето бяха сравнително малки. Едното крило беше строшено, което я принуждаваше да разчита изцяло на магията, за да се задържи във въздуха. Многобройни драскотини и порязвания, но кървенето вече бе намаляло, раните се затваряха.

Надушваше вонята на имассите, можеше с лекота да проследи дирята им сред накъсаните хълмове долу.

Руд Еале беше истинско дете на Менандори. Соултейкън. Но толкова млад, така наивен. Ако грубата сила не можеше да го надвие, то коварството щеше да може. Последният ѝ акт на мъст — и на измяна — срещу Менандори.

Дирята продължаваше в тесен каньон с високи стени, който като че ли водеше надолу, може би към пещери. Пред входа му имаше малка равна поляна, обградена от двете страни с балвани.

Тя се спусна надолу и забави полета си.

И видя воин Имасс, застанал пред дефилето.

„Добре. Мога да убия. Да се нахраня.“

Спусна се на поляната — беше тясно, трябваше силно да присвие здравото си крило — и се преобрази, сви силата си навътре. Изправи се няма и на двадесет крачки от имасса.

Смъртен. Нищо повече от това, което изглеждаше.

Сукул Анкаду се изсмя. Щеше да отиде до него, да изтръгне каменните му оръжия и да впие зъби в гърлото му.

Закрачи към него, без смеъхът ѝ да спре.

Той се приготви за бой, ниско присвят.

На десетина крачки я изненада. Чукът се завъртя отдолу и излетя от изпънатата му ръка.

Сукул се хвърли на една страна — ако оръжието я беше ударило, щеше да пръсне черепа ѝ, — след това, когато воинът скочи напред с меча си, тя изпъна ръка и го хвана за китката. Изви и прекърши костта. С другата си ръка го сграбчи за гърлото и го повдигна от земята.

И видя усмивка на лицето му — докато прекършваше гърлото му.

Зад нея двама Гадатели на кости се въплътиха в два еднакви звяра — дългокраки мечки със закърнели опашки, покрити с гъста кафяво-черна козина, с плоски муцуни, в раменете на ръст колкото Тайст. Появиха се иззад балваните и докато Хостил Ратор издъхваше, се хвърлиха в атака.

Бълснаха се с все сила в Сукул Анкаду, единият отляво, другият — отлясно. Огромните нокти засякоха, дебелите предни крайници се стегнаха около нея, разтворените челюсти се впиха в тялото ѝ.

Долните кучешки зъби на единия потънаха в лявата ѝ буза под челюстта, горните захапаха през плътта и костите и когато звярът извръзко главата си настрани, долната челюст на Сукул, костите на лявата ѝ страна и слепоочната кост се откъртиха.

Вторият звяр захапа дясната ѝ ръка под рамото и челюстите му се стегнаха около гръденния кош, изтръгнаха натрошени ребра и бял дроб на каша.

Ужасна болка прониза главата ѝ и Сукул рязко се извъртя. Лявата ѝ ръка пусна издъхващия Имасс, замахна назад и удари главата на гигантската мечка в слепоочието, а със замаха изригна прилив на сила.

Главата на звяра избухна — облак от натрошени кости, мозък и зъби.

Докато падаше, Сукул Анкаду се опита да се извие още, да се докопа до муцуната на втория звяр.

Съществото залитна назад, като откъсна ребра и дроб.

Тя се завъртя рязко, ръката ѝ се натресе между ключиците на съществото. През дебелата козина, сред водопад от швирнала кръв и меко месо, пръстите се стегнаха около трахеята...

Една ноктеста лапа се заби отстрани в главата ѝ — същата страна, която беше премазана от първия звяр — и от удара плисна мозъчно вещество. Ноктите изтръгнаха още кост и хрущял, завъртяха се през лоба.

Горната част и останалото от лицето на Сукул бе изтъръгнато, мозък блъвна от зейналия отвор.

В този момент другата лапа удари с все сила в останалото от другата ѝ страна. Когато завърши пътя си, остана само част от тилната кост, закрепена за парче скалп, провиснал на врата ѝ.

Коленете на Сукул Анкаду се огънаха. Лявата ѝ ръка се изтъръгна от раната в гърлото на втория звяр.

Можеше да се задържи на колене все пак, но съществото, което най-сетне я беше убило, залитна напред и огромната му тежест я смаза, докато соултейкън, доскорошният Тил'арас Бенок, издъхваше със скъсана трахея.

След няколко мига на малката поляна се въз颤и мъртвешка тишина.

Трул Сенгар долавяше съмътния ек на магия и се боеше за приятелите си. Нещо — някой? някои? — се опитваше да проникне тук и ако това станеше, той отново щеше да се изправи пред нищожен шанс. Дори с Онрак до него...

Но не откъсваше поглед от портите. Безшумните пламъци се извисяваха и загасваха в порталите, всеки със своя ритъм, всеки — с различен оттенък. Въздухът бе сякаш зареден с енергия. Искри пращаха сред прашинките, които започваха да се вихрят над каменния под.

Чу зад себе си стъпки и се обърна. Заля го вълна на облекчение.

— Онрак...

— Те търсят Улшун Прал — отвърна приятелят му и спря. — Много близо си до портите, приятелю. Ела...

Но не довърши.

Пламъците в една от порталите изгаснаха и в помръкналия изведнъж портал се появиха фигури.

На две крачки зад Силхас Руин, Серен Педак бе следващата от групата, която трябваше да премине прага. Не знаеше какво я тласна да мине пред Феар Сенгар — и да не придаде особено значение на задържането на Клип най-отзад. Странен порив бе обзел душата ѝ,

внезапен и разкъсващ копнеж, който надви усилващия се страх. Изведенъж каменното копие стана леко като тръстика в ръцете й.

Мрак, внезапно проблясване като от далечна светлина — и вече бе стъпила на грапав камък.

Пещера. От двете страни — още порти, облели всичко със светлина.

Пред нея Силхас Руин спря и двата му меча изсъскаха, извадени от ножниците. Някой стоеше пред него, но гледката на Серен Педак бе преградена от Бялата врана.

Видя варварски воин, застанал по-назад, а зад него — самотен силует в устието на тунел.

Вляво от нея се появи Феар Сенгар.

Тя направи още една стъпка, застана до Силхас Руин и видя онзи, който бе принудил албиноса Тайст Андий да спре. И ужасът изведенъж се развихри.

Лицето на Феар Сенгар се беше смразило от страх, когато се втурна напред покрай нея. Видя нож във вдигнатата му ръка. Острието блесна надолу към гърба на Силхас Руин.

После целият устрем на Феар изведенъж секна. Изпънатата му ръка с ножа посече във въздуха, когато Силхас Руин — сякаш в пълно неведение за атаката — направи крачка напред.

Феар Сенгар нададе ужасен хъхрещ звук.

Серен Педак се извъртя и видя Клип — стоеше точно зад Феар. Видя верижката в ръцете на Клип — беше се хълзнала почти без усилие през гърлото на Феар Сенгар. Бълвна кръв.

Зад Клип Удинаас, притиснал Кетъл в прегръдката си, се опита да скочи назад, но една сянка изригна над него, заплете се в краката му, повали го на каменния под — Уидър бе връхлетял върху Удинаас.

Клип пусна единия край на верижката и я изтръгна от гърлото на Феар Сенгар. С оцъклени очи, с изопнато в свирепа решимост лице, главата на едура се люшна назад и оголи прореза, стигащ чак до гръбнака. Щом Феар Сенгар рухна на каменния под, Клип скочи като мълния към Удинаас.

Замръзнала в потрес, Серен Педак остана на място, не можеше да помръдне. Не можеше дори да изпиши, макар писъкът да напираше в гърлото й.

Мечовете в ръцете на Силхас Руин запяха и той се вкопчи в битка на живот и смърт с онзи, който бе застанал на пътя му. Закънтяха отривисти удари, парирани с невероятна бързина.

Уидър беше стегнал призрачните си ръце около шията на Удинаас. Душеше, изтръгваше живота от гърлото на бившия роб.

Кетъл заудря с малките си юмручета по привидението.

Изведнъж дива воля изригна в душата на Серен Педак. „Воля да убивам.“ Хвърли се като копие към Уидър.

Призракът се пръсна на късчета...

... и Клип се появи, застанал над Удинаас, пресегна се и сграбчи Кетъл за ризката между раменете.

И запокити детето на пода. Кетъл падна, хълзна се и замря като вързоп дрипи.

Серен Педак заудря по Клип със залп от Мокра, принуди го да залитне назад. Кръв плисна от носа, устата и ушите му. После той се извъртя и едната му ръка се стрелна напред.

Нещошибна Серен Педак високо в лявото рамо. Внезапната болка я жегна и цялата ѝ съсредоточеност се стопи под смазващите ѝ вълни. Погледна надолу и видя кама, забита до дръжката... зяпна невярващо.

Не беше имал време за мислене. Само осъзнаването бе останало за Трул Сенгар. Едно, после второ — идваха в потрес и го оставяха изумен.

От портата се появи привидение — а Трул Сенгар бе заставал пред него и преди, отдавна, по време на нощно бдение над свой паднал близък. Призрак на мрака. Измамника. Но вече не без оръжие като първия път. Вече не полуизгнил, макар въглените на ужасните очи да си бяха пак същите, приковани сега в него ярки и знаещи.

И тихо, почти шепнешком, Измамника промълви:

— Разбира се, че си ти. Но тази битка не е...

В този момент Трул Сенгар видя брат си. Феар, богът на неговото детство, непознатият от сетните му дни сред Тайст Едур. Феар, който среща широко отворените очи на Трул. Който вижда битката, която предстои да започне. Осьзана... и след това в ръката му се появи нож, и той се хвърли напред, за да прониже Измамника в

гърба, и Трул видя на лицето на брат си, за един-единствен миг, внезапното и пълно самоосъзнаване на Феар, горчивата ирония, истината от толкова поколения, върнала се наново, за последен път. „Силхас Руин, едурски нож търси гърба ти.“

Когато дръпнаха Феар назад, когато гърлото му зейна срязано, Трул усети как умът му, душата му бяха пометени, удавени в нажежената ярост, и скочи напред, върхът на копието му търсеше убиеца на брат му...

А Измамника беше на пътя му.

Върхът разпори кожата под гърлото на Измамника, острите се хълзна по ключицата. Забиване и върхът прониза лявото рамо на привидението.

И изведнъж мечовете на Измамника се сляха в плетеница от кънтящо желязо, парираха всяко мълниеносно забиване и замах на копието. И атаката на Трул Сенгар внезапно спря, след което той вече отстъпваше, а мечовете биеха по дръжката на копието, къртеха бронзовия обков, започнаха да трошат дървото.

И Трул Сенгар разпозна пред себе си собствената си смърт.

Онрак Прекършения видя как се провали атаката на приятеля му. Видя как се обърна боят и разбра, че Трул Сенгар е обречен на гибел.

Но не помръдна от мястото си. Не можеше.

Усещаше как сърцето му се къса, защото мъжът зад него — Имасс, Улшун Прал — бе от неговата кръв. Осьзна го точно в този миг. Прозрение, сливане на хиляда загадъчни усета, инстинкти, отклик на жестове — самата стойка на Улшун Прал, вървежът му, дарбата на очите и ръцете му — беше, о, беше.

Копието на Трул Сенгар се пръсна в ръцете му. Един от мечовете изсвистя...

Ударът в рамото съмкна Серен Педак на колене, после тя се люшна на една страна... и видя там, пред Силхас Руин, Трул Сенгар.

Клип, с окървавено лице, се хвърляше към Удинаас, който пълзеше и драскаше с нокти към Кетъл.

И тя изведнъж се озова пред избор.

Трул.

Или Удинаас.

Но, уви, Серен Педак никога не беше добра с изборите.

Ръцете ѝ отпратиха каменното копие към Трул Сенгар — в мига, в който неговото се пръсна на парчета. Тя изтръгна камата от рамото си, поднови атаките с Мокра по Клип и отново отпрати кучия син назад.

Когато мечът замахна, за да го порази в слепоочието, Трул се смиши, после се превъртя, за да избегне втория посичащ надолу меч. Не се оказа достатъчно бърз. Острието се вряза дълбоко в дясното му бедро и изхруща в здравата кост.

Трул докопа ръката на Измамника, дръпна и изви — болката, докато се мъчеше да изтръгне врязалия се в бедрото му меч, го заслепи, изпълни черепа му с нажежен до бяло огън — а срещу другия меч не можеше да направи нищо...

Но Измамника, легко изведен от равновесие, пристъпи настрани — и стъпи право върху дръжката на каменното копие, което се изтъркаля под тежестта му.

И той падна.

Трул посегна към копието. Сграбчи го с две ръце, както лежеше на една страна, затиснал под себе си единия пеещ меч — ръката на Измамника се мъчеше да го измъкне — и натресе тъпия край в гърдите на противника си.

Изби всичкия въздух от дробовете му.

Измамника залитна назад и изпусна меча. Трул удари с ръка по дръжката и острието се измъкна от бедрената кост.

Белият огън си остана в ума му, докато се мъчеше да се надигне на колене, а после да се изправи. Раненият крак отказа да му се подчини и той изръмжа, обзет от внезапна ярост, изправи се все пак и повлече крак към Измамника...

Серен Педак — след като всичките ѝ усилия да прогори мозъка на Клип се провалиха — се сви назад, щом ухиленият вече Тайст Андий, отказал се да гони Удинаас, се обърна и тръгна към нея,

извадил отнякъде нож и рарира. С кървави зъби, с кървави капки от очите като сълзи...

В този момент — невероятно — Трул Сенгар успя да надделее над Силхас Руин — бълсна го, удари главата му в камъните и го зашемети.

А Клип се обърна, видя какво става и се понесе като мълния към Трул.

Замахът на копието го пресрещна. Клип парира в последния миг и на лицето му се изписа изумление — той разбра, че се бори за живота си.

Срещу един осакатен Тайст Едур.

Който го изтласка стъпка назад.

После — втора.

Рани разцъфнаха по тялото на Клип. Лявата ръка. През ребрата от дясната страна. Острието разпра дясната му буза.

С внезапно, смайващо бързо движение Трул Сенгар обърна копието, удари ръката на Клип с каменния прът и я счупи. Нов пукот, този път в дясното рамо — и ножът изхвърча от ръката му. Трети удар, този път горе в лявото бедро, толкова силен, че бедрената кост се пръсна. Последен, в слепоочието на Клип — плисна кръв, главата се завъртя настрани, тялото рухна. Рапирата издрънча от безчувствената ръка.

И Трул мигновено се обърна към Силхас Руин...

Но раненият крак му изневери и той падна... Серен чу изригналото от гърлото му проклятие...

Белокожият Тайст Андий настъпваше към Онрак. Единственият меч в дясната му ръка нададе зловещ вой.

— Отстъпи от пътя ми, Имасс. Онзи зад тебе е мой.

Онрак поклати глава. „Мой е. Мой.“

Ясно беше, че Тайст Андий видя отказа на лицето на Онрак, защото изведнъж изръмжа, обзет от яростно нетърпение, и изпъна лявата си ръка.

Магията се стовари върху Онрак, вдигна го високо във въздуха и го запокити в каменната стена.

Когато рухна на пода, само една мисъл прониза ума му: „Никога вече.“

Падналият безпомощно на пода Трул Сенгар изрева, щом видя как магията погълна Онрак и го запокити назад. Помъчи се да се вдигне, но кракът му бе натежал като олово и заоставя гъста кървава диря, щом го повлече към Силхас Руин.

После някой коленичи до него. Две меки длани на рамото му...

— Спри — шепнеше женски глас. — Спри, Трул Сенгар. Вече е твърде късно.

Удинаас с усилие си пое дъх. Призрачните ръце на Уидър бяха прекършили нещо в гърлото му. Усещаше се слаб, мрак го обгръщаше от всички страни.

Беше се провалил.

Въпреки че знаеше, се беше провалил.

„Това е истината за бившите роби, защото дори тази дума е лъжа. Робството се утаява в душата. Моят господар сега е провалът.“

Мъчеше се да остане в съзнание. Вдигна бавно глава. „Поеми дъх, проклет да си. Вдигни глава — провали се, ако трябва, но не умирай. Все още не. Вдигни глава.“

„И гледай.“

Силхас Руин прибра меча в ножницата и закрачи към Улшун Прал.

И го сграбчи за гърлото.

Вляво от него заговори тих женски глас:

— Навредиши ли на сина ми, Тайст Андий, няма да излезеш оттук.

Обърна се и видя жена, Имасс, облечена в кожа на пантера. Стоеше до тялото на воина, когото преди малко бе запокитил в стената.

— Това, че този е жив — жената посочи имасса до босите си нозе, — е единствената причина все още да не съм те разкъсала.

Гадателка на кости. Погледът в хищните ѝ очи бе като черна закана.

Силхас Руин пусна имасса и ловко измъкна кремъчната му кама.

— Това е всичко, което ми трябваше.

И щом погледна първобитното оръжие в ръката си, разбра, че е прав.

Отстъпи назад, без да изпуска жената от поглед.

Тя остана неподвижна.

Доволен, Силхас Руин се обърна.

Коленичилата до Трул Сенгар Серен гледаше как Бялата врана се приближава до Кетъл.

Сграбчи я за ризата, вдигна я във въздуха, след това я тръшна по гръб — главата ѝ изпраща в камъка... и заби кремъчния нож в гърдите ѝ.

Малките крачета изритаха и се вцепениха.

Силхас Руин бавно се изправи.

Удинаас извърна глава. Очите му бяха пълни със сълзи. Детето, разбира се, беше знаело. Също както *той* беше знаел. В края на краишата Кетъл беше последното, отчаяното творение на един Азат.

А тук, в това жестоко място, я бяха свързали с Финнест.

Чу вика на Серен Педак. Примига, за да проясни погледа си.

Силхас Руин бе отстъпил назад, към една от портите.

Кетъл лежеше неподвижно, увитата с кожа дръжка на кремъчния нож бе щръкнала от гърдите ѝ... а въздухът се завихряше, тъмнината се сгъстяваше. И малкото телце се разтресе, крайниците се загърчиха, от тях изпълзяха корени, потънаха в камъка. Скалата засъска и задимя.

Силхас Руин погледа още миг, след това се обърна рязко, взе си втория меч, прибра го в ножницата, пристъпи към една от портите и изчезна.

Удинаас се извърна към мястото, където бе паднал Клип, но кучия син го нямаше. Кървава диря отвеждаше към една от портите. „Естествено. Но, о, видях Трул Сенгар — видях как те премаза, Клип.

Теб, който се надсмиваше над жалкото оръжие, над нищожното копие.
Видях, Клип.“

Тъмният облак, обкръжил тялото на Кетъл, бе избуял, нараснал.
Каменни основи, черни корени, ромон на събираща се вода.

„Азат, за да таи за вечни времена душата на Скабандари. Силхас
Руин, ти получи своето отмъщение. Своята съвършена отплата.“

И тъй като не можеше вече да се сдържа, Удинаас наведе глава и
заплака.

Трул Сенгар бе успял някак да се изправи. Макар че без Серен
Педак до него, да го крепи — и без копието, на което да се подпре —
това щеше да е невъзможно.

— Моля те — каза той. — Брат ми.

Тя кимна, потръпна, щом раната в рамото ѝ изхвърли прясна
кръв, и го поведе към прага на вече почти пomerъкналата порта, където
лежеше Феар Сенгар.

— Какво да правя? — попита Трул разколебано и извърна очи
към ниската жена, облечена в кожа на пантера. Двамата и имассът,
който бе носил Финнеста, се бяха навели над вцепененото тяло на
трети Имасс. Жената бе сгущила в прегръдката си главата на мъртвия
или изпаднал в несвяст воин. — Онрак... приятелю...

— Първо роднините — каза Серен Педак. После извика високо
на двамата Имасс: — Падналият ще живее ли?

— Да — отвърна воинът. — Баща ми ще живее.

Трул изхлипа и се отпусна на рамото ѝ. За миг тя се олюля под
тежестта му, но се изправи.

— Хайде, обич моя.

Това привлече вниманието на Трул повече, отколкото щеше да го
стори всичко друго. Той се взря в лицето ѝ, в очите.

— Трябва да се върнем в моя дом — рече тя, докато ужасът
стягаше сърцето ѝ — „още един, след всичко, което причиних на
онези, които дойдоха преди него. Блудния да ми прости. Още един.“ —
Нося един меч — добави тя. — И искам да го заровя пред прага. — „А
след това ще коленича ли там, с пръстта по ръцете ми, и ще покрия ли
очите си? Ще заплача ли от скръб за това, което предстои? За всичко,
което ще ти донеса, Трул Сенгар? Всичкото мое бреме...“

— Сънувах, че ще кажеш това, Серен Педак.

Тя затвори задълго очи и кимна.

Когато стигнаха до Феар Сенгар, тя помогна на Трул да седне, сложи копието на земята, пресегна се и докосна пепелявото безжизнено лице на брат му.

Удинаас заговори отблизо — хрипливо, накъсано:

— Поздравявам те, Трул Сенгар. Трябва да ти кажа... твой брат, Феар... умря, както щеше да умре герой.

Трул вдигна глава. Погледна ледерица.

— Удинаас. Ти грешиш. Моят брат се опита да... извърши предателство.

— Не. Той видя тебе, Трул, и познаваше ума на Силхас Руин. Знаеше, че изобщо не можеш да устоиш срещу Бялата врана. Разбираш ли ме? Той те видя.

— Помага ли това? — сряза го Серен Педак.

Удинаас оголи зъби.

— Щом единствената алтернатива е *предателство*, Аквитор, значи да. Трул... съжалявам. И все пак... Феар. Гордея се от него. Гордея се, че го познавах.

И любимият ѝ кимна и отвърна със скръбна усмивка на бившия роб.

— Благодаря ти, Удинаас. Вашето пътуване — на всички — пътуването ви трябва да е било дълго. Трудно. — Погледна я, после пак Удинаас. — Затова, че останахте редом до моя брат. Благодаря ви и на двамата.

„О, Трул, дано никога не узнаеш истината.“

Онрак Прекършения отвори очите си за един древен сън и магията се извъртя като нож в душата му. „Не забрава значи. Такъв мир ми е отказан. Връщат се старите ми грехове. За да терзаят.“

„И все пак... Улшун Прал...“

Древен сън, да, а малко по-натам се рееше друг, по-млад сън — сън, за който изобщо не беше знаел, че съществува. Ритуалът на Телланн бе отнел от толкова много мъже на Имасс този досег към бъдещето, това създаване на синове, на дъщери, това посаждане на живот в пръстта, която продължава да живее.

Да, това наистина беше сън...

Килава Онасс изведнъж се намръщи.

— Зяпнал си ме, Онрак, умно като бедерин. Да не си се побъркал?

Сънищата не хокат, нали?

— Аха — продължи тя, — ето, че вече те виждам като стария Онрак — виждам паниката, която винаги изпъльва очите на мъжа, когато всичко, за което е копнял, изведнъж се окаже на ръка разстояние. Но знай едно. Аз също копнях и сега и аз изпитвам... паника. Да обичаш, когато другия го няма, е като да плуваш във вечно спокойни води. Никакви внезапни течения. Никакви измамни приливи. Никаква възможност за удавяне. Двамата с тебе, Онрак, плувахме така дълго.

Той се взря в нея. Да, лежеше на коравия камък. В пещерата на портите.

Килава се усмихна, оголи хищните си кучешки зъби.

— Но мисля, че аз живях по-добре. Защото ти ми даде дар, от онази единствена нощ. Даде ми Улшун Прал. И когато намерих тази... тази илюзия, намерих за нашия син дом, пристан.

— Този свят... умира — каза Онрак. — Всички ли сме илюзия вече?

Килава поклати глава, лъскавата ѝ черна коса проблесна.

— ГOTOS даде на нашия син Финнеста. Колкото до останалото, синът ти ми го обясни. Белокожият Тайст Андий, Силхас Руин, донесе семето на Азат, семе, предрешено като дете. За да приеме Финнеста, да израсте силата му с него. Онрак, скоро тези порти ще бъдат затворени, всички до една ще се влеят в Къщата, в една ниска тромава кула. И този свят — с дом на Азат в него, вече няма да странства, вече няма да изтлява. Той е вкоренен и затова ще остане.

Улшун Прал зад нея проговори:

— ГOTOS каза, че Силхас Руин един ден ще дойде за Финнеста. ГOTOS мислеше, че това е... смешно. Джагътите са странни.

Килава Онасс добави:

— За да спечели свободата си, Силхас Руин се спазари с един Азат. Азат, който умираше. И сега направи каквото му бе поискано. И Азатът е прероден.

— Тогава... не трябваше да се бием.

Килава се намръщи.

— Никога не се доверявай на Тайст Андий. — Блестящите ѝ очи се извърнаха за миг. — Явно е имало и други... проблеми.

Но Онрак не бе готов да мисли за тях. Продължи да се взира в Килава Онасс.

— Ти. Тогава, в онази тъмна нощ.

— И тогава ли беше толкова глупав? Не мога да си спомня... в името на всички духове, паниката ми се усилва. Разбира се, че бях аз. Ти ме обвърза към камъка, с очите и с ръката си. Със своята любов, Онрак. Страстта ти бе забранена и това рани толкова много от нас. Но не и мен. Аз знаех само, че трябва да дам отговор. Че трябва да оставя сърцето си да заговори. — Тя положи ръка на гърдите му. — Както говори сега твоето. Ти си от плът и кръв, Онрак. Ритуалът е освободил душата ти. Кажи ми, какво търсиш?

Той се взря в очите ѝ.

— Намерих го.

Всяка кост в тялото го заболя, докато се изправяше. И погледът му веднага се насочи натам, където за последен път бе видял Трул Сенгар. И усиливащият се страх бе пометен от ума му, щом видя приятеля си.

„Трул Сенгар, труден си за убиване като мен.“

След миг видя сълзите на лицето на приятеля си. Явно все пак щеше да има скръб този ден.

На една малка поляна Руд Еале стоеше сред истинска кланица. Тук бе умряла една от сестрите на майка му. Тук бяха умрели трима Имасс.

А някъде по-натам, знаеше той в сърцето си, щеше да намери и тялото на майка си.

Стоеше на подгизналата от кръв земя и се чудеше какво е умряло току-що в собствената му душа.

Някъде много, много по-късно щеше да намери думата, с която да го опише.

Невинността.

Бързия Бен все така куцукаше като грохнал старец и безкрайно разсмиваше Хедж.

— Ей те на — заговори той, докато вървяха към пещерата и тунела, отвеждащ към Портите на Старвалд Демелайн, — точно така ще изглеждаш след двайсетина години. Злобно миризливо старче. Бута разклатени зъби с морав език и мрънка римувано под нос...

— Приказвай ми, сапьор, и ще научиш всичко за разклатени зъби. Всъщност изненадан съм, че не ти се откъртиха няколко, когато те удари оня кокал. Богове на бездната, това е може би най-смешното нещо, което съм виждал.

Хедж посегна и предпазливо опира огромната цицина на челото си.

— Е, днес си изпълнихме задачата. Как са се справили другите според теб?

— Скоро ще разберем — отвърна магъосникът. — Има едно нещо обаче.

— Какво?

— В този проклет свят вече расте Дом на Азат.

— Какво означава това?

— О, много неща. Първо, това място вече е реално. И ще продължи да живее. Тези Имасс ще продължат да живеят.

Хедж изсумтя.

— Руд Елале ще е доволен. И Онрак, предполагам.

— М-да. Има и още нещо, само че не знам дали ще зарадва някого. В тази Къща Азат ще има кула, а в тази кула — всичките порти.

— Е, и?

Бързия Бен въздъхна.

— Проклет тъп идиот. Портите на Старвалд Демелайн.

— И?

— Само това. Сенкотрон и Котильон. Които обичат да използват Азатите, когато ги устрои. Сега вече имат достъп. И не просто до този свят при това.

— В Старвалд Демелайн? Богове на бездната, Бързак! — „И заради това ли току-що направихме всичко? Това ли те доведе тук?“

— Няма нужда да пишиш, сапьор. Когато се стигна до посаждането на тази Къща, ние дори не бяхме свидетели. Нали? Но да

знаеш, това, което всъщност ме притеснява, е какво знаят или изглежда, че знаят тези двама потайни кучи сина. Схваща ли?

— О, Гуглата да ти пикае на ботушите, Бен Адефон Делат.

— Остави ли си снаряжението там? Добре. Защото щом стигнем до Портите, ще минем през една от тях.

— Нима?

— Да. — И магът се ухили на сапьора. — Да ти кажа, Фид изобщо не е същият без теб.

Силхас Руин застана сред древните основи — останки от Форкрул Ассаил, смъкнали се бавно надолу по планинския склон — и вдигна лице към синьото небе над високите дървеса.

Беше изпълнил своята клетва пред Азата.

И бе донесъл за душата на Скабандари мир, какъвто Кървавото око не заслужаваше.

Знаеше много добре, че триумфът на мъстта е отровен.

Оставаше една задача. Дребна, само колкото да удовлетвори чувството му, че трябва да се възстанови едно нечувано неравновесие. Малко знаеше за Сакатия бог. Но и малкото, което знаеше, не харесваше никак.

И затова разпери ръце. И се преобрази в драконовото си тяло.

Извиси се към небето, крилете му кършеха клони от дърветата. В хладния планински въздух, далече на запад, два кондора се разлетяха на две страни с ужас. Но посоката, която избра Силхас Руин, не беше на запад.

Той летеше на юг.

Към един град, наречен Ледерас.

И този път наистина мислеше за кръв.

24.

*Ако това са сетните ни дни
и всички със очи що вътре виждат
сега изгубят зрение
кой би останал да скърби?*

*И щом сведем глави
посърнали от съкрушената амбиция
очите виждат и са безразлични
очите гледат и са равнодушни.*

*На статуите каменният поглед
пазителите на безукорен площад
изваян като топлота е
в историята примирена,*

*и само пърхащите същества
пред зейналите ни уста
дочуват вятърно стенание
свещения му глъхнещ глас.*

*Тъй в тези наши сетни дни
видяното от нас е вътре
където всичко е започнало и няма да
започва вече
и миг за отдих, мракът пада.*

Невижданият танц
Фишер кел Таг

Гробната могила на Бийк започна с няколко хвърлени в пепелта до овъгления натрошен скелет — всичко, което бе останало от младия маг — кости. Скоро още нещата отидоха на купчината. Катарами, токи, фетиши, монети, счупени оръжия. Когато Юмрук Кенеб бе готов да даде заповед за марш, могилата бе висока почти колкото човешки ръст. Когато капитан Фарадан Сорт помоли Ботъл за благослов, отдельонният маг поклати глава и обясни, че цялото мъртво поле, затворено от чародейството му, вече е магически мъртво. Навсякъде завинаги. При тази новина капитанът извърна глава, макар че Кенеб май я чу да прошепва: „Нито свещ не е останала недогоряла значи.“

Щом поеха към град Ледерас, морските пехотинци чуха тътена на взривове от юг, където адюнктата бе дебаркирала с останалите от Ловците на кости и влизаше в бой с ледерийските армии. Този грохот не се дължеше на магия, знаеше Кенеб.

Трябваше да поведе бойците си към онази битка, да ударят ариергарда на ледериите и след това да се съединят с Тавори и главната сила. Но Кенеб се съгласи с капитана, както и с Фидлър и Геслер. Той и проклетите му морски пехотинци си бяха спечелили това, спечелили си бяха правото първи да щурмуват столичния град.

— Може да има друга армия, чакаща на стените — каза сержант Том Тиси и лицето му се изкриви от отвращение като на човек, проглътнал лайно на нахт.

— Възможно е — съгласи се Юмрукът. И точно този разговор повече не продължи.

Нагоре по имперския път, с добре наместените му камъни и с ширина достатъчна да поеме колона от десет души в редица. Крачеха в марш сред захвърлено снаряжение и боклуци, оставени от ледерийските легиони. Денят привършваше и сенките се издължаваха.

Вечерният здравец вече не бе далече, а последният сън бе преди доста време, но войниците му, виждаше Кенеб, бяха — поддържаха и снаряженето си — свежи като след седмичен отпив.

След няколкостотин разтега се натъкнаха на първите бежанци.

Мръсни изпляшени лица. Торби и кошове с жалки провизии, ококорени бебета, надничавщи от вързопите. Натоварени мулета и двуколки, които скърцаха и трополяха под тежкия товар. Ледериите бързо се разбягваха от пътя, издръпваха животни и коли, за да може

колоната да продължи. Свели очи, прегърнали деца. Без нищо да казват.

Фарадан Сорт подкара до Кенеб.

— Странно е това.

Юмрукът кимна.

— Приличат на хора, бягащи от нещо, което вече се е случило.

Намерете някой, капитане, и да получим малко отговори.

— Слушам, сър.

Загледан в бежанците, които подминаваха, Кенеб се замисли какво ли се крие зад погледите, които малцина от тях се осмеляваха да хвърлят към крачещите напред войници, тези белокоси чужденци в блъскавата им броня. „Виждат ли спасители? Няма начин. Но къде е враждебността? Те са по-уплашени от онова, което са оставили в Ледерас, отколкото от нас. Какво, в името на Гуглата, става тук?“

„И къде са Тайст Едур?“

Тълпите ставаха все по-многолюдни и с все по-голяма неохота се отдръпваха встрани. Фидлър намести пътната торба на рамото си и отпусна ръка на дръжката на късия си меч. Колоната беше забавила скорост и сержантът долавяше нарастващото нетърпение сред бойците си.

Вече можеха да видят края — дъх на Гуглата, беше зад онази бяла стена на североизток, вече на левга или по-малко. На червения блъсък на залеза имперският път, изпънал се към тях от някоя главна порта, приличаше на кипящо влечуго. „Изливат се с хиляди.“

„А защо?“

Масови вълнения явно. Икономика в развалини, хората — изправени пред гладна смърт.

— Изобщо не знаех, че ще предизвикаме такава неприятност, Фид.

— Не може да сме ние, Кътъл. Не само ние имам предвид. Не си ли забелязал? Сред тълпата няма Тайст Едур. Значи или се отдръпнали зад стените на именията си, или в дворцовата цитадела, или каквото е там, където живее императорът им, или са побягнали първи.

— Като ония зад нас значи. Тръгнали са за родните земи на север.

— Може би.

— Е, ако тази проклета империя вече е свършена, защо ще се занимаваме със столицата?

Фидлър сви рамене.

— Ботъл може да е скрил някой от плъховете си в косата на адюнкта. Защо не питаш него?

— Адюнкта няма достатъчно коса за това — измърмори Кътъл, макар че хвърли поглед назад към отдельонния маг. Ботъл не си направи труда да отговори. — Виждаш ли някой на стените, Фид? Аз съм зле на слаба светлина.

— И да има, не държат факли — отвърна Фидлър.

Толкова малко време бе имало за мислене. За каквото и да било, освен само да останеш жив. Непрекъснато, след проклетия бряг. Но сега, докато вървеше по този път, Фидлър усети, че мислите му са тръгнали по прашни пътеки. Тръгнали бяха за това нашествие в името на възмездиято. И може би за да свалят един тираничен император, който гледаше на всички не като на свои поданици, а като на месо за състъра на касапина. „Всичко това — добре. Пък и това едва ли го прави уникален император.“

„Защо тогава е нашата битка? И къде в името на Гуглата ще заминем оттук?“ Толкова му се искаше да повярва, че адюнкта знае какво прави. И че каквото и да стане и както и да свърши, ще има някакъв смисъл от това, което правеха.

„Трябвало да сме собствените си свидетели! На какво, по дяволите?“

— Войници на стената — извика Корик. — Не много, но ни виждат съвсем ясно.

Фидлър въздъхна. „Да пристигнем първи — и може би ще стигнем само до това. Армия от осемстотин войници, вдигнала лагер пред някоя порта. Да бе, ще се напикаят от страх.“ Пое си дълбоко дъх, тръсна глава.

— Чудесно. Най-после си имаме добре настроена публика.

Смайлс не харесваше много вида на тези бежанци. Жалките лица и тътренето по пътя твърде много й напомняха... за дома. О, тогава не беше имало никакво отчаяно бягство, тъй че не беше точно това. Просто тъпият животински поглед в тези очи. Нищо неразбиращите деца, придърпани с ръка или вкопчени в сивата риза на мама.

Ловците на кости настъпваха в марш към Ледерас — защо тези глупаци не пищяха и не виеха от ужас? „Те са като роби, избутани на свобода като овци в пустошта, и всичко, което очакват, е още робство. Или смърт сред пустите лесове. Осакатени са. Целият им живот.“

„Всичко това е толкова познато. Нали?“

Изплю се на пътя. „Гуглата да ги вземе всички империи. Гуглата да го вземе всичко. Ако се докопам до тебе, скъпи ми императоре на Ледер — ако те спипам първа, ще те кълзам на късчета. Бавно, много да боли. Заради всеки от тези окаяни граждани на този вонящ път.“

„Колкото по-скоро се разкарат тези глупци от пътя ни, толкова по-скоро ще мога да поизтезавам императора им.“

— Тръгваме за двореца — каза Корик на Тар. — И не позволяваме на нищо да ни се изпречи на пътя.

— Витаеш в облаците, Корик — отвърна ефрейторът. — Ще трябва да пробием през няколко хиляди упорити ледерии, за да направим това. И може би още повече едури. А на всичко отгоре какво ще кажеш за онази стена там? Да я прескочиш ли се каниш? Нямаме достатъчно муниции за...

— Глупости...

— В смисъл, няма начин Кенеб да позволи сапьорите да си използват целия запас, не и след като единственото, което трябва да направим, е да изчакаме адюнктата и след това да си вдигнем обсадата както си му е редът.

Корик изсумтя.

— Като при Ю'Гатан ли? О, търпение нямам.

— В Ледерас няма никакъв Леоман — рече Тар и дръпна ремъка под брадичката си. — Само някакъв си едур на трона. Сигурно пиян. Луд. Лигави се и пее бебешки песнички. Тъй че защо да се занимаваме с двореца? Нищо интересно няма да има там. Викам да пооплячкосаме няколко имения, Корик.

— Малазанските войници не плячкосват.

— Но вече не сме такива, нали? В смисъл, войници на Малазанската империя.

Корик се изсмя презрително.

— И това означава да затънем в някакво миризливо варварство ли, Тар? Защо ли не съм изненадан? Никога не съм вярвал на всичките ти пози на цивилизованост, които разиграваш.

— Какви пози?

— Добре де, може би просто така те виждат всички останали. Но аз сега те виждам другояче. Проклет катил си ти, Тар. Само чакаш да ни заиграеш гадно.

— Просто разсъждавах на глас — отвърна Тар. — Не че Фид ще ни позволи да правим каквото си поискаме, нали?

— Аз няма да ти позволя да правиш каквото си искаш, Тар.

— Просто да се намираме на приказка, Корик. Само това беше.

Корик изсумтя.

— Ставаш нагъл с ефрейтора си ли, Корик?

— Мисля да ти навра цялата броня — с все щита — в задника, ефрейтор. Това наглост ли е?

— Като свикна да правя разликата, ще ти кажа.

— Слушай, Коураб — заговори Ботъл, — можеш да престанеш да се правиш на квачка, става ли?

Плещестият войник до него поклати глава.

— Сержант Фидлър каза, че...

— Остави това. Ние сме в колона. Стотици морски пехотинци от всички страни, нали? И аз почти съм си отдъхнал, готов съм да създам неприятности в случай, че ни ударят от засада и така нататък. Тук съм в безопасност, Коураб. И престани да ме удряш с тази ножница — целият ми крак е отекъл.

— По-добре оток, отколкото отсечена глава — каза Коураб.

— Така е, факт.

Коураб кимна, все едно проблемът е изчерпан.

Ботъл потърка лицето си. Споменът за жертвата на Бийк го измъчваше. Не беше познавал мага много добре. Само едно лице с глупаво изражение или с широка усмивка, съвсем приятен човек, не

много по-възрастен от самия Ботъл. За някои — най-редките случаи — пътищата към силата бяха гладки, подредени, и все пак опасността винаги бе налице. „Твърде лесно е да привлечеш прекалено много, да я пуснеш просто да се излеет през теб.“

„Докато станеш на пепел.“

Все пак Бийк беше спасил живота им. Проблемът бе в това, че Ботъл се чудеше дали си заслужава. Че може би животът на осемстотин морски пехотинци не струваше колкото живота на един роден Висш маг. Каквото и да предстоеше в самия край на това пътуване, щеше да е неприятно. Адюнктата си имаше своята Синн, и толкова. Друг естествен талант — „но мисля, че е луда“.

„Адюнкта, твоят Висш маг е луда. Ще бъде ли проблем това?“

Изсумтя.

Коураб прие това като покана за разговор.

— Виждаш ли страхът у тези хора, Ботъл? Ловците на кости превръщат сърцата си в лед. Когато стигнем портата, тя сама ще се разтвори широко за нас. Ледерийските войници ще вдигнат ръце. Хората ще ни поднесат главата на императора си на бронзов поднос и рози ще хвърлят на пътя ни...

— В името на Гутгата, Коураб, престани. Непрекъснато търсиш блъсък във войната. Но няма никакъв блъсък. И героите като Бийк, и те свършват мъртви. Какво печелят? Купчина смет за гробна могила, това печелят.

Но Коураб клатеше глава.

— Когато аз умра...

— Няма да е в бой — довърши Ботъл.

— Нарани ме с думите си.

— Имаш си Господарката в сянката си, Коураб. Ще се измъкваш читав винаги. Ще трошиш оръжия или ще хвърчат от ръката ти. Конят ти ще се преобръща и ще се изправя накрая с теб на седлото. Всъщност готов съм да заложа цялата си досегашна заплата, че накрая ти ще си последният, който ще стои прав.

— Вярваш ли, че ще има бой в този град?

— Естествено, че ще има, идиот такъв. Всъщност ще се изненадам, ако изобщо влезем зад тези стени, преди да дойде адюнктата. Но тогава да, чака ни кървав бой от улица на улица и единственото, в което съм сигурен, е, че много от нас ще бъдат убити.

Коураб плю на ръцете си и ги разтърка.

Ботъл го зяпна. Той идиот се усмихваше.

— Няма от какво да те е страх — увери го Коураб. — Аз ще те пазя.

— Чудесно.

Хелиан се мръщеше. Скапан претъпкан с хора път, винаги ли беше така? Трябаше да е доста оживен град и всички си ходеха по работите все едно, че през тях не минава колона от вражески нашественици. Все още усещаше топлината на срама — беше заспала на онова мъртво поле. Трябаше уж да е готова за бой, а ако не се бие, то тогава да умре сред пожар от воняща на пикня магия, а какво прави тя?

Заспива. И сънува бяла светлина и пламъци, които не изгарят, и тъй като всички бяха разбрали, че сънува, всички бяха решили да извадят скритите й запаси паста от корен *аеб* и да избелят косите си, а след това да лъснат цялото си снаряжение. Добре. Ха-ха. Адски близо до най-изпипаната шега, която беше измисляла. Но изобщо нямаше да го каже. Щеше да се преструва, да, че нищо не изглежда различно, а когато войниците й отидоха на мястото, където беше загинал онзи морски пехотинец — единствената жертва в целия бой, а трябаше да е имало някакъв бой, след като цялата ледерийска армия беше избягала — е, тя направи същото. Остави на могилата празно шише и ако това не беше почит към оня идиот, тогава какво?

Но вече се стъмваше и с всички тези сиви лица, зяпнали ги от двете страни на пътя, беше зловещо. Едно бебе в мършавите ръце на някаква старица й се изплези и й трябаше целият самоконтрол да се сдържи да не извади меча и да не перне кръглата главица на невъзпитаното пале, или може би само да му дръпне ушите, или дори да го гъделичка до смърт, така че си беше добре, дето никой не можеше да чуе мислите й, защото щяха да разберат колко е скапана от тази шега и от това, че беше заспала, след като уж трябаше да е сержант.

„И лъснатият ми меч отгоре на всичко. Сега с него мога да си отрежа цялата коса, ако поискам. О, направиха ми го всичко това й на мен, и на моите.“

Някой се спъна в петата ѝ и тя се обърна.

— Стой назад, ефр... — Но не беше Тъчи Брет. Оказа се онзи страстен черноок младок, същият, за когото вече бе имала фантазии, а може би изобщо не бяха фантазии, както облизваше устни, щом погледите им се срещнеха. Скълдет.

— В моето отделение ли си вече? — попита тя.

Отвърна ѝ с широка сладострастна усмивка.

— Тоя глупак е влюбен — каза ефрейторът ѝ зад Скълдет. — Би могла да го осиновиш, сержант — добави с различен глас. — Или да се омъжиш за него. Или и двете.

— Няма да ме объркаш, ефрейтор, като ми говориш на два гласа. Просто да го знаеш.

Изведнъж тълпите по пътя оредяха и там, точно отпред, пътят стана чист, лазеше нагоре към двукрилите градски порти. Портите бяха залостени.

— О — рече Хелиан. — Страхотно. Сега ще плащаме такса.

Командирът на ледерийските сили загина със стрела от арбалет в сърцето, един от последните, които паднаха при последния набег на четиристотин разтега от реката. Останалите войници захвърлиха оръжията си и побягнаха. Врагът разполагаше с малко конница, така че гонитбата се проточи, хаотична и безумна в гаснещата дневна светлина, и издърпа чуждестранните войници далече навътре, докато избиваха изтощените си и обзети от паника врагове.

На два пъти Сирин Канаар — беше захвърлил цялото си снаряжение — беше избегнал безмилостните вражески отделения и когато чу жалния вой на чуждите рогове в сумрака, разбра, че дават сигнал за отбой. Провря се през някакви храсти и се озова сред изравнените със земята развалини на едно от градчетата бордеи извън градската стена. Всичките тези приготовления за обсада — а тя вече идваше. Трябваше да се върне в града, трябваше да стигне до двореца.

Неверие и потрес заливаха на вълни разтуптяното му сърце. Беше плувнал в пот и в кръвта на падналите си другари и трепереше неудържимо. Никога не беше виждал такъв ужас. Мисълта, че животът му може да свърши, щом някой страхлив кучи син забие меча си в скъпоценното му тяло. Мисълта как всичките му мечти и амбиции се

изливат на червен порой, за да напоят земята. Точно тези мисли го бяха изтласкали далеч назад от фронтовата линия, накарали го бяха да побегне толкова бързо, колкото краката му можеха да издържат. Никаква чест не съществуваше в това да загине редом с другарите си — той бездруго не познаваше никого от тях. Непознати, а непознатите можеха да мрат на тълпи, ако питаха него. Не, само един живот беше важен: неговият.

И, слава на Блудния, Сирин беше оживял. Избягал беше от черната гибел.

Канцлерът щеше да им го върне тъпкано на тия. Императорът — неговите Тайст Едур — Ханан Мосаг — всички те щяха да им го върнат на тия чужди псета. И след година, може би и по-малко, светът отново щеше да стане добро място за живеене, Сирин да се издигне високо в персонала на канцлера и още по-високо сред Патриотистите. По-богат отвсякога. Десетки курви с нега в очите на ръка разстояние. И да надебелее можеше, ако поискаше.

Стигна до крепостната стена и тръгна покрай нея. Имаше хълтнали в земята вратички, тунели, приканващи противника да пробие през тях, но те бяха замислени да бъдат наводнени с дръпването само на един лост. Знаеше, че дебелите дървени врати ще се пазят отвътре. Продължи да търси.

Най-сетне намери врата, наведена под ъгъл като капак на склад за въглища, обрасла с гъста трева от всички страни. Измърмори благодарности към Блудния и се съмъкна в трапа. Отпусна се на дървото и дълго стоя така, затворил очи.

После извади камата си — нея си я беше запазил — и започна да чука с дръжката по дървото.

Стори му се, че чува някакъв звук от другата страна.

Притисна бузата си до вратата.

— Почукай, ако ме чува!

Собственият му хриплив глас прозвуча в ушите му плашещо силно. След пет-шест удара на сърцето чу леко почукване.

— Аз съм Финад Сирин Канар, агент на канцлера. Никой друг няма наоколо. Пусни ме вътре, в името на империята!

Отново дълго изчакване. После чу изстъргването на сваления лост, натиснаха срещу него и той се отдръпна, та вратата да се отвори. Отвътре надникна младо войнишко лице.

— Финад?

Съвсем млад. Сирин се провря през входа, а войничето отстъпи назад. „Колко млад! Бих могъл да го нацелувам, да го взема тук и веднага, в името на Блудния!“

— Затвори вратата, бързо!

— Какво се е случило? — попита войникът, докато припряно затваряше вратата и наместваше тежкия лост в тъмното. — Къде е армията, сър?

Щом лостът изтрака в скобите, Сирин най-сетне си позволи да се почувства в безопасност. Да се върне в старата си форма. Сграбчи младока за туниката и го придърпа към себе си.

— Проклет глупак! Някой си ти казва, че е Финад, и ти отваряш проклетата врата? Би трябвало жив да те одера, войник! Всъщност мисля, че ще го направя!

— М-моля ви се, сър, аз само...

— Млъкни! Мисля, че ще трябва да ме убедиш по друг начин.

— Сър?

Още имаше време. Чуждата армия беше на цял ден път оттук, може би и повече. А и толкова жив се чувстваше в този момент. Пресегна се и погали младежа по бузата. Чу го как вдиша рязко. А, схватлив беше младокът. Щеше да е лесно да...

Връх на нож се опря точно под дясното му око и младежкият глас на войника изведнъж се втвърди.

— Финад, ако държите да доживеете и да се изкатерите до другия край на тунела, тръгвате веднага. Сър.

— Ще науча името ти...

— Ваша работа, Финад, и Блудния дано благослови вечното ви търсене. Защото не бях зад вратата като пазач, сър. Готовех се да избягам.

— Какво?!

— Тълпата вилнее по улиците, Финад. Единственото, което държим в момента, са стените и портите. А, и Вечния домицил, където безумният ни император продължава да избива шампиони все едно е на градско празненство. Никой няма голям интерес да обсажда това място. Освен това едурите напуснаха вчера. Всички. Заминаха си. Тъй че, Финад, щом искате да се доберете до любимия си канцлер, добре сте дошъл, опитайте.

Ножът натисна, проби кожата и капка кръв изби като сълза.

— Значи така, сър. Можете да посегнете за камата на колана си — и умирате. Или можете да пуснете ризата ми.

Наглостта и страхливостта май не бяха най-добрите качества.

— Ще се подчиня с радост, войник — отвърна Сирин и го пусна.

— Е, щом ще излизаш навън, по-добре да остана тук и да заключа вратата след теб, нали?

— Финад, след като изляза, можете да правите каквото намерите за добре. Така че отстъпете, сър. Не, още малко назад. Така е добре.

Сирин изчака войникът да излезе. Все още усещаше върха на ножа и раната защипа, щом потта се просмука в нея. Не беше страхливост това, че отстъпи пред кучия син, толкова бързащ да опетни униформата си. Нали? Проста целесъобразност. Трябваше да се добере до канцлера, нали? Това беше същественото.

И сега, колко нелепо, предстоеше му да мине през целия град, без ескорт, през същия град, в който се беше родил, и в страх за живота си. Светът се беше обърнал с главата надолу. „Бих могъл просто да изчакам тук, да, в този тунел, в тъмното... не, чужденците идват. Трябва да ида във Вечния домицил — там, ако се наложи да се предадем, Трайбан Гнол може да се договори, може да организира предаването на императора. И канцлерът ще иска върната му лична охрана да е около него. Ще му трябва Финад Сирин Канар, последният оцелял от битката при реката — Сирин Канар, който е пробил през вражеските линии, за да се върне при своя канцлер — носач на лоши новини, да. Но все пак е пробил, нали?“

Да, щеше да се добере до Вечния домицил, та дори да се наложеше да плува в проклетите канали.

„Още съм жив. Мога да спечеля.“

„Тези чужденци няма да са достатъчно, за да управляват империята.“

„Ще им трябва помощ, да.“

Тръгна по тунела.

Младият войник беше на двайсет крачки от скритата врата, когато от всички страни се надигнаха тъмни фигури и той видя ужасните арбалети, прицелени в него. Замръзна и бавно вдигна ръце.

Една от фигурите заговори на непонятен език и войникът потръпна, когато някой пристъпи иззад него — жена, ухилена, с ками в ръцете. Тя го погледна, намигна му и сви устни в подражание на целувка.

— Още не решили дали живееш — заговори някой на груб ледерийски. — Шпионин?

— Не — отвърна войникът. — Дезертьор.

— Честен мъж, добре. Отговаряш на всички наши въпроси? Тези врати, тунели, защо е тази сапьорска работа за нас? Обясни.

— Да. Ще обясня всичко. Не искам да умра.

Ефрейтор Тар въздъхна и се извърна от пленника към Корик.

— Доведи Фид и капитана, Корик. Изглежда, май няма да ни се наложи да събараме стени.

Смайлс изсумтя и си прибра ножовете.

— Никаква елегантна забивка отдолу. Никакви изтезания. Това изобщо не е забавно. — Помълча и добави: — Все пак добре, че не убихме сефтето, нали? Това е на късмет.

Сержант Балм водеше малкия си отряд навътре в сушата. Вече бе твърде тъмно, за да гонят ледерии, а освен това забавлението много скоро се вгорчи. Вярно, избиването на противника бе логично, когато си на негова територия, след като всеки избягал войник най-вероятно ще се бие отново, така че гонеха окаяните нещастници. Но си беше уморителна работа.

Когато не разполагаха с магия в боя, морантските муниции я заместваха и вършеха доста добра работа. „Поне от наша гледна точка. Богове, само да видиш онези тела — и парчета от тела — как хвърчат из въздуха — толкова объркан бях. Парчета от ледерии навсякъде и целият онзи кънтеж в ушите...“

Бързо се беше съвзел, когато видя онзи идиот сапьор на Корд, Кръмп, как зatича нагоре по склона право към вражеската линия, с двата проклети от Гуглата тежки взрива във всяка ръка. Ако не бяха всички онези изгърмели ледерии, поели повечето от двойния взрыв, Кръмп все още щеше да си стои там. Краката му поне. Останалото от него щеше да е червена мъгла, сливаща се със залеза. Кръмп обаче се оказа просто затиснат под лавина от късове от човешки тела и по някое

време изпълзя като някой от духовете на Гуглата. Макар Балм да беше съвсем сигурен, че духовете не се усмихват.

Не и с идиотски усмивки във всеки случай.

Там, където „проклетиите“ не бяха заличили цели вражески роти, главната атака — клинове от настъпващи тежка и средна пехота сrehава линия от стрелци и сапьори в челото — бяха натиснали с порой от шрапнели и буквально пометоха първите ледерийски редици. А след това бе само убийствен удар с човешките клинове, който разкъса вражеския строй и изтласка ледерийските войници назад, докато не се струпаха плътно, без да могат да направят нищо друго, освен да умрат.

Четиринадесета армия на адюнктата, Ловците на кости, най-сетне бе показала, че знае как да воюва. Намерила бе решимост да вдигне щита си в тази проточила се битка и не беше ли това просто страхотно?

В челото яздеше Мейсан Джилани. Логично бе да използват точно нея. Първо, беше най-доброят ездач и второ — нямаше войник, било то мъж или жена, който да може да откъсне очи от прелестния ѝ задник на седлото, което пък правеше ездата след нея много по-лека. Дори и в сгъстяващия се сумрак, да. „Не че блести всъщност. Не мисля. Но... удивително е как можем да го виждаме чудесно. Може да е нощ без никаква луна и никакви звезди, и нищо освен Бездната от всички страни, обаче ние пак ще следваме този блестящ, подрусващ се...“

Балм стисна юздите и дръпна леко встрани, понеже за малко щеше да се бълсне в коня на Джилани — който стоеше на място, а самата Мейсан изведнъж бе изчезнала.

Той изруга, спря уморения кон и вдигна ръка на останалите зад него също да спрат.

— Мейсан?

— Ето ме — стигна до ушите му сладкият ѝ небесен глас и миг след това тя се появи в сумрака отпред. — На бойното поле сме.

— Абсурд — каза Троутслитър зад Балм. — Никакви трупове няма, Мейсан. Нищо.

Детсмел подкара още няколко крачки напред, спря и слезе от коня.

— Тук се е била морската пехота на Кенеб.

Всички бяха видели странното сияние на север — видели го бяха от корабите всъщност, когато транспортните направиха пълен завой и се понесоха към бреговата линия. А преди това бяха видели ледерийската магия, онази ужасяваща вълна, която се извиси в небето, и тогава всички бяха разбрали, че морските пехотинци са обречени. Нямаше го Бързия Бен да яшибне и да я върне назад, дори и да можеше, а Балм бе съгласен с всички останали, че колкото и да беше добър, не беше чак толкова добър. Нямаше го Бързия Бен, нито Синн — тя беше там, застанала на носа на „Пенестия вълк“ с Гръб до нея, зяпнали страховитото чародейство.

Когато то се затъркаля напред и след това рухна надолу, извъздуха се разнесоха проклятия и молитви, и това, казваха войниците, беше по-лошо и от Ю'Гатан, и нещастните проклети морски пехотинци, този път никой нямало да се измъкне. Единственото, което щяло да стърчи от земята след няколко дни, щели да са парчета изгоряла кост.

Така че Ловците на кости на транспортните бяха една много зла сган, когато изпразниха водата от ботушите си и награбиха оръжията. Зла, да, както можеше да го засвидетелства ледерийската армия, о, да.

След като ледерийската магия бе загълхнала, разсипала се някъде там, в далечината, Синн беше надала вик, а Балм със собствените си очи видя как Гръб заподскача на предната палуба. А след това всички останали видяха синкавобелия купол от вихрена светлина, извисил се там, където трябваше да е стигнала ледерийската магия.

Какво означаваше това?

Корд и Шард отидоха при Синн, но тя не говореше, което бе шок за всички. Единственото, което каза Гръб, беше нещо, за което никой от тях след това не можеше да се съгласи, и тъй като Балм не го беше чул лично, заключи, че Гръб вероятно изобщо не е казал нищо освен може би: „Пишка ми се“, което пък обясняваше цялото подскачане.

— Възможно ли е ледерийската магия да ги е превърнала всичките на прах? — зачуди се Троутслитър, докато газеха през покритото с роса поле.

— И да остави тревата да расте така буйно? — възрази Мейсан Джилани.

— Тук има нещо — каза Детсмел на десетина крачки по-напред.

Балм и Троутслитър слязоха от конете и тръгнаха след Мейсан Джилани — легко зад нея и от двете ѝ страни. Детсмел вече бързо се скриваше в сумрака.

— Забави малко, ефрейтор!

Детсмел спря пред някаква сива купчина.

— Какво е това? — попита Балм.

— Прилича на бунище с раковини — измърмори Троутслитър.

— Ха, винаги съм си мислел, че си рибарска издънка.

— Издънка, ха-ха! Много смешно, сержант.

— Нали? Защо не се смееш тогава? От друга страна, недей — ще те чуют в града и ще се уплашат. Е, ще се уплашат повече, отколкото вече са.

Стигнаха при Детсмел.

— Това е проклета гробна могила — рече Троутслитър. — И виж, всякакви малазански неща има на нея. Богове, сержант, не мислиш, че единственото, което е останало от морските, е под тази могила, нали?

Балм сви рамене.

— Ние дори не знаем колко са стигнали дотук. Може да са шестима. Въсьност цяло скапано чудо е, че някои изобщо са стигнали.

— Не, не — намеси се Детсмел. — Тук има само един, но нищо повече не можа да кажа, сержант. Тук няма и шепот от магия и вероятно никога няма да има. Всичко е било изсмукано.

— От ледериите ли?

Ефрейторът сви рамене.

— Би могло. Онзи ритуал беше гадна работа. Стара магия, помърсна от това, което тече от лабиринтите.

Мейсан Джилани се наведе и опипа един лошо очукан къс меч, малазанска изработка.

— Изглежда, някой доста е сякъл с това нещо, а ако са си пробили път чак дотук с бой, хм, колкото и да е очукан мечът му, войникът не го захвърля току-така.

— Освен ако мъртвият вътре не е заслужил честта да спи под него — каза Детсмел.

— Значи е малазанец — каза Мейсан. — Но само един.

— Да, само един.

Тя се изправи.

— Тогава къде са останалите?

— Почни да търсиш за дили или нещо такова — каза й Балм.

Всички се загледаха след Мейсан, докато се отдалечаваше в сумрака.

След което се подсмихнаха един на друг.

Лостара Юил спря пред адюнкта и докладва:

— Повечето отделения са се върнали. В момента поставят постовете.

— Сержант Балм върнал ли се е?

— Още не, адюнкта. — Поколеба се и добави: — Юмрук Кенеб щеше да е изпратил бегач.

— Дали?

Лостара Юил примигна.

— Разбира се. Дори в пълен състав — което знаем, че е невъзможно — той няма достатъчно войници, за да завземе Ледерас. Адюнкта, след като не сме чули нищо от тях, трябва да приемем най-лошото.

По време на сраженията Лостара Юил беше останала близо до своя командир, въпреки че в нито един момент адюнкта не бе застрашена от ледериите. Десантът бе извършен бързо, професионално. Колкото до битката — беше си класическата малазанска тактика дори и без обичайния контингент морска пехота за подсилване на настъплението от бреговата линия. Съвършено и брутално.

Ледериите бяха в лоша форма, разбрала бе тя. Не от никакъв бой, а заради бързия поход далече от вътрешността — вероятно оттам, където бе изригнала магията. Безредни и изтощени и по никакъв неописуем начин — дълбоко потресени.

Или поне такава бе преценката на адюнкта, след като огледа вражеските редици.

И се беше окказала права. Ледериите бяха разбити като ледена кора на локва. А какво бе станало с маговете им? Никъде не се виждаха, което караше Лостара да заключи, че са изразходвали цялата си мощ в онзи ужасен пожар, който бяха развиихрили по-рано.

Морантските муниции бяха разкъсали ледерийския строй — командирът им бе изпратил надолу по склона стрелци и Ловците на кости трябваше да понесат дъжд от съскащи стрели при настъплението си. Бяха дали около триста жертви, но можеше да са и повече. Малазанска броня, както се оказа, превъзхождаше местната. А след като леката пехота влезе в обхвата на арбалетите и „острилките“ им, вражеските стрелци понесоха тежки загуби и побягнаха нагоре по склона.

Малазанците просто ги последваха.

Острилки и няколко проклетии изхвърчаха над главите на първите ледерийски редици. Подпалвачки по склона на далечния ляв фланг, за да спрат скромна конна атака. Димки сред гъстата тълпа, за да всеят объркане. И след това удариха клиновете.

Дори тогава, ако ледериите бяха стегнали отраната си по хребета, можеха да пуснат много кръв на малазанците. Но вместо това те се стопиха назад, защитните им линии се накъсаха, загърчиха се като ранена змия и бягството изведнъж започна. А с него — и безмилостното клане.

Адюнктата бе оставила войниците си да развихрят гнева си. Толкова много се бяха сдържали, толкова дълго — „и усиливащата се вяра, че Юмрук Кенеб и всичките му морски пехотинци са мъртви. Убити от магия. На такива неща може да се отвърне само с меч, докато армията не натежи като олово, докато дъхът не започне да се гълта накъсан и отчаян.“

А сега, в лагера, последните войници се връщаха от клането на ледерии. Изопнати лица, вкочанени — сякаш всеки войник току-що се беше събудил от кошмар, в който — изненадващо — тъкмо той беше чудовището.

„Тя ги втвърдява. Защото точно това ѝ трябва.“

Адюнктата проговори:

— Гръб не се държи като дете, което е загубило баща си.

— Момчето е полуудяло, адюнкта. Видяхте го как подскачаше.

Чухте го да пее за никакви свещи.

— Полудяло? Може би.

— Тъй или иначе — настоя Лостара, — за разлика от Синн, Гръб няма никакви дарби, няма как да разбере съдбата на Юмрук Кенеб. Колкото до Синн, е, както знаете, не храня голяма вяра в нея. Не

защото мисля, че не притежава сила. Сила има, Дрижна е свидетел. — Сви рамене. — Адюнкта, те бяха сами — съвсем сами — толкова дълго. С недостатъчно сили за пълномашабно нахлуване. — И замълча, осъзнала колко критично прозвуча това. „А не е ли наистина точно това? Критика срещу теб, адюнкта. Не ги ли изоставихме?“

— Давам си сметка за мненията сред войниците — заяви хладно Тавори.

— Адюнкта. Не можем да направим кой знае каква обсада, освен ако не използваме това, с което разполагат сапьорите, и повечето ни тежки муниции... Чувствам, че бързате и нямаете интерес това да поулегне. Кога останалите периши и хундрилите ще се присъединят към нас?

— Няма да се присъединят към нас — отвърна Тавори. — Ние ще се присъединим към тях. На изток.

„Другата половина на тази кампания. Друго нашествие значи. Проклета да си, адюнкта, жалко, че не сподели стратегиите си. С мен. Гуглата да ме вземе, с когото и да било!“

— Чудех се за тази безредна реакция на Тайст Едур и ледериите...

Адюнктата въздъхна, толкова тихо, толкова сдържано, че Лостара Юил едва гоолови. След това Тавори заяви:

— Тази империя е зле. Първоначалната ни преценка, че Тайст Едур са непопулярни надзиратели, беше точна. Съркахме, с цялото ми уважение към десанта на Юмрук Кенеб, в недостатъчното разбиране на сложностите в тези отношения. Разцеплението стана, капитане. Просто отне повече време.

„С цената на над хиляда морски пехотинци.“

— Юмрук Кенеб не би изпратил вестоносец — каза Тавори. — Всъщност той би повел бойците си право към Ледерас. „Първи вътре, последни вън“, както би казал сержант Фидлър.

— Последни вътре, с озъртане — каза Лостара, без да мисли, и се сепна. — Извинете, адюнкта...

— Мотото на Ловците на кости ли беше това, капитане?

Тя не искаше да срещне очите на командира си.

— Несериозно, адюнкта. Измислено от някакъв войник от тежката пехота, както ми казаха...

— Кой?

Тя помисли отчаяно.

— Нефариас Бред, струва ми се.

И долови с крайчеца на окото си лека усмивка на устните на Тавори. Но тя бързо изчезна и всъщност може би изобщо не я беше имало.

— Може да се окаже, че Юмрук Кенеб ще ни спечели това иронично мото — каза адюнката. — Тоест за тези от нас, които сме тук, в лагера.

„Шепа морски пехотинци да завладеят имперска столица?“

— Адюнкта...

— Стига. Тази нощ ще командвате вие, капитане. Като мой представител. Тръгваме призори. — Обърна се. — Аз трябва да се върна на „Пенестия вълк“.

— Адюнкта?

Тавори се намръщи.

— Имам един спор с ковач на оръжие и войнствената му жена. — Помълча за миг. — А, когато или ако сержант Балм се върне, бих искала да чуя доклада му.

— Разбира се — отвърна Лостара Юил. „Ако?“

Шурк Еале се беше облегнала на главната мачта, скръстила ръце и загледана в трите черни плешиви и крилати, маймуноподобни демона, които се боричкаха над един къс меч. С много хапане, дращене и порязвания от самото оръжие, боричкащото се кълбо се беше изтъркаляло от кърмовия край на средната палуба и сега се катереше към предната.

Тук-там бяха застанали моряци, гледаха да са на страна, и се обзалагаха кой от демоните ще спечели — доста спорно занимание, след като беше трудно човек да различи трите демона.

— ... с порязаното през носа... не, чакай, солен пунгаш на Маел! Сега и друг се поряза там! Добре, онзи без...

— ... дето си загуби ухoto ли? Срязания нос и липсващото ухо значи!

Зад Шурк Еале се обади глас:

— Това изобщо не е истина, знаеш ли.

Тя се обърна.

— Мислех, че е наредила да те оковат долу.

— Кой, адюнктата ли? Че защо?

— Не. Жена ти, Уидал.

Той се намръщи.

— Така изглежда отстрани, нали?

— Само напоследък — отвърна Шурк. — Тя се страхува за теб, мен ако питаш.

Той не реагира на това.

— Идва лодка — каза Шурк и се изправи. — Дано да е адюнктата — готова съм да напусна благословената ви компания. Да не се обидиш, Уидал, но съм изнервена за първия си помощник и какво ли може да прави с „Немряща благодарност“.

Ковачът на оръжия се обърна и примижа в тъмното към главния канал.

— Последния път, когато го видях, не беше пуснал котва, а само плаваше нагоре-надолу.

— Да — каза Шурк. — Нормалните хора крачат напред-назад в каютите си. Скорген крачи с целия проклет кораб.

— Защо е това нетърпение?

— Предполагам, че иска да пристане в Ледерас много преди да е пристигнала тази армия. И да вземе изпаднали в паника благородници с целия им скъпоценен товар. После отпращваме обратно преди малазанска буря, хвърляме благородниците през борда и си делим плячката.

— Както прави всеки приличен пират.

— Точно.

— Харесва ли ти професията, капитане? Не се ли вмирисва след време?

— Не, аз се вмирисвам след време. Колкото до професията, ами да, харесва ми, Уидал.

— Дори с хвърлянето на благородници през борда?

— С всичките пари, които трябва да ни платят за уроците по плуване.

— Закъснял финансов съвет.

— Не ме разсмивай.

Войниците изведнъж се развикаха. Демоните бяха успели някак да се нанижат на меча. Оръжието бе заковало и тримата на палубата.

Съществата се гърчеха. Кръв капеше от устите им. Най-долното се мъчеше да удуши изотзад това по средата, а то на свой ред правеше същото с третото най-отгоре. Демонът по средата започна да бълска с тила си в лицето най-долния демон и размаза срязания му вече нос.

Шурк Еале извърна поглед и измърмори:

— Блудния да ме вземе, почти загубих.

— Какво загуби?

— По-добре да не знаеш.

Лодката пристигна, чукна се в корпуса и след няколко мига адюнктата се появи на палубата. Хвърли поглед към нанизаните демони, после кимна за поздрав на Шурк Еале и закрачи към Уидал.

— Време ли е? — попита той.

— Почти — отвърна тя. — Ела с мен.

Шурк се загледа след тях, докато слизаха.

„Ох, Уидал. Вече и аз съм уплашена за теб.“

„Проклятие, забравих да поискам разрешение да напусна. — Помисли дали да ги последва, но се отказа. — Съжалявам, Скорген, но не се притеснявай. Винаги можем да надбягаме една армия в поход. Онези благородници без друго никъде няма да отидат, нали?“

Скоро след това, докато моряците спореха кой какво е спечелил, трите нахти — които бяха лежали неподвижни като умрели — се размърдаха и ловко се измъкнаха от късия меч. Единият изрита оръжието в реката и запуши ушите си с ръце при тихия плясък.

След това трите същества почнаха да се прегръщат и милват.

Развеселени любопитен, Банашар, последният Демидрек на Червея на Есента, продължи да гледа от мястото, където седеше с гръб на перилото. И все пак се изуми съвсем, когато нахтите изведнъж се втурнаха към борда и миг по-късно последваха три доста отчетливи плясъка.

Той стана, отиде до перилото и надникна долу. Три глави подскачаха във водата към брега.

— Почти навреме — прошепна Банашар.

Раутос Хиванар се взираше в купчината струпани на дългата маса предмети и за пореден път се опитваше да ги проумее. Беше ги преподреждал десетки пъти, чувствуваше, че тук някъде наистина съществува шаблон и че стига да успее просто да постави нещата по местата им, най-после ще го разбере.

Изделията бяха почистени, бронзът — изльскан и блестящ. Беше съставил списъци на характеристики, докато търсеше типология, групирания, основани на различни детайли — ъгли на извиване, тежест, близост на местата, където бяха открити, дори различните дълбочини, на които бяха заровени.

Зашото наистина бяха заровени. Не изхвърлени, нито хвърлени в яма. Не, всеки от тях беше поставен грижливо в дупка, изваяна в глините — успял беше да направи калъпи на тези кухини, което му бе помогнало да възстанови наклона и ориентацията на всеки предмет.

Подреждането пред него този път бе избрано на основата на пространственото им разположение, всеки предмет бе поставен в подходящото съотношение спрямо останалите — той поне вярваше, че е така, въз основа на картата си. Единственото изключение беше с втория и третия артефакт. Разкопаването по това време — когато откриха първите три предмета — не беше методично, така че изваждането на предметите бе унищожило всякакъв шанс точно да се определи местоположението им. Тъй че точно тези два сега непрекъснато ги местеше. Колкото до третия — първия открит, — за него знаеше много добре откъде го бяха извадили.

Междувременно отвъд високите добре охранявани стени на имението град Ледерас рухваше в анархия.

Раутос Хиванар измърмори под нос и отново вдигна първия предмет. Огледа познатата вече извивка, претегли тежестта му в ръцете си и за пореден път се зачуди на топлината на метала. По-топъл ли беше станал през последните няколко дни? Не беше сигурен, а и нямаше как да се измери такова нещо.

Във въздуха в стаята смътно се носеше миризма на пушек. Не дървесен пушек, какъвто можеше да дойде от сто хиляди огнища, а по-острата воня на изгорял плат и лакирани мебели, както и — много смътно — сладникавият миризъм на опърлена човешка плът.

Беше пратил слугите си да спят, подразнен от непрекъснатите им донесения, от страха в смирените им очи. Не беше нито гладен, нито

жаден, и сякаш никаква нова яснота бе завладяла погледа му, ума му. Най-интригуващият детайл от всичко бе в това, че беше открил дванайсет пълномащабни аналоза из града; и всеки от тях съответстваше съвършено на подреденото пред него — с изключение на двета, разбира се. Така че това, което имаше на масата си, представляваше миниатюрна карта и той знаеше, че това е важно.

Може би най-важното от всичко.

Само да знаеше защо.

Да, предметът ставаше все по-топъл. Същото ли беше с много по-големия му аналог там, в задния двор на новия му хан?

Раутос стана. Колкото и да беше късно, трябваше да го разбере. Постави грижливо артефакта на картата на масата — там, където трябваше да е ханът, и тръгна към гардероба.

Звуците от метежа навън се бяха изместили обратно към победните квартали на север. Раутос Хиванар навлече едно от тежките си наметала, взе бастуна си — при нормални обстоятелства не му трябваше много, но сега бе напълно възможно да му потрябва самозащита — и излезе от стаята. Мина през стихналата къща, излезе и зави наляво, към външната стена.

Стражите на страничната портичка го поздравиха.

— Някаква неприятност наоколо? — попита Раутос.

— Не, сър.

— Излизам.

Стражът се поколеба.

— Ще отида да събера ескорт...

— Не, не. Смяtam да съм предпазлив.

— Сър...

— Отворете вратата.

Стражът се подчини.

Той излезе, спря на тясната улица и чу как стражът заключи вратата зад него. Тук миризмата на пушек беше по-силна, мъглив ореол около малкото все още запалени фенери на железните стълбове. Боклук беше задръстил уличните канавки, крайно неприятен детайл, който издаваше колко ниско е паднал редът и приличното поведение в града. Несспособността да се поддържат улици чисти бе символ за упадъчна култура, култура, която въпреки всички шумни и публични

твърдения в обратното е загубила чувството си за гордост и вярата в себе си.

Кога се беше случило това? След завоеванието на Тайст Едур? Не, онова поражение бе само симптом. Заплахата за анархия, за срив бе шепнала дълго преди това. Но толкова тих бе този шепот, че никой не го беше чул. „А, това е лъжа. Ние просто не искахме да го чуем.“

Продължи да се оглежда. Усещаше тежката умора на плещите си.

„Както с Ледерас, така и с империята.“

Раутос Хиванар закрачи тихо през умиращия град.

Петима мъже, които не кроха нищо добро, си бяха направили бивак в старото тартеналско гробище. Намръщен, Ублала Пунг изскочи от тъмното и се озова между тях. Юмруците му захвърчаха и след няколко мига той стоеше над пет неподвижни тела. Вдигна първото, отнесе го до ямата зад едно огромно паднало дърво и го хвърли в нея. После се върна за другите.

После стъпка малкия огън и започна да разчиства пространство, скубеше тревата и хвърляше камъните настрани. Смъкна се на колене и бавно запълзя на разширяваща се спирала.

Мъгливата луна все още се издигаше, а някъде на север горяха здания. Трябаше да приключи до съмване. Най-сетне теренът беше разчистен — широко кръгло пространство гола пръст. Можеше да си остане неравна, на буци. Това беше добре, и добре беше, че е добре, тъй като гробищата бяха места с неравна пръст, на буци.

Чу стон от дупката при изкорененото дърво, стана, изтупа пръстта от коленете и ръцете си и се приближи. Застана на ръба на ямата и надникна надолу да види кой от петимата се е съвзел. После се наведе и го удари още няколко пъти по главата. Стоновете престанаха. Доволен, той се върна при разчистения кръг.

До съмване, да.

Зашото на разсъмване, както знаеше Ублала Пунг, императорът щеше да вдигне прокълнатия си меч. А срещу него, на арената, щеше да е Карса Орлонг.

В една тайна камера — някогашна гробница — Ормли, шампионът Ловец на плъхове, седеше срещу една неописуемо дебела жена. Седеше и се мръщеше.

— Нямаш нужда от това тук долу, Ръкет.

— Вярно — отвърна тя, — но свикнах. Няма да повярваш каква власт внушава това да си огромен. Заплахата. Знаеш ли, когато нещата най-сетне тръгнат по-добре и отново има много храна, мисля да започна да го правя наистина.

— Но аз точно това имам предвид — отвърна Ормли и се наведе към нея. — Всички тези подплънки изобщо не тежат като истинското. Ще се уморяваш, като вървиш. Коленете ще те болят. Дишането ти ще е все по-плитко, защото дробовете няма да могат да се разширяват достатъчно. Ще ти излязат стрии по корема, макар че никога не си раждала...

— Значи ако забременея, всичко ще е наред?

— Освен всичко онова другото, да, мисля, че ще е. Не че някой ще може да разбере.

— Ормли, ти си пълен идиот.

— Но добър в работата си.

Тук Ръкет кимна.

— Е, и? Как мина?

Ормли примижка към нея, почеса се по четинестата брада.

— Проблем е.

— Сериозен?

— Сериозен.

— Колко сериозен?

— Толкова сериозен, колкото може да е.

— Хм. Никаква вест от Селуш?

— Все още не. И си права, ще трябва да изчакаме.

— Но хората ни са подходящите места, нали? Никакви неприятности с тия безредици?

— В това отношение сме добри, Ръкет. Едва ли са много популярни места, нали?

— А някаква промяна във времето на екзекуцията има ли?

Ормли сви рамене.

— Ще разберем призори, ако глашатаите още действат.

Определено не се надявам, Ръкет. Но и така да е, може да се провалим.

Знаеш го, нали?

Тя въздъхна.

— Ще е трагично. Не, убийствено.

— Наистина ли го обичаш?

— О, не знам. Трудно е да не го обичам всъщност. Но пък си имах конкуренция.

— Онази учена? Ами... освен ако не са в една и съща килия, не мисля, че трябва да се притесняваш.

— Вече ти казах, че си идиот. Разбира се, че се притеснявам, но не за конкуренцията. Притеснявам се за него. Притеснявам се за нея. Притеснявам се, че всичко това ще се обърка и Карос Инвиктад ще си получи триумфа. Времето ни е на свършване.

Ормли кимна.

— Значи нямаш никаква добра новина? — попита тя.

— Не съм сигурен дали е добра, но е интересна.

— Какво е станало?

— Ублала Пунг е полуудял.

Ръкет поклати глава.

— Невъзможно. Той няма достатъчно мозък, за да полудее.

— Пребил е петима писари, които се били скрили от вълненията в тартеналското гробище, и сега лази на четири крака и скубе трева.

— И за какво е всичко това?

— Представа нямам, Ръкет.

— Побъркал се е.

— Невъзможно.

— Знам — отвърна тя. — Нали аз го казах.

Поседяха известно време в тишина, след което Ръкет каза:

— Може би просто ще си запазя подплънките. Така ще си разполагам с тях без всичките разходи.

— Истински ли са?

— Илюзии и малко истинско, кърпена работа.

— И мислиш, че той ще се влюби в теб, като изглеждаш така? В смисъл, в сравнение с Джанат, която сигурно става все по-мършава с всеки миг, което, както знаеш, някой мъже харесват, защото прави жените им да приличат на деца или заради някаква друга гадна истина, която никой никога не признава на глас...

— Той не е от тях.

— Сигурна ли си?

— Да.

— Е, ти би трябвало да знаеш по-добре.

— Знам — отвърна тя. — Все едно, от това, което говориш, ми призлява.

— Много истини го правят това — рече Ормли.

Седяха. И чакаха.

Урсто Хубът и жена му и бивша любовница Пиносел се изкатериха на разкаляния бряг. Урсто носеше огромна глинена стомна. Спряха и огледаха замръзналото езерце, останало от някогашното езеро Пропада. Ледът блестеше на разсияната лунна светлина.

— Топи се, Черешчице — рече той.

— Ами ти от ден на ден ми ставаш все по-умничък, миличък. Знайхме си, че се топи. Знайхме си го от много време. Знайхме го трезви, знайхме го пияни. — Тя вдигна кошницата, която носеше. — Е, за късна вечеричка ли чакаме, или чакаме за ранна закусчица?

— Дай да го проточим и да ги направим и двете.

— Не можем и двете. И ако го проточим, няма да е нито едното, нито другото, тъй че решавай.

— Защо си толкова раздразнителна, мила?

— Топи се, по дяволите, а това значи мравки на пикника.

— Знаехме, че става...

— И какво? Мравките са си мравки.

Настаниха се на брега и замахаха с ръце да прогонят комарите. Урсто отпуши стомната, а Пиносел отви кошницата. Той посегна за мръвка, а тя го плесна по ръката. Подаде ѝ стомната и тя се намръщи, но прие. След като и двете ѝ ръце бяха заети, той дръпна мръвката, отпусна се доволен и я лапна.

И се задави.

— Ухо на Блудния, какво е това?

— Беше глинена топка, миличък. За писането. А сега ще трябва да си изровим друга. Или ти по-скоро, след като изяде единствената, която имахме.

— Е, не беше чак толкова лошо всъщност. Я ми подай стомната да я отмия.

Колко приятна вечер, помисли си някак вяло Урсто, да си седиш и да гледаш как се топи езеро.

Поне докато затвореният в него гигантски демон не се изтръгнеше на свобода. При тази тревожна мисъл той погледна притеснено жена си и някогашна любовница, спомнил си онзи ден преди толкова време, когато бяха седели тук, толкова кратко и мирно, и тя му говореше и говореше да се оженят, и той беше казал... о, добре, казал го беше и сега пак бяха тук, и това можеше да се окаже подбутването на Блудния, но не мислеше така.

Каквото и да мислеше Блудния.

— Видях този носталгичен поглед в оченцата ти, миличко. Какво ще кажеш да си направим бебче?

Урсто се задави за втори път. Този път не от нещо толкова прозаично като топка глина.

Централната палата на Патриотистите, ядрото на страх и терор, бе под обсада. Периодично тълпи напираха срещу стените, камъни и гърнета с масло, със запалени парциали за фитил, хвърчаха и се разбиваха на двора. Пламъците бяха обхванали конюшните и други четири пристройки преди три нощи и ужасните конски писъци бяха изпълнили пушливия въздух. Единственото, което заклещените вътре Патриотисти можеха да направят, бе да опазят централното каре от пожара.

На два пъти главната порта беше разбивана и десетина агенти бяха загинали, докато избутваха назад озверелите граждани. Сега проходът беше блокиран от огромна барикада от зидария, овъглени греди и натрошена мебел. Из вонята и облаците сажди в двора обикаляха фигури, облечени в броня като войници, непохватни и тромави в новото си снаряжение. Малцина говореха, малцина срещаха очите на други от страх, че ще видят в тях потреса и неверието, утаило се в собствените им души.

Светът не действаше така. Хората винаги можеха да бъдат сплашени, водачите изолирани, подкупени с кесия пари или, ако това не успее, да бъдат тихо отстранени. Но агентите не можеха да тръгнат по улиците и да завъртят тъмните сделки. Имаше наблюдатели и банди разбойници наблизо, които щяха с удоволствие да пребият горките

агенти до смърт, след което да хвърлят отрязаните им глави през стената. А колкото оперативни бяха останали из града, с тях нямаше никаква връзка — или се бяха изпокрили, или бяха мъртви.

Огромната мрежа беше разкъсана.

Ако беше толкова просто, знаеше Танал Ятванар, ако беше толкова лесно да договорят освобождаването на затворниците според исканията на тълпата, то редът можеше да бъде възстановен. Но хората около двора не бяха нито приятели, нито роднини на десетките учени, интелектуалци и артисти, заключени долу в килиите. Пет пари не даваха за затворниците и щяха да са също толкова щастливи да ги видят всичките да изгорят с главния блок. Така че във всичко това нямаше никаква благородна кауза. Не беше нищо повече от кръвожадност.

„Чудно ли е тогава, че бяхме нужни? За да ги контролираме. Да контролираме низшите им инстинкти. Виж сега какво стана.“

Стоеше близо до предната врата и наблюдаваше стисналите пики агенти, които патрулираха по мръсния двор. Много пъти всъщност бяха чули виковете на тълпата, че искат Техол Бедикт. Тълпата го искаше за себе си. Искаха да го разкъсат на парчета. Голямото давене привечер или на заранта не бе достатъчно, за да задоволи дивашката им нужда.

Но Техол Бедикт нямаше да бъде освободен. Не и докато Карос Инвиктад продължаваше да команда.

„Да, ако им го предадем, всичко би могло да се успокои и да се разотидат. И ние бихме могли да започнем отново. Да. Аз ако командвах, щяха да получат Техол Бедикт.“

„Но не и Джанат. О, не, тя е моя. Вече завинаги.“

Беше се стъпил, когато откри, че тя почти няма спомени за предишното си задържане, но си беше доставил удоволствието да я образова. „Ха, да образоваш учител. Това ми харесва.“ Карос Инвиктад поне в това беше щедър, като му я даде. И сега тя беше в специална килия, окована на легло, и той я използваше денем и нощем. Дори когато тълпите връхлитаха срещу стените и умираха агенти, за да ги задържат, той лягаше върху нея и си взимаше своето. А тя бързо се беше научила да казва всички подходящи неща, как да се моли за още, да шепне за неутолимата си страсть (не, нямаше да я принуди да говори

за любов, защото тази дума вече бе мъртва между тях, мъртва завинаги.), докато думите за страстта не станаха истина за нея.

Вниманието. Краят на самотата. Тя дори бе извикала последния път, извика името му, докато гърбът ѝ се извиваше на дъга и краката и ръцете ѝ се тресяха в железните пранги.

Викаше под него — под Танал Ятванар, който още като дете беше разбрал, че е предопределен за величие. Защото не му ли го казваха това всички, многократно? Да, беше намерил своя съвършен свят, най-после. И какво стана? Целият проклет град беше рухнал и застрашаваше всичко, което той притежаваше.

И всичко това — заради Карос Инвиктад. Защото бе отказал да предаде Техол Бедикт и прекарваше будните си часове зяпал в една дървена кутийка, в която едно двуглаво насекомо, което беше — ха! — беше го надхитрило в своята непонятна твърдоглава глупост. „Има истина скрита в това, нали? Сигурен съм. Карос и двуглавото му насекомо, което се върти и върти, и върти, и ще продължи така, докато не умре. А когато умре, великият Инвигилатор ще полудее.“

Но вече подозираше, че няма да може да дочака това. Тълпата беше прекалено жадна за кръв.

Сега отвъд стените беше тихо. Но нещо огромно и хилядоглаво кипеше от другата страна на Кривия канал, скоро щеше да се прехвърли от Далечни простори и да запълзи към Северни тераси. Вече дочуваше тежкия му тътен, прилив в тъмното, който се излива по улиците, излива се в малките улички, разпростира се кърваво и черно по широките булеварди. Надушваше глада му в горчивия дим.

„И то идва за нас, и няма да чака. Нито дори Карос Инвиктад, Инвигилатора на Патриотистите, най-богатия човек в цялата империя.“

Позволи си да се изсмее тихо, после се обърна и влезе в главния блок. Закрачи по прашния коридор, през корите засъхнала кръв, останали от довличаните вътре ранени и издъхващи. Миризмата на застояла пот, пикня и фекалии бе гадна колкото и в килиите долу — „и да, не сме ли и ние вече затворници? С жалки обелки за храна и кладенчова вода, зацепана с пепел и кръв. Заклещени тук със смъртна присъда, окачена на вратовете ни с тежестта на десет хиляди дока, и нищо друго освен дълбока вода от всички страни.“

Нова мисъл, която да го позабавлява. Нова мисъл, която да запише в личните си книжа.

Нагоре по стълбите; ботушите му закънтяха по дялания варовик и по коридора, водещ към кабинета на Инвигилатора, светая светих на Карос Инвиктад. „Собствената му лична килия.“ Никаква охрана по коридора — Карос вече не им се доверяваше. Всъщност вече не се доверяваше на никого. „Освен на мен. И това ще се окаже най-голямата му грешка.“

Стигна до вратата, отвори, без да почука, пристъпи вътре и спря.

Стаята вонеше, а източникът на тази воня се беше проснал в стола срещу Инвигилатора и писалището му.

Техол Бедикт. Омазан с мръсотия, нарязан, надупчен и целият в отоци — забраната на Карос Инвиктад срещу такава обработка, изглежда, беше приключила.

— Имам гост — сопна се Инвигилаторът. — Не си поканен, Танал Ятванар. Освен това не чух да чукаш, което е поредният знак за нарастващото ти нахалство.

— Тълпата ще щурмува отново — каза Танал и очите му пробягаха към Техол. — Преди разсъмване. Помислих, че ще е най-добре да ви уведомя за отслабналата ни отбрана. Останали са ни само четиринадесет агенти, все още годни да ни защитават. Боя се, че този път ще пробият.

— Славата е убийствено нещо — каза Техол Бедикт със сцепените си устни. — Колебая се да я препоръчвам.

Карос Инвиктад изгледа още за миг ядосано Танал, след което каза:

— В тайната стая — да, знам, че знаеш за нея, тъй че няма нужда да ти давам повече подробности — та в тайната стая, Танал, ще намериш един голям сандък, пълен с монети. До него са струпани няколкостотин малки платнени торби. Събери ранените и ги накарай да напълнят торбите с монети. После ги раздайте на агентите по стените. Това ще са оръжията им тази нощ.

— Това може да се обърне срещу вас — отбеляза Техол, изпреварил възражението на Танал Ятванар. — Ако заключат, че вътре има още.

— Много ще са заети да се бият помежду си, за да заключават каквото и да било — каза презрително Карос. — Е, Танал, ако няма нищо друго, върни се при сладката си жертва, която не се съмнявам, че се моли отчаяно за гнусното ти внимание.

Танал облиза устни. Беше ли време? Беше ли готов?

И тогава видя в очите на Инвигилатора пълно разбиране, което го смрази до костите. „Той чете ума ми. Той знае мислите ми.“

Танал бързо отдаде чест и излезе. „Как мога да надвия такъв човек? Той винаги е с десет хода пред мен. Може би трябва да изчакам, докато неприятностите отминат, и да действам, когато е отпуснат, когато се чувства по-сигурен.“

Беше дошъл в кабинета на Инвиктад, за да се увери, че той отново е сам с главобълсканицата си. След което се канеше да слезе до килиите и да вземе Техол Бедикт. Вързан, със запушена уста и с качулка на главата, нагоре и навън на двора. Да усмири тълпата, да види, че се разпръсва, и така да спаси живота си. А Инвигилаторът държеше Техол в собствения си кабинет.

„За какво? Разговор? Удължено злорадство? О, всеки път, когато си помисля, че познавам този човек...“

Намери един агент и бързо му предаде указанието на Инвиктад, както и посоките към доскоро тайната стая. След това продължи надолу със смътното съзнание за иронията в това, че изпълнява заповедите на Инвигилатора до последната буква.

На по-долния етаж, по друг коридор, по-задръстен от прах от другите, освен пътеката, която бяха оставили собствените му ботуши. Стига до вратата, извади ключа и отвори.

Фитилът на фенера почти беше доторял.

— Жадна ли си? Сигурен съм, че си. — Погледна я и видя страстта в очите ѝ. — В града има още по-големи неприятности, Джанат. Но аз ще те защитя. Ще те защитавам винаги. Ти си в безопасност. Разбираш това, нали? В безопасност завинаги.

Тя кимна и разтвори още по-широко краката си, подкани го с тласък с таза нагоре.

И Танал Ятванар се усмихна. Имаше своята съвършена жена.

Карос Инвиктад изгледа Техол Бедикт над сплетените си пръсти. После каза:

— Много близо.

Техол, който гледаше замаян главобълсканицата на бюрото, се размърда и вдигна разноцветните си очи.

— Много близо — повтори Карос. — Интелигентността ти, сравнена с моята. Мисля, че си най-близо до равен на мен от всички хора, които съм срещал.

— Нима? Благодаря.

— Обикновено не изразявам възхищението си от интелигентността на други. Най-вече защото съм обкръжен от идиоти и глупаци...

— Дори на идиотите и глупците им трябват висши водачи — прекъсна го Техол и се усмихна, и трепна, понеже устните го заболяха, но после отново се усмихна, по-широко.

— Опитите за хумор, уви — каза с въздишка Карос, — зле прикриват недостатъците в нечия интелигентност. Може би само това е, което отличава двама ни.

Усмивката на Техол угасна. Изглеждаше удивен.

— Никога ли не сте опитвали хумор, Инвигилатор?

— Умът е способен да играе безброй игри, Техол Бедикт. Някои са полезни. Други не струват нищо, просто са загуба на време. Хуморът е основен пример за второто.

— Смешно.

— Моля?

— О, извинявам се. Просто си мислех. Смешно.

— Кое?

— Няма да го схванете, уви.

— Ти въщност си въобразяваш, че си по-умен от мен?

— Представа нямам за това. Но след като вие отхвърляте всички аспекти на хумора, то всичко, което бих могъл да сметна за и след това да отбележа с думата „смешно“, е очевидно нещо, което вие не бихте могли да разберете. — Техол леко се наведе напред. — Но чакайте, точно така е!

— Що за глупости ми...

— Точно затова аз в края на краищата съм много по-умен от вас.

Карос Инвиктад се усмихна.

— Виж ти. Моля, обяснете се.

— Ами, без чувство за хумор вие сте сляп за толкова много неща в този свят. За човешката природа. За абсурдността на толкова много неща, които казваме или вършим. Помислете си за този най-фрапантен пример: приижда тълпа и иска главата ми, защото съм откраднал

всичките им пари, и какво правите вие, за да ги усмирите? Ами, хвърляте им всичките пари, които *вие* сте откраднали от тях! При все това е ясно, че изобщо не осъзнавате точно колко смешно е това — взехте решението си, без да си дадете сметка за... колко?... осемдесет процента от най-прелестните му нюанси. Деветдесет процента! Деветдесет и три процента! И половина, или поне ей толкова мъничко до половината, но повече от една трета, но по-малко от... о, добре, някъде близо до половината.

Карос Инвиктад размаха пръст.

— Некоректно, опасявам се. Не че не си давам сметка. Просто съм безразличен към подобни нюанси, както ги наричате. Те всъщност са напълно безсмислени.

— Е, тук може и да сте прав, след като, изглежда, сте способен да цените собствената си интелигентност въпреки невежеството си. Но нека да видим, сигурно бих могъл да приложа друг пример.

— Губите си времето, Техол Бедикт. И моето.

— Нима? Не виждам да сте особено зает. Какво толкова ви ангажира, Инвигилатор? Ако оставим настрана анархията по улиците, икономическия срив, нашественическите армии, мъртвите агенти и горящите къщи, искам да кажа.

Последвалият отговор беше неволен — очите на Карос Инвиктад пробягаха към кутията главобълъсканица. След миг той се овладя, но много късно, защото забеляза проблясъка на разбиране, появил се на отеклото лице на Техол, който се наведе още повече от стола си.

— Какво е това, впрочем? Някакво магическо вместилище? В което ще се намерят всички решения за този тревожен свят? Трябва да е, за да ангажира толкова забележителния ви гений. Почекайте, не се ли движи нещо там?

— Загадката е нищо — отвърна Карос Инвиктад и махна пренебрежително с отрупаната си със скъпоценности ръка. — Говорехме за вашите слабости.

Техол Бедикт се отпусна назад в стола с гримаса.

— О, *моите* слабости. Това ли беше темата на оживения ни дискурс? Боя се, че се заблудих.

— Някои загадки нямат решение — каза Карос иолови, че гласът му е изтънял. Пое си дълбоко дъх и заговори отново, този път с по-нисък тон. — Някой се опита да ме обърка. С лъжата, че има

възможно решение. Но вече знам, че не е възможно никакво решение. Глупакът не игра честно, а толкова мразя такива същества, че ако можех да го намеря, щях да го арестувам незабавно и цялата тази страда щеше да ехти от писъците и връсъците му.

Замълча, забелязал, че Техол го гледа намръщено.

— Какво има?

— Нищо. Смешно е обаче.

Инвигилаторът поsegна за скриптьра си и го вдигна над бюрото, доволен както винаги от стабилната му тежест в ръката си.

— Добре, не е смешно. Съжалявам, че изобщо се обадих. Не ме удряйте пак с това нещо. Макар че — добави Техол, — предвид това, че е символ на поста ви, удрянето ми с него, макар и да е малко тежичък, все пак е донякъде... смешно.

— Мисля си да ви предам на гражданите на Ледерас — каза Карос и загледа каква ще е реакцията на мъжа срещу него на това изявление. И с изненада видя, че глупакът отново се усмихва. — Смятате, че е шега?

— В никакъв случай. Очевидно.

— В такъв случай ще ви бъде ли приятно да бъдете разкъсан от тълпата?

— Съмнявам се. Но пък няма да стане, нали? Няма да ме разкъсат, имам предвид.

— О? И защо не?

— Защото не само имам повече пари от вас, Инвигилатор. Аз — за разлика от вас — съм напълно безразличен кой ще ги притежава накрая. Предайте ме, разбира се. И гледайте как ще си откупя живота.

Карос Инвиктад се вторачи в него.

Техол размаха счупения си пръст.

— Лишените от усет към хюмора, Инвигилатор, винаги приемат парите много на сериозно. Притежанието им поне. Поради това прекарват цялото си време в трупането на монети, в броенето на това и онова, да се радват на купищата им и прочие. С това компенсират жалката си нищожност навсякъде другаде в живота си. Хубави пръстени, между другото.

Карос едва успя да запази спокойствие пред такива явни осърблования.

— Казах, че мислех да ви предам. Уви, вие току-що ми дадохте основание да не го правя. Така че осигурихте Удавянето си утре. Удовлетворен ли сте?

— Е, ако моето удовлетворение е съществено, бих предложил...

— Достатъчно, Техол Бедикт. Не ме интересувате повече.

— Добре. Мога ли вече да си ходя?

— Да. — Карос стана и потупа с жезъла по рамото си. — И, уви, налага се да ви придружа.

— Добрата помощ трудно се среща напоследък.

— Стани, Техол Бедикт.

Техол Бедикт изпита известни трудности в изпълнението на тази заповед. Но Инвигилаторът изчака, беше се научил да бъде търпелив в такива неща.

След като Техол се изправи обаче, на лицето му се изписа изумление:

— Я, та това е двуглаво насекомо! И непрекъснато се върти!

— Към вратата — каза Карос.

— Каква е задачата?

— Безсмислено е...

— О, хайде, моля ви, Инвигилатор. Твърдите, че сте по-умен от мен, а аз скоро ще умра... Обичам загадките. Всъщност аз ги измислям. Много трудни загадки.

— Лъжеш. Познавам всички майстори на главобълсканици и ти не си между тях.

— Е, добре. Направих само една.

— Колко лошо тогава, че няма да можеш да ми я предложиш за моментно забавление, защото сега се връщаш в килията си.

— Няма нищо — отвърна Техол. — Тя бездруго беше по-скоро шега, отколкото загадка.

Карос Инвиктад направи гримаса и му махна към вратата със скриване.

Докато се тътреше бавно към вратата, Техол подхвърли:

— Всъщност сетих се каква е задачата. Трябва да накараш буболечката да спре да се върти.

Инвигилаторът го спря със скриване.

— Казах ти, няма никакво решение.

— Мисля, че има. Мисля, че го знам всъщност. Вижте, сър. Решавам загадката на писалището ви и вие отлагате Удавянето ми. Да речем, с четиридесетина години.

— Съгласен. Защото не можеш. — Техол закрачи като грохнал старец към писалището и се наведе над него. — Не можеш да докосваш насекомото!

— Разбира се — отвърна Техол. И се наведе още повече, приближи лицето си към кутията.

Карос Инвиктад забърза и застана до него.

— Не пипай!

— Няма.

— Плочките може да се пренареждат, но те уверявам...

— Няма нужда да се пренареждат.

— Губиш ми времето.

— Не. Слагам край на вашето губене на време. — Техол замълча и кривна глава. — Може да е грешка. О, добре.

И наведе лицето си над кутията. След това дъхна рязко срещу една от плочките и тя се замъгли. А насекомото — едната му глава бе обърната срещу тази изведнъж станала мътна, неотразяваща повърхност, спря. Вдигна едно краче и се почеса по корема. Докато мъглицата по плочката се прочистваше, се почеса още веднъж, после отново започна да се върти.

Техол се изправи.

— Свободен съм! Свободен!

Карос Инвиктад не можа да проговори десет, дори петнайсет мига. Гърдите му се бяха стегнали, пот изби по лицето му.

— Не бъди глупак — хрипливо каза той.

— Вие излъгахте? О, не мога да повярвам как ме излъгахте! Пикал съм и на теб, и на пикливата ти тъпа загадка!

Скиптьрът на Инвигилатора помете в дъга, удари се в кутията на бюрото и я разби, парчетата се разлетяха из стаята. Буболечката се удари в едната стена, задържа се, след това се закатери към тавана.

— Бягай! — прошепна Техол Бедикт. — Бягай!

Скиптьрът отново полетя към гърдите на Техол. Изпращяха ребра.

— Стегни по-здраво веригата на глезените ми — примоли се Джанат. — Разтвори краката ми по-широко.

— Обичаш да си безпомощна, нали?

— Да. Да!

Усмихнат, Танал Ятванар коленичи до леглото. Веригата минаваше през дупки в двата ъгъла на рамката. Щифтове задържаха на място дължините. За да стегне тези, които държаха глезените й, трябваше само да издърпа щифта от всяка страна при краката, да дръпне веригата надолу колкото може и докато слуша стоновете й, да постави щифтовете на място.

Направи го и седна на ръба на леглото. Загледа я. Гола. Повечето отоци бяха спаднали, защото вече не обичаше да я наранява. Красиво тяло наистина, отслабващо все повече — той предпочиташе жените слаби. Посегна, после отдръпна ръката си. Не обичаше никакво докосване, преди да е готов. Тя простена за втори път, изви гърба си в дъга.

Танал Ятванар се съблече. Изпълзя на леглото и надвисна над нея, с колене между краката й, опрял ръце на дюшека от двете страни на гърдите й.

Видя как белезниците са раздрили китките й. Трябваше да се погрижи за това, раните наистина изглеждаха зле.

Бавно се отпусна върху тялото й, усети как тя потръпна под него, докато плавно се хълзгаше в нея. Толкова лесно, толкова отзивчиво. Тя простена и взрян в лицето й, той я попита:

— Искаш ли да те целуна?

— Да!!!

И той наведе глава, докато правеше първото си дълбоко забиване.

Джанат, някогашният бележит учен, беше открила у себе си звяр, разбуден като от дрямка от векове, може би — от хилядолетия. Звяр, който разбираше от плен, разбираше, че онова, което трябва да направи, понякога е свързано с убийствена болка.

Под белезниците китките й бяха покрити със струпей, кръв и откъснати ивици кожа. Самите кости бяха остьргани от непрестанното дивашко дърпане. Животински ритъм, сляп за всичко друго, глух за самия писък на нервите й. Дърпане и дърпане.

Докато щифтовете под рамката не започнаха да се огъват. Много бавно, но се огъваха, дупките в дървото се разширяваха, щифтовете се охлабваха, разширяваха ги още повече.

И сега, с допълнителната дължина от веригата, получена след като Танал Ятванар бе презатегнал щифтовете откъм краката, тя разполагаше с достатъчно хлабина.

Достатъчно, за да се пресегне с лявата си ръка и да го сграбчи за косата. Да избута главата му надясно, където с бързо, глухо дрънчене беше издърпала повечето от дълчината на веригата през дупката, достатъчно, за да я увие около врата му, след което да извие ръката си надолу и навън. И с внезапна, убийствена решителност, тя дръпна нагоре лявата си ръка, все по високо и по-високо — прангата и дясната ѝ китка се притиснаха в рамката, после дръпна надолу с всичка сила.

Той се замята, опита се да бръкне под веригата, но тя дръпна още по-силно, лицето ѝ се опря в неговото, очите ѝ видяха посиняващата кожа, опулениите му очи и изплезения език.

Можеше да я надвие. Можеше да забие палци в очите ѝ. Можеше навсярно да я убие навреме, за да оцелее. Но тя бе изчакала да изпусне дъха си, което винаги идваše в мига, в който направеше първото си дълбоко забиване в нея. Този дъх, който бе слушала сто пъти вече до ухото си, докато използваше плътта ѝ, този негов дъх го уби.

Той имаше нужда от въздух. Нямаше го обаче. Нищо друго нямаше значение. Дращеше по гърлото си, за да провре пръстите си под веригата. Тя избута напред лявата си ръка, стегна с лакът и изпища от болка в дясната китка.

Посинялото изduto лице, изригването от пениса му, последвано от горещия порой урина.

Опулените очи, разцъфналите червени, след това пурпурни жилки в бялото им.

Тя се взря точно в тях. Взря се навътре, за да потърси душата му, да прикове с погледа си тази жалка, зла, умираща душа.

„Аз те убивам. Аз те убивам. Аз те убивам!“

Безмълвните думи на зяра.

Дивашкото ликуване на зяра. Очите ѝ му крещяха, крещяха в душата му.

„Танал Ятванар. Аз те убивам!“

Таралак Вийд плю на ръцете си, потърка ги, за да размаже плюнката, после ги вдигна и приглади косата си.

— Надушвам още пушек.

Старшият оценител, който седеше на малката масичка срещу него, повдигна тънките си вежди.

— Изненадвам се, че изобщо можеш да надушиш нещо, Таралак Вийд.

— Живял съм в пустошта, кабалиецо. Мога да проследя миризма на антилопа отпреди цял ден. Този град рухва. Тайст Едур са напуснали. И изведнъж императорът сменя решението си и избива всички поборници, докато не останат само двама. И никой ли изобщо не го интересува? — Стана, отиде до леглото, където бе подредил оръжията си, извади ятагана от ножницата и огледа наточения ръб.

— Би могъл вече миглите си да подрежеш с този меч.

— Защо? — попита разсейно Таралак.

— Просто имам предвид, че е остър като бръснач, грал.

— Аз бях слуга на Безименните.

— Знам — отвърна Старшият оценител.

Таралак се обърна и изгледа с присвирти очи дребничкия мъж с боядисаното лице.

— Знаеш?

— Безименните са познати в родните ми земи. Знаеш ли защо се наричат така? Ще ти кажа, защото виждам, че не знаеш. Инициираните трябва да се откажат от имената си, защото се вярва, че да познаваш някого по собственото му име означава да му дадеш твърде много сила. Премахни името и силата се връща.

— Не са искали това от мен.

— Защото не си много повече от инструмент, не по-различен от този меч в ръцете ти. Излишно е да казвам, че Безименните не дават имена на инструментите си. А много скоро ти ще си надживял своята полезност...

— И ще съм отново свободен. Да се върна у дома.

— У дома — повтори замислено Старшият оценител. — При племето си. За да поправиш всичките си грешки, да изцериш всички рани, които си нанесъл в пламенната си младост. Ще се върнеш при тях с по-мъдри очи, с успокоено сърце и грижовни ръце. И някоя нощ,

докато спиш загърнат в кожите си в колибата, в която си се родил, някой ще се промъкне и ще ти резне гърлото. Защото светът в ума ти не е светът отвън. Ти си наречен Таралак Вийд и те са взели от силата ти. От името ти, от лицето ти. От името, същността, а с нея цялата ти история, и тъй, от собствената си сила — така драговолно отدادена преди много, много време — ти си убит.

Таралак Вийд зяпна, ятаганът затрепери в ръцете му.

— И затова ли всъщност ти се наричаш само Старши оценител?

Кабалиецът сви рамене.

— Безименните са глупци, поне в повечето случаи. Доказателство за горното може да се намери в присъствието ти тук, с твоя спътник джаг. И все пак ние споделяме общи разбирания, което не е прекалено изненадващо, след като и ние, и вие произлизаме от една и съща цивилизация. От Първата империя на Дессимбелакис.

— В Седемте града има една шега — подсмихна се гралът. — Някой ден слънцето ще умре и някой ден няма да има никаква гражданска война на островите Кабал.

— Мирът най-после беше спечелен — отвърна Старшият оценител. Беше сплел пръсти в ската си.

— Тогава защо всеки разговор, който водя с теб напоследък, ме кара да искам да те удуша?

Кабалиецът въздъхна.

— Може би защото съм бил много дълго далече от дома.

Таралак Вийд тикна ятагана обратно в ножницата. Физиономията му беше кисела.

В коридора се отвори врата и двамата се вцепениха, спогледаха се.

Тихи стъпки, подминаха вратата.

Таралак изруга и започна да стяга оръжията по себе си. Старшият оценител стана, оправи халата си, после отиде до вратата и я открепна само колкото да надникне навън. И веднага се дръпна.

— Тръгнал е — прошепна.

Таралак кимна и отиде при монаха, а той отвори вратата за втори път. Излязоха в коридора и в същия момент чуха шум от боричкане и пухтене — и нещо издрънча на каменния под.

Бързо тръгнаха по коридора.

На прага на вратата към двора за упражнения видяха изпадналия в безсъзнание пазач. Откъм двора се чу рязък вик, шум от боричкане, после външната порта изскърца.

Таралак Вийд забърза навън в тъмното. Устата му беше пресъхнала. Старшият оценител беше казал, че Икариум няма да чака. Че Икариум е бог и че никой не може да спре един бог, когато е тръгнал да прави, каквото е решил. „Ще разберат, че го няма. Дали ще претърсят града? Не, те дори не смеят да отключат портата на двореца.“

„Икариум? Крадецо на живот, какво си решил?“

Монахът му беше казал да е в готовност, да не заспива тази нощ. „Значи затова?“

Стигнаха до портата, прекрачиха през телата на двамата пазачи и излязоха навън.

И го видяха. Стоеше неподвижно на четиридесетина крачки от тях, точно на средата на улицата. Четирима души, стиснали дебели тояги, се приближаваха към него. На десетина крачки спряха, после заостъпваха. А след това се обърнаха и побягнаха, един дори си хвърли тоягата.

Икариум вдигна очи към нощното небе.

Някъде на север горяха три сгради, зловещият пурпур на огъня се отразяваше в коремите на облаците дим. Далечни писъци огласяха въздуха. Таралак Вийд, тежко задъхан, извади меча си. Разбойници и убийци можеше да бягат от Икариум, но нямаше гаранция, че щяха да побегнат от него и от монаха.

Икариум тръсна глава, огледа се и сякаш чак сега осъзна къде е. Постоя неподвижно още миг, после тръгна.

Гралът и кабалиецът го последваха мълчаливо.

Сеймар Дев облиза пресъхналите си устни. Той лежеше на леглото си, явно заспал. А на разсъмване щеше да вземе кремъчния си меч, да стегне бронята си и да тръгне между ледерийските войници към Имперската аrena. И щеше да закрачи, сам, по пясъка, неколкостотинте зрители по каменните скамейки щяха да извисят кресливите си подигравателни викове. Нямаше да има никакви облози,

никакви наддавания. Защото тази игра винаги завършваше по един и същи начин. И дали вече някой изобщо го интересуваше?

В ума си тя го виждаше как крачи към центъра на арената. Дали щеше да потърси с очи императора? Да го огледа, когато се появи от насрещната врата? Лекотата на стъпката му, неволните фигури, които правеше мечът в ръцете му, фигури, които нашепваха за всичко, което мускулите и костите бяха научили и което бяха готови да направят?

„Не, ще бъде, какъвто е бил винаги. Ще бъде Карса Орлонг. Няма дори да погледне императора, преди Рулад да се приближи, преди да започнат.“

Не свръхсамоуверен. Не безразличен. Нито дори презрителен. Нямаше лесни обяснения за този воин тоблакай. Щеше да е затворен в себе си, изцяло в себе си, докато не дойде време... *да се види*.

Но нищо нямаше да свърши добре, Сеймар Дев го знаеше. Нито цялото мъжество и сила на Карса Орлонг, нито онзи вечно напиращ порой, каквато беше волята на тоблакая; нито дори тази орда от духове, пленини в ножа, който тя сега държеше, и онези другите, които вървяха в сянката на тоблакая — душите на убитите пустинни божества и древни демони на пясъците и скалата — духове, които като нищо можеха да изригнат, да обкръжат своя бог (наистина ли беше това? Бог? Не знаеше) с цялата си сила. Не, нищо това нямаше да е важно накрая.

Ще убие Рулад Сенгар. Ще го убие трижди. Ще го убие десетократно. „И накрая ще падне с окървавен меч, и тогава ще дойде Икариум, най-следният.“

„За да започне всичко отначало.“

Карса Орлонг, сведен само до никакво име в списъка на убитите. Нищо повече от това. „За този необикновен воин. И това е, каквото шепнеш ти, Паднал, като свое свято верую. Величие, потенциал, обещание — всички те свършват накрая.“

„Дори твоят велик шампион, този ужасен, изтерзан Тайст Едур — виждаш го прекършен отново и отново. Захвърляш го обратно всеки път по-нищожен от онова, което е бил, и в същото време — с още повече сила в ръцете. Той е там, да, за всички нас. Силата и нейният прекършен обладател, прекършен от силата си.“

Карса Орлонг се сепна и каза:

— Някой си е тръгнал.

Сеймар Дев примила.

— Какво?

Той се озъби.

— Икариум. Заминал е.

— Как така *заминал*? Къде?

— Това е без значение — отвърна тоблакаят. Погледна я. — Той знае.

— Какво знае, Карса Орлонг?

Воинът стана, усмивката му се разшири и разкриви безумните татуировки по лицето му.

— Че няма да е нужен.

— Карса...

— Ще разбереш кога, жено. Ще разбереш.

„Какво ще разбера, проклет да си?“

— Не биха го пуснали да си тръгне просто така — каза тя. — Трябва да е избил всички стражи. Карса, това е единственият ни шанс. Да излезем в града. Да зарежем всичко това...

— Ти не разбираш. Императорът не е нищо. Императорът, Сеймар Дев, *не е онзи, когото той иска*.

„Кой? Икариум? Не...“

— Карса Орлонг, що за тайна криеш? Какво знаеш за Сакатия бог?

Тоблакаят се изправи.

— Вече е почти призори. Почти е време.

— Карса, моля те...

— Ще гледаш ли?

— Дължна ли съм?

Той я изгледа за миг, а следващите му думи я потресоха до дъното на душата ѝ.

— Не си длъжна. Но ще си ми нужна, жено.

— Защо? — попита тя настойчиво, почти готова да заплаче.

— За да видиш. За да направиш каквото трябва да се направи, когато му дойде времето. — Вдиша дълбоко, доволен, извърна глава, гърдите му се издуха така, че ѝ се стори, че ребрата ще изпращят. — Живея заради дни като тези.

И този път тя заплака.

„Величие, обещание, потенциал. О, Повалени боже, трябва ли така да споделиш с нас своята болка?“

— Жените винаги стават слаби веднъж месечно, нали?

— Върви при Гуглата, кучи син такъв.

— И бързо се гневят също.

Беше станала. Удряше с юмрук огромното му рамо.

Пет пъти, шест... той я хвана за китката, не толкова здраво, че да я заболи, но я спря, все едно я беше стегнала пранга.

Тя го изгледа с гняв.

И слава на боговете, той не се усмихваше.

Юмрукът ѝ се отпусна и Сеймар Дев усети, че ще потъне в очите му. Виждаше ги сякаш за първи път. Неизмеримата им дълбина, яркия пламък в тях и радостта.

Карса Орлонг кимна.

— Сега е по-добре, Сеймар Дев.

— Високомерен глупак.

Той пусна ръката ѝ.

— Всеки ден научавам все повече за жените. Благодарение на теб.

— Все още имаш много да учиш, Карса Орлонг. — Обърна се и избръска сълзите си.

— Да. И това пътуване ще приема с радост.

— Наистина би трябвало да те мразя — каза тя. — Сигурна съм, че повечето хора, които те срещат, рано или късно те намразват.

Тоблакаят изсумтя.

— Императорът със сигурност ще ме намрази.

— Значи трябва да дойда с теб, така ли? Да гледам как умираш.

Отвън се разнесоха викове.

— Открили са бягството — каза Карса Орлонг и взе меча си. — Скоро ще дойдат за нас. Готова ли си, Сеймар Дев?

— Не.

Видя, че краката ѝ са прогнили от водата. Бели като кожата на труп, с провиснали късчета от зейналите червени рани. И когато тя ги придърпа под себе си на олтара, Блудния изведенъж осъзна нещо. За кипящото човешко гъмжило и жестокия му устрем през историята.

Устата му пресъхна. Той огледа вадичките вода по стените на подземието и каза:

— Надига се.

— Изобщо не му беше толкова трудно, колкото си мислеше — каза Пернатата вещица и заметна разсеяно мръсните кичури на някогашната си златиста коса. — Не си ли нетърпелив, скъпи мой боже? Тази империя скоро ще падне в краката ти. И... — усмихна се, оголовайки кафяви зъби — в моите.

„Да, в твоите, Перната вещице. В тези прогнили полумъртви израстъци, с които можеше да побегнеш. Отдавна. Империята коленичи и устни се издават напред. Целувка на цвете. Толкова хладна, толкова мека, а миристи, о, миристи...“

— Не е ли време? — попита тя с престорено свенлив поглед.

— За кое?

— Ти беше конорт. Разбираш от любов. Научи ме.

— Да те науча?

— Аз съм девственица. Никога не съм лягала нито с мъж, нито с жена.

— Лъжа — отвърна Блудния. — Грибна, хромият роб в селото на хиротите. Ти беше много млада. Той те насиливаше. Често и грубо. Тъкмо това те направи такава, каквато си, Перната вещице.

И видя как се извърнаха плашливо очите ѝ, видя намръщеното чело и разбра ужасната истина — че тя не помни. „Твърде млада, твърде наивна. А след това всеки миг е заровен в дълбока дупка, в ямата на душата ѝ. Кълна се в Бездната, тя не помни!“

— Перната вещице...

— Върви си — каза тя. — Нищо не ми трябва от теб. Имам си Удинаас.

— Ти си загубила Удинаас. Никога не си го имала. Чуй, моля те...

— Той е жив! Жив е! Всички, които го искаха, са мъртви — сестрите, всички са мъртви! Можеш ли да си представиш?

— Глупачка. Силхас Руин идва насам. Ще превърне този град в сметище. Ще го срине до основи...

— Той не може да победи Рулад Сенгар — отвърна тя. — Дори Силхас Руин не може да направи това!

Блудния не отвърна нищо на дръзкото ѝ твърдение. Обърна се.

— Видях гангрена по краката ти, Перната вещище. Вонят на изгнила плът.

— Тогава ме изцери.

— Водата се вдига — каза той и този път думите сякаш избуха в него, изпълниха цялото му същество. „Водата се вдига. Защо?“ — Ханан Мосаг търси демона бог, пленения в леда. Този лед, Перната вещище, се топи. Вода... навсякъде. — „Вода...“

В името на Крепостите, възможно ли беше? Дори това? „Но не, нали го плених кучия му син. Нали го затворих!“

— Той взе пръста — каза Пернатата вещица зад него. — Взе го и смяташе, че това е достатъчно. Но как можех да отида, където бе отишъл той? Не можех. Така че имах нужда от него, да. Имах нужда от него, а на него изобщо не му беше толкова трудно, колкото си мислеше.

— А другият? — попита Блудния, все още с гръб към нея.

— Така и не откри...

Древният бог се завъртя рязко.

— Къде е другият пръст?

Видя как очите ѝ се разшириха.

„Възможно ли е? Въз...“

Озова се в коридора, с водата до бедрата му, макар да газеше през нея без усилие. „Стигнахме до този момент — Икариум върви — накъде? Чужда армия и ужасяващ маг се приближават. Силхас Руин лети насам от север, с очи като пламък. Ханан Мосаг — глупакът — пълзи към Пропада, демонът бог се раздвижва — ѝ тя казва, че на него изобщо не му било толкова трудно, колкото си мислел!“

Отвъд тези хълтващи, плачещи стени, почти се съмваше.

Една империя на колене.

Целувката на цветето — само на няколко мига.

До Варат Таун, наскоро назначения Финад в Дворцовата гвардия, стигна вестта, че Икариум, Таралак Вийд и Старшият оценител са избягали. При това съобщение коленете му омекнаха и в душата му потече порой, но беше мътен, объркан порой. Облекчение, да, заради онова, което бе избегнато — поне за момента, защото можеше ли Икариум да не се върне? — облекчение, погълнато набързо от

усилващия му се страх от нашественическата армия, вдигнала лагер само на две левги оттук.

Щеше да има обсада, и след като не бе останал буквально никой, който да брани стените, щеше да е кратка. А след това щеше да бъде штурмуван самият Вечен домицил и когато всичко свършеше, император Рулад най-вероятно щеше да стои сам, обкръжен от врага.

Император без империя.

Петте ледерийски армии на границите с Болкандо далече на изток като че ли просто се бяха изпарили. Нито вест от някой маг сред тези сили. Бяха поели натам под командването на един компетентен, макар и не особено умен командир, за да съкрушат Болкандо и съюзниците. Това трябваше да е напълно във възможностите им. Последното донесение беше пристигнало половин ден преди армиите да се сблъскат.

Какво друго можеше да заключи човек? „Петте армии са разбити. Врагът идва насам, към самото сърце на империята. А какво е станало на изток от Дрийн? И оттам мълчание, а Атри-Преда Биват я смятаха за следващия Преда на Имперските армии.“

Въстание в Блурууз, бунтове във всеки град. Машабни дезертирации на цели части и гарнизони. Тайст Едур изчезвала като призраци, връщаха се в родината си, несъмнено. „В името на Блудния, защо просто не тръгнах с Ян Товис? Да се върна при жена си — аз съм глупак, който ще умре тук, в този проклет дворец. Ще умре за нищо.“

Стоеше до входа на тронната зала и наблюдаваше изпод ръба на шлема си как Императорът на хилядата смърти крачи пред трона. Зацепан с кръв, мозък и мръсни течности от десетина мъртви противници, посечени в яростен вихър. Рулад крещи и мечът кръжи във вихрушка и сече и реже, и се опива сякаш от болката и кръвта на жертвите си...

И сега идваше утрото на този ден, а императорът крачеше ли, крачеше. Почекнелите от патината монети се мърдаха по изтерзаното му лице, докато чувствата въртяха чертите му в безкрайни кръгове на неверие, на отчаяние и страх.

Пред Рулад Сенгар стоеше вцепенен канцлерът.

На три пъти императорът се беше спрял, за да погледне с гняв Трайбан Гнол. На три пъти понечи да заговори, но продължи да крачи, а върхът на меча се влачеше и стържеше по плочите.

Собственият му народ го беше изоставил. Самият той неволно беше удавил майка си и баща си. Избил беше всичките си братя. Тласнал беше жената, която бе откраднал, към самоубийство. Предаден беше от Първата — и единствена — конкубинка, която бе притежавал, Нисал.

Икономика в руини, всякакъв ред — рухнал. И нашественически армии.

И единственият му отговор бе да принуди нещастни чужденци да излязат на пясъците на арената, за да ги изколи.

Патос или грандиозна комедия?

„Няма да стане, императоре. Всичката тази кръв и черва, които те покриват, няма да свършат работа. Когато си само ръцете, държащи меча, властва мечът, а мечът не знае нищо освен онова, за което е направен. Той не може да стигне до решения, не може да уреди дискретна дипломация, не може да реши проблеми, засягащи десетки хиляди, стотици хиляди хора.“

„Остави един меч да управлява империя, и империята пада. Във война, в анархия, в потоп от кръв и море от злочестина.“

Облеченият в монети император спря и отново се обърна към канцлера.

— Какво стана?

Въпрос на дете. Глас на дете. Варат Таун усети как сърцето му трепна, усети как твърдостта му изведнъж омекна. „Дете.“

Отговорът на канцлера беше премерен, толкова утешителен, че Варат Таун едва не се разсмя от нелепостта на тона му.

— Никога не сме били завладявани истински, императоре. Вие ще останете, защото никой не може да ви премахне. Нашествениците ще се уверят в това, ще го разберат. Ще са приключили със своето възмездие. Дали ще окупират? Неизвестно. Ако не, то ще го направи коалицията, идеща от източните кралства — а такива коалиции неизбежно се разпадат, самопогълъщат се. Те също няма да могат да ви направят нищо, императоре.

Рулад Сенгар зяпна Трайбан Гнол, устата му се раздвижи, но от нея не излезе и звук.

— Започнах да подготвям условната ни капитулация — продължи канцлерът. — Пред малазанците. Най-малкото те ще наложат мир в града и ще сложат край на метежите. Вероятно ще

действат в съюз с Патриотистите. Щом редът бъде възстановен, можем да се заемем със задачата по възстановяване на икономиката, сеченето на монети...

— Къде е мойт народ? — попита Рулад Сенгар.

— Ще се върнат, императоре. Сигурен съм в това.

Рулад се обърна към трона. И изведнъж се вцепени.

— Той е празен! Виж! — Посочи с върха на меча. — Виждаш ли? Празен е!!!

— Ваше величество...

— Като стола на баща ми в нашата къща! Нашата къща в селото!

Празен!

— Селото вече го няма, императоре...

— Но стольт си е там! Виждам го! Със собствените си очи — стольт на моя баща! Боята избледнява на слънцето. Сглобките се разхлабват под дъжда. Врани кацат на съмъкналите се облегалки! Виждам го!!!

Викът отекна в мълчание. Нито един страж, който да се размърда. Канцлерът беше навел глава и кой знае какви мисли пробягаха зад змийските му очи?

„Капитуляция. Безусловна. Рулад Сенгар остава. Рулад Сенгар и, о, да, канцлерът Трайбан Гнол. И Патриотистите. Не може да бъдем завладени. Ние сме вечни. Влезеш ли в нашия свят, той те поглыща.“

Широките рамене на Рулад бавно се съмъкнаха. Той пристъпи към трона, обърна се и седна. Вдигна глава, огледа залата и влязи с поглед се спря на канцлера.

— Кой остава?

Канцлерът се поклони.

— Само един, императоре.

— Един ли? Трябваше да са двама.

— Претендентът, известен като Икариум, е избягал, императоре.

В града. Издирваме го.

„Лъжец.“

Но Рулад Сенгар изглеждаше безразличен. Извърна глава настрами и наведе очи към зацепания с кръв меч.

— Тоблакаят.

— Да, императоре.

— Който уби Бинадас. Моя брат.

— Да, ваше величество.
Главата бавно се вдигна.
— Утро ли е?
— Да.
Заповедта на Рулад бе тиха като дъх:
— *Дovedете го.*

Пуснаха нещастния глупак да си тръгне, след като им показва вратата в градската стена. Беше заключена, разбира се, и докато останалите от отделението изчакваха в бавно разсейващия се сумрак — всеки потърси някакво укритие, а те не бяха много — Фидлър и Кътъл слязоха да огледат вратата.

— Направена е, за да бъде разбита лесно — измърмори Кътъл.
— Сигурно е както каза момчето. Влизаме, отварят шлюза и се давим. Фид, не виждам начин да го направим толкова тихо, че никой да не чуе и да не разбере, че сме влезли в капана.

Фидлър се почеса по бялата брада.

— Бихме могли да откачим цялата врата, с касата.

— Нямаме време.

— Вярно. Тогава се изтегляме, крием се цял ден и го правим през нощта.

— Дотогава адюнктата ще е дошла. Кенеб иска да влезем първи и е прав, заслужихме си го.

В този момент чуха тропане зад вратата, след това — тихо изстъргване на вдигащия се лост.

Отдръпнаха се от двете страни и вдигнаха арбалетите.

Вратата изскърца и се отвори навън.

Фигурата, която излезе от тунела, не беше ледерийски войник. Носеше пристрастна кожена броня, която издаваше безспорно, че е жена, а на лицето си имаше лъскава маска с изрисувани по нея магически символи. На гърба ѝ бяха затегнати два меча. Една крачка, после втора. Погледна бегло Фидлър отлясно, след това — Кътъл отляво. Спря, изтупа прахта от бронята си и продължи напред. През мъртвата зона и по-натам, докато се отдалечи.

Пловнал в пот, Фидлър се отпусна и седна на земята. Арбалетът се тресеше в ръцете му.

Кътъл направи жест „зло да пази“ и също седна.

— Дъхът на Гуглата беше на врата ми, Фид. А тя дори не посегна за мечовете си, не трепна дори.

— М-да — прошепна Фид. „Проклета от Гуглата Сегюле. С висок ранг при това. Изобщо нямаше да можем да стреляме. Главите ни щяха да се изтъркалят като дини.“

— Не посмях да я погледна, Фид. Наведох очи към земята, когато се обърна към мен.

— И аз.

— И затова сме още живи.

— М-да.

Кътъл се обърна и надникна в тъмния тунел.

— Не се налага обаче да чакаме до утре през нощта.

— Върни се при другите, Кътъл. Кажи на Кенеб да ги събере. Влизам да проверя другия край. Ако е без охрана и е тихо, добре. Ако не...

— Ясно, Фид.

Сержантът се вмъкна в тунела.

Тръгна през тъмницата колкото можеше по-бързо, без да вдига прекалено много шум. Стената отгоре беше адски дебела и той изминал цели тридесет крачки, преди да види сивото петно на изхода в края на стръмен склон. С арбалета в ръце се запромъква предпазливо натам.

Оказа се, че не е трябвало да се тревожи.

Тунелът свършваше в прилепено до стената четвъртито укрепление без таван, с дървена пейка до стената отдясно. На прашния каменен под лежаха проснати три тела, плувнали в кръв от ужасни рани. „Трябвало е да извърнете очи, войничета.“ Стига изобщо да им беше оставила време да решат едното или другото — искала беше да излезе навън в края на краищата.

Вратата срещу него беше откърхната и Фидлър се промъкна до нея и надникна навън през процепа. Широка улица, затрупана със смет.

Бяха слушали ревовете на тълпата през половината нощ и беше ясно, че е вилняла и тук, ако не тази нощ, то в предишните. Гарнизонните блокове отсреща бяха изтърбушени, прозорците — зацепани със сажди. „Все по-добре и по-добре.“

Обърна се и забърза през тунела.

В другия край завари Кътъл, Фарадан Сорт и Юмрук Кенеб.

Обясни им какво е намерил и каза:

— Мисля, че трябва да минем веднага. Осемстотин морски пехотинци през един тунел ще отнеме доста време.

Кенеб кимна и каза:

— Капитан Фарадан Сорт.

— Сър?

— Преведете четири отделения и заемете позиции по фланговете. Пратете едно отделение напред до най-близките казарми, за да видят дали наистина са изоставени. Ако е така, това ще е изходната ни база. Оттам аз повеждам ядрото до портата, завземаме я и я подсигуряваме. Вие с четирите отделения ще ударите през града, колкото, може по-навътре, като нанасяте щети по пътя — вземете допълнително муниции за това.

— Крайната ни цел?

— Дворецът.

— Слушам, сър. Фидлър, вземи Геслер, Хелиан и Ърб — вие сте първите четири — и преведете отделенията си. И на скапан бегом, моля.

В сивата светлина на ранното утро от петното мъглива светлина от кулата на мъртвия Азат зад Стария дворец се появиха четири фигури. Порталът се завихри и затвори и те се заозъртаха наоколо.

Хедж сръга Бързия Бен в ребрата — нещо средно между приятелска обич и раздразнение.

— Казах ти, време е за сбор, маг.

— Къде сме, в името на Гуглата? — попита намръщено Бързия Бен.

— В Ледерас — каза Серен Педак. — Зад Стария дворец. Нещо тук не е наред обаче.

Лицето на Трул Сенгар бе изпито от болка — и от току-що изцерените рани, и от още по-голяма тъга.

Хедж го погледна и посърна като гаснец светодиодник. „Горкият кучи син. Брат, убит пред очите му. После неловкото сбогуване с Онрак — радост и тъга в изобилие, да види стария си приятел и любимата му жена до него — жена, която Онрак е обичал толкова дълго... Толкова дълго ли? Почти невъобразимо дълго.“

Но сега...

— Трул Сенгар.

Тайст Едур бавно извърна очи към него.

Хедж хвърли поглед към Бързия Бен и рече:

— Решили сме да ви приджум със Серен. До къщата ѝ.

— Този град е нападнат — каза Трул Сенгар. — Най-малкият ми брат... императорът...

— Всичко това може да изчака — прекъсна го Хедж. Замълча, мъчеше се да измисли как да каже онова, което имаше предвид. — Твоят приятел Онрак отне сърцето на една жена, и всичко това се виждаше. В очите ѝ, имам предвид. Тоест, отговорът. И ако ти погледнеш, просто погледнеш, Трул Сенгар, в очите на Серен Педак, ами...

— Гуглата да те вземе — въздъхна Бързия Бен. — Иска да каже, че ти и Серен трябва да останете насаме преди всичко друго, и че ние ще се погрижим това да стане. Ясно?

Изненадата на лицето на Серен Педак бе почти комична.

Но Трул Сенгар кимна мълчаливо.

Хедж отново се обрна към Бързия Бен.

— Съвзе ли се достатъчно, в случай че се натъкнем на неприятност?

— Нещо, с което твоите острилки да не могат да се справят ли? Да, може би. Сигурно. Вземи си по една във всяка ръка, Хедж.

— Добре... след като си такъв проклет идиот — отвърна Хедж.

— Серен Педак, трябва да знаеш, че адски завиждам на този Тайст Едур тука... но все едно. Къщата ти далече ли е?

— Не, наблизо е, Хедж, Подпалвачо на мостове.

— Да се махаме от това злокобно място тогава.

Около глазените му се вихреще тиня, погълна пищялите му, отнасяше се като дим по течението. Странни гънки от смътна светлина се извиваха и разпръсваха, подложени сякаш на невидим натиск в този тъмен коравосърден свят.

Брутен Трана, изпратен да подири своя спасител, вървеше по безкрайна равнина от гъсти и грапави наноси. Прехвърляше огладени от течението хълмове спечена глина, от която стърчаха излъскани

кости на отдавна измрели морски чудовища. Заобикаляше отломки от потънали кораби, ребрата на корпусите им бяха разтворени, а товарът — разпръснат наоколо. И докато вървеше, мислеше за своя живот, за неизброимия низ от избори, които бе правил, и други, които бе отказал да направи.

Без жена, без нито едно лице, което да изплува пред вътрешния му взор. Беше живял като воин сякаш през целия си живот. Сражавал се беше рамо до рамо с родни братя и с другари, по-близки и от кръвен брат. Виждал беше как умират или как ги отнасят теченията. Видял беше как целият му народ бе разкъсан. От завоеванието, с хладнокръвния безименен кошмар на Ледер. Колкото до самите ледерии — не, тях той не мразеше. По-скоро жалост и... да, състрадание, защото те бяха също толкова затънали в този кошмар, колкото и всеки друг. Алчното безразсъдство, гризящата душите заплаха от провал, от удавяне под все по издигащия се, все по-неумолим потоп от „култура“, която никога не се обръщаше назад, никога дори не забавяше стремглавия си бяг към някакво сияйно бъдеще, което — ако дойдеше изобщо — щеше да съществува едва за малцина привилегировани.

Това вековечно морско дъно предлагаше своя коментар и този коментар заплашваше да го повлече надолу в тинята, изнурен и лишен от всякаква надежда да продължи, да се движи дори. Студено, съкрушително, това място бе като бремето на самата история — история не на народ или цивилизация, а на цял един свят.

Защо все още вървеше? Що за спасител можеше да го освободи от всичко това? Трябваше да си остане в Ледерас. С цялата свобода да поведе атака срещу Карос Инвиктад и неговите Патриотисти, с цялата свобода да унищожи и него, и главорезите му. А след това можеше да се върне при канцлера. Представата как стиска Трайбан Гнол за гърлото го изпълваше със задоволство — толкова дълго, колкото образът устояваше, а това никога не бе достатъчно дълго. Нова разцъфнала купчина тина пред очите му, нов скрит предмет, запънал се в стъпалото му.

И ето, че пред него се извисиха каменни колони. Повърхностите им играеха бесен танц, нашарени с тайнствени, непонятни символи, толкова заплетени и сложни, че се въртяха пред очите му.

Когато се приближи, пластовете тина се размиха и Брутен Трана видя пред себе си фигура. С броня, покрита със зелена патина и слуз. Затворен шлем покриваше лицето ѝ. В едната си облечена в метална ръкавица ръка държеше ледерийски меч.

И в главата на Тайст Едур заговори глас:

— Достатъчно вървя, призрако.

Брутен Трана се спря.

— Но аз не съм призрак...

— Призрак си, страннико. Душата ти бе откъсната от студеното ти, гниещо вече тяло. Не си нищо повече от онова, което стои тук пред мен. Призрак.

Осъзнаването, кой знае защо, не го изненада. Присъщото на Ханан Мосаг коварство правеше всякакви съглашения подозителни. А той — сега осъзна — наистина се чувстваше... откъснат. От дълго време, да. Магьосникът-кral изобщо не се беше поколебал да пререже гърлото на безпомощното тяло на Брутен Трана.

— Какво е останало от мен тогава? — попита той.

— Само едно, призрак. Ти си тук, за да го призовеш. Да го върнеш.

— Но неговата душа не е ли също откъсната?

— Плътта и костите му са тук, призрако. И тук има сила. Защото тук ще намериш забравените богове, последното обиталище на техните имена. Знай едно: ако искахме да ти се опълчим, да откажем призыва ти, можехме. Дори с това, което носиш.

— Ще ми откажете ли тогава? — попита Брутен Трана. И ако отговорът се окажеше „да“, щеше да се изсмее. Да дойде чак дотук. Да пожертвва живота си...

— Не. Ние разбираме нуждата. Може би по-добре и от теб. — Воинът в тежката броня вдигна свободната си ръка. Всички пръсти в металната ръкавица се свиха, освен палеца. — Иди там. — Той посочи един от стълбовете. — Страната само с едно име. Извлечи каквото имаш от неговата плът и кост. Изречи името, изписано на камъка.

Брутен Трана бавно пристъпи към стърчащия камък, заобиколи откъм страната с единствения надпис. И прочете написаното име:

— „Брис Бедикт, Спасителят на Празната крепост.“ Призовавам те.

Камъкът, чист и сякаш почти прозрачен, изведнъж се развълнува, започна да се издубва на места, линии и гънки започнаха да се сливат в човекоподобна фигура, да се изтръгват навън. Освободи се ръка, после рамо, главата, лице — затворени очи, чертите изкривени като от болка — горната част на торса. Крак. Другата ръка — Брутен видя, че два пръста липсват.

Намръщи се. Два?

Сред въртопа на теченията Брис Бедикт се изтръгна от колоната. Падна на ръце и колене, вълните тиня едва не го погълнаха.

Воинът в бронята се доближи, понесъл меч в ножница, заби я в морското дъно до ледериецъ.

— Вземи го, Спасителю. Усети теченията — те са неудържими. Върви, нямаш много време.

Все още на ръце и колене, отпуснал глава, Брис Бедикт се пресегна за оръжието. Щом ръката му се затвори около ножницата, внезапният порив на течението го повдигна от дъното, завъртя го сред вихър от тиня и той изчезна.

Брутен Трана остана да стои неподвижен. Течението бе преминало през него безпрепятствено. „Като през призрак.“

Изведнъж се почувства ограбен. Не бе получил възможност една дума да каже на Брис Бедикт, да му каже какво трябва да се направи. Един император — да бъде посечен отново. Една империя — да бъде възкресена.

— Ти приключи тук, призрако.

Брутен Трана кимна.

— Къде ще отидеш?

— Има една къща. Изгубих я. Искам да я намеря.

— Ще я намериши.

— Падерънт, виж! Мърда!

Старецът изгледа примижал Селуш през облака дим. Много го правеше това напоследък. Кила и кила изпущен ръждивец, откакто арестуваха Техол Бедикт.

— Достатъчно покойници сте подготвяли за погребение, за да знаете как изглеждат дробовете на тези, които прекаляват с това, господарке.

— Да. Не по-различно, отколкото на всеки друг.

— Освен ако не ги хване гнилочът, ракът.

— Всички дробове с гнилоч изглеждат едни и същи, и това е самата истина. Е, чу ли какво казах?

— Мърда — отвърна Падерънт. Извъртя се на стола и погледна издутата стъкленица на рафта: отрязаният пръст бе натопен в розова слуз.

— А и е време вече. Иди при Ръкет. — Селуш дръпна енергично от лулата. — И ѝ кажи.

— Че мърда.

— Да!

— Добре. — Той оставил чашата си на масата. — Чай от ръждивец, господарке.

— Ще се отровя.

— Но не от пушек. А цивилизирано.

— Още си тук, скъпи ми слуга, и това изобщо не ми харесва.

Той стана.

— Тръгвам, о, одимена.

Беше успяла да избута трупа на Танал Ятванар встрани и сега той лежеше до нея свит като заспал, лепнал подутото си зацепано лице до нейното.

Никой нямаше да дойде да я спаси. Тази килия беше забранена за всички освен за Танал Ятванар и освен ако някое бедствие не поразеше палата през следващите един-два дни и да принуди Карос Инвиктад да поиска Танал Ятванар да се яви при него на всяка цена, за нея щеше да е много късно.

Окована за леглото, с широко разтворени крака, цялата в нечистотии. Беше забила очи в тавана, странно спокойна въпреки лежащия до нея труп. Усещаше застиналостта му, хладината на кожата, меката липса на съпротива от плътта. Усещаше сбръчкания му пенис, притиснат в дясното ѝ бедро. И звярът в нея беше доволен.

Жадна беше. Ужасно жадна. Глътка само щеше да ѝ стигне, да ѝ даде силата отново да започне да дърпа веригата, да търка халките в дървото, с мечтата как цялата рамка ще се разпадне под нея — но знаеше, че за това трябва силен човек, здрав. Мечтата ѝ беше само

мечта, но тя се беше вкопчила в нея като в единственото си забавление, което, надяваше се, щеше да я следва до смъртта. Да, чак до сетния миг.

Щеше да ѝ стигне.

Танал Ятванар, мъчителят ѝ, беше мъртъв. Но това нямаше да го спаси от нея. Решена беше да продължи гонитбата си, душата ѝ — изтръгнала се от плътта, демонска в своя глад, в жестокостта, която бе готова да нанесе на жалко хленчещото наплашено нещо, което бе останало от Танал Ятванар.

Глътка вода. Колко сладка щеше да е.

Можеше да я изплюе в зяпналото срещу нея лице.

Монетите, хвърляни на войнственото множество, привличаха още по-голямо, по-войнствено множество. И накрая тревога обзе Карос Инвиктад, Инвигилатора на Патриотистите. Той прати слуги в най-тайните крипти да извличат сандък след сандък. На двора агентите му бяха изтощени, вече само хвърляха шепи монети през стените, след като малките торби отдавна бяха свършили. А срещу стените набъбваше напрежение, което, както вече изглеждаше, никакво сребро или злато не можеше да облекчи.

Той седеше в кабинета си и се мъчеше да осмисли жестоката истина. Разбира се, тълпата просто беше голяма. Проблемът беше в недостатъчното монети. Бяха се били като чакали над торбите, нали?

Беше направил и правеше онова, което трябваше да е направил императорът. Да опразни съкровищницата и да затрупа народа с богатство. Това трябваше да купи мир, да. И край на бунтовете. Всички се връщат по домовете си, дюкяните се отварят отново, храна по сергиите и курви, канещи от прозорците, много ейл и вино текат в гърлата — всички удоволствия, които купуват апатия и подчинение. Да, празненства и игри, и Удавяния, и това щеше да реши всичко. Наред с няколко ареста и убийства тихомълком.

Но парите му свършваха. Неговите пари. Спеченени с труд, имане, струпано единствено от собствения му гений. А те му отнемаха всичко.

Какво пък, можеше да започне отново. Да си ги открадне обратно от тия проклетници. Съвсем лесно за човек като Карос Инвиктад.

Танал Ятванар беше изчезнал, сигурно се криеше при затворничката си. Можеше да изгнине в прегръдките ѝ, ако иска, все му беше едно на Инвигилатора за него. О, той кроеше да го свали, Карос знаеше това много добре. Жалки, елементарни схеми. Но нямаше да стигнат до нищо, защото следващия път, когато го видеше, Карос щеше да го убие. Нож в окото. Бързо, точно, крайно удовлетворително.

Чуваше виковете за Техол Бедикт, но вече никак не толкова яростни — а това, странно защо, му се струваше съмтно обезпокоително. Нима вече не искаха да го разкъсат? Наистина ли чуваше викове за освобождаването му?

Някой почука припряно на вратата.

— Влез.

Появи се пребледнял агент.

— Сър, главният блок...

— Пробив ли има?

— Не...

— Тогава се махай... чакай, провери за Техол Бедикт. Погрижи се да е в съзнание. Искам да може да върви, когато тръгнем за Удавянията.

Мъжът го зяпна. После каза:

— Да, сър.

— Това ли е всичко?

— Не. Главният блок... — И посочи към коридора.

— Какво има, проклет глупак?

— Пълни се с плъхове, сър!

„Плъхове?“

— Прииждат от стените. Ние хвърляме монети, а се връщат плъхове. Хиляди!

— Онази гилдия вече не съществува!

Викът отекна като женски писък.

Мъжът срещу него примига, след което заговори отново, вече с променен, твърд тон:

— Тълпата, сър. Викат за освобождаването на Техол Бедикт — не чувате ли? Наричат го герой, революционер...

Карос Инвиктад удари със скрептъра си по бюрото и стана.

— За това ли плати златото ми?!

Пернатата вещица усети прераждането на Брис Бедикт. Спра да бели ивиците кожа, провиснали от пръстите на краката ѝ, и си пое дълбоко дъх, почувствала стремглавото му приближаване. Толкова бързо!

Затананика тихичко, затвори очи и си представи откъсната пръст. Онзи глупак, Блудния, имаше все още много да учи. За страховитата си Върховна жрица. Пръстът все още беше неин, попил капки от нейната кръв, откогато го беше вкарала в себе си. Месец след месец, просмукан от нея като натопен в поток стрък.

Брис Бедикт беше неин и тя щеше да го използва добре.

Смъртта, която не беше смърт за Рулад Сенгар, безумния император. Убиеца на Ханан Мосаг. И канцлера. И всички други, които не обичаше.

А след това... красивият младеж, коленичил пред нея, седнала на високия си храмов трон — в новия храм, който щеше да се построи, посветен на Блудния — коленичил, да, докато тя разтваря краката си и го подканя. Да целуне мястото, където е бил неговият пръст. Да вика езика си дълбоко.

Бъдещето бе толкова светло, толкова...

Очите на Пернатата вещица рязко се отвориха. С неверие.

И усети, че Брис Бедикт го изтръгват, изтръгват го от хватката ѝ. Някоя друга сила.

Изтръгват го!

Изпища, скочи от подиума, бръкна в насьbralата се вода — да се вкопчи сякаш в течението и да го задържи — но беше по-дълбоко, отколкото помнеше. Изгубила равновесие, тя плюсна във водата, неволно вдиша и напълни дробовете си със студената горчива течност.

Мяташе се, дробовете ѝ се свиваха и издъвеха, поемаше нови гълтки вода, една след друга. Дълбоко... къде беше горе?

Едното ѝ коляно остьрга каменния под и тя се помъчи да се отгласне с крака, но те бяха изтръпнали, тежки като греди — не се подчиняваха. С ръка тогава, опряна в пода, избутва нагоре — но недостатъчно високо, за да излезе над повърхността. Другата тогава. Опита да сгъне колене — но едното се отнасяше настрани всеки път щом усетеше, че е докоснало другото.

Тъмнината пред очите ѝ нахлу вътре. В ума ѝ.

И с благословено облекчение тя престана да се бори.

Сега щеше да сънува. Усети сладката съблазън на този сън — почти на ръка разстояние — и цялата болка в гърдите ѝ изчезна — можеше да диша това, можеше. Навътре и навън, навътре и навън, а после не беше повече нужно да прави и това. Можеше да остане неподвижна, да потъне и да легне на хълзгавия под. Тъмнина, вътре и отвън, сънят се рее, все по-близък, почти на ръка разстояние.

Почти...

Блудният стоеше до кръста във водата, с ръка на гърба ѝ. Изчакваше, макар борбата ѝ да бе секнала.

Истина беше — понякога едно подбутване не бе достатъчно.

Сгърченият Ханан Мосаг допълзя до тясната крива уличка, отвеждаща към Пропада. Побеснели тълпи се бяха натъквали на окаяния Тайст Едур в тъмното и се бяха отдръпвали в паника, подгонени от смеха му.

Скоро всичко щеше да се върне в него. Цялата му мощ, най-чистият Куралд Емурлан, и той щеше да изцери сакатото си тяло, да изцери раните в ума си. Щом демонът-бог от леда бъдеше освободен и обвързан към неговата воля, кой можеше да му се опълчи?

Рулад Сенгар можеше да си остане император — това не беше важно, нали? Магьосникът-крал нямаше да се бои от него, вече не. А за да го съкруши още повече, разполагаше с едно определено послание — признание — и, о, каква лудост щеше да се развихри тогава!

После, тези проклети нашественици... е, те скоро щяха да се окажат без флота.

„А реката ще се надигне, порой, потоп, който да прочисти този прокълнат град. От чужденци. От самите ледерии. Ще ги издавя всичките.“

Вонята на езерото го лъхна. Гнило, разпад, смъртта на леда. Най-сетне всичките му амбиции щяха да се събуднат.

Запълзя по хълзгавите кални камъни. Чуваше хилядите по улиците, някъде близо. Подвикваха някакво име, като на песен. Изпълни го отвращение. Никога не бе искал да има нищо общо с тези

ледерии. Не, той щеше да вдигне непроницаема стена между тях и своя народ. Щеше да властва над племената, да остане на север, където дъждът падаше като мъгла и лесовете на свещените дървета обкръжаваха всяко село.

Щеше да има мир, за всички Тайст Едур.

Е, той ги беше върнал на север, нали? Започнал беше своите приготовления. И скоро щеше да се присъедини към тях, като магьосник-кral. И щеше да превърне мечтата си в реалност.

„А Рулад Сенгар? Е, оставям му удавена империя, пустиня от тиня и мъртви дървета, и гниещи трупове. Управлявай добре, Рулад.“

Усети се, че драчи през усиливащ се поток от ледена вода, който си пробиваше път през уличката; водата смразяваше ръцете му, коленете, стъпалата. Ханан Мосаг изруга, спря и зяпна течащата около него вода.

Някъде нагоре се разнесе силен пукот и магьосникът-кral се усмихна. „Чедото ми се пробужда.“

Насъбра сила от сенките в уличката и продължи напред.

— А, безмилостните стражи — рече Ормли. Стоеше на калния бряг на Пропада. Шампионът Ловец на плъхове бе дошъл тук от северната страна, където бе зает в Кривия квартал да наема тълпи, които да реват името на великия революционер на империята, героя на героите и така нататък — „Техол Бедикт! Той отне всичките пари — от всички богати мърлячи в именията им! Той ще раздаде всичко на всеки от вас — той ще премахне всичките ви дългове! И слушате ли ме — имам още глупости за вас — чакай, върни се!“ Вярно, последното го беше добавил току-що.

Каква енергична нощ! А след това бегач от Селуш му донесе проклетата наденица, дето някой си беше чистил носа с нея или нещо такова.

Добре, в това имаше известно неуважение и не беше подходящо, не и за Брис Бедикт — брата на самия герой! — нито за него самия, Ормли от Плъховете. Тъй че стига с това.

— О, виж, сладкишче, това е той.

— Кой, гугутчице?

— Ами, все му забравям името. Той.

Ормли ги погледна намръщено: въргалиха се на брега като зяпнали риби.

— А аз ви нарекох стражи? И двамата сте пияни.

— И ти щеше да си, ако беше слушал тая лигава вещица тука — изфъфли Урсто Хубът. Заклати глава в подражание на жена си и продължи; — Оо, искам бебче! Голямо бебче, само с една горна устничка, но и една долна, да те стисне за знаеш къде и да стане още по-голямко! Оо, сиропченцето ми, о, моля те! Хайде! Хайде! Хайде де!!!

— Горкият — съжали го Ормли и отиде при тях. Спра като видя напуканите плочи лед, струпани в средата на езерото. — Напира, а?

— Ама и ти не бързаш — измърмори Пиносел, като хвърли трети сърдит поглед на мъжа си, откакто бе дошъл Ормли. Разклати стомната в лявата си ръка и я вдигна, за да отпие от каквото там имаше в нея. После отри уста, наведе се напред и изгледа Ормли изпод вежди. — И няма да е само с една горна устна, ще е здраво...

— О, Пиносел. Вероятността за това...

— Ти нищо не знаеш!

— Добре де, може и да не знам. Не и за такива като вас двамата поне. Но ето какво знам. В стария дворец има една картина в баните, рисувана преди около шестстотин години. Езерото Пропада или дето много прилича на него, със сгради на фона. И кои седят там в тревата на брега и си подават пиячка? Една грозница и един още по-грозен мъж — и и двамата много приличат на вас!

— Я внимавай кого наричаш грозен — рече Пиносел, вдигна глава с усилие, пое си дълбоко дъх да се успокои и потупа с ръка косата си „вранско гнездо“. — Е, да. Имала съм и по-добри дни.

— И още как — изломоти Урсто.

— Чувала съм го това! И чия е вината, зурло?

— Само на тез, дет вече ги няма да ни се възхищават, чия.

— Точно!

Ормли погледна намръщено към езерото. Една огромна плоча се надигна със силен пукот и той неволно заотстъпва назад, стъпка, две.

— Излиза ли вече?

— Не — отвърна Урсто и примика с едно око към пращащия лед. — Това ще да е оня, дето трябва да му върнеш пръста.

Обрамчилата езерото разтопена вода вече бълбукаше, вдигаше облаци тина, някакво течение закръжи около твърдата ледена маса в средата. На кръг и на кръг, гигантски въртоп.

И изведнъж се разнесоха плясъци, облак водни пръски и сред него — човек: излезе с усилие на брега, кашляше, от него се стичаше кална вода. В едната си ръка стискаше прибран в ножница меч.

Пиносел, със светнали като диаманти очи, вдигна стомната и я размаха за тост.

— Слава на Спасителя! Слава на полуудавеното псе, дето храчи кал! — Викът премина в грак, тя се изкиска и отново отпи.

Ormli извади отсечения пръст от кесията си, пристъпи към коленичилия Брус Бедикт и попита:

— Това ли търсиш?

Имало беше време за сън, а след това — за болка. Нито едното, нито другото като че ли не бе продължило много дълго и сега Брис Бедикт, умрял от отрова в тронната зала на Вечния домицил, стоеше на четири крака до езеро с ледена вода. Трепереше и храчеше вода и тина.

А някакъв мъж се беше навел над него и се опитваше да му даде отсечен пръст, подут и боядисан в розово.

Усещаше, че лявата му ръка стиска ножница, и знаеше, че е негова. Примила, огледа се и се увери, че мечът все още си е вътре. После отблъсна ръката на онзи с дара, седна в калта и пак се огледа.

Познато, да.

Мъжът до него отпусна топла длан на рамото му, сякаш искаше да спре треперенето му, и заговори тихо:

— Брис Бедикт. Техол скоро ще загине. Брис, *брат ти се нуждае от теб.*

И като се остави на мъжа да му помогне да стане, Брис извади меча си. Почти очакваше да види, че е ръждясал, безполезен — но не, оръжието лъщеше, току-що смазано.

— Почакай! — извика друг глас.

Мъжът, който крепеше Брис, се извърна.

— Какво има, Урсто?

— Демонът бог скоро ще се освободи! Попитай го!

— Какво да го попитам?

— Името! Питай го какво е името, проклет да си! Не можем да го прогоним без името му!

Брис изплю пясък от устата си. Помъчи се да помисли. Демон бог в леда, в леда, който се стапя. На мигове, преди да се освободи, на мигове от...

— Ай едеман на Извора — рече той. — Ай едеман тек велут'енан.

Мъжът до него изсумтя.

— Опитай се да го кажеш това пет пъти бързо! Блудния да ме вземе, само веднъж опитай!

Някой се кикотеше.

— Брис...

Той кимна. „Да. Техол.“

— Заведи ме. Заведи ме при него.

— Ще те заведа — обеща непознатият. — И пътьом ще ти обясня. Става ли?

Брис Бедикт, Спасителят на Празния трон, кимна.

— Представи си! — рече с шумна въздишка Пиносел. — Име на старата реч. О, и това ако не идва отдалеч!

— Престана ли вече да си пияна, дъвчице?

Тя се размърда, изправи се, пресегна се и дръпна мъжа си.

— Хайде.

— Но трябва да чакаме — да го прогоним с името!

— Имаме време. Дай да се качим горе на уличка „Лицето на червея“, да си вземем още една стомничка и да погледаме как едурът лази към нас като Костенурката на Бездната.

— Странно как този мит не оцеля — изсумтя Урсто.

По-плътна и студена сянка се плъзна над Ханан Мосаг и той спря да пълзи. Почти беше стигнал, да — там, където уличката се отваряше, видя две фигури, седнали небрежно на калдъръма, подпрени един на друг. Подаваха си стомна.

Жалки пияници, но може би подходящи за свидетели — на смъртта на тази велика империя. Пъrvите, които щяха да умрат, при

това. Съвсем на място.

Опита се да допълзи още по-близо, но една огромна ръка го сграбчи за наметалото малко под яката и го надигна от земята.

Той засъска, затърси силата си...

После бавно се обърна и видя нечовешко лице. Сивкавозелена сбръчкана кожа. Лъскави бивни, щръкнали от ъглите на устата. Очи с вертикални зеници, които го гледаха безизразно.

Зад него двамата пияници се смееха.

Магьосникът-кral, увиснал във въздуха пред гигантската жена демон, посегна за магията на Куралд Емурлан, за да взриви съществото, да го прати в забвение. Усети порива й в себе си...

Но другата ръка го стисна за гърлото.

И изви.

Хрущялът изпраща като черупка на яйце. Прецелени изпукаха, огънаха се, натрошиха се с хрущене един в друг. Болката изригна нагоре, изпълни черепа на Ханан Мосаг с нажежен до бяло огън.

И ярката безмилостна слънчева светлина изведнъж окъпа лицето му.

„Сестро Зора... ти ме поздравяваш...“

Но се взря в очите на женския демон и отново не видя нищо. Гущерски очи, змийски.

Нищичко ли нямаше да му издаде?

Огънят в черепа му изригна навън, заслепи го, след това с тих гълхнешът рев отново се сви и след него се спусна мрак.

Но очите на Ханан Мосаг не видяха нищо от това.

Слънцето грееше в упор в мъртвото му лице, очертаваше всяка гънка, всяка уродлива извивка на костта, а невиждащите очи, зяпнали в тази светлина, бяха празни.

Празни като на самия Джагът.

Урсто и Пиносел видяха как Джагът запокити настррана жалкото осакатено тяло.

А след това се обърна към тях.

— Моят ритуал е разкъсан.

Пиносел се изсмя през нос, при което изригна мръсна слуз и й трябваха няколко дълги мига, докато я изчисти.

Урсто я погледна отвратено, след което кимна на джагската магъосница.

— О, доста се потрудиха да го направят това. Мосаг, Менандори, Сукул Анкаду, кой ли не. — Махна с ръка. — Но ние сме тук, миличко. Взехме името му, знаеш ли.

Джагът кривна глава.

— Значи аз не съм нужна.

— Ами, така си е. Освен ако не искаш да му удариш едно? — Дръпна стомната от ръката на Пиносел и я надигна.

Джагът ги изгледа още за миг, после каза:

— Много мил дар, благодаря ви.

Проклетото слънце се беше издигнало, но от тази страна на градската стена всичко беше в сянка. Освен широко отворената врата.

Отпред Мейсан Джилани отново правеше онова неописуемо нещо и препускаше, надигната в стремената и наведена напред, пришпорила коня си в галоп.

Малко зад Балм Троутслитър изквича като кутре под тухла. Балм поклати глава. Поредната болнава мисъл изпушка в главата му като смачкан кърлеж. Накъде ги водеше впрочем? И защо онази порта зееше отворена, и защо всички препускаха с все сила право към нея?

И онова, което зърна вътре току-що, не бяха ли трупове? Някакви фигури се движеха там, сред пушека. Оръжия?

Какъв беше онзи звук от другата страна на портата?

— Остринки! — изрева Детсмел зад него. — Кенеб е вътре! Той държи портата!

Кенеб? Кой в името на Гуглата беше Кенеб?

— Препустай! — извика Балм. — Те са след нас! Препустай към Ейрън!

Мейсан Джилани, с подрускация й се над седлото задник, се понесе през сенките на портата.

Троутслитър извика и, да, това беше звукът, когато котката скочи под колелото на талигата и всичко наоколо стана вряськ, и не беше негова вината, изобщо не я беше ритнал.

— Тя сама скочи, мамо! О, колко мразя градове! Хайде да си ходим вкъщи — препустай! През оная дупка! Как ѝ викаха? Голямата

дупка с конзолите и фалшивата арка!

Гмурна се в сумрака, конските копита изведенъж се хълзнаха, цялото проклето животно се огъна настани под него. Сблъсък. И Балм излетя от седлото, ръцете му се протегнаха напред, стегнаха се около мека, податлива, съвършена плът... и тя изскимтя и се свлече с него... Мейсан Джилани.

Главата на Балм се трясва в уличната настилка, шлемът се огъва и измества. Тежестта ѝ сладко се сляга върху него в един изключителен миг, преди тя да се изтъркаля встани.

Връхлитат коне, копита чаткат по камъните опасно близо. Втурват се войници, издърпват ги настани.

Балм зяпа едно познато лице.

— Том Тиси? Не си ли мъртъв?

Грозното лице се разтапя в жабешка усмивка — „жаба под тухла, о, широко се смеят, нали“ — и след това една мазолеста длан го перва силно.

— Жив ли си, Балм? Радвам се, че дойдохте. Тук ни притиснаха. Май целият проклет градски гарнизон е тук, опитват се да си върнат портата.

— Гарнизон? Какво си мисли Блистиг? Ние сме на неговата страна! Покажи ми прочутите танцьорки на Ейрън, Тиси, затова съм тук, да видя и може би не само да видя, нали така.

Том Тиси го дръпна да стане, намести очукания шлем на главата му, после го хвана за раменете и го завъртя.

И той видя Кенеб и зад него барикади от развалини и войници, снишени да заредят арбалетите си, докато други сечаха ледерийски войници, мъчещи се да пробият. Някъде вдясно избухна шрапнел. Крещяха хора.

Юмрук Кенеб пристъпи пред Балм.

— Къде са останалите, сержант?

— Сър?

— Адюнктата и армията!

— В транспортните, сър, къде другаде? Най-ужасната буря, която съм виждал, и всички кораби се обръщат...

Детсмел се обади:

— Трябва да са в марш, сър.

— Качи Мейсан Джилани на коня й — нареди Кенеб и на Балм му се доща да го разцелува — и не ме интересува дали ще убие животното, но искам да стигне до адюнктата — трябва да ускорят марша. Да прати конницата си напред в галоп.

— Слушам, сър.

— Изчертват ни се муниципите и стрелите, а с всеки проклет дъх ледерите се трупат все повече и ако си намерят свестен командир, няма да можем да задържим.

На него ли говореше Юмрукът? Балм не беше сигурен, но ужасно му се искаше да се обърне и да види как Мейсан Джилани скача разперила крака на конския гръб, ох, как му се искаше, само че тези ръце на раменете му не го пускаха и някой скимтеше в ухото му...

— Спрете да скимтите, сержант — каза Кенеб.

Някой препусна обратно през портата и къде си мислеха, че отиват? Тук имаше бой!

— Приятелчета на танцьорките... — прошепна той, докато вадеше меча си.

— Ефрейтор — каза Кенеб. — Заведи сержанта си на барикадата, отляво. Ти също, Троутслитър.

— Ей сега ще се оправи, сър — каза Детсмел.

— Знам. Вървете.

— Слушам, Юмрук.

Приятелчета. Балм искаше да ги убие до един.

— Тоя град... все едно ураган е минал през него — измърмори Кътъл.

Прав беше. Плячкосването и всичко останало обаче беше отпреди дни, а сега като че ли вестта за малазанския пробив фучеше през града като поредната буря — посрещана вече с умора. Отделението стоеше присвирто в сенките близо до края на една задна уличка и наблюдаваше пробягващите крадешком по улицата хора.

Бяха ударили от засада една част, строяща се, за да тръгне към западната порта. Стрели, остринки и запалка под оръжейния фургон — още гореше там отзад до стълба черен дим, издигащ се във все поизсветляващото небе. Помете ги всички, двайсет и пет мъртви и

ранени, и преди двамата с Геслер да се измъкнат, местните вече щъкаха навън да оберат плячката.

Капитанът беше изпратил Ърб и отделението му да намерят Хелиан с войниците ѝ — проклетата пияндela беше взела грешен завой някъде, при което само Фидлър и Геслер бяха останали да пробиват към двореца.

На четиридесет крачки нататък по улицата и вдясно имаше висока стена с укрепена врата. Градско гарнизонно каре и двор, а сега портата беше отворена широко и от нея излизаха бойци и се строяха на улицата.

— Ето там ще намерим командира им — рече Кътъл. — Този, който организира цялата работа.

Фидлър погледна напред от мястото, където се криеше с морските си пехотинци, и видя Геслер с войниците му в сходна позиция на ъгъла на другата пресечка. „Щеше да е хубаво, ако бяхме на покривите.“ Но никой не беше склонен да проникне в тези явно служебни сгради и може би накрая да се оплете в ръкопашен бой с ожесточени чиновници и нощни стражи. Такъв шум щеше да привлече истински бойци откъм тила.

„Може би по-близо до двореца — там ще са жилищни карета, и по-нагъсто. Би ни спестило много от този боклук със залягането и пълзенето.“

„И засади, които може да се окажат кървави.“

— Дъх на Гуглата, Фид, там са поне сто и излизат още — каза Кътъл. — Ей онзи е, той ги командва.

— Кой ни е най-добрият стрелец с арбалет? — попита Фидлър.

— Ти.

„Мамка му.“

— Но и Корик е добър. Макар че ако трябваше аз да избирам, щеше да е Коураб.

Фидлър се усмихна замислено.

— Кътъл, понякога си гениален. Не че това изобщо ще ти спечели ефрейторско звание или нещо такова.

— Е, значи ще спя леко тази нощ. — Кътъл помълча, после отсъди на глас: — Четиридесет крачки и точен изстрел, само че гърмим всянакъв шанс за засада.

Фидлър поклати глава.

— Не, това даже е още по-добро. Пуска си стрелата, онзи пада. Скачаме, хвърляме пет-шест острилки, после свиваме обратно в уличката — колкото може по-бързо. Оцелелите хукват след нас, струпват се в началото на уличката и Геслер ги шибва отзад с още пет-шест шрапнела.

— Красота, Фид. Само че Геслер как ще загрее...

— Ще загрее.

Фидлър се обърна и махна на Коураб да излезе напред.

Новоизначеният Финад на Главния гарнизон, застанал на пет крачки от Атри-Преда Бешур, се обърна, както преглеждаше отделенията си, и видя как главата на един от адютантите се изметна назад, от шлема му изхвърчаха искри, а след това Финад Гарт, който стоеше до Атри-Преда, изкрещя. Беше вдигнал ръка като че ли пред лицето на Бешур и от тази ръка стърчеше стрела, и кръв плисна по лицето на Бешур — и Атри-Преда залитна назад и движението издърпа ръката на Гарт с него. Защото стрелата се беше забила в челото на Бешур.

Новият Финад, деветнадесетгодишен и вече старши офицер на тази част, зяпна невярващо.

Внезапни викове и той видя няколко души, появиха се от една пресечка по-надолу по улицата. Петима-шестима всичко. Затичаха към тях с камъни в ръце...

Финадът ги посочи, изрева на редицата за контраатака и вече тичаше най-отпред, размахал меча си.

Тридесет крачки.

Двайсет.

Камъните полетяха срещу тях. Той се сниши под един, който профуча над дясното му рамо, и след това, изведенъж оглушал и с пълни с пясък очи, се озова проснат по очи върху камъните, и навсякъде имаше кръв. Някой залитна в полезрението му, един от войниците му. Жена. Дясната й ръка висеше на една-единствена ивица месо и се залюля дивашки, когато тя направи странен пирует, преди да се смъкне по задник.

Гледаше го и пищеше.

Финадът се опита да се изправи, но нещо не беше наред. Крайниците му отказваха, а вече имаше и огън по гърба — някой беше запалил проклет огън там — защо ще го правят? Разкъсващата горещина проникна навътре, през странна изтръпналост, а и тилът му беше мокър.

Напрегна цялата си воля и успя да извие ръка, за да пипне тила си.

И откри, че черепа го няма.

Разтреперани, пръстите му проникнаха в никаква гъста каша и болката в гърба изведнъж изчезна.

Разбра, че може да накара нещата да тръгнат отново, и затова натисна още, по-надълбоко.

И онова, което докосна, го уби.

Щом Фидлър поведе отделението си в привидно бягство, със затичаните след тях петдесет-шестдесет ледерии, Геслер вдигна ръката си, в която държеше „запалка“. Мръсно щеше да е, да, но бяха много, нали?

Фидлър и морските му пехотинци стигнаха уличката, нахлуха в нея.

Тълпа ледерии се струпаха там, други започнаха да се бутат след тях. И мунициите полетяха, и изведнъж улицата пламна. Без да изчака жестоката знойна вълна да стигне до тях, Геслер се обърна и бутна Сторми да поведе отстъплението.

Тичаха, тичаха с все сила.

Намериха следващата улица и завиха надясно, от другата страна на заградения казармен двор. Надяваха се Фидлър и войниците му да ги чакат там. А после пак по задни улички и все по-близо до двореца.

— Имаме злато, проклет да си!

— Всички имаме — отвърна кръчмарят лаконично.

Хелиан го изгледа ядосано.

— Що за акцент е това?

— Подходящият за търговската реч, с което един от двама ни говори изискано, а предполагам, че това все означава нещо.

— О, ще ти покажа нещо аз!

Дръпна меча на ефрейтора си, като го бутна силно в гърдите, за да го извади, след което тресна с дръжката по тезяха. Оръжието подскочи от ръката й и острието я перна през дясното ухо. Тя изруга, опипа и видя, че дланта й е почервеняла от кръв.

— Виж сега какво ме накара да направя!

— Предполагам, че аз съм ви накарал и да завземете империята ни и този град, и...

— Не ставай идиот. Ти не си толкова важен. Ония крилати маймуни го направиха това.

Слабото лице на кръчмаря леко се изкриви и единствената му вежда подскочи.

Хелиан се обрна към ефрейтора си.

— Какъв е тоя меч дето го използваш бе, тъпак? Такъв дето не действа както трябва, според мен.

— Да, сержант.

— Съжалявам, сержант.

— „Да“ и „съжалявам“ не ме режат, ефрейтор. Хайде, разкарай го тоя меч от очите ми.

— Чухте ли я? — каза друг от войниците й.

— Какво? Какво имаш предвид, тъпчо?

— Ъ, аз съм...

— Току-що ти казах кой си!

— Нищо, сержант. Нищо нямах предвид.

Кръчмарят се покашля.

— Е, ако сте свършили с дърдоренето, можете вежливо да напуснете. Както вече казах, в кръчмата ми няма пие.

— Щом е кръчма, трябва да има — рече Хелиан.

— Сигурен съм, че не ме разбрахте съвсем правилно...

— Ефрейтор, чуваш ли всичко това?

— Да.

— Тъй вярно.

— Добре. Обеси го този глупак. За ноздрите. На онази греда там.

— За ноздрите ли, сержант?

Хелиан се усмихна, щом ефрейторът награби кръчмаря с четири ръце и го издърпа през тезяха. Мъжът изведнъж престана да е толкова

изискан, колкото допреди миг. Разпени се, задраска ръцете, които го стискаха, и завика:

— Чакайте! Чакайте!!!

Всички спряха.

— В мазето — изпъшка кръчмарят.

— Дай упътвания на ефрейтора ми, и точни — каза Хелиан вече съвсем доволна, ако се изключеше кървящото ухо, но, о, само да излезеше от строя някой от войниците ѝ, можеше да стисне раната и да ги накапе и да видим дали нямаше да се чувстват ужасно от това и няма ли да са готови после да направят всичко, което поиска — в смисъл да пазят вратата.

— Сержант?

— Чухте ме пазете вратата да не ни беспокоят.

— От кого пазим? — попита Тъпанарчо. — Няма никой...

— От капитана, от кого! Сигурно е тръгнала да ни търси, проклетницата.

Спомените, както разбираше вече Икариум, не бяха изолирани неща. Не съществуваха в никакви оградени с високи стени едни от други кътове на ума. По-скоро бяха като клони на дърво или може би като непрекъсната мозайка на под, по която човек може да си играе със светлината, да осветява петна тук и там. И все пак, знаеше вече той, за другите това петно светлина беше голямо и ярко, обхващащо почти цял живот и макар подробностите да биваха понякога замъглени, макар отделни сцени да ставаха колебливи и размътени с времето, то все пак представляваше цялост. А от тази цялост се пораждаше и чувството за самоличност.

Чувство, каквото той не притежаваше и навярно никога не бе притежавал. А в хватката на това невежество бе податлив като дете. Да го използват. Всъщност да злоупотребяват с него. И мнозина го бяха правили, защото в Икариум имаше сила, твърде много сила.

На тази злоупотреба вече бе сложен край. Всички призови на Таралак Вийд бяха като вятър в далечината и не можаха да го склонят. Гralът щеше да е последният спътник на Икариум.

Той стоеше наслед улицата и всичките му сетива се бяха пробудили за усещането, че познава това място, това скромно късче от

мозайката, сиво в своето обещание. И най-сетне имаше истинско просветление. Измерването на времето, от този момент и все напред. Един отново започнал живот, без риск, че ще изгуби чувството си за самоличност.

„Ръцете ми са се трудили тук. В този град, под този град.“

„И сега тя ме очаква, за да бъде пробудена.“

„А когато приключи с това, ще започна наново. Живот, хиляди тесери, които да редя една след друга.“

И се запъти. Към вратата.

Вратата към неговата машина.

Крачеше, без да обръща внимание на притичващите фигури, граждани и войници, които бързо се отдръпваха от пътя му. Чуваше, но не проявяваше никакво любопитство към шумовете от битката, насилието, изригващо по улиците от двете му страни, взривовете като от мълнии, въпреки че това утро изгряваše ясно и ведро. Минаваше под размитите сенки, хвърляни от валмата пушещи от горящи сгради, фургони и барикади. Чуваше писъци и викове, но не се озърташе да разбере откъде идват, дори за да предложи помощ, както щеше да направи обикновено. Стъпваше през трупове по улицата.

Повървя известно време покрай някакъв мръсен сив канал, после стигна до един мост, мина по него и навлезе в явно по-стара част на града. Тръгна надолу по друга улица до пресечка, където свърна наляво и продължи.

Тук, в този квартал, се срещаха повече хора. Всички звуци от боевете се носеха като далечен тътен от запад, но и тук хората изглеждаха замаяни. Липсваха обичайните разговори, виковете на уличните продавачи, хвалещи стоката си, мученето наолове, теглещи натоварените коли. Подетият от вятъра пушек лъхаше като зла поличба и хората обикаляха през него объркани.

Приближаваше се към вратата. Разбира се, всъщност изобщо не приличаше на врата. По-скоро на рана, на разлом. Почувства как се разбуди силата й, защото както той я усещаше, така и тя усещаше него.

Икариум забави крачките си. Рана, да. Машината му беше ранена. Частите й бяха изкривени, разместени. Векове бяха изминали, откакто я бе построил, тъй че не биваше да се изненадва. Щеше ли все още да действа? Вече не беше толкова сигурен.

„Това е мое. Трябва да го поправя, на каквато и да било цена.“

„Ще го получа този дар. Ще го имам.“

Тръгна отново напред.

Къщата, която някога беше прикривала това звено от машината, се беше сринала в развалини и никакви усилия не бяха направени да се разчистят отломките. Пред нея стоеше някакъв мъж.

След дълго взиране Икариум осъзна, че познава този човек. Беше го виждал на корабите и името, с което го знаеха, беше Таксилиан.

Когато Икариум се приближи към него, Таксилиан, със странно грейнали очи, се поклони и отстъпи назад.

— Това е твоят ден, Икариум.

„Моят ден? Да, моят първи ден.“

Крадеца на живот се обърна към руините.

Някъде отвътре засия зарево, лъчи пронизаха нагоре между натрошението греди и дъски, полетяха като копия изпод камък и тухли. Заревото се усили и светът под нозете му сякаш затрепери. Но не, това не беше илюзия — сградите наоколо заскърцаха и запотръпваха. Звук от цепещо се дърво, затворени кепенци задрънчаха като от порив на бурен вятър.

Икариум направи още стъпка напред, извади кама.

Под него отекна гръм и паветата заподскачаха сред валма от прах. Някъде из града започнаха да се рушат постройки, части и сектори в тях заиграха разбудени, задвижиха се неумолимо в стремежа си да възвърнат най-древната си форма.

Нов гръмотевичен тътен и започнаха да избухват сгради.

Колони от прах се завъртяха на спирали към небесата.

А бялото зарево се усилваше все повече, разливаше се като втечен пламък, подскачаше, лъчите и копията се извиваха във въздуха. Поглъщаše развалината, потичаше по улицата, загръщаše краката на Икариум, а той заби косо върха на камата, дълбоко, в едната си ръка под лакътя; после направи същото с другата, стиснал здраво оръжието в окървавената си длан.

И след това вдигна ръцете си високо.

За да отмериш времето, трябва да започнеш. За да израстеш към бъдеще, трябва да пуснеш корен. *Дълбоко в земята, с кръв.*

„Аз построих тази машина. Това място, което ще изкове моето начало. Никога повече извън света. Никога повече извън самото време.

Дай ми това, ранена или не, дай ми го. Щом К'рул може, защо не и аз?“

Всичко, което се изля от китките му, лумна, нажежено до бяло. И Икариум закрачи в бялото.

Когато втечненият огън изригна, Таксилиан отхвърча назад. Миг на изненада, преди да пламне. Взривът разкъса околните сгради и ги помете. Улицата пред някогашната Къща с люспите се превърна в ураган от натрошени павета, парчетата камък изригваха навън, биеха по стени и разбиваха кепенци. Отсрещната сграда се килна, всяка подпора изпраща, после рухна навътре.

Таралак Вийд и Старшият оценител хукнаха пред внезапната буря колкото краката им държат... няколко крачки, преди и двамата да бъдат пометени.

Кабалийският монах, паднал по гръб, за миг видя срутващата се с грохот сграда — и в този миг избухна в смях... смях, който секна бързо, понеже тоновете зид го премазаха.

При падането си Таралак Вийд се беше претърколил и едва избегна срутващата се стена. Оглушал, заслепен, той задраска напред с ръце, чупеше нокти и жулеши лакти и пръсти в натрошени камъни.

И там, през прахта, сред изригващия бял огън, видя своето село, колибите, конете, а по-натам, на хълма — козите, скуччени под едно дърво, на хладина под ужасното слънце. Псета, налягали в сянката, деца, играещи си с малки глинени фигурки, които според някакъв странстващ малазански схолар имаха велико и свято значение, ала всъщност не бяха нищо повече от играчки, защото всички деца обичат играчките.

Какво пък, и той си беше имал своите играчки, и това бе много преди да убие жена си и любовника ѝ, преди и брат му да убие, понеже бе обявил кръвна вражда и беше извадил ножа.

Но ето, че изведнъж козите заврещяха, заврещяха от страх, болка и ужас — умираха! Огромното дърво лумна в пламъци, клоните се кършеха и падаха.

Колибите горяха и тела се просваха в прахта, с лица, почервенели от огъня. И това беше смърт, смърт в разбиването на

всичко, което винаги е бил, цял и предсказуем, чист и надежден. Разбиването... опустошението, което да отнеме всичко.

Таралак Вийд изкрештя, протегна окървавените си ръце към онези играчки — онези красиви, толкова святи играчки...

Огромният каменен къс падна върху главата му и смаза кост и мозък, а когато се изтъркаля настрани, оставил след себе си мръсно петно рижка, прошарена със сиво коса.

Из целия град сред облаци дим избухваха сгради. Камък, плочи, тухли и дърво излитаха и след тях се изливаше бял огън, лъчи сребриста светлина изригваха в дъга през стените и сякаш нищо съществуващо не можеше да ги възпре. Сияйна, безумна плетеница от светлина, свързала всяка част на машината. А силата разцъфваше, беснееше в ослепителни пулсове, и всички лъчи се стичаха навътре, към едно място, към едно сърце.

Икариум.

Северната и западната външни стени се взривиха, секции от основите им се задвижиха на четири, пет крачки, заогъваха се като огромни късове от гигантска главобълъсканица, задвижени на място. Откъртени, разкъсани, части от тези стени започнаха да се сриват и звукът от сблъсъка тъtnеше под всяка улица.

В двора на един хан, станал с помощта на престъпни схеми собственост на Раутос Хиванар, огромен метален къс, огънат под прави ъгли, се издигна право нагоре до два пъти ръста на стоящия пред него мъж. И откри в основата си ядро от бял огън.

А след това съоръжението се наклони, падна напред като ковашки чук.

Раутос Хиванар скочи настани, за да се измъкне, но не достатъчно бързо — огромният предмет се стовари отзад върху краката му.

Затиснат, докато белият огън пълзеше към него, Раутос усети как кръвта изтича от краката му и превръща пръстта на двора в кал.

„Да — помисли си, — започна с кал и свършва...“

Белият огън го обгърна.

И изсмука от ума му всякакъв спомен.

Онова, което умря малко след това, не беше Раутос Хиванар.

Огромната пулсираща паяжина трептя само няколко мига. Разместването на частите на машината и цялото унищожение, което предизвика, бе още по-краткотрайно. Но през това време всички, които бяха погълнати от белия огън, изпразниха живота си в него. Всеки спомен, от болката на раждането до сетния миг на смъртта.

Машината, уви, наистина беше счупена.

Когато ехото на стенещия камък и метал бавно загълхна, паяжината примига и загасна. И само прахта се бореше с пушека във въздуха над Ледерас.

Рухнаха още няколко останали каменни и тухлени стени, но това бяха само скромни намествания след вече станалото.

А когато всичко се утай, първите гласове на болка, първите викове за помощ се занадигаха вяло изпод купищата отломки.

Развалините на Къщата с люспите бяха само бяла прах и от нея не се надигна нищо.

Коритото на един канал се бе пропукало по време на земетръса и се бе отворила широка цепнатина, през която водата нахлу устремно и разрови жили през здравия зид от тухли и баласт. И сред грохота на падащи сгради заровените дълбоко основи се заразместваха.

Едва забележима сред всичко това, експлозията, прорязала канала с гейзери от кал и вода, беше сравнително малка, но се оказа съществена в един детайл. Защото докато калният порой канална вода се лееше над огъващите се все още улици, от канала изпълзя една фигура.

Старец.

Който се изправи, с подгизната от кафява вода разкъсана риза, и не помръдна, докато белият хаос и копията ослепителна светлина раздираха Ледерас. Който всъщност остана неподвижен и след като тези ужасяващи събития спряха.

Старец.

Разкъсан между нажежена до бяло ярост и убийствен страх.

Заради това, което беше, страхът надви. Страх не за него самия, разбира се, а за един смъртен, който скоро щеше да умре.

А той нямаше да стигне до него навреме.

Е, щеше да е яростта тогава. Мъстта срещу Блудния трябваше да дочака реда си. Първо, мъст срещу един мъж. Карос Инвиктад.

Маел, Древния бог на моретата, го чакаше работа.

Лостара Юил и адюнктата яздеха една до друга в челото на колоната към западната стена на града. През прахта се виждаха огромни пукнатини, портата зееше.

Конете бяха изтощени, с бяла пяна по ноздрите.

„Почти стигнахме.“

— Адюнкта, взривове ли бяха това?

Тавори я погледна косо и поклати глава.

— Няма начин — заговори зад тях Мейсан Джилани. — Цялата пасмина има само шепа трошилки. Нещо друго е.

Лостара се извърна в седлото.

До Мейсан Джилани яздеше Синн. И не яздеше добре при това. Джилани караше плътно до нея, готова да я подхване. Детето изглеждаше замаяно, като пияно. Лостара се извъртя отново и попита адюнктата:

— Какво ѝ е?

— Не знам.

Пътят започна да се изкачва към портата и видяха вляво от себе си реката. Гъста от наносите тиня. Малазанска флота и два Трона на войната бяха пристигнали. Ядрото на армията беше едва на две или три камбани зад колоната на адюнктата и Юмрук Блистиг ги беше подкаран здраво.

Приближиха се.

— Тази порта никога вече няма да се затвори — отбеляза Лостара. — Всъщност удивена съм, че още стои.

Дяланите блокове в арката се бяха изхлузили и паднали, бяха разбили тежките дървени крила.

Когато се приближиха, от сенките излязоха двама морски пехотинци. Приличаха на тежки. И двамата бяха ранени. Единият, далхониец, им махна с ръка.

Адюнктата дръпна юздите пред тях и първа слезе от коня си и се приближи.

— Още държим — каза далхониецът. После вдигна окървавената си ръка. — Някакъв кучи син ми сряза сухожилието — всичко се е намотало под кожата. Боли по-лошо от чеп в задника.

Адюнктата подмина двамата пехотинци и навлезе в сянката на портата. Лостара даде знак на колоната да спре, след което тръгна след Тавори. Докато минаваше покрай пехотинците, попита:

— Коя рота сте?

— Трета, капитане. Пето отделение. Отделението на сержант Бадан Грук. Аз съм Релико, а този тъпак е Вастли Бланк. Хубав бой беше, да ви кажа.

Напред, през прашния сумрак, след това навън под прашната, изпълнена с пущеци светлина. И там тя спря, като видя безбройните трупове и реките кръв.

Адюнктата стоеше на десет крачки навътре, а Кенеб куцукаше към нея и на лицето му се бе изписала отчаяна радост.

„Хубав бой, да ви кажа.“

Стария Арбат Гърбицата излезе на разчищеното и спря до дремещия гигант в центъра. Изрита го.

Лек стон.

Изрита го пак.

Очите на Ублала Пунг се отвориха и зяпнаха неразбиращо. После тартеналът се надигна.

— Време ли е?

— Половината от този проклет град се срина, по-лошо е дори от това, което предсказа Старата гърбица. О, да. По-лошо и повече от по-лошо. Проклети богове. Но що ни е на нас, вика Старата гърбица. — Огледа критично резултата от усилията на младока и кимна намусено. — Трябва да свърши работа. Какъв късмет имам само, последният жив тартенал в Ледерас и носи чувал печени на слънце кокошки.

Намръщен, Ублала изпружи крак и побутна чувала. Той му отвърна с клопане и гигантът се усмихна.

— Помогнаха ми да разчистя.

Стария Арбат Гърбицата го зяпна за миг, после вдигна очи и огледа гробищата.

— Надушваш ли ги? Старата гърбица ги надушва. Излез от този кръг, Ублала Пунг, освен ако не искаш да се включиш.

Ублала се почеса по брадичката.

— Казаха ми да не се включвам в неща, за които не знам нищо.

— О? И кой ти каза това?

— Една дебелана, Ръкет се казва, когато ме накара да се закълна във вярност към Гилдията на ловците на плъхове.

— Гилдията на ловците на плъхове ли?

Ублала Пунг сви рамене.

— Хващат плъхове, предполагам, но не съм сигурен.

— Излез от кръга, момче.

Три крачки на претендента по пясъците на арената, и земетресението удари. Запращяха мраморни скамейки, завикаха хора, западаха, затъркаляха се, самият пясък заблестя, а след това сякаш се преобрази, когато сред него изникнаха буци песъчлива засъхнала кръв, като гранати в калаената тава на търсач.

Сеймар Дев се задържа за ръба на подскачащата пейка, прикова поглед в Карса Орлонг, който стоеше широко разкraчен, за да запази равновесие, но иначе изглеждаше невъзмутим — а там, в другия край на арената, от тунела се появи поклащаща се изгърбена фигура. Мечът в едната ѝ ръка заора бразда през пясъка.

Бял огън изведенъж освети небето, изви се на дъга през утринната синева. Бляскав, пулсиращ, след това изчезна, а трусовете се разнесоха на вълни през града и заглъхнаха. Облаци прах закръжиха нагоре някъде отблизо — откъм Стария дворец.

На имперския подиум канцлерът — с пребледняло лице и опулил очи — отпращаше насам-натам забързани бегачи.

Сеймар Дев зърна Финад Варат Таун — стоеше до Трайбан Гнол. Погледите им се преплетоха и тя разбра: Икариум.

„О, Таксилиан, дали го предположи вярно? Успя ли да видиш онова, за което копнееше?“

— Какво става?

Ревът я накара да се обърне към императора. Рулад Сенгар беше зяпнал канцлера.

— Кажи ми! Какво стана?

Трайбан Гнол поклати глава и вдигна ръце.

— Земетресение, императоре. Да се молим на Блудния да е отминало.

— Прогонихме ли нашествениците от улиците ни?

— Правим го в момента — отвърна канцлерът.

— Ще убия командира им. Със собствените си ръце ще убия командира им.

Карса Орлонг вдигна кремъчния си меч.

Това привлече вниманието на императора и Сеймар Дев видя как Рулад Сенгар оголи зъби в грозна усмивка.

— Още един гигант — изръмжа той. — Колко пъти ще ме убиеш? Ти, с кръвта на мой брат на ръцете ти. Дваж? Триж? Все едно е. *Все едно е!*

Карса Орлонг, дързък в словата си, рязък в наглостта си, изрече в отговор само четири думи:

— Ще те убия... веднъж.

И се обърна към Сеймар Дев — само за миг, само миг му даде Рулад Сенгар.

Императорът на хилядата смърти изкрешя и се понесе напред, вдигнал ужасния си меч.

Десет крачки между двамата.

Пет.

Три.

Блестящата дъга на прокълнатото оръжие посече в обезглавяващ замах... който изкънтя оглушително от каменния меч на Карса. Още един удар отново блокиран.

Рулад Сенгар залитна назад, все още с онази ужасна усмивка на лицето, и изхриптя:

— Убий ме тогава.

Карса Орлонг не помръдна.

Императорът атакува отново.

Кънтящите удари заотскачаха сякаш от оръжията, всяка дивашка атака биваше блокирана, изтласквана на страна. Рулад се завъртя, наклони се на една страна, посече към дясното бедро на Карса. Париране. Заден замах на черното острие към рамото на тоблакая. Отбит. Изгубил равновесие от този блок, императорът изведенъж се оказа уязвим. Едно посичане надолу щеше да го довърши, едно

забиване щеше да го прониже — някой проклет глупак щеше да насече на късове Рулад в този момент.

Но Карса не направи нищо. Само се извъртя, та да е с лице към императора.

Рулад намести меча в ръцете си. Под петната вгнездени в плътта монети очите му бяха подивели като на глиган.

— Убий ме тогава!

Карса остана на място. Без да предизвиква. Без да се усмихва дори.

Сеймар Дев зяпаше стъписана. „Не го познавам. Изобщо не съм го познавала.“

„Богове, трябваше да се любя с него — тогава щях да знам!“

Нова вихрена атака, нов пронизителен ек на желязо и кремък, облак пръскащи се искри. И Рулад отново залитна назад.

Беше плувнал в пот.

Карса Орлонг дори не изглеждаше задъхан.

В подкана за фаталния отговор Рулад Сенгар се смъкна на коляно, за да си поеме дъх.

„Покана неприета.“

След време, през което зрителите гледаха зяпнали; през което канцлер Трайбан Гнол стоеше вцепенен, стиснал пред себе си длани като врана, закована на клон, императорът се изправи, вдигна отново меча си и поднови безполезното си вършеене — о, имаше дарба, да, необикновена дарба, но все пак Карса Орлонг стоеше на място и нито веднъж мечът не го докосна.

Слънцето се издигаше все по-високо.

Карос Инвиктад, в искрящите си пурпурни коприни, зацепани и покрити с вар и прах, извлече Техол Бедикт през прага. Обратно в кабинета. Откъм коридора някой крещеше за армия из града, за кораби, навлезли в пристанището, но всичко това вече изобщо не беше важно.

Нищо вече не беше важно освен този изпаднал в безсъзнание мъж в краката му. Пребит толкова, че едва се държеше все още жив. От скриването на Инвигилатора, от неговия символ на власт, и не беше ли точно така редно? О, беше, разбира се.

Онази тълпа още ли беше навън? Влизаха ли вече? Цяла стена на палатата бе рухнала в края на краищата, нищо и никой не бе останал, за да ги спре. Някакво движение привлече погледа му и той рязко извърна глава — поредният плъх лазеше по коридора. *Гилдията*. Що за игра играеха тези глупци? Избил беше десетки от проклетите твари, толкова лесно бе да ги смажеш под петата си или с един дивашки замах със скрептъра.

Плъхове. Не бяха нищо. Не по-различни от тълпата навън, всички онези драгоценни граждани, които нищичко не разбираха от каквото и да било, които се нуждаеха от лидери като Карос Инвиктад, за да ги водят през света.

Къде беше проклетата тълпа? Искаше да видят — този последен, трошащ черепа удар — да видят своя велик герой, своя революционер.

С мъчениците човек можеше да се справи. Кампания на дезинформация, слухове за вулгарност, за поквара — о, всичко това бе съвсем просто.

„Издържах сам, нали? Срещу безумието на този ден. Те ще запомнят това. Повече от всичко друго. Ще запомнят това и всичко останало, което аз решава да им дам.“

„Убийството на най-големия предател на императора — със собствената ми ръка, да.“

Взря се в Техол Бедикт. В пребитото подуто лице. Можеше да стъпи на гърдите му, да приложи малко сила, та счупените ребра да пронижат дробовете, да ги разкъсат, и тогава червената пяна щеше да се излее през размазания нос на Техол Бедикт, през разкъсаните му устни. И — изненада. Щеше да се удави в края на краищата.

Друг плъх в коридора? Той се обърна.

Върхът на меча разпра корема му. Червата му се изсипаха. Карос Инвиктад изскимтя, падна на колене и зяпна застаналия пред него мъж, зяпна пурпурното острие на меча в ръката му.

— Не — изломоти. — Ти си мъртъв.

Кротките кафяви очи на Брис Бедикт се изместиха от лицето на Инвигилатора към скрептъра, стиснат в дясната му ръка. Мечът сякаш се изви в гърч.

Изгаряща болка го опари в китката и той погледна надолу. Скрептъра го нямаше. Ръката му я нямаше. Кръв швиртеше от китката му.

Ритник в гърдите го отпрати назад и той се претърколи, червата изшляпаха като мръсен уродлив пенис между краката му.

Посегна надолу с една ръка да набута всичко обратно, но не му беше останала никаква сила.

„Убих ли Техол? Да, трябва да съм го убил. Инвигилаторът е верен слуга на империята и винаги ще бъде, и статуи ще има по парадните площи и градски площи. Карос Инвиктад, героят, който унищожи бунта.“

И Карос Инвиктад умря с усмивка на лицето.

Брис Бедикт прибра меча в ножницата, коленичи до брат си, вдигна главата му в ската си.

Зад него Ормли промълви:

— Идва лечител.

— Не е нужно — каза Брис. — Идва Древен бог.

Ормли облиза устни.

— Спасителю...

Техол се закашля.

Брис погледна надолу и видя как примигаха и се отвориха очите на брат му. Едното кафяво, другото синьо. Тези странни очи се взряха в него, след това Техол прошепна нещо.

Брис се наведе.

— Какво?

— Казах, значи ли това, че съм мъртъв?

— Не, Техол. Нито аз. Вече не, както изглежда.

— А. Тогава...

— Тогава какво?

— Смъртта... как изглежда тя, Брис?

А Брис се усмихна.

— Мокра.

— Винаги съм твърдял, че градовете са опасно място — рече Бързия Бен, докато изтупваше вар и прах от дрехите си. Рухващата сграда едва не ги беше премазала и магьосникът още трепереше — не че им се размина за една бройка, а от страховитата магия, която бе

огряла утринното небе — всепогъщаща, изключително зла магия. Ако тази енергия бе достигнала до него, не беше сигурен дали щеше да ѝ устои.

— Какво в името на Гуглата беше това? — попита навъсено Хедж.

— Знам само, че беше *старо*. И яростно.

— Мислиш ли, че ще има още?

Бързия Бен сви рамене.

— Надявам се, че не.

Продължиха по пълни с отломки улици. От всички страни се носеха викове на ранени, залитаха замаяни фигури, прах и пушек се вдигаха на слънчевата светлина.

Хедж спря и вдигна ръка.

— Слушай.

Бързия Бен се подчини.

И някъде там напред, откъм Вечния домицил, отекнаха...

— Острилки!

— Да, Бързак, да. Хайде, да ги намерим!

— Чакай, задръж малко, сапьор... какво сме...

— Това е Четиринацесета, задръстен тъпако!

Забързаха.

— Следващия път, като видя Котильон, ще го удуша със собственото му въже — изсъска Бързия Бен.

На шест левги на север бял като кост дракон със зловещо червени очи се носеше в утринното небе. Скърцаха криле, изпъваха се мускули, вятърът свистеше в люспи и оголени зъби, големи колкото мечове.

Връщаше се, след толкова време, в град Ледерас.

Ханан Мосаг беше предупреден. Сакатия бог беше предупреден. И все пак нито един от двамата не се беше домогнал до Силхас Руин. Не, вместо това бяха заговорничили със Сукул Анкаду и Шелтата Лор, а вероятно и със самата Менандори. За да се изпречат на пътя му, да се противопоставят на него и на онова, което трябваше да направи.

Нещо повече, Ледерийската империя ги беше гонила прекомерно дълго, а от снихождение Силхас Руин беше пренебрегнал обидата.

Заради Аквитора и другите.

Вече не пренебрегваше нищо.

Империя, град, народ, Цеда на Тайст Едур и един луд император.

Братът на Аномандър Рейк и Андарист, обречен завинаги да бъде най-хладнокръвният от тримата, най-жестокият, Силхас Руин летеше — бял левиатан с убийство в сърцето.

Бял като кост, с очи, червени като смърт.

Рулад Сенгар залитна назад, повлякъл меча си. Пот се лееше от него, косата му висеше чорлава и мокра. Удрял беше непрестанно — и нито веднъж не успя да разкъса защитната мрежа на каменния меч на своя противник.

Смълчана като всички, Сеймар Дев продължаваше да гледа, зачудена как ще свърши всичко това, зачудена как изобщо би могло да свърши. Докато Карса отказваше контраатака...

И тогава тоблакаят вдигна меча си и пристъпи напред.

Право към императора.

„Толкова лесно значи.“

Кремъчният меч посече, бавно и тромаво, но с такава сила, че едната ръка на Рулад изпусна дръжката и желязното острие се люшна навън... а след това, изведнъж, прокълнатият меч сякаш придоби своя собствена воля, върхът му се стрелна напред със сила, която повлече императора след себе си.

И острието затъна в лявото бедро на Карса, през кожата, мускула, за малко пропусна костта, след това се показа навън. Тоблакаят се извъртя и с изумителна плавност замахна надолу — и отсече дясната ръка на Рулад от рамото.

И докато ръката, все още стисната оръжието, вече спряно — заклещено в крака на Карса се отделяше от тялото на Рулад, тоблакаят замахна с плоското на оръжието, удари Рулад по главата и го просна на пясъка.

И Сеймар Дев се усети, че държи ножа, с оголено острие, и когато Карса се обърна към нея, тя вече врязваше дълбоко в китката си и съскаше древните слова на освобождаване... пускаше на воля пленените духове, пустинните божества и всички онези, които бяха обвързани към стария нож...

Духовете и призраците на убитите се изсипаха, освободени от силата на кръвта ѝ, понесоха се надолу над редовете пейки, надолу към пясъчната аrena.

Втурнаха се право към Карса, изсипаха се около него и го погълнаха — вихрен хаос... заслепяващ миг на изригнали пламъци...

... и Карса Орлонг, с меча на императора и ръката, която все още го държеше, изчезна.

Проснат върху пясъците на арената, Рулад Сенгар лееше пурпур от посеченото си рамо.

И никой не помръдна.

Да обитава в желязно оръжие се беше окказало за призрака на Цеда Куру Кан изключително интересен опит. След неизмеримо количество време на проучване — усещаше всички останали затворени вътре същности — той бе измислил начин да се измъква когато пожелае. Но любопитството го бе задържало, както и усиливащото се подозрение, че всички обитават в това мрачно място заради някаква скрита цел. *И изчакват.*

Предчувствие, дори нетърпение. И всъщност много повече кръвожадност, отколкото Куру Кан можеше да понесе.

Обмислял бе да поведе кампания за налагане на господство, да надвие всички останали духове и да ги обвърже към своята воля. Но много добре разбираше, че един водач не може да е в неведение, а да ги принуждаваш да ти разкрият тайна винаги е рискована работа.

Вместо това беше чакал, търпелив, какъвто му беше нравът, жив или мъртъв.

Внезапен шок от бликалаия вкус на кръвта в устата му, безумен екстаз от този вкус. Горчиво осъзнаване — почти изтръпващо, — щом откри в себе си тази зверска слабост — и когато дойде призоваването на речта на Първата империя, Куру Кан се усети, че се извисява като демон, за да изреве своята власт над всички други, и след това се понесе напред от желязното острие, отново в живия свят, повел гибелната си орда.

Към онзи, който стоеше прав. Към Теломен Тарлено Тоблакай.

И към меча, пронизал крака му.

И Куру Кан разбра какво трябва да се направи. Разбра, че трябва да се изкове път, и разбра, уви, жертвата, която трябваше да се направи.

Обкръжиха воина тоблакай. Пресегнаха се към прокълнатия меч и се вкопчиха в него. Запиха с яростна жажда кръвта, стичаща се по крака на тоблакая, и го принудиха да се олюле, и с Куру Кан най-отпред, духовете разтвориха порта.

Портал.

Хаос зарева във всички посоки, устремен да ги унищожи, и духовете започнаха да отдават своя призрачен живот, да се принасят в жертва на хищния глад, който връхлиташе срещу тях. И докато правеха това, изтласкваха тоблакая напред, изковаваха пътя му, тласкаха го да тръгне по него.

Други духове се пробудиха, навсякъде около воина — убитите от самия тоблакай, а те бяха легион.

Смъртта ревеше. Натискът на хаоса напираше, разкъсваše духове на късчета — въпреки цялата своя чет, въпреки цялата своя мощ те забавяха, не можеха да преминат — да извлекат повече сила от тоблакая означаваше да го убият. Бяха се провалили.

В един разчистен кръг сред едно старо гробище на Тартенал един грохнал шаман, седнал кръстата в центъра, се пробуди, очите му примигаха и се отвориха. Озърна се и видя Ублала Пунг, застанал точно извън ръба.

— Сега, момко — промълви той.

Разплакан, младият тартенал затича напред, с нож в ръка — беше ножът на самия Арбат, желязото бе почерняло от старост, глифовете по острието бяха така изтъркани, че бяха станали почти невидими.

Арбат кимна, щом Ублала Пунг стигна до него и заби оръжието дълбоко в гърдите му. Не откъм страната на сърцето, на Старата гърбица му трябваше време, докато умре, да изкърви силата си, да захрани множеството призраци, които вече се надигаха от гробовете.

— Бягай оттук! — извика Арбат, докато падаше на една страна: от устата му се заизлива кръв. — *Бягай навън!*

Ублала Пунг изрева като малко дете и побягна.

Призраците се сбираха, чистокръвни и със смесена кръв, погребани през столетия и столетия, разбудени след толкова дълго.

И Арбат Старата Гъбица им показа новия им бог. А след това им показа, със силата на своята кръв, пътя напред.

Куру Кан се усети, че го надига прилив, изхвърлен беше напред като от огромна вълна и изведнъж навсякъде около него имаше духове, цяла армия.

Теломен Тартено Тоблакай.

Тартенал...

Понесоха се напред, хаосът бе изтласкан, присви се, после атакува отново.

Стотици изчезнаха.

Хиляди заридаха в смъртна агония.

Куру Кан се озова близо до воина тоблакай, точно пред залитащата фигура, и се пресегна назад, сякаш за да сграбчи тоблакая за гърлото. Стегна с ръка и задърпа.

Вода, разбиващ се в скали прибой, коралов пясък, местещ се подивял под нозете. Ослепителен зной от бушуващо слънце.

Залитане към брега... и да, дотук можеше да стигне Куру Кан.

До брега.

Пусна воина, видя го как залитна на островния плаж, как повлече пронизания си с меча крак...

Морето се пресегна и с рязко, грохотно всмукване сграбчи Куру Кан.

Вода навсякъде, кипнала, дърпаща го към все по-дълбоко и по-тъмно.

Бяха свършили.

Бяха свършени.

А морето, приятели, не сънува за вас.

Император Рулад Сенгар лежеше мъртъв на арената. Кръвта му бе изтекла и плътта му беше бяла като речна глина и също толкова студена. Пясък запрашваше потните монети и всичката кръв, която се бе изляла от него, ставаше черна.

Зрителите чакаха.

Чакаха Императорът на хилядата смърти да се вдигне отново.

Слънцето се вдигаше все по-високо, звуците от битката из града се приближаваха.

И ако някой бе погледнал, щеше да види една точка над хоризонта на север. Която ставаше все по-голяма.

На една улица недалече от Вечния домицил Фидлър поведе отделението си на покрива на някаква изтърбушена обществена сграда. Прашинки пепел се вихреха в сгорещения утринен въздух и целият град, докъдето можеха да видят, беше забулен от прах и пущеци.

Бяха изгубили Геслер и отделението му още от засадата при гарнизона, но Фидлър не беше особено притеснен. Цялата съпротива беше объркана. Прибяга снишен до ръба на покрива към Вечния домицил, огледа напред и долу по улицата.

Виждаше се порта, затворена, но без стражи. „Адски странно. Къде ли са всички?“

Върна се при чакащите го в центъра на плоския покрив войници.

— Добре — заговори им, като остави арбалета и заоваря мешката си. — Има една порта, която мога да гръмна с проклетия оттук. После слизаме долу, право през нея и вътре, бързо и зло. Избиваме всички по пътя, ясно? — Внимателно зареди арбалета, след това продължи указанията си: — Тар поема ариергарда при прекосяването на улицата. Ботъл, дръж всичко, което имаш подръка...

— Сержант...

— Не сега, Коураб. Слушай! Тръгваме към тронната зала. Искам Кътъл отпред...

— Сержант...

— ... с острилки в ръката. Корик, ти след него...

— Сержант...

— Какво, в името на Гуглата, Коураб?

Коураб сочеше. На север.

Всички се обърнаха.

И видяха огромен бял дракон, понесъл се право надолу към тях.

Разпръснатите тук-там тела на ледерийски воиници и малките пожари, останали след взривовете, бяха достатъчна следа за Бързия Бен и Хедж и сега те се бяха присвили пред един вход на изгоряла сграда.

— Слушай — настояваше Хедж, — покривът тук е точно срещу портата. Познавам Фид и ти казвам, той е на онзи проклет от Гуглата покрив!

— Добре, добре. Води, сапьор. — Бързия Бен поклати глава.
„Нешо тук... не знам...“

Скочиха вътре. Вонята на дим беше лята, хапеща. Овъглени останки навсякъде, сметта на рухнала империя.

— Там — посочи Хедж и поеха по някакъв коридор, после по стълбище нагоре.

„Нешо... о, богове!“

— Давай! — изръмжа Бързия Бен и тласна сапьора напред.

— Какво...

— Бързо!

Огромният дракон летеше право към тях.

Фидлър видя как звярът отвори уста, разбра какво предстои, вдигна арбалета и стреля.

Стрелата се понесе напред.

Един заден крайник изплюща да я отбие настрани.

И проклетията се взриви.

Експлозията прикова морските пехотинци на покрива, Фидлър се претърколи назад.

Покривът хълтна под тях с тежко стържене и скърдане.

Драконът се хълзна настани и надолу, прекършените криле заплющаха като платна в буря.

Излетя втора стрела, за да го прихване.

Нов взрив отпрати дракона назад и надолу, в една сграда, и тя се сриня с оглушителен рев.

Фидлър се завъртя рязко...

... и видя Хедж...

... и Бързия Бен, който тичаше към ръба на покрива, вдигнал ръце. Магия кипеше около него, все едно беше нос на кораб, заорал

през водата.

Фидлър скочи и последва магьосника.

Драконът вече се измъкваше от развалините на сградата до Вечния домицил. Надупчен и разкъсан, с щръкнали кости, кръв швиртеше от ужасните рани. А след това — невероятно — отново се извиси към небето и разкъсаните криле заплющаха — но Фидлър знаеше, че всъщност го издига магия.

И щом драконът се отдели от рухналата сграда, Бързия Бен издигна магията си, вълна от пращащ огън, която го отпрати назад.

Още.

И още една — драконът беше вече на две улици разстояние, гърчеше се под изригващите атаки.

После, с пронизителен писък, драконът се издигна още понависоко и отлетя. Бягаше.

Бързия Бен отпусна ръце, падна на колене.

Зяпнал след бързо смаляващия се дракон, Фидлър подпра арбалета на рамото си. И каза на далечното същество:

— Това не е твоята битка. *Шибан дракон!*

После се обърна и зяпна Хедж.

Той също го зяпаше и се хилеше.

— Не си призрак?

— Не съм призрак. Да, Фид, *върнах се*.

Фидлър се намръщи и поклати глава.

— Гутглата да ни е на помощ на всички. — Обърна се към Бързия Бен. — А *ти*, в името на Бездната, къде беше?

Надигнал се на полусрутения покрив, Ботъл ги зяпаше. Не познаваше единия, но явно беше сапъор. И проклет Подпалвач на мостове.

До него Корик простена и се изплю.

— Виж ги — рече.

Ботъл кимна.

И странно, за всички войници в отделението нищо повече нямаше нужда да се каже.

Ботъл примижа след бързо стапящия се в небесата дракон.
„Приятно ми беше да се запознаем.“

Трул Сенгар нежно вдигна ръцете на Серен и се отдръпна от прегръдката ѝ. Тя се беше отпусната на гърдите му, не искаше този миг да свърши. Нещо студено обаче се сви на юмрук в стомаха ѝ, тя потръпна и извърна очи.

— Серен...

Тя го погледна.

— Брат ми... Родителите ми.

— Знам — промълви тя.

— Не мога да се престоря, че ги няма тук. Че не значат нищо за мен.

Тя само кимна. Не посмя да се довери на себе си и да проговори.

Трул мина през прашната стая. Беше оголена буквално от всичко, колкото и оскъдно да е било. Бяха си легнали върху наметалата, гледани от паяци по ъглите под тавана и от прилепите, увиснали на редица под перваза на прозореца. Той взе имасското копие, което бе подпрял на стената, обърна се към нея и се помълчи да се усмихне.

— Мога да се оправя сам. А и сам ще се движа по-бързо.

— Тръгвай тогава — отвърна тя и изпита болка от внезапната твърдост в гласа си.

Опитът за усмивка се задържа още за миг, после той кимна и излезе в коридора.

Серен Педак го догони.

— Трул...

Той спря на прага.

— Разбирам, Серен. Всичко е наред.

„Не, не е наред!“

— Моля те. Върни се.

— Ще се върна. Нищо друго не мога да направя. Имаш всичко от мен, всичко, което е останало.

— Значи имам всичко, което ми трябва — отвърна тя.

Той я погали по бузата.

И тръгна.

Тръгна по пътеката през двора. Към улицата.

Към Вечния домицил.

От сенките на отсрещната улица го наблюдаваше Блудния.

— Чувствам се много по-добре.

Брис Бедикт се усмихна на брат си.

— И изглеждаш по-добре. Е, Техол, значи слугата ти е Древен бог.

— Взимам всеки, когото намеря.

— Защо очите ти са различни?

— Не съм сигурен, но мисля, че Бъг може да е сляп за цветовете. Синьо и зелено, зелено и синьо, а колкото до кафявото — забрави.

Въпросният слуга, който случайно беше и Древен бог, влезе в стаята.

— Намерих я.

Техол скочи.

— Къде? Жива ли е?

— Да, но имаме да свършим работа... пак.

— Трябва да го намерим онзи... онзи Танал...

— Не се налага — отвърна Бъг и очите му се спряха на трупа на Карос Инвиктад.

Брис направи същото. Едно двуглаво насекомо бавно пълзеше към изсипаните вътрешности.

— Какво, в името на Блудния, е това?

А Бъг изсъска през зъби:

— Да, той е следващият.

Отвън на двора и в улицата по-натам се трупаха граждани, като приливна вълна. Имало бе някакви оглушителни взривове, а след това — грохот на магия, който не можеше да се сбърка с нищо друго, но всичко това бе краткотрайно.

Техол се обърна към Бъг.

— Чуй тази тълпа. Ще можем ли да излезем оттук живи? Наистина не съм в настроение за Удавяне. Особено за собственото си.

— Не внимаваш, братко — изсумтя Брис. — Ти си герой. Искат да те видят.

— Нима? Хм, изобщо не си представях, че го имат това у себе си.

— Нямат го — отвърна кисело Бъг. — Ормли и Ръкет похарчиха цяло имане за клакъри.

Брис се усмихна.

— Унизен ли си, Техол?

— В никакъв случай. Бъг, отведи ме при Джанат. Моля те.

Брис Бедикт повдигна вежди. „А, така било, значи.“

„Добре.“

„Хубаво.“

Един оцелял офицер от градския гарнизон капитулира формално пред адюнката на западната порта и Тавори вкара окапационната си армия в Ледерас.

Остави командинето на главните сили на Юмрук Блистиг, а тя събра петстотинте оцелели морски пехотинци с Юмрук Кенеб и своя конен отряд и се отправи към имперския дворец, така наречения Вечен домицил.

Синн — яздеше зад Лостара Юил — извика, когато драконът се появи над града. След това се разсмя и запляска с ръце, когато поне две проклетии и след тях вълна след вълна яростна магия прогониха съществото.

Предните отделения на капитан Фарадан Сорт още действаха — за това имаше обилни доказателства. И вече бяха в двореца, или поне много близо. „И са в настроение.“

Повечето командири щяха да се разгневят на това — неконтролирани войници, които сеят хаос някъде напред, шепа мърляви морски пехотинци, живели твърде дълго сред дивата пустош, сега да избиват дворцовата врата, побеснели от жажда за кръв и възмездие. Така ли трябваше да бъде прогласено завоеванието й? Щяха ли проклетите глупци да оставят нещо живо и дишашо в двореца?

А какво да кажем за този неубиваем император? Лостара Юил не вярваше, че такова нещо изобщо е възможно. „Една проклетия в ската на кучия му син там, на трона му, и готово.“ При това не можеше да го изключи за Фидлър. Една стълка в тронната зала, пълок с онзи грамаден арбалет, а след това сержантът скача назад и заляга, а цялата зала избухва. Вероятно щеше с радост да се самоубие заради такова удоволствие.

И все пак, макар несъмнено да споделяше тези виждания, Тавори не каза нищо. Нито приканни бойците си да забързат — не че бяха във форма за това, особено пехотинците. Вървяха с отмерена крачка, а гражданите започнаха да се появяват от страничните улици и улички да погледат марша им. Някои дори започнаха да викат за добре дошли с изпълнени с облекчение гласове.

Градът беше пълна бъркотия. Вълнения, земетресения и морантски муниции. Лостара Юил започваше да съзнава, че ако пристигането на Ловците на кости означава нещо, то е обещание за въръщане към ред, законност и по ирония на съдбата — мир.

„Но, адюнкта, ако се задържим тук прекалено дълго, това ще се обърне. Винаги се обръща. Никой не обича да е под петата на окаптор. Просто човешка природа, да вземеш собственото си отчаяние и да му приدادеш лице на чужденец, а след това да пуснеш на воля псетата да лочат кръв.“

Колоната забавяше, все повече тълпи се трупаха пред тях. Тук-там се надигаха и затихваха възгласи. Ледерийски думи, тонът — някъде между надежда и настойчивост.

— Адюнкта, какво повтарят те?

— Име — отвърна Тавори. — Е, по-скоро две имена. Едното е „Спасителя“. Другото...

— Другото... какво?

Тавори ѝ хвърли бърз поглед и сви устни.

— Император.

Император?

— Но аз мислех, че...

— Нов император, капитане.

„О, и ние нямаме какво да кажем за това?“

Пред тях имаше стена от граждани, блокирала всяка възможност за преминаване. И през тази стена се движеше малка група, пробиваше си път към най-前线ните редици.

Адюнктата вдигна ръка и колоната спря.

Групата се появи: неимоверно дебела жена най-отпред, следвана от съсухрен дребен мъж, който като че ли носеше плъхове в джобовете на наметалото си, а след тях двама мъже, май братя. И двамата слаби, единият в униформа на офицер, другият — загърнат в дриглаво, оцапано с кръв одеяло.

Тавори слезе от коня и махна с ръка на Лостара да направи същото.

Тръгнаха към групата. Дебелата жена пристъпи встрани и с изненадващо елегантно махване с пълната си ръка каза:

— Командир, представям ви Брис Бедикт, бивш поборник на крал Езгара Дисканар — преди завоеванието на Едур, — а сега провъзгласен за Спасителя. И неговия брат Техол Бедикт, финансов гений, освободител на потиснатите, при това не чак толкова лош в леглото, който в този момент бива провъзгласен за новия император на Ледер от своите възлюбени поданици.

Адюнктата, изглежда, се затрудни с отговора.

Лостара зяпна този Техол Бедикт — въпреки че, честно казано, очите ѝ по-скоро искаха да се позадържат на Брис — и се намръщи на отвратителното одеяло, увито около него. Финансов гений?

Този път Брис Бедикт пристъпи напред и също като грамадната жена заговори на търговската реч:

— Бихме желали да ви придружим до Вечния домицил, командир, където, вярвам, ще намерим един император без империя, който ще трябва да бъде свален. — Поколеба се и добави: — Приемам, че идвate като освободители. И съответно нямате никакво желание да се задържите дълго и да прекалите с гостоприемството ни.

— С това искате да намекнете, че не разполагам с достатъчно сили, за да наложа трайна окупация — каза адюнктата. — В течение ли сте, Брис Бедикт, че източните ви граници са нападнати? И че армия от съюзници в момента нахлува в империята ви?

— Като завоеватели ли идвate тогава? — попита Брис Бедикт.

Адюнктата въздъхна, после развърза и съмкна шлема си. Измъкна ръката си от ръкавицата, прокара я през късата си, мокра от пот коса и каза:

— Гуглата да не дава. Отворете ни тогава път през тези хора, Брис Бедикт. — Замълча, хвърли поглед на Техол Бедикт и се намръщи. — Доста свенлив сте за император.

Техол отхвърли твърдението ѝ със сияйна усмивка и тя го преобрази, и изведнъж Лостара забрави всичко за войнствения му на вид брат.

„Духове на пясъците, тези очи...“

— Искрено се извинявам, командир. Признавам, че бях донякъде стъпisan.

Адюнктата кимна замислено.

— От това публично провъзгласяване, предполагам...

— Не, не това. Тя каза, че не съм бил чак толкова лош в леглото. Което според мен си е жива похвала в сравнение с „не чак толкова добър“...

— О, Техол — каза дебелата жена, — просто реших да те похваля.

— Похвала ли, Ръкет? Ти не знаеш значението на тази дума! Обаче само като те погледна и ми е трудно да не... Знаеш какво имам предвид.

— Не знам.

— Все едно! — Техол плесна с ръце. — Получихме си фойерверките, хайде сега да започваме парада!

Сирин Канар тичаше по коридора, далече от боевете. Проклетите чужденци бяха във Вечния домицил и избиваха наред — никакви призови за капитулация, никакви заповеди да хвърлят оръжия. Само онези смъртоносни метални стрели, сечащите къси мечове и опустошителните взрывове. Съгвардейците му загиваха на купища, кръвта им се плискаше по девствено чистите доскоro стени.

Сирин се беше заклел да не го сполети тази съдба.

Нямаше да убият канцлера. Той щеше да им потрябва, а освен това беше старец. Явно невъоръжен, мирен човек. Цивилизиран. А гвардеецът, когото щяха да заварят да стои до него, какво пък, той не носеше нищо освен нож на колана си. Никакъв меч, никакъв щит, никакъв шлем или броня дори.

„Мога да остана жив там, точно до канцлера.“

„Но къде е той?“

Тронната зала беше празна.

„Императорът е на арената. Лудият глупак все още си играе на своите безсмислени жалки двубои.“ И канцлерът щеше да е там, последен ироничен свидетел на глупостта на Тайст Едур. „Последният Тайст Едур в града. Да.“

Забърза напред.

Ден на лудост — щеше ли изобщо да свърши?

Канцлер Трайбан Гнол отстъпи назад. Осъзнаването изведнъж го порази със силата на удар с ковашки чук. „Рулад Сенгар няма да се върне. Императорът на хилядата смърти... е умрял в последната си смърт.“

„Тоблакай. Карса Орлонг, не знам какво си направил, не знам как — но ти разчисти пътя.“

„Разчисти го и заради това те благославям.“

Огледа се и видя, че жалката публика се е разбягала — да, Вечният домицил беше превзет, врагът беше вътре. Обърна се към стоящия до него Финад.

— Варат Таун.

— Сър?

— Тук приключихме. Събери войниците си и ме придружете до тронната зала, където ще изчакаме завоевателите.

— Слушам, сър.

— И доведете онази вещица. Искам да разбера какво се случи тук. И защо тя поряза ръката си с онзи нож. Искам да знам всичко.

— Да, канцлер.

Капитанът се отнесе изненадващо внимателно с пребледнялата жена, всъщност като че ли й прошепна нещо, а тя кимна уморено. Очите на Трайбан Гнол се присвиха. Не, не вярваше на този нов Финад. Де да беше Сирин сега с него.

Докато излизаха от арената, канцлерът се спря за един поглед назад, един последен поглед към жалката фигура, просната върху кървавия пясък. „Мъртъв. Той наистина е мъртъв.“

„Всъщност през цялото време знаех, че ще е Карса Орлонг. Да, знаех го.“

Беше почти изкушен да тръгне назад, да слезе на арената и да застане над тялото на Рулад Сенгар. И да се изплюе в лицето му.

„Няма време. Това удоволствие ще трябва да почака.“

„Но се заклевам, че ще го направя.“

Кътъл им махна с ръка и Фидлър поведе отделението към него.

— Това е главният подстъп — рече Кътъл. — Това трябва да е.

Фидлър кимна. Коридорът беше пищно украсен, впечатляващо широк, със сводест таван, блеснал от златен варак. Нямаше обаче никого.

— Къде са стражите и в коя посока е тронната зала?

— Представа нямам — отвърна Кътъл. — Но бих предложил да тръгнем наляво.

— Защо?

— Без причина, освен че всички, които се опитваха да избягат от нас, общо взето завиваха натам.

— Разумно, освен ако всички не са се запътили към задния изход. — Фидлър изтри потта от очите си. О, това кръвопролитие беше гадно, но бе оставил войниците си да действат въпреки неодобрителните погледи от страна на Бързия Бен. Проклетият Висш маг и вирнатият му нос — и откъде в името на Гуглата идваше цялата тази магия? Бързака изобщо не беше показвал такова нещо преди. Изобщо.

Погледна Хедж.

Същият си беше. Не по-стар от последния път, когато го беше видял. „Богове, това не може да е истина. Върнал се е. Жив, диша, пърди...“ Вдигна ръка и го тупна по главата.

— Ей, що се биеш бе?

— Извинявай. Но съм сигурен, че бях длъжен да го направя поне веднъж.

— Кой ти спаси кожата в пустинята? И там, под града?

— Някой призрак, и само за лошо — отвърна Фидлър.

— Качулатия да те вземе, с тая бяла брада приличаш на старец, Фид, знаеш ли го?

„О, я мълкни.“

— Арбалети заредени, всички. Готови? Добре. Води, Кътъл, но бавно и внимателно, нали?

Бяха на пет крачки навътре в коридора, когато един страничен вход вдясно от тях изведнъж се изпълни с хора. И касапницата започна отново.

Тар пръв видя стареца, онзи най-отпред, а и да не го беше видял първи, стреля преди всеки друг. И стрелата се заби отстрани в главата му, точно в лявото слепоочие. И всичко изплиска от другата страна.

Улучиха го и други стрели, поне още две, завъртяха на място мършавото, но иначе облечено в хубав халат тяло, преди да рухне на пода.

Неколцината стражи, които придружаваха стареца, залитнаха назад, поне двамашибнати много точно, и Тар вече тичаше напред, водеше късия си меч и нахлузваше щита на лявата ръка. Тресна се силно в Коураб, който правеше същото, и изруга, когато онзи се озова пред него.

Тар вдигна меча, обзет от внезапно, непреодолимо желание да удари кучия син по главата... но не, това да го оставим за враговете...

Които хвърляха оръжието си и отстъпваха назад в коридора.

— В името на Гуглата! — изрева Бързия Бен, дръпна Тар, подмина го и избута Коураб на другата страна. — Те се предават, проклети да сте! Престанете да избивате всички!

А откъм ледерийската група женски глас извика на малазански:

— Предаваме се! Не ни убивайте!

Този глас бе достатъчен, за да спре всички.

Тар се обърна рязко, както и останалите, и всички погледнаха Фидлър.

Сержантът кимна.

— Вземете ги в плен тогава. Могат поне да ни отведат до проклетата тронна зала.

Смайлс притича до тялото на стареца и взе да смъква всичките дебели пръстени по ръцете му.

Един ледерийски офицер пристъпи напред, вдигна ръце и заяви:

— Тронната зала е празна. Императорът е мъртъв — тялото му е на арената...

— Отведете ни там тогава — заповядда Бързия Бен и хвърли гневен поглед на Фидлър. — Искам да го видя лично.

Офицерът кимна.

— Тъкмо идваме оттам, но добре.

Фидлър махна на отделението си, после се намръщи на Смайлс.

— Това го направи по-късно, войник.

Тя се озъби като псе над плячка, после извади единия си широк нож и с две дивашки посичания прибра хубавите ръце на стареца.

Трул Сенгар пристъпи на пясъка на арената, приковал очи в тялото, лежащо в другия край. Блясък на монети, главата кривната назад. Бавно закрачи натам.

В коридорите и залите на Вечния домицил цареше хаос. Можеше да потърси родителите си по-късно, но подозираше, че няма да ги намери. Сигурно си бяха отишли с останалите Тайст Едур. На север. В отечеството. Тъй че в края на краищата и те бяха изоставили Рулад, най-малкия си син.

„Защо лежи така застинал? Защо не се е върнал?“

Стигна до Рулад и падна на колене. Остави копието си. Липсваща ръка. Липсващ меч.

Вдигна главата на брат си. Тежка, лицето толкова нашарено от белези, така изкривено от болка, че бе почти неузнаваемо. Отпусна я в ската си.

„Вече два пъти съм принуден да правя това. С брат, чието лице, тук под мен, лежи така мирно. Така изпразнено от живот. Изглежда толкова... грешно.“

Искал бе да опита, за седен път, да опита да предложи благоразумие на своя млад брат, да го призове в името на всичко, което беше някога. Преди всичко това. Преди в проява на глупав, но разбираем устрем да сграбчи дръжката на един меч сред ледено поле.

Рулад след това, в друг момент на слабост, щеше да обяви Трул за *Остриган*. За мъртъв в очите на всички Тайст Едур. И да го прикове към камък, за да зачака бавна изтощителна смърт. Или надигането на вода.

Трул бе дошъл, за да му прости, да. Това беше викът в сърцето му, вик, с който бе живял сякаш цяла вечност. „Ти беше ранен, братко. Ужасно ранен. Той те посече, свали те, но без да си мъртъв. Направи каквото е трябвало да направи, за да сложи край на твоя кошмар. Но ти не го видя така. Не можеше.“

„Вместо това видя, че братята ти те изоставят.“

„Тъй че сега, братко, докато аз ти прощавам, няма ли и ти вече да ми простиш?“

Отговор нямаше да има, разбира се. Не и от това вечно замръзнало, вечно празно лице. Трул беше закъснял. Твърде закъснял, за да прости, и твърде закъснял, за да му бъде простено.

Зачуди се дали Серен беше знаела, дали бе предположила какво ще завари тук.

При мисълта за нея гърлото му се стегна. О, не беше знаел, че може да съществува такава любов. И сега, дори сред пепелищата, които го заобикаляха тук, бъдещето се разлистваше като цвят, ароматът му бе невероятно сладък.

„Това означава любовта. Най-после разбирам...“

Ножът мина под лявата му плешка и прониза сърцето.

Широко отворени очи във внезапна болка, в изумление. Трул усети как главата на Рулад се килна настани в ската му, после се хълзна от ръцете му — те бяха изгубили всякаква сила.

„О, Серен, моя любов.“

„О, прости ми.“

Озъбен, Сирин Канар отстъпи назад и изтръгна оръжието. Един последен Тайст Едур. Вече мъртъв, от собствената му ръка. Все още справедливост имаше на този свят. Беше очистил Ледерийската империя с този нож и с капещата от него гъста кръв.

Забиване в сърцето, краят на неговото безшумно промъкване по пясъка. Пое си дъх, толкова дълго го беше задържал през последните три стъпки. И благословената му сянка, точно под краката му — без риск да тръгне напред и да предупреди кучия син. Точно в този момент една сянка прелетя над пясъка — проклета сова, посред бял ден, представи си! — но глупакът не я забеляза.

Слънцето се беше издигнало до най-високата си точка.

И всяка сянка се беше присвила, разтреперана под огнения владетел в небето.

Усещаше желязото в устата си, толкова горчив дар, че ликуваше в хладната му захапка. Отстъпи назад, докато тялото падаше на една страна, падаше точно върху жалкото варварско копие.

„Варваринът умира. Както трябва. Защото моя е ръката на цивилизацията.“

Чу шумотевица в другия край и се обрна.

Стрелата го удари в лявото рамо, отхвърли го назад и той се спъна в двата трупа, завъртя се и падна.

Болката лумна и го зашемети.

— Не! — проплака Хедж и хукна напред покрай Корик, а той го изгледа притеснено.

— Проклет да си, Корик! — викна Фидлър.

— Не — спря го Бързия Бен. — Не разбираш, Фид.

Корик сви рамене.

— Съжалявам, сержант Навик.

Фидлър се загледа след мага, който вече крачеше след Хедж към трите тела на пясъка. Но сапьорът не обърна никакво внимание на простреляния ледериец, а се смъкна тежко на колене до единия Тайст Едур.

— Виждате ли монетите по онзи? — обади се Кътъл. — Прогорени са направо в...

— Това беше императорът — заговори капитанът, който ги бе довел. — Рулад Сенгар. Другият едур... не знам. — И добави: — Но приятелите ви го познават.

Да. Фидлър го виждаше ясно и изведнъж като че ли нищо друго нямаше тук освен болка. Пленена в последния си дъх, получила глас в тревожно неприсъщите за Хедж, почти животински викове на скръб. Потресен, Фидлър се обърна към войниците си:

— Заемете отбранителни позиции, всички. Капитане, вие и останалите пленници — там, до стената, и никой да не мърда, ако искате да останете живи. Корик, кротни най-после с тоя проклет арбалет.

Тръгна към приятелите си.

И за малко да се върне, когато видя лицето на Хедж, толкова пронизано от болка, толкова... разголено.

Бързия Бен се обърна, погледна Фидлър — с нещо като предупреждение в очите — и се доближи до падналия ледериец.

Разтреперан, объркан, Фидлър го последва.

— Ще живее.

— Не, няма — изхриптя зад тях Хедж.

Гласът му дори не прозвуча човешки. Фидлър се обърна с тревога и видя, че Хедж се е взрял в Бързия Бен все едно, че си казваха нещо без думи.

После Хедж попита:

— Можеш ли, Бързак? Някое място със... с вечни мъки. Можеш ли да го направиш, маг? *Попитах можеш ли?*

Бързия Бен погледна Фидлър, с въпрос в очите.

„О, не, Бързак, не мога аз да кажа това...“

— Фидлър, помогни ми да решавам. Моля те.

„Богове, дори Бързия Бен скърби. Кой е бил този воин?“

— Ти си Върховен маг, Бен. Направи каквото трябва.

Магьосникът се обърна отново към Хедж.

— Гуглата ми дължи, Хедж.

— Що за отговор е това?

Но Бързия Бен се обърна, махна с ръка и около ледерица се вдигна тъмен облак, обкръжи отвсякъде тялото и започна сякаш да се свива надолу в пясъка, докато не остана нищо. Последва смътен писък, когато онова, което очакваше нещастния ледериец, се пресегна, за да го поеме в прегръдката си.

След това магът изпъна ръка и придърпа към себе си Фидлър. Лицето му беше пребледняло от гняв.

— Не го съжалявай, Фид. Разбиращ ли ме? Не го съжалявай!

Фидлър поклати глава.

— Н-н... няма, Бързак. Нито за миг. Нека да пиши цяла вечност.

Нека да пиши.

Мрачно кимване и Бързия Бен го избута от себе си.

Хедж плачеше над мъртвия Тайст Едур, плачеше като човек, за когото цялата светлина на света е изгубена и никога повече няма да се върне.

А Фидлър не знаеше какво да направи.

Загледан към тях от едно невидимо място, Блудния отстъпи назад, отдръпна се, сякаш бе готов да се хвърли от ръба на пропаст.

Беше това, което беше.

Нарушител на равновесия.

А сега, в този ден — Бездната дано да го погълнеше цял — създател на вдовици.

Карса Орлонг изкачи полегатия бряг и спря. Посегна към меча, пронизал крака му, и ръката му се стегна около него, малко под дръжката. Без да обръща внимание на назъбените ръбове, врязващи се в плътта му, той изтръгна оръжието.

Кръв разцъфтя около зейналите рани, но само за миг. Кракът му изтръпваше, значи щеше още да му служи.

Без да изпуска прокълнатия меч, той се огледа. И видя недалече напред и вдясно малка колиба, от която се вдигаше дим.

Воинът тоблакай се запъти натам.

Щом стигна до колибата, пусна железния меч, направи още една крачка, наведе се и натика едната си ръка под долния ѝ ръб. С един замах нагоре я вдигна цялата над земята, запокити я и тя се преобръна като паднала на гръб костенурка.

Изригна дим, вятърът го поде и помете.

Пред него седеше древно изгърбено и прекършено същество.

Мъж.

Бог.

Вдигна нагоре присвитите си очи, бяха пълни с болка. После очите се изместиха покрай и зад Карса и воинът се обръна.

Видя, че духът на императора е дошъл. Млад — по-млад, отколкото си представяше Карса, че може да е Рулад Сенгар — и със своята чиста, неопетнена плът — красив. Лежеше на земята, потънал сякаш в лек сън.

След това очите му рязко се отвориха и той изкрещя.

Само за миг.

А после се надигна на ръце и колене... и видя меча в тревата до себе си.

— Вземи го! — извика Сакатия бог. — Мой скъпи Рулад Сенгар от Тайст Едур. Вземи своя меч!

— Недей — рече Карса. — Твойт дух е тук — това е всичко, което имаш, всичко, което си. Когато го убия, забравата ще те вземе.

— Виж крака му! Той е почти толкова сакат, колкото мен! Вземи меча, Рулад, и го посечи!

Но Рулад все още се колебаеше, на ръце и колене, дъхът му излизаше бърз и накъсан.

Сакатия бог изхъхри, закашля се, след това заговори тихо, монотонно:

— Ти можеш да се върнеш, Рулад. В своя свят. Можеш да го направиш. Този път можеш да направиш всичко добре. Чуй ме, Рулад. Трул е жив! Твоят брате жив и крачи към Вечния домицил! Отива, за да те намери! Убий този тоблакай и можеш да се върнеш при него, можеш да му кажеш всичко, което трябва да се каже! *Рулад Сенгар, можеш да го помолиш за прошка.*

При тези думи главата на Тайст Едур се вдигна. С озарени изведнъж очи, които го правеха толкова... *толкова млад.*

А Карса Орлонг изпита в сърцето си миг на жалост.

Рулад Сенгар посегна за меча.

И кремъчният меч замахна надолу и го посече.

Главата се изтъркаля, спря се върху меча. Тялото залитна настани, краката заритаха в спазъм, после застинаха, докато кръвта се изливаше през отсечения врат. След миг и кръвта спря.

Зад Карса Сакатия бог се изсмя хрипливо и рече:

— Чаках те от дълго време, Карса Орлонг. Толкова усилно се трудих... за да те доведа при този меч. Защото той е твой, Тоблакай. Никой друг не може да го владее така, както можеш ты. Никой друг не може да понесе проклятието му, не може да остане разумен, не може да остане негов господар. Това оръжие, Избранико мой, е за теб.

Карса Орлонг се обърна към Сакатия бог.

— Никой не ме избира. На никого не давам това право. Аз съм Карса Орлонг от Теблор. Всички избори са само мои.

— Тогава избери, приятелю. Захвърли това жалко каменно нещо, което носиш. Избери оръжието, изковано за теб и само за теб.

Карса оголи зъби.

Очите на Сакатия бог се разшириха за миг, после той се наведе напред, над своя мангал с димящите въглени.

— С меча, Карса Орлонг, ти ще си безсмъртен. — Махна с разкривената си ръка и на няколко крачки встрани се изду портал. — Ето. Върни се в своята родина, Карса. Провъзгласи се за император на теблорите. Поведи отново своя народ. О, те са жестоко обкръжени. Само ти можеш да ги спасиш, Карса Орлонг. И с меча никой не може

да застане срещу теб. Ти ще ги спасиш, ще ги поведеш към господство — кампания на избити „деца“, каквато светът не е виждал никога. Дай отговор, Тоблакай! Дай отговор на всички злини, които ти и твойт народ претърпяхте! *Нека видят децата!*

Карса Орлонг се взря отгоре в Сакатия бог.

Озъби се още по-широко за миг, после се обърна.

— Не го оставяй тук! Той е за тебе! Карса Орлонг, той е за теб!!!

Някой идеше насам откъм пясъка на брега. Широкоплещест мускулест мъж. С три чернокожи бок’арала.

Карса закуцука да ги посрещне.

Уидал усети как сърцето му заби лудо в гърдите. Не беше очаквал... добре, не беше знаел какво да очаква, само какво се очаква от него.

— Не си добре дошъл — изръмжа великанът с татуираното лице и ранения крак.

— Не съм изненадан. Но все пак съм тук. — Погледът на Уидал пробяга към меча в тревата. Главата на едура лежеше на него като дар. Ковачът се намръщи. — Горкото момче, то така и не разбра...

— Аз разбирам — изръмжа великанът.

Уидал вдигна очи към воина. После погледна натам, където седеше присвит Сакатия бог, а после отново великана.

— Отказа ли?

— Да.

— Добре.

— Сега ще го вземеш ли?

— Да — за да го строша в ковачницата, където бе направен. — И посочи разнебитената постройка в далечината.

Сакатия бог изсъска:

— Ти каза, че никога не може да бъде строшен, Уидал!

Ковачът сви рамене.

— Винаги казваме такива неща. Вдига цената.

От Сакатия бог се изтръгна смразяващ вой, последван от задавена кашлица.

Великанът гледаше Уидал. После попита:

— Ти ли направи този прокълнат меч?

— Аз.

Шамарът с опакото на ръката изненада Уидал и той отхвърча назад. Падна тежко на гръб и зяпна кръжащото небе, което изведнъж се изпълни с воина, който го гледаше отгоре.

— Друг път не го прави.

И след като каза това, великанът се обърна и си тръгна.

Уидал примига под бялата слънчева светлина, успя някак да се обърне и видя как великанът прекрачи в портал от огън и се стопи в него, а Сакатия бог изкрещя отново. Порталът изчезна мигновено, с ръмженето на пламъците.

Един от нахтите поднесе отвратителното си лице над лицето му като котка, канеща се да му отнеме дъха. И замърка.

— Да, да — каза с досада Уидал и го избута на страна. — Да взема меча. Да. Да строша това проклето нещо.

Светът кръжеше около него и той си помисли, че ще му призлеет.

„Сандалат, скъпа, ти оправни ли онова ведро? Вярно, че беше пикня, но миришеше общо взето на бира, нали? Можех да го изпия отново, видиш ли.“

Изправи се с мъка, залитна, но успя да се наведе и взе меча.

Сега към ковачницата. Нямаше много начини да се строши прокълнат меч. Още по-гадно оръжие можеше да го направи, но в този случай такова нямаше. Тъй че — отново към тайната на стария ковач. „За да строиш омагьосано оръжие, върни го в ковачницата, където е било родено.“

Е, щеше да направи точно това. И то веднага.

Забеляза, че трите нахти са го зяпнали, и се намръщи.

— Идете да закърпите проклетата лодка — нямам настроение да се давя на петдесет гребла от брега.

Съществата заподскачаха надолу към пясъка.

Уидал тръгна към старата ковачница, за да свърши каквото трябваше да се свърши.

Зад него Сакатия бог изпища към небето.

Ужасен, ужасен звук, божи рев. Звук, какъвто Уидал никога повече не искаше да чуе.

В ковачницата намери един стар чук и се приготви да развали всичко, което бе направил. Въпреки че, осъзна той, докато нагласяваше

меча върху ръждясалата наковалня и оглеждаше зацепаното с кръв
острие, това всъщност беше невъзможно.

След миг ковачът на оръжия надигна чука.
И го стовари с все сила.

ЕПИЛОГ

*Излезе Тя през плащаницата на здрава
и спря за да отдъхне
при Портите на лудостта.*

*Където живите играеха на смърт
и грачеха ликуващо
при Портите на лудостта.*

*Където мъртвите се смееха на живите
и приказки мълвяха за безсилие
при Портите на лудостта.*

*Дойде, за да постави чедото си ново
на опетнения олтар
при Портите на лудостта.*

*И каза му: „Това ний трябва да направим
в надежда и смирение
при Портите на лудостта.“*

*И чедото проплака във нощта
да възвести за дръзкото си идване
при Портите на лудостта.*

*Не сме ли веч бленували достатъчно?
Да обещаваме страдание
при Портите на лудостта?*

*И ще погледнеш ли сега лицето ново,
за да нашепнеш песни за терзание
при Портите на лудостта?*

*Ще вземеш ли в ръка ключа зъбат,
за да отпращиш бъдеще прекършено
при Портите на лудостта?*

*Кажи му приказката си за горест и
безсилие,
игрите си на смърт
при Портите на лудостта.*

*Че ние тука вече сме я чували
от тази, другата страна
на Портите на лудостта.*

Молитва на Чедото
Маскираните монаси
на Кабал

Дрънчене и потракване на верига извлече душата му от мястото на изтощение и ужас, където се бе притаила, и го събуди. Той зяпна зацепания таван на малката си стаичка. Сърцето му биеше като лудо, тялото му беше плувнало в пот под влажните одеяла.

Звукът... беше му се сторил така реален...

А сега, ококорил очи, го чу отново.

Завъртане, после странното *трак!* Ново завъртане.

Надигна се сепнат в леглото. Бедняшкото градче отвън спеше удавено в мрак, без луна. И все пак... звукът идваше от улицата долу.

Нимандър стана от леглото, излезе в ледения коридор и тръгна към паянтовото стълбище.

Изскочи на улицата.

Да, самата преизподня на най-тъмната нощ, а това не беше, не можеше да е сън.

Съсъкът на верижка и тихо изтракване го накара да се обърне. И видя друг Тайст Андий да се появява от тъмното. Непознат. Нимандър ахна.

Непознатият въртеше верижка, верижка с пръстени в двета края.

— Здравей, Нимандър Голит.

— Кой... кой си ти? Откъде знаеш името ми?

— Дойдох от много далече на този остров на шейките — те са наши родственици, знаеш ли това? Предполагам, че да — но те може да изчакат, защото още не са готови и може би никога няма да са. Не само кръвта на Андий все пак. Но и Едур. Навсякъде дори Лиосан, да не говорим за човешка. Все едно. Остави на Сумрак островната ѝ империя — добави със смях.

— Какво искаш?

— Теб, Нимандър Голит. И твоите близки. Хайде, иди, събери ги. Време е да напуснем.

— Какво? Къде?

— Ти наистина ли си дете? — сопна се непознатият. Пръстените изтракаха, верижката се нави около показалеца му. — Тук съм, за да ви отведа у дома, Нимандър. Всички вас, чедата на Аномандър Рейк, Чернокрилия господар.

— Но къде е домът?

— Чуй ме! *Отвеждам ви при него!*

Нимандър го зяпна, после отстъпи назад.

— Той не иска ние да...

— Все едно е какво иска той. Не е важно дори и аз какво искам!

Разбиращ ли вече? *Аз съм нейният Вестител!*

Нейният?

И изведенъж Нимандър извика, падна на колене на камъните и закри лицето си с ръце.

— Това... това не е ли сън?

Непознатият се изсмя презиртелно.

— Можеш да запазиш кошмарите си, Нимандър. Можеш за цяла вечност да се вторачиш в кръвта по ръцете си, все ми е едно. Както сам казваш, тя беше луда. И опасна. Казвам ти, щях да оставя тялото ѝ да лежи тук, на улицата, ако все още беше жива. Тъй че стига с това. Иди доведи родствениците си. Бързо, Нимандър, докато Тъмата все още владее този остров.

И Нимандър се изправи и закуца към порутената къща. „Нейният Вестител. О, Майко Тъма, ще призовеш ли нашия баща тъй както сега призоваваш нас?“

„Но защо?“

„О, това трябва да е. Да. Изгнанието ни — в името на Бездната, нашето изгнание свърши!“

Докато чакаше, Клип завъртя верижката. Жалка сган, ако Нимандър бе най-добрият сред тях. Е, трябаше да свършат работа все пак, защото той не изльга, като каза, че шейките все още не са готови.

Всъщност това бе единствената истина, изречена от него в тази най-тъмна от всички нощи.

„А ти как се справи в Ледерас, Силхас Руин? Лошо, обзала гам се.“

„Не си като своя брат. Никога не си бил.“

„О, Аномандър Рейк, ние ще те намерим. И ще отговаряш пред нас. Не, дори бог не може да си тръгне безгрижно, не може да се измъкне от последствията. На измяната.“

„Да, ние ще те намерим. И ще ти покажем. Ще ти покажем точно какво е.“

Руд Еале намери баща си да седи на една огладена от вятър и дъжд скала над малка долина край селото. Качи се при него и седна на стопления от слънцето камък.

Малкото на ранаг се бе отделило от майка си, а и от цялото стадо, и сега обикаляше самотно из коритото на долината и мучеше тъжно.

— Бихме могли да пируваме с него — каза Руд.

— Бихме могли — отвърна Удинаас. — Ако нямаш сърце.

— Трябва да живеем, а за да живеем, трябва да ядем...

— А за да живеем и ядем, трябва да убиваме. Да, Руд, да, знам всичко това.

— За колко дълго ще останеш? — попита Руд и дъхът му изведнъж заседна в гърлото. Въпросът просто бе излязъл сам от устата му — толкова дълго се беше боял да го зададе.

Удинаас го погледна изненадано, после вниманието му отново се върна към малкия изгубен ранаг.

— Тя скърби — рече той. — Скърби толкова дълбоко в сърцето си, че стига до мен — все едно, че разстоянието е нищо. *Нишо*. Това идва от насилието — добави той без нотка на горчивина.

Много тежко беше за Руд да гледа лицето на баща си в този момент, така че извърна погледа си към малкия ранаг в далечината.

— Казах на Онрак — продължи Удинаас. — Трябваше да го направи. Просто за да... излезе навън, преди да ме е погълнало. Е, сега съжалявам, че го направих.

— Не бива. Онрак нямаше по-голям приятел. Нужно беше да знае истината...

— Не, Руд, това никога не е нужно. Изгодно, понякога. Полезно в други случаи. Иначе просто *ранява*.

— Какво ще направиш, татко?

— Какво ще направя? Нищо. Нито за Серен, нито за Онрак. Не съм нищо повече от един бивш роб. — Усмихна се за миг, горчиво. — Бивш роб, който живее с диваците.

— Много повече си от това — каза Руд.

— Нима?

— Да. Ти си моят баща. Ето защо те питам отново: колко дълго ще останеш?

— Докато ме изхвърлите, предполагам.

Руд бе толкова близо да се разплаче, колкото никога досега. Гърлото му се беше стегнало така силно, че дълго не можа да каже нищо. Гледаше със замъглени очи скитащия из долината малък ранаг.

Удинаас продължи, сякаш не бе забелязал реакцията, която предизвикаха думите му.

— Не че мога да те науча на кой знае какво, Руд. Кърпене на мрежи най-много.

— Не, татко. Можеш да ме научиш на най-важното от всичко.

Удинаас го изгледа накриво, скептичен и подозрителен.

На един рид отсреща се появиха три големи ранага. Заслизаха тежко към малкото. Щом ги видя, то отново измучва, по-силно този път, и затича да ги посрещне.

Руд въздъхна.

— Татко, можеш да ме научиш на най-голямото умение. Как да *оцелявам*.

Дълго никой от двамата не проговори. Руд гледаше как ранагите се изкачват по отсрещния склон. Удинаас пък търкаше очите си, все едно му бяха влезли прашиинки. Но Руд не се обърна и не забеляза.

Най-сетне, когато долината пред тях стана отново пуста, баща му стана.

— Май ще си останем гладни в края на краищата.

— Не задълго — отвърна Руд и също стана.

— Вярно.

Заслизаха надолу към селото.

Със зацепани от боята ръце Онрак стегна каишките от сурова кожа около вързопа, метна го през рамо и се обърна към жена си.

— Трябва да тръгвам.

— Щом казваш — отвърна Килава.

— Пътуването до мястото, където лежи тялото на приятеля ми, ще облекчи духа ми.

— Без съмнение.

— И трябва да поговоря на Серен Педак. Трябва да ѝ разкажа за съпруга ѝ, за живота му, откакто ѝ даде меча си.

— Да.

— А сега трябва да прегърна сина си — каза Онрак.

— Ще дойда с тебе.

Онрак се усмихна.

— Това ще го притесни.

— Не, глупако проклет. Казах, че ще дойда с тебе. Ако си мислиш, че ще заминеш където и да е без мен, значи си луд.

— Килава...

— Решила съм. Ще оставя пътуването да облекчи сърцето ти, съпруже. Няма да ти бъбря, докато ушите ти не закървят и не почнеш да гледаш за най-близката пропаст като бедерин.

Той се взря в нея и цялата му любов изближна в очите му.

— Да бъбриш? Никога не съм те чувал да бъбриш.

— Няма и да ме чуеш.

Той кимна.

— Добре, жено. Ела с мен тогава. Помогни ми да се изцеря само с присъствието си...

— А ти много внимавай, Онрак...
И той благоразумно си замълча.
Отидоха да се сбогуват със сина си.

— Това е съсиращо! — изпъшка император Техол Бедикт и се смъкна уморено на трона си.

Бъг го изгледа кисело.

— Защо? Още нищо не си направил.

— Е, минали са само три седмици. Казвам ти, списъкът ми с реформи е толкова дългът, че изобщо няма да се оправя с тях.

— Аплодирам признанието ти в некомпетентност — каза Бъг. — От теб ще излезе чудесен император.

— Добре де — намеси се Брис, подпрял гръб на стената вдясно от подиума. — Все пак в страната има мир.

— Да, и това ме кара да се чудя за точно колко дълго една империя може да кротне — отвърна Бъг.

— А ако някой от нас има отговор на това, скъпи ми слуга, би трябало да си ти.

— О, много смешно.

Техол се усмихна.

— Виждаме. Впрочем, това не беше царственото „ние“. С което, признаваме, все още не можем да привикнем в нашата неопитна невинност.

— Адюнктата идва насам — каза Брис. — А след това Шурк Елале иска да говори с теб за нещо. Няма ли все пак неща, които трябва да обсъдим? — Изчака за отговор, какъвто и да е отговор, но си спечели само празните погледи на брат си и на Бъг.

От един от страничните входове се появи новият канцлер, сред вихрушка от пищни халати. Брис едва прикри мръщенето си. Кой щеше да допусне, че ще се зарови тъй бързо в такава безвкусница, като червей в ябълка?

— Ax — възклика Техол, — не изглежда ли прелестно моят канцлер тази сутрин?

Изражението на Джанат остана надменно сдържано.

— От канцлерите не се очаква да изглеждат прелестно. Компетентност и елегантност са предостатъчни.

— Нищо чудно, че толкова изпъкваш тук — измърмори Бъг.

— Освен това — невъзмутимо продължи Джанат — подобни описания повече подхождат за ролята на Първа конкубинка, което много точно ми подсказва с коя глава мислиш в момента, скъпи ми съпруже. Пак.

Техол вдигна ръце, уж че се предава, след което отвърна с възможно най-благоразумен тон — който Брисолови с известно изумление:

— Все още не виждам причина защо да не можеш да си и Първа конкубинка също така.

— Непрекъснато ви повтарям — каза Бъг. — Съпруга на императора означава, че е императрица. — След това се обърна към Джанат. — Което ти дава три легитимни титли.

— Не забравяй и учител — отбеляза Техол, — което според повечето мнения анулира всички други. Дори съпруга.

— Те твоите уроци никога няма да свършат — подхвърли Бъг.

Нов миг мълчание, докато всички размишляваха над това.

Накрая Техол се размърда на трона си.

— Винаги остава Ръкет! От нея би се получила чудесна Първа конкубинка! Богове, даровете просто преливат от нея!

— Внимавай да не се удавиш, Техол — каза Джанат.

— Бъг никога няма да го позволи, мила. О, тъй като обсъждаме важни неща, преди адюнктата да пристигне, за да се сбогува, мислех си, че на Преда Варат Таун му трябва способен Финад, за да му помага в усилията по възстановяването и така нататък.

Брис изправи рамене. Най-сетне стигаха до истински теми.

— Кого имаш предвид?

— Ами кого другого, ако не Ублала Пунг!

— Аз ще изляза да се поразходя — каза Бъг.

С помощта на един железен прът за лост Серен Педак се бореше с тежките камъни на настилката пред входа на къщата си. Пот лъщеше по голите й ръце, косата й се беше измъкнала от връзките — скоро трябваше да я подреже. Както бе редно за живота й сега.

Но точно тази сутрин имаше една задача и тя се залови с нея с неумолимо усърдие, напрягаше тялото си, без да мисли за

последствията. Къртеше тежките камъни, влачеше и ги избутваше на една страна с ожулениите си длани.

Свършеше ли с това, щеше да вземе лопата и да изрови пълнежа отдолу колкото може по-дълбоко.

Засега обаче централният камък я надвираще и тя се боеше, че няма да намери достатъчно сила, за да го измести.

— Простете за натрапничеството ми — чу мъжки глас до себе си, — но изглежда, се нуждаете от помощ.

Серен вдигна глава, подпряна на железния прът. Примижа скептично.

— Не мисля, че... — каза на стареца, а после мълкна. Той имаше китки на зидар, с големи мазолести длани. Тя изтри потта от челото си и погледна намръщено големия камък. — Знам, сигурно изглежда... необично. Докато всички останали в града връщат нещата обратно, аз тук...

Старецът се приближи.

— Ни най-малко, Аквитор — бяхте Аквитор, нали?

— Ъ, да. Бях. Вече не съм. Аз съм Серен Педак.

— Значи не, ни най-малко, Серен Педак.

Тя посочи централния камък.

— Боя се, че този ме надвиша.

— Не задълго, подозирам, независимо от всичко. Изглеждате много решена.

Тя се усмихна, смяя се колко странно ѝ се стори. Кога за последен път се беше усмихвала? Не, нямаше да се връща към онова.

— Но трябва да внимавате — продължи старецът. — Я дайте да опитам аз.

— Благодаря — рече тя и се отдръпна да му отвори място.

Старецът хвана железния прът и просто го огъна.

Тя зяпна.

Той изруга, оставил го настрани, после се наведе и зарови пръсти под едната страна на огромния каменен блок.

И дръпна изпод ръба, след това ръцете му отидоха от двете страни, надигна го с пухтене, завъртя се, залитна две крачки и го постави върху другите. Изправи се, изтупа прахата от ръцете си.

— Наемете двама младежи да го върнат на мястото му, като свършите.

— Как... о, добре. Но... Как разбрахте, че се каня да го върна на мястото му?

Той я погледна мълчаливо.

— Недей да скърбиш твърде дълго, Серен Педак. Ти си нужна. Животът ти е необходим.

А после се поклони и си тръгна.

Тя зяпна след него.

Сега трябваше да влезе вътре, да вземе каменното копие и меча му, да зарови оръжията под прага на своя дом, на своя ужасно пуст дом.

Но все пак се поколеба.

А старецът изведнъж се върна.

— Намерих Блудния — каза ѝ. — Имахме да... обсьдим много неща. Така научих за теб и за станалото.

„Какво? Луд ли е този? Някой от новите фанатици на Блудния?“
Понечи да се обрне...

— Не, почакай! Серен Педак. Имаш всичко, което е от него, всичко, което е останало. Цени го, моля те. Серен Педак, цени го. Както и самата себе си. Моля те.

А когато си тръгна, думите му сякаш я бяха благословили по някакъв неведом начин.

„Имаш всичко, което е от него, всичко, което е останало...“

Неволно вдигна ръка и я сложи на корема си.

Скоро щеше да го прави много често.

Издание:

Стивън Ериксън. Вихърът на Жътваря

Серия Малазанска книга на мъртвите, №7

Американска, първо издание

Редактор: Иван Тотоманов

Оформление на корица: „Megachrom“ — Петър Христов, 2008 г.

ИК „Бард“ ООД, 2008 г.

ISBN: 978-954-585-932-8

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.